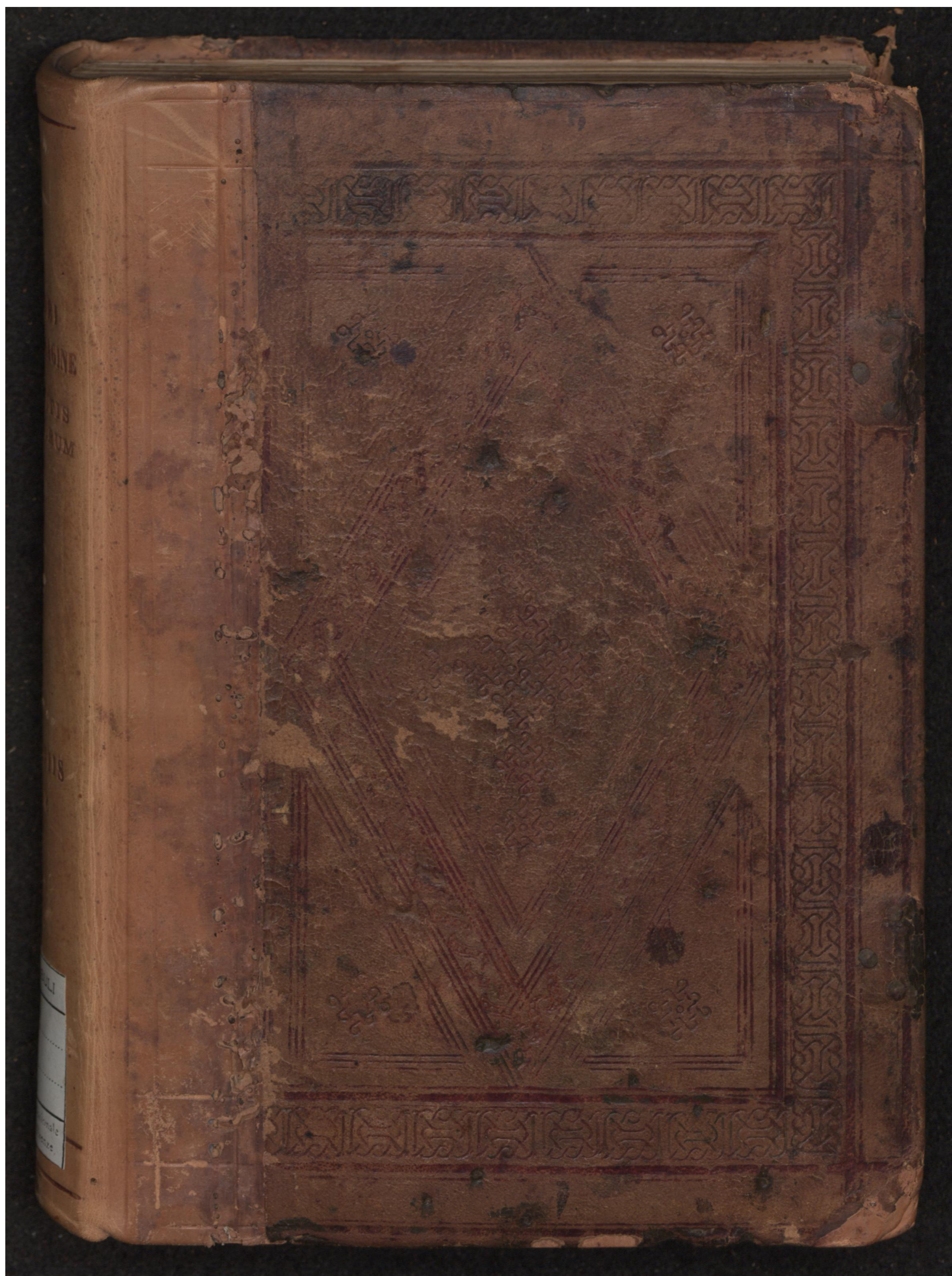
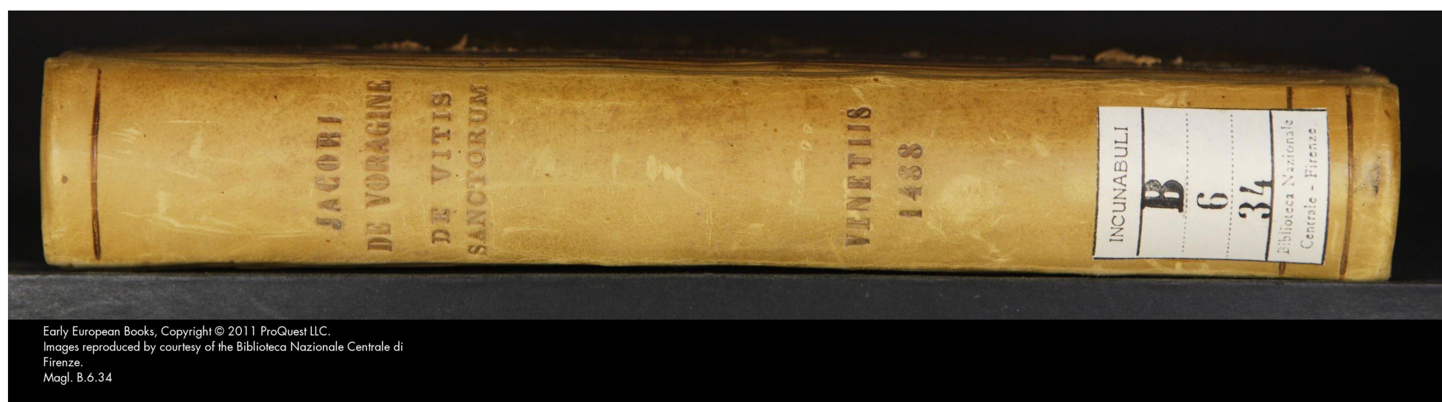
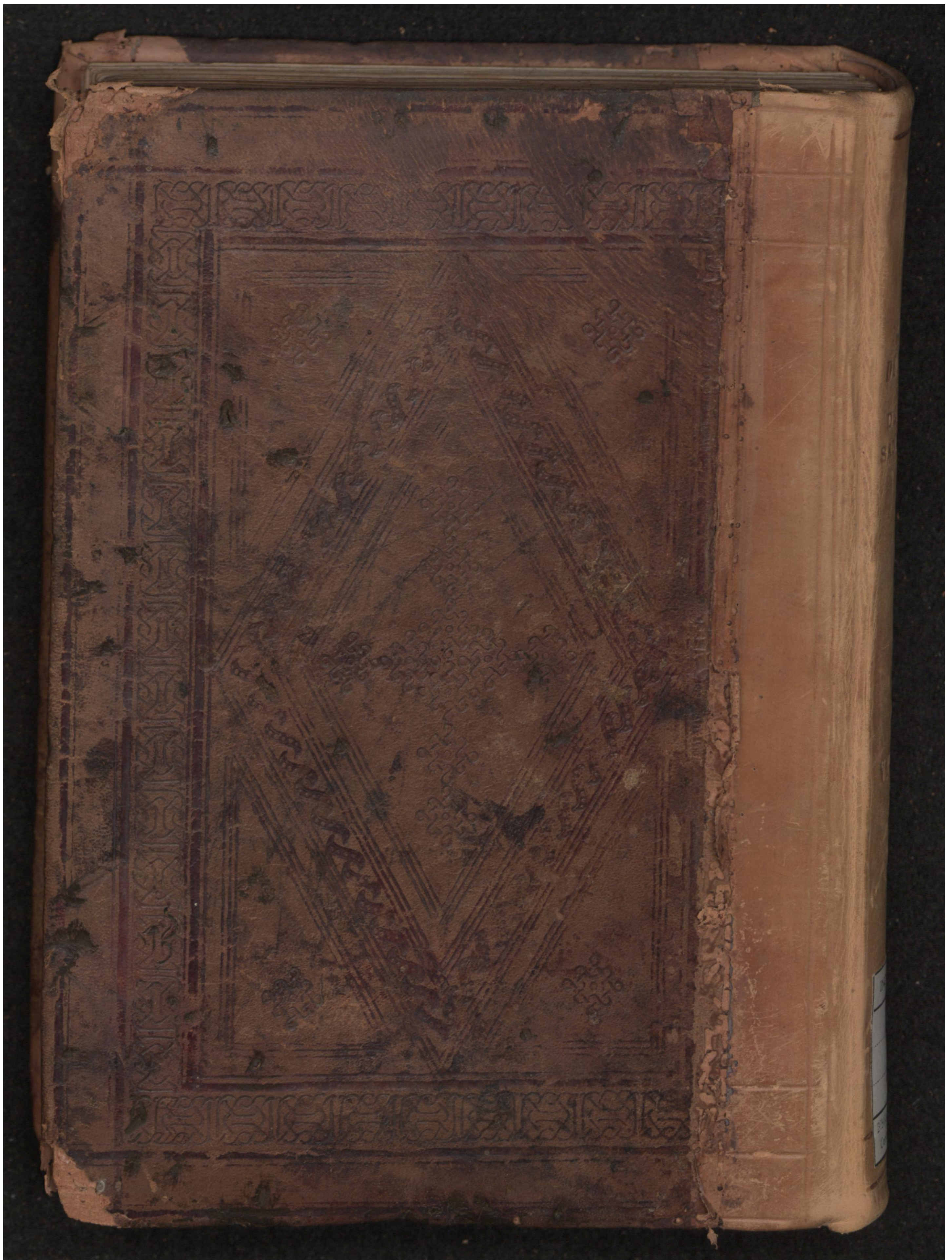

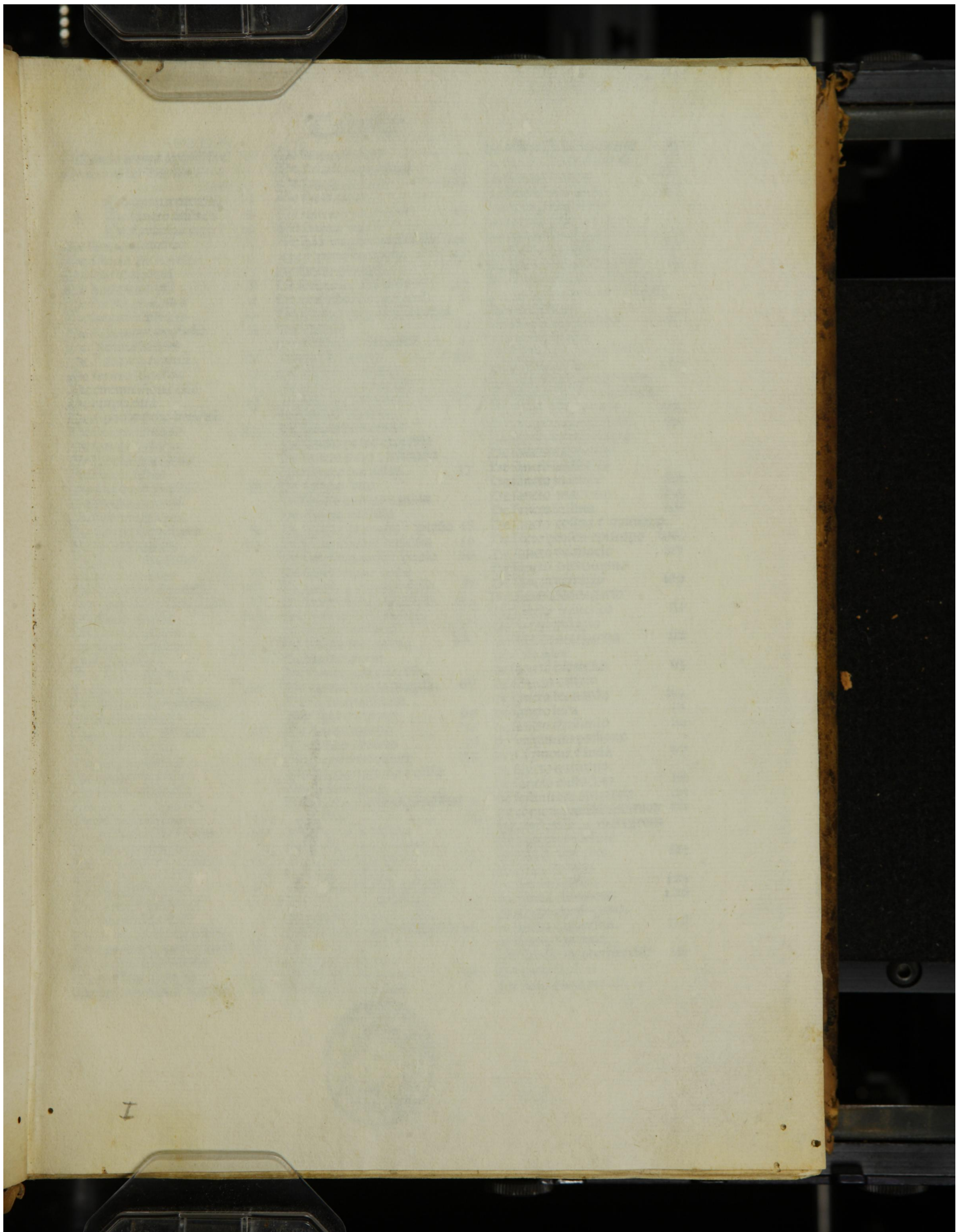

JACOBI DE VORAGINE
DE VITIS SANCTORUM
VENETIIS 1488
INCUNABULI
B
6
34
Biblioteca Nazionale Centrale - Firenze

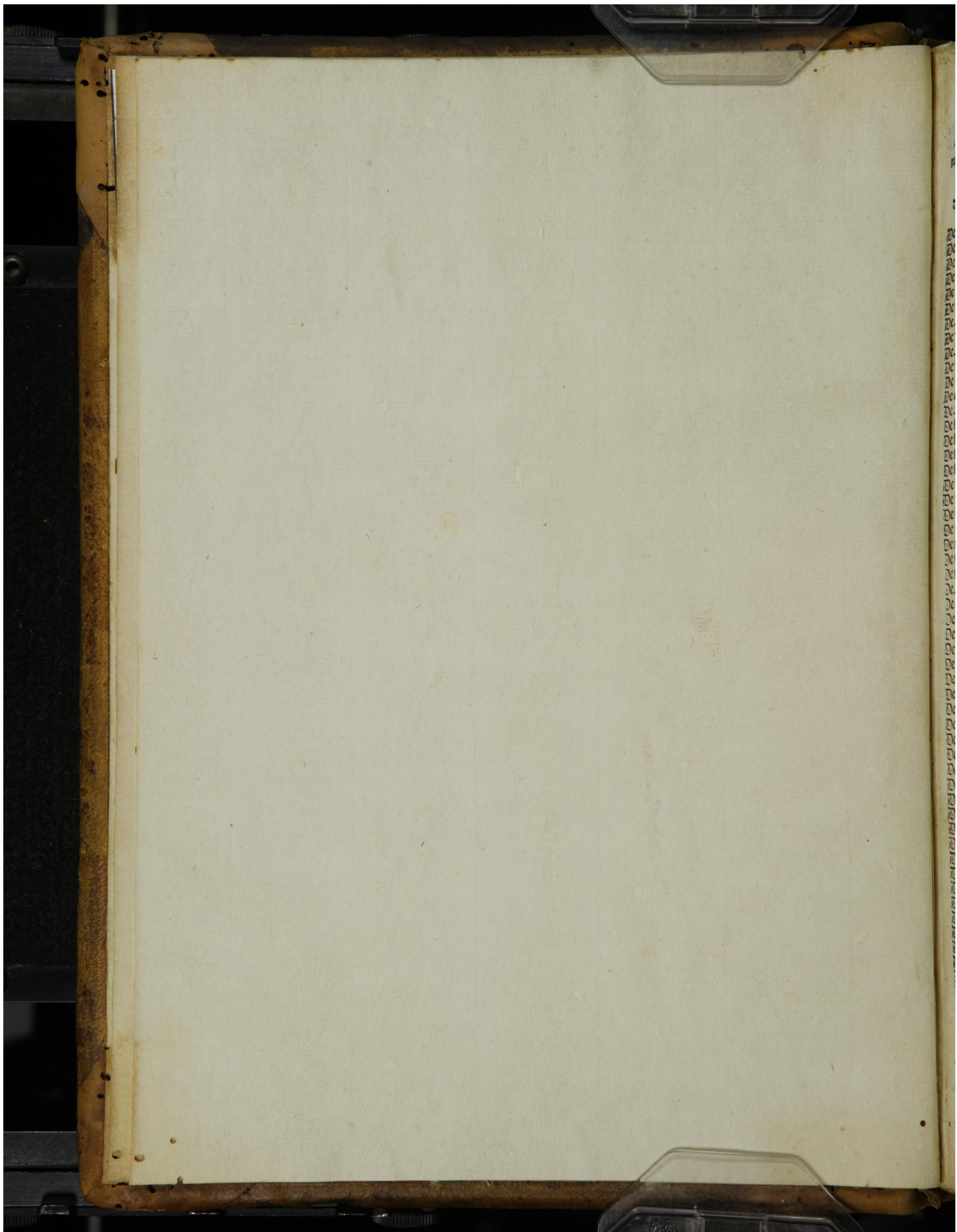

Tabula

Regiſtrum.

a
C Reuerẽdi-
meſſiam:ꝛ
puer accepta
admirans
b
Innocentius
C De noie
capiti
retur hanc
c
plex ratio
aliqua orireẞ
vndarum
da molleſcere
d
meum in
Septuageſima
quatuoꝛ ele-
quo ad
e
mox oranti
tifex
audiui:ꝛ
credidit
f
nis captus
de corruptiõe
ambulabat
gere non
g
ꝛ clericus

eo qꝫ
in imperio
ditas
h
eccleſia ab
opere
ſus.Quem
ad deum
i
ſed inumeros
nis:ꝛ
vt eã decipe
abũdaret
k
Jccirco
Martha
receptam
humane
l
conuertit
ranegũdis
re charitatis
dei iacobus
m
Ille eaꝫ
meditans
inter ſe
tra eccleſiã
n
gere feſtinaret
ex coniugio
ſit vos

ponenſqꝫ
o
imperio ꝛ
ſtatim
cum infirmiores
angelo
p
iam celari
reſurrexit
frequentiam
pius
q
quando de
ver ius
euolant:ꝛ
ſtatim
r
a temeritate
benedicebant
quoniã dignum
vellet
s
ignea
vt ad
maxime
ꝓcedere
t
occiſa
dulciter
ſus idem
domine
v
olei
tumuo

Finis. Laus deo.

¶ Reuerendissimi fratris Jacobi de voragine
genuensis archiepi. ordinis predicatorū. scõrum
ac festorum per totum annum. Liber incipit.

v Niuersuz tēpus
p̄ntis vite decursus in quatuor
distinguit᷑. s. tp̄s deuiatõis: re-
nouatõis siue reuocatõis: recõ
ciliatõis: ⁊ peregrinatõis. Tē-
pus deuiatõnis fuit ab Adam
postq̃z. s. a deo deuiauit: ⁊ du-
rauit vsq̃z ad Moysen. Et illud tp̄s representat
eccl'ia a septuagesima vsq̃z ad pascha. Vñ ⁊ tunc
legitur liber genesis: ĩ quo ponit᷑ deuiatio p̄morū
parētū. Tp̄s renouatõis siue reuocatiõis ĩcepit a
moyse: ⁊ durauit vsq̃z ad natiuitatē dñi nr̄i Jesu
xp̄i: in quo hoies p ꝓphetas ad fidē reuocati sūt
⁊ renouati. Et illud tp̄s rep̄ntat eccl'ia ab aduētu
dñi vsq̃z ad natiuitatē xp̄i. vnde tūc legit᷑ Isaias.
Vbi de hac renouatiõe apte agit᷑. Tp̄s recõcilia-
tionis est illud ĩ quo p xp̄z recõciliati sum⁹: ⁊ illud
tp̄s rep̄ntat eccl'ia a pascha vsq̃z ad penthecostē:
vñ tunc legit᷑ apocalipsis vbi plene agit᷑ de myste
rio huius recõciliatõis. Tp̄s pegrinatõis est tp̄s
p̄ntis vite ĩ quo peregrini ⁊ ĩ pugna semp sumus
Et istud tp̄s rep̄ntat eccl'ia ab octaua pētecostes
vsq̃z ad aduētū: vñ ⁊ tūc legūtur libri regū ⁊ libri
machabeorū: in qbus de multiplici pugna agit᷑: p
quā spūalis pugna significat᷑. Tp̄s aūt id qd̄ est a
natali dñi vsq̃z ad septuagesimā partim ꝯtinetur
sub tpe recõciliatõis: qd̄ est tp̄s leticie. s. a natali
vsq̃z ad octauā epiphanie. partim sub tpe pegri-
natõis. s. ab octaua epiphanie vsq̃z ad septuage-
simā. Et pōt hec accipi quadruplex tēporū varia
tio. Primo penes quatuor tēporū distinctiões vt
hyems referat᷑ ad p̄mū. ver ad scd̄z: estas ad ter-
tiū: autūnus ad quartū. Et ratio appropriatõis sa
tis patet. 2°. penes quatuor dici partes: vt nox re
ferat᷑ ad primū. mane ad 2ᵐ: meridies ad tertiū:
vesper ad q̄rtū. Licet aūt prius fuerit deuiatio q̃z
renouatio: tñ eccl'ia potius ĩcipit oĩa sua officia in
tpe renouatõis q̃z deuiatiõis. i. ĩ aduētu potius q̃z
in septuagesima: ⁊ hoc duplici rõne. Primo ne vi
deat᷑ ĩcipere ab errore. tenet. n. rē ⁊ nõ sequtur or-
dinē tpis: sicut euāgeliste sepius faciūt. Scd̄o qm̄
p aduētū Xp̄i oĩa renouata sunt: ꝓpter qd̄ tp̄s id
dicit᷑ tp̄s renouatõis. Apoc. tertio. Ecce noua fa
cio oĩa. Cõgrue igit᷑ in hoc tpe renouatõis eccl'ia
oĩa officia renouat. Vt igit᷑ ordo tpis ab eccl'ia di
stinctus seruet᷑ primo agemus de festiuitatibus. q̄
occurrūt infra tp̄s renouatõis: qd̄ tp̄s eccl'ia rep̄n
tat ab aduētu vsq̃z ad natiuitatē dñi. 2°. de illis q̄
occurrūt ĩfra tp̄s qd̄ partim ꝯtinet᷑ sub tpe recõci
liatõis. partim sub tpe pegrinatõis: qd̄ tp̄s rep̄n-
tat ecclesia a natiuitate vsq̃z ad septuagennam.
3° de illis q̄ occurrūt infra tp̄s deuiatiõis: qd̄ tp̄s
rep̄ntat eccl'ia a septuagesima vsq̃z ad pascha. 4°
de illis q̄ occurrūt ĩfra tp̄s recõciliationis: qd̄ tp̄s
rep̄ntat eccl'ia a pascha vsq̃z ad octauā pētecostes
5°. de illis q̄ occurrūt ĩfra tp̄s pegrinatõis qd̄ tp̄s
rep̄ntat eccl'a ab octaua pētecostes vsq̃z ad aduētū

¶ De tempore renouationis: ⁊ primo de aduen
tu domini nostri Jesu christi.

a Duētus dñi p q̄tuor septima
nas agitur: ad si
gnificādū q̄ q̄tuor sunt aduētus. s. ĩ car
nē: in mētē: ĩ mortē: ⁊ ad iudiciū. Vltima. n. septi-
mana nõ finit᷑: q̄z scõrū gloria q̄ dabit᷑ in vltio ad
uētu nunq̃z termiabit᷑. Hic ē q̄ primū r̄nsoriū pri
me dñice aduētus cõputato Gloria p̄ri. quatuor
v̄sus continet: vt p̄dictos quatuor aduētus desi-
gnet. Lz aūt quadruplex sit aduētus: tñ eccl'ia de
duplici. s. in carnē: et ad iudiciū: videt᷑ memoriaz
facere: sicut ĩ officio ipius tēporis p̄z. Hinc ē etiā
q̄ ieiuniū aduētus parti ē exultatiõis: ⁊ parti me
roris. Nā rõne aduētus ĩ carnē dicit᷑ ieiuniū exul
tatiõis: rõne aduētus ad iudiciū dicitur ieiuniuz
merorꝭ. Et ad hoc inuēdū ecclesia cātat tūc q̄daz
cātica letitie: ⁊ hoc ꝓpter aduētū misericordie. q̄-
dā vero deponit: et hoc ꝓpter aduētū seuere iu-
sticie ⁊ meroris. Circa aduētū igitur ĩ carnē duo
videri possūt. s. aduenīēdi opportunitas: ⁊ aduen
tus vtilitas. Opportunitas veniēdi attēdit᷑ p̄mo
ex parte hoĩs: qui prio ĩ lege nāe ꝯuictus fuit de-
fectu diuine cognitiõis. vnde ⁊ tūc ĩ pessimos er-
rores idolatrie cecidit: et iõ coact⁹ est clamare ac
dicere. Nõ deest q ĩpleat: sed qui iubeat. Deīde
lex aduenit iubens: in qua cõuict⁹ est de ĩpotētia.
ibi enī solūmõ est erudit⁹: sz nõ a peccato libera-
tus: nec p aliquā gratiā ad bona adiut⁹. Et iõ co
actus est mutare ꝓpositū ac dicere. Nõ deest qui
iubeat: sed qui ĩpleat. Opportune igit᷑ fili⁹ dei ve
nit quādo hõ de ignorātia ⁊ ĩpotētia cõuict⁹ fuit:
ne si ante venisset hõ suis meritis salutē ascribe-
ret: ⁊ ideo medicine grat⁹ non eēt. secūdo ex par-
te tēporis qm̄ venit in plenitudine tēporis. Gal.
7. At vbi venit plenitudo tēporis ⁊c̄. Aug⁹. Mul
ti dicūt q̄re nõ ante venit Christus: q̄z nõdū vene
rat plenitudo tpis moderāte illo: p quē facta sunt
tēpora. Deniq̃z vbi venit plenitudo venit ille qui
nos liberaret a tpe. Liberati aūt a tpe vēturi su-
mus ad illā eternitatē: vbi nullū est tēpus. Ter-
tio ex parte vulnerꝭ ⁊ morbi vniuersalis. Qñ enī
morbus erat vl'is: opportunū fuit vl'em exhiberi
medicinā. vnde dicit Augustinus. q̄ tūc magnus
venit medicus q̃zdo p totū mūdū magn⁹ iacebat
egrotus vnde eccl'ia in. 7. antiphonis. q̄ cātant᷑ an̄
natiuitatē dñi oñdit multiplicitatē sui morbi: ⁊ ad
quēlibet petit remediū medici. An̄ siq̄dē aduentū
filij dei ĩ carnem eramus ignorātes vt ceci: penis
eternis obligati: serui diaboli: mala petĩ ꝯsuetudi
ne vincti: tenebris obuoluti: exules a p̄ria ⁊ expul
si. Jdq̃z cū indigemus doctore: redēptore: liberato
re: eductore illuminatore: ⁊ saluatore. Quia igitur
ignorātes eramus. ideo ĩdigebamus ab ipso doce
ri. Et iõ statim ĩ p̄ma antiphona clamamus. O sa
piētia q̄ ex ore altissimi ꝓdisti. ⁊c̄. veni ad docēdū
nos viā prudētie. Sz parū ꝓdesset si doceremur
cū nõ redimeremur: ⁊ iõ ab ipso redimi postula-
mus: cū ĩ scd̄a clamamus. O adonay: ⁊ dux dom⁹

israel ⁊c̄. veni ad redimēdū nos ĩ brachio extēso.
Sꝫ qd ꝓdesset si eēmꝰ docti ⁊ redēpti: ⁊ adhuc pꝰ
redēptionē detineremur captiui? Et iō liberari pe
timꝰ cū ĩ tertia clamamꝰ. O radix iesse ⁊c̄. veni ad
liberādū nos iā noli tardare. Sꝫ qd ꝓdesset capti
uis: si essēt redēpti ⁊ liberati si nōdū essēt ab oī vi
culo absoluti. vt. s. sue ptātꝭ essēt: ⁊ libere quo vel
lēt ire possēt? parū igiť ꝓdesset si nos redemisset ⁊
liberasset: si cōuictos teneret. ⁊ iō ab oībꝰ pctī vin
culꝭ educi petimꝰ cū in q̈rta clamamꝰ. O clauis da
uid ⁊c̄. veni ⁊ libera: ⁊ educ victos de domo car-
cerꝭ ⁊c̄. Sꝫ q: illi q diu fuerūt ĩ carcere hñt oculos
obtenebratos: nec clare videre pñt: iō post abso-
lutionē carcerꝭ restat nos illumināďos: vt videa-
mus quo ire debemꝰ. Et iō in q̄nta clamamꝰ. O
oriēs splēdor lucꝭ eterne ⁊c̄. veni ⁊ illuīa sedētes ĩ
tenebris ⁊ vmbra mortꝭ. Sꝫ si essemꝰ docti cū ab
inimicꝭ penitꝰ liberati ⁊ illumīati sumus: qd vale-
ret nisi deberemꝰ saluari? ⁊ iō ĩ duabꝰ sequētibꝰ sal
uari petimꝰ cū dicimꝰ. O rex gētiū ⁊c̄. veni ⁊ salua
hoīeꝫ quē de limo formasti. Itē. O hemanuel ve-
ni ad saluandū nos dñe deꝰ nr̄. In ꝑma āt petimꝰ
salutē gētiū. vñ diciť. O rex gētiū. in scd̄a salutē iu
deorū qbꝰ deꝰ dederat legē. vñ diciť. O hemanu-
el dux ⁊ legifer nr̄ ⁊c̄. Utilitas aūt ipsius aduētꝰ a
diuersis scīs diuersimode assignať. Ipe nāqꝫ dñs
sicut pꝫ Luce 4°. propť septē vtilitates se venis-
se ⁊ missuꝫ eē testatur dicēs. Spūs dei sup me ⁊c̄.
vbi ꝑ ordinē dicit se missū esse ad pauperū cōsola
tionē: ad cōtritorū sāctionē: ad captiuorū liberati-
onē: ad cecorū illumīationē: ad peccatorū remissio
nē: ad totiꝰ humani gn̄is redēptionē: ⁊ ad merito
rū retributionē. Augustinꝰ aūt ponit tres vtilita-
tes sui aduētꝰ dicēs. In isto seculo maligno quid
abūdat nisi nasci: laborare: ⁊ mori? Hec sūt merci
monia negociatiōis nr̄e: ⁊ ad tales merces merca
tor ille descēdit. Et q: oīs mercator dat ⁊ accipit.
dat qđ habet: ⁊ accipit qđ nō hꝫ: Christus in hac
mercatura dedit ⁊ accepit. Accepit qđ hic abūdat
scilꝫ nasci: laborare: ⁊ mori. Dedit renasci: resur-
gere: ⁊ in eternū regnare. Iō aūt venit ad nos ce
lestis negociator accipe ꝯtumeliā ⁊ dare honorē.
Subire mortē: ⁊ dare vitā: haurire ignominiā: et
dare gloriā. Grego. aūt ponit q̈tuor vtilitates si-
ue causas aduētus dicēs. Studebāt oēs supbi de
Adā stirpe ꝓgeniti p̄ntis vite ꝓspera appetere:
aduersa deuitare: opprobria fugere: gloriā sequi.
Uenit iter eos dñs aduersa appetēs: gloriā fugi-
ens: ꝓspera spnēs: opprobria āplectēs. Itē Gre-
go. Expectatꝰ xp̄s venit: veniēs noua docuit: do
cens mira exercuit: mira faciens praua tolerauit.
Bern̄. quoqꝫ alias vtilitates ponit dicēs. Tripli
ci morbo miserabiliť laboramꝰ. Nā ⁊ faciles sumꝰ
ad seducēdū: debiles ad operādū: ⁊ fragiles ad re
sistēdū. Si discernere volumꝰ iter bonū et maluꝫ
decipimur: si tētamꝰ facere bonū deficimꝰ: si cona
mur resistere malo supamur. Necessariꝰ est proin
de saluatorꝭ aduētꝰ: vt ĩ nobis ꝑ fidē habitās illu
minet cecitatē nostrā: ⁊ nobiscū manēs adiuuet in
firmitatē nostrā: ⁊ ꝓ nobis stās fragilitatē nr̄aꝫ ꝓ
tegat ⁊ ꝓpugnet. ¶ Circā 2m aduētū. s. ad iudici
um: duo vidēda sūt. s. antecedētia iudiciū: ⁊ cōcomi
tātia. Antecedētia antē sūt tria. s. signa terribilia:
antichristi fallacia: ⁊ ignis vehemētia. Signa aūt
terribilia ponūtur qnqꝫ. Luce. 21. Erūt signa ĩ so
le luna ⁊ stellis: ⁊ ĩ terris pressura gētiū pre cōfusi
one sonitꝰ marꝭ ⁊ fluctuū. Tria signa ꝑma detimi-
nanť Apoca. 6. Sol factꝰ est niger tanq̄ꝫ saccꝰ cili
cinꝰ: ⁊ luna facta ē sicut sāguis ⁊ stelle celi cecide-
rūt sup terrā. Celū aūt diciť hic celū aereū: ⁊ stel
leq̄ cadūt vocanť asub: q: habēt similitudinē stel-
larū. Et dicunť stelle cadere de celo fꝫ vulgi opi
nionē qñ asub descēdit. Unde ⁊ scriptura confor-
mat se cōi mō loquēdi. Tūc aūt maxime fiet talis
ĩpressio: q: ignea q̈litas abūdabit: ⁊ hoc faciet deꝰ
ad terrorē peccatorū. De q̈rto signo qđ erit ꝑssu-
ra ĩ terrꝭ legiť Matth. 24. Erit tūc tribulatio ma
gna q̈lis nunq̄ꝫ fuit ab initio mūdi ⁊c̄. Quītū sigm
scilꝫ cōfusionē marꝭ qdā existimāt eē: q mare cuꝫ
magno fragore peribit a pristina q̈litate fm illud
Apoca. 21. Et mare nō ē. vel fm alios ille sonitꝰ
erit: qñ non sine magno murmure. 40. cubitꝭ sup
mōtes eleuabiť. Augustinꝰ in ānalibꝰ hebreorū in
uenit. 15. signa ꝑcedētia iudiciū: fꝫ vtrū cōtinue fu
tura sint an ĩterpellatī nō expressit. ¶ Signa añ
diē iudicij. Prima die eriget se mare. 40. cubitis
sup altitudines mōtiū stās ĩ loco suo quasi murꝰ.
Secūda die tātū descēdet: q vix videri poterit.
Tertia marine bellue apparētes sup mare dabūt
mugitꝰ vsqꝫ ad celū: ⁊ earū mugitꝰ solus deꝰ intel-
liget. Quarta ardebit mare et aq̄. Quīta arbores
⁊ herbe dabūt rorē sāguineuꝫ. In hac ēt q̄nta die:
vt alij asserūt: oīa volatilia celi cōgregabunť ĩ cā
pis: vnūquodqꝫ genus in ordine suo nō gustantia
neqꝫ bibētia: sed vicinū aduētū iudicꝭ formidātia.
Sexta ruēt edificia. In hac etiā sexta die vt dici
tur: flumīa ignea surgēt ab occasu solis cōtra faci
em firmamēti vsqꝫ ad ortū cōcurrētia. Septīa pe
tre ad inuicē collidenť: ⁊ ĩ quatuor partes sciden
tur. Et vnaqueqꝫ pars vt diciť: collidet alteraꝫ:
nescietqꝫ hō sonū illū: sed tm̄ deꝰ. Octaua fiet ge
neralis terremotꝰ qui adeo erit magnꝰ: q nullus
hō: nullū aīal stare poterit: fꝫ ad solū oīa ꝓsternē-
tur. Nona equabiť terra ⁊ oēs montes ⁊ colles in
puluerē redigenť. Decīa exibūt hoīes de cauer-
nis: ⁊ ibūt valde amētes: nec muti loq poterunt.
Undecima surgēt ossa mortuorū ⁊ stabūt sup se-
pulchra. Oīa enī sepulchra ab ortu solis vsqꝫ ad
occasū aperienť vt inde mortui exire valeāt. Duo
decima cadēt stelle. Oīa enī signa errātia ⁊ statio
naria spargēt ex se igneas comas: ⁊ iterū tūc val
de degnābunť asub. In hac etiā duodecīa die di
ciť q oīa aīalia venīēt ad cāpos mugiētia nō gu-
stātia nec bibētia. Tertiadecīa die morienť viuē-
tes vt cū mortuis resurgāt. Quartadecima arde-
bit celū ⁊ terra. Quītadecima fiet celū nouū ⁊ ter
ra noua: ⁊ resurgēt oēs. Secūdū qđ ꝑcedet iudici
um erit antixp̄i fallacia. Ipse enī oēs conabiť de
cipere quatuor modis. primo ꝑ callidā suasioneꝫ.
Niteť enī ꝑsuadere ⁊ ex scriptura firmare se esse

messiā. ⁊ in lege ꝓmissū. Unde ⁊ legē xp̄i destruet
⁊ suā statuet. psalmꝰ. Cōstitue dn̄e legislatorē su-
per eos ⁊c̄. Glo. i. antixp̄z legis praue latorē. Da
niel. ii. Et dabūt abominationē et desolationē tē
pli. Glo. Antixp̄s i tēplo xp̄i sedebit q̄si deꝰ vt le
gē dei auferat. Scd̄o p miraculorū operationem. 2.
Thessa. 2°. Cuiꝰ aduētus erit s̄z opationē sathā-
ne in oī v̄tute et signis ⁊ ꝓdigijs mēdacibꝰ. Apo
cal. 13. Fecit signa vt etiā ignē faceret de celo i ter
rā descēdere. Glo. vt apostolis datꝰ est sp̄us san-
ctus i specie ignis: ⁊ ille dabit spiritū malignū in
specie ignis. Tertio p donorū largitionē. Dan. 13.
Dabit eis ptātē i multꝭ: ⁊ terrā diuidet gratuito.
Glo. Antixp̄s deceptꝭ multa donabit ⁊ terrā suo
exercitui diuidet. Quos eñi suo terrore subiuga-
re non poterit auaritia subiugabit. Quarto p tor-
mētorū illationē. Dan. 8. Supra q̄z credi pōt vni-
uersa vastabit. Itē Grego. loquēs de antixp̄o ro
bustos qdē iterficit: cū eos qui mēte inuicti sūt cor-
poralit̄ vicit. Cōcomitātia aūt iudiciū erūt plura.
primū ē disceptatio iudicꝭ. Iudex eñi i vallē iosa-
phat descēdet. bonos a dextris ⁊ malos a sinistrꝭ
statuet: ⁊ credēdū ē loco eminēti eū futurū: vñ ce-
teri poterūt eū videre. Nec ītelligēdū ē q̄ oēs añ
illā valliculā cōcludant̄. q̄ hoc ē puerile: vt dicit
Hieroꝰ. s̄z q̄ erūt ibi ⁊ i locis circūadiacētibꝰ. In
parua aūt terra inumerabilia milia hoīū ēē pos-
sūt: maxie qñ cōstringunt̄. Et si necesse fuerit ele
cti erūt i aere eleuati corporū agilitate. Dānati ēē
ibi ēē poterūt diuina suspēdēte v̄tute. Et tūc iudex
cū malis disceptabit: ⁊ eos ꝓ operibꝰ misericordie
q̄ nō habuerūt obiurgabit. Et tūc oēs sup se plā-
gēt s̄z q̄ oñdit chrys. dicēs. Plāgēt se sup se iudei
vidētes viuētē ⁊ viuificātē: quē q̄si hoīez mortuū
existimabāt. Et cōuicētes se corde vulnerato sce
lus suū denegare nō poterūt. Plāgēt ⁊ gētiles q
vanis disputatioībꝰ philosophorū decepti irrati-
onabilē stultitiā putauerūt ēē: deū colere crucifi-
xū. Plāgēt se sup se christiani pctōres: q magꝭ di
lexerūt mūdū q̄z christū. Plāgēt se sup se heretici
q purū hoīez crucifixū dixerūt cū videāt ipsū esse
iudicē i quē cōpunxerūt iudei. Plāgent se sup se
oēs tribꝰ terre: q̄ nec resistēdi v̄tus ē cōtra deum:
nec facultas fugiēdi añ faciē eiꝰ. nec penitentie lo
cus: nec satisfactiōis tēpus. Ex angustia eñi oīum
rerū nihil eis remanet nisi luctꝰ. 2ᵐ est differētia
ordinis. Nā sicut dicit Grego. in iudicio erūt q̄tu
or ordines: duo ex parte reproborū: ⁊ duo ex par-
te electorū. Alij iudicant̄ ⁊ pereūt: qbꝰ dicet̄. Esu
riui ⁊ nō dedistis mihi manducare ⁊c̄. Alij eñi nō
iudicant̄ et pereūt: sicut hi de qbus dicit̄. Qui nō
credit iā iudicatꝰ est: q̄ nec iudicꝭ v̄ba pcipiūt qui
nec eiꝰ v̄ba nec fidē q nō credūt s̄uare nolūt. Alij
iudicant̄ ⁊ regnāt: sicut hi qbꝰ dicit̄. Esuriui ⁊ de-
distis mihi māducare ⁊c̄. Alij ñ iudicant̄ ⁊ regnāt
sicut viri pfecti qui alios iudicabūt. Nō q̄ sn̄iam
ferāt q̄ hoc soliꝰ iudicꝭ erit: s̄z dicunt̄ iudicare. i. iu
cāti assistere. Et illa assistētia erit p̄mo ad sāctorū
honorē. Magnꝰ eñi honor erit cū iudice sessionez
habere. iuxta qd̄ ꝓmisit dn̄s dicēs. sedebitꝭ super
sedes ⁊c̄. Scd̄o ad sn̄ie cōfirmationē. Sn̄iaz. n. iu
dicꝭ approbabūt. sicut aliqñ illi q iudici assistūt: eiꝰ
sn̄iaz approbāt: ⁊ ad ipsā approbādā subscribunt.
psal. Ut fiat i eis iudiciū cōscriptum ⁊c. 3° ad ma-
lorū cōdēnationē: quos qdē cōdēnabit ex vite sue
cōparatiōe. Tertiū ē signa passiōis. s. crux: claui: ⁊
cicatrices i corpe xp̄i. Hec erūt p̄mo i oñsionē sue
gloriose victorie: ⁊ iō i excellentia glorie appebūt.
Uñ Chryso. sup Matth. Crux ⁊ cicatrices radi-
is solis erūt lucidiores. Itē cōsidera quāta sit v̄tꝰ
crucꝭ. Sol obscurabit̄ ⁊ luna nō dabit lumē suū vt
discas q̄ztū crux ⁊ luna lucidior: ⁊ sole p̄clarior est.
2° i oñsione sue mi̇̄sericordie vt ex hoc ostēdat̄ q̄z mi
sericordit̄ boni sint saluati. 3° i oñsionē sue iustitie
vt ex hoc oñdat̄ q̄z iustissime reprobi sint dānati:
q̄. s. tātū p̄ciū sui sāguis cōtēpserūt. vñ i hec v̄ba
eis exprobrabit: vt dicit Chryso. sup Matth. di-
cēs. ego pp̄ vos hō fc̄us sū: pp̄ vos alligatꝰ sū ⁊ de
lusus: ⁊ cesus: ⁊ crucifixꝰ. Ubi ē tātarū iniuriarū
mearū fructꝰ: ecce p̄ciū sāguis mei quē dedi ꝓ re
dēptiōe aīarū v̄rarū. Ubi seruitꝰ v̄ra: quā mihi ꝓ
p̄cio sāguis mei dedistis? Ego sup gloriā meā ca
ros vos habui cū essē deꝰ apparēs hō: ⁊ viliorē me
oībꝰ rebꝰ v̄ris fecistis. Nā oēz rē vilissimā t̄re am-
pliꝰ dilexistis q̄z iustitiā meā ⁊ fidez. hec Chryso.
¶ Quartū ē seueritas iudicantꝭ. nec fugiēdi facul
tas erit. Nō eñi flectet̄ timore: q̄ oīpotēs ē. Chry.
so. nec resistēdi v̄tus ē cōtra eū: nec munere potit
corrūpi: q̄ iustissimꝰ est. Bern. Ueniet dies illa in
q̄ plus valebūt pura corda q̄z astuta v̄ba et cōscia
bona q̄z marsupia plena. Ille eñi ē q nō fallet̄ ver
bis nec flectet̄ donis. Chriso. Tūc nec pecunie di
uitibꝰ nec parētes iusti pro parētibus itercedent.
Nec ipsi angeli sicut solebant ꝓ hominibꝰ facient
verbū: q̄ nō recipit sentētia iudicꝭ misericordiaz:
sicut nec tēpus mi̇̄sericordie iudiciū. Itē Augꝰ. Ex
pectat̄ dies iudicij ⁊ aderit ille equissimꝰ iudex: q
nulliꝰ potentꝭ psonā accipit: cuiꝰ palatiū auro ar-
gētoq̄z nullus ep̄s vel abbas vel comes corrūpe-
re poterit. Iterū nec errore: q̄ sapiētissimꝰ ē. Leo
pap. Ista ē sn̄ia sūmi iudicꝭ: iste tremēdus aspectꝰ
cui ꝑuiū ē oē solidū: ⁊ aptū oē secretū: cui obscura
clarēt: muta r̄ndēt: silentiū cōfitet̄: ⁊ sine voce mēs
loquit̄. Et iō cū eiꝰ sapiētia sit talis ⁊ tāta ꝯ ipsius
sapiētiā nihil valebūt allegatiōes aduocatorū: q̄
scilꝫ p suas loq̄ces aduocatiōes possint cāz obtine
re: nec sophisinata philosophorū. q̄. s. per suas so
phisticas argutiōes possint ei cōcludere: nec p̄cla
rissima eloquia oratorū. q̄. s. p hec possint euade-
re: nec arguere: nec astutie v̄sutorū. s. q̄ p suas v̄-
sutias vl̄ astutias eū fallere po int. De his q̄tuor
sic dicit Hiero. Quāti illic eligues ⁊ muti felicio-
res loq̄cibꝰ erūt: quo ad p̄mū. Quāti pastores phi
losophis. quo ad 2ᵐ. Quāti rustici oratoribꝰ. quo
ad 3ᵐ. Quāti ebetes p̄ferēdi sūt argutijs Cicero
nis. quo ad 4ᵐ. ¶ Quītum ē accusator horribil̄.
tres. n. accusatores tē ꝯ pctōres stabūt. ¶ Primꝰ
ē diabolus. Augꝰ. Presto tē erit diabolus recitās
v̄ba ꝓfessiōis n̄re: ⁊ obijciēs nobis q̄cq̄z fecimꝰ et
qd boni tūc tēporꝭ facere debuimꝰ. Dicturus est

enī ille aduersarius. Equissime iudex iudica istū meū esse ⁊ mecū dānandū esse: heu heu nec poterit talis aperire os qui talis īuenit̄: vt iuste cū diabolo deputet̄. Equissime iudex iudica istū meum esse ob culpā: qui tuus eē noluit ꝑ gratiā. Tuus ē per naturā: meꝰ est ꝑ miseriā. Tuus ob passionē: meꝰ ob suasionē. Tibi inobediēs: mihi obediens. A te accepit īmortalitat̄ stolā: a me hāc pānosaꝫ qua īdutꝰ est tunicā. tuā vestē dimisit: cū mea huc venit. vn̄ Augꝰ hec. ❡ Secūdus accusator ꝓpriū scelus. Peccata enī ꝓpria vnūquēqꝫ accusabūt. Sapie. 4°. Veniēt ī cogitatiōe peccatorū suorū timidi: ⁊ traducēt illos ex aduerso iniqtates eorꝫ. Bernardus. Tūc loquētia simlʼ eiꝰ opa dicēt. Tu nos egisti: opa tua sumꝰ: nō te deseremꝰ. mltisqꝫ ⁊ mltiplicibꝰ crimibꝰ cū accusabūt. ❡ Tertiꝰ accusator erit totꝰ mūdus. Grego. Si qris quis te accusat dico totꝰ mūdus. Offenso enī creatore nr̄o: offendit̄ totus mūdus. Chryso. In illo die nihil ē qd̄ respōdeamꝰ: vbi celū: et terra: aq̄: et sol: luna: dies: noctes: ⁊ totꝰ mūdus stabūt aduersus nos ī testimoniū peccatorꝫ nr̄orū et si oīa tacerēt: ipse tamē cogitatiōes nr̄e ⁊ opa specialit̄ stabūt aduersū nos añ dn̄ꝫ nos fortiter accusātes. ❡ Sextū ē testis īfallibilis. Tres enī testes cōtra se tūc habebit peccator. vnū supra se. s. dn̄m qui erit iudex et testis. Iere. 29. Ego sum iudex ⁊ testis dicit dn̄s. Aliū ītra se. s. cōsciētiā. Augꝰ. Quisquis futurū iudicē times presentē cōsciētiā corrige. sermo enim cause tue testimoniū cōsciētie tue. Tertiū iuxta se scilꝫ ꝓpriū angelū ad custodiā deputatū: qui tāqꝫ cōscius oīuꝫ que fecit cōtra eū testimoniū ꝓhibebit. Iob. 20. Reuelabūt celi. i. angeli iniquitatem eius. ❡ Septimū ē attractio pctōr̄. de hoc sic dicit Grego. O q̄ꝫ anguste erūt tūc vie reprobi. superiꝰ erit iudex iratꝰ: īferiꝰ horrēdū cahos: a dextris peccata accusātia: a sinistris īfinita demonia ad suppliciū trahētia. ītus cōsciētia vrēs: foris mūdus ardēs: miser peccator sic deprehēsus quo fugiet? Latere erit īpossibile: apparere ītolerabile: sustinere īportabile. ❡ Octauū erit sn̄ia irreuocabilis. Illa enī sn̄ia nunq̄ꝫ poterit reuocari: nec ab illa poterit appellari. Triplici enī de causa appellatio ī causis iudicialibꝰ n̄ recipit̄. Primo propter iudicis excellētiā. vn̄ a rege ferēte sn̄iaꝫ appellari ī regno suo nō pōt: qꝛ ī regno suo nullū supra se hꝫ. Similiter ab īperatore vel papa nō potest appellari. Scd̄o ꝓpter crimis euidētiā. quia qn̄ crimē notoriū est appellari nō potest. Tertio ꝓpter rē nō differēdā: qꝛ si res nō recipit dilatiōeꝫ: qꝛ forsitā ex dilatiōe pateret̄ detrimētū. similit̄ nō appellat̄. ꝓpter hāc triplicē rōnē ab illa sn̄ia non poterit appellari. pmo ꝓpter iudic̄ excellētiā: qꝛ iudex ille nullū supra se habet: sꝫ ipse oēs excedit eternitate dignitate ⁊ ptāte. Vn̄ ab īperatore vel papa posset aliquo mō appellari ad deuꝫ. A deo aūt ad nullū licet: qꝛ supra se nullū habet. Scd̄o ꝓpter crimis euidētiā. Oīa enī scelera ⁊ crimia reproborū ibidē nota erūt ⁊ manifesta. Hiero. Adueniet illa dies ī q̄ facta nr̄a q̄si in quadā tabula picta demōstrabunt̄. Tertio ꝓpter rē nō differēdā. Nihil enī qd̄ ibi agit̄ dilationē patit̄: sꝫ oīa in momēto in ictu oculi peraguntur.

❡ Etymologia sancti andree.

a Andreas interpretat̄ decorus. vlʼ respondēs vel virilis: ab andor qd̄ ē vir. vel dicit̄ Andreas q̄si antropos. i. hō ab ana qd̄ est sursū: ⁊ tropos qd̄ ē cōuersio: q̄si sursū ad celestia cōuersus: ⁊ ad suū creatorē erectꝰ. ❡ Fuit ergo decorus ī vita: respōdēs ī sapiēti doctrina: virilis ī pena: ⁊ antropos in gloria. Eius passionē presbyteri ⁊ diacones sicut oculis suis viderant cōscripserūt.

❡ De sancto andrea apostolo.

a Andreas ⁊ quidā alij discipuli tribus vicibus a dn̄o sunt vocati. ❡ Primo vocauit eos ad sui notitiā: sicut qn̄ stāte andrea die q̄dā cū ioāne magistro suo ⁊ alio discipulo audiuit a Ioāne. Ecce agnꝰ dei ⁊c̄. ⁊ statī cū alio cōdiscipulo venit ⁊ vidit vbi manebat iesus: ⁊ māserūt apud eū die illo. et cū inuenisset andreas fratrē suū Simonē adduxit eū ad iesū. Sequēti aūt die ad piscationis operā redierūt. Postmodū vocauit eos ad sui familiaritatē sicut cū die quadā turbis irruētibus ad iesū iuxta stagnū genezaret: qd̄ dicit̄ mare galilee: naui intrauit simonis ⁊ andree ⁊ capta mltitudine magna piscīū: vocatisqꝫ iacobo ⁊ ioanne qui erāt ī alia naui secuti sūt eū: ⁊ iterū ad ꝓpria redierūt. Postea tertio ⁊ vltimo vocauit eos ad sui disciplinā. sicut qn̄ ambulāte iesu iuxta idē littus vocauit eos de piscatiōe dicēs. Venite post me faciā ⁊c̄. Qui relict̄ oībus secuti sūt eū: eiqꝫ sēper postmodū adheserūt nec vltra ad ꝓpria redierūt. ❡ Post ascēsionē dn̄i dimissis apostolis: Andreas apud Scithiā: Matthēꝰ vō apud murgundiā p̄dicauit. Viri autē illi p̄dicationes Matthei penitꝰ respuētes ei oculos eruerūt ⁊ victū incarcerauerūt: post paucas dies eū occidere disponētes. Interea angelus dn̄i venit ⁊ scō Andree apparuit ⁊ murgūdiā ad scātū Mattheū ire p̄cepit quo rn̄dēte se viā nescire: iussit vt ad ripaꝫ maris iret ⁊ primā nauē quā inueniret ītraret. qui velociꝰ iussa cōplēs ad vrbē p̄dictā venit anglo ducēte ⁊ ꝓspero vēto flante: ⁊ inuento apto carcere. s. Matthei. eoqꝫ viso fleuit plurimū et orauit. tunc dn̄s reddidit Mattheo visū duorū luminū qbus eū ꝓuauerat nequitia peccatorū hoīuꝫ. Matthēꝰ igit̄ inde secessit ⁊ āthiochiā ꝑuenit. Andrea vero murgūdie ꝑmanēte: irati illi de euasiōe Matthei Andreā apostolū apphēderūt ⁊ ꝑ plateas ligatis manibꝰ ꝑtrahūt. Cūqꝫ eius sāguis effdueret ꝓ eis orauit: ad xp̄ꝫ eos penitētia ductos sua oīone cōuertit ad anthiochiā ꝓficiscēs. Hoc āt qd̄ dicit̄ de huiusmodi orbatōe matthei ⁊ de restitutiōe duorū luminū ꝑ Andreā nō puto dignū fide ne ī tāto euāgelista mioratio īfima denotet̄ q̄si sibi nō potuerit obtinere qd̄ Andreas etiā faciliter īpetrauit. ❡ Quidā iuuenis nobilʼ dū inuit̄ parētibꝰ Andree adhesisset: parētes eiꝰ domū in q̄ morabat̄ cū apostolo succēderūt. cūqꝫ iā ī altū flāma succresceret:

puer accepta ampula sup ignē aquā sparsit ⁊ stati
ignē extixit. Illi āt dicētibꝰ. filiꝰ nr̄ magꝰ factꝰ ē: dū
p scalas vellent ascēdere adeo sūt excecati: vt ip-
sas scalas penitꝰ nō viderēt. Tūc qdā exclamans
ait. qd vos stulto labore cōsumit͡ꝫ: deꝰ pugnat pro
eis ⁊ vos nō videt͡ꝫ. cessate iā ne ira dei ī vos de
seuiat. Multi eni hoc vidētes dn̄o crediderūt. pa-
rētes vō post qnqꝫ dies mortui ī vno monumēto
sūt positi. ❡ Quedā mulier cuidā homicide cōiū
cta cū parere nō possꝫ sorori sue dixit. vade ⁊ dia-
nā dn̄aꝫ nr̄aꝫ īuoca. cui īuocāti ait diabolus. Cur
me īuocas cū tibi pdesse nō possiꝫ: sꝫ vade ad an
dreā apostolū q sororeꝫ tuā poterit adiuuare. Ad
quē cū iuisset: ⁊ apostolū ad sororē piclitātē duxis-
set dic apostolus. recte hoc pater͡ꝫ. qr male nupsi-
sti: dolose cōcepisti: ⁊ demones cōsuluisti: sꝫ tn̄ pe
nitere ⁊ ī xp̄ꝫ crede ⁊ puerperiū paruū pijce: qua
credēte abortiuū ptulit ⁊ dolor cessauit. ❡ Senex
qdā noīe nicolaus adijt apostolū dicēs. Dn̄e ecce
octuagita āni sūt vite mee ī qbꝰ sp luxurie dserui-
ui: accepi aliqn̄ euāgeliū orās dn̄ꝫ vt āmodo mihi
ꝯtinētiā largiret̄: sꝫ ī ipso pctō īueteratꝰ ⁊ a mala
cōcupiscētia illectꝰ stati ad opꝰ solitū reuertebar:
q̄dā igit̄ vice cōcupiscētia īflāmatꝰ oblitꝰ euāgelij
qđ supra me posuerā ad lupanar iui: statiqꝫ mere
retrix dixit mihi. Egredere senex: egredere quia
angelus dei es tu: ne me cōtigas ne huc accedere
p̄sumas: video eni mirabilia. Audiēs hoc btūs an
dreas flere cepit: ⁊ a tTia vsqꝫ ad nonā orauit ⁊ sur
gēs noluit comedere: sꝫ ait. nō comedā donec sciā
si dn̄s mis̄ebit̄ huic seni. cūqꝫ diebꝰ qnqꝫ ieiunassꝫ
vēit vox ad ādreā dicēs: obtines ādrea p sene: sꝫ
sic ieiunijs macerasti te: sic ⁊ ipse affligat̄ ieiunijs
vt saluet̄: sicqꝫ fec̄. sex mēsibꝰ ī pane ⁊ aq̄ ieiunauit
⁊ postmodū plenꝰ bonis opibꝰ ī pace qeuit. venit
igit̄ vox ad ādreā dicēs: p orōnē tuā nicolaū queꝫ
pdiderā acqsiui mihi. ❡ Quidā iuuenis xp̄ianꝰ se
creto scō andree dixit: mr̄ mea pulchrū me vidēs
de ope illicito me attētauit: cui cū nullatenꝰ cōsēti
rē iudicē adijt volēs ī me crimē tāte neqcie retor-
q̄re: sꝫ ora p me ne moriar tā iniuste: nā ⁊ accusatꝰ
penitꝰ reticebo: malēs vitā pdere q̄ꝫ mr̄em tā tur
pit̄ īfamare. Iuuenis igit̄ ad iudiciū vocat̄: ⁊ illic
eū ādreas psequit̄: accusat mr̄ cōstant̄ filiū q eaꝫ
voluerit violare. Introgatus pluries iuuenis an
res talit̄ se h̄ret nil penitꝰ rn̄debat. tūc ādreas mr̄i
dixit. Crudelissima femiarū q̄re per tuā libidinē
vnicū filiū vis pire: tūc illa p̄posito dixit. Dn̄e hu
ic hoī filiꝰ meꝰ adhesit postq̄ꝫ hoc agere voluit: sꝫ
nequit. Iratusqꝫ iudex iussit puerū in saccū linitū
pice ac bitumie mitti ⁊ ī flumie pijci. Andreā vō
ī carcerē reƥuari: donec excogitaret suppliciū quo
piret. sꝫ orāte ādrea tonitruū tribile oēs terruit ⁊
terremotꝰ īgēs cūctos pstrauit ⁊ mulier a fulmie
pcussa ⁊ arefacta corruit. orātibꝰ āt cetis apostolū
ne pirēt orauit p eis ⁊ oīa cessauerūt. Tūc p̄posi-
tus credidit ⁊ domus eiꝰ tota. ❡ Cū aūt eēt apo-
stolus ī ciuitate nicea dixerūt ei ciues q ex̄ ciuita
tē secꝰ viā septē demones erāt q pretereūtes hoīes
occidebāt: qbꝰ ad iussū apostoli aū pplꝫ ī specie ca

nū veniētibꝰ pcepit vt illuc irēt vbi nullū hoieꝫ no
cere possēt: q stati euanuerūt. Illi āt viso hoc sta-
ti fidē xp̄i susceperūt. ⁊ cū venisset ad portā alteri
us ciuitat͡ꝫ ecce qdā iuuenis mortuꝰ ferebat̄. q̄ren
te aūt apostolo qd ei accidisset: dictū ē ei q septeꝫ
canes venerūt ⁊ eū ī cubiculo necauerūt: ⁊ lachry
mās apostolus ait. scio dn̄e q fuer̄t demōes quos
a nicea vrbe reppuli: dixitqꝫ p̄ri. Quid dabis mi-
hi si suscitauero filiū tuū: cui ille. Nil cariꝰ eo pos
sideo: ipꝫ igit̄ tibi dabo: ⁊ fcā orōne surrexit ⁊ apo
stolo adhesit. ❡ Cū qdā viri numero. 40. ad apo
stolū nauigio venirēt: vt ab eo suā doctrinā acci-
perēt: ecce a diabolo mare cōcitat̄: et oēs pariter
submergunt̄: cū āt eorū ad litꝰ corpa delata fuis-
sent: aū apostolū deportant̄ ⁊ ab eo cōtinuo susci-
tant̄: q oīa q̄ sibi acciderāt narrauerūt. vn̄ in quo-
dā hymno ipsiꝰ legit̄. q̄terdenos iuuenes mersos
mar͡ꝫ fluctibꝰ vite reddit vsibꝰ. Btūs igit̄ ādreas
ī Achaia cōsistēs totā ecclesijs eā īpleuit: ac popu
los ad fidē xp̄i cōuertit: vxoreqꝫ Egee pcōsul' fi-
dē xp̄i docuit: ⁊ sacri baptismi fōte regn̄auit. Au-
diēs hec Egeas ciuitatē īgredit̄ cōpellens xp̄ia-
nos ad sacrificia idolorū. Cui occurrēs ādreas di
xit. Oportebat vt tu q iudex hoīuꝫ eē meruisti: iu
dicē tuū q ī cel' est cognosceres: ⁊ agnitū coleres: ⁊
colēdo eū q verꝰ deꝰ est: ab his falsis dijs aīuꝫ pe
nitꝰ reuocares. Cui Egeas. Tu es ādreas q sup-
sticiosā sectā p̄dicas quā Romani p̄ncipes extmi
nari iusserūt: ad quē ādreas. romani p̄ncipes nō-
dū cognouerūt: quō dei filiꝰ veniēs docuerit idola
eē demōia q̄ hec docēt vn̄ offēdat̄ deꝰ: vt offēsus
ab eis auertat̄: ⁊ auersus nō exaudiat: ⁊ nō exau-
diēdo ipi a diabolo captiuent̄: ⁊ captiuati tandiu
deludant̄ donec nudi de corpe exeāt nil secū pret̄
pctā portantes. cui egeas. Ista vana iesus vester
predicās cruc͡ꝫ patibulo ē affixꝰ. cui ādreas. p re-
stauratiōe nr̄a nō p culpa sua cruc͡ꝫ patibulū spō-
te suscepit. Ad quē egeas dixit. Cū a suo discipl'o
fuerit traditꝰ ⁊ a iudeis tētus: ⁊ a militibꝰ crucifixꝰ
quō dic͡ꝫ spōte subijsse suppliciū: Tūc andreas. ꝟ.
rōnibꝰ cepit oñdere xp̄ꝫ volūtarie passū fuisse. s. ex
eo q passionē suā p̄uidit ⁊ discipul' futurā p̄dixit.
Ecce inqt ascēdimꝰ hierosolymaꝫ ⁊c̄. Et ex eo q
Petro cū ab hoc auertere cupet dure īdignatꝰ fu
it dicēs. Uade pꝰ me sathanas ⁊c̄. ⁊ ex eo q vtri-
usqꝫ. s. patiēdi ⁊ resurgēdi se ptātē hr̄e māifestauit
Ptātē hēo ponēdi aīaꝫ meā: ⁊ iterū sumēdi. et ex
eo q pditorē cognouit cū panē itictū ei dedit: nec
tn̄ eū vitauit. ⁊ ex eo q locū ī quo vēturū pditorē
sciebat elegit: ⁊ his oībꝰ se int̄fuisse asseruit. Addi
dit ādreas q mysteriū cruc͡ꝫ magnū eēt. Cui ege
as. Mysteriū dici nō pōt: sꝫ suppliciū: verūtn̄ nisi
dict͡ꝫ meis obtēperauer͡ꝫ: ipsū mysteriū te faciā ex
periri. Cui ādreas. Si cruc͡ꝫ patibulū expauesce
rē: cruc͡ꝫ gloriā nō p̄dicarē. audire te volo myste-
riū cruc͡ꝫ vt sic forte credas ⁊ agnoscas credēdo: ⁊
agnoscēdo saluer͡ꝫ. tc̄ cepit ei mysteriū cruc͡ꝫ pādē
re: ⁊ q̄ꝫ cōgruū ⁊ necessariū fuerit. ꝟ. rōnibꝰ psuade
re. Pria rō qr p̄mꝰ hō p lignū mortē ītulerat p ua
ricādo: cōgruū fuit vt z͡ꝰ hō p lignū mortē pelleret

patiēdo. 2ª qꝛ de imaculata tra factꝰ fuerat preua
ricatoꝛ ꝯgruū fuit vt de imaculata nasceret̄ vgīe
recōciliatoꝛ. 3ª qꝛ Adā ad cibū vetitū icōtinent ma
nus extēderat: cōgruū fuit vt scd̄s Adā i cruce i-
macłatas manꝰ extēderet. 4ª qꝛ Adā suauē vetitū
cibū gustauerat: ꝯgruū fuit ad hoc vt ꝯ̄riū pellere
tur ꝯ̄rio: vt xp̄s esca fellea cibaretur. 5ª ad hoc vt
xp̄s nobis suā imoꝛtalitatē ꝯferret: ꝯgruū fuit vt
nr̄az sibi moꝛtalitatē assumeret. Nisi. n. deꝰ factus
fuisset moꝛtał: hō nō fieret imoꝛtał. Tūc egeas di
xit. Hec vana tuis narra: ⁊ mihi obtēpera: ⁊ dijs
oīpotētibꝰ sacrifica. Cui Andreas. Oīpotēti deo
agnū imacłatū quotidie offero: q postq̄ȝ a toto po
pulo comestus fuerit viuus manet ⁊ iteger ꝑseue
rat. Egeas dixit. Quō pōt hoc fieri? Andreas rn̄
dit. Si vis scire assume foꝛmā discipuli: vt possis
doceri qd̄ q̄ris. Cui egeas. Ego i toꝛmentꝭ exigā
huiꝰ rei notitiā. Tūc iratꝰ iussit eū i carcere reclu-
di. Mane āt fcō tribunali sistit̄: ⁊ ad sacrificiū ido
loꝝ egeas eū iuitat̄ cepit dicēs. Nisi mihi obtēpa
ner̄s i ipsa quā laudasti valde cruce faciā te suspē
di. Cūq̄ȝ ei mł̄ta supplicia nūciaret ridit. Quicq̄d
tibi maiꝰ vi i supplicijs excogita. tāto. n. regi meo
ero acceptioꝛ: q̄ȝto fuero ꝓ noīe eiꝰ i toꝛmētis ꝯstā
tioꝛ. ego crucꝭ xp̄i sū huns: ⁊ iō nō timeo penā cru
cis. Tūc iussit eū a. 20. hoībꝰ cedi: ⁊ cesū manibꝰ ⁊
pedibꝰ cruci alligari vt sic lōgioꝛē recipet cruciatū.
Cūq̄ȝ duceret̄ ad crucē factꝰ ē ꝯcursus ppłoꝝ di-
cētiū. Innocēs eiꝰ s̄aguis sine cā dānat̄: quos tn̄ ro
gauit apłs ne suū martyriū ipediret. Uidēs āt be
atus ādreas a lōge crucē: salutauit eā dicēs. Sal-
ue crux q̄ coꝛꝑi xp̄i dedicata es: ⁊ ex mēbꝛis eiꝰ tā-
q̄ȝ margaritꝭ oꝛnata: āteq̄ȝ i te ascēderet dn̄s tiꝛoꝛē
trenū hūisti: mō vo amoꝛē celestē obtines ꝓ voto
suscipiēs. Securꝰ ergo ⁊ gaudēs vēio ad te: ita ⁊ tu
exultās suscipias me discipłz eiꝰ q pepēdit i te: qꝛ
amatoꝛ tuꝰ sp̄ fui ⁊ d̄sideraui āplecti te. o bōa crux
q̄ decoꝛē ⁊ pulchꝛitudinē de membꝛis dn̄i mei iesu
xp̄i suscepisti diu desiderata: sollicite amata: sine i
termissiōe q̄sita: ꝯcupiscēti aīo preparata. Accipe
me ab homibꝰ ⁊ redde me magr̄o meo: vt ꝑ te me
recipiat: q ꝑ te me redemit: ⁊ hoc dicēs se exuit: ⁊
vestimēta carnificibꝰ tribuit: sicq̄ȝ eū i cruce vt ius
sū fuerat suspēdert̄. i q biduo viuēs. 20. milibꝰ ho-
minū astātiū predicauit. iter quos stabat ⁊ Stra-
tocles fr̄ egee: ⁊ sil'r clamabat cū ppło iiusto iudi-
cio sāctū virū pati. Scūs vo ādreas ꝯfoꝛtabat mē
tes credētiū xp̄o ⁊ hoꝛtabat̄ tolerātiā tꝑalē: docēs
nihil eē dignū passiōis ad remūeratiōez cōpēsati-
onis etne: ita q̄ ifelices ꝑcē ꝯuertebant̄: ⁊ ꝑ totā
noctē nō fuerūt lassati eū suauit̄ audiēdo. Seq̄nti
die ppłs cucurrit ad egeā clamās. Que ē ista sn̄ia
tua? iniq̄ sūt iudicia tua. Biduo. n. suspēsus viuēs
nō cessat q̄ bona sūt loq: et nos suis reficit eloq̄is.
Dona ergo nobis sanctū māsuetū ⁊ piū. nō debe
ret ista pati. Uenit vt ipsū deponeret: quē vidēs
ādreas exclamauit dicēs. Ut q̄d ad nos egeas ve
nisti? Si ꝓ pn̄ia ipsam ꝯseq̄ris. Si aūt vt me de-
ponas: scias q̄ ego de cruce viuus nō descēdam:
nōne ego video regem meū qui me expectat. ⁊ cū
vellēt eū soluere nullo modo poterāt ad euȝ per-
tingere: quia statim eoꝝ bꝛachia stupida redde-
bant̄. Uidēs āt ādreas q̄ plebs volebat eū depo
nere: hāc oꝛōnē i cruce fec: vt dic Augꝰ. i li. de pe-
nitētia. Ne me ꝑmittas dn̄e descēdere viuū d̄ cru
ce: sed tp̄s ē vt ꝯmēdes tre coꝛpꝰ meū. tā. n. diu iā
poꝛtaui: tā diu sup̄ gregē ꝯmēdatū vigilaui ⁊ labo
raui q̄ vellē iā ab ipsa obediētia libari ⁊ ipso gra-
uissimo idumēto spoliari. Recoꝛdoꝛ quō i poꝛtādo
onerosū: i domādo supbū: i fouēdo ifirmū: i exer-
cēdo letū laboraui. Scis dn̄e quotiēs a puritate cō
tēplatiōis retrahere me ꝯtēdebat: quotiēs a dul-
cissime q̄etꝭ tue sōno excitare ꝯtēdebat: q̄ȝtū ⁊ quo
tiēs doloꝛez igerebat. Qꝛ igit̄ tādiu pꝛ benignissi-
me pugnāti restiti: ⁊ tua ope supaui: ⁊ vici: a te iu-
sto remūeratoꝛe ⁊ pio posco ne mihi vlt̄ illd̄ ꝯmē
des. Sȝ depositū reddo. Cōmēda alij q illū vlt̄ n̄
ipediat ⁊ resurrecturū huet: ⁊ reddat: vt ⁊ ip̄ȝ quo
q̄ȝ meritū sui laborꝭ r̄cipiat: tre illd̄ ꝯmēda vt me
āpliꝰ vigilare nō opoꝛteat: ⁊ libe a te fōtē ideficiē
tis gaudij tēdere anxiātē n̄ iā rethat nec ipediat.
hec Augꝰ. His dictꝭ splēdoꝛ nimiꝰ d̄ celo vēiēs di
midia hoꝛa eū circūdedit: ita vt nullus eū videre
possz. ⁊ ascēdēte luīe sił cū ip̄o luīe sp̄z r̄didit. Ma
ximilla vo vxoꝛ egee tulit coꝛpꝰ apłi et honoꝛifice
sepeliuit. Egeas vo cū domū rediꝫsset arreptus i
via a d̄mōe coꝛā oībꝰ expirauit. Stratocles eiꝰ fr̄
cū hoc audisset nihil d̄ rebꝰ eiꝰ accipe voluit dicēs.
Que tua sūt tecū ꝑeant̄ egea. mihi. n. suffic vniꝰ
dn̄s iesus xp̄s quē per famulū eiꝰ cognoui ādreā.
Tātꝰ. n. tioꝛ iuasit vniuerso ppło vt nullus ibi re
maneret q n̄ crederet saluatoꝛi dn̄o nr̄o iesu xp̄o q
vult oēs saluos fieri: ⁊ ad agnitiōez vitatꝭ venire.
Aiūt quoq̄ȝ d̄ sepłchꝛo bti ādree māna i modū fa
rine ⁊ oleū cū odoꝛe suauissimo emanare: a quo q̄
sit āni futuri fertilitas icoł regiōis ondit̄: nā sic exi
gue ꝓfluit: exiguū tra exhibȝ fructū: si copiose: co
piosū. hoc foꝛte ātiq̄tꝰ verū fuit: mō coꝛpꝰ apd̄ ꝯstā
tinopoli trāslatū eē ꝓhibet̄. ¶ Ep̄s q̄dā religiosā
agēs vitā. b. andreā int̄ cetos ⁊ sup̄ cetos scōs in
veneratiōe hēbat: ita q̄ i cūctꝭ suis opibꝰ hūc sp̄ ti
tulū ꝓpōebat ad honoꝛē dī ⁊. b. ādree. Inuidēs iḡr
viro scō hostꝭ ātiquꝰ: ad eū decipiēdū tota callidi-
tate se ꝯtulit: seq̄ȝ i foꝛmā mł'ierꝭ płchꝛe trāsfoꝛma
uit. vēit g° ad palatiū ep̄i asserēs se velle ꝯfiti eidē
mādat ep̄s vt suo ꝑniali ꝯfiteat̄ cui plēitudinē r̄di
derat ptātꝭ: renūciat illā q̄ nulli nisi sibi secta sue
ꝯscie r̄uelabit. Sicq̄ȝ. d. ep̄s eā ad se vēire ꝑcepit.
cui i'la obsec° dn̄e misꝑere mei. ego. n. i ānis puella
ribꝰ vt cnitꝭ ꝯstituta: ⁊ a pueritia delicate nutritā
necnō r̄gia stirpe ꝓgēita huc i ꝑegrio hitu sola ve
ni. nā pꝛ meꝰ rex vtiq̄ȝ valde potēs cuidā mag° ꝑn
cipi me volebat i ꝯiugiū sociar̄: cui rn̄di q̄ oēz tho
rū maritalē abhoꝛrerē: qꝛ virgitatē meā xp̄o i ꝑpe
tuū d̄dicaui: ⁊ iō nūq̄ȝ possē i carnalē copłaz ꝯsētir̄
deniq̄ȝ sic artata q̄ opoꝛtebat me aut eiꝰ volūtati
obedir̄ vł diuersa subire supplicia: latent̄ fugā ar
ripui magꝭ eligēs exłar̄ q̄ȝ spōso meo fidē ifrigere
Audiēs vo vr̄e scitatꝭ ꝑconiū sub alas vr̄e ꝓtectō
nis ꝯfugi spans me apd̄ vos locū repire q̄etꝭ: vbi
possiȝ carpe ꝯtēplatiōis secta silētia ꝑitisq̄ȝ vite vi
tar̄ suffragia: ⁊ turbatiōes mūdi fugere ꝑstrepētꝭ.

Admirās in ea ep̄s nobilitatē gn̄is pulchritudinē
corpis: tā imēsū feruorē ⁊ tāte venustatē eloq̄ntie:
placida ⁊ benigna voce rn̄dit. esto secura filia nec
formides: q: ille ob cꝰamorē te tuos ⁊ tua viriliť ⁊
mirabiliť ꝯtēpsisti tibi hᵒ i p̄nti cumulū gr̄e: ⁊ i futu
ro plenitudinē gl'ie largieť: ⁊ ego fuꝰ eiꝰ me ⁊ mea
tibi offero: vt eligas vbi tibi placuerit mā̄siōez. vo
lo āt vt hodie mecū p̄nderē d̄cas. cui illa. Noli inq̄t
p̄: noli d̄ hac re me rogarē: ne forte ex hᵒ aliq̄ mala
suspitio p̄ueīret: ⁊ nitor v̄re fame d̄nigratōez aliq̄z
patereť. ad quā ep̄s. Plēs erimꝰ ⁊ nō soli: ⁊ iō nul
lū male suspitiōis scruplz potit i aliqᵒ gn̄ari. Veniē
tes itaq̄z ad mēsā: ep̄s ⁊ illa ex opposito ꝯsederūt ce
terꝭ sedētibꝰ hic ⁊ īde: ītēdit i eā crebᵒ: eiusq̄z faciē
nō desinit ītueri ⁊ pl'chritudinē admirari: sicq̄z dū
ocul' figiť aīus sauciať: ⁊ dū eiꝰ faciē n̄ d̄sinit ītueri
ātiquꝰ hostꝭ cor eiꝰ graui iacl'o vl'nerauit: ꝓpēdit d̄
hᵒ gᵒ ipse diabolus: ⁊ pl'chritudinē suā cepit magꝭ
ac magꝭ augere: iāq̄z ep̄s erat ꝯsēsui: vt eā d̄ illici
to ope tētaret qn̄ possibilitas offerret. Tūc subito q
dā p̄egrinꝰ vēit ad ostiū crebrꝭ ictibꝰ ⁊ magnis ex-
clamabat clamoribꝰ sibi postulās ap̄iri: cūq̄z sibi ap̄i
re nollēt ⁊ ille clamoribꝰ nimijs eis fieret iportunꝰ
īnterogat ep̄s ml'ierē si igressū illiꝰ p̄egrini hoīs ac
ceptaret. Cui illa dixit. ꝓpōať ei aliq̄ q̄o satꝭ gra-
uis: quā si enodare sciuerit admittať. si āt nesciue
rit tanq̄z īsciꝰ ⁊ īdignꝰ ep̄i p̄n̄tia repellať: faueūt oēs
discūbētes eiꝰ sn̄ie: ⁊ q̄s sufficiēs eēt hāc q̄ōnē ꝓpo
nere sciscitať: cūq̄z nll's sufficiēs īueniret ep̄s dixit.
q̄s nr̄z tā sufficiēs ē q̄z vos o dn̄a: q̄ cetos nos ⁊ elo
q̄ntia p̄ceditꝭ: ⁊ sapia āpliꝰ rutilatꝭ: vos igr̄ hāc ꝓ
pōite q̄ōnē: tūc illa dixit. Interogeť q̄d ē maiꝰ mira-
culū q̄d d̄s vnq̄z i p̄ua re fecerit: interogatꝰ d̄ hoc p̄
nūciū p̄egrinꝰ dixit. diuersitas ⁊ excellētia facierū
inť tot. n. hoīes q̄ fuerūt ab īitio mūdi ⁊ vsq̄z ad finē
futuri scl'i duo rep̄iri n̄ possēt: quorū facies sil'es eē
sēt: i ipsa quoq̄z tā mīma facie d̄s oēs sēsus corp̄is
collocauit. audiētes oēs eiꝰ rn̄sionē admirātes di-
xerūt: v̄a ⁊ optīa absolutō q̄onis. Tūc ml'ier. ꝓpōať
ei 2ᵃ q̄o grauior: i q̄ meliꝰ possīmꝰ eiꝰ sapiaz exp̄iri:
q̄rať ab eo vbi ťra sit altior oī celo: p̄cūctatꝰ d̄ hoc
p̄egrinꝰ rn̄dit i celo empyreo: vbi residet corpꝰ xp̄i
corpꝰ. n. dulcissimi dn̄i nr̄i iesu xp̄i q̄d ē altiꝰ oī ce-
lo d̄ carne nr̄a formatū ē. Cū igr̄ corpꝰ dn̄i nr̄i iesu
xp̄i sup̄ oēs celos sit: ⁊ de nr̄a carne originē duxit:
caro āt nr̄a d̄ ťra sit formata: ꝯstat q̄ vbi corpꝰ xp̄i
residet ibi ꝓculdubio ťra altior celo mācet. rn̄fert nū
ciꝰ q̄ rn̄derat p̄egrinꝰ: ecce oēs eū mirabiliť appro
bāt ⁊ magnifice sapiaz eiꝰ laudāt: tūc iterū illa dixit
Fiat illi 3ᵃ q̄o grauissima ⁊ occl'ta ad absoluēdū dif
ficilima ⁊ obscura: vt sic eiꝰ sapia 3ᵒ ꝯprobeť: ⁊ di-
gnꝰ sit vt ad mēsā ep̄i merito admittať. Queratur
igr̄ ab eo q̄ztū spatij sit a ťra vsq̄z ad celū. reqsitꝰ d̄
hoc p̄egrinꝰ nūcio dixit. Vade ad eū q̄ te misit ad
me: ⁊ de hoc diligēter p̄cūctare. Ipse eni me me-
liꝰ nouit hoc. ⁊ iō tibi de hoc meliꝰ rn̄debit. nā ipse
ill'd spaciū taliter mēsurauit qn̄ d̄ celo i abyssū ceci
dit: ego āt d̄ celo nūq̄z cecidi. ⁊ iō ill'd spaciū tal'r n̄
mēsuraui. n̄ ē. n. ml'ier: sz diabolꝰ q̄ se posuit i sil'itu
dinē ml'ierꝭ: audiēs hec nūciꝰ vehemenť expauit:
⁊ ea q̄ audierat corā oībꝰ rcitauit. Mirātibꝰ itaq̄z
oībꝰ ⁊ stupētibꝰ ātiquꝰ hostꝭ d̄ medio eorū euanuit
ep̄s āt rdiēs ad se amarē rdarguit semetipsū ⁊ d̄ p̄
p̄etra culpa vēiā lamtabiliť p̄cabať: misitq̄z nūciū
vt p̄egrinꝰ ītroduceret: sz ⁊ neq̄q̄z īueniť āpliꝰ. tūc
ep̄s pplz ꝯuocās eis euidenť exposuit ordinē ge-
ste rei: p̄cepitq̄z vt oēs ieiunijs ⁊ orōnibꝰ īsisterēt si
forte dn̄s reuelarē alicui dignareť q̄snā fuerit ille p̄e
grinꝰ q̄ eū a tāto p̄icl'o libauit. Reuelatū ē illa no-
cte ep̄o q̄ btūs ādreas fuit q̄ ꝓ libatiōe ipsiꝰ ep̄i se
posuit i hitu p̄egrini. Cepit igr̄ ep̄s i deuotiōe bt̄i
ādree magꝭ crescerē ac ēt eū exīde i reuerētiā hre:
¶ Cū p̄posituꝰ cuiusdā citatꝭ agrū scī ādree abstu
lissz: ⁊ ob hᵒ grauissimis febribꝰ orāte ep̄o fuissz cor
reptꝰ: ille ep̄z rogauit vt ꝓ se oraret: ⁊ agrū sibi red
deret sz cū orāte ep̄o sanitatē recip̄et: iterū agrum
vsurpauit: tūc ep̄s orōni se dedit ⁊ oēs lāpades ec-
clesie fregit. d. Hoc lumē n̄ accēdať donec dn̄s de
suo īimico vidicet ⁊ eccl'ia q̄ amisit recup̄et. Et ec
ce p̄posituꝰ iterū grauissimis febribꝰ laborauit. misit
q̄z nūcios ep̄o vt ꝓ se oraret ⁊ agrū suuz ⁊ sil'ez sibi
redderet: cui cū ep̄s rn̄deret. Iā oraui ⁊ exaudiuit
me d̄s: ille ad eū se portari fecē ⁊ vt eccl'iā intrēt ad
orādū coegit ep̄s dū eccl'iā igrediť ille subito mori
tur ⁊ ager eccl'ie rstituiť. ¶ De noie.

n Icolaus dr̄ a nicos: q̄d ē victoria ⁊
leos q̄d ē ppl's: īde nicola
us q̄si victoria ppl'i. i. vitiorū q̄ ppl'aria sūt ⁊ vilia:
vl' dr̄ victoria ppl'i: q: ml'tos ppl'os vita ⁊ doctrīa
docuit p̄ctā vincerē. vl' nicolaꝰ a nicos q̄d ē victoria
⁊ laus. q̄i victoriosa laus. vl' a nitor ⁊ leos. q̄i nitor
ppl'i. hūit. n. i se q̄ nitorē ⁊ mūdiciā faciūt. nā fz am
bro. mūdat rmo dinꝰ: mūdat v̄a ꝯfessio: mūdat scā
cogitatio ⁊ ꝯuersatio: mūdat op̄atio bōa: cꝰ legēdā
doctores argolici ꝯscripserūt. Alibi quoq̄z legiť q̄
Methodiꝰ nicociꝰ p̄triarcha eā grece scripsit: quaz
Io. latinꝰ diaconꝰ i latinū ťnstulit ⁊ pl'a addidit.

¶ De sācto nicolao ꝯfessore.

n Icolaꝰ ciuis patevꝰb licie ꝓuicie ex ditibꝰ
⁊ scīs p̄ētibꝰ originē duxit. p̄r eiꝰ Ephipha
niꝰ mr̄ v̄o ioāna dcā ē. quē cū i p̄meuo iuuētutꝭ sue
flore parētes genuissent deiceps ꝯtinenť viuētes
celibē vitā duxerūt: ⁊ hūc solū n̄ tātū ditiarū q̄ztū et
morū flagitabāt heredē: sz d̄s eorū petitiōi n̄ d̄fuit
nā hᵒ pᵒ dū balnearet erectꝰ vt dr̄ stetit i pelui. isup̄
4ᵃ ⁊. 6ᵃ ferē. tm̄ sel' vba sugebat. Fcūs āt iuuēis ali
orū iuuenū d̄uitās lasciuias nē p̄ētū comitabať ve
stigia: nē solꝰ eccl'iarū ťebat limia: ⁊ q̄cq̄d d̄ sacē scri
ptura itelligerē potat mēoriť retiebat. p̄ētibꝰ v̄o su
is d̄fūctꝭ cogitarē cepit q̄liť ltātā ditiarū copiā n̄ ad
laudē hūanā: sz ad d̄i gl'iaz dispēsaret. Tūc q̄dā ꝯui
cinꝰ suꝰ satꝭ nobil' tres filias suas v̄gies ob iopiaz
ꝓstituerē cogiť vt sic ifami earū ꝯmercio alereť: q̄d
vbi scūs cōp̄it scelꝰ abhorruit: ⁊ massā auri pānis i
uolutā i domū eiꝰ p̄ fenestraz nocte clā iiecit: clāq̄z
recessit. mane surgēs massaz auri hō reppit: ⁊ deo
grās agēs p̄mogēite nuptias celebrauit. Nō pꝰ ml'
to tp̄e d̄i famulꝰ sil'e p̄egit opꝰ. Q̄d rursus ille rep̄i
ens ⁊ i laudes imēsas p̄rūpēs: decēto vigilarē ꝓpo
suit vt sciret quis esset qui sue inopie subuenisset
Post paucos dies duplicatā auri massam in do-
mū proiecit: ad cuius sonitū ille excitus Nicolau-

fugiētē insegꝛ dicēs. Siste gradū teqꝫ aspectui ne
subtrahas meo. sicqꝫ accurrēs velocius nicolauꝫ
hūc eē cognouit: mox humi ꝓstratꝰ osculari vole
bat pedes suos: quod ille renuens fugiebat ⁊ ab
eo exegit ne eum q̄ꝫdiu viueret publicaret. Post
hoc mirree ciuitatꝭ defūcto ep̄o ꝯueniūt ep̄i cū cle
ricis illiꝰ eccl'ie de ep̄o ꝓuisuri. Aderat inter eos
qdā magne auctoritatꝭ ep̄s: ad cuiꝰ electōeꝫ oīuꝫ
sentētia depēdebat. Cū igiꝛ cūctos ieiunijs ⁊ orō-
nibꝰ īsistere monuisset: nocte illa vocē audiuit di-
cētē sibi: vt fores eccl'ie hora matutinali obſuaret
⁊ quē ꝑmū ad eccl'iaꝫ cuiꝰ nomē eēt nicolaꝰ veni-
re cōspiceret: ipsū i ep̄ꝫ ꝯsecraret. Hec ergo alijs
reuelās ep̄s admonuit vt oēs orōnibꝰ insisterēt: ⁊
ipse pre foribꝰ excubaret. mirū i modū matutina-
li hora q̄si a deo missus an̄ oēs veniebat nicolaus
quē apprehēdēs ep̄s dic̄. qd̄ tibi nomē ē? Ille aūt
vt erat colūbina simplicitate plenꝰ īclinato capite
nicolaꝰ igr v'e scitatꝭ ſuꝰ: quē i eccl'aꝫ ducētes. licꝫ
pl'imū renitētē in cathedra collocauerūt. Pōtifi-
cali igr̄ cathedra sublimatꝰ: eadē q̄ ꝑus humilita-
tis ⁊ morū grauitate i oībꝰ spectāter i orōnibꝰ ꝑui
gilabat: corpꝰ macerabat: mulieruꝫ ꝯsortia fugie-
bat: ⁊ ab ipso pueritie sue euo exhorruit: inde ex
hoc q̄si q̄ꝫdā pestē fugiebat. humilis erat i suscipiē
do oēs: efficax i loq̄ndo: alacer i exhortādo: seuerꝰ
in corripiendo: viduarū ac pupillorū ⁊ orphanorū
sic negocia curabat: ac si ꝓp̄a eēnt: rapinā execra-
baꝛ: potētes ēt arguebat violētos. Et si quē quolꝫ
casu affēꝫ cernebat mirabilr̄ reficiebat: mirablr̄qꝫ
ꝯsolabaꝛ. Crescebat quoqꝫ fama quotidie bōitatꝭ
eiꝰ. hic potēs: hinc ipotēs illū noīabat. Gaudebat
ppl's de tali ꝓnono: letabanꝛ gētes de tāto pōt fi-
ex: q: ita se auc̄tate ⁊ gr̄a plenū exhibebat: vt oīuꝫ
curā gereret: ⁊ ep̄i dignitatē nō amitteret. Cū āt
oīuꝫ charismatū v̄tute corroboraretꝛ: ⁊ nihil sibi: ſꝫ
totuꝫ dei gr̄e attribueret: cepit ita coruscare mira
culis vt nō tātuꝫ sui: ſꝫ alieni qbuslibet oppressi an-
gustijs īuocato eiꝰ noīe statiꝫ sentirent alleuiatōeꝫ
¶ Ferꝛ quoqꝫ sicut i q̄dā legiꝛ chronica beatū ni
colaū niceno iterfuisse cōcilio. Quadā die dū qdā
naute ꝑiclitarenꝛ ita cū lachrymis orauerūt. Nico
lae ſue dei: si v̄a sunt q̄ de te audiuimꝰ nūc ea ex-
ꝑiamur. Mox qdā i eiꝰ siltitudine apparuit dicēs.
Ecce adsum: vocastis enim me ⁊ cepit eos in gu
bernaculis ⁊ rudētibꝰ alijsqꝫ iuuare nauis arma-
mentꝭ: statiqꝫ cessauit tēpestas. Cū āt ad eiꝰ eccle
siā venissent quā nūq̄ꝫ viderāt sine indice eius co
gnouerūt imaginē. Tūc de sua liberatōe gr̄as ege
rūt deo patri ⁊ beato nicolao q nō suis meritis: ſꝫ
diuina mīa largiēte mortꝭ ꝑiculuꝫ euaserūt. Quo-
dā t̄pe totā ꝓuinciā sc̄i nicolai fames valida ꝑcu-
lit ita, vt oībꝰ deficerent alimēta. Audiēs auteꝫ vir
dei naues onustas tritico applicuisse portum illuc
statiꝫ ꝓficisciꝛ: rogans nautas vt saltē .100. modi-
is fame ꝑiclitātibꝰ subueniret. Cui illi. Nō aude-
mus pr̄: q: mensuratū alexādrie oꝫ in horreū ipa-
toris nos reddere. Quibꝰ sāctus dic̄. Facite nunc
qd̄ dico ⁊ ego vobis i dei v̄tute ꝓmitto q nullam
minoratōeꝫ hēbitꝭ apud regiū exactorē quod cum

fecissent ⁊ eādē mensurā quā alexādrie acceperāt
reddidissent ministris ipatoris miraculū referunt
⁊ deuꝫ i suo famulo maxima laude attollūt. frumē
tuꝫ aūt secundū vniuscuiusqꝫ idigentiā vir dei di
stribuit ita vt miraculose duobꝰ annis ad victum
seminisqꝫ vsuꝫ abundaret. Cum āt nōnulli illiꝰ re
gionis viri idolis ⁊ ꝑcipue nefande diane deſuis-
sent: adeo vt vsqꝫ tūc sub q̄dā arbore diane cōse-
crata quosdā gentiliū ritus exercerent. At vir dei
ꝑdictū rituꝫ de oībus finibus expulit: ipsāqꝫ arbo
rē ꝑcidi mādauit. Iratꝰ ex hoc ꝯ cū hostꝭ antiquꝰ
oleū midiatro vocatū q ꝯ nām in aqua ⁊ lapidibꝰ
arderet cōfici fecit: seqꝫ in formā cuiusdā mulieris
religiose trāsfiguratꝰ qbusdā ad viruꝫ dei nauigā
tibꝰ i q̄dā sagenula obuiauit: sicqꝫ affata ē. Mallē
ad sanctū dei venire vobiscū. ſꝫ nequeo. Rogo er
go vt hoc oleū ad eius eccl'iaꝫ deferatꝭ. ⁊ ob mei
memoriā exīde aule eius parietes liniatꝭ. ⁊ statim
euanuit. Et ecce aliā cernūt nauiculā cuꝫ honestis
ꝑsonis: inꝛ quos vnꝰ erat similis btō nicolao: q sic
ait illis. Heu qd mulier illa vobis locuta ē: vł qd
attulit? Illi aūt cūcta ꝑ ordinē narrauerūt qbꝰ ille.
Hec ē ipudica diana. Et vt me verū dīe cōprobe
tis oleū illud i mare ꝓijcite. qbus ꝓijciētibꝰ igēs
ignis in mari succendiꝛ ⁊ ꝯ nām diutiꝰ i mari ar-
dere cōspiciūt. Veniētes igiꝛ ad ſuū dei aiebant.
Vere tu es ille q nobis i mari apparuisti: ⁊ ab īsi-
dijs diaboli liberasti. Per idē t̄ps cū q̄dā gens ro-
mano ipio rebellasset: ꝯ eā ipator tres ꝑncipes mi
sit .i. nepotianū vrsuꝫ ⁊ arpilionem. Quos portui
adriatico ob ventū ꝯriū applicatos beatus Nico-
laus vt secū comederēt inuitauit: volēs vt gētē suā
a rapinꝭ ꝯpescerēt: q̄s i nūdinis exercebant. In-
teri dū sanctꝰ abesset cōsul corruptꝰ pecunia: tres
inocentes milites iussit decollari. Quod vt vir sā-
ctus audiuit rogauit ꝑncipes illos: vt secum illuc
vsqꝫ gradu cōcito ꝓperarēt. veniēsqꝫ ad locū vbi
decollādi erāt inuenit eos poplite flexo ⁊ facie iam
velata ⁊ spiculatorē supra eorū capita enseꝫ iā vi-
brasse. At nicolaꝰ zelo accēsus in lictorē se audacꝛ
igessit ⁊ gladiū de manu eiꝰ eminꝰ ꝓtulit: inocen-
tesqꝫ soluens eos secū duxit. Ilico ad ꝑtoriū ꝓpat
cōsulis ⁊ fores clausas vi reserat. Mox illi cōsul
occurrēs salutauit eū. Aspiciēs hoc sanctus dixit.
Inimice dei legꝭ ꝑuaricator q̄ temeritate ꝑsūpsi-
sti tāti cōsciꝰ scelerꝭ vultū cōspicere nr̄uꝫ? Quem
quā q̄ꝫ obiurgauit plimū ad ꝑces postmodū illorū
ducū penitētē benigne suscepit: Recepta igiꝛ bn̄-
dictōe nūcij ipiales iter pagūt: ⁊ ipio sine sāguine
hostes subdūt. Redictesqꝫ ad ipatoreꝫ magnifice
sūt recepti. Quidā āt eorū felicitatibꝰ inuidētes: ꝑ-
fecto ipatoris ꝑce ⁊ ꝑcio suggesserūt vt eos apud
ipatorē dolose maiestatꝭ crimīe accusarēt. Qui cū
ipatori suggessisset: nimio furore repletꝰ eos icar-
cerari precepit. ac sine aliq̄ iterrogatōe illa eos no
cte occidi ꝑcepit. Qui cū hoc a custode didicissent:
sciderūt vestimēta sua ⁊ gemere amare cepūt. Tē
vnꝰ eoruꝫ .s. nepotianꝰ recolēs q̄lr Nicolaus tres
inocētes liberauit. exhortatꝰ ē alios vt eiꝰ patro-
cinia flagitarēt. Quibꝰ orātibꝰ sanctus Nicolaus

apparuit nocte illa Cōstātino ipatori dicēs. Cur
illos ꝑncipes tā iniuste ꝯphēdi fecisti: ⁊ morti sine crimi
ne addicasti? Surge velox eosq; q̄ʒcitius dimit-
ti iubeto. Sin āt oro deū: vt tibi suscitet bellum in
quo tu corruas: ⁊ bestijs cibus fias. Cui impator.
Quis es q in hac nocte palatiū meū igressus es: ⁊
talia audes loq? Cui ille. Ego sū Nicola⁹ mirree
ciuitatis eps. Sʒ ⁊ prefectū silr ꝑ visū terruit dicēs
Mēte ⁊ sēsu ꝑdite. Cur in necē inocētiū ꝯsēsisti?
Perge cito: ⁊ eos liberare stude. Sin aūt corpus
tuū vermibus scaturiet: ⁊ domus tua citi⁹ destruet.
Cui ille. Quis es tu q nobis talia minaris? Scito
inqt me eē Nicolaū mirree ciuitatꝭ epm. Vtrisq;
igit euigilātibus stati sōnia sua pādūt: ⁊ ꝓ illis in-
carceratꝭ ꝯtinuo mittūt. qbus ait impator. Quas
magicas nostis artes: vt tātis nos illudatꝭ sōnijs?
Cui riderūt se magos nō eē nec mortꝭ sñiaʒ meru
isse. Tūc impator. Nostis inqt hoīeʒ: cui nomē est
Nicolaus? At illi audito hoc noīe manus extēdūt
ad celū rogātes dñʒ vt sci Nicolai meritꝭ a ꝑntiꝑi
culo liberaret. Et cū impator totā vitā eius ⁊ mi-
racula ab eis didicisset dixit eis. Ite ⁊ grās agite
deo q vos eius precibus liberauit. Sʒ de nr̄is ei-
dē afferte gaudiolis rogātes eū: vt vlterius mihi
minas nō inferat: sʒ ꝓ me ⁊ regno meo ad dñʒ ꝑ-
ces fūdat. Post paucos dies ꝑdic viri ad famulū
dei veniūt: moxq; ad pedes ei⁹ se humilit ꝓster-
nunt dicentes. Vere dei famulus es: vere cultor
⁊ amator christi. Cumq; sibi oīa ꝑ ordinem rettu-
lisset ille eleuatis in celū manibus imēsas laudes
rettulit: ac bn̄ istructos ꝑncipes ad ꝓpria remisit.
Cū āt dn̄s vellet eū assumere: angelos ad se venie̅
tes vidit: ⁊ dicēs psalmū. In te dn̄e sꝑaui. ⁊c̄ vsq;.
In manus tuas: tradidit spm̄: āno dn̄i. 343. q cum
sepult⁹ fuisset i tūba marmorea: a capite fōs olei.
⁊ a pedibus fons aque ꝓfluxit: ⁊ vsq; hodie ex ei⁹
mēbris resudat oleū valens in salutē multorum.
Successit āt ei vir qdā bonus q de sede sua ab iui
dis ē repulsus: quo eiecto oleuʒ desijt: sʒ eo reuo-
cato ꝓtinus emanauit. ¶ Post multū vo tpis tur
ci mirreā defluētes tūbā sci Nicolai aperuerunt:
ossaq; eius in oleo natātia in vrbē baroā reuerent
detulerūt: anno dn̄i. 1087. ¶ Vir qdā ab vno iu-
deo quādā sūmā pecunie iuramēto accepit iurās
sup altare sci Nicolai: cuʒ aliū fideiussoīe hre ne-
qret: q q̄ʒcitius posset redderet. Tenēte illo pecu
niā diu iude⁹ illā expostulat. sʒ ipse illā reddidisse
affirmat: trahit ergo eū ad iudiciū ⁊ iuramētū dic
debitori. Ille bacculuʒ cauatū quem auro minuto
impleuerat: secuʒ detulerat ac si eius adminiculo
indigeret. Volens igit facere iuramentum iudeo
bacculuʒ tradidit ꝑuandū. Iurauit ille q sibi red-
diderat etiā plus q̄ʒ deberet. facto iuramēto bac-
culuʒ suū repetijt: ⁊ iudeus ignarus astutie cū sibi
reddidit. Rediēs āt domū q fraudē fecerat: i quo-
dā binio sōno oppressus corruit. currusq; cū ipetu
veniens eū necauit: ⁊ plenū bacculū auro fregit: ⁊
auruʒ effudit. Audiens hoc iude⁹ ꝯcit⁹ illuc vēit:
cūq; dolū vidisset ⁊ a multꝭ suggereret: vt aurū oī
no acciperet: renuit nisi q defūct⁹ fuerat ad vitā bti
nicolai meritis redderet: asserēs si hoc fieret: ba-
ptisma suscepturū ⁊ xpianū se futurū. Continuo
igit q defunct⁹ fuerat resuscitat ⁊ iude⁹ i xp̄i noīe
baptizat. Quidā iude⁹ vidēs beati nicolai vtuosā
potētiā imiracul faciēdis imaginē ei⁹ sibi fieri fec.
eāq; i domū suā collocauit: cui res suas: cū aliquo
longi⁹ iret: cuʒ minis cōmēdabat. hec vel similia
vba dicēs. Ecce Nicolae oīa mea bona vobis cu
stodienda cōmitto ⁊ nisi ea bn̄ custodieritꝭ vltionē
expetā de vobis vberib⁹ ⁊ flagellis. Quadā autē
vice duʒ ille abesset fures adueniūt: cunctaʒ eius
substantiā rapiūt ⁊ solā imaginē derelinquūt. Iu-
deus aūt rediens ⁊ se spoliatū vidēs imaginē allo
qt talib⁹ vel silibus vbis. Dn̄e nicolae nōne i do
mo vos posuerā vt res meas a latroīb⁹ ꝑuaretꝭ?
Cur hoc facere noluistis? Et latrones q̄re nō ꝓ-
hibuistis? Igit dira tormēta recipies: ⁊ ꝓ latroni-
bus penā lues: sic dānū meū in tuis recōpensabo
tormentis ⁊ furorē meū in tuis refrigerabo vberi-
bus ⁊ flagellis. Arripiēs igit iude⁹ imagineʒ dire
eā vberat: direq; flagellat. Mira res ⁊ prorsus stu
penda. Diuidentib⁹ furib⁹ q̄ rapuerāt: sanct⁹ dei
tāq̄ʒ in se vbera excepisset appuit hec vl silia vba
dicēs. Cur tā dire ꝓ vobis flagellat⁹ sū? Cur taʒ
crudelit vberat⁹? Cur tot tormēta passus? Ecce
quō corp⁹ meū liuet. Ecce q̄lit effusione sāgnis ru
bet. Pergite citi⁹ ⁊ cūcta reddite q̄ tulistis. Alio-
qn oīpotētꝭ dei i vos ira deseuiet: ita vt scelus ve
strū i mediū publicet: ⁊ qlʒ vr̄m suspēdiū patiat.
Ad quē illi. Quis es tu q talia loqrꝭ? Et ille. Ego
sū nicola⁹ ꝑuus iesu xp̄i: quē iude⁹ ille ꝓ reb⁹ suis
q̄s tulistis crudelit flagellauit. Territi illi ad iude
uʒ veniūt: miraculū referūt. Ab eo qd imagini fe
cerit audiūt: cūcta reddūt. Sicq; ⁊ latrones rede-
unt ad viā rectitudinis: ⁊ iudeus fidē āplectit sal
uatorꝭ. ¶ Vir qdā ꝓ amore filij sui lr̄as addiscētis
festū sci nicolai ānuati solēnit celebrabat. Quadā
igit vice pr̄ pueri cōuiuiū ꝑparauit: ⁊ mltos cleri
cos inuitauit. Venit diabolus ad ianuā i hitu pere
grini petēs elemosinā sibi dari. Iubet q̄ʒcitius pr̄ filio
vt det elemosinā ꝑegrino. ꝓperat puer: sʒ ꝑegrinū nō
inueniēs isequit abeūtē. Cūq; ad quoddā cōpituʒ
peruenisset apphēdēs puerū diabolus strāgulauit.
Audiēs pat vehemēter igemuit ⁊ i thalamo col-
locauit: cepitq; pre dolore clamare et dicere. Fili
dulcissime quō ē vobis. Sācte nicolae heccine est
merces honorꝭ: quā vobis tādiu exhibui? Et cuʒ
hec ⁊ his similia diceret stati puer q̄si de sōno eui
gilās oculos apuit ac surrexit. ¶ Vir qdā nobilis
rogauit beatū nicolaū vt sibi a dn̄o filiū ipetraret:
ꝓmittēs se filiū ducturū ad eius ecclesiā ⁊ sciphū
aureū oblaturū. Filius ergo nascit: ad etatē adul-
tā ꝑducit: ⁊ sciphus fieri iubet. Qui dū valde eēt
pulcher: suis eū vsibus adaptauit: ⁊ aliū equalētē
fieri ꝑcepit. Nauigātibus itaq; ad ecclesiā bti ni-
colai iubet pat filio: vt cū illo sciphō quē ꝑmo fie-
ri fecerat: aquā sibi afferret. Puer autē cū vellet
aquā haurire cū sciphō i mare cecidit: ⁊ statiʒ dis-
paruit. Pat eū amare flēs: nihilominus votū suū
ꝑfecit. Veniens igit ad altare sci nicolai: cū obtu-

lissetscd̃m sciphuz.tanq̃z ꝓiectus cecidit de altari. Cuz aūt eleuasset euz rursus de altari longius est ꝓiectꝰ.eleuās igitᷣ iteruz tertio posuit:⁊ adhuc tertio de altari longius est ꝓiectus. Mirātibꝰ oībus ad tā grande spectaculū:ecce puer sanus ⁊ incolumis aduenit ꝑmuz sciphuz ĩ suis gestans manibus Narrauitq̃z corā oībus ꝙ qñ in mari cecidit statiz beatus Nicolaus affuit:⁊ euz illesū ẜuauit. Sicq̃z pater eius letus effectus: vtrunq̃z sciphuz beato Nicolao obtulit. ¶ Quidā vir diues meritꝭ sancti Nicolai filiū habuit:quez adeodatū vocauit. Hic igitᷣ sancto dei capellā in domo sua ꝯstituēs omni anno eius festuz solēnitᷣ celebrabat. Adeodatꝰ āt q̃daz vice ab agarenis capitᷣ:⁊ ĩ ẜuitutē regi coꝛuz deputatᷣ. Erat.n.locus ille situs iuxta terrā agarenoꝛuz. Seq̄nti anno duz festuz sācti Nicolai pr̃ duote celebraret:⁊ puer tenēs preciosum sciphuz regi assisteret:recolit suaz captõez:parētuz doloꝛē ⁊ gaudiū qđ in illa die in domo sua fiebat:cepitq̃z altius suspirare:Quoꝛū suspirioꝛū causaz duz rex minis extoꝛsisset:ait rex. Quicq̄d tuus Nicolaus agat:tu hic manebis. Et subito vēto vehemēti domū ꝯcutiēte:puer cuz scypho rapitᷣ:⁊ añ foꝛes ecclesie sancti Nicolai:vbi parētes agebant solēnia collocatᷣ:⁊ magnuz gaudiuz omnibus generatur.

¶ De nomine sancti ambrosij.

a Ambrosius dicitᷣ ab ambra q̄ ē spēs valde redolens ⁊ preciosa. Ipse.n.eccl̄ie valde preciosus extitit:⁊ in dictꝭ ⁊ factꝭ suis redoluit. Ul' dicitᷣ Ambrosius ab ambra ⁊ sios qđ ē dꝰs q̄si ambra dī. Deus nāq̃z ꝑ euz q̄si ꝑ ambraz vbiq̃z redolet. Fuit.n.⁊ ē bonus odoꝛ christi in omni loco. Ul' dicitᷣ Ambrosius ab aboꝛ qđ ē pr̃ luminis ⁊ sion:qđ ē paruulus:q̄si pr̃ in multoꝛuz filioꝛuz spirituali g̃n̄atõe:luminosus in sacre scripture expositione:⁊ paruulus in sua humili conuersatione.

¶ De sancto Ambrosio.

a Ambrosius filiꝰ Ambrosij prefecti Rome:cū ĩ cunabulis ĩ atrio pretorij eēt positus ⁊ dormiret examen apū subito adueniēs faciē eiꝰ ⁊ os ita ꝯpleuit:vt q̄si ĩ alueoluz suū ĩtrarent paritᷣ ⁊ exirent:Que postea euolantes in tātā aerꝭ altitudinē eleuate sunt: vt humanis ocul' minime viderētur. Quo pacto territꝰ pater ait. Si vixerit ĩfātulus iste aliq̄d magni erit. Postea cū adoleuisset ⁊ videret mr̄ez ⁊ soroꝛez sacrā ṽginē manꝰ sacerdotis osculari:ipse ludens soroꝛi dexterā offerebat: asserēs sibi ⁊ id ab ea fieri' opoꝛtere. Rome igitᷣ litterꝭ eruditꝰ cū cās pretoꝛij splendide ꝑoꝛaret.a Ualētiano īpatoꝛe ad regēduz liguriā emilianā ꝓuinciaz directus ē. Cūq̃z Mediolanū venissꝫ.⁊ ibidē eþs tūc deesset ꝯuenit ppl'us vt sibi de eþo ꝓuideret. Sꝫ cū iter arrianos ⁊ catholicos đ eligēdo eþo seditio ñ modica oꝛiretᷣ:illuc Ambro.cā sedāde seditiõis preꝑit:⁊ statiz vox infantꝭ ĩsonuit dicēs. Ambrosium eþm.cuiꝰ voci oēs vnanimitᷣ ꝯsenserūt Ambro. eþm acclamātes. Quo ille cognito vt eos a se terroꝛibꝰ remoueret:eccl'az exiēs tribunal ascēdit:⁊ ꝯ ꝯsuetudinē suā toꝛmenta ꝑsonis adhiberi iussit: Qđ cuz faceret:nihilominus ppl'us acclamabat. Peccatū tuū suꝑ nos. Tūc ille turbatꝰ domū rediјt:⁊ philosophiā ꝓfiteri voluit. Quod vt ne faceret reuocatus:publicas mulieres publice ad se adduci fecit:vt his visis ab eiꝰ electõe populū reuocaret. Sꝫ cū nec sic ꝓficeret:ſꝫ semꝑ populum peccatū tuū suꝑ nos acclamare videret:media nocte fugā petijt. Cūq̃z ad ticiniū ꝑgere putaret.mane ĩuenitᷣ. Qui ĩuentꝰ cū custodiretᷣ a ppl'o.missa ē relatio ad clemētissimū ĩpatoꝛē Ualerianū q sūmo gaudio accepit ꝙ iudices a se directi ad sacerdotiū peterentᷣ. Letabatᷣ etiā ꝙ ṽbū suū ĩ eo fuerat adipletū. Dixerat.n.cū ꝓficiscēti mādata daret. vade ⁊ age nō vt iudex:ſꝫ vt eþs. Pendēte relatõe iterū abscōditᷣ. Sꝫ inuentꝰ cū adhuc eēt cathecuminꝰ baptizatᷣ:⁊ octaua die ĩ episcopalē cathedrā sublimatᷣ. Cuz aūt post ānos q̄tuoꝛ. Romam iuisset:⁊ soroꝛ eiꝰ sicut virgo accedēs: vt eiꝰ dexterā oscularetᷣ:subridēs ait. Ecce vt dicebā tibi:sacerdotꝭ manū oscl'arꝭ. ¶ Cū alij ad quādā ciuitatē ꝓ quodā episcopo oꝛdinādo iuisset:⁊ eiꝰ electõi Iustina ĩpatrix ⁊ alij heretici ꝯirēt volētes vt de sua secta aliq̄s oꝛdinaretᷣ:vna ex arrianoꝛū ṽginibꝰ ĩpudētioꝛ ceterꝭ tribunal ꝯscēdit:⁊ btūz Amb. ꝑ vestimētū apprehēdit:volēs ipsuz ad ꝑtez mulierū trahere:vt ab eis cesus de eccl'ia cuz iniuria pelleretᷣ. Cui Ambro.ait. Et si ego indignus tāto sacerdotio sū:te tñ nō ꝯuenit ĩ quēcūq̃z sacerdotē manꝰ iniјcere:vñ timere debuisti iudiciuz dei.ne tibi aliq̄d mali ꝯtingat. Qđ dcm̄ exitꝰ ꝯfirmauit. nā die alio moꝛtuā vsq̃z ad sepulchrū deduxit:gratiā repēdēs ꝓ ꝯtumelia. Qđ fcm̄ oēs valde ꝑterruit. Post hec Mediolanū reuersus innumeras ĩsidias a iustina ĩpatrice ꝑtulit:muneribꝰ ⁊ honoribꝰ aduersus eū ppl'ꝫ excitāte. Cū ergo mlt̄i eū ĩ exiliū pellere niterētᷣ:vnus eoꝛū ceterꝭ ĩfelicioꝛ in tātū furoꝛē excitatꝰ ē vt iuxta eccl'iaz domū sibi locaret:ac ĩ ea q̄drigā ꝑatā hēret:quo facilīꝰ raptuz ad exiliū deportaret. Sꝫ dī iudicio iste die quo eū se raꝑe arbitratᷣ:ĩ eadē q̄driga de eadē domo ĩ exiliū pulsus ē. Cui tñ Ambro.reddēs bona ꝓ malis sūptꝰ ⁊ cetᷓa necᷓaria ministrauit. Cantꝰ ⁊ officiuz ĩ eccl'ia Mediolaneñ.ꝑmū celebrari ĩstituit.erāt ēt tūc tꝑis Mediolani mlt̄i a demonibꝰ oppressi q se toꝛq̄ri magnis vocibꝰ clamitabāt. Iustina āt ⁊ mlt̄i arrianoꝛū cū sil' hitarēt dicebāt. Ambrosium pecūia hoīes ꝯpare q se a spiritibꝰ ĩmūdis vexari mētirētᷣ:⁊ ab Ambro.dicent se toꝛq̄ri. Tūc subito vnꝰ ex ill' arrianis q astabāt arreptꝰ a demonio in mediū ꝓsiluit:atq̃z clamare cepit. Utinā sic toꝛq̄antᷣ vt toꝛq̄oꝛ q ñ credūt Ambro. At illi ꝯfusi ĩ piscinā demersū hoīez necauerūt. Quidā hereticꝰ acerrimꝰ disputatoꝛ ⁊ durꝰ ⁊ ĩcōuertibilis ad fidē cū audiret Ambro.predicātē:vidit ad aures eius angeluz loq̄uētē ṽba:q̄ ppl'o predicabat:quo viso fidē quaz ꝑseq̄batᷣ cepit defendere. Quidaz aruspex demones aduocabat et ipsos ad nocendum Ambro.trāsmittebat. Sꝫ reuersi demones renūciabāt ꝙ ñ solū ad illū ſꝫ nec ad foꝛes domꝰ sue ap

propinq̄are valebāt: qm̄ ignis isupabil' oē illō edi-
ficiū ꝯmuniret: vt ēt lōge positi vreret. Ali⁹ qdā
ei⁹ cubiculū adijt vt gladio ipsū necaret prece ac
precio a iustina inductus: s3 cū dextera gladiū ele
uasset vt ipsū pcuteret: cōtinuo aruit manus eius
¶ Cū viri thessalonice ciuitat̄ i ipatorē aliqd de-
liqsset. ꝛ eis imperator precibus indulsisset. clā agēte
curialiū malitia p missū impatoris nesciēte ambro
sio plimi sunt occisi. Qd vbi cōperuit ambro. ipa-
tori copiā intrādi eccl'iaꝫ denegauit: cui cū impa-
tor diceret ꝙ dauid adulteriū ꝛ homicidiū cōmi-
sisset rn̄dit. Qui secutus es errātē seq̄re corrigētē.
Qd cū audisset clemētissim⁹ impator: ita gratāter
suscepit ꝙ publicā pn̄iaꝫ agere nō recusauit: Qui-
dā a dmonio arreptus acclamare cepit ab ambro.
se torq̄ri: cui ābrosius: Obmutesce diabole q2 non
te torquet Ambro. s3 inuidia tua: q2 illuc homies
ascēdere ꝯspicis vn̄ turpit̄ corruisti. Nā ambrosius
nescit inflari: statimq3 ille obmutuit. Quadā vice
cū btūs Ambrosius p ciuitatē pgeret: casu qdā la-
psus ē: ꝛ in tra ꝓstratus iacebat: quē vidēs alt ri-
dere cepit. cui Ambrosius. Et tu q stas vide ne ca
das: quo dcō statiꝫ lapsū doluit suū: q riserat alie-
nū. Quadā etiā vice Ambrosius ad palatiuꝫ Ma
cedonij magri offōruꝫ vt p q̄dā intercederet venit.
S3 cum fores clausas iuenisset: nec itrādi copiam
hr̄e potuisset: ait. Et tu qdem ad eccl'iaꝫ venies: ꝛ
nō clausis: s3 aptis ianuis igredi nō valebis. Ela
pso aliquo tpe metuēs inimicos Macedonius ad
eccl'iaꝫ fugit: ꝛ patētib⁹ ianuis aditū repire nō po
tuit. ¶ Fuit aūt tāte abstinētie vt quotidie nisi in
sabbo ꝛ die dn̄ico ꝛ festis precipuis ieiunabat. Tā
te ꝛ largitatis: ꝙ oīa q̄ hr̄e poterat ecclesijs ꝛ pau
peribus nihil sibi retinēs tribuebat. Tāte cōpassi-
onis vt cū aliqs lapsuꝫ suuꝫ sibi cōfiteret̄ sic ama-
rissime flebat: ꝙ illuꝫ flere silr̄ cōpellebat. Tāte hu
militatis: ꝛ laboris. vt libros quos dictabat ꝓpria
manu scriberet: nisi cuꝫ infirmitate corpis graua-
ret̄ Tante pietatis ꝛ dulcedinis: vt cum alicuius
sci sacerdotis vel epi sibi obitus nunciaret̄ sic ama
rissime fleret: vt vix cōsolari valeret. Cū āt intro-
garet̄ cur viros scōs q ad gl'iaꝫ ꝓficiscebant̄ sic fle
ret: aiebat. Ne putetis me flere q2 recesserit: s3 q2
me ꝓcesserit. ꝛ q2 difficile inuenit̄ q tam dignus
offō eius hēat̄. Tante etiā cōstantie ꝛ fortitudinis
ꝙ impatoris vel pncipum vitia nō palpabat: sed
cunctos voce cōstantissime arguebat. ¶ Cū qdā
vir qōdaꝫ flagitiuꝫ ppetrasset: ꝛ coraꝫ eo adductus
fuisset. dixit Ambrosius. Oportet illuꝫ tradi satha
ne in interitu carnis: ne talia deinceps ppetrare
audeat. quo eodē momēto cum adhuc smo eēt in
ore ei⁹. spūs imūdus euꝫ discerpe cepit. ¶ Qua-
dā vice cū btūs Ambrosius romā pgeret ꝛ in q̄dā
villa Tuscie apud q̄ndā hoieꝫ nimiū locupletē ho
spitat⁹ fuisset: hoieꝫ illū de statu suo sollicite reqsi
uit. cui ille rn̄dit. Stat⁹ me⁹ dn̄e semp felix extitit
ꝛ gl'iosius. Ecce. n. diuitijs isinitis abūdo suos et
famulos q3plures habeo: copiosā filiorū ꝛ nepotū
turbam possideo: ꝛ oīa sp ad vota habui nec vnq̄3
mihi aliquod aduersum accidit: vel quo contri-
starer euenit. Qd audiēs Ambrosius vehemēter
obstupuit: ꝛ his q secū erāt i comitatu dixit. Sur-
gite ꝛ hinc q3 citius fugiam⁹ q2 de⁹ nō ē i loco isto.
Festinate filij festinate: nec i fugiēdo morā facite:
ne nos hic diuina vltio apphēdat: ꝛ i pctis istoruꝫ
pariter nos inoluat. Cū ergo fugerent ꝛ aliq̄3tulū
ꝓcessissent: tra subito se aperuit: ꝛ hoieꝫ illū cū vni
uersis q̄ ad se ptinebāt ita absorbuit: vt nullū inde
vestigiū remaneret. Qd cernens Ambrosi⁹ dixit.
Ecce frēs q3 misericordit̄ de⁹ parcit cū hic aduer-
sa tribuit: ꝛ sceue irascit̄: cui semp ꝓspera elargit̄.
In eodē āt loco fouea q̄dā ꝓfundissima remāsisse
dicit̄: q̄ vsq3 hodie i huius facti testimoniū pseue-
rat. Cū āt Ambrosi⁹ radicē oīum malorū auaritiā
magis ac mag̃ crescere cerneret: ꝛ maxime in his
q erāt i ptātibus cōstituti: apud quos ēt oīa precio
vēdebant̄: nec nō ꝛ i his q erāt i sacris mysterijs
deputati vehement̄ igemuit: ꝛ se de eius seculi pi
culo liberari istātius exorauit qd cuꝫ se obtinu sse
gauderet: reuelauit frībus ꝙ vsq3 ad resurrectōis
dn̄icā secū eēt. Ain vo paucos dies q3 lectulo decu
basset ꝛ detineret̄ cū q̄dragesimū psalmū cū no-
turno dcāret: subito ipso vidēte in modū scuti bre
uis ignis caput ei⁹ cooperuit: atq3 paulatim p os
ei⁹ tanq̄3 i domū hītator itrauit: tūc facies ei⁹ tāq̄3
nix effcā ē: s3 postmodū ad spēꝫ suā reuersa. Ipso
igit̄ die scribēdi ꝛ dictādi finē dedit: ꝛ fecit: nec illū
psalmū explere potuit. Post paucos igit̄ dies ifir
mitate laborare cepit. Tūc comes Italie cū Me-
diolani eēt nobiles ꝯuocauit dicēs: ꝙ tāto viro re
cedēte piculū eēt ne Italie iterit⁹ imineret. Roga
uitq3 vt ad virū dei accederēt rogātes vt sibi ad-
huc spaciū viuēdi a dn̄o ipetraret. Qd ille vt au-
diuit rn̄dit. Nō ita iter vos vixi vt me viuere pu-
deat: nec mori timeā cū bonū dn̄m hēam⁹. Eo tpe
q̄tuor ei⁹ diaconi inuicē ꝯuenerūt tractātes iter se
qs post eius obitū bon⁹ eēt. Cū ergo a loco i quo
vir scūs Ambrosi⁹ iacebat lōge eēnt ꝛ simplicianū
ita silent̄ noiassēt vt vix inicē se audirēt: ille ab eis
lōge posit⁹ tertio exclamauit. Senex est s3 bonus.
Qd audiētes territi fuerūt: ꝛ nō nisi illū post ei⁹ obi-
tū elegerūt. Honorat⁹ vo vrbis vcellēsis eps qui
bti Ambrosij exitū expectabat cū se sopori dedis-
set vocē tertio se clamant̄ audiuit. Surge q2 mō ē
recessur⁹. q ꝯsurgēs Mediolanū cōtinuo venit: ꝛ
ei dn̄ici corpis sacr3 dedit. Morq3 ille man⁹ i mo
dū crucis expandit: ꝛ vltimū spm̄ i vba orōnis ef-
flauit. Cū aūt i nocte pasche corpus ei⁹ ad eccl'iaꝫ
fuisset delatū: plimi infantes baptizati cū viderūt
ita vt aliq sedentē in cathedra in tribunali dicerēt
alij ascendentē digito suis parētibus demrārent.
Nōnulli vero stellaꝫ sup corp⁹ eius se videre nar
rabant. Quidaꝫ presbyter cū in ꝯuiuio cum alijs
multis eēt. ꝛ. s. Ambro. detrahere cepisset: eū con-
tinuo plaga pcussit ꝛ cōtinuo ad lectū adductus vi
tā finiuit. Itē i vrbe Carthaginēsi cū tres epi sil'
ꝯuiuarēt: ꝛ vn⁹ eorū. b. Ambrosio detraxisset rela
tū ē illi qd illi psbro q sibi dtraxerat accidisset: qd
cū ille paruipēderet subito letale vuln⁹ excepit: ꝛ
extremū cōtinuo diē clausit. ¶ De nomine.

Ucia dr̄ a luce. Lux.n.hȝ pulchritudinē
l in aſpcū: q: vt dicit Ambroſius: lucis nā
hec eſt: vt oīs ei⁹ in aſpectu grā ſit diffu
ſionē hn̄s ſine coinquatōe: q: ꝑ q̄cunqȝ i-
mūda nō coinquinat̄ rectū inceſſū ſine curuitate Lō
giſſimā lineā ꝑtrāſit ſine moroſa dilatōe: Per hoc
oñdit̄ q̄ p.b. Lucia hūit decorē v̄ginitatis ſine aliq̄
corruptōe. Diffuſionē caſtitatis ſine aliquo diffu-
ſo amore. Rectū inceſſū intentōis in deū ſine aliq̄
obliqtate. Lōgiſſimā lineā diuturne opatiōis ſine
negligētie tarditate: vel dr̄ Lucia q̄ſi lucis via.

De ſcā lucia martyre ⁊ v̄gine.

Ucia v̄go ſiracuſana nobilis gn̄e au
diens famā ſcē Agathe ꝑ to-
tā Siciliā diuulgari: ad ſepulchrum ei⁹
adijt cū mr̄e ſua euthicia: ānis q̄tuor flu
xū ſāguinis patiente incurabilr̄. Int̄ ipſa miſſarū
ſolēnia cōtigit vt illud euāgeliū legeret̄: ī quo dn̄ȝ
mulierē ab hac paſſione ſanaſſe narrat̄: tunc Lu-
cia mr̄i dixit. Si credis his q̄ legunt̄. crede Aga-
thā paſſā ꝓ noīe Jeſu hoc meruiſſe: vt illuȝ ſemꝑ
hēat pn̄tē: ꝓ cui⁹ noīe ſuſtinuit paſſionē. Si ergo
ei⁹ ſepulchrū credens cōtigeris: ꝑfecta ſanitate cō
tinuo gaudebis. igit̄ recedētib⁹ cūctis: ⁊ mr̄ ⁊ filia
iuxta ſepulchrū ſe ꝓſtrauerūt ⁊ ceperūt lachrymis
rogitare ſuffragiū. Intea Luciā ſōn⁹ arripuit: vi-
ditqȝ Agathā in medio angelorū gēmis ornatā ſtā
tē ⁊ dicentē ſibi. Soror mea Lucia v̄go dei deuo-
ta qd a me petis: Potero.n. dn̄i mei Jeſu xp̄i au-
xilio cōtinuo preſtare ſubſidiū. nā ecce ꝑ fideȝ tuā
ſanata ē mr̄ tua. ⁊ ſicut ꝑ me ciuitas cathanieſium
ſublimat̄ a Chriſto: ita ꝑ te ſiracuſana ciuitas de-
corabit̄ a dn̄o Jeſu chriſto: q: iocūdū deo ī tua v̄gi
nitate hītaculuȝ prepaſti. Et his auditis expgefcā
ſurrexit: ⁊ tremēs Lucia mr̄i dixit. Mr̄ mea ecce
ſanata es. Per ipſā ergo te deprecor: q̄ ſuis oroni
bus te ſanauit ne mihi decetero nomines ſpōſuȝ:
neqȝ velis de corporis mei poſteritate fructū mor
talitatis acquirere: ſȝ omnia q̄ mihi eunti ad corru-
ptōis auctorē eras datura ꝓ dote. da mihi eunti
ad ītegritatis auctorē dn̄ȝ Jeſuȝ chriſtuȝ vt. vȝ. pau
perib⁹ tribuā. cui mr̄. Omnia que fuerunt pr̄is tui
defuncti an̄ nouē ānos intacta cuſtodiēs ampliaui
poti⁹ q̄ȝ minui pr̄imoniuȝ. Mea v̄o omnia q̄ ſunt
vel eſſe pn̄t: meli⁹ ipſa tu noſti. Tege p̄us oculos
meos: ⁊ qcqd volueris de facultatibus facito. ad
quā Lucia. Non ſatis deo car⁹ eſt q illi hec dat q̄
ſecū ferre nō pōt: ſȝ ſi vis grata eē deo: hec illi da
qb⁹ poſſes vti. Moriēs igit̄ nihil poteris tecū fer
re. Qd̄ moriēs das: iō das: q: tecū ferre nō potes.
Da igit̄ dū viuis xp̄o qd̄ poſſides: ⁊ mercedē ha-
bebis ⁊ qcqd mihi daturā ſpopōderas vel etiā co
gitaueras Xp̄o incipe tradere. Cū ergo rediſſent
⁊ de his quottidie fabularent̄ cū mr̄e: fit ꝯtinuo di
ſtractio rerū: ⁊ dant̄ in neccitatib⁹ pauperū. At vbi
pene oīa diſtracta ſūt: ⁊ paupib⁹ erogata. ſ. viduis
⁊ orphanis: ⁊ pegrinis: ⁊ deo ſuictib⁹. interea dū
pr̄imoniū q̄ſi diſtributū ad ſpōſi notitiā ꝑueniret:
requirit de his ſpōſus a nutrice. Rn̄dit illa caute q̄
vtiliorē poſſeſſionē ſpōſa ſua inueniſſet: q̄ mille ſoli
dos: ⁊ eo ampli⁹ in redditib⁹ p̄ſtaret: quā ſuo noīe
volebat cōparare: ⁊ iō videbat̄ aliquāta diſtrahe
re. credidit ſtultus carnale ꝯmerciū: ⁊ cepit auctor
eē vēdētiū. Uēditis oīb⁹ ⁊ paupibus erogatis ſpō
ſus trahit eā corā Paſcaſio ꝯſulari dicēs eaȝ xp̄ia
nā eē: ⁊ ꝯtra leges viuere auguſtorū. quā paſcaſi⁹
ꝯphēſā corripiēs: inuitāti eā Paſcaſio ad ſacrificia
idolorū rn̄dit. Sacrificiū deo placēs ē viſitare pau
peres: ⁊ eis ī neccitatib⁹ ſubuenire: ⁊ q: iaȝ ampli⁹
nō hēo qd offerā meipſā offero hoſtiā deo viuen
tē. Paſcaſi⁹. Iſta v̄ba tibi ſili ſtulto xp̄iano narra
re poteris. mihi āt q p̄ncipū decreta cuſtodio: iſta
fruſtra ꝓſeq̄ris. Ad quē Lucia. Tu p̄ncipū decre-
ta cuſtodis ⁊ ego dei mei legē cuſtodiā. Tu p̄nci-
pes times ⁊ ego timeo dn̄ȝ. Tu illos offēdere non
vis ⁊ ego deū offēdere caueo. Tu illis placere d̄ſi
deras: ego vt xp̄o placeā ꝯcupiſco. Tu ergo fac ti
bi qd̄ vtile eē cognoſcis: ego faciā qd̄ mihi vtile ꝑ-
ſpexero. Cui Paſcaſi⁹. Pr̄imoniū tuū cum corru
ptorib⁹ expēdiſti: ⁊ iō q̄ſi meretrix loq̄ris. cui Lu-
cia. Pr̄imoniū meū ī tuto loco ꝯſtitui: corruptores
āt corꝑis ⁊ mētis nunq̄ȝ ſciui. Rn̄dit paſcaſi⁹. Qui
ſūt corruptores mentis ⁊ corꝑis: rn̄dit Lucia. Uos
eſtis q ſuadetis vt aīe ſuū deſerāt creatorē. Corru
ptores v̄o corꝑis ſūt q corꝑalē delectatōeȝ p̄ponūt
epulis ⁊ delectatiōib⁹ ſēpit̄nis. Paſcaſius dixit.
Ceſſabūt v̄ba cū ꝑuentū fuerit ad v̄bera. cui Lu-
cia. Dei v̄ba ceſſare nō pn̄t. cui Paſcaſi⁹. Tu ergo
es d̄s: Lucia rn̄dit. Ancilla dei ſū: q dixit. Cū ſte-
teritis an̄ reges ⁊ p̄ncipes nolite cogitare. ⁊c̄. Nō
.n. vos eſtis q loq̄mini. ⁊c̄. Paſcaſius dixit. In te
ergo ē ſp̄ūs ſcūs: cui Lucia. Qui caſte viuūt tēplū
ſp̄ūs ſci ſūt: ⁊ ſp̄ūs ſcūs hītat in eis. cui Paſcaſi⁹.
Ego faciā te ad lupanar duci: vt ibi violatōeȝ ac
cipias ⁊ ſp̄m ſcm̄ ꝑdas. cui Lucia. Nō coinquinatur
corp⁹ niſi de ꝯſēſu mētis. Nā ſi me īuitā violari fe
ceris caſtitas mihi duplicabit̄ ad coronā. Nunq̄ȝ āt
volūtatē meā ad ꝯſēſū poteris ꝓuocare. Ecce cor
pus meū ad oē ſuppliciū ē ꝑatū: qd moraris: Inci-
pe fili diaboli deſideria penarū tuarū ī me exerce
re. Tūc Paſcaſi⁹ lenones fecit venire dicēs. Inui
tate ad eā oēȝ pplīȝ: ⁊ tā diu illudat̄ donec mortua
nūciet̄. Uolentes āt eā trahere tāto pōdere ſp̄ūs
ſcūs eā fixit vt oīno mouere eā neq̄rēt. Accedētes
āt ſilr̄ ex offō īplētes deficiebāt viribus. ⁊ xp̄i v̄go
īmobilis ꝑmanebat. Tūc miſerūt funes ī manib⁹
⁊ pedib⁹ ei⁹. Fecitqȝ paſcaſi⁹ mille viros accedere
⁊ man⁹ ei⁹ ⁊ pedes ligare: ſȝ nullaten⁹ poterāt eā
mouere. Tūc ⁊ cū viris mille paria boū adhibuit.
ſȝ tn̄ v̄go dn̄i īmobilis ꝑmāſit. Uocatis aūt magis
vt ſuis incātatiōib⁹ moueret̄ oīno moueri nō po-
tuit. Tūc dixit paſcaſi⁹. Que ſunt iſta maleficia q̄
vna puella a mille viris n̄ mouet̄: Lucia dixit Nō
ſt iſta maleficia. ſȝ bn̄ficia Xp̄i. Porro ſi adhuc de-
cē milia adhibueris eque vt p̄us īmobilem me vi
debis. Putās v̄o paſcaſius ſcd̄ȝ quorūda figmētū
q̄ lotio fugarent̄ maleficia: iuſſit eā lotio ꝑfundi.
Cūqȝ nec ſic moueri poſſet anguſtiatus nimis: co-
pioſū ignem circa eā accēdi: picēqȝ ⁊ raſinā: ⁊ fer-
uens oleum ſuper eam fundi iuſſit. Dixitqȝ lucia.

Inducias ipetraui martyrij mei vt credentibus
timorē auferā passionis.⁊ nō credētibus vocē in-
sultationis. Uidētes aūt amici pascasij eum angu
stiari: i gutture eius gladiū imiserūt: q̄ nequaq̄ȝ lo
quelā omittens dixit. Annuncio vobis pacē eccle
sie redditā Maximiano hodie mortuo ⁊ d̄ regno
suo Diocletiano expulso: ⁊ sicut ciuitati cathanē-
si soror mea Agata data ē ꝓtectrix. sic ⁊ ego ciuita
ti siracusane cōcessa sū iteruentrix. Dū hoc virgo
loquit̄ ecce ministri romanorū veniūt. Pascasiuȝ
app̄hēdūt: ⁊ vinctū ad Cesarē secū ducūt. Audie
rat.n.cesar q̄ vniuersā ꝓuinciā fuerat depdatus
Ueniēs ergo Romā ⁊ senatui accusatꝰ pariter ⁊
cōuictꝰ capitali sententia ē punitus. Uirgo vero
Lucia de loco i quo ꝑcussa ē mota nō ē nec spiritū
tradidit quoadusq̄ȝ sacerdotes venirēt ⁊ corpꝰ dn̄i
ei tderent ⁊ oēs astātes amē dn̄o rn̄derēt. In eodē
aūt loco sepulta ē ⁊ ecclesia fabricata. Passa ē aūt
tempore Cōstātini ⁊ Maxētij circa annū dn̄i.310.

¶ De nomine.

t **Thomas** interp̄tat̄ abyssus vl' ge
minꝰ: qđ ē grece didimꝰ
di vl' dr̄ Thomas a thomos qđ ē diuisio
vel sectio. Dicit̄ ergo abyssus eo q̄ ꝓfunditatem
diuinitatꝭ penetre meruit qn̄ ad sui iterrogatōem
Christꝰ sibi rn̄dit. Ego suȝ via vitas ⁊ vita. Dicit̄
geminꝰ eo q̄ resurrectōeȝ xp̄i q̄si geminate ⁊ i du
pliū q̄ȝ alij cognouit. Nā illi cognouerūt videndo.
iste vidēdo ⁊ palpādo. Diuisio aūt siue sectio dr̄ q̄
mētē suā ab amore mūdi diuisit: vel q̄ ab alijs in
fide resurrectionis diuisus ⁊ sectus fuit: vel dicit̄
Thomas quasi totꝰ meās i dei.s.amore ⁊ ɔtēpla-
tōe. habuit.n.tria q̄ i ip̄o indicauerūt fuisse amorē
dei de quibꝰ dicit ꝓsper i libro d̄ vita ɔtēplatiua.
Quid ē deū diligere. nisi animo ɔcipe feruide vi-
sionis dei effectū: peccati odiū: ⁊ mūdi fastidium?
Uel Thomas dr̄ a theos q̄ ē deꝰ: ⁊ meꝰ. vn̄ tho-
mas quasi deus meus. ⁊ hoc propter illud quod di
xit cum certificatus credidit: deus meus.

¶ De sancto Thoma apostolo.

t Thomas apostolus cū eēt apud Cesareaȝ
appuit ei dn̄s dicēs. Rex idie Gondoforꝰ
misit p̄positū Abanē querere hoīeȝ architectoria
arte eruditū. Ueni igit̄ ⁊ trāsmittā te ad euȝ. Cui
Thomas. dn̄e mitte me quo vis p̄terq̄ȝ ad indos
Cui dn̄s. Uade secure quia ero custos tui. Cūq̄ȝ
indos ɔuerterꝭ: ad me cū palma martyrij venies.
Cui Thomas. Dominꝰ meꝰ es: ⁊ ego seruꝰ tuus
fiat volūtas tua: Cūq̄ȝ p̄positꝰ ꝑ foruȝ ambularet
Dixit ei dn̄s. Quid ɔparare vis iuuenis? Cui ille
Dominꝰ meus misit me vt conducā sibi seruos in
arte architectoria eruditos vt romano ope sibi pa
latiū ɔstruat̄. Tūc tradidit ei Thomā. asserēs euȝ
plurimū in tali arte peritum. Nauigantes aūt ad
quādā ciuitatē venerūt. i qua rex filie sue nuptias
celebrabat. Hic cū p̄conizari fecissȝ vt oēs nuptijs
itereēssent: alias regē offenderēt: cōtigit illuc Aba-
nē ⁊ apostolū introire. Puella aūt hebrea fistulaȝ
i manu gerēs vnūquēq̄ȝ laude aliqua cōmēdabat.
Uidēsq̄ȝ apostolū itellexit hunc eē hebreum: eo q̄
n̄ mādūcaret: sȝ ocl'os ad celū fixos hr̄et. Cūq̄ȝ pu
ella corā eo hebraice caneret dicēs. Unꝰ ē deꝰ he-
breorū q creauit oīa: ⁊ fūdauit maria: apl's hec ea-
dē vba repetere satagebat. Uidēs āt picerna q̄ n̄
mādūcaret nec biberet: sȝ tm̄ ocl'os fixos ad celuȝ
hr̄et. apl'uȝ di i maxillā ꝑcussit. cui apl's. Meliꝰ ē:
vt i futuro idulgētia tibi tradat̄: nō hic surgā do-
nec manus q̄ me ꝑcussit huc a canibꝰ afferat̄. Hic
igit̄ ad hauriēdā aquā abijt. leo ip̄ȝ occidēs sāgui-
nē eiꝰ bibit. Lacerātibꝰ āt canibꝰ eiꝰ corpꝰ vnus
niger canis manū eiꝰ dexterā i mediū ɔuiuiū ap-
portauit: quo viso oīs turba obstupuit: ⁊ puella eiꝰ
vba referens ꝓiecta fistula ad pedes apl'i se ꝓiec.
Huiꝰ āt vltōeȝ scāȝ reprobat Augu. i li°. ɔ faustū
⁊ asserit a pseudo hoc fuisse ip̄tū. Un̄ ⁊ legēda hec
quo ad plura suspecta hr̄. Posset tn̄ dici q̄ nō aīo
ipetrādi sȝ mō p̄dicēdi dcm̄ sit. Sȝ tn̄ si Augustini
vba diligēter ispiciāt̄ n̄ penitꝰ ista reprobare vidē
tur. Ait.n.sic i eod̄ li°. Legūt scripturas apochry-
phas manichei: ⁊ nescio a qbꝰ sutoribus fabularū
sub apostolorū nomine scriptas q suoruȝ scriptorū
tēporibꝰ i auctoritatē sācte ecclesie recipi mererē
tur si sci ⁊ docti hoīes q tūc in hac vita erāt ⁊ exa-
minare poterāt. alia eos nō va locutos eē cogno-
scerēt. Ibi tn̄ legūt apostolū Thomā cū eēt in quo
dā nuptiarū cōuiuio ꝑegrinꝰ ⁊ ꝓrsus incognitꝰ: a
quodā ministro palma ꝑcussū imp̄catuȝ fuisse hoī
cōtinuā seuāq̄ȝ vindictā. Nā cuȝ egressus eēt ad
fōtē vnde ⁊ aquā cōuiuātibꝰ mīstraret: in eū leo ir
ruēs interemit: manūq̄ȝ eiꝰ qua caput apostoli le-
ui ictu ꝑcusserat a corpore auulsā secūdū vbū eius-
dē apostoli id optātꝭ atq̄ȝ impantꝭ: canis manū i-
tulit mēsis: in qbus ipse apostolus discūbebat: qd
hoc videri crudeliꝰ pōt? Uerū q̄ ibi nisi tn̄ fallor:
hoc etiā scriptū ē q̄ ei veniā in scl'o futuro petie-
rit: scāq̄ȝ ē cōpēsatio bn̄ficij maiorꝭ vt ⁊ apl's q̄ȝ ca
rus deo eēt: ꝑ hūc timorē cōmēdaret̄ ignotꝭ: ⁊ ille
post hāc vitā qn̄q̄ȝ finiēdā cōsolaret̄. vtrū illa va
sit an conficta narratio nihil mea nūc intest. Cer
te eniȝ manichei a qbus ille scripture q̄s canō ec-
clesiasticꝰ respuit: tanq̄ȝ ve atq̄ȝ sincere acceptant̄:
saltē hic cogunt̄ fateri illaȝ patiētie vtutē quā do-
cet dn̄s dicēs. Siquis te ꝑcusserit in maxillā dex-
trā prebe ei sinistrā: posse eē i p̄paratiōe cordis:
etiā si nō exhibeat̄ gestu corporꝭ ⁊ expressiōe ver
borū. quādo qdē apostolus palma ꝑcussus: potius
dn̄ȝ rogauit vt iniurioso hoī in futuro seculo par-
ceret̄. i presenti aūt scl'o illa iniuria nō iulta relin
queret̄: q̄ȝ vel prebuit ferīēti alterā: aut vt iterū fe
riret admonuit. Tenebat certe interiꝰ dilectionis
affectū: ⁊ exteriꝰ requirebat correctiōis exēplum.
Siue hoc verū sit: siue cōfictū: cur nolūt credere
tali aīo famuluȝ dei Moysen idoli fabricatores ⁊
adoratores gladio ꝓstrauisse? Si aūt penas illas
cōparamꝰ quid simile ferro interimi ⁊ a feris truci
dari atq̄ȝ laniari: quādoqdē iudices publicꝭ legibꝰ
seruiētes maiorꝭ criminis reos bestijs subdi q̄ȝ gla-
dio ꝑimi iubent̄. hec Augꝰ. Tūc apostolus ad pe
titionē regꝭ spōsū ⁊ spōsā bn̄dixit. Da ingens ado
lescētibꝰ dn̄e his bn̄dictionē tue dextere: ⁊ in co-

rū mētibꝰ semina semē vite. Abeūte aūt apostolo
in manu iuuenis ē rcptꝰ plenꝰ dactalis palme ra-
mus. Comedētibꝰ vō spōso ⁊ spōsa de fructu eiꝰ
ambo obdormiūt: ⁊ sōniū silē ambo cernūt. Vide
bat̄ eteni eis ꝙ rex gēmatꝰ eos amplecteret̄: ⁊ di
ceret. Apl'us meꝰ bñdixit vos: vt etne vite ꝑtici-
pes sitis. Euigilātibꝰ aūt ⁊ mutuo sibi sōnia reue
lātibꝰ apl's ad eos īgredit̄ dicēs eis. Rex meꝰ vo-
bis mō apparuit: ⁊ me clausis ianuis huc adduxit:
vt suꝑ vos bñdictio mea fructificet. Mētis carnis
ītegritatē q̄ est oīum regina v̇tutū: ⁊ fructꝰ salutis
ꝑpetue: virginitas ē soror āgelorū possessio oīum
bonorū: victoria libidinū: fidei tropheū: expugna-
tio demonū: ⁊ etnorū securitas gaudiorū. De libi-
dine āt corruptio gignit̄: de corruptōe pollutio na
scit̄: de pollutōe aūt reatꝰ orit̄: de reatu ꝯfusio ge-
nerat̄. Hec illo referēte duo angeli apparuerunt
dicētes eis. Nos sumus angeli vobis ad custodiā
deputati q si apl'i bñ ꝯuaueritis monita: offeremꝰ
deo oīa vota vr̄a. Eos igit̄ apl's baptizauit: ⁊ de
fide diligēter edocuit. Post multū vero tpis spō-
sa noīe Pelagia sacro velamine ꝯsecrata marty-
riū patit̄: ⁊ sponsus noīe Dionysius illi ciuitati in
epꝫ ordinat̄. Post hec aūt apl's ⁊ Abanes ad regē
Indie ꝑuenerūt. Designato vero ab apl'o mirabi
li palatio ⁊ copioso thesauro accepto: rex ī aliā ꝓ-
uinciā ꝓficiscit̄: ⁊ apl's vniuersū thesaurū paupe
ribꝰ elargit̄. ꝑ totū aūt biēniū quo abfuit rex apl's
ꝑdicatōi īstitit: ⁊ inumerabilē populū ad fidē con
uertit. Rediens aūt rex: ⁊ q̄ Thomas fecerat di-
scēs: ipsū cū Abane ī ima carcer̄ reclusit. vt post-
modū viuos excoriatos vltricibus daret flāmis.
Interea Gad frater regis morit̄: ⁊ ei sepulchrum
cū ambitōe nimia ꝑparat̄. Quarta aūt die q mor-
tuus fuerat resurrexit: ⁊ stupefactis oībꝰ ⁊ cūctis
fugiētibꝰ dixit frī suo. Hic hō frater quē excoriare
⁊ īcēdere disponis amicꝰ dei est: ⁊ sci angeli famu
lātur ei: q me in paradisū ducētes qōdā mihi oñ-
derūt palatiū ex auro ⁊ argēto ⁊ lapidibꝰ ꝑciosis
mirabilr̄ fabricatū: ⁊ cū eius pulchritudinē admi-
rarer dixerūt mihi. Hoc est palatiū qd̄ fratri tuo
Thomas extruxerat. Cumqꝫ dicerē vtinā ianitor
eiꝰ essem: dixerūt mihi. frater tuꝰ illo se fecit indi-
gnū: si vis ī illo manere: rogabimus dñꝫ vt te su-
scitare dignet̄: vt illud a frē tuo possis emere red
dēs ei pecuniā quā se estimat ꝑdidisse. Et hec di-
cēs cucurrit ad carcerē apl'i frī suo postulās īdul-
geri: abiectisqꝫ vīculis rogare cepit apl'ꝫ: vt vestē
accipet ꝑciosā. cui apl's. Ignoras ꝙ nihil carnale:
nihil terrenū gestiūt q cupiūt hr̄e ī celestibꝰ ꝑtātē:
Egrediēti āt apl'o de carcere rex occurrit: ⁊ aduo
lutꝰ eiꝰ pedibꝰ veniā postulabat. tūc apostolus ait.
Multū vobis prestitit d̄s secreta sua vobis oñde
re: credite ī xp̄ꝫ ⁊ baptizabimini: ⁊ etni regni ꝑtici
pes sitis. Dixitqꝫ ei frater regis. Vidi palatiū qd̄
frī meo fecisti: ⁊ illud cōpare merui. cui apl's. Hoc
ī ꝑtāte fris tui ē. cui rex. Illud ē meū: apl's tibi fa-
bricet alteruꝫ. Qd̄ si forte negerit: mihi ⁊ tibi hoc
vnū cōe erit. rñdit aplus. Innumerabilia palatia
sūt ī celo ab initio seculi ꝑparata: q̄ fidei precio ab
electis cōparant̄. Diuitie aūt vr̄e ad illa vos an-
cedere ꝑnt. seq vō oīno nō ꝑnt. Post vnū āt mē-
sē fecit apl's hoīes illiꝰ ꝓuīcie ꝯgregari: qbꝰ ꝯgre
gatis: debiles ⁊ īfirmos seorsū stare iussit: ⁊ super
eos orauit. Cūqꝫ q docti fuerāt rñdissēt amē: cor-
ruscatio de celo veniēs tā apl'm qꝫ ceteros fere ꝑ
horā dimidiā sic ꝓstrauit: vt oēs se putarēt ictu ful
gur̄ iterijsse. Erigēs aūt apl's se dixit. Surgite q2
dñs meꝰ sicut fulgur vēit vosqꝫ sanauit. Exurgē-
tes aūt oēs sani: deū ⁊ apl'ꝫ glorificauerūt. Tūc apl's
cepit eos docere ⁊ duodecī gradus v̇tutū assigna-
re. Primꝰ ē vt ī deū credāt q ē vnꝰ ī eēntia: trinꝰ
ī ꝑsonis. Deditqꝫ eis triplex exēplū sensibile quō
sint ī vna eēntia tres ꝑsone. Primū ē: q2 vna est ī
hoīe sapīa: ⁊ de illa vna ꝓcedit ītellcūs: memoria:
⁊ īgeniū. Nā īgeniū ē inqt: vt qd̄ didicisti īuenias.
Memoria vt nō obliuiscar̄ q̄ didiceris. Intellcēs
vt ītelligas q̄ oñdi ꝑnt ⁊ doceri. Scd̄ꝫ est ꝙ ī vna
vinea tria sūt. s. lignū folia ⁊ fructꝰ: ⁊ oīa tria vnū
sūt. ⁊ vna vinea sūt. Tertiū ē q2 caput vnū q̄tuor
sēsibꝰ ꝯstat. In vno. n. capite sūt visus: gustꝰ: au-
ditꝰ: ⁊ odoratꝰ: ⁊ hec pl'a sūt: ⁊ vnū caput sunt. 2ꝰ
gradus ē vt baptismū susciperēt. 3ꝰ ē vt se a forni-
catiōe ꝯtinerēt. 4ꝰ vt se ab auaritia tēꝑarēt. 5ꝰ vt
gullā restrigerēt. 6ꝰ vt pniāꝫ tenerēt. 7ꝰ vt ī his ꝑ-
seuerarēt. 8ꝰ vt hospitalitatē amarēt. 9ꝰ vt volūta
tē dei ī faciēdis q̄rerēt: ⁊ ea ope cōplerēt. 10ꝰ vt eā ī
nō faciēdis q̄rerēt ⁊ ea vitarēt. 11ꝰ vt charitatē ami
cis ⁊ inimicꝭ īpēderēt. 12ꝰ vt ī custodiēdis his vigi
lē curā hr̄ent. Post ꝑdicatōeꝫ vō baptizati sūt no
uē milia viroruꝫ excepꝭ puulis ⁊ mulieribꝰ. Post
hec aūt ī supiorē īdiā abijt. in q̄ īnumeris miracu-
lorū īsignijs coruscauit. Synticē ēt amicā migdo
mie vxoris carisij cognati regis apl's illuminauit.
dixitqꝫ migdomia ad Synticē. Putas si poto eū
videre? Tūc migdomia d̄ cōsilio eiꝰ hitū mutauit
⁊ iter paupes mulieres vbi apl's predicabat adue
nit. Apl's āt cepit de vite huiꝰ miseria predicare:
dicēs iter cetera: qm̄ vita hec ē vita misera: casibꝰ
subiecta: ⁊ adeo fugitiua: vt cū teneri credit̄ fugi-
at labescā. Deide cepit q̄tuor rōnibꝰ exhortari vt
v̇bū dei libēter audirēt: ipsū v̇bū dei q̄tuor rerū ge
neribꝰ cōparādo. s. collirio: ex eo ꝙ oculū nr̄i ītel-
lectꝰ illuīat. Potiōi: ex eo ꝙ nr̄ꝫ affcm̄ ab oī carna
li amore purgat ⁊ mūdat. Emplastro: ex eo ꝙ pec
catorū nr̄orū vulnera sanat. Cibo: ex eo ꝙ os ce-
lestiū amore delectat. Et sic̄ inqt hec egroto non
valēt: nisi ea ī se receperit: sic nec anime lāguenti
verbū dei ꝓdest nisi illud deuote audierit. Pre-
dicāte igit̄ apostolo Migdomia credidit ⁊ dein-
ceps viri thorū abhorruit. Tūc carisius a rege im
petrauit vt apostolū in carcere poneret. Ad quē
veniens migdomia rogauit: vt sibi ignosceret ꝙ
propter eam in carcere missus esset: quam ille be-
nignus cōsolans hec omnia pati se libenter asse-
ruit. Carisius autem regem rogauit: vt reginam
sororē sue vxoris ad eā mitteret: si forte eā reuoca
re posset. Missa regina ꝯuertit̄ ab ea quaꝫ vole-
bat ꝑuertē: visisqꝫ tot miraculis q̄ aplus faciebat
dixit. Maledicti sūt a deo qui nō credūt his opi-

bus. Tũc aplꝰs oẽs qui aderãt de tribus breuiter istruxit. s. vt ecclesiã diligerẽt: sacerdotes honorarẽt: ⁊ assidue ad audiẽdũ vbũ dei cõuenirẽt. Reuertẽte aũt regina dicit ei rex. Ut quid tãdiu morata es? Que rñdit: putabã migdoniã stultã eẽ. sꝫ sapiẽtissima ẽ ⁊ me ad apostolũ dei ducẽs viã veritatis me cognoscere fecit. ⁊ nimis stulti sũt q xp̃m nõ credũt. Noluitqꝫ regina regi deiceps copulari. Stupefactus aũt rex dixit cognato suo. Dum tuã vxorẽ recuperare vellem: meã ꝑdidi. ⁊ peior mihi mea effecta est qꝫ tua tibi. Tũc rex iussit apostolũ ligatis manibus ad se adduci ꝓcipiẽs ei vt ad suos viros cõiuges reuocaret. Aplꝰs aũt triplici exẽplo ei oñdit: q̃ qꝫdiu i errore ꝑsisteret hoc facere nõ deberet: videlicet exẽplo regis: ⁊ exemplo turris: ⁊ exẽplo fõtis. Unde dixit: tu cũ sis rex. nõ vis habere coiquinata seruitia: sꝫ mũdos seruos pariter ⁊ ancillas. Quãto magis credere debes deũ amare castissima ⁊ mũda seruitia? Quid ergo culpor: si deũ amare ꝑdico i suis suis quod diligis ⁊ in tuis? Fabricaui turrim excelsam ⁊ dicis mihi vt ego q fabricaui eã dĩstruã? Fodi terrã ꝓfũdam: ⁊ eduxi fontẽ de abysso: ⁊ dicis mihi vt obruam illũ? Tũc iratus rex iussit afferri ardẽtes laminas ferreas: ⁊ apostolũ stare nudis pedibꝰ super eas. Protinus aũt nutu dei fons ibi erupit ⁊ eas extinxit. Tunc rex ꝯsilio cognati sui eũ i fornacem ardentẽ mitti fecit: que tñ sic refrigerata ẽ: vt die altero sanꝰ inde exiret ⁊ illesus. Dixitqꝫ regi Carisius. Fac illũ offerre sacrificium deo soli: vt sic dei sui irã incurrat: q ab his eũ liberat. Cũqꝫ ad hoc vrgeret dixit ei. Prestãtior es tu qꝫ factura tua: ⁊ q nõ tu verũ deũ negligis ⁊ picturã colis? Tu putas q sicut dicit carisius deꝰ meus mihi irascetur: postqꝫ adorauero deũ tuũ. Magis aũt irascetur deo tuo cũqꝫ ꝯminuet. Adoro igit eũ. Si ergo me adorãte deũ tuũ deꝰ meus nõ euertet illũ: sacrificabo illi. Si autẽ sic: tu credes deo meo? Cui rex. Adhuc mecũ q̃si cũ pare loq̃ris? Precepit igr aplꝰs hebraice demoni q in eo erat: vt qꝫcito corã idolo genua flecteret: statim idolũ cõminueret. Flectẽs igit apostolus genua dixit. Ecce adoro: sꝫ nõ idolũ: ecce adoro: sꝫ nõ metallũ: ecce adoro: sꝫ nõ simulachrũ. Adoro aũt dñm deum meũ iesum xp̃m i cuius noĩe ꝓcipio tibi demõ qui in eo latitas: vt simulachrũ istud ꝯminuas. Statiqꝫ sicut cera liquefactũ ẽ. Tunc oẽs sacerdotes idolorũ mugitũ dederũt. Põtifex aũt templi eleuans gladium apostolum trãsuerberauit dicẽs. Ego vindicabo iniurias dei mei. Rex aũt ⁊ carisius aufugerũt videntes q populus vellet apostolũ vindicare ⁊ põtificẽ viuũ icẽdere. Christiani aũt corpus apostoli tulerũt: ⁊ honorifice sepelierũt. Post lõgũ tẽpus .s. circa annos dñi ducẽtos ⁊ triginta corpus apostoli i edessam ciuitatẽ que olim dicebat rages medorũ trãslatũ ẽ Alexandro iperatore ad Syrorum preces hoc faciente. In illa aũt ciuitate nullus hereticꝰ: nullus iudeꝰ: nullus paganꝰ põt viuere. nec tyrãnꝰ aliqs ibi nocere. Postqꝫ abagarꝰ rex illiꝰ ciuitatis epistolã manu saluatoris scriptã accipere meruit. Nã si quãdoqꝫ gens aliq̃ ꝯ ciuitatẽ illã isurrexerit ifans baptizatꝰ sup portã stãs epistolã illã legit ⁊ ea die tã saluatoris scriptis qꝫ apli thome meritis hostes aut fugiũt aut pacant. Isidorꝰ i libro de vita ⁊ obitu scõrũ sic d isto aplo dic. Thomas discipls christi ac silis saluatori audiẽdo icredulus: videndo fidelis fuit: hic euãgeliũ predicauit ꝑthis medis ⁊ ꝑsis hyrchanis ⁊ bragmanis. Et itrãs oriẽtalẽ plagã: ⁊ intĩa gẽtiũ penetrãs ibi predicatõem suã vsqꝫ ad titulũ sue passiõis perduxit. Hic lãceis trãsfixꝰ occubuit. Hec Isidorꝰ. Chrisoꝰ quoqꝫ ait q dñs thomas ad regionẽ magorum q ad christũ adorãdũ venerãt deuenissꝫ eos baptizauit ⁊ facti sunt adiutores fidei christiane.

De natiuitate dñi nr̃i Jesu Christi.

d Jcto d festiuitatibꝰ q̃ currũt ifra tẽpꝰ renouatõis: qd icepit a Moyse ⁊ ꝓphetis: ⁊ durauit vsqꝫ ad aduẽtũ xp̃i i carnẽ: qd tp̃s repñtat eccl'a ab aduẽtu vsqꝫ ad natiuitatẽ dñi iclusiue. Seqr videre de festiuitatibꝰ q̃ eueniũt ifra tẽpꝰ qd ꝑtim ꝯtinet sub tẽpore recõciliationis quod tẽpꝰ representat ecclesia a natiuitate vsqꝫ ad septuagesimã: sicut sup̃ i ꝓlogo dictũ est.

n Atiuitas dñi nr̃i iesu xp̃i secũdũ carnẽ vt quidã aiũt: cõpletis ab adã qnqꝫ milibꝰ ducẽtis viginti octo annis. vel sm alios .6. milibus: vel secũdũ eusebiũ cesariẽsẽ i cronicis suis qnqꝫ milibꝰ ducẽtis ⁊ vno minꝰ. tp̃e Octauiani iꝑatoris facta ẽ ꝯputatio: tñ sex miliũ annorũ iũcta fuit a methodio potiꝰ mystice qꝫ cronice. Ueniẽte aũt ipso filio dei i carnẽ tãta pace vniuersus mũdꝰ gaudebat: vt toti orbi vnicꝰ romanorũ iꝑator pacifice presideret. Hic dictꝰ ẽ Octauianꝰ a ꝑma ipositõe. Cesar a iulio cesare. Augustus ab augmẽto reipublice. Imꝑator a dignitatis honore: q ad dĩam aliorũ regũ fuit ꝑmo hoc noĩe insignitꝰ. Nam sicut nasci voluit vt nob pacẽ tpis ⁊ pacẽ etnitatis tribueret: sic nihilominꝰ voluit vt ortũ suũ pax tpis illustraret. Cesar igr augustꝰ vniuerso presidẽs orbi scire volẽs quot ꝓuincie: quot ciuitates: quot castra: quot ville quot hoĩes i toto orbe eẽnt: iussit vt dr i historia scholastica: vt oẽs hoĩes ad vrbẽ vñ trahebãt originẽ ꝑgerẽt ⁊ qlꝫ dnariũ argẽteũ q valebat decẽ nũmos vsuales: vñ et denariꝰ dicebat: presidi ꝓuincie trdẽs: se subditũ romano iꝑio ꝓfiteret. Nã ⁊ nũmꝰ imaginẽ ꝑferebat cesaris: ⁊ supscriptõem noĩs. Dicebat aũt ꝓfessio ⁊ dscriptio sꝫ diuersa ꝯsideratõe. Professio .n. dicebat. q: qlꝫ qui reddebat presidi ꝓuincie cẽsũ capitalẽ .i. denariũ illũ: q sic vocabat: ponebat sup caput suũ: ⁊ ꝓprio ore ꝓfitebat se eẽ subditum romano iꝑio: vñ dicebat ꝓfessio .i. ꝓprio ore fassio. ⁊ fiebat hoc corã oĩ pplo. Descriptõ aũt dicebat: q: nũerꝰ eorũ q cẽsũ capitis ferebãt: certo determinabat numero: ⁊ redigebat i scriptis. Hec aũt descriptio ꝑma fcã ẽ a ꝑside syrie cyrino. Pria dr. vt i eadẽ historia scholastica hr qꝫtũ ad cyrinũ. Qr .n. iudea i vmbilico nr̃e hitatõis eẽ dr. ꝓuisũ ẽ vt i ea icboaret ⁊ deinde p circumstãtes regiones et alij presides ꝓseqrẽt. vl' ꝑma dr .i. vlis

q̄ꝛ alie ꝓcesserũt particulares. Vel forte prima ca-
pitũ i ciuitate fiebat a p̄side. Scd̄a ciuitatũ i regio
ne a legato cesaris. Tertia regionũ in vrbe coraꝫ
cesare. Joseph ãt cũ eēt de gn̄e Dauid a nazareth
in bethleē ꝓfectus ē. Cũ aũt btē Marie tp̄s pa-
riēdi instaret: ⁊ ipse de suo reditu nesciret: eã secũ
assũpsit: ⁊ in bethleē secũ duxit: nolens thesauruꝫ
sibi a deo cõmissũ i aliena manu dimittere: sꝫ ipse
p se volēs illum cura puigili custodire. Cum ergo
bethleē appropinq̄sset: vt frater bartholomeus i
sua cõpilatõe testat̃. Et de libro infãtie saluatoris
est sũptũ. Vidit virgo btã partē ppl'i gaudētem: ⁊
partē gemētē: qd̄ sibi angelus exponēs ait. Pars
ppl'i gaudēs est ppl's gētilis: q in semine Abrahe
eternã bn̄dictionē accipiet. Pars aũt gemens est
plebs iudaica a deo suis meritis reprobata. Cuꝫ
igit̃ ambo i bethleē venissent: ⁊ q̄ꝛ pauperes erãt
⁊ q̄ꝛ oĩa hospitia alij q ꝓpter hoc ipsũ venerãt oc
cupauerãt nullũ hospitiũ hr̃e potuerũt. Diuerte
rũt ergo in coĩ trãsitu: q vt dr̃ in historia scholasti
ca: erat iter duas domos cooperimentũ hn̄s q di
uersoriũ dr̃ sub quo ciues ad colloquēdũ vel ad cõ
ueniendũ in dieb⁹ ocij: vel ꝓpter aeris intēperiē
diuertebãt: vbi forte ioseph p̄sepe boui ⁊ asino fe
cerat. Vel scd̄ꝫ quosdã rustici cũ ad forũ veniebãt
aĩalia sua ibidē ligabant: ⁊ id̄ p̄sepe ibi ꝯstructum
erat. Ipsa igit̃ nocte media diei dñice btã virgo fi
liũ suũ peperit ⁊ i presepio sup fenum reclinauit.
Qd̄ fenũ: vt habet̃ in historia scholastica: btã he-
lena postmodũ romam attulit. A cuius feni come
stione bos ⁊ asinus: vt dr̃ abstinebãt. Notãdũ aũt
q̄ꝫ natiuitas xp̄i fuit mirabilr̃ fcã: multiplr̃ ondsa: ⁊
vtilr̃ exhibita. Fuit mirabilr̃ fcã ex parte generã-
tis: tũ ex parte gētiũ: tum ex pte modi generandi.
Ex pte generãtis: q̄ꝛ ipsa fuit v̄go añ partũ: ⁊ v̄go
in ptu: ⁊ virgo post partũ. Et hoc. s. q̄ꝫ v̄go manēs
pepit quinqꝫ modis ondsũ est. Primo p ꝓphetiam
Jsa. 7. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊c̄. Scd̄o p figurã. hoc
.n. figuratũ fuit: ⁊ p virgã Aaron: q̄ sine oĩ huma-
no studio floruit: ⁊ p portã Ezechielis q̄ semp clau
sa pmãsit. Tertio p custodiam. Joseph .n. ex eo q̄ꝫ
ipsã custodiuit testis sue v̄ginitatis extitit. Quar-
to p experiētiã: cũ .n. vt i cõpilatiõe bartholomei
habet̃ ⁊ de libro ĩfantie saluatoris sũptũ fuisse vi-
det̃: beate Marie pariendi tp̄s ĩstaret: Joseph: lꝫ
deũ de virgine nasciturũ nõ dubitaret: morem tñ
gerens p̄rie obstetrices duas vocauit. Quarũ vna
vocabat̃ zebel ⁊ altera salome. zebel igit̃ ꝯsiderãs
⁊ ingrens ⁊ ipsã virginē inueniēs exclamauit vir
ginē peperisse. Salome aũt dũ nõ crederet sꝫ hoc
ꝓbare silr̃ vellet: ꝯtinuo aruit manus eius. Jussu
tñ angeli sibi apparētis puerũ tetigit: ⁊ ꝯtinuo sa-
nitatē recepit. Quĩto p miraculi euidētiã. Rome
.n. vt testat̃ Inno. papa tertius duodecĩ ãnis pax
fuit. Igit̃ romani tēplũ pacis pulcherrimũ ꝯstru-
xerũt. Et ibi statuã Romuli posuerũt. Cõsulētes
aũt Apol'inē q̄ꝫtũ duraret: acceperunt rn̄sũ quo-
usqꝫ v̄go pareret. Hoc aũt audiētes dixerũt ergo
in eternũ durabit: ĩpoſ'e .n. credebãt q̄ꝫ vnq̄ꝫ pare
ret virgo: vñ i forib⁹ tēpli titulum hũc scripserũt.
Tēplũ pacis in eternũ. sꝫ in ipsa nocte qua virgo
btã peperit tēplũ fundit⁹ corruit: ⁊ ibi ē mõ eccl'ia
scē Marie noue. Scd̄o fuit mirabilr̃ fcã ex parte
geniti. Nã sicut dicit Bernardus i eadem psona
eternũ antiquũ ⁊ nouũ mirabilr̃ cõuenerũt. Eter
nuꝫ. i. diuinitas. antiquũ. i. caro ab Adã traducta
nouũ. i. aĩa d̄ nouo creata. Itē sicut ibidē dicit. ho
die tres mixtuas vel tria opera fecit deus: ita mi-
rabilr̃ singularia: ⁊ talia nec fcã sint nec ampli⁹ fa-
ciēda sint: cõiũcta q̄ppe sũt adinuicem: deus ⁊ hõ:
mater ⁊ virgo: fides ⁊ cor humanũ. Prima valde
mirabilis: q̄ꝛ cõiũcta sunt limus ⁊ deus: maiestas
⁊ ĩfirmitas: tãta vilitas ⁊ tãta sublimitas. Nihil
.n. deo sublimius: ⁊ nihil limo vilius. Scd̄a nihilo
minus valde mirãda ⁊ mirabilis. A seculo .n. non
est auditũ q̄ꝫ virgo eēt q̄ peperit. ⁊ mater esset que
virgo pmãsit. Tertia ⁊ p̄ma ⁊ scd̄a ĩferior: sꝫ nõ mi
nus fortis. Mirũ .n. quõ cor humanũ fidē his duo
bus accõmodauit: quõ credi potuit q̄ꝫ deus hõ eēt
⁊ q̄ꝫ virgo mãserit q̄ peperisset. Hec Bernardus.
Tertio fuit mirabilr̃ fcã ex parte modi generãdi.
ei⁹ .n. part⁹ fuit supra nãꝫ: ex eo q̄ꝫ virgo cõcepit.
Supra rõnē: ex eo q̄ꝫ deũ genuit. Supra humanã
cõditionē: ex eo q̄ꝫ sine dolore peperit. Supra cõ-
suetudinē: ex eo q̄ꝫ de spũ scõ ꝯcepit. Nõ .n. genuit
virgo ex humano semine: sed mystico spiramine.
nã spũs scũs de castissimis ⁊ purissimis sãguinib⁹
virginis accepit ⁊ inde corpus illud formauit. ⁊ sic
q̄rtũ modũ mirabilē faciēdi hoĩeꝫ deus ondit. Nã
sicut dicit Anselm⁹ deus põt q̄tuor modis hoĩem
facere. s. sine hoĩe ⁊ femina sicut fecit Adã de hu-
mo: sine femina de hoĩe: sicut fecit Euaꝫ. de hoĩe
⁊ femina sicut coĩs ꝓbat vsus: de virgine sine vi-
ro sicut hodie mirabiliter factum est. Scd̄o eius
natiuitas fuit multiplr̃ hodie ondsa. Ondsa ē .n. per
oēs gradus creaturarũ. ē .n. q̄dã creatura q̄ tñ hꝫ
eē sicut pure corporea vt lapides: q̄dã q̄ hꝫ eē ⁊ vi
uere sicut vegetabilia: vt arbores. q̄dã q̄ hꝫ esse ⁊
viuere ⁊ sentire sicut aĩalia: q̄dã q̄ hꝫ eē viuere sē-
tire ⁊ discernere sic hõ. q̄dã q̄ hꝫ eē viuere sētire ⁊
discernere ⁊ ĩtelligere: sic angelus. Per has oēs
creaturas hodie xp̄i natiuitas ē ondsa. Prima aũt
creatura. s. pure corporea triplex ē. s. opaca. trãspa
rēs siue peruia. ⁊ lucida. Primo ergo ondsa ē p pure
corporeã opacã sic p destructionē tēpli romanorũ:
vt supra dcm̄ ē: ⁊ p ruinã statue Romuli dei ro-
manorũ q̄ tunc cecidit ⁊ cõminuta ē. ⁊ p ruinã etiã
aliarũ statuarũ q̄ tũc i alijs locis plĩmis ceciderũt.
Legit̃ .n. in histo. scho. q̄ꝫ Hiere. ꝓpheta i egyptũ
descēdēs post mortē Godolie regib⁹ egypti signũ
dedit: q̄ꝫ eorũ idola corruerēt: cũ v̄go filiũ parturi-
ret. Quapp sacerdotes idolorũ imaginē virginis
puerũ i gremio baiulãtis i secreto loco tēpli statue
rũt: ⁊ eã ibi adorabãt. Sꝫ a Ptolemeo rege postea
interrogati qd̄ hoc sibi vellet dixerũt p̄rũe traditõis
hoc eē mysteriũ: qd̄ a scõ viro ⁊ ꝓpheta eorũ ma-
iores acceperãt: ⁊ sic i reb⁹ futuris credebãt. Se-
cũdo p pure corporeã trãsparētē ⁊ puiã. Nã i ipsa
nocte natiuitatis dñice obscuritas noctis i clarita-
tē diei diuersa ē. Rome etiã vt attestat̃ Orosius ⁊

Innocenti⁹ papa tertius: fōs aq̄ i liquore olei vsus ē: ⁊ erūpens vsq₃ in tiberim ꝓfluxit ⁊ toto die illo largissime emanauit. ꝓphetauerat.n. Sibylla ꝙ qñ erūpet fōs olei nasceret̄ saluator. Tertia p pure corporeā lucidā sic p corporea supcelestia. Nā i ipsa die natiuitat̄ fm aliquoꝝ relationes: vt ait Chrysos⁹ mag̃ sup quēdā mōtē orātib⁹ stella qdā iuxta eos apparuit q formā pueri pulcherrimi habebat: ⁊ i eius capite crux splēdebat: q magos alloqns dixit: vt i iudeā pgerent ⁊ ibi natū puerū iuenirent. In ipsa etiā die tres soles i oriente appuerūt q paulatī in vnū corpus solare redacti sūt: p qd̄ signabat̄ ꝙ trini et vnius dei notitia toti orbi iminebat: vel ꝙ natus erat ille i quo tria.s.aīa: caro ⁊ diuinitas in vnā psonā ꝯuenerant. In histo. tñ scho.dr̄ ꝙ nō ipsa die natiuitat̄ tres soles apparuerūt: s₃ añ p aliqd̄ tps.s.post mortē Julij cesaris qd̄ ēt Eusebi⁹ i cronica sua asserit. Octauian⁹ insup ipator vt ait Innocenti⁹ papa tertius vniuerso orbe ditiōi romane subiugato intantū senatui placuit vt eū ꝓ deo colere vellēt. Prudēs aūt ipator se mortalē intelligēs imortalitat̄ nomē sibi noluit vsurpare. Ad illoꝝ vo iportunā istātiam. Sibyllā ꝓphetissam aduocat scire volens p eius oracula si in mūdo maior eo aliqñ nascerer̄. Cum ergo in die natiuitat̄ dñi cōsiliū sup hac re cōuocasset ⁊ Sibylla sola in camera ipatoris oraculis insisteret: in die media circulus aure⁹ apparuit circa solē. ⁊ in medio circuli virgo pulcherrima pueruꝫ gestans in gremio. Tunc Sibylla hoc Cesari oñdit. Cū aūt ipator ad pdictā visionē plurimum admiraret̄ audiuit vocē dicentē sibi. Hec ē ara celi. Dixitq₃ Sibylla. Hic puer maior te ē: ⁊ iō ipm adora. Eadē ergo camera i honorē scte Marie dedicata ē. Vñ vsq₃ hodie dr̄ scā Maria ara celi. Intelligens igit̄ ipator ꝙ hic puer maior se erat: thura obtulit: ⁊ dīs se ceto dici recusauit. De hoc aūt Orosius ita dicit. Octauiani tpe hora circiter tertia repēte liqdo ac puro ⁊ sereno celo circulus ad spēm celest̄ arcus orbē solis abierat qsi vētur⁹ eēt q ip̄s solē solus mūdūq₃ totū ⁊ fecisset ⁊ regeret. Hec Orosius. Idē ait Eutropius. Refert quoq₃ Thimothe⁹ historiographus se in antiqs romanoꝝ historijs iuenisse ꝙ Octauian⁹.35°.regni sui anno capitoliū ascendit. ⁊ qs post se republicā gubernaret: a dijs sollicite reqsiuit. Et audiuit vocē sibi dicentē. Puer ethere⁹ ex deo viuēte sine tpe genitus: nō multū post ex itemerata vgine dīs hō sine macula nascitur⁹: hoc audito ibi aram edificauit cui hūc titulū inscripsit: hec ē ara filij dei viuētis. Scd̄o oñsa ē ⁊ māifestata p creaturā q̄ h₃ eē et viuere sicut sunt plante ⁊ arbores. In hac.n. nocte: vt Bartholome⁹ i sua ꝯpilatōe testat̄: vinee engadi q ꝓferūt balsamū floruerūt: fructū ꝓtulerunt: ⁊ liquorē dederūt. Tertio p creaturā q̄ h₃ eē viuere ⁊ sentire: sicut sunt aīalia. Proficiscēs.n. Joseph in bethlē cum beata Maria pregnante: duxit secū bouē: forte vt ipsuꝫ venderet ⁊ censuꝫ p se ⁊ p vgine solueret ⁊ d̄ residuo viuerēt: ⁊ vnū asinum forte vt beata virgo sup eum veheretur.

Bos igit̄ ⁊ asinus miraculose dñm cognoscentes flexis genib⁹ ipsū adorauerūt. Añ ēt christi natiuitatē p aliquos dies vt ait Eusebi⁹ i cronica. cum qdā araret boues ad aratores dixerūt. hoies deficiēt segetes ꝓficiēt. Quarto per creaturā q̄ hab₃ eē viuere sentire ⁊ discernere vt ē hō: sic p pastores. nā ipsa hora pastores sup gregē suū vigilabāt sicut bis in anno i lōgioꝝ ⁊ breuioꝝ noctibus anni ꝯsueuerāt. Mos.n. fuit antiqtus gētilib⁹ in vtroq₃ solstitio scilicet estiuali circa festū Joannis baptiste ⁊ hyemali circa natiuitatē dñi vigilias noctis custodire ob solis venerationē. q forte mos ēt apud iudeos ex vsu cohabitatiū inoleuerat. Ipsis igit̄ angelus dñi apparēs ⁊ saluatorē natū nunciauit: ⁊ quō iueniret̄ signū dedit. factaq₃ ē cū eo multitudo āgeloꝝ dicētiū. Gloria i altissimis deo ⁊c̄. Pastores ergo venientes totū sicut angelus dixerat iuenerūt. Sic iteruꝫ manifesta est p Cesarem augustuꝫ: q tunc preceptū dedit ne eū aliqs deum vocare auderet sicut Orosius testat̄. forte.n. cū visionē illā circa solē vidisset recolens simul de ruina tēpli: ⁊ de fonte olei: ⁊ intelligēs ꝙ i mundo natus eēt q maior se erat nec de⁹ nec dñs vocari voluit. In qbusdā quoq₃ cronic̄ legit̄ ꝙ appropinqnte die natiuitatis dñi Octauian⁹ p mūdū vias publicas fieri precepit ⁊ oīa debita romanis dimisit. Imperio igit̄ eius ampliato p orbem. licet primo violētus extiterit ingratus romanis: cū tñ i sūma pace regnaret adeo se mansuetū exhibuit ⁊ benignuꝫ vt nomen diuinū sibi renueret vsurpare: s₃ hoc sibi a romanis adulatoribus offerret̄: elegitq₃ mag̃ pacē ꝙ dñs appellari. vñ romani i sua morte dixisse legunt̄. vtinā te vl̄ nūq₃ habuissem⁹ vl̄ diuti⁹ hīe meruissem⁹. Sic ēt māifesta ē p sodomitas q oēs i toto mūdo illa nocte extīcti sūt: sic dic̄ Hiero. sup illō lux orta ē eis. tāta.s. ꝙ oēs laborātes illo vitio extīxit. Et hoc fec̄ xp̄s vt oēs eradicaret: ne in nā quā assūpserat tāta de ceto imūditia iueniret̄. Nā vt dic̄ Aug. Videns dīs vitiū ꝯ nāꝫ in humana nā fieri fere desijt incarnari. Quinto p creaturā q̄ h₃ eē viuere sentire discernere ⁊ itelligere sic angelus. Angeli.n. ipsā christi natiuitatē pastorib⁹ āñūciauerūt: vt supius dcm̄ ē. Tertio ei⁹ natiuitas nobis ē vtil̄ exhibita pp tria. Primo ad demonū ꝯfusionē. Nā host̄ iā nobis vt añ preualere nō pōt. vñ legit̄ ꝙ scūs Hugo abbas cluniaceñ. in vigilia natiuitat̄ dñi vidit beatā vgineꝫ in vlnis tenentē filiū ⁊ dicentē. Adest dies i q ꝓphetarū oracl'a renouāt̄. Ubi nūc ē host̄ q añ hūc diē hoib⁹ preualebat: Ad hāc vocē diabolus d̄ huuo ꝓrupit vt vbis dñe isultaret: s₃ mētita ē iniqtas sibi: qm̄ dū officinas frūm circuiret ipsū ab oratorio deuotio: a refcōrio lectio: a dormitorio stramēta villia: a capl'o patiētia reiec̄. In libro quoq₃ petri cluniaceñ. legit̄ ꝙ i vigilia natiuitat̄ dñi scō Hugoni abbati cluniacēsi. appuit btā vgo filiū i gremio tenēs: ⁊ cū eo ludēs: q dicebat ei. Nosti mī ꝙ diē natal' mei eccl'a cū mag° laudū tripudio celebrat. Et vbi ē nūc diaboli vt⁹ vl' qd dīe potit vl' facere: Tūc diabolus videbat̄ qsi d̄ ātro surgere ac dic̄. Et si i

ecclesiā vbi laudes tue fiūt ītrare nō possū: tñ capitulū dormitoriū ⁊ refectoriū ītroibo. Qd̄ ille attentās īuenit ostiū capl'i nimis artū sibi grosso: ostium dormitorij nimis depressū sibi elato: ostiū refectorij repagulatū īpedimēt꜡: charitate. s. ꝓuictiū: auiditate audiēdi lectiones: ⁊ sobrietate cibi ⁊ potꝰ: ⁊ sic ꝯfusus euanuit. Scd̄o ad venie īpetratōnē. vñ legit̄ ī quodā libro exēplorū: ꝙ cū q̄dā ml'ier lubrica ad cor tādē redijsset de vēia despabat. Nā cogitās de iudicio reputabat se eē reā: de iferno reputabat se ibi trucidādā: cogitans de pa̱diso reputabat se eē imūdā: d̄ passiōe reputabat se eē īgratā. Cogitās vō ꝙ pueri de facili placant̄ xp̄m ipsū ꝑ suā īfātiā adiurauit: ⁊ vocē de sua vēia audire meruit. Tertio ad īfirmitatū curationē. De hac etiā natiuitat꜡ vtilitate dic̄ Benardus. Triplici morbo laborat genꝰ hūanū: ī pn̄cipio: ī medio: ⁊ ī fine. idest natiuitate vita ⁊ morte. Natiuitas erat imūda: vita pu̱ersa: ⁊ mors pi̱culosa. Venit xp̄s ⁊ contra hūc triplicē morbum attulit triplex remediuꝫ. Natꝰ enī ē: vixit ⁊ obijt: Eiꝰ natiuitas purgauit nostrā. Eiꝰ vita īstruxit nrāꝫ. Mors illiꝰ destruxit nostrā. Hec Bernardus. De vtilitate etiā ipius natiuitat꜡ xp̄i dicit Augꝰ. ꝙ hūilitas filij quā nobis ī īcarnatiōe exhibuit fuit nobis ī exēplū. in sacramētū ⁊ ī medicamentū. In exēplū cōuenietissimū: qd̄ hō imitaret̄: ⁊ altū sacramētū quo peti nr̄i vinculū solueret̄ ⁊ sūmū medicamētū quo tumor nr̄e su̱pbie sanaret̄. Hec Augꝰ. Su̱pbia enī primi hoīs sanata ē ꝑ hūilitatē xp̄i. Et ē notādū ꝙ cōuenient̄ hūilitas saluatoris rn̄det su̱pbie pditoris. Su̱pbia enī pm̄i hoīs fuit ꝯtra deū: vsqꝫ ad deū: ⁊ sup̄ deū Fuit ꝯtra deū: qꝛ cōtra eiꝰ p̄ceptū. Cōtēpsit enī p̄ceptū quo deꝰ p̄cepat ne de ligno scie boni ⁊ mali comederet. Fuit etiā vsqꝫ ad deū: qꝛ vsqꝫ ad appetitū diuinitat꜡: credēs qd̄ diabolus dixerat. erit꜡ sicut dij. Fuit ēt sup̄ deū: sic̄ dicit Anselmꝰ volendo qd̄ deꝰ illū velle nolebat. Tūc enī suā volūtatē sup̄ dei volūtatē posuit. At filiꝰ dei ꝑm Ioānē damas. hmiliauit se ꝑꝑ hoīes: nō ꝫ hoīes: vsqꝫ ad hoīes: ⁊ sup̄ hoīes. Propt̄ hoīes: qꝛ ꝑꝑ eorū vtilitatē ⁊ salutē. Vsqꝫ ad hoīes ꝑ nascēdi modū ꝯsimilē. Sup̄ hoīes ꝑ nascēdi modū dissimilē. Nā eiꝰ natitas et ꝑꝫ aliq̄d nobis simil' fuit: qꝛ. s. natꝰ est ex muliere: ⁊ ꝑ eādē portā ꝓpagatꝰ. Et ꝑꝫ aliq̄d dissimil': qꝛ de spū scō ex maria v̇gine natꝰ ē. ¶ De noie.

Nastasia dicit̄ ab ana qd̄ ē sursū et stasis qd̄ ē stans siue

a status: qꝛ sursū stetit a vitijs ⁊ a pctīs ad v̇tutes. ¶ De sancta Anastasia.

Nastasia nobilissima romanorū filia p̄te

a xati illustris: sed pagani a mr̄e sua fausta christiana: ⁊ a beato Grisogono fidē xp̄i edocta est. Tradita aūt publio ī vxorē lāguorē simulās: semꝑ se ab eiꝰ cōsortio abstinebat. Qui audiēs eā cū vna tm̄ ancilla ī vili habitu christianorū carceres circuire: ⁊ eis necessaria mīstrare: fecit eā artissime custodiri: ita vt etiā alimonia denegaret. Volebat enī sic eā perimere: vt posset in eiꝰ latissimis possessiōibꝰ lasciuire. Putans igit̄ se mori: dolorosas litteras Grisogono mittebat: ⁊ ille cōsolatorias remittebat. Interea vir eiꝰ morit̄ ⁊ illa a carceribꝰ liberat̄. Hec habebat tres ancillas pulcherrimas q̄ sorores erāt: quarū vna dicebat̄ Agape: altera Thionia: ⁊ alia Hierenē. q̄ cuꝫ christiane essēt: ⁊ prefecti monit꜡ nullatenꝰ obedirēt: in cubiculū eas reclusit: vbi cogne vtēsilia seruabant̄. Prefectꝰ aūt in earū ardēs amore ad eas iuit: vt suā libidinē exerceret qui ī amētiā versus putās se tractare v̇gines: cacabos: caldaria: patellas ⁊ similia amplectēs: osculabat̄. Et cum ex hoc satiatꝰ fuisset: foras exiuit niger ⁊ deformis ⁊ vestimētis ꝯscissis: quē serui q eū pre foribꝰ expectabāt sic denigratū vidētes cogitabāt ꝙ ī demoniū versus esset: cū verberibꝰ affecerūt: ⁊ fugiētes solū dereliq̄rūt. Cūqꝫ īperatorē adiret vt de hoc ꝯquereret̄: alij virgis eū ꝑcutiebāt: alij in faciē eiꝰ cōspuebāt: ⁊ alij lutū ⁊ puluerē ī eū proijciebāt: suspicantes ꝙ ī furiā v̇sus esset. Oculi aūt eiꝰ tenebant̄: ne sic se deformē videret. Quaꝓpt̄ mirabat̄ plurimū cur sic eū oēs deridebāt: quē ī tāto honore habere ꝯsueuerāt. Videbat̄ enī ei ꝙ ipe ⁊ oēs albis vestibꝰ essent īduti. Cū vero sic se deformē ab aliis didicisset putās ꝙ puelle sibi ꝑ artē magicā hoc fecissent: iussit eas corā se expoliari vt eas saltī nudas aspiceret. Sed stati sic vestimēta earū corporibꝰ adheserūt: vt nullo mō exui valerent. Prefectus autē pre admiratiōe ita obdormiuit stertens ꝙ etiā a pulsantibꝰ nō poterat excitari. Tādē virgines martyrio coronant̄. Et anastasia ab īperatore cuidā p̄fecto tradit̄ vt si eā sacrificare faceret postea eā ī vxorē hr̄et. Cūqꝫ in thalamū eā duxisset et eaꝫ amplexari vellet stati cecꝰ effectus deos adijt querēs si euadere posset. Respōderūt dicentes: qꝛ sanctā anastasiā ꝯtristasti nobis traditꝰ es ⁊ āmodo semꝑ nobiscū ī iferno torq̄beris. Cūqꝫ domū reduceret̄ iter manꝰ puerorū vitā finiuit. Tūc anastasia alij p̄fecto tradit̄ vt eā in custodiā detineret. Audiēs enī ꝙ īfinitas possessiōes haberet priuati dixit ei. Anastasia si vis eē christiana fac qd̄ p̄cepit deꝰ tuus. Ille enī p̄cepit qui nō renūciauerit oībus q̄ possidet non pōt meꝰ esse discipulus. Oīa igit̄ que habes mihi da: ⁊ vade quo volueris: ⁊ vera christiana eris. cui illa respōdit. Dn̄s meꝰ precepit. Vende oīa que habes: ⁊ da paupibꝰ ⁊ nō diuitibus. Cū ergo diues sis cōtra preceptū dei facerē. si aliquid tibi darē. Tunc anastasia diro carceri fame cruciāda traditur: sed a sācta theodora que iā per martyriū coronata fuerat per duos mēses esca celesti pascit̄. Tādē cū ducētis virginibꝰ ad insulas palmatorias ducta est: vbi multi ꝓpter nomē christi fuerāt relegati. Post aliquos vero dies prefectꝰ oēs ad se vocauit: et anastasiā ad pallos alligatā ignibus ꝯcremauit: alios vō diuersis supplicijs īteremit. Inter quos vnꝰ erat qui pluries ꝓpter xp̄m multis diuitijs spoliatꝰ semper dicebat. Christū salutē mihi non auferetis. Apolonia autē corpꝰ sancte anastasie in viridario: facta ibidē ecclesia honorifice sepeliuit. Passa ē aūt sub diocletiano q cepit circa ānū dn̄i. z87.

¶ De noīe sancti stephani.

s Tephanus grece latine dicit corona: sȝ hebraice
norma. fuit eiȝ corona .i. p̄ncipiū martyrū in nouo testamēto: sicut abel ī veteri.
Fuit enī norma .i. exēplare ⁊ regula alijs patiēdi.
Uel stephan⁹ dr̄ q̄si strenue fans qd̓ pȝ ī sui s̄mone. Uel dr̄ Stephan⁹ q̄si strenue fans an⁹ .i. strenue siue laudabilit̄ fans .i. instruēs et regēs anus .i. viduas q̄bus ab apostolis fuerat prefectus: que ad l̄raȝ anus erāt. Est ergo corona ꝓpter p̄ncipatum martyrij. norma propter exemplum patiendi ⁊ bene viuendi. strenue fans propter luculentā predicatōem. strenue fans anus ꝓpter viduarum laudabilem instructionem.

¶ De sancto Stephano protomartyre.

s Tephan⁹ fuit vnus de septē dyaconib⁹ ab ap̄lis ī ministeriū ordinat⁹. Crescēte eiȝ numero discip̄lorū ꝯuersi ex gētibus aduersus cōuersos ex iudeis murmurare ceperunt ex eo q̄ vidue eoruȝ ī ministerio quotidiano cōtēnebant̄. Huius āt murmur̄ cā duplex pōt ītelligi: aut q̄ vidue eorū ī ministerio ñ admittebant̄: aut q̄ pre ceter̄ in quotidiano ministerio grauabant̄. Ap̄li .n. vt expediti⁹ predicatōi insisterent: viduis ministratōȝ cōmiserāt. Uidētes autē ap̄li murmuratōeȝ ortā ꝓ administratōe viduarū ⁊ volentes hūc murmur sedare: cōgregata omni multitudine. dixerūt. Nō ē equū nos derelinq̄re v̓buȝ dei: ⁊ ministrare mēsis. Glo. q̄ meliora sunt fercula ment̄ q̄ȝ dapes corporis. Cōsiderate ergo f̄rēs viros ex vobis boni testimonij septē plenos spū scō ⁊ sapientia: quos cōstituam⁹ sup̱ hoc opus Glo. vt ministrent. vl̓ vt ministrantibus presint. Nos v̓o orōni ⁊ p̄dicatōi instātes erim⁹: ⁊ placuit s̄mo oī pp̄lo ⁊ m̄ltitudini: ⁊ elegerūt septē quoruȝ b. Stephan⁹ p̄m⁹ ⁊ p̄miceri⁹ extitit: ⁊ adduxerūt eos añ ap̄los. ⁊ iposuerūt sup̱ eos man⁹. Stephanus aūt plenus gr̄a ⁊ fortitudine faciebat ꝓdigia ⁊ signa multa ī pp̄lo. ¶ Inuidētes igr̄ iudei ⁊ supare ⁊ cōuincere cupiētes: triplici mō eū viccre aggressi sūt .s. disputatōe: testiū ꝓductōe: ⁊ tormentoruȝ illatōe: sȝ tn̄ ipse disputantes supauit: testes falsos cōuicit: ⁊ de suis tortorib⁹ triūphauit: ⁊ ī q̄lȝ pugna adiutoriū sibi de celo datū ē. In p̄ma .n. datus ē spūs scūs: q facūdiā ministraret. In secunda vult⁹ āgelic⁹ q falsos testes terreret. ⁊ ī t̄tia visus ē xp̄s adiuuare parat⁹ q martyrē ꝯfortaret. In q̄lȝ igit̄ pugna ponit tria .s. aggressuȝ preliū: collatum adiutoriuȝ: ⁊ adeptū triūphū. Historiā igit̄ breuit̄ pcurrentes hec oīa videre poterimus. Cū igitur b. Stephanus m̄lta signa faceret: ⁊ freq̄ntius populo predicaret: iudei p̄mū preliuȝ cū eo inierunt: vt eū p̱ disputatōeȝ cōuerterēt. Surrexerūt eniȝ q̄dā de sinagoga libertinoruȝ .i. filiorū libertorum Libertini .n. dr̄ filij libertorū .i. eorū q de s̄uitute manumissi sūt ⁊ libertate donati: ⁊ sic d̓ stirpe s̄uili fuerūt: q p̄mo fidei restiterūt: ⁊ cyrenensiuȝ a cyrene ciuitate: ⁊ alexandrinorū ⁊ eoruȝ q erāt a cilicia ⁊ asia disputātes cū Stepha. Ecce p̄mū p̄liū deīde subiūgit triūphū ⁊ nō poterāt resistere sapientie. Postremo pōit adiutoriū. ⁊ spūi q loq̄bantur. Uidētes igit̄ q̄ per hūc modū pugnādi eū nō possent supare: ad secūdū modū callide se cōuertūt: vt .s. eū falsis testib⁹ suparēt. submiserūt .n. duos falsos testes q eundē de q̄druplici blasphemia accusarēt. Audiētes itaq; eū ī ꝯciliū: falsi testes eū de q̄tuor accusabāt .s. de blasphemia ī deū: ī moysen: ⁊ in legē: ⁊ in tabernaculū siue tēplū. Ecce p̄liū: et intuētes eū oēs qui sedebāt ī cōcilio videbāt faciē ei⁹ tanq̄ȝ faciē angeli. Ecce auxiliū. Deinde ponit̄ hui⁹ secūde pugne victoria cū falsi testes de his oīb⁹ cōfutant̄. Dixit enī p̄nceps sacerdotū si hec ita se habēt. Tūc btūs stephan⁹ de illis quatuor q̄s sibi falsi testes īposuerūt se p̱ ordinē excusauit. Et p̄mo excusauit se de blasphemia in deū dicens deū q locut⁹ fuit p̄ribus ⁊ ꝓphetis deū glorie fuisse: vbi deū tripliciter cōmēdauit. Scd̓ȝ q̄ hoc v̓bū pōt tripliciter exponi. Est enī deus glorie .i. collatiu⁹ glorie .i. Re. z. Qui enī honorificauerit me glorificabo eū. Uel de⁹ glorie .i. ꝯtētiu⁹ glorie. Prouer. 8. Mecū sūt diuitie ⁊ gloria. vel de⁹ glorie .i. deus cui a creatura debet̄ gloria .i. regi seculorū imortali ⁊c̄. cōmēdat igit̄ deū tripliciter .s. q̄ sit gloriosus: glorificatiu⁹: et glorificādus. Deinde excusat se de secūda blasphemia ī Moysē multiplicit̄ eū cōmēdādo. cōmēdat enī p̄cipue a trib⁹ .s. a zeli feruore: q̄ pcutiētē egyptiū īterfecit. a miraculorū operatiōe que ī egypto ⁊ in deserto fecit: ⁊ a dei familiaritate: q̄ pluries cum deo locut⁹ fuit. Postmodū excusat se d̓ tertia blasphemia q̄ erat in lege ipsā triplicit̄ cōmēdādo .s. ex rōne dātis q fuit de⁹: ex rōne ministrātis qui fuit Moyses talis ⁊ tātus. ⁊ ex rōne finis: q̄ dat vitā. Postmodū cepit se purgare de quarta blasphemia: q̄ erat ī tabernaculū ⁊ in tēp̄lū. Ipsū tabernaculū quadrupliciter ꝯmēdādo .s. q̄ fuit a deo fieri p̄ceptū: ī visione ostēsū: a Moyse ꝯsūmatū: ⁊ arce testimonij cōtentiuū: tēplū aūt dixit tabernacl̓o successisse. Sic ergo btūs stephan⁹ de crimīe sibi obiecto rōnabiliter se purgauit. Uidētes igit̄ iudei q̄ nec ī isto secūdo mō eū supare valerēt tertiū modū assumūt ⁊ tertiā pugnā ineūt: vt .s. saltē tormētis ⁊ suppliciis eū suparēt. Qd̓ vt vidit stephan⁹ volēs p̄ceptū dn̄icū d̓ fratn̄a correctiōe s̄uare: trib⁹ mōis eos conat⁹ ē corrigere: ⁊ a tāta malicia cohibere .s. pudore: tiore: et amore. Prio pudore eis duritiā cordis ⁊ scōrū necē īpropando. Dura inq̄t ceruice ⁊ īcircūcisis cordib⁹ ⁊ aurib⁹ vos sp̱ spūi scō resistit̄: sicut p̄res v̄ri ita ⁊ vos. Quē enī ꝓphetarū patres vestri non sunt p̱secuti: ⁊ occiderūt eos qui prenūciabāt de aduētu iusti: vbi sic glo. dicit. Tres gradus malitie eorū ponit. Prim⁹ ē q̄ spiritui scō restiterunt. Secūdus ē q̄ prophetas persecuti sūt. Tertius ē q̄ crescēte malitia eorū eos occiderūt: sȝ q̄ f̄rōs mulieris meretric̄ facta erat eis: ⁊ nesciebāt erubescere: nec sic a cōcepta malitia d̄stiterūt: īmo audiētes hec desiccabant̄ cordib⁹ suis: ⁊ stridebāt dētib⁹ in eū. Postmodū ergo correxit eos timore: p̱ hoc .s. q̄ iesū stātē a dextr̄ dei se videre p̄hibuit

q̄ſi paratū ſe adiuuare: ⁊ aduerſarios condēnare.
Cū eni eēt ſtephanꝰ plenꝰ ſpū ſcō ītuēs in celū vi
dit gloriā dei: ⁊ ait. Ecce video celos aptos: ⁊ filiū
hoīs ſtātē a dextrꝭ ꝟtutꝭ dei. Lʒ igiṫ iā pudore et
tiore correxerit eos: nō tn̄ adhuc deſtiterūt ſʒ dete
riores q̄ʒ ꝑus fuerūt. exclamātes eni voce magna
ꝯtinuerūt aures ſuas. glo. Ne blaphemātē audi-
rēt: ⁊ ipetū fecerūt vnanimiṫ i eū: ⁊ ꝓijciētes eum
extra ciuitatē lapidabāt. In hoc eni ſʒ legē ſe age
re arbitrātes q̄ blaſphemū extra caſtra mādaue-
rat lapidari. Et illi duo falſi teſtes q in eū ꝑmi la-
pides mittere debebāt ſʒ legē dicētē. Pria manꝰ
teſtiū lapidabit eū: depoſuerūt veſtimēta ſua ne il
lius tactu coinqnarenṫ: vl' vt ad lapidādū expedi
tiores redderenṫ ſecꝰ pedes adoleſcētꝭ q vocabaṫ
ſaulus: ⁊ poſtea vocatꝰ eſt paulus. Qui cū lapidā
tiū veſtimēta cuſtodiret ex eo ꝙ ad lapidādū eos
expeditiores redderet: q̄ſi manu oium lapidauit.
Cū aūt eos nec timore nec pudore poſſet a tanta
neqtia retrahere: tertiū modū adhibuit: vt ſaltez
eos amore coerceret. An non eximius amor fuit:
quē eis oñdit: qn̄ pro ſe ⁊ ꝓ ipſis orauit. Pro ſe q-
dē orauit ne ſua paſſio ꝓlōgareṫ: ⁊ ſic ipſi rei no-
xa maiori tenerenṫ. Pro ipſis autez orauit ne hoc
eis i peccatū iputareṫ. Lapidabāt inqt ſtephanū
inuocantē ⁊ dicentē. Dn̄e ieſu accipe ſpiritū meū
Poſitꝭ autē genibꝰ clamauit voce magna dicens.
Dn̄e ne ſtatuas illis hoc peccatū. Uide amorē mi
rabilē: q: orādo ꝓ ſe ſtetit: orādo ꝓ ſuis lapidatori
bus genua flexit: q̄ſi plus oȯnē quā ꝓ ipſis facie-
bat q̄ʒ illā quā ꝓ ſe effundebat cupet exaudiri. ꝓ
ipſis etiā potiꝰ q̄ʒ ꝓ ſe genua flexit: q: vt dicit glo.
ibidē qn̄ maior iniqtas maiꝰ ſupplicādi remedium
poſtulabat. In hoc etiā martyr chriſtū imitatꝰ eſt
qui in paſſione ſua orauit dicēs. Pater in manꝰ tu
as cōmēdo ſpiritū meū. et pro ſuis crucifixoribꝰ di
cenſ. Pater ignoſce illis ⁊c̄. Et hoc cū dixiſſet ob-
dormiuit i dn̄o. glo. pulchre dictū ē obdormiuit. et
nō mortuꝰ eſt: q: obtulit ſacrificiū dilectiōis et ob
dormiuit in ſpe reſurrectiōis. Facta ē aūt lapida-
tio beati ſtephani eodē āno quo dn̄s aſcēdit i ꝓxi
mo mēſe auguſti: tertia die ītrāte. Sāctꝰ vero ga-
maliel ⁊ nichodemꝰ q erāt ꝓ chriſtianis iu oībꝰ cō
cilijs iudeorū ſepelierūt eū in agro ipſius gamalie
lis ⁊ fecerūt plāctū magnū ſuꝑ eū. Et fcā eſt ma-
gna perſecutio xp̄ianorū qui erāt in hieruſalē: q:
occiſo btō ſtephano vnꝰ ex principibꝰ alios grauiṫ
ꝑſeqni cepit: itantum ꝙ oēs chriſtiani preter apo
ſtolos qui erāt ceterꝭ fortiores ꝑ totā iudeam ſunt
diſꝑſi. Iuxta qd̄ dn̄s precepat eis: ſi vos ꝑſecuti fu
erīt i vna ciuitate fugite i aliā. ¶ Refert augꝰ do
ctor egregiꝰ btm̄ ſtephanū īnumerꝭ miraculis cla-
ruiſſe ⁊ mortuos ſex ſuis meritꝭ ſuſcitaſſe: ml'tos a
varijs lāguoribꝰ curaſſe. Preter hec ēt alia refert
miracula digne mēorie cōmēdāda. Ait eni ꝙ flo-
res q ſuꝑ altare bti ſtephani ponebanṫ ⁊ īde abla
ti ſuꝑ infirmos ponebanṫ ⁊ mirabiliṫ curabantur.
Pāni etiā de eiꝰ altari ſūpti ⁊ ſuꝑ egros impoſiti
multꝭ extiterūt īfirmitatibꝰ i medelā. nā ſic ait au-
guſti. ibidē. i li. xx. de ciuitate dei. flores ipſi de al
tari ſci ſtephani aſſūpti cuiuſdā ml'ierꝭ cece ocul'i
poſiti ſṫ ⁊ illa ꝯtinuo lumē recepit. ¶ Refert quo-
q̄ʒ in eodē libro ꝙ cū qdā vir ꝑmariꝰ ciuitatꝭ noīe
martial' infidel' eēt: ⁊ neq̄q̄ʒ cōuerti vellet cū tamē
plurimū egrotaret gener ſuꝰ valde fidel' ad eccle-
ſiā ſācti ſtephani venit: ⁊ de ipſis floribꝰ q ſuꝑ alta
ri erāt accipiēs: ad caput ſui ſoceri flores ipſos la-
tēter poſuit ſuꝑ quos cū ille dormiſſet: ꝓtinꝰ an̄ di
luculū clamauit vt ad ep̄ʒ mittereṫ. Cū autez ep̄s
abeēt: ſacerdos ad eū vēit: ⁊ ipſū cū ſe credere di
ceret baptizauit. Hic q̄ʒdiu vixit hoc ꝟbū ſꝑ ī ore
habuit. Chriſte accipe ſpm̄ meū. Cū tn̄ hec bti ſte
phani vltīa ꝟba fuiſſe neſciret. ¶ Aliud ſilr̄ i eodē
libro refert miraculū ꝙ q̄dā mr̄ona noīe petronia
cū diu īfirmitate grauiſſima torq̄reṫ: ⁊ ml'ta adhi-
bēs remedia nullū ſētiret libatiōis veſtigiū. tandē
quēdā iudeū ꝯſuluit q ānulū quēdā: cū quodā la-
pide ei tribuit: vt ipſo ānulo cū corda ad nuda cor
poris cingereṫ: vt ex ꝟtute illiꝰ lapidis bn̄ficiū reci
pet ſanitatꝭ. Sʒ dū hoc ſibi nil valere conſpiceret
ad eccl'iā ꝓthomartyrꝭ ꝑperauit: ⁊ ꝓ ſalute ſua ī-
ſtātiꝰ btm̄ ſtephanū exorauit: tūc ſubito īſoluta cor
da ⁊ illeſo ānullo remanēte ānullus in t̄rā ꝓſilijt:
⁊ ꝯtinuo ꝑfecte ſanata ē. ¶ Aliud ſilr̄ i eodē nō mi
nus mirabile refert miraculū. Apd̄ nāq̄ʒ ceſareaʒ
capadocie q̄dā nobil' mr̄ona erat viri qdē d̄ſtituta
ſolatio: ſʒ nobili vallata ml'titudine filiorū. Nā de
cē pueros hūiſſe dr̄: quorū ſeptē mares ⁊ tres feīe
fuiſſe ꝑhibeṫ. Quadā āt vice dū mr̄ ab eis offēdiṫ
maledictionē ſuā filijs īprecaṫ: ſubito ꝟo maledi-
ctionē mr̄is diuīa vīdicta ſubſeqtur ⁊ oēs pena ſi-
mili ⁊ horribili feriunṫ. Nā oēs trēore mēbrorū oī
um horribiliṫ ſūt ꝑcuſſi: q̄propṫ nimiū dolētes: ⁊ ſu
orū ciuiū ocl'os nō ferētes: ꝑ totū orbē vagari cepe
rūt: ⁊ quocūq̄ʒ ibāt oīuʒ i ſe ꝯuertebāt aſpectū. Ex
his āt duo fr̄ ⁊ ſoror: paulus ⁊ palladia: hipponiaʒ
venerūt: ⁊ ipſi aug. ibidē ep̄o q̄ ſibi ꝯtigerāt narra
uerūt. Cū ergo iā qndeci diebꝰ an̄ paſca eccl'iā bti
ſtephani freq̄ntātes ſanitatē ab ipſo martyre mul
tis ꝑcibꝰ poſtulaſſēt i ipſo die paſche cū freq̄ns po
pulus ꝑn̄s eēt: vnꝰ ex eis paulus repēte cācellū in
troiuit ⁊ an̄ altare cū ml'ta fide ⁊ reuerētia ſe ꝓſtra
uit i oȯne. Et cū aſtātes eiꝰ exitū expectarēt: ſubi
to ſurrexit ſanꝰ: a trēore corꝑis deinceps alienus:
Cū āt ad auguſtinū fuiſſet adductꝰ: ipſe eū ad po
pulū ꝓtulit: ⁊ ſeq̄nti die libellū d̄ curatiōe illiꝰ eis
ad recitādū ꝑmiſit. Cū āt ſic ad ppl'ʒ loq̄reṫ: ⁊ ſo-
ror illiꝰ ibidē oībꝰ mēbris tremēs aſſiſteret ſurgens
illa e medio bti ſtephani cācellos ītrauit ⁊ ſtatī ve
lut obdormiēs ſubito ſanata ſurrexit. Ipſa ſilr̄ in
mediū ꝓducīṫ: ⁊ de vtriuſq̄ʒ ſanitate deo ⁊ btō ſte
phano īmēſe gr̄e referunṫ. Oroſius nāq̄ʒ a Hiero
nymo ad auguſtinū rediēs q̄ſdā reliq̄as ſci ſtepha
ni detulit: ad q̄s predicta ⁊ pl'a alia miracl'a fcā ſūt
Notādū āt ꝙ btūs ſtephanꝰ hac die paſſus nō ē: ſʒ
ea die vt dr̄ q̄ eiꝰ inuētio celebraṫ. Eiꝰ āt iuētio hac
die dr̄ extitiſſe. Sʒ q̄re feſta mutata ſint diceṫ cū d̄
iuētione ageṫ. Ad ꝑn̄s aūt hoc dixiſſe ſufficiat: ꝙ
duplici de cā eccleſia hec tria feſta q̄ ſequūtur nati
tatē dn̄i ſic voluit ordiare. Pria ē vt xp̄o ſponſo ⁊

capiti oēs sui comites adiūganꝫ. Natꝰ .n. xp̄s spō
sus eccl'ie: ī hūc mūdū tres sibi comites adiūxit. d
qbꝰ comitibꝰ diciꝫ ī cāticis. Dilectꝰ meꝰ candidus
rubicūdus electꝰ ex milibꝰ. Cādidus quātū ad Jo
annē euāgelistā preciosū cōfessorē. Rubicūdus q̄
tū ad stephanū ꝓthomartyrē. Electꝰ ex milibꝰ q̄
tū ad turbā innocētiū v̄ginalē. Scd̄a rō ē: vt sic ec
clesia oīuʒ martyrū gr̄a: s3 gradū dignitatꝭ ī simul
adunaret: quorū qdē martyrij xp̄i natiuitas causa
fuit. Est eni triplex martyriū. Unū volūtate ⁊ ope
re. Secūdū volūtate: s3 nō ope. Tertiū ope: s3 nō
volūtate. Primū fuit in btō stephano. 2ᵐ ī btō Jo
anne. Tertiū ī inocētibꝰ.

¶ De nomine.

i Oannes interp̄taꝫ dei gr̄a vel in
quo est gr̄a: vl' cui dona
tum ē: vl' cui donatio a deo facta ē. Per
hoc ītelliguntꝫ q̄tuor p̄uilegia q̄ fuerūt in
btō Joāne. Primū ē p̄cipua xp̄i dilectio. Xp̄s eni
p̄ ceterꝭ apl'is eū dilexit: ⁊ maiora dilectiōis et fa
miliaritatꝭ signa ei oñdit: ⁊ iō diciꝫ dei gr̄a: q2 dn̄o
gratiosus. Etiā plus Petro ipsū dilexisse videꝫ.
S3 ē dilectio animi ⁊ signi: ⁊ illa q̄ ē signi duplex ē
Una q̄ cōsistit ī familiaritatꝭ ostēsiōe: alia ī bn̄ficio
rū exhibitiōe. Quātū ad p̄mā vtrūq3 eq̄liꝫ dilexit.
Quātū ad scd̄a3 plus ioannē q̄ petrū. Quātu3 ad
tertiā plus petrū. Secūdū ē carnis incorruptio: q2
v̄go a dn̄o ē electꝰ: ⁊ ide diciꝫ ī quo ē gr̄a: in ip̄o .n.
fuit gr̄a pudicitie v̄ginalis. Unde ⁊ de nuptijs vo
lēs nubere a dn̄o vocatꝰ fuit. Tertiū ē secretorū re
uelatio: ⁊ ide diciꝫ cui donatū ē. Eidē eni donatū
est ml'ta secreta ⁊ ꝓfūda nosse: sicut de diuinitate v̄
bi ⁊ cōsūmatiōe seculi. Quartū ē matrꝭ dei recom
mēdatio: ⁊ ide dictū ē cui donatio fcā est. Maria
eni donatio a dn̄o tūc eidē fcā est: qn̄ maꝫ dei ī eiꝰ
custodiā donata ē. Eiꝰ vitā Mellus laoditie ep̄s
scripsit: quā Isidorus ī libro de ortu ⁊ vita vel obi
tu sanctorū patrū abbreuiauit.

¶ De sancto Joanne apostolo.

i Oannes apostolus ⁊ euāgelista dilectꝰ a
dn̄o: ⁊ v̄go electꝰ post p̄ethe. diuisis apo
stolis ī asiā ē ꝑfectꝰ: vbi eccl'ias ml'tas fū
dauit. Domitianꝰ igiꝫ īperator eiꝰ intelligēs famā
accersitū eū in doliū feruētis olei añ portā latina3
mitti iussit. ille aūt ide exijt illesus: sicut a corrupti
one carnis extiterat alienꝰ. Uidēs igiꝫ īperator ꝙ
nec sic a p̄dicatiōe desisteret: eū ī pathmos īsula3
in exiliū relegauit: vbi solus degens apocalypsim
scripsit. Eodē aūt āno īperator pp̄ sui nimiā cru
delitatē occidiꝫ: ⁊ a senatu q̄cquid fecerat reuoca
tur. Sicq3 factū est vt sāctꝰ ioānes q cū iniuria in ī
sulā deportatꝰ fuerat: cum honore ephesū rediret:
occurrēte ei vniuersa turba et dicente. Bn̄dictꝰ q
venit ī noīe dn̄i. Cū aūt ingrederetꝫ vrbē Drusia
na eiꝰ dilectrix: q̄ suū plurimū desiderabat aduētū
mortua efferebaꝫ. Parētes igiꝫ eiꝰ vidue ⁊ orpha
ni dixerūt ei. Sācte ioannes ecce drusianā efferi
mus q̄ tuis semp̄ monitꝭ obsecūdans nos oēs ale
bat: tuū quoq3 plurimū desiderabat aduētū dicēs.
O si videā apostolū dei anteq̄ moriar: ecce tu ve
nisti: ⁊ te videre nō potuit. Tūc iussit feretrū depo
ni ⁊ corpꝰ resolui dicens. Dn̄s meꝰ iesus xp̄s susci
tet te drusiana: surge ⁊ vade ī domū tuā ⁊ para mi
hi refectionē. Stati illa surrexit ⁊ cepit ire sollici
ta de iussiōe apostoli ita vt sibi videretur ꝙ nō de
morte: s3 de sōno excitasset eā. Altera aūt die cra
thō philosophꝰ in foro populū cōuocauit: vt ostē
deret quō hic mūdus cōtēnēdus eēt. Duos eni di
tissimos iuuenes fratres preciosissimas gēmas di
stracto toto p̄rimonio emere fecerat: ⁊ eas ī ꝯspe
ctu oīu3 ꝯfrāgi iusserat. Cōtigit igiꝫ apostolū illic
trāsitū facere vocāsq3 ad se philosophū: huiusmo
di mūdi cōtēptū triplici rōne cōdēnauit. Prio q2
ore hominū laudaꝫ: s3 diuīo iudicio ꝯdēnaꝫ. Secū
do q2 ex tali cōtēptu vitiū nō curaꝫ: ⁊ iō vanꝰ est si
cut medicina vana diciꝫ ex q̄ morbꝰ nequaq̄ cura
tur. Tertio: q2 ꝯtēptꝰ meritoriꝰ est q sua paupibus
elargiꝫ: sicut dn̄s iuueni dixit. Si vis ꝑfectꝰ eē va
de ⁊ vēde oīa q̄ habes: ⁊ da paupibꝰ. Cui crathō
dixit. Si v̄e deꝰ magister tuꝰ est: ⁊ vult vt harū gē
marū p̄ciū paupibꝰ erogeꝫ fac vt reitegrenꝫ: ⁊ ad
eiꝰ facias gloriā qd̄ ego ad hominū feci famā. Tūc
btūs ioānes gēmarū fragmēta ī manū suā recolli
gēs orauit: ⁊ facte sūt ītegre sic̄ p̄us. Statiq3 phi
losophꝰ ⁊ illi duo iuuenes crediderūt: ⁊ gēmas vē
dētes preciū pauperibꝰ erogarūt. Duo īsup iuue
nes honorati: horū exēplo vēditꝭ oībꝰ ⁊ paupibus
erogatꝭ apostolū sūt secuti. Quadā aūt die viden
tes seruos suos p̄ciosis idumētis fulgētes: in vno
vero pallio se egētes ꝯtristari ceperūt. Qd̄ cū san
ctus ioānes aduertisset eo ꝙ facie tristes essēt: vir
gas ⁊ lapides minutos a littore marꝭ deferri fecit.
⁊ eos in aurū ⁊ gēmas cōuertit. Qui iussu apostoli
vniuersos aurifices ⁊ gēmarios p̄ septē dies q̄rē
tes reuersi sūt dicētes: ꝙ illi nunq̄ tā purū auru3
⁊ tā p̄ciosas gēmas se vidisse testati sunt. Dixitq3
eis. Ite ⁊ redimite vobis terras quas vēdidistis:
q2 celorū premia p̄didistis. Estote floridi vt mar
cescatꝭ. Estote diuites tēporaliꝫ: vt ī ꝑpetuū mēdi
cetis. Tūc apostolus ꝯtra diuitias diutiꝰ cepit dis
putare ostēdēs ꝙ sex sūt q̄ nos debēt ab īmodera
to diuitiarū appetitu retrahere. Primū ē scriptu
ra: vn̄ recitauit historiā de diuite epulone quē dō
minꝰ reprobauit: ⁊ d̄ lazaro paupe quē dn̄s elegit.
Secūdū ē natura: q2 hō sine diuitijs nasciꝫ et nu
dus: ⁊ sine diuitijs moriꝫ. Tertiū ē creatura: q2 sol
⁊ luna: sidera: pluuia: aer: oībꝰ sūt cōia: ⁊ cōiter oi
bus sua bn̄ficia largiūtur: sic iter hoīes oīa cōia eē
debēt. Quartū ē fortuna. Dixit eni ꝙ diues seruꝰ
efficiꝫ numi: ⁊ diaboli. Numi: q2 nō possidet diuiti
as: sed ip̄e a diuitijs possidetur. Diaboli: q2 iuxta
euāgeliū amator pecunie seruꝰ ē māmone. Quītū
est cura: q2 habēt curā ⁊ sollicitudinē diurnā ⁊ no
cturnā ī acq̄rēdo ⁊ in custodiēdo. Nā ī acq̄rēdo ha
bēt laborē: ī custodiēdo timorē. Sextū ē iactura: et
oñdit ꝙ diuitie sūt cā iacture q̄ ē ī acq̄sitiōe dupli
cis mali. s. mali ī presenti: qd̄ ē elatio: ⁊ mali ī futu
ro qd̄ ē et̄na dānatio: ⁊ alteriꝰ qd̄ ē in p̄ditiōe eter
na. s. duplicꝭ boni. s. boni ī presenti qd̄ ē gr̄a: ⁊ bo
ni in futuro qd̄ ē et̄na gloria. Cū igiꝫ sāctꝰ ioānes
cōtra diuitias taliꝫ disputaret: ecce iuuenis qda3

mortuꝰ efferebat᷑: q trigita dies habebat ꝙ vxorē
accepat: veniēs igit᷑ mater vidua: ⁊ ceteri q cū fle
bāt ad pedes apoſtoli prociderūt rogātes ꝙ hūc
quoqȝ ſicut druſianā ī nomīe dn̄i ſuſcitaret. Flēte
igr̄ apoſtolo diutiꝰ ⁊ orāte ꝯtinuo mortuꝰ ſurrexit.
Precepitqȝ ei vt illis duobꝰ diſcipulis enarraret
quātā icurriſſet penā ⁊ quātā gloriā ꝑdidiſſet. Qui
mlˀta de gloria ꝑadiſi ⁊ de penis īferni q̄s viderat
enarrauit dicēs. O miſeri vidi āgelos v̄ros flētes
et demones gratulātes. Dixitqȝ eis ꝙ ꝑdidiſſent
eterna palatia q̄ ſūt gēmis coruſcātibꝰ fabricata: cla-
ritatꝫ mirabilˀ cōtētiua: copioſis epulˀ refecta: deli-
tijs plena: gaudijs glorioſa: et ī ꝑpetuū ꝑmāſura.
De iferno āt octo penas dixit q̄ his v̄ſibꝰ cōtinen
tur. Vermes ⁊ tenebre: flagellū frigꝰ ⁊ ignis. De-
monis aſpectꝰ: ſcelerū cōfuſio luctꝰ. Tūc ille q fue
rat ſuſcitatꝰ et illi duo diſcipuli ad pedes apoſtoli
ſe ꝓſtrātes rogabāt: vt miſicordiā ꝯſequerētur.
Quibꝰ apoſtolus ait. trigita diebꝰ penitētiā agite:
īter quos orate vt v̄ge ⁊ lapides ad naturā p̄ſtinā
reuertant᷑. Quod cū factuȝ eēt ait eis. Ite ⁊ vnde
tuliſtis v̄gas ⁊ lapides deferatꝭ. Qđ cū feciſſent ⁊
virge ⁊ lapides ī ſui naturā reuerſi fuiſſēt oīuȝ vir
tutū gr̄aȝ quā p̄us habuerāt receperūt. Cū auteȝ
btūs ioānes ꝑ totā aſiā p̄dicaſſet: cultores idolorū
ſeditionē ī ppl̄o ꝯcitātes: Ioānē ad templū diane
trahebāt cogitātes eū ſacrificiū offerre. Quibꝰ be
atus ioānes hāc diſiūctioneȝ ꝓpoſuit. Vt aut ipſi
ad īuocationē diane eccleſiā x̄pi euerterent: ⁊ ip̄e
idolis ſacrificaret: aut ipſe ad īuocationē x̄pi tēplū
diane euerteret: ⁊ ip̄i in x̄pm crederēt. Huic ergo
ſniē cū maior pars ppl̄i cōſenſiſſet: exeūtibꝰ cūctis
de tēplo orauit apl̄us ⁊ funditꝰ tēplū corruit: ⁊ dia
ne imago penitꝰ cōminuta ē. Ariſtodemꝰ aūt pōti
fex idolorū ī ppl̄o ſeditionē maximaȝ ꝯcitauit: ita
vt vna pars ppl̄i ꝯtra aliā ad p̄liuȝ pararet᷑. Cui
apl̄us: qđ tibi vis faciā vt placerꝭ: cui ille. Si vis
vt credā ī deū tuū dabo tibi venenū bibere: ſi tibi
nullā leſionē ītulerit verꝰ deꝰ dn̄s tuꝰ appebit. cui
apoſtolus. Fac vt locutꝰ es. Et ille. volo vt an̄ ali
os moriētes videas: vt ſic āpliꝰ ꝑtimeſcas. Per-
gēs igit᷑ ariſtodemꝰ ad ꝓcōſulē: duos viros deca-
pitādos petijt: ⁊ eis corā oībꝰ venenū d̄dit: qui vt
mox venenū biberūt ſpiritū exalarūt. Tūc apoſto
lus calicē accipiēs ⁊ ſigno crucꝭ ſe muniēs: totū ve
nenū bibit: ⁊ nullā leſionē icurrit. Quapropt᷑ deuȝ
oēs laudare ceperūt. Ariſtodemꝰ āt dixit. Adhuc
mihi īeſt dubietas. Sȝ ſi veneno mortuos ſuſcita
uerꝭ: abſqȝ dubio v̄e credā. Tūc apoſtolus ei tuni
cā ſuā tribuit. cui ille. Cur mihi tuā tunicā d̄diſti?
cui apl̄us. Vt vl̄ ſic ꝯfuſus a tua īfidelitate diſce-
das. cui ille. Nunqđ tunica tua credere me faciet?
Et apl̄s. Vade ⁊ mitte eā ſup corpa defūctorū: di
cēs. apl̄us x̄pi me miſit ad vos: vt ī x̄pi noīe exur
gatꝭ. qđ cū feciſſet ilico ſurrexerūt. Tūc apl̄us pō
tificē ⁊ ꝓcōſulē credētes cum oī parētela ſua ī x̄pi
noīe baptizauit. Qui in honorē bt̄i ioānis eccleſiā
cōſtruxerūt. ¶ Refert btūs Clemēs ſicut in 4° libro
eccl̄iaſtice hiſtorie iuenit᷑: ꝙ quodā tp̄e apl̄us quē-
dā iuuenē pulchrū ⁊ ferocē ꝯuertit: ⁊ cū cuidā ep̄o
ſub depoſiti noīe ꝯcōmendauit. Poſt aliqđ aūt tp̄s iu
uenis dereliquit ep̄m ⁊ factꝰ eſt princeps latronū.
Apoſtolus nāqȝ ad ep̄m venit. ⁊ ſuū depoſitū req
ſiuit. Cūqȝ ille de pecunia ītelligeret: ⁊ ex hoc ve
hemēter ſtupet: dixit ei apl̄us. Iuuenē illū a te re
peto quē tibi iā ſtudioſe ꝯmēdaui. cui ille. Pat᷑ ſā
cte ī aīa mortuꝰ ē: ⁊ in tali mōte cū latronibꝰ degit:
quorū ip̄e p̄nceps exiſtit. Quibꝰ auditꝭ veſtē ſuam
ſcidit: ⁊ caput ſuū pugnis feriēs bonū inq̄t te cuſto
dē fratrꝭ aīe dereliq. Cōfeſtī igit᷑ equū parare iuſ-
ſit: ⁊ ad illū mōtē ītrepidus cucurrit. Quē cū iuue
nis īſpexiſſet p̄ pudore nimio ſtatī equū aſcēdit et
velociꝰ aufugit. Apl̄s aūt etatꝭ oblitꝰ: vrget calca
ribꝰ equū: ⁊ poſt tergū clamitat fugiētis. Vt qđ fili
dilectiſſime fugis p̄reȝ ⁊ iermē ſenē: ne timeas fili,
q̄ ꝓ te rōnē x̄po reddā: ⁊ certe ꝓ te libēter moriar
ſicut ꝓ nobis x̄ps ē mortuꝰ. Reuertere fili reuer-
tere: q̄ dn̄s me miſit. Qui audiēs cōpūctꝰ redijt: ⁊
amariſſime fleuit. Apoſtolus āt ad pedes ꝓcidit: ⁊
eiꝰ manū necis ꝯſciā tanq̄ȝ ꝑ p̄niaȝ iaȝ purgatam
oſcl̄ari cepit. Ieiunāte igr̄ ⁊ orāte ꝓ eo apl̄o veniā
īpetrauit: ip̄ȝ poſtmodū ī ep̄ȝ ordinauit. ¶ Legit᷑
quoqȝ ī eadē hiſtoria eccl̄iaſtica. ⁊ habet᷑ ī glo. ſup
2. canōica ioānis: ꝙ cū btūs ioānes apud ephēſū
balnea lauādi gr̄a ītroiſſet ⁊ ibidē cherintū hereti
cū vidiſſet: ꝓtinꝰ iđe exilijt dicēs. Fugiamꝰ hīc ne
balnea ſup nos corruāt ī qbꝰ lauat᷑ cherītus v̄itatꝭ
inimicꝰ. ¶ Cū auis q̄ ꝑdix dicit᷑: viua btō ioanni
a quodā oblata fuiſſet: ⁊ ille eā q̄ſi demulcēdo tan
geret ⁊ ꝯtractaret: qđā adoleſcēs hoc videns ad coe
uos ſuos ridēdo dixit. Videte quō ille ſenex cum
auicula ſic̄ puer ludit. Quod btūs ioānes ꝑ ſpiritū
recognoſcēs iuuenē ad ſe vocauit: ⁊ qđ ī manu te
neret iquiſiuit. Cui cū ſe arcuȝ diceret tenere ait.
Quid iđe facis? Et iuuenis. Aues iđe ac beſtias
ſagittamꝰ. Cui apl̄us. Qualit᷑? Tūc iuuenis arcuȝ
cepit tēdere: ⁊ tēſū ī manu tenere. Sȝ cū apl̄us nl̄
ei diceret iuuenis arcū diſtēdit. Cui ioānes. q̄re fi
li arcū diſtēdiſti? Et ille. Q̄r ſi diutiꝰ tenſus tenere
tur ad iaciēda iacula īfirmior redderet᷑. ⁊ apl̄us ad
hoc. Sic humana fragilitas ad cōtēplationē minꝰ
valida fieret: ſi ſemp ī ſuo rigore ꝑſiſtēs: fragilita-
ti ſue īterdū ꝯdeſcēdere recuſaret. Nā ⁊ aq̄la cun-
ctis auibꝰ celſiꝰ volat: ⁊ ſolē clariꝰ ꝯſpicit: ⁊ tn̄ natu
re neceſſitate ad ima deſcēdit. Sic ⁊ humanꝰ ani-
mus cū ſe modicū a ꝯtēplatiōe retrahit: crebra in
nouatiōe ardētiꝰ ad celeſtia tēdit. ¶ Btūs igr̄ ioā
nes: vt teſtat᷑ Hieronymꝰ: cū ip̄e vſqȝ ad ip̄ſā ſuā
vltimā ſenectutē epheſi morarer᷑: vt vix iter diſci
pulorū manꝰ ad eccleſiā deferretur: nec plura ver
ba dicere poſſet: ad quālibet cauſā hoc dicebat. Fi
lioli diligite alterutrū. Tādē fratres q cū eo erant
admirātes ꝙ ſemp eadē diceret: dixerūt ei. Ma-
giſter q̄re ſemp eadē loq̄ris? Qui reſpōdit. Q̄r p̄ce
ptū dn̄i eſt. ⁊ ſi ſolū hoc fiat ſufficit. Refert quoqȝ
elinādus: ꝙ cū ioānes euāgeliſta euāgeliū ſcribe-
re deberet p̄us indixit ieiuniū: vt orarēt ſe digna
ſcripturū. Fert᷑ aūt ipſū ꝓ illo loco ſecretiſſimo in
quo diuina ſcripturꝰ ſeceſſerat oraſſe: vt nullas hu
ic īſiſtēs operi vētorū ibi aut imbriū iniurias pate

reꝝ.hāc quoqꝫ eidē loco vſqꝫ hodie reuerētiā cle-
mēta ſuare dicunꝝ.hec Elinādus. ¶ Cū igr̄ eēt
nonagitanouē ānorū: ⁊ a paſſione dn̄i ſm̄ Iſidorū
anno ſexageſimoſeptimo:apparuit ei dn̄s cū diſci
pulis ſuis dicēs.Ueni dilecte mi ad me:qꝛ tp̄s eſt
vt ī mēſa mea cū tuis fratribꝰ epuleꝛ̄. Surgēs āt
ioānes cepit ire.cui dn̄s.Dn̄ica die ad me venies
Uenīēte igiꝛ̄ dn̄ica die vniuerſus ppl̄s ꝯuenit in
eccleſia q̄ fuerat ipſius noīe fabricata q a ꝑmo pul
lorū cātu ꝓdicauit eiſdē hortās eos: vt ī fide eſſent
ſtabiles:⁊ ī mādatꝭ dei feruētes.Poſt hoc foueaꝫ
q̄drataā iuxta altare fieri fecit:⁊ terrā extra eccleſi
aꝫ eiactari.Deſcēdēſqꝫ ī foueā expāſis ad deū ma
nibꝰ dixit. Inuitatꝰ ad ꝯuiuiū tuū dn̄e ieſu xp̄e:/ec
ce venio gr̄as agēs:qꝛ dignatꝰ es me ad tuas epu
las īuitare:ſciēs ꝙ ex toto corde meo deſideraraꝫ
te.Cūqꝫ oꝛonē finiſſet tanta lux ſup eū emicuit:ꝙ
nullus ī eū reſpicere potuit.Recedēte āt luīe mā
na fouea plena īuenitur:qd̄ in loco illo vſqꝫ hodie
generaꝛ̄:ita vt ī fūdo fouee īſtar minute arene ſca
turire videaꝛ̄:ſicut ī fontibꝰ fieri ꝯſueuit. ¶ Scūs
Eadmūdus rex anglie nulli petēti ī noīe ſcī ioā-
nis euāgeliſte aliqd denegabat.Unde cōtigit ꝙ q
dā peregrinꝰ abſente camerario ī nomīe ſancti io
annis euangeliſte īportune a rege elemoſynā po-
ſtularet.Cui rex precioſū ānullū:cū nil aliud ī pro
ptu haberet dedit.Sꝫ poſt plures dies qdā miles
anglie in trāſmarinis partibꝰ cōſtitutꝰ ab eodē pe-
grino ānulū regi referēdū in hec v̄ba recepit.Ille
cui ⁊ ꝓ cuiꝰ amore ānullū hūc d̄diſti tibi remādat:
vn̄ liqdo patuit:ꝙ btūs ioānes eidē ī forma appa
ruit ꝑegrini. ¶ Iſidorꝰ ī libro d̄ ortu vita vel obitu
ſcōꝝ patrū ait. Mutauit ioānes ī aurū ſilueſtres
frōdiū virgas: littoreaqꝫ ſaxa in gēmas: gēmaruꝫ
fragmīa ī ꝓpriā reformauit naturā:ꝓcepto ppl̄i vi
duā ſuſcitauit:⁊ rediuiuū iuuenis corpꝰ remeante
aīa reparauit:bibēs letiferū hauſtū euaſit piculū:
⁊ eodē ꝓſtratos poculo in vite reparauit ſtatum.
Hec Iſidorus. ¶ De nomine.

Inocētes dicti ſunt triplici rō
ne.ſ.rōne vite: rati
one pene:⁊ rōne īnocētie aſſecute. Rō-
ne vite dicti ſūt īnocētes:ex eo ꝙ vitā in
nocētē.i.nō nocentē habuerūt. Nulli vnq̄ꝫ nocue
rūt:nec deo ꝑ iobediētiā:nec ꝓximo ꝑ iniuſticiaꝫ:
nec ſibi ꝑ alicuiꝰ peccati malitiā: ⁊ iō dicit̄ in pſal.
Innocētes ⁊ recti adheſerūt ī fide. Rōe pene qm̄
īnocēter ⁊ iniuſte paſſi ſūt.Un̄ pſalmiſta.Effude-
rūt ſāguinē īnocētē. Rōne īnocētie aſſecute:qm̄/ī
ip̄o martyrio aſſecuti ſūt baptiſmalē īnocētiā.i.ab
originali pctō mūditiā.de q̄ īnocētia d̄ꝛ ī pſal. Cu
ſtodi īnocētiā ⁊ vide eq̄tatē.i.cuſtodi īnocētiā ba-
ptiſmatis: poſtmodū vide eq̄tatē bone opatiōis.

¶ De innocētibus.

Inocētes ab herode aſcalonita interfe
cti ſūt. Tres.n.fuiſſe herodes ſacra ſcri
ptura ꝯmēorat:quos famoſos fecit eorū
infamis crudelitas. Primus dictus eſt herodes
Aſcalonita ſub quo dn̄s natꝰ ē ⁊ a quo pueri occiſi
ſūt.Scd̄s dictꝰ eſt Herodes Agrippa:qui Iaco-
bum occidit.⁊ Petruꝫ īcarcerauit. vn̄ de hoc ex-
tant v̄ſus.Aſcalonita necat pueros antippa ioā-
nē.Agrippa iacobū claudēs ī carcere petrū. Sed
ꝑmi Herodis hiſtoriā breuiꝛ̄ videamus.Antipaꝛ̄
Idumeꝰ: vt ī hiſtoria ſcholaſtica legiꝛ̄:neptē regis
arabū duxit vxorē:ex q̄ filiū habuit: quē vocauit
Herodē:qui poſtmodū Aſcalonita dictus eſt. hic
a Ceſare auguſto regnū iudee accepit:⁊ tunc pri-
mitus ablatum eſt ſceptrū de Iuda.Huic ſex filij
nati ſūt.ſ.Antipr̄. Alexander: Ariſtobolus: Ar-
chelaus.Herodes Antippas:⁊ Philippus.Ale
xandruꝫ aūt ⁊ Ariſtobolū ex eadē matre iudea ge
nitos romā miſit liberalibꝰ artibꝰ ībuēdos. Poſt
hec a ſtudio redierūt: ⁊ erat Alexāder acerrimus
porator. Iāqꝫ licētiꝰ de ſuſceptione regni cū patre
diſceptabāt ob hoc pater offenſus antipꝛ̄ꝫ illis ꝑ-
ponere ſatagebat.Cūqꝫ illi de morte pr̄is t̄ctaſſēt:
⁊ ob hoc a pr̄e reiecti fuiſſēt: Ceſarē adeūt de pr̄is
iniuria conq̄ſturi. Interea magi hierl̄am veniūt.⁊
de ortu noui regꝭ diligēter ſiſcitāꝛ̄. Herodes hoc
audiēs ꝑturbaꝛ̄ timēs ne d̄ v̄orū regū gn̄e aliqs na
tus eēt:q eū tanq̄ꝫ regni īuaſorē repelleret. Roga
bat igꝛ̄ magos vt eo īuēto ſibi renūciēt:ſimulās ſe
velle adorare quē volebat occidere. Uerūtamen
magi ꝑ aliā viā reuerſi ſūt ī regionē ſuā.Uidēs āt
Herodes ꝙ nequaq̄ꝫ ad ſe venirēt: ſtelle viſione
eos d̄ceptos ad ſe redire erubuiſſe credidit.Et iō
ab inq̄ſitiōe pueri aīuꝫ reuocauit. Cū āt audiſſꝫ q̄
paſtores dixerāt:⁊ q̄ Simeon ⁊ Anna ꝓphetaue
rāt vehemēter timuit:⁊ ſe a magꝭ turpiꝛ̄ illuſū pu
tauit.Tūc herodes de nece puerorū q erāt ī Beth
leē tractare cepit vt cū eis ille quē ignorabat occi-
deretur.Ad monitōeꝫ āt angeli Ioſeph cū puero
⁊ mr̄e ī egyptū in ciuitatē Hermopoliꝫ fugit:ibiqꝫ
ſeptē ānis vſqꝫ ad obitū Herodis māſit.Ingredie̅
te igꝛ̄ dn̄o egyptū ſꝫ Iſaie vaticiniū vniuerſa idola
corruerūt.Tradunt quoqꝫ ꝙ ſicut in exitu filioruꝫ
iſrael de egypto nō fuit domus in egypto:ī q̄ ꝓcu
rāte dn̄o nō iaceret mortuꝰ ꝑmogenitꝰ:ita nec tūc
fuit tēplū ī quo nō corruiſſet idolū. Refert Caſſio
dorus ī hiſtoria tripartita:ꝙ in hermopoli The-
baide dicaꝛ̄ eē arbor q̄ vocaꝛ̄ ꝑſidis valens ī ſalu-
tē multorū:ſi fructꝰ:aut foliū aut ꝑs corticis collo
egrotantiū alligareꝛ̄.Cū igr̄ beata maria cuꝫ filio
ī egyptū fugeret:hec arbor vſqꝫ ad t̄rā īclinata ē.
Et Chriſtū ſupplr̄ adorauit.Hec Caſſiodorus.
Cū igiꝛ̄ Herodes de nece puerorū diſponeret:a
Ceſare Auguſto ꝑ epiſtolā ē citatꝰ filioruꝫ accuſa-
tionibꝰ rn̄ſurꝰ.Qui cū ꝑ Tharſū iter faceret ītelle
xit ꝙ magos naues tharſēſiū trāſuexiſſēt:⁊ iō oēs
naues tharſis cōburi fecit ſm̄ ꝙ ꝓdictū fuerat. In
ſp̄ū vehemēti ꝯteres naues tharſis.Cūqꝫ pꝛ cum
filijs corā Ceſare di ceptarēt: diffinitū eſt vt filij
pr̄i in oībꝰ obedirēt:⁊ ip̄e cui vellet regnū dimitte
ret. Rediēs igr̄ Herodes ⁊ ex ꝯfirmatōe ſcūs au
dacior.mittēs occidit oēs pueros q erāt ī bethleē
a bimatu ⁊ infra ſm̄ tp̄s qd̄ exq̄ſierat a magꝭ. Hoc
autem duplicē ītelligentiam continet. Primo vt
hec dictio infra dicat ordinē temporis ⁊ eſt ſenſus
A bimatu ⁊ infra.i.ab infātibꝰ duorū annorū vſqꝫ

12

ad pueros vnius noctis. Didicerat.n. Herodes a
magis ea die q̄ ſtella apparuit eis dn̄m natū eſſe.
Et q꞉ iaꝫ annus fluxerat ex eo ꝙ romā ierat ⁊ re-
dierat dn̄m anniculuꝫ ⁊ aliquorū inſuꝑ dieruꝫ eſſe
credebat. Ideoqꝫ ſupra etatē eiꝰ vſqꝫ ad bimos:⁊
infra vſqꝫ ad vnius noct᷒ īfantes deſeuit ī pueros
timēs pueri morphoſeon.i.transformationē ne.ſ.
puer cui ſidera famulabanť ſupra etatē ſuā: vel i-
fra faciē transformaret. Et hec ſententia vſitatior
⁊ verior habeť ⁊ reputať. Alio mō exponitur ꝭm
Chriſoſtomū. vt īfra dicat ordinē numeri. Et eſt
ſenſus a bimatu ⁊ īfra.i.a pueris duorū annorum
vſqꝫ ad pueros quiqꝫ annorū. Dicit eni ſtellam ꝑ
annuꝫ an̄ ortū ſaluatoris magis apparuiſſe. Hero
des āt poſtq̄ꝫ hoc a magis didicit romā vadens et
adhuc ꝑ annū diſtulit. Credebat āt tunc dn̄ꝫ na-
tū fuiſſe qn̄ magis ſtella apparuit.⁊ iō dn̄m duorū
annorū eſſe credebat: vn̄ pueros bimos occidit ⁊
deiceps vſqꝫ ad quinqꝫ annos. ſꝫ nō minores bi-
mis. Cui aſſertioni fidē facere videť: ꝙ q̄daꝫ oſſa
īnocentiū habenť adeo grandia ꝙ bimorū eē non
poſſunt. Pōt tn̄ dici ꝙ longe maioris erant hoīes
quātitat᷒ q̄ꝫ mō. Ipſe aūt Herodes ſtatiꝫ ibidē pu
nitus ē. Nā ſicut ait Macrobiꝰ:⁊ in q̄daꝫ cronica
legiť. Unus puulus filius Herodis ibideꝫ ad nu-
triendū caſu fuerat datus q cū alijs a carnificibus
ē occiſus. Tūc adīpletū ē qđ dcm̄ erat ꝑ ꝓphetaꝫ
Uox ploratus ⁊ vlulatus piarū.ſ. matrū audita ē
in rama.i.in excelſo. Deus aūt iudex iuſtiſſimus:
vt ī eadē hiſtoria legiť ſcholaſtica nō ē paſſus tan
tā Herodis neqtiā remanere īpunitā. diuino eni
iudicio fcm̄ ē: vt q mltos orbauerat filijs: ipſe ſuis
miſabilius orbareť. Nā Alexander ⁊ ariſtobolus
iterū patri habiti ſūt ſuſpecti. cōfeſſus ē aūt vnus
de eorū cōplicibꝰ ꝙ Alexander multa ſibi dona-
ria ꝓmiſiſſet: ſi pr̄i venenū ꝓpinaret. Cōfeſſus ē
etiā tonſor de ꝓmiſſis ſibi muneribꝰ: ſi duꝫ patris
barbā raderet: eū continuo iugularet. Addiditqꝫ
Alexandrū dixiſſe nō eē ponendā ſpem in ſene q
ſibi capillos tingeret. vt iuuenis appꝛeret. Ob hoc
pater iratꝰ eos occidi fecit. antipatrē āt futurū re-
geꝫ inſtituit: ſꝫ ⁊ ipſi antipr̄i Herodē antippā ī re
gnuꝫ ſubſtituit. Inſuꝑ Herodē agrippā ⁊ herodia
dē vxorē Philippi: quos ex ariſtobolo ſuſceperat
paterna dilectōe fouebat: hac duplici de cā ātipr̄
ītolerabile ꝯ pr̄eꝫ cōcepit odiū intātū ꝙ eū atten
tauerit occidere ꝑ venenū. qđ Herodes iā ꝑſētiēs
eū in carcere poſuit. Auguſtus aūt ceſar audiēs ꝙ
Herodes filios occidiſſet: dixit malleꝫ eē herodis
porcus q̄ꝫ filius: q꞉ cū ſit ꝓſelitus porc᷒ parcit ⁊ fili
os occidit. Ipſe aūt herodes cū iā annos ſeptua-
ginta haberet ī grauiſſimā egritudinē cecidit. Nā
febre valida prurigine corporis: colli cōtinuis tor
mēt᷒: pedū īflatōe: vmeſcētibꝰ teſticulis. ītolerabi
li fetore: crebro anhelitu: ⁊ īterrupt᷒ ſuſpirijs tor-
q̄bať. A medic᷒ vō ī oleo poſitus: inde q̄ſi mortuꝰ
ē allatus. Audiēs aūt iudeos mortē ſuā cū gaudio
expectare. nobiliores iuuenes ex oī iudea colle-
ctos in carcere poſuit. Dixitqꝫ ſalome ſorori ſue.
Scio iudeos de morte mea gauiſuros: ſed potero
hīc multos lugētes ⁊ nobiles exequias funeris ſi
meis volueris parere mādat᷒: vt cū ſpm̄ emiſero.
cunctos occidas quos ī cuſtodia ꝭuo: vt ſic oīs iu-
dea me ꝺfleat licet inuita. Hēbat aūt ī ꝯſuetudine
vt poſt oēm cibū pomū per ſe purgaret ⁊ comede-
ret. Cūqꝫ gladiū manu teneret: tuſſiqꝫ violēta di-
ſtenderet: circūſpiciēs ne ſe aliqs īpediret ſeipſuꝫ
ꝑcuſſurus manū dexterā ſuſtult. ſꝫ cōſobrinus eiꝰ
ſuſtinēdo dexterā īpediuit. Protinꝰ aūt quaſi rex
mortuꝰ eēt ī aula regia vllulatꝰ īſonuit. Quo au-
dito exultat antipr̄ multaqꝫ ſi ſoluiť cuſtodibꝰ pol
liceť. Quod cū cognouiſſet herodes: grauius filij
exultatōeꝫ q̄ꝫ ꝓpriā tulit mortē: mittēſqꝫ ſatellites
eū occidi fecit: ⁊ Archelaū poſt ſe regnaturū inſti-
tuit. Sicqꝫ poſt dies.5. mortuꝰ ē: in alijs fortuna-
tiſſimus ī rebꝰ domeſticis īfeliciſſimꝰ. Salome āt
ſoror eiꝰ oēs abſoluit: quos rex occidi mandaue-
rat. Remigius āt in originali ſuꝑ Math. dicit ꝙ
herodes gladio quo pomum purgabat ſe ꝑemit.
et ꝙ ſalome eius ſoror omnes vinctos ꝑut eum
fratre ordinauerat interfecit. ¶ De noīe.

t Homas interꝑtať abyſſus geminus vel
ſectꝰ. Abyſſus.i. ꝓfūdꝰ ī humiliatōe: qđ
pꝫ ī cilicio ⁊ pedū pauperū lotione. Ge-
minus ī ꝑlatione quia geminate prefuit
.ſ. verbo ⁊ exemplo. Sectus in paſſione.

¶ De ſancto Thoma cāturienſi.

t Homas cāturienſis dū ī curia re
gis āglie ꝯſiſteret ⁊ q̄dā
ibidē fieri ꝯᷓria religioni videret: curiam
īpaꝫ ꝺfuit. ⁊ cāturiēſi archiepō ſe ꝯmiſit.
A quo archidiaconꝰ fcūs ē: ad ꝑces tn̄ īpiꝰ archiepi
reg᷒ cāecllariā ſuſcepit. vt prudētia q̄ erat ꝑditus
malignorū ī eccl'iaꝫ ꝓhiberet īſultꝰ: quē rex adeo
dilexit vt poſt deceſſū archiepi eū ī cathedralē ho
norē ꝓcurauerit ſublimari. Qui licet pr̄imū reſiſte
ret. tādē ob obediētie ꝑceptū humeros ſuppoſuit
ad portādū. Subito āt ī virū alterū ꝑmutať: ⁊ ca-
ro eiꝰ cilicio ⁊ ieiunijs macerať. Nō ſolū ciliciuꝫ ꝓ
camiſia ꝺferebat: ſꝫ ēt femoralia cilicia vſqꝫ ad po
plitē baiulabat. Scītatē āt ſuā ita ſubtiliť occulta-
bat: vt ſaluo ſꝑ honeſtat᷒ rigore ſub decētia veſtiū
⁊ appatu vtēſiliū ꝯcordaret moribꝰ ſingulorū. Tre
deci pauꝑuꝫ pedes quotidie curuat᷒ genibꝰ ablue
bat ⁊ refectos dat᷒ cuilꝫ.4. argenteis remittebat.
Rex āt ad volūtatē ſuā ī detrimētū eccl'ie īpꝫ īfle-
ctere niteba: volēs vt ꝯſuetudines q̄s ꝯ libertatē
eccl'e ꝑdeceſſores ſui hūerāt ab eodē ſilr̄ firmareť.
Qui dū oīo aſſētire nollet: ꝯ ſe irā reg᷒ ⁊ ꝑncipū ꝓ
nocauit. Quadā āt vice ſic īpe cū alijs epīs a rege
arctatꝰ ē vt ēt ſibi mort᷒ ſn̄iaꝫ minareť: magnoruꝫ
viroruꝫ deceptꝰ ꝯſilijs vbotenꝰ aſſēſū ꝑbuit voto
reg᷒: verū ex hoc vidēs aīarū ꝑiculū īminere ſeīpꝫ
poſtmodū ꝫ pn̄ia grauiꝰ cruciauit: ⁊ ab altaris offō
ſe ſuſpendit quouſqꝫ a ſūmo pōtifice reſtitui mere
reť. Reqrit deniqꝫ rex vt qđ vbo dixerat ſcripto
ꝯfirmaret. Cui viril̄r ꝯdixit ⁊ a curia erectā ſibi ba
iulās crucē diſceſſit: exclamātibꝰ īpiſ ꝯ cū. capite
furē. ſuſpēdite ꝓditorē. et ecce duo magni ꝓceres
⁊ fideles ad eū fuſis lachrymis veniētes ſub iura-

mento asserũt ꝙ i ei⁹ mortẽ mlˈti ꝓceres ꝯiurarũt. Uir igiť dei eccľie mag̃ q̃ȝ sibi metuẽs fugã inijt. ⁊ senonis a papa Alexandro suscept⁹: ⁊ i monasterio pontiniacẽsi ꝯmẽdat⁹: postmodũ vsqȝ i frãciã deuenit. Rex võ dũ Romã misisset vt legati venirẽt q hoc negociũ diffinirẽt oĩno repulsaȝ patiť. Et ob hoc in iraȝ contra archiepiscopuȝ amplius concitať: Uñ oĩa q̃ erant archiepi ⁊ suorũ diripuit ⁊ totã eius ꝓgeniẽ exilio ꝯdẽnauit: nequaq̃ȝ deferens cõditioni: vel sexui ordini vel etati. Ipse aũt ꝓ rege anglie quottidie exorabat. Reuelať autẽ archiepiscopo: ꝙ ad suã eẽt eccľiã rediturus: ⁊ ad xp̃m cũ palma martyrij migratur⁹. Septimo igiť anno sui exilij redire cõcediť: ⁊ a cunctis cũ honore suscipiť. Per aliquot dies ei⁹ martyriũ iuuenis qdã de corpe exiẽs ⁊ postmodũ miraculose rediẽs aiebat ꝙ vsqȝ ad supremũ sanctorũ ordinẽ ductus fuit ⁊ inter apľos sedẽ quãdã vacuã vidit. Percũctanti ãt cui⁹ esset hec sedes angelus ridit ꝙ cuidã magno sacerdoti anglicorũ ꝓuabať. ¶ Sacerdos qdã missã de btã virgine celebrabat quotidie Qui archiep̃o accusat⁹ ab eo accersiť: ⁊ tanq̃ȝ idiota ⁊ inscius ab officio suspendiť. Cũ aũt btũs Thomas ciliciũ suũ ꝯsuere deberet: ⁊ sub lecto ip̃ȝ abscõdisset vt ad ꝯsuendũ horã captaret: btã maria sacerdoti apparuit dicens. Uade ad archiepiscopũ: eiqȝ dicas: ꝙ illa dña ob cuius amorẽ missas dicebas: ei⁹ ciliciũ qđ ẽ i tali loco ꝯsuit: ⁊ setã rubeã de qua illud cõsuit ibidẽ reliqt. Illa igr̃ sibi mittit ꝙ interdcm̃ qđ tibi fecerat debeat relaxare diuinitus. Qđ ille audiens ⁊ ita inueniẽs stupuit ⁊ interdictũ relaxans sacerdoti hoc secretũ h̃re p̃cepit. Defendit ig̃ vt p̃us iura eccľie: nec a rege flectiť vi vľ p̃ce Cũ ergo nullatenus flecti posset: ecce milites reg̃ armati veniũt cãturiã: ⁊ vbi archiep̃s sit vociferando inquirunt. Quibus ille occurrens dixit. Ecce ego quid vultis: ⁊ illi. Uenimus vt occidaris: ⁊ vltra viuere non valebis. qbus ille dixit. Ego ꝓ deo mori parat⁹ sũ: ꝓ defẽsione iusticie ⁊ eccľie libertate. Si igiť me q̃ritis ex ꝑte dei oĩpotẽtis: ⁊ sub anathemate ꝓhibeo ne meorum cuiq̃ȝ aliq̃ten⁹ noceat̃. Deo ãt ⁊ btẽ marie ⁊ scis oĩb⁹ et btõ Dionysio cãȝ eccľie ⁊ meipsũ cõmẽdo. Quib⁹ dict̃ venerãdũ caput gladijs ĩpiorũȝ ĩpetiť: sacra capit̃ corona p̃cidiť: cerebrũ ꝑ eccľie pauimẽtũ dispergiť: ⁊ sic martyr dño cõsecrať: ãno ab ĩcarnatione dñi .1174. Dũ igiť clerici. Requiẽ etnã incipe rẽt: ⁊ ꝓ eo missã agerẽt defũctorũ: subito vt aiunt angelorũ chori astãtes. voces cãtãtiũ ĩterrũpũt: ⁊ martyr̃ missã ĩcipiũt. Letabiť iustus. ⁊ ceteri clerici ꝓsequũtur. Hec ẽ reuera mutatio dextre excelsi: dũ cãt⁹ meror̃ v̈tiť ĩ cãticũ laudis: cũ illũ cui defũctorũ suffragia ĩchoauerãt: martyrũ postmodũ hymn⁹ laudat. Reuera eximia cõprobať scitate p̃dict⁹ martyr dñi gľiosus: quẽ tãto honore angeli p̃uenerũt ⁊ scõrũ martyrũ cathalogo ascripserũt. Passus ẽ ãt scũs iste ꝓ eccľia ĩ eccľia: ĩ loco sacro: tp̃e sacro iter man⁹ sacerdotũ ⁊ religiosorũ: vt patiẽtis scitas: ⁊ ꝑsequẽtiũ crudelitas oñdať. Multa ĩsuꝑ ⁊ alia miracľa ꝑ sãctũ suũ dñs oꝑari dignatus ẽ. Merit̃ .n. ei⁹ cec̃ visus: surdis audit⁹: claudis gressus: vita mortuis restituta sunt. Porro aq̃ qua ꝑãni ꝯsp̃si ei⁹ sanguine lauabanť: mlˈt̃ extitit ĩ medelã. Quedã dña de anglia varios oculos h̃re ob lasciuiã ⁊ maiorẽ pulchritudinẽ affectabat: suꝑ hoc vouẽs votũ nudis pedibus sepulchrũ bti thome visitauit: que cũ ĩ orone ꝓstrata iaceret surgẽs ĩuenit se penit⁹ excecatã: statiqȝ penitẽs cepit rogare beatũ thomã: vt iã nõ varios: sȝ saltẽ suos oculos sibi redderet: qđ tãdẽ cũ magna difficľtate vix valuit obtinere. ¶ Quidã ãt illusor aquã simplicẽ ꝓ aq̃ sci thome dño suo ĩ pixide obtulit ꝯuiuãti cui dñs ait. Si nil mihi vnq̃ȝ furat⁹ fuisti scũs thomas aquã suaȝ huc te deferre ꝑmittat. Si ãt reus furti es: aq̃ ip̃a ꝓtin⁹ euanescat. Huic igr̃ dicto ip̃e ꝯsẽsit sciẽs ꝙ pixidẽ aq̃ nuꝑ ĩpleẽt. Mira res pixidẽ cõtinuo aꝑuerũt: ⁊ vacuã ĩuenerũt. Sicqȝ seruiẽs ĩ mẽdacio dep̃hẽdiť ⁊ furti re⁹ euidẽti⁹ cõp̃obať. ¶ Auis q̃dã sciẽs ⁊ docta loq cũ Misus eã ĩseq̃reť: sic didicerat: cepit clamare: scẽ thoma adiuua me: ⁊ stati Misus cecidit mortuus: ⁊ illa euasit. ¶ Quidã quẽ scũs thomas adhuc viuẽs valde dilexerat: cũ grauiť ĩfirmareť iuit ad ei⁹ tũbã ⁊ ꝓ sanitate sua rogauit: ⁊ ad libitũ ĩpetuit. Sȝ cuȝ sanat⁹ rediret: cepit cogitare ꝙ illa sanitas aĩe sue forsitã ñ expediret. Uñ iterũ rediẽs ad sepulchrũ orauit: vt si nõ eẽt vtile aĩe sue ꝯtinuo ĩfirmitas ip̃a rediret: statiqȝ ĩfirmitas sic p̃us redijt. In ei⁹ aũt interfectores ĩtantũ vltio de seuit: vt alij digitos dẽtib⁹ suis frustati discerpẽtes: alij sanie d̃fluẽtes: alij palisi dissoluti: alij amẽtes effci miꝰabľr ĩterirẽt.

¶ De nomine sancti siluestri pape.

Iluester dř a silcle qđ ẽ lux ⁊ tra: q̃si lux
s tre .i. eccľie. q̃ istar bone tre hȝ pĩguedinẽ bone oꝑatõis: nigredinẽ humiliatõis ⁊ dulcedinẽ deuotõis. Per ista tria cognosciť bona tra: vt ait Palladi⁹. Uľ siluester dř a silua ⁊ trahẽs q̃ hoĩes siluestres ⁊ ĩcultos ⁊ duros ad fidẽ traxit. vľ sic dř ĩ glosario. Siluester dř viridis: agrest̃: vmbrosus: nemorosus. Uiridis celestia ꝯtẽplãdo. Agrestis seip̃ȝ excolendo. Umbrosus ab oĩ ꝯcupiscẽtia refrigerat⁹. Nemorosus inť arbores celi plãtat⁹. Ei⁹ legẽdã ꝯpilauit eusebi⁹ cesariẽsis: quã btũs gelasi⁹ ĩ cõcilio septuagita ep̃orũ a catholic̃ legẽdã ꝯmemorat: sic ĩ d̃cret̃ hř.

¶ De sancto siluestro papa.

s Iluester a mr̃e re ⁊ nomie Iusta genit⁹ ⁊ a cyrino p̃sb̃ro eruditus: hospitalitatẽ sũmoꝑe exercebat. Thimothe⁹ aũt qdã xp̃ianissim⁹ ab eo ĩ hospitiũ suscipiť q tñ ob ꝑsecutõeȝ ab alijs vitabať. Hic post annũ coronã ẽ assecutus martyrij dũ p̃dicaret ꝯstãtissime fidẽ xp̃i. Putãs ãt Tarqni⁹ p̃fcũs Timo. mult̃ abũdasse diuitijs: eas a siluestro expetijt: ĩferẽs ei minas mort̃. Sȝ cũ vere Timotheũ huiusmodi diuitias ñ habuisse ꝯperit. siluestrum idolis ĩmolare p̃cepit: aliogn ĩ crastinuȝ diuersa recipet gña tormẽtorũ. cui siluester. Stulte hac nocte morier̃: ⁊ sẽpitna tormẽta recipies: ⁊ velis nolis veruȝ deũ eẽ quẽ colim⁹ recognosces

Siluester igit᷑ carceri tradit᷑: ⁊ Tarqni⁹ ad prādiū
īuitat᷑. Dū ergo comederet os piscis ī ei⁹ gutture
sic ꝟsat᷑: vt nulla rōe reijcere potuerit: vel glutire
sicq; media nocte defunct⁹ ad tumluz cū luctu du-
cit᷑: ⁊ siluester cū gaudio a carcere liberat᷑: q nō so
lū a xp̄ianis: verūetiam a paganis miro diligebat᷑
affectu. Erat. n. aspectu angelic⁹: s̄mone nitidus.
īteger corpore: sāct⁹ ope: ꝯsilio magn⁹: fide catho
lic⁹: spe patiētissim⁹: charitate diffusus. Mortuo
igit᷑ Melchiade ep̄o vrbis Rome. Siluester ab
oī plebe plurimū renitēs: ī sūmū pōtificē ē elect⁹.
Hic oīuz orphanoruz ⁊ viduarū ⁊ pauperuz noīa
ī matricula scripta habebat: ⁊ oīb⁹ necessaria ꝓui
debat. Hic q̈rtū ⁊ sextū diē ⁊ sabbatū cuz ieiunijs
īstituit obseruādū: qntū v̓o q̈si dn̄icū celebrādum.
Grec̄ v̓o xp̄ianis dicētib⁹ sabbatū qnto die poti⁹
celebrādū. Rn̄dit hoc fieri ñ debere: ⁊ q: hoc ē t̄di
tōis aplice: ⁊ q: dn̄ice debet᷑ ꝯpassio sepulture: cui
illi. Unū ē sabbatū sepulture ī quo semel ē ī anno
ieiuniū exhibēdū: qb⁹ siluester. Sicut oīs dies dn̄i
cus resurrectōis gloria: sic oē sabbatū decorat᷑ do-
minica sepultura: igit᷑ de sabbato acqescunt: s; de
qnta feria vehemēter cōtendūt: asserētes nō de-
bere xp̄ianorū solēnitatib⁹ sociari. Siluester autē
ei⁹ dignitatē p̄cipue ī trib⁹ oñdit. Qm̄ hac die dn̄s
celū ascēdit: ⁊ corporis sui ⁊ sanguinis sacramētū
instituit: ⁊ sacruz chrisma eccl'ia cōficit. Oēs igitur
rōnib⁹ eius acqescunt. Persecnte aūt cōstantino
xp̄ianos siluester de vrbe exit: ac ī quodaz monte
cū suis clericis mansit. Ipse aūt cōstantin⁹ merito
ꝑsecutōis tyrānice: in incurrabilē īcurrit plagā le-
pre. Tandez ad cōsiliū pontificū idoloruz adducta
sūt tria milia puerorū: vt eos occidi faceret: ⁊ se in
eoruz sanguine recēti ⁊ calido balnearet. Egredi-
ente āt eo ad locū vbi balneū parari debebat. ma-
tres pueroruz eidē occurrūt: q resolut̄ crinib⁹ mi-
serabl'r vlulabāt: ⁊ lachrymās cōstātinus iussit sta-
re currū: ⁊ erigēs se dixit. Audite me comites ⁊ cō
militones ⁊ oēs populi q astat̄. Dignitas Roma
ni īperij de fonte nascit᷑ pietat̄: q hāc etiaz legem
ꝺdit: vt capitali sn̄ia subderet᷑ qcūq; ī bello aliquē
occidisset infantē. Quanta ergo erit crudelitas: si
hec nostris faciem⁹ filijs: qd̄ fieri prohibuim⁹ alie-
nis: Quid iuuat barbaros supasse: si a crudelitate
vincamur: Nā vicisse extraneas natōes: viriuz ē
bellātiū ppl'oruz: vincere aūt vicia ⁊ pctā virtus
ē morū. In ill' ergo p̄lijs fortiores nos existim⁹ ill'.
ī his v̓o nobisipsis fortiores sum⁹. Qui. n. fuerit in
isto certam̄e supat⁹: victoriā obtinet vict⁹: victor
. n. post triumphū vicit᷑: si pietas ab īpietate supat᷑.
Uincat ergo pietas in isto congressu. Bn̄. n. oīum
aduersantiū poterim⁹ esse victores si sola pietate
vincamur. Oīum. n. se esse dn̄m cōprobat q seruū
se mōstrauerit pietatis. Meli⁹ ē ergo me mori sal
ua vita īnocentiū q; p eorū interituz vitā recupa-
re crudelē: quā tñ recuperare īcertū ē: cū tñ certū
fit: q sic recuperata crudelis ē. Iussit igit᷑ vt m̄rib⁹
suis pueri redderent᷑: ⁊ dona plurima ⁊ īfinita ve
hicula p̄berent᷑. Sicq; matres que flēdo venerāt
ad loca sua cū gaudio redierūt. Ipse aūt īpator ad
palatiū suū reuersus ē. Seq̄nti v̓o nocte Petr⁹ ⁊
Paulus apostoli appauerūt ei dicētes. Quoniaz
exhorruisti effusionē sanguinis īnocētis misit nos
dn̄s iesus xp̄s dare tibi recupande ꝯsiliū sanitat̄.
Siluestrū igit᷑ ep̄m q apud montē siraptim latitat
accersi. Hic tibi piscinā oñdet ī qua īmersus tertio
ab oī curaberis lepre morbo. Tu v̓o xp̄o hāc vicis
situdinē reddas vt idolorū tēpla diruas: xp̄i restau
res eccl'ias: ⁊ eius deinceps cultor fias. Euigilās
igit᷑ cōstantin⁹ statiz milites misit ad siluestrū. Ui-
dēs aūt siluester milites statiz ad palmaz martyrij
credidit se vocari: deo aūt se recomēdās ⁊ socios
secū adhortās Cōstātino ītrepid⁹ p̄sentat᷑. cui Cō
stantin⁹ assurgens ait. Bn̄ te venisse gratulamur.
q a Siluestro resalutat᷑. Narrauit āt ei p ordinem
sui somnij visionez. Percunctanti v̓o Cōstātino
q essēt illi duo dij q sibi apparuerāt. Siluester rn̄-
dit illos eē xp̄i apostolos ⁊ non deos. Tūc ad pre-
ces imperatoris Siluester apostolorum imagines
sibi iussit afferri: quos vt īperator aspexit tale; esse
qui sibi apparuerūt declamauit. Siluester igitur
euz cathecuminuz fecit. ⁊ vnius hebdomade sibi
ieiuniū indixit ⁊ carceres aperire monuit. Cūq;
in aquam descendisset baptismatis: mirabilis ibi
emicuit splendor lucis: sicq; mundus inde exiuit: ⁊
xp̄m se vidisse asseruit. Prima autē die sui bapti-
smatis hanc legem dedit: vt xp̄s ab vrbe romana
tanq̄; verus deus coleretur. Secunda vt siquis
christuz blasphemaret puniretur. Tertia vt qui-
cūq; christiano fecisset iniuriā bonorū suoruz par-
te dimidia priuaretur. Quarta vt sicut imperator
Rome: sic romanus pontifex caput ab vniuersis
episcopis habeatur. Quinta vt qcūq; in ecclesias
confugerit ab omnibus seruetur inimicis. Sexta
vt nullus nisi de licentia sui antistitis ecclesias
edificet intra muros ciuitatis. Septima vt ad edi
ficationē ecclesiaruz decime possessionuz regaliuz
tribuant᷑. Octaua imperator ad ecclesiā sancti pe-
tri venit ⁊ de suis culpis se lamentabiliter accusa
uit: postmodum arrepto bidente ad fundamētum
basilice vel ecclesie cōstruēde terrā primus apuit
⁊ duodeciz cophinos in suis scapulis foras eiecit.
Hec vbi Helena mater cōstantini Augusti ī Be-
thania cōsistēs audiuit: p litteras laudat filium: q
abrenūciasset simulachris idolorū: s; dure īcrepat
q relicto deo iudeorū crucifixū hoīez deum colat.
Rescribit āt August⁹ vt iudeorū magistros secuz
adducat. ⁊ ipe xp̄ianorū doctores ꝓferret. vt sic ex
disputatōe mutua appeat fides v̓a. Duxit igr̄ scā
Helena cētū q̈dragintaunū doctissimos iudeoruz.
īter quos duodecim erant q sapientia ⁊ eloquētia
pre ceteris rutilabant. Cuz igitur Siluester cum
suis cleric̄. ⁊ p̄dicti iudei ad disputādū corā īpato
re insimul cōuenissēt de cōmuni consensu duos iu
dices gentiles sapientissimos ⁊ probatos nomine
Craton ⁊ zenophilū statuerunt. ad quos ptineret
sententia dicendorum: qui licet gētiles erāt: tñ iu-
stissimi ⁊ fideles: talisq; īter eos sn̄ia ē firmata: vt
vno stante ⁊ loquente alius nō loquat᷑. Incipiens
igitur p̄mus de illis duodeciz noīe Abiathar ait.

Cũ isti tres deos dicãt p̄rez ⁊ filiũ ⁊ spm̃ scm̃. ma-
nifestũ ē eos ꝯtra legē agere q̄ dicit. Uidete q꞉ ego
sũ solus: ⁊ nõ est aliꝰ d̄s p̄ter me. deniq꞉ si dñt xp̃z
eē deũ: q꞉ multa fecit signa: ĩ nr̃a etiam lege multi
fuere q miracula plurima fecerũt ⁊ tñ nũq̄ȝ ex hoc
deitatis nomē sibi vsurpare ausi sũt: sicut iste Je-
sus xp̃s quē isti adorant. Ad quē Siluester. Nos
vnũ deũ colimꝰ: sȝ nõ in tãta sollicitudine eũ dici-
mus: vt gaudiũ filij nõ h̄ret. Ex vr̃is aũt libris vo
bis trinitatē p̄sonarũ demr̄are valemꝰ. Nã p̄rem
dicimus de quo ꝓpheta ait. Ipse inuocauit me p̄r
meꝰ es tu. ⁊c̄. Filiũ de quo idē. Filiꝰ meꝰ es tu: ego
hodie genui te. Spm̃ scm̃: de quo idem. Spũ oris
eiꝰ ois virtꝰ eorũ. In hoc etiã qđ dixit. Faciamus
hoiez ad imaginē ⁊ silr̃itudinē nr̃aȝ euidēter: ⁊ p̄so
narũ plr̃alitatē: ⁊ diuinitatis vnitatē demr̄at. Li-
cet aũt sint tres p̄sone: vnꝰ tñ d̄s est qđ exēplo vi-
sibili aliq̄tenus demõstrare valemus. Et accipiēs
purpurã ĩpatoris tres ibi plicas fecit dicēs. Ecce
videtis tres p̄licas: ⁊ explicans ait. Ecce videtis
vt tres plice sũt vnus pãnus: ita tres p̄sone sunt
vnus d̄s. De hoc aũt qđ dr̄ ex miraculis d̄s credi
nõ dȝ: ⁊ cũ alij plures sc̄i miracula fecerunt nec tñ
se deos dixerũt: sicut noster xp̃s deũ p̄ hoc se asse-
rere voluit. Certe deus sup̄biētes ꝯtra se nunq̄ȝ
passus ē sine pena acerrima p̄terire: sicut patet in
dathã ⁊ Abyrõ alijsq꞉ q̄ȝplurimis. Quõ ergo mē-
tiri potuit: se deum dicere qđ nõ erat: cum eũ se
deũ dicētē nulla pena secuta fuerit: sȝ virtutũ effi-
cacia comitabat̄. Tunc iudices dixerunt. Constat
Abiathar a Siluestro superatũ. nã ⁊ rõ hoc docet
q꞉ si d̄s nõ eēt ⁊ se deũ dixisset: ꝯferre vitã mortuis
nõ valeret. Tunc illo amoto scđs q ⁊ Jonas dice-
bat̄ ad ꝯflictũ accedēs ait. Abrahã a deo circũcisio
nē accipiēs iustificatꝰ fuit. ⁊ oēs filij Abrahe p̄ cir-
cũcisionē iustificabãtur. Igit̄ q nõ fuerit circũcisus
nõ erit iustificatꝰ. Ad quē Siluester. Cõstat Abra
hã añ circũcisionē deo placuisse: ⁊ amicũ dei appel
latũ eē. Igit̄ nõ circũcisio ip̄z scificauit. sed fides ⁊
iusticia ip̄z deo placere fecit. Nõ igit̄ accepit circũ
cisionē ĩ scificationē: sȝ ĩ distictionē. Isto superato
tertius. s. Godolias accedēs ait. Quõ xp̃s vester
põt eē deus: cũ asseratis eũ eē natũ: tētatũ: traditũ
felle potatũ: ligatũ: ⁊ sepultũ cũ hec oia ĩ deo eē nõ
possint. Ad hoc Siluester. De vr̃is libris hec oia
ꝓbamus de xp̃o p̄dicta fuisse. Nã de eiꝰ natiuita-
te dixit Isaias. Ecce vgo ꝯcipiet. ⁊c̄. De eiꝰ tenta
tõe zacharias. Uidi Jesũ sacerdotē magnũ stãtez
corã angelo: ⁊ sathã stabat a dextris eius. ⁊c̄. De
eius traditõe psalmista. Qui edebat panes meos
magnificauit sup̄ me supplãtationē. ⁊c̄. De eiꝰ nu-
datõe idē. Diuiserũt sibi vestimēta. de eius fellea
potatõe idē. Dederũt ĩ escã meã fel. ⁊c̄. De eiꝰ li-
gatõe Esdras. Uinxistis me nõ sicut p̄rez q libera
ui vos de t̄ra egypti clamãtes añ tribunal iudicis
humiliastis me suspēdētes ĩ ligno tradidistis me.
De eiꝰ sepultura Hieremias. In sepultura eius
reuiuiscēt mortui. Cũ ergo Godolias qđ rñderet
nõ h̄ret data sn̄ia, remotꝰ est. Quartus q ⁊ Amasi
vocabat̄ accedēs ait. Ea q̄ de alijs dicta sunt Sil-
uester iste de suo xp̃o dicta fuisse affirmat. Unde
sup̄est vt ꝓbet hec de suo xp̃o dicta fuisse. Ad quē
Siluester. Dabis ergo aliũ quē virgo ꝯceperit: q
felle sit cibatꝰ: spinis coronatꝰ: crucifixꝰ: mortuus:
⁊ sepultꝰ: q surrexit a mortuis ⁊ ad celos ascendit.
Tũc ꝯstãtinꝰ ait. Si aliũ nõ dederit sciat se sup̄a-
tũ. qđ cũ facere nõ posset: hic amouet̄. Quintꝰ q ⁊
Doeth ꝓducit̄ q ait. Si ex semine Dauid xp̃s na
tuȝ eēt ⁊ scificatꝰ. vt dicit̄, ergo baptizari ñ debuit
vt iterum scificaret̄. Ad quē siluester. Sicut cir-
cũcisio ĩ xp̃i circũcisione finē accepit: ita noster bap
tismꝰ ĩ xp̃i baptismate initiũ scificatõis hũit. Non
ergo baptizatꝰ ē vt scificaret̄: sȝ vt scificaret: q cũ
taceret ait ꝯstãtinꝰ. Nõ taceret Doeth si haberet
cõtraria q̄ ꝓferret. Tũc ⁊ sextus q ⁊ chusi ait. Uel
lemus vt siluester iste cãs huiꝰ virginalis partus
nobis exponeret. Ad quē siluester. Terra de qua
adã formatus est ĩcorrupta erat ⁊ virgo: q꞉ nec se
ad bibendũ humanũ sanguinē aperuerat: nec ma
ledictionē spinarũ acceperat: nec hominis mortui
sepulturã habebat: nec serpēti data fuerat ad edē
dũ. Oportuit ergo ex Maria virgine nouũ Adaȝ
fieri: vt sicut serpēs natum ex virgine vicerat: sic
a nato ex virgine vinceret̄. ⁊ qui Ade victor extitit
ĩ paradiso: ipse tētator factus est dñi in deserto: vt
qui Adã vicerat mãducantem: vinceretur a dño
ieiunãte. Hoc superato septimus qui ⁊ beniamin
ait. Quõ xp̃s vester dei filius esse põt qui a diabo
lo tentari potuit: vt modo in fame panē ex lapidi-
bus facere vrgeret̄: modo in tēpli celsitudinē leua
retur: modo ad adorandũ ipsum diabolũ induce-
retur. Ad qđ siluester. Si diabolus ergo vicit quia
ab Adã manducante est auditus: cõstat ideo eum
fuisse superatũ quia est a Christo ieiunante cõtē-
ptus. Nos aũt non inq̄ȝtum deus: sed inq̄ȝtum hõ
eũ tentatũ esse fatemur. Ideo aũt tripliciter est tē-
tatus: vt a nobis omnes tentationes excluderet: ⁊
formam vincendi daret. Sepe nanq꞉ in homine
victoriã abstinentie seq̄tur tentatio humane glo-
rie: ⁊ tētationē humane glorie appetitus dominij
⁊ excellentie comitatur: ideo a christo de his vin-
citur: vt vincendi nobis forma donet̄. Isto supe-
rato octauus q ⁊ arocl ait. Constat q꞉ deus sũme
perfectus est ⁊ nullius indiget. Quid ergo ei opus
fuit vt nasceretur in xp̃o? Quomodo iterum xp̃m
verbum appellatis? Sed ⁊ hec cõstant: quia deus
anteq̄ȝ haberet filium pater dici non potuit: ergo
si pater xp̃i postea dictus est: mutabilis factus est.
Ad hec siluester. Filius ante tempora ex patre est
genitus: vt faceret que non erant: ⁊ in tempore est
natus: vt reficeret que perierant: qui ⁊ si solo ver
bo reficere põterat: per passionem tamen nisi ho-
mo fieret redimere non valebat: quia in sua deita
te ad patiendum aptus non erat. Nec hoc erat im
perfectionis. si in sua non erat deitate passibilis.
Porro filium dei verbum dici ex eo patet. quia
propheta ait. Eructauit cor meum verbum bo-
num. Deus quoq꞉ semper pater fuit: quia sem-
per ei filius extitit. Filius enim eius est verbum
eius. sapientia eius virtus eius. In patre autem

semp fuit v̇bū: iuxta illud. Eructauit cor meū. ₇c.
Semp sapia. iuxta illud q̇d ait sapia. Ego ex ore
altissimi ꝓdiui pmogenita añ oēꝫ creaturā. Semp
virtus: iuxta illud. Añ oēs colles ego parturiebar
nec dū fōtes. ₇c. Cū ergo pr̄ nunq̄ꝫ fuerit sine v̇bo
sapia: ₇ virtute quō putas hoc nomen sibi ex tpe
aduenisse? Hoc ergo amoto non⁹ q ₇ iubal dixit.
Cōstat q̄ꝫ ds̄ ꝯiugia non dānat nec eis maledixit.
Quare ergo de ꝯiugio natū denegatis hūc eē quē
colitis: nisi vt offuscare ꝯiugia studeatis? Rursus
quō tētat̄ q potēs ē. patit̄ q virtus ē: morit̄ q vita
ē? Deniqꝫ ad hoc cogeris vt duos filios eē dicas:
vnū quē pater genuit: alterū quē virgo generauit
Rursus quō fieri pōt vt patiat̄ hō q assūptus est
sine lesione ei⁹ a quo assūptus ē. Ad hec Siluester
Nos Xp̄m non ideo natū de virgine dicimus vt
ꝯiugia ꝯdēnemus sꝫ cās virginei partus rōnabilr̄
acceptamus. Nec hac assertōe offuscātur: sꝫ ornā
tur ꝯiugia: quoniā hec virgo q̄ Xp̄m peperit de cō
iugio nata est. Tētat̄ aūt Xp̄s vt oēs tētatōes dia
boli vinceret: patitur vt vniuersas passiones sibi
subijceret: morit̄ vt mortis īperiū sibi subiugaret:
dei quoqꝫ fili⁹ vnus in Xp̄o est. Qui sicut vere est
dei fili⁹ inuisibilis: ita visibilis ē Xp̄s. Est ergo inui-
sibile hoc q̇d ē deus: ₇ ē visibile hoc q̇d est hō. Pa
ti vero posse hoīeꝫ assūptū sine passione eius qui
assūpsit exēplo doceri pōt. Naꝫ vt pūtis purpura
regis vtamur exēplo. Lana enim fuit: ₇ huic lane
sanguis accedens colorē purpureū p̄buit. Cū ergo
teneret̄ digitis ₇ torq̄ret̄ in filo: qd torq̄bat̄ hic: q̇d
regie dignitatꝭ color ē: an hoc q̇d lana extiterat añ
q̄ꝫ purpura fieret. Lane ergo assimilat̄ hō: colori
purpure deus q simul ī passione fuit dū pateret̄ in
cruce: sꝫ passioni ī nullo subiacuit. Decimus qui ₇
thara dixit. Nō mihi placet istud exēplū: q̄ꝫ simul
color torquet̄ cū lana. Cui cū oēs ꝯtradicerēt. Sil
uester dixit. Accipe ergo aliud exēplū. Arbor hūs
in se solis splēdorē: cū īcidit̄ ictū qdē suscipit: splē-
dor aūt ab īcisione īmunis extitit: sic hoīe patiēte
diuinitas nulli passioni subiacuit. Undecimus qui
silcon ait. Si de christo tuo ꝓphete ista vaticinati
sunt. Tāte irrisionis: passionis: ₇ mortis cās scire
vellemus. Siluester. Esuriuit christus vt nos refi
ceret. Sitiuit vt ariditati nostre vitalia pocula mi
nistraret: tentatus est vt nos a tentatōe liberaret.
Tētus est vt nos a d̄monū captura dimitteret. irri
sus ē vt nos ab irrisiōe demonū liberaret: ligatus
est vt nos a nodo ligatiōis et maledictiōis absol-
ueret: humiliatus ē vt nos exaltaret. Expoliatus
est vt nuditatē prime p̄uaricatōis indulgētia tege-
ret. Spinarū coronā accepit vt flores paradisi ꝑdi
tos nobis redonaret. In ligno suspēsus est vt ꝯcu
piscentiā in ligno genitā dānaret: felle ₇ aceto po-
tatus est vt hoīem ad terrā fluentē lac ₇ mel ītro-
duceret: ₇ fontes nobis mellifluos aperiret: mor-
talitatē suscepit vt suā īmortalitatē donaret: sepul
tus est vt scōruꝫ sepulturas benediceret: surrexit
vt mortuis vitā redderet: ascendit ad celū. vt celi
portā aperiret: sedet a dextris dei vt p̄ces creden
tiū exaudiret. Hec silnestro ꝓsequente vniuersi tā

īpator q̄ꝫ iudices: ₇ iudei ī laudē Siluestri ꝓrupe-
runt vnanimiter. Tūc indignatus duodecimus q
₇ zābri indignatōe magna dixit. Miror vos sapi-
entissimos iudices verboruꝫ ambagibus credere:
₇ dei oīpotentiā existimare humana rōne ꝯcludi:
sed iam cessent v̇ba: ₇ veniamus ad facta. Stultis
simi nāqꝫ sunt q crucifixū colūt: cum ego nomē dei
oīpotentis sciam: cuius virtutē nec sufferūt saxa:
nec audire valet q̄libet creatura. Et vt me veruꝫ
dicere cōprobetis: taurus ad me ferocissimus ad
ducat̄: ₇ dū in eius aure nomē istud īsonuerit: tau-
rus ilico morieт̄. Ad quē Siluester. Et tu quō hoc
nomē nō audiēs didicisti? zābri dixit. Nō est tuum
hoc nosse mysteriū: q iudeorū inimicus es. Addu-
cit̄ aūt taurus ferocissimus vix a cētū hoībus for-
tissimis tractus. At vbi zambri in aure eius verbū
ꝓtulit: cōtinuo taurus mugiēs oculosqꝫ eijciēs ex-
pirauit. Oēs igitur iudei vehemēter acclamant: ₇
Siluestro īsultāt: q̇bus Siluester. Nō dei nomen
ꝓtulit: sed nomē pessimi demonis noīauit. Deus
enim meus Jesus xp̄s nō solū viuētes mortificat:
sed etiā mortuos viuificat. Nā occidere posse ₇ vi
uificare nō posse ē leonū serpētū ₇ ferarū. Si ergo
vult vt credam q̄ nomē demonis nō fuerit: dicat
iterū ₇ viuificet q̇d occidit. Nam de deo scriptū ē.
Ego occidā: ₇ ego viuere faciā: q̇d si nō potuerit:
nomē demonis ꝓculdubio noīauit: q viuentē oc-
cidere pōt: mortuū viuificare nō pōt. Cūqꝫ zābri
ad suscitādū taurū a iudicib⁹ vrgeret̄ dixit. suscitet
eū Siluester ī noīe Jesu galilei: ₇ oēs ī eum crede
mus. Nā ₇ si pēnis posset volare: tū istud nō vale
ret ꝑficere. Oēs igit̄ iudei si suscitauerit taurum se
credituros ꝓmittūt. Tunc siluester orone facta ad
aurē tauri se applicās dixit. O nomē maledictiōis
mortis egredere iussu dn̄i nostri Jesu christi: in cu-
ius noīe tibi dico taure surge: ₇ ad armētū tuū mā
suetus recede. Statim igit̄ taurus surrexit ₇ cum
omni māsuetudine abijt. Tūc regina iudei iudices
₇ ceteri oēs ꝯuersi sunt ad fidē. Post aliquos ve-
ro dies idolorū pōtifices ad īperatorē venerūt dī-
cētes. Sacratissime īperator: ille draco q est in fo-
uea postq̄ꝫ fidē christi recepistis plusq̄ꝫ trecentos
hoīes quotidie interficit flatu suo. Cōsulēte super
hoc cōstātino Siluestrū respōdit. Ego per christi
virtutē euꝫ ab omni lesione cessare faciā. Promit
tunt pōtifices se: si hoc faciat: credituros. Orante
aūt Siluestro sanctus Petrus ei apparuit dicēs
Securus ad draconē descende tu ₇ duo p̄sbyteri
qui sunt tecū. Cūqꝫ ad eū veneris eū taliter allo-
queris. Dn̄s noster Jesus xp̄s de virgine natus
crucifixus ₇ sepultus q resurrexit ₇ sedet ad dexte
ram patris: hic vēturus est iudicare viuos ₇ mor-
tuos. Tu ergo sathana eū in hac fouea donec ve-
niat expecta: os aūt eius ligabis fillo. ₇ annulo si-
gnū crucis hūte sigillabis. Postea ad me sani ₇ ī-
columes venietis: ₇ panē quem vobis p̄parauero
comedetis. Descēdit itaqꝫ Siluester cū duob⁹ p̄-
sbyteris ī foueā p gradus cētūqnq̄ginta: duas se-
cū ferēs laternas. Tūc draconi p̄dicta v̇ba dixit: ₇
os ipsi⁹ stridētꝭ ₇ sibilātis vt iussus fuerat alligauit

⁊ ascẽdẽs iuenit duos magos q eos secuti fuerãt: vt viderẽt si vsq₃ ad dracoẽ dẽscẽderet: ex draconis fetore pene mortuos ⁊ eos secũ adduxit incolumes atq₃ sanos: q statĩ cũ multitudine ĩfinita ↄuersi sũt. Sicq₃ romanorũ ppl's a duplici ẽ morte liberatus. s. a cultuta demonis ⁊ veneno draconis. Tãdẽ btũs Siluester morti appropinq̄ns clerũ ꝺ tribus admonuit. s. vt iter se caritatẽ haberẽt: ecclesias suas diligẽtius gubernarẽt: ⁊ gregem a luporũ morsibus custodirẽt. Post hec in dño feliciter obdormiuit: circa annũ dñi. 420.

¶ De circũcisione dñi nr̃i Jesu christi.

a Jrcuncisionis dñice diẽ q̃tuor celebrẽ faciũt ⁊ solẽnẽ. Primũ est octaua natiuitatis dñi. Scd̃₃ ĩpositio noui ⁊ salutiferi nois. Tertiũ effusio sãguinis. Quartũ signaculu₃ circũcisionis. Primũ ẽ octaue natiuitatis dñi. Si. n. aliorũ scõrũ octaue solẽnes sũt: q̃₃to magis octaua dies scĩ scõrũ solẽnis erit? S₃ nõ videt̃ ꝙ natiuitas dñi debeat hr̃e octauã: q꞉ eiꝰ natiuitas tẽdebat ad mortẽ. Obitꝰ aũt scõrũ ideo octauas hñt q꞉ ipsi tũc nascũtur ea natiuitate q̃ est ad vitã eternã: vt postea resurgãt ĩ corporibꝰ glĩosis. Eadẽ rõne videt̃ ꝙ nõ debeat hr̃e octauã natiuitas btẽ Marie virginis nec btĩ Joãnis baptiste: silr̃ nec resurrectio dñi: q꞉ iã fcã erat ipa resurrectio ĩ re. S₃ notãdũ ꝙ sicut dicit p̃positiuus sũt octaue suppletionis: vt ẽ octaua natiuitat̃ dñi ĩ qua supplemus qꝺ minus ĩ festo fcm̃ fuerat. s. offm̃ de parturiẽte. Vñ etiã olim ĩ missa ↄsueuerat cãtari ad honorem btẽ virginis. Vultũ tuũ. ⁊c̃. Jtẽ sũt octaue veneratõis vt pasche: pẽtecostes: btẽ virginis: btĩ Joãnis baptiste. Jtẽ deuotiõis: vt cuiuslibet scĩ pñt fieri octaue. Figuratõis: vt sũt octaue institute de scis q̃ significãt octauã resurrectõis. Scd̃₃ est ĩpositio noui ⁊ salutiferi nois. hodie. n. ĩpositũ est ei nomẽ nouũ qꝺ os dñi noiauit. Nomẽ p̃ter qꝺ non est aliud sub celo ĩ quo oporteat nos saluos fieri. Nomẽ qꝺ fm̃ Ber. est mel ĩ ore: melos ĩ aure ⁊ iubilus ĩ corde. Nomẽ qꝺ sicut dicit idẽ Ber. instar olei lucet: predicatũ pascit. recogitatũ lenit: ⁊ vngit ĩuocatũ. Habuit aũt triplex nomẽ sicut ex euãgelio manifestat̃. s. filiꝰ dei: Christus: ⁊ Jesus. Vocat̃ aũt filius dei inq̃₃tũ ẽ de deo deus. Christꝰ inq̃₃tũ ẽ hõ a ꝑsona diuina ad humanã nã₃ assũptꝰ. Jesus inq̃₃tũ ẽ deus humanitati vnitꝰ. De hoc triplici noĩe dicit Bernardus. Vos q in puluere estis exꝑgiscimini ⁊ laudate. Ecce dñs venit cũ salute: venit cũ vnguẽtis: venit cũ glĩa. Neq₃. n. sine salute venit Jesus: neq₃ Christꝰ sine vnctõe: neq₃ sine glĩa venit filius dei. Siqdẽ ipse salus: ipse vnctio: ipse glĩa. Quãtũ aũt ad hoc triplex nomen añ passionẽ ꝑfcẽ notus nõ erat. Nã q̃₃tũ ad p̃mũ ab aliqbus cognoscebat̃ ↄiecturaliter: sicut a demonibus q dicebãt ipsũ esse filiũ dei. Quãtũ ad scd̃₃ particulariter. ab aliqbus. n. licet paucis cognoscebat̃ esse christus. Quãtũ ad tertiũ vocaliter: q꞉ quo ad hãc vocẽ Jesus licet nõ quo ad rõnẽ nois: qꝺ ẽ salutare. Post resurrectionẽ aũt hoc nomẽ triplex clarificatũ est. ¶ Primũ nomen quo ad certitudinẽ. Scd̃m quo ad diffusionẽ. Tertiũ quo ad nois rõnẽ. Primum igit̃ nomẽ est filius dei. Et ꝙ hoc nomẽ sibi recte ↄueniat sic dicit Hilarius ĩ libro de trinitate. Vere dei filiũ vnigenitũ dñm nostrũ Jesũ Christum eẽ: multis modis cognitu₃ est. Dũ de eo testat̃ pater: dũ de se ipse ꝓfitet̃: dũ apostoli predicãt. dũ religiosi credũt: dũ demones cõfitẽtur: dũ iudei negãt: dũ gẽtiles in passione cognoscũt. Jtẽ dñ₃ nr̃m iesũ Christũ his modis cognoscimus: noĩe: natiuitate: nã: ꝑtãte: ⁊ ꝓfessione. ¶ Scd̃m nomẽ est christus: qꝺ iterpretat̃ vnctus. Jpse. n. fuit vnctꝰ oleo leticie pre participibus: suis ꝑ hoc aũt ꝙ dicit̃ vnctus ĩsinuat̃ ꝙ ipse fuit ꝓpheta. pugil. sacerdos. et rex. Jste. n. q̃tuor ꝑsone oli₃ ↄsueuerãt inungi. fuit enĩ ꝓpheta ĩ doctrine eruditõe: pugil ĩ diaboli debellatione: sacerdos ĩ p̃ris recõciliatiõe: rex in premiorũ retributione. Ab hoc scd̃o noĩe denoĩamur q꞉ a christo dicimur christiani. De quo noĩe sic dicit Augustinus. Christianus iusticie bonitatis: integritatis: patiẽtie: castitatis: pudicitie: humanitatis: ĩnocẽtie: pietatis est nomẽ. Et tu istud quõ tibi defendis ⁊ vẽdicas. cui de tam plurimis rebꝰ nec pauca subsistũt? Christianus est ille q nõ noĩe tãtũ sed etiã opere. hec Augustinus. ¶ Tertiũ nomẽ est iesus. hoc aũt nomẽ iesus scd̃₃ Ber. dicit̃ cibꝰ. fons. medicina. ⁊ lux. Primo cibꝰ. hic aũt cibꝰ multiplicẽ h₃ effcm̃. Est. n. cibus cõfortatiuus: ĩpinguatiuus: roboratiuus: ⁊ vegetatiuus. De his sic dicit Ber. Est cibus hoc nomẽ iesus. An nõ totiẽs cõfortaris quotiẽs recordaris? Quid ita eque mentẽ cogitãtis ĩpinguat Quid ita exercitatõis reparat sensus: virtutes roborat: vegetat bonos mores: atq₃ honestas ⁊ castas fouet affectiones? Scd̃o dicit̃ fons. Vñ dicit idẽ bernardus. Jesus est fons vite signatus: q in quatuor riuos se diffũdit in plateas. Unde q factus est nobis sapiẽtia: iusticia: scĩficatio ⁊ redẽptio: sapiẽtia ĩ predicatõe: iusticia in pctõrũ absolutõe: scĩficatio ĩ cõuersatõe vel in cõuersione redẽptio ĩ passione. hec Ber. Alibi quoq₃ sic dicit Tres riui fluxerũt iesu vbũ doloris in quo est cõfessio. Sãguis asꝑsionis in quo est afflictio. Aqua emũdatõis in qua ẽ cõpũctio. Tertio est medicina vñ sic ait: est etiã hoc nomẽ iesus medicina. Nihil. n. ire ita ĩpetũ cohibet. suꝑbie tumorẽ sedat: sanat liuoris vulnus. restringit luxurie fluxum: extinguit libidinis flãmam: sitim tẽperat auaricie: ac totius decoris fugat pruriginẽ. Quarto est lux. Unde ait Ber. vnde putas in toto orbe tãta ⁊ tã subita fidei lux nisi de predicatõe vel predicato iesu hoc ẽ nomẽ qꝺ Paulus portabat corã gẽtibus tanq̃₃ lucernã suꝑ candelabrũ. hoc iterũ vnum nomẽ iesus est multe suauitatis. Vñ Ber. Si scribas nõ sapit mihi nisi legero ibi iesũ. Si disputes ac cõferas. non sapit mihi nisi sonuerit ibi iesus. Jtẽ Ricardus de scõ victore. Jesus nomẽ dulce: nomẽ delectabile: nomẽ cõfortãs pctõrẽ ⁊ btẽ spei. Ergo iesu esto mihi iesus. Scd̃o est multe virtuositatis: vñ Petrus rauen̄. Vocabis nomẽ eius iesũ. Hoc est nomẽ qꝺ dedit cecis visum: surdis auditũ: claudis gressum

15

sermonē mut⁹: vitā mortuis: totāqꝫ diaboli ꝑtātē
de obsessis corpibus virtꝰ huius nominis effuga
uit. Tertio ē multe excellētie ⁊ sublimitat⁹. vnde
Ber. Nomen saluatoris nr̄i: fr̄is mei carnis mee
sāguinis mei nomen ē a seculis absc̄oditū: sꝫ in fi-
ne seculorū reuelatū: nomē mirabile nomē ineffa
bile: nomē inestimabile: immo eo mirabilꝰ quo eū
inestimabilꝰ: eo magis gratū quo gratuitū. hoc āt
nomen iesus īpositū est ei ab et̄no: ab angelo: ⁊ a
pr̄e putatiuo. i. a Joseph. Jesus. n. saluator inter-
pretat̄. Dr̄ aūt saluator tripl'r. Uel a potentia sal-
uandi. vl' ab habitu. vel ab actu. ẜm ꝙ dr̄ a potē-
tia saluādi ꝯuenit ei hoc nomen ab eterno: ⁊ sic di
cit̄ ei īpositū ab eterno: ẜm ꝙ dr̄ ab habitu saluan
di sic fuit impositū ab angelo: ⁊ cōuenit ei a ꝑnci-
pio conceptionis. secundum ꝙ dicitur ab actu sal
uandi: dicitur impositum a Joseph ratione futu-
re passionis. Unde glo. super illud: vocabis nomē
eius iesum. dicit nomē impones: q̄d ab angelo vel
ab eterno impositū ē. Et tangit hec glosa hanc tri
plicem denominationem predictam. Cum enim
dicitur nomen impones: tangitur denominatio fa
cta a Joseph. Cuꝫ dicitur ꝙ ab angelo vel ab eter
no impositum est: tanguntur alie due. Recte igi-
tur in die capitis anni cōstituta a roma capite mū
di ⁊ īsignita capitali littera alphabeti Christus ca
put eccl'ie circūcidit̄: nomē imponit̄ ⁊ eiꝰ natiuita-
tis octauus dies colit̄. Tertiū ē effusio sanguinis
christi. Hodie enī sanguinē suū ꝑmo ꝓ nobis fun
dere cepit: q ipsū postmodū pl'ies effūdere voluit.
Quiqꝫ enī vicibus sanguinē suū ꝓ nobis effudit.
Primo ī circūcisione. Et hec effusio fuit nr̄e redē
ptionis initiū. Scd̄o ī orone. Et hec oñdit nostre
redēptiōis desideriū. Tertio ī flagellatōe. Et hec
fuit nostre redēptōis meritū: qꝛ liuore eius sanati
sumꝰ. Quarto ī crucifixiōe: ⁊ hec fuit nr̄e redēpti-
onis preciū. Tūc. n. q̄ nō rapuit exoluebat. Quito
in lateris aptōe. Et hec fuit nr̄e redēptōis sacr̄m.
inde eniꝫ exiuit sanguis ⁊ aq̄: quo figurauit nos ꝑ
aquā baptismi debere mundari: q q̄dē baptismus
habiturꝰ erat efficaciā a sāguine christi. Quartū ⁊
vltimū ē signaculū circūcisionis q̄d q̄dē christꝰ ho
die accipe dignatꝰ est. Uoluit āt dn̄s circūcidi ꝑꝑ
multas rōes. Primo rōe sui vt verā carnē huma
nā se assūpsisse oñderet. Sciebat eniꝫ non defutu-
ros q dicerēt ipsū nō corpꝰ verū sꝫ fantasticū assū-
psisse. Et ideo vt errorē eorū cōfutaret voluit cir
cuncidi ⁊ sāguinē ibi emittere. Corpus enī fātasti
cū sanguinē non emittit. Scd̄o rōne nostri vt nos
spiritual'r debere circūcidi mōstraret. Duplex. n.
est circūcisio ẜm Ber. q̄ dꝫ fieri a nobis. s. exterior
in carne. ⁊ interior in mēte: Circūcisio exterior ꝯsi
stit in tribꝰ. s. in habitu ne sit notabilis: in actiōe ne
sit reprehēsibilis: ⁊ in sermone ne sit cōtēptibilis.
Interior āt sil'r in tribꝰ cōsistit. s. in cogitatōe vt sit
scā. in affectōe: vt sit pura. in intētiōe vt sit recta.
Hec Ber. iterū rōe nr̄i vt nos saluaret quēadmo
dū. n. fit cauteriū ī vno mēbro vt totū corpꝰ sanet̄:
sic christus voluit portare cauteriū circuncisionis
vt sic totū corpus mysticuꝫ saluaret̄. Ad colos. 2°

Circūcisi enim estis circūcisione nō manufacta in
expoliatione carnis: sed circūcisione christi. Ter-
tio ratione iudeorum vt inexcusabiles essent. Si
enim circuncisus non fuisset potuissent se iudei ex
cusare ⁊ dicere. Jdeo te non recepimus quia dissi-
milis es patribus. Quarto ratione demonum ne
scilicet incarnationis mysteriū cognoscerent. Cuꝫ
enim circuncisio fieret contra originale peccatum:
credidit diabolus et hunc qui circuncidebatur si-
militer peccatorem esse qui circuncisionis reme-
dio indigeret. Propter eandē causam voluit vt
mater sua virgo ꝑpetua esset desponsata. Quinto
rōe ꝑfecte iustitie adiplēde: Sicut. n. baptizari vo
luit vt ꝑfectā iustitiā. i. ꝑfectā humilitatē q̄ est sub-
dere se minori īpleret: sic etiaꝫ voluit circūcidi: vt
eādē nobis humilitatē oñderet: dū auctor ⁊ dn̄s le
gis voluit se subdere legi. Sexto rōne legis mo-
say. ce approbāde que erat bona ⁊ scā ⁊ cōplēda: qꝛ
nō venerat legē soluere sꝫ adiplere. Ro. 15. Dico
. n. iesū ministrū fuisse circūcisionis ꝓpter verita-
tē dei. Quare aūt circūcisio octaua die fiebat: mul
tiplex pōt rō assignari. Prima sumit̄ penes ītelle-
ctū historicū siue l'ralē. Nā sicut dicit Rabi Moy
ses maximꝰ philolophus ⁊ theologus: licet iudeꝰ
puer in septē diebus tāte adhuc teneritudinis est
quāte est adhuc ī vtero mr̄is exn̄s. Jn octaua aūt
die fortificat̄ ⁊ solidat̄. Et ideo vt dicit noluit dn̄s
paruulos an̄ octauū diē circūcidi ne ob nimiā te-
neritudinē nimiū lederētur. Ultra octauum vero
diē ipsā circūcisionē noluit ꝓlōgari ꝓpter tres cās
quas philosophus idē assignat. Prima vt pericu-
lū euitet̄: ne si nimiū differret̄ sine circūcisione eos
mori ꝯtigeret. Scd̄a vt dolori paruulorū ꝓuideat̄
Cū enim in circūcisione maximus dolor sit: voluit
eos dn̄s circūcidi dū paruā adhuc imaginationeꝫ
haberēt vt minorē ibi dolorē sētirēt. Tertia vt pa-
rētū tristitie ꝯsulatur. Nā cū ex circūcisione pleri-
qꝫ paruuli morerētur. Si circūcisi fuissēt iā magni
⁊ ex hoc mortui: maior dolor fuisset parētibus q̄ꝫ si
morerent̄ octo tātū dies hn̄tes. Scd̄a rō sumit̄ pe
nes ītellectū anagogicū siue celestē. Jdeo enī octa
ua die fiebat vt daret̄ ītelligi ꝙ ī octaua resurre-
ctionis ab omni pena ⁊ miseria circūcidemur. Et
ẜꝫ hos octo dies erāt octo etates. Prima ab Adā
vsqꝫ ad Noe. Scd̄a a Noe vsqꝫ ad Abrahā. Ter
tia ab Abrahā vsqꝫ ad Moysen. Quarta a Moy
se vsqꝫ ad Dauid. Quita a Dauid vsqꝫ ad Xp̄m.
Sexta a xp̄o vsqꝫ ad finē mūdi. Septima moriē-
tiū. Octaua resurgētiū. Uel ꝑ octo dies ītelligunt̄
octo q̄ in eterna vita possidemus q̄ enumerat Au-
gustinus dicēs. Quid aliud est: ego ero illorū deus
nisi ero eis vnde satiētur: ero q̄cūqꝫ honeste desi-
derātur. s. vita: salus: victus: copia: gloria: honor
⁊ pax: ⁊ omne bonū. Uel aliter ꝑ septē dies ītelli-
git̄ hō ꝯstās ex corpore ⁊ aīa. Quatuor. n. dies sūt
quatuor elemēta ex q̄bus corpus ꝯsistit: ⁊ tres sūt
tres potētie q̄ sunt ī aīa. s. ꝯcupiscibilis: irascibilis
⁊ rōnalis. Homo igit̄ nūc habet septē dies quādo
vnitati eterne īcōmutabiliter ꝯiūgetur: tunc octo
dies habebit: ⁊ in illo octauo die ab oī pena ⁊ etiā

culpa circũcidet. Tertia rõ sumit᷑ penes itellcũm tropologicũ siue moralē: ⁊ ſm hoc octo dies diuersimode possunt accipi. Primꝰ põt eē pcti cognitio. psal. Quoniã iniquitatē meã ego cognosco. Secundus ppositũ deserendi malum ⁊c̃. ⁊ faciendi bonũ qd̃ notat᷑ in filio pdigo. q dixit. Surgã ⁊ ibo ad patrē meum. Tertius pudoꝛ d̃ pctõ: vnde ait apostolus. Quem enim fructum habuistis tunc in quibus nunc erubescitis. Quartus timoꝛ de futuro iudicio. Job. Quasi tumentes super me fluctus timui deum. Hieronymus. Siue comedã siue bibam: siue aliquid aliud faciam semper videtur in auribus meis illa vox insonare. Surgite moꝛtui venite ad iudicium. Quintus contritio. Unde Jeremias. Luctum vnigeniti fac tibi ⁊c̃. Sextus cõfessio. Psal. Dixi cõfitebor tibi aduersum me ⁊c̃. Septimus spes venie. Nã ⁊ si Judas petm̃ suũ cõfessus fuerit: tñ nõ in spe venie: ⁊ iõ nõ ē miam cõsecutus. Octauus est satisfactio: ⁊ i hac die hõ spiritualr̃ circũcidit᷑ nõ solũ a culpa: ſ etiã ab oĩ pena. Uel duo pmi dies sũt doloꝛ de ppetratiõe peccati ⁊ desideriũ emendãdi. Alij duo confiteri mala q̃ fecimꝰ ⁊ bona q̃ omisimus. Alij q̃tuoꝛ sũt oĩo: lachꝛymarũ effusio: coꝛpoꝛis afflictio: elemosynarũ elargitio. Ul' sl'r octo dies possũt eē octo, quoꝝ diligẽs cõsideratio oẽm volũtatē pcti a nobis circũcidit. Jta q̄ q vnũ diligent cõsiderauerit vnã magnã dietã faciet. Quoꝝ septē enumerat Bernardus dicẽs. Septē sũt de cẽtia hoĩs q̃ si hõ cõsideraret in eternum nõ peccaret. s. materia vilis: operatio turpis: exitus flebilis: status instabilis: moꝛs tristabilis: dissolutio miserabilis: ⁊ dãnatio detestabilis. Et. 8. põt eē cõsideratio gloꝛie ineffabilis. Quarta ratio sumit᷑ penes intellectuũ allegoꝛicũ siue spiritualē ⁊ scd̃m hoc. 5. dies erunt libri Moysi in q̄bus cõtinetur lex. duo erũt pphete. ⁊ psalmi. 8. dies erit doctrina euãgelica. Sꝫ in septimis pmis diebus nõ fiebat pfecta circũcisio. Jn octauo aũt pfecta circũcisio fit ab oĩ culpa ⁊ ab omni pena. nunc in spe: ſ tandẽ in re. Quare ãt data fuerit circumcisio sex sũt cause q̃ notant᷑ i his vsibus. Cauteriũ. signũ. meritũ. medicina. figura. Exemplũ fuit olim circũcisio dura. De carne aũt circũcisionis dñi dicit᷑ q̄ angelus eã Carulo magno attulit: ⁊ ipse caꝫ aq̄sgrani in eccl'ia scē Marie honoꝛifice collocauit. Carulus vero postea fertur Carosiũ trãstulisse. Nunc ãt dr̃ eē rome in ecclesia q̃ dr̃ sãcta sãctoꝝ. Uñ ⁊ ibidē scriptũ legit᷑. Circũcisa caro chꝛisti: sãdalia clara ac vmbelici vi get hic p̄cisio cara. Uñ ⁊ ea die fit statio scã sanctoꝝ. Sꝫ si verũ ē valde vtiq̃ mirabile ē. Cũ eni caro ipsa fit de veritate humane nature: credimꝰ q̄ resurgēte chꝛisto redijt ad locũ suũ gloꝛificatuꝫ. Aliq̄ dixerũt q̄ hoc verũ sit iuxta opiõnē illoꝝ q dicunt illud verũ eē de veritate humane nature: quod ab Adaꝫ traductũ est: ⁊ istud solũ resurgere.

¶ Notãdũ q̄ oliꝫ a paganis ⁊ gẽtilibus i his calẽdis multe supstitiões obseruabant: quas sãcti etiã a chꝛistianis vix extirpare potuerũt: q̃s Augustinꝰ i quodã sermone cõmemoꝛat. Credentes. n. vt dicit ianuariũ ducē quedã deũ eē in his calẽdis p'limũ venerabant᷑ ⁊ ei duas facies figurabãt: vnam post se ⁊ aliã añ se: q: erat t̃minꝰ ãni pteriti ⁊ pncipiũ sequẽt. Rursus i his calẽdis foꝛmas mõstruosas assumebãt. Alij vestiẽtes se pellibꝰ pecudũ: alij assumẽtes capita bestiarũ ex quo idicãt nõ tã hitũ se beluinũ hr̃e q̃ sẽsũ. Alij tunicis muliebribꝰ vestiebãt nõ erubescẽtes iserere tunicꝭ ml'iebribꝰ militares lacertos. Alij ita auguria obs̃uabãt vt focũ de domo sua vel aliud q̃dcũq̃ bñficiũ cuilꝫ petẽti nõ tribuãt. Diabolicas ẽt strenas: ⁊ ab alijs accipiũt: ⁊ alijs tradũt. Alij i nocte mẽsas laute p̄parãt: ⁊ sic tota nocte manere sinũt credẽtes q̄ p totũ annũ ꝯuiuia i tali sibi abundãtia psenerẽt. Et subdit Aug. Qui de paganoꝝ ꝯsuetudine aliq̃d obseruare voluerit: timẽdũ ē ne nomē xpianũ ei pdesse nõ possit. Qui etiã stultis hoĩbus ludentibus aliq̃ꝫ humanitatē ipenderit: peccatis eoꝝ participem se esse nõ dubitet: vobis aũt fratres nõ sufficiat q̄ nõ hoc malũ facitis: sed vbicũq̃ fieri videbitis arguite: coꝛripite: castigate: hec Augustinus.

¶ De epiphania dñi.

Epiphania dñi quadruplici decoꝛat᷑ miraculo: ⁊ iõ q̃druplici vocabulo nũcupat᷑. Hodie enim magi Chꝛistum adoꝛant. Joannes chꝛistum baptizat. aquam in vinum Chꝛistus mutat: et quinq̃ milia hominum de quinq̃ panibus satiat. Cum enim iesus esset tredecim dierum magi ad eum stella duce venerunt. Et inde dicitur epiphania ab epi quod est supꝛa ⁊ phanos apparitio: quia tunc desuper stella apparuit: siue ipse Chꝛistus per stellam que desuper visa est magis verus deus demonstratus est. Eadem die reuolutis vigintinouem annis cum iam annum trigesimum attigisset quia habebat vigintinouem annos et tredecim dies. Erat enim incipiens quasi annoꝛum triginta. vt dicit Lucas. Uel secundum Bedam habebat triginta plenos: quod et romanam ecclesiam tenere asserit tunc inquam quando in ioꝛdane baptizatus est. Et ob hoc vocatur theophania a theos quod est deus: et phanos quod est apparitio: quia tunc tota trinitas apparuit: pater in voce: filius in carne: spiritus sanctus in columbe specie. Jpso iterum die reuoluto vno anno: cum esset triginta vel trigintaunius annoꝛum: et tredecim dierum aquam in vinum mutauit. Et ob hoc vocatur bethphania a beth qd̃ est domus: quia miraculo facto in domo verus deus apparuit. Jpso similiter die reuoluto anno et cum esset annoꝛum trigintaunius vel trigintaduoꝛum: quinq̃ milia hominum de quinq̃ panibus satiauit: sicut dicit Beda: et sicut dicitur in illo hymno qui in multis ecclesijs cantatur. et sic incipit. Jlluminans altissimus. ⁊c̃. Et ob hoc vocatur phagiphania: a phage quod est bucca siue manducare. De hoc autem quarto miraculo vtrũ hac die cõtigerit dubitatur: tũ q: in oꝛiginali bede non sic expꝛesse legit᷑: tum q: ioãn's. 6. vbi de hoc miraculo agit᷑ dr̃. Erat autem pximuꝫ pascha ⁊c̃.

16

Iſta ergo q̃drupler apparitio iſto die fcã ẽ. Sꝫ ꝑ-
ma facta ẽ ꝑ ſtellã in preſepio. Scðа ꝑ vocẽ p̃ris
in iordanis fluuio. Tertia ꝑ mutatõeꝫ aq̃ in vinuꝫ
in cõuiuio. Quarta ꝑ mutatõeꝫ panuꝫ in deſerto.
Prima aũt apparitio precipue hodie celebrat̃: ⁊
iõ eius hiſtoriã ꝓſeq̃mur. ¶ Nato.n. dño tres ma
gi hieroſolymã venerũt: quoꝛuꝫ noĩa ĩ hebreo ſt.
Apellius: Amelius: Damaſcus. Grece: Galaat:
Malgalat: Sarathiꝫ. latine Gaſpar: Balthaſer.
Melchioꝛ: Cuiuſmodi aũt magi fuerunt hi: tri-
plex extat ſnĩa ſꝫm ꝙ magus tripliciť dicit̃. Ma-
gus.n. dr̃ illuſoꝛ: maleficus: et ſapiens. Dñt ergo
quidã hos reges ab effectu dictos fuiſſe magos.i.
illuſores: ex eo.ſ.ꝙ herodẽ illuſerũt q2 ad eũ ñ re
dierũt. Vñ ⁊ dr̃ ď herode vidẽs ꝙ illuſus eẽt a ma
gis ⁊c̃. Magus iterũ dicit̃ maleficus. vñ malefici
pharaonis dicuntur magi. Et inde dicit Chriſo-
ſtomus hos magos vocatos. Dicit enim hos fu-
iſſe maleficos: ſed poſtea ꝯuerſos: qbꝰ dñs voluit
natiuitatẽ ſuã reuelare: ⁊ eos ad ſe adducere: et ꝑ
hoc peccatoribꝰ venie ſpem prebere. Iteꝫ magus
idẽ eſt qð ſapiẽs: nã ꝑſice magus. hebraice ſcriba.
grece philoſophus: latine ſapiens dicit̃. Dicunt̃
ergo magi.i. ſapientes: vñ magi q̃ſi ĩ ſapientia ma
gni. Venerũt ergo hi tres ſapientes ⁊ reges cum
magno comitatu hieroſolymã. Sꝫ q̃rit̃ q̃re magi
hieruſaleꝫ venerũt: cũ ibi natus dñs nõ ſit. Super
hoc aſſignat Remigiꝰ quatuoꝛ rõnes. ¶ Prima
qm̃ magi tꝑs natiuitatꝭ Chriſti agnouerũt: ſꝫ locũ
ignoꝛauerũt: Q2 ãt hieruſalẽ erat citas regalis: ⁊
ibi erat ſũmũ ſacerdotiũ: ſuſpicati ſt̃ ꝙ tã egregiꝰ
puer ñ niſi ĩ regia ciuitate naſci deberet. ¶ Scðа
vt citius natiuitatꝭ locũ diſcernere potuiſſent: cuꝫ
ibi ſapientes legis ⁊ ſcribe reſiderẽt. ¶ Tertia vt
iudei inexcuſabiles manerent: potuiſſent.n. dꝛe.
Nos qdẽ natiuitatis locũ cognouimus: tẽpus aũt
ignoꝛauimꝰ: ⁊ iõ ñ credidimus. Magi ergo oñde-
rũt iudeis tꝑs: ⁊ iudei magꝭ locũ. ¶ Quarta vt ſic
ſtudio magoꝛuꝫ cõdẽnaret̃ pigritia iudeoꝛuꝫ. Naꝫ
illi vni ꝓphete crediderũt: iſti credere pluribꝰ no
luerũt: illi q̃rũt regnũ alienũ: iſti nõ q̃rũt ꝓpꝛuꝫ. Illi
venerũt e longiquo: iſti manſerunt e vicino: iſti re
ges fuerunt ſucceſſores Balaã ⁊ ad viſionẽ ſtelle
venerũt ꝓpter illã ꝓphetiã patris ſui. Orief ſtel
la ex Jacob ⁊ exurget hõ de iſrael ⁊c̃. Aliã cauſã
vñ iſti moti ſunt ad veniendũ ponit Chryſoꝰ. in
oꝛigiali ſuꝑ Mattheũ. aſſerẽs quoſdã dꝛe: ꝙ qdã
ſecretoꝛuꝫ inſpectores elegerũt de ſeipſis duode-
ciꝫ: ⁊ ſiqs moꝛiebat̃ filius eius: aut aliqs ꝓpiquoꝛũ
in eius loco ſubſtituebat̃. Hi ergo ꝑ ſingulos an-
nos poſt menſeꝫ aſcendebãt ſuꝑ mõtẽ victoꝛialeꝫ.
⁊ ita tribꝰ diebus ibideꝫ moꝛãtes ſe lauabãt: ⁊ oꝛa
bant deũ: vt eis illaꝫ ſtellam quã balaã predixerat
oñderet. Quadaꝫ igit̃ vice.ſ. in die natalis dñi dũ
ſic ibidẽ manerent: ſtella q̃daꝫ ad eos ſuꝑ mõtem
venit: q̃ habebat foꝛmaꝫ pulcherrimi pueri ſuper
cuius capite crux ſplendebat. q̃ magos allocuta ẽ
dicens. Ite velocius in terraꝫ iuda: ⁊ ibidẽ regem
quẽ queritꝭ natuꝫ inuenietꝭ. Tũc illi continuo ve-
nire ceperunt: ſꝫ quõ in tã paruo tꝑe.ſ. in tredeciꝫ
diebus ꝑ tanta t̃rarũ ſpatia venire potuerũt.ſ. ab
oꝛiente vſqꝫ ĩ hieruſalẽ: q̃ in medio mundi dr̃ eſſe
ſita. Dicẽdũ ẽ ſꝫm Remigiũ: qm̃ talis puer ad quẽ
ꝑꝑabãt eos in tã breui ſpatio ꝑducere potuit. Vl̕
põt dici ſcðm Hieronimũ ꝙ ſuꝑ dromedarios ve
nerũt: q ſũt aĩalia velociſſima: q tantũ currũt vna
die: q̃tuꝫ equus in tribus. Vñ dr̃ dromedarius a
dromos qð ẽ curſus: ⁊ ares qð ẽ v̇tus. Cum ergo
hierl̕ymã veniſſent: ĩterrogauerũt dicẽtes. Ubi ẽ
q natus ẽ rex iudeoꝛuꝫ: Nõ.n. interogauerunt an
natus ſit: q2 hoc credebãt: ſꝫ q̃runt vbi natus ſit: ⁊
q̃ſi aliqs introgaſſet eos vñ ſcitis hunc regẽ natuꝫ
eẽ. rñderũt. Vidimus ſtellã eius in oꝛiente: ⁊ veni
mus adoꝛare eũ: hoc ẽ nos exñtes in oꝛiẽte vidimꝰ
ſtellaꝫ eius.i. natiuitatꝭ oñſiuaꝫ. Vidimus inq̃aꝫ
ſuꝑ iudeã poſitã: vel nos exñtes in nr̃a regione vi
dimus ſtellaꝫ eius ĩ oꝛiẽte.i. in oꝛiẽtali ꝑte. His v̇-
bis ſicut dicit Remigius in oꝛiginali. veruꝫ homi
nem ⁊ verum regem ⁊ veruꝫ deum confeſſi ſunt.
Verum hoiem cũ dixerunt. Ubi ẽ q natus ẽ. verũ
r gẽ cũ aiũt. rex iudeoꝛũ: verũ deũ cũ ſubiũgũt. ve
nimus adoꝛare eũ. Preceptũ.n. fuit vt nullus ni-
ſi ſolus deus adoꝛaret̃. Sꝫ Herodes hoc audiens
turbatus eſt ⁊ oĩs hierl̕yma cũ illo. Triplici de cã
rex turbatꝰ eſt: ⁊ oĩs hierl̕yma cũ illo. Primo ne
iudei regẽ natũ tanq̃ꝫ ſuũ reciperẽt ⁊ ſe tanq̃ꝫ alie-
nigenã expellerent. Vñ chryſoſtomus ſicut ramũ
arboꝛis in excelſo poſitũ: leuis etiã aura mouet: ſic
⁊ ſublimes hoĩes in culmine dignitatũ exñtes: le-
uis etiã fama ꝯturbat. Scðo ne a romanis culpa-
ri poſſet: ſi aliqs ibi rex vocaret̃ quẽ auguſtꝰ nõ cõ-
ſtituit. Sic.n. oꝛdinauerãt romani: vt nullus deus
vel rex ſine ſui licẽtia ⁊ ĩperio diceret̃. Tertio qm̃
ſicut dicit Grego. Celi rege nato: rex t̃re turbatꝰ
eſt: q2 nimirũ altitudo terrena ꝯfundit̃: dũ celſitu
do celeſtis apit̃. Oĩs etiã hieroſolyma cũ illo tur-
bata ẽ triplici de cauſa. Primo q2 ĩpiĩ gaudere ne
queũt de aduẽtu iuſti. Scðo vt regi turbato adu-
larnetur. per hoc ꝙ ſe ſĩlr̃ turbatos oſtenderẽt.
Tertio q2 ſicut ſe vẽtis ꝯcutiẽtibꝰ vna ꝯcutit̃: ſic ⁊
regibꝰ ſeſe adinuicẽ certãtibꝰ ꝑplus cõturbat̃. Et
iõ ex hoc timuerũt: ne.ſ. p̃nte ⁊ futuro rege adiui-
cẽ certãtibꝰ ſi ꝑturbatiõibus ĩuoluerent̃. hec ẽ rõ
Chryſo. Tunc herodes oẽs ſacerdotes ⁊ ſcribas
ꝯuocans ſciſcitabat̃ ab eis vbi chriſtus naſceret̃.
Cũ autẽ ab eis didiciſſet ꝙ ĩ Bethleẽ iude: voca
tis ad ſe clã magis diligenter ab eis didicit tẽpus
ſtelle: vt videlicet ſciret qd faceret ſi ad ſe magi
nõ redirẽt. Dixitqꝫ eis vt inuito puero ei renũcia
rẽt ſimulãs ſe velle adoꝛare quẽ volebat occidere.
¶ Et nota ꝙ cũ magi hierl̕ymaꝫ ingreſſi fuiſſent
ſtelle ducatũ amiſerũt: ⁊ hoc ꝓpter tres rationes.
¶ Prima vt de loco natiuitatis chriſti q̃rere coge
rent̃ vt ſic de ipſiꝰ oꝛtu teſtificarent̃: tã ꝑ ſtelle ap-
paritõeꝫ q̃ꝫ ꝓphetie aſſertõem: ſicut ⁊ factum eſt.
¶ Scðа qm̃ auxiliũ q̃rẽtes. humanũ iuſte ꝑdere
meruerũt diuinũ. ¶ Tertia qm̃ ſigna infidelibus
data ſũt ſꝫm apl̕m: ſꝫ ꝓphetia fidelibus. ⁊ iõ ſignũ
datũ iſtis dũ adhuc eẽnt infideles nõ debuit appa
rere dũ adhuc eẽnt inter iudeos fideles. Hec tri-

plex rō tangit in glosa. Cū āt hierlm egressi fuis-
sent stella antecedebat eos vsq₃ dū venissent supra
vbi erat puer. De hac stella cuiusmodi fuerit: tres
sūt opiniones q̄s ponit Remigi⁹ i originali. Qui-
dā dicūt fuisse spm sctm vt ille q postmodū descen-
dit sup dn̄z baptizatū i spē colūbe apparuerit etiā
mag꞉ i spē stelle. Alij vt Chryso⁹. dicunt ꝙ fuerit
angelus: vt ipse q apparuit pastoribus appꝛuerit ⁊
mag꞉: s₃ ipsis pastorib⁹ iudeis tanq̄₃ rōne vtentib⁹
apparuit in originali forma. Gentilibus vō tanq̄₃
irrōnabilib⁹ i spē irrōnali. Alij: qđ veri⁹ credit: ꝙ
fuerit stella đ nouo creata: q̄ pacto suo ministerio
rediijt in ꝓiacentē materiā. Ista aūt stella scđm ꝙ
dicit fulgentius: differebat ab alijs i trib⁹. s. in situ.
q: nō erat localit sita i firmamēto s₃ pēdebat i me-
dicullio aeris proximo terre. In fulgore q: ceteris
erat splēdidior: qđ inde p₃. q: splendorē ei⁹ nō po-
terat splendor solis offuscare. imo i meridie luci-
dissima appꝛebat. In motu quia ꝓcedebat magos
more viatoris. Nō. n. mouebat motu circulari. s₃
q̄si motu aīali ⁊ ꝓcessiuo. Alie tres differētie tan-
gunt i glosa Math. scđo. q̄ icipit sic: Hec stella do
minice natiuitat꞉: ꝑma i origine. q: alie in ꝑncipio
mūdi sūt facte: hec nō. Scđa in officio q: alie facte
sunt vt sint i signa ⁊ tēpora: vt dicit Genesis ꝑmo
Hec aūt vt magis viā ꝓberet. Tertia i duratione
q: alie sūt ꝑpetue: hec cōpleto officio suo rediijt in
māam ꝓiacentē. Cū aūt stellā vidissent. gauisi sunt
gaudio magno valde. ¶ Notāduz ꝙ q̄ntuplex ē
stella quā isti magi viderūt. s. stella mālis: stella spi
ritualis: stella intellectualis: stella rōnalis: ⁊ stella
supsubstantialis. ¶ Primā. s. mālem viderunt in
oriente. ¶ Scđam. s. spūalē q̄ ē fides viderunt i
corde. Nisi. n. hec stella. s. fides ꝑus i eorū corde ir
radiasset neq̄q̄₃ ad visionē ꝑme stelle venissēt. ha-
buerūt. n. fidē đ ei⁹ humanitate: cū dixerūt. Ubi ē
q nat⁹ ē. Et de eius regali dignitate: cū dixerunt.
rex iudeorum: et de eius deitate cum dixerunt.
venim⁹ adorare eū. Tertiā. s. itellectualē q̄ ē ange
lus viderūt in sōno qn̄ ꝑ angelū sunt admoniti ne
redirent ad herodē. S₃ fm quādā glosā: nō ange
lus sed ipse dn̄s eos admonuit. Quartā. s. rōnalez
q̄ fuit beata virgo viderūt i diuersorio. Quintā. s.
supsubstantialē q̄ fuit Xps viderūt i ꝓsepio. Et de
hac duplici dr. Intrātes domū iuenerūt puerū ⁊c.
Quel₃ āt istarū dr stella. de ꝑma. psal. Lunā ⁊ stel
las q̄ tu fundasti. De scđa eccl'iastici. 43° Species
celi. i. celest꞉ hoīs gloria stellarū. i. virtutū. De. 3ª.
Baruch. 3°. Stelle aūt dederūt lumē i custodijs
suis. De 4ª. Aue mar꞉ stella. De 5ª. Apoca. vlt°.
Ego sū radix ⁊ gen⁹ dauid: stella splendida ⁊ ma-
tutina. Propter visionē ꝑme ⁊ scđe stelle magi ga
uisi sūt. Propter visionē tertie stelle gauisi sūt ga-
udio. Propt visionē q̄rte: gauisi st gaudio magno
Propter visionē q̄nte gauisi sunt gaudio magno.
valde. Uel sicut dicit glo. Ille gaudet gaudio q de
deo gaudet. Et addit magno: q: eo nihil ē maius.
⁊ valde q: de magno pōt alius plus ali⁹ min⁹ gau
dere. Uel ꝑ horū vborū exaggeratōez voluit ōn-
dere euāgelista ꝙ homīes plus gaudēt de rebus

ꝑditis: ⁊ iteruz iuentis q̄₃ de semꝑ possessis. Cūq₃
domunculā intrassent ⁊ puerū cū matre iuenissent
flexis genib⁹ singuli hec munera obtulerūt. s. au-
rū: thus: ⁊ myrraz. Hic exclamauit Augustinus
dicens. O stupenda infantia cui ⁊ astra subdunt.
Cuius ē ille magnitudinis ⁊ supne glorie: ad cui⁹
pānos ⁊ āgeli excubāt ⁊ sidera obsecūdāt: ⁊ reges
trepidāt: ⁊ sectatores sapientie geniculant O be-
atū tuguriū. O sedes dei scđa post celū: vbi nō lu-
cerna s₃ stella. O celeste palatiū: in quo habitat nō
Rex gēmatus: s₃ de⁹ incorporat⁹. Cui ꝓ mollib⁹
thoris dura ꝓsepia ꝓ laq̄arib⁹ aureis fumigata cul
minū tecta: s₃ sideris obsequo decorata Stupeo cū
video pānos ⁊ intueor celos. Estuo cū aspicio in
ꝓsepio mendicū ⁊ sup astra ꝓclaruz. Itē Bernar-
dus. Quid facitis o magi qđ facitis? Lactentē pu
erū adoratis i tugurio vili: in vilib⁹ pānis. Ergo
ne de⁹ ē iste? Quid facitis ꝙ auruz offertis. Ergo
rex est iste? Et vbi aula regia: vbi thronus: vbi cu
rie regalis freq̄ntia? Nūqd aula ē stabulū. thronus
ꝓsepiū: curie freq̄ntia Ioseph: ⁊ maria? Isti isipiē-
tes facti sūt. vt fierent sapiētes. De hoc ēt sic dicit
Hilarius in libro scđo de trinitate. Parit virgo s₃
part⁹ a deo ē. Infans vagit: laudātes angeli audi-
unt: pāni sordēt: ds adorat. Itaq₃ ꝑtātis dignitas
nō amittit dū carnis humilitas ꝑdicat. Ecce qn̄
i xp̄o puero: nō tantū fuerūt humilia: ⁊ infirma: s₃
etia₃ diuina sublimia ⁊ excelsa: de hoc etiam dicit
Hieronimus sup epistolā ad hebreos. Respic꞉ cu
nas xp̄i: vide parit ⁊ celū. vagiētē i ꝓsepio intue-
ris ifātē: sed angelos ausculta laudātes. Hero-
des ꝑseq̄t: s₃ adorant magi: ignorant pharisei: sed
stella demōstrat. Baptizat a suo: s₃ vox dei desup
tonantis audit: aquis imergit sed columba descē-
dit: imo spūs in colūba. Quare aūt magi huiusmo
di munera obtulerunt multiplex est ratio. Prima
qn̄ traditio antiquoruz fuit: vt dicit Remigius:
vt nullus ad deū vel ad regē vacu⁹ itroiret. Per-
se āt ⁊ caldei talia munera ꝯsueuerāt offerre. Isti
. n. vt dicit in historia scholastica: venerūt a finib⁹
ꝑsarum ⁊ chaldeorū: vbi ē fluuius sabba: a quo et
sabbea dicit regio. Scđa q̄ est Bernar. qn̄ beate
virgini auruz obtulerūt ꝓpter iopie subleuatōez.
thus ꝓpter stabuli fetorē: mirrā ꝓpter pueri mē-
brorū cōsolatōez ⁊ malorū vmiū expulsionē. Ter-
tia qn̄ aurū ad tributū: thus ad sacrificium: mirra
ad sepulturā ꝑtinet mortuorū. Per hec tria ergo
itimat regia potestas: diuina maiestas: ⁊ humana
mortalitas. Quarta qn̄ aurū significat dilectionē:
thus orōnez: mirra carnis mortificationez. Et hec
tria xp̄o debem⁹ offerre. Quinta qn̄ ꝑ hec tria si-
gnificant tria q̄ erāt i xp̄o. s. diuinitas ꝓciosissima:
aīa deuotissima. ⁊ caro integra ⁊ incorrupta. Hec
tria significabant ꝑ illa q̄ erant in archa. Nā vga
q̄ floruit caro ē Christi q̄ resurrexit. psalmista. Et
refloruit caro mea ⁊c. Tabule vbi erāt scripta ꝓcep
cepta ē aīa i qua sūt oēs thesauri scientie ⁊ sapiētie
dei abscōditi. Manna: deitas q̄ h₃ oēz saporez et
oēz suauitatē. Per aurū ergo qđ ē ꝓciosi⁹ oib⁹ me
tallis itelligit diuinitas ꝓciosissima. Per thus aūt

anima deuotissima: qꝛ thus significat deuotionē ⁊ oꝛonē. psal. Dirigat oꝛo mea ⁊c. Per mirrā q̄ cōseruat a corruptiōe: caro icorrupta. Admoniti aūt magi i sōnis ne redirēt ad herodē ꝑ aliā viā reuersi sūt i regionē suā. Ecce quō magi ꝓfecerūt. Naꝫ stella duce venerūt. ꝑ hoies imo ꝑ ꝓphetā edocti sūt: āgelo duce redierūt. Horū corꝑa mediolāi i ecclesia q̄ nūc ē frm̄ ꝑdicatorū q̄escebāt: sꝫ nūc coloīe requiescūt.

ℭ De scō Paulo p̄mo heremita.

Paulus primꝰ heremita vt testatur Hieronymꝰ qui eiꝰ vitam cōscripsit: feruēte Decij ꝑsecutiōe heremū vastissimā adijt: ibiqꝫ i quadā speluca. 60. ānis hoibꝰ icognitꝰ ꝑmāsit. Iste āt deciꝰ dicitur fuisse galienꝰ: qꝛ fuit binomiꝰ: q cepit āno dn̄i 256. Vidēs eni scūs Paulus xp̄ianis tot tormētorū gn̄a irrogari i heremū aufugit. Eo sigdē tēpore duo iuuenes christiani cōprehenduntꝰ: quorum vnꝰ toto corpore melle pungiꝰ: et sub ardore solis aculeis muscarū: ⁊ scabronū: ⁊ vesparū lacerādus exponiꝰ. Alter vo mollissimo lecto iponiꝰ: ⁊ i loco amenissimo collocaꝰ: vbi aerꝭ tēperies: riuulorꝫ sonitꝰ: auiū cātus: ⁊ florū olfatꝰ. Funibꝰ tn̄ floreis coloribꝰ obtectꝭ sic iuuenis cigiꝰ: vt manibꝰ vl' pedibꝰ se iuuare nō posset. Adest q̄dā iuuēcula corpe pulcherrima ⁊ ipudica: ac ipudice tractat iuuenē dei amore repletū. cū aūt ille i carne motꝰ cōtrarios rōni sensisset nō habēs arma q̄bus ab hoste se eruat: liguā ꝓpriā dētibꝰ suis icidit ⁊ i faciē ipudice expuit: ⁊ sic tētationē doloꝛ fugauit: ⁊ tropheūꝫ laude dignū ꝓmeruit. Horū et aliorū penis territus sāctꝰ paulus heremū petijt. ℭ Eo tēpore cuꝫ Antoniꝰ primū se inter monachos heremicolā cogitaret: in sōnis aliū se multo meliorē heremū icolere edoceꝰ. Qui dū eū per siluas inq̄reret: obuiū habuit hypocentaurū hoiēꝫ equo mixtū q eī viaꝫ dextrā demōstrauit. Postmodū obuiū habuit animal ferēs fructꝰ palmarū supra imagine hois insignitū: deorsū vero capre formā habēs. Qui dū ipꝫ per deū cōiuraret vt sibi diceret q̄s esset: Respōdit se esse satyrū deū siluarū ꝑꝫ errorē gētiliū. Postremo obuiauit ei lupꝰ: qui eū ad cellā sancti pauli perduxit. Paulus aūt Antoniū presentiēs ostiū sera clausit. Antoniꝰ vero rogat vt sibi aperiat: asserēs se nunq̄ꝫ inde recessurū: sꝫ potius moriturū. Victus paulus ei aperuit: statiqꝫ ambo in amplexus ruūt. Cūqꝫ hora prādij adeēt coruꝰ duplicatā panis partē attulit. cūqꝫ de hoc Antoniꝰ mirareꝰ respōdit paulus ꝙ deꝰ sibi oī die taliter mīstrabat et ānonā ꝓpter hospitē duplicauerat. Pia lis oritur quis magis dignꝰ esset panē diuidere. Defert paulus hospiti: et antonius seniori. Tādeꝫ vterqꝫ manū apponūt: ⁊ in equas partes panē diuidunt. Cū autē antoniꝰ rediēs iam celle sue appropinq̄ret: vidit angelos pauli animā deferētes. Qui velociter rediens īuenit corpꝰ pauli flexis genibus in modū orantꝭ erectū: ita vt ipsuꝫ viuere estimaret. Sꝫ cū ipsum mortuū didicisset ait. O sācta anima que gerebas in vita morte mōstrasti. cū aūt nō haberet vnde sepulturā faceret: ecce duo leones aduenerūt et foueā parauerūt: sepultoqꝫ eo ad siluā redierūt. Antoniꝰ autē tunicā pauli ex palmis cōtextā assūpsit: qua postmoduꝫ solēnitatibꝰ vtebaꝰ. Obijt aūt circa ānū. 286.

ℭ De nomie.

Remigius dicitꝰ a remi qđ est pascēs: ⁊ geos qđ est terra: quasi pascēs terrenos doctrina. Vel remigiꝰ dicitꝰ a remi qđ est pastoꝛ: ⁊ geon qđ est luctatio: quasi pastoꝛ ⁊ luctatoꝛ. Pauit eniꝫ gregē suū verbo ꝑdicatiōis: exēplo cōuersationis: suffragio oꝛonis. Est etiā triplex genꝰ armorū. s. defēsiōis vt scutū: purgatiōis vt gladiꝰ: munitiōis vt loꝛica siue galea. Luctatꝰ ē igꝛ ꝯ diabolū scuto fidei: gladio vbi: et galea spei. Eiꝰ vitā Ignatꝰ remēsis archieps̄ scripsit.

ℭ De scō Remigio.

Remigius doctoꝛ egregiꝰ ⁊ cōfessoꝛ domini gloriosus: a quodā heremita nasci taliter ē preuisus. Cū eni vādalorū ꝑsecutio totā franciā deuastasset: quidā reclusus vir sāctus qui lumē oclorū amiserat ꝓ pace ecclesie gallicane crebris oꝛonibꝰ dominū exorabat: ⁊ ecce angelus dn̄i in visu ei astitit: eiqꝫ dixit. Scito ꝙ mulier illa noie Cilina: filiū noie Remigiū gn̄abit: q gentē suā a malorū incursibꝰ liberabit. Cūqꝫ euigilasset stati ad domū Ciline venit: ⁊ quod viderat enarrauit. Cūqꝫ illa nō crederet: eo ꝙ anus iā eēt ille rn̄dit. Scias ꝙ cū puerū ablactauerꝭ oclos meos de lacte tuo punget: ⁊ ꝯtinuo mihi visū restituet. Cūqꝫ ꝑ ordinē hec oīa cōtigissent: Remigiꝰ mūdū fugit: ⁊ reclusoriū itrauit. Crescēte aūt eius fama cū esset viginti duorū annorū: ab oī populo remensis archieps̄ ē electꝰ. Tāte aūt māsuetudinis fuit: ꝙ etiā ad mensā eius passeres veniebāt: ⁊ de manu eiꝰ reliquias ciborū comedebāt. ℭ Quodā tēpore cū in domo cuiusdā matrone hospitatꝰ fuisset ⁊ illa modicū vini haberet: Remigiꝰ celariū intrauit ⁊ suꝑ doliū crucē fecit. Cūqꝫ ibidē orasset: mox desuper vinū egrediꝰ: ita ꝙ per mediū celariū effūdebaꝰ. ℭ Cū aūt Clodūcus rex frācie gētilis eēt: nec ab vxore sua christianissima conuerti posset: vidēs ꝙ infinitꝰ exercitꝰ alamanorū suꝑ se vēisset: dn̄o deo quē vxoꝛ sua colebat votū vouit: ꝙ si de alamanis sibi victoriā cōcederet: mox fidē xp̄i reciꝑet: quod cū fecisset: ad libitū ꝯsecutꝰ btm̄ remigiū adijt: ⁊ se baptizari poposcit. Cūqꝫ ad fōteꝫ baptismatꝭ aduenisset: nec ibidē sacrū chrisma haberet: ecce colūba quedā ampullā cū chrismate in rostro detulit: de quo regē pōtifex liniuit. Hec aūt ampulla i remēsi ecclesia cōseruaꝰ: ⁊ inde vsqꝫ hodie reges frācie inunguntꝰ. ℭ Post lōgū tēpus cū Genebaldus vir ꝓuidus neptē bti remigij in vxorē haberet: ⁊ se religiōis cā mutuo absoluisset predictū Genebaldū btūs remigiꝰ laudunēsē episcopū ordinauit. At Genebaldus cū vxorē suā instruēdi causa ad se sepiꝰ venire ꝑmitteret ex freq̄nti colloquio animꝰ eius i cōcupiscētiā inflāmatur: ⁊ vsqꝫ in peccatū secū ꝓlabiꝰ. Que cōcipiēs et filium pariēs hoc episcopo itimauit. Et ille cōfusus ad eā remisit dicēs. Quoniā puer de latrocinio acquisitꝰ est: volo vt latro voceꝰ. Ne auteꝫ suspitio

aliq̄ oꝛiret vxoꝛē suā sicut pus ad se venire pmisit. Uerūtamē post ꝑmi peccati fletū secū ruit iterum in peccatū: que cū filiā peperisset et hoc epō rettulisset: ille respōdit. Illā filiā vulpeculā noiate. Tādē ad se reuersus Remigiū adijt: ⁊ ad pedes suos ꝓcidēs stolā de collo suo deponere voluit: qđ cuꝫ sanctꝰ remigiꝰ pꝛohibuisset ⁊ ab eo qd acciderit audiuisset: blāde cū ↄsolās ipsū in quadā cellula parua per septē ānos reclusit: ⁊ ipse interī eiꝰ ecclesiā gubernauit. Septio igit āno: cū in cena dn̄i in oꝛōne ꝑsisteret: angelus dn̄i eidē astitit et peccatū suū sibi dimissū ꝓhibuit: ac vt foris exire debeat imperauit. Cui cū respōdisset nō possum: qm̄ dn̄s meus remigiꝰ ostiū hoc clausit ⁊ sigillo suo muniuit. Angelus ait. Ecce vt scias celū tibi apertuꝫ esse. hoc etiā ostiū saluo sigillo nunc aperiet. Statiqꝫ vt dixerat est apertū. Tūc genebaldus iactās se ī medio ostij in modū crucis ait. Etiā si dn̄s meꝰ iesus xp̄s ad me veniret huc: hinc nō egrediar nisi dn̄s meꝰ remigius huc veniat qui me reclusit. Tūc sāctus remigiꝰ ad admonitionē angeli laudunū venit ⁊ ipsū ī locū suū restituit: qui vsqꝫ ad obitū ī sāctis operibꝰ perseuerauit. et latro filiꝰ eius in epatu eidē successit: qui etiā sāctꝰ fuit. Tādem sāctꝰ remigius multis clarus virtutibꝰ in pace quieuit circa annū dn̄i qugētesimū. ℭ De noīe.

h **Ilarius** dictus est quasi hilaris: qꝛ in seruitute dei valde hilaris fuit. vel hilariꝰ q̄si alariꝰ: ab altꝰ ⁊ ares v̄tus: qꝛ fuit altꝰ in sciētia: ⁊ virtuosus ī vita. vel hilariꝰ dicit quasi habile: qđ ē quasi ꝑmoꝛdialis materia: q̄ obscura fuit: ⁊ ipe ī dictꝭ suis magnā habet obscuritatē ⁊ pꝛofunditatē.

ℭ De sancto Hilario abbate.

h Ilariꝰ pictauoꝛū vrbis ep̄s regiōis equitanie oꝛiūdus q̄si lucifer refulgens inter astra ꝓcessit. Hic vxoꝛē ꝑmitꝰ hn̄s ⁊ filiā ī laicali habitu monasticā vitā ducebat. Tādē in vita ⁊ scia ꝓficiēs in epm̄ est elcūs. Cum igit btūs Hilariꝰ nō solū ciuitatē suā sꝫ etiā totaꝫ franciā ab hereticis defēsaret ad suggestionē duorū epoꝛū q heresi fuerāt depꝛauati ab iperatoꝛe q hereticoꝛū fautoꝛ erat: cū btō Eusebio vercellēsi epō est ī exiliuꝫ relegatꝰ. Deniqꝫ cū vbiqꝫ arriana heresis pulularet. ⁊ ab iperatoꝛe licentia data eēt: vt oēs epi ↄuenirēt ⁊ de v̄itate fidei disputarēt. Cū sanctus Hilariꝰ aduenisset: ad petitōeꝫ dcōꝝ epoꝛū qui eius eloquentiā ferre nō poterant: Pictauiam redire cōpellit. Cū aūt ad isulā galinariā que tota erat plena serpentibꝰ appꝛopiquasset: ⁊ ī ipsā descēdisset: oēs serpētes ex sui visiōe fugabat ⁊ in medio īsule palū fixit: nec amplius libertas data ē illꝰ occupare qđ vetuit tāq̄ꝫ pꝫ īsule nō sit fra sꝫ pelagꝰ. Cū ergo pictauis esset: quedā īfātē sine baptismo defunctū suis oꝛationibus ad vitā restituit. Nam tādiu iacuit ī puluere donec surgerent parit senex de oꝛōne ⁊ infans de morte. Cuꝫ filia eiꝰ Apia maritū vellet accipe. Hilariꝰ pr̄ eius ei predicauit ⁊ in sacre virginitatis ꝓposito ↄfirmauit. quā dū ille firmam considerans: ⁊ ne aliquādo flecteretur foꝛmidās dominū instātius exoꝛauit vt eā ad se reciperet: nec vltra viuere pmitteret: qđ ⁊ factū est. Nā post paucos dies ad dn̄ꝫ migrauit: quā ipse ꝓpꝛijs manibus sepeliuit. Qđ mr̄ beate Apie ↄsiderans epm̄ rogauit vt sibi quod ⁊ fillie īpetraret: qđ ⁊ fec: ⁊ ipsā oꝛōne sua ad regnū ꝑmisit. ℭ Eo tpe Leo papa hereticoꝛū ꝑfidia depꝛauatꝰ oīuꝫ epoꝛū ↄciliū ↄuocauit: qbꝰ cōuocatꝭ Hilariꝰ nō vocatꝰ aduenit: qđ audiēs papa p̄cepit ne aliqs sibi assurgeret: nec aliquē locū daret. Cū gͦ igressus fuisset dixit ad eū papa. Tu es hilariꝰ gallus: ⁊ ille. Nō sū gallus. sꝫ de gallia. i. nō sū ī gallia natꝰ: sꝫ đ gallia ep̄s. cui papa. Et si tu es hilarius de gallia: ego sū Leo romane sedis aplicꝰ ⁊ iudex. cui hilariꝰ. Et si sis Leo nō de tribu iuda: ⁊ si iudicas residens. sꝫ nō in sede maiestatꝭ. Tūc papa cū īdignatōe surrexit dicēs. Modicū pꝛestolare donec redeā: ⁊ tibi qd mereris reddam. cui hilarius. Si nō redieris qs mihi ꝓ te respōsurꝰ erit: ⁊ ille. cōcitꝰ redibo: ⁊ tuā supbiā humiliabo. Cū ergo papa ad secreta sue nature iuisset dissenteria perijt ⁊ oīa ītestina ibidē ꝓijciēs miserabilr̄ vitā finiuit. Interea vidēs Hilarius ꝙ nullus sibi assurgeret paciēter ferēs ī terrā se posuit dicēs. Dn̄i est terra Statimqꝫ nutu dei terra quā īsederat sursū se extulit: ⁊ vsqꝫ ad equalitatē alioꝛū epoꝛū se leuauit. Cū igit papa mirabiliter nūciaret defūctus: assurgēs Hilarius oēs epos ī fide catholica cōfirmauit ⁊ cōfirmatos ad ꝓpꝛia remisit. Hoc aūt miraculū de morte Leonis pape dubitationē hꝫ: tū qꝛ historia ecclīastica vel tripartita nihil de hoc loqt: tuꝫ qꝛ aliqueꝫ papā talis nois tūc fuisse cronica nō testat: tū qꝛ hieronymꝰ dicit. Scā romana ecclīa sp̄ īmacualta pmāsit: ⁊ ī futuro manebit sine vlla hereticoꝛū īsultatōe. Posset tn̄ dici ꝙ tūc fuisset aliqs papa sic vocatꝰ: n̄ qdē canonice electꝰ: sꝫ tyrānice ītrusus vl forte Liberiꝰ papa q Cōstātio heretico fauebat alio noie dictꝰ ē leo. Tādē mltis miraclis ꝑpetratꝭ cū btūs Hilariꝰ īfirmatꝰ obitū suū īminere cognosceret. Lcōtiū pr̄ sbꝫ quē maxie diligebat ad se vocauit: ⁊ nocte iminēte vt foras exeat admonuit: ⁊ si qd audissꝫ vt renūciet īpauit. Ille iussa cōplēs voces adhuc citatꝭ tumltuātꝭ se audisse reuertēs exposuit: ⁊ cū circa eū vigilaret finē eiꝰ expectās media nocte iterū iubet exire: ⁊ qd audiret iacēti referret. Qui cuꝫ se nihil audisse renunciasset: mox nimia claritas quā etiam p̄dictus pꝛesbyter sufferre nō poterat ad euꝫ intrauit. ⁊ sic paulatim recedēte lumine ad dn̄m migrauit. Floruit autem circa ānū dn̄i. 340. sub Cōstātino. ℭ De noie.

m **Acharius** dicit a macha qđ est igeniū. ⁊ aures v̄tus Uel dr̄ a macha qđ ē pcussio: ⁊ rio magr̄ Fuit eni igeniosus ↄtra demonis fallaciā: v̄tuosus quātū ad vitā: pcussio ī domatiōe coꝛpoꝛꝭ. magr̄ ī regimie ꝑlatiōis. vl' machariꝰ. i. btūs.

ℭ De sancto Machario abbate.

m Acharius abbas descēdit de sciti: et intrauit dormire in monumēto vbi sepulta erāt corpoꝛa paganoꝝ: ⁊ extraxit vnū

18

corpꝰ sub caput suũ tanq̃ȝ plumatiũ puluinar. De
mones aũt volẽtes eũ terrere vocabãt q̃si vnã mu-
lierẽ: dicẽtes. Surge: veni nobiscũ ad balneũ. Et
alter demõ sub ipso tanq̃ȝ ex mortuo illo dicebat.
Peregrinũ quẽdã habeo sup me: ⁊ nõ possũ veni
re. Ille aũt nõ expauit: sȝ tõdebat corpꝰ illud dicẽs
Surge ⁊ vade si potes. Et audiẽtes demones fu
gerũt: voce magna clamãtes: vicisti nos domine.
¶ Dũ aliqñ abbas macharius a palude ad cellã su
am pteriret: occurrit ei diabolus cũ falce messoria
⁊ volẽs eũ cum falce pcutere nõ potuit: ⁊ dixit ei.
Multã violẽtiã patior a te Machario: q: nõ pos
sũ pualere aduersũ te. Ecce eni qcquid tu facis et
ego facio: ieiunas tu: ⁊ ego penitꝰ nõ comedo: vigi
las tu: ⁊ ego oĩno nõ dormio. Unũ ẽ solũ ĩ quo me
supas. ⁊ dixit abbas. Quid ẽ illud? Cui ille. Humili
tas tua p quã nõ pualeo aduersũ te. ¶ Dũ tẽtati
ones ipsũ nimiũ molestarẽt surgẽs ⁊ magnũ saccũ
harene humeris suis supipones: diebꝰ multis sic p
desertũ ibat: quẽ Theosebiꝰ inueniẽs dixit. Abba
cur tãtũ onus portas? et ille. Uexo vexãtem me.
¶ Abbas machariꝰ vidit sathanã trãseũtẽ ĩ hitu
hoĩs: ⁊ habẽtẽ vestimẽtũ lineũ laceratũ: ⁊ p oĩa fo
ramina depẽdebãt ãpule. ⁊ dixit ei. Quo vadis? et
ille. Uado potionare fratres. cui machariꝰ. Qua-
re tot ãpullas portas? rñdit. Gustũ fratribꝰ porto:
⁊ si vnũ alicui nõ placebit: offerã aliud: vl' tertiũ: ⁊
sic p ordinẽ vt aliqd placeat. ⁊ cum rediret dixit ei
machariꝰ. Quid fecisti? rñdit. Oẽs sci sũt: et nemo
mihi acqeuit nisi vnꝰ qui vocat Theocistus. Sur
gẽs ãt machariꝰ illuc iuit: ⁊ fratrẽ tẽtãtũ inueniens
sua cũ exhortatiõe ꝯuertit. ¶ Post hec iterũ euȝ
machariꝰ inueniẽs dixit. Quo vadis? cui ille. Ad
fratres vado. Reuertenti occurrit senex et dixit.
Quid faciũt fratres illi? cui diabolus. Male. ⁊ di
xit. Quare? q: oẽs sci sũt: ⁊ qd ẽ maius malũ vnuȝ
quẽ habebã amisi: ⁊ oĩbꝰ sãctior factꝰ est. Audiens
hoc senex egit grãs deo. ¶ Quadã die sanctꝰ ma
chariꝰ caput defũcti reppit: et dũ orasset iterroga-
uit illud cuiꝰ caput fuerit. ⁊ rñdit se fuisse paganũ:
et dixit ei machariꝰ. Ubi ẽ aĩa tua? rñdit ĩ iferno.
Cũq̃ȝ reqreret si multũ ĩ pfũdo eẽt. rñdit ꝙ tãtũ ĩ
pfũdo erat: quãtũ distaret terra a celo. cui macha
rius. Sũt ne aliq te pfũdiores? rñdit. Etiã iudei.
cui iterũ ille. Et vltra iudeos sũt ne aliq pfũdio-
res? cui ille. Profũdiores oĩbꝰ sũt falsi xpiani: qui
xpi sãgnie redẽpti tãtũ pciũ parnipẽdũt. ¶ Dum
per quãdã solitudinẽ pfundissimã pgeret macha
rius: ad quodlibȝ miliare arũdinẽ figebat: vt post
modũ redire sciret. Sȝ dũ iã nouẽ dietas fecisset:
⁊ ĩ quodã loco qesceret diabolus oẽs arũdines col
legit: ⁊ ad caput eiꝰ posuit. vnde ad redeũdũ plu-
rimũ laborauit. Frater quidã plurimũ cogitatiõi-
bus suis molestabat: ꝙ scilȝ in cella sua inutilit es
set. Sȝ si iter hoĩes hitaret mlťs pdesse possȝ. Qui
cũ cogitationes suas machario retulisset: ille ait.
Fili sic illis respõde. Hoc saltẽ facio: q: pp̃ter xpȝ
parietes istiꝰ celle custodio. ¶ Dũ quẽdã culicẽ se
pũgẽtẽ manu occidisset: ⁊ multum de illo sãguinis
emanasset: reprehẽdẽs se ꝙ ppriã vidicasset iniu
riã: nudus sex mẽsibꝰ in deserto mãsit: ⁊ inde a sca
bronibꝰ totꝰ laceratꝰ exiuit. Post hoc multis clarus
virtutibꝰ in pace qeuit.

¶ De scõ Felice.

Felix prenomine in pincis dicit: vel
a loco ĩ quo reqescit: vel a subulis cuȝ q-
bus passus phibet. nã pica subula dicit.
¶ Aiũt eni ꝙ cũ magister puerorũ extiterit: ⁊ eis
nimiũ rigidus fuerit: tẽtus a paganis cũ christũ li
bere ꝯfiteret: traditꝰ fuerit ĩ maĩbꝰ puerorũ: quos
ipse docuerat: q cũ ĩ stilis ⁊ subulis occiderũt. Ec
clesia tamẽ magis tenere videt ꝙ nõ martyr exti
tit sȝ cõfessor. Hic ad quodcũq̃ȝ idolum ducebatur
vt ei sacrificaret: in illud exufflabat ⁊ ꝯtinuo cor-
ruebat. ¶ Legit aũt ĩ quadã legẽda ꝙ dũ Maxi
mus nolanꝰ eps persecutionẽ fugiẽs fame et gelu
afflictꝰ solo corruisset: Felix ab ãgelo ad eũ mittit:
⁊ cũ nihil ibi cibi haberet de sente pxima pẽdẽtẽ
vidit racemũ de quo ĩ os eiꝰ expressit vinũ hume
risq̃ȝ ĩpositũ secũ detulit. Ipso igit defũcto felix in
episcopũ eligit. Qui dũ pdicaret ⁊ psecutor eũ q̃re
ret iter parietes dirutos p modicũ aditũ se occul-
tauit. Statĩq̃ȝ nutu dei p aditũ illuȝ telas aranee
texuerũt. Quas dũ psecutores conspiciũt nemĩnẽ
illic esse putãtes abscedũt. Inde autẽ ad aliũ locũ
sanctꝰ Felix pergẽs a quadã vidua p tres menses
alimẽta suscepit: nunq̃ȝ tamẽ eiꝰ faciẽ vidit. Tãdẽ
pace reddita: ad ecclesiã suã rediit: ⁊ ibi ĩ pace re
quieuit. Sepultꝰ autẽ iuxta vrbẽ ĩ loco q dicit pin
cis. ¶ Huic ⁊ alius erat frater q Felix similit di-
cebat. Cũq̃ȝ etiã ipse idola adorare cogeret dixit:
inimici estis deorũ vestrorũ: q: si me ad illos duxe
ritis ĩ eos sicut frater meꝰ exufflabo ⁊ corruẽt. Ex-
colebat aũt scũs felix hortũ. Quidã vo olera eius
rapere cupiẽtes: dũ furtũ se facere cogitabãt tota
nocte hortũ diligẽtiꝰ excolebãt: mane aũt a scõ fe-
lice salutati peccatũ suũ cõfitẽtes ad ppria redie
rũt. Ueniẽtes ãt gẽtiles vt sãctũ felicẽ tenerẽt: ma
nus eorũ dolor nimiꝰ apphẽdit. Qui cũ vllularent
dixit eis. Dicite: xps est deꝰ: ⁊ dolor cõtinuo vos
dimittet. Quibꝰ dicẽtibus sanati sunt. ¶ Põtifex
idolorũ ad eũ venit dicẽs. Dñe ecce deꝰ meꝰ vt te
venientẽ vidit: ꝯtinuo fugã arripuit. Cui cũ dice
rẽ q̃re fugis? ait. vtutẽ huiꝰ felicis ferre nõ possuȝ;
Si ergo deꝰ meꝰ ita te timet: q̃ȝto magis ego te ti-
mere debeo? Quẽ cũ felix in fide ĩstruxisset bapti-
zari se fecit. Adorãtibus autẽ apollinẽ dixit felix.
Si vere deꝰ est apollo dicat mihi qd est qd in ma
nu nũc clausũ teneo? Habebat autẽ in manu cedu
lã ĩ qua oratio dñica erat scripta: quo nihil respon
dẽte gẽtiles cõuersi sunt. Tãdẽ missa celebrata: et
populo data pace in pauimẽto ĩ oratiõe se proijci
ens migrauit ad dominũ.

¶ De noĩe sancti Marcelli.

Marcellus dictus ẽ q̃si arcẽs ma-
lũ a se. vel dicit mar-
cellus quasi maria percellẽs. i. mũdanas
aduersitates pcutiẽs et cõculcãs. Assimulat enim
mũdus mari: q: sicut dic Chryso. sup Matth. In
mari est sonꝰ cõfusus: timor cõtinuꝰ: imago mortis:

vndarũ cõtentio infatigabilis: inconstãtia iugis.

¶ De sancto Marcello.

Marcellus cũ rome sũmus pontifex eẽt: ⁊ maximianũ imperatorẽ de nimia ĩ xp̄ianos seuicia icreparet: et in quadã domo cuiusdã matrone ĩ ecclesiã ꝯsecrata missã ageret: irat⁹ ĩperator domũ istã fecit stabulũ iumẽtorũ: et eũdẽ marcellũ ibidẽ ad seruitiũ cũ custodia aĩaliũ deputauit. In quo seruitio post mltos ãnos in domino requieuit: circa annũ dñi. 287.

¶ De nomie sãcti Anthonij.

Antonius dicit̃ ab ana qd̃ est sursũ: ⁊ tenens: q̃si superna tenẽs: ⁊ mũdana despiciẽs. Despicit aũt mũdũ: q: ĩmũdus: ingetus: trãsitori⁹: deceptorius: amar⁹. de his dicit Bernar. O mũde imũde qd ꝑstrepis: quid auertere nos conarꝭ: tenere nos vis fugiẽs. qd faceres si maneres: quẽ nõ deciperes dulcis: qui amar⁹ dulcia alimẽta mẽtirꝭ: Eius vitã athanasius scripsit.

¶ De scõ Antonio.

Antonius cũ eẽt vigiti annorũ: ⁊ audiret legi ĩ ecclesia. si vis ꝑfect⁹ esse: vade ⁊ vẽde oĩa q̃ habes: et da pauperib⁹. oĩa sua vẽdẽs paupib⁹ erogauit: ⁊ heremiticã vitã duxit. Hic ĩnumerabilia tẽtamẽta demonũ sustinuit. ¶ Quadã vice dũ spiritũ fornicatiõis virtute fidei superasset: diabolus ĩ specie pueri nigri ante eũ prostrat⁹ apparuit: ⁊ se ab eo victũ ꝯfessus est. Nã ⁊ hoc p̄cib⁹ ĩpetrauit: vt videret fornicationis demonẽ iuuenib⁹ insidiãtẽ: quẽ cuꝫ in p̄dicta forma vidisset dixit. Vilissima mihi apparuisti specie. te vltra nõ timebo. ¶ Alia vice dũ in quodaꝫ tumlo latitaret mltitudo demonũ eũ adeo lacerauit: q̄ minister ei⁹ quasi mortuũ eũ ꝓprijs humerꝭ asportauit. Cũq꞉ eũ oẽs qui cõuenerãt quasi mortuũ plorassent: dolẽtib⁹ cunctis subito antoni⁹ reuiuiscit: et a ministro ad p̄dictũ tumulũ se iterũ portari fecit. Qui cũ ibi ex dolore vulnerũ ꝓstrat⁹ iaceret ex v̄tute animi ad conflictũ demones excitabat. Tũc illi in formis varijs ferarũ apparuerũt: ⁊ eũ iterũ dẽtib⁹ cornib⁹ et vnguib⁹: crudelissime lacerauerũt. Tũc subito splẽdor mirabilis ibi apparuit: ⁊ demones cũctos fugauit. Antoni⁹ aũt contiñuo sanat⁹ est: ibiq꞉ christũ adesse ĩtelligẽs ait. Ubi eras bone iesu: vbi eras: Quare a p̄ncipio ñ affuisti: vt me adiuuares: et vulnera mea sanares: cui dñs. Antoni hic erã: sed expectabã videre certamen tuũ. Nũc autẽ q: viriliter dimicasti: in toto orbe te faciã nomĩari. Tãti autẽ feruoris erat: q̄ cuꝫ Maximian⁹ iperator xp̄ianos occideret: ipse martyres sequebat̃: vt cũ eis martyr fieri mereret̃: et vehemẽter tristabat̃: eo q̄ sibi martyriũ nõ daretur. ¶ Cũ aũt in alterũ heremũ ꝑgeret argẽteuꝫ discũ repperit: ⁊ ĩtra se sic dicere cepit. Unde hic argẽte⁹ disc⁹: vbi hominũ vestigia: nulla videtur. Si eñi viatori cecidisset vtiq꞉ pre sui magnitudĩe latere nõ posset. Hoc diabole artificiũ tuũ est: volũtatẽ tamen meã nunq̃꞉ poteris ĩmutare. Et hoc dicẽs discus vt fum⁹ euanuit. Postmodũ ingentẽ massã veri auri repperit: sed vt icẽdiũ aurũ fugit. Sicq꞉ ad mõtẽ fugiẽs. 20. ãnis ibi ꝑmãsit: innumeris coruscans miraculis. ¶ Quadã vice dũ in spiritu raptus esset. totũ mũdũ laqueis sese inuicẽ cõnectẽtib⁹ plenũ vidit: qui exclamãs ait. O qs istos euadet: et audiuit. Humilitas. ¶ Aliquãdo dum ab angelis in aere eleuaret̃: affũt demones et ei⁹ transitũ prohibẽt: peccata ei⁹ ab exordio natiuitatꝭ eius obijciẽtes. quib⁹ angeli. nõ debetꝭ illa narrare q̃ christiana pietate sũt deleta. Si qua aũt scitꝭ ex quo fact⁹ est monach⁹ illa ꝓferte. Et cũ ĩ ꝓbatione deficerẽt: liber Antoni⁹ in sublime tollit̃: et liber deponit̃. ¶ Narrat antoni⁹ de se dicẽs. Uidi aliquãdo diabolũ celsũ corpore: q se dei virtutẽ et sapiẽtiã ausus ẽ dicere. et ait. Quid vis vt a me tibi detur Antoni: At ego sputa ĩ os ei⁹ cõgeminãs totũ me in eũ christi nomĩe armat⁹ ingessi: ⁊ statim euanuit. ¶ Huic diabolus aliqñ in tãta ꝓceritate apparuit: q̄ celũ capite tãgere videret̃: quẽ cuꝫ antoni⁹ quis esset iterrogasset: ⁊ ipse se sathanã ee dixisset: addidit sathanas. Cur me sic ĩpugnãt monachi: ⁊ maledicũt christiani: cui ãtoni⁹. Iuste hoc faciunt: q: tuis sepe ĩsidijs molestant̃. Et ille. ego nequaq̃꞉ molesto: sꝫ ipsi inuicẽ se cõturbãt. Ego. n. ad nihilũ redact⁹ sũ: q: iã in cũctꝭ ꝑtib⁹ regnat christus. ¶ Quidã sagittari⁹ btm̃ antoniũ gaudẽtẽ cũ fratrib⁹ qdã vice cõspexit ⁊ ei displicuit. cui antoni⁹. Pone sagittã ĩ arcũ et trahe: qd ⁊ fecit. Cũq꞉ scdo ⁊ tertio hoc fieri mãdasset: dixit sagittarius. Tãtuꝫ trahere potero: q̄ de ei⁹ fractione dolebo. cui antoni⁹. Sic ẽ in ope dei: qm̃ si sup̄ mẽsurã tẽdere vellem⁹ citi⁹ frãgeremur. Expedit ergo rigorẽ aliqñ relaxari. Hoc audiẽs ille edificat⁹ recessit. ¶ Interrogauit qdã antoniũ dicẽs. qd custodiẽs placebo deo: ⁊ respõdẽs dixit. Quocũq꞉ vadis: sp̄ deũ p̄ ocul' hẽas. In his q̃ agis testimoniũ sacrarũ scripturarũ adhibeas. ĩ quocũq꞉ loco sederꝭ nõ inde cito recedas. Hec tria custodi. et saluus eris. ¶ Abbas qdã iterrogauit Antoniũ dicẽs. Quid faciã: cui Antoni⁹. Nõ cõfidas ĩ tua iustitia: vẽtrꝭ et ligue sit tibi cõtinẽtia: ⁊ ne penitearꝭ de re trãsacta. ¶ Dixit antoni⁹. Et sicut pisces si ĩ sicco tardauerit moriunt̃: ita ⁊ monachi extra cellã tardãtes: aut cũ virꝭ secularib⁹ morãtes a qetis ꝓposito resoluũtur. Iterũ dixit ãtoni⁹. Qui sedet ĩ solitudine ⁊ qescit a trib⁹ bellis eripit̃. s. audit⁹: locutiõis: ⁊ visus: ⁊ cõtra vnũ tm̃mõ pugnã hẽbit. s. cordis. ¶ Quidã fr̃es cũ quodã sene ad abbatẽ ãtoniũ visitãdũ venerãt. Dixitq꞉ ãtoni⁹ frib⁹. Bonũ comitẽ hũistis senẽ hũc: deiñ dixit seni. Bonos fr̃es ĩuenisti tecũ abba: cui ille. Bonos qdẽ ĩueni: sꝫ habitatio eorũ nõ hꝫ ianuã. Quicũq꞉. n. vult ĩtrat in stabulũ: ⁊ soluit asinũ. hoc aũt dicebat qm̃ oĩa que erãt ĩ corde eorũ stati erãt ĩ ore. dixit abbas ãtoni⁹ Scire cõuenit qm̃ tres sũt mot⁹ corꝑales: vn⁹ qdẽ nature: ali⁹ ex ciborũ plenitudine: terti⁹ ex demone. ¶ Frat̃ qdã renũciauerat sclo: sꝫ nõ plene: qa q̃dã adhuc sibi retinebat. cui ãtoni⁹. Uade ⁊ eme carnes: q vadẽs emit carnes: ⁊ portãs eas dũ veniret lacerabãt eũ canes. cui ãtoni⁹. Qui renũciãt sclo: ⁊ volũt hẽe pecũias ita ĩpugnati a demonib⁹:

discerpūt. ¶ Antoni⁹ dū i heremo tedio affice-
ret dixit. Uolo dñe salu⁹ fieri ⁊ nō pmittūt me co-
gitatiōes mee. Et surgēs exiuit foras: ⁊ vidit quē-
dā sedētē atq; operātē: ⁊ deide surgentē ⁊ orantē.
Erat āt āgelus dñi. ⁊ dixit ei. Sic fac ⁊ salu⁹ eris.
¶ Cū qdā vice frēs d̄ statu aīarū ab antonio q̄sis-
sent seqnti nocte vox vocauit eū dicens. Surge: ⁊
exi ⁊ vide. Et ecce vidit quēdā lōgū ⁊ terribilē ca
put vsq; ad nubes tollentē: q quosdā pēnatos ad
celū volare cupiētes extēsis manib⁹ ꝓhibebat: et
alios libere puolātes retinere nō poterat ⁊ maxi
mū gaudiū mixtū cū nimio dolore audiebat. Et i
tellexit aīarū illū cē ꝯscēsū ⁊ diabolū ꝓhibētē: q q̄s-
dā obnoxias retieret: ⁊ d̄ scōrū volatu quos retie
re nō poterat sic doleret. ¶ Aliqn̄ dū cū frib⁹ opa
ret ātoni⁹: suspiciēs i celū cū tristē visionē vidisset
ꝓuolut⁹ añ deū rogauit vt futurū scel⁹ auerteret.
Frib⁹ v̄o sup hoc eū īterrogātib⁹ cū lachrymis et
singultib⁹ dixit: q̄ iauditū scel⁹ sclis immineret. Ui-
di inqt altare dei a mltitudine circūdātū equorū
q calcib⁹ oīa discerpebant. Magno eni turbine fi
des catholica subuertet: ⁊ hoīes iumētis sīles xp̄i
sacra diripiēt. Fcāq; ē vox dñi dicēs. Abomiabit
altare meū. Post duos āt ānos erūpētib⁹ arrianis
ecclesie vnitatē sciderūt: baptismū ⁊ ecclesias pol
luerūt: ⁊ sup altaria xp̄ianos ad instar ouiū macta
uerūt. ¶ Dux qdā egypti arrian⁹ noīe Ballachi
us: cū ita eccl'iā dei īfestaret vt v̄gies ⁊ mōachos
nudatos publice v̄beraret: sic ei scripsit ātoni⁹. Ui
deo irā dei sup te veniētē: iā desine pseq xp̄ianos
ne ira dī te occupet: q̄ ꝓximū tibi minat̄ interitum.
Infelix legit epistolā: irrisit: et eā execrās ad terrā
ꝓiecit: portatores v̄berib⁹ mult̄ afficiēs. Antonio
āt talia remādauit. Qm̄ tibi ē tāta cura de mona-
chis: ad te quoq; perueniet nr̄i disciplina rigoris.
Post qnq; āt dies equū suū māsuetissimū īsidens
morsu ipius eq ad irā ꝓiicit: corrosis atq; lacerat̄
crurib⁹ itra triduū expirauit. ¶ Cū qdā frēs v̄bū
salut̄ ab ātonio q̄siuisset ait ille. Audistis dñz dicē
tē. Siqnis te ꝑcusserit i vnā maxillā: p̄be ei alterā
dicūt ei. Hoc iplere nō possum⁹. Et ille. Saltē de
vna paticter ferte. ⁊ illi. Etiā nec hoc possumus.
qb⁹ ātoni⁹. Saltē ne velit̄ ꝑcutere mag̃ q̄ꝫ ꝑcuti.
⁊ illi. Nec hoc ēt possum⁹. Tūc antoni⁹ dixit disci
pulo suo. Succos p̄para frib⁹ istis: q: nimis delica
ti sūt. Sola orō necessaria ē vobis. hec i vit̄ patrū
legunt̄. Tādez btūs ātoni⁹ cētesimoqnto āno vite
sue frēs deosculās i pace qeuit sub Cōstātino: qui
cepit circa annū domini. 340.

¶ De nomie sancti Fabiani.

f Abianus dicit̄ q̄si fabrian⁹ fabri
cās btitudinē supnaꝫ.
idest caꝫ sibi acqrens triplici iure. s. iure
adoptiōis: emptionis: ⁊ debellationis.

¶ De sancto Fabiano.

f Abian⁹ ciuis roman⁹ fuit: ⁊ cū papa d̄fū
cto ꝓ alio eligēdo ppl's cōuēisset: int̄ eos
⁊ ipe venit: rei exitū ⁊ ipe scire volēs. Et
ecce colūba cādida descēdit sup caput ei⁹. Qd̄ cuꝫ
oēs mirarent̄: ab eis i papā eligit̄. Hic vt ait Da
mascen⁹ papa ꝑ oēs regiōes septē diacones misit:
et eisdē septem subdiacones tradidit: q. oīuꝫ gesta
martyrū collegerīt. Hic vt ait Aimo: īpatori Phi
lippo volēti iteresse pasche vigilijs ⁊ cōicare my-
sterijs restitit. nec quousq; pctā ꝯfiteret̄: ⁊ inter pe
nitētes staret iteresse pmisit. Passus ē āt circa an
nū dñi ducētesimū qnqgesimū tertiū. Tādē pōtifi
ficat⁹ sui āno tredecio iussu Decij capit̄ obtrūca-
tione martyrio coronat̄.

¶ De nomine sancti Sebastiani.

s Ebastianus dict⁹ est a sequēs
⁊ btitudo: ⁊ astin
qd̄ ē ciuitas: ⁊ ana qd̄ ē sursū: q̄si sequens
btitudinē ciuitat̄ sūme ⁊ superne glorie
hoc ē eā possidēs ⁊ acqrēs. Et hoc qntuplici dñā
rio s̄ꝫ Augu. paupertate regnū. dolore gaudiū: labo
re requiem: ignominia gloriā: morte vitā. Ul' dr̄ seba
stian⁹ a basto. nā miles xp̄s: equ⁹ eccl'ia: bastū siue
sella Sebastian⁹: quo mediāte xp̄s i eccl'ia milita-
uit: ⁊ de mult̄ martyrib⁹ victoriā obtinuit. Uel se
bastian⁹ iterp̄tat̄ vallat⁹: vl' circuiēs. vallat⁹: q: sa
gittis tanq̄ꝫ herici⁹ fuit circūdat⁹. Circuiēs: q: oēs
martyres circuibat: ⁊ oēs cōfortabat.

¶ De sancto Sebastiano.

s Ebastian⁹ vir xp̄ianissim⁹ narbonēsis ge
nere: ciuis mediolanēsis: Diocletiano ⁊
Maximiano īpatorib⁹ adeo car⁹ erat vt
p̄ncipatū ei p̄me cohortis traderēt: ⁊ suo aspectui
iuberent sp̄ astare. Hic militarē chlamydē ad hoc
tm̄ ferebat: vt xp̄ianorū aīas q̄s i tormēt̄ videbat
d̄ficere ꝯfortaret. Dū āt p̄clarissimi viri Marcelli
an⁹ ⁊ Marc⁹ gemi frēs ꝓ fide xp̄i d̄collari d̄berēt:
ad eos parētes aduēiūt: vt a suo ꝓposito r̄uocarēt
aduēit g⁹ mr̄ ⁊ soluto capite scissisq; vestib⁹ v̄beri-
busq; onsis aiebat. O p̄dulces filij circūdat me in-
audita misīa: ⁊ itolerabil' luct⁹. Heu me miseram
amitto filios meos ad mortē vltro tēdētes: quos si
mihi hostes auferrēt: ꝑ media seq̄r bella raptores
Si violēta iudicia ꝯcluderēt: carcerē irrūperē mo
ritura. nouū h⁹ ꝑeūdi gen⁹ ē i q⁹ carnifex rogat̄ vt
feriat: vita optat̄ vt ꝑeat: mors inuitat̄ vt veniat.
Nou⁹ hic luct⁹ noua misīa i q̄ natorū iuuēt⁹ spōte
amittit̄ ⁊ parētū miserāda cogit̄ senect⁹ vt viuat.
Hec dicēte mr̄e pr̄ senior māib⁹ adducit̄ famulorū:
⁊ capite asp̄so puluer̄ hi⁹ voces dabat ad celū. Ad
mortē vlt⁹ ꝓficiscētib⁹ filijs vale dictur⁹ aduēi: vt q̄
mee sepl'ture pauerā i filiorū sepl'tur̄ ifelix expēdā
o filij mee bacculū senectutis: et geminū meorum
viscerū lumē: cur sic mortē diligitis. Uenite huc
iuuenes: flete super iuuenes spōte pereūtes. Ue-
nite huc senes: et mecū super filios meos plangi-
te. Huc accedāt patres: et prohibete ne talia pa-
tiamini. Deficite plorādo oculi mei: ne videā fili-
os meos gladio cedi. Hec dicēte patre aduēiūt cō-
iuges asp̄cib⁹ eorū ꝓp̄os filios afferētes atq; eiulā
do clamātes. Quib⁹ nos dimitt̄is? Qui erīt horū īfā
tiū dn̄i? Quis nr̄as largas videt possessiōes? Heu
q̄: ferrea pectora: q: parētes d̄spicit̄: amicos r̄spu
it̄: vxores abijcit̄: filios abdicat̄: ⁊ vos spontane
os carnificib⁹ exhibet̄. Int̄ hec āt cepert virorū cor

da mollescere. Tūc scūs sebastianꝰ qui aderat erū
pēs in mediū dixit. O fortissimi milites xp̄i nolite
ꝑ misera blādimēta coronā deponere sēpiternā. sz
et parentibus dixit. Nolite timere nō separabun
tur a vobis: sed vadūt in celum vobis parare side
reas mansiones. Nā ab initio mūdi hec vita in se
sperātes fefellit: se expectātes decepit: de se p̄su
mētes irrisit: ⁊ ita nullū oīo certū reddidit: vt oībꝰ
ꝓbet eē mētita. Vita hec admonet furē vt rapiat
iracūdū vt seuiat: mēdacē vt fallat. Ipsa iꝑat cri
mina: iubet facinora: suadet iniusta. Hec āt p̄secu
tio quā hic patimur hodie excādescit: ⁊ cras eua
nescit: hodie exardescit: ⁊ cras refrigescit: sub vna
hora iducit: ⁊ sub vna hora excludit. Dolor āt eter
nus renouat vt seuiat. augmētat vt exurat: iflāma
tur vt puniat. In amore ergo martyrij nr̄os iā su
scitemꝰ affcūs. Ibi .n. diabolus se vīcere existimat:
q dū capit captꝰ ē: dū tenet victꝰ ē: dū torq̄t torq̄tur:
dū vigilat occisus ē: ⁊ dū isultat irrisus ē. Igit dū
btūs Sebastianꝰ hec ex ore ꝓferret: subito ꝑ vnā
fere horā a splēdore nimio d' celo dscēdēte illuiatꝰ
ē: ⁊ sub illo splēdore pallio cādidissimo amictꝰ: ⁊ ab
angelis septē clarissimis circūdatꝰ. Iuuenis āt ap
paruit iuxta eū dās ei pacē ⁊ dicēs. Tu sꝑ mecū
eris. Cū āt btūs Sebastianꝰ hec ⁊ his silia p̄dica
ret: zoe vxor Nicostrati in cuiꝰ domo sci custodie
bātur q̄ loq̄lā amiserat ꝓuoluta pedibꝰ eiꝰ nutibꝰ
veniā postulauit. Tūc sebastianꝰ ait: Si ego xp̄i fuꝰ
sū: ⁊ si vera sūt oīa q̄ ex ore meo hec mulier audi
uit ⁊ credidit apiat os eiꝰ q apuit os Zacharie ꝓ
phete dn̄i. ad hāc vocē mulier exclamauit. Bn̄di
ctꝰ sermo oris tui: ⁊ bn̄dicti q oībꝰ q̄ locutꝰ es credūt.
Vidi .n. angelū librū tenentē an̄ te: vbi oīa q̄ dixisti
scripta erāt. Vir āt eiꝰ hoc audiēs ꝓcidit ad pedes
sci sebastiani: sibi postulās indulgeri: statiq3 absol
uēs martyres rogabat vt liberi abirēt. Qui dixe
rūt nullatenꝰ se d'futuros victoriā quā cepissēt. Tā
tā igit grāz ⁊ v̄tutē vbis sci Sebastiani dn̄s ɔtule
rat: ꝙ nō solū Marcellianū ⁊ Marcū in martyrij
ɔstātia roborauit: sz ēt p̄rez eorū noīe Trāglinū ⁊
m̄rez cū mult' alijs ad fidē ɔuertit: quos oēs Poli
carpꝰ p̄sbr̄ baptizauit. Trāglinꝰ āt morbo grauis
simo laborās mox vt baptizatꝰ ē sanitatē recepit.
Prefcūs āt vrb Rome: q ⁊ ip̄e morbo grauissimo
laborabat: rogauit Tranglinū: vt ad se adduceret
eū q sibi sanitatē dederat. Cū ergo ad eū venisset
Policarpꝰ p̄sbr̄ ⁊ Sebastianꝰ: ⁊ ipse eos rogaret:
vt ēt sanitatē reciꝑet: dixit ei Sebastianus vt p̄us
idola abnegaret: ⁊ ɔfrigēdi ea sibi ptātē traderet: ⁊
sic sanitatē reciꝑet. Cui cū Cromatiꝰ p̄fcūs d'ret ꝙ
s'ui sui hoc facerēt ⁊ nō ipse: dixit Sebastianꝰ. Ti
midi deos suos ɔfrigere formidāt: sz ⁊ si diabolus
ea occasione eos lederet dicerēt ifideles eos eē ob
hoc lesos ꝙ deos confrigerēt. Sicq3 Policarpꝰ ⁊
Sebastianus acciti plusq3 .200. idola ɔfregerūt.
Post hoc aūt dixerūt Cromatio. Cū nobis idola
ɔfrigētibꝰ sanitatē reciꝑe debuisti: nec recepisti cer
tū ē: q2 aut ifidelitatē nodū obiecisti: aut aliq̄ idola
reseruasti. Tūc idicauit se hr̄e thalamū i quo erat
oīs disciplina stellarū ꝓ quo pater suus plusq3 du

centa pondera auri expenderat: ⁊ per que futura
omnia preuidebat. Cui Sebastianꝰ. Quādiu hoc
integrū habueris: teipsuz integrum nō habebis.
Cūq3 ad hoc ille assētiret Tiburtiꝰ eiꝰ filiꝰ iuuenis
egregiꝰ dixit. Nō patiar opꝰ d'strui tā p̄clarū: sz ne
p'ne sanitati videar eē ɔt'ꝰ duo clibani accēdant:
vt si destructo oꝑe p'mcꝰ sanitatē nō recepit ābo
viri cōcremēt. Cui sebastianꝰ. Sic fiat vt locu
tus es. Dū igr̄ illa ɔfrīgerent: āgelus p̄fecto appa
ruit: ⁊ sibi a dn̄o iesu sanitatē redditā nūciauit: sta
tiq3 sanꝰ effectꝰ cucurrit post eū: vt eiꝰ pedes oscu
laret q eū ꝓhibuit ex eo ꝙ baptismū nōdū recepe
rat. Sicq3 ip̄e ⁊ Tiburtiꝰ filiꝰ eiꝰ ⁊ .1400. d' eiꝰ fami
lia baptizati sūt. Zoe āt ab ifidelibꝰ tēta ⁊ diu crucia
ta emisit spm̄. Qd' cū audisset Trāglinꝰ prupit ⁊ di
xit. Femie nos ad coronā p̄cedūt: vt qd viuimus?
Ip̄e āt post paucos dies lapidatꝰ ē. Sāctꝰ aūt Ti
burtiꝰ sup p'ūas allatas ire iubet: aut icēsū dijs i
ponere. Qui sibi signū cruc' faciēs ɔstāter sup ip
sas nudis igressus ē plātis dicēs. Videt mihi ꝙ su
per roseos flores icedaz i noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i. cui
fabianꝰ p̄fectꝰ dixit. Quis ignorat magicā artē xp̄z
vos docuisse? Cui Tiburtiꝰ. Obmutesce ifelix: q2
nō es dignꝰ nomē tā sanctū ⁊ tā mellifluū noīare.
Tūc iratꝰ pfectꝰ iussit eū decollari. Marcellianꝰ āt
⁊ Marcꝰ stipite affigunt. Cūq3 fuisset affixi psallē
tes dicebāt. Ecce q3 bonū ⁊ q3 iocundū ⁊c. qbꝰ p̄fe
ctꝰ. Infelices d'ponite amētiā ⁊ vosipsos liberate.
cui illi. Nūq3 tā bn̄ epulati sumꝰ. Vtinā tādiu nos
eē ꝑmittas: q3diu corporis tegimur idumēto. Tūc p̄
fectꝰ iussit eos lāceis ꝑ latera trāsuerberari. Et sic
martyriū ɔsūmauerunt. Post hoc p̄fectꝰ diocletia
no iꝑatori d' Sebastiano suggessit. Quē ad se vo
cās dixit. Ego te iter p̄mos i palatio meo sꝑ hūi: ⁊
tu ɔ̄ salutē meā ⁊ in deorū iniuriā hactenus latuisti.
Cui sebastianꝰ. Pro salute tua xp̄z sꝑ colui: ⁊ pro
statu romani iꝑij deū q i celꝭ ē sꝑ adoraui. Tūc dio
cletianꝰ iussit eū i mediū cāpū ligari: ⁊ a militibꝰ sa
gittari. Qui cū ita sagitt' ipulerūt vt q̄si heritiꝰ vi
deret: ⁊ extimātes illū mortuū abierūt: q itra pau
cos dies liberatꝰ stās sup gradū palatij iꝑatores
veniētes de malis q̄ xp̄ianis iferebāt dure redar
guit. Dixerūtq3 iꝑatores. Iste ne ē sebastianꝰ quez
diu sagitt' interfici iusseramꝰ? Cui sebastianꝰ. Ad
hoc me dn̄s suscitare dignatꝰ est vt couenīā vos ⁊
redarguā vos de malis v̄ris q̄ christi famulis irro
gatis. Tūc iꝑator tandiu eum fustigari iussit: do
nec spm̄ exalaret: fecitq3 corpꝰ eiꝰ in cloacā proijci
ne a xp̄ianis ꝓ martyre coleret. Sāctus aūt seba
stianꝰ sequēti nocte sācte lucie apparuit et corpus
eiꝰ sibi reuelauit: ⁊ vt iuxta vestigia apostolorū illd'
sepeliret p̄cepit. qd' ⁊ fcm̄ ē. Passus ē āt btūs seba
stianꝰ sub diocletiano ⁊ maximiano iꝑatoribꝰ q ce
perūt circa ānū dn̄i .287. Refert Grego. i p̄mo li
bro dialogorū ꝙ q̄dā mlier i tuscia nuꝑ nupta cuz
ad dedicationē ecclīe sci sebastiani ab alijs iuitata
eēt i ip̄a nocte q̄ seq̄nti die ire debebat: carnis vo
luptate stimlata a viro suo se abstinere nō potuit.
Fcō āt mane magis erubescēs vultū hoīs q3 dei il
luc ꝓfecta ē. Mox aūt vt oratoriū vbi erāt relique

sancti Sebastiani igressa ē: diabolus eā arripuit ⁊
coraꝫ oibus vexare cepit: tū p̄sbyter illius ecclesie
palliū altaris arripiēs eā operuit: sꝫ diabolus stati
ipsū p̄sbyterū iuasit: Duxerūt aūt eā amici sui ad
icantatores vt suis incantatōib⁹ diabolum effuga
rēt: sꝫ mox dū icātaret̃ iudicio dei legio demonū.
6666. ī eā igressi ipsā acri⁹ vexare cepūt. Quidaꝫ
aūt vir noīe Fortunat⁹ sanctitate conspicuus suis
p̄cib⁹ eam sanauit. Legit̃ quoqꝫ in gestis lōgobar
doꝝ q̄ tempe Gūperti regꝭ: italia tota tāta pe-
ste pcussa ē: vt vix vi⁹ alterū sufficeret sepelire: ⁊
hec pestis maxime Rome ac papie crassabat̃. Tē
visibilr bon⁹ angelus multis apparuit: malo āge-
lo seq̄nti: ⁊ venabulū ferenti p̄cipiēs vt pcuteret:
ac cedē faceret: quotiēs aūt aliq̄ꝫ domū pcutiebat.
totiens mortui inde efferebant. Tūc cuidā diuini
tus reuelatū ē: q̄ nequaq̄ꝫ hec pestꝭ cessaret donec
scō Sebastiano altare papie ꝯstrueret̃ quod qdē
cōstructū ē in ecclesia sci Petri qui dr̃ ad vincula.
Quo facto statiꝫ cessauit illa q̄ssatio: ⁊ illuc a roma
relique sci Sebastiani martyris sūt delate. Ambro
sius aūt i p̄fatione sic ait. Beati martyris Seba-
stiani ꝓ confessione noīs tui dn̄e venerabilis san-
guis effusus: simul et tua mirabilia manifestat. q̄
pfecit i infirmitate v̄tutē: ⁊ nr̄is studijs dat ꝓfectū
īfirmis apud te p̄stat auxiliū. ¶ De noīe.

Gnes dicta est agna: q̄ꝛ mitis ⁊ humilis
a tāq̄ꝫ agna fuit. Uel a greco quodaꝫ agno
quod ē piū: q̄ꝛ pia ⁊ misericors extitit. Uł
agnes ab agnoscēdo. q̄ꝛ viā v̄itatis agno
uit. v̄itas aūt fm Augustinū opponitur vanitati: ⁊
falsitati. ⁊ duplicitati: q̄ tria a se remouit ꝑ v̄tutem
quā habuit. ¶ De scā Agnete.

a Gnes virgo prudētissima vt testat̃
Ambrosius q eius passioneꝫ
cōscripsit .13.° āno etatis sue morteꝫ pdi-
dit ⁊ vitā inuenit. Infantia qdē cōputabat̃ i annis
sꝫ erat senectus mentꝭ imensa: corpore iuuencula:
sed aīo cana: pulchra facie: sed pulchrior fide. q̄ dū
a scholis reuertit̃ a p̄fecti filio adamatur. Cui ille
gēmas ⁊ diuitias innumerabiles ꝓmisit si cōsensuꝫ
eius cōiugio nō negaret: cui Agnes rn̄dit. Disce-
de a me fomes peccati. nutrimētū facinorꝭ. pabulū
mortis: q̄ꝛ iā ab alio amatore p̄uenta suꝫ. Cepitq̄ꝫ
ip̄m suū sponsū ⁊ amatorē a q̄nqꝫ cōmendare: que
sponse i spōsis p̄cipue reqrunt. s. a nobilitate gn̄is
a decore pulchritudinis: a diuitiarū abundantia:
a fortitudīe ⁊ potētie efficacia. ⁊ ab amoris excellē
tia: sic dicēs. Illū amo q lōge te ē nobilior ⁊ gn̄e et
dignitate: cuius mater v̄go ē. cui⁹ pater feminam
nescit: cui angeli s̄uiūt: cui⁹ pulchritudinē sol ⁊ lu-
na mirant̃: cuius opes nūq̄ꝫ deficiūt: cui⁹ nūq̄ꝫ di-
uitie decrescūt: cuius odore reuiuiscūt mortui: cu-
ius tactu cōfortant̃ infirmi: cuius amor castitas ē:
tactus sanctitas: vnio v̄ginitas. Hec aūt q̄nqꝫ po
nit i q̄dā auctate dicēs. cui⁹ gn̄ositas celsior: possi-
bilitas fortior: aspectus pulchrior: amor suauior: ⁊
oī gr̄a elegantior. Deinde ponit q̄nqꝫ bn̄ficia q̄ sibi
sponsus cōtulit: ⁊ alijs spōsis cōfert. s. q̄ꝛ eas fidei
annulo subarrat: multiplici v̄tutum varietate eas
vestit ⁊ ornat: passionis sue sanguine eas signat:
vinculo amoris eas sibi copulat: ⁊ thesauris cele-
stis glīe eas ditat: sic dicēs. Qui ānulo suo subar-
rauit me: dexterā meā ⁊ collū meū cinxit lapidib⁹
p̄ciosis: induit me cyclade auro texta: ⁊ imēsis mo
nilib⁹ ornauit me. Posuit signū i faciē meā. vt nul
lū p̄ter eū amatorē assumā: ⁊ sāguis ei⁹ ornauit ge-
nas meas. Iā āplexib⁹ ei⁹ castꝭ astricta sū. Iā cor-
pus ei⁹ corpi meo sociatū ē. Ondit mihi thesauros
icōparabiles: quos mihi se daturū si in eo p̄seue-
rauero repromisit. Audiēs hec isanus iuuenis le-
cto ꝓsternit̃: ⁊ q̄ amore egrotet ꝑ alta suspiria a
medicis aperit̃. Cumqꝫ pr̃ iuuenis eadē v̄gini re-
plicaret. ⁊ illa p̄oris spōsi federa se violare n̄ pos-
se assentiret: cepit p̄fect⁹ ingrere: qs eēt ille spōsus
de cui⁹ se agnes potestate iactaret: cū ergo qdam
assereret q̄ xp̄m sponsū suū diceret: blādis prius
s̄monib⁹: demū terroribus eaꝫ pulsat. cui Agnes
q̄cq̄d vis age: q̄ꝛ qd̄ q̄ris nō poteris obtinere. Ip̄ꝫ
.n. terrentē vt blandientē silr̃ deridebat. cui p̄fect⁹
Unū tibi de duob⁹ elige: aut cū v̄ginib⁹ dee veste
sacrifica si tibi virginitas placet: aut cum mere-
tricib⁹ scortaberis: q̄ꝛ .n. nobilis erat: vim sibi īfer-
re nō poterat. Et iō titulū sibi xp̄ianitatis iposuit
cui illa. nec sacrificabo dijs tuis nec sordib⁹ pollu-
ar alienis: mecū .n. hēo custodē corpis mei angelū
dn̄i. Tunc p̄fectus iussit eā expoliari: ⁊ nudā ad lu
panar duci. Tantā aūt densitateꝫ capillis ei⁹ dn̄s
contulit: vt melius capillis q̄ꝫ vestibus tegeretur.
Ingressa aūt turpitudinis locū āgelū dn̄i p̄paratū
inuenit: q locū claritate nimia circūfulsit. sibiq̄ꝫ sto
lam candidissimā p̄parauit. Sicqꝫ lupanar. locus
fit oronis. adeo vt mundior exiret q̄ꝫ fuisset igres-
sa: q imenso lumini dabat honorē. Prefecti auteꝫ
filius cū alijs iuuenib⁹ ad lupanar venit: ⁊ eos p̄-
us ad ipsaꝫ inuitauit q ingressi: sꝫ ex miraculo ter-
riti ꝯpuncti redierūt quos ille miseros appellans
⁊ ad eā furiēs itrās: cū eā vellet cōtingere in ip̄m
lumē irruit: q cū deo nō dedisset honorē p̄focatus
a diabolo expirauit: quod p̄fect⁹ audiēs cū ingēti
ploratu ad eā venit: ⁊ cāꝫ mortis eius diligentius
sciscitat̃: cui Agnes. Ille cuius voluntatē volebat
pficere potestatē in eū accepit ⁊ occidit. Naꝫ socij
eiusdē viso miraculo territi redierūt illesi. cui p̄fe-
fectus. In hoc apparebit q̄ nō magicis artib⁹ hoc
egisti: si ipetrare poterꝭ vt resuscitet̃. Orāte agne-
te iuuenis resuscitat̃: ⁊ xp̄us ab eo publice p̄dicat̃.
Ad hec tēploꝝ pōtifices seditōeꝫ excitātes i pplō
exclamauerūt. Tolle magaꝫ: tolle maleficam que
mētes mutat: ⁊ aīos alienat. Prefect⁹ āt viso tā-
to miraculo eā liberare voluit: sꝫ ꝓscriptionē me-
tuens vicariū derel̄iqt: ⁊ q̄ꝛ eā liberare non potuit
tristis abscessit. Tunc vicarius aspasius noīe iussit
eā i copiosū ignē iactari. Sꝫ in duas ptes flammia
diuisa: seditiosū populū exurebat. Tunc aspasius
i gutture eius gladiū imergi p̄cepit ⁊ sic xp̄s spon-
sus eius candidus ⁊ rubicūdus ipsā sibi sponsaꝫ ⁊
martyrē cōsecrauit. Passa ē aūt vt credit̃ tpe Cō
stantini magni: q cepit circa annum domini. 306.
Cū igit̃ corp⁹ ei⁹ xp̄iani ⁊ parētes ipsi⁹ cū gaudio

ſepelirẽt: vix a paganis ĩ eos lapides mittẽtibus
euaſerũt. Emerẽtiana aũt eius collactanea virgo
ſãctiſſima licet adhuc cathecumina dũ iuxta ſepul
chrum eius ſtaret: ⁊ conſtanter gẽtiles argueret.
ab eis lapidata eſt. Statimq; terremotus coru-
ſcationes: ⁊ fulgura extiterunt adeo ꝙ ex paganis
plurimi ꝑierunt: ita ꝙ ipſi deceteꝛo venientes ad
ſepulchꝛũ virginis nõ leſerũt. Coꝛpus aũt ſancte
Emerẽtiane iuxta coꝛpus ſancte agnetꝭ poſitũ ẽ.
Cũq; parentes eiꝰ octauo die iuxta tumulũ vigila-
rẽt viderunt choꝛũ virginum veſtibus aureis ra-
diantẽ: iter q̃s viderũt btã agnetẽ ſimili veſte ful
gentẽ: ⁊ a dextrꝭ eiꝰ agnũ cãdidioꝛẽ niue ſtãtẽ. Qui
bus illa. Uidete ne me q̃ſi moꝛtuã lugeatꝭ: ſ; con-
gaudete mecũ ⁊ ꝯgratulamini: q: cũ his oĩbus luci-
das ſedes accepi. Propt hãc viſionẽ celebraꝛ fe-
ſtũ agnetꝭ ſcdo. ¶ Cõſtãtia aũt v̾go filia Cõſtãti-
ni lepꝛa grauiſſima laboꝛãs: cũ hãc viſionẽ audiſſ;:
tumulũ eiꝰ adijt. Et ibi dũ ĩ oꝛõne ꝑſiſteret obdoꝛ
miuit: viditq; btã agnetẽ ſibi dicẽtẽ. Cõſtanꝛ age
Cõſtãtia. Si ĩ xp̃ꝫ credid̾ꝭ: cõtinuo liberaberis.
Ad hãc vocẽ euigilans perfecte ſe ſanatã inuenit.
Que baptiſmũ recipiẽs ſup coꝛpꝰ ſãcte agnetꝭ ba-
ſilicã fecit: ⁊ ibi v̾ginitate degẽs: mltas exẽplo ſuo
ibidẽ v̾gines aggregauit. ¶ Quidã vir noĩe pauli
nus ĩ eccleſia ſcẽ agnetꝭ ſacerdotij fungẽs officio:
mira cepit carnis tẽtatiõe vexari. S; cũ deũ offẽ-
dere nollet: a ſũmo põtifice licẽtiã petijt ꝯtrahẽdi
Cuiꝰ ſimplicitatẽ ⁊ bonitatẽ papa ꝯſiderãs ãnulũ
ei cũ ſmaragdo dedit: ⁊ iuſſit vt foꝛmoſe btẽ agne
tis imagini que ĩ ſua eccleſia depicta erat ex par-
te ſua ꝑciperet: vt ſe ꝑmitteret deſpõſari. Cumq;
hoc ſacerdos imagini ĩperaret: illa cõtinuo digitũ
annullarẽ poꝛrigẽs: ⁊ ãnullo ſuſcepto digitũ retra
hẽs oẽ; tẽtationẽ a ſacerdote fugauit. Predictus
aũt ãnullus adhuc dicitꝛ ĩ eiꝰ digito apparere. Ali-
bi tñ legitꝛ: ꝙ cũ eccleſia btẽ agnetꝭ rueret: papa q
dã ſacerdoti dixit ſe ſibi velle quãdã ſpõſã cuſtodi
endã ⁊ nutriẽdã. ſ. eccl'iaꝫ ſãcte agnetꝭ cõmittere.
Danſq; ei ãnullũ iuſſit vt dictã imaginẽ deſpõſa-
ret: quã illa extẽdẽte et rethẽte digitũ deſpõſauit.
De hac v̾gie dicit Ambꝛo. ĩ libꝛo de v̾gibꝰ. Hanc
ſenes: hãc iuuenes: hãc pueri canãt. Nemo ẽ lau-
dabilioꝛ q̃; q ab oĩbꝰ laudaꝛ. Quot hoĩes tot pꝛeco
nes q martyrẽ ꝑdicãt dũ loquũtur. Stupete vni-
uerſi: ꝙ iã diuitatꝭ teſtis extiterit: q̃ adhuc arbitra
ſui per etatẽ eſſe non poſſet. Fecit deniq; vt ei de
deo crederetꝛ: cui de hoĩe adhuc non crederetꝛ: q:
qđ vltra nãm eſt hoc de auctoꝛe nature eſt. Nonũ
martirij genꝰ nõdũ idonea pene ⁊ iã nata victoꝛie:
certare difficil': habilis coꝛonari. magiſteriũ v̾tutꝭ
ĩpleuit: que nõdũ iudiciũ habebat etatis. Non ſic
ad thalamũ nupta ꝓꝑeraret vt ad ſupplicij locu;
leta ſucceſſu: gradu feſtina v̾go ꝓceſſit. Itẽ ambꝛo.
ĩ prefatõe. Beata agnes generoſitatꝭ oblectamẽ-
ta deſpiciẽs: celeſtẽ meruit dignitatẽ ſocietatis hu-
mane vota cõtemnens: eterni regis eſt ſociata cõ
ſoꝛtio: pꝛecioſam moꝛtem pꝛo chꝛiſti confeſſione ſu
ſcipiens ſimul eſt ei facta confoꝛmis.

¶ De nomie ſancti Uincentij.

Incentiꝰ dicitꝛ q̃ſi viciũ incẽdẽs vl' vicẽs
ĩcẽdia: vel victoꝛiã tenẽs. Ipſe eni ĩcẽdit
.i. cõſũpſit vicia ꝑ carnis moꝛtificatiõem
vicit ĩcẽdia ſuppliciorũ ꝑ ꝯſtãtẽ penarũ
ꝑpeſſiõe;. Uictoꝛiã tenuit mũdi ꝑ ipiꝰ deſpectõe;.
Uicit. n. tria que erant in mundo. ſ. falſos erroꝛes:
ĩmũdos amoꝛes: mundanos timoꝛes. quos vicit ꝑ
ſapiaꝫ mũdiciã ⁊ ꝯſtãtiã: de qbꝰ dic̃ Auguſtinꝰ. vt
cũ oĩbꝰ erroꝛis amoꝛibus ⁊ timoꝛibꝰ vicaꝛ hic mũ
dus: ſcõꝛũ martyria docent ⁊ docuerũt. Eiꝰ paſſio
nem quidam beatum auguſtinum aſſerunt cõpil-
laſſe: quã prudentiꝰ verſibus luculenter exequitꝛ.

¶ De ſancto vincentio.

Incentius nobilis gñe: ſ; fide
ac religiõe nobilioꝛ
bti Ualerij epi diaconꝰ fuit Cui eps: q:
ĩpeditioꝛis erat lingue vices ſuas ꝯmiſe
rat ⁊ ipſe oꝛõni ⁊ cõtẽplatõi vacabat. Iuſſu igitur
Datiani p̃ſidis valẽtiã trahũtꝛ: ⁊ diro carceri mãci
pãtꝛ. Cũq; eos p̃ fame pena dfeciſſe crederet: eos
ſuo aſpectui iuſſit aſtare: quos cũ ſanos cerneret ⁊
gaudentes iratus ĩ hãc vocẽ pꝛoꝛupit. Quid dicꝭ
tu Ualeri: q ſub noĩe religionis ꝯ̃ decreta p̃ncipũ
facis:' Cũ aũt btũs valeriꝰ lenius rñderet dixit ei
Uicẽtiꝰ. Noli p: venerabilis q̃ſi mẽte timida ſub-
murmurare: ſ; libera voce exclama. Si g° iubes
p: ſcẽ rñſis iudicẽ aggredioꝛ. cui ille. Iandudũ tibi
fili cariſſime loq̃ndi curã cõmiſerã: ⁊ nũc ꝓ fide q̃
aſtamꝰ rñſa cõmitto. Tũc vincentius cõuerſus ad
Datianũ. hactenꝰ inqt a te ſermo de negãda fide
peroꝛauit: ſ; nefariũ apud xp̃ianoꝛũ prudentiã cẽ
cognoſce d̾itatꝭ cultũ abnegãdo blaſphemare. Tũc
iratus Datianꝰ ep̃; ĩ exiliũ mitti p̃cepit. Uicentiũ
v̾o tanq̃; ꝯtumacẽ ⁊ ꝓſũptuoſũ iuuenẽ vt eiꝰ exẽ-
plo alij terreãtur: ĩ eculeo diſtẽſũ mẽbꝛis oĩbꝰ diſſi
pari. Cũq; coꝛpoꝛe totus diſſiparetꝛ ait Datianus
Dic mihi vincẽti vbi nũc tuũ miſerrimũ coꝛpus
cõſpicis:' At ille ſubꝛidẽs ait. Hoc eſt qđ ſꝑ optaui
⁊ votꝭ oĩbꝰ ꝯcupiui. Tũc iratꝰ p̃ſes cepit ei oĩa ge-
nera toꝛmẽtoꝛũ minari: niſi ei aſſenſũ pꝛeberet. cui
Uicẽtiꝰ. O felicẽ me: quo mihi iraſci grauiꝰ putas
ĩ eo meliꝰ incipis miſereri. Inſurge ergo miſer. ⁊
toto malignitatis ſpũ debachare: videbis me dei
v̾tute plus poſſe dũ toꝛq̃oꝛ q̃; poſſis ip̃e q toꝛques.
Ad hoc pꝛeſes cepit clamare: ⁊ carnifices virgis ⁊
fuſtibꝰ v̾berare: ⁊ ait Uincentiꝰ. Quid dicis Da-
tiane:' Ecce tuipſe me vĩdicas de apparitoꝛibus
meis. Tũc p̃ſes amẽs fcũs dixit carnificibꝰ. Miſer
rimi nihil facitis: cur deficiũt manꝰ vr̃e:' Adulte-
ros ⁊ patricidas vincere potuiſtis: vt nihil ĩter il-
lata ſupplicia celare poſſẽt: ⁊ nũc ſolus Uincẽtius
vr̃a potuit ſuꝑare toꝛmẽta. Tunc carnifices pecti-
nes ferreos vſq; ad ĩtima coſtarũ fixerũt ita vt de
toto eiꝰ coꝛpoꝛe ſanguis effluerent: ⁊ ſolutꝭ coſtarũ
cõpaginibꝰ viſcera ĩtra paterẽt: ⁊ ait Datianus.
Cõmiſerere tui Uicẽti vt poſſis tã pulchꝛã recuꝑa-
re iuuẽtutẽ: ⁊ ea q̃ ſuperſũt lucrari toꝛmẽta. Et ait
Uincẽtiꝰ. O venenoſa diaboli lĩgua. toꝛmenta tua
nõ timeo: ſ; hoc ſolũ valde metuo: ꝙ te mihi fingꝭ
velle miſereri. Na; quo te magis iratum video: eo

21

amplius ⁊ magꝭ exulto. Nolo vt aliqd minuas de
supplicijs vt te victū ī oībꝰ fatearis. Tūc ex eculeo
depositꝰ ad ignis patibulū ē raptꝰ moras carnifi-
cū arguēdo ad penā alacriter ꝑperabat. Craticu-
lā ergo spōte cōscēdēs ibidē assat̄: exurit̄: ⁊ cremat̄
mēbrisqꝫ oībꝰ vnci ferrei ⁊ ardētes lamine īfigun-
tur. Dūqꝫ sāguine flāma respgit̄: vulnera vulne-
ribꝰ īprimūtur. Sal īsup ī ignē spargit̄: vt ī corpus
eiꝰ vndiqꝫ vulneratū resiliēs: stridētibꝰ flāmis cru
deliꝰ cōburat̄. Jāqꝫ nō ad artus sꝫ ad viscera tela
iaciunt̄. Jāqꝫ ītima viscera de eiꝰ corpore extra la
bant̄. īter hec ille manet īmobilis: ⁊ sursū erectis
luminibꝰ dūm p̄cat̄. Cūqꝫ ministri hec Datiano
retulissent: heu ait Datianꝰ vicimini: sꝫ iā nūc vt
ī pena diutiꝰ viuat ipm teterrimo carceri īcludite.
⁊ ibi testas acutissimas cōgerite: pedes eius ligno
cōfigite: sine oī humano solatio extensū sic sup te-
stas relinqte: ⁊ cū defecerit nūciate. Fauēt q̄ꝫ totiꝰ
ministri crudeles dn̄o crudeliori. Sꝫ ecce Rex ꝓ
quo miles patit̄: penā cōmutauit ī gloriā. Nā te-
nebre carcerꝭ ab imēsa luce expellunt̄: testarū aspi
tas ī oīum florū suauitatē mutat̄: pedes dissoluūt̄.
⁊ angelorū solatio venerādo pfruit̄. Cūqꝫ sup flo
res cū angelis psallēs īcederet: modulatio dulcis
⁊ mira suauitas foris ꝓcul diffunditur. Perterriti
custodes cū ꝑ rimas carcerꝭ qd intꝰ erat vidissent
ad fidē ꝯuersi sūt. Hec audiēs datianꝰ amēs fcūs
ait. Et qd ei ap̄liꝰ faciemꝰ? Ecce. n. victi sumus.
Trāsferat̄ ad lectulū ⁊ stramētꝭ molliorībꝰ repo-
nat̄: ne plus eū gl'iosū faciamꝰ: si forte defecerit in
tormētꝭ: sꝫ potiꝰ recreatꝰ nouis iterū supplicijs pu
niat̄. Cū igr̄ ad stratū molliorē dportatꝰ eēt. ⁊ ibidē
palulū ꝯquiescꝫ stati spm̄ reddidit: circa annū dn̄i. 287.
sub diocliciano ⁊ maximiano. Quo audito datianꝰ
vehemēter expauit: ⁊ se sic victū dolēs ait. Si nō
potui eū supare viuētē puniā vl' defūctū: ⁊ sic satia
bor d pena: ⁊ sic poterit mihi ꝓuenire victoria. Juſ
su ergo datiani corpꝰ eiꝰ ī cāpū ab auibꝰ ⁊ bestijs
duorādū exponit̄: sꝫ stati āgelorū custodia p̄munit̄
⁊ ītactū a bestijs ꝯsuat̄. Deniqꝫ coruꝰ īgluuiei de-
ditꝰ. alias aues se maiores īpetu alarū abegit: ⁊ lu
pū occurrētē morsibꝰ ⁊ clamoribꝰ effugauit. Qui re
flexo capite ī aspectu corpis sacri fixꝰ cernit̄: vt po-
te q ibidē āgelorū custodiā mirabat̄. Qd audiens
datianꝰ ait. vt puto nec defūcū potero supare. Ju
bet ergo corpi eiꝰ īgētē molā alligari ⁊ ī pelago ꝓij
ci: vt qd ī t'ra a bestijs ꝯsumi n̄ potuit saltē in pela
go a marinis belluis deuoret̄. Naute igr̄ corpꝰ eiꝰ
ī pelagꝰ deferētes submergūt: sꝫ ipis nautis velo-
ciꝰ littora corpꝰ petit. Qd a q̄dā matrona ⁊ qbusdā
alijs ipso reuelāte inenit̄ ⁊ eis honorifice sepelit̄.
¶ De hoc martyre sic dic̄ Augustinꝰ. Beatꝰ vicē
tiꝰ vicit ī v'bis: vicit ī penis: vicit ī cōfessione: vicit
ī tribulatōe: vicit exustꝰ: vicit sūmersus: vicit ortꝰ:
vicit mortuꝰ. Itē torqtur vincētiꝰ vt exerceat̄: fla-
gellat̄ vt erudiat̄: tūdit̄ vt solidet̄: exurit̄ vt purget̄
Ambrosiꝰ ī p̄fatōe quoqꝫ de ipso sic ait. Torquet̄
vincētiꝰ tūdit̄ flagellat̄: ⁊ exurit̄: sꝫ inuictꝰ ꝓ sancto
noīe animꝰ nō ꝯcutit̄ plus ardēs igne celi q̄ꝫ ferri:
plus nectit̄ timore dei q̄ꝫ seculi: plus voluit place-
re deo q̄ꝫ foro: plus dilexit mori mūdo q̄ꝫ dn̄o. Itē
Augustinꝰ. An oc'los nostros mirādū spectaculū
ꝯstitutū ē. Judex iniquus: tortor cruentꝰ: martyr ī-
uictꝰ: cudelitatis pietatisqꝫ certamen. Prudentiꝰ
quoque q claruit tp̄e theodosij senioris: qui cepit
anno dn̄i. 387. ipm datiano r'ndisse ait. Tormēta:
carceres: vngule: stridēsqꝫ flāmis lamīa: atqꝫ ip̄a
rū penarū vltima mors: christianus ludus ē. Tūc
datianus. vinctū retortū brachijs sursū ac deorsū
extendite: donec ꝯpago ossiū diuulsa mēbratīꝫ cre
pet: vt ꝑ lacunas vulnerū iecur refectum palpitet
Ridebat hic miles dei manus cruētas īcrepans:
q' fixa n̄ ꝓfūdiꝰ ītraret artꝰ vngula. Cū eēt ī carce
re āgelus dixit ad eū. Exurge martyr īclyte exur-
ge securꝰ: exurge ⁊ almis cetibꝰ nr̄ sodalis addere.
O miles īuictissime fortissimorū fortior. Nā tu ip̄sa
⁊ asꝑa tormēta victorē tremūt. Exclamat prudētiꝰ.
Tu solus orbis īclyte: solus brauij duplicꝭ palmā
tulisti: tu duas sil' ꝑasti laureas. ¶ De. s. Basilio.

b **Basilius** venerabilis ep̄s ⁊ doctor
p̄cipuus: cuiꝰ vitā scripsit
amphilotiꝰ Jeconi ep̄s. q̄nte sanctita-
tis extiterit cuidā heremite noīe. Effrē
ī visu monstratū ē. Cum. n. dictus Effrē in extasi
positꝰ eēt vidit colūnā ignis cuiꝰ caput vsqꝫ ad ce
lū ꝑtingebat: ⁊ vocē desup audiuit dicentē. Talis
ē magnꝰ basilius: q̄lis hec colūna ignis quā cernis.
Veniēs igit̄ ī ciuitatē ī die epiphanie vt tātū virū
videre posset cū vidissꝫ eū stola cādida īdutū cū cle
ricꝭ suis venerabl'r ꝓcedētē: ait ītra se. Ut video
ī vacuū laboraui. Iste. n. cū ī tali honore sit positus
nequaq̄ꝫ talis pōt eē quēadmodū cogitabaꝫ. Nos
. n. q portauimꝰ pōdus diei ⁊ estus nihil tale ꝯse-
cuti sumꝰ: ⁊ hic cū ī tali honore ⁊ cōstipatōe positꝰ
sit colūna ignis ē? Miror ista: Basilius igit̄ in spū
hoc vidēs fecē ad se cū ītroduci. Qui cū introductꝰ
esset vidit linguā igneā ꝑ os eius loq̄ntēꝫ. Et ait
Effrē. vere magnꝰ basiliꝰ: vere colūna ignis basi-
lius: vere spūs scūs loqt̄ ꝑ os eiꝰ. Dixitqꝫ ei effrē.
Obsecro domine vt mihi impetres q' grece lo-
quar. cui Basilius. Rem difficilē postulasti. Pro
eo tamen orauit ⁊ cōtinuo grece loqui cepit. Qui-
dam alius heremita videns Basiliū alias ī ponti
ficali habitu ꝓcedētē eū despexit: iudicans eum in
corde suo: q' in tali pompa delectaretur. Et ecce
vox facta est ad eū dicens. Tu ampliꝰ delectaris
in palpādo catte tue caudā q̄ꝫ delectetur Basiliꝰ
in apparatu suo. ¶ Valēs īperator fautor arriano
rū: ecclesiā quādaꝫ a catholicis abstulit ⁊ arrianis
dedit. Ad quē accedēs Basilius ait. Impator scri
ptū ē. Honor regꝭ iudiciū diligit. Et iterū. Judici
um regis iusticia. Et cur cor tuū īperauit: vt catho
lici eijcerentur de ecclesia ⁊ daretur arrianis? Cui
imperator. Iterum ad contumelias reuerteris?
O basili n̄ decet te. ille. decet me ꝓ iusticia ēt mori
Tūc demōsthenes p̄fectꝰ epistolarū īpatoris: fau
tor arrianorū ⁊ loq̄ns ꝓ eis fecit barbarismū. Cui
ait basiliꝰ. Tuū est de pulmentarijs regꝭ cogitare:
nō dogmata diuina decoq̄re. Qui mox cōfusus ta
cuit. Dicit imperator basilio. Vade ⁊ iudica inter

cos ſ; non ſm īmoderatū amorē pop.li. Abiēs gꝰ
dixit corā catholicis ⁊ arrianis vt fores eccl'ie clau
derent ⁊ vtrinſq; ptis ſigillo munirent: ⁊ ad quorū
oōnes apirent: ſua eēt. Qđ cū oībꝰ placuiſſet: orā
tibus arrianis tribꝰ diebꝰ ⁊ noctibꝰ: ⁊ veniētes ad
fores eccl'ie nō ſūt apte. Tūc Baſiliꝰ pceſſione or-
dinata venit ad eccl'iā ⁊ fcā oratione: leui ictu de
bacculo paſtorali fores tetigit dicēs. Tollite por-
tas pricipes vr̄as ⁊ eleuamini porte eṫnales. ⁊c. ⁊
ꝯtinuo ſunt aperte. Et itrātes deo grās reddide-
runt: ⁊ reddita eſt eccl'ia catholicis. ¶ Fecit autē
iperator pmitti mlta Baſilio: vt ī hiſtoria tripar-
tita legit̄: vt ſibi ꝯſētiret. ⁊ ille. Pueris iſta coue-
niunt. Nā q diuinis aſſignant̄ eloquijs corrūpe in
diuinis dogmatibꝰ nec vnā ſilabā patiunt̄. Tūc
ipator idignatꝰ: vt ibidē dicit̄: dū de eiꝰ exilio ſnīā
vellet ſcribere: pmꝰ ſcđs tertiꝰ calamus fractꝰ eſt.
Deinde tremor magnꝰ eius manū inuaſit: vn̄ idi-
gnatꝰ cartā fregit. ¶ Vir qdā venrabil' noīe Era
dius filiā vnicā hēbat: quā ꝯſecrare dn̄o diſpone
bat. S; diabolus humani gn̄is inimicꝰ hoc aduer
tens: vnū de ſeruis predci Eradij in amorē puel-
le plurimū iſlāmauit. Verū cū ipoſ'e cerneret: vt
ipſe q ſeruꝰ erat ī amplexus tā nobilis puelle acce
dere poſſet: ad vnū de maleficis acceſſit: pmittēs
ei multā pecunie quātitatē ſi ad hoc cū iuuare vel
let. cui dixit maleficꝰ. Ego hoc agere ñ poſſū. S;
ſi vis mittā te ad diabolū meū dn̄; ⁊ ſi feceris ea q
ipſe tibi dixerit: tuū deſiderium obtinebis. ⁊ dixit
iuuenis. Quecūq; dixeriſ mihi faciā. Ille ergo ma
leficꝰ epl'a; ad diabolū fecit: ⁊ eā per deīn iuuene;
in hec vba trāſmiſit. Qm̄ qdē mi dn̄e o; me feſtinā
ter ⁊ ſollicite quoſcūq; a xp̄ianorū religiōe abſtra-
here: ⁊ tue adducere volūtati: vt ps tua quotidie
multiplicet̄: miſi tibi hunc iuuenē cupiditate ī talē
puellā exarſū: ⁊ poſtulo vt ſuū deſideriū aſſequat̄:
vt ⁊ ī iſto gl'ier: ⁊ alios tibi de cetero valeā aggre
gare. Et dans ei epl'a; dixit. Vade ⁊ tali hora no-
ctis ſta ſupra monumētū gentilis: ⁊ ibidē demones
acclames: ⁊ hanc chartā in aerē exalta ⁊ ſtatī ade-
runt tibi. Qui vadens demones iuocabat: ⁊ char-
tā p aerē eijciebat. Et ecce adeſt pnceps tenebra-
rū vallatꝰ multitudine demoniorū: q cū epl'a; ple-
giſſet ait ad iuuenē. Credis ī me vt tuā cōpleā vo
luntatē? q ait. Credo dn̄e. cui diabolus. Abnegas
chriſtū tuū? q ait. Abnego. dixit diabolus. Perfidi
eſtis xp̄iani: q: qn̄ qdē mei opus hētis ad me veni
tis: qn̄ āt deſideriū veſtrū aſſecuti eſtis ſtatī me ne-
gatis: ⁊ ad xp̄; veſtrū acceditis: ille āt q: clemētiſſi
mus ē ſuſcipit vos. S; ſi vis vt tuā cōpleā volun-
tatem fac mihi manu tua ſcriptū: quo ꝯfitearis te
abrenūciare xp̄o: baptiſmati: ⁊ xp̄iane pfeſſioni: ⁊
meꝰ ſis ſeruꝰ ⁊ mecū ī iudicio ꝯdēnādus: q ſtatim
manu ppria ſcriptū fecit ql'r xp̄o abrenūciaret: ⁊ ſe
ſeruituti diaboli mācipararet. Cōtinuo igit̄ diabo-
lus accerſiuit ſpūs q erant ſup fornicatōe; iubens
eis vt ad p̄dictā puellā accederēt: ⁊ cor eiꝰ ī amorē
iuuenis iſlāmaret. Qui accedētes cor eiꝰ adeo accē
derunt: vt puella ſe ī terrā pijceret: ⁊ ad pre; ſuū
lamētabil'r exclamaret: miſere mihi pr̄ miſere mi
hi: q: dire torqueor pp amorē talis pueri nr̄i. Mi
ſere viſceribꝰ tuis ⁊ paternū amore; mihi oñde: ⁊
puero quē amo: ⁊ p quo crucior me ꝯiūge. Sin āt
poſt modicū me morituram videbis: ⁊ p me in die
iudicij rōnē reddes. Pr̄ āt eiulans dicebat. Heu
me miſerū qđ ꝯtigit miſere filie mee. Quis meū
theſaurū furatꝰ eſt? Quis dulce oculorū meorū lu
men extīxit? Ego te volebā celeſti ſpōſo cōiūgere
⁊ p te ſaluari putabā: ⁊ tu ī amorē laſciuie iſaniſti.
Sine filia vt te ſicut diſpoſui dn̄o ꝯiūgā: ne ducas
ſenectutē meā cū dolore ad īferos. Illa aūt clama
bat dicēs. Pr̄ mi aut cito deſideriū meū cōple aut
morituram poſt modicū me videbiſ. Cū illa igr̄ ama
riſſime fleret ⁊ qſi īſaniret: pr̄ eiꝰ ī magna deſolati
one poſitꝰ ⁊ amicorū cōſilijs deceptꝰ ſuā volūtatē
cōpleuit: ⁊ eā puero ī vxorē dedit: ac vniuerſā ſub
ſtātiam ſibi tribuit dicēs. Vade filia vere miſera.
Cū ergo īſimul pmanerēt: iuuenis ille eccl'iā nō i-
troibat: nec ſibi crucis ſignaculū faciebat: nec deo
ſe recōmēdabat. Vn̄ hic notatꝰ ē a nōnullis q vxo
ri ſue dixerūt. Scis q: vir tuꝰ quē tibi elegiſti xp̄ia
nus nō ē: nec eccl'ia; igredit̄. Qđ illa audiēs vehe
ment̄ extimuit: ⁊ humo ſe pſternēs vngulis ſeipſā
diſcerpēs: pectꝰ ſuū ꝯtūdere cepit ⁊ dr̄e. Heu mi-
hi miſere: cur nata ſū aut ꝯtinuo rapta nō ſū? Cu;
ergo viro ſuo q̄ audierat rettuliſſet: ⁊ ille neq̄q; rē
ſic eē aſſereret: ſ; oīo falſū qđ ipa audierat affirma
ret. Illa ait. Si vis vt credā tibi ego ⁊ tu cras ec-
cleſiā igrediamur. Vidēs ille q latere ñ poſſet: nar
rauit ei totū ordinē geſte rei. Qđ illa audiēs vehe-
ment̄ igemuit: ⁊ ad btm̄ baſiliū pꝑauit: eiq; oīa q̄
viro ſuo ⁊ ſibi ꝯtigerāt enarrauit. Baſiliꝰ āt pue-
rū vocās ⁊ oīa ab eo audiēs dixit ei. Vis fili reuer
ti ad dn̄; ? q ait. Vtiq; dn̄e: ſ; ñ valeo: q: diabolo ſū
pfeſſus: ⁊ xp̄; abnegaui: ⁊ abnegatōis mee ſcriptū
feci: ⁊ diabolo ip̄; dedi. cui baſiliꝰ. Nō ē tibi cure:
benignꝰ. n. ē dn̄s ⁊ te penitētē ſuſcipiet. Et ꝯtinuo
apphēdēs puerū ſignū cruc' ī eiꝰ frōte fec: ⁊ p tres
dies eū recluſit: poſtea eū viſitauit: ⁊ dixit. Quō te
hēs fili? q ait. In magna ſū dn̄e defectōe: nec ſuffe
ro clamores eorū nec terrores ſeu dilapidatōes. Te
nētes. n. manu ſcriptū meū cāntant me dicentes. Tu
veniſti ad nos: ⁊ nō nos ad te: ⁊ dixit ſcūs baſiliꝰ.
Noli timere fili tātūmō crede. Dāſq; ei modicam
eſcā faciēſq; ſignū cruc' iterū eū recluſit ⁊ p eo ora
uit. Poſt aliquot dies eū viſitauit ⁊ ait. Quō te ha
bes fili? Qui ait. pr̄ a longe clamores eorū ⁊ minas
audio: ſ; eos ñ video. Et dās ei iterū eſcā ⁊ ſignās
⁊ claudēs oſtiū abijt ⁊ pro eo orauit: ⁊ q̄dragesimo
die rediēs dixit. Quō te hēs? Rn̄dit. Bn̄ hēo ſcē
dei: vidi. n. te hodie ī viſu pugnātē p me ⁊ diabo-
lū vīcentē. Poſt hec eū educēs: oē; clerū ⁊ religio-
ſos ⁊ pplm ꝯuocauit: ⁊ oēs p eo orare admonuit.
Tenēſq; manū pueri ducebat ad eccl'ia;. Et ecce
diabolus cū mltitudie dmonū ad eū vēit ⁊ viſibil'r
apphēdēs puerū conabat̄ eū rape d manu eiꝰ. Et
cepit clamare puer. Scē dī adiuua me. Et tāta eū
iprobꝰ ꝯſtātia aggreſſus ē: vt ēt ſcm̄ ipelleret trahēs
puerū. Qui ait ad eū. Improbiſſime nō ſufficit tibi
pditio tua niſi ⁊ dī mei tētes plaſma? Diabolus āt

22

dixit ad eũ multis audientibus. Preiudicas mihi
o basili: Tũc oẽs clamauerũt chyrieleison. Dixitq̧
ad eũ basiliꝰ. Increpet te dñs diabole. q ait. ꝓiudi
cas mihi basili. Nõ abij ego ad eum ſ ipſe ad me.
Abnegauit xp̃m ſuũ ⁊ ꝓfeſſus eſt mihi. Ecce ſcri-
ptã eiꝰ in manu habeo. q ait. Nõ ceſſabimꝰ orare
donec ſcriptũ reddas. Et orãte baſilio ⁊ tenente ĩ
celũ manꝰ: ecce charta ꝑ aerẽ delata ⁊ ab oĩbꝰ vi-
ſa venit ⁊ ĩ poſita eſt in manibꝰ baſilij. Quam ille
ſuſcipiens dixit puero. cognoſcis has lr̃as frater?
Et ille. etiã manu mea ſcripte ſũt ⁊ frãgẽs baſilius
ſcriptũ ꝑduxit eũ ad eccl̃iam ⁊ dignũ eũ fecit ſcõ mi
niſterio: ⁊ bñ ĩſtruẽs ⁊ regulã ſibi dans reddidit eũ
vxori ſue. ¶ Mulier q̃dã pc̃tã multa hñs ⁊ ea in
charta ↄſcribẽs ĩ fine q̃dã grauiꝰ ↄſcripſit ⁊ ſcri-
ptũ ip̃m btõ baſilio tradidit: rogãs vt ꝓ ea oraret ⁊
ſuis oronibꝰ ipſa pc̃tã deleret. Qui cũ oraſſet ⁊ mu
lier chartã apuiſſet oĩa pc̃tã ꝑter iſtud grauiꝰ dele-
ta ĩuenit. Que ait ad baſiliũ. Miſerere mei ſerue
dei: ⁊ ꝓ hoc mihi ĩdulgẽtiã ĩpetra: ſicut ꝓ alijs ĩpe
traſti. q ait ad illã. Recede a me mlier q: hõ pc̃tõr
ego ſũ ĩdigẽs ĩdulgẽtia ſicut tu. Cũ aũt illa ĩſtaret
dixit ei. Vade ad ſcm̃ virũ Effrẽ ⁊ ea q̃ poſtulas ti
bi poterit ĩpetrare. Que cũ abijſſet ad ſcm̃ virum
effrẽ: ⁊ cur ad eũ a ſcõ baſilio miſſa ſit ĩtimaſſet: ille
ait. Recede q: hõ pc̃tõr ego ſũ. Sed redi filia ad ba-
ſiliũ: ⁊ q tibi ꝓ ceteris veniã ĩpetrauit: ꝓ iſto quo-
q̧ ĩpetrare valebit. Feſtina cito vt eũ viuũ ĩueni-
as. Que cũ ĩ ciuitatẽ veniſſet ecce baſiliꝰ ad tumu-
lũ ferebat̃. Illa aũt poſt eũ clamare cepit ⁊ dicere.
Videat ds̃ ⁊ iudicet iter me ⁊ te: q: nolens placare
deũ ꝓ me: ad aliũ trãſmiſiſti me. Tũc ꝓiecit char-
tã ſuꝑ feretrũ ⁊ poſt modicũ illã recipiẽs ⁊ aperiẽs
illud pc̃tm̃ penitꝰ deletũ ĩuenit. Sicq̧ ipſa ⁊ oẽs q
aderãt deo ĩmẽſas gr̃as reddiderũt. ¶ Ante ãt q̧
vir dei migraret a corpore poſitꝰ in ĩfirmitate q̃ ⁊
mortaꝰ ẽ: quẽdã iudeũ noĩe ioſeph medicinali ar-
te valde ꝑitũ: quẽ vir dei multũ diligebat: eo ꝙ ſe
illũ ↄuerſurũ ꝑuidebat ad fidẽ: q̃ſi opa eiꝰ ĩdigeret
vocauit. Ille vero eius pulſũ tãgẽs ⁊ ex tactu mor
tẽ in ianuis eẽ cognoſcẽs: dixit familie. Que ad ſe-
pulturã neceſſaria ſũt ꝑparate: q: ↄtinuo morief̃.
Qd̃ baſilius audiẽs dixit ei. Neſcis qd dicis. Cui
ioſeph. Crede dñe q: ſol cum ſole occidet hodie.
Ideſt tu ſol cũ ſole occides hodie. Cui dixit baſiliꝰ
qd dices ſi nõ moriar hodie? cui ioſeph. nõ eſt poſ
ſibile dñe. Et baſiliꝰ. Et ſi ĩ craſtinũ vſq̧ ad horã
ſextã ſuꝑuixero qd facies? Et ioſeph ait: ſi vſq̧ ad
illã ſuꝑuixeris horã vtiq̧ ego moriar. Et baſilius
etiã moriaris pc̃tõ: viuas aũt xp̃o. ⁊ ille. Scio qd
dicis. ſi vſq̧ ad illã horã ſuꝑuixeris faciã qd̃ hor-
taris. Tũc btũs baſiliꝰ licet ſm̃ nãm ilico moriturꝰ
eẽt: a dño tñ mortis ĩducias ĩpetrauit: ⁊ vſq̧ cra-
ſtinũ in horã nonã vixit. Qd̃ ioſeph vidẽs ⁊ ſtupẽs
in xp̃m credidit. Baſilius aũt virtute animi ĩbe-
cillitatẽ corporis ſuperãs de cubili ſuo ſurrexit: ⁊
eccliã ĩgrediẽs eũ ſuis ꝓprijs manibꝰ baptizauit.
Poſtea vero ad lectulũ ſuũ redijt: ⁊ ſtatim ſpm̃ deo
feliciter reddidit. Floruit circa annũ dñi. 370.

¶ De btõ ioãne elemoſynario.

i

Ioannes

elẏnariꝰ ꝑriarcha ale-
xãdrinꝰ quadã nocte in
orone ꝑſiſtẽs: vidit quãdã puellã pulcher
rimã ſibi aſſiſtẽtẽ ⁊ coronã oliuarũ ĩ capi-
te baiulãtẽ. Quã ille videns nimiũ ſtupefcũs q̃ eẽt
exq̃ſiuit: ⁊ illa. Ego ſũ mĩa q̃ dei filiũ de celo addu
xi: me ſpõſã accipe ⁊ bñ tibi erit. Intelligẽs ergo ꝑ
oliuã mĩam deſignari ab illa die fcũs eſt ſic miſeri-
cors vt eleẏmõ. i. elẏnariꝰ vocaret̃. Paupes aũt
ſuos dños ſꝑ appellabat: ⁊ ĩde hoſpitalarij hñt ẽt
vt paupes dños ſuos vocẽt. Oẽs igit̃ ſuos famu-
los ↄuocauit eiſq̧ dixit. Eũtes ꝑ totã ciuitatẽ cõ-
ſcribite mihi vſq̧ ad vnũ oẽs dños meos. Illis vo
nõ ĩtelligẽtibꝰ dixit. Ques vos egenos vocatis:
iſtos ego dños ⁊ auxiliatores ꝑdico. Iſti. n. nobis
vere auxiliari ⁊ celeſte regnum donare poterunt.
¶ Volẽs hoĩes ad elẏnã ĩuitare narrare cõſueuit
ꝙ paupibꝰ ſemel ſe ad ſolẽ calefaciẽtibꝰ ceperunt
ĩuicẽ de elẏnatoribꝰ cõferre ⁊ bonos collaudare: ⁊
malos vituꝑare. Erat aũt q̃dã thelonearius noĩe
Petrꝰ diues valde: ⁊ ꝑpotẽs: ſ nimis paupibus
ĩmiſericors: q: ad domũ ſuã accedẽtes cũ ĩdigna-
tione nimia repellebat. Cũ ergo nullus illorũ ĩuẽ-
tus fuiſſet q elẏnã ĩ domo ſua recepiſſet: vnꝰ illo-
rũ dixit. Quid vultis mihi dare ſi ego hodie ab eo
elẏnã accipiã? Et faciẽs cũ eis pactũ: domũ eiꝰ ve-
nit: ⁊ elẏnã poſtulauit. At ille domum reuertẽs: ⁊
pauperẽ ꝑ foribꝰ vidẽs: cũ mãcipiũ eiꝰ panes ſili-
ginis ĩ domũ deferret: ille lapidẽ nõ ĩueniẽs panẽ
vnũ ſiliginis arripuit: ⁊ cũ furore eum inde ꝑcuſſit:
quẽ ꝓtinꝰ accipiens paup ad ſocios redijt: ⁊ ꝙ de
manu eiꝰ elẏnã accepit ĩdicauit. Poſt duos dies
ĩfirmatꝰ ad mortẽ vidit ſe añ iudiciũ ſtare: ⁊ mau-
ros quoſdã ſuꝑ ſtaterã eiꝰ mala appẽdere: ex alte-
ra aũt parte ſtatere q̃dã dealbati triſtes ſtabant eo
ꝙ nihil qd̃ ibi apponerẽt ĩuenire valebãt: tũc vnꝰ
eorũ dixit. Vere nihil hẽmꝰ niſi vnũ panẽ ſiliginis
quẽ añ duos dies xp̃o dedit coactus. Quẽ dũ ſuꝑ
ſtaterã ponerẽt eq̃litas vt ſibi videbat̃ fcã ẽ. Dixe
rũt ergo ei. Adauge ad ſiliginẽ hãc: alioqn te mau
ri apphẽdẽt. Euigilãs aũt ⁊ liberatꝰ dicebat. Pa-
pe. Si vna ſiligo quã ꝑ furorẽ iactaui ita ꝓfuit: q̃-
to magis oĩa ſua ĩdigẽtibꝰ elargiri? ¶ Quadã igit̃
die cũ optimis veſtibꝰ ĩdutꝰ ꝑ viã ꝑgeret q̃dã nau
fragꝰ ab eo veſtimẽtum poſtulabat. Cõtinuo aũt
ille ꝑcioſo veſtimẽto ſe expoliauit: ⁊ illi dedit. Qd̃
ille accipiẽs ſtati vẽdidit. Cũ ãt thelonearius redi-
ret: ⁊ veſtimẽtũ ſuſpẽſũ videret cõtriſtatꝰ ẽ valde
adeo vt nec cibũ ſumere vellet dicẽs. Qm̃ non fui
dignꝰ vt mei memoriã hr̃et egenꝰ. Et ecce dũ dor
miret vidit quẽdã ſuꝑ ſolẽ fulgẽtẽ: ⁊ ſuꝑ caput cru
cẽ ferẽtẽ: ⁊ hñtẽ ĩdutũ veſtimẽtũ qd̃ dederat ege-
no: ⁊ dicebat ſibi. Quid ploras petre? Qui cũ cãm
ſue triſticie ſibi dixiſſet: ille ait. Cognoſcis hoc? Et
ille. Etiã dñe: ⁊ dñs ad eũ. Illo ego veſtior exquo
mihi dediſti: et grartias ago bone voluntati tue:
quoniam frigore affligebar: ⁊ cooperuiſti me. In ſe
ergo reuerſus cepit egenos beatificare ac dicere.
Viuit dominus: non moriar donec fiam vnus ex
eis. Dans ergo pauperibus q̃ habebat: ⁊ acceſſito

notario suo dixit ei. Secretũ volo tibi cõmittere:
qđ si ꝓpalaueris: aut si me non audieris barbaris
vẽdã te. Dãsq; ei decẽ libras auri dixit ei. Uade ĩ
scãz ciuitatẽ ⁊ merces tibi eme. ⁊ me alicui xpiano
vẽde: ⁊ pauperibꝰ ꝑciũ tribue. Illo aũt recusante
dixit ei. Si me nõ audieris ego barbaris vẽdã te.
Ducẽs ergo eũ vt dixerat cuidã argẽtario vestibꝰ
sordidis ĩdutũ tanq; suũ ꝟuũ vẽdidit ⁊ trigita nũ-
misinata ide accipiẽs paupibꝰ erogauit. Petrꝰ
ergo oia officia vilia faciebat: itaq; ab oĩbꝰ ꝯtẽne
bat̃ ⁊ ab alijs ꝟuis freqnter ꝑcutiebat̃: ⁊ etiã iam
amẽs appellabat̃. Dñs aũt sibi frequenter appare
bat: ⁊ vestimẽta ⁊ alia oñdẽs ipm ꝯsolabat̃. Uerũ
ĩperatore ⁊ vniuersis de amissione tãti viri dolen-
tibꝰ: qdã vicini eiꝰ a ꝯstãtinopoli ad visitãdũ loca
scã venerũt ⁊ a dño ipsius ĩuitati: cũ prãderẽt sibi
adiuicẽ ĩ aure dixerũt. q; silis ẽ puer iste dño petro
thelonario. Et curiose respiciẽtibꝰ vnꝰ dixit. Ue-
re dñs petrus ẽ. Surgã ⁊ tenebo eũ. Qđ ille aduẽ
tẽs latẽter fugit. Erat aũt ostiariꝰ surdus ⁊ mutus
q̇ ꝑ signũ ostiũ aperiebat. Cui petrus vt sibi aperi
ret nõ signis: s; v̇bis ĩꝑauit. Et ille ꝯtinuo audi
ens ⁊ loq̃lam recipiẽs sibiq; rñdẽs ei aperuit: ⁊ do
mũ regrediẽs cũctis de eiꝰ loq̃la mirãtibus dixit:
Ille q̇ coq̃nã faciebat exit ⁊ fugit: s; videte ne dei
sit ꝟuus. Cũ. n. mihi dixit. tibi dico aperi: mox ex
ore eiꝰ flãma exijt q̃ linguã ⁊ aures meas tetigit: ⁊
ꝯtinuo auditũ ⁊ loq̃lã recepi. Et exiliẽtes vniuersi
⁊ ꝯcurrẽtes post eũ: ip; ampliꝰ inuenire nõ potue-
rũt. Tũc oẽs de domo illa pniaz egerũt: eo ꝙ talẽ
virũ sic viliter tractauerũt. ¶ Monachus qdã vi
talis noĩe volẽs scm̃ Ioãnẽ tẽtare si posset sibi ver
bis ꝑsuaderi ⁊ ad scãdalũ facile ĩclinari. Ingredi-
ens ergo ciuitatẽ oẽs publicas meretrices ꝯscri-
psit. Intrabat ergo ad illas ꝑ ordinẽ dicẽs cuilibet
Dona mihi noctẽ istã ⁊ noli fornicari. Ipse aũt do
mũ eiꝰ itrãs ĩ angulo flexis genibus tota nocte in
orone stabat ⁊ pro illis orabat ⁊ postea mane exibat
cuilibet ꝑcipiẽs ne alicui reuelaret. Una aũt vitã
eiꝰ manifestauit. Que stati orante sene a demone
vexari cepit. Cui oẽs dicebãt. Reddidit tibi deus
qđ merebaris: qm̃ mẽtita es. Ut fornicet̃. n. igredi
tur pessimꝰ iste ⁊ nõ ꝓpter aliud. Uespere aũt scõ
dicebat ꝑdictꝰ Uitalis cũctis audiẽtibꝰ. Uolo ire
q: talis dña expectat me. Multis vero illũ crimi-
nantibꝰ rñdebat. Nũquid ego nõ habeo corpus vt
oẽs: aut monachis solũ iratꝰ ẽ ds? Uere ⁊ ipsi ho-
mines sũt vt ceteri. Dicebãt aũt qdã. Accipe tibi
mulierẽ vnã abba: ⁊ muta habitũ vt nõ scãdalizes
hoies alios. Ille aũt fingẽs se iratũ dicebat. Uere
nõ audiã vos ite a me: q̇ vult scãdalizare scãdali-
zet̃ ⁊ det de frõte ĩ parietẽ. Nunqd iudices ꝯstitu
ti estis suꝑ me a deo? ite ⁊ de vobis curaz habete:
vos ꝓ me nõ reddetis rõnẽ. hec cũ clamore dice-
bat. Cũq; ad btm̃ Ioannẽ q̃rimonia deferret̃: cor
eiꝰ ds indurauit ne his fidẽ adhiberet. Deꝑcabat̃
aũt deũ vt post mortẽ suã opus suũ alicui reuela-
ret vt nõ ĩputaret̃ in pctm̃ his q̇ de eo scãdaliza-
bant̃. Multas igit̃ de ꝑdictis mulieribꝰ ad ꝯuer-
sionẽ ꝑduxit: ⁊ in monasterio plurimas collocauit

¶ Quodã mane dũ ab vna illarũ egrederet̃ ob-
uiauit ei qdã ingrediẽs ad fornicãdũ cũ ea. Dãsq;
ei alapã dixit. Usq;quo pessime non emẽdas te ab
his tuis ĩmũdicijs? Et ille. Crede mihi accipies a
me talẽ alapã vt tota Alexãdria ꝯgreget̃. Et ecce
postmodũ diabolus in spẽ mauri sibi alapaz dedit
dicẽs. Hec ẽ alapa quã mittit tibi abbas Uitalis ⁊
stati; a demonio vexat̃: ita ꝙ ad voces eiꝰ oẽs cur
rebant. S; tñ penitẽs ꝑ eiꝰ orõnẽ liberatus ẽ. Uir
aũt dei morti appropinquãs hãc scripturã reliq̇t.
Nolite añ tp̃s iudicare. Mulieribꝰ aũt ꝯfitẽtibꝰ q̃
faciebãt oẽs glĩficabant deũ: ⁊ ꝑcipue. b. Ioannes
dicẽs. Utinã alapã quã ille accepit: accepissẽ ⁊ ego
¶ Quidã paup in habitu ꝑegrini ad Ioãnẽ venit
⁊ ab eo elemosynã postulauit. At ille vocato dis-
pẽsatore dixit: Da ei sex nũmisinata. Que ille acci
piẽs ⁊ abiẽs habitũ mutauit ⁊ iterũ ad p̃iarcham
rediẽs ab eo elemosynã postulauit. Ille aũt dispẽ
satore vocato dixit. Da ei sex aureos: quos cũ sibi
dedisset: ⁊ ille abijsset dixit ei dispẽsator. Per oro-
nes tuas pater iste idẽ hodie mutato habitu bis ac
cepit. Btũs aũt ioãnes q̃ hoc nescire dissimulauit
Iterũ ille tertio habitũ mutãs ad. b. Ioãnẽ venit
⁊ elemosynã postulauit: tũc dispẽsator. b. Ioãnem
tetigit innuẽs ꝙ ille eẽt. Cui btũs Ioãnes rñdit.
Uade ⁊ da ei duodecim nummisinata: ne forte sit
dñs meꝰ iesus xp̃s q̇ tẽtare me velit: vtrum possit
hic plus accipere q; ego dare. ¶ Quadã vice cu;
patriciꝰ qdam pecuniã ecclesie in mercationibus
ponere vellet ⁊ patriarcha nullatenꝰ cõsentiret: s;
pauperibꝰ eã dispẽsare vellet ambo plurimũ cõ-
tẽdẽtes irati abinuicẽ recesserũt. Adueniẽte hora
vndecima mãdat patriarcha ꝑ archipsbyterũ pa-
tritio dicens. Dñe sol ad occasum est. Qđ ille au-
diẽs lachrymis infusis ad eũ venit ⁊ veniã postu-
lauit. ¶ Cũ qdam suus nepos a quodã taberna-
rio graue iniuriã audiuisset ⁊ ex hoc patriarche la
mẽtabiliter conq̃rẽs nullatenus cõsolari posset: pa
triarcha rñdit. Et quõ est ausus aliqs tibi cõtradi
cere: ⁊ os suũ cõtra te aperire? Crede fili mee par
uitati qm̃ faciã ĩ eo hodie talẽ rẽ vt tota alexãdria
miret̃. Qđ audiẽs ille cõsolationẽ recepit: putans
q: eũ faceret vehemẽter v̇berari. Uidẽs ioãnes ꝙ
ꝯsolationẽ recepisset pedes eiꝰ osculatus ẽ dicẽs.
Fili si vere nepos mee humilitatis existis ꝑpara
te ⁊ flagellari ⁊ cõuitia pati ab oibus. Uera. n. co-
gnatio nõ ex carne ⁊ sanguine: s; ex virtute mẽtis
agnoscit̃. Cõfestim igit̃ ꝓ illo hoie misit ⁊ ab oĩ pẽ
sione ⁊ tributo liberũ eẽ fecit ⁊ oẽs audiẽtes mira-
ti sũt ⁊ itellexerũt hoc eẽ qđ dixerat: faciã ĩ eũ talẽ
rẽ vt tota alexandria miret̃. ¶ Audiẽs p̃iarcha
cõsuetudinẽ eẽ ꝙ mox vt iꝑator coronatꝰ ẽ cõfe
stim monumẽtorũ edificatores sumũt quatuor vel
qnq; minutias marmorũ pusillas diuersi coloris:
⁊ igrediẽtes ad imꝑatorẽ dñt. De q̃li marmore vel
metallo iubet impiũ tuũ sibi fieri monumẽtũ? Ini
tatꝰ hoc monumẽtũ fieri ꝑcepit: s; tñ vsq; ad obitũ
suũ illud impfcm̃ manere ꝑcepit. Ordinauitq; ali-
quos q̇ ad eũ celebri festiuitate cum clero ꝑsisteret
accederẽt: sibiq; dicerẽt. Dñe monumẽtum tuum

ipſcm̄ ē: p̄cipe vt consumet̄: eo ꝙ nescias q̄ hora
fur veniat. ¶ Diues qdā cū vidisset btm̄ Joanē i
stratu viles pānos hr̄e: eo ꝙ ceteros pauperibus
erogasset: qdā valde p̄ciosū coopimētū emit ⁊ btō
ioāni tradidit. Qui cuꝫ istud nocte sup̄ se hr̄et tota
nocte dormire nō potuit: cogitās ꝙ .300. dn̄i sui de
tāto p̄cio cooꝑiri possēt. Tota igit̄ nocte lamētabat̄
⁊ dicebat. Quāti icenati: q̄ꝫti i foro pluuijs made-
scī: quāti p̄e frigore dētib⁹ stridētes hodie dormie
rūt. Tu vero grādes pisces deuorans ⁊ i thalamo
requiescēs cū oīb⁹ malis tuis: isup̄ te cooptorio .36.
nummismatū te calefacis. Humilis Joānes alia vi-
ce hoc nō vestiet̄. Statiqꝫ scō mane illud vēdi fe-
cit ⁊ p̄ciū pauperib⁹ erogauit. Qd̄ audiens ille di-
ues ipꝫ coopertoriū secūdo emit: ⁊ btō Joāni tradi
dit: rogās vt ipꝫ deceto nō vēderet: ſꝫ sup̄ seipꝫ te
neret. At ille istud accipiēs iussit iterū vēdi. ⁊ dn̄is
suis p̄ciū erogari. Quod ille diues audiēs iterum
abijt ⁊ ipꝫ redemit ac btō Joāni detulit: eiqꝫ gratu
labūdus dixit. Videbim⁹ qs deficiet: aut tu vēdē-
do: aut ergo redimēdo. Et sic suauiter q̄si diuitē il-
lū vidēmiabat dicens: ꝙ posset aliqs intentione
dandi paupib⁹ diuites talr̄ expoliare nec peccat.
Duo .n. lucrat̄ talis: vnū q: aīas illoꝝ saluat. alte
rū qm̄ ex hoc mercedē nō modicā accipiet. ¶ Vo
lens btūs Joānes hoīes ad elemosynaꝫ ꝓuocare
narrare ꝯsueuit de scō Serapione ꝙ cū amictum
suū pauperi tribuisset: ⁊ alteri obuiās q frig⁹ patie
bat̄ tunicā silr̄ tribuisset: ⁊ euāgeliū tenēs nudus
sederet introgauit cū qdā dicēs. Abba qs te expo
liauit? Et demōstrās euāgeliū ipm̄ dixit. Iste me
expoliauit. Alias aūt aliū pauperē vidēs euāgeliū
ipꝫ vēdidit ⁊ pauperi p̄ciū dedit. Qui dū introga-
ret̄ vbi ipꝫ euāgeliū hr̄et. R̄ndit. Euāgeliū p̄cepit
dicēs. vade ⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ da pauperib⁹.
Seipꝫ ergo habebā ⁊ seipꝫ vēdidi ⁊ tradidi vt mā
dabat. ¶ Cū cuidā elemosynā petēti dari p̄cepis-
set .b. Joānes qnqꝫ nūmos: idignat⁹ ille ꝙ maio-
rē sibi elemosynā nō fecisset ꝯtinuo ad ꝯtumelias
ipsi⁹ ꝓrupit ac i ei⁹ faciē ꝯuiciari cepit. Qd̄ ei⁹ fa-
muli audiētes etiā in eū voluerūt irruere ac ipsuꝫ
grauit̄ cedere. Qd̄ .b. Joānes oīno ꝓhibuit dicēs.
Sinite frēs: sinite vt mihi maledicat. Ecce .n. ha-
beo sexagita annos blasphemās ꝑ opera mea xp̄ꝫ
⁊ vnū ꝯuiciū nō portabo ab isto? Jussitqꝫ sacculuꝫ
afferri: ⁊ corā ipso apponi: vt ide tolleret q̄ꝫtū vel-
let. ¶ Cū populus lecto euangelio ecclesiā exiret
⁊ foris ociosis vbis vacaret: quadā vice post euā-
geliū p̄triarcha cum eis exijt: ⁊ i medio eoꝝ sedere
cepit. Oībus vero de hoc mirātibus dixit ad eos.
Filij vbi oues ibi pastor. Aut igit̄ itrate: ⁊ ego vo
biscū itrabo ⁊ igrediar: aut manete hic: ⁊ ego pa-
riter manebo. Semel igit̄ ⁊ bis hoc fecit: ⁊ sic ppl'ꝫ
stare i eccl'ia erudiuit. ¶ Cū qdā iuuenis scīmo-
nialē quādā rapuisset: ⁊ clerici talē iuuenē corā btō
ioāne exprobrarēt: ⁊ ipsū excōmunicādū esse dice-
rēt: vtpute q duas aīas p̄diderat. i. suā ⁊ illius: cō-
pescuit eos btūs ioānes dicēs. Nō sic filij: non sic.
Ondo vobis q: ⁊ vos duo pctā cōmittitis. Primo
q: ꝯtra p̄ceptuꝫ dn̄i facitis: q ait. Nolite iudicare ⁊
nō iudicabimini. Scd̄o q: nescitis ꝓ certo si vsqꝫ
hodie peccēt ⁊ non peniteāt. ¶ Freqnt̄ aūt exi̅te
btō ioāne in orōne ⁊ in extasi mētis posito talibus
vbis cū deo disputare audit⁹ ē. Sic sic bone iesu:
ego disꝑgēdo ⁊ tu ministrādo videam⁹ qs vincat̄.
¶ Cū febre corept⁹ se morti appropinqre cerne-
ret dixit. Grās tibi ago de⁹: qm̄ exaudisti miseriā
meā rogātē bonitatē tuā ne iueniret̄ moriēti mihi
nisi vnū nūmisma remāsisse. Hoc igit̄ pauperibus
dari iubeo. ¶ Positū igit̄ venerabile corp⁹ ei⁹ in
sepulchro vbi corpora duoꝝ ep̄oꝝ fuerāt tumula
ta: ⁊ corpa illa mirabilr̄ scō Joāni cesserūt ⁊ locum
mediū vacuum dimiserūt. Añ aūt paucos dies q̄ꝫ
moreret̄: cū q̄dā mulier qdā flagitiosissimū pctm̄
cōmisisset ⁊ nūq̄ꝫ ꝯfiteri auderet: dixit ei scūs Joā
nes vt saltē illud scriberet eo ꝙ scribere sciebat: ⁊
sigillatū ei afferret: ⁊ ipse ꝓ ea oraret. Cui illa assē
sit: ⁊ pctm̄ scribēs diligenter sigillauit ⁊ btō Joāni
tradidit. Sꝫ post paucos dies btūs ioānes ifirma
tus i dn̄o requieuit. Illa vt audiuit illū defunctū se
vitupatā ⁊ ꝯfusā putauit: credens ꝙ scriptū alicui
cōmisisset ⁊ ad man⁹ alteri⁹ deuenisset. Ad tumu-
lū igit̄ sci ioānis accessit: ⁊ ibi vberrime flēs clama
bat dicēs. Heu heu putās ꝯfusionē vitare ꝯfusio
fcā sū oīb⁹. Cūqꝫ amarissime fleret ⁊ btm̄ Joānem
rogaret vt sibi oñderet vbi nā scriptū suum dimi-
sisset. Ecce btūs ioānes i hītu pōtificali de tumu-
lo ꝓcessit duob⁹ ep̄is q secū qescebāt hic ide val-
latus: dixitqꝫ mulieri. Cur nos tātū ifestas ⁊ me ⁊
scōs istos q mecū sūt qescere n̄ ꝑmittis? Ecce sto-
le n̄re lachrymis tuis madefcē sūt. Porrexitqꝫ sibi
scriptū suum sigillatū vt p̄us fuerat dicēs ei. Vide
sigillū hoc ⁊ aperi scriptū tuū ⁊ lege. Qd̄ illa apiēs
pctm̄ suū oīo deletū iuenit: ⁊ ibi talr̄ scriptū reppe
rit. Propt̄ Joānē fuū meū deletū ē pctm̄ tuū. Sic
qꝫ illa imēsas. deo grās rettulit: ⁊ btūs ioānes cum
alijs duobus. episcopis i monumētum redijt. Cla
ruit circa annū dn̄i .605. tp̄e Foce iperatoris.

¶ De cōuersione sci pauli ap'li.

Conuersio sci Pauli ap'li fcā est
eodē anno quo xp̄us
passus ē. ⁊ Stephan⁹ lapidat⁹: anno non
nāli ſꝫ emergēti. Nā xp̄s .8. cal'. ap̄lis pas
sus ē. Stephan⁹ eodē āno .3° die augusti a iudeis
lapidat⁹ ē. Paulus vo. 8° cal'. februarij cōuersus
ē. Quare aūt ei⁹ cōuersio poti⁹ q̄ꝫ alioꝝ scōꝝ cele
brat̄ triplex rō solet assignari. Primo ꝑꝑ exēplū vt
nullus q̄ꝫtūcūqꝫ pctōr desperet de venia: qñ tm̄ in
culpa postmodū cōspicit fuisse in gratia. Scd̄o ꝓ-
pter gaudiū. Sicut .n. ecclesia magnā tristiciā hūit
i eius ꝑsecutōe. ita maximā letitiā habuit i eius cō
uersione. Tertio ꝑꝑ miraculū qd̄ .s. dn̄s i'eo oñdit:
dū de seuissimo ꝑsecutore fecit fidelissimū p̄dicato
rē. Ei⁹ etiā cōuersio fuit miraculosa rōne efficien-
tis: disponētis ⁊ patientis. Rōne efficientis. i. xp̄i
q eū cōuertit. Ibi .n. oñdit suā mirabilē potentiā in
hoc ꝙ dixit: durū est tibi cōtra stimulū recalcitra-
re: ⁊ i hoc ꝙ ipsū tā subito imutauit. Vñ continuo
imutat⁹ r̄ndit. Dñe qd vis me facere? Augustinus
super hoc verbo ait. Occisus agnus a lupis fecit

agnos de lupis. Iā parat se ad obediēdū q prius seuiebat ad ꝑseq̄ndū. Scd̄o eiꝰ mirabilē sapiētiā. Mirabilis.n.sapiētia fuit in hoc ꝙ ipsū a tumore sup̱bie deiecit ondēdo infirma humilitat̄ n̄ sublimia maiestat̄. Ego inqt sum iesus nazarenus ⁊c̄. Glo.n̄ se deū vł dei filiū vocat: ſʒ humilitat̄ inqt mee suscipe infirma ⁊ superbie tue squāmas depone. Tertia ibi ondit suā mirabilē clemētiā ꝙ notatur ex hoc: ꝙ ip̄m existētē i actu ⁊ volūtate ꝑseq̄ndi cōuertit. Licet.n.hēret deformē effectū: qꝛ spirās minarū ⁊c̄. Peruersū conatū qꝛ accessit ad p̄ncipes scerdotū ⁊c̄.q̄si se ingerēs. Pernitiosū actū. qꝛ ibat vt vinctos p̱duceret i hierl'm: ⁊ id̄ eius iter pessimū erat.ip̄m tn̄ mīa diuina ꝯuertit. Scd̄o fuit miraculosa rōne disponētis.i.lucis q̄ ip̄m ad ꝯuersionē disposuit. Ipsa.n.lux dicit̄ fuisse subita imensa ⁊ celica. Et subito inqt circūfulsit .i. circūquaqꝫ fulsit eū lux de celo. Paulus.n.tria vicia in se habebat. Primū erat audacia.qd̄ notat̄ i hoc qd̄ dr̄. Accessit ad p̄ncipes sacerdotū ⁊c̄. Glo.nō vocatꝰ ſʒ spōte ꝫelo cōcitātē eū. Scd̄m erat sup̱bia.quod notat̄ i hoc qd̄ dr̄.spirās minarū ⁊c̄. Tertium erat carnalis ītelligētia.quā.s.i lege habebat. Vn̄ glo. sup̱ illud. Ego sū iesus ⁊c̄. Ego deꝰ celest̄ loquoꝛ quē mortuū putas sensu iudaico: Ipsa igit̄ lux diuina fuit subita vt audacē terreret.imēsa vt sublimē ⁊ sup̱bū in ima humilitatis ꝓsterneret fuit celica vt carnalē eiꝰ itelligētiam in celestē mutaret. Vel pōt dici ꝙ illud disponēs fuit in tribꝰ.s.in voce acclamāte: i luce fulgēte: ⁊ i v̄tute potētie. Tertio fuit miraculosa rōne patiētis.i. ipsius Pauli i quo facta ē cōuersio ipsa. In eo.n.hec tria miraculose exteriꝰ facta sūt.s.ꝓstratio: obcecatio: ⁊ triduana ieiunatio. Est.n.ꝓstratꝰ vt erigat̄ q̄ʒtū ad dep̄ſlū affcm̄: Augu. Prostratꝰ ē paulus: vt cecaret̄. cecatꝰ ē vt mutaret̄: mutatꝰ ē vt mitteret̄: missus ē vt ꝓ v̄itate pateret̄. Itē Augu. Elisus ē seuiēs: ⁊ factꝰ ē credēs: elisus ē lupꝰ ⁊ factus ē agnus. elisus ē ꝑsecutoꝛ ⁊ factus ē p̄dicatoꝛ: elisus ē filius p̱ditōis erectꝰ ē vas electōis. Est obcecatꝰ vt illustraret̄ q̄ʒtū ad tenebrosū ītellc̄m: Vn̄ ⁊ i illo triduo quo māsit cecatꝰ dr̄ ꝙ doctꝰ fuerit euāgeliū. Non .n.accepit illd̄ ab hoīe neqꝫ p̱ hoīem: vt ip̄e testat̄: ſʒ p̱ reuelatōeʒ iesu xp̄i. Augu. Paulūʒ dico verū athletā xp̄i doctū ab illo: vinctū de illo: crucifixum cū illo: ⁊ gloriosum i illo. Est i carne maceratꝰ.vt ipsa caro disponat̄ ad bone op̱atōis effectū. Optime.n.deīceps corpꝰ eius ad oē opus bonū dispositū ē. Nā esurire ⁊ abūdare sciebat: ⁊ vbiqꝫ ⁊ i oibꝰ īstitutꝰ erat: ⁊ oia aduersa libent̄ sufferebat. Chrysostomꝰ. Seculi tyrānos ac ppl'os spirātes furorē velut quosdā esse culices existimabat: mortē vero atqꝫ cruciatꝰ ⁊ mille supplicia q̄si ludū putabat ēē puerorū. Hec āplectabat̄ libent̄ ⁊ mag̃ decorabat̄ cathena vinctꝰ: q̄ʒ diademate coronatꝰ ac libētius recipiebat vulnera q̄ʒ alij mūera. Vel ista tria dicunt̄ fuisse i eo ꝯ̄ria q̄ fuerūt i p̄mo parēte. In ip̄o .n.fuit ꝯ̄ deū erectio: ⁊ eꝯ̄ i paulo ad trā ꝓstratio. In ip̄o ocl'orū aptio ⁊ eꝯ̄ i paulo ocl'orū obcecatio. In ipso fuit māducatio cibi vetiti.⁊ eꝯ̄ in Paulo abstinētia cibi liciti.

¶ De.s. Paula.

PAula fuit nobilissima matrona romanorū: cuiꝰ vitā.b. Hiero. cōposuit i hec v̄ba. Si cūcta corp̱is mei mēbra v̄terent̄ i linguas ⁊ oēs artꝰ humana voce resonarēt: nihil dignū sācte ac venerabilis Paule v̄tutibꝰ dicerē. Nobilis gn̄e: ſʒ mlt'o nobilioꝛ sāctitate. Potēs quondā diuitijs: ſʒ nūc xp̄i paup̱tate īsignioꝛ. Testoꝛ ⁊ iesūʒ ⁊ sāctos angelos eius: ipsūqꝫ ꝓp̄uʒ āgelū q custos fuit ⁊ comes admirabilis femine: me nihil i gr̄a: nil de more laudātiū: ſʒ quod dicturꝰ sū ꝓ testimonio minus eius ēē merit̄. Vult lectoꝛ breuit̄ scire v̄tutes. Oēs suos paup̱es paup̱ioꝛ ip̄a dimisit: ⁊ sic īnt̄ mlt'as gēmas p̄ciosa gēma micat ⁊ iubar sol' p̱uos ignicl'os stellarū obruit ⁊ obscurat: ita cunctorum virtutes sua humilitate sup̱auit: mīmaqꝫ fuit īnt̄ oēs: vt oiūʒ maioꝛ ēēt. Et q̄ʒto plus se deijciebat tāto mag̃ a xp̄o sublimabat̄: latebat ⁊ n̄ latebat: fugiēdo gl'iā gloriā merebat̄.q̄ v̄tutē q̄si vmbra seq̄t̄ ⁊ appetitores suos deserēs appetit ꝯtēptores. Hec cū qnqꝫ liberos edidissʒ: basiliā sup̱ cuiꝰ mortē eā rome ꝯsolatꝰ sū. Paulinā q̄ scm̄ ⁊ admirabliē virū ⁊ p̄positū rerū suarū pāmachiū reliqt heredē: ad quē sup̱ eiꝰ obitū paruū libellū edidimꝰ. Eustochiū q̄ nūc i sāct̄ loc̄ ⁊ v̄ginitat̄ ⁊ eccl'ie monile p̄ciosissimum ē. Rufinā q̄ īmaturo funere piū matris aīum cōsternauit: ⁊ thoxociū. postqꝫ p̱ere desijt: vt ītelligeres eā nō s̄uire voluisse officio cōiugali: ſʒ mariti desiderio: q mares obtabat liberos edidisse.postq̄ʒ vir mortuꝰ ē ita eū plāxit: vt ꝓpe ipsa moreret̄.ita se cōuertit ad dei s̄uitutē: vt morteʒ eiꝰ videret̄ optasse. Quid ergo referā ample: ⁊ nobilis domus ⁊ quondā opulētissime pene oēs diuitias i paup̱es erogatas: Hec paulini ep̄i antioceni: ⁊ epiphani q romā venerāt accensa v̄tutibꝰ p̱ momēta patriā deserere cogitabat. Quid vltra defero: Descēdit ad portū: fratre cognat̄: affinibꝰ: ⁊ qd̄ his maiꝰ ē liberis ꝓseq̄ntibꝰ. Iā carbasa tēdebant̄: ⁊ remorū ductu nauis i altū ꝓtrahebat̄. Paruꝰ thoxocius supplices manꝰ tēdebat i littore. Rufina iā nubilis vt suas expectaret nuptias tacēs fletibꝰ obsecrabat: ⁊ tn̄ siccos ocl'os tēdebat ad celū: ipietatē i filios: pietatē i dn̄o spās. Nesciebat se mr̄eʒ vt xp̄i se ꝓbaret ācillā: torq̄bat̄ viscera q̄si a suis mēbris distraheret̄: cū dolore pugnabat hic ꝯ̄riū nāc plena fides patiebat̄: imo gaudēs aīus appetebat et amorē filiorū maiore i deū amore ꝯtēnēs: i sola eustochio: q̄ ⁊ p̄positi ⁊ nauigatōis eiꝰ comes erat acqescebat. Sulcabat iteri nauis mare ⁊ cūct̄ q cūʒ ea vehebāt̄ littora respiciētibꝰ. illa v̄sos tenebat ocl'os: ne videret qd̄ sine tormīto videre n̄ poterat. Cū ad loca t̄re sācte v̄eissʒ: ⁊ ꝓcōsul palestine q familiā eiꝰ optime nouerat p̄missis apparitoribꝰ iussisset parari p̄toriū: elegit humilē ācillā q̄ cūcta loca xp̄i vestigiorū tāto ardore ac studio circuibat: ⁊ nisi ad reliq̄ festinaret a p̱imis nō posset abduci. Prostrataqꝫ aū crucē q̄si p̄dētē dn̄ʒ cerneret adorabat. Ingressaqꝫ sepulchrū resurrectōis osculabatur lapidē: quē ab ostio monumenti amouerat

24

angelus:⁊ ipsũ corpis locũ ĩ quo dñs iacuerat: q̃si
sitiens desideratas aq̃s fidei ore lãbebat. Quid ibi
lachrimarũ: quãtũ gemitũ: qd doloris effũderet te
stis ẽ cũcta hierl'a: testis est ipse dñs quẽ rogabat.
deĩde prexit bethleẽ: atq; in specũ saluatoris igre
diens: vidit sacrũ v̾ginis diuersoriũ: ⁊ me audiẽte
iurabat cernere se fidei ocul' infãtẽ pãnis inolutũ
vagientẽ in presepio: dñz magos adorãtes. stellaz
fulgentẽ desup. mr̃ez virginẽ. nutritiũ sedulũ. pa-
stores nocte venĩetes: vt viderẽt verbũ qd̾ factuz
erat: q̃si tunc etiã euãgeliste ioãnis p̃ncipiũ dedi-
carent. In p̃ncipio erat v̾bũ: ⁊ verbũ caro factũ ẽ:
paruulos iterfcõs. Herodẽ seuiẽtẽ. Joseph ⁊ btãz
virginẽ fugiẽtes ĩ egyptũ. mixtisq; gaudio lachry-
mis loq̃bat̃. Salue bethleẽ domꝰ panis ĩ qua na
tus ẽ panis q de celo descẽdit. Salue effrata regio
vberrima cuiꝰ fertilitas deꝰ ẽ. Dauid loq̃t̃ ꝯfidẽ-
ter. Introibimꝰ ĩ tabernaculũ eiꝰ adorabimus ĩ lo
co vbi steterũt pedes eius. Et ego misera ⁊ pecca
trix digna sũ iudicata deosculari p̃sepe ĩ quo dñs
puulus vagijt orare ĩ spelũca ĩ qua v̾go puerpera
deũ fudit ĩfantẽ. Hec reqes mea: q: dñi mei p̃ria ẽ
hic habitabo qm̃ saluator elegit eã. Tãta se humi
litate deiecit: vt q eã vidisset. ⁊ ꝓ celebritate nois
videre gestisset: ipsã eẽ nõ crederet: sꝫ ancillarum
vltimã. Et cũ freq̃ntibus choris v̾ginũ cingeret̃:
veste ⁊ voce ac habitu: ⁊ icessu minima oĩum erat.
Nunq̃; post viri mortẽ vsq; ad diẽ dormitiõis sue
cũ vllo comedit viro q̃uis eũ sãctũ ⁊ ĩ pontificali
culmine posituz sciret. Balnea nisi piclitans non
adijt: mollia etiã nisi ĩ grauissima febri lectuli stra-
ta ñ habuit: sꝫ sup durissimã humũ strat̃ ciliciolis
qescebat: si tñ illa qes dicẽda ẽ: q̃ iugibꝰ pene oro-
nibꝰ dies noctesq; iũgebat. ita leuia peccata plan-
gebat. vt illã grauissimorũ criminũ crederes eẽ re
am. Cũq; a nobis crebriꝰ moneretur vt parceret
oculis: ⁊ eos suaret euãgelice lectiõi aiebat. Tur-
bãda ẽ facies quã ꝯ dei p̾ceptũ purpurisso ⁊ ceru-
sa ⁊ stibio sepe depinxi. Affligẽdũ corpꝰ qd̾ multuz
vacauit delitijs. Lõgꝰ risus ꝑpetuo cõpẽsandus
ẽ fletu. Mollia linteamia ⁊ serica p̾ciosissima aspi
tate cilicij ꝯmutãda. q̃ viro ⁊ mũdo placui nũc xp̃o
placere desidero. Si int̃ tales tãtasq; v̾tutes casti-
tatẽ ĩ illa voluero p̾dicare supfluꝰ videar: in q̃ etiã
cũ secularis eẽt oĩum rome matronarũ exẽplũ fuit
q̃ se ita gessit: vt nũq̃; de illa etiã maledicorũ qcq̃;
auderet fama cõfingere. Fateor errorẽ meũ cuz in
largiẽdo eẽt ꝓfusior. arguebã illud ꝓferẽs de aplo
nõ vt alijs refrigeriũ sit: nobis aũt tribulatio sꝫ ex
eq̃litate in hoc tp̃e vt nostra abũdãtia sit ad illorũ
iopiã: ⁊ ꝓuidẽdũ eẽ ne qd̾ libẽter faceret: sp facere
nõ possẽt. Multaq; huiusmodi q̃ illa mira vere-
cũdia ⁊ s̾mone parcissimo soluebat: testẽ innocãs
dñm: se ꝓ illiꝰ noie cũcta facere: ⁊ hoc hr̃e voti vt
mẽdicãs ipsa moreret̃ vt vnũ nũmũ filie nõ dimit-
teret ⁊ funere suo aliena syndone inuolueret̃. Ad
extremũ iferebat. Ego si petiero mltos ĩueniã q
mihi tribuãt. Iste mẽdicãs si a me nõ accepit q̃ ei
possũ ẽt d̾ alieno tribuere si mortuꝰ fuerit a quo aĩa
eiꝰ reqret̃? Nolebat ĩ his lapidibꝰ effundere pecu-
niã q cũ t̾ra ⁊ sclo trãsituri sũt: sꝫ ĩ viuis lapidibꝰ qui
voluunt̃ sup terrã de q̄bus ĩ apocalipsi Joãnis. ci-
uitas magni regis extruit̃. Exceptis festis diebꝰ:
vix oleũ ĩ cibo accipiebat: vt ex hoc vno estimaret̃:
qd d̾ vino ⁊ d̾ liq̃mine: ⁊ piscibus: ⁊ lacte: ac melle:
⁊ ouis: ⁊ reliq̃s q̃ gustu suauissima sunt iudicaret.
In q̄bꝰ sumẽdis q̄dã se abstinẽtissimos putant: ⁊ si
his vẽtrẽ igurgitauerint tutã pudicitiã suspicant̃.
Noui susurronẽ quẽdã qd̾ genꝰ hoiuz vl' q̃si beni
uolũ nunciasse. vt p̃ nimio feruore v̾tutuz videret̃
q̄busdã ĩsana vt cerebrũ illiꝰ diceres cõfouẽdum.
Cui illa r̃ndit. Theatriũ facti sumꝰ mũdo ⁊ angel̾
⁊ hoibꝰ. Nos stulti ꝑꝑ xp̃z: sꝫ stultũ dei sapiẽtius ẽ
hoibus. Post virorũ monasteriũ qd̾ viris tradide
rat gubnãdũ plẽs v̾gines q̃s ex diuersis ꝓuincijs
ꝯgregauerat tã nobiles q̃; mediocres ⁊ ĩfimi gñis
ĩ tres turmas ⁊ in monasteria diuisit: ita dũtaxat
ope ⁊ cibo separate: psalmis ⁊ orõnibus iũgerent̃.
Jurgãtes int̃ se s̾mone leuissimo federabat: lasci-
uiẽtẽ adolescẽtularũ carnẽ crebris ⁊ duplicat̃ frãge
bat ieiunijs malens ei stomachũ dolere q̃; mẽtem
dicẽs. Mũditiam corporis atq; vestiũ aie sec imũ
ditiã: ⁊ qd̾ iter sclĩ hoies vel leue putat̃ vel nihil ĩ
monasterio grauissimũ dicebat esse delictũ. Cum
alijs lãguẽtibꝰ large p̾beret oĩa: ⁊ esuz quoq; exhi
beret carniũ: tñ ipsa qñ egrotasset sibi nõ indulge-
bat: ⁊ ĩ eo iequalis videbat̃: qd̾ ĩ alijs clemẽtiã ĩ se
duritiã cõmutabat. ¶ Referã qd̾ expertus sũ. Mẽ
se iulio feruẽtissimis estibꝰ ĩcidit ĩ ardorẽ febris et
post despationẽ cuz diuina miseratiõe respirasset
⁊ medici suaderẽt ob refectionẽ corporis vino esse
opus tenui ⁊ paruo ne aquã bibẽs ĩ hidropisiz v̾-
teret̃: ⁊ ego claz btm̃ ep̃m Ephiphaniũ rogarẽ vt
eam moneret: imo cõpelleret vinũ bibere: vt erat
prudẽs ⁊ solert̃ ingenij: stati sensit ĩsidias: ⁊ subri
dẽs meũ eẽ qd̾ ille diceret ĩtimauit. Quid plura?
Cũ btũs põtifex post mlta hortamẽta exisset foras
q̃rẽti mihi qd egisset: r̃ndit tãtũ ꝓfeci vt seni homi
ni pene p̾suaserit ne bibã vinũ. In luctu mit̃ erat
⁊ suorũ mortibꝰ frãgebat̃ maxie liberorũ. Nã viri
⁊ filiorũ dormitiõe piclitata ẽ. Et cũ os stomachuz
q; signaret: ⁊ matr̃ dolorẽ cruc̃ niteret̃ ĩpressione
lenire supabat affectũ ⁊ credulã mẽtẽ parent̃ vi-
scera ꝯsternabãt. animoq; vicẽs fragilitatẽ corpo
ris vicebat̃. Scripturas sacras mẽoriter tenebat:
⁊ cũ amaret historiã ⁊ illã v̾itatis diceret fũdamẽ-
tũ mag̃ seq̄bat̃ itelligẽtiã spũalẽ: et hoc culmẽ edi
ficationẽ aie ꝓtegebat. Loquor et aliud qd̾ forsan
emul' videat̃ icredulũ. Hebreã liguaz quã ego ab
adolescẽtia mlto labore ⁊ sudore ex pte didici ⁊ in
fatigabili meditatiõe nõ d̾sero ne ip̃e ab ea d̾serar
discere voluit. ⁊ ꝯsecuta ẽ: ita vt psalmos hebraice
caneret: ⁊ s̾mone absq; vlla latine lingue ꝓp̃etate
p̾sonaret. Qd̾ q̄dẽ vsq; hodie ĩ scã filia eiꝰ Eusto-
chio cernimꝰ. Hucusq; ꝓspe nauigauimꝰ ꝓsperis
vẽt̃: ⁊ crispãtia mar̃ equora lãbẽs caria sulcauit:
nũc ĩ scopul' icurrit orõ. Quis .n. ocul' siccis posset
Paulã narrare moriẽtẽ? Incidit ĩ grauissimã va
litudinẽ: imo qd̾ optabat iuenit: vt nos d̾sereret ⁊
dño plenius iũgeretur. Quid diu differo ⁊ dolorẽ

meū in alijs īmorādo facio lāguiorē? Sētiebat pru
dētissima femiarū adeē morte: ⁊ frigescēte alia par
te corpis atqꝫ mēbrorū solū aīe teporē ī scō ⁊ sacro
corpore palpitare: ⁊ nihilominus q̄si ad suos ꝑge-
ret: alienosqꝫ despiceret: illos v̄siculos susurrabat.
Dñe dilexi decorē domꝰ tue: ⁊ locū hītatiōis glo-
rie tue. Et q̄ꝫ dilecta tabernacula tua dñe. Elegi
abiectꝰ eē ī domo dei mei. Cūqꝫ a me iterrogaret
cur taceret: cur nollet rn̄dere clamanti: an doleret
aliqd: greco s̄mone rn̄dit nihil se hr̄e molestie: sed
oīa qeta ⁊ trāqlla respicere. Post hoc obmutuit: ⁊
clausis ocul' q̄si humana despiceret vsqꝫ ad expira
tionē aīe eosdē repeteret v̄siculos: vt vix audirez
qd diceret. Quē monachorū latētiū ī heremo cel-
lula sua tenuit? Quā v̄ginū cubicl'orū secreta tenu
erūt? sacrilegiū putabat: q nō tali femīe vltimū tē-
didisset officiū donec subter ecclesiā ⁊ iuxta specū
deo cōdiret̄. Venerabilis filia eiꝰ v̄go Eustochiū
q̄si ablactata sup matrē suā abstrahi a parēte n̄ po
terat deosculari oculos: herere vultui: totum cor-
pus āplexari ⁊ se cū mr̄e velle sepeliri. Testis ē ie
sus nec vnū qdē nūmū ab ea filie derelictū sꝫ ma-
gis tribuēs egenis: ⁊ qd̄ ita difficiliꝰ ē fratrū ⁊ soro
rū imēsā mltitudinē: quā ⁊ sustētare arduū ⁊ subij
cere ipiū ē. ¶ Vale Paula: ⁊ cultorꝭ tui vltimaz
senectutē orationibus iuua.

¶ De nomie sācti Juliani.

i Ulianus q̄si iubilus ⁊ ana qd̄ est sursū: ide iulianꝰ quasi
iubilianꝰ: qꝛ cū iubilo supna petijt. vel a
iuliꝰ qd̄ ē sapiēs ⁊ anꝰ. Nā ī dei seruitio fuit senex
lōganimitate: sed īsipiens sui reputatione.

¶ De sancto Juliano.

i Ulianus cenomanēsis eps̄ fuit. Hic Si
mō ille leprosus dr̄ fuisse: quez dn̄s a lep̄
sanauit: ⁊ q dn̄m ad cōuiuiū inuitauit: qui
post ascēsionē dn̄i ab aplīs cenomanēsis eps̄ ordi-
natꝰ ē. Hic multꝭ v̄tutibꝰ clarꝰ tres mortuos suscita
uit. Iste dr̄ eē ille iulianꝰ q ab itinerātibꝰ ꝓ iueniē
do bono hospitio īuocat̄: eo ꝙ ī domo eiꝰ dn̄s fue
rit hospitatꝰ. sꝫ veriꝰ vr̄ eē aliꝰ iulianꝰ: q. s. vtrūqꝫ
parētē ignorāter occidit. ¶ Fuit ⁊ aliꝰ Julianꝰ de
aluernia: nobilis gn̄e: sed fide nobilior: q desiderio
martyrij se vltro ꝑsecutoribꝰ offerebat. Tādē Cri
spinꝰ ꝯsularꝭ misit miīstrū ⁊ eū occidi mādauit. Qd̄
sentiēs Julianꝰ spōte foras ꝓsilijt: furētiqꝫ ⁊ q̄ren-
ti ītrepidus se opponēs ꝓtinꝰ ictū feriētis excepit
Cuiꝰ caput leuātes ad sāctū Ferreolū Juliani so-
ciū detulerūt: ⁊ eidē mortē similē minabant̄ nisi ꝓ
tinꝰ īmolaret. Quibꝰ cū assētire nollet cū occiderūt
⁊ caput sci̅ iuliani cū corpe sci̅ ferreoli ī vno tumu
lo posuerūt. Et post mltos ānos scūs Mamertꝰ
viēnēsis eps̄ īuenit caput sci̅ iuliani īter manꝰ san
cti ferreoli ita illesū ⁊ ītegrū ac si eodē die fuisset se
pultū. ¶ Inter ceťa huiꝰ sci̅ miracula solet referri
ꝙ cū qdā diaconꝰ oues ecclīe sci̅ iuliani rapet: ⁊ pa
stores eidē ex parte sci̅ iuliani ꝓhiberēt: ille rn̄dit.
Julianꝰ nō comedit arietes. Et ecce post modicuz
febre vehemētissima purget̄: et īualescēte febre ꝙ
a martyre icēdit̄ cōfitet̄. Fecitqꝫ sup se iactari aqꝫ
vt refriegraret̄. Sꝫ stati tātꝰ fumꝰ ⁊ fetor de corpo
re eiꝰ exijt: vt cūcti q aderāt fugerēt: ⁊ ipe post mo
dicū expiraret. ¶ Cū qdā rusticꝰ vt ait Grego. tu
ronēsis ī die dn̄ica arare vellet ꝓtinꝰ ꝯctis digitis
manubriū securꝭ cū qua vomerem mūdare vole-
bat eiꝰ dextre adhesit. Sꝫ post duos ānos ī ecclīa
sancti iuliani ad eiꝰ p̄ces curatꝰ est. ¶ Fuit isup ali
us Julianꝰ frat̄ bti̅ Julij. Hi duo frēs ad Theodo
siū īperatorē xp̄ianissimū venerūt: petētes vt tem
pla idolorū vbicūqꝫ iuenirēt destruerēt: ⁊ xp̄i eccle
sias edificarēt. Qd̄ īpator libēter faciēs cōscripsit:
vt oēs eis debeāt obedire: ⁊ eos ī oībꝰ sub pena ca
pitis adiuuare. Cū igit̄ bti̅ Julianꝰ ⁊ Julius ī loco
q dicit̄ gaudianū: ecclesiā fabricarēt: ⁊ cūcti trāscū
tes eos ī ope ob iperatorꝭ iperiū adiuuarēt: ꝯtigit
vt qdā cū carro ide trāsitū facerēt. q dixerūt ad in
uicē. Quā excusationē p̄tēdere poterimꝰ vt liberi
trāseamꝰ: ⁊ ī opere isto nō occupemur? dixerūtqꝫ.
Proijciamꝰ vnū ex nobis ī plaustrū supinū: et euz
pānis coopiamꝰ: dicemusqꝫ ꝙ hoiez mortuū ī ve-
hiculo habemꝰ: ⁊ sic liberi trāsire poterimꝰ. Arri-
piētesqꝫ hoiez vnū sup plaustrū ꝓiecerūt: eiqꝫ di-
xerūt. sile ⁊ ocl'os claude: ⁊ quousqꝫ trāsierimꝰ: q̄si
mortuꝰ iace. Cūqꝫ hoiez tāqꝫ mortuū coopuissent:
⁊ vsqꝫ ad famulos dei Julianū ⁊ Juliū venissēt di
xerūt eis serui dei. Filioli parūper subsistite: ⁊ nos
ī hoc ope modicū adiuuate. q rn̄derunt. Nō possu
mus hic stare: qm̄ hoiez mortuū in plaustro habe-
mus. Quibꝰ scūs iulianꝰ dixit. Ut qd ita mētimi fi
lij? ⁊ illi. Nō mētimur dn̄e: sꝫ sic est vt loqmur. Et
scūs iulianꝰ dixit. Scd̄ꝫ v̄itatē dicti vestri ita vob̄
ꝯtigat. Et illi boues pūgētes ptrāsierūt. Cūqꝫ ꝓ
cul ptrāsissēt accedētes ad carrū ceperūt collegaz
suū vocare ex nomie dicētes. Surge āmodo et sti
mula boues vt celeriꝰ trāseamꝰ. Cū aūt nullatenꝰ
se moueret: eū ceperūt pulsare dicētes. Ut qd de-
liras? surge ⁊ stimula boues. Sed cū nullatenꝰ ille
surgeret nec rn̄deret accedētes ad eū discoopuerūt
⁊ mortuū iuenerūt: tātusqꝫ timor ipos ⁊ cetos inuasit
vt nullus deceto famlo dei mētiri auderet. ¶ Fu
it etiā aliꝰ iulianꝰ: q vtrūqꝫ parētē nesciēs occidit.
Cū eni Julianꝰ p̄dictꝰ iuuenis ac nobil' q̄dā die ve
natiōi īsisteret: ⁊ quēdā ceruū reptū insequeret̄: subi
to cerũꝰ v̄sus cū diuino nutu se v̄tit: eiqꝫ dixit. Tu
me isequeris q p̄ris ⁊ mr̄is tue occisor erꝭ. Qd̄ ille au
diēs vehemēter extimuit: ⁊ ne sibi forte cōtigeret
qd̄ a ceruo audierat: relictꝭ oībꝰ clam discessit: ⁊ ad
regionē valde remotā ꝑuēit: ibiqꝫ cuidā p̄ncipi ad
hesit: ⁊ tā strenue vbiqꝫ ⁊ ī bello ⁊ in palatio se ha
buit ꝙ p̄ncipē militie eū fecit: ⁊ quādā castellanaz
viduā ī ꝯiugē ei tradidit: ⁊ castellū ꝓ dote accepit
Interea parētes iuliani ꝓ amissiōe filij nimiū dolē-
tes vagabūdi vbiqꝫ ꝑgebāt: ⁊ filiū suū sollicite req
rebāt. Tādē ad castrū cui iulianꝰ p̄erat ꝯuenerūt.
Tunc āt iulianꝰ a castro casu recesserat: quos cum
vxor iuliani vidisset: ⁊ q nā essēt inqsiuisset. Et illi
oīa q̄ filio suo acciderāt enarrassēt: itellexit ꝙ viri
sui parētes erāt: vtpote qꝛ hoc a viro suo forte fre
q̄nt̄ audierat. Ipos igr̄ benigne suscepit ⁊ ꝓ amo
re viri sui lectū suū eis dimisit: ⁊ ipa sibi alibi lectū

25

collocauit. Ipsō āt mane castellana ad eccl'iā prexit:
⁊ ecce iulianꝰ mane veniēs ī thalamū q̄si vxorē suā
excitaturꝰ itrauit: ⁊ iueniēs duos parit̄ dormiētes
vxorē cū adulto suo suspicatꝰ: silēter exēto gladio
ābos parit̄ iteremit. Exiēs āt domū vidit vxorē
eiꝰ ab eccl'ia reuertētē: ⁊ admirās īterrogauit q̄ nā
essēt illi q̄ ī suo lecto dormirēt. At illa ait. Parētes
vr̄i sunt q̄ vos diutissime q̄sierūt ⁊ eos ī vr̄o thala
mo collocaui. Qd̄ ille audiens pene exaīatus esse
etꝰ amarissime flere cepit: ac dicere. Heu miser q̄d
faciā: q̄r dulcissimos meos parētes occidi? Ecce ī-
pletū ē vbū ceruī: qd̄ dū vitare volui miserimꝰ adī
pleui. Iā vale soror dulcissima: q̄r deceto nō q̄escā
donec sciā q̄ d̄s pn̄iā meā acceptauerit. Cui illa.
absit dulcissime fr̄ vt te d̄serā ⁊ sine me abeas. Sz
q̄ fui tecū ꝑticeps gaudij ero ꝑticeps ⁊ doloꝝ. Tūc
isimul recedētes iux̄ quoddā magnū flumē vbi mlti
ꝑiclitabant̄ quoddā hospitale maximū statuerūt: vt
ibi pn̄iā facerēt: ⁊ oēs q̄ vellēt trāsire fluuiū icessā
ter trāsueherēt ⁊ hospitio vniuersos paupes reci
perēt. Post mltū vō tp̄is media nocte dū iulianꝰ
fessus q̄esceret ⁊ gelu graue eēt: audiuit vocē se mi
serabilit̄ lamētātē: ac iulianū vt se traduceret voce
lugubri iuocātē: qd̄ ille audiēs ꝯcitꝰ surrexit: ⁊ iā ge
lu ipsū d̄ficiētē iueniēs ī domū suā portauit ⁊ ignē
accēdēs ipm̄ calefacere studuit. Sz cū calefieri non
possz: ⁊ ne ibi d̄ficeret timēs: ipm̄ ī lectulū suū por-
tauit: ⁊ diligent̄ cooꝑuit. Post paululū ille q̄ infir
mꝰ ⁊ q̄si leprosus appꝰerat splēdidꝰ scādit ad ethe
ra et hospiti suo dixit. Iuliane. dn̄s misit me ad te
mādās tibi q̄ tuā pn̄iā acceptauit: ⁊ ābo pꝰ modi
cū ī dn̄o q̄escetꝭ. Sicq̄ ille disꝑuit: ⁊ iulianꝰ cū vxo
re sua pꝰ modicū plenꝰ bonis opibꝰ et elemosinis ī dn̄o
requieuit. ¶ Fuit ⁊ aliꝰ Iulianꝰ nō q̄dē scūs: sz scele
ratissimꝰ. s. iulianꝰ apostata. hic iulianꝰ priꝰ fuit mo
nachꝰ ⁊ magne religiōis simulator. Quedā āt mlier
vt refert magr̄ beleth ī sūma de officio eccl'ie: hn̄s
tres ollas plēas auri: aurū illud ī orificijs: ollarū ci
nere ne appꝰeret opꝑuit: ⁊ p̄dcās ollas iuliano quē sā
ctissimū hoiē existiabat corā q̄busdā mōachis s̄uā
das t̄didit. q̄ āt aurū ibidē eēt n̄ alit̄ idicauit. Iulia
nus igr̄ p̄dcās ollas accipiēs: ⁊ tā copiosū aurū ibi
dē iueniēs totū illd̄ aurū furatꝰ ē: ⁊ ollas īpleuit cine
re. Post aliqd̄ tp̄s cū mlier depositū suū requireret
ille ollas cū cinē sibi reddidit. Cū vō aurū reqrēt:
ꝯuīcere illū n̄ potuit: q̄r d̄ auro testes n̄ hūerat: q̄m
mōachi corā q̄bꝰ hoc sibi t̄diderat nil ī eis nisi cine
rē viderāt: ⁊ sic aurū obtinuit: cū quo romā fugit. ꝑ
illd̄ aurū seq̄nti tp̄e rome obtinuit ꝯsulatū: deīde ī
iperiū sublimatꝰ ē. Qui cū istructꝰ eēt a pueritia in
arte magica ⁊ mltū sibi placeret magr̄os ide plēs
secū hēbat. ¶ Hic āt q̄dā sic ī historia triptita ha
bet̄: cū puer adhuc eēt: ⁊ recedēte magr̄o suo solus
remāsisset: et adiurationes d̄monū legere icepisset:
añ cū maxia mltitudo d̄monū istar ethiopū nigro
rū aduenit. Tūc iulianꝰ hoc vidēs ⁊ metuēs signū
crucꝭ ꝓtinꝰ fecit: ⁊ oīs illa mltitudo d̄monū euanuit
Qd̄ cū magr̄o reuertēti q̄d sibi acciderit rettulissz:
dixit ei magr̄ suꝰ. hoc signū crucꝭ maxīe demones
odiūt ⁊ timēt. Sublimatꝰ igr̄ ī ipiū huiꝰ rei mēorās
cū ꝑ artē magicā opari vellet apostatauit: ⁊ signū
crucꝭ vbiq̄ d̄struxit: ac xp̄ianos īquātū potuit ꝑse
cutꝰ ē: putās q̄ alr̄ d̄mōes sibi mīme obedirēt. De
scēdēs āt iulianꝰ in ꝑsidē sic legit̄ ī vitꝭ patrū: misit
d̄monē ī occidētē: vt sibi īde d̄portaret r̄nsū. Cū āt
d̄mō ad quēdā locū vēisset ꝑ decē dies ibidē imo-
bil' stetit: q̄r q̄dā mōachꝰ ibidē die ac nocte orabat:
⁊ ei sine effectu regresso dixit iulianꝰ. Quare tātū
tardasti? Qui r̄ndit. Sustinui ꝑ decē dies publicū
monachū si forte ab orōne cessaret ⁊ trāsire possē
Cūq̄ n̄ cessaret ꝓhibitꝰ sū trāsire: ⁊ redi nihil agēs
Tūc idignatꝰ iulianꝰ dixit q̄ cū illuc vēiret vīdictā
de illo mōacho faceret. Cū g° de ꝑsis victoriā sibi
d̄mōes ꝓmitterēt sophista suꝰ dixit cuidā xp̄iano.
Quid putas nūc fac̄ fabri filiꝰ? ⁊ ille. Sepl'chrū pa
rat iuliano. Dū igr̄ vt ī historia sci Basilij legit̄: ⁊
Fulbertꝰ carnotēsis ep̄s testat̄: Cesareā cappado
cie deuenisset: scūs basiliꝰ eidē occurrit: ⁊ q̄tuor pa
nes ordeaceos ꝓ munere ei misit. At iulianꝰ indi-
gnatꝰ eos recipe ꝯtēpsit: ⁊ ꝓ panibꝰ fenū sibi misit
dicēs. Pabulū nob irrōnabiliū aīaliū obtulisti: re
cipe qd̄ misisti. r̄ndit basiliꝰ. Nos q̄dē qd̄ cōedimꝰ
misimꝰ: tu vō d̄disti nob vn̄ bestias tuas nutrꝭ. Ob
hoc iratꝰ iulianꝰ r̄ndit. Cū ꝑsas subegero hāc vrbē
destruā ⁊ arabo: vt farrifar magꝭ q̄ hōfar noiet̄.
Seq̄nti āt nocte vidit basiliꝰ ī eccl'ia scē marie ī vi
su mltitudinē āgeloꝝ ⁊ ī medio eoꝝ q̄ndā feminā
ī throno stātē ⁊ astātibus dicētē. Uocate mihi cito
mercuriū q̄ iulianū apostatā occidat: q̄ me ⁊ filiū
meū suꝑbe blasphemat. Erat āt mercuriꝰ miles q̄
ab ip̄o iuliano ꝓ fide xp̄i fuerat intfectꝰ: ⁊ ī eadē
eccl'ia erat sepltꝰ. Statiq̄ scūs mercuriꝰ cū armis
suis q̄ ibi s̄uabant̄ affuit: ⁊ iussus ab ea ī ꝑliū se pre
parauit. Expꝑgefcūs itaq̄ basiliꝰ ad locū vbi sāctus
mercuriꝰ cū armis suis q̄escebat iuit: ⁊ monumētū
suū aperiēs: nec corpꝰ ibidē reppit: nec arma iuēit.
Tūc custodē q̄s arma asportauerit iq̄siuit. Ille vō
cū iuramēto affirmabat eodē vespere ibidē fuisse:
vbi ꝑpetuo seruabant̄. Inde igr̄ Basiliꝰ recedēs:
et mane illuc rediēs iuenit ibidē corpꝰ eiꝰ ⁊ arma:
⁊ lāceā sanguie cruētatā. Et ecce q̄dā de exercitu
rediēs dixit. Cū iulianꝰ ipator ī exercitu moraret̄:
ecce q̄dā miles ignotꝰ cū armis suis ⁊ lācea veniēs
et calcaribꝰ vrgēs equū: audaci mente iulianū ipa
torē ipetijt: ⁊ lāceā fortit̄ vibrās ipsū valide ꝑ me-
diū ꝑforauit: ⁊ subito abscedēs nusq̄ cōparuit. Il
le vō iulianꝰ dū adhuc spiraret sanguine suo ma-
nū suā ipleuit: sic dicit̄ in historia triptita: ⁊ ī aera
ꝓiecit dicens. Uicisti galilee: vicisti: sicq̄ ī his vo
cibꝰ miserabilit̄ expirauit. Ab oībꝰ aūt suis insepul
tus relinquit̄: ⁊ a ꝑsis excoriat̄: ⁊ de corio suo regi
persarū substratoriū efficitur.

D Icto de festiuitatibꝰ que occurrūt īfra tē
pus qd̄ parti cōtinetur sub tēpore recōci
liatiōis: parti sub tēpore peregrinatiōis:
qd̄ tp̄s repn̄tat eccl'ia a natīuitate xp̄i vsq̄
ad septuagesimā. Seq̄t̄ videre de festiuitatibꝰ q̄ eue
niūt īfra tp̄s deuiatiōis qd̄ icepit ab Adā et dura-
nit vsq̄ ad Moysen: qd̄ tp̄s repn̄tat eccl'ia a septu
agesima vsq̄ ad pascha. ¶ De septuagesima.

s **Septuagesima** signat tempꝰ deuiatõis. sexagesima tp̃s viduatõis: qñq̃gesima tp̃s remissiõis: q̃dragesima tp̃s penitẽtie spiritual'is. Inchoat̃ aũt septuagesima a dñica ĩ qua cantat̃. Circũdederũt me ⁊c̃. ⁊ terminat̃ ĩ sabbato post pasca. Instituta aũt ẽ septuagesima ꝓpter tres rões sic̃ inuit̃ ĩ officio magři Joãnis beleth. s. ꝑꝑ redẽptõez: qm̃ sc̃i p̃res statuerũt vt ꝑꝑ veneratõez diei ascẽsiõis ĩ q̃ nã nr̃a celos ascẽdit. ⁊ super choros ãgelorũ sublimata ẽ sẽꝑ ipsa qnta dies solẽnis ⁊ celebris hẽret̃: ⁊ ĩ ea ieiuniũ nõ obſuaret̃: q: ĩ p̃mitiua eccl'ia eque solẽnis erat sic̃ p̃ma feria. Vñ ⁊ tũc solẽnis ꝓcessio fiebat ad rep̃ñtãdũ ꝓcessionẽ discipulorũ vl' ipsorũ ãgelorũ: iõ ĩ vulgare ꝓuerbiũ v̄sũ ẽ: vt diei dñice dicat̃ cognata dies iouis: q: antiqtꝰ fuit eque solẽnis: sꝫ festa sc̃orũ supauerũt: ⁊ celebrare tot festa erat onerosũ: iõ solẽnitas illa cessauit. In redẽptõez ergo illorũ dierũ sc̃i p̃res vnã septimanã q̃dragesime ĩ abstinẽtia addiderũt: ⁊ septuagesimã vocauerũt. Alia ẽ ꝑꝑ significatõez: qm̃ ꝑ hoc tp̃s significat̃ deuotio: exilium ⁊ tribulatio totiꝰ humani gñis ab Adã vsq; ad finẽ mũdi. Q̃d q̃dẽ exiliũ sub reuolutõe septẽ dierũ ꝑagit̃ ⁊ sub reuolutõe septẽ miliũ annorũ ĩcludit̃. Per septuagita .n. dies. 70. cẽtenas ãnorũ ĩtelligimꝰ. Ab initio ãt mũdi vsq; ad ascẽsionẽ sex milia ãnorũ ꝯputamus. Ex tũc v̄o qc̃qd tp̃is seq̃t̃ vsq; ad finẽ mundi sub septimo millenario ꝯp̃hẽdimꝰ. cuiꝰ t̃minũ solus d̃s nouit. Nos igr̃ xp̃s ĩ sexta etate mũdi ab hoc exilio nõ ĩ spe eterne retributiõis reddita ĩnocẽtie stola ꝑ baptismũ eripuit. sed ꝯsumato tp̃e nr̃i exilij vtraq; nos decorabit. Hĩc ẽ ꝙ ĩ hoc tp̃e deuiatõis ⁊ exilij cãtica leticie d̃ponimꝰ sꝫ tñ ĩ sabbato pasche vnũ all'a decãtamꝰ tãq; ĩ spe et̃ne p̃rie gratulãtes: ⁊ stolã ĩnocẽtie ĩ sexta mũdi etate ꝑ xp̃m recupãtes. Cui ẽt tractꝰ subijcit̃ per quẽ significat̃ labor quẽ adhuc ad ĩpletõez mãdatorũ dei h̃re d̃cmꝰ. In sabbato post pasca ĩ quo. vt d̃cm̃ ẽ termiat̃ septuagesima duo all'a cãtamꝰ. q: cõpleto huiꝰ mũdi t̃mino duplicẽ stolã gl'ie ꝯseq̃mur. Alia rõ ẽ ꝑꝑ rep̃ñtatõez qm̃ septuagesima rep̃ñtat septuagita ãnos: qbꝰ filij israel sub captiuitate babylonica fuerũt. Et q̃ẽadmoduꝫ illi deposuerũt organa sua dicẽtes. Q̃uõ cãtabimꝰ cãticum dñi: ⁊c̃. Sic ⁊ nos cãtica laudis d̃ponimꝰ. Postea v̄o data eis licẽtia redeũdi a Cyro sexagesimo anno cepũt letari. Et nos quoq; ĩ sabbato pasce tãq; ĩ sexagesimo ãno all'a cãtamꝰ: eorũ rep̃ñtãdo letitiã. Sꝫ tñ illi ĩ apparatu reditꝰ ⁊ ĩ colligẽdo sarcinulas m̃ltũ laborauerũt. Et nos post all'a tractuꝫ statiꝫ subiũgimꝰ: q laborẽ significat. Sabbato aũt quo septuagesima t̃minat̃ duo all'a cãtamꝰ eoruꝫ plenã letitiã ꝑ quã ꝑuenerũt ĩ p̃riaꝫ figurãtes. Hoc ẽt tp̃s captiuitatis ⁊ exilij filiorũ isr̃l rep̃ñtat tp̃s nr̃e ꝑegrinatõis. q: sic̃ ist̃i ĩ sexagesimo ãno sũt liberati. sic nos ĩ sexta mũdi etate. Et sic̃ adhuc ĩ colligẽdo sarcinulas laborauerũt: sic ⁊ nos ẽt liberati ĩ cõpletõe mãdatorũ laboramꝰ: sꝫ cũ ad p̃riã ꝑuẽtũ fuerit labor oĩs cessabit: ⁊ gl'ia ꝑfecta erit ⁊ duplex all'a ĩ corꝑe ⁊ aĩa cãtabimꝰ. In hoc igr̃ tp̃e exilij ecclesia m̃ltis tribl'atõibꝰ p̃ssa: ⁊ fere ĩ baratro desꝑatõis posita ab alto trahẽs suspiria clamat ĩ officio ⁊ dicit. Circũdederũt me gemitꝰ mortis ⁊c̃. Et oñdit eccl'ia m̃ltiplicẽ sui tribulatiõez quã hꝫ: ⁊ ꝓ m̃ria ꝯtcta: ⁊ ꝓ duplici pena ĩflicta: ⁊ ꝓ culpa quo ad aliquos cõmissa. Sꝫ tñ ne desꝑet ꝓponit̃ ei ĩ euãgelio ⁊ ĩ epistola triplex salubre remediũ: ⁊ triplex p̃miũ. Remediũ ẽ vt si ab illis vult ꝑfecte liberari in vinea aĩe sue laboret abscidẽdo vitia ⁊ pcc̃ã: postea ĩ stadio p̃ñtis vite currat ꝑ penitẽtie oꝑa: deide viriliť ĩ agone pugnet ꝯ͠ oĩa diaboli tentamẽta. Et si hoc fecerit triplex p̃miũ hẽbit: q: laborãti dabit̃ denariꝰ: currẽti brauiũ: pugnãti corona. Quia ẽt septuagesima significat tp̃s nr̃e captiuitatis ꝓponit̃ nobis remediũ ꝑ quod a captiuitate possumus liberari. scilicet per cursum fugiendo: ꝑ pugnam p̃liãdo: ꝑ denariũ redimendo.

¶ De sexagesima.

s **Sexagesima** ĩchoat̃ ĩ dñica: ĩ q̃ cãtat̃. Exurge q̃re obdormis dñe ⁊ terminat̃ ĩ q̃rta feria post pasca. Instituta ẽ ãt ꝑꝑ redẽptõem: ⁊ ꝓpter rep̃ñtatõez. Propter redẽptõez: quoniaꝫ Melchiades papa ⁊ btũs Siluester statuerũt: vt bis ĩ oĩ sabbato comederet̃ ne ꝑꝑ abstinẽtiã quaꝫ hoĩes sustinuerãt ĩ sexta feria: ĩ q̃ oĩ tp̃e ieiunãduꝫ ẽ nã debilitaret̃. In redẽptiõe g° sabbatorum illiꝰ tp̃is vnã septimanã q̃dragesime addiderũt: ⁊ sexagesimã vocauerũt. Alia rõ ẽ ꝑꝑ significatiõez: qm̃ sexagesima significat tp̃s viduitatis eccl'ie ⁊ merorẽ illiꝰ ꝓ absẽtia spõsi: qm̃ fructꝰ sexagesimꝰ debet̃ viduis. In consolatione auteꝫ ꝓ absentia sponsi. qui ad celos raptus ẽ dãtur ecclesie due ale. s. sex operuꝫ misericordie exercitatio: ⁊ decalogi impletio. Unde sexagesima sonat sexdeciꝫ: vt per sex ĩtelligãtur sex opera misericordie: per deceꝫ decalogus ĩtelligat̃. Tertia ratio ẽ ꝓpter redemptionem. Nam sexagesima nõ solũ significat tempus viduitatis: sed etiã mysteriũ nostre redemptionis representat. Nam per decẽ ĩtelligitur homo q est decima dragma: eo ꝙ factus sit vt ruinã nouẽ ordinũ repararet. Uel intelligit̃ per decẽ: eo ꝙ constat ex quatuor humoribꝰ q̃ꝫtuꝫ ad corpus: ⁊ habet tres potentias in aĩa. s. memoriã: intelligentiam: ⁊ voluntatẽ: que facte sũt vt seruiãt beatissime trinitati: vt in ipsã fideliter credamus: ipsã feruẽter diligamꝰ ⁊ semꝑ memoriã teneamꝰ. Per sex intelligunt̃ sex mysteria ꝑ que homo decimꝰ ẽ redemptus: que sũt: ĩcarnatio: natiuitas: passio: descẽsio ad ĩferos: resurrectio: ⁊ in celũ ascẽsio. Et ꝓtẽdit̃ sexagesima vsq; ad quartã feriã post pasca in qua cantat̃. Uenite benedicti patris mei. q: illi q ĩ operibꝰ misericordie se exercent audiẽt istud: Uenite benedicti. vt ipse xp̃us testat̃. vbi tunc sponse ianua aperiet̃: ⁊ amplexu sponsi fruetur. In epistola Pauli admonetur vt instar pauli tribulationem de absentia sponsi patienter toleret. ĩ euãgelio: vt seminationi bonoruꝫ operum semꝑ insistat ⁊ que quasi desꝑerãs clamauerat: Circũdederũt me ⁊c̃. Nũc quoq; ad se rediens petit in officio in

tribulationibus adiuuari: ⁊ ab ipsis eripi dicens. Exurge domine ⁊c̄. Et ponit ibi triplex exurge. Quidā.n.sūt ī eccl'ia q aduersis p̄munt̄ ſꝫ nō deij-ciunt̄. Quidā q p̄munt̄ ⁊ deijciunt̄. Quidaꝫ q nec p̄munt̄ nec deijciunt̄: tū q aduersa nō tolerāt peri-culū ē ne ꝓspera ipsos frangāt. Clamat ergo ec-clesia vt exurgat quātū ad p̄mos ipsos cōfortādo. cū dormire videant̄ ipsos nō eripiēdo. Clamat vt exurgat q̄ztū ad secūdos ipsos cōuertēdo a quibꝰ videt̄ faciē auertisse ipsos quodāmō repellendo. Clamat vt exurgat q̄ztum ad tertios: vt ꝓsperis adiuuādo ⁊ liberādo. ¶ De q̄nquagesima.

q **Uinquagesima** durat a dominica: in qua cantat̄. Esto mihi ī deū ꝓtectorē ⁊c̄. ⁊ terminat̄ ī ipso die pasce. Instituta est aūt ꝓpter suppletōeꝫ: ⁊ ꝓpter significatiōeꝫ: ⁊ ꝓpter repn̄tatōeꝫ. Propt̄ suppletōeꝫ: qm̄ cū debeamus q̄dragita diebꝰ ieiunare ad similtudinē xp̄i: ⁊ nō sūt ibi nisi triginta sex dies ieiunabiles: q: in dn̄icis nō ieiunat̄ gn̄al'r: tū ꝓpter letitiā ⁊ reuerentiā resurrectiōis: tū exēplo xp̄i: q ip̄a die resurrectionis bis comedit.ſ.qn̄ itrauit ad discipulos ianuis clausis: ⁊ illi obtulerūt ei ptē piscis assi ⁊ fauū mellis: ⁊ iterū cū discipulis eūtibꝰ ī emaus ſꝫ quosdā: iō ꝓ suppletiōe dn̄icarū additi sūt q̄tuor dies. Et iterū clerici vidētes ꝙ sicut p̄cedebāt populū ordine: ita p̄cedere deberēt scitate. ¶ Per duos iterū dies ante illos q̄tuor abstinere ⁊ ieiunare īcipiūt. ⁊ sic vna septimana addita ē: q̄ ⁊ q̄nq̄gesima nominat̄. Et hoc papa Thelesphorus ordiauit: vt ait. Ambro. Alia rō ē ꝓpter significatōeꝫ. qm̄ q̄nq̄gesima significat tp̄s remissionis.i.penitētie in q̄ oīa remittunt̄. Quinq̄gesimꝰ.n.annꝰ erat iubileus q erat annꝰ remissionis: q: tūc debita remittebant̄: s̄ui liberabant̄: ⁊ oēs ad suas possessiones reuertebant̄. Per qd̄ significabat̄ ꝙ ꝑ penitētiā dimittūt̄ debita peccatorū. liberant̄ oēs a s̄uitute demonū ⁊ reuertunt̄ ad possessiones celestiū māsionū. Tertia rō ꝓpter repn̄tatiōeꝫ: nā q̄nq̄gesima nō solum tp̄s remissionis significat. ſꝫ ēt statuꝫ beatitudinis repn̄tat. Nā in q̄nq̄gesimo anno s̄ui efficiebant̄ liberi. In q̄nq̄gesimo die a die agni imolati lex data ē. In q̄nq̄gesimo die a pasca datꝰ ē spiritꝰ scūs. Et iō huiꝰ numerꝰ beatitudineꝫ repn̄tat: vbi erit adeptio libertatis: cognitio veritatis: ⁊ perfectio charitatis. Tria aūt sūt necessaria q̄ p̄ponunt̄ nobis ī epistola ⁊ ī euāgelio ad hoc ꝙ op̄a penitētie sint ꝑfecta.ſ.charitas q̄ p̄ponit̄ ī epistola: memoria dn̄ice passionis: ⁊ fides q intelligit̄ ꝑ illuminatōeꝫ ceci: ⁊ hec ponunt̄ ī euāgelio. Nā fides ip̄a op̄a facit acceptabilia. q: sine fide impol'e ē placere deo. Memoria dn̄ice passionis facilia. Un̄ Grego. Si passio xp̄i ad memoriā reducit̄ nihil ē qd̄ nō equo aīo tolerer: charitas facit eē cōtinua. q: sicut dicit Grego. Amor dei nō pōt eē ociosus. opat̄.n.magna si ē. Si aūt opari negligit amor nō ē. Et sicut in p̄ncipio eccl'ia q̄si desperās clamauerat. Circūdederūt me ⁊c̄. ⁊ postmodū ad se rediēs adiuuari petebat: ita hec iaꝫ ꝯcepta fiducia ⁊ spe venie ꝓpter penitētiā orat ⁊ dicit. Esto mihi ī deū ⁊c̄. vbi q̄tuor petit.ſ.ꝓtectōeꝫ: firmamētū: refugiū: ⁊ ducatū. Oēs.n.filij sui aut sūt ī g'a: aut sīt ī culpa: aut ī aduersis: aut ī ꝓsꝑis. Illis q sūt ī g'a petit firmamentū: vt.ſ.ī ip̄a g'a ꝯfirment̄. Illis q sūt ī culpa petit vt ds̄ sit eorū refugiū. Illis q sunt ī aduersis petit ꝓtectiōem vt ī ipsis tribulatōibꝰ ꝓtegantur. Illis q sūt ī ꝓsꝑis petit ducatū: vt.ſ.in ipsis a deo inocēter ducant̄. Terminat̄ aūt q̄nquagesima: vt dem̄ ē ī die pasce. q: pn̄ia ad nouitatē vite fac̄ resurgere. In hoc tēp̄e psalmus pn̄ie et remissionis plurimū freq̄ntat̄. ¶ De q̄dragesima.

q **Uadragesima** icipit a dn̄ica q̄ cantat̄. Innocauit me: vbi eccl'ia q̄ tot tribulatōibꝰ p̄ssa clamauerat. Circūdedert̄ me ⁊c̄. postmodū respirauerat inocādo adiutoriū dicēs. Exurge dn̄e ⁊ esto mihi ī deū ꝓtectorē: nūc ondit exauditā dicēs. Innocauit me ⁊c̄. Notandū autē ꝙ quadragesima ꝯtinet.42.dies cōputatis dn̄ic̄ diebꝰ ex q̄bus dū sex dies dn̄icales subtrahuntur remanēt.36.dies ī abstinētia: q sūt decima totius anni. Annꝰ.n.hꝫ trecentos sexagintaquinqꝫ dies triginta sex sūt decima. Sꝫ q̄tuor dies p̄cedentes addunt̄ vt sacer numerꝰ q̄draginta dierū ipleat̄. quē saluator suo ieiunio cōsecrauit. Quare auteꝫ ī hoc numero q̄dragenario ieiuniū obseruamꝰ triplex rō assignari pōt. ¶ Prima ē Aug. quoniam Math.40. gn̄atōes xp̄i posuit. Ad hoc igit̄ dn̄s suo q̄dragenario numero ad nos descēdit: vt nos ad eū n̄ro q̄dragenario ascēdamꝰ. Aliam assignat idē dicēs. Ad hoc vt habeamꝰ q̄dragenariū q̄dragenario addēdꝰ ē denariꝰ: q: ad hoc vt veniamꝰ ad btāꝫ reqeꝫ oꝫ nos toto pn̄tis vite tp̄e laborare. Un̄ ⁊ dn̄s q̄draginta diebꝰ cū discipulis mansit. ⁊ post decima die sp̄m scm̄ paraclytū misit. Tertiaꝫ assignat magister p̄positiꝰ ī sūma de officio dicens. Mundus in q̄tuor partes: ⁊ annꝰ in q̄tuor tp̄a: diuidit̄. ⁊ hō ex q̄tuor elemētis: ⁊ q̄tuor ꝯplexionibꝰ cōstitutꝰ: ⁊ nouā legē q̄ ī q̄tuor euāgelistis cōsistit ⁊ veterē q̄ ī decē mādatis trāsgressi sumꝰ. Oportet igit̄ vt denariꝰ ꝑ q̄ternariū m'tiplicet̄ vt sic q̄draginta faciamꝰ.i.mādata veterꝭ ⁊ noue legꝭ toto tp̄e vite huiꝰ ipleamꝰ. Cōsistit q̄dē corpꝰ n̄rm̄. sic̄ diximꝰ ex q̄tuor elemētꝭ: q̄ ⁊ q̄si q̄tuor sedes ī nobis habent. Nam ignis ī oculis: aer in lingua ⁊ auribus: aqua in genitalibus: terra ī manibꝰ ⁊ alijs mēbris dominat̄. In ocl'is ig' curiositas: ī ligua ⁊ auribus scurrilitas: ī genitalibꝰ voluptas: ī manibꝰ ⁊ ī alijs mēbris ē crudelitas. Hec q̄tuor ꝯfitet̄ publicanus q:.n.a lōge stat ꝯfitet̄ luxuriā: q̄ ē fetida: q̄si dicat. nō audeo appropinq̄re dn̄e ne ī naribꝰ tuis fetēā ꝙ nō audeat ocl'os ad celū lauare: cōfitet̄ curiositatē: ꝙ manu ꝑcutit pectꝰ: cōfitet̄ crudelitateꝫ: ꝙ dicit ꝓpitiꝰ esto mihi peccatori scurrilitatē. Naꝫ scurre ꝯsueuerūt vocari peccatores: vel potiꝰ lectores. Hec p̄positiꝰ. Gregꝰ. quoqꝫ ī omelia tres ponit rōnes dicēs. Cur ī abstinētia q̄dragenarius numerꝰ custodit̄: nisi q: virtꝰ decalogi ꝑ libros q̄tuor sci euāgelij iplet̄: in hoc.n. mortali corpore ex

quatuor elemētis subsistim⁹: ⁊ ꝑ voluptates eiusdē corꝑis ꝑcept⁹ dñicis ꝯtraimur. Qr ergo ꝑ carnis desideria decalogi mādata cōtēpsim⁹: dignū ē vt eādē carnem q̈terdecies affligam⁹. A pñti quoqꝫ die vsqꝫ ad pasca sex hebdomade .i. q̈dragita duo dies veniūt: ex qb⁹ dū sex dies dñici de abstinentia abstrahunť: trigita sex de abstinētia remanēt. dū vͦo ꝑ trecētos sexagitaqnqꝫ dies ān⁹ ducitͬ: q̄si āni nři decimas deo dam⁹. Hec Greg. Quare āt nō obseruam⁹ nřm ieiuniū eodē tꝑe quo xp̄s ieiunauit: q statī post baptismū istud ichoauit: sꝫ cuꝫ pasca poti⁹ istud cōtinuam⁹: q̈druplex rō assignať in sūma de officio magři ioānis beleth. ¶ Prima est vt si volum⁹ cū xp̄o resurgere cū ꝓ nobis xp̄s ē passus ⁊ nos cū eo pati debem⁹. ¶ Scd̄a cā ē: vt ꝑ hoc filios israel imitemur: q sicut ꝑmo eo tꝑe exierūt de egypto post eo tꝑe de babylonia. Qd̄ inde ꝓbať: qm̄ tā isti q̄ꝫ illi qñ egressi sūt celebrauerunt pascha: sic ⁊ nos imitātes eos hoc tꝑe ieiunamus: vt de egypto ⁊ babylonia .i. hoc mūdo: i terrā eterne hēditat⁹ igredi mereamur. ¶ Tertia cā est qm̄ feruor libidinis tꝑe vēr⁹ mag⁹ solet nos accēdere. Ut ergo refrenem⁹ corꝑis estū i hoc tꝑe maxīe ieiunam⁹. ¶ Quarta ē qr statī post ieiuniū debem⁹ corp⁹ dñi accipe. Sicut ergo filij israel ꝑusq̄ꝫ comederēt agnū se affligebāt: ⁊ comedebāt agrestes lactucas ⁊ amaras: ita nos debem⁹ ꝑ pniaꝫ ꝑus affligi: vt digni valeam⁹ comedere agnū vite.

¶ De quatuor tēporibus.

i

Eiunia quatuor tēporū a Calixto papa īstituta sūt. fiūt autē hec ieiunia quat̄ i āno: sꝫ q̈tuor tꝑa ip̄ius anni. Et hui⁹ multiplex ē rō. ¶ Pria ē qm̄ ver est calidū ⁊ humidū: estas ē calida ⁊ sicca: autūnus frigidus ⁊ sicc⁹: hyems frigida ⁊ humida. Ieiunam⁹ igiť i vere: vt noxiū humorē .i. luxuriā nobis tēperem⁹. In estate vt noxiū calorē .i. auaritiā i nobis castigem⁹. In autūno: vt castigem⁹ ariditatē suꝑbie. In hyeme vt castigem⁹ frig⁹ infidelitat⁹ ⁊ malitie. ¶ Scd̄a rō ē q̄re .s. q̈ter i āno ieiunam⁹: qm̄ ꝑma huiuscemodi ieiunia fiūt i martio .s. i ꝑma septimana q̈dragesime: vt i nobis marcescāt vitia. nō enī oīno pñt extigui. vel poti⁹ vt i nobis v̄tutū germīa oriant̄. In estate fiūt secūda ⁊ i septimana pēthecostes: qr tūc venit sp̄us sāct⁹: ⁊ nos debem⁹ esse feruētes i spū scō. In septēbri fiūt añ festū sancti Michael .i. tertia ieiunia: qm̄ fruct⁹ tūc colligūtur: ⁊ nos debem⁹ deo reddere fruct⁹ bonorū operū. In decēbri fiūt q̈rta: qm̄ tūc moriūtur herbe: et nos debem⁹ mortificari mūdo. ¶ Tertia ratio est vt iudeos imitemur. Iudei qdē q̈ter i āno ieiunabāt: añ pascha: añ pēthecostē: añ scenophegiā .i. añ ītītionē tabernaculi i septēbri: ⁊ añ encenia .i. dedicationē: in decēbri. ¶ Quarta rō est: qm̄ hō cōstat ex q̈tuor elemētis q̄ꝫtū ad corp⁹: ⁊ trib⁹ potētijs .s. rōnabili: ꝯcupiscibili: ⁊ irascibili q̄ꝫtū ad aīam. Ut ergo hec moderenť i nobis q̈ter i āno ꝑ tres dies ieiunam⁹: vt q̈ternari⁹ referať ad corp⁹: ternarius vͦo ad aīaꝫ. Et he rōnes sūt magři ioānis beleth. ¶ Quīta rō ē: qm̄ vt dicit ioānes damascen⁹: i vere augmētať sāguis: i estate colera: in autūno melācolia: i hieme phlegma. Ieiunam⁹ igiť i vere: vt i nobis d̄biliteť sāguis ꝯcupiscētie et iepte letitie. Sāguine⁹ enī ē libidinosus ⁊ let⁹. in estate: vt d̄biliteť colera iracūdie ⁊ fallacie. Coleric⁹ enī ē naturalit̄ iracūdus ⁊ v̄sut⁹. in autūno: vt d̄biliteť melācolia cupiditat⁹ ⁊ tristitie. Melācolic⁹ enī est cupidus ⁊ tristis. i hyeme: vt debiliteť phlegma hebetudis ⁊ pigritie. Nā phlegmatic⁹ nālr̄ ē hebes ⁊ piger. ¶ Sexta rō ē: qm̄ ver ꝯparať aeri: estas igni autūn⁹ t̄re: hyēs aq̄. Ieiunam⁹ igiť i vere: vt i nobis edomeť aer elatiōis ⁊ suꝑbie: in estate vt edomeť ignis cupiditat⁹ ⁊ auaritie: in autūno vt edomeť terra spūal' frigiditat⁹ ⁊ tenebrose ignorātie. i hyeme vt edomeť i nobis aq̄ leuitat⁹ et īcōstātie. ¶ Septia rō est: qm̄ ver referť ad pueritiā: estas ad adolescētiā: autūn⁹ ad maturitatē siue virilē etatē: hyēs ad senectutē. Ieiunam⁹ igr̄ i vere: vt sim⁹ pueri ꝑ inocētiaꝫ: i estate: vt efficiamur iuuenes ꝑ ꝯstātiā: i autūno vt efficiamur maturi ꝑ modestiā: in hyeme vt efficiamur senes ꝑ prudētiā ⁊ honestā vitā. vel poti⁹ vt satisfaciam⁹ ꝯcquid ꝑ illas q̈tuor etates deū offēdim⁹. ¶ Octaua rō ē magistri Guilielmi altisiodorēsis. Ideo enī i q̈tuor āni tꝑibus ieiunam⁹: vt emēdem⁹ q̄ in ill' q̈tuor āni tēporib⁹ deliqmus. Et fiūt ꝑ tres dies: vt satisfaciam⁹ in die qd̄ deliqm⁹ in mēse. Et fiūt in feria q̈rta: qr tūc dñs a iuda tradit⁹ fuit: in sexta feria: qr crucifixus fuit. sabbato qr in sepulchro iacuit: ⁊ qr tristes erāt apl'i de nece sui dñi.

¶ De scō Ignatio.

i

Gnatius dicit̄ q̄si ignē passus .i. ignē patiēs diuini amoris. Ignati⁹ fuit discipl's btī Ioānis ⁊ episcop⁹ anthiocen⁹. Hic epl'aꝫ ad btāꝫ v̄ginē direxisse dr̄ i hec v̄ba. Christifere Marie suus ignati⁹. Me neophitū tui ioānisqꝫ discipulū ꝯfortare ⁊ consolari debueras. De iesu enī tuo percepi mira dicta: ⁊ stupefact⁹ sū ex auditu. A te āt que sꝑ fuisti ei familiarit̄ ꝯiūcta ⁊ secretorū ei⁹ ꝯscia desidero ex aīo fieri certior ex audit⁹. Ualeas ⁊ neophiti q mecū sūt: ex te: ⁊ ꝑ te: ⁊ i te cōfortenť. Btā aūt v̄go dei genitrix Maria in hec v̄ba sibi rñdit. Ignatio dilecto ꝯdiscipl'o humilis āncilla xp̄i iesu. De iesu q̄ a ioāne audisti v̄a sūt: illa credas: ⁊ illis adhereas: ⁊ xp̄ianitat⁹ votū firmit̄ teneas: et mores: ⁊ vitā voto ꝯformes. Veniā āt vna cū ioanne ad te: ⁊ qui tecū sūt visere. Sta ⁊ viriliť age ī fide: nec te cōmoueat ꝑsecutionis austeritas: sꝫ valeat et exultet sp̄us ī deo salutari tuo. Tāte āt auctoritatis btūs ignati⁹ extitit: q̄ etiā Dionysius Pauli apostoli discipl's: q fuit ī philosophia tā sūm⁹: ⁊ in diuina scia tā ꝑfect⁹: verbū btī ignatij ad ꝯfirmationē dictorū suorū tāq̄ꝫ ꝓ auctoritate adduxerit. Cū enī vt ipse ī libro de diuis noīb⁹ attestať: qdā nomē amoris i diuinis rep̄hēderēt dicētes i diuis alind esse nomē amoris q̄ꝫ dilectiōis: volens ondere hoc noīe amoris ꝑ oīa in diuinis esse vtēdū ait. Scribit aūt diuin⁹ ignati⁹. Amor me⁹ crucifix⁹ est. ¶ Legiť i historia triptita: q̄ ignati⁹ audiuit angelos cātātes antiphonas suꝑ mōtē quēdā: et exinde

instituit antiphonas cantari in ecclesia: ⁊ psalmos
ꝫm antiphonas ītonari. Cū ergo btūs ignatiꝰ diu
ꝓ pace ecclesie diū exorasset nō suū sed īfirmoꝝ
periculū metuēs: Traiano īperatori: q cepit anno
dñi cētēsimo de victoria redeunti: ⁊ xpianis oībus
mortē mināti occurrit: ⁊ libere se xpianū esse asse-
ruit. Quē traianꝰ ferro victū decē militibꝰ tradidit
⁊ romā adduci ꝑcepit: minās eidē ꝙ traderet̄ ibi-
dē bestijs deuorādus. Cū ergo romā duceret̄: ad
oēs ecclesias eplās destinabat: ⁊ eos ī fide xpi cō-
fortabat. Inter q̄s vnā scripsit ad romanā ecclesiā
sicut legit̄ ī historijs ecclesiasticꝭ: rogās ne suū mar
tyriū īpediāt: vbi sic dicit. A syria vsq̄ romā cum
bestijs terra mariq̄ depugno: die ac nocte ꝯnexꝰ
et colligatꝰ decē leopardis militibꝰ ducor ad custo
diā datꝭ: q ex bñficijs nr̄is seniores fiūt: sꝫ ego eoꝝ
neq̄tijs magꝭ erudior. O salutares bestie: q̄ ꝑparā
tur mihi qñ veniēt: qñ emittent̄: qñ eis licebit car
nibꝰ meis frui? Inuitabo eas ad deuorationē meā
⁊ deꝑcabor ne forte vt ī nōnullis fecerūt: timeāt cō
tingere corpꝰ meū: q̄nimo et si cūctabunt̄: ego vī fa
ciā: ego me īgerā. Date q̄so veniā. ego noui qd mi
hi expediat: ignes: cruces: bestie: dispsiones ossiū.
discerptiōes oīum mēbroꝝ: ⁊ totiꝰ corpis: ⁊ oīa pe
ne ī me martyrij supplicia diaboli arte q̄sita cōflē
tur: dūmodo iesū xpm merear adipisci. Cū ergo
romā venisset: ⁊ āte traianū ductus fuisset: dixit ei
traianꝰ. Ignati cur antiochiā rebellare facꝭ: et gē-
tē meā ad xpianitatē cōuertꝭ? cui ignatiꝰ. Utinā et
te possē ꝯuertere: vt semp obtineres ꝑncipatū.
cui traianꝰ. Sacrifica dijs meis: ⁊ sacerdotū oīū
ꝑnceps eris. cui ignatiꝰ. Nec dijs tuis sacrificabo
nec tuā affecto dignitatē. De me quicq̄d vis face-
re poterꝭ: sꝫ nullatenꝰ me īmutabis. Traianꝰ dixit
Plūbatꝭ scapulas eiꝰ ꝯtūdite: ⁊ vngulꝭ latera eius
laniate: ⁊ durꝭ lapidibꝰ eiꝰ vulnera ꝯfricate. Cūq̄
oīa ī eū fecissēt: ⁊ ipe īmobilis ꝑmaneret: dixit tra-
ianus. Carbones viuos afferte: ⁊ ipꝫ nudis plan
tis desup ābulare facite. cui ignatiꝰ. Nec ignis ar
dēs: nec aq̄ bulliēs poterit ī me xpi iesu charitatem
extinguere. Cui traianꝰ. maleficia sūt ꝙ tāta pati-
ens nō ꝯsentꝭ. cui ignatiꝰ. Nos xpiani malefici nō
sumꝰ: sꝫ ī lege nr̄a maleficos viuere ꝓhibemꝰ: sed
vos malefici estis: q idola adoratꝭ. traianus dixit.
Dorsū eiꝰ vngulis laniate: et plagas sale ꝑfūdite.
cui ignatiꝰ. Nō sūt cōdigne passiones huiꝰ tēporis
ad futurā gloriā. Traianꝰ dixit. Nā nūc eū tollite:
viculꝭ ferreis alligate: ī cippo ī imo carcerꝭ custodi
te: ⁊ post triduū deuorādū bestijs date. Tertia igr̄
die īperator ⁊ senatꝰ oīsq̄ ppl̄s cōuenerūt vt vide
rent episcopū anthiocenū: q erat cū bestijs pugna
turꝰ. Dixitq̄ traianꝰ. Quoniā ignatiꝰ supbus ⁊ cō
tumax ē ipsū alligate: ⁊ duo leones ad ipsū laxate
vt nullas reliq̄as ex eo reliquāt. Tūc scūs ignatiꝰ
dixit ad pplꝫ qui astabat. Uiri romani q hoc certa
mē aspicitꝭ nō sine mercede laboraui: q2 nō ꝓpter
prauitatē: sed ꝓpter pietatē hec patior. Deīde ce
pit dicere sicut legit̄ ī historia ecclesiastica. Frumē
tū xpi sū bestiarū dētibus molar vt panis mūdus
efficiar. Hoc audiēs īperator dixit. Grādis ē to-
lerātia christianoꝝ. Quis grecoꝝ toleraret tanta
ꝓ deo suo? Respōdit ignatiꝰ. Nō hec mea virtu-
te: sed xpi adiutorio toleraui. Tūc sāctus ignatius
cepit leones ꝓuocare: vt ad se deuorādū occurre-
rēt. Accurrētes igit̄ duo seui leones ipsū tm̄modo
ꝑfocauerūt: carnē tamē eius nullatenꝰ tetigerunt.
Traianus autē hoc vidēs cū nimia admiratiōe di
scessit ꝑcipiēs vt nō prohiberet̄ si quis vellet tolle
re corpꝰ eius. Quapropt̄ christiani corpꝰ eius tule
runt: ⁊ ipsū honorifice sepelierūt. Cū autē traianꝰ
quasdā litteras recepisset: in q̄bus Pliniꝰ secūdus
christianos quos īperator occidi iusserat plurimū
cōmēdabat: doluit de his que ignatio intulerat: et
ꝑcepit vt nullus xpianꝰ inq̄reret̄: si quis tamē inci
deret puniret̄. ¶ Legit̄ aūt ꝙ btūs ignatiꝰ inter tot
tormētoꝝ genera nunq̄ ab īuocatiōe nomīs iesu
xpi cessabat. Quē cū tortores req̄rerēt cur hoc no-
mē totiēs replicaret: ait. Hoc nomē cordi meo in-
scriptū habeo: ⁊ ideo ab eius īuocatiōe cessare nō
valeo. Post mortē igit̄ eiꝰ illi qui audierāt volen-
tes curiosius experiri cor eiꝰ ab eiꝰ corpore auellūt
⁊ illud scidētes ꝑ mediū totū cor īscriptū hoc noīe
iesus aureis lr̄is īuenerunt: vnde ex hoc plurimi
crediderūt. De hoc scō dicit Bern. sup psal. Qui
habitat. Magnꝰ ille ignatiꝰ auditor discipl̄i quē di
ligebat iesus: martyr ⁊ ipe cuiꝰ ꝑciosis reliq̄is ē no
stra dedicata pauptas: Mariā q̄dē ī pluribꝰ q̄s ad
eā scripsit epl̄is xpiferā ꝯsultat. Egregiꝰ plane ti-
tulus dignitatis ⁊ cōmēdatio honoris īmēsi.

¶ De purificatiōe btē Marie v̄gīs.

PUrificatio btē Marie v̄ginis q̄dragesimo die pꝰ
natiuitatē dñi scā ē. Cōsueuit āt illud fe-
stū tribꝰ noībꝰ appellari. s. purificatio: hipopāti: et
cādelaria. Purificatio aūt dicit̄ ex eo ꝙ q̄dragesi
mo die a natiuitate dñi btā v̄go maria ad tēpl̄ū ve
nit vt ꝫm legis cōsuetudinē mūdaret̄: cū tamē sub
illa lege nō teneretur. Preceperat autē lex Leui
tici. 12. ꝙ mulier que suscepto semīe filiū peperis-
set: īmūda esset septē diebꝰ: īmūda scilicet a cōsor-
tio hominū: ⁊ ab ingressu tēpli. Sed cōpletꝭ septē
diebus: mūda quidē efficiebat̄ quo ad cōsortiū ho
minū: sed adhuc vsq̄ ad. 33. diē quo ad īgressū tē-
pli īmūda erat. Tandē cōpletis quadraginta diebꝰ
quadragesimo die tēplū ītrabat: ⁊ puerū cū mune
ribꝰ offerebat. Si v̄o feminā pepisset duplicabant̄
dies: ⁊ quo ad ꝯsortiū hoīū ⁊ quo ad īgressū tēpli.
Quare āt dñs ꝑcepit vt q̄dragesimo die puer ī tē
plū offerret̄ triplex pōt eē rō. Una vt ꝑ hoc intelli
gat̄: ꝙ sicͨ puer q̄dragesimo die ī māle tēplū īducit̄
sic ⁊ q̄dragesima die a ꝯceptiōe vt sepiꝰ aīa ī corpꝰ
tāq̄ ī suū tēplū īfundit̄: sicͨ dicit̄ ī scholastica histo-
ria: lꝫ phisici dicāt ꝙ. 46. diebꝰ corpꝰ ꝑficiat̄. Scda
vt sicut aīa. 40. die corpi īfusa ab ipo corpore ma-
culatur: sic quadragesima die tēplū ingrediēs per
hostias ab ipsa macula ampliꝰ expiet̄. Tertia vt ꝑ
hoc det̄ ītelligi ꝙ ī tēplū celeste merent̄ īgredi. cū
decē precepta cū fide quatuor euāgelistarū volue
rit obseruare. In pariēte vero feminā duplicātur
dies quo ad tēpli ingressionē: sicut et duplicantur

quo ad corporis formatōez. Nā sicut ī. 40. diebus
corp⁹ masculi organizat᷑ ⁊ pficit᷑ ⁊ ī q̄dragesimo die
aīa īfundit᷑: sic corp⁹ femine ī octogīta pficit᷑: octo-
gesima die aīa vt sepi⁹ inspirat᷑. Quare aūt duplo
corp⁹ femine tardi⁹ pficit᷑ ī vtero q̄ȝ corp⁹ viri et
ei aīa īfundit᷑: omissis rōnib⁹ nālib⁹ triplex potest
assignari rō. Prima qm̄ xp̄s assūptur⁹ erat carneȝ
ī sexu virili: iō vt sexū ip̄m honoraret ⁊ āplioē si-
bi grāȝ faceret voluit vt puer citi⁹ formaret᷑: ⁊ mr̄
citi⁹ mūdaret᷑. Scd̄a vt qm̄ mulier plus peccauit
q̄ȝ vir ⁊ sic erūne ei⁹ ab erūnis viri duplicate sunt
exterius ī mūdo: sic ⁊ duplicari debuerūt iterius
ī vtero. Tertia vt p hoc det᷑ itelligi q̄ mulier quo-
dāmō plus fatigauit deū q̄ȝ vir ex eo q̄ āpl'⁹ deli-
q̄t: deus quodāmō in nostris prauis opibus fati-
gat᷑. Vn̄ ip̄e dicit Esa. 43. Seruire me fecistis in
iniq̄tatib⁹ vestris: ⁊ idē Esa. p°. Laboraui susti-
nēs. Beata igit᷑ v̓go huic legi purificatōis nō tene
bat᷑: q̄ nō peperit suscepto semine: sȝ mystico spi-
ramie. Vn̄ Moyses addidit suscepto semine. Cū
tñ necesse non erat q̄ȝtum ad alias mulieres q̄ oēs
suscepto semine pariūt. Sȝ ideo addidit: vt dicit
Bernard⁹. q̄ timuit ī matrē dn̄i blasphemiā irro-
gare. Voluit tñ se in hoc subdere legi ꝑpter q̄tuor.
rōnes. Prima rō ē vt exemplū humilitatis daret
vn̄ dic̄ Ber. Vere beata v̓go non habes cām nec
tibi op⁹ ē purificatōe. Sȝ nūq̄d filio tuo op⁹ erat
circūcisione: esto iter mulieres tanq̄ȝ vna illarum
Nā ⁊ fili⁹ tuus sic ē ī medio puerorū. Hec aūt hu-
militas nō solū fuit ex parte mr̄is: sȝ etiā ex parte
filij q̄ similit᷑ voluit se ī hoc subdere legi. Nā ī nati
uitate se habuit vt paup hō: ī circūcisiōe vt paup
⁊ peccator hō. Sȝ hodie vt paup ⁊ peccator ⁊ s̄u⁹
hō. Vt paup ī eo q̄ oblatōeȝ paupuȝ elegit. vt pec
cator ī eo q̄ ipse cū mr̄e voluit expiari. vt s̄u⁹ q̄ȝtū
.s. ad similitudinē ī eo q̄ voluit redimi: ⁊ etiaȝ vo-
luit postmodū baptizari: nō pp culpā purgādā: sed
ꝑpter ei⁹ humilitatē maximā ondēdā. Nā oīa re-
media ꝯ originale pecc̄m īstituta xp̄s ī se assumere
voluit: n̄ q̄ aliq̄ten⁹ īdigeret: sȝ vt humilitatē suā
maximam nobis ostēderet: ⁊ vt illa remedia p tp̄e
suo bona fuisse mōstraret. Quinq̄ȝ. n. remedia ꝯ ip̄ȝ
originale peccatū p ꝓcessū tp̄is īstituta sūt. quoruȝ
tria s̄m q̄ dic̄. Hugo de sancto victore ī lege vete
ri īstituta sūt. s. oblatōes: decimatōes: sacrificiorū
imolatōes p q̄ maxime op⁹ nr̄e redēptōis exp̄me-
bat᷑. Nā mod⁹ redimēdi exp̄mebat᷑ p oblatōeȝ: ip̄ȝ
p̄ciū p sacrificiū ī quo erat sāguinis effusio: ip̄ȝ re-
dēptū p decimatōeȝ: q̄ hō significat᷑ p decimā dra
gmā. Primū ergo remediū fuit oblatio. Vn̄ Cayn
obtulit deo munera de frugib⁹: ⁊ Abel de gregib⁹
Secūdū fuit decimatio. vn̄ ⁊ Abrahā Melchise-
dech sacerdoti decimas obtulit. Nā secūdū augu.
decimabat᷑ quod curabat᷑. Tertiū fuit sacrificiorū
oblatio. Ipsa. n. sacrificia s̄m q̄ dic̄ Grego. erant
ꝯ originale peccatū. Quia tñ exigebat᷑: vt ad mi-
nus alter parētū fidelis eēt: ⁊ aliq̄n vtriq̄ȝ īfideles
eē poterāt: iō aduēit. 4ᵐ remediū. s. circūcisio q̄ siue
pētes fideles eēnt: siue īfideles valebat. sȝ q̄ illud
remediū n̄ poterat. ꝯuēire nisi sol' marib⁹: nec ianuaȝ
padisi poterat apire: iō successit ei baptism⁹ q̄ ē cō-
munis oīb⁹ ⁊ ianuā celi apuit. Primū igr̄ remediū
xp̄s assūpsisse videt᷑ qñ dn̄s ī tēplo a pētib⁹ ē oblat⁹.
Scd̄ȝ remediū quodāmō assūpsit qñ q̄dragita di-
eb⁹ ⁊ noctib⁹ iciunauit. q̄. n. n̄ hēbat vt solueret d-
cias rex salte deo obtulit decias dicx. Tertiū assū
psit qñ mr̄ ei⁹ par turtuꝝ: aut duos pullos colūbaꝝ
p eo obtulit vt ide sacrificiū fieret. Vl' qñ ī cruce se
ī sacrificiū obtulit. Quarto qñ se circuncidi pmisit.
Quīto qñ a Joāne baptisma suscepit. ¶ Scd̄a rō
ē vt legē iplēt. nō. n. venerat dn̄s legē soluē: sȝ adi
plere. Nā si in hoc legē soluisset potuissent se iudei
excusare ⁊ dicere. Quoniaȝ doctrinā tuā non re-
cepimus ex eo q̄ dissimilis es patribus: nec legꝭ
traditiones obseruas. Triplici autem legi se ho-
die xp̄us ⁊ virgo subiecit. Primo legi purificatio-
nis ī significationem virtutis vt postq̄ȝ omnia be-
ne fecerimus dicamus q̄ serui iutiles sum⁹. Se-
cūdo legi redēptōis ad exēplū humilitatꝭ. Tertio
legi oblatōis ad exemplū pauptatis. ¶ Tertia rō
ē vt legem purificatōis terminaret. Sicut. n. adue
niente luce cessant tenebre ⁊ aduenieute sole rece
dit vmbra: sic ⁊ aduenīete purificatione vera ces-
sauit purificatio typica. Ibi. n. aduenit vera puri-
ficatio nostra. i. xp̄us qui actiue dicitur purificatio
ex eo q̄ nos per fidem purificat: secūdum q̄ dicit᷑
in actibus. Fide purificans corda eoruȝ. Hic. n. est
q̄ nec decetero patres tenent᷑ ad solutionem: nec
matres ad purificatōeȝ vel templi īgressionē: nec
filij ad illā redēptōeȝ. ¶ Quarta rō est vt nos pu-
rificandos īstrueret. Quinq̄ȝ aūt modis fit purifi-
catio ab īfamia licet tres īhibeant᷑: s̄m quos ⁊ nos
purgari debem⁹. s. iuramento qd̄ significat pecca
ti abrenunciatōeȝ. Aqua que significat baptismalē
ablutōeȝ. Igne q̄ designat sp̄ualis gratie īfusionē.
Testibus qui designant bonorum operum multi-
tudinem. Bello quod significat tentationeȝ. Ve-
niens auteȝ beata virgo ad templū filium suū ob-
tulit: ⁊ euȝ q̄nq̄ȝ syclis redemit. Notādū. n. q̄ q̄dā
p̄mogenita redimebant᷑: sicut p̄mogenita duode-
cim tribuū que redimebant᷑ quinq̄ȝ syclis: quedaȝ
que redimebant᷑ sicut primogenita leuitarum que
nunq̄ȝ redimebant᷑. Sȝ cū iaȝ ad adultā etatē pue
niebāt semp ī tēplo dn̄o seruiebāt. ⁊ sicut p̄moge-
nita mūdorū aīaliū q̄ iterū nō redimebant᷑: sȝ dn̄o
offerebant᷑. Quedā cōmutabant᷑. vt primogenita
asini qd̄ cōmutabat᷑ ī ouē. Quedaȝ occidebant᷑ vt
p̄mogenita canis. Cū igit᷑ fuerit xp̄s de tribu iuda
q̄ fuit vna d̄ duodeci tribub⁹: pȝ q̄ debuit redimi.
Obtulerūt p eo dn̄o par turturū aut duos pullos
colūbarū: Hec. n. erat oblatio paupū: sȝ agn⁹ obla
tio diuitū. Nō āt dixit: pullos turturū: sȝ pullos co
lūbarū q̄ sēp īueniunt᷑: nec dr̄ par colūbarū sic̄ par
turturū: q̄ colūba ē auis libidinosa: ⁊ iō ī sacrificio
suo d̄s noluit offerre. sȝ nōne v̓go maria paulo añ
a magis multa pondera auri recepat: Videt᷑ ergo
q̄ bñ potuerit agnū vnū emere. Sȝ dicēdū q̄ sine
dubio s̄m Ber. magi magna pondera auri obtu-
lerūt: q̄ nō est verisimile q̄ tales reges tali puero
vilia munera obtulissent. Sȝ tamē beata virgo vt

aliqb⁹ placet istd sibi nõ retinuit sꝫ statiꝫ paupib⁹
erogauit. Uel forte i egyptũ peregrinatõi ꝑ septẽ-
niũ iminẽti ꝓuidere reseruauit: vel forte nõ i ma-
gna q̃ʒtitate talia obtulerũt: cũ hec i significatiõeꝫ
mysticã offerrẽt. ponit ãt expositor tres oblatões
de dño factas. Prima facta est de ipo a parentib⁹
Scda ꝓ ipo de auibus. Tertiã fecit ipe i cruce ꝓ
hoibus. Prima ondit ei⁹ humilitatẽ q: dñs legꝭ se
legi subiecit. Secũda pauptatẽ q: pauperũ obla-
tionẽ elegit. Tertia charitatẽ q: se ꝓ peccatorib⁹
tradidit. Proprietates turturis habent his vsib⁹
Alta petit turtur canendo gemit: veniens ver
Nũciat ⁊ caste viuit: solusq; morat. Pullos nocte
fouet morticiniũq; fugit. Proprietatesq; colũbe
bis vsib⁹ nominant Grana legit: volitat sociata.
cadauera vitat. Felle caret: plãgit: sociũ ꝑ oscula
tangit. Petra dat huic nidũ: fugit hostẽ i flumine
visũ. Rostro nõ ledit: geminos pullos bĩ nutrit.
¶ Dicit scdo hec festiuitas hippopãti qd ideꝫ est
qd ꝑntatio ex eo ꝙ xp̄s est i templo ꝑntatus. Uel
hippopãti qd ideꝫ est qd obuiatio: q: Symeon et
Anna obuiauerũt dño cũ offerret i templo. Et di
cit ab hippo qd est ire ⁊ anti qd est ꝯ. Tũc aũt ac-
cepit eũ Symeon i vlnas suas. Et notãdũ ꝙ tri-
plex obumbratio siue exinanitio hic de saluatore
nr̃o fcã est. Prima est exinanitio vitatꝭ. ille. n. ẽ vi
tas q oẽꝫ hoieꝫ ꝑ seipꝫ q est via i seipꝫ q ẽ vita duc.
hodie ab alijs se duci ꝑmisit. Cũ iducerẽt iqt pue
rũ iesũ ⁊c. Scda ẽ exinanitio bonitatꝭ: qm̃ ille q so
lus scũs ⁊ bon⁹ est. tãq; imũd⁹ voluit cũ mr̃e expi-
ari. Tertia ẽ exinanitio maiestatꝭ: qm̃ ille q est por
tãs oĩa vbo vtutꝭ sue: hodie i vlnis senis se recipi
⁊ portari ꝑmisit: q tñ portabat portãteꝫ se ꝯm illd:
Senex puerũ portabat: puer ãt senẽ regebat. Tũc
aũt Symeon bñdixit eũ dicens. Nũc dimittꝭ ꝯuũ
tuũ dñe ⁊c. Et appellabat eũ Symeon trib⁹ noi-
b⁹. s. salutare: lumen: ⁊ gloriã plebis israel. Nõ ãt
hui⁹ triplicis nois põt q̃druplr̃ sumi. Primo pe-
nes nr̃aꝫ iustificatõeꝫ vt dicat salutare remittẽdo
culpã q: Jesus iterꝑtat salutare: ex eo ꝙ saluũ fac
populũ. s. a peccatis eoruꝫ. Lumen dãdo gratiaꝫ.
Gloria plebis dãdo gloriã. Secũdo penes nr̃am
regñatõeꝫ. Nã ꝑmo puer exorcizat ⁊ baptizat ⁊ sic
a peccato mũdat quo ad ꝑmũ. Scdo cãdela accẽ-
sa ei dat quo ad scdm. Tertio ad altare offert quo
ad tr̃iũ. Tertio penes hodiernã ꝓcessionẽ. Nã pri
mo cãdele bñdicunt ⁊ exorcizant. Secũdo accen-
dunt ⁊ in manib⁹ fideliũ dant. Tertio eccl'iã cum
cãticꝭ igrediunt. Quarto penes triplicẽ hui⁹ festi
denominatõeꝫ. Nã dicit purificatio quo ad purga
tõeꝫ culpe ꝑ hoc ꝙ dicit salutare. Dicit cãdelaria
quo ad illumĩatõeꝫ grẽ ꝑ hoc ꝙ dicit lumẽ. Dicit
hippopãti quo ad collatõem gl'ie: ꝑ hoc ꝙ dr̃ gl'ia
plebis sue isrl'. Tũc. n. occurrem⁹ obuiã xp̄o i aera
Uel põt dici ꝙ laudat xp̄s i hoc cãtico: vt pax: vt
salus: vt lux: vt gl'ia. Pax est q: mediator. Salus
q: redẽptor. Lux q: doctor. Gloria q: premiator.
¶ Dicit ⁊ tertio hoc festũ cãdelaria. ex eo ꝙ cãde
le accense i manib⁹ portant. Quare aũt eccl'ia hoc
ordinauerit: vt. s. i hac die cãdele accẽse i manib⁹

portent. ꝑnt assignari q̃tuor rõnes. Primo ꝓꝑ re-
mouẽdã erroneã ꝯsuetudinem. Romani. n. oliꝫ i
cal'. februarij. ad honorẽ februe mr̃is martꝭ q erat
de⁹ belli vrbẽ d q̃nto i q̃ntũ ãnũ cũ cereis ⁊ facib⁹
tota nocte illustrabãt: vt fili⁹ su⁹ eis victoriã de ini
micꝭ cõcederet: cui⁹ matrẽ tã solẽniter honorarẽt.
Et illud spatiũ dicebat lustrũ. Romani ẽt i febru-
ario sacrificabãt februo. i. Plutoni ⁊ ceterꝭ dijs i-
fernalib⁹: ⁊ hoc ꝓ aĩab⁹ antecessorũ suorũ. Ut ergo
ꝓpitiarent eorũ: iõ ⁊ eis solẽnes hostias offerebãt ⁊
tota nocte eorũ laudib⁹ isistẽtes cũ cereis ⁊ accẽsis
facib⁹ vigilabãt. Mulieres ẽt romanorũ: vt ait i-
nocenti⁹ papa: his dieb⁹ festis luminaria exerce-
bãt: qd a q̃busdã fabulis poetarũ originem traxit.
Aiũt. n. ꝙ Proserpina fuit adeo speciosa ꝙ pluto
de⁹ ifernalis eã cõcupiscẽs ipaꝫ rapuit: ⁊ deã eã fe
cit. Parentes ãt sui ꝑ siluas ⁊ nemora cũ facib⁹ et
luminarib⁹ eã ml'to tp̄e q̃sierũt. Et istud mulieres
romanorũ repñtãtes cũ facib⁹ ⁊ luminarib⁹ circui-
bãt. Et qm̃ difficile ẽ ꝯsueta relinq̃re xp̄iani de gẽ
tib⁹ ad fidẽ cõuersi difficile poterant relinq̃re hi⁹
cõsuetudines paganorũ. Ideoq; Sergi⁹ papa hãc
ꝯsuetudinẽ i meli⁹ cõmutauit. vt. s. xp̄iani ad ho-
norẽ sancte marie mr̃is dñi oĩ ãno i hac die totum
mũdũ cũ accensis cãdelis ⁊ bñdictꝭ cereis illustra-
rent. vt solẽnitas qdẽ staret: sꝫ alia itentõe fieret.
Secũdo ꝓpter ondendã v̇ginis puritatẽ. Aliq. n.
audiẽtes v̇ginẽ purificatã possent credere ipaꝫ pu
rificatiõe idiguisse. Ut v̇o ondat ꝙ tota fuit puris-
sima ⁊ splendida: iõ ordinauit eccl'ia vt luminosos
cereos baiulem⁹ ac si i ipso fcõ dicat eccl'ia. Uirgo
beata purificatõe nõ idiges: sed tota rutilãs: tota
splẽdes. Uere. n. purificatõe nõ idigebat: q̃ ⁊ non
suscepto semine ꝯceꝑat: ⁊ i mr̃is vtero ꝑfectissime
mũdata ⁊ sãctificata erat. Adeo aũt fuit i mr̃is vte
ro: ⁊ i aduẽtu spũs sci sanctificata ⁊ mũdata: q: nõ
solũ aliqd iclinariũ ad peccatũ i ea penit⁹ nõ remã
ꝯat. sꝫ ẽt v̇tus sanctitatꝭ ⁊ castitatꝭ ei⁹ vsq; ad alios
extẽdebat ⁊ trãsfũdebat ita ꝙ i alijs oẽs mot⁹ car
nalis ꝯcupiscẽtie extiguebat. Uñ dicũt iudei ꝙ cũ
Maria pulcherrima fuerit. a nullo tamen potuit
vnq̃; cõcupisci. Et ratio ẽ. quia virtus sue castita-
tis cũctos aspicientes penetrabat: ⁊ omnes ei⁹ cõ
cupiscentias expellebat. Uñ cõparat cedro: quia
sicut cedr⁹ serpẽtes suo odore iterficit. ita eius sã-
ctificatio i alijs irradiabat: ⁊ oẽs motus i carne ser
pentes occidebat. Cõparat etiaꝫ myrrhe q: sicut
myrrha iterficit v̇mes sic eius scitas cõcupiscẽ-
tias carnales: Et hãc ꝑrogatiuã habuit ꝑ ceteris
scificatis i vtero ⁊ v̇ginibus: q: eoruꝫ scitas ⁊ casti
tas i alios nõ transfũdebat nec carnales motus i
alijs extinguebat. v̇tus aũt castitatis virginis etiã
impudicorũ corda medullit⁹ penetrabat ⁊ ea quo
ad ipaꝫ ꝑtin⁹ casta reddebat. Tertio ꝓpter repñ-
tãdã hodiernã ꝓcessionẽ. Nã. b. v̇go Maria: ⁊ Jo
seph: ⁊ Simeõ: ⁊ Anna hodie venerabilẽ ꝓcessio-
nẽ fecerũt ⁊ puerũ Jesũ i tẽplũ ꝑntauerũt. sic ⁊ nos
ꝓcessionem facimus ⁊ cereũ accensum per quem
significatur Jesus in manibus baiulamus ⁊ vsq; i
ecclesias deferimus. Tria. n. sũt in cereo. s. licinus

cera: ⁊ ignis. Per hec significanť tria que fuerūt i xp̄o. Illa cera significat carnē xp̄i que nata ē de virgine maria sine corruptiōe carnis. sicut apes cerā gignūt sine alterutrū cōmixtiōe. Licinꝰ i cera latēs significat aīaꝫ cādidissimā i carne latētē. Ignis vero siue lumē significat diuinitatē: qꝛ dꝰ nr̄ ignis cōsumēs ē. Vn̄ qdā sic ait. Hāc i honore pie cādelaꝫ porto marie. Accipe ꝑ cerā carnē de virgine verā. Per lumē numē maiestatis atqꝫ cacumē. Licinꝰ ē aīa sub carne latēs ꝑoptima. Quarto ꝓꝑ instructionē nr̄aꝫ. In hoc. n. īstruimur ꝙ si volumus eē ante deū purificati ⁊ mūdi tria i nobis hēre debemus. s. fidē verā. actionē bonā: ⁊ ītētionē rectā. Illā candela i manu accensa ē fides cū oꝑatiōe bona. Et sicut cādela sine lumine diciť eē mortua: ⁊ lumen ꝑ se sine candela nō lucet: sꝫ mortuū esse vr̄ fic ⁊ oꝑatio sine fide: ⁊ fides sine bono opere mortua esse diciť. Licinus āť intꝰ in cera occultatus ē ītentio recta. Vn̄ gregorius. Sic sit opus i publico vt tn̄ i occulto ītentio maneat. ¶ Quedā matrona nobilis i btām virginē maximā deuotionē habebat. Hec quandā capellā iuxta domū suā cōstruxerat. ⁊ ꝓpriū capellanū hn̄s omni die missam de btā virgine audire volebat. Appropinquāte aūt festo purificationis btē marie virginis: sacerdos ob quoddā suū negociū lōgius secessit: ⁊ dn̄a die illo missā habere nō potuit. Vel vt alibi legiť: oīa q̄ hr̄e poterat etiā vestimenta ꝓ amore virginis dabat. Vn̄ cū clamideꝫ dedisset ⁊ ad ecclesiā ire non posset sine missa illā ea die manere oportebat. De quo cū plurimū doleret ecclesiā ꝓpriā seu camerā ītrauit ⁊ ante altare virginis se ꝓstrauit. Tūc subito i excessu mētis facta videbať sibi se i ecclesia pulcherrima ⁊ spaciosa collocatā eē. ⁊ respiciēs vidit turbā magnā virginū i ecclesiā venientē: q̄s q̄dā virgo pulcherrima diademate coronata ꝑibat. Cūqꝫ oēs ꝑ ordinē cōsedissent: ecce turba alia iuuenū q ⁊ ipi iuxta ordinē cōsederūt. Et ecce qdaꝫ maximū cereorū fasseꝫ deferēs: cereū ꝑmo virgini q̄ ceteras āteibat dedit: ⁊ postea alijs v̇gibꝰ ⁊ iuuenibꝰ tribuit. Deide ad illā matronā vēit ⁊ cereū ei obtulit quē illa libēť accepit. Tēc ꝑ chorū respiciēs vidit duos ceroferarios: subdiaconū: diaconū ⁊ sacerdotē: sacris idutos vestibꝰ ad altare ꝓcedētes: tāqꝫ missarū solēnia celebrare volētes. Videbať aūt sibi ꝙ accoliti eēnt Vincentiꝰ ⁊ Laurētius: diaconus ⁊ subdiaconꝰ duo angeli: sacerdos aūt xp̄s. Fc̄ā autē cōfessiōe duo pulcherrimi iuuenes i mediū chori ierūt ⁊ officiū misse alta voce ⁊ deuotissime īceperūt ⁊ ceteri q i choro erāt prosequunť. Cū aūt ad oblationē ventū fuisset: regina virginū ⁊ cetere virgines cū alijs q erant i choro cereos suos sacerdoti vt moris ē flexis genibꝰ obtulerūt. Cū aūt sacerdos illā matronā expectaret vt sibi cereū suū offerret: ⁊ illa ire nollet: misit ad eā regina v̇ginū ꝑ nunciū ꝙ rusticitatē faceret: qꝛ sacerdotē tā diu expectare ꝑmitteret. Illa aūt respōdit q̄tenꝰ sacerdos i missa sua ꝓcederet: qꝛ cereū suū sibi nō offerret. Tūc iterū regina aliū nunciū misit. cui similiť illa r̄ndit. ꝙ cereū sibi datuꝫ nulli penitus daret: sed illū ex deuotiōe teneret. Regina aūt virginū nūcio ꝑcepit dicens. Vade ⁊ iterū eā roga vt cereū offerat: sin aūt ipꝫ de manibus eiꝰ violēter auferas. Cūqꝫ nūcius iuisset ⁊ illa rogantē audire recusaret: dixit se i mādatis hr̄e vt ipꝫ ab ea violēter auferret. Tūc ille cū magna violētia cereum cepit: ⁊ ipꝫ auferre conabať. Illa aūt fortiꝰ tenebat: ⁊ se viriliter defendebat. Cūqꝫ lōga fieret altercatio: ⁊ hic īde cereus violētiꝰ traheret subito cereus fractꝰ ē: ⁊ medietas in manu nuncij: ⁊ alia medietas i manu ipiꝰ dn̄e remansit. Ad hāc igiť vehemētē fractionē illa subito ad se rediit: ⁊ se iuxta altaŕ vbi se posuerat īueniēs cereum fractū i manu sua reꝑꝑit. De quo valde admirans īmēsas grās btē virgini reddidit que eā sine missa illa die remanere nō ꝑmisit: sꝫ tali officio interesse fecit. Illa aūt cereū diligēter reposuit: ⁊ ꝓ maximis reliqis reseruauit. Sꝫ ⁊ oēs: vt dicitur: q tūc tāgebanť de eo a quacūqꝫ detinebanť īfirmitate ꝓtinꝰ liberabanť. ¶ Quedam alia matrona dū eēt grauida q̄dā nocte i somnis vidit se portare quoddā vexillū qd̄ colore sanguineo erat tinctuꝫ. Euigilās autē cōtinuo sensū amisit: quā diabolus adō ludificabat vt videreť sibi ꝙ xp̄ianā fidē quā hactenꝰ habuerat iter mām̄illas hēret ⁊ tn̄ ꝯtinuo exiret. Que cū nullatenꝰ curari posset i q̄dā ecclesia beate virginis i festo purificatiōis ꝑnoctauit: ⁊ integram sanitatem recepit.

¶ De nomine sancti Blasij.

b Lasius q̄si blandus: vel blasius q̄si bellasius: a bella quod est habitus ⁊ sior paruulus: blandus ꝑ dulcedinē sermonū: humilis ꝑ habitū virtutū: paruulus ꝑ hūilitatē morū.

¶ De sancto Blasio.

b Lasius cū omni māsuetudīe ⁊ sāctitate polleret xp̄iani eū i sebaste ciuitate cappadocie i episcopū elegerunt. Qui episcopatu suscepto ob dioclitianā ꝑsecutionē speluncā petijt ⁊ ibi hereniticā vitā duxit. cui aues pabulū afferebāt: fere ad eū vnanimiter cōfluebāt: ⁊ dū vtrisqꝫ īponeret manus eis benedicēs nō recedebāt ab eo. Deniqꝫ si q̄ īfirmabanť ad eū cōtinuo veniebāt ⁊ sanitatē ad ītegrū reportabāt. Preses igiť illiꝰ regiōis dū milites suos ad venandū misisset ⁊ illi i vanū alibi laborātes ad antrū scī blasij ꝑuenissent: magnā ibidē bestiarū multitudinē ante ipꝫ stantiū repererūt. Quas cū nullatenus capere possent attoniti suo dn̄o nūciauerūt. Qui statim milites plures misit: ⁊ vt ipꝫ cū oībꝰ xp̄ianis ad se adducerēt ꝑcepit i ipsa aūt nocte ter xp̄s ei apparuit dicēs. Surge ⁊ offer mihi sacrificiū. Ecce aūt aduenerunt milites dicentes. Egredere vocat te preses. Quibus respōdit scūs blasiꝰ: Bene venistis filij. nūc vidō qa deꝰ nō ē oblitus mei. Pergēs vero cū eis nūqꝫ a ꝑdicatiōe cessauit: ⁊ corā eis mirabilia multa fec. Tūc mulier quedā filiū suū morientē i cuiꝰ gutture os piscis transuersū erat ad pedes eiꝰ attulit ⁊ vt sanareť cū lachrymis postulabat. Sanctus vo Blasiꝰ sup eū manꝰ īponēs orauit: vt puer ille ⁊

oēs q i ei⁹ noīe aliqd peterēt sanitat̄ bn̄ficiū obti-
nerēt: ⁊ statī sanat⁹ ē. ¶ Mulier q̄dā paupcula vnū
solū porcū hn̄s quē tn̄ violent̄ lupus rapuerat: scm̄
blasiū dep̄cabat̄ vt sibi reddi facēt suū porcū. Qui
subridēs dixit. Mulier noli cōtristari reddet̄ tibi
porc⁹ tu⁹. Cōtinuo lupus venit ⁊ porcū reddidit.
Ingrediēs v̓o Blasi⁹ ciuitatē iussu p̄ncipis carceri
mācipat̄. Alia v̓o die iussit p̄ses ipsum sibi p̄ntari.
Quē vidēs blādis s̄monib⁹ salutauit dicēs. Gau-
de Blasi amice deorū. Cui Blasius. Gaude ⁊ tu
amice p̄ses: s₃ ne dicas eos deos s₃ demones: q̄r et̄
no igni cū his q eos honorāt t̄dunt̄. Irat⁹ p̄ses eū
fustib⁹ cedi iussit: ⁊ i carcerē retrudi fec̄. Cui Bla-
sius dixit. Insēsate speras p penas tuas dei mei a
me auferre amorē: q ip̄m i me hēo corroboratorē:
Audiēs hec vidua illa cui porcū recupauerat: por-
cū ip̄m occidit ⁊ caput cū pedib⁹ cādela ⁊ pane ad
scm̄ Blasiū deportauit. Ille v̓o gr̄as agēs comedit
sibiq₃ dixit. Sigulis ānis cādelā i eccl'ia nois mei
offeras: ⁊ tibi ⁊ q̄cūq₃ hoc fecerit bn̄ erit. Qd̄ semp
egit: ⁊ sibi p̄spitas multa fuit. Post hoc cū eductū
p̄ses a carcere ad deos iclinare nō posset iussit cū i
ligno suspēdi ⁊ carnes ei⁹ cū ferreis pectinib⁹ la-
niari: ⁊ sic iterū i carcerē reportari. Septem ergo
mulieres seq̄ntes guttas sāguis colligebāt: q mox
tenent̄: ⁊ ad deorū sacrificia ꝯpellunt̄. q̄ dixerunt.
Si vis vt deos tuos adorem⁹ cū reuerentia mitte
eos ad stagnū: ⁊ ibi facieb⁹ ablutis mūdi⁹ adorare
possum⁹. Let⁹ p̄ses efficit̄: ⁊ citius qd̄ dixerāt adi-
plet̄. Ille v̓o deos arripuerūt ⁊ eos istagni mediū
p̄iecerūt dicētes. Si dij sūt videbim⁹. Qd̄ p̄ses au-
diēs ⁊ p̄ ira isaniēs ⁊ seip̄m pcutiēs dixit ministris.
Cur nō tenuist̄ deos nr̄os. vt nō mitterent̄ i p̄fū-
dū laci: q dixerūt. Dolose tecū locute sūt mlieres:
⁊ eos i stagnū p̄iecerūt. cui mlieres. De⁹ ver⁹ do-
lorē non patit̄: s₃ si dij fuissēt p̄sciuissēt vtiq₃ qd eis
facere volebamus. Irat⁹ p̄ses iussit plūbū liq̄fcm̄ ⁊
pectines ferreos ⁊ septem loricas igne cadētes ex
vna pte pari: ⁊ ex alia septē camisias offerri line-
as. Quo dicēte ex his qd̄ mallēt eligerēt. Una illa-
rū duos puulos hn̄s audact̄ cucurrit: ⁊ lineas ca-
misias accipiēs i caminū p̄iecit: pueri v̓o mr̄i di-
xerūt. Nō nos mr̄ dulcissima post te relinq̄s: s₃ sic̄
nos replesti dulcedine lact̄: sic nos reple dulcedie
regni celestis. Tūc p̄ses iussit eas suspēdi: ⁊ carnes
earū pectinib⁹ ferreis laniari: q̄rū carnes vt nix al-
bissime erāt ⁊ p̄ sāguie lac fluebat. Cū āt supplicia
iuite ferrēt: āgelus dn̄i ad eas venit ⁊ eas virilr̄ cō-
fortauit dicēs. Nolite timere: bon⁹. n. opari⁹ ē q bn̄
icipit ⁊ bn̄ pficit: ⁊ a ꝯducēte se bn̄dictōez meret̄ p̄
ꝯpleto ope: ⁊ mercedē accipit p̄ labore: ⁊ gaudiū
possidet p̄ mercede. Tūc p̄ses iussit eas deponi: ⁊ i
caminū mitti: q̄ dinit⁹ igne extīcto exierūt illese: q-
b⁹ p̄ses. Iā nūc artē magicā dimittite: ⁊ deos nr̄os
adorate. q̄ rn̄derūt. Perfice in nos qd̄ cepisti: q̄r iā
ad regnū celeste vocate sum⁹. Tc̄ ille data sn̄ia eas
decollari mādauit. Que dū d̄collari deberēt flexis
genib⁹ adorauerūt dicētes. De⁹ q nos a tenebris
vocasti ⁊ i lucē dulcissimā adduxisti: q nos sacrifi-
ciū fecisti a͞ias nr̄as suscipe ⁊ ad vitā et̄nā facias p-
uenire. Et sic trūcat̄ capitib⁹ ad dn̄z migrauerūt.

Post hoc iussit p̄ses blasiū sibi p̄ntari ⁊ dixit ei. Nūc
adoras d̄os vl̄ nō: Cui blasi⁹. Impie nō timeo mi-
nas tuas. Age vt vis. corp⁹. n. meū penit⁹ tibi t̄do.
Tūc iussit mitti i stagnū. Ipse v̓o signauit aquā: ⁊
mox sic̄ t̄ra arida fixa p̄māsit. Dixitq₃. Si veri sūt
dij v̓ri ondite v̓tutē illorū ⁊ igredimini huc. Ingres-
siq₃ septuagita viri stagnū ꝯtinuo sūt submersi. An-
gel⁹ āt dn̄i descēdēs dixit ei. Egredere Blasi ⁊ co-
ronā tibi a deo patā suscipe. Cūq₃ exisset dixit ad
eū p̄ses. Oīo decreuisti adorare deos: Cui Blasi⁹.
cognosce miser q̄r xp̄i s̄u⁹ sū nec demōes adoro: ⁊
statī iussit eū d̄collari. Ip̄e āt orauit ad dn̄z vt q̄cūq₃
p̄ isirmitate gutturis: vl̄ alia q̄cūq₃ isirmitate ei⁹
p̄ocinia postularet: exaudiret̄ ⁊ ꝯtinuo liberaret̄.
⁊ ecce vox de cel' ad eū venit q̄ sic fieret vt orauit.
Sicq₃ cū duobus puerulis decollat⁹ est circa ānū
dn̄i. z88. ¶ De noīe scē Agate.

a Gata d̄r ab agios qd̄ est scūs ⁊ theos d̄s
q̄si scā dei. Tria. n. sic̄ dicit Chryso. sūt q̄
scm̄ faciūt: ⁊ illa pfcē fuerunt i ea. s. cordis
mūditia spūs sci p̄ntia: ⁊ bonorū opu₃ affluētia: vl̄
d̄r ab a qd̄ ē sine ⁊ geos t̄ra: ⁊ theos d̄s: q̄si dea sine
t̄ra. i. sine amore t̄renorū. vel ab aga qd̄ ē loq̄ns: ⁊
thau ꝯsūmatio q̄si ꝯsumate ⁊ pfcē loq̄ns: qd̄ p₃ in
suis rn̄sis. vl̄ ab agat qd̄ ē s̄uit⁹ ⁊ thaos supior: q̄si
s̄uit⁹ supiorū ⁊ hoc pp̄ illud qd̄ dixit. Sūma igenui-
tas ē ista ⁊c̄. vl̄ ab aga qd̄ ē solēnis ⁊ thau ꝯsuma-
tio q̄si solēne ꝯsūmata. i. sepulta. qd̄ p₃ i angelis q
eā sepelierūt. ¶ De scā Agata.

a Gatha v̓go igenua: mēte ⁊ corpe
pulcherrima i v̓be catha-
niēsiū deū sp̄ i oī scitate colebat. Quitia-
n⁹ āt ꝯsular̄ sicilie cū eēt ignobil̄. libidinosus aua-
rus: ⁊ idol' d̄dit⁹: btā₃ Agathā ꝯphēdere nitebat̄:
vt q̄r erat ignobil̄ ꝯphēdē nobilē timeret̄. Q̄r libi-
dinosus ei⁹ pulchritudie frueret̄: q̄r auar⁹ ei⁹ diui-
tias rapet: q̄r idolatra dijs facēt eā imolare. Fecitq₃
eā ad se adduci. Que cū adducta eēt ⁊ ei⁹ imobile
p̄positū cognouiss₃ t̄didit eā cuidā meretrici noīe
affrodosie: ⁊ nouē filiab⁹ ei⁹ eiusdē turpitudinis vt
p trigita dies suaderēt ei quō ei⁹ aīu₃ imutarēt. Et
mō p̄mittēdo leta: mō t̄rēdo aspa spabāt eā a bono
p̄posito reuocare. Quib⁹ btā Agatha dixit. mens
mea sup petrā solidata ē: ⁊ i xp̄o fūdata. Uerba v̓ra
v̄ēti st̄: p̄missiōes v̓re pluuie: t̄rores v̓ri flumia st̄.
Que q̄ztūuis ipugnēt fūdamītū dom⁹ mee cadē nō
valebit. Heu āt dicēs flebat quotidie ⁊ orabat siti-
ens ad martyrij palmā pueire. Uidēs igr̄ affrodo-
sia ipsā imobilē p̄manere dixit ipi q̄ntiano. Facili⁹
pn̄t saxa molliri ⁊ ferrū in plūbi molicie ꝯuerti: q̄z
ab itētōe xp̄iana mēs isti⁹ puelle ꝯuerti seu reuoca-
ri. Tc̄ q̄ncian⁹ fec̄ eā ad se adduci: ⁊ ait illi. Cui⁹ cō-
ditōis es: Cui illa. Nō solū igenua: s₃ ēt spectabil̄
gn̄e vt oīs pētela mea testat̄. Cui q̄ntian⁹ si igēua
es cur morib⁹ te s̄uilē psonā hr̄e ondis: Illa rn̄dit
Q̄r ācilla xp̄i sū. iō s̄uilē exhibeo psonā. Quician⁹
dixit. Si te igenuā dic̄ quō ācillā asser̄: Illa rn̄dit
Sūma igēnitas ē i q̄ s̄uit⁹ xp̄i ꝯprobat̄. Quitian⁹
dixit. Elige qd̄ voluer̄: aut. s. dijs sacrificare: aut
diuersa supplicia sustinē. cui agatha. Sit tal' vxor
tua q̄l' ven⁹ d̄a tua: ⁊ tu tal' sis q̄l' existit d̄s tu⁹ iupit̄.

Tūc qntianꝰ iuſſit eā alapis cedi dicēs. In iniuriā iu
dicis noli temerario ore garire. agata rn̄dit. Mi-
ror te viꝝ prudētē ad tātā ſtl'ticiā deuolutū: vt illos
dicas deos tuos eē quoꝝ vitā nō cupias tuā ꝯiūgē vl'
te imitari: vt dicas tibi iniurias fieri: ſi eoꝝ viuas exē
plo. nā ſi dij tui ſūt bonū tibi optaui ſi āt execraris eo
rū ꝯſortia mecū ſēties. Quitianꝰ dixit. Quid mihi v-
boꝝ ſupfluꝰ curſus: Aut ſacrifica dijs: aut te faciā
diuerſis ſupplicijs interire. Agata rn̄dit. Si feras ꝓ
mittas audito xp̄i noīe māſueſcūt. Si ignē adhibe
as de celo mihi rorē ſalutiferꝝ āgli miſtrabūt. Si pla
gas vl' tormēta igeras hēo ſpm̄ ſcm̄ ꝑ quē deſpicio
vniuerſa. Tūc iuſſit eā trahi ad carcerē: q̄ voce cū
publica ꝯfūdebat. Ad quē letiſſime et gloriāt' ibat
ꝛ q̄ſi ad epulas inuitata agonē ſuū dn̄o cōmēdabat
Sequēti die dixit ei qntianꝰ. Abnega xp̄z: ꝛ ado-
ra deos. Que cū renueret iuſſit eā i eculeo ſuſpē-
di ꝛ torq̄ri. dixitq3 Agata. Ego i his penis ita de-
lector ſicut q bonū nūciū audit: aut q videt quē diu
deſiderauit: aut q multos theſauros inuenit. Non
.n. pōt triticū i horreū poni: niſi teca eiꝰ fuerit for-
titer ꝯculcata ꝛ i paleas redacta. Sic aīa mea nō
pōt itrare i paradiſū cū palma martyrij: niſi dili-
genter feceris corpꝰ meū a carnificibꝰ attractari.
Tūc iratꝰ qntianꝰ iuſſit eiꝰ mamillā torq̄ri: ꝛ tortā
diutiſſime iuſſit abſcidi. cui Agata. Impie crudel'
ꝛ dire tyrāne: nō es cōfuſus āputare in femina: qd̄
ipe i matre ſuxiſti: Ego habeo mamillas integras
itus i aīa mea: ex qbꝰ nutrio oēs ſenſus meos: q̄s
ab ifātia dn̄o cōſecraui. Tūc iuſſit eā i carcerē re-
cipi: ꝓhibēs igreſſū medicorū ꝛ panē vel aquam
ſibi ab aliquo miſtrari. Et ecce circa mediā noctē
vēit ad eā qdā ſenex quē antecedebat puer luminis
portitor: diuerſa ſecū ferēs medicamēta: ꝛ dixit ei
Licet cōſularis iſanꝰ tormētis te afflixerit: tu tn̄
cū tuis rn̄ſis āplꝰ afflixiſti: ꝛ lz vbera tua torſerit
tn̄ illiꝰ vbertas i amaritudinē conuertet'. Et qn̄
ibi erā qn̄ patiebaris vidi q̄ mamilla tua pōt cu-
rā ſalutis ſuſcipere. Cui Agata. Medicinā carna
lē corpori meo nūq̄3 exhibui: ꝛ turpe ē vt qd̄ tā diu
ꝓuaui nūc ꝑdā. Dixit ei ſenex. Filia ego xp̄ianus
ſū ne verecūderis. Cui Agata ꝛ vn̄ vecūdari poſ
ſū cū tu ſis ſenex ꝛ grādeuꝰ ego vo ita crudelit' lace
rata q̄ nemo poſſit de me cōcipere voluptatē. Sz
ago tibi grās dn̄e pr̄: q̄ ſollicitudinē tuā mihi ipen
dere dignatꝰ es: cui ille. Et q̄re nō ꝑmittis vt curē
te: Agata rn̄dit. q̄ hēo dn̄z ieſū xp̄z: q ſolo vbo cu-
rat oīa: ꝛ ſermōe reſtaurat vniuerſa: hic ſi vult po
teſt me cōtinuo curare. Et ſubridēs ſenior dixit.
Et ego apoſtolus eiꝰ ſū: ꝛ ipe me miſit ad te ꝛ i no
mine eiꝰ ſcias te eē ſanatā. ꝛ cōtinuo petrus apo
ſtolꝰ diſparuit. Et ꝓcidēs beata agata grās agēs
inuenit ſe vndiq3 ſanatā: ꝛ mamillā ſuā pectori re-
ſtitutā. Cū ergo ex imenſo lumie cuſtodes territi
aufugiſſent ꝛ aptū carcerē reliq̄ſſēt rogabāt eā qui
dā vt abiret. Abſit iqt vt fugiā ꝛ coronā patiētie
ꝑdā ꝛ cuſtodes meos tribulationibꝰ tradā. Poſt
dies q̄tuor dixit ei qntianus vt deos adoraret ne
grauiora ſupplicia ſuſtieret. Cui agata. Verba
tua fatua ſūt ꝛ vana aerē maculātia ꝛ iniq̄. Miſer
ſine itellectu quō vis vt lapides adorē: ꝛ deū celi

q me ſanauit dimittā: Quitianꝰ dixit. ꝛ qs te ſana
uit: Cui agata. xp̄s filiꝰ dei. Quitianꝰ dixit. Iterū
tu audes xp̄z nōiare: quē ego nolo audire: Agata
dixit. q̄zdiu vixero xp̄z corde ꝛ labijs inuocabo. qn-
tianꝰ dixit. Nūc videbo ſi xp̄s te curabit. Et iuſ-
ſit teſtas fractas ſpargi ꝛ ſub teſtas carbones igni
tos mitti ꝛ ipaz deſuꝑ nudo corpore volutari. Qd̄
cū fieret: ecce terremotꝰ nimiꝰ factꝰ ē q totā ciui-
tatē ita cōcuſſit: vt pars corruēs duos cōſiliarios
qntiani oppimeret: ꝛ ois ppl's ad cū concurreret
clamās q̄ ꝑꝑ iniuſtū Agate cruciatū talia paterē
tur. Tūc qntianꝰ ex vna parte terremotū: ex alia
ſeditiōe3 ppl'i metuēs: ipaz iterū i carcerē recipi
iuſſit: vbi ſic orauit dicēs. Dn̄e ieſu xp̄e q me crea
ſti ꝛ ab ifātia cuſtodiſti: q corpus meū a pollutione
ſeruaſti ꝛ a me amorē ſeculi abſtuliſti: ꝛ q tormēta
me vicere feciſti: ꝛ i eis virtutē patiētie tribuiſti
accipe ſpiritū meū ꝛ iube me ad tuā ꝑuenire miſe
ricordiā. Hec cū oraſſet cū igēti voce ſpiritū tradi
dit: circa ānū dn̄i. 253. ſub decio iꝑatore. Cū āt fi-
deles cū aromatibꝰ corpꝰ eiꝰ cōdirēt ꝛ i ſarcofago
collocarēt: qdā iuuenis ſericis idutꝰ cū plusq̄3 cen
tū viris pulcherrimis ꝛ ornatis ac albis idutis: q
nūq̄3 i illis partibꝰ viſi fuerāt ad corpus eius vēit
ꝛ tabulā marmoreā ad caput eiꝰ ponēs: ab oculis
oiu3 ſtati diſparuit. Erat aūt i p̄dicta tabula ſcri-
ptū. Mētē ſanctā ſpōtaneā honorē deo ꝛ patrie
liberationē. Qd̄ ſic itelligit'. mētē ſanctā habuit:
ſpōtaneā ſe obtulit: honorē deo dedit: ꝛ patrie li-
berationē fecit. Et hoc miraculo diuulgato etiam
gētiles ꝛ iudei ſepulchrū eiꝰ plurimū venerari ce
perūt. Quitianꝰ autē dū ad eius inueſtigādas diui
tias ꝑgeret duobus eqs inter ſe fremitū dātibus
calceſq3 iactātibꝰ vnꝰ eū morſu appetijt: alter cal
ce ꝑcuſſū i flumie ꝓiecit: ita q̄ corpꝰ eiꝰ nuſq̄3 po
tuit inueniri. Reuoluto āno circa diē natalis eius
mōs qdā maximꝰ circa ciuitatē ruptꝰ eructauit i-
cēdiū: q q̄ſi torrēs de mōte deſcēdēs: ꝛ ſaxa terrāq3
liq̄faciēs ad vrbē cū magno ipetu veniebat. Tūc
paganorū multitudo deſcēdit de mōte. ꝛ ad ſepul
chrū eiꝰ fugiēs velū vn̄ cooꝑtū erat ſepulchrū ar-
ripuit: ꝛ eū ſtatuit ꝯtra ignē: Statiq3 i die natalis
ipiꝰ vgis ignis ſtetit ꝛ vltra vllatenꝰ nō ꝓceſſit. De
hac vgie dic̄ Ambroſiꝰ i p̄fatiōe. O felix ꝛ iclita v
go q̄ meruit dn̄i ꝓ laude martyris fidelis ſāguinē
clarificare ſuū. O illuſtris ꝛ glorioſa gemino illu-
ſtrata decore: q̄ iter tormēta aſꝑa cūctis p̄lata mi-
raculis: ꝛ myſtico pollēs ſuffragio apoſtoli meruit
viſitatiōe curari. Sic nupta xp̄o ſuſceperūt ethe-
ra. Sic humādi artꝰ glorioſa fulgēt obſeq̄a: vt an
gelorū chorꝰ ſāctitatē mētis ꝛ patrie idicat libera
tionē.

¶ De nōie ſancti Vedaſti.

v Edaſtꝰ q̄ſi vere dās eſtꝰ: q̄ vere ſibi dedit
eſtꝰ afflictiōis ꝛ pēitētie. Vl' q̄ſi veh diſtās
q̄ veh eternū ab eo diſtat. Nā dānati ſēꝑ
dicēt veh. ſ. qa deū offēdi. veh. q̄ diabolo conſēſi:
veh qa natꝰ fui. veh qa mori nō valeo veh q̄ tā ma
le torqor: veh q̄ nūq̄3 liberabor.

¶ De. ſ. vedaſto

v Edaſtꝰ a btō remigio i traiacēſē epiſ
copū ordiatꝰ fuit. Qui cū ad
portā ciuitatis vēiſſet: ꝛ ibidē duos paupes

vnũ claudũ ⁊ aliũ cecũ petentes elynã repperisset dixit eis. Argẽtũ ⁊ aurũ nõ ẽ mihi: qḋ aũt hẽo hoc vobis do. Et fcã oꝛone vtrosqꝫ sanauit. Cũ aũt in q̃dã ecclia derelicta vepꝛib⁹ opta lup⁹ hitaret ei, dẽ p̄cepit vt ide fugeret nec vltra illuc redire audere. Qḋ ⁊ fcm̃ est. Deniqꝫ cũ v̄bo ⁊ ope multos ꝯuertisset q̃dragesimo ãno sui ep̄at⁹ vidit colũnã igneã a celo vsqꝫ i domũ suã descẽdẽtẽ. Qui finez suũ adesse ꝯsiderãs postmodũ in pace quieuit circa annũ dñi.z50. Cũ aũt corp⁹ ei⁹ trãsferret autdomat⁹ p̄ senio cec⁹ dolẽs q̄ corp⁹ ep̄i videre nõ poterat: mox lumẽ recepit: sꝫ postmodũ ad votũ suũ lumẽ amisit. ⸿ De noie sci Amãdi.

a Mandus dr̃ ab amoꝛe qꝛ amabilis fuit. hũit.n.tria i se que faciũt hoĩez amabilẽ. Primum est societas grata.,puer.19. vir amabilis ad societatẽ ⁊c̃. Scd̃z ẽ ꝯuersationis honestas. ⁊ sic dr̃ hester.z° q̄ omniũ oculis amabilis videbat̃. Tertiũ ẽ ꝓbitatis v̄tuositas.z° Regũ.z° Saul ⁊ ionathas amabiles ⁊ decoꝛi.

⸿ De sancto Amando.

a Amandus ex nobilib⁹ parẽtibus oꝛt⁹ monasteriũ itroiuit. Qui dũ p̄ mõasteriũ ambularet quẽdã maximũ s̄pentẽ inuenit: quẽ stati v̄tute crucis ⁊ oꝛone ad foueã nunq̃ꝫ ide exiturũ redire coegit. Veniẽs aũt ad sepulchꝛũ sci Martini: ãnis qndeci ibi mãsit: cilicio idutus ⁊ aq̃ ac pane oꝛdeaceo sustẽtat⁹. Post hoc dũ romã iuisset ⁊ in ecclia sci petri i oꝛone p̄noctaret: custos ecclie ip̄z reuerẽter foras eiecit. Qui dũ ad admonitionẽ sci Petri q sibi añ foꝛes ecclie doꝛmiẽti apparuit: ad gallias iuisset: ⁊ ibidẽ regẽ dagobertũ ꝓ suis criminib⁹ increparet: irat⁹ rex eũ de suo regno eiecit. Deniqꝫ cũ rex filiũ nõ hr̃et: ⁊ oꝛone fcã ad dñz filiũ hũisset cogitare cepit a quo ĩfãtem suũ faceret baptizari. Venitqꝫ i mẽtẽ ei⁹ vt ab Amãdo eũ baptizari faceret. Quesito igit̃ amãdo ⁊ ad regẽ adducto rex ad pedes eius ꝓsternit̃: rogauitqꝫ vt sibi idulgeret ⁊ suũ filiũ quẽ sibi dñs dederat baptizaret. Ille vero p̄mã petitõem benigne ꝯcessit: sꝫ secularib⁹ negocijs iplicari metuens scd̃az renuit ⁊ abscessit. Tãdẽ vict⁹ p̄cib⁹ annuit voto regis. Quẽ cũ baptizaret tacentib⁹ cũctis: ĩfans r̄ndit amẽ. Post hoc rex ip̄z i traiacensem ep̄z sublimari fecit. Qui cũ a plerisqꝫ v̄bũ p̄dicatõis cõtẽni videret i vasconiã iuit: vbi cũ qdã ioculatoꝛ v̄bis ei⁹ irrideret a demone arripit̃: ⁊ ꝓpꝛijs dẽtib⁹ se discerpẽs q̄ viro dei iniuriã fecerit cõfitet̃: ⁊ stati miserabl'r moꝛit̃. ⸿ Dũ aũt q̃da vice manus sibi lauaret: qdã ep̄s aquã illã seruari fecit de qua qdã cecus postmodũ curatus fuit. ⸿ Cũ i quodã loco de volũtate regis monasteriũ cõstruere vellet: qdam ep̄s ꝓxime ciuitatis moleste hoc sustinẽs misit famulos suos vt aut ip̄z occiderẽt vel ide eijcerẽt. Qui veniẽtes eidẽ dolose dixerũt: vt secũ p̄geret ⁊ sibi locũ aptũ ad monasteriũ oñderet. Ille aũt maliciã illoꝛũ p̄cognoscẽs vsqꝫ ad cacumẽ mõtis vbi eũ occidere cupiebãt: cũ eis iuit: eo q̄ multũ martyriũ affectaret: sꝫ ecce tãta pluuia ⁊ tẽpestate mõs tegit̃ vt se mutuo videre nõ possẽt: ⁊ iã se moꝛi putãtes ꝓstrati veniaz postulabãt ⁊ vt eos viuos abire p̄mitteret exoꝛabãt. q oꝛonẽ effudit ⁊ serenitatẽ maximã ipetrauit. Illi ergo ad ꝓpꝛia redierũt ⁊ scũs Amandus euadẽs ⁊ multa alia miracula faciẽs i pace quieuit. Floruit circa annũ dñi.153. tp̄e eraclij.

⸿ De noie sci Valentini.

v Alẽtinus q̃si valoꝛẽ tenẽs: hoc est i scitate p̄seuerãs: ⁊ dr̃ Valẽtin⁹ q̃si valẽs tiro .i. miles x̄pi: miles dr̃ valẽs: q nunq̃ꝫ cedit. foꝛtiter ferit: se valẽter defendit: potẽter vicit: sic valẽtinus nõ cessit martyriũ vicendo: p̄cussit idolatriã euacuãdo: defẽdit fidẽ cõmuniẽdo: vicit patiẽdo. ⸿ De scõ Valẽtino.

v Valentinus reuerẽdus p̄sbyter fuit quẽ claudi⁹ iperatoꝛ ad se adduci faciẽs iterrogauit dicẽs. Quid est valẽtine q̄ amicitia nr̃a nõ frueris: vt deos nr̃os adoꝛes: sup̄stitionẽqꝫ abijcias tue vanitatis? Cui valẽtinus. Si gr̃az dei scires ista nequaq̃ꝫ diceres: sꝫ ab idolis aĩuz reuocares ⁊ deũ q est i celis adoꝛares. Tũc qdã q claudio astabat dixit. Quid vis dicere valẽtine de scitate deoꝛũ nr̃oꝛũ? Cui valẽtinus. Ego de eis nihil dico nisi q̄ fuerũt hoĩes miseri omni imũditia pleni. Ad quẽ claudius. Si x̄ps ver⁹ deus ẽ cur mihi nõ dicis qḋ vere ẽ? Cui valẽtin⁹. Vere x̄ps solus est deus i quẽ si credideris aĩa tua saluabit̃. res publica augebit̃: oĩuz inimicoꝛũ tuoꝛũ tibi victoꝛia ꝯcedet̃. R̄ndẽs aũt Claudius astãtibus dixit. Viri romani audite q̃ꝫ sapiẽter ⁊ recte loq̄tur hõ iste. Tũc dixit p̄fectus. Seduct⁹ est iperatoꝛ: quõ deserem⁹ qḋ ab ĩfantia nr̃a tenuim⁹? Et tũc coꝛ claudij imutatum ẽ. Tradit̃ aũt cuidã p̄ncipi i custodiã. Et cũ i domũ ei⁹ ductus fuisset dixit. Dñe iesu x̄pe q es verũ lumẽ illumina domũ istã vt te verũ deũ cognoscãt. Cui p̄fectus. Miroꝛ te dicẽtẽ q̄ x̄ps ẽ lumen. Et qdẽ si filiã meã diu cecã illuminauerit faciã q̃cũqꝫ p̄ceperis. Tũc valẽtinus orãs ei⁹ filiã illuminauit: ⁊ oẽs de domo sua ꝯuertit. Tũc ipatoꝛ. Valẽtinũ decollari p̄cepit circa annũ dñi.z80.

⸿ De sancta Juliana.

i Juliana dũ eulogio p̄fcõ in nicomedio d̄spõsata eẽt: ⁊ nollet sibi aliq̃ten⁹ copulari nisi recipet fidẽ x̄pi iussit eã pr̃ su⁹ expoliari ⁊ grauissime cedi ac ipi p̄fcõ t̃di. Cui p̄fcũs ait. Dulcissima mea Juliana cur me ita d̄lusisti: vt me sic renueres? cui illa. Si tu adoꝛauer̃ deũ meũ: acq̄escã tibi. aliognũq̃ꝫ dñs me⁹ er̃. Cui p̄fcũs. Dña mea hoc facẽ ñ possũ: qꝛ ipatoꝛ ãputari faceret caput meũ. Cui Juliana. Si ita times ĩpatoꝛẽ moꝛtalẽ quõ vis vt ipatoꝛẽ nõ timeã imoꝛtalẽ? Fac q̄cq̄d vis qꝛ me decipe ñ valebis. Tũc p̄fcũs iussit eã grauissime virgis cedi ⁊ dimidia die p̄ capillos appẽdi ⁊ plũbũ liq̄fcm̃ i capite ei⁹ fũdi. Qḋ cũ nihil ei nocuisset ipsã cathẽis ligauit ⁊ i cãcerẽ reclusit. Ad quã v̄eit diabol⁹ i sp̄ẽ ãgeli dicẽs. Juliana ego sũ ãgel⁹ dñi q me ad te misit vt te d̄beã ꝯmonere vt dijs sacrifices ne tã diu crucier̃ ⁊ tã mala moꝛte moꝛiar̃. Tc iuliana flens

oꝛauit dicēs. Dn̄e deꝰ meꝰ ne ꝑmittas me perire
ſꝫ ondē mihi qs ē q mihi talia ꝑſuadet. Factaqꝫ ē
ad eā vox vt ipſū apprehēderet ⁊ qs eēt ipſū coge
ret ↄfiteri. Que cū eū tenuiſſet ⁊ qs eēt itrogaſſet
dixit ei ꝙ demon eēt ꝙ ad eā decipiēdā pr̄ eiꝰ mi
ſiſſet ipſꝫ. Cui iuliana. Et qs ē pr̄ tuus? Rn̄dit. be
elzebub q ad oīa mala nos dirigit: ⁊ facit nos gra
uiter uerberari: quotiēs a xp̄ianis fuerimꝰ ſuꝑati
Et iō ſcio ꝙ malo meo huc ueni: qꝛ te ſuꝑare nō
potui. Inter alia q̄ cōfeſſus ē dixit: qꝛ tūc maxime
a xp̄ianis elōgabat̄ qn̄ myſteriū dominici coꝛpoꝛis
agebat̄: ⁊ qn̄ oꝛatiōes ⁊ p̄dicatiōes fiebāt. Tūc iu-
liana retroꝛſū manibus ipm̄ ligauit: ⁊ ad terrā eū
deijciēs cathena cū q̄ erat ligata ipm̄ duriſſime
v̇berauit. Diabolus aūt clamās rogabat eā dicēs
Dn̄a mea iuliana miſerere mei. Tūc iuſſit p̄fectꝰ
vt iuliana de carcere educeret̄: ⁊ exiēs trahebat
poſt ſe demonē alligatū. Demō autē rogabat eā
dicēs. Dn̄a noli āplius de me ridiculū facere: nō
eni potero ultra ī quēpiā p̄ualere: xp̄iani dicunt̄
miſericoꝛdes eē: ⁊ tu nullā de me miſericordiā ha
bes. Sicqꝫ ꝑ totū foꝛū traxit ⁊ poſtea ī quādā la-
trinā ipm̄ ꝓiecit: Cū āt ad p̄fectū ꝑueniſſet i qua-
dā rota adeo ē extenſa: ꝙ oīa eius oſſa uſqꝫ ad me
dullarū exitū ſunt cōfracta Angelus āt dn̄i rotaꝫ
cōminuens ipaꝫ i momento ſanauit. Qd̄ viden-
tes q aderāt: crediderūt. Et ſtatim decollati ſunt
viri quingenti ⁊ mulieres .130. Deīde cū i quadā
olla plūbo liquefacto plena miſſa fuiſſet: ſed plum
bū velut temperatū balneū factū eſſet maledixit
pꝛefectus dijs ſuis: q vnā puellā punire nō pote
rant q̄ tantā iniuriā eis irrogabat. Tūc iuſſit eam
decollari: que dū ad decollandū duceret̄ demon
quē verberauerat in ſpecie iuuenis apparēs cla-
mabat dicēs. Nolite ei parcere qm̄ deos veſtros
vituperauit: ⁊ me hac nocte grauiter verberauit
reddite ergo quod meruit. Cūqꝫ iuliana paululū
oculos aperuiſſet ⁊ videret qs eēt q talia loq̄retur
demō aufugiēs exclamauit. Heu heu me miſerū
adhuc puto ꝙ me vult capere ⁊ ligare. Cū ergo
beata Iuliana decollata fuiſſet pꝛefectꝰ nauigās
i mari cū .34. viris oꝛta tēpeſtate ſubmerſus eſt.
Hoꝛū āt coꝛpoꝛa cū mare iactaſſet a feris ⁊ auibꝰ
ſunt comeſta. Expoſitio.

c Athedra triplex dr̄. ſ. regal̄ .2. Reg. 23.
Dauid ſedēs i cathedra ⁊c̄. Sacerdota
lis. pꝛimo regū .i. Heli ſacerdote ſedēte
ſuꝑ ſellā. Magiſtralis. Mathei. 23. Suꝑ cathe-
drā moyſi ⁊c̄. Btūs ergo petrꝰ ſedit i cathedra re
gali: qꝛ fuit pꝛiceps oīuꝫ regū. Sacerdotali qꝛ fuit
paſtoꝛ oīuꝫ clericoꝛū magiſtrali qꝛ fuit doctoꝛ oīuꝫ
chꝛiſtianoꝛum. ¶ De cathedra ſci petri.

c **Athedra** ſancti petri ab eccleſia
feſtiue recolit̄: qa tunc
beatus petrus apud anthiochiā in cha-
thedrali honoꝛe ſublimatus fuiſſe ꝓhi-
betur. Huius aūt ſolēnitatis īſtitutio quadrupli-
cem cām habere videt̄. ¶ Prima cā ē cū btūs pe
trus apud anthiochiā pꝛedicaret theophilus pri-
ceps ciuitatis illius ei dixit. Petre qua rōne po-
pulū meū ſubuertis? Cū ergo petrus ſibi fidē xp̄i
pꝛedicaret: ille eū vinculari fecit ⁊ ſine cibo ⁊ potu
eū manere ꝑmiſit. Sed cū petrus iā pene defice-
ret reſumptis tamē viribus eleuās oculos ad ce-
lū ait. Ieſu xp̄e miſeroꝛū adiutoꝛ adiuua me ī his
tribulatiōibus deficiētē. Cui dn̄s reſpondit. Pe
tre credis te derelictū a me? Mee bonitati dero-
gas ſi talia cōtra me dicere nō formidas. Preſto
eſt qui tue ſubueniat miſerie. Audiēs aūt Paulꝰ
de icarceratiōe petri ad theophilum venit ⁊ ſe in
multis opibꝰ ⁊ artibꝰ ſummū opificem eſſe aſſeru
it. Ligna ⁊ tabulas ſe ſcire ſculpe: tētoꝛia pinge-
re: ⁊ multa alia iduſtrie oꝑari dixit. Quia theophi
lo obnixe rogat̄ vt i eius curia ſecū cōſiſtat Euo
lutis paucis diebus paulꝰ ad petrū abſcōſe i carce
rem introiuit. Quem vidēs pene moꝛtuum ⁊ con
ſumptū amariſſime flere cepit ⁊ i āplexꝰ eiꝰ quaſi
flēdo deficiebat: ⁊ ꝓrūpēs i vocē ſic iquit. O petre
frater meꝰ: gloꝛia mea: gaudiū meuꝫ: dimidiū aīe
mee: meo ituitu reſume vires. Tūc petrꝰ oculos
aperiēs ⁊ ipꝫ cognoſcēs lachꝛymare cepit: ſꝫ ſibi lo
qui n̄ potuit. Et accurrēs paulus vix os eiꝰ aꝑuit:
⁊ ponēs cibū ipꝫ refocillauit. Cū āt petrꝰ cibo ↄfoꝛ
tatꝰ fuiſſꝫ accurrēs i oſcula pauli ruit. ⁊ ābo pluri-
mū fleuerūt. Paulus āt occl'te rediēs Theophilo
dixit. O bone Theophile magna ē gl'ia tua: ⁊ curi
alitas tua hōeſtat̄ aīca: d̄ hōeſtat ml't̄a exiguū ma
lū. Remiſcere qd feciſti illi dicole q dr̄ Petrꝰ ve-
lut eēt aliqd magnū pānoſus: d̄foꝛmis: macie ↄſū
ptꝰ ꝑ oīa vileſcit: ſolo ſmōe clareſcit: ⁊ talē te d̄cet
i carcerē pōere q potiꝰ ſi libtate ſolita frueret̄: poſ
ſet tibi i aliquo vtilioꝛ eē. Nā ſic d̄ illo hoīes qdaꝫ
aiūt ifirmos ſanat: moꝛtuos ſuſcitat. Cui theophi
lus. Fabuloſa ſūt iſta paule q̄ dic̄: qꝛ ſi moꝛtuos ſu
ſcitare poſſet ēt ſeipꝫ d̄ carcere liberaret. Cui pau
lus. ſic xp̄s ſuꝰa moꝛtuis reſurrexit vt dicūt: q tn̄ d̄
cruce d̄ſcēdere noluit. ſic petrꝰ vt aiūt hꝰ exēplo ſe
nō liberat: ⁊ pati ꝓ xp̄o nō formidat. Cui theophi
lus. Dic gͦ ei vt filiū meū iā ꝑ q̄tuoꝛdeci ānos moꝛ
tuū reſuſcitet ⁊ icolumē eū reddat ⁊ liberū. Ingre
diēs igr̄ paulus dixit quō reſuſcitationē filij pꝛinci
pis ſpopōdiſſet. Cui petrꝰ. Rē grādē paule ꝓmi
ſiſti: ſꝫ dn̄i v̇tute facillimā. Sꝫ cū petrꝰ eductꝰ d̄ car
cere monumēto aꝑto ꝓ eo oꝛaſſet ↄtinuo reſurre
xit. hoc āt ꝑ oīa viſile nō videt̄. Ut aut paulus hu
mana aſtutia talia ſe fabꝛilia ſcire ↄponere finge-
ret. Aut vt ſn̄ia iuuenis ꝑ q̄tuoꝛdeci ānos ſuſpen
ſa fuiſſet. Tūc theophilꝰ ⁊ vniuerſus ppl's anthio
chie ⁊ alij q̄ↄpl'es dn̄o crediderūt et gl'ioſā eccleſiā
fabꝛicauerūt. In cuiꝰ medio excelſā cathedrā col-
locauerūt: ⁊ petrū vt ab oībꝰ videri ⁊ audiri poſſet
exaltauerūt. In q̄ ſeptē ānis ſedit. Sꝫ poſtmodū
veniēs romā: i romana cathedra ſedit vigitiqꝫ
ānis. De p̄mo tn̄ honoꝛe eccleſia celebꝛat: qꝛ tūc p̄
mo p̄lati eccl'ie ceperūt loco: ptāte: ⁊ noīe ſublima
ri. Tūc gͦ ipletū ē qd̄ legit̄ i pſal. Exaltēt eū i eccle
ſia. ¶ Et nōndū ꝙ triplex ē eccl'ia i q̄ btūs petrꝰ
exaltatꝰ ē. ſ. eccl'ia militātiū: malignātiū: ⁊ triūphā
tiū. In hāc triplicē eccleſiā exaltatꝰ ē ſꝫ triplicē fe-
ſtiuitatē quā d̄ ipo eccl'ia celebꝛat. Et eni exaltatꝰ

31

i ecclesia militãtiũ eidẽ p̃sidẽdo: ⁊ eã ĩ aĩo: ĩ fide: ⁊
morib⁹ laudabilit̃ regẽdo: ⁊ hoc q̃ztũ ad solẽnitatez
hodiernã q̃ dicit̃ cathedra. Qr̃ tũc sup ãthiocenaz
ecclesiã põtificatũ accepit ⁊ eã septẽ annis lauda
bilr̃ rexit. ❡ Scd̃o ẽ exaltat⁹ ĩ eccl'ia malignantiũ
ipsã. s. dissipãdo ⁊ eã ad fidẽ cõuertẽdo: ⁊ hoc pti-
net ad scd̃az festiuitatẽ q̃ dr̃ ad vincula. Tũc. n. ma-
lignãtiũ eccl'iã dissipauit ⁊ multos ad fidẽ cõuertit.
❡ Tertio ẽ exaltat⁹ ĩ eccl'ia triũphãtiũ ĩ ipsã. s. feli
citer ĩtroeũdo. ⁊ hoc q̃ztũ ad tertiã solẽnitatẽ q̃ ẽ pas-
sionis ei⁹ qr̃ tũc eccl'iã triũphãtiũ ĩtroiuit. ❡ Notã
dũ ẽt q̄ pl'ib⁹ alijs rõib⁹ eccl'ia ter ĩ ãno de eo festi
uitatẽ facit. s. pp̃ p̃mordiale p̃ncipiũ vl' p̃uilegiũ pp̃
offĩn ⁊ pp̃ bñficiũ pp̃ debitũ: pp̃ exẽplũ. Propt̃ p̃ui
legiũ qm̃ btũs petr⁹ ab alijs ap̃l'is ĩ trib⁹ fuit p̃uile
giat⁹: pp̃ q̃ tria p̃uilegia eccl'ia ter ĩ ãno eũ honorat
Fuit. n. p̃ ceter̃ dignior ĩ auc̃te: qm̃ p̃nceps ap̃l'orũ
extitit: ⁊ claues regni celorũ accepit. Feruẽtior in
amore. Cũ maiore. n. feruore xp̃m dilerit q̃z ceteri
sicut ĩ multis locis euãgelij manifestat̃. Et effica-
cior in v̓tute. nã ad vmbrã petri vt legit̃ ĩ actibus
ap̃l'orũ sanabant̃ ĩfirmi. Scd̃o pp̃ offĩn. Ipse. n. of
ficiũ p̃latõis sup vniuersã eccl'iaz hũit. Et iõ sicut
petr⁹ fuit p̃nceps ⁊ p̃lat⁹ toti⁹ eccl'ie q̃ diffusa ẽ in
trib⁹ ptib⁹ mũdi. s. asia. africa. ⁊ europa: ita eccl'ia
ter ĩ ãno celebrat festũ ei⁹. Tertio pp̃ bñficiũ: quia
ipse q̃ ptãtẽ accepit ligãdi atq̃z soluẽdi liberat nos
a tribus gn̄ib⁹ pctõrũ. s. cogitatõis: locutiõis ⁊ opa
tiõis: q̄ ĩ deũ: vl' q̄ ĩ p̄ximũ: vl' q̄ ĩ nos peccauim⁹
Uel istud bñficiũ põt eẽ triplex qd̃ v̓tute clauium
pctõr ĩ eccl'ia ɔ̃seq̄tur. Primũ ẽ absolutõ'a a reatu
offñsio. Scd̃z pene purgatorie ĩ tp̃alem cõmutatio.
Tertiũ pene tp̃alis s̓z ptẽ relaxatio. Et pp̃ hoc tri
plex bñficiũ sc̃ũs petr⁹ ẽ tripl'r honorãdus. Quar-
to pp̃ debitũ: qr̃. n. ipse tripl'r pauit ⁊ pascit nos. s.
v̓bo: exẽplo: ⁊ tp̃ali subsidio siue orõnis suffragio:
iõ obligamur vt ip̃m tripl'r honorem⁹. Quinto pp̃
exẽplũ vt nullus pctõr desperet ẽt si tertio sic petr⁹
deũ negauerit: si tñ eum sicut ipse velit corde: ore:
ope ɔ̃fiteri. ❡ Scd̃a cã ĩstitutõis ẽ hec q̃ qdẽ de iti
nerario clemẽtis ẽ sũpta. Cũ. n. petr⁹ v̓bũ dei p̃di
cans anthiochiã approping̃ret oẽs de ciuitate illa ei
obuiauerũt nudis pedib⁹ pgẽtes: cilicijs ĩduẽtes: ⁊
caput puluere asp̃gẽtes agẽtes p̄niaz: q̄ ɔ̃tra eum
Simoni mago ɔ̃sensissẽt. Petr⁹ v̓o eorũ p̄niaz vi
dẽs grãs deo egit. Tũc illi obtulerũt oẽs vexatos
lãguorib⁹ ⁊ demonib⁹ fatigatos. Quos dũ petrus
añ se poni iussisset: ⁊ sup eos nomẽ dñi inuocasset: i-
mẽsũ lumẽ ibidẽ apparuit: ⁊ oẽs ɔ̃tinuo sũt sanati
currẽtes ⁊ osculãtes vestigia scĩ Petri. Tunc ĩtra
septẽ dies plusq̃z decẽ milia hoĩuz baptisma susce
perũt: ita vt Theophilus p̃nceps ciuitat̃ illi⁹: do
mũ suã ĩ basilicã fecerit ɔ̃secrari: ⁊ ibidẽ petro ex-
celsã cathedrã collocari: vt ab oĩb⁹ videret̃ ⁊ au-
diret̃. Nec istud ɔ̃riũ ẽ his q̃ sup̃ius dcã sũt. potuit
. n. fieri q̄ petrus p̃ opatiõnẽ pauli a theophilo ⁊ ĩ
toto pp̄l'o magnifice sit suscept⁹ s̓z recedẽte petro
Simõ magus pp̄l'm p̃uertit ⁊ ɔ̃tra petrũ grauiter
ĩcitauit. Postmodũ v̓o p̄niaz agẽs iterũ honorabi
liter eũ recepit. ❡ Hoc aũt festũ de cathedratiõe
bti Petri ɔ̃sueuit appellari festũ epularũ bti petri
Et hinc tertia rõ sumit̃ ĩstitutõis hui⁹ festi. Cõsue-
tudo. n. antiq̄t⁹ fuit gẽtiliũ: vt ait magr̃ Joãnes be
leth. singulis ãnis mẽse februario certo die epulas
offerre sup tumulos parentũ suorũ ⁊ eas de nocte
demones ɔ̃sumebãt. Ipsi aũt ab aĩab⁹ circa tumu
los errãtib⁹ q̃s vmbras vocabãt vastari putabãt.
Solebãt. n. antiq̄ dicere: vt idẽ ait q̄ qñ ĩ humanis
corporib⁹ sũt dicũt aĩe: ⁊ in ĩferis manes: sp̃ũs v̓o vo
cabãt qñ ad celos ascẽdebãt: vmbras quãdo recẽs
erat sepultura: siue qñ circa tumulos errabãt. Hec
aũt ɔ̃suetudo de ipsis epulis vix a xp̃ianis potuit
extirpari. Qd̃ scĩ p̃res attẽdẽtes ⁊ penit⁹ hoc extir
pare volẽtes festũ de cathedratõe bti petri: tũz de
illa q̃ fuit rome: tũ de illa q̃ fuit anthiochie statue-
rũt illo. s. eodẽ die quo talia fiebãt. Uñ ab illis epu
lis adhuc ab aliq̄b⁹ festũ epularũ bti petri vocat̃.
❡ Quarto ĩstituta est ɔ̃pter reuerẽtiã corone cle-
ricalis. Notãdũ. n. q̄ iuxta aliquorũ traditionẽ co-
rona clericorũ hic p̃mo sũpsit initiũ. Nã dũ petrus
anthiochie p̃dicaret: ĩ ɔ̃tumeliã nõis xp̃iani sũmi-
tatẽ ei⁹ capitis abraserunt. Qd̃ qdẽ postmodũ toti
clero tradit̃ ĩ honorẽ: qd̃ ɔ̃ xp̃o ap̃l'orũ p̃ncipi ĩ ɔ̃tu
meliã fuerat irrogatũ. Circa aũt ipsã coronã cleri-
ricorũ tria attẽdunt̃. s. capitis abrasio: capillorũ de
trũcatio: ⁊ forme circulatio. Abrasio aũt ĩ superiori
capite fit triplici rõe. q̃rũ duas assignat Dionysi⁹
ĩ eccl'iastica hierarchia dicẽs. Detõsio capillorũ si-
gnat mũdã ⁊ nõ formabilẽ vitã. Ad capillorum. n.
detõsionẽ siue capit̃ abrasionẽ tria sequunt̃. s. mũ-
ditie ɔ̃suatio: deformatio: ⁊ denudatio. Mũditie
cõsuatio: qr̃ ex capillis sordes ĩ capite aggregant̃.
Deformatio qr̃ capilli ad ornatũ sũt: significat ergo
tõsura mũdã: ⁊ nõ formabilẽ vitã. Hoc. n. significi-
cat q̄ clerici debẽt hr̃e mũditiã mẽt̃ iteri⁹ ⁊ nõ for
mabilẽ. i. nõ exq̄sitũ habitũ exteri⁹. Denudatio ãt
significat. q̄ ĩter se ⁊ deũ nihil d̓z eẽ mediũ: s̓z ime
diate deo debẽt vniri ⁊ reuelata facie dñi gl'iã spe
cl'ari. Capillorũ d̓trũcatio fit: vt ex hoc det̃ ĩtelligi
q̄ clerici oẽs cogitatõẽs sup̃fluas a mente sua de-
bẽt abscĩdere ⁊ ad v̓bũ dei sp̄ auditũ patũ ⁊ expedi
tũ hr̃e: s̓z oĩa tp̃alia p̃terq̃z ad necẽitatẽ a se penitus
remouere. Fit ãt circular̃ figura multiplici rõne.
❡ Primo qm̃ hec figura nõ h̓z finẽ neq̃z p̃ncipiũ.
Per qd̃ dat̃ ĩtelligi q̄ ministri dei sũt clerici: q̄ d̓s
nec h̓z p̃ncipiũ neq̃z finez. ❡ Scd̃o qm̃ hec figura
nullũ ãgulũ h̓z: ⁊ significat q̄ clerici ñ d̓bẽt hr̃e sor
des ĩ vita: qm̃ vbi angulus ibi sordes: vt dic̃ Ber.
⁊ debẽt hr̃e v̓itatẽ ĩ doctrĩa: qm̃ v̓itas ãgulos ñ h̓z:
sic̃ dicit Hiero. ❡ Tertio qm̃ hec figura ẽ oĩuz fi-
gurarũ pulcherrima. Uñ ĩ hac d̓s celestes creatu-
ras fecit: p̃ qd̃ significat̃ q̄ clerici debẽt hr̃e pulchri
tudinẽ iteri⁹ ĩ mẽte ⁊ exteri⁹ ĩ ɔ̃uersatõe ❡ Quar
to qm̃ hec figura est oĩuz figurarum simplicissima
Nulla. n. figura vt dic̃ Augustin⁹. ex vna linea cõ
sistit. sola circularis figũata est que vna tantũ linea
clauditur. Per quod significatur q̄ clerici habe-
re debent simplicitatem columbarum iuxta illud.
Et simplices sicut columbe.

❡ De nomine sancti Mathie apostoli.

m Athias hebraice: latine dr̄ donatꝰ a domino vl' donatio domini vl' humilis siue paruus. Nā donatꝰ a dn̄o fuit qn̄ ipꝫ de mūdo elegit. ⁊ iter. 72. discipulos designauit. Donatio dn̄i fuit qn̄ sorte electus inter apostolos nominari ꝓmeruit. Paruus fuit quia verā semꝑ hūilitatē ſuauit. Est autē triplex hūilitas sicut dicit Ambrosiꝰ. ¶ Prima ē afflictiōis qua quis dicit̄ hūiliatꝰ. ¶ Secūda cōsideratiōis q̄ ꝓcedit ex cōsideratiōe sui. ¶ Tertia deuotōis: q̄ ꝓcedit ex cognitiōe creatoris. ¶ Primā habuit btūs Mathias martyriū patiēdo. ¶ Secūdaꝫ seipm despiciēdo. ¶ Tertiā maiestatē dei admirādo. Uel dr̄ a manu qd̄ ē bonū: ⁊ thesis positio: inde mathias bonū positū ꝓ malo. s. pro iuda. Eius vitā q̄ ꝑ ecclesias legit̄: Bedā scripsisse creditur.

¶ De sancto Mathia apostolo.

m Athias apostolus ī locū iude substitutꝰ ē. Sꝫ ꝑmo ortum ⁊ originē ipsius iude breuiter videamus. Legit̄ eniꝫ ī q̄dam historia: lꝫ apochripha: ꝙ fuit qdā vir ī hierusalē nōie ruben: qui alio nōie dictus est Simon de tribu Dan. vel ꝺm Hiero. de tribu Isachar: q habuit vxorē q̄ ciborea nuncupata ē. Quadā igit̄ nocte cū sibi mutuo debitū exoluissēt: Ciborea obdormiēs sōniū vidit: qd̄ ꝑterrita cū gemitibꝰ ⁊ suspirijs viro suo rettulit dicens. Uidebat̄ mihi ꝙ filiū flagitiosuꝫ parerē: q totius gētis nostre cā ꝑditiōis existeret. Cui ruben nefariā inqt rem nec relatu dignā ꝓfaris: ⁊ spiritu ceu puto phitonico raperis. cui illa. Si me cōcepisse sēsero ⁊ filiū pepercro absqꝫ dubio nō spiritus phitonicus extitit: sed reuelatio certa fuit. Procedente igit̄ tp̄e cū filiū peperisset parentes plurimū timuerūt ⁊ qd de eo facerēt cogitare ceperūt. Cūqꝫ filiū abhorrerēt occidere nec vellēt destructorem sui generis enutrire ipꝫ ī fiscella positū mari exponunt. Quē marini fluctus ad īsulā propellerūt: q̄ scharioth dr̄. Ab illa igit̄ īsula iudas schariothis appellatus ē. Regina autē illiꝰ loci carēs liberis ad littus maris cā spatiādi ꝓcessit: ⁊ fiscellā a marinis fluctibꝰ iactari vidēs ipāꝫ aperiri ꝑcepit. Inueniēsqꝫ ibi puerū elegātis forme suspirās ait. O si solatijs tāte subleuarer sobolis ne regni mei priuarer successore. Puerū igit̄ secreto nutrire fecit ⁊ se grauidā simulauit. Tādē se filiū ꝑpisse mētit̄ ⁊ ꝑ totū regnū fama hec celebris diuulgat̄. Principes ꝓ suscepta sobole vehemēter exultāt. Et īgēti gaudio plebs letat̄. Ipꝫ igit̄ secūdū magnificentiā regiā educari fecit. Nō post multū vero tēporis regina ꝺ rege cōcepit ⁊ suo tp̄e filiū parturiuit. Cū aūt pueri aliquantulū creuissent adiuicem sepius colludebāt. Et puerū regiū iudas crebris molestijs ⁊ iniurijs molestabat. Regina autē hoc moleste ferēs ⁊ iudā ad se nō ꝑtinere sciēs: ipꝫ crebrius vberabat. Sꝫ nec sic ad molestia pueri ꝺsistebat. Tādē res pādit̄ ⁊ iudas nō verus regie filius: sed īuentꝰ aperit̄. Quod iudas vt cōperit vehemēter erubuit ⁊ fratrē suū putatiuū filiū regis latēter occidit. Ob hoc capitalē sētētiā timēs cum tribularijs ī hierusalē aufugit: seqꝫ curie Pilati tꝫ ꝑsidis mācipauit. Et qm̄ res similes sibi sunt habiles: Pilatus iudā suis moribꝰ īuenit cōgruere: ⁊ ideo cepit ipꝫ valde charū h̄re. Uniuerse igit̄ curie pilati iudas ꝑficit̄: ⁊ ad eius nutū oīa disponūt̄ Quadā igit̄ die Pilatus de palatio suo ī quoddā pomeriū aspiciēs illorū pomorū tāto desiderio captus ē: vt pene deficere videret̄. Erat aūt illꝺ pomeriū Ruben pr̄is iude: sed nec iudas pr̄ēꝫ neqꝫ Rubē filiū agnoscebat: q2 ⁊ Ruben ipꝫ ī marinis fluctibꝰ perijsse putabat: ⁊ iudas qs pat̄ aut q̄ patria sua fuerit penitꝰ ignorabat. Pilatus itaqꝫ accersito iuda ait. Tāto illorū fructuū captus sum ꝺsiderio ꝙ si his frustratus fuero spiritū exalabo. Cōcitꝰ igit̄ iudas ī pomeriū īsilijt ⁊ velociꝰ mala carpit. Interea Ruben venit: ⁊ iudā mala sua carpētē īuenit: fortiter igit̄ ābo cōtēdūt: ⁊ iurgia supaddunt̄: post iurgia surgūt ad vbera ⁊ mutuis se ī iurijs affecerūt. Tādē iudas Rubē ī ea parte qua ceruix collo cōnectit̄: lapide ꝑcussit pr̄ēꝫ parit̄ ⁊ occidit. Poma igi͛ sustulit ⁊ pilato qd acciderit: enarrauit. Iā die īclināte ⁊ nocte superueniēte: Ruben mortuꝰ īuenit̄ ⁊ subitanea morte ꝑuētus eē putat̄ Tūc Pilatus oēs facultates Rubē iude tradidit ⁊ ciboreā vxorē Rubē ī cōiugē iude dedit. Quadā igit̄ die dū ciborea grauiter suspiraret ⁊ iudas vir eiꝰ qd haberet diligēter īterrogaret illa r̄ndit Heu īfelicissima sū oīum feminarū: q2 īfantulū meum marinis fluctibꝰ immersi: ⁊ virū meū morte ꝑuentū īueni: sed ⁊ dolori misere pilatꝰ addidit dolorē: q me mestissimā tibi ī cōiugē copulauit. Cūqꝫ illa oīa de illo īfātulo enarrasset ⁊ iudas illa q̄ sibi acciderāt rettulissꝫ: īuentū ē ꝙ iudas matrē suam ī vxorē duxerit ⁊ ꝙ pr̄ēꝫ suū occiderit. Penitētia igit̄ ductꝰ suadēte ciborea dn̄m nr̄m iesū xp̄ꝫ adijt ⁊ suorū delictorū veniā īplorauit. Hucusqꝫ ī ꝑdicta historia apochripha legunt̄: q̄ vtrū recitanda sint: lectoris arbitrio relinquit̄: lꝫ sit potiꝰ relinquēda q̄ꝫ asserēda. Dn̄s āt fec̄ eū suū discipulū ⁊ ꝺ discipulo ī suū elegit apostolū: q adeo sibi familiaris extitit ⁊ dilectꝰ vt eū faceret suū ꝓcuratorē quem postmodū ꝓditorē. Portabat. n. loculos: ⁊ ea que xp̄o dabāt̄ furabat̄: dolēs vō tp̄e dn̄ice passiōis: ꝙ vnguētū qd̄ trecētos denarios valebat nō fuerat vēditū: vt illos ēt ꝺnarios furaret̄: abijt ⁊ dn̄ꝫ triginta denarijs vēdidit: quorū vnusqsqꝫ valebat decē ꝺnarios vsuales ⁊ dānū vnguēti trecētorū denariorū recōpēsauit. Ul' vt qdā aiūt oīuꝫ q̄ xp̄o dabāt̄ decimā ptē furabat̄: ⁊ iō ꝓ decia pte quā ī vnguēto amiserat ꝓ. 30. denarijs dn̄ꝫ vendidit: quos pēitētia ductus rettulit ⁊ abiēs laq̄o se suspēdit: ⁊ suspēsꝰ crepuit mediꝰ: ⁊ diffusa sūt oīa viscera eiꝰ In hoc aūt ꝺlatū ē ori: ne ꝑ os effūderet̄. Nō. n. dignū erat vt os tā vilit̄ īquinaret̄ qd̄ tā gl'iosū os. s. xp̄i cōtigerat. Dignū. n. erat: vt viscera q̄ ꝓditionē conceperant: rupta caderēt: ⁊ guttur a quo vox proditionis exierat laqueo arctaretur. In aere etiam interijt vt qui angelos in celo ⁊ hoīes ī terra offenderat ab angelorum ⁊ hominum regione separaretur ⁊ in aere cum demonibus sociaretur

Cũ igit̃ iter ascẽsionẽ ꝛ pẽthecostẽ apl'i i cenaculo
simul eẽnt: videns petrꝰ ꝙ numerꝰ .12. aplorũ erat
iminutꝰ quos dñs in hoc numero elegerat vt fidẽ
trinitatis i q̃tuor mũdi ptibꝰ p̃dicarẽt: surrexit i me
dio fratrũ dicẽs: viri frẽs oꝫ vt aliquem loco iude
substituamus q testet̃ nobiscũ resurrectõeꝫ xp̃i: qꝛ
dñs dixit nobis. Eritis mihi testes i hierl'ꝫ ꝛ in oĩ
iudea ꝛ samaria: ꝛ vsqꝫ ad vltimũ tre. Et qꝛ testis
nõ nisi de his q̃ videt dꝫ testimoniũ ferre eligẽdꝰ ẽ
vnꝰ ex his virĩs q nobiscũ sẽp fuerũt ꝛ dñi miracl'a
viderũt: ꝛ eiꝰ doctrinã audiert. Et statuerũt duos
de septuagitaduobꝰ discipulis .s. Ioseph: q cogno-
minatꝰ est iustꝰ ꝓ scitate sua: q fuit frater iacobi al
phei: ꝛ mathiã: de cuiꝰ laude subticet̃: qꝛ sufficit ei
ꝓ laude ꝙ i aplꝫ est electꝰ. Et orãtes dixerũt. Tu
dñe q nosti corda oĩuꝫ oñde quem elegeris ex his
duobꝰ vnũ accipe locũ ministerij huius ꝛ apl'atus
quẽ iudas amisit. Et datꝭ illis sortibꝰ cecidit sors
sup Mathiã ꝛ annumeratꝰ est cũ .xi. apl'is. Et no
tãdũ ꝙ exẽplo hoc: vt ait Hiero. nõ ẽ sortibꝰ vtẽ-
dũ: qꝛ p̃uilegia paucorũ cõeꝫ legẽ nõ faciũt. Rur-
sus etiã sicut ait Beda donec veniret veritas fi-
gurã licuit obsuare. Uera. n. hostia i passiõe fuit i-
molata: sꝫ i pẽthecoste ꝯsũmata: ꝛ iõ i electõe Ma
thie sortibꝰ vsi st̃ ne a lege discreparẽt: in q̃ sũmus
sacerdos sorte q̃rebat̃. Post pẽthecostẽ vo iã ve-
ritate ꝓpalata .7. diacones nõ sorte: sꝫ discipulorũ
electõe: aplorũ vero oĩone ꝛ manꝰ ipositõe ordi-
nati sũt. Cuiusmodi aũt sortes fuerĩt due scõrũ pa
trũ extant sñie. Hiero. n. ꝛ beda volũt ꝙ he sortes
tales fuerĩt: q̃les ille q̃rũ i veteri lege creberrimus
vsus erat. Dionysiꝰ aũt q fuit Pauli discipulus re
ligiosũ existimat hoc arbitrari asserẽs sibi videri ꝙ
illa sors nihil aliud fuerit nisi qdã splẽdor ꝛ radius
diuinitꝰ sup Mathiã emissus: p quẽ ipse oñdebat̃
i aplꝫ assumẽdus. Ait. n. sic in libro eccl'iastice hie-
rarchie. De diuina aũt sorte q̃ sup Mathiã diui-
nitꝰ cecidit. alij qdẽ alia dixerũt nõ religiose sicut
arbitror. Meã ãt tibi ipe itẽtõeꝫ dicã. Uidẽtur. n.
mihi eloqa sortẽ noiare thearticũ qõdã donũ de-
mõstrãs illi theartico choro a diuina electõe susce
ptũ. Hic igit̃ Mathias apl's iudeã i sortẽ accepit:
ꝛ p̃dicatiõi ibidẽ ĩsistẽs: ꝛ multa miracula faciẽs in
pace qeuit. In nõnullis codicibꝰ legit̃ ꝙ patibulũ
crucis ptulit: ꝛ tali martyrio coronatꝰ celos ascẽdit
Huiꝰ corpꝰ rome i eccl'ia scẽ marie maioris sub la
pide porphiretico sepultũ eẽ dr̃ ꝛ ibidẽ caput eius
demõstrat̃. In q̃dã vero legẽda alia q̃ treueris iue
nit̃ sic iter cetera legit̃. Mathias de tribu iuda et
ciuitate bethleẽ: illustri ꝓsapia oriũdus fuit. Qui
lr̃is traditꝰ oẽꝫ i breui legẽ ꝓphetarũ ꝛ sciaꝫ app̃-
hẽdit: lasciuiã quoqꝫ abhorrẽs pueriles ãnos mo-
rũ maturitate vicebat. Informabat̃ quoqꝫ eiꝰ aius
ad v̓tutẽ vt eẽt ad itelligẽtiã habilis: ad m̃iaꝫ faci
lis i ꝓsperis nõ elatꝰ: i aduersis ꝯstãs ꝛ itrepidus
satagebat: vt qȯ visu pceperat ope cõpleret: ꝛ oris
doctrinã manꝰ opatiõe mõstraret. Hic cũ p iudeã
p̃dicaret cecos illuiabat: demones expellebat: clau
dis gressũ: surdis auditũ: mortuis vitã restituebat
Qui cũ corã põtifice accusaret̃ i multis tridit. De
obiectis q̃ crimina dicitis non opꝫ me multa dr̃e:
qm̃ xp̃ianũ nomẽ nõ est criminis sꝫ gl'ie. cui põtifex
Si tibi dat̃ iducie vis penitere: Et ille. Absit vt a
v̓itate quã semel iueni p apostasiã digrediar. Igit̃
Mathias i lege erat doctissimꝰ: corde mũdus: aio
prudẽs i soluẽdis qõnibꝰ sacre scripture acutus: i
ꝯsilio ꝓuidus: i s̓mocinatõe expeditꝰ. Qui cũ v̓bũ
dei p iudeã p̃dicaret multos signis ꝛ ꝓdigijs ꝯuer
tebat. Un̄ iudei iuidẽtes ipm̃ i concilio statuerũt.
Duo ergo falsi testes fuerũt q ipꝫ accusauerãt. Hi
p̃mo i ipsũ lapides miserũt: quos lapides i testimo
niũ illis secũ petijt sepeliri. Qui dũ lapidaret̃ secu
ri more romano pcutit̃: ꝛ extẽsis i celum manibus
spm̃ dño reddidit: ꝛ subdit̃ ibidẽ. Cuiꝰ corpꝰ de iu-
dea romã: ꝛ ide treuerĩ est trãslatũ. In q̃dã v̓o alia
legẽda legit̃: ꝙ dũ Mathias i macedoniã aduenis
set: ꝛ fidẽ xp̃i p̃dicaret q̃ꝫdã potionẽ toxicatã q̃ vi-
su cũctos p̃uabat sibi dederũt: quã i noie xp̃i bibit
ꝛ nullã lesionẽ icurrit. Et cũ illa potõe plusq̃ꝫ .25.
excecassẽt: ille singulis manũ iponẽs oẽs illumina
uit. Diabolus aũt i sil'itudine ĩfantis eis apparẽs
suasit vt mathiã occiderẽt: q eorũ cultũ euacuaret
Et cũ ipse i medio eorũ cõsisteret: tribꝰ tñ diebꝰ eũ
q̃rẽtes minime iuenerũt. Tertia aũt die eis mani
festãs se dixit. Ego sũ. Quẽ manibꝰ post tergũ li-
gatis: ꝛ fune collo iposito crudeliter affixerũt: ꝛ sic
in carcere recluserũt: vbi demones apparẽtes dẽ-
tibꝰ i eũ fremebãt: sꝫ appropinq̃re ñ poterãt. Dñs
aũt cũ multo lumine ad cũ veniẽs ipꝫ de terra le-
uauit: ꝛ vicula soluẽs: ꝛ dulciter ꝯfortans ostium
aperuit. Qui egressus v̓bũ dñi p̃dicabat. Duꝫ aũt
qdã obstinati p̃sisterẽt dixit eis. Denuncio vobis
ꝙ viui i ĩfernũ descẽdetꝭ: moxqꝫ tra se apuit: ꝛ cũ-
ctos illos deglutiuit: reliq v̓o ad dñꝫ sũt ꝯuersi.

¶ De sancto thoma de aquino.

Beatus thomas de agno ordi-
nis fratrũ p̃dicatorũ doctor egregius: de
illustri ꝓsapia comitũ agnorũ i ꝯfinibus
cãpanie ꝛ regni sicilie originẽ duxit claraꝫ. Huius
sci ortꝰ ꝛ vite ꝓgressus anteq̃ꝫ ex vtero nasceret̃
fuit diuinitꝰ p̃mõstratꝰ. Erat. n. vir qdã scũs i cã-
panie partibꝰ re bonꝰ ꝛ noie: q cũ pluribꝰ alijs he
remitis anacoriticã vitã ducẽs opinione celebris
hẽbat̃. Hic spũ scõ afflatꝰ nũciauit m̃ri eiꝰ cũ gau
dio: ꝙ filiũ ꝯceperat: cũ illa se grauidã fore ignora
ret dicẽs ei. Gaude dña: qꝛ tu paries filium ꝛ tho
mas vocabit̃ nomẽ eiꝰ. Hic erit magnꝰ i toto orbe
i scia ꝛ i vita: eritqꝫ frater ordinis p̃dicatorũ. Que
oĩa sicut scũs p̃dixerat sũt cõpleta. Natus est itaqꝫ
puer nobilis thomasqꝫ vocatꝰ q spreta seculi vani
tate p̃dicatorũ ordinẽ est igressus. Qui postea a fri-
bus carnalibꝰ rapit̃: ꝛ q̃si p bienniũ turris custodie
mancipat̃. Cũqꝫ nec minis nec blãditijs posset ab
ordinis ꝓposito reuocari: p specieꝫ puelle ad eum
itroducte subuertere q̃rũt aium inocẽtꝭ. Qui mox
d̓ igne titionẽ arripiẽs suggestricẽ ignite libidinis
ex̃ camerã effugauit. ꝛ facto signo crucis in oĩone
humilit̃ se ꝓsternens cũ lachrymis a deo sibi dari
petijt ꝑpetue cõtinẽtie castitatẽ. Mirũ in modum

mox orãti duo ãgeli affuerũt dicẽtes ipʒ fore a do
clemẽtiꝰ exauditũ. Qui etiã ipsũ circa renes strigẽ
tes hec dixerũt. Ex parte dei te cigimꝰ cigulo casti
tatis qđ nullatenꝰ decetero dissoluet. Cuiꝰ mune
ris fuit adeo efficax grã: vt ex tunc nullũ penitꝰ sti
mulũ sẽserit veneree voluptat. Tãdẽ cogitãte ꝓ
uide mr̃e sua ꝙ deberet i filio adipleri qđ sibi fue
rat diuinitꝰ ꝑmõstratũ: ⁊ ne videret nõ tã iuuenis
cõstãtiã q̃ʒ dei ꝓuidentiã ipugnare ipa ꝑmittẽte ꝑ
frẽs ordinis ad ordinẽ ẽ reductꝰ. Restitutꝰ itaqʒ or
dini cepit nõ segniter studio itẽdere: velut apis ar
gumẽtosa spũalia mella colligere vt suo tp̃e melli
ta effũderet eloqa doctrinarũ. Tãto etiã gaudio i
ꝯtẽplãdo replebat mẽs eius: ꝙ pluries dũ i secre
to loco ad adorandum deũ totũ spiritũ suũ recolle
gisset: visus ẽ stare totalit̃ eleuatꝰ a t̃ra nullo pror
sus inixꝰ corporeo fulcimẽto. Felix doctor qui sic li
ber i deũ eleuatiõe mẽtis ꝯscẽdit q̃si nullũ põdus
carnis sustineret. Quotiẽs aũt scũs dei disputare
aut legere: scribere vel dictare voluit: p̃us ad orõ
nis secretũ accessit: ⁊ ide surgẽs iueniebat qđ scri
beret vel dictaret q̃si i libro didicisset. Nã vt socio
suo fratri reginaldo secreto reuelauit: ⁊ secretũ q̃ʒ
diu vixit seruari voluit: sciaʒ suã nõ tã hũano ige
nio ⁊ studio: q̃ʒ orõnis suffragio diuĩtꝰ ipetrauit. Vñ
q̃si alter Moyses merito dici põt: q de aq̃s mũda
ne vanitat ⁊ ꝓp̃rie natiuitat eductꝰ: q̃r de agno
rũ nobiliũ ꝓgenie spectabili genitꝰ: miro mõ q̃si ꝑ
pharaonis filiã mr̃i ecclesie reddit: ⁊ vberiꝰ eccle
siastice discipline ac luce diuĩe sapiẽtie enutritur.
Hic ẽ moyses cui deꝰ dũ mẽtalit̃ loquit ad fratres
suos mittit: ⁊ nõ sine signis et mirãdis ꝓdigijs du
ctor ⁊ doctor populi delegat. Hic doctor cũ quadã
vice orõni isisteret: sãcti apostoli Petrꝰ ⁊ Paulus
ipsũ de textu dubio scripture ꝓp̃hetice plenissime
istruxerunt. O felix doctor cui diuĩe scripture celi
clauicularꝰ aperuit ostiũ: ⁊ ascẽsor celi paulus do
ctor ille mirabilis docuit i veritate secretũ. O felix
doctor. O hospes mũdi ⁊ ciuis celi q cũ celestibꝰ ci
uibꝰ loq̃t dũ adhuc i corꝑe ꝑegriaret. ¶ Alta quo
qʒ vice cũ apđ neapoli i ecclesia deuotiꝰ oraret: vi
sus ẽ scũs pat a terra q̃si duobꝰ cubit eleuatꝰ: suꝑ
quo frater hoc videns ⁊ diu admirãs: subito audi
uit ab imagine crucifixi: ad quã cõuersus scũs ora
bat: ꝓlatã clarius istã vocẽ. Bene scripsisti de me
Thoma: quam ergo ꝓ tuo labore recipies merce
dẽ? Et respõdit Thomas. Dñe nõ aliã mercedeʒ
nisi teipsũ. Et q̃r a dño facta fuit q̃stio de mercede
dabat intelligi de ꝓpinquo labori suo fore t̃minũ
iponẽdũ. ¶ Cũ eñi ex mandato dñi Gregorij pa
pe decimi dũ iret ad cõciliũ gñale ⁊ transiẽs ꝑ cãpa
niã: cepit lãguere vt pene ꝑderet totalit̃ appetitũ.
Pertrãsiensqʒ monasteriũ fosse noue cisterciensis
ordinis iuitatꝰ deuote ad p̃dictũ monasteriũ decli
nauit. Cepit autẽ de die i diẽ lãguor icrescere: nec
sic scũs doctor a doctrina fluẽtis sapiẽtie se potat
cõtinere: rogatꝰ nẽpe a monachis exposuit eis cã
tica cãticorũ: vt i cãticũ celestis glorie trãsiret studi
um ecclesiastice discipline. Accidit aũt vt q̃dã stel
la ad modũ comete tribꝰ diebꝰ ante doctoris obitũ
super monasteriũ videret. Que cũ ignoraret quid
significaret cũ apparuit: ostẽdit prefati doctor trã
situ dũ cessauit. Fuit aũt felix trãsitꝰ eius ãno domi
ni. 1275. vite vero sue ãno qnquagesimo ichoãte.
¶ Dñ frater reginaldus p̃dicãs tale perhibuit te
stimoniũ veritati. Ego sãcti istiꝰ frequẽter ⁊ nunc
cõfessionẽ eiꝰ gñalẽ audiui et ipsũ semꝑ sic purũ i
ueni sicut puerũ quinqʒ annorũ: q̃r nunq̃ʒ sue car
nis sensit ꝯtagiũ: nec habuit alicuiꝰ mortalis crimi
nis in volũtate cõsensũ. Nõ defuerunt autẽ signa
mirãda que sancti doctoris indicarẽt exitũ: ⁊ eter
ne felicitatis predicarẽt igressuʒ. Nã frater quidã
deuotus vidit in hora trãsitꝰ sui sanctũ doctorẽ in
scholis legentẽ: et beatũ paulũ apostolũ ad ipsũ i
trantẽ. A quo dũ sãctus thomas peteret an i epi
stolis suis verũ habuisset intellectum: respõdit ꝙ
sic: quãtũ quis viuẽs in corpore potest habere. Et
Adiecit. Volo vt mecũ venias ⁊ adducã te ad lo
cũ in quo clariorẽ habebis de oĩbus intellectũ: vi
debatqʒ per cappã ipsum extra scholas educere.
Tũc p̃dictus frater cepit fortiter clamare dicens.
Succurrite fratres succurrite: q̃r frat thomas tol
litur a nobis. Ad cuiꝰ clamorẽ fratres excitati iue
nerũt ꝙ eadẽ hora qua p̃dicta visio facta fuit san
ctus doctor ex hac luce migrauit. Et sic quẽ haba
it in hac vita sciẽtie instructorẽ. dũ ex hac vita mi
grauit habere meruit ad celestẽ patriã cõductorẽ.
Post sepulturã sancti thome timuerunt monachi
ꝙ sanctũ corpꝰ ipsis iuitis per fratres ordinis p̃di
catorũ ab eis auferret: presertĩ q̃r predictꝰ doctor
mandauerat corpꝰ suũ apud neapoli cõgruo tẽpo
re deportari. q̃r sub deposito fuerat ꝯmendatũ: si
cut publicũ docuit instrumẽtũ. Post elapsuʒ vero
tẽporis de nocte sanctũ corpꝰ ad aliũ locũ transtu
lerũt. Super quo prior dicti monasterij a scõ tho
ma grauiter rep̃hẽsus metuẽs diuine vltionis iu
diciũ mãdauit sacrũ corpꝰ i loco pristino collocari.
Aperto nãqʒ sepulcro tãta fragrãtis odoris suaui
tas emanauit: ꝙ totũ claustrum mira suauitate re
pleuit: ita ꝙ nõ videret patuisse defũcti corporis
sepultura: sed multoꝝ aromatũ apotheca. ¶ Nec
hoc eñi silẽtio ẽ trãseundũ: ꝙ cuʒ religiosus vir et
deo deuotꝰ frater albertꝰ de brixia: quadã vice ad
altare btẽ virginis deuotiꝰ oraret: vigilãti in orati
one apparuerũt due venerãde ꝑsone splẽdore mi
rabili adornate. Vna in pontificali habitu: alia in
habitu fratrũ predicatorũ coronã auream habens
in capite intextã lapidibus preciosis. Habebatqʒ
circa collum duas aureolas quasi torques: vnã ar
genteã. et aliã aureã. In pectore võ gestabat ma
gnũ lapidẽ qui splendore mirabili plures emittẽs
ex se radios totã ecclesiã illustrabat. In cappa ve
ro qua indutus fuerat: inserti erant per totũ lapi
des preciosi. Tunica vero et scapulare splẽdore ni
ueo splendebãt. Que frater admirãs: audiuit illũ
in pontificali habitu dicentẽ sibi. Ego sum Augu
stinus missus ad te vt indicarẽ tibi gloriam fratris
Thome de aquino qui mecũ est. Ipse mihi i glo
ria est equalis: sed virginitat aureola me p̃cellit:
⁊ ego ipsũ in habitu: põtificalis ordinis dignitate

¶ De nomine sancti Gregorij pape.

Gregorius dicit̃ a grex: et gore
qđ ē p̄dicare siue di-
cere. Vñ gregorius: q̃si gregis p̄dicator.
Vel dicit̃ gregoriꝰ: q̃si egregorꝰ: ab egre
giꝰ ⁊ gore: q̃si egregiꝰ p̄dicator ⁊ doctor. Vel grego
rius ĩ lĩgua nr̃a vigilãs sonat: q: ip̄e vigilauit sibi:
deo: ⁊ gregi. Sibi ꝑ mũditie ꝯseruationẽ. deo ꝑ ĩ-
ternã ꝯtẽplationẽ. gregi ꝑ assiduã p̄dicationẽ. Et
ꝑ hec tria meret̃ dei visionẽ. Augꝰ in libro de ordi
ne. Is videt deuꝫ q bñ viuit: bñ studet: et bñ orat.
Eius vitã scripsit Paulus longobardoꝝ historio
graphꝰ. Quã ioãnes diaconꝰ maiori cũ diligentia
postmodũ ꝯpilauit. ¶ De scõ Gregorio papa.

Gregoriꝰ senatoria stirpe ꝓgenitꝰ. cuiꝰ pr̃
Gordianꝰ et mat̃ Siluia dicebat̃: cũ sũ-
mũ philosophie apicẽ ĩ ip̄a sui adolescen
tia attigisset: ac rerũ ⁊ diuitiaꝝ copia plu
rimũ abũdaret: cogitauit tñ hec oĩa deserere: et in
religionẽ se trãsferre. Sꝫ dũ lõgiꝰ cõuersionẽ ꝓtra
heret ⁊ tutiꝰ se xp̄o famulaturũ putaret: si sub p̄to
ris vrbani hĩtu mũdo specietenꝰ deseruiret cepe-
rũt mlt̃a contra eũ ex seculari cura succrescere: ita
vt nõ tm̃ specie: sꝫ ĩ eo retineret̃ ⁊ mẽte. Tãdẽ pa
tre orbatꝰ sex monasteria ĩ sicilia cõstruxit: septẽ ĩ-
tra menia vrbis ĩ honore scĩ Andree apostoli ĩ ꝓ-
prio dogmate fabricauit. In quo relictꝭ sericis au
ro gẽmisq; radiãtibꝰ vili monastico hĩtu tegebat̃.
Vbi ad tãtã ꝑfectionẽ ĩ breui ꝑuenit: vt ĩ ipso sue
cõuersiõis initio posset iã ĩ ꝑfectoꝝ numero ꝯputa
ri. Cuiꝰ q̃dẽ ꝑfectio ex v̄bis suis q̃ ĩ ꝓlogo suꝑ dia
logũ ponit aliq̃lit̃ ꝑpendi p̄ot: vbi sic dicit. Infelix
animꝰ meꝰ occupatiõis sue pulsatꝰ vulnere memi
nit qualis aliqñ ĩ monasterio fuerit: quomõ ei labẽ
tia cũcta subter erãt: quãtũ rebꝰ oĩbꝰ que voluũtur
eminebat: q nulla nisi celestia cogitare ꝯsueuerat
q etiã retẽtus corpore ip̄a iã carnis claustra cõtẽ-
platiõe trãsibat: q mortẽ quoq; q̃ pene cũctis pe-
na est: videlꝫ vt ingressũ vite ⁊ premiũ laboris sui
amabat. Tãta deniq; districtiõe corpꝰ suũ afflixit:
vt ĩfirmato stomacho vix subsistẽ valẽt: ⁊ ĩcisionẽ
vitaliũ quã greci syncopĩ vocãt patiẽs crebris an
gustijs per horarũ momẽta ad exituꝫ propinq̃ret.
¶ Quadã vice dũ q̃dã ĩ mõasterio suo vbi abbas
erat scriptitaret: ãgelus dñi ĩ specie naufragi affu
it: ⁊ sibi misereri lachrymabilit̃ postulauit. Cui cũ
gregoriꝰ sex argẽteos dari fecisset: ⁊ abijsset: eadeꝫ
die iteꝝ redijt: seq; multa ꝑdidisse ꝑhibuit. Qui cũ
ab eo totidẽ argẽteos recepisset: iterũ die tertia re
uersus: misereri sibi ĩportunis clamoribꝰ postula-
bat. Sꝫ gregoriꝰ cũ a ꝓcuratore sui monasterij di-
dicisset nil dãdũ p̄ter scutellã argẽteã quaꝫ mr̃ sua
cũ legumibꝰ mittere solebat ĩ monasterio remãsis-
se: illã stati dari p̄cepit: quã ille libent̃ accipiẽs letꝰ
abscessit. Hic ãt ãgelus dñi fuit: sicut sibi postmo-
dũ reuelauit. ¶ Quadã die btũs gregoriꝰ ꝑ foꝝ vr
bis romane trãsiens: cernit quosdã pueros forma
pulcherrimos: vultu venustos: capilloꝝ nitore ꝑ-
spicuos: esse venales. Interrogat igit̃ mercatoreꝫ
de qua illos patria attulisset. qui rñdit. De britã-
nia: cuiꝰ incole simili cãdore refulgent. Interrogat
iterũ si christiani sũt. Cui mercator. Nõ: sꝫ pagãis
erroribꝰ ĩplicati tenent̃. Tũc gregoriꝰ acriter ĩgemi
scẽs: heu proh dolor ingt q̃ splẽdidas facies prin-
ceps tenebraruꝫ nũc possidet? Interrogat ĩsuꝑ qđ
esset vocabulũ gẽtis illiꝰ. cui ille. Anglici vocant̃.
Bene ingt anglici q̃si angelici: q: ⁊ ãgelicos vultꝰ
habẽt. Interrogãte iterũ eo qđ nomẽ haberet illa
ꝓuicia: ait mercator. Prouĩciales illi deiri vocan
tur. Et gregoriꝰ. bene ingt deiri: q: de ira sũt eruẽ
di. Rursus de noĩe regis ĩterrogãte: ait mercator
q Aelle diceret̃. Et gregoriꝰ. Bene Aelle: q: alle
luya ĩ partibꝰ illis decãtari oportet. Qui mox ad sũ
mũ põtificẽ accedẽs cũ multa ĩstãtia et p̄cibus vix
obtinuit vt ad illos cõuertẽdos mitteret̃. Cũq; iã
iter arripuisset: romani de eiꝰ abñtia plurimũ ꝑtur
bati papã adeũt: ⁊ eũ taliter alloquũtur. Petrũ of
fendisti: Romam destruxisti. Gregoriũ dimisisti.
Sicq; papa ꝑterritꝰ ad eũ reuocãdũ ꝯtinuo nũci-
os destinauit. Cũq; gregoriꝰ iã iter triũ dieꝝ pere
gisset: ⁊ ĩ quodã loco diuertẽs q̃dã ceterꝭ q̄escẽtibꝰ
lectitaret locusta suꝑueniẽs eũ coegit a legẽdo q̄-
scere: ⁊ ex ꝯsideratiõe sui noĩs docuit eũ ĩ eodẽ lo
co stare debere. Qđ ille spiritu ꝓphetico discens:
statĩ comites adhortat̃ vt velociꝰ debeãt proficisci.
Sꝫ suꝑuenictibꝰ apostolicis nũcijs redire cõpellit̃
lꝫ de hoc plurimũ tristaret̃. Tũc papa ipsũ a mona
sterio suo abstraxit: ⁊ suũ diaconẽ cardinalẽ ordia
uit. ¶ Quodã tp̄e tyberꝭ fluuiꝰ alueũ suũ egressus
intãtũ excreuit: vt suꝑ muros vrbis ĩflueret: ⁊ plu
rimas domos euerteret. Tũc etiã ꝑ tyberi fluuiuꝫ
multitudo serpẽtũ cũ dracone magno ĩ mare d̄scẽ
dit. Sꝫ a fluctibꝰ p̄focati et ad littꝰ proiecti totũ aẽ
rẽ sua putredine corruperũt. Sicq; plaga pessima
quã inguinariã vocãt secuta ē: ita vt ẽt corꝑali vi-
su sagitte celitꝰ venire: ⁊ singl̃os quosq; ꝑcutere vi
derent̃. Que p̄mo oĩuꝫ Pelagiũ papã ꝑculit: ⁊ si-
ne mora extixit. Postmodũ vo ita ĩ reliquũ vulgꝰ
desenit: vt subtractꝭ hĩtatoribꝰ domos plĩmas va
cuas ĩ vrbe reliq̃rit. Sꝫ q: ecclesia dei sine rectore
esse nõ poterat: gregoriũ lꝫ totis viribꝰ renitenteꝫ:
plebs oĩs elegit. Cũ ergo benedici deberet: ⁊ lues
populũ deuastaret: sermonẽ ad populũ fecit: ꝓces
sionẽ faciẽs letanias instituit: ⁊ vt oẽs deũ attẽtiꝰ
exorarẽt admonuit. Cũ igit̃ deũ omnis cõgrega-
tus ppl̃s exoraret intãtũ ipsa deseuit: vt ĩ vna ho
ra. 80. hoĩes spiritũ exalarẽt: sed nequaq̃ꝫ cessauit
populũ admonere vt ab orone nunq̃ꝫ desisterent:
donec pestẽ ipsã diuina ꝓpulsaret miseratio. Fini
ta processione fugere voluit: sed nequiuit: quia die
noctuq; portas vrbis propter eũ vigiles obserua-
bant. Tandẽ mutato habitu a quibusdã negocia-
toribꝰ obtinuit: vt in quodã dolio super quadrigaꝫ
de vrbe educeret̃. Qui mox siluaꝫ expetijt: cauer-
narũ latibula requisiuit: ibiq; tribus diebus latu-
it. Veruntamẽ duꝫ sollicite quereret̃ colũna lucis
de celo fulgida dependens super locũ in quo lati-
tabat apparuit: in qua colũna angelos descendẽ-
tes et ascendẽtes quidã reclusus aspexit. Moxq;
ab vniuerso populo capitur: trahitur ⁊ sũmus põ-

tifex cõſecratur. Qđ vero ad hoc honoris culmen
inuitus aſcenderit: qui vba ſua legit patenter ad-
uertit. Naȝ i epiſtola ad narſũ patriciũ ſic ait. Dũ
cõtẽplatõis alta deſcribit᷑: ruine mee mihi gemi-
tũ renouat᷑: q᷑ audiui qđ itus pdidi dum foras ad
culmẽ regiminis imerit⁹ aſcẽdi. Tãto aũt me me-
rore pcuſſũ cognoſcite: vt vix loq ſufficiaȝ. Nolite
ergo vocare noemi .i. pulchrũ. ſȝ vocate mara .i.
amarꝫ: q᷑ amaritudĩe plen⁹ ſuȝ. Item alibi. Qđ me
ad epiſcopat⁹ ordinẽ cognoſcit᷑ pueniſſe: ſi me di-
ligit᷑ plãgite. qđ ⁊ ego iceſſant defleo: atqȝ vt deũ
ꝓ me exoret᷑ rogo. In ꝓlogo quoqȝ ſup dialoguȝ
ſic ait. Ex occaſione cure paſtoralis aĩus meus ſe
culariũ hoĩuȝ negocia patiť: ⁊ poſt tã pulchrã ſue
getis ſpẽm terreni actus puluere fedať. Perpen-
do itaqȝ qđ tolero: ppẽdo qđ amiſi. Dũqȝ itueor il
lud qđ pdidi fit grauius hoc qđ porto. Ecce .n. nũc
magnis maris fluctib⁹ q̈tior atqȝ i naui mẽtis tem
peſtatis valide ꝓcellis illidor. ⁊ cũ p̈oris vite reco
lo q̈ſi poſt tergũ ductis oculis viſo littore ſuſpiro.
Sȝ q᷑ adhuc romã dicta peſtis vaſtabat: more ſo-
lito ꝓceſſionẽ cũ letanijs p ciuitat᷑ circuitũ quodã
tp̃e paſcali ordinauit i q̃ imaginẽ beate marie ſem
p v̇ginis q̃ adhuc vt aiũt ẽ rome i eccl'ia q̃ dť ſãcta
maria i ara celi: quaȝ lucas arte medicus ⁊ pictor
egregi⁹ formaſſe dť. ⁊ eidẽ v̇gini ſimillima p oĩa p-
hibeť: ante ꝓceſſionẽ portari fecit: ⁊ ecce tota aer᷑
iſectio ⁊ turbulẽtia imagini cedebat ac ſi ipſã ima-
ginem fugeret: ⁊ ei⁹ p̄ntiam ferre nõ poſſet. Sicqȝ
poſt imaginẽ mira ſerenitas ⁊ aer᷑ puritas rema
nebat. tũc i aere vt ferť iuxta imaginẽ audite ſunt
voces ãgeloꝝ cãtãtiũ. Regina celi letare aleluya.
q᷑ quẽ meruiſti portare aleluya: reſurrexit ſicut di
xit aleluya. Statiqȝ qđ ſeqť btũs Grego. adiũxit.
Ora ꝓ nobis deũ alleluya. Tũc btũs Gregorius
vidit ſupra caſtꝝ creſcẽtij ãgelũ dñi: q gladiũ cruẽ-
tatũ detergẽs i vaginam remittebat. Intellexitqȝ
gregori⁹ ꝙ peſtis illa ceſſaſſet: ⁊ ſic fcm̃ ẽ: Vñ ⁊ ca-
ſtruȝ illud caſtꝝ angeli deinceps vocatũ ẽ. Tandẽ
vt deſiderauerat Auguſtinũ mellitũ ⁊ Ioãnẽ cuȝ
qbuſdã alijs i angliã miſit: ⁊ eos ſuis p̄cib⁹ ⁊ meri-
tis ad fidẽ cõuertit. Tãte etiã humilitat᷑ btũs gre-
gori⁹ extitit: vt ſe laudari nullo mõ pmitteret. Nã
ſtephano epiſcopo q euȝ in ſuis epl'is laudauerat
ita ſcripſit. Multa mihi: ⁊ vltra q̈ȝ audire merui vl'
debui idign⁹ fateor i veſtris epl'is demonſtratis:
⁊ tñ ſcriptũ ẽ. Ne laudes hoĩeȝ q̈ȝdiu viuit. Tñ ⁊ ſi
audire talia dign⁹ ñ fui: orationibus v̄ris peto vt di-
gn⁹ efficiar: vt ſi bona iđ i me dixiſt᷑: q᷑ nõ ſunt. iđ
ſint q᷑ dixiſt᷑. Itẽ i epl'a ad Marſũ patriciũ: ꝙ cãe
⁊ nois ſimilitudinẽ faciẽdo p ſcripturas clauſulas.
đclamatõeſqȝ format᷑: certe frater cariſſime ſimiã
leonẽ vocas. ꝙ eo mõ hos agere ꝯſpicim⁹ quo ſca
bioſos catulos ſepe pardos vl' tigres vocam⁹. Itẽ
i epl'a ad anaſtaſiũ patriarchã Antiocenũ. Qđ vos
me os dñi ꝙ lucernã dicit᷑: ꝙ loq̃ndo mult᷑ ꝓdeſ-
ſe multiſqȝ poſſe lucere phibet᷑ extimatõeȝ meã fa
teor mihi i dubitatõeȝ maximã pduxiſtis. Cõſide-
ro nãqȝ q ſũ ⁊ nihil me ex huiuſmõi boni ſigno de-
p̄hẽdo. Cõſidero ãt q eſtis ⁊ vos mẽtiri poſſe non
arbitror: Cũ ergo credẽ volo qđ dicit᷑ ꝯdicit mihi
iſirmitas mea: cũ diſputare volo qđ in laude mea
diciť: ꝯdicit mihi ſanctitas veſtra. Sed queſo vir
ſancte nobis aliqđ de hoc certamine noſtro conue
niat: vt ſi ñ qđ dicit᷑. ita ẽ: ſit ita q᷑ dicit᷑. Vocabl'a
ẽt iactãtia vl' vtilitatẽ ſonãtia oĩno reſpuebat. Vñ
Eulogio patriarche alexadrino q cũ vl'eȝ papã vo
cauerat ita ſcribit. In p̄fatione epiſtole quã ad me
direxiſtis ſuperbe appellatonis verbum vniuer-
ſalem me Papaȝ dicentes imprimere curauiſtis.
Quod peto vt dulciſſima ſanctitas veſtra vltra nõ
faciat: q᷑ vobis ſubtrahiť: qđ alteri pluſq̈ȝ rõ exi-
gat prebetur. Ego .n. verbis ꝓſperari non quero
ſed moribus nec honoreȝ eſſe deputo in quo fra-
tres honorem ſuum perdere cognoſco. Recedãt
ergo verba que vanitatẽ inflãt: charitatẽ vulne-
rãť. Hinc ẽ ꝙ cũ ioãnes epiſcopus conſtantinopo
litanus hoc vocabuluȝ vanitatis ſibi vſurparet: ⁊
ſe vniuerſalẽ papã vocari fraudulenter a ſynodo
obtinuiſſet: iter cetera ſic de eo ſcribit Gregorius
Quis ẽ iſte q cõtra ſtatuta euãgelica: ꝯtra canonũ
decreta nouũ ſibi nomen vſurpare p̄ſumit: vt vel
ſine minutione ſit vnus q eſſe appetit vniuerſus?
Verbũ ẽt iuſſionis ſibi a coepiſcopis dici nolebat.
Vñ ait i epl'a ad Eulogiũ epiſcopũ alexãdrinum.
Veſtra mihi charitas loqť dicens. Sicut iuſſiſtis:
quod verbum iuſſionis peto a meo auditu remo-
ueri: q᷑ ſcio q ſum: ⁊ qs eſtis. loco .n. mihi fratres
eſtis: morib⁹ patres. Inſup ob nimiã humilitatem
q̃ erat p̄ditus nolebat ꝙ matrone ſe ancillas ſuas
dicerẽt. Unde ruſticane patricie ſcribẽs ait. Unuȝ
i tuis epiſtolis egre ſuſcepi: quia qđ ſemel eſſe po-
terat ſepius dicebať. ãcilla veſtra: ⁊ ancilla veſtra.
Ego eĩȝ per epiſcopatus onera oĩum ſeruus ſum
factus: qua ratione te mihi ancillam dicis: cuius
ante epiſcopatũ ſuſceptũ ꝓprius fui. Et iđ rogo p
oĩpotentẽ deũ ne hoc v̇bũ aliqñ ad me in ſcriptis
tuis inueniã. Prim⁹ in ſuis epiſtolis ſe ſuuȝ ſuoꝝ
dei nominauit: ⁊ alios noĩari iſtituit. Libros ſuos
dum adhuc viueret ob nimiam humilitatem qua
erat preditus publicari nolebat. ⁊ in alioꝛuȝ com-
paratione ſuos nihil valere eſtimabat. Unde In-
nocẽtio p̄fecto Africe ſic ſcribit. Quod expoſitio-
nem ſancti Iob vobis tranſmitti voluiſtis veſtro
ſtudio congaudemus. Sed ſi delitioſo cupitis pa-
bulo ſaginari. beati Auguſtini compatriote veſtri
opuſcula legite: ⁊ ad comparationem illius ſimila-
ginis noſtrum furfurem non queratis. Neqȝ enim
volo dum in hac carne ſum: ſi qua dixiſſe me con-
tingit: ea facile hominibus innoteſci. ¶ Legitur
quoqȝ in quodã libro de greco i latinũ tranſlato: ꝙ
quidam ſanctus pater nomine abbas Ioannes
cum romã ad viſitanda apoſtoloꝝ limina veniſſet:
et beatum Gregoriũ papam per medium ciui-
tatis trãſire videret: voluit ei occurrere ac vt de-
cebat reuerentiã exhibere. Cernens vero beatus
Gregori⁹ ꝙ ſe i terrã vellet ꝓſternere feſtinauit: ⁊
p̄mo ſe corã ipſo i terram pſtrauit: nec iđe ſurrexit
quoaduſqȝ abbas p̄mo ſurrexiſſet: i quo maxima
eius humilitas cõmendatur. Tãte autẽ largitatis

elẏnarũ extitit vt nõ solũ pñtib⁹: ſ3 etiã lõge poſi-
tis: ⁊ ĩ mõtis ſẏnai monachis neċaria miniſtraret.
Nõ oĩu3 ĩdigẽtiũ noĩa ſcripta hẽbat ⁊ eis liberal'r
ſubueniebat. Monaſteriũ hierl'ẏs ĩſtituit: ⁊ dei fa
mulis illic degẽtib⁹ neċia mittere ꝓcurauit. Tri-
bus quoq3 milib⁹ ancillis dei ꝓ quotidianis ſtipẽ-
dijs octogĩta libras auri ãnual'r offerebat. Quoti
die etiã ad ſuã menſã peregrinos quoſlibet ĩuita-
bat. ¶ Int̃ quos die q̃dã vn⁹ acceſſit: ĩ cui⁹ manib⁹
dũ ipſe ex humilitate aquã fũdere vellet ↄuerſus
vrceũ accepit: ſ3 repẽte eũ ĩ cui⁹ manib⁹ aquã fun
dere volebat: nõ ĩuenit. Cũq3 hoc fcm̃ ſecũ ipſe mi
raret̃: eadem nocte dñs ꝑ viſionẽ ei dixit. Ceteris
diebus me ĩ membris meis. heſterno aũt die me ĩ
memetipſo ſuſcepiſti. Alio quoq3 tpe p̃cepit cãcel
lario: vt duodecim ꝑegrinos ad prãdiũ ĩuitaret: q
ꝑgẽs iuſſa cõpleuit. Dũ aũt ſecũ diſcũberẽt ĩtuens
papa tredeci numerauit. Et accerſito cancellario
cur ↄtra ſuã iuſſionẽ tredecim ĩuitare p̃ſumpſerat
inq̃ſiuit. Quos cãcellari⁹ numerãs ⁊ tm̃ duodeci
ĩueniẽs ait. Crede mihi pr̃ nõ ſunt niſi duodecim.
Animaduertit aũt Gregori⁹ vnũ ꝓpius diſcũbẽ-
tẽ vultũ crebro mutare: ⁊ nũc adoleſcẽtẽ: nũc vero
ſibi vetuſtũ venerãda q̃dã canitie ſimulare. Finito
igit̃ ↄuiuio illũ ĩ cubiculũ duxit: vehemẽter adiu-
rãs vt ei ſe nomẽq3 ſuũ ꝓdere dignaret̃. Qui rñ-
dẽs ait. Et cur ĩterrogas de noĩe meo: qd̃ ẽ mira-
bile? verũtamẽ ſcito q: ego ſum naufragus ille cui
ſcutellã argẽteã tribuiſti: quã tibi miſerat cũ legu-
minib⁹ mr̃ tua. Erit hoc tibi ꝓ certo ſic cognitũ ꝙ
ab illo die quo mihi dediſti deſtinauit te dñs fieri
eccl'ie ſue p̃ſulẽ: ⁊ Petri apl'i ſucceſſorẽ. Cui Gre
gori⁹. Et tu quõ hoc noſti ꝙ tũc me dñs p̃eſſe ſue
eccl'ie deſtinauerit? At ille. Qm̃ angelus ei⁹ ſu3: ⁊
me tibi dñs nũc miſit: vt te ſꝑ debeã ꝓtegere ⁊ oẽ
qd̃ petieris ꝑ me apud ip̃3 valeas ĩpetrare: ſtatiq3
ab eo diſparuit. ¶ Eo tpe fuit q̃dã heremita vir
magne ṽtutis q oĩa ꝓpter deũ reliquerat: ⁊ nihil
p̃ter vnã cattã poſſidebat: quã blandiẽs crebro q̃ſi
cohabitatricẽ ĩ ſuis gremijs refouebat. Orauit igr̃
ad deũ vt ſibi oñdere dignaret̃ cum quo future re
muneratõis mãſionẽ ſperare debuiſſet: q illi⁹ amo
re nil ex diuitijs huiuſ ſeculi poſſideret. Quadam
igit̃ nocte ſibi reuelat̃: ꝙ cũ Gregorio romano põ
tifice mãſionẽ ſibi ſperare deberet. At ille fortiter
ĩgemiſcẽs parũ ſibi volũtariã paupertatẽ ꝓfuiſſe pu-
tabat: ſi cũ eo remuneratõe3 recipet: q tãtis mun-
dialib⁹ diuitijs abũdaret. Cũ ergo gregorij diuiti-
as ſue paupertati die noctuq3 ſuſpirãdo cõferret:
alia nocte audiuit dñm ſibi dicẽtẽ. Cũ diuitẽ non
poſſeſſio diuitiaꝝ: ſ3 cupido faciat: cur audes paup
tatẽ tuã gregorij diuitijs cõparare: q magis illam
cattã quã hẽs quotidie palpãdo diligere cõproba-
ris q̃3 ille tantas diuitias q̃s nõ amãdo ſ3 ↄtẽnẽdo
cũctiſq3 liberal'r largiẽdo diſpſit? Itaq3 ſolitarius
deo grãs rettulit: ⁊ q meritũ ſuũ decreuiſſe puta-
uerat: ſi Gregorio ↄferret̃ orare cepit vt cũ eo mã
ſionẽ q̃nq3 pcipe mereret̃. ¶ Cũ apud Mauritiũ
ĩperatorẽ ⁊ filios ei⁹ ſup morte cuiuſdã epi falſo ac
cuſaret̃. ſic ait ĩ epl'a quã apochriſario mittit. Vnũ
ẽ qd̃ breuiter ſuggeras dñis meis: q: ſi ego ſeruus
eoꝝ ĩ mortẽ lõgobardoꝝ: vel' dãnũ me miſcere vo-
luiſſẽ: lõgobardoꝝ gẽs nec regẽ nec ducẽ nec comi
tes hr̃et atq3 ĩ ſua ↄfuſione eẽt. S3 q: deũ timeo ĩ
morte cuiuſlibet hoĩs me miſcere formido. Ecce
q̃te humilitatis extitit: q: cũ eẽt ſum⁹ põtifex ĩpe-
ratoris ſe ſeruũ ⁊ vocabat: dñm ſuũ eũ appellabat.
Ecce quãte ĩnocẽtie: q: ĩ mortẽ inimicoꝝ ſuoꝝ ↄſẽ
tire nolebat. ¶ Cu3 mauriti⁹ ĩperator gregoriũ ⁊
eccl'ia3 dei pſeq̃ret̃: ĩter cetera ei ſic ſcripſit grego-
rius. q: .n. pctõr ſũ: credo ꝙ oĩpotẽtẽ deũ tãto vos
ampli⁹ placatis q̃to me ei male ſeruiẽtẽ affligitis.
Quadã igit̃ vice q̃dã monaſtico habitu ĩdutus ſpa
tã euaginatã dextra tenẽs corã ĩperatore ĩtrepid⁹
aſtitit: ⁊ ↄtra eũ vibrãs gladiũ illũ morituꝝ p̃dixit.
Territ⁹ mauriti⁹ a pſecutõe gregorij ceſſauit: ⁊ vt
ꝓ ſe orare deberet ĩſtãter petijt: q̃tenus ip̃m ĩ hac
vita de malis ſuis d̃s puniret: ⁊ nõ puniẽdũ extre
mo examini reſuaret. Quadam igit̃ vice vidit ſe
Mauriti⁹ añ tribunal iudicis ſtare: ⁊ iudicẽ ꝓcla-
mare. Date mauritiũ. Et capiẽtes eũ miniſtri ip̃m
añ iudicẽ poſuerũt. Cui ille. Vbi vis vt reddã ti-
bi mala q̃ ĩ hoc ſeculo ꝑpetraſti? ille rñdit. Hic po-
tius da dñe mihi: ⁊ non in ſeculo futuro retribue.
Statiq3 diuina vox iuſſit tradi Mauritiũ: vxorẽ
⁊ filios ⁊ filias Foce militi occidẽdos. Qd̃ ⁊ fcm̃ ẽ
Nõ poſt multũ .n. tpis Focas q̃dã miles ei⁹ ip̃3 cũ
tota familia ſua gladio occidit: ⁊ ei ĩ ĩperio ſucceſ-
ſit. ¶ Cũ apud ſcã3 Mariã maiorem ĩ die paſche
miſſã celebraret ⁊ pax dñi ꝓnũciaret: angelus dñi
alta voce rñdit. Et cũ ſpũ tuo. Vñ papa apud illã
eccl'iã ĩ die paſche ſtatõe3 facit nec ſibi cũ dicit pax
dñi: ĩ hui⁹ miraculi teſtimonium rñdet̃. ¶ Quodã
tpe Traian⁹ ĩperator roman⁹ ad q̃dã bellũ vehe
mẽtiſſime feſtinabat: cui vidua q̃dã flebil'r occur-
rit dicẽs. Obſecro vt ſanguinem filij mei ĩnocẽter
perẽpti vĩdicare digneris. Cũq3 Traian⁹: ſi ſan⁹
reuerteret̃ vĩdicare ſe teſtaret̃: vidua dixit. Et q̃s
mihi hoc p̃ſtabit ſi tu ĩ p̃lio mortuus fuer̃s? Traia-
nus dixit. Ille q poſt me ĩperabit. cui vidua. Et ti
bi qd ꝓderit ſi alter mihi iuſticiã fecerit? Traian⁹
dixit. vtiq3 nihil: ⁊ vidua. Nõne ĩquit meli⁹ eſt tibi
vt mihi iuſticiã facias: ⁊ ꝓ hoc mercedẽ accipias:
q̃3 vt alteri hãc trãſmittas? Tunc traian⁹ pietate
cõmot⁹ de equo deſcẽdit: ⁊ ibidẽ ĩnocentẽ ſangui-
nẽ vĩdicauit. ¶ Fert̃ quoq3 ꝙ cũ q̃dã fili⁹ Traia-
ni ꝑ vrbẽ eq̃tando nimis laſciuie diſcurreret filiũ
cuiuſdã vidue ĩteremit: qd̃ cũ vidua Traiano la-
chrymabil'r exponeret: ipſe filiũ ſuũ q hoc fecerat
vidue loco filij ſui defuncti tradidit et magnifice
ipſa3 dotauit. Dũ igit̃ quadã vice diu iã defuncto
Traiano Gregori⁹ ꝑ foꝝ traiani trãſiret: ⁊ huius
manſuetudinẽ iudicis recordat⁹ fuiſſet: ad ſci petri
baſilica3 ꝑuenit: ⁊ ibidẽ ꝓ eius errore amariſſime
fleuit. Tunc ſibi diuinit⁹ eſt reſponſũ. Ecce peti-
tõe3 tuã ↄpleui ⁊ traiano penã eternã pepci. De-
cetero ãt diligẽtiſſime caueas ne ꝓ dãnato aliquo
p̃ces fũdas. Damaſcen⁹ aũt ĩ quodã ſuo ſermone
narrat. ꝙ gregorius ꝓ traiano oratione3 fundens
audiuit vocem ſibi diuinitus illatã. Vocem tuam

Liberat traianus

audiui: ⁊ veniā traiano do. Cuiꝰ rei vt ibidē dicit:
testis ē oriēs oīs ⁊ occidēs. Sup̱ hoc dixerūt qdaꝫ
ꝙ traianꝰ reuocatꝰ fuit ad vitā: vbi grāꝫ cōsecutꝰ:
veniā meruit: et sic gloriā obtinuit: nec erat ī ifer-
no finalit̄ deputatꝰ: nec snīa diffinitiua dānatus.
Alij ꝙ aīa traiani nō fuit simplicit̄ a reatu pene et̄
ne absoluta: sꝫ eiꝰ pena vsqꝫ ad tp̄s. s. vsqꝫ ad dieꝫ
iudicij fuit suspēsa. Alij ꝙ pena ad locū vel modū
aliquē tormēti sub ꝯditione fuit taxata donec orā-
te gregorio ꝑ xp̄i grāꝫ locꝰ vel modus aliqs muta-
ret̄. Alij vt ioānes diaconꝰ: q hāc legēdā cōpilla-
uit: ꝙ nō legit̄ orasse: sꝫ fleuisse. Et frequēter dn̄s
misertꝰ ꝯcedit ꝙ hō q̄zuis desiderās petere nō p̄-
sumit. ⁊ ꝙ eiꝰ aīa nō ē in iferno liberata: ⁊ ī paradi
so reposita: sꝫ simplicit̄ ab iferni cruciatibꝰ liberata
Valet eni vt dicit aīa ī iferno existere: ⁊ iferni cru
ciatꝰ ꝑ dei misericordiaꝫ nō sētire. ¶ Alij dicūt ꝙ
pena eterna ꝯsistit ī duobꝰ. s. ī pena sēsus: et in pe
na dāni q ē carētia visionis diuie. Pena igit̄ eter
na quātū ad p̄mū ē sibi dimissa: sꝫ quātū ad secūdū
retēta. Fert̄ quoqꝫ ꝙ ⁊ āgelus istud adiecerit. Qꝛ
eni ꝓ dānato rogasti duoꝝ tibi dat̄ optio. Aut eni
ī purgatorio duobꝰ diebꝰ cruciaberis: aut certe toto
tp̄e vite tue ī ifirmitatibꝰ ⁊ doloribus fatigaberis.
Qui p̄elegit toto tp̄e vite sue doloribꝰ cōcuti q̄ꝫ du
obus diebꝰ ī purgatorio cruciari. Vn̄ factū ē ꝙ sem
per deinceps aut febribus laborauit: aut podagre
molestia pressus fuit: aut validis doloribꝰ ꝯquassa
tus: aut dolore stomachi mirabilit̄ cruciatꝰ. Unde
ī quadā epistola loquit̄ sic dicēs. Tātis podagre:
tātis molestiarū doloribꝰ premor: vt vita mea mi-
hi grauissima pena fit. Quotidie eni ī dolore defi-
cio: ⁊ mortis remediū expectādo suspiro. Itē alibi.
Dolor meꝰ mihi īterdū lētus est: interdū nimiꝰ: sꝫ
neqꝫ ita lētus vt recedat: neqꝫ ita nimiꝰ vt īterfici
at. Vn̄ fit vt q quotidie ī morte sū repellar a mor-
te. Sic āt me īfectio noxij humoris ibibit: vt viue
re mihi pena sit: ⁊ mortē desiderāter expectē: quā
gemitibus meis solā credo esse remediū. ¶ Ma
trona q̄dā singulis diebus dn̄icis btō gregorio pa-
nes offerebat. Cui cū post missarū solēnia corpus
dn̄i offerret ⁊ diceret. Corpꝰ dn̄i nostri iesu xp̄i cu
stodiat te ī vitā et̄nā: lasciue subrisit. Ille cōtinuo
dextrā ab eiꝰ ore ꝯuertēs: partē illā dn̄ici corpis su
per altare posuit. Postmodū corā pp̄lo īterroga-
uit quā ob causā ridere p̄sūpserit. At illa. Quia pa
nē quē ꝓprijs manibꝰ fecerā: tu corpꝰ dn̄i eū appel
labas. Tūc gregoriꝰ ꝓ īcredulitate mulieris se ī ora
tione ꝓstrauit. ⁊ surgēs particulā illā panis instar
digiti carnē factā repperit: ⁊ sic matronā ad fidem
reduxit. Orauit iterū ⁊ carnē illā ī panē ꝯuersā vi
dit: ⁊ matrone sumēdū tradidit. ¶ Quibusdā pri-
cipibꝰ aliq̄s p̄ciosas reliqas petētibꝰ aliquātulū de
sancti Ioānis euāgeliste dalmatica tribuit. Quod
illi suscipiētes tanq̄ꝫ viles reliquias cū indignatio
ne nimia ei reddiderūt. Tūc btūs gregoriꝰ oratiōe
fcā cultellū petijt ⁊ pānū illū pupugit: de cuiꝰ pun
ctionibꝰ sāguis ꝓtinꝰ emanauit: sicqꝫ q̄ꝫ preciose es
sent relique diuinitꝰ est ondsum. ¶ Quidā diuitū ro
manorū pro relicta cōiuge fuerat a pōtifice cōmu-
nione priuatꝰ: quod ille molestissime ferēs: sed au
ctoritatē tāti pōtificis euacuare nō valēs magorū
suffragia requisiuit: qui se suis carmibꝰ agere pro-
miserūt: vt imisso demone tādiu caballus pōtificis
vexaret̄ quousqꝫ cū sessore suo periclitaret̄. Cūqꝫ
btūs gregoriꝰ aliquādo sup̱ caballū trāsiret: imisso
demone magi eiꝰ equū tā fortiter vexari fecerunt:
vt nequaq̄ꝫ ab aliquo teneri valeret. Tūc gregori
us reuelāte sibi sp̄ū diabolicā submissionē cogno-
scēs facto crucis signaculo tā caballū a p̄sente rabie
liberauit: q̄ꝫ maleficos ꝑpetua cecitate mulctauit:
qui reatū suū ꝯfitētes ad sacri baptismi grāꝫ post-
modū ꝑuenerūt: qbus lumē ne artē magicā relege
rēt reddi noluit: eos tamē ecclesiastico subsidio nu
triri p̄cepit. ¶ Legit̄ quoqꝫ ī libro q a grecis lymon
dicit̄: ꝙ abbas q p̄erat monasterio sci gregorij ei-
dē nūciauit: ꝙ qdā monachus penes se tria numis
mata haberet: quē beatꝰ gregoriꝰ ad aliorū terro-
rē excōicauit. Post modicū tēporis frater moritur
btō gregorio nesciēte: qui iratꝰ ꝙ sine absolutione
mortuꝰ fuerat orationē ī epithaphio scripsit: q̄ euꝫ
ab excōicatiōis viculo absoluebat: deditqꝫ eā vni
diaconoꝝ precipiēs vt eā super foueā fratris defū-
cti legeret: quo iussa cōplēte sequēti nocte q defū-
ctus fuerat abbati apparuit: ⁊ se vsqꝫ modo in cu-
stodia detētum sed heri se absolutū fuisse ꝓhibuit.
Officiū aūt et cantū ecclesiasticū: necnō ⁊ scholam
cātorū īstituit: ⁊ pro hoc duo habitacula: vnū iux-
ta basilicā sācti petri: alterū iuxta lateranēsem ec-
clesiā fabricauit: vbi vsqꝫ hodie lectꝰ in quo recu-
bans modulabatur ⁊ flagellū eiꝰ quo pueris mina
batur: cū antiphonario autētico: veneratiōe con-
grua reseruant̄. In canone apposuit: diesqꝫ nr̄os
in tua pace disponas: atqꝫ ab eterna dānatiōe nos
eripi: ⁊ in electoꝝ tuorum iubeas grege numerari.
Tandē beatꝰ gregoriꝰ cū sedisset ānis tredecī: mē-
sibus sex: ⁊ diebꝰ decē: plenꝰ operibꝰ bonis migra-
uit a corpore: ī cuiꝰ tūba hi v̄sus scripti sūt. ¶ Su
scipe terra tuo corpꝰ de corpore sūptuꝫ: Reddere
quod valeas viuificāte deo. Spiritꝰ astra petit: le
ti nil iura nocebūt. Cui vite alterius mors magis
ipsa via est. Pontificis sūmi hoc claudunt̄ mēbra
seplchro. Qui innumeris semp̱ viuit vbiqꝫ bonis.
Fluxerāt aūt anni ab īcarnatiōe dn̄i .206. sub Fo-
ca īperatore. ¶ Post mortē bti gregorij regioneꝫ
totā maxima fames inasit. Unde paup̱es quos li
beraliter btūs gregoriꝰ pascere solebat: ad successo
rē suū veniētes dicebāt. Dn̄e quos pater nr̄ gre-
gorius solebat pascere: tua sāctitas fame nō sinat
perire. Quibꝰ verbis papa īdignatꝰ semp̱ talit̄ rn̄
debat. Si gregoriꝰ ad famā sue laudis cunctos po
pulos curauit suscipere: nos aūt nō possumꝰ pasce
re: ⁊ sic eos semp̱ vacuos remittebat. Unde sāctꝰ
gregoriꝰ ter ei apparuit: ⁊ ter blāde de sua tenacia
⁊ detractione redarguit: sed ille se de nullo emēda
re curauit. Unde illi quarto terribiliter apparēs:
illū corripuit: ⁊ ī capite letaliter ꝑcussit: cuiꝰ dolore
vexatus in breui vitam finiuit. Dum aūt adhuc
p̄dicta fames īstaret: qdā īuidi btō gregorio cepe-
rūt detrahere asserentes ꝙ totū thesaurū ecclesie

35

ſanꝗ vir ꝓdigꝰ conſūpſiſſet. Unde ob huiꝰ vindi
ctā ad cōburēdos libros ſuos ceterorum aīos iclina-
rūt. Quorum dū quoſdā iā cōbuſiſſet: ⁊ ceteros cōbu
rere vellet: Petrꝰ diaconꝰ eius familiariſſimꝰ: cuz
quo q̄tuor libros dialogorum diſputauerat tradit̄ ve
hemētiſſime reſtitiſſe aſſerēs hoc ad eiꝰ delēdā me
moriā nil valere: cū i diuerſis mūdi partibꝰ exem-
plaria tenerent̄: adiūgēs imane ſacrilegiuz eē tāti
patris tot ⁊ tales libros exurere: ſuꝑ cuiꝰ caput ipſe
ſpiritū ſāctū i ſimilitudine colūbe freq̄ntiſſime pro
ſpexiſſet. Tādē eos i hāc ſniaz adduxit: vt ſi illud
qd̄ dixerat iureiurādo cōfirmās mori ꝯtinuo me-
ruiſſet: ipſi a librorum exuſtione deſiſteret. Si vo mo
ri nō meruiſſet: ſed ſupſtes ſui teſtimonij extitiſſet
ipſe quoqȝ ꝯbuſtoribꝰ manꝰ daret. Fert̄ eni beatuz
gregoriū ſibi dixiſſe: ꝙ ſi miraculū de viſiōe colū-
be publicaret: poſt hoc viuere non valeret. Itaqȝ
cū apparatu diaconi euāgeliorū librū baiulās ve-
nerabilis leuita Petrꝰ adueniēs: mox vt tactis ſa-
croſāctis euāgelijs gregorij ſcitati teſtimoniū ꝑhi
buit: a dolore mortis extraneꝰ ſpiritū iter verba ꝯe
ꝯfeſſionis efflauit. ¶ Quidā monachꝰ monaſterij
ſci gregorij quoddā penes ſe peculiū cōgregauit.
Btūs aūt gregoriꝰ alteri monacho apparēs dixit:
vt ſibi denūciaret ꝙ peculiū diſꝑgeret ⁊ penitētiā
ageret: q2 die tertia eſſet moriturꝰ. Qd̄ ille audiēs
vehemēter expauit: penitētiā egit: ⁊ peculiū red-
didit: morqȝ febribꝰ adeo correptꝰ eſt: vt a diluculo
diei tertie vſqȝ ad horā tertiā ꝑ nimio incēdio lin-
guā ab ore ꝓijciēs vltimū flatū emittere videret̄.
Sȝ cū circūſtātes monachi corā ipo pſallerēt pſal
modiā iterrūpētes ei detrahere ceperūt. Ille autē
ꝯtinuo reuiuiſcēs ⁊ oculos ſubridēdo ꝯcutiēs ait.
Parcat vobis dn̄s fratres: q̄re mihi d̄trahere vo
luiſtis? Nā ipedimētū mihi nō modicū gn̄aſtis: q2
tā a vobis q̄ȝ a diabolo ſub vno tꝑe accuſatꝰ neſcie
bā cui calūnie ꝑmitꝰ reſpōderē. Sȝ ſi qn̄qȝ quēlibȝ
migrātē videritis: eidē nō detractionē: ſȝ ꝯpaſſionē
ipēdatis: vtpote q ad tā diſtricti iudicis cū crimia
tore ſuo iudiciū vadit. Nā ad iudiciū cum diabolo
ſteti: et adiuuāte ſcō gregorio cūctis ſuis obiectio-
nibꝰ bene reſpōdi: tn̄ de vna obiectiōe cōuictꝰ eru
bui: ꝓ qua vt vidiſtis talit̄ ſū vexatꝰ: ⁊ adhuc me
nō potui liberare. Cūqȝ de ea fratres requirerēt ait
Nō audeo dicere: q2 cū ad vos a btō gregorio iuſ-
ſus ſū venire: diabolus de hoc plurimū ē conque
ſtus: putās ꝙ me ad penitētiā agendā ꝓ cauſa illa
deꝰ remitteret. Quapropt̄ btm̄ gregoriū vadē de-
di: ne cōmotā calūniā cuilibet reuelarē. morqȝ cla
mās dixit. O andrea ādrea hoc āno pereas: q me
prauo ꝯſilio ad hoc periculū cōpuliſti: ⁊ ſtatī reuo
lutis terribilit̄ oculꝫ expirauit. Erat āt i vrbe qdaȝ
noīe andreas q eodē momēto quo ei monachꝰ mo
riēs ꝑiculū fuerat iprecatꝰ in tā graue morbū deci-
dit: vt defluētibꝰ carnibꝰ cōſumi poſſet: mori āt nō
poſſet. Tūc monachis ſci gregorij ꝯuocatis ꝯfeſſus
eſt: ꝙ cū ꝑdicto monacho q̄ſdā monaſterij chartu-
las rapuiſſet: ac ſuſceptis ꝑcijs extraneis tradidiſ-
ſet. Morqȝ is q dudū mori nō poterat: iter verba
ſue ꝯfeſſionis ſpiritū exalauit. ¶ Eo tꝑe vt i vita
ſācti Eugenij legit̄: dū adhuc ambroſianū officiuz
magis q̄ȝ gregorianū ab eccleſijs ſuaret̄: romanꝰ
pōtifex noīe Adrianꝰ cōciliū ꝯuocauit: vbi ſtatutū
ē vt gregorianū officiū deberet vniuerſalit̄ obſer-
uari. Cuiꝰ rei Carolus ipator executor extis ꝑ di-
uerſas diſcurrēs ꝓuincias minis ⁊ ſupplicijs oēs
clericos ad hoc ipſū cogebat: ⁊ libros ābroſiani offi
cij vbiqȝ cōburebat: multoſqȝ clericos rebelles icar
cerabat. Proficiſcēs āt btūs eugeniꝰ ad ꝯciliū iue-
nit ipȝ ꝯciliū ꝑ triduū iā ſolutū: ſuaqȝ prudētia dn̄z
papā ſic iduxit: ꝙ oēs p̄latos q ꝯcilio iterfuerāt: ⁊
iā ꝑ tres dietas receſſerāt reuocauit. Cōcilio igit̄
ꝯuocato oīuȝ patrum hec ſnia vna fuit: vt miſſale
ambroſianū ⁊ gregorianū ſuꝑ altare ſci Petri apo
ſtoli poneret̄: ⁊ fores ecclīe optime clauderent̄: ac
plurimorum epōrum ſigillꝫ diligētiſſime munirent̄: ⁊ ipſi
tota nocte oīoni iſiſterēt vt dn̄s ꝑ ſignū aliqd̄ reue
laret: qd̄ horum ab eccleſijs magis ſuari vellet. Sicqȝ
ꝑ oīa vt ordinauerāt faciētes mane ianuas ecclīe
aperuerūt: ⁊ vtrūqȝ miſſale ſuꝑ altare aꝑtū iuene
rūt. Uel vt alij aſſerūt miſſale gregorianū penitus
dſſolutū: ⁊ huc illucqȝ diſꝑſū iuenerūt. Ambroſia-
nū aūt ſolūmō aꝑtū ſuꝑ altare i eodē loco quo po-
ſuerūt repperūt. Quo ſigno diuinitꝰ ſūt edocti: vt
gregorianū officiū deberet ꝑ totū mūdū diſꝑgi: am
broſianū aūt tm̄mō i ſua eccleſia obſuari. Sicqȝ ſā
cti patres vt diuitꝰ edocti fuerāt ſtatuerunt: et ſic
vſqȝ hodie obſuat̄. ¶ Narrat Joānes diaconꝰ q
vitā bti gregorij cōpilauit: ꝙ dū vitā eiꝰ cōſcribe-
ret ⁊ cōpilaret: qdā vir ſacerdotalit̄ iſignitꝰ ei dor-
miēti: ad lat̄nā vt ſibi videbat̄ ſcribēti aſtitit. Cui
deſuꝑ candidiſſima ⁊ adeo tenuiſſima veſtis erat:
vt eiꝰ raritate nigredo ſuꝑioris tunice appareret.
Hic ꝓpiꝰ acceſſit: ⁊ iflatis buccis riſū ꝯtinere nō po
tuit. Cūqȝ ioānes eū iterrogaret cur vir grauioris
officij ſic diſſolute rideret: ait. Q2 tu ſcribis de mor
tuis quos viuētes nunq̄ȝ vidiſti. Cui ioānes. Et
ſi illū nō noueri facie: tn̄ ſcribo de illo q̄ didici lecti
one. at ille. Tu inq̄t vt video ſic voluiſti feciſti: et
ego q̄ facē poto non ceſſabo: morqȝ illi lumē lat̄ne
extixit: ⁊ adeo ipſū vehemēter ꝑterruit vt vehe-
mēter exclamās putaret ſe ab illo gladio iugulari.
Morqȝ gregoriꝰ affuit comitāte ſecū dextrorſum
btō Nicolao: ſiniſtrorſū vero Petro diacono: eiqȝ
dixit. Modice fidei q̄re dubitaſti? Cūqȝ poſt corti
nā lecti diabolus latitaret: gregoriꝰ ex manu petri
diaconi magnā facē quā tenere videbat̄ arripiēs:
eiuſqȝ flāmis os faciēqȝ ipſius aduerſarij exurens
ad inſtar ethiopis denigrauit. Quedā autem ſin-
tilla paruiſſima cadēs in eius veſtē cādidā ipſā di
cto citiꝰ cōflagrauit: et ſic nigerrimꝰ totꝰ apparuit.
Dixitqȝ btūs petrus gregorio. Satis denigraui-
mus eū. cui gregoriꝰ. Nos illū nō denigrauimus:
ſed nigrū fuiſſe demōſtrauimus. Sicqȝ ibidē mul
to relicto lumine abierunt.

¶ De ſancto Longino.

Longinꝰ fuit qdā cēturio: q cū ali
is militibꝰ cruci dn̄i aſtās
iuſſu Pilati latꝰ dn̄i lācea ꝑforauit. Et vi
dēs ſigna q̄ fiebāt; ſolē. ſ. obſcuratū ⁊ tremotū i xp̄ȝ

credidit: maxime ex eo qꝺ qdā dicūt. ꝙ cum ex īfir
mitate vl'ſenectute eiꝰ oculi caligaſſēt: de ſāguine
xp̄i ꝑ lāceā decurrēte fortuitu oculos ſuos tetigit: ⁊
ꝓtinꝰ clare vidit. Vn̄ renūciās militie: ⁊ ab aplīs
īſtructꝰ ī ceſarea capadocie vigitiocto annis mo-
naſticā vitā duxit. ⁊ v̄bo ⁊ exēplo ad fidez multos
cōuertit. Cū āt a p̄ſide tētꝰ fuiſſet: ⁊ ſacrificare nol
let: iuſſit p̄ſes oēs dētes eiꝰ excuti. ⁊ linguā abſcidi
Longinꝰ tn̄ ex hoc loq̄lā nō ꝑdidit: ſʒ accepta ſe-
curi oīa idola cōminuit ⁊ fregit dicēs. Si dij ſūt vi
debimꝰ. Demones aūt de idolis exeūtes ī p̄ſidez ⁊
ī oēs ſocios eiꝰ ītrauerūt: ⁊ īſaniētes ⁊ latrātes ſe
Longini pedibꝰ ꝓſtrauerūt. ⁊ ait Lōginꝰ demoni
bꝰ. Cur ī idolis h̄itatis? q r̄nderūt. Vbi nō noiat̄
Chriſtꝰ: ⁊ eiꝰ ſignū n̄ ē poſitū ibi habitatio nr̄a. Cū
ergo p̄ſes īſaniret: ⁊ oculos amiſiſſet: dixit ei Lō-
ginꝰ. Scito qꝛ ſanari n̄ poterꝭ: niſi qn̄ me occiderꝭ.
Quācito. n. a te occiſus fuero ꝓ te orabo: ⁊ ſanita-
tē tibi corꝑis ⁊ aīe īpetrabo. Et ſtatī euʒ decollari
iuſſit. Poſt hoc abijt ad corpꝰ eiꝰ ⁊ ꝓſtratꝰ cuʒ la-
chrymis pniaʒ egit. ⁊ ꝯtinuo viſuʒ ⁊ ſanitatē rece
pit ⁊ ī bonis operibus vitam finiuit.

¶ De nomine ſancti Benedicti.

Enedictꝰ dictꝰ ē vel qꝛ multa benedixit:
b vel qꝛ ī hac vita ml'tas bn̄dictōes habuit
vel qꝛ oēs bn̄ dicebāt de eo: vl' qꝛ eternā
meruit bn̄dictōem h̄re. Eiꝰ vitā ſanctus
Gregoriꝰ ſcripſit. ¶ De ſācto benedicto.

Enedictus ex nurſia ꝓuīcia or
b tus cū rome libera
libus ſtudijs traditꝰ eēt in ipſa ſui īfātia
lr̄aſ deſuit: ⁊ deſ'tū petere decreuit: quē
nutrix ſua: q̄ eū tenerrime diligebat vſqʒ ī quēdā
locū: q dr̄ effide ſecuta ē: vbi ad purgādū triticum
mutuo capiſteriū petijt: ſʒ ſuꝑ mēſā īcaute ponēs.
cū corruiſſʒ ī duabꝰ ꝑtibꝰ fractū vidit: quā Bn̄dictꝰ
flē ꝯſpiciēs ꝑtes capiſterij accepit: ⁊ ab oīone ſur-
gēs ītegre ſolidatū īuenit. poſtmodū nutricē occul
te fugiēs ī quēdā locuʒ venit: vbi tribꝰ ānis hoībꝰ
īcognitꝰ māſit: excepto quodā mōacho Romano
noīe q ſibi ſedule necc̄aria miniſtrabat. Cuʒ v̄o ad
ſpecu a romani monaſterio iter n̄ eēt. panē ī lōgiſſi
mo fune ligabat: ⁊ ſic eū deponē ꝯſueuerat. Titi-
nabulū ēt īpi chorde īſeruit: vt ad eiꝰ ſonitū vir dei
cognoſceret qn̄ ſibi romanꝰ panē p̄beret quē exiēs
accipet. Sʒ ātiquꝰ hoſtꝭ vniꝰ charitati: ⁊ alteriꝰ īui
dēs refectōi lapidē iactauit: ⁊ titīnabulū fregit: ſʒ
tn̄ romanꝰ ei miniſtrare n̄ deſijt. Poſt hoc cuidā ꝑ-
ſbyt̄o refectōez ſibi ī paſcali ſolēnitate parāti: dn̄s
ꝑ viſū apparuit dicēs. Tu tibi d̄litias p̄paras. ⁊ ſ̄-
uꝰ meꝰ illo ī loco fame cruciat̄: q. ꝓtinꝰ ſurrexit: ⁊ cū
difficultate magna eū īueniēs dixit. ſurge ⁊ ſuma-
mꝰ cibū qꝛ hodie paſcha dn̄i. cui Bn̄dictꝰ. Scio qꝛ
paſca ē: qꝛ vidē te merui. Lōge q̄ppe ab hoībꝰ po
ſitꝰ: qꝛ die eadē paſcal' eēt ſolēnitas ignorabat: cui
p̄ſbyt̄. Veracit̄ hodie reſurrectōis dies dn̄ice eſt:
abſtinē te n̄ ꝯuēit: qꝛ ob hoc ad te miſſus ſum: ſicqʒ
deū bn̄dicētes ſūpſerūt cibum. ¶ Quadā die auis
q̄dā nigra que merula vocat̄ īportune circa eiꝰ fa-
ciē volitauit ita vt ab eo māu capi potuiſſʒ: ſʒ ſigno
crucꝭ edito auis receſſit. Moxqʒ diabolus quādā
feminā quā aliqn̄ viderat an̄ eiꝰ oculos mētꝭ redu-
xit: eiuſqʒ aīuʒ tāto igne ī ſpeciē illiꝰ accēdit: vt pe
ne heremū voluptate victꝰ deſerere deliberaret.
Sʒ ſubito diua gr̄a ad ſe reuerſus cōtinuo ſe exuit
⁊ ī ſpinis ⁊ vepribꝰ q̄ ibi aderāt ſe adeo volutauit
vt toto corꝑe īde vulneratꝰ exiret: ⁊ ꝺ cutꝭ vulne-
ramentꝭ vulnera educeret. vicit itaqʒ peccatuʒ qꝛ
mutauit īcēdiū. Quāta āt gr̄a oīpotētꝭ dī qꝛ ab illo
tꝑe nulla poſtmodū tētatio in eiꝰ corꝑe pululauit.

¶ Crebreſcēte itaqʒ eiꝰ fama cū abbas mōaſterij
cuiuſdā obijſſet: tota ipſiꝰ monaſterij ꝯgregatio ad
eū venit: ⁊ vt p̄eſſe eis deberet petijt. Qui diu ne
gādo dn̄o diſtulit ſuis illorꝗ fratrū moribꝰ ſe ꝯue
nire nō poſſe p̄dixit. Sʒ tādē victꝰ p̄cibꝰ aſſēſū de-
dit. Cūqʒ regulā illic diſtrictiꝰ ſ'uari p̄cipet: ſemet-
ipſos monachi rep̄hēdebāt ꝙ ip̄ʒ ſibi p̄eſſe popo-
ſcerāt. quorꝫ. ſ. tortitudo normā eiꝰ rectitudinis of-
fēdebat. Cūqʒ ſibi cū eo aſpicerēt illicita nō licē: ⁊
ſedule aſſueta relinq̄re: venenū vino miſcuerūt: ⁊
recūbēti obtulerūt. Sʒ bn̄dictꝰ ſignū crucꝭ edidit: ⁊
q̄ſi iactu lapidis vas illud vitreū fregit. Intelligēs
igr̄ qꝛ potuʒ mortis habuerat: qꝺ portare n̄ potuit
ſignū vite ilico ſurrexit ⁊ placido vultu dixit. Mi
ſereat̄ vr̄i oīpotēs deꝰ frēs: nūqd nō dixi vobis qꝛ
v̄ris ac meis moribꝰ n̄ cōuenirē? Tūc ad locū dere
licte ſolitudinis redijt: vbi crebreſcētibꝰ ſignis cla-
ruit: ⁊ ml'tꝭ ad eū veniētibꝰ duodecī mōaſteria cō-
ſtruxit. In vno āt illorꝫ qdā mōachꝰ erat q ad oīoeʒ
diu ſtare n̄ poterat: ſʒ orātibꝰ alijs mox foras exibat
⁊ aliq̄ t'rena ⁊ trāſitoria agebat. Qꝺ cū abbas illius
mōaſterij beato bn̄dicto narraſſet: iuit illuc. Et vi
dit ꝙ illū monachū q manere ī oīone n̄ poterat q-
dā niger puerulus ꝑ veſtimēti fimbriā foras trahe
bat. Dixitqʒ abbati monaſterij ⁊ mauro mōacho.
Nūqd nō aſpicitꝭ qs ē q eū trahit? Cūqʒ r̄ndiſſent
nō. ait. Oremꝰ vt vos ēt videatis. Orantibus illis.
Maurꝰ vidit: ſʒ abbas vidē n̄ potuit. Die igr̄ illa
expleta oīone: vir dei monachū foris reppit. queʒ
ꝓ ſui cecitate v̄ga ꝑcuſſit ⁊ extūc īmobilis ī oīone
ꝑmāſit. Sicqʒ antiquꝰ hoſtꝭ dn̄ari nō auſus ē ī eiꝰ
cogitatione: ac ſi ipſe percuſſus fuiſſet ex verbere.
Ex his monaſterijs tria ſurſum ī rupibus montis
erāt que deorſū cū magno labore aq̄s hauriebant.
cū frēs illi virꝫ dei ſepe rogarent vt monaſteria il-
la mutaret: q̄dā nocte cū quodā puero mōtē aſcen
dit: vbi diutiꝰ orās tres petras ī eodē loco ꝓ ſigno
poſuit. Cūqʒ mane ad domū rediſſet: ⁊ frēs ꝓ ea-
dē cauſa ad eū veniſſet dixit. Ite ī illā rupē in qua
tres petras poſitas īuenietis ī modico cauate. Va
let. n. dn̄s inde nobis aquā ꝓducere. Qui euntes ⁊
illam rupem ſudantem inueniētes cōcauū locum
fecerunt: ⁊ mox aqua repletū viderunt. Qui vſqʒ
nūc tam ſufficienter emanat vt ab illo mōtis cacu
mine vſqʒ ad inferiora deſcendat. ¶ Quadā vice
dum circa monaſterium viri dei quidam cum fal-
chaſtro vepres abſcideret ferrum de manubrio.
ꝓſiliēs ī q̄ndā lacū ꝓfūdū cecidit. Cūqʒ ꝺ hoc ille
nimis anguſtiaret̄: vir dei manubriū ī lacu poſuit
⁊ mox ferrum ad ſuum manubrium vſqʒ enatauit.

36

¶ Placidꝰ puer ⁊ monachꝰ ad hauriendā aquaꝫ
egrediēs: ī flumen cecidit: ⁊ mox ipꝫ vnda rapuit.
Et pene ī vniꝰ sagitte cursuꝫ a terraītrorsus tra-
xit. Uir aūt dei ī cella ꝯsistēs hoc ī spū statī nouit.
Et maurū vocans qd de puero acciderit īdicauit
ac vt ad ipm eripiēdū ꝑgeret īꝑauit. Accepta bn̄-
dictōe cōcitꝰ maurꝰ ꝑrexit ⁊ ꝑ terrā se ire existimās
suꝑ aquas vsqꝫ ad pueꝝ venit: eūqꝫ ꝑ capillos te-
nēs de aq̄ extraxit. Qui ad viꝝ dei veniēs rettulit
qd acciderat. Sꝫ ipse hoc nō suis meritꝭ: sꝫ eiꝰ obe
dientie deputauit. ¶ Presbyter qdā Florentius
noīe viro dī īuidēs ad tātā duēit maliciā vt paneꝫ
veneno īfectū viro dei tanq̄ꝫ ꝓ bn̄dictōe trāsmit-
teret. Quē scūs gratant accepit. Et coruo q ď ma
nibus eiꝰ panē accipe ꝯsueuerat ipm ꝓiecit dicēs.
In noīe iesu xpi tolle hūc panē ⁊ eū ī tali loco vbi
a nullo hoīe sumi valeat ꝓijce. Tūc coruꝰ apto ore
expāsis alis circa eūdē panem cepit discurrere et
crocitare: ac si apte diceret ⁊ obedire se velle: ⁊ tn̄
iussa īplere nō posse. Cui scūs iteꝝ atqꝫ iteꝝ p̄cipie
bat dicēs. Leua leua eū securus: atqꝫ ipm: vt di-
xi ꝓijce. Qui tādē eū tollēs post tres dies redijt: ⁊
de manu eiꝰ ānonā quā ꝯsueuerat accepit. Uidēs
aūt Florentiꝰ q꞉ corpꝰ magistri necare nō potuit:
se ad extīguēdas discipuloꝝ aīas accēdit: ita vt se-
ptē nudas puellas ī horto monasterij cantare ⁊ lu
dere faceret: vt sic monachos ad libidinē īflāma-
ret. Qď scūs vir ď cella ꝓspiciēs lapsū disciplīs ꝑ-
timescēs īuidie locū dedit: ⁊ qbusdā secū assūptis
fratribꝰ ipse habitatōeꝫ mutauit. Sꝫ Florentiꝰ cū
ī solario cōsistens eū recessisse cōspiceret ⁊ gaude-
ret: repēte solariū cecidit: ⁊ ipm ꝓtinꝰ extixit. Tūc
Maurꝰ post viꝝ dei currēs ait. Reuertere q꞉ q te
ꝑseq̄bat extictus ē. Quod ille audiēs vehemēter
īgemuit: vel q꞉ inimicus occubuit: vl' q꞉ de inimici
morte discipulus exultauit. Qua de re fcm̄ est vt
eidem penitentiā īdiceret: q꞉ mādās talia gaudē
de inimici morte p̄sumpsisset. Ipse aūt ad alia mi-
grās locū nō hosteꝫ mutauit. Nā ad mōtē cassinuꝫ
venit ⁊ tēplū apollīnis: qď ibi situ erat ī sci Joan-
nis baptiste oratoriū fabricauit. ⁊ circū adiacētē po
pulū ab idolatria ꝯuertit. Sꝫ hoc antiquus hostis
grauit ferēs corporalibꝰ eiꝰ oculis teterimꝰ appa-
rebat ⁊ ī euꝫ ore oculisqꝫ flāmātibꝰ visibilit seuie-
bat atqꝫ dicebat. Bn̄dicte bn̄dicte. Sꝫ cū ille nihil
sibi rn̄deret dicebat. maledice maledicte: nō bn̄di-
cte qd me ꝑseq̄rꝭ? ¶ Quadā die lapidē quēdam in
terra iacētē fratres ī edificiū leuare volebāt: sꝫ ne-
quaq̄ꝫ valebāt. Cūqꝫ viroꝝ multitudo eēt ⁊ ab eis
leuari nō possꝫ adueniēs vir dei bn̄dictōeꝫ dedit: ⁊
tūc maxima celeritate leuatꝰ ē: ex quo ꝑpēdit q꞉ dia
bolus illi īsidebat: q eū moueri nō ꝑmittebat. Cū-
qꝫ frēs parietē paulo altiꝰ edificarēt antiquꝰ hostꝭ
viro dei apparuit: ⁊ q꞉ ad laborātes frēs ꝑgeret ī-
dicauit: q ꝓtinꝰ eis ꝑ nunciū misit. Fratres cauete
vos agite: q꞉ ad vos spūs malignꝰ venit: vix aūt
nūciꝰ v̄ba ꝯplenit: ⁊ ecce parietē ātiquꝰ hostꝭ euer
tit: ⁊ quēdā pueꝝ monachū ruina cōtriuit. Sꝫ vir
dei pueꝝ mortuū ⁊ laceratū ī sacco ad se adduci fe
cit: ⁊ orone sua facta ipꝫ resuscitās opi p̄dicto resti
tuit. ¶ Laicꝰ qdā honeste vite singulis ānis ad vi
sitandū viꝝ dei ieiunꝰ venire cōsueuerat. Quadā
igit die dū illuc iret se illi alter viator adiūxit q su-
mēdos ī itinere cibos portabat. Cūqꝫ iam tardior
hora excreuisset dixit. Veni fr̄ sumamꝰ cibū ne las-
semur ī via. Quo rn̄dēte q꞉ nullatenꝰ cibū ī via gu
staret: ad horā ille subticuit. postmodū ad hoc ipm
īuitauit: sꝫ ille ꝯsētire noluit. Deniqꝫ cū hora iā ꝑ-
terisset ⁊ eos lōgū fatigasset iter: ꝑtū ⁊ fōtē ⁊ q̄cūqꝫ
poterāt ad reficiēdū corpꝰ delectare īuenerūt. Tc
viator hoc ei oñdēs rogauit vt paululū gustaret: ⁊
ibidē q̄esceret. Cū igr̄ v̄ba auribꝰ ⁊ loca ocul' blā-
dirēt eidē ꝯsēsit. Cūqꝫ ad bn̄dictū venisset dixit ei
vir dī. Ecce fr̄ malignꝰ hostꝭ semel tibi ꝑsuadē nō
potuit. Scďo nō valuit. sꝫ t̄tio suꝑauit. Tūc ille pe
dibꝰ eiꝰ aduolutꝰ se delīq̄sse īgemuit. ¶ Tothila
rex gothoꝝ expiri volēs vtꝝ vir dei ꝓphetie spm̄
hēret: cuidā suo spatario vestimēta regalia tribuit:
eūqꝫ cuꝫ oī apparatu regio ad monasteriū destina
uit: quē ille veniētē ꝯspiciēs dixit. Pone fili pone.
hoc qď portas nō ē tuū. Qui ꝓtinꝰ ī terrā cecidit. ⁊
q꞉ tāto viro illudere p̄sūpsisset expauit. ¶ Clericꝰ
qdā q a diabolo vexabat ad viꝝ dei vt sanaretur
adductꝰ ē. Cūqꝫ ab eo diabolū expulisset ait. Ua-
de ⁊ decetero carnes n̄ comedas: nec ad sacros or-
dines accedas. Quacūqꝫ āt die ad sacros ordines
accedē p̄sūpseris viribꝰ diaboli mācipaberꝭ. Cuꝫ
v̄o hoc aliquo tpe custodisset sꝫ minores suos sibi
ꝑponi ī sacris ordinibꝰ cerneret v̄ba viri dī q̄si ex
lōgo tpe oblitꝰ postposuit atqꝫ ad sacrū ordinē ac-
cessit. Quē mox is q eū reliquerat diabolus tenuit:
eūqꝫ vexare quousqꝫ aīaꝫ eiꝰ excuteret n̄ cessauit.
¶ Vir qdā duos flascōes ꝑ quēdā pueꝝ suū ad eū
misit: sꝫ ille vnū ī via abscōdit ⁊ aliū detulit: vir āt
dei cū grāꝝ actōe vnū accepit: ⁊ descēdētē pueruꝫ
admonuit dicēs. Uide fili de illo flascōe quē abscō
disti ne bibas: sꝫ īclina illū caute ⁊ īuenies qd intus
hēat: q ꝯfusus valde exiuit ab eo: ⁊ reuersus volēs
adhuc ꝓbare qď audierat: cū flasconē īclinasset ꝓti
nꝰ ď eo s̄pēs egressus ē. ¶ Quadā vice dū vir dī ī
sero cenaret mōachꝰ qdā filiꝰ ďfēsoris assistēs: ⁊ lu
cernā tenēs ꝑ spm̄ ītra se cogitare cepit. quis ē hic
cui ego māducāti assisto: lucernā teneo: s̄uitiū īpē-
do? Quis sū ego vt isti s̄uiā? Cui statī vir dī ait. si-
gna cor tuū fr̄. signa cor tuū: qd ē qď loq̄rꝭ? Uoca-
tisqꝫ frībꝰ lucernā iussit ď māibꝰ eiꝰ tolli: ⁊ ipꝫ iussit
ď mōasterio recedē ⁊ q̄eti sedē. Cū quosdā e fribꝰ
ad locū quēdā mittēt: vt ibi monasteriū ꝯstruerēt.
cōstituta die ad eos vētuꝝ p̄dixit: ⁊ q̄lit cōstrui de-
beat īdicabit: nocte v̄o eadē q̄ ꝓmissus illucesce-
bat dies monacho quē illi ꝑposuerat atqꝫ eiꝰ ꝑpo-
sito ī sōnis apparuit: ⁊ loca singl'a vbi queqꝫ edifi
cari ďbuissēt subtilit designauit. Cū āt visiōi fidē n̄
darēt ⁊ adhuc ipꝫ expectarēt tādē ad eū reuersi di
xerūt. Expectauimꝰ pr̄ vt vēires sic ꝓmiseras nec ve
nisti. Quibꝰ ille. Quare frēs ista dicitꝭ? Nunqd nō
apparui vobis ⁊ loca singula designaui? Ite: ⁊ sic ꝑ
visionē audistꝭ oīa ordiate. Nō lōge ab eiꝰ mōaste
rio due sāctimoniales femine ex nobili gn̄e erāt q̄
liguā nō restrīgebāt: sꝫ eū qui eis p̄aticauit s̄er-

monibꝰ sepe ad iracūdiā ꝓuocabāt. Qui cum hoc viro dī rettulisset mādauit eis dicēs. Restringite linguā vrāz: alioqn excōmunicabo vos. Quā excōmunicatiōis sētētiā nō ꝓferēdo ītulit s; ītentādo. Ille aūt nihil mutate ītra paucos dies defūcte sūt ⁊ ī ecclesia sepulte: vbi dū misse celebrarent: ⁊ diaconꝰ ex more diceret. Qui nō cōicat exeat foras: nutrix eaꝝ q̄ ꝓ eis sēp oblationē offerebat: eas de sepulchris suis ꝓgredi: ⁊ exire ecclesiaz videbat. Cūqz scō Benedicto nunciatū eēt: ille manu sua oblationē dedit dicēs. Ite ⁊ hanc oblationē ꝓ eis offerte: ⁊ vlterius excōicate nō erūt. Qd cū factū fuisset: ⁊ diaconꝰ ex more clamaret: ab ecclesia de cetero exire vise nō sūt. ¶ Monachꝰ qdā cū ad visitādos parētes exisset sine benedictiōe: ⁊ ea die q̄ ad eos ꝑuenit dfūctꝰ fuissz: ⁊ sepultū semel ⁊ bis terra eiecissz: parētes eiꝰ ad eū venerūt: ⁊ vt ei suam bn̄dictionē īpēderet rogauerūt: tūc corpꝰ dn̄i accipiēs ait. Ite ⁊ hoc supra pectꝰ eiꝰ ponite cūqz sic sepulture tradite. Qd cū fcm̄ fuissz susceptū corpꝰ terra retinuit nec vltra ꝓiecit. ¶ Quidā mōachus ī mōasterio manere n̄ valēs viro dei tm̄ institit: donec ipz iratꝰ abire ꝑmisit: q mox vt d monasterio exijt apto ore draconē ī itinere īuenit. quez cū deuorarē vellet clamauit dicēs. Currite qr draco iste me vult dūorare. Currētes aūt frēs draconē minime īuenerūt: s; trementē atqz palpitātem monachū ad mōasteriū reduxerūt: q statī ꝓmisit se nūqz de mōasterio recessurū. ¶ Quodā tpe dū totā illā ꝓuīciā fames valida occuparet: ⁊ vir dī oīa q̄ īuenire potuerat egētibꝰ tradidissz ita ꝙ nihil ī mōasterio p̄ter modicū olei ī vase vitreo remāsisset: iussit cellario vt illd modicū olei: cuidam egēti daret: s; īplere cōtēpsit: eo ꝙ nihil olei fribꝰ remanebat. Qd vt vir dei cōperit vas vitreū cū oleo ꝑ fenestrā ꝓijci iussit ne qd ī mōasterio ꝑ iobediētiā remaneret. Proiectū itaqz cū sup īgētia saxa cecidisset: nec vas fractū nec oleū ē effusū. Qd ille leuari iussit ⁊ dari ītegrū postulāti. Mōachūz autē illū de obediētia ⁊ diffidētia īcrepās se ī orationē dedit: ⁊ cōtinuo quoddā magnū doliū qd ibi erat: oleo plenū fuit qd adeo excreuit vt ꝑ pauimētū effluere videret. ¶ Quadā vice ad visitādū sororē suā descēderat. cū aūt ad mēsā sederet rogauit eū vt secū illa nocte maneret. Cui cū ille nulla tenꝰ acqesceret illa caput ī māibꝰ dn̄z rogatura īclinauit. Cūqz caput leuasset tāta corruscatiōis ⁊ tonitrui vtꝰ tātaqz īundatio pluuie erupit: vt nec qdē pedē mouere potuisset: cū tn̄ āte serenitas mira eēt. Illa.n. que lachrimaꝝ fluuios fudit: serenitatē aeris ad pluuiā cōuertit ⁊ traxit. Cui vir dei ꝯtristatꝰ ait. Parcat tibi oīps ds soror. Quid ē qd fecisti? Cui illa. Rogaui te ⁊ audire noluisti. Rogaui dn̄z ⁊ exaudiuit me. Modo ergo egredere si potes: sicqz fcm̄ ē vt totā illā noctē ꝑuigiles ducerēt. atqz ꝑ sacra eloqa sese vicaria relatiōe satiarēt. Tūc ecce post triduū cū ille ad mōasteriū redisset eleuatis oculis aīaz sororis sue ī specie colūbe celi secreta penetrātē aspexit. Qui mox corpꝰ eius ad mōasteriū iussit deferri ⁊ ī monumēto qd sibi ꝑparauerat collocari. Quadā nocte cū ꝑ fenestram cōspiceret ⁊ dn̄z exoraret: vidit fusā lucē dsup cunctas noctis tenebras effugasse: subito aūt totꝰ mūdus velut sub vno solis radio collectꝰ: āte oculos eiꝰ adductꝰ ē ibiqz aīaz Germani epī capuani ad celū deferri vidēs māifeste postea cōperit ꝙ eadē hora a corpore migrauit. ¶ Eodē āno quo d hac vita erat exiturꝰ obitꝰ sui diē fribꝰ denūciauit. Ante septimū vo diē sui exitꝰ aperiri sibi sepulchruz iubet. Qui mox febribꝰ correptꝰ cū ꝑ singulos dies lāguor īgrauesceret septīo die ī oratoriū se portari fecit: ibiqz exitū suū dominici corporis ⁊ sāguinis ꝑceptiōe muniuit: atqz īter discipuloꝝ manus imbecillia mēbra sustētās erectis ī celū manibꝰ stetit: ⁊ vltimū spm̄ inter vba orōnis exufflauit. Ipsa die duobꝰ fribꝰ vni ī cella morāti: alteri lōge posito: eadē reuelatio mōstrata ē. Viderūt nāqz viam pallijs stratā atqz īnumeris coruscare lāpadibus a cella sancti Benedicti versus oriētē vsqz ad celū tēdētē. Cui venerādo habitu vir clarꝰ desuper assistēs cuiꝰ eēt via quā cerneret reqsiuit. Qui cū se nescire dicerēt ait. Hec ē via qua dilectꝰ dn̄i benedictꝰ celū ascēdit. Sepultꝰ vo ē ī oratorio sācti Joānis baptiste qd destructa ara apollinis ipe cōstruxit. Floruit circa annum dn̄i.518. tēpore iustini senioris.

¶ De sancto Patricio.

Patritius qui cepit circa ānū dn̄i .270. dū scotorū regi d xp̄i passiōe p̄dicaret stās āte eū ⁊ apodiās se sup ferulā quā manu tenebat: ⁊ casu pedi regis supposuerat cū aculeo pedē ꝑforauit. Rex vero credēs scm̄ epm̄ ex īdustria hoc facere ⁊ se aliter fidē xp̄i nō posse suscipe: nisi similia ꝓ xp̄o pateret patiēt sustinuit. Scūs hoc tādē ītelligēs obstupuit ⁊ p̄cibꝰ regē sanauit: ac toti ꝓuīcie obtinuit ꝙ nullū venenosū aīal ibidē possit viuere. Qd n̄ solū obtinuit imo ēt ligna ⁊ coria illiꝰ regiōis cōtraria vt dr̄ sūt veneno. ¶ Quidaz vir ouē ꝯuicini sui furatꝰ fuerat ⁊ comederat: ⁊ cū vir scūs sepiꝰ hortaret satisfacere furez qcūqz ille eēt: ⁊ nullꝰ cōpareret: dū totꝰ pplus ad eccl'iā cōuenissz ī vtute iesu xp̄i p̄cepit: vt ī cuiꝰ vētrē ouis ītrasset corā oībꝰ balatū daret. Qd ⁊ factū ē: ⁊ egit reꝰ penitētiā: ⁊ alij a furtis sibi cauebant. Erat ei ēt cōsuetudo oēs cruces q̄s videbat dnote venerari: s; āte qzdā crucē magnā ⁊ pulchrā īuisā p̄terijt. A suis aūt socijs āmonitꝰ cur illā n̄ viderit ⁊ īclinauerit: dū p̄cibꝰ a dn̄o reqreret cuiꝰ eēt audiuit vocē de sub terra. Nō vidisti qr hic sepultꝰ sū paganꝰ ⁊ signo crucis īdignꝰ. Vn̄ fec crucē illā īde tolli. Cū.b. patriciꝰ ꝑ hiberniā p̄dicaret: ⁊ fructū ibi ꝑmodicū faceret: rogauit dn̄z vt aliqd signū ostēderet: ꝑ qd vl' territi peniterēt. Jussu igit dn̄i ī quodā loco circulū magnū bacculo dsignauit. Et ecce terrā ītra circulū se apuit: ⁊ puteꝰ maximꝰ ⁊ ꝓfundissimꝰ ibidē apparuit. Reuelatūqz ē.b. patricio: ꝙ ibi qdā purgatorij locꝰ eēt: ī quē qsqs vellet descēdere alia sibi penitētia nō restaret: nec aliud ꝓ peccatis purgatoriū sētiret. plerīqz autē īde nō redirēt ⁊ q redirēt eos a mane vsqz ī seqūēs mane

ibidẽ morã facere oporteret. Multi igit̃ igrediebãt
q de cetero ñ reuertebãt̃. Post lõgũ igit tp̃s mor
tuo patritio vir qdã nobil' noĩe Nicola⁹ q pccã mł'
ta cõmiserat cũ eũ pccõꝝ suoꝝ pẽiteret: ⁊ purgato
riũ sci patricij sustinere vellet: cũ ãtea qndeci die
b⁹: vt oẽs faciebãt: se ieiunijs macerasset aperto
ostio cũ claue: q̃ i q̃dã abbatia s̃uat̃: i p̃dictũ puteũ
descendit: ⁊ qdõdã ostiũ a latere ip̃i⁹ inuenit. In qđ
igrediẽs cũ qdõdã ibi oratoriũ reppirisſꝫ qdã mõa-
chi albis iduti oratoriũ itrauerũt ⁊ officiũ faciẽtes
Nicolao dixerũt vt cõstãs eẽt: q2 mł'ta diaboli ten
tamẽta eũ pcurrer̃ oporteret. Cũ ãt ille pqreret ꝙ
adiutoriũ ꝯ hoc hr̃e possꝫ dixerũt. Cũ te pẽis af-
fligi sẽseris ꝓtin⁹ exclama: ⁊ dic. Jesu xp̃e filij dei
viui misere mihi peccatori. Recedẽtib⁹ igit̃ p̃di-
ctis viris ꝯtinuo adsũt dmones: ⁊ vt reuertat̃ ⁊ si
bi obediat p2io sibi blãdis ꝓmissionib⁹ p̃suadẽt: as
serẽtes ꝙ eũ custodiẽt ⁊ ad ꝓpria icolumẽ pducẽt
Sꝫ cũ eis ille nullaten⁹ obedire vellet ꝓtin⁹ diuer
saꝝ feraꝝ audiuit voces: parit̃ ⁊ mugit⁹: ac si oĩa
elemẽta cõcuterẽt̃. Ad qđ cũ ille terrore horribili
palpitaret. Jesu xp̃e fili dei viui misere mihi pec-
catori ꝓtinus exclamauit: ⁊ stati oĩs feraꝝ illaꝝ tu
mł'tus terribilis cõqeuit. Duct⁹ ẽ ide ad aliũ locũ
⁊ ibidẽ adest dmonũ mł'titudo dicẽtiũ sibi. Putas
ꝙ man⁹ nr̃as euaseris: Neq̃q̃ꝫ. sed nũc poti⁹ icipi
as affligi ⁊ torq̃ri. Et ecce qdã maxim⁹ ignis ⁊ ter
ribilis ibidẽ appuit. Dixerũtqꝫ ei demones. Nisi
nobis ꝯsẽseris i illũ ignẽ te iactabim⁹ ꝯburendũ.
Qđ cũ ille renueret ipsũ acceperũt ⁊ i illũ ignẽ ter
ribilẽ ꝓiecerũt: vbi dũ cruciaret̃ ꝓtin⁹ exclamauit
Jesu xp̃e ⁊c̃. statiqꝫ ignis extict⁹ ẽ. Ad aliũ dñiqꝫ lo
cũ duct⁹: vidit quosdã viros i igne cremari ⁊ lami
nis ferreis cãdẽtib⁹ a demonib⁹ vsqꝫ ad viscera
flagellari. Aliosqꝫ vẽtres habẽtes deorsũ terrã p̃
dolo2 mordere: ⁊ clamare: parce: pce: quos tũc de
mones graui⁹ flagellabãt. Aliosqꝫ vidit quoꝝ mẽ-
bra s̃pẽtes vorabãt: ⁊ bufones ignitis aculeis coꝝ
viscera extrahebãt. Qui cũ eis assẽtir̃ nollet: i eun
dẽ ignẽ ⁊ penas ꝓijcit̃: ⁊ eisdẽ laminis ⁊ penis fla
gellat̃. Sꝫ cũ ille exclamasset. Jesu xp̃e. ⁊c̃. a pena
p̃dicta ꝓtin⁹ liberat⁹ ẽ. Deĩde ducit̃ ad quẽdã lo-
cũ: vbi hoĩes i sartagĩe frigebant̃: vbi rota maxĩa
erat vncinis ferreis ignitis plena: i qb⁹ p diuersa
mẽbra hoĩes erãt suspẽsi. Que tã velocit̃ voluebat̃
ꝙ globũ igneũ emittebat. Post hoc vidit maximã
domũ habẽtẽ foueas metallis bulliẽtib⁹ plenas.
Jn qb⁹ alij vnũ pedẽ: alij duos hñtes: alij ibi erãt
vsqꝫ ad genua: alij vsqꝫ ad vẽtrẽ: alij vsqꝫ ad pec-
t⁹: alij vsqꝫ ad collũ: alij vsqꝫ ad oculos. Sꝫ hec oĩa
pcurrẽs nomẽ dei inuocabat. Processit iteꝝ: ⁊ quẽ-
dã latissimũ puteũ ituet̃ de quo fum⁹ horribilis ⁊
feto2 itolerabilis exibat: ideqꝫ hoĩes vt ferrũ cãdẽ
tes i modũ fauillaꝝ exibãt: sꝫ demõẽs eos reimpĩ
gebãt. Dixerũtqꝫ ei demõẽs. Loc⁹ ille quẽ cõspi-
cis ẽ ifern⁹ i quo dñs nr̃ beelzebub habitat. Jn ip̃ꝫ
igit̃ puteũ te iactabim⁹ si nob assẽtire recusas. post
q̃ꝫ aũt illuc iactat⁹ fueris nullũ ide remediũ euadẽ
di obtinebis. Quos dũ ille audire cõtẽneret. ip̃m
arripiẽtes i p̃dictũ puteũ iactauerũt: q tã vehemẽ

ti dolor̃ absorpt⁹ ẽ: vt fere oblit⁹ fuerit nomẽ dñi
inuocar̃: sꝫ dũ ille ad se r̃diẽs iesu xp̃e ⁊c̃. exclamassꝫ
corde: q2 voce ñ poterat: ꝓtin⁹ ide illesus exiuit: ⁊
oĩs dmonũ mł'titudo tãq̃ꝫ victa euanuit. Duct⁹ igi
tur ad locũ aliũ vidit quẽdã põtẽ sup quẽ eũ trãsir̃
opõtebat. Quiqdẽ erat strictissim⁹ ⁊ istar glaciei po
lit⁹: ⁊ lubric⁹: sub quo fluui⁹ igẽs sulphure⁹ ⁊ igne⁹
fluebat. Sup quẽ trãsir̃ dũ se posse oĩno dsparet:
tñ recordat⁹ vbi qđ eũ de tot malis eripuit ꝯfidẽt
accessit: ⁊ vnũ pedẽ sup põtẽ ponẽs iesu xp̃e ⁊c̃ di
cere cepit. Valid⁹ ãt clamo2 adõ eũ terruit: vt sub
sister̃ vix valeret: sꝫ p̃dictũ vbũ ꝓtulit ⁊ secur⁹ mã
sit. Deĩde aliũ pedẽ posuit ⁊ eadẽ vba iterauit: ad
quẽlibꝫ ẽt passũ eadẽ vba ꝓtulit: ⁊ sic secur⁹ trãsiuit
Cũqꝫ ergo trãsissꝫ: i qdõdã pratũ amenissimũ dũcit
vbi diuersoꝝ floꝝ mira suauitas redolebat. Et ec
ce duo speciosi iuuenes ei apparuerũt: q ip̃ꝫ vsqꝫ
ad quãdã ciuitatẽ speciosissimã ex auro ⁊ gemmis
mirabilr̃ rutilãtẽ pduxerũt. De cui⁹ porta odo2 mi
rabil' emanabat: q illũ adeo recreauit ꝙ nullũ do
lorẽ vel fetorẽ sẽsisse videbat̃. Dixerũtqꝫ ei ꝙ illa ci
uitas padis⁹ eẽt i quã cũ Nicola⁹ itrare vellet di
xerũt ei p̃dicti iuuenes ꝙ p2io ad suos rediret: ⁊ p
loca que venerat eũ redire oporteret. Demões tñ
eũ ñ lederẽt: sꝫ eo viso territi fugerẽt: ⁊ ꝙ post tri-
gita dies i pace qesceret ⁊ tũc illã ciuitatẽꝫ ciuis p
petu⁹ itroiret. Tũc Nicola⁹ ide ascẽdẽs: in loco p
quẽ ascẽdit se r̃stitutũ iuenit: ⁊ oĩa oĩb⁹ que sibi cõ
tigerãt narrãs post trigĩta dies i dño felicit̃ requi
euit. ¶ De sancto vincẽtio confessore.

b Eatus vincentius

clarissima hispanie ciuitate valẽtia: ⁊ ex ferrarioꝝ ãti
qua honestaqꝫ familia duxit originẽ pa-
rẽtib⁹ tã vita q̃ꝫ ꝓgẽie vtiqꝫ famosissim⁹ ort⁹. Quã
t⁹ ãt ⁊ q̃lis futur⁹ eẽt duplici idicio matri ostẽsũ ẽ
Primũ qdẽ fuit ꝙ cũ mr̃ ei⁹ singulos filios quos
genuerat ñ sine magna vteri molestia gestassꝫ. Vi
cẽtio tñ grauida oneris molestia carebat: ⁊ tanta
erat ei vẽtris agilitas ⁊ corporis robur ac si p̃gnãs
ñ fuissꝫ. Alteꝝ fuit ꝙ dũ d eodẽ grauida foret: tãq̃ꝫ
latrãtis canis voces ex vtero suo emitti sepi⁹ au-
diuit. Cũqꝫ a mł'tis dei s̃uis ⁊ p̃serti a valentie ci
uitatꝭ ep̃o peteret qd huiusmõi latrat⁹ significarẽt
r̃nsũ ẽ ei nihil aliud fore nisi ꝙ eẽt ifãtẽ paritura q
suo tp̃e futur⁹ eẽt vbi dei p̃dicato2 tã doctrĩe q̃ꝫ vi
te ĩtegritate ac fame celebritate i toto terraꝝ orbe
clarissim⁹. Nato dĩde ifãte ⁊ quodã diuino p̃sagio
ei noĩe imposito: postq̃ꝫ attigit etatẽ quo litteris ⁊
morib⁹ iformari potuit: miꝝ i modũ breui tp̃e cla-
rus euasit tam morum elegantia q̃ꝫ peritia litte
rarum. Tante religionis erat ꝙ inter seculares
valentie nemo erat qui eo sepius aut ecclesiarum
limina frequentasset aut auidius predicatorum
doctrĩaꝫ audissꝫ: vel crebri⁹ ieiunassꝫ. Et iuxta il-
lud p̃s. Cũ scõ scũs eris ⁊c̃. Proboꝝ hominũ vesti
gijs iherebat p̃uoꝝ ꝯsortia dũitãs. Paupib⁹ ac mi
seris corde ꝯpatiebat̃: facultatũ suaꝝ portionẽ ad
mĩstrãs. Postea vo celesti rore ꝑfus⁹: agens 18. an
nũ. elegit sub regula ⁊ istitutis fratrũ p̃dicatorum

viuere: ſũptoqꝫ hītu ſingulariſſime legere ſtuduit
ſci p̄ris ſui dñici geſta: vt. vꝫ. illa ī p̄mis ītelligeret
ī qbꝰ ſuũ ducē imitaturꝰ eēt. Inter alia itaqꝫ exēpla
p̄riarche ſui operā dedit lectōi ſacraꝝ ſcripturaꝝ ⁊
theologie facl̄tati vt tp̄e opportuno poſſet xp̄i euā
geliũ lōge lateqꝫ diffūdere. Miſſus deniqꝫ illerdā
ciuitatē ⁊ liberaliũ artiũ ſciētijs adeptis decurſoqꝫ
legitimo tp̄e theologoꝝ ꝯſortio eſt adiūctus. Poſt
hoc v̄o valentiā a fr̄ibus reuocatus. doctrinā etiā
quā ſũma auiditate hauſerat feruēter diſſeminare
cepit. Ad quā docti pariter ⁊ indocti ꝯfluere cepe-
rūt. Deīde vero ob eiꝰ v̄tutes mirificas ⁊ eximie
ſcitatis nomē effugere nō potuit quo minꝰ ꝑ duos
annos ſũmũ pōtificē ſeq̄ret: eſſetqꝫ cōfeſſor ſuus ⁊
magiſter ſacri palatij. deniũ apud auinionē ei gra-
uiſſimis febribꝰ occupato xp̄s mira quadā claritate
coruſcās apparuit: mittēs eũ ad euāgelizādũ per
vniuerſas occidētis regiones maxime vt nūciaret
iudicij diē tp̄ibꝰ nr̄is eſſe ꝓpinquũ. Et poſt multa
qbꝰ eũ ꝯſolatꝰ ē ⁊ īſtruxit extendēs manũ: maxillā
eiꝰ leniter tetigit ī ſignũ ſingularis familiaritatis.
Quo diſcedente ab eo ſurrexit de lecticulo ſanus
moxqꝫ ſe ſuccīxit vt xp̄i legatōez diligēter exeq̄ret
Peragratis aūt galliaꝝ ⁊ hiſpaniaꝝ locis vniuer-
ſis v̄bũ dei vbiqꝫ diſſeminādo ꝑuenit ad italiā diſ-
curſiſqꝫ aliqbꝰ lōbardie ciuitatibꝰ a Ioanne rege
ī hiſpaniā ē reuocatꝰ: ⁊ fcō ibi aīaꝝ vberrimo fru-
ctu migrauit ad īſulas baleares: q̄ alio noīe maiori
ca ⁊ minorica nūcupāt̄. Rex p̄terea granate regio
nis vtiqꝫ ſaracenoꝝ ad eundē legatione deſtinata:
petiuit vt ⁊ ſibi xp̄i euāgeliũ p̄dicare dignaret̄. Au
dierat. n. de fama ipſiꝰ. Scũs v̄o vicētiꝰ letꝰ ꝓfici-
ſcens: cũ iā ſaracenoꝝ multitudinē baptizare vel-
let quā cōuerterat: ſatrapis hoc egre ferētibꝰ ſug-
geſtũ ē regi: vt vicētiũ de regno expelleret: aliogn
regnũ amitteret. Quāobrē ſcũs cōfeſſor vicētiꝰ ne-
ceſſitate coactꝰ relictis icredulis ad docēdos cre-
dulos ſe cōuertit. Ex quo v̄o diſcurrendo p̄dicare
cepit talē ſi viuēdo modũ tenuit. Nocturnũ tp̄s bre
ui deguſtato ſōno: orōnibꝰ ⁊ lectōibus occupabat.
Quotidie poſt miſſe celebrationem p̄dicabat Car
nes nō niſi īfirmitate cogēte ex quo ordinē ītrauit
nō comedit: vno tātũ ferculo cōtentꝰ iuxta apl̄i v̄-
bũ: modico vino ⁊ hoc multũ linfato vtebat̄: ieiu-
nijs ⁊ abſtinētijs carnē ſuā acrit̄ domabat ob hoc
tanq̄ alteri danieli dñs dedit vt etiā ſp̄ũ ꝓphēti-
co polleret. Lecti mollicie declinās ſuꝑ ſarmenta:
palleas: aut vili ſacco iacebat: dũ aūt ī ꝑagratōibꝰ
ſuis a nobilibꝰ molle ſtratuꝫ ſibi pararet̄ declinato
illo occulto potius ſuꝑ tabulas accūbere eligebat.
Mos etiā ſcō a iuuētute ſua fuit funiculis corpus
ſuũ ſingulis noctibus flagellare. In celebratōe v̄o
miſſe tātꝰ erat ī eo deuotōis feruor erga euchari-
ſtie ſacr̄m: q ante cōmunionē vberrime flebat. Tā
ta etiā fuit ei ī lachrymādo dulcedo vt tēperare ſe
a lachrymis illi moleſtiſſimuꝫ foret. Tante deniqꝫ
māſuetudinis extitit: vt nemo eũ niſi contra vicia
iratũ viderit. Erat. n. ī vicioꝝ rep̄hēſione t̄ribilis
ad ſe cōcurrētiũ ſuſceptor humilis. Patiens ſupra
modũ ī laboribꝰ tolerādis. Apud p̄ncipes tāte fuit
auctis vt ī ſedādis eoꝝ diſceptatōibꝰ eiꝰ ſnīa p̄ua
leret. Fructꝰ v̄o v̄boꝝ eius tātꝰ fuit: vt flagitioſorũ
hoīuꝫ īnumerabilē multitudinē ad deũ cōuerterit
Cōtra iudeos acutꝰ: copioſus: acerqꝫ p̄dicator fuit
ſcripturaꝝ enigmata q̄ꝫtũ hoī fas ē eiſdē reſerāſ. ꝓ
pter qd̄ ī diuerſis hiſpaniaꝝ locis ſupra viginti ⁊
q̄nqꝫ milia ex ipſiſ baptizari fecit. Saracenoꝝ etiā
octo milia ad vere fidei agnitōez: p̄dicatōe ſua tra
xit. Diſcordes quoſcũqꝫ iuenit nō p̄us defuit do-
nec cōcordes faceret. Int̄ cetera v̄o ſp̄ũs ſci dona
liguaꝝ dona ꝓmeruit. Nā cũ multis ⁊ diuerſis po
pulis mr̄na ligua p̄dicaret ab oībus ⁊ ſingulis di-
ſticte ⁊ ꝑſpicue itelligebat̄: ac ſi ſinguloꝝ ligua p̄di
caſſet. Mortuos etiā vite reſtituit: mutis loq̄lā: ſur
dis auditũ: cecis viſũ: leproſis mūditiā: paraliticis
ſoliditatē: manuũ īpoſitōe ac p̄cibus īpetrauit. vbi
cũqꝫ ⁊ ī quocũqꝫ imundos ſp̄ũs iuenit: ab obſeſſis
corporibus effugauit. Agente aūt etatis ſue anno
ſeptuageſimo octauo licet ſenio cōfractus: vigilijſ:
ieiunijs ac diuinis laboribꝰ attritus: bacculo vtēs
ꝑ biēniũ ī britānia cōmoratus eſt. Ubi tñ v̄bum dei
annūciare nō deſtitit: nec ꝯſueta ordinis exercitia
p̄termiſit. Oībus amabilis: venerabilis: gratus: ca
rus ⁊ benignus: pater erat orphanoꝝ ac pupilloꝝ:
viduaꝝ defenſor. paupeꝝ ⁊ miſeroꝝ omniuꝫ opti-
mus cōſolator. Tandē eius ſocio ī ciuitate vene-
tenſi defuncto: viro vtiqꝫ ſcitate predito: graui fe-
bre correptus eſt. Receptis demũ eccleſie ſacr̄is ⁊
exhortatis ſingulis ad eũ ꝯcurrētibus: corā poſitis
fr̄ibus ordinis: ac illuſtri ducíſſa britānie ſancto vi
ro plurimũ deuota ⁊ ſacerdotũ ac laicorũ multitu-
dine copioſa: deuote petiuit ī cōuentu ordinis eiꝰ
corpuſculũ ſepeliri. diſpēſationem totalē preſiden
tibus ⁊ fr̄ibus ordinis reliquēs. Nonis aprilis ho
ra veſꝑarũ: āno domini. M. cccc. xviij. feliciter ī
dño obdormiuit. ¶ Illo nāqꝫ in tp̄e quo vincēti-
tius ꝑ lōbardiā diſcurrēdo p̄dicaret: ſanctus Ber
nardinus de ſenis frater ordinis minorũ vir boni
emulator zelatorqꝫ aīarũ ꝑmaximus ſecutus vicē
tiũ eſt ⁊ ſermones eius frequētare cepit. Secutus
ꝓfecto euꝫ eſt nō duplici corde: ſꝫ ſimplici ⁊ humili
ꝓut decet ſcōs. Secutꝰ eũ eſt nō dolo cōcitatus vt
aliqui iniqui faciūt ⁊ īuidi. ſꝫ amore charitatis du-
ctus ⁊ zelo aīarũ. Secutꝰ ē eũ: nō vt eũ caꝑet ī ſer
mone prout phariſei faciebant chriſto domino: ſed
que non audierat audiret et vt formam adiſceret
predicandi: qua poſtmodum ſe exercitaret homi-
nibus ad ſalutem. Scriptum nanqꝫ eſt. Audiens
ſapiens ſapientior erit. Bernardinus poſtea de-
niqꝫ vincentio in predicando famoſiſſimus p̄dica-
tor ſucceſſit ꝓut totus nouit mūdus. Nā ante vin
centium ⁊ Bernardinum a temporibus ſanctorũ
Dominici ⁊ Franciſci complicati erant libri ver-
bi dei ⁊ clauſi: quia non erat predicans aliquis cō-
tra vicia. Sicqꝫ in maligno poſitus: et in peccatis
totus iacebat mundus: ſceleribus vndiqꝫ inuolu-
tis multis. Quamobrem chriſtus dominus digne
et merito cum ad euangelizandum mittit vin-
centium inter cetera precepit ei predicare et an-
nunciare iudicij diem eſſe propinquum. Poſt

Bernardinū nēpe spū diuino plures excitati sunt
vbi dei ꝑdicatores ꝓut cernimus oēs. Et nec hoc
silētio ptrāseūdū est: qꝛ si Bernardinꝰ vicētiū se-
cutꝰ nō fuisset: qs magnalia dei q̄ ꝑ vicētiū fcā ge-
staqꝫ sūt nobis annūciasset. Nā ordo ꝑdicatoꝝ pa-
ꝝut nihil de vicētio ꝟtutibusqꝫ ac miraculis eiꝰ se-
sisset aut scripto mādasset. Sꝫ Bernardinus nō i-
gratꝰ exꝛis grāz ⁊ gl'iāz sui magrī ꝓmouit. cū ꝑdi-
cādo testimoniū veritati ꝑhibuit ꝟtutes ⁊ miracu
la referendo necnō i ꝑuato ⁊ etiā i publico xp̄i dn̄i
⁊ vicentij magnalia publicādo. Sicqꝫ agit sincera
charitas ⁊ vera frn̄itas. ¶ De dn̄ica anūciatōe.

a **Annunciatio** dn̄ica dr̄ qꝛ i tali
die ab angelo ad
uētꝰ filij dei i carnē fuit annūciatꝰ. Cō-
gruū.n. fuit vt icarnatōez filij dei ꝑcede
ret angelica annūciatio triplici rōne. Primo rōne
ordinis ꝯnotādi vt.s. ordo reparatōis rn̄deret ordi
ni ꝑuaricatōis: vn̄ sic diabolꝰ tētauit ml'ierē vt eā ꝑ
ꝑhēt ad dubitatōez: ⁊ ꝑ dubitatōez ad ꝯsēsū: ⁊ ꝑ ꝯsē
sū ad lapsū: sic angelꝰ nūciauit ꝟgini: vt nūciādo ex-
citaret ad fidē: ⁊ ꝑ fidē ad ꝯsensū ⁊ ꝑ cōsensū ad cō
cipiendū dei filiū. Scḋo rōne ministerij angelici.
qꝛ.n. angelus ē dei minister ⁊ fuꝰ: ⁊ btā ꝟgo electa
erat: vt eēt dei mr̄: cōgruū est ministrū dn̄o famu-
lari. Cōueniēs ergo fuit vt btē ꝟgini annūciatio ꝑ
angelū fieret. Tertio rōne lapsus angelici reparā-
di. Qꝛ.n. icarnatio nō tm̄ faciebat ad reꝑatōez hu
mani lapsus: sꝫ ēt ad reꝑatōez ruine angelice iō an
geli nō debuerūt excludi. Vn̄ sicut sexꝰ mulierꝝ nō
excludit a cognitōe mysterij icarnatōis ⁊ resurre
ctōis: sic ēt nec āgelicꝰ nūciꝰ: imo ds̄ vtrūqꝫ angelo
mediāte nūciat mulieri.s. icarnatōez ꝟgini Marie
⁊ resurrectōez magdalene. Cū ergo ꝟgo btā a tertio
āno etatꝭ sue vsqꝫ ad q̄rtūdecimū ānū i tēplo cum
alijs ꝟginibꝰ extitisset: ⁊ votū de ꝟuanda castitate
emisisset: nisi ds̄ al'r disponeret: eā Joseph despō-
sauit dn̄o reuelāte ⁊ Joseph ꝟga frōdēte: sic i histo
ria de natiuitate btē ꝟgis plenius cōtinetur ⁊ i beth
leē vnde oriūdus erat necia nuptijs ꝓuisurꝰ iuit.
Ipsa ꝟo i Nazareth i domū parentū redijt. naza-
reth iterp̄tatur flos. Vn̄ dic̄ Ber. qꝛ flos nasci voluit
de flore i flore ⁊ florꝭ tp̄e. Ibi igr̄ ei angelus appa-
ruit ⁊ ipsā salutauit: dicēs. Aue grā plena dn̄s te-
cū ⁊c̄. Ber. Inuitat nos ad Marie salutationem
Gabrielis exēplū. Joānis tripudiū: ⁊ resalutatōis
lucrū. ¶ Sꝫ hic ꝑmo videndū ē: q̄re dn̄s mr̄ez suā
voluit desp̄osari. Sup hoc assignat Ber. tres rōes
dicēs. Necio desp̄osata ē Maria ꝟgo Joseph: q̄m
ꝑ hoc mysteriū a demonibꝰ abscōditur ⁊ a sp̄oso ꝟgi
nitas ꝯprobatur. ⁊ ꝟginis tā verecūdie: qꝫ fame ꝓui
detur. Quarta est vt ab oī gradu mulierꝝ opprobriū
tolleretur.s. a ꝯiugatꝭ: ꝟgibus: ⁊ viduis. Vn̄ ipsa ꝟgo
i hoc triplici statu fuit. Quīta rō vt viri ministerio
vteretur. Sexta: vt mr̄imonij bonū cōprobaretur. Se
ptima: vt ꝑ viꝝ genealogie series texeretur. Dixit
ergo angelus. Aue grā plena. Ber. In vētre grā
deitatꝭ: i corde grā charitatꝭ: i ore grā affabilitatꝭ: i
manibꝰ grā mīe ⁊ largitatꝭ. Idē. Vere plena grā:
qꝛ de plenitudine eiꝰ capiūt vniuersi captiui redē-
ptōez: tristes ꝯsolatōez: pctōres veniā: iusti grām:
angeli letitiā: deniqꝫ tota trinitas gl'iāz. filius hois
humane carnis substātiā. Dn̄s tecū: dn̄s pater te-
cū: q genuit quē ꝯcipis: ⁊ dn̄s spūs scūs de quo cō-
cipis: ⁊ dn̄s filius tecū quē carne tua iduis: sicut di
cit Ber. Bn̄dicta tu i mulieribus. i. sup oēs mulie
res: qꝛ.s. erꝭ mater: ꝟgo mater: ⁊ mater dei. ¶ Tri
plici maledicto mulieres subiecte erāt.s. maledicto
opprobrij. maledicto peti: et maledicto supplicij.
Maledicto opprobrij quo ad nō ꝯcipiētes. Vn̄ di
xit Rachel. Abstulit ds̄ opprobriū meū. Maledi-
cto peti quo ad ꝯcipiētes. Vn̄ psalmus. Ecce i ini
quita. con. sū. ⁊c̄. Maledicto supplicij quo ad par-
turientes. Vn̄ genesis. In dolore paries. ⁊c̄. Sola
aūt ꝟgo Maria bn̄dicta est iter oēs mulieres. cuiꝰ
ꝟginitati fecūditas additur: ⁊ fecūditati i conceptu
scitas: ⁊ scitati i partu iocūditas. Dr̄ ergo grā ple-
na sicut dicit Ber. propter q̄tuor q̄ fulserunt i eius
mēte: q̄ fuerūt deuotio humilitatis reuerētia pu-
doris: magnitudo credulitatꝭ: martyriū cordis. Dr̄
dn̄s tecū ꝓpter alia quatuor que ei fulserūt e celo:
sicut idē dicit: que sunt marie scificatio: angelica sa
lutatio: spūs sci superuentio: filij dei icarnatio. Dr̄
etiā benedicta tu i mulieribus ꝓpter alia quatuor
que sicut idē dicit fulserūt i eius carne: qꝛ.s. fuit vir
ginitatis ꝑmiceria: sine corruptōe fecūda: sine gra-
nedine grauida: ⁊ sine dolore puerpa. Que cū au-
disset turbata est in sermone eius: ⁊ cogitabat q̄lis
esset ista salutatio. Hic apparet laus btīssime virgi
nis i auditu: i affectu: ⁊ cogitatu: In auditu lauda-
tur modestia: qꝛ audit ⁊ tacet. In affectu verecun-
dia: vnde turbata est. In cogitatu prudentia. Tur
bata est aūt de angeli sermone nō de eius visione
quoniā beata virgo angelos sepe viderat: sed nū-
q̄ꝫ talia loquentes audierat. Petrus raucii. Vene
rat iquit angelus blandus i sp̄e: sed i sermone ter-
ribilis. Unde quā leuiter sollicitauit visus: nimiū
turbauit auditus. Ber. Qḋ turbata est: fuit vere-
cūdie virginalis: qꝛ non perturbata fortitudinis:
qꝛ tacuit ⁊ cogitauit prudentie ⁊ discretōis. Et tūc
angelus confortans eam dixit. Ne timeas Maria
inuenisti enim gratiam apud dominū. Ber. Quam
gratiā: dei ⁊ hominū pacē: mortis destructionē: vi-
te reparationem. Ecce concipies ⁊ pa. fi. ⁊ vo. no.
eiꝰ Jesum. i. saluatorē: qꝛ saluū faciet populū suum
a peccatis eoꝝ. Hic erit magnus ⁊ filius altis. vo.
Ber. hic est ille q est magnus deus futurus est ma
gnus.s. magnus homo: magnus doctor: magnus
ꝓpheta. Dixit aūt Maria ad angelū. Quomodo
fiet istud: quoniā viꝝ nō cognosco. i. me non pro-
pono cognituram. Et ita fuit virgo mente: carne:
proposito. Sed ecce maria iterrogat ⁊ que iterro-
gat dubitat. Cur ergo solus Zacharias plagam
taciturnitatis icurrit: Super hoc Petrus raucii.
assignat quatuor rationes dicens. Ille pectorum
cognitor non verba sed corda preuidit. Non quid
dixerint: sed quid senserint indicauit. Erat enim
iterrogantium causa dissimilis ⁊ species peruersa
Hec contra naturam credidit: ille dubitauit pro
natura. Hec integre ordinem querit: ille que deus

vult fieri nõ posse ꝑscribit: ille ĩpellẽtibꝰ exemplis nõ ascẽdit ad fidẽ: hec sine exemplo ꝑcurrit ad fidẽ. Hec miraẗ de partu ṽginis: ille de cõceptu disputat cõiugati. Nõ ergo hec dubitat de facto: sed modũ q̃rit ⁊ ordinẽ. Nã cũ triplex sit modꝰ ꝯcipiẽdi. s. nãlis: spũalis: ⁊ mirabilis: quo istorũ cõcipiat sisc itaẗ. Et rñdẽs angelus dixit ei. Spũs sanctus supueniet ĩ te: q ipm̃ tuũ cõceptũ efficiet. Vñ ⁊ dr̃ de spiritu sancto cõceptus. Et hoc ꝓpter quatuor rõnes. Primo ꝓpter oñsionẽ eximie charitatis. vt. s. oñdaẗ ꝙ ĩeffabili dei charitate ṽbũ dei caro fcm̃ est. Joan. 3°. Sic deꝰ dilexit mũdũ ⁊c̃. Et hec rõ ẽ magistri sententiarũ. 2°. ꝓpter oñsionẽ gr̃e absq; merit𝔷 vt ꝑ hoc qd̃ dr̃ cõceptꝰ de spũ sãcto: oñdaẗ ꝙ sit ex sola gr̃a: quã nulla hoĩuz ꝑcesserũt merita. Et hec ẽ rõ Aug. 3°. ꝓꝑ ṽtutẽ opatõis: q̃r. s. opatõe ⁊ virtute spiritꝰ sc̃i ꝯceptꝰ ẽ. ⁊ hec ẽ rõ Ambro. 4°. ꝓpter motiuũ ꝯceptiõis. Et hec rõ est Hugo. de sanc. vic. Motiuũ vt ait ad conceptõez nãlem est amor viri ĩ mulierez: amor mulieris ĩ viruz. Sic ĩ ṽgine inq̃t. Quia ĩ eiꝰ corde amor spũs sancti singulariter ardebat: idõ ĩ carne eiꝰ amor spũs sancti mirabilia faciebat. Et ṽtus altis. obũbrabit. Hoc scd̃m glo. sic exponiẗ: Vmbra a lumine et corpore obiecto solet formari: ⁊ ṽgo sicut et purꝰ hõ plenitudinẽ diuinitatis capere neq̃bat. Sed ṽtus altissimi obumbrauit: dũ ĩ ea ĩcorporea lux diuinitatis corpꝰ suscepit humanitatis vt sic posset deuz pati. Hanc expositõez videẗ tangere Ber. q sic ait. q̃r deus spũs ẽ: nos vero vmbra corporis sui: tẽꝑauit se nobis vt ꝑ obiectũ viuifice carnis videamꝰ ṽbum ĩ carne: solẽ ĩ nube: lumen ĩ testa. cereũ ĩ laterna. scd̃m Ber. sic exponiẗ q̃si dicat. Illuz modum quo de spũ sancto ꝯcipies dei ṽtus xp̃s ĩ suo secretissimo cõsilio obumbrãdo occultabit: vt sibi tantũ notũ habeaẗ ⁊ tibi. Ac si dicat. Quid a me queris qd̃ ĩ te mox experieris? Scies: scies: ⁊ feliciẗ scies. sed illo doctore quo auctore. Ego nunciare missus sum ṽginalẽ cõceptũ: nõ creare. Vel obumbrabit. i. a viciorꝝ estu refrigerabit. Et ecce elisabeth cognata tua ⁊c̃. Ecce dic̃ vt ostendat hoc eẽ magnuz nouũ ⁊ vicinuz. ¶ Quatuor de causis conceptus Helisabeth Marie nũciauit scd̃m Ber. Prima ẽ cumulus letitie. Secũda ꝑfectio scie. Tertia ꝑfectio doctrine. Quarta obsequz misericordie. Dic̃. n. sic. Ideo sterilis cognate conceptus marie nũciaẗ: vt dũ miraculũ miraculo addit: gaudio gaudium cumuleẗ. Vel ideo quia profecto decebat vt verbũ mox diuulgandũ vbiq; sciret ꝑus virgo ꝑ angelũ q̃z audiret ab hoĩe ne mater dei consilijs filij videretur amota: si eorꝝ que ĩ terr𝔷 tam prope geruntur remãsisset ignara. Vel ideo potius vt dũ tunc saluatoris nũc precursoris edoceẗ aduentus rerꝝ tempus ⁊ ordinem tenens. ipsa postmodũ melius scriptoribus atq; ꝑdicatoribus reseraret veritatẽ. Vel ideo vt audiens vetulã ⁊ grauidam cognatam cogitet iuuencula de obsequio: vt si paruulo ꝓphete detur locus obsequendi domino et mirabilius miraculũ fiat de miraculo. Item Ber. Da virgo responsum festinanter. O dñ̃a respõde ṽbũ. ⁊ suscipe verbũ. ꝓfer tuũ ⁊ suscipe diuinum. Emitte trãsitoriũ: ãplectere sẽpiternũ surge: curre: apꝑi. Surge ꝑ fidẽ. Curre ꝑ deuotõez. Aperi ꝑ cõsensionẽ. Tũc Maria expansis manibꝰ ⁊ oculis ad celũ leuatis ait. Ecce ancilla dñi fiat mihi scd̃z ṽbum tuũ. Ber. Alijs ĩ ore: alijs ĩ aure: alijs ĩ manu ṽbum dei factũ fuisse memoraẗ. Marie autez fcm̃ ẽ ĩ aure ꝑ angelicam salutatõem: ĩ corde ꝑ fidem: ĩ ore ꝑ cõfessionẽ: in manu ꝑ cõtractõem: ĩ vẽtre ꝑ incarnatõem: ĩ gremio ꝑ sustentatõem: ĩ brachijs ꝑ oblatõem. Fiat mihi ſm̃ verbũ tuuz Ber. Nolo vt fiat mihi aut declamatorie ꝑdicatũ: aut figuraliter significatũ: aut imaginatorie sõniatũ: sed silenter inspiratũ: ꝑsonaliter ĩcarnatũ: corporaliẗ ĩuisceratũ: statiq; filius dei ĩ vtero illius conceptꝰ ẽ perfectus deꝰ ꝑfectus hõ. Et ĩ ipsa ꝑma die conceptõis tante sapiẽtie ac potentie extitit quãte in 30. ãno fuit. Tũc surgẽs Maria abijt in montana ad Helisabeth ⁊ cũ eam salutasset. Joannes ĩ eiꝰ vtero exultauit. glo. q̃r lingua nõ poterat aĩo exultante salutat. et sue ꝑcursionis officiũ ĩchoat. Fuit aũt in eius obseq̃o tribus mẽsibus donec Joãnes nasceret̃ quẽ manibus suis de terra leuauit: sicut in libro iustorꝝ legitur. In hac die vt diciẗ ꝑ multa temporuz curricula deus multa oꝑatus ẽ. Que q̃dam egregijs versibus sic declarauit. Salue festa dies que vlnera nostra coerces. Angelus est missus: est passus in cruce xp̃s. Est adam factus ⁊ eodez tempore lapsus. Ob meritũ decime cadit abel fratris ab ense. Offert melchisedech: isaac supponiẗ aris. Est decollatꝰ xp̃i baptista btũs. Et petrꝰ ereptus: iacobus sub herode perẽptus. Corpora sanctorũ cũ xp̄o multa resurgunt. Latro dulce tñ per xp̄z suscipit amen. ¶ Miles q̃dã diues ac nobilis seculo abrenũciauit: ⁊ ordinẽ cistercieñsiũ itroiuit: ⁊ q̃r litteras nesciebat erubescentes monachi tã nobilẽ ꝑsonã ĩter laycos deputari dederunt ei magistrũ si forte modicũ adiscere posset. ⁊ sub hac occasione ĩter monachos ꝑmaneret. S3 cũ diu cuz mag̃ro fuisset: ⁊ nihil oĩno ꝑter hec duo vocabula. Aue maria discere potuisset: hec tã auide retinuit vt quocũq; deãbularet q̃cq̃d ageret ea ĩcessanter ruminaret. Tandẽ moriẗ ⁊ ĩ cimiterio cũ alijs fratribꝰ sepelliẗ. Et ecce suꝑ eiꝰ tumulũ speciosũ excrescit liliũ: ⁊ q̃dlibet foliuz aue maria lr̃is aureis hẽbat ĩscriptũ. Currẽtes oẽs ad tã grãde spectaculũ terrã de tumulo effoderũt ⁊ radicẽ lilij de ore defũcti ꝓcedẽ repierũt. Intellexerũt ergo cuz q̃nta deuotõe illa duo ṽba dixerat: quẽ dñs tãti honore ꝓdigi: illustrauit. q̃dã miles: q̃dã castrꝝ ĩ via cõi hẽbat ⁊ oẽs trãseũtes sine mĩſatõe aliq̃ spoliabat ṽginẽ tñ mr̃ez dĩ quottidie salutabat nec ꝓ aliquo ĩpedim̃to emergẽte ab ipa salutatõe aliq̃ die cessare volebat. Accidit ãt vt q̃dã vir religiosus ⁊ scũs ĩde trãsitũ faceret. ⁊ ipm̃ ꝑdictꝰ miles ꝯtinuo expoliari iuberet. Vir ãt scũs rogauit ꝑdones vt ip3 ad dñm suũ deducãt: q̃r ad ipm̃ h3 secreta q̃ perferat. Adductꝰ ãt rogauit militẽ vt oẽs de familia sua in castro cõgregari facẽt: vt eis ṽbũ dñi ꝑdicaret. Cũ ãt ꝯgregati fuissẽt: ille ait. Nequaq̃; hic estis oẽs.

sz aliqs adhuc deest. Cui cũ oẽs se ibidẽ eẽ assere-
rẽt aiebat. diligẽter perqrite ⁊ aliquẽ inenietꝭ abeẽ
Tũc vnꝰ exclamãs ait: qm̃ solus illuc caneparius
nõ venisset. Ille aũt dixit. Vere ẽ ille q solus deest
Pro eo igr̃ cito mittit̃: ⁊ i mediũ deducit̃. Cũ aũt
vir dei vidisset reuolutꝭ tribl'r oculis caput instar
insani agitabat: nec ꝓpius accedere audebat. Vir
aũt scũs dixit ei: adiuro te ꝑ nomẽ dñi nr̃i iesu xp̃i:
vt qs sis nobis edisseras: ⁊ ob quã cãz huc venerꝭ
palã pãdas. Cui ille rñdit. Heu adiuratus ꝓdere
cogor iuitus. Ego.n. non sũ hõ sz demon: q formã
hoĩs accepi: ⁊ .14. ãnis cũ hoc milite sic ꝑmãsi. Mã
nr̃ ꝑnceps huc me misit: vt diẽ i qua hic sue Ma-
rie salutatõez nõ diceret diligẽtiꝰ obſuarẽ: vt ĩ eũ
ꝑtãte accepta ipz ꝯtinuo strãgularem: ⁊ sic i malis
opibꝰ vitã finiẽs nr̃ eẽt. Quacũqz.n. die illã saluta-
tionẽ dicebat i eũ ꝑtãtẽ hr̃e nõ poterã. Ecce ãt de
die ĩ diẽ diligẽtiꝰ obſuaui: ⁊ nullũ diẽ qn eã saluta
nerit ꝑtermisit. Hec miles audiẽs vehemẽter ob-
stupuit: ⁊ ad pedes viri dei se ꝓijciẽs veniã postu
lauit: ⁊ ĩ meliꝰ deiceps vitã mutauit. Vir aũt scũs
dixit demoni. Precipio tibi demon ĩ noĩe dñi nr̃i
iesu xp̃i vt hic abscedas: ⁊ talẽ hactenus locũ possi
deas: vbi nulli gl'iosã dei genitricẽ ĩuocãti nocere
ꝑsumas. Hec vbi iussa dedit: demõ abscedẽs eua-
nuit. Et miles virꝝ scm̃ cũ reuerẽtia ⁊ grãꝝ actõe li
berꝝ abire ꝑmisit. ¶ De scõ Timotheo.

r **Ome** celebratur natalis sci Timo-
thei q ab anthiochia romam
veniẽs sub melchiade papa a siluestro ꝑ-
sbytero q postea ep̃s vrbis effcũs ẽ: su-
sceptꝰ est offõ qđ facere tũc tp̃is etiã ipsi põtifices
formidabãt. Siluester võ nõ solũ hospitio eũ rece-
pisse gaudebat: sz etiã timore abiecto tã vitã q̃z do-
ctrinã eiꝰ laudabat. Qui ꝑ vnũ annũ ⁊ mẽses tres
docẽs xp̃i vitatẽ: cũ multi ꝑ eũ ppl'i ꝯuersi fuissent
dignꝰ martyrio tẽtꝰ a pp'lo paganoꝝ ⁊ traditꝰ tar-
quino vrbis ꝑfcõ tormẽtꝭ plagaꝝ ⁊ carcerꝭ lõga custo
dia maceratus. cuz sacrificare noluisset idolis: q̃si
bonꝰ atletha dei tr̃io cesus ĩter homicidas decol-
latꝰ ẽ. Quẽ scũs siluester nocte ad domũ sua tulit:
ibiqz scm̃ Melchiadẽ ep̃z venire fecit. Qui cũ oĩ-
bus p̃sbr̃is ⁊ diaconibꝰ ꝑ totã noctẽ ĩ laudibus ꝑ-
manẽs eiꝰ martyriũ dedicauit. Quedã aũt xp̃ianis
sima mlĩer noĩe Theõe ĩ hõto suo int̃ sepl'chꝝ pau
li apl'i rogauit memoratũ papã vt suo sũptu sepul-
chrũ edificãs sci Timothei corpꝰ exciperet. Qđ scm̃
placuit oĩbꝰ xp̃iãis: vt hꝰ noĩꝭ martyr.i. Timotheꝰ
Paulo apl'o ꝓ eo ꝙ eũ ĩ discipulũ q̃ndã hũit ĩ sepl'-
tura adhereret. ¶ De passione dñi nr̃i iesu xp̃i.

p **Assio christi** fuit ex dolore
amara ⁊ ex illu-
sione despecta: ⁊ ex vtilitate ml'tiplici fru
ctuosa. Dolor aũt cãbat̃ ex qnqz. Primo
ex eo ꝙ ipsa passio fuit ignominiosa: ⁊ hoc ꝑp igno
miniosũ locũ: qr ĩ caluaria vbi malefcõres punie-
bant̃ ꝑp ignominiosũ suppliciũ: qr morte turpissi-
ma ꝯdẽnatꝰ ẽ. Crux.n. suppliciũ erat latronũ. Et
lz crux tũc eẽt ml'te ignominie nũc tñ ẽ ĩmẽse gl'ie.
Vñ Aug. Crux q̃ erat suppliciũ latronũ nũc trãsit
ad frõtes ĩꝑatoꝝ. Si tãtũ honorẽ dẽs ꝯtulit suppli-
cio suo q̃ztũ ꝯferet ſuo suo: ꝑp ignominiosũ ꝯsortiũ
qr cũ sceleratꝭ ꝺputatꝰ ẽ.i. cũ latronibꝰ q ꝑmo erãt
scelerati: sz postea vnꝰ ꝯuersus ẽ.s. dismas q erat
a dextrꝭ sic dr̃ i euãgelio Nichodemi: ⁊ aliꝰ dãnatꝰ
.s. Gesmas q erat a sinistrꝭ. Vni ergo dedit regnũ
alteri dedit suppliciũ. Amb. Auctor pietatꝭ i cruce
pẽdẽs i scl'aribꝰ negocijs officia diuidebat. ꝑsecu-
tionẽ apl'is: pacẽ discipul': corpꝰ iudeis: pr̃i spm̃: v̓-
gini paranimphũ: latroni padisũ: petõribus ĩfernũ:
crucẽ xp̃ianis penitẽtibꝰ ꝯmẽdabat. Ecce testm̃ qđ
fecĩ xp̃s ĩ morte pẽdẽs i cruce. ¶ Scđo ex eo ꝙ fuit
ĩiusta: qr pctm̃ nõ fecĩ: ⁊ nõ ẽ iuẽtꝰ dolus i ore eiꝰ. ⁊
iõ q̃ venit ĩdigne pena dolẽda venit. De tribꝰ.n.
ĩiuste ꝑcipue eũ accusabãt. vz. ꝙ tributũ reddi ꝓhi
bebat: qr se regẽ dicebat: ⁊ qr se filiuz dei faciebat.
Cõtra has tres accusatões dicimꝰ ĩ parasceue in
ꝑsona saluatoris tres excusatões. Pop'le meus. ⁊c̃.
vbi exprobrat xp̃s tria bñficia eis collata.s. libera-
tionẽ ab egypto. regimẽ i desẽto: plãtatõez vinee ĩ
loco optimo: q̃si dicat xp̃us. Accusas me de reddi-
tiõe tributi: potiꝰ grãs agere deberes: qr liberaui
te a tributo. Accusas me: qr dixi me regẽ potiꝰ gra
tias agere deberes: qr regaliter paui te ĩ deserto.
Accusas me: qr me filiũ dei dixi: potiꝰ gratias age
re debueras: qr te ĩ vineã meã elegi: ⁊ ĩ loco optĩo
plantaui. ¶ 3° ex eo ꝙ fuit ab amicꝭ. Tolerabilior
.n. eẽt dolor si pateret̃ ab his q de aliq̃ cã ꝺberẽt eẽ
eiꝰ inimici vl' ab his q eẽnt alieni vel ext̃nei: vel ab
his qbꝰ aliq̃ ĩcõmoda ĩtulisset. Sz tãtũ patit̃ ab ami
cis.i. ab his q deberẽt eẽ sui amici. Itẽ a ꝓximis.i.
ab his de quoꝝ stirpe natus ẽ. De his duobꝰ dr̃ ĩ
psal. Amici mei ⁊ ꝓximi mei ⁊c̃. Job. 30. Noti mei
q̃si alieni recesserũt a me. Itẽ ab his qbꝰ ml'ta bo-
na ꝯtulerat. Jo. 8°. Multa bona opatꝰ sũ. Ber. O
bõe iesu q̃z dulcit̃ cũ hoĩbꝰ ꝯuersatꝰ es: q̃z magna ⁊
abũdãtissima largitus eis es: q̃z dura ⁊ aspa ꝓ eis
passus es. Dura v̓ba: duriora vbera: durissima cru
cꝭ tormẽta. ¶ 4° ex rõe teneritudis cõpis. Vñ i figu
ra xp̃i đ Dauid dr̃. z. Re. pc̃. Ipe ẽ q̃i tenerrimꝰ li
gni v̓miculꝰ. Ber. O iudei lapides estꝭ lapidẽ pcu-
titꝭ molliorẽ: de quo resonat tĩnitꝰ pietatꝭ: ⁊ ebulit
oleũ caritatꝭ. Itẽ Hiero. Traditꝰ ẽ iesus militibꝰ v̓
berãdꝰ: ⁊ illđ scĩssimũ cõpꝰ pectusqz đi capax flagel
la secuerũt. ¶ 5°. ex eo ꝙ fuit vl'is qr ꝑ oẽs ꝑtes ⁊
oẽs sẽsus. Prĩo.n. fuit hic dolor ĩ ocul': qr lachrima
tꝰ ẽ: vt dr̃ heb. 5° Ber. Ascẽdit ĩ altũ vt lõgiꝰ audi
ret̃: fortit̃ clamauit: vt nullꝰ excusaret̃: clamori la-
chrymas addidit: vt hõ ꝯpateret̃. Alias ẽt bis la-
chrymas fudit.s. ĩ resurrectõe Lazari: ⁊ sup hierl'z
Itaqz ꝑme lachryme fuerũt amorꝭ. Vñ ⁊ qdã cũ vi
disset eũ lachrymãtẽ dixerũt. Ecce quõ amabat eũ
Scđe fuer̃t ꝯpassiõis: sz hc tr̃ic fuer̃t dolorꝭ. 2° fuit
ĩ auditu: cũ ei.s. opprobria ⁊ blasphemie irrogate st̃
Xp̃s.n. spãl'r. 4. hũit: ĩ qbꝰ opprobria ⁊ blasphẽias
audiuit. Hũit.n. excellẽtissimã nobilitatẽ qr q̃ztũ ad
diuĩã nãz fuit et̃ni regꝭ filiꝰ: ⁊ q̃ztũ ad hũanã đ regia
stirpe ꝯcꝑtꝰ: ita vt ẽt ĩq̃ztũ hõ fuerit rex regũ ⁊ dñs
dñantiũ. Hũit ĩfallibilẽ veritatẽ: qr ipse est via ve
ritas ⁊ vita. Unde de se iteꝝ dr̃. Sermo tuus ve-

ritas ē. filius. n. ē ſmo ſiue verbũ pr̄is. Habuit in
ſuperabilē ꝑtātē: q2 oīa ꝑ ip3 fcā ſũt: ⁊ ſine ipo fcm̄
ē nihil. Habuit īſup ſingularē bõitatem. q2 nemo
bon9 niſi ſol9 de9. In his xp̄s audiuit opprobria ⁊
blaſphemias. Primo qdē quo ad nobilitatē. math.
13. Nõne hic ē fili9 fabri: Nõne mater ei9 dr̄ ma-
ria: ⁊c̄. Scd̄o quo ad ꝑtātē. Math. 12. Hic non
eijcit demonia niſi i p̄cipe d̄monũ. Itē math. 27
Alios ſaluos fec̄: ſeipm̄ n̄ pōt ſaluũ facere. Ecce
dn̄t ip3 īpotētē: cũ tn̄ adeo potēs extiterit ꝙ pſecu
tores ſuos ſola voce ꝓſtrauit. Nā cũ iterrogaſſet
quē q̄ritis ⁊ illi reſpōndiſſēt. ieſũ nazarenũ: vt ipe
dixit. ego ſũ. abierũt retrorſũ: ⁊ cõtinuo ceciderũt i
terrā. Aug. Una vox turbā odijs ferocem: armis
terribilē ſine vllo telo ꝑcuſſit: repulit: ſtrauit: v̇tu-
te latētis diuinitatis. Quid iudicatur9 faciet q iu-
dicād9 hoc fec̄: Quid r̄gnatur9 poterit q moritur9
hoc potuit: Tertio quo ad v̇itatē. Joh. 8. Tu de
teipo teſtimoniũ ꝑhibes: teſtimoniũ tuũ nõ ē verũ
Ecce q2 dicũt eũ mēdacē: cũ tn̄ ipe ſit via veritas
⁊ vita: hāc veritatē Pilat9 ſcire vel audire non
meruit: q2 ip3 ſcd̄3 veritatē nõ iudicauit. Inchoa-
uit qppe iudiciũ a veritate. ſed nõ i veritate ꝑmā
ſit: ⁊ ido d̄ v̇itate q̄ſtionē meruit ichoar̄: ſ3 n̄meruit
ſolutionē audire. Ratio alia ē ſecũdũ Aug. Qua
re ſolutionē nõ audiuit: q2 cũ illā q̄ſtionē feciſſet ſu
bito venit illi i mentē cõſuetudo iudeorũ qua ſole
bat vn9 dimitti i paſca. ⁊ ideo ſtati exijt ⁊ ſolutio
nē nõ expectauit. Tertia ratio ē ſecũdũ Cryſoſto
mũ. qa ſciebat ꝙ q̄ſtio tā difficilis idigebat multo
tēpore ⁊ multa diſcuſſione: ⁊ ipe ad liberationē xp̄i
ꝓperabat: ⁊ ideo ſtatim exiuit. Legit̄ tamē i euā
gelio Nichodemi ꝙ cũ pilat9 ieſũ iterrogaſſ3. quid
ē v̇itas: Jeſus ei reſpõdit veritas de celo ē: ⁊ Pi
lat9. In terris nõ ē veritas: dicit ei ieſus. Quomõ
pōt veritas eē̄ i terris que iudicat̄ ab his q pote-
ſtate habēt i terris: Quarto quo ad bonitatē. Di
cebāt. n. ipſũ eē peccatorē i corde. Joh. 9. Nos ſci-
mus qa hic homo peccator ē. Seductorē eē i ſer-
mone. Luc. 23. Cõmouit populũ docēs ꝑ vniuer
ſam iudeā icipiēs a galilea vſq3 huc. Legis p̄uari
catorē i opere. Joh. 9. Nõ ē hic homo a deo q ſab
batũ nõ cuſtodit. Tertio fuit i odoratu: qa magnũ
fetorē ſentire potuit i loco caluarie vbi erāt corpo
ra fetida mortuorũ. Unde dicit̄ i ſcholaſtica hiſto
ria: ꝙ caluaries ꝓprie ē os capitis hũani nudum
Un̄ q2 ibi d̄collabant̄ rei ⁊ multa oſſa capitũ ibi aſ
perſa erāt dicebat̄ caluarie locus: vel caluarium
Quarto fuit i guſtu. vn̄ cũ clamaret: ſitio: dederũt
ei acetũ cũ myrrha ⁊ felle mixtũ: vt ex aceto citi9
moreret̄: ⁊ ipi cuſtodes a cuſtodia citius liberaren
tur. Dicit̄. n. crucifixos citius mori ſi acetũ bibant
⁊ ex myrrha pateret̄ olfat9: ⁊ ex felle guſtus. Au
guſtinus. Proh meror. Replet̄ ſinceritas aceto:
iebriat̄ felle dulcedo: adducit̄ inocētia ꝓ reo. mori
tur vita ꝓ mortuo. Quīto fuit i tactu: q2 i oīb9 par
tib9 corporis. a plāta eni pedis vſq3 ad v̇ticē non
fuit i eo ſanitas. De hoc āt q̄liter i oīb9 ſenſib9 do
lorē habuit: dicit Ber. Caput āgelicis tremebun
dũ ſpiritib9 denſitate ſpinarũ pungit̄ facies pul-
chra p̄re filijs hominũ ſputis iudeorũ deturpat̄

oculi lucidiores ſole: caligāt̄ i morte. aures q̄ audi
unt āgelicos cātus: audiũt peccatorũ īſult9: os qd̄
docet āgelos felle ⁊ aceto potat̄: pedes quorũ ſca-
bellũ adorat̄: qm̄ ſanctũ ē: cruci clauo affigunt̄: ma
nus q̄ formauerũt celos ſunt i cruce extenſe ⁊ cla
uis affixe: corp9 verberat̄: latus lācea ꝑforat̄. Et
qd plura: Nõ remāſit i eo niſi lingua: vt ꝓ pecca
toribus exoraret: ⁊ matrē diſcipulo commendaret
¶ Secũdo eius paſſio fuit ex illuſione deſpecta.
Quatuor. n. vicib9 fuit ſibi illuſũ. Primo i domo
Anne: vbi recepit ſputa: alapas: velationē oculo-
rũ. Ber. Uultũ tuũ bone ieſu deſiderabilē i quē
deſiderāt angeli ꝓſpicere: ſputis ignauerũt: ma
nib9 ꝑcuſſerũt: velo ꝓ deluſiõe opuerũt: nec ama
ris vulnerib9 pepcerũt. ¶ Scd̄o i domo Hero-
dis q eũ fatuũ ⁊ nõ ſane mētis exiſtimās: ex eo ꝙ
nullũ ab eo reſpõſũ habere potuerat ꝓ deriſione
eũ veſte alba iduit. Ber. Tu hõ es ⁊ ſertũ habes
de floribus: ⁊ ego de9 habeo coronā de ſpinis. tu ha
bes chyrotecas i manib9 ⁊ ego habeo clauos defi
xos: tu i albis veſtib9 tripudias: ⁊ ego ꝓ te deriſ9
ab Herode i veſte alba: tu tripudias cũ pedib9: ⁊
ego laboraui cũ meis pedib9: tu i choreis brachia
extēdis i modũ crucis i gaudiũ: ⁊ ego mea i cruce
extēſa habui i opprobriũ. Ego i cruce dolui: ⁊ tu i
cruce exultas. Tu habes lat9 aꝑtũ ⁊ pect9 i ſignũ
vane glie: ⁊ ego lat9 effoſſũ habui ꝓ te: tn̄ reuertere
ad me ⁊ ego ſuſcipiā te. S3 q̄re dn̄s tp̄e ſue paſſio
nis corā herode Pilato ⁊ iudeis ſic tacebat huius
triplex ē ratio. Prima rõ ē q2 nõ erāt digni audire
ſuā reſpõſionē. Scd̄a q2 Eua peccauerat ꝑ loq̄ci-
tatē ⁊ ideo xp̄s voluit ſatiſfacere ꝑ taciturnitatem
Tertia q2 qcqd reſpõdebat totũ calũniabant̄ ⁊ de
prauabāt. ¶ Tertio i domo pilati vbi milites cla
midē coccinea circũdederũt ei arũdinē i manu de
derũt: ⁊ coronā ſpineā ſuꝑ caput ei9 poſuerũt: ⁊ ge
nu flexo dicebāt. Aue rex iudeorũ. Illa āt ſpinea
corõa dr̄ fuiſſe d̄ iũcis marinis quorũ acies n̄ min9
ſpina dura ē ⁊ penetratiua: vn̄ ⁊ ſāguinē d̄ capite
credit̄ illa corõa ſpiea extraxiſſe: vn̄ Ber. Caput
illd̄ diuũ m̄ltiplici ſpinarũ dēſitate vſq3 ad cerebrũ
ↄfixũ ē. De aīa ſũt tres opiniões. vbi. ſ. aīa habe
at p̄cipale ſedē. ſ. vl' i corde ꝑꝑ illd̄. d̄ corde exeũt
cogitatiões male ⁊c̄. Uel i ſāguie: ꝑꝑ illd̄ leuitici.
Aīa oīs carnis i ſāguie ē: Uel i capite ꝑꝑ illd̄. in-
clinato capite tradidit ſpm̄ ⁊c̄. Hāc triplicē opinio
nē iudei ſaltē ipo facto vidēt̄ ſciuiſſe. Nā vt ei9 aīa3
a corpore euellerēt q̄ſierũt ipſā i capite cũ ſpinas
vſq3 ad cerebrũ ifixerũt. Queſierũt i ſāguinē cũ ei9
venas i māib9 ⁊ pedib9 apuerũt. Queſierũt i cor
de cũ ei9 lat9 ꝑforauerũt. ¶ Cõtra has tres illuſi
ones i paraſceue ꝑmittim9 āte reuelationē crucis
tres adoratiões dicētes. Agyos ⁊c̄. q̄ſi ter honorā
tes illuſũ ꝑꝑ nos. ¶ 4° i cruce. Mat. 27. Prici-
pes ſacerdotũ illudētes cũ ſeniorib9 ⁊ ſcribis dice
bāt. Si rex iſrael ē: d̄ſcēdat nũc d̄ cruce ⁊ credim9
ei. Ber. ſuꝑ hũc locũ. Interi patiētiā magis exhi
bet: hũilitatē cõmēdat: obediētiā iplet: charitatē
perficit. In his nempe virtutũ gēmis q̄tuor cru-
cis cornua ornāt̄ ⁊ ſupem inētior charitas: a dex-
tris obedientia: a ſiniſtris patientia. radix omniũ

virtutũ hũilitas in profundo. Hec omnia q̃ xp̃s
passus ē Ber. breuiter colligit dicēs Memor ero
q̃ꝫ diu vixero laborũ quos ꝑtulit in p̄dicando: fati
gationũ discurrendo: vigiliarũ in orando: tēptati
onũ in ieiunãdo: lachrymarũ i patiēdo: īsidiarum
in colloquēdo: postremo ꝯuiciorũ: sputorũ: cola-
phorũ subsanationũ: clauorũ exprobrationũ. ¶ 3°
passio fuit vtilitate multiplici fructuosa. Cui⁹ vti
litas potest esse triplex. s. peccatorũ remissio: gra-
tie collatio: ⁊ glorie exhibitio: ⁊ hec tria notantur
in titulo crucis qa iesus quo ad primũ: nazarenus
quo ad secundũ: rex iudeorũ quo ad tertiũ: qa ibi
erim⁹ oēs reges. De ei⁹ vtilitate dicit augu. Cul
pã deleuit xp̃s p̄sētē: ꝑteritã ⁊ futurã. ꝑterita pec
cata tulit ea remittēdo. P̄ñtia hoīes ab eis retra
hēdo. futura gratiã q̃ vitarent̄ cōferēdo. De eius
tiã vtilitate dic̄ Aug. Admiremur: gratulemur:
emem⁹: collaudem⁹: adoremus: qm̃ ꝑ redēptoris
nostri mortē de tenebris ad lucē de morte ad vitã
de corruptiōe ad incorruptionē de exilio ad patriã
de luctu ad gaudiũ vocati sum⁹. quã vtilis āt mo
dus redēptiōis nostre fuerit pꝫ ex q̃ttuor rōib⁹ vi
delicet q: fuit acceptissim⁹ ad placãdũ deũ: cōgru
ētissim⁹ ad curãdũ morbũ: efficacissim⁹ ad trahen
dũ gen⁹ hũanũ: prudētissim⁹ ad expugnandũ hũa
ni generis inimicũ. P̄mo ergo fuit acceptissimus
ad placandũ ⁊ recōciliandũ deũ: q: vt dicit Ansel
mus i libro cur deus homo. Nihil asperi⁹ ⁊ diffici
lius pōt homo pati ad honorē dei spōte ⁊ nō ex d
bito q̃ꝫ morteꝫ. Et neq̃quã magis hō pōt se dare
deo q̃ꝫ cũ se morti tradit ad honorē ip̄i⁹. ⁊ hoc ē qd̄
dicit̄ ad ephe. 3°. Tradidit semetipꝫ oblationē ⁊
hostiã deo i odorē suauitatis. Qualr̄ āt fuit sacrifi
ciũ nos deo placãs ⁊ recōcilians dic̄ Aug. i li° de
trini. qd tã grate suscipi posset q̃ꝫ caro sacrificij nr̄i
corp⁹ effectũ sacerdotis nostri: Ut qm̃ q̃tuor ꝯside
rant̄ i oī sacrificio: cui offerat̄. qd offerat̄: ꝓ q̄bus
offerat̄. ⁊ qs offerat. Idē ip̄e vn⁹ vtriusq̃ꝫ media
tor ꝑ sacrificiũ pacis recōciliãs nos deo vt vnum
cũ ip̄o maneret cui offerebat: vnũ i se faceret pro
q̄b⁹ offerebat. vnus ip̄e esset q offerebat: ⁊ qd̄ offe
rebat̄. De hoc aũt etiã q̄lit̄ ꝑ xp̄m sum⁹ recōciliati
dixit idem August. q xp̃s ē sacerdos ⁊ sacrificiuꝫ
de⁹ ⁊ tēplũ. Sacerdos ꝑ quē sum⁹ recōciliati. sa-
crificiũ quo sum⁹ recōciliati de⁹ cui sum⁹ recōcilia
ti: tēplũ quo sumus recōciliati. Vñ q̄busdã hanc
recōciliationē ꝑuipendētib⁹ Aug. i ꝑsona xp̄i ex
probrat dicēs. Cũ esses inimic⁹ patri meo recōci-
liaui te ꝑ me. Cũ esses lōge ego veni vt redimerē
te. Cũ iter mōtes ⁊ siluas errares q̄siui te: īter la-
pides ⁊ ligna īueni te: ⁊ ne luporũ ferarũq̃ꝫ rapido
ore laniareris collegi te: humeris meis portaui te
patri meo reddidi te. Laboraui: sudaui: caput me
um spinis opposui: man⁹ meas clauis obieci: lan-
cea lat⁹ apui: tot nō dicã iniurijs sed aspitatib⁹ la
niat⁹ sum: sanguinē meũ fudi: aīaꝫ meã posui: vt
cōiungerē te mihi: ⁊ tu diuideris a me. Scd̄o fuit
cōgruētissimus ad curãdũ morbũ. Congruitas āt
attendit̄ ex parte t̄pis: ex parte loci: ex parte mōi
¶ P̄mo ex parte t̄pis: q: Adã fact⁹ fuit: ⁊ pecca-
uit i mēse martō: ⁊ feria sexta ⁊ hora sexta. ⁊ iō xp̃s
pati voluit q: i martio die qua fuit ãnunciatus ⁊
passus. Itē feria sexta: ⁊ hora sexta ¶ 2°. ex p̄te
loci: qm̃ locus sue passiōis triplicit̄ cōsiderat̄. s. aut
cōis. aut specialis: aut singularis. Loc⁹ cōis fuit
terra ꝓmissiōis. specialis caluarie loc⁹. Singula-
ris crux. In loco āt cōi primus homo fuit format⁹
q: i partib⁹ illis iuxta Damascũ i agro damasce-
no dr̄ fuisse format⁹: In loco speciali fuit sepultus
qa ibidē vbi xp̃s passus ē Adã dicit̄ fuisse sepultus
lꝫ autenticũ nō sit: cũ scd̄ꝫ hieronymũ Adã i ebrō
mōte sepult⁹ fuerit: sic ēt Iosue. 14°. habet̄. i loco
singulari fuit decept⁹: non q i illo ligno i quo xp̃s
passus ē Adã fuit decept⁹: sꝫ ꝓ tãto dr̄ q: sic̄ Adaꝫ
decept⁹ fuit i ligno: ita xp̃s passus fuit i ligno. In
q̄dã aũt historia grecorũ dr̄ q i eodem ¶ 3° ex par
te mōi curãdi: q qdē modus fuit ꝑ similia: ⁊ ꝑ con-
traria. Per similia qm̃ sicut dicit Aug. i li. de doc-
tria xp̄iana. Per feminã dcept⁹: ꝑ feminã natus
hō hoīeꝫ: mortalis mortales: morte mortuos libe-
rauit. Ambrosi⁹. Ex terra virgie Adã. xp̃s ex vir
gine. Ille ad imaginē dei: hic imago dei: ꝑ mulie-
rē stulticia: ꝑ mulierē sapiētia. Nudus adam: nu-
dus Christus. Mors ꝑ arborē ⁊ vita ꝑ crucē. In
deserto Adam i deserto Christus. Per cōtraria
qm̃ p̄mus homo scd̄m Grego. peccauerat ꝑ sup-
biã iobedientiã ⁊ gulã. Voluit eni assimilari deo
ꝑ scientie sublimitatē transgredi p̄cepta dei ꝑ sub
limitatē ⁊ gustare pomi suauitatē. Et qm̃ curatio
habet fieri ꝑ contrariũ. Ideo iste modus satisfaciē
di cōgruentissimus fuit: qa fuit ꝑ humiliationem
diuine voluntatis ipletionē ⁊ afflictionē. De his
tribus ad philippēses 2°. Humiliauit semetipsum
quo ad primũ. fact⁹ obediens quo ad secũdũ. vsq̃ꝫ
ad mortē quo ad tertiũ. Tertio fuit efficacissimus
ad trahendũ genus hũanũ. Nunq̃ꝫ. n. saluo liber-
tatis arbitrio magis ad amorē suũ ⁊ fiduciã gen⁹
humanũ attrahere potuit. Qualiter āt per hoc ad
amorē nos attrahit dicit Ber. Sup oīa reddit te
amabilē bone iesu: calix quē bibisti opus redēptio
nis nostre. Hic oīno amorē nostrũ facilē vendicat
totũ sibi. Hic ē q nostrã deuotionē ⁊ blãdius alli-
cit: ⁊ iustius exigit: ⁊ fortius strĩgit ⁊ vehemētius
afficit. Et. n. vbi exinanisti vbi te naturalib⁹ radi
is exuisti: ibi pietas magis emicuit: ibi caritas pl⁹
effulsit: ibi gratia ãplius radiauit. Qualit̄ āt ad fi-
duciã trahat dicit̄ Ro. 8°. Qui ēt filio suo nō pep-
cit: sꝫ ꝓ nobis oībus tradidit illum: quomō non ēt
oia cũ illo nobis donauit De hoc etiã Ber. Quis
nō rapiat̄ ad spē ⁊ ipetrandi fiduciã q ei⁹ attēdit
corporis dispositionē: videlicet caput iclinatũ ad
osculũ: brachia extensa ad amplexandũ: man⁹ ꝑfo
ratas ad largiendũ: latus apertũ ad diligendũ: pe
dũ affixionē ad nobiscũ cōmanendũ. corporis extē
sioneꝫ ad se totũ nobis ipēdēdũ. Quarto fuit pru
dentissim⁹ ad expugnandũ humani generis inimi
cũ. Iob. 5°. Prudentia ei⁹ ꝑcussit superbuꝫ. Et
vltimo. Nunqd poteris cape leuiatã hãmo? Chri
stus eni hãmũ sue deitatis absconderat sub esca
humanitatis ⁊ diabolus capere volens escã car-

nis captꝰ est ab hãmo deitatꝫ. De hac prudẽti captione dicit Augꝰ. Venit redẽptor: ⁊ victꝰ ẽ deceptor: ⁊ qd fecit redẽptor? Captiuatori nr̃o tetendit musipulã crucẽ suã: ⁊ posuit i ea escã sãguinẽ suũ. Ipse ãt voluit effũdere sãguinẽ nõ debitoris: propter qd̃ recessit a debitoribꝰ. Huiusmodi aũt debitũ aplꝰs vocat chirographũ: qd̃ qdez xp̃s tulit et cruci affixit. De quo chirographo dic̃ Augꝰ. Eua peccatũ a diabolo mutuauit: chirographũ scripsit fideiussionẽ dedit ⁊ vsura posteritati creuit. Eũ.n. a diabolo peccatũ mutuauit: qñ ꝯ preceptũ dei sue ꝑuc iussioni vl̃ suggestioni ꝯsensit. Chirographũ scripsit: qñ manũ ad pomũ vetitũ porrexit. Fideiussionẽ dedit qñ Adã petõ ꝯsẽtire fec̃: ⁊ sic vsura posteritati creuit. Cõtra igr̃ ꝯtẽnẽtes hãc redẽptõnẽ q̃ nos de inimici ptãte reduxit: Ber. exprobrando dicit i ꝑsona xp̃i. Popule meꝰ ait dñs qd tibi facẽ potui ⁊ nõ feci? Quid cause ẽ ꝙ iimico meo magis libet ꝓuire q̃ȝ mihi? Nec ille creauit vos: sȝ nec pauit. Si parua hec videnꝰ igratꝫ: nõ ille sȝ ego redemi vos. Quo ꝑcio? nõ vtiqȝ auro corruptibili vel argẽto: nõ sole aut luna: nõ saltẽ angeloꝝ aliquo: sȝ ꝓprio vos cruore redemi. Ceteꝝ si neqȝ tã multiplici iure debitũ a vob ẽ elicere famulatũ: omissis oibꝰ mecũ saltẽ ex denario diurno ꝯuenite. Et qꝛ i mortẽ xp̃ȝ tradiderũt Judas ꝑ auaritiã: iudei ꝑ inuidiã: Pilatꝰ ꝑ timorẽ: io videdũ ẽẽt de pena a dõbis iflicta merito huiꝰ pc̃ti. Sȝ de pena ⁊ origĩe iude inuenies i legẽda sc̃i Mathie. de pena ⁊ excidio iudeoꝝ i legẽda sc̃i Jacobi miorꝫ. De pena ãt ⁊ origine pilati i q̃dã historia lȝ apocrypha sic legitur.

¶ Fuit qdã rex noĩe Tirꝰ: q quãdã puellã nomine Pilã filiã cuiusdã molẽdinarij noĩe Atus carnaliter cognouit: ⁊ de ea filiuȝ gñauit. Pila ãt ex noĩe suo ⁊ noĩe pr̃is sui q dicebaꝰ Atꝰ: vnũ nomẽ cõposuit: ⁊ nato puero iposuit nomẽ Pilatꝰ. Cũ ãt pilatꝰ tres ãnos hr̃et: ipȝ pila ad regẽ trãsmisit. Habebat aũt rex filiũ de regina ꝯiuge sua: q fere pilato coetaneꝰ videbaꝰ. Isti dũ ãnos discretiõis attigissent sepiꝰ luctamie pugne ⁊ fũda adinuicẽ colludebãt. Sȝ regis legitimꝰ filiꝰ vt gñe erat nobilior: sic i oi loco pilato iueniebaꝰ strenuior: ⁊ in oi genere certamis aptior. Ob hoc pilatꝰ iuidie liuore cõmotꝰ: ⁊ felleo dolore stimulatꝰ fratrẽ suũ latenꝰ occidit. Qd̃ rex audiẽs vehemẽter doluit ⁊ ꝯciõe cõuocata qd de scelerato ⁊ homicida faciẽdũ sit filio reqsiuit. q oẽs reũ mortꝫ ẽẽ vnanimiꝰ acclamauerũt. Rex ãt ad se reuersus iniqtatẽ iniqtate noluit duplicare: sȝ ipsũ ꝓ tributo qd̃ ãnuati debebaꝰ romanis i obsidẽ misit: tũ volẽs inoxiꝰ ẽẽ ab occisiõe filij tũ a tributo romanoꝝ liberari cupiẽs. Tũc eñi tẽporis erat rome filiꝰ regis frãcie: quẽ silr̃ rex miserat romã ꝓ tributꝫ. Huic pilatꝰ associatꝰ ẽ: ⁊ cuȝ se ab eo moribꝰ ⁊ idustria ꝑcelli videret: eũ iuidie stimulis agitatꝰ occidit. Sȝ cũ romani qd de eo faciẽdũ ẽẽt ingrerẽt dixerũt. Hic si supuixerit q fratreȝ necauit: et obsidẽ iugulauit: reipublice plꝰimuȝ vtil' erit: ⁊ colla ferociũ hostiũ ferox ipe domabit. Dixerũt gᵒ. Cũ reꝰ mortꝫ habeaꝰ i ipõtos isulã gẽtibꝰ illis q̃ nullũ patiũtur iudicẽ iudex ꝑficiaꝰ: si forte eiꝰ negcia ipoꝝ ꝯtumacia edomeꝰ: si nõ qd̃ meruit patiaꝰ. Missus igr̃ pilatꝰ ad gentẽ ferocẽ ⁊ suoꝝ iudicũ perẽptricẽ nõ isciꝰ ad quos missus sit: ⁊ q̃ȝ pẽdula sit vite sue snĩa tacite rẽ ꝯsiderãs vitã ꝓuare voluit: ⁊ gẽtẽ neq̃ȝ ipe minis ⁊ ꝓmissis supplicio ⁊ ꝑcio penitꝰ subiugauit. Qui igr̃ tã dire gẽtis victor extitit: a põtos isula potiꝰ pilatꝰ nomẽ accepit. Herodes ãt hoĩs illiꝰ idustriã vt audiuit v̇ sutijs ꝯgaudẽs ipe v̇sutꝰ eũ ad se mũeribꝰ ⁊ ĩtnũcijs iuitauit: ⁊ sup iudeã ⁊ hierl̃ȝ ptãtẽ ⁊ vicẽ suã ꝯdidit. Qui cũ pecuniã inũerabilẽ ꝯgregasset nesciẽte herode romã adijt: ⁊ ĩfinitã pecuniã Tiberio ipatori obtulit: et ab eo sibi dari qd̃ ab herode tenebat mũeribꝰ ipetrauit. Huiꝰ cã fc̃i sunt iimici pilatꝰ ⁊ herodes quoadusqȝ tpe passiõis dñi eũ sibi recõciliauit: eo ꝙ diũ ad se misit. Alia cã iimicitie assignaꝰ i historia scolastica. Quidã eñi se filiũ dei faciẽs ml̃tos de galileis seduxerat: quos cũ i gaziri deduxisset: vbi dixerat se ascẽsurũ i celũ: supueniẽs pilatꝰ ipȝ cũ oibus occidit: timẽs ne silr̃ iudeos seducẽt. Ob hoc fc̃i sũt iimici: qꝛ herodes ꝑsidebat galileis: ⁊ vtraqȝ cã potuit ẽẽ v̇a.

¶ Cũ ãt pilatꝰ dñȝ iudeis crucifigẽdũ ꝯdidisset: timẽs tñ offensã Tiberij cesarꝫ: eo ꝙ ꝯdẽnasset sãguinẽ inocẽtẽ: quẽdã sibi familiarẽ ꝓ sui excusatiõe ad cesarẽ destinauit.

¶ Intea cũ tiberiꝰ morbo graui teneretꝰ: nũciaꝰ eidẽ ꝙ hierosolymis qdã medicꝰ ẽẽt: q oẽs morbos solo v̇bo curaret: nesciẽs ꝙ eũ pilatꝰ et iudei occidissẽt. Dixit itaqȝ volusiano ꝑuate. Vade citiꝰ trãs partes marinas: dicesqȝ pilato: vt hũc medicũ mihi mittat q me ꝑstine sanitati restituat. Cũ ãt ad pilatũ venisset: ⁊ mãdatũ ipatorꝫ exposuisset eidẽ: ꝯritꝰ pilatꝰ q̃tuordeci dieꝝ idutias postulauit. Infra qd̃ spaciuȝ dũ volusianꝰ quãdã matronã q̃ fuerat familiarꝫ iesu noĩe Veronicã: vbinã xp̃s Jesus ineniri posset iterrogasset ait. Heu dñs meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ erat: queȝ pilatꝰ ꝑ iuidiã ꝯditũ condẽnauit: ⁊ crucifigi ꝑcepit. Tũc ille nimis dolẽs ait. Vehemenꝰ doleo: qꝛ qd̃ mihi dñs meꝰ explẽ iusserat ñ valeo. Cui v̇onica. Dñs meꝰ cũ ꝑdicãdo circuiret: ⁊ ego eiꝰ p̃ñtia ml̃tis iuite carerẽ volui mihi ipsiꝰ depĩgi imaginẽ: vt dũ eiꝰ ꝓuarer p̃ñtia mĩñi saltẽ ꝑstaret solatiũ sue imaginis figura. Cũqȝ liteũ deferrẽ pictori pigẽdũ: dominꝰ mihi obuiauit: ⁊ quo tẽderẽ reqsiuit. Cui cuȝ vie cãȝ apuissẽ a me petijt pãnũ: ⁊ ipȝ mihi venerabili sua facie reddidit isignitũ. Imagis gᵒ huiꝰ aspectũ si dñs tuꝰ deuote ituebiꝰ: ꝯtinuo sanitatis bñficio potieꝰ. Cui ille. Est ne huiusmodi imago auro vl̃ argẽto ꝯpabil'? Cui illa. Nõ: sȝ pio affecũ deuotionis. Tecũ igr̃ ꝓficiscar: ⁊ videdã cesari imagineȝ deferã: ⁊ reuertar. Venit igr̃ volusianꝰ cũ v̇onica romã. Dixitqȝ tiberio ipatori. Jesũ a te diu d̃siderãtũ pilatꝰ ⁊ iudei iniuste morti tradiderũt: ⁊ per iuidiã crucꝫ patibulo affixerũt. Venit igr̃ m̃rona q̃dã mecũ ipsiꝰ iesu imaginẽ deferẽs: quã si deuote ꝓspexerꝫ mox sanitatꝫ tue bñficiũ obtiebis. Cesar igr̃ pãnis sericꝫ viã sterni fecit: ⁊ imaginẽ sibi p̃ñtari ꝑcepit. Qui mox vt eã fuit ituitꝰ: sanitatẽ ꝑstinã ẽ assecutus. Põtiꝰ igr̃ pilatꝰ ipio cesarꝫ capiꝰ: ⁊ romã pducitꝰ. Audiẽs cesar pilatũ romã aduenisse nimio fu-

roꝛe ꝯ eū repletꝰ cū ad se adduci fecit. Pilatꝰ aūt
tunicā dñi icōsutilē secū detulit: quā idutā corā im
patoꝛe poꝛtauit. Mox āt vt ipatoꝛ eū vidit: omnē
irā deposuit: ⁊ ei ꝓtinꝰ assurrexit: nec sibi dure i ali
quo loq̄ ꝑualuit: ⁊ q̄ i eiꝰ absētia videbat̄ tā terribilꝭ
et ferꝰ: nūc i eius pn̄tia inenit̄ quodāmō māsuetꝰ.
Cūq̄ꝫ eū licētiasset: mox ꝯ eū tribilit̄ exardescit se
miseꝝ clamās ꝙ ei furoꝛē sui pectoꝛꝭ mime ondis-
set: statiq̄ꝫ eū reuocari fecit iurās ⁊ ꝯtestās ꝙ sit fi
lius mortꝭ: ⁊ nec fas sit eū viuē sup trā. Qui vt eū
vidit ꝯtinuo salutauit: ⁊ oēꝫ aī ferocitatē abiecit.
Mirant̄ oēs: mirabat̄ ⁊ ipe ꝙ sic ꝯ pilatū dū abes
set exardesceret: ⁊ dū pn̄s eēt nil ei aspe loq̄ posset
Tādē diuio nutu vl' foꝛte alicꝰ xp̄iani suasu: ipꝫ illa
tunica expoliari fecit: ⁊ ꝯ illū ꝑstinā aī ferocitatē re
sūpsit. Cūq̄ꝫ de hoc ipatoꝛ plurimū miraret̄: dictū
ē sibi ꝙ illa tunica fuisset dñi iesu. Tūc ipatoꝛ ipꝫ i
carcere recipi iussit donec sapiētū cōsilio delibera
ret qd de eo fieri opoꝛtēt. Data ē ergo i pilatū sen
tētia: vt moꝛte turpissima dānaret̄. Audiēs hoc pi
latꝰ cultello ꝓpꝛio se necauit: ⁊ tali moꝛte vitā fini
uit. Cognita āt cesar moꝛte pilati dixit. Vere moꝛ
tuus ē moꝛte turpissima: cui manꝰ ꝓp̄a nō pepcit.
Mole igit̄ igēti alligat̄: ⁊ i tiberi fluuiū mergitur.
Sp̄us vͦo maligni ⁊ soꝛdidi coꝛpi maligno ⁊ soꝛdi-
do ꝯgaudētes nūc i aere: nūc i aq̄s rapiētes mira-
biles iundatiōes i aq̄s mouebāt: ⁊ fulgura: tēpesta
tes: tonitrua: ⁊ grādines i aere tribilit̄ gn̄abāt: ita
vt cūcti tioꝛe hoꝛribili tenerent̄. Quapꝛopt̄ roma-
ni eū a tyberꝭ fluuio exhētes: derisiōis cā ipꝫ vien
nā deportauerūt: ⁊ rhodano fluuio imiserūt. Vie-
na enī dr̄ q̄si vie ihenna: q̄ꝛ erat tūc locꝰ maledicti
onis. Vel potiꝰ dr̄ biēna: eo ꝙ vt dicit̄ biēnio sit cō
structa. Sꝫ ibi nequaq̄ꝫ sp̄us defuerūt ibidē eadeꝫ
operātes. Hoies gͦ illi tātā ifestationē demonū n̄
ferētes: vas illud maledictiōis a se remouerūt: et
illud sepeliēduꝫ losane ciuitatꝭ tritoꝛio cōmiserūt.
q̄ cū nimis p̄fatꝭ ifestatiōibus grauaret̄ ipꝫ a se re-
mouerūt: ⁊ i quodā puteo mōtibꝰ circūsepto imise
rūt: vbi adhuc relatiōe quoꝛūdā q̄dā diabolice ma
chinatiōes ebullire vident̄. Hucusq̄ꝫ i p̄dicta hy-
stoꝛia apocrypha legunt̄: q̄ vtꝝ recitāda sint lecto-
ris iudicio reliquant̄. Nō tn̄ ꝙ i histo. schola. legit̄
ꝙ pilatꝰ a iudeis accusatꝰ ē apꝺ Tiberiū de violē-
ta inocētiū infectiōe: ⁊ q̄ꝛ iudeis reclamātibꝰ ima
gines gētiliū i tēplo pōebat: ⁊ q̄ꝛ pecuniā repositā
i coꝛbonā i suos redigeret vsus idē faciens aq̄du
ctū i domū suā. Et ꝓ his oibꝰ deportatꝰ ē i exiliuꝫ
lugduni vn̄ oꝛiūdus fuerat: vt ibi i oppꝛobꝛiū gentꝭ
sue moꝛeret̄. Potuit eē si tn̄ illa historia ꝯtinet ve
ritatē: q̄ꝛ ꝑmo iā edictū dederat: vt lugdunū iaꝫ in
exiliū deportaret̄: ⁊ ꝙ an̄ reuersionē volusiani ad
ipatoꝛē ibi fuerat deportatꝰ. Sꝫ postmodū tiberiꝰ
audiēs q̄liter iesuꝫ occidisset ipꝫ de exilio educi: et
ad se romā adduci fecit. Eusebiꝰ āt ⁊ Beda i suis
cronicis nō dicūt ipꝫ i exilio relegatū: sꝫ tm̄ ꝙ i mł
tas calamitates icidēs ꝓpꝛia manu se iteremit.

D Icto de festiuitatibꝰ q̄ occurrūt infra tp̄s
ꝺuiatōis: qꝺ icepit ab Adā: ⁊ durauit vs
q̄ꝫ ad Moysen: qꝺ tp̄s repn̄tat ecclesia a
septuagesima vsq̄ꝫ ad pasca: Sequitur videre de
festiuitatibꝰ q̄ eueniūt ifra tp̄s recōciliatiōis: qꝺ tē
pus repn̄tat ecclesia a pasca vsq̄ꝫ ad octauā pēthe
costes.

De resurrectione dñi.

R Esurrectio xp̄i tertia die a pas
siōe ipsiꝰ fcā ē. Cir
ca āt ipaꝫ resurrectionē dn̄icā septē ꝑ oꝛ-
dinē sūt ꝯsiderāda. Pꝛio q̄liter verū
sit ꝙ tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ in seplchꝛo iacuit: et
i die t'tio resurrexit. 2° q̄ꝛ nō stati vt moꝛtuꝰ ē re
surrexit: sꝫ vsq̄ꝫ i diē tertiū expectauit. 3° q̄lit̄ re
surrexit. 4° q̄re resurrectionē suaꝫ accelerauit:
nec vsq̄ꝫ ad gn̄alē resurrectioneꝫ distulit. 5° ꝑꝑ
qd r̄surrexit. 6° resurgēs quotiēs appuit. 7°
q̄lit̄ scōs pꝛes q̄ erāt i libo idē eduxit: ⁊ qd ibi egit.
Circa ꝑmū nōndū ꝙ xp̄s tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ no
ctibꝰ i sepulchꝛo fuisse dr̄ sꝫ Aug. ꝑ synodochē: vt
ꝑma dies accipiat̄ sꝫ ꝑtē suā extremā. 2ª dies sꝫ se
totā ⁊ ꝑtē sui itegrā. 3ª sꝫ ꝑtē sui ꝑmā: ⁊ sic erūt tres
dies: ⁊ q̄libet hoꝝ dieꝝ suā noctē habuit p̄cedēteꝫ.
Tūc enī sꝫ Bedā mutatꝰ ē hic oꝛdo ⁊ cursus dieꝝ
ac noctiū. Antea enī dies p̄cedebant: ⁊ noctes seq̄
bant̄. Post passionē āt hic oꝛdo mutatꝰ ē: ita ꝙ no
ctes p̄cedūt ⁊ dies sequūtur: hoc ⁊ mysterio ꝯgru-
it: q̄m hō ꝑmo ꝺ die gr̄e cecidit i noctē culpe: ꝑ xp̄i
āt passionē ⁊ resurrectionē ꝺ nocte culpe rediꝫt ad
diē gr̄e. Circa 2m sciēdū ē ꝙ ꝯueniēs fuit vt nō
stati q̄n moꝛtuꝰ fuit xp̄s r̄surgēt: sꝫ vsq̄ꝫ i diē 3m ex-
pectaret ꝑꝑ. 5. rōnes. Pꝛio ꝑꝑ significatōnē vt
.s. ex hͦ significaret̄ ꝙ lux sue moꝛtꝭ curauit nr̄am
duplicē moꝛtē: ⁊ iō vna die itegra ⁊ duabꝰ noctibꝰ
iacuit i seplchꝛo: vt ꝑ diē itelligat̄ lux sue moꝛtꝭ. ꝑ
duas noctes nr̄a duplex moꝛs: ⁊ hāc rōnē assignat
glo. sup illud Luc. 20. Opoꝛtuit xp̄m pati ⁊c̄. 2°
ꝑꝑ ꝓbationē: q̄ꝛ sicͭ i oꝛe duoꝝ vl' triū testiū stat oē
vbū: sic i tribꝰ diebꝰ expit̄ q̄s oē fcm̄. Et iō vt moꝛtē
hꝰ ꝓbaret: ⁊ se ꝓbasse ondēt: tribꝰ diebꝰ iacē volu
it i seplchꝛo. 3° ꝑꝑ sue ꝑtātꝭ onsionē: q̄ꝛ si stati re
surrexisset n̄ videret̄ ꝑtātē hr̄e ponēdi aiaꝫ suā sic
resurgēdo. ⁊ hec rō vr̄ tāgi. i. Coꝛin. 15. sup illo. q̄m
xp̄s moꝛtuꝰ ē ⁊c̄. Jō iquit ꝺ moꝛte p̄mittit̄: vt sic va
moꝛs ondit̄: ita va resurrectio ondat̄. 4° ꝑꝑ re
staurādoꝝ p̄figurationē. Hāc rōnē assignat Petrꝰ
rauenēsis dicēs. tres dies eē voluit sue sepulture
q̄ i celo sūt restauraturꝰ: q̄ i terra repaturꝰ: q̄ apud
iferos redēpturꝰ. 5° ꝑꝑ triplicis statꝰ iustoꝝ reꝑ
sētationē. Hāc rōnē assignat Grego. sup Ezechi.
dicēs. Sexta feria xp̄s passus ē: sabbato q̄euit i se
pulchꝛo: dn̄ico āt die surrexit a moꝛte. Pn̄s enī vi
ta adhuc nobis sexta feria ē: q̄ꝛ i angustijs ⁊ doloꝛi
bus cruciamur: sꝫ sabbato q̄si i sepulchꝛo q̄scimꝰ:
q̄ꝛ requiē aie post moꝛtē inenimꝰ. Dn̄ico aūt die a
ꝯditiōe octaua cū coꝛpe a moꝛte resurgimꝰ: ⁊ i glo
ria aie ēt cū carne gaudemꝰ. Doloꝛ gͦ nos i. 6°. re
q̄es i. 7°. ⁊ gl'ia i. 8° excipit. hec Greg. Circa 3m
idest q̄lit̄ resurrexit notādū. ꝑmo surrexit potent̄:
q̄ꝛ vtute ꝓp̄a. Jo. 9. Ptātē hēo ponēdi aiaꝫ meā: ⁊
iteꝝ sumēdi eā. Jtē soluite tēplū hoc: ⁊ in tribꝰ die
bus ⁊c̄. Scđo feliciter: q̄ꝛ deposita omni miseria.
Joh. 26. Postq̄ꝫ autē resurrexero: p̄cedam vos in
galileā. Galilea iterꝑtat̄ trāsmigratio. xp̄us ergo
q̄n resurrexit i galileā p̄cessit: q̄ꝛ de miseria ad gl'iā

de corruptōe ad icorruptōem trāsiuit. Leo papa·
post passionē xp̄i ruptꝭ viculis mortꝭ ifirmitas i v-
tutē. mortalitas i eťnitatē: ꝯtumelia trāsit i gl'iam.
Tertio vtil'r qꝛ capta p̄da. Hiero. Ascendit leo de
cubili suo: ⁊ p̄doigētiū se leuauit. Itē Ioā. Cū exal
tatꝰ fuero a t̄ra aiam. s. educēdo de libo ⁊ corpꝰ de
sepulchro oīa trahā ad me ip̄z. 4° mirabil'r: qꝛ clau
so sepulchro remanēte. Sicut. n. clauso exūte mr̄is
vtero exiuit ⁊ ad discipulos ianuis clausis itrauit:
sic nimirꝫ exūte clauso sepulchro īde exire potuit:
vn̄ legiť i historia scho. ꝙ cuidā monacho. s. laurē-
tij extra muros ab icarnatōe dn̄i. iiii. mirāti de cin
gulo suo quo accictꝰ erat isoluto. ⁊ ꝓiecto añ illnꝫ
vox i aere fcā ē. Sic potuit xp̄s clauso ꝓdire sepul
chro. 5° veraciť qꝛ i corꝑe vō ꝓprio. Sex āt modis
se vere resurrexisse ꝓbať. Primo ꝑ angelū q n̄ mē
tiť. 2° ꝑ frequētē apparitionē. Per hec duo on̄dit
se vere resurrexisse. 3° ꝑ comestionē ꝑ qđ ꝓbauit ꝙ
nō arte magna. 4° ꝑ palpatiōeꝫ ꝑ quod ꝓbauit ꝙ
i vō corꝑe. 5° ꝑ cicatricū on̄sionē: ꝑ qđ ꝓbauit ꝙ in
eodē corꝑe i quo mortuus fuit. 6° ꝑ domus ianuis
clausis igressionē: ꝑ qđ on̄dit qđ gl'ificatꝰ resurrexit
He. n. oēs dubitatōes circa xp̄i resurrectōeꝫ vidē
tur fuisse i discipul'. 7° imortal'r qꝛ nūq̄ꝫ deceťo mo
riturꝰ. Ro. sexto. Xp̄s resurgēs ex mortuis ⁊c̄. Di
cit tn̄ Dionysiꝰ i ep̄la ad Demophilū. Xp̄ꝫ ēt post
ascēsionē cuidā scō viro noīe Carpo dixisse Para
tus cēꝫ rursus ꝓ hoībꝰ saluādis pati: ꝑ qđ videť ꝙ
si poſ'e esset adhuc ꝓ hoībꝰ mori patꝰ eēt. Rettulit
. n. p̄dcūs Carpꝰ vir mire scitatꝭ btō Dionysio: vt
i eadē ep̄la ꝯtineť: ꝙ cū qdā ifideliū q̄ndā fidelē ꝑ-
uertisset: adeo Carpꝰ moleste tulit: vt ex hoc ifir-
mitatē icurreret. tāte āt scitatꝭ erat: vt nunq̄ꝫ cele-
braret qn sibi celestꝭ visio iferreť. Sꝫ cū ꝓ vtriusqꝫ
ꝯuersione orare deberet: deū tn̄ quotidie exorabat
vt cōbustione q̄dā āborꝫ sil' mi'icordiť abrūpet vi-
tas. Et ecce circa noctꝭ mediū dū euigilaret: ⁊ hāc
orōnē faceret: subito domꝰ in q̄ erāt in duo diuisa
fuit: ⁊ q̄dā fornax imēsa ibidē apparuit. Respiciēs-
qꝫ rursū vidit celū aptū: ⁊ ibidē Iesuꝫ circūdatum
multitudine āgelorꝫ. deide iuť fornacē p̄dci duo vi
ri tremul'stare videnť q a ꝑpētibꝰ de fornace ꝓce
dētibꝰ morsibꝰ: ⁊ iuolutōibꝰ violenť i fornacē ťhe-
banť: nec nō ⁊ a qbusdā alijs virꝭ ipigebanť. Hec
vidēs carpꝰ adeo i eorꝫ vidicta delectabať vt supe
riorē qdē visionē itueri cōtēneret: ⁊ i eorꝫ vindicta
totꝰ itētꝰ maneret: ita ꝙ pl'imū moleste ferebat: ꝙ
i fornacē nō cito cadebāt. Tādē cū difficulter i ce-
lū respexisset: ⁊ p̄dictā visionē: vt ꝑus vidisset: ecce
Iesus hoīuꝫ illorꝫ miťtꝰ ex suꝑcelesti throno surre
xit: ⁊ vsqꝫ ad illos cū ml'titudine angelorꝫ descēdēs
manū extēdit: ⁊ ipsos eripuit. Dixitqꝫ Iesus Car
po. Manu extēta ꝑcute ꝯtra me decetero. paratꝰ
sū. n. rursus si necitas exigeret ꝓ hoībus saluādis
pati. ⁊ hoc mihi amicū: n̄ ꝙ alij peccēt hoīes. Hāc
aūt visionē quā recitat Dionysiꝰ gr̄a huiꝰ verbi po
suimꝰ. ¶ Circa q̄rtū q̄re nō expectauit cū alijs re
surgere: qn̄. s. fiet general' resurectio: sciēdū ē ꝙ ꝑꝑ
tres rōnes noluit differre. ¶ Prio ꝑꝑ corporis di
gnitatē. Cū. n. illō corpꝰ eēt dignissimum ex eo ꝙ
erat deificatū siue diuinitati vnitū: nō fuit decēs vť
tā diu sub pulnē iacēt: vn̄ ps̄al. Nō dabis scm̄ tuūꝫ
vidē corruptōeꝫ. i. corpꝰ scificatuꝫ vl' deificatuꝫ vi
dere corruptōeꝫ. Itē ps̄al. Surge dn̄e i regē tuā tu
⁊ arca scificatōis tue. ⁊ vocať arca scificatōis corpꝰ
illud qđ fuit cōtētiuū diuinitatꝭ. Scđo ꝑꝑ fidei fir-
mitatē. Si. n. tūc n̄ surrexisset fides ꝑijsset: nec verꝫ
deū eū aliqs credidisset. Qđ pꝫ ex hoc ꝙ i passiōe
excepta beata vgine oēs fideꝫ amiserūt. sꝫ cognita
resurrectōeꝫ ipsā recuperauerūt. i. Cor. 15. Si xp̄s
nō resurrexit vana ē fides nr̄a. ¶ 3° ꝓpter nostre
resurrectōis exēplaritatē. Raro. n. iueniret q re-
surrectōeꝫ futurā speraret: nisi eā i exēplo p̄cessisse
videret. Et ꝓpter hoc dicit apl'us. Qꝛ si xp̄s resur
rexit. ⁊ nos resurgemꝰ qꝛ eiꝰ resurrectio ē cā exem
plaris nr̄e resurrectōis: Gre. Exēplo dn̄s mōstra
uit: qđ ꝓmisit i p̄mio: vt sicut oēs ip̄m resurrexisse
fideles cognoscerēt: ita i seipsis i fine mūdi premia
resurrectōis sperarent. Idē. Nō plusq̄ꝫ triduanaꝫ
eē mōtē suā voluit: ne si i illo resurrectio differreť.
i nobis oīno dispareť. Iō hēmꝰ spem resurrectōis
nr̄e cōsiderata gl'ia capitꝭ nostri: ¶ Circa qntū s.
ꝓpter qđ resurrexit: sciēdū ꝙ ꝓpť q̄tuor magnas
vtilitates nostras resurrexit. Est. n. eius resurre-
ctio opās iustificatōeꝫ peccatorꝫ: docēs nouitatem
morꝫ: generās speꝫ de redēptōe remūerādorꝫ ⁊ cau
sans resurrectōeꝫ oīum. De p° Ro. 4°. Traditus
ē ꝓpter delicta nr̄a ⁊ resurrexit ꝓpter iustificatōeꝫ
nostrā. De. 2°. Ro. 6°. Sic̄ xp̄s resurrexit a mor-
tuis ꝑ gloriā patrꝭ ita ⁊ nos i nouitate vite āmbule-
mus. De. 3°. i. Pe. 2°. Qui propter magnam mise
ricordiam suā resuscitauit nos in speꝫ vite ꝑ resur
rectionem christi a mortuis. De. 4°. i. Corin. 15°.
Christꝰ dn̄s resurrexit a mortuis primitie dormiē-
tium: quoniā quidem ꝑ hominē mors: ⁊ ꝑ hominē
resurrectio mortuorꝫ. Et notandum ꝙ sicut patet
per predicta christus in sua resurrectione quatuor
habuit propria. Primum est ꝙ nostra resurrectio
vsqꝫ in finem differtur: sua vero die tertia celebra
ta est. Secundum quia nos per illum resurgimus.
ille vero per se. Unde Ambrosius. Quomodo po
tuit adiutoriuꝫ sui corporis querere suscitandi qui
alios suscitauit: Tertiū est quia nos incineramur:
sed corpus eius incinerari non potuit. Quartū est
quia sua resurrectio est nostre resurrectionis cau-
sa efficiens exemplaris ⁊ sacramentalis. De pri-
ma causa glo. super ps̄al. Ad vesperaꝫ demorabiť
fletus ⁊ ad matutinum letitia ⁊c̄. Resurrectio xp̄i
est causa efficiens resurrectionis nostre: et anime
in presenti: ⁊ corporis in futuro. De scunda p̄ma
corin. 15°. Si xp̄s resurrexit ⁊c̄. De tertia Ro. 6°.
Ut quomō xp̄s ⁊c̄. ¶ Circa sextū. s. quotiens re-
surgens apparuerit notandū est ꝙ ipsa die resur-
rectionis apparuit quinqꝫ vicibꝰ ⁊ alijs diebus se-
q̄ntibus etiā qnqꝫ vicibus. ¶ Primo. n. apparuit
Marie magdalene Ioh. 20. Item Mathei.
vltimo. Surgēs iesus mane prima sabbati appa-
ruit primo Marie magdalene ⁊c̄. que typum ge-
rit penitentium. Voluit autem primo apparere.
Marie magdalene quinqꝫ de causis. Primo quia

42

ardẽtius dili̇gebat. Luc. 7. Dimissa sũt ei peccata
multa q꞉ dilexit multũ. ¶ Sc̃do vt ondꝫ se mor
tuũ ꝓ pctõribꝰ Math. 9. Nõ veni vocare iustos: ſ꞉
peccatores ad pniam. ¶ Tertio q꞉ meretrices p̃
cedunt sapiẽtes ĩ regno celoꝝ. Math. 21°. Amen
dico vobis q꞉ meretrices ⁊ publicani p̃cedẽt vos ĩ
regno dei. ¶ Quarto vt sicut mulier fuit nũcia mor
tis: ita eẽt nũcia vite ſ꞉ glo. ¶ Quĩto vt vbi abũ
dauerat d̃lictũ supabũdaret ⁊ grã sic dicit̃ Ro. 4°.
¶ Sc̃do appuit mulieribꝰ redeũtibꝰ a monumẽ
to qñ dixit eis. auete. q̃ accesserũt ⁊ tenuerũt pedes
eiꝰ. Math. vlt. Et typũ gerũt humiliũ. qbus dñs
apparet tũ rõe sexꝰ tũ rõe affcũs: q꞉ tenuerunt pe
des eiꝰ. ¶ 3° apparuit simoni: ſ꞉ vbi aut qñ nescit̃
nisi qñ redibat a monumẽto cũ ioãne. Potuit. n. eẽ
ꝙ Petrus a ioãne alicubi diuerterit: ⁊ ibi dñs sibi
apparuerit. Luc. vl. Uel forte qñ monumentũ so
lus ĩtrauit: sic d̃r ĩ histo. scho. Ul' forte ĩ cauea siue
ĩ spelũca. d̃r. n. ĩ eadẽ histo. ꝙ qñ xp̃ꝫ negauit fugit
ĩ cauea q̃ mõ d̃r gallicãtꝰ: ĩ q̃ vt d̃r: ꝑ tres dies fle
uit ex eo ꝙ xp̃m negauit: ⁊ ibi xp̃s sibi apparuit: ⁊
eũ ꝯfortauit. Petrꝰ ãt ĩterp̃tat̃ obediẽs: ⁊ gerit ty
pũ obediẽtiũ: q꞉ ill' dñs apparet. ¶ 4° apparuit di
scipul' eũtibꝰ ĩ hemaus: qd̃ ĩterp̃tat̃ desideriũ ꝯsi
lij. Et significat paupes xp̃i q̃ volũt illud consiliũ
adĩplere: vade ⁊ vẽde oĩa q̃ hẽs: ⁊ da paupibꝰ. ⁊c̃.
¶ 5° apparuit discipul' ꝯgregatꝭ ĩ vnũ. Et signi
ficat religiosos cũ foribꝰ qnq꞉ sẽsuũ clausos. Joh.
20. He qnq꞉ apparitões ipsa die resurrectiõis fa
cte sũt: ⁊ has repñtat sacerdos in missa qnqes se v̇
tẽs ad ppl'ꝫ. Sꝫ t̃tia v̇sio ẽ cũ silẽtio: q꞉ significat ter
tiã apparitõeꝫ fcãꝫ Petro q̃ nescit̃ vbi vel qñ fcã
fuerit. ¶ 6° apparuit octaua die discipul' ꝯgrega
tis p̃ñte Thoma q̃ dixerat se nõ credẽ nisi vidẽt.
Et significat hesitãtes ĩ fide. Joh. 20. ¶ 7° disci
pul' piscãtibꝰ. Joh. vlt. Et significat p̃dicãtes q̃ sũt
piscatores hoĩuꝫ. ¶ 8° discipulis ĩ monte thabor
Math. vlt. Et significat ꝯtẽplatiuos q꞉ ĩ mõte p̃
dcõ trãsfiguratꝰ fuit. ¶ 9° vndeci discipul' recũbẽ
tibꝰ in cenaculo: vbi ĩcredulitatẽ eoꝝ exprobrauit.
Marci vlt. Per quos ĩtelligimꝰ pctõres ĩ vndario
trãsgressiõis ꝓpositos quos dñs aliqñ visitat mise
ricordit̃. ¶ 10° ⁊ vltimo. apparuit discipul' exñ
tibꝰ ĩ mõte oliueti. Luce vltimo. Per quos signifi
cant̃ misericordes: ⁊ mĩe oleũ diligẽtes. De hoc lo
co ascẽdit̃ in celũ: q꞉ pietas ad oĩa valet ꝓmissionẽ
hñs. ⁊c̃. i. Thi. 4°. Sũt ⁊ alie tres apparitões q̃ re
ferunt̃ ĩ ipsa die resurrectõis fcẽ: ſ꞉ tñ ex textu euã
gelij nõ hr̃. ¶ Pria q̃ apparuit iacobo iusto. i. Ja
cobo alphei: de q̃ apparitõe ĩuenies ĩ legẽda ipsiꝰ
iacobi. ¶ Alia q̃ ipa die apparuisse d̃r ioseph: sicut
legit̃ ĩ euãgelio nicodemi. Nã cũ audissẽt iudei ꝙ
Joseph corpꝰ Jesu a pilato petisset: ⁊ ipm ĩ monu
mẽto suo posuisset ĩdignati aduersus eũ ipꝫ cepe
rũt: ⁊ ĩ quodã cubiculo diligent̃ clauso ⁊ sigillato re
cluserũt post sabbatũ eũ occidere volẽtes. Et ecce
Jesus ĩ ipsa nocte resurrectõis suspẽsa domo a q̃
tuor ãgulis ad eũ ĩtrauit: ⁊ faciẽ eiꝰ extsit: ⁊ osculũ
dedit: ⁊ ide saluis sigillis eũ educẽs ĩ domum suã ĩ
Arimathia ipm adduxit. ¶ Tertia ẽ q̃ añ ceteros

v̇gini m̃ri apparuisse credit̃: licet hoc ab euãgelistꝭ
taceat̃. Hoc romana eccl'ia approbare videt̃: q̃ sta
tim ipsa die apud scãꝫ Mariã celebrat statõeꝫ. Si
. n. hoc iõ nõ credit̃: q꞉ nullus euãgelista testat̃: ꝯñs
ẽ vt post resurrectõeꝫ nũq꞉ sibi apparuerit: q꞉ vbi
vl' qñ nullꝰ euangelista edisserit. Sꝫ absit vt talem
m̃reꝫ talis filiꝰ tali negligẽtia dehonorauerit: ſ꞉ iõ
forsan hoc euãgeliste subticuerũt: q꞉ eoꝝ fuit offm̃
solũmõ resurrectõis testes ĩducẽ: m̃reꝫ ãt ad testifi
cãdũ ꝓ filio ĩducẽ ñ decuit. Si. n. v̇ba eꝝ nearꝝ femi
naꝝ deliramẽta visa sunt: q̃ꝫto magis m̃reꝫ ꝓ filij
amore crederẽt delirare: Hoc igr̃ euãgeliste scribẽ
noluerũt: ſ꞉ ꝓ ꝯstãti reliq̃rũt. Debuit. n. m̃reꝫ leti
ficare p̃us de resurrectõe: quã ãpliꝰ ceterꝭ ꝯstat do
luisse de morte: ne m̃reꝫ p̃tereat q̃ sic alios cõsolari
festinat. Hoc ẽt Ambro. testat̃ ĩ li° 3° de v̇gibꝰ di
cẽs. Uidit m̃r Maria resurrectõem dñi ⁊ p̃ma vi
dit ⁊ credidit. vidit Maria magdalena q̃ꝫuis ista
adhuc nutaret. ¶ De. 7° ãt ⁊ vltimo. q̃l'r. s. p꞉es q̃
erãt ĩ limbo xp̃s eduxit: ⁊ qd ibi egerit euãgeliũ apte
ñ explanauit. Aug. tñ ĩ quodã s̃mõe ⁊ Nichodemꝰ
ĩ suo euangelio aliq̃tenꝰ hoc ondũt. Ait. n. s. Aug.
Mox vt xp̃s spm̃ t̃didit vnita sue deitati aĩa ad ĩ
ferni ꝓfũda d̃scẽdit. Cũq꞉ tenebraꝝ t̃minũ q̃si qdã
dep̃dator splẽdidꝰ ac t̃ribil' attigisset aspiciẽtes eũ
ĩpie ac tartaree legiões t̃rite ĩgrere cepert̃ dicẽtes
Uñ ẽ iste tã fortꝭ tã t̃ribil': vl' tã splẽdidꝰ: tã p̃clarꝰ?
Mũdꝰ ille q̃ nobis subditꝰ fuit nũq꞉ nobis talẽ mõ
tuũ misit: nũq꞉ ĩferꝭ talia munera destinauit. Quis
ẽ ergo iste q̃ sic ĩtrepidꝰ n̄ros fines ĩgredit̃: ⁊ nõ so
lũ n̄ra supplicia nõ veret̃: veꝝ ẽt alios de n̄ris vi
culis absoluit: Ecce ipsi q̃ sub n̄ris solebãt suspira
re tormẽtꝭ: ĩsultãt nobis de pceptõe salutꝭ: ⁊ ñ solũ
iã nihil verent̃: ſ꞉ ĩsup nobis minant̃. Nũq꞉ sic hic
mortui supbierũt: nec aliqñ leti sic potuerũt eẽ cap
tiui: vt qd hic iustũ adducẽ voluistis: O p̃nceps n̄r
pijt letitia tua: ĩ luctũ ꝯuersa s̃t gaudia tua. Dũ tu
xp̃ꝫ suspẽdis ĩ ligno ignoras q̃ꝫta dãna sustinemꝰ
ĩ ĩferno. Post istas crudeliũ voces ĩfernaliũ ad ĩpe
riũ dñi oẽs ferrei ꝯfracti sũt vectes. Et ecce ĩnume
rabiles scõꝝ ppl'i eiꝰ genibꝰ ꝓuoluti lachrymabili
voce clamabãt. Aduenisti redẽptor mũdi: aduen
isti quẽ desiderãtes quotidie expectabamꝰ: descen
disti ꝓ nobis ad ĩferos. Noli nobis deeẽ cũ reuer
sus fuerꝭ ad supos. Ascẽde dñe Jesu ĩferno spolia
to: ⁊ auctore mortꝭ suis vĩclis irretito. redde iã leti
tiam mũdo. Succurre inqunt: iam senas extigue
penas ⁊ miserãdo resolue captiuos. Dũ hic es ab
solue reos: dum descenderis defende tuos. Hec
Aug. Jn euãgelio ãt Nicodẽi legit̃ ꝙ carinꝰ ⁊ Le
ontiꝰ filij Symeonis senis cũ xp̃o resurrexerũt: et
Anne: ⁊ Caiphe: ⁊ Nicodemo: ⁊ Joseph: ⁊ Ga
malieli adiurati: q̃ xp̃s apud ĩferos gessit narraue
rũt dicẽtes. Cũ essemꝰ cũ oĩbꝰ p꞉ibꝰ n̄ris p꞉iarchis
ĩ caligĩe tenebrarũ subito fcũs ẽ aureꝰ solis: colorq꞉
purpureꝰ et regalis lux illustrãs sup nos. Statiq꞉
Adã hũani gñis pat̃ exultauit dicẽs. Lux ista au
ctorꝭ luminis ẽ sẽpit̃ni. q̃ nob ꝓmisit mittẽ lumẽ coe
ternũ suũ. Et exclamauit Jsaias dicẽs. Hec ẽ lux
p꞉is filiꝰ dei: sic p̃dixi cũ esseꝫ viuꝰ ĩ t̃ris. Populꝰ q̃

ambulabat ĩ tenebris vidit lucẽ magnã. Tũc sup-
uenit genitor nr̃ Symeõ: ⁊ exultãs dixit. Glorifi-
cate dñz: qꝛ ego xp̃z ĩfãtẽ natũ ĩ manib⁹ suscepi ĩ tẽ
plo: ⁊ ꝯpulsus spũ scõ dixi. Nũc viderũt oculi mei
salutare tuũ. Qd̃ parasti ⁊c̃. Post hoc suꝑuẽit qdã
heremi cultor: et ĩterrogat⁹ a nob qs eẽt dixit. ego
sũ Joãnes q xp̃m baptizaui: ⁊ añ ipsũ parare vias
ei⁹ p̃iui: ⁊ ip̃z ondi digito dicẽs. Ecce agn⁹ dei ⁊c̃.
⁊ descẽdi nũciare vob: qꝛ ĩ ꝓxio ẽ ipsũ visitare nos
tũc Seth dixit. Cũ iuissẽ ad portas ꝑadisi rogare
dñz vt trãsmitteret mihi ãgelũ suũ: vt daret mihi
ď oleo mĩ̾icordie: vt ĩungerẽ corp⁹ p̃ris mei Ade
cũ eẽt ĩfirm⁹: appͥuit mihi Michael ãgelus dei di
cẽs. Noli laborare lachrymis orãdo ꝑꝑ oleũ ligni
misericordie: qꝛ nullo mõ poterꝭ de illo accipe: nisi
qñ ꝯpleti fuerĩt qnqz millia qngẽti ãni. Hec audiẽ
tes oẽs p̃riarche ⁊ ꝓphete exultauerũt magna exul
tatiõe. Tũc sathã p̃nceps ⁊ dux mortꝭ dixit ad ĩfe
rũ. Preꝑate suscipe Jesũ q se gloriat̃ xp̃z filiũ dei
esse. ⁊ hõĩẽ timẽs mortẽ dicẽs. Tristis ẽ aĩa mea vſ
qz ad mortẽ ⁊c̃. ⁊ multos quos feci surdos sanauit
⁊ claudos erexit. rñdẽs ĩfer⁹ dixit. Si potẽs es tu
q̃lis ẽ hõ ille iesus: qui timẽs mortẽ potẽtie tue ad-
uersat̃. Nã si dicit se timere mortẽ caꝑe te vult: et
veh tibi erit ĩ sẽpit̃na scl'a. cui sathan. ego illũ tẽta
ui: ⁊ ppl'z aduersũ illũ excitaui: iaz lãceã exacui: fel
⁊ acetũ miscui: lignũ crucꝭ p̃paraui. Jn ꝓxio ẽ morꝫ
ei⁹ vt ꝑducã eũ ad te. cui ĩfer⁹. Cõiuro te ꝑ v̇tutes
tuas ⁊ meas ne ꝑducas eũ ad me. ego enĩ cũ audi-
ui ip̃iũ v̇bi ei⁹ ꝯtremui: nec ip̃z Lazaꝝ ꝯtinere po
tui: sꝫ excutiẽs se vt aq̃la suꝑ oẽz agilitatẽ saliens:
exiuit a nobis. Et cũ hoc loq̃ret̃ fcã ẽ vox vt toni-
truũ dicens. Tollite portas p̃ncipes vr̃as: ⁊ eleua
mini porte et̃nales: ⁊ ĩtroibit rex gl'ie. Ad hãc vo-
cẽ ꝯcurrũt demones: ⁊ ostia erea cũ vectib⁹ ferre-
is clauserũt. tũc dixit Dauid. Nõne ego ꝓpheta-
ui dicẽs. Cõfiteant̃ dño mĩ̾icordie ei⁹ ⁊c̃. qꝛ cõtri-
uit portas ereas: vectes ferreos ꝯfregit ⁊c̃. fcã est
iteꝝ vox magna dicẽs. tollite portas ⁊c̃. Uidẽs ĩfe
rus ꝙ duab⁹ vicib⁹ exclamauerat q̃si ignorãs dixit
Quis ẽ iste rex glorie? cui Dauid. Dñs fortꝭ ⁊ po-
tẽs dñs potẽs ĩ p̃lio: ip̃e ẽ rex glorie. Tũc rex gl'ie
suꝑuenit: ⁊ et̃nas tenebras illustrauit. et extẽdens
dñs manũ: ⁊ tenẽs dextrã Ade dixit. Pax tibi cuz
oĩb⁹ filijs iustis meis. ⁊ ascẽdit dñs ab inferꝭ: ⁊ oẽs
sci sũt eũ secuti. Dñs ãt tenẽs manũ Ade tradidit
Michaeli archãgelo: ⁊ ĩtroduxit eos ĩ paradisuz:
qb⁹ occurrerũt duo viri vetusti dieꝝ: et ĩterrogati
sũt a scis. Qui estis vos q nobiscũ ĩ ĩferꝭ mortui nõ
dũ fuistis: ⁊ ĩ ꝑadiso corꝑe collocati estis? Et rñdit
vn⁹ ex eis. Ego sũ Enoch q huc trãslatus sũ. Hic
ãt ẽ Helias q huc curru igneo assũpt⁹ est: ⁊ adhuc
mortẽ nõ gustauim⁹: sꝫ ĩ aduẽtu antixp̃i reſ̾uati su
mus cũ eo p̃liaturi ⁊ ab eo occidẽdi: ⁊ post triduuz
⁊ dimidiũ diẽ ĩ nubib⁹ assumẽdi. Et cũ hoc diceret
ecce suꝑuenit ali⁹ vir portãs ĩ humerꝭ crucꝭ signũ.
q ĩterrogat⁹ dixit. Ego latro fui ⁊ cũ iesu crucifix⁹
fui: ⁊ credidi ip̃sũ eẽ creatorẽ: ⁊ oraui dicẽs. Memor
esto mei dñe qñ venerꝭ ĩ regnũ tuũ. Tũc dixit mi-
hi. Amẽ dico tibi: hodie eris mecũ in paradiso. et

dedit mihi istud crucꝭ signũ dicẽs. Hoc portãs am
bula ĩ ꝑadisũ: et si nõ dimiserit te ĩgredi ãgelus cu
stos ꝑadisi: ostẽde illi signũ crucꝭ: ⁊ dices ad illum.
Qꝛ xp̃s q nũc crucifix⁹ ẽ trãsmisit me. Et cũ hoc fe
cissẽ ⁊ dixissem ãgelo: stati apiẽs ĩtroduxit me: ⁊ ad
dextrã ꝑadisi collocauit me. Cũ hoc Carin⁹ ⁊ Le
onti⁹ locuti fuissẽt: subito trãsfigurati sũt: ⁊ ãpli⁹ vi
si nõ sũt. ¶ Grego. quoqz nicen⁹: vl' Aug. ſꝫ quoſ
dã libros: de hoc eodẽ sic ait. Cõfesti et̃na nox ĩfe
roꝝ xp̃o descẽdẽte resplẽduit: mox ferruginei iani
tores talia ĩter se vmbrosa silẽtia metu incũbente
submurmurãt. Quis nãqz ẽ iste terribil' ⁊ nimio splẽ
dore choruscãs? Nũqz talẽ nr̃ excepit tartar⁹. Nũ
q̃z ĩ nr̃az cauernã talez euomuit mũdus. Jnuasor ẽ
iste: nõ debitor: effractor ⁊ destructor: nõ petõr sed
p̃dator. Judicẽ videm⁹: nõ supplicẽ: venit pugna
re: nõ succũbere: eripe nõ manere.

¶ De nomĩe sãcti Secundi.

s Ecũdus dicit̃ q̃si se ꝯdẽs. i. se honestate
moꝝ cõponẽs. vl' secũdus dr̃ q̃si secũdãs
idest obsecũdãs. i. mãdatꝭ dñi obtẽperãs
vel secũdus q̃si secũ dux. Fuit enĩ su⁹ dux: qꝛ rõne
sensualitati bñ p̃fuit: ⁊ ip̃a ad oẽ op⁹ bonũ ꝑduxit.
vel secũdus dr̃ respcũ p̃mi. Due enĩ vie sũt veniẽ
di ad vitã. Pria ꝑ pnĩe lamẽtũ. Scd̃a ꝑ martyriũ.
Jste ãt martyr p̃ciosus nõ solũ iuit ꝑ p̃mã: sꝫ ẽt ꝑ se
cundã.

¶ De sancto Secundo.

s Ecundus miles strẽnu⁹ ⁊ atle-
tha xp̃i egregi⁹ mar-
tyrqz dñi gloriosus ĩ ciuitate astensi mar
tirio coronat⁹ ẽ cui⁹ gloriosa p̃ñtia p̃dcã ci
uitas illustrat̃: ⁊ eo velut singulari p̃rono letatur.
Hic a btõ calocero: qui a Sap̃tio p̃fecto ĩ ciuitate
astẽsi ĩ carcẽ tenebat̃ fidẽ xp̃i edoct⁹ ẽ. Cũ igr̃ btũs
martian⁹ ĩ tordonẽsi cĩtate detineret̃ ĩ carcẽ: Sap̃
tius illuc ꝓficisci voluit: vt eũ facẽt ĩmolari. Secũ
dus ãt tãqz cã solatij secũ ẽ ꝓfect⁹ btũ Martianũ
videre desiderãs. Cũ igr̃ extra ciuitatẽ astẽsẽ fuis
sent: colũba suꝑ secũdũ descẽdit: ⁊ capiti ei⁹ ĩsedit.
cui dixit sap̃tius. Uide secũde quõ dij nr̃i te amãt
vt etiã aues celestes ad te visitãdũ trãsmittãt. Cũ
ãt ad Tanagrũ fluuiũ ꝑuenissẽt: vidit secũdus an
gelũ dñi suꝑ aquã ambulãtẽ: ⁊ sibi dicẽtẽ. Secũde
fidẽ hẽas: ⁊ sic suꝑ idoloꝝ cultores ambulabis. cui
sap̃ci⁹. Frat̃ secũde: deos audio ad te loq̃ntes. cui
secũdus. Ambulem⁹ ad desideria cordis nr̃i. Cuz
v̇o ad burimã flumẽ ꝑuẽissẽt: ãgelus silr̃ ibidẽ sibi
apparuit: eiqz dixit. Secũde credis ĩ deũ: an forte
dubitas? cui scd̃s. Credo v̇itatẽ passiõis ei⁹. cui sa
p̃cius. Quid ẽ qd̃ audis? Cũ ãt terdonã ĩgrederet̃
martian⁹ ad p̃ceptũ angeli de carcẽ exiẽs: scd̃o ap-
paruit: eiqz dixit. Jntra secũde viã v̇itatꝭ: ⁊ ꝑge vt
accipias palmã fidei. Sap̃ci⁹ dixit. Quis ẽ hic qui
nob q̃si sõniãs loquit̃? cui secũdus. Tibi sõniũ: sed
mihi admonitio ⁊ ꝯfortatio est. Post hoc secũdus
mediolanũ iuit: ⁊ faustinũ ⁊ iouitã: q ĩ carcere deti
nebant̃: angelus dñi ad se extra ciuitatẽ adduxit: ⁊
ab eiꝫ baptisma q̃dã nube aquã p̃bẽte suscepit. Et
ecce subito colũba de celo venit corp⁹ ⁊ sãguinem
dñi deferẽs ea faustino ⁊ iouite tribuit. Dedit aũt

43

faustinꝰ corpꝰ ⁊ sãguinẽ dñi Secũdo: vt ad martia
nũ deferret. Rediẽs igr̃ secũdus cũ iã nox eẽt: ⁊ ad
ripã padi venissꝫ: angelus dñi frenũ accipiẽs equi
sup padũ ipꝫ trãsuexit: ⁊ vsqꝫ terdonã ĩ carcerẽ ad
martianũ eum ĩtroduxit. Deditqꝫ scõs martiano
munꝰ faustini: ⁊ ipe illd̃ sumẽs dixit. Corpus ⁊ san
guis dñi mecũ sit ĩ vitã et̃nã. Tũc ad mãdatũ ãge
li Secũdus d̃ carcẽ exiuit: ⁊ ad suuꝫ hospitiũ iuit.
Post hoc martianꝰ capitalẽ sñiaꝫ excepit: ⁊ secun
dus corpꝰ eiꝰ rapiẽs sepeliuit. Qd̃ audiẽs sapciꝰ ip
sũ ad se vocauit: eiqꝫ dixit. Quãtũ video xp̃ianũ te
esse ꝓfiterꝭ. cui secũdus. Uere xp̃ianũ ꝓfiteor me
eẽ. cui sapciꝰ. Malã mortẽ desideras. cui scõs. Il
la tibi ꝓtiꝰ debet̃. Cũqꝫ sacrificare nollet: iussit sa
pricíꝰ eũ expoliari: statiqꝫ angelus dñi affuit: ⁊ ve
stẽ sibi ꝑauit. Tũc sapciꝰ cũ ĩ eculeũ suspensũ tãdiu
torq̃ri fecit: donec eiꝰ brachia a suis ꝯpagibꝰ solue
rent̃. Sꝫ cũ fuisset sanitati a dño restitutꝰ iussit eũ ĩ
carcerẽ recludi. vbi cũ eẽt angelus dñi ad eũ vẽit:
eiqꝫ dixit. Surge secũde: sequere me: ⁊ ducã te ad
creatorẽ tuũ. Tũc ipꝫ vsqꝫ ĩ citatẽ astẽsẽ ꝑduxit: vt
eũ ĩ custodia vbi erat calocerꝰ: ⁊ saluator cũ eo po
suit. quez vidẽs secũdus ad eiꝰ pedes se ꝓiecit. cui
saluator. noli timẽ secũde: q: ego sũ dñs q te de oi
bus malꝰ eripiã: bñdicẽsqꝫ eiꝭ ascẽdit ĩ celũ. Mane
igr̃ sapricíꝰ ad carcerẽ misit. Qui carcerẽ qdẽ signa
tũ ĩuenerũt. secũdũ ṽo nõ ĩuenerũt. Pergẽs ãt sa
ꝑcius de t̃dona ad ciuitatẽ astẽsẽ: vt saltẽ caloce-
rũ puniret: iussit: vt ꝑdictꝰ calocerꝰ sibi p̃ntaret̃. et
ecce nũciauerũt sibi ꝙ scõs cũ calocero esset. Quo
audito eos ad se adduci fec̃: eisqꝫ dixit. Qm̃ dij no
stri sciũt vos eẽ ꝯtẽptores suos: vos ĩsimꝉ mori vo
lũt. Cũ ãt sacrificare nollẽt: picẽ cũ rasina liq̃ri fec̃
⁊ sup eoꝝ capita fũdi: ⁊ ĩ os eoꝝ iactari. Illi ãt hoc
tãqꝫ aquã suauissimã cũ magno desiderio bibebãt
⁊ voce clara dicebãt. Quã dulcia faucibꝰ meis elo
qa tua dñe. Tũc sapciꝰ sup eos dedit sñiaꝫ: vt secũ
dus ĩ ciuitate astẽsi decollaret̃. Callocerꝰ ṽo albi-
ganũ mitteret̃: ⁊ ibidẽ puniret̃. Cũ ãt btũs secũdꝰ
decollatꝰ fuissꝫ: ecce ãgeli dñi corpꝰ eiꝰ tulerũt: ⁊ ipꝫ
cũ mlt̃is laudibꝰ ⁊ cãtu sepulture dederũt. Passusꝭ
ẽ ãt 3° calẽdas aprił.

¶ De scã maria egyptiaca.

m ARIA egyptiaca q̃ peccatrix appella
tur. 47. ãnis ĩ hẽmo artissimã
vitã duxit: quã circa ãnũ dñi. cclxx. tẽpo-
re Claudij ĩtuit. Quidã ãt abbas noĩe
zozimas dũ iordanẽ trãsissꝫ: ⁊ hẽmũ magnã ꝑcurre
ret: si forte aliquẽ sãctũ p̃rẽ ĩueniret: vidit quãdã
ambulãtẽ nudo nigroqꝫ corpe: ⁊ ex incẽdio solꝭ exu
sto. Hec aũt erat maria egyptiaca: statiqꝫ hec fugã
arripuit: ⁊ zozimas post eã velociꝰ currẽ cepit. tũc
ait illa. Abba zozima qd me ꝑseq̃rꝭ: Ignosce mihi
nõ possũ faciẽ meã ad te ꝯuertẽ eo ꝙ mlier sũ ⁊ nu
da: sꝫ palliũ tuũ mihi porrige vt possim sine ṽecũ-
dia te videẽ: q se noĩari audiẽs stupefactꝰ palliũ tri
buit: ⁊ ĩ t̃rã ꝓstratꝰ vt se bñdicẽt rogauit. Cui illa.
Ad te p̃r bñdictio magꝭ spectat: quẽ sacerdotij di
gnitas exornat. Ille ãt vt audiuit ꝙ nomẽ ⁊ officiũ
eiꝰ sciret ãplíꝰ mirabat̃: ⁊ se bñdici obnixiꝰ ꝑcabat̃.
Tũc illa. bñdictꝰ deꝰ redẽptor aĩaꝝ nr̃arũ: cũqꝫ illa
extẽsis manibꝰ oraret vidit eã q̃si vniꝰ cubiti mẽsu
rã eleuari a t̃ra. Tũc senex dubitare cepit ne forte
spũs eẽt: ⁊ fingẽdo oĩonẽ facẽt. cui illa. Satisfaciat
tibi deꝰ q me peccatricẽ mulierẽ imũdũ spm̃ existi
masti. Tũc zizonias illã ꝑ deũ ꝯiurauit vt ꝯditõez
suã ei narrare debẽt. cui illa. Ignosce mihi p̃r q: si
tibi statũ meũ narrauero velut a s̃pẽte territꝰ fugi
es: ⁊ aures tue a s̃monibꝰ meis ꝯtaminabunt̃: ⁊ a
sordibꝰ polluent̃: cũqꝫ ille vehement̃ ĩstaret dixit.
Ego frat̃ ĩ egypto nata sũ. 12° etatꝭ mee ãno alexã
driã veni: ibiqꝫ. xvij. ãnis publice libidini me sub
ieci: ⁊ nulli vllatenꝰ me negaui. Cũ ãt hoĩes regio
nis illiꝰ ꝓ adorãda scã cruce hierolĩmã ascẽderẽt:
rogaui nautas vt me secũ ꝑmitterẽt ꝓficisci. cũ ṽo
me de naulo regrerẽt dixi: Nõ hẽo f̃rẽs aliud nau
lũ: sꝫ ꝓ naulo corpꝰ meũ hẽatꝭ. Sicqꝫ sũpserũt me:
⁊ corpꝰ meũ nauli gr̃a habuerũt. cũ ãt hierolĩmã ꝑ
uenissẽ: ⁊ ꝓ adorãda cruce vsqꝫ ad fores ecclesie cũ
alijs deuenissem: subito ⁊ ĩuisibilit̃ repulsã patior:
nec ĩtus ĩtre ꝑmittor. Iteꝝ ãt atqꝫ iteꝝ ꝑueni vs-
qꝫ ad limẽ ianue: ⁊ subito ĩiuriã patiebar repulse:
cũ tñ oẽs libeꝝ hẽrẽt aditũ: nec aliqd̃ ĩueniret ĩpe-
dimẽtũ. Rediẽs igit̃ ad me et cogitãs ꝙ hoc mihi
ob sceleꝝ meoꝝ ĩmanitatẽ accidẽt: pectꝰ meuꝫ cepi
mãibꝰ tũdẽ: ⁊ lachrymas amarissimas fũdẽ: ⁊ a cor
dis ĩtimo grauiter suspirare. Respiciẽsqꝫ vidi ibi
imaginẽ btẽ ṽgis marie. Tunc ipaꝫ lachrymabilit̃
exorare cepi: vt pctõꝝ meoꝝ veniã ĩpetraret: ⁊ ad
adorãdã crucẽ scãꝫ me ĩtrare ꝑmittẽt: ꝓmittẽs me
sclo abrenũciaturã ⁊ d̃ceto caste mãsurã: cũqꝫ hoc
orassẽ ⁊ ĩ noĩe btẽ ṽgis fiduciã recepissẽ fores iterũ
ecclie adij: ⁊ sine aliquo ĩpedimẽto ecclĩã ĩtui. cũ
aũt scãꝫ crucẽ deuotissime adorassẽ: qdã mihi tres
nũmos tribuit d̃ qbꝰ tres panes emi. Audiuiqꝫ vo
cẽ dicẽtẽ mihi. Si iordanẽ trãsierꝭ: salua erꝭ. Iõda
nẽ igr̃ trãsiui ⁊ ĩ hũc des̃tũ vẽi: vbi q̃dragitaseptẽ
ãnis nullũ ꝑcitꝰ hoĩez vidẽs mãsi. Illi ãt tres pães
quos mecũ d̃tuli ĩstar lapidis ꝑ tpa duruerũt: ⁊ q̃-
dragitaseptẽ ãnis mihi ex eis cõedẽdo suffecerũt.
vestimẽta ãt mea iã dudũ putrefcã sũt. decẽ ⁊ septẽ
ãnis ĩ h° des̃to a tẽtatiõibꝰ carnalibꝰ molestata fui
sꝫ nũc ꝑ d̃i gr̃aꝫ oẽs vici. Ecce oĩa opa mea tibi nar
raui ⁊ rogo vt ꝓ me ad deũ ꝑces fũdas. tũc senex
ad t̃rã ꝓstratꝰ ĩ famła sua dñꝫ bñdixit. cui illa. Ob-
secro te vt ĩ die dñice cene ad iõdanẽ r̃deas ⁊ cor-
pus dñicũ tecũ feras. Ego ibidẽ tibi occurrã et de
manu tua cõpꝰ sacrũ suscipiã. Nã a die q̃ huc veni
cõionẽ dñi nõ accepi. Rediẽs igr̃ senex ad mõaste
riũ euoluto ãno dũ dies dñice cene appropinq̃ret:
tulit corpꝰ dñicũ ⁊ vsqꝫ ad ripã iõdãis vẽiẽs ex alia
pte ripe mlierẽ stãtẽ ꝓspexit. Que sup aq̃s scõ cru
cis signaclo iuit. ⁊ ad senẽ vsqꝫ ꝑuẽit. Quaꝫ vidẽs
senex obstupuit: et ad pedes eiꝰ hũilr̃ se ꝓstrauit.
cui illa. Uide ne fecerꝭ cũ sacr̃a dñica penes te hẽ-
as ⁊ sacerdotij dignitate refulgeas: sꝫ obsecro vt
seq̃nti ãno ad me p̃r redire dignerꝭ. Tũc illa scõ si
gno crucꝭ sup iõdanis aq̃s iuit: ⁊ hẽmi solitudinez
petiuit. Senex ṽo ad suũ mõasteriũ rediẽs seq̃nti
ãno ad locũ ĩ quo ꝑmo secũ locutꝰ fuerat vẽit: ⁊ eã
ibidẽ expirasse repit: q lachrymari cepit ⁊ ipsã tã-

gere nõ pſũpſit: dixitq; ĩtra ſe. Ego qdẽ corpuſcu-
lũ ſcẽ ſepelire volebã: ſ; timeo ne hoc ſibi diſplice-
at. Hoc eo cogitãte vidit iuxᵃ caput ſuũ lr̃as ĩ terra
deſcriptas ita ꝯtinẽtes. Sepeli zozima Marie cõ
puſculũ: redde t̃re puluerẽ ſuũ: ⁊ ora ꝓ me ad dñz:
ad cuiꝰ ꝓceptũ ſcd̃a die aplis reliq̃t hoc ſcl'z. Tũc ſe
nex ꝓ certo cognouit ꝙ mox vt diũi ſacr̃m accepit
⁊ ad deſ'tũ rediȷt vitã finiuit. Illudq; deſ'tũ qd̃ zo-
zimas ꝑ trigita diex ſpacia vix ãbulauit illa ĩ vna
hora ꝑcurrit ⁊ ad deũ migrauit. Cũq; ſenex t̃rã fo
deret: ſ; neq̃ret: vidit leonẽ ad ſe veniẽte mãſuete
dixitq; illi. Sãcta hec mulier ꝓcepit ſepeliri corpꝰ
ſuũ: ⁊ q2 ego ſũ ſenex fodere non poſſũ: nec ẽt aptũ
hẽo ferramẽtũ. Tu ergo t̃rã fode vt poſſimꝰ eius
corpꝰ ſciſſimũ ſepelire tũc leo cepit fodere ⁊ aptaz
foueã ꝓparauit Quo pacto leo vt agnꝰ mãſuetus
abiȷt: ⁊ ſenex ad ſuũ mõaſteriũ gl'ificãs deũ venit.

¶ De noĩe ſci georgij.

g

Eorgiꝰ dr̃ a geos qd̃ ẽ t̃ra ⁊ orge qd̃ ẽ co-
lere: q̃ſi colẽs t̃rã .i. carnẽ ſuã. Aug. ãt ĩ liᵒ
de trinitate. dicit ꝙ bõa t̃ra ẽ altitudine
mõtiũ: tẽperamẽto colliũ: planitie cãpo-
rũ. Pria .n. ẽ bõa ad virẽtes herbas: ſcd̃a ad vieas
tertia ad fruges. Sic btũs Georgiꝰ fuit altꝰ deſpi
ciẽdo ĩferiora: ⁊ iõ hũit virorẽ vl' viriditatẽ purita
tis: tẽperatꝰ ꝑ diſcretionẽ: ⁊ iõ hũit vinũ ĩterne io-
cũditatꝭ. Planꝰ ꝑ humilitatẽ: ⁊ iõ ꝓtulit fruges bo
ne opatõis. Uel dr̃ a gerar qd̃ ẽ ſacrũ ⁊ gyon qd̃ ẽ
arena: q̃ſi ſacra arena. Fuit .n. arena q2 põderoſus
mox grauitate: minutꝰ humilitate: ⁊ ſiccus a car-
nali voluptate. Uel dr̃ a gerar qd̃ eſt ſacrũ ⁊ gyon
qd̃ ẽ luctatio. q̃ſi ſacer luctator: q2 luctatꝰ ẽ cũ dra-
cone ⁊ carnifice. Uel Georgiꝰ dr̃ a gero qd̃ ẽ ꝑegri
nus ⁊ gir ꝓcioſus: ⁊ ys ꝯſiliator Ipſe .n. fuit ꝑegri-
nus ĩ ꝯtẽptu mũdi: ꝓcioſus ĩ corona martyrij: ⁊ ꝯſi
liator ĩ ꝓdicatõe regni. Eiꝰ legenda int̃ ſcripturas
apocriphas ĩ niceno ꝯcilio cõnumerat̃: ex eo ꝙ eiꝰ
martyriũ certã relatõez nõ h3. Nã ĩ calẽdario Be
de dr̃: ꝙ ſit paſſus ĩ ꝑſida ciuitate dioſpoli. Alibi le
git̃ ꝙ q̃eſcit ĩ citate dioſpoli q̃ ꝓus lidda vocabat̃: ⁊
ẽ iuxᵃ Iopẽ. Alibi legit̃ ꝙ paſſus ſit ſub Dioclitião.
⁊ maximiano ĩpatoribꝰ. Alibi ꝙ ſub dioclitiano ĩpa
tore ꝑſax ꝑñtibꝰ .70. regibꝰ ĩpij ſui. Hic aũt ꝙ ſub
Daciano ꝓſide: ĩperãtibus Dioclitiano ⁊ Maxi-
miano.

¶ De ſcõ Georgio.

Eorgius tribunꝰ gñe capador ꝓ
ucit q̃dã vice ĩ ꝓuĩciã li
bie ĩ citate q̃ dr̃ ſilẽa iuxᵃ quã citate erat ſta
gnũ ĩſtar marꝭ: ĩ quo draco peſtifer latitabat q ſepe
ppl'z ꝯ ſe armatũ in fugã ꝯuerterat: flatuq; ſuoꝝ ad
muros citatꝭ accedẽs oẽs ĩficiebat. Quapp ꝯpulſi
ciues duas oues ſibi quotidie dabãt vt eiꝰ furorez
ſedarẽt: alioq̃n ſic muros citatꝭ iuadebat ⁊ aerẽ ĩfi
ciebat ꝙ pl'imi ĩteribãt. Cũ ergo iã oues pene de-
ficerẽt maxime cũ hax copiã h're nõ poſſẽt: inito cõ
ſilio ouẽ cũ adiũcto hoĩe tribuebãt. Cum igit̃ ſorte
oĩuz filij ⁊ filie hoĩuz darent̃ ⁊ ſors neminẽ excipet
⁊ iã pene oẽs filij ⁊ filie ppl'i eẽnt ꝯſũpti q̃dã vice fi
lia regꝭ vnica ſorte ẽ dep̃hẽſa ⁊ draconi adiudicata
tũc rex ꝯtriſtatꝰ alt. tollite aux ⁊ argẽtũ ⁊ dimidiũ re
gni mei ⁊ filiã meaz mihi dimittite ne talr̃ moriat̃.
Cui ppl's cũ furore r̃ndit. Tu rex hoc edcm̃ feciſti:
⁊ nũc oẽs pueri nr̃i mõtui ſũt: ⁊ tu vis filiã tuã ſal-
uare: niſi ĩ filia tua compleuerꝭ qd̃ ĩ alijs ordinaſti
ſuccẽdemꝰ te ⁊ domũ tuã. Qd̃ rex vidẽs cepit filiaz
ſuã flẽ dicẽs. Heu me filia mea dulciſſima qd de te
faciã aut qd dicã: qñ pl's videbo nuptias tuas? Et
cõuerſus ad ppl'z dixit. Oro vt ĩducias octo dierũ
lugẽdi mihi filiã tribuatꝭ. Qd̃ cũ ppl's admiſiſſ;: ĩ fi
ne octo diex reuerſus ppl's eſt cũ furore di. Quare
ꝑdis ppl'z ꝓp filiã tuã? En oẽs afflatu dracõis mo
rimur. Tũc rex vidẽs ꝙ nõ poſſet filiã libare ĩduit
eã veſtibꝰ regalibꝰ: ⁊ ãplexatꝰ eã cũ lachrymis di-
xit. Heu me filia mea dulciſſima: de te filios ĩ rega
li gremio nutrire credebã ⁊ nũc vadis vt a draco-
ne duorerꝭ. Heu me filia mea dulciſſima ſꝑabã ad
tuas nuptias ꝓncipes ĩuitare: palatiũ margaritꝭ or
nare: tĩpana ⁊ organa audire: ⁊ nũc vadis vt a dra
cone duorerꝭ. Et doſculãs dimiſit eã. d. vtinã filia
mea ego añ te mõtuꝰ eẽz q̃; te ſic amiſiſſẽ. tũc illa ꝓci
dit ad pedes p̃ris petẽs ab eo bñdictõez ſuã. Quã
cũ pr̃ cũ lachrymis bñdixiſſ; ad lacũ ꝓceſſit: quã btũs
Georgiꝰ caſu ĩde t̃nſiẽs vt plorãtẽ vidit eã qd h'et
interrogauit. Et illa. Bõe iuuẽis velocit̃ equũ aſcẽ-
de ⁊ fuge ne mecũ ꝑit̃ moriarꝭ. Cui Geõgiꝰ. Noli
timẽ filia ſ; dic mihi qd hic ꝓſtolarꝭ oĩ plebe expe-
ctãte. Et illa: vt video bõe iuuẽis magnifici cõdis
es tu: ſ; cur mecũ mori deſideras? fuge velocit̃. Cui
Geõgiꝰ. Hic ego ñ diſcedã dõec mihi qd hẽas ĩti
mab. Cũ gᵒ totũ ſibi expoſuiſſ;: ait geõgiꝰ: Filia no
li timẽ: q2 ĩ xp̃i noĩe te iuuabo. Et illa. Bone miles
mecũ ñ ꝑeas. ſuffic .n. ſi ſola ꝑeã: nã me libare ñ poſ
ſes ⁊ mecũ ꝑires. Dũ hec loq̃rẽt̃ ecce draco veniẽs
caput d̃ lacu leuauit. Tũc puella tremefcã dixit. Fu
ge bõe dñe fuge velocit̃. Tũc geõgiꝰ equũ aſcẽdẽs ⁊
cruce ſe mũiẽs draconẽ ꝯ ſe aduẽiẽtẽ audact̃ aggre
dit̃ ⁊ lãceã fortit̃ vibrãs ⁊ ſe dõ cõmẽdãs ip̃z grauit̃
vl'nerauit: ⁊ ad t̃rã dieẽ: dixitq; puelle ꝓijce zonã
tuã ĩ collũ dracõis nihil dubitãs filia. Qd̃ cũ feciſſ;
ſeq̃bat̃ eã velut mãſuetiſſimꝰ canis. cũ gᵒ cũ ĩ citatẽ
ducẽt ppl'i hᵒ vidẽtes ꝑ mõtes ⁊ foueas ceperũt fugẽ
dicẽtes. Ueh nob q2 iã oẽs ꝑibimus. Tũc btũs geor
giꝰ ãnuit eis. d. Nolite timẽ. ad hᵒ .n. me miſit dñs
d̃s ad vos vt a penis vos libarẽ dracõis. Tãmmõ ĩ
xp̃z credite ⁊ vnuſq̃ſq; vr̃z baptizet̃: ⁊ draconẽ iſtũ
occidã. Tũc rex ⁊ oẽs ppl'i baptizati ſt̃. Btũs ãt geõ
giꝰ euagiato gladio draconẽ occidit: ⁊ ip̃z ex̃ citatẽ
efferri ꝓcepit. Tũc q̃tuor paria bouũ ip̃z ĩ magnũ cã
pũ foras duxerũt: Baptizati ãt ſt̃ ĩ illa die vigiti mi
lia hoĩuz exceptꝭ puul'ı ⁊ mĺierıbꝰ. Rex ãt ĩ honore
btẽ Marie ⁊ bti Georgij eccl'iã mire magnitudis
cõſtruxit: d̃ cuiꝰ altari fons viuꝰ emanat: cuiꝰ potꝰ
oẽs lãguidos ſanat: rex v̓o ĩfinitã pecuniã btõ geõ
gio obtulit: quã ille recipe nolẽs paupibꝰ eã dari ꝓ
cepit. Tũc Georgiꝰ regẽ de q̃tuor breuit̃ ĩſtruxit. ſ.
vt eccl'iax dei curaz h'ret. Sacerdotes honoraret.
Diuinũ offm̃ diligent̃ audiret: ⁊ ſꝑ paupex memor
eẽt. Oſculato aũt rege ĩde receſſit. In aliq̃bꝰ tñ li-
bris legit̃ ꝙ dũ draco ad deuorãdũ puellã ꝑgeret.
Georgius ſe cruce muniuit ⁊ draconẽ aggrediens

iterfec. ¶ Eo tpe ipātibꝰ diocliciano ⁊ maximia-
no sub p̄side datiano tāta ꝑsecutio xp̄ianoꝝ fuit vt
īfra vnū mēsē.17.M.martyrio coronarent̄. Vn̄ i-
ter tot tormētoꝝ gn̄a mlti xp̄ianoꝝ deficiebāt ⁊ ido
lis imolabāt. Qđ videns scūs Georgiꝰ tactꝰ dolo-
re cordis itrisecꝰ oīa q̄ hēbat dispsit: militarē hītuꝫ
abiecit: xp̄ianoꝝ hītuꝫ iduit: ⁊ ī mediū ꝓsiliēs excla
mauit. Oēs dij gētiū demonia dn̄s aūt celos fecit.
Cui p̄ses iratꝰ dixit. Qua p̄sūptōe audes deos no
stros demōia appellare? Dic tn̄ vn̄ es tu: aut quo
noīe voceris. Cui Georgius ait. Georgiꝰ vocor ex
nobili cappadocū ꝓsapia ortꝰ palestinā võ xp̄o fa
uēte deuici: sꝫ oīa desui vt suire possēꝫ liberiꝰ deo
celi. Cū aūt p̄ses eū ad se iclinare nō possꝫ iussit eū
ī eculeū leuari ⁊ mēbratī corpꝰ eiꝰ vngulis laniari.
Appositꝭ isup̄ ad lata facibꝰ patētibꝰ visceꝝ rimis
sale plagas eiꝰ fricare iussit. Eadē nocte dn̄s cū i-
gēti luīe ei apparuit: ⁊ ipꝫ dulcit̄ ꝯfortauit. Cuius
melliflua visitatōe ⁊ allocutiōe sic cōfortatꝰ ē vt ꝓ
nihilo ducēt cruciatꝰ. Vidēs datianus ꝙ eū penis
supare nō possꝫ quēdā maguꝫ accersiuit: eiqꝫ dixit
Xp̄iani suis magicꝭ artibꝰ tormēta letificāt: ⁊ deoꝝ
nr̄oꝝ sacrificia puipēdūt. Cui magꝰ. Si artes eius
supare nequero capitꝭ reꝰ ero. Ipē igit̄ maleficijs
suis iniectꝭ ⁊ deoꝝ suoꝝ noībꝰ inocatꝭ venenū vi-
no imiscuit: ⁊ scō Georgio sumendū porrexit. Cō-
tra qđ vir dei signū crucꝭ edidit: haustoqꝫ eo nil le-
siōis sēsit. Rursū magꝰ p̄ore fortiꝰ venenū imiscuit
qđ vir dei signo crucꝭ edito sine lesiōe aliq̄ totū bi-
bit. Quo viso magꝰ stati ad pedes eiꝰ cecidit. veniā
lamētablr̄ petijt: ⁊ se xp̄ianū fieri postulauit: quem
mox iudex decollari fec̄. Seq̄nti die iussit georgiū
poni ī rota gladijs bis acutꝭ vndiqꝫ circūsepta: sed
stati rota frāgit̄: ⁊ georgiꝰ illesus penitꝰ iuenit̄. Tc̄
iratꝰ p̄ses iussit eū ī sartaginē plūbo liq̄facto plenā
ꝓijci. Qui facto signo crucꝭ ī eā itrauit. sꝫ v̄tute dei
cepit ī ea q̄si balneo refoueri. Qđ vidēs datianꝰ co
gitauit eū emollire blāditijs quē minis supare nō
poterat vl' tormētis. Dixitqꝫ illi. Vides fili georgi
q̄ꝫte māsuetudinis sīt dij nr̄i: q te blasphemū tā pa
tient̄ sustinēt parati nihilominꝰ si cōuerti voluerꝭ
īdulgē. Age ergo dilectissime fili qđ hortor vt sup-
stitōe relicta dijs nr̄is sacrifices vt magnos ab ip̄is
⁊ a nobis cōseq̄rꝭ honores. Cui geor. subridēs ait.
Vt qđ a p̄ncipio nō magꝭ mihi ꝑsuasisti blādis ser
monibꝰ q̄ꝫ tormētꝭ? Ecce paratꝰ sū facē qđ hortarꝭ.
Hac datianꝰ ꝓmissiōe delusus letꝰ efficit̄. Iussitqꝫ
sub voce p̄conis vt oēs ad se cōuenirēt ⁊ Georgiū
tādiu reluctātē tādē cedē ⁊ sacrificare viderēt. Or-
nata igit̄ tota ciītate p̄ gaudio cū georgiꝰ idoloꝝ tē-
plū sacrificaturꝰ itraret: ⁊ oēs ibidē gaudētes asta-
rēt: flexis genibꝰ dn̄ꝫ exorauit: vt tēplū cū idolis sic
oīno d̄strueēt ꝙ ad sui laudē ⁊ ppl'i ꝯuersionē nhil d̄
eo penitꝰ remanēt. Statiqꝫ ignis d̄ celo descēdēs
tēplū cū dijs ⁊ sacerdotibꝰ ꝯcremauit: fraqꝫ se apī-
ens oēs eoꝝ reliq̄as d̄glutiuit. Hic exclamat Am-
bro. ī p̄fatōe dicēs. Georgius fidelissimꝰ miles xp̄i
dū xp̄ianitatꝭ ꝓfessio silētio tegeret̄ solus iter xp̄i-
colas ītrepidꝰ dei filiū ē cōfessus. Cui ⁊ tantā fidei
cōstātiā gr̄a diuina cōcessit vt ⁊ tyrānice potestatis
p̄cepta ꝯtēnēt ⁊ inūerabiliū nō formidaret tormēta
p̄caꝝ. o felix iclytꝰ dn̄i p̄liator quē n̄ solū tp̄al' regni
blāda n̄ ꝑsuasit ꝓmissio: sꝫ ꝑsecutore d̄luso simula-
croꝝ eiꝰ pōtēta ī abyssū deiec̄. Hec Ambr. Hoc au
diēs datianꝰ Georgiū ad se adduci fec̄. eiqꝫ dixit.
Que sūt maleficia tua pessime hoīuꝫ q tm̄ facinus
cōmisisti? Cui Geor. Ne credas rex sic eē: sꝫ mecū
ꝑge ⁊ iteꝝ me imolāe vide. Cui ille. Intelligo frau
dē tuā: q2 vis me facē absorberi sic tēplū ⁊ d̄os m̄os
absorbē fecisti. Cui georgiꝰ. Dic mih': dij tui: q iu
uare se nō potuerīt quō te iuuabūt. Iratꝰ rex nimis
dixit Alexādrie vxori sue. Deficiens moriar: q2 ab
hoc hoīe me supatū cerno. Cui illa. Tyrāne crude
lis ⁊ carnifex nūq̄d nō dixi tibi sepiꝰ ne xp̄ianis mo
lestꝰ eēs q2 deꝰ eoꝝ ꝓ ipsis pugnaret? Et nūc scias
me velle fieri xp̄ianā. Stupefactꝰ rex ait. heu ꝓh-
dolor: nunq̄d ⁊ tu es seducta? Fecitqꝫ eā ꝑ capillos
suspendi ⁊ flagell' durissime cedi. Que dū cederet̄
dixit Georgio. Georgi lumē v̄itatꝭ quo putas ꝑ-
ueniā nōdū aq̄ baptismi renata? Cui Georgius.
Nihil hesites filia: q2 sāguinis tui effusio baptismꝰ
tibi reputabit̄ ⁊ corona. Tūc illa orās ad dn̄ꝫ emi-
sit sp̄m̄. Huic attestat̄ Ambro. ī p̄fatiōe dicēs. Ob
hoc ⁊ gētiū regina ꝑsaꝝ crudeli a viro dictata sn̄ia
nōdū baptismi gr̄aꝫ ꝯsecuta gl'iose passiōis meruit
palmā. Vn̄ nec dubitare possumꝰ ꝙ rosea ꝑfusa sā
guinis vnda reseratas poli ianuas ingredi meruit
regnūqꝫ possidē celoꝝ. Hec Ambrosiꝰ. Seq̄nti vo
die Georgiꝰ talē accepit sn̄iaꝫ: vt ꝑ totā ciītatē tra
heret̄. postmodū capite puniret̄. Orauit āt ad dn̄ꝫ
vt q̄cūqꝫ eiꝰ iplorarēt auxiliū petitōis sue cōseq̄ret̄
effectū. Diuina āt vox ad euꝫ venit ꝙ sic fieret vt
orauit: cōpleta oīone capitꝭ abscisiōe martyriū cō-
sumauit sub Dioclitiano ⁊ maximiano: q ceꝑūt cir
ca ān̄ū dn̄i. 287. Datianꝰ āt cū de loco ī quo decol
latꝰ ē ad palatiū rediret: ignis dei de celo cecidit. ⁊
ipꝫ cū ministrꝭ suis cōsūpsit. ¶ Refert Grego. tu
ronēsis ꝙ cū q̄dā q̄sdā reliq̄as scī Georgij d̄ferrēt
⁊ ī quodā oratorio hospitati fuissēt: mane nullatenꝰ
capsā mouē potuerīt: donec ibidē reliq̄aꝝ ꝑticl'aꝫ di
misunt. ¶ Legit̄ ī historia āthiocena: ꝙ cū xp̄iani
ad obsidēdū hierl'ꝫ ꝑgerēt q̄dā iuuēis speciosissimꝰ
cuidā sacerdoti apparuit: q scm̄ Georgiū xp̄ianoꝝ
ducē eē se dicēs monuit: vt eiꝰ reliq̄as secū ī hierl'ꝫ
d̄portarēt ⁊ ip̄e cū eis eēt. Cū āt hierl'm obsedissēt
⁊ saracenis resistētibꝰ ꝑ scalas ascēdere n̄ auderēt.
btūs Georgiꝰ armis albis īdutꝰ ⁊ cruce rubea īsi-
gnitꝰ apparuit iuuēs vt post se securi ascēderēt ⁊
ciītatē obtinerēt. Qui ex hoc aīati ceꝑūt ciuitatem
⁊ saracenos occiderūt. ¶ De noīe scī marci.

Arcꝰ iterp̄tat̄ sublimis mādato: certꝰ de-
m clinatꝰ ⁊ amatꝰ. Sublimis mādato rōne
ꝑfectōis ī vita: q2 nō solū suauit mādata
cōia sꝫ ēt sublima sic sūt consilia. Certus
ratione certitudinis in doctrina: q2 doctrinā euā-
gelij sui certam tradidit: vtpote quā a Petro ma-
gistro suo didicit. Declinatꝰ rōne ꝓfunde hūilita
tis. Nā ꝓpt̄ nimiā hūilitatē pollicē sibi amputasse
di: vt sacerdotio reprobꝰ haberet̄. Amarꝰ rōe pe
ne acerbitatꝭ: q2 vbiqꝫ ꝑ ciuitatē tractꝰ fuit: ⁊ iter

hec tormēta spm̄ tradidit. Vel Marcꝰ dr̄ a marco
q ē maleꝰ maior q qdē codē ictu ferrū domat: me-
lodiā generat: icudē firmat. Sic marcꝰ vnica doc-
trina sui euangelij domat hereticoꝝ ꝑfidiā: dilatat
laudem diuinā: confirmat ecclesiam.

¶ De sancto Marco euangelista.

Marcus euāgelista leuiticꝰ genere
⁊ sacerdos petri apostoli ī
baptismate filiꝰ atq3 ī diuino ſmone di-
scipulꝰ cū ipo btō Petro romā ꝓfectꝰ ē. cū aūt pe
trꝰ ibidē euāgeliū p̄dicaret rogauerūt fideles qui
erāt rome btm̄ Marcū vt euāgeliū ad ꝑpetuā fi-
deliū memoriā ɔberet cōscriberē. Qd̄ ille qdē vt
ex ore mgr̄i sui beati petri audierat fideli stilo con
scripsit. Petrꝰ aūt illd̄ diligēt̄ examinās vbi oēm
vitatē plene cōspexit: recipiēdū ab oibꝰ fidelibꝰ ap
probauit. Videns āt Petrꝰ marcū cōstātē ī fide: ip3
aqlegiā destiauit: vbi vbū dei p̄dicās innumeras
gētiū mltitudīes ad fidē xp̄i cōuertit: ac euāgeliū
suū ibidē cōscripsisse dr̄: qd̄ qdē vsq3 hodie ī aqle-
giēsi eccl'ia oñdit̄ ⁊ deuotiōe cōgrua resuat̄. Tādē
btūs marcꝰ aqlegiēsē ciuē. s. hermagorā quē ad fi-
dē xp̄i cōuertit: ac romā ad petrū adduxit: vt eum
aqlegie ī episcopū cōsecraret. Suscepto itaq3 her
magoras pōtificatꝰ officio: cū aqlegiēsē eccl'iā opti
me gubernass3: tādē ab īfidelibꝰ capit̄ ⁊ ibidē mar
tyrio coronat̄. Marcꝰ vo a btō petro alexādriam
missus ē: ⁊ ibi p̄mꝰ vbū dei p̄dicauit. In p̄mo āt in
troitu suo ī alexādriā vt ait philo disertissimꝰ iude
orū: maxia multitudo ī fide ⁊ deuotiōe ⁊ cōtinētie
obseruatiōe adunata ē. Papias quoq3 hieropoli
tanꝰ eps valde p̄clara eiꝰ p̄conia p̄cipuo dilucidat
stilo. Petrꝰ vo damasce. sic ait de eo. Tātā ei deꝰ
apd̄ alexādriā grā3 ꝓrogauit: vt oēs q tūc ad fidei
rudimēta cōfluerēt: mox ꝑ cōtinētiā ac totiꝰ scē cō
uersationis īstātiā tāq3 ad mōastice ꝑfectiōis fasti
giū ꝑuolarēt. Ad qd̄ nō mō miraculoꝝ ꝓdigijs: ñ
mō p̄dicatiōis eloqis: s3 ēt eximijs ꝓuocabat exē
plis. Et īfra. Fcm̄ ē āt vt post mortē petri ad italiā
deīde sit reuersꝰ: vt terra ī q̄ datū ē sibi euāgeliu3
scribere sacras mererēt̄ eiꝰ reliqas possiderē. Btā
es o alexādria triūphali hoc sanguīe purpurata.
Felix ⁊ tu italia corporis huiꝰ thesauro diues effe
cta. Tāte āt hūilitatis dicit̄ fuisse: vt pollicem sibi
āputauerit: ne ad ordinē sacerdotij poss3 hūano iu
dicio ꝓmoueri. Verūtn̄ dispositio dei ⁊ auctoritas
sci petri p̄ualuit. q̄ ipsū alexādriā ep3 destinauit.
Mox āt vt alexādriā ē īgressus subito calciamen
tū eiꝰ ruptū ē atq3 solutū. Qd̄ ī spū itelligēs ait. Ve
re expeditū fecit dn̄s iter meū: nec me sathanas
īpedire poterit: quē ab opibꝰ mortuis dn̄s iā absol
uit. Vidēs āt marcꝰ quēdā sutorē vetera cōsuētē ei
dē calciamētū tradidit corrigēdū. Qd̄ cū faceret si
nistrā manū grauiter vulnerauit: ac fortit̄ exclama
re cepit: Vnꝰ ds. Quo audito vir dei ait. Vere ꝓ
sperū fec dn̄s iter meū. Factoq3 luto ex sputo ma
nū eiꝰ vnxit: ⁊ cōtinuo sanitatē recepit. Vidēs hō
ille tātā eiꝰ efficaciā: ī domū suā illū itroduxit: ⁊ qs
eēt vel vn̄ ꝑuēctari cepit. At ille se dn̄i Iesu ſuum
cōfessus ē. Cui ille ait. Vellē ego videre eu3. Et
Marcꝰ. Ego eū tibi demōstrabo. Incipiēsq3 mar
cꝰ xp̄3 ei euāgelizauit ⁊ ip3 cū tota domo sua bap
tizauit. Audiētes āt viri ciuitatis illiꝰ quēdā gali
leū q deoꝝ sacrificia cōtēneret aduenisse: ei īsidias
posuerūt quod ille cognoscēs hominē illū quē cu-
rauerat q dicebat̄ Anianꝰ ibidē episcopū ordina-
uit: ⁊ ipse pēthapoli prexit: ⁊ cū ibidē duobꝰ ānis
stetiss3: iteꝝ alexādriā redijt: q ⁊ iuxta mare ī rupi
bꝰ ecclesiā cōstruxerat ī loco q dr̄ bucculi: ⁊ fideles
ibidē mltiplicatos īuenit. Pōtifices autē tēploꝝ
eū cōprehēdere conabāt̄. Cū aūt ī solēnitate pas
cali btūs Marcꝰ missā celebraret cōuenerūt illuc
oēs: ⁊ fune ī collo eiꝰ misso ip3 ꝑ ciuitatē trahebāt
dicētes. Trahamꝰ bubalū ad loca bucculi. Car-
nes āt eiꝰ ī terrā fluebāt: ⁊ sāguine lapides rigabā-
tur. Post hoc ī carcere recludit̄: ⁊ ibidē ab āgelo
cōfortat̄. S3 ⁊ ipse dn̄s iesꝰ xp̄s eū visitauit: eūq3
cōfortauit dicēs. Pax tibi Marce euāgelista me
us: noli timere q2 ego tecū sū vt eruā te. Mane er
go facto funē iteꝝ collo eiꝰ imittūt: ⁊ huc illucq3 ra
ptū eū trahūt exclamātes. Trahite bubalū ad locū
bucculi: Ipe āt dū traheret̄ grās agebat dicēs. In
manꝰ tuas dn̄e comēdo sp̄3 meū. Et hoc dicēs spi
ritū exalauit sub Nerone: q cepit circa ānū domi
ni. 57. Cū āt pagani eū vellēt cōburere subito aer
ꝑturbat̄: grādo exorit̄ tonitrua ītonāt: fulguraq3
coruscāt: ita vt qlib3 euadere niteret̄: ⁊ scm̄ corpꝰ
ibidē ītactū reliqrūt. Christiani vo corpꝰ eiꝰ rapu
erūt ⁊ ī ecclesia cū oī reuerētia sepelierīt. Fuit āt fō
ma. b. Marci huiusmōi: lōgo naso: subducto sup-
cilio pulchris oculis: recaluaster: ꝓlixa barba: ha
bitudīs optīe etatꝭ medie: canis aspsus: affectiōe
ɔtinēs: grā dei plenꝰ. Beatꝰ āt Ambro. de eo sic
ait. Dū b. marcꝰ inumeris coruscaret miracul': cō
tigit vt sutor cui calciamētū tradiderat corrigēdū
sinistrā sibi ī eiꝰ labore ꝑtūderet manū. Hic cū isti
cto vulnere vnꝰ deꝰ clamauit: dei famulꝰ audiēs
letꝰ affuit: lutū āt ex puto factū accepit eiusq3 ma
nū iunxit: sanāq3 illico reddidit: ⁊ labori ecōtra de
dit. Illiꝰ nēpe cuiꝰ p̄dicabat euāgeliū simul imita
tur miraclū ceci v3 a natiuitate illumiati a dn̄o fa
ctū. Hec ābro. Anno āt ab icarnatōe dn̄i q̄drigēte
simo sexagesimoseptio tp̄e Leōis īpatoris Vene
ti corpꝰ sci marci de alexādria Venetias trāstule-
rūt: vbi eccl'ia ī honor sci marci mire pulchritudis
fabricata ē. Quidā nāq3 mercatores veneti q ale-
xādriā prexerāt duos p̄sbyteros custodes corpo-
ris sci marci p̄cibꝰ ⁊ ꝓmissiōibꝰ īduxerūt vt occulte
corpꝰ illd̄ tolli ꝑmitterēt ⁊ venetias trāsportarent
Vex cū corpꝰ de tumulo leuaret̄: tātꝰ odor totam
alexādriā sic ꝑfudit: vt oēs vn̄ tāta ꝓdiret odoris
suauitas mirarēt̄: cū āt nauigarēt ⁊ q̄lit̄ corpus sci
marci ɔferrēt alijs nauibꝰ reuelassēt: vnꝰ illoꝝ ait
Forsitā alicuiꝰ egyptij corpꝰ vobis datū defertis
⁊ sci marci corpꝰ vos deferre putatis. Continuo
igit̄ nauis ī q̄ erat corpꝰ sci marci ꝑ seipsa3 mira ce
leritate se vtit ⁊ ī naue ī q̄ ille residebat īsurgēs la-
teris partē fregit: nō p̄us illā dimittēs donec oēs
se ibidē corpꝰ eē beati Marci credere acclamarēt
Cū q̄dā nocte naues cursu velocissimo ducerent̄

45

⁊ naute tēpestate conquassati ⁊ tenebris obuoluti quo ꝑgerēt ignorarēt: scūs Marcꝰ cuidā mōacho custodi corporis sui apparuit dicēs. Dic oībꝰ istis vt velocit̄ vela deponāt: qꝛ nō lōge a terra distāt Quibꝰ depositis mane facto se iuxta quādā īsulaꝫ īuenerūt. Vez cū ꝑ littora diuersa trāsirent ⁊ sctm̄ thesaurꝫ oībꝰ occultarēt: veniētes icole cōclamabāt. O q̄ꝫ bti estꝭ q sci mar. corpꝰ portatꝭ. Sinite vt ipꝫ supplicit̄ adoremꝰ. Quidā nauta adhuc oīno icredulꝰ a demōe arripit̄: ⁊ tādiu vexat̄ donec ad cōpꝰ sci adductꝰ se credē ꝯfiteret̄. Qui libatꝰ glīā dō ddit ⁊ btm̄ marcū i dīuotiōe magna dīceps hūit Quodā tpe dū cōpꝰ. s. mar. itra q̄zdā colūnā d lapidibꝰ marmoreis fcāꝫ paucis ꝯsciis eēt rpositū: vbi cautiꝰ ꝓuaret̄ cōtigit vt testibꝰ illis ex hac luce sublatis nemo vbinā scūs eēt thesaurꝰ possꝫ cognoscere: nec aliqbꝰ idicijs īuenire. Fit ex hoc plāctꝰ i clericꝭ: desolatio igēs i laicis: meror iminet vniuersis. Formidabat siqdē plebs deuota ne patronꝰ tā iclitꝰ furtiue fuisset sublatꝰ. Ideoqꝫ ieiuniūꝫ solēne idicit̄: ꝓcessio solēnior ordiat̄. Et ecce cunctis vidētibꝰ ⁊ stupētibꝰ lapides a colūna ꝓsiliunt ⁊ arcā vbi corpꝰ eiꝰ latebat oībꝰ euidenter ondūt. Mox deuotas laudes agūt creatori oīuꝫ q suū eis dignatꝰ ē reuelare patronū. Sicqꝫ dies illustrata tāti ꝓdigij gloria ānis decurrētibꝰ posteris fit festiua. Quidā libri habēt ēt subscripta miracula. Circa ānū dñi. 1241. apd papiā i ꝯuētu ordis fratꝝ ꝑdicatorꝝ fuit qdā fr̄ religiosꝰ ac sctē vite Julianꝰ nomine: natiōe fauētinꝰ iuuenis corpore: sꝫ canꝰ mēte q i īfirmitate vltia elaborās cū p̄orē domꝰ sup statu suo reqreret: ⁊ ille mortē sibi vicinā īminere dicerꝫ stati facie exhilaratꝰ ⁊ manibꝰ ⁊ toto corpore plaudēs clamare cepit. Date locū frēs qꝛ ꝑ nimia letitie abūdātia iā ꝓsiliet aīa extra corpꝰ ex eo ꝙ tā iocūdos rumores audiui. Et eleuatꝭ i celū mānibꝰ dicere cepit. Educ de carcere aīaꝫ meā ⁊c̄. Infelix ego hō qs me liberabit de corpore mortꝭ huiꝰ Inť hec ille leni sōno obdormiēs vidit. b. Marcū ad se venisse: ⁊ se iuxta eius lectulū collocasse. Et ecce vox facta ē ad eū dicēs. Quid ibi agis o marce Et ille. Ad moriētē istū accessi qꝛ dō eiꝰ misteriuꝫ ē acceptū. Et iterꝝ vox ad eū. Quare iter ceteros sctōs ad eū marie venisti? At ille. Quia specialē i me habuit dīuotionē: ⁊ locū vbi corpꝰ meū qescit sedula dīuotiōe visitauit: ⁊ ideo veni i hora sui exitꝰ eū visitare. Et ecce qdā albati totā domū impleuerūt. Quibꝰ ait Marcꝰ. Quare huc venistis? Et illi. Ut istiꝰ aīaꝫ i cōspectu dñi ꝑsentemꝰ. Euigilās āt ꝑdictꝰ fr̄ ꝑ p̄ore domꝰ a quo ego ista audiui cōtinuo misit ⁊ oīa q viderat sibi recitās cū multo gaudio i dño felicit̄ obdormiuit. ¶ Dū qdā mercatores veneti sup quādā nauē sarracenoꝝ alexandriā ꝑgerēt: ⁊ iminēs piculū euidēter viderēt: mox sup scaphā ascēdūt ⁊ funē ꝑcidūt: statiqꝫ nauis vi fluctuū resoluta perijt: ⁊ vniuersos saracenos vnda vorax iuoluit. Unꝰ āt ex eis beatū marcū inuocās voto quo potuit se astrixit: ꝙ si suū sibi ꝯferret auxiliū: ⁊ sacrū baptisma susciperet: ⁊ ipiꝰ limina visitaret. Mox sibi vir splēdidꝰ qdā apparuit: q ereptū de fluctibꝰ i scapha cū ceteris collocauit. Ille āt Alexādriā veniēs: sꝫ liberatori suo igratꝰ existēs: nec sci marci festinat ad limina: nec nr̄e fidei suscipit sacramēta. Cui denuo marcꝰ apparuit: ⁊ ipsū de sua igratitudie icrepauit. Rediēs igit̄ ad se venetias venit ⁊ ibidē sacro baptismatꝭ fōte renatꝰ: ⁊ marcꝰ appellatꝰ ⁊ i xp̄ꝫ ꝑfecte credidit: ⁊ i bōis opibꝰ vitā finiuit. ¶ Uir qdā dū i sūmitate cāpanił sci marci de venetijs qddā opis exerceret subito cadit iprouide mēbrati toto corpoř laniādꝰ In ipo tn̄ casu suo sci marci n̄ imemor eiꝰ patrociniū iplorauit: q cadēs ex īsperato cuidā ligno ꝓminēti subsistit: ⁊ dato fune illesus euasit ⁊ ad opꝰ ꝑstinū ꝯsumādū deuotꝰ assurgit. ¶ Quidā cuiusdā nobił ꝓuiciał tpalit̄ ꝓuꝰ dū voto astrictꝰ corpꝰ sci marci visitar̄ vellꝫ: sꝫ a dño suo licētiā obtier̄ n̄ posset tādē timorē carnał dñi timori celestꝭ postposuit ⁊ isalutato dño ad scm̄ visitandū deuotus accessit. Qd dñs egre ferēs ipsū reuersū exoculari mādauit. Fauēt q̄ꝫtociꝰ crudeli dño crudeliores satellites: ⁊ di famulū scm̄ marcū iuocātē ad trā ꝓijciūt: ⁊ acutos palos oculł effodiēdis apponūt. Sꝫ nihil paloꝝ ꝓficiebāt conamīe: qꝛ i se tabescebāt subita fractiōe. Jubet igit̄ vt securibꝰ crura frāgāt̄ ⁊ pedes ꝑcidāt̄: sꝫ idomabile ferrū securiū ꝓtinꝰ molescit i plūbū. Jubet malleis ferreis os ⁊ dētes cōtundi: sꝫ ferrū sue v̄tutꝭ obliuiscit̄ ⁊ di potētia ebetat̄. Qd dñs vidēs ⁊ stupēs veniā petijt: ⁊ cū ꝓuo sepulchꝝ sci marci dīuotiōe sedula visitauit. ¶ Miles qdā i ꝑlio sic vłneratꝰ i brachio vt manꝰ a brachio dpēderet: adō vt ipaꝫ ꝑcidēdā medici ⁊ amici ꝯsulerēt. Ille v̄o erubescēs fieri mācꝰ: q ꝯsueuit hērī tā ꝓbꝰ manū i locū suū rstitutā pānis sui mdicamtꝭ ligari fec̄. Inuocauit igit̄. b. marci suffragia ⁊ manꝰ ꝯtinuo fuit sāitati ꝑstie rstituta. Sola tn̄ cicatrix remāsit ⁊ i tāti miraclī testimoniū ⁊ i tał bn̄ficij monimētū. Uir qdā de ciuitate mātue falso ab iuidis accusatꝰ i carcerē ē reclusꝰ. Qui cū. 40. dies pegisset ibidē ⁊ nimio afficeret̄ tedio: tādē triduano ieiunio se macerās. b. marci p̄ociniū inocauit. Qui sibi apparēs iubꝫ vt de carcere securꝰ ascēdat. Ille v̄o dormitās ꝑ tedio neglexit parere iussionibꝰ sci existimās illusiōibꝰ se deludi. Deide secūdo ⁊ tandē tertio sibi appuit ⁊ eadē silr̄ iperauit. Qui ad se rediens ⁊ ostiū aptū cōspiciēs de carcere securꝰ exijt ⁊ istar stupe cōpedes mox cōfregit. Ibat igit̄ die media ꝑ mediū custodū ceteroꝝqꝫ oīuꝫ: ita vt ipe cūctos vidēs a nemie videret̄. Qui veniens ad sci marci tumulū exoluit dīuote dbitū grāꝝ. ¶ Cū totā apuliā sterilitas magna iuaderet: nec trā illā bn̄dictiōis pluuia irrigaret: reuelatū ē ꝙ tali plaga ꝑcutit̄ eo ꝙ ibi. s. marci festiuitas n̄ colat̄. Dū igit̄ scūꝫ marcū iuocarēt ⁊ festū eiꝰ festiue se celebraturos ꝓmitterēt sterilitatē ab eis marcꝰ depulit ⁊ suꝑabūdātiā mistrauit: dās ei salubrē aerē ⁊ pluuiaꝫ cōgruentem.

¶ De sancto marcellino.

m Arcellinus annis nouē ⁊ mēsibꝰ q̄tuor romanā ecclesiaꝫ rexit. Hic iussu dioclitiani ⁊ maximiāi capit̄: ⁊ ad sacrificādū adducit̄

Cū āt nō assentiret ⁊ ex hoc diuersoꝝ tormentoꝝ
gña sustinē deberet: metu passionis duo grana in-
cēsi ī sacrificio posuit. Tūc magna adest īfideliū le
ticia: sꝫ fideles igēs tristitia ꝑcussit. Verūtamē ī ca-
pite firmato fortiora mēbra resurgūt: ⁊ minas ꝓnci
pū paruipēdūt. Tūc fideles ad sūmū pōtificē cōue
niūt: ⁊ ipꝫ plˀimū redarguūt. Qđ ille cernēs ī cōci-
lio epoꝝ se supposuit iudicādū. Ad quē illi. Absit.
vt sūmꝰ pōtifex ab aliquo iudicet̄: sꝫ tu ī te collige
cām tuā ⁊ ꝓprio ore te diiudica. Ipse āt iā penitens
plˀimū igemuit ⁊ seipꝫ deposuit: sꝫ tñ eū oīs turba
iteꝝ reelegit. Qđ cesares audiētes iteꝝ eū capi fe-
cerūt: ⁊ dū nullatenꝰ sacrificare vellet: eū decolla-
ri mādauerūt. Et ītantū creuit furor gētilis vt in-
fra mēsez. 17. M. xpianoꝝ ꝑimerent̄. Marcellinꝰ
āt dū decapitari deberet: se xpiana sepultura idi-
gnū eē asseruit. ⁊ iō oēs q se sepelire ꝑsumerēt ex-
cōmunicauit. Quapp corpꝰ eiꝰ ī sepultū. 35. diebꝰ
remāsit. Pꝰ hoc btūs petrꝰ aplˀus marcello succes-
sori sci marcellini apparuit dicēs. Frater marcelle
q̄re nō sepelis me? Cui ille. Nōne dudū sepultꝰ es
dn̄e? Cui aplˀus. Me īsepultū reputo q̄zdiu mar-
cellinū īsepultū videro. Cui ille. Nōne dn̄e nosti q̄z
ille oēs q̄ se sepelirēt anathematizauit? Cui petrꝰ
Nōne scriptū ē. q se humiliat exaltabit̄. vñ hoc at-
tendere debuisti. Vade igr̄ ⁊ ipm ad pedes meos
sepelias. q statim iuit ⁊ iussa laudabilit̄ compleuit.

¶ De nomine sancti vitalis.

Vitalis q̄si viuēs talis q̄z q̄lis viuebat ex-
teriꝰ ī ope talis erat itꝰ ī corde. Vel Vi-
talis a vita. Vel vitalis viuēs alis. i. tu-
ens se alis virtutum. Ipse. n. fuit tanq̄z
vnū de aīalibꝰ dei q̄ vidit Ezechiel hñs ī se q̄tuor
alas. s. alā fidei q̄ volabat ī celū: alā amoris q̄ vola
bat ī deū: alā timoris q̄ volabat ī infernū. alā cogni
tionis q̄ volabat ī seipm: eiꝰ passio ī libello Ger-
uasij ⁊ Protasij reperta fuisse putatur.

¶ De sancto Vitale.

Vitalis miles cōsularis ex Valeria
vxore Geruasiū ⁊ Prota-
siū genuit. Hic cū paulino iudice rauēnā
īgressus: cū quēdā ibidē xpianū medicū noie vrsi-
cinū post mlˀta tormētoꝝ gña iussū dcollari videret
⁊ ille medicꝰ nimiū expauisset: exclamauit ad euꝫ
scūs Vitalis dicēs. Noli fr̄ vrsicine medice q alios
curare cōsueuisti teipm eterna morte occidere: ⁊ q
ad palmā ꝑ multas passiones venisti noli coronaꝫ
amittere tibi a deo paratā. Qđ vrsicinꝰ audiēs cō
fortatꝰ ē: ⁊ de pauore suo penitens martyriū liben
ter accepit. Scūs āt vitalis eū honorifice sepeliri
fecit: ⁊ post hoc ad paulinū dn̄m suū vltra vēire cō
tēpsit. Ille vo nimiū īdignatꝰ: tū q̄z ad se vēire no-
luit: tū q̄z vrsicinū sacrificare volētē retraxit: tū q̄z
xpianū se eē ondit: iussit eū ī eculeū leuari. cui dixit
Vitalis. Stultissimꝰ es si me putas decipe q alios
sp studui liberare. Et ait Paulinꝰ min: sti s. Duci-
te eū ad palmā: ⁊ si sacrificare noluerit foueā ꝓfū-
dissimā donec ꝑuenerit̄ ad aquā ibidē facite: ⁊ ibi
eū viuū ⁊ supinū sepelite. Qđ ⁊ fecerūt: ⁊ beatū vi
talē ibidē viuū sepelierūt sub Nerone circa annū
dn̄i. 57. Sacerdos aūt idoloꝝ q hoc ꝯsiliū dederat
statiꝫ a demone arreptꝰ ꝑ septē dies īsaniens ī illo
loco exclamabat dicēs. Incēdis me. s. vitalis. Die
āt septima ī flumē a demone ꝓcipitatꝰ mirabiliter
expirauit. Vxor aūt sci Vitalis cū mediolanuꝫ re-
diret īuenit quosdā idolis īmolātes q cū eā horta-
rent̄ vt idolis īmolata comedēt: rn̄dit. Xpiana suꝫ
nō licet mihi de vr̄is sacrificijs mādUcare. Qđ illi
audiētes tā dire eā vberauerūt: q̄ hoīes sui q cū ea
erāt vsq̄z mediolanū eā semiuiuā deduxerūt. ⁊ īfra
triduū feliciter migrauit ad dominū.

Virgo q̄dā fuit antiochie cuiꝰ histo-
riā Ambrosiꝰ ī. 2°. li°. de vgi-
nibꝰ recitat ī hec vba. Antiochie nuꝑ v-
go q̄dā fuit fugitās publici visus ostēta-
tōez. Sꝫ quo magis viroꝝ vitabat aspectꝰ eo īcēde
bat āpliꝰ oculos īpudicos. Pulchritudo. n. audi-
ta nec visa plˀs desiderat̄ duobꝰ stimulˀ cupiditatū.
amoris ⁊ cognitōis. dū ⁊ nihil occurrit qđ minꝰ pla
ceat: ⁊ plˀs putat̄ eē qđ placeat qđ ñ iudex oculus
explorat: sꝫ aīus amator exoptat. Itaq̄z scā vgo ne
diutiꝰ alerēt̄ potiēdi spe cupiditatis īegritatē pudo
ris ꝓfessa sic restrixit īproboꝝ facies vt iā ñ amaret̄
sꝫ ꝓdēt̄. Ecce ꝑsecutio. Puella fugē nescia: certat̄
pauida: ne incidēt ī īsidiatores pudoris: aīuꝫ ad vtu
tē parauit: tā religiosa vt mortē ñ timēt: tā pudica vt
mortē expectaret. Venit. n. corone dies maxia oiuꝫ
expectatio. Producit̄ puella duplex ꝓfessa certa-
mē: ⁊ castitatis ⁊ religiōis. Sꝫ vbi viderūt ꝯstātiaꝫ
ꝓfessiōis: metū pudoris: ꝑatā ad cruciatꝰ: erubescē
tē ad aspectꝰ: excogitare ceꝑūt quēadmodū spe ca
stitatis religionē tollerēt vt cū id abstulissēt qđ erat
āpliꝰ ēt id eripēt qđ dreliq̄rāt: aut sacrificare vgieꝫ
aut lupanari ꝓstitui iubēt. Quō colūt deos suos q
sic vidicāt: aut quēadmodū ipi viuūt q ita iudicāt?
Hec puella non quo de religione ābigēt: sꝫ quo de
pudore trepidaret ipa secū iq̄t. Quid hic agimus?
Hodie aut martyr: aut vgo. Alta nobis iuidet̄ co
rona. Sꝫ nec vginis nomē agnoscit̄ vbi vginitatis
auctō negat̄. Nā quēadmodū vgo si mētricē colas
qu ēadmodū vgo si adulteꝝ diligas? quēadmodū
vgo si amatorē petas: Tolerabiliꝰ ē mētē q̄z carnē
vginē hr̄e. Vtrūq̄z bonū si liceat: ⁊ si ñ liceat saltē ñ
hoī caste sꝫ deo simꝰ. Et raab mētrix fuit: sꝫ postq̄z
dn̄o credidit salutē īuēit. Iudith vt se adulto pla-
cēt ornauit: quā tñ q̄z hoc religiōe ñ amore faciebat
nemo eā adulterā iudicabat. Bñ successit exēplū.
Nā si illa q̄ se cōmisit religiōi ⁊ pudorē suauit ⁊ pa
triā: fortassis ⁊ nos suādo religionē suabimꝰ ēt ca
stitatē: q̄ si iudith pudicitiā religiōi ꝓferre voluissꝫ
ꝑdita pria ēt pudicitiā ꝑdidissꝫ. itaq̄z talibꝰ īforma-
ta exēplis silˀ aīo tenēs vba dn̄i qbꝰ ait. Quicūq̄z ꝑ-
diderit aīaꝫ suā ꝓpter me īuēiet eā. fleuit ⁊ tacuit.
ne eam vel loquentē adulter audiret. nec pudoris
elegit iniuriaꝫ sed xpi amore recusauit. Estimate
vtruꝫ adulterare potuit corpore que nec voce ad-
ulterauit. Iamdudū verecundabatur oratio mea
et quasi adire gestorum seriem criminosam atq̄z
explanare formidabat. claudite aures vgines dei.
Ducitur puella dei ad lupanar: sed aperite aures

46

vgines dei. Uirgo ꝓſtitui pōt adulterari non pōt.
Ubicūqꝫ dei vgo ē tēplū dei eſt: nec lupanaria īfa-
māt caſtitatē: ſꝫ caſtitas etiā loci abolet īfamiā: in-
gēs petulātiū ꝯcurſus fit ad fornicē: Diſcite marty-
rū miracula ſcē virgines. Diſcite locoꝝ vocabula.
Claudit̄ itus colūba: ſtrepūt accipitres foris: cer-
tāt ſinguli q ꝑdā ꝑmꝰ īuadat. At illa manibꝰ ad ce
lū leuatꝭ q̄ſi ad domū oꝛonis veniſſet: ⁊ nō ad libi-
dinis diuerſoꝛiū. Xp̄e inqt domuiſti virgini feros
leones: potes domare ēt hoīuꝫ feras mētes. Cal-
deis roꝛauit ignis: iudeis ſeſe vnda ſuſpendit: mīa
tua n̄ nā ſua. Suſanna ad ſuppliciū genua flexit: ⁊
de adulterꝭ triūphauit: aruit dextra q tēpli tui do-
na violabat. nūc tēplū ipꝫ attractat̄ tuū ne patiarꝭ
ceſtū ſacrilegij q nō paſſus es furtū. Bn̄dicat̄ ⁊ nūc
nomē tuū: vt q̄ ad adulteriū veni vgo diſcedam.
Uix ꝯpleuerat oꝛonē: ⁊ ecce vir militꝭ ſp̄e terribi-
lis irrupit. Quēadmodū vgo tremuit cui ppl's tre
mēs ceſſit: ſꝫ nō illa īmemoꝛ leonis: ⁊ Daniel īquit
ſuppliciū ſuſāne ſpectaturꝰ aduenerat: ⁊ quā ppl's
dānauerat vnꝰ abſoluit. Pōt ⁊ ī hoc lupi habitu
ouis latere. Habet ⁊ xp̄s milites ſuos: q etiā legio
nes hꝫ: aut fortaſſe ꝑcuſſoꝛ ītrauit. Ne verearꝭ aīa
mea ⁊ tales ſolēt martyres facere. O vgo fides tua
te ſaluā fecit. Cui miles. Queſo ne ꝑpaueas ſoroꝛ:
frater huc veni ſaluare aīaꝫ nō ꝑdere: ſerua me vt
ipſa ſuerꝭ q̄ſi adulter īgreſſus: ſi vis martyr egre-
diar: veſtimēta mutemus. Cōueniunt mihi tua: ⁊
mea tibi ſꝫ vtraqꝫ xp̄o. Tua veſtꝭ me veꝝ militē fa
ciet: ⁊ mea te vginē. Bn̄ tu veſtieris: ego melius
exuar: vt me ꝑſecutoꝛ agnoſcat. Sume hītū q ab-
ſcōdat mulierē: trade q ꝯſecret martyrē. īduere cla
midē q̄ occultet mēbꝛa virgis: ſuet pudoꝛē. Sume
pileū q tegat crines abſcondat oꝛa. ſolēt erubeſcē
q lupanar ītrauerūt. Sane cū egreſſa fuerꝭ ne reſpi
cias retro memoꝛ vxoꝛis Loth: q̄ nāꝫ ſuā qꝛ īpudi
cos: lꝫ caſtꝭ oculis aſpexit: amiſit. Nec vereare ne
quid pereat ſacrificio: ego ꝓ te hoſtiā deo me red-
do: tu ꝓ me militē xp̄o hn̄s bonā militiā caſtitatꝭ q̄
ſtipēdijs militat ſēpitnis: loꝛicā iuſticie q̄ ſp̄uali mu
nimine coꝛpꝰ īduat: ſcutū fidei quo vulnꝰ repellas
galeā ſalutꝭ. Ibi.n.ē p̄ſidiū nr̄e ſalutꝭ vbi ē xp̄s: qm̄
mulieris caput vir: vginū xp̄s. Et iter hec vba cla
midē exuit. ſuſpectꝰ tn̄ adhuc hītus ⁊ ꝑſecutoris ⁊
adulteri virgo ceruicē clamidē cepit miles offerre
Que pōpa illa: q̄ gr̄a: cum ī lupanari de martyrio
certarēt: Addant̄ ꝑſone miles ⁊ vgo he diſſil'es ī-
ter ſe nā: ſꝫ dei miſeratōe ꝯſil'es: vt cōpleat̄ oꝛacu-
lū. Tūc lupi ⁊ agni ſil' paſcent̄. Ecce agnꝰ ⁊ lupꝰ nō
ſolū ſil' paſcunt̄: ſꝫ etiā īmolant̄. Quid plā: mutato
hītu euolat puella de laq̄o iā nō ſuis alis: vtpote q̄
ſp̄ualibꝰ ferebat̄: ⁊ qd̄ nulla vnq̄ꝫ viderunt ſecula.
Egredit̄ de lupanari virgo xp̄i. At illi q videbant
oculis ⁊ nō videbāt coꝛde ceu raptoꝛes ad agnā lu
pi fremere ad p̄dā: vnꝰ q erat īmodeſtioꝛ ītroiuit:
ſꝫ vt hauſit oculis rei geſtū qd hoc īqt ē: puella in-
greſſa ē vir videt̄. Ecce nō fabuloſū illud. Cerua
ꝓ vgine: ſꝫ qd̄ veꝝ ē miles ex vgine. At ēt audierā
⁊ nō crediderā: qꝛ aq̄s xp̄s ī vina cōuertit: iā muta
re cepit ⁊ ſexꝰ. Recedamꝰ hīc dū adhuc qd̄ fuimꝰ

ſumꝰ. Ut qd ⁊ ip̄e mutatꝰ ſū q aliud cerno q̄ꝫ credo
Ad lupanar veni: cerno vadimoniū: ⁊ tn̄ mutatus
egrediar. Pudicus exibo q adulter ītraui iudicio
rei. qꝛ debebat̄ tāto corona victoꝛi. Dānatꝰ ē ꝓ v-
gine q ꝯp̄heſus ē ꝓ vgie: ita de lupanari n̄ ſolū vgi
nes ſꝫ ēt martyres exierūt. Fert̄ puella ad locū ſup
plicij cucurriſſe: certaſſe ābos d̄ nece. Cū ille dr̄et.
Ego ſū iuſſus occidi te abſoluit ſnīa: qm̄ me tenuit
at illa clamauit. Nō ego te vadē moꝛtꝭ elegi: ſꝫ p̄ec
pudoꝛis optaui: ſi pudoꝛ q̄rit̄: mācet ſexꝰ. Si ſāguis
expoſcit̄: fideiuſſoꝛē n̄ d̄ſidero: vn̄ diſſoluam hēo. ī
me lata ē iſta ſnīa q̄ ꝓ me lata ē. Certe ſi pecunie te
fideiuſſoꝛē d̄diſſē ⁊ abſēte me iudex tuū cēſū fenera
toꝛi adiudicaſſꝫ eadē me ſnīa cōuiceres meo p̄rimo
nio ſoluē tuos nexꝰ: ſi recuſarē qs me īdignā mōte
cēſeret: q̄ꝫto maioꝛe capitꝭ hꝰ cēſura moꝛiar īnocēs
ne moꝛiar nocēs. Nihil mediū ē hodie: aut rea ero
ſāguīs tui aut martyr mei. Si cito redij qs me au-
deat excludē: Si mōtē feci: qs me audeat abſolue
re: Plus legibꝰ debeo rea n̄ ſolū fuge mee: ſꝫ ēt ce-
dis aliene. Sufficiūt mēbꝛa mōtꝭ q̄ n̄ ſufficiebāt īiu
rie. Eſt ī vgie vulneri locꝰ q n̄ erat ꝯtumelie. Ego
oppꝛobꝛiū d̄clinaui n̄ martyriū: tibi ceſſi veſte: n̄ ꝓ-
feſſionē mutaui: qꝛ ſi mihi p̄ripis mōtē: n̄ redemiſti
me: ſꝫ circūuēiſti caue q̄ſo ne ꝯtēdas: caue ne ꝯdr̄e
audeas: noli eripe bn̄ficiū qd̄ dediſti: dū mihi hanc
ſnīaꝫ negas: illā reſtituis ſupioꝛē: ſnīa. n. ſnīa ſupio
re mutat̄. Si poſterioꝛ me non tenet: ſupioꝛ tenet.
Poſſumꝰ vtriqꝫ ſatiſfacē ſnīe ſi me ꝑus patiarꝭ oc
cidi. In te hn̄t aliā quā exerceāt penā: ī vgie obno
xiꝰ pudoꝛē. Itaqꝫ glioſioꝛ erꝭ ſi viderꝭ d̄ adulta mar
tyrē feciſſe: q̄ꝫ d̄ mātyre adulterā: reddidiſſe. Quid
expectatꝭ: duo cōtēderūt: ⁊ ābo vicerūt: nec diſa ē
coꝛōa ſꝫ addita. Ita ſci martyres īuicē ſibi bn̄ficia
cōferētes altera p̄ncipiū martyrio d̄dit alt̄ effcm̄.
At etiā phōꝝ gymnaſia Damonē ⁊ Sithiā pitha
goꝛeos īcolas ferūt. Quoꝝ vnus cū eſſet moꝛti ad-
iudicatꝰ ꝯmēdādoꝝ ſuoꝝ tp̄s popoſcit. Tyrānꝰ āt
aſtutiſſimꝰ cū repiri nō poſſe exiſtimaret: petiuit vt
ſpōſoꝛē daret: q ꝓ ſe feriret̄: ſi ip̄e morā facēt: quid
de duobꝰ p̄clariꝰ neſcio: vtrūqꝫ p̄claꝝ: alt̄ vadē moꝛ
tis īuenit: alt̄ ſe obtulit. Itaqꝫ cū reus morā ſuppli
cio facēt fideiuſſoꝛ ſereno vultu moꝛtē non recuſa
uit. Cū duceret̄ ad moꝛtē: amicꝰ reuerſus ē: ceruī
cē ſubſtituit: colla ſubiecit. Tūc admiratꝰ tyrānꝰ ca
rioꝛē philoſophis amicitiā q̄ꝫ vitā fuiſſe petiuit vt
ip̄e ab ip̄is quos dānauerat: ī amicitiā recipet̄. Tā
ta vtꝰ ē amicitia: vt tyrānū īclinaret. Digna laude
ſꝫ mīoꝛa nr̄is. Nā illic ābo viri: hic ēt vna vgo: q̄ ꝑ
mo ēt ſexū vicēt. Illi amici: iſti īcogniti. Illi tyran
no vni ſe obtulerūt: iſti tyrānis pluribꝰ ac ēt crude
lioꝛibꝰ: qd̄ ille pepcit: iſti occiderūt. Int̄ illos ī vno
obnoxia necītas: ī his āboꝝ volūtas liba. Hi quo
qꝫ ill' prudētioꝛes. qd̄ ill' ſtudij ſui finis amicitie gr̄a
iſtis coꝛona martyrij. Illi enī certauert̄ hoībꝰ: iſti
dn̄o. Hec Ambꝛo.

¶ De noīe.

p

Etrꝰ iterp̄tat̄ agnoſcēs vl' diſcalciās. vl'
dr̄ petrꝰ a petros qd̄ ē firmū. Per hꝰ ītel
ligunt̄ tria ꝓuilegia q̄ fuerūt ī btō petro.
Fuit enī predicatoꝛ egregiꝰ: et inde dicitur agno-

ſcēs: qꝛ ⁊ ꝑfectā ſcripturaꝝ noticiā habuit ⁊ ī p̄dica
tōe qd cuiq; ꝯueniret agnouit. 2° fuit v̓go puriſſi-
mꝰ: ⁊ ide dr̄ diſcalciās. qꝛ a pedibꝰ ſuaꝝ affectionū
oēm amorē mortuū diſcalciauit: ⁊ exiuit vt nō ſolū
corpore: ſ; ēt mēte v̓go eēt. 3°. fuit martyr dn̄i glo-
rioſus ⁊ ide fuit firmꝰ: qꝛ martyriū ꝓ defenſiōe fi-
dei ꝯſtant̄ ſuſtinuit.

¶ De .s. petro martyre.

PEtrus nouꝰ martyr de ordine p̄di
catoꝝ fidei pugil egregius
de ciuitate veronēſi extitit oriūdꝰ. Hic
tanq; ſplēdidū lumē de fumo: liliū cādēs
de ſentibꝰ: rubēs roſa de ſpinis exort̄: dū de parē
tibꝰ ꝑ errorē excecat̄ lucidus p̄dicator exurgit: ⁊ de
ſanciatis mēte corporeq; corrupt̄ v̓ginale decꝰ ꝓ-
cedit: ac de ſpinis .i. eterno icēdio deputat̄ iclytꝰ
martyr aſcēdit. Parētes nāq; ſuos ifideles ⁊ he-
reticos beatꝰ Petrꝰ habuit: a quoꝝ tn̄ errore ſe pe
nitꝰ mūdū ꝑuauit. Cū aūt adhuc ſepte; eēt annoꝝ
⁊ a ſcholis rediret: a patruo ſuo q hereſi; ſapiebat
qdnā i ſcholis didicerit iterrogat̄. Qui rn̄dit ſe di
dicisse. Credo i deū p̄re; oīpotētē ⁊c. ⁊ ille. Noli di
cere creatorē celi ⁊ terre: cū ip̄e viſibiliū creator nō
fuerit. ſ; diabolꝰ oīa iſta q̄ vidēt̄ creauit. Ip̄e v̓o ſe
potiꝰ velle dīe ſic̄ legerat affirmabat: ⁊ ſic̄ ſcriptū;
erat ſe potiꝰ credē velle dicebat. Tūc ille ꝑ auctā-
tes hoc ei ꝑſuadere vt poterat nitebat̄. Quas oēs
puer ſpū ſcō repletꝰ ſic ꝯ eū ꝯuertit: eūq; ꝓꝓo gla-
dio iteremit: vt ille quo diuerteret n̄ hēret. Qui idi
gne ferēs a puero ſe ꝯfuſū p̄ri totū quod iter ſe ge
ſtū fuerat rettulit: ⁊ vt petꝝ a ſcholis remouēt mo-
dis oībꝰ ꝑſuaſit. Timeo .n. ait ne cū petrꝰ bn̄ fuerit
eruditꝰ ad meretricē illā romanā eccl'iā ſe ꝯferat:
⁊ ſic fidē nr̄am deſtruat ⁊ ꝯfūdat: q neſciēs veꝝ di
xit: dū petꝝ hereticoꝝ ꝑfidiā d̄ſtructuꝝ eē tāq; alt̄
Caiphas ꝓphetauit. S; qꝛ res a dō fiebat p̄r fris
monit̄ aſſēſū n̄ p̄buit: ſpās q̄ ꝑ aliquē hereſiarchā
ad ſuā ſectā trahi facēt cū i grāmaticalibꝰ fuiſſ; eru
ditꝰ. Vidēs igr̄ puer ſcūs n̄ eē tutū cū ſcorpionibu;
hitare: mūdū parēteſq; deſpiciēs: mūdꝰ ipſe fratꝝ
p̄dicatoꝝ ordinē itroiuit: In quo qdē ordie q̄; lau-
dabilit̄ vixerit: Innocētiꝰ papa i ſua epl'a apit di-
cēs. Cū .n. b. petrꝰ a mūdi fallacijs i adoleſcētie ā-
nis ꝓinde decimaſſ; ad ordinē fratꝝ predicatoꝝ ſe
trāſtulit: i quo qdē ordie trigita fere annoꝝ ſpatio
fultꝰ catua v̓tutū fide p̄ambula: ſpe aſtāte: comite
charitate ſic p̄ualuit ⁊ ꝓfeē circa defēſionē ipiꝰ fi-
dei ꝓ q̄ totꝰ ardēbat q̄ ꝯ illiꝰ diros hoſtes mēte itre
pida feruētiq; ſpū ꝯtinuū certamē exercēs: ſuū tn̄
agonē diurnū victrici ſupāte martyrio felicit̄ cōſū-
mauit: ⁊ ſic petrꝰ firmꝰ i petra fidei petra demū;
paſſiōis alliſus ad petrā xp̄; digne laureādꝰ aſcē-
dit. Virginitatē quoq; mēt̄ ⁊ corꝑis ſēꝑ illibatā ꝑ-
uauit nec alicuiꝰ mortalis criminis vnq̄; ſēſit cōta-
giū ſic̄ ſuoꝝ cōfeſſoꝝ fideli teſtimōio ē ꝓbatū. Et
qꝛ ꝑuꝰ dēlicate nutritꝰ proteruit i dū;: carnē ſuā aſſi-
dua cibi ⁊ potꝰ ꝑcitate reſtrixit. Ne v̓o ꝑ ocij deſi-
dia; hoſtis pateret īſidijs i iuſtificatōibꝰ dn̄i exer-
cebat̄ aſſidue vt quo circa licita totalit̄ occupato lo
cū i ipſo illicita n̄ hērēt ⁊ a ſpūalibꝰ neqtijs tutꝰ eēt.
Nocturna qdē ſilentia humane putata quieti poſt
dormitōe; breuē currebāt ī ſtudijs lectōu; ⁊ ſōnij
tp̄s vigilijs occupabat. Dies āt ipēdebat ꝯmodis
aīaꝝ vel ſedulis iminēdo p̄dicatōibꝰ: vel cōfeſſio-
nū audiētie īſiſtēdo: aut hereticoꝝ dogma peſtifeꝝ
validis rōnibꝰ cōfutādo: ī qbꝰ ſpālis gr̄e dono no-
ſcit̄ claruiſſe. Deuotōe īſuꝑ gratꝰ humilitate lenis
obediētia placidꝰ: benignitate ſuauis: pietate ꝯpa
tiēs: patiētia cōſtās: charitate p̄ſtabilis: ⁊ in cūctis
moꝝ maturitate cōpoſitꝰ alios ꝓfuſis v̓tutū aro-
matibꝰ att̄hebat. Feruēs quoq; amator: fidei cul-
tor: p̄cibꝰ ꝓpugnator: ardēs ſic aīo ſuo fidē ipreſſe-
rat ſic ſe totū i illiꝰ mācipauerat obſequm q̄ queq;
ipſius opa ⁊ v̓ba v̓tutē fidei redolebant. Pro hac
quoq; mortē ſubire cupiēs hic p̄ncipalit̄ a dn̄o at-
tētiꝰ ⁊ crebris poſtulatōibꝰ ſupplicaſſe ꝓbat̄ q̄ nō
ſineret eū ex hac luce migrare niſi ſūpto ꝓ illo cali-
ce paſſiōis: nec fraudatꝰ ē tādem a deſiderio ſuo.
Multis v̓o i vita ſua miraculis claruit. Nā cum
apud mediolanu; quēdā epm̄ hereticoꝝ a fidelibꝰ
captū btūs petrꝰ examinaret ⁊ ml'ti epi ⁊ religioſi
⁊ maxia ꝑs citat̄ illuc cōueniſſet ⁊ dies tū ex p̄dica
tōe tū ex examiatōe i lōgū ꝓtracta fuiſſ; ⁊ maximꝰ
eſtus cūctos affligeret dixit ille hereſiarcha coram
oībꝰ. O petre ꝑuerſe ſi tu es ita ſcūs ſic̄ hic ſtultu;
ppl's te eē affirmat. Cur eū eſtu mori ꝑmitt̄ ⁊ n̄ ro
gas dn̄m vt nubē aliquā iterponat vt nō moriatur
hic ſtultꝰ ppl's tāto eſtu? Ad quē petrus rn̄dit. Si
vis ꝓmittere te abnegatuꝝ hereſi; tuā: ⁊ fidē cal-
tholicam receptuꝝ rogabo dn̄m: ⁊ faciet q̄ dixiſti.
Tūc fautores hereticoꝝ cōclamantes hereſiarche
dixerūt. Promitte ꝓmitte: credebāt .n. q̄ fieri nō
poſſet qd̄ btūs petrꝰ ſe factuꝝ corā oībꝰ ſpopōdit. ⁊
maxime cū nulla vel minima nubecula i aere ap-
pareret: catholici āt ſuꝑ ꝓmiſſionē bti petri triſta-
ri cepūt timētes ne fides catholica ex hoc cōfuſiōe
ꝑiret: cū ergo hereticus ſe obligare nollet: beatus
petrꝰ cū magna fidutia dixit. Ad hoc q̄ verus deꝰ
viſibiliū ⁊ iuiſibiliū creator mōſtretur ⁊ ad cōſola-
tōe; fideliū ⁊ ad cōfuſionē hereticoꝝ rogo deu; vt
aliq̄ nubecl'a aſcēdat ⁊ ſe īter ſolē ⁊ ppl'; īterponat.
Qd̄ mox p̄miſſo cruc̄ ſignacl'o fcm̄ fuit ꝑ magnam
horā i modū papilionis pplm̄ nubecula ꝓtegente.
¶ Cōtractꝰ qdā noīe aſerbꝰ: cū ꝑ qnq; ānos mā-
ſiſſ; ꝯctus: ita vt ꝑ t̄ra; i ſextario traheret̄: medio-
lanū ad beatū petꝝ ductꝰ fuit: quē cū beatꝰ petrus
ſignaſſet cōtinuo ſanatꝰ ſurrexit. Quedā ēt mira-
cula q̄ ꝑ eū dn̄s dū viueret fecit inocētius i p̄dicta
epl'a recitat dicēs. Cuiuſdā nobilis filiū p̄ nimio ⁊
horribili totiꝰ gutturis tumore nec loq nec ſpirare
valētē leuat̄ ad dn̄; manibꝰ ⁊ cruc̄ i eo fcō ſigna-
cl'o ilicoq; accipiēte ipiꝰ cappā ⁊ īfirmo ſupponēte
eū ilico ſanauit. Idēq; nobilis vehemēti poſtmo-
dū corꝑis tōtōe grauatꝰ credēs ⁊ metuēs exīde ſibi
mort̄ iminere diſcrimē cappā ipſā quā ex tūc cōſ-
uauerat reuerēt̄ fec̄ afferri: q̄ ſuo appoſita pectori
mox v̓mē quēdā duo hn̄tē capita ⁊ piloꝝ denſitate
viloſū euomuit plena liberatōe ſecuta. Cuida; ēt
iuueni muto imiſſo i os digito: ſueq; ligue ſoluto li
gamīe bn̄ficiū loq̄le cōceſſit. Hec ⁊ alia pl'a dū vi-
uēt dignatꝰ ē ꝑ eū dn̄s opari. Veꝝ cū peſt̄ heretica

47

ĩ lombardie ꝑuicia pululare:⁊ mltas iã citates cõ
tagiõe pestifera ĩfecissꝫ:sũmꝰ põtifex ad pestẽ dia-
bolicã aboledã diuersos ĩqsitores de ordine p̃dica
toꝝ ĩ diuersis lõbardie ptibꝰ delegauit.Sꝫ cũ apd̃
mediolanũ heretici nõ solũ mlti numero:sꝫ ẽt ma-
gni seclari potẽtia:acuti fraudulẽta eloq̃ntia:⁊ ple
ni diabolica scia residerẽt:sũmꝰ põtifex sciẽs ⁊ itel
ligẽs beatũ petꝝ virꝝ ẽẽ magnanimũ: q ab hostiũ
fortitudine potẽtia mltitudĩe nõ pauẽt.Aiaduer-
tẽs quoqꝫ eiꝰ cõstãtẽ v̇tutẽ ꝑ quã aduersarioꝝ po-
tẽtie nec ĩ modico cedẽt:cognoscẽs ẽt eiꝰ facũdiã ꝑ
quã facile hereticoꝝ fallacias detegẽt: nõ ignorãs
ĩsuꝑ ipꝫ ĩ diña plene sapiã eruditũ:ꝑ quam friuola
hereticoꝝ argumẽta rõnablr cõfutaret.ipꝫ tã strẽ-
nuũ fidi pugillẽ ⁊ tã ĩdefessũ diñi bellatorẽ ĩ medio-
lano ⁊ eiꝰ comitatu ĩstituit:⁊ ĩqsitorẽ suũ auctate cõ
cessa plenaria ordiauit.Ipse igr ĩiunctũ sibi officiũ
diligent̃ exercẽs:hereticos vbiqꝫ ꝑquirebat nullã
eis reqẽ tribuẽs:sꝫ mirablr oẽs cõfũdẽs:⁊ cõfutãs
potent̃ expellẽs:sapient̃ cõuincẽs:ita vt nõ possẽt
resistẽ sapie ⁊ spũi q ꝑ eũ loq̃bat̃.Qd̃ audiẽtes he-
retici ⁊ dolẽtes de ipiꝰ morte cũ suis fautoribꝰ tra-
ctare cepũt arbitrãtes se posse pacifice viuẽ si coꝝ
tã validꝰ ꝑsecutor d̃ medio tollẽt̃.Cũ igit̃ p̃dicator
ĩtrepidꝰ mox martyr futurꝰ:d̃ cumis mediolanũ ꝓ
ĩgrẽdis hereticꝫ ꝑgẽt ĩ ipo itinẽ palmã martyrij as
secũtꝰ ẽ:sic Innocẽtiꝰ explicat ĩ hec v̇ba.Cũ de ci-
uitate cumana vbi fratrum sui ordinis ibi morã-
tiũ p̃or erat mediolanũ ꝑgeret ꝓ exeq̃da ĩqsitõe ꝯ
hereticos sibi ab aplica sede cõmissa:sic ĩ publica
p̃dicatõe p̃dixerat q̃dã de ipoꝝ hereticoꝝ credẽti-
bꝰ p̃ce illoꝝ ductꝰ.⁊ p̃cio ĩ eũ salutaris ꝓpositi iter
ꝓseq̃ntẽ funestꝰ ĩsilijt ĩ agnũ vtiqꝫ lupꝰ:ferꝰ ĩ mitẽ:
ipiꝰ ĩ piũ:furibũdꝰ ĩ mãsuetũ:ĩ modestũ effrenis:ꝓ-
phanꝰ ĩ scm̃ p̃sumit ĩsultũ:exercet conatũ:mortẽ ĩ-
tẽtat.Sacꝝ ãt caput illiꝰ crudelit̃ ipetẽs ⁊ dirꝫ ĩ ipꝫ
ĩpressis vulneribꝰ sauciato sãguie iusti ense vene-
rãdũ illũ ñ diuertẽtẽ ab hoste:sꝫ exhibẽtẽ se ꝓtinꝰ
hostiã ⁊ cesoris sustinẽtẽ ĩ patiẽtia truces ictꝰ dimi
sit spũ petẽte supna ĩ ipo loco passionis occisũ.Ipo
quoqꝫ sacrilegio ꝑcussuras ĩ xp̃i ministꝝ gẽmas in-
culcãte.Ille nõ q̃rula voce gemẽs vel murmurãs
sꝫ sufferẽs oĩa patient̃ suũ diño cõmendabat spũm
dicẽs.In manꝰ tuas diñe ꝯmẽdo spm̃ meũ.Sym-
bolũ ẽt cepit dicere fidei:cuiꝰ nec ĩ hoc articulo desijt
ẽẽ p̃co prout ipse nefãdꝰ q a fidelibꝰ captus fuit:⁊
quõdã fr̃ diñicꝰ q comes illiꝰ erat:⁊ ab ipso lictore
ꝑcussus diebꝰ aliq̃bꝰ suꝑuixit postea rettulerũt.sꝫ
cũ adhuc martyr diñi palpitaret:cultellũ crudel li-
ctor arripuit ⁊ ꝑ latera eiꝰ trãsfixit. In ipsa ãt die
sui martyrij cõfessor martyr ꝓpheta ⁊ doctor quo-
dãmõ ẽẽ ꝓmeruit.Cõfessor ĩ eo ꝙ fidẽ xp̃i iter tor
mẽta cõstãtissime ꝯfessus fuit:⁊ ĩ eo ꝙ ipa die ꝯfes-
sione more solito scã obtulit deo sacrificiũ laudis.
Martyr ĩ eo ꝙ ꝓ defẽsiõe fidei sãguinẽ suũ fudit.
Propheta ĩ eo ꝙ cũ ipe tũc q̃rtanã pateret̃:⁊ socij
dicẽnt ꝙ ñ possẽt mediolanũ applicare ille rñdit.Si
nõ poterimꝰ ad domũ fratꝝ ꝑuẽire apud scm̃ sim-
plicianũ poterimꝰ hospitari qd̃ ⁊ scm̃ ẽ.Nã cũ sacꝝ
eiꝰ corpꝰ deferret̃ frẽs ꝑp nimiã ppli freq̃ntiã ñ po
tuerũt illd̃ eadẽ die ad domũ d̃ducẽ sꝫ apd̃ scm̃ sim-
plicianũ d̃posuerũt:⁊ ibidẽ ea nocte ꝑmãsit. Doctõ
ĩ eo ꝙ ẽt cũ patet̃ fidẽ verã edocuit:dũ symbolũ fi-
dei clara voce cecinit.Eiꝰ quoqꝫ passio venerãda
diñice passiõi silis mltũ fuisse vr̃.Xp̃s.n.passus ẽ ꝓ
v̇itate quã p̃dicabat.Petrꝰ ꝓ v̇itate fidei quã d̃fẽ-
debat.xp̃s passꝰ ẽ ab ĩfideli pplo iudeoꝝ:petrꝰ ab ĩfi
deli turba hẽticoꝝ.Xp̃s ĩ pascali tp̃e crucifigit̃.pe
trꝰ eodẽ tp̃e mãtyriũ patit̃.xp̃s cũ patet̃ ĩ ma.t.do.
cõ.spi.m.dicebat.petrꝰ cũ occidẽt̃ v̇ba eadẽ clami-
tabat.xp̃s ꝓ.30.d̃narijs t̃ditꝰ fuit vt crucifigẽt̃.pe-
trꝰ ꝓ.40.librꝫ papiẽ.fuit vẽditꝰ vt interficẽt̃.xp̃s ꝑ
passionẽ suã ad fidẽ mltos adduxit petrꝰ ꝑ mãtyriũ
mltos hẽticos ꝯuẽtit.q̃uis.n.egregiꝰ doctõ ⁊ fidi
pugil hẽticoꝝ dogma pestiferꝝ ĩ vita sua plimũ era
dicauerit:pꝰ mõtẽ tñ suã eiꝰ meritꝫ ⁊ cõruscãtibꝰ mi
racul fuit adeo extirpatũ:vt q̃ꝫ plimi errorẽ suũ re
linq̃rẽt ⁊ ad grẽiũ scẽ eccle ꝯuolarẽt:ita vt citas me
diolanẽ.⁊ comitatꝰ eiusdẽ vbi tot hẽticoꝝ ꝯuẽticla
residebãt adeo purgata ẽ vt alijs explsis:⁊ alijs ad
fidẽ ꝯuersis:nullꝰ ibidẽ aliq̃tenꝰ audẽt cõparere.
Plẽs d̃ eis ẽt maximi famosi p̃dicatoꝝ ordinẽ st̃ ĩ-
gressi:q vsqꝫ nũc cũctos hẽticos ⁊ fautores feruore
mirabli ꝑsequũt̃.Sic nr̃ sãsõ plẽs philisteos interfẽc
moriẽs q̃ꝫ occiderat viuẽs.Sic granũ frumẽti cadẽs
ĩ t̃rã:⁊ ĩfideliũ mãibꝰ ꝯpssũ ⁊ mõtuũ vberẽ ꝯsurgit ĩ
spicã.Sic botrꝰ ĩ tõclari calcatꝰ liquorꝫ redũdat ĩ
copiã:sic arõata pilo ꝯcussa odorẽ pleiꝰ circũfũdũt
sic granũ sinapis ꝯtritũ v̇tutẽ suã mltiplr d̃mr̃auit
Pꝰ sci viri gliosũ triũphũ mltꝫ cũ diñs miracul illu
strauit quoꝝ q̃dã sũmꝰ põtifex refert.d.Pꝰ mõtẽ
ipiꝰ lãpades ad seplchꝝ eiꝰ d̃pẽdẽtes p̃ſes ꝑ seipas
absqꝫ oĩ hũano studio ⁊ misterio diñitatꝫ st̃ accẽse:
q̃ ꝯuẽiẽs nimis erat:vt q igne ⁊ luie fidei excellẽt̃
claruerat:singlare d̃ ipo ignis ac luis miraclꝫ appꝫ
¶ Quidã ãt cũ vesceret̃ cũ alijs ⁊ eiꝰ scitatẽ ⁊ mi-
racla d̃ꝑuaret sũpto corã obtestatõis mõsello: ꝙ
eũ ñ possꝫ:si circa hoc d̃liq̃ret:trãsglutire:sẽsit mox
ipꝫ sic gutturi ĩherẽtẽ vt ĩducẽ vl educẽ ñ valẽt:q̃-
re ilico pẽitẽs ⁊ iã vltꝰ mutato colõe q̃si sẽtiẽs vici
nũ mõtꝫ euẽtũ scõ int̃ se voto ꝙ liguã d̃ecto ad tlia
ñ laxarꝫ fuit ꝓtinꝰ illo euõito libatꝰ.¶ Hidropica
q̃dã ad locũ passiõis ipiꝰ auxilio viri ꝑuẽiẽs fusa ibi
orõe sãitatẽ integrã mox r̃cepit.¶ Obsessas a d̃mo
nibꝰ lõgo tp̃e mlieres mãtyr ipe diectꝫ ill cũ mlto
sãguis vomitu d̃ corꝑibꝰ libauit:febres: expulit: lã
guores curauit:plimos ⁊ diuersos.¶ Cuidã sini-
stre manꝰ digitũ ex mõbo fistule plimoꝝ foraminũ
ꝯcauitate d̃fossũ mira solidatõe sanauit ¶ Quidã
ĩsuꝑ puer ex casu grauissimo sic oppssus vt motu ⁊
sẽsu pẽitꝰ d̃stitutꝰ tãq̃ꝫ mõtuꝰ d̃flẽt̃:mox apposita d̃
t̃ra suo pectõi:sacro eiꝰ mãtyrꝫ cruõe ꝯtacta icolu
mis resurrexit.¶ Quedã ẽt cꝰ cãnẽ cãcer edax se
dla cõrosiõe vorarat linita hꝰ t̃ra vlneribꝰ ẽ curata
¶ Alij ẽt diuersꝫ ĩfirmitatibꝰ q seplchꝝ eiꝰ ĩ vehi-
cul ⁊ alijs sustẽtacul adiert exide postmodũ plẽa ĩ
coluñitate r̃cepta sñ aliq̃bꝰ s̃bsidijs rediẽ.¶ Cũ ãt
sũmꝰ põtifex Innocẽtiꝰ 4ꝰ.btm̃ petꝝ scõꝝ mãtyꝝ
cathalogo ascripsissꝫ frẽs apd̃ mediolanũ ad caplꝫ
uenert̃.volẽtes ãt eiꝰ cõpꝰ ad altiorẽ locũ t̃nsfẽre cũ
cũ plꝫ q̃ꝫ ꝑ ãnũ s̃b t̃ra iacuissꝫ:ita itegꝝ iuenerũt vt
nulliꝰ exalatõe fetorꝫ reptũ ẽ ac si eadẽ die fuisset

seplt͞u. frēs igr̄ sup magnū pulpitū lur̄ plateā cōp⁹
ei⁹ cū magna reuerētia deduxerūt ⁊ ibidē sic sanū
⁊ itegrū corā oī pplo ē ostēsū ⁊ ab eo simplr̄ inuoca
tū. ¶ Pter̄ miracula supdicta i lrīs sūmi pōtificis
posita plura alia sūt cōpta. Nā sup locū passiōis ei⁹
sepe luminaria d̄ celo dscēdētia ⁊ ad celū ascēdētia
plēs religiosi: alijq3 q̄3plēs visiblr̄ ɔspexerūt. Int
q̄ lūiaria duos frēs ībitu pdicatoꝝ se vidisse testa-
ti sūt. Quidā iuuenis noīe Gōfredus d̄ ciuitate cu
mana: dū de pāno tunice sci petri hēret: ⁊ qdā he
retic⁹ eidē deridēdo diceret: vt si sāctū eū credere
i ignē pānū ip3 pijceret: ⁊ si cōburi n̄ ɔtigere3 absq3
dubio scūs eēt: ⁊ ipē sue fidei aheret: moxq3 sup
carbones accēsos pānū sci petri piecit: s3 ab ipso
igne alti⁹ resiliuit. Deide p se sup ipos carbōes re
diēs ipos ardētes penit⁹ extixit: tūc icredul⁹ ille
dixit. Sic p oīa pān⁹ tunice mee faciet. Positū est
igit̄ sup albatos carbones ex vna pte pān⁹ hereti
ci: ⁊ ex alia pte pānus sci petri. Pān⁹ āt heretici
mox vt ignis calorē sēsit penit⁹ ē cōbust⁹. Pān⁹
vō. s. petri i igne pualuit ⁊ ignē ipm extixit: ita q̄
nec pil⁹ aliqs de eo ɔbust⁹ fuit. Qd̄ vidēs heretic⁹
ad viā vitat̄ rdijt: ⁊ miraclū oīb⁹ publicauit. Apd̄
Florētiā iuuenis qdā heretica puitate corrupt⁹ cū
i ecclīa fratꝝ d̄ florētia cū qbusdā alijs iuuenib⁹ āte
quādā tabulā vbi ē depictū martyriū sci petri sta-
ret vidēs lictorē eū pcutiētē euagiato gladio ipē di
xit. Utinā ego ibidē fuissē: q: validi⁹ pcussissē. Quo
dicto stati mut⁹ effect⁹ ē. Cūq3 socij reqrerent qd
hēret: ⁊ ipē nihil eis rn̄dere posset: eū domū rduxe
rūt. S3 cū i via ecclīa3 q̄3dā sci michaelis vidisset
elaps⁹ de manib⁹ socioꝝ ecclīa3 itrauit: ⁊ flectens
genua corde scm̄ petꝝ rogauit: vt sibi pceret: voto
quo potuit se obligās q̄ si liberaret̄ pctā sua ɔfite
ret̄ ⁊ oē3 heresi3 abnegaret. Tūc subito loqlā recu
pauit ⁊ veniēs ad domū fratꝝ abiurata heresi pctā
sua cōfess⁹ ē: data licētia cōfessori q̄ hoc i pplo pdi
caret. Ipē quoq3 i publica fratꝝ pdicatiōe surgēs
corā oī multitudie hec cōfess⁹ ē. ¶ Nauis qdā dū
i medio maris pene naufragiū pateret̄ sceua fluc
tuū iundatiōe q̄ssata: oēsq3 caliginose noctis tene-
bris teneret̄ vniuersi naute diuersoꝝ sctōꝝ suffra-
gia postulabāt. S3 cū nullū sue liberatiōis viderēt
idiciū seq3 piclitari plrimū formidarēt: qdā de eis
natiōe ianuēsis facto silētio sic eos alloqt̄. Viri frēs
nūqd n̄ audistis q̄lit̄ qdā fr̄ d̄ ordie pdicatoꝝ noīe
Petr⁹ nup ob defēsionē fidei catholice sit ab here
ticis iterfect⁹: multaq3 p cū dn̄s signa ondit: Nūc
igit̄ deuote iplorem⁹ ei⁹ patrociniū: q: spero q̄ ne
quaq̄3 a nr̄a postulatiōe fraudabimur. Assētiūt vni
uersi beatū petrū i sui auxiliū deuot̄ pcib⁹ inuocan
tes. Illis sic orātib⁹ mox anthēna nauis i quā ve-
lū appēdit̄ cereis accēsis tota plena cōspicit̄: ita q̄
oīs obscuritas illoꝝ cereoꝝ mirabili fulgore fugat̄
noxq3 illa caliginosa i diē clarissimū cōmutat̄. Res
piciētesq3 viderūt q̄ndā cū hitu fratꝝ pdicatoꝝ sup
velū stātē de quo nulli dubiū fuit qn. b. petr⁹ exti-
terit. Stati igit̄ mare qeuit: ⁊ trāqlitas magna fu
it. Cū igit̄ pdicti naute ianuā icolumes venissēt:
ad domū fratꝝ pdicatoꝝ venerūt: ⁊ deo ⁊ .b. petro
grās referētes eisdē frīb⁹ toti⁹ miraculi seriē nar-
rauerūt. ¶ Mulier q̄dā i flādria cū iā tres filios
mortuos pepissꝫ: ⁊ ex hoc a viro odio hēret̄ roga-
uit scm̄ petrū vt sibi i auxiliū fieret. Cū ergo q̄rtū
filiū pepissꝫ sibi mortu⁹ ē rept⁹ quē mr̄ accipiēs ad
rogādū scm̄ petꝝ totā se cōtulit. eū vt suū filiū reui
uiscere faceret pcib⁹ deuotis exorās. Vix orōnē cō
pleuerat ⁊ ecce q erat mortu⁹ apparuit viu⁹. Cū
igit̄ ad baptismū portat⁹ fuisset: ⁊ vt Joānes voca
ret̄ diffinitū eēt: sacerdos cū ei⁹ nomē dicere debu
it nesciēs dixit. Petr⁹. Vn̄ illd̄ nomē ex deuotiōe
sci petri postmodū sp retinuit. ¶ In pūicia theu
tonie apd̄ traiectū mlīeres q̄dā vidētes ad ecclīā
fratꝝ pdicatoꝝ i honore sci petri martyris magnū
ɔcursū fieri pploꝝ dū ipē i platea ɔsisterēt ⁊ filarēt
astātib⁹ sic dicebāt. Ecce isti pdicatores oē3 mōm
lucrādi nouerūt. Nā vt magnā possint pecuniā cu
mulare ⁊ lata edificare palatia vnū nouū martyrē
inuenerūt. Dū hoc ⁊ silīa dicerēt: ecce subito filū to
tū sāguie cruētat̄: ⁊ digiti qb⁹ filū torqbat̄ sāguie
mox replēt̄: qd̄ ille vidētes ⁊ admirātes digitos di
ligēti⁹ extersērūt: ne forte i eis accidissꝫ aliq icisura
S3 cū digitos oīno sanos ac illesos cōspicerēt ⁊ fi
lū sic sāguinolētū viderēt tremētes ac penitentes
dicer̄ ceperūt. Ver̄ q: pciosi martyris sāguini dtra
xim⁹ nob hoc sāguis miraculū tā stupēdū euenit.
Currētes igit̄ ad domū fratꝝ priori oīa exposuerūt
ac filū sāgnie cruētatū eidē pn̄tauerūt pōr āt ad mlī
toꝝ istātiā solēnē ɔuocauit pdicatiōe3: ⁊ qegd pdi
ctis mlīerib⁹ acciderat corā oīb⁹ retulit: ⁊ filū ipm
sic cruētatū oīb⁹ ondit. Vꝛ qdā magr̄ art̄ grāma
tice i eadē pdicatiōe ɔsistēs factū ip3 cepit plīmū
drider̄: ⁊ astātib⁹ dicer̄. Videte mō q̄lit̄ isti frēs sim
pliciū corda dcipiūt. nā cū aliqb⁹ mlīercul̄ de suis
familiarib⁹ ɔduxerūt vt filū ip3 i aliquo sāguie tin
gerēt: ⁊ sic miraclose accidisse narrarēt. Dū hoc il
le diceret ptin⁹ vltiōis diue plagā excepit: ⁊ ip3 va
lidissimaꝝ febriū est⁹ mlt̄ aspiciētib⁹ sic vexauit vt
a pdicatiōe illa iter m̄ii⁹ amicoꝝ i ppa3 domū de
ferret̄. S3 cū vehemēt̄ febris excresceret: ⁊ ille mō
tē vicinā timeret pdictū porē accersiri fec: ⁊ reatū
suū ɔfitēs d̄o ⁊ .b. petro corā dicto pōr votū vouit:
q̄ si ei⁹ merit̄ sāitatē rcipet: eū scp i spāli d̄uotiōe
hēret: ⁊ de cetero ligua3 ad talia n̄ laxaret. Mira
res mox vt pdictū votū ptulit: sanitatē itegrā rece
pit. Quadā ētvice cū supior̄ pdicti loci quosdā la
pides pulcherimos ⁊ magnos i q̄dā naui ducere t
nauis ipā ex iprouiso cuidā littori sic ihesit: vt nllā
ten⁹ possꝫ moueri. Descēdētes vō naute oēs vna
nimit̄ ipa3 ipellebāt: s3 neq̄q̄3 mouere poterāt. Cū
ergo nauē se amisisse putarēt: pdict⁹ supior oībus
alijs licētiat̄ manū ad naui apposuit: ⁊ leuit̄ ipsa3
ipellēs dixit. In noīe sci petri martyr̄ i cui⁹ hono
rē lapides istos deferim⁹ vade. Statiq3 nauis ve
locissime se mouit: ⁊ de littor̄ sana rcessit s̄ quā nau
te ascēdētes oēs sani ⁊ hilares ad ppa rmearūt. In
pūicia frācie ciuitate senonis: puella q̄dā cū i aquā
rapti trāseūtē cecidissꝫ: ⁊ p magnū spaciū tpis ste-
tissꝫ: tādē de flumie mortua ē extracta: mort̄ cui⁹
erāt q̄tuor argumēta. s. magnū spaciū tpis: rigidi-
tas corporis frigiditas: ⁊ nigredo. Delata ē g° a q
b⁹dā ad ecclīā frꝝ q cū eā scō pe. vouissēt ɔtiuo vi

48

te reddita ē ⁊ ſanitati. ¶ Frať ioãnes polonus cū
apud bononiā quartana laboraret: ⁊ ī feſto ſcī pe-
tri martyris ſmonē ad clerū facere deberet acceſ
ſionē eadē nocte iuxta curſū naturalē expectās ti-
mere valde cepit ne iniūcto ſibi ſmone deficeret
Ad ſcī igiť petri cõuerſus ſuffragia ad altare ipiꝰ
cū deuotiōe acceſſit: orās vt eiꝰ meritis iuuaretur
cuiꝰ debebat gloriā ꝑdicare. Sicqꝫ factū eſt ꝙ illa
nocte febris penitꝰ ceſſauit: ⁊ poſtea nūqꝫ cū inua
ſit. ¶ Matrona qdā noīe gilpoda vxor Jacobi d
valle ſaſina cū .14. ānos ab imūdis ſpiritibꝰ fuiſſꝫ
obſeſſa: venit ad quēdā ſacerdotē dicēs. Ego ſum
demoniaca ⁊ ſpūs malignꝰ me vexat. mox autem
ſacerdos territꝰ fugiēs ſacriſtiā ītrauit ⁊ librū quē-
dā ī quo erāt cõiurationes demonū ⁊ ſtollā latēter
ſub capa deferēs cū bona ſocietate ad mulierē re-
dijt: quem mox vt demō vidit ait. Latro peſſime
quo iuiſti? Quid eſt qđ ſub capa occulte portaſti?
cū autē ſacerdos adiurationes ſuas faceret: ⁊ nihil
curatiōis afferret: venit illa ad btūꝫ petrū dū ad
huc viueret ab eo poſtulās adiuuari. Cui ille pro
phetica voce reſpōdit. Cõfide filia nec deſperes:
qꝛ ⁊ ſi qđ poſtulas ꝑficere ad pn̄s nō valeo: tn̄ ve
niet tps ꝙ id qđ a me petis plenarie obtinebis.
qđ ⁊ factū ē. nā poſt paſſionē eiꝰ cū ad eiꝰ ſepulchrū
ꝑdicta mulier acceſſiſſet: ab illa īfeſtatiōe demonū
fuit penitꝰ liberata. ¶ Mulier qdā Eufemia de
loco corciago mediolanenſis dioceſis ſeptē annis a
demonibꝰ ē vexata: ſꝫ cū ad ſepulchrū ſcī petri du
cta fuiſſet ceperūt demones eā āpliꝰ agitare: ⁊ ꝑ
os eiꝰ cūctis audiētibꝰ clamare. Mariola: mario
la. Petrine: petrine. Tūc demones exeūtes eam
qſi mortuā dimiſerūt. Sꝫ modicū poſt plene ſana
ta ſurrexit. Aſſerebat aūt ꝙ diebꝰ dn̄icis ⁊ feſtiuis
⁊ maxie qn̄ miſſa celebrabať eā demōes āplius mo
leſtabāt. ¶ Quedā mulier noīe vbona de berēgo
ꝑ ſeptē ānos a demonibꝰ agitata: cū ad ſepulchꝝ
ſancti petri fuiſſꝫ adducta: vix a multis viris deti
neri poterat. Inť quos erat qdā credēs hereticoꝝ
noīe Conradus de ladriano q illuc aduenerat vt
ſcī petri miracula derideret: q cū ꝑdictā mulierē
cū ceteris detineret: demones eidē ꝑ mulierē di-
xerūt. Cur tenes nos? nōne nr̄ es? nōne te ad talē
locū portauimꝰ: ⁊ ibi tale homicidiū ꝑpetraſti? nō
ne te ad talē ⁊ talē locū duximꝰ: ⁊ ibi tale ⁊ tale fla
gitiū cõmiſiſti? Cūqꝫ multa peccata ſibi dicerēt: q
nullus aliꝰ: niſi ipſe ſolus ſciebat: vehemēter expa
uit. Mox autē demones collū ⁊ pectꝰ mulieris ex
coriātes ⁊ īde exeūtes ſemiuiuā ipſā dimiſerunt.
que etiā poſt modicū penitꝰ ſanata ſurrexit. Pre
dictꝰ autē conradus hereticꝰ hoc vidēs ⁊ ſtupens
ad fidē catholicā ē cõuerſus. ¶ Sanctimonialis
qdā erat ī alemania ī clauſtro oetembach ordinis
ſancti Sixti cõſtātienſis dioceſis: que ꝑ annū ⁊ am
pliꝰ grauē guttā ī genu ꝑpeſſa ē: ita ꝙ nullo reme-
dio poterat liberari. Hec qꝛ ſepulchrū ſcī petri cor
poraliter viſitare nō poterat vtpote que erat ſub
obediētia cõſtituta: ⁊ qꝛ īfirmitate grauiſſima vr-
gebať: cogitauit ſaltē ꝑdictū ſepulchrū mētali greſ
ſu adire: ac deuotiōe ſedula viſitare. Diſcēs vō ꝙ
ī .14. dietis de loco illo mediolanū poſſꝫ adiri quo
tidie ꝓ qlibet dieta centū pať noſter ad honorē ſcī
petri dicere cepit. Mox in modū cū iſtas mētales
dietas taliter cepit facere ſucceſſiue ſēꝑ ⁊ paulatī
cepit ſe meliꝰ hr̄e. At vbi vltimā dietā ꝑfecit: ⁊ ad
tūbā mētali greſſu ꝑuenit flexis genibꝰ ac ſi pn̄tia-
liter corā tūba aſtaret: pſalteriū cū deuotiōe maxi
ma totū legit: quo expleto ab illa īfirmitate adeo
liberatā ſe ſenſit: vt iā īde modicū qđ ſentiret. Re
diens vō eo mō quo iuerat ante qꝫ oēs dietas ex-
pleuiſſꝫ penitꝰ ē ſanata. Uir qdā de cõapitio de vi
la mazati noīe Rufinꝰ grauē valde īfirmitatē in-
currit. Nā vena ī īferioribꝰ partibꝰ āteriꝰ ſine ceſ
ſatiōe ſanguinē emittebat: ita ꝙ a nullo medicoꝝ
aliqđ ſibi remediū adhiberi poterat. Cū ergo ſan
guis ꝑ ſex dies ⁊ noctes cõtinue effluxiſſꝫ: ille bea
tū petrū dūote ī ſui auxiliū īuocauit: q taꝫ ſubito
ſanatꝰ ē: vt īter effuſā orõnē ⁊ receptā liberatiōeꝫ
nullū pene fuerit īteruallū. Cū aūt ſopori ſe dediſ
ſet: vidit quēdā frēꝫ ī habitu ordīs ꝑdicatoꝝ groſ-
ſuꝫ facie atqꝫ brunū: quē ſociū beati petri marty-
ris exiſtimat: ſicut vere ⁊ talis forme extiterat: q
cū expāſione palmas plenas ſanguine cū quodaꝫ
ſuaui vnguēto eidē offerebat dicēs. Sanguis ad
huc recēs ē. Ueni igiť ad recētē ſanguinē ſancti pe
tri: q euigilās ſepulchrū ſcī petri ſtatuit viſitare.
¶ Cū ī ramis palmaꝝ cū adhuc viuerēt mediolāī
ꝑdicaret: ⁊ ibi vtriuſqꝫ ſexꝰ eēt maxīa multitudo
dixit publice alta voce. Scio ꝓ certo ꝙ heretici
tractāt mortē meā: ita ꝙ ꝓ morte mea iaꝫ pecunia
depoſita ē: ſed faciāt qcqđ poſſunt: qꝛ magis perſe
quar eos mortuꝰ qꝫ nūc viuus qđ veꝝ fuiſſe mani
feſtū ē. ¶ Apđ Florētiā ī mõaſterio de ripulis: ſā
ctimonialis qdā ī orõe poſita ea die q beatꝰ petrꝰ
mortē ſuſtinuit: vidit beatā virginē ī excelſo thro
no ī gloria reſidere: ⁊ duos frēs de ordīe ꝑdicato-
rū ī celū aſcēdere: ⁊ hincīde iuxta eā collocatos eē
Et cū īqreret q nā eēnt: audiuit vocē dicēteꝫ ſibi:
Hic ē frater petrꝰ q ī cõſpectu dn̄i tanqꝫ fumꝰ aro
matū glorioſus aſcēdit. Reꝑtūqꝫ ꝓ certo ē ꝙ ea-
dē die mortē ſubijt: q dicta ſāctimonialis viſioneꝫ
vidit. vn̄ cū graui ⁊ lõga īfirmitate laboraret: ad
rogandū beatū petrū tota deuotiōe ſe cõtulit: ⁊ ſa
nitatē itegrā mox recepit. ¶ Quedā comitiſſe de
caſtro maxio hiporigiēſis dioceſis: cū in beatū pe-
trū ſpecialē deuotionē haberēt: ⁊ eiꝰ vigiliā ieiu-
narēt: cū ad ſuā eccleſiā vt audirēt veſperas acceſ
ſiſſent: vna eaꝝ quādā cādelā ī honorē beati petri
martyris: āte quoddā altare beati petri apoſtoli
poſuit cõburendā. Que cū demū rediſſent ſacer-
dos auaritia ductꝰ ī ipſā cādelā ſufflans eā extin-
xit: ſꝫ mox lumē redijt: ⁊ denuo ipſā accēdit. Secū
do ⁊ tertio eā extinguere voluit: ſꝫ lumē vt prius
rediuit. Un̄ tedio affectꝰ choꝝ ītrauit: ⁊ āte maius
altare aliā cādelā īuenit: quā clericꝰ ī honorē bea-
ti petri poſuerat: q eius vigiliā ieiunabat: quā ſa
cerdos bis extiguere voluit: ſꝫ nequit. Quod vi-
dens clericus iratus dixit. Diabole aptū miracu
lū non videtis: ꝙ ſanctus petrus nō vult vt ſuaꝫ
extiguatꝰ cādelā? Territi igiť ⁊ ſtupētes ſacerdos

⁊ cleric⁹ ad castrũ ascẽderũt: ⁊ ꝑdictũ miraculũ oĩ-
bus narrauerũt. ¶ Uir qdã noĩe Roba de meda
cũ vsq; ad vestes oĩa ĩ ludo ꝑdidisset: domũ ĩ sero
rediẽs cũ lucerna accẽsa lectũ suũ adijt: ⁊ vidẽs se
tã viles pãnos hr̃e: ⁊ se tot amisisse ꝯsiderãs p̄re ni-
mia desꝑatiõe cepit demones ĩuocare: ac se eisdẽ
ore nefario ꝯmẽdare. Statiq; tres demões affue-
rũt: q lucernã accẽsã ĩ solario ꝓijciẽtes eũ ꝑ collũ
arripuerũt: tã fortit̃ ipsũ strigẽtes: vt nullaten⁹ loq
posset. Quẽ cũ plurimũ agitarẽt: q erãt ĩ domo ĩfe-
riori ad eũ ascẽdẽtes dixerũt. Quid ẽ qd̃ agis o ra-
ba: qb⁹ demones rñderũt: Ite ĩ pace vr̃a: ⁊ lectos
vr̃os ĩtrate. Illi ãt ꝑdci viri vocẽ eẽ credẽtes: ꝓti-
nus redierũt. Ill' vͦ recedẽtib⁹ cepit multo forti⁹ a
demõib⁹ agitari. Qd̃ illi cognoscẽtes: sacerdotẽ ꝓ-
tin⁹ aduocarũt. Qui cũ ꝑ btm̃ petrũ demões adiu-
rasset: duo ꝓtin⁹ exierũt. Seq̃nti ãt die ad sepl'chrũ
sc̃i petri adduct⁹ ẽ. Ad quẽ frat̃ guilielm⁹ vercellẽ-
sis accedẽs: cepit demonẽ ĩcrepare. Qui eũ quem
nunq̃ viderat ex noĩe vocãs ait. Frat̃ guilielme:
ꝑꝑ te nũq̃ exibo: q̃ hic nr̃ ẽ: ⁊ oꝑa nr̃a fecit: quẽ cũ
ĩterrogasset quo noĩe vocaretur. Uocor ait balce-
phas. Cũ ãt ꝑ btm̃ petrũ adiurat⁹ fuisset: ip̄z ĩ t̃raz
ꝓijciẽs mox exiuit. ip̄e ãt ꝑfcẽ san⁹ remãsit: ⁊ peni-
tẽtiã salutarẽ accepit. ¶ Cũ qdã hẽtic⁹ acerrimus
disputator et eloq̃ntie singl'ar̃ cũ btõ petro cũ ad-
huc viuẽt disputaret: ⁊ errores suos subtilit̃ ⁊ acu-
te ꝓposuisset ĩ mediũ: ac btm̃ petrũ vt rñdẽt ad ꝓ-
posita ĩportun⁹ purgẽt: ille dilationẽ petẽs oratori-
ũ quoddã qd̃ ꝓpe erat ĩtrauit cũ lachrymis orãs
deũ: vt cãz fidei sue d̃fẽdẽt: ⁊ loq̃cẽ tumidũ aut ad
fidei ṽitatẽ reducẽt: aut ligue ꝑuatiõe puniret: ne
ꝑ eã decepto ꝯ fidei ṽitatẽ tumẽt. Rediẽsq; ad hẽ-
ticũ corã oĩb⁹ palã dixit: vt suas iteꝝ ꝓpõeret rati-
ones: q ita penit⁹ fact⁹ ẽ mut⁹: vt nec vnũ solũ ṽbũ
aliq̃ten⁹ ꝓferre valẽt. Un̄ hẽtici ꝯfusi recesserũt: ⁊
catholici deo gr̃as rettulerũt. ¶ Uir qdã nomine
Opipho credẽs hẽticoꝝ cũ occasione cuiusdã hẽti-
ce ꝯsãguinee sue ad ecclesiã fratrũ vẽisset: ⁊ ad tũ-
bã sc̃i petri ꝑgẽs ibi duos denarios ꝯspexisset: ip-
sos denarios accipiẽs dixit. Bonũ ẽ vt bibamus
istos: statiq; tot⁹ cepit tremẽ: nec d̃ loco eodẽ aliq̃-
ten⁹ potuit se mouẽ. Qui t̃rit⁹ ꝑdcõs denarios ĩ lo-
co suo mox restituit. ⁊ sic ĩde abscessit. Uidẽs ãt be-
ati petri ṽtutẽ hẽsiz deseruit: ⁊ ad fidẽ catholicã se
ꝯuertit. ¶ Scholar̃ qdã cũ de magalona ad mõ-
tẽ pessulanũ rediret: ex quodã saltu adeo ẽ rupt⁹ ĩ
inguine: vt dolore nimio vexaret̃: ⁊ ĩcedẽ ñ valẽt.
Hic aliqñ audiẽs ꝑdicare q̄ q̃dã mulier t̃rã sãgui-
ne bt̃i petri respꝑsã suꝑ cãcri corrosionẽ ponẽs fue-
rat libata: dixit. Dñe de⁹ de t̃ra illa nõ hẽo: sz q illi
t̃re merit̃ bt̃i petri tãtã dedisti ṽtutẽ potes ⁊ isti da-
re. Accipiẽs igr̃ de t̃ra cũ signo cruc̃ ⁊ ĩuocatione
martyr̃: loco suꝑposuit: ⁊ stati curat⁹ fuit. ¶ An-
no dñi. 1259 ĩ ciuitate ꝯpostellana fuit qdã vir no-
mĩe Bñdict⁹: q tibias ĩflatas hẽbat ĩ modũ vtriũ:
vẽtrẽ tumẽtẽ ĩstar ꝑgnãtis: faciẽ p̄re nimio tumore
horribilẽ: totũq; corp⁹ ĩflatũ ita vt mõstrũ aliqd̃ vi-
dẽt̃. Hic cũ a q̃dã mr̃ona vir suꝑ bacel'z se sustẽtãs
el'ymã petẽt: illa rñdit: mag̃ fossa q̃z aliquo cibo ĩ-
diges. Sz meo ꝯsilio acq̃esce: ⁊ ad domũ frm̃ ꝑdi-
catoꝝ ꝑgẽs ⁊ pctã tua ꝯfitẽs bt̃i petri ꝓ̄ocinia ĩuo-
cato. Ille ãt cũ mane ad domũ fratrũ vẽisset ⁊ osti-
um ecclesie clausũ eẽt: sec⁹ portã se posuit: ⁊ dormi-
uit. Et ecce qdã reuerẽdus ĩ hitu ꝑdicatoꝝ eidem
appuit: ⁊ cappa ip̄z coopiẽs eũ ĩ ecclesiã ĩtroduxit.
Ille ãt euigilãs ⁊ ĩtus ĩ ecclesia se eẽ reppit: ⁊ ꝑfcẽ
sanatũ ĩuẽit. Qd̃ ml't̃ admirãtib⁹ ĩtulit stuporẽ: cũ
viderẽt hoĩez pene mortuũ tã subito a graui infir-
mitate fuisse liberatũ.

¶ Hoc de sc̃o Fabiano pleriq; ñ hñt.

s Anctus Fabian⁹ rexit romanam
ecclesiã ãnis mult̃: ⁊ tã-
dẽ ẽ tp̄ib⁹ decij passus. Iste dũ eligeretur
ad põtificiũ vrb rome: sp̄ũs sc̃ũs ĩ specie colũbe ml'-
tis visus ẽ appuisse. Iste passiões sc̃õꝝ q̃ neglecte
fuerãt a nõrijs fecit excipi ⁊ scribi. Et multas basi-
licas ꝑ cimiťia sc̃õꝝ fabricari fecit q̃s et dedicauit.
Hic instituit vt chrisma vet⁹ cremaret̃: ⁊ nouũ oĩ
ãno ĩ cena dñi cõsecraret̃. ¶ Alia regre ĩ festo bt̃i
fabiani ⁊ sebastiani martiꝝ. ¶ De nomĩe.

Philipp⁹ dicit̃ os lãpadis: vl' os manuuz.
p vl' dr̃ a philos qd̃ ẽ amor: ⁊ iper qd̃ ẽ suꝑ
q̃si amator suꝑnoꝝ. Dr̃ os lãpadis: ꝑꝑ su-
az luculẽtã ꝑdicationẽ. Os manuũ: ꝑꝑ as-
siduã oꝑationẽ. Amator suꝑnoꝝ: ꝑꝑ celestẽ ꝯtẽpla-
tionẽ. ¶ De sancto Philippo.

p Hilippus apostolus cũ vigiti an-
nis ꝑ scythiã ꝑdicassz:
a pagãis tenet̃ ⁊ ad ĩmolãdũ statue mar-
tis ab eisdẽ cõpellit̃. Tũc subito draco q-
dã igẽs de sub base exiuit: q filiũ põtificis q ignem
mĩstrabat ĩ sacrificio ĩterfeč: duosq; tribunos quo-
rũ mĩstri philippũ ĩ vincul' detiebãt extĩxit: cetosq;
adeo sui flat⁹ fetore ĩfecit: vt oẽs morbidi redderẽ-
tur. Dixitq; philippus. Credite mihi: ⁊ statuã istã
ꝯfrigite: ⁊ ĩ loco ei⁹ crucẽ dñi adorate: vt ĩfirmi vr̃i
sanẽtur ⁊ mortui suscitent̃. At hi q cruciabant̃ cla-
mabãt. Tãtũ fac vt sanemur: ⁊ hũc martẽ ꝓtinus
cõfrigem⁹. Tũc philipp⁹ draconi ꝑcepit: vt ĩ locuz
desertũ descẽdẽt: ita vt nulli oĩno nocẽt. Qui stat ĩ
recessit: ⁊ vlteri⁹ nõ ꝯparuit. Tũc philipp⁹ oẽs sa-
nauit: ⁊ ill' trib⁹ mortuis vite bñficiũ ĩpetuit. Sicq;
vniuersis credẽtib⁹ ꝑ ãnũ vnũ eis adhuc ꝑdicauit:
⁊ ĩ eis ꝑ̄sbyteros ⁊ diacones ordinãs ĩ asiã ciuitatẽ
hieropoli vẽit: ibiq; hẽsiz hebionitaꝝ q xp̄z carnez
fãtasticã assũpsisse dogmatizabãt: extĩxit. Erãt aũt
illi due sacratissime ṽgĩes ꝑ q̃s dñs ml'tos ad fidez
ꝯuertit. ¶ Philipp⁹ ãt ãte septẽ dies sui obit⁹ epi-
scopos ⁊ ꝑ̄sbyteros cõuocauit: eisq; dixit. Hos. 7.
dies ꝑꝑ admõitionẽ vr̃az dñs mihi ꝯcessit. erat ãt
ãnoꝝ octuagitaseptẽ. Post hoc ĩfideles ip̄z tenue-
rũt: ⁊ cruci ad instar magr̃i sui quẽ ꝑdicabat affixe-
rũt: ⁊ sic ad dñz migrauit: ⁊ felicit̃ vitã compleuit.
Iuxta aũt eũ due filie ei⁹: vna a dextr̃: ⁊ alťa a si-
nistris sũt sepulte. De isto ãt Philippo sic dič Isi-
dor⁹ ĩ libro de vita ⁊ ortu ⁊ obitu sc̃õꝝ. Philippus
gallis ꝑdicat xp̄z: barbaras gentes vicinasq; tene-
bras ⁊ tumẽti oceano ꝯiũctas ad sciẽ lumẽ fideiq;
portũ deducit. Demũ ĩ hieropoli phrigie ꝓuincie

vrbe crucifixꝰ: lapidatusq; obijt: simulq; cū filiabꝰ
suis ibi regescit. Hec Isidorꝰ. De philippo āt qui
fuit vnꝰ de septē diaconibꝰ dicit Hieroꝰ ī martyro
logio: ꝙ octauo idus iulij signis ⁊ ꝓdigijs īclitus:
apud cesareā requieuit: iuxta quē tres filie eiꝰ tumu
late sūt. Nā q̄rta apud ephesū regescit. Primꝰ er-
go philippꝰ ab isto differt: q: ille fuit apostolus: iste
diaconꝰ. Ille qescit apud hieropoli: iste apud cesa
reā. Ille habuit duas filias ꝓphetissas: iste q̄tuor.
lꝫ historia ecclesiastica videat̄ dicē ꝙ fuit philippꝰ
apostolus q habuit q̄tuor filias ꝓphetissas. sed in
hoc magis Hieronymo est credēdū.

¶ De noīe scī Jacobi minoris.

Jacobꝰ iterꝑtat̄ supplātator vel supplan
tās festinātē vel ꝑparās. Uel dr̄ iacobꝰ a
ia: qđ ē deꝰ: ⁊ cobar: qđ ē onꝰ vel pōdus.
Uel iacobꝰ q̄si iacopꝰ: a iaculo ⁊ cope qđ ē cessio q̄si
cesus iaculis. Dicit̄ ergo supplātator mūdi ꝑ ꝯtē-
ptū. Supplātās festinātē diabolū: ꝑparans ad oē
bonū corpꝰ suū. Male enī passiōes nob īsūt ex tri-
bus: sic dicit Gregoriꝰ nicenꝰ. Ex mala educatiōe
siue ꝯuersatiōe: ex corꝑis mala hītudine: ex vitio
ignorātie. Curant̄ āt vt dicit ex bona ꝯsuetudine:
bona exercitatiōe: studio doctrine. Sic btūs iaco-
bus curauit: ⁊ iō corpꝰ ad oēꝫ bonū paratū habuit.
Dicit̄ etiā pōdus diuinū ꝑ grauitatē moꝝ. iaculis
cesus ꝑ martyriū. ¶ De scō Jacobo miore.

Jacobus iste apostolus vocatꝰ est
⁊ iacobꝰ alphei. f. filius:
iacobꝰ frat̄ dn̄i: iacobꝰ mior: iacobꝰ iustus.
Jacobꝰ alphei dr̄: nō tm̄ ꝫ carnē: sꝫ ēt ꝫ
noīs iterꝑtationē. Alpheꝰ enī interꝑtat̄ doctꝰ: vel
documētū vl' fugitiuꝰ: vl' millesimꝰ. Dr̄ ergo iaco
bus alphei: quia fuit doctꝰ ꝑ scientie inspirationē:
documētū ꝑ alioꝝ eruditionē: fugitiuus de mūdo
per despectionē: et millesimꝰ per humilitat̄ꝭ repu-
tationē. Frater q̄dē dn̄i dicitur: ex eo ꝙ simillimꝰ
sibi fuisse ꝑhibet̄: adeo vt pleriq; ī eoꝝ specie falle
rent̄. Unde cū iudei ad capiēdū xp̄m pergerēt: ne
forte iacobū in ꝑsona christi caperēt: a iuda q chri-
stū a iacobo tanq̄ꝫ eorū familiaris optime discerne
bat: signū osculi acceperūt. Hoc etiā testatur Igna
tius in epistola ad beatū ioannē apostolū et euāge
listā sic dicens. Si licitū ē mihi apud te ad hieroso
lyme partes volo ascēdere: vt videā illū venera-
bilē iacobū qui cognomiatur iustus: quē referunt
christo iesu simillimū facie vita ⁊ mō cōuersatiōis
ac si eiusdē vteri frater eēt gemellus: quē dicunt si
video: video ⁊ ipsū iesuꝫ ꝫm oīa corꝑis eius linia-
mēta. Uel dicitur frater dn̄i: quoniā christus et ia-
cobus sicut a duabus sororibꝰ descēderāt: sic a du-
obus fratribus ioseph ⁊ cleopha descēdere puta-
bant̄. nō enī dicitur frater dn̄i quia fuerit filius io
seph sponsi marie de alia vxore: sicut aliqui volūt
dicere: sed q: erat filius marie filie cleophe: qui q̄-
quidē cleophas fuit frater ipsius ioseph spōsi ma-
rie: lꝫ magister ioānes beleth dicat ꝙ alpheus pa-
ter ipsius iacobi fuit frater ioseph sponsi marie: qđ
verū non creditur. iudei ergo fratres vocabāt. qui
se ex vtraq; parte sanguinis cōtingebāt. vel dicit̄
frater domini propter prerogatiuā et excellentiaꝫ
sanctitatis ob quā pre ceteris apostolis hierosoly-
mis ē episcopus ordinatus. Dicit̄ etiā iacobus mi
nor: ad differētiā iacobi filij zebedei. Lꝫ enī iaco-
bo zebedei natus sit prior: fuit tamē vocatiōe po-
sterior. Uñ etiā hec ꝯsuetudo in plerisq; religiōsi-
bus obseruat̄: vt ille qui ꝑor īgredit̄: maior vocet̄:
et ille qui posterior minor: lꝫ sit prior aut etate ma
ior: aut sanctitate dignior. Dicit̄ etiā iacobꝰ iustus
ꝓpter meritū excellētissime scitat̄ꝭ. Nā ꝫ Hiero.
tāte reuerētie ⁊ sāctitat̄ꝭ ī populo extitit: vt fimbri
aꝫ vestimēti eiꝰ certati cuperēt tāgē. Uñ de eiꝰ sci-
tate sic scripsit Egesippꝰ aplōꝝ vicinꝰ: sicut in ec-
clesiastic̄ꝭ historijs legit̄. Suscepit īquit ecclīā frat̄
dn̄i iacobꝰ: q ab oībus noīatus ē iustus ab ipis tpi
bus dn̄i ꝑdurās vsq; ad nos. Hic ex vtō mris sue
sanctꝰ fuit: vinū ⁊ sicerā nō bibit: carnes nūq̄ꝫ mā-
ducauit: ferrū in caput eiꝰ nō ascēdit: oleo nō ē vn
ctus: balneis nō est vsus: sindone: idest veste linea
semꝑ indutꝰ. Totiens in orone genua flexerat: vt
callos in genibꝰ sicut ī calcaneis videret̄ habere.
Pro hac incessabili ⁊ sūma iustitia appellatꝰ est iu
stus: ⁊ abba qđ ē iterꝑtatū munimētū populi et iu-
stitia. hic solus iter apostolos ꝓpter nimiā sāctita
tē ꝑmittebat̄ itrare in sācta scōrū. Hec Egesippꝰ.
Nō quidē cā imolatiōis: sed orationis. Dicit̄ etiā ꝙ
ꝑmus inter apostolos missā celebrauit. Nā pp sue
excellētiā sāctitat̄ꝭ hūc sibi honorē apostoli fecerūt:
vt post ascēsionē dn̄i ꝑmus iter eos missā hieroso
lymis celebraret: ēt āteq; eēt ep̄s ordinatꝰ: cū āte
eius ordinationē ī actibꝰ dicat̄: ꝙ discipuli erāt ꝑse-
uerātes ī doctrina apostoloꝝ et cōicatiōe fractiōis
panis: qđ de misse celebratiōe accipit̄. Uel forte iō
primꝰ celebrasse dicit̄: q: ꝑmus ī pōtificalibꝰ eā di-
xisse ꝑhibet̄: sicut ⁊ petrꝰ postmodū ꝑmus in āthio-
chia missā celebrauit: ⁊ marcꝰ in alexādria. Hic ꝑ-
petue virginitat̄ꝭ custos extitit: sicut testat̄ Hiero
nimꝰ in libro ꝯ Jouinianū. In pasceue aūt mortuo
dn̄o sicut dicit Josephꝰ ⁊ Hiero. ī libro de viris il
lustribꝰ. Jacobus votū vouit se nō comestuꝝ: do-
nec videret dn̄m a mortuis surrexisse. In ipsa aūt
die resurrectiōis cū vsq; ad diē illā iacobus nō gu
stasset cibū: eidē dn̄s appuit: ac eis qui cū eo erant
dixit. Ponite mēsā et panē. Deinde panē accipi-
ens bn̄dixit ⁊ dedit iacobo iusto dicēs. Surge frat̄
mi comede: q: filiꝰ hoīs a mortuis resurrexit. Se-
ptimo igit̄ āno ep̄atus eiꝰ: cū ad diē pasche aposto
li hierolymā venissēt: iterrogauit eos iacobꝰ q̄ꝫta ꝑ
eos fecisset dn̄s: ⁊ corā populo referebat. Cū ergo
septē diebꝰ iacobꝰ cuꝫ alijs apostol' in tēplo predi-
casset corā Caipha: ⁊ aliquibꝰ iudeis: ⁊ iam prope
esset vt baptizari vellent: repente quidā tēplū in-
grediēs clamare cepit. O viri israelite quid facitis?
Cur ab istis vos magis decipi ꝑmittitis? Intantū
aūt populū ꝯcitauit: vt apostolos lapidare vellēt.
Ascēdit autē hō ille sup gradū vbi iacobꝰ predica-
bat: et ipꝫ ꝑcipitauit deorsuꝫ: ⁊ ex tūc plurimū clau
dicauit. Hec āt septio āno post ascēsionē dn̄i btūs
iacobꝰ passus ē. ¶ In anno aūt ep̄atus sui trigesi
mo vidētes iudei ꝙ Paulus nō possent occidere:

eo ꝙ cesarē appellasset ⁊ romā missus fuisset: ꝑse-
cutōis sue tyrānidē ī Jacobū ꝯuerterūt: ꝫ eū occa
sionē q̄rētes. Et sicut. b. Egesippꝰ aploꝝ ꝯtēpora-
neꝰ refert ꝓm ꝙ ī histo. eccle. īuenit̄: iudei ad eū cō
uenerūt dicētes. Oramꝰ te vt ppl'z reuoces: q2 ipse
errat ī iesu putās ꝙ ipē sit xp̄s. Precamur ergo te
vt suadeas oībꝰ ꝯuenētibꝰ ī die pasce de iesu. Ti
bi. n. obtēperabimꝰ oēs: ⁊ de te tā nos q̄ȝ ppl's testi
moniū ferimꝰ q2 iustus es ⁊ ꝑsonā nullius accipis.
Statuerūt igit̄ illū sup pinnā tēpli: ⁊ voce magna
clamātes dixerūt. Viroꝝ iustissime cui nos oēs ob-
tēperare debemꝰ q̄m ppl's errat post Jesū: q cruci
fixus ē: enūcia nobis qd tibi videt̄. Tūc iacobꝰ cuȝ
īgenti voce rn̄dit. Quid me īterrogatis de filio hoīs?
Ecce ipse sedet ī celis a dextr̄s sūme vtutis dei. vē-
turꝰ iudicare viuos ⁊ mortuos. Hec audiētes xp̄ia
ni valde gauisi sunt: ⁊ libēter eū audierunt. Pha-
risei āt ⁊ scribe dixerūt. Male fecimꝰ tale testimo
niū ꝑstare Jesu. Sȝ ascēdamꝰ ⁊ ꝑcipitemꝰ eū deor
sū vt ceteri terreant̄: ⁊ ei credere non ꝑsumāt. Et
simul voce magna exclamauerunt dicētes. O o ⁊
iustus errauit. Ascēderūt gͦ ⁊ ꝑcipitauerūt eū. Cū
ergo ꝑcipitassent lapidibꝰ eū obruebāt dicētes. La
pidemꝰ Jacobū iustū. Qui deiectꝰ nō solū mori. nō
potuit sȝ ꝯuersus: ⁊ genua ꝓcūbēs dicebat. Ro-
go dn̄e dimitte eis. q2 nesciunt qd faciūt. Tūc vnꝰ
ex sacerdotibꝰ ex filijs Rechab exclamauit. Par-
cite q̄so: qd facitis? ꝓ vobis orat hic iustꝰ quē lapida
tis. Tūc vnꝰ ex ipsis ꝑticā fullonis arripiēs valido
ictu caput eius īpetijt: ⁊ cerebrū excussit. Hec ege-
sippus. Taliqȝ martyrio migrauit ad dn̄ȝ sub nero
ne q cepit anno dn̄i. 57ͦ. sepultus ibidē ꝓpe tēplū.
Cū aūt ppl's vellet eiꝰ mortē vīdicare: ⁊ maleficos
cape ⁊ punire ꝓtinus aufugerūt. Refert iosephꝰ
ꝙ ꝓpter pctm̄ mortis iacobi iusti fcm̄ est excidiū in
hierl'z: ⁊ dispsio iudeoꝝ. Sȝ nō solū ob mortē iaco-
bi: sȝ etiā ob mortē dn̄i ꝑcipue destructio ista fcā est
ꝓm ꝙ dn̄s dicit. Nō relinquēt ī te lapidē sup lapidē:
eo ꝙ nō cognoueris tp̄s visitatiōis tue. Sȝ q̄m nō
vult dn̄s mortē pctōris: ⁊ vt ipsi excusationē nō ha
berēt p. 40. annos eoꝝ penitētiā expectauit: ⁊ per
aplos maxime p iacobū fratrē dn̄i iter eos ꝯtinue
ꝑdicātē eos ad penitētiā reuocabat. Sȝ cū p admo
nitionē eos nō posset reuocare: voluit eos saltē ꝓ-
digijs exercere. Nā ī his. 40. annis sibi ad penitē-
tiā datis multa mōstra ⁊ ꝓdigia sicut refert Jose-
phus euenerūt. Nā stella ꝑfulgēs gladio p oīa silis
visa est ciuitati desup īminere: ac p totū annū exi-
tialibꝰ flāmis ardere. In quodā festo azimoꝝ hora
noctis nona tātus fulgor aram tēplūqȝ circūdedit
vt oēs diē clarissimū fcm̄ esse putarēt. In eadē festi
uitate vitula ad īmolādū adducta inter ministroꝝ
manus agnā subito est enixa. Post aliquos vero
dies ꝓpe solis occasū visi sūt currus ⁊ quadrige in
oī regione p aerē ferri: ⁊ armatoꝝ cohortes misce-
ri nubibus: ⁊ vrbē circūdare agminibus īprouisis
In alio die festo: q pēthecostes appellat̄: noctu sa-
cerdotes tēplū īgressi ad ministeria ex more ꝯplen
da motus quosdā strepitusqȝ senserūt ac voces su
bitas audierūt dicētes. Trāseamus ab his sedibꝰ.

C Ante quartū etiā ānū belli qdā vir noīe Jesus
ananie filius ī festo tabernaculoꝝ repēte clamare
cepit. Vox ab oriēte: vox ab occidēte. vox a q̄tuor
vētis: vox sup hierusalē ⁊ sup templū: vox sup spō
sos ⁊ spōsas: vox sup populū vniuersum. Predi-
ctus igit̄ vir capit̄: cedit̄: verberat̄: Sed ille aliud
dicere negens quāto plus verberabat̄: tāto forti-
us clamitabat. Ad iudicē igit̄ adducit̄: tormētis di
ris afficit̄: vsqȝ ad patefactionē ossiū laniat̄: sed ille
nec ꝑces nec lachrymas effundebat: sȝ cum quodā
vlulatu p singula pene verbera eadem ꝓferebat
addēs etiā hoc. Veh veh Hierosolymitanis. Hec
iosephus. Cū aūt iudei nec admonitiōibus ꝯuer-
terētur: nec tātis ꝓdigijs terrerētur post quadra-
gesimū annuȝ dn̄s Vespasianū ⁊ Titū hierusalem
adduxit qui ipsam ciuitatē funditus destruxerunt.
Hec aūt fuit causa aduentus ipsoꝝ in hierusalē: si-
cut in quadā historia inuenit̄ licet apocripha. Vi-
dens pilatus q2 iesum īnocentē ꝯdēnauerat timēs
offensam tiberij Cesaris ꝓ se excusando nūcium
noīe Albanū ad Cesarē destinauit. Eo aūt tēpo-
re Vespasianus monarchiā ī galatia a tiberio Ce
sare tenebat. Nūcius igit̄ pilati a vētis cōtrarijs in
galatiā pellit̄ ⁊ ad vespasianū adducit̄. Talis aūt
ibi seruabat̄ cōsuetudo vt quicūqȝ ibidē naufragiū
pateret̄ rebus ⁊ seruitute ꝑncipi subderet̄. Quem
vespasianus qs esset aut vnde veniret: seu quo tē
deret reqsiuit. cui ille. Hierosolymitanus sum: de
partibus illis veni: romā vsqȝ tendebā. cui vespa-
sianus. De terra sapientiū venis: artē nosti medi-
caminis: medicus es: curare me debes. vespasia-
nus enim qōdaȝ genus vermiū naribus insitū ab
infantia gerebat. Unde et a vespis vespasianus
dicebat̄. cui vir ille rn̄dit. Arteȝ medicaminis dn̄e
nescio: ⁊ ideo te curare nō valeo. Cui vespasianus
Nisi me curaueris morte morieris. Cui ille ait. Ille
q cecos illuminauit: demones effugauit: mortuos
suscitauit: nouit q2 artē medicine ignoro. Cui ve-
spasianus. Quis est ille de quo tāta ꝓfaris? ⁊ ille.
Jesus nazarenus quē iudei p inuidiā occiderūt: in
quē si credideris sanitatis gratiā consequeris. Et
vespasianus ait. Credo q2 q mortuos suscitauit:
me etiā de īfirmitate hac liberare poterit. Et hec
dicēdo vespe de naribus eius ceciderunt ⁊ cōti-
nuo sanitatē recepit. Tūc vespasianus ingēti gau-
dio repletus ait. Certus suȝ q2 filius dei fuit q me
curare potuit. Petita igit̄ a cesare licētia hieroso-
lymā cū manu armata pgā: ⁊ oēs ꝓditores eius ⁊
occisores funditus euertā. Dixitqȝ Albano nūcio
pilati. Rebus ⁊ vita sanus ⁊ incolumis domū tuā
mei licentia reuertaris. Vespasianus igit̄ Romā
adijt: ⁊ destruendi iudeā ⁊ hierusalē a Tiberio ce-
sare licētiā īpetrauit. Per annos igit̄ plures exer
citum cōgregauit. tēpore. s. Neronis īperatoris cū
iudei īperio rebellassent. Unde secūdum cronicas
non fecerunt hoc zelo xp̄i: sȝ q2 a dn̄io recesserant
romanoꝝ: hierusalem cum copioso exercitu vespa
sianus aduenit: ⁊ in die pasce hierusalem per cir-
cuitum potenter obsedit ibiqȝ infinitam multitu-
dinem que ad diem festuȝ conuenerant conclusit.

Per aliqđ āt tp̄s anq̄ȝ Uespasianꝰ hierl'ȝ adueni-
ret: fideles q ibi erāt a spū scō admonent̄ vt inde re-
cedāt: ⁊ i quodā oppido trās iordanē: qđ pellā vo-
cat̄ secedāt: vt ablat̄ ab vrbe scis virꝭ: celesti vidi
cte fieret locus tā de vrbe sacrilega q̄ȝ de pplo sce
lerato. Quādā āt citatē iudee noīe ionapā: i q̄ Jo-
sephꝰ ⁊ dux ⁊ pnceps erat pmo oīuȝ ē aggressus: sȝ
Josephꝰ cū suis virilr̄ resistebat. Tādē vidēs Jo-
sephꝰ īminere excidiū ciuitatꝭ: assūptꝭ vndeciȝ iu-
deis subt̄raneā domū ītrauit: vbi q̄triduana fame
afflicti iudei ñ ꝯsētiēte Josepho malebāt ibidē mo
ri q̄ȝ Uespasiani se subijcē s̄uituti. volebātq̄ȝ se mu
tuo int̄ficere ⁊ sāguinē suū i sacrificiū deo offerre.
Et qm̄ Josephꝰ īter eos dignioꝛ erat volebāt euȝ
pmitꝰ occidere: vt eiꝰ effusione sāguīs dš citiꝰ pla
caret̄: vel vt i q̄dā cronica dr̄: iō se mutuo īterfice-
re volebāt: ne darent̄ i manibꝰ romanoꝝ. At Jo-
sephꝰ vir prudēs ⁊ moꝛi nolēs iudicē mortꝭ ⁊ sacri-
ficij se ꝯstituit ⁊ qs p̄oꝛ alio occidēdꝰ eēt iter binos
binos sortē mittere iussit Missis igr̄ sortibꝰ sors nūc
vnū nūc aliū morti t̄didit donec vētū ē ad vltimū cū
quo Josephꝰ sortē missurꝰ fuit. Tūc iosephꝰ hō strē
nuꝰ ⁊ agilis gladiū illi abstulit: ⁊ qđ magis eligeret
vitā .s. aut mortē reqsiuit: ⁊ vt sine dilatōe eligeret
p̄cepit. Et ille timēs rn̄dit. Uiuere nō recuso si grā
tui vitā ꝯs̄uare valeo. Tūc Josephꝰ vni familiari
vespasiani: ⁊ sibi etiā familiari latēter locutꝰ est: ⁊
vt sibi vita donaret̄ petijt: ⁊ qđ petijt impetrauit.
Cū aūt an̄ Uespasianū Josephꝰ eēt adductꝰ: dixit
ei Uespasianꝰ. Mortē meruisses si hiꝰ petitōibꝰ li
beratꝰ nō eēs. Et Josephꝰ. Si qd pperā actū ē in
meliꝰ cōmutari pōt. Et vespasianꝰ. Qui victꝰ est
qd facere pōt? Et iosephꝰ. Aliqd facere potero: si
dictꝭ meis aures tuas d̄mulsero. Et Uespasianꝰ.
Cōcedat̄ vt v̄bis īhereas: ⁊ qcqd boni dicturꝰ es
pacifice audiat̄. Et Josephꝰ Impatoꝛ romanꝰ ite
rijt: ⁊ senatꝰ īpatorē te fecit. Et vespasianus. Si ꝓ
pheta es q̄re nō es vaticinatꝰ huic ciuitati ꝙ mee
sit subijciēda ditōi? Et iosephꝰ. Per q̄dragita di-
es hoc eis p̄dixi. Interea legati romanoꝝ veniūt.
Uespasianū i iperiū sublimatū asserūt eūq̄ȝ romā
deducūt. Hoc quoq̄ȝ Eusebiꝰ i cronica testat̄: qđ
.s. iosephꝰ Uespasiano p̄dixit tā de iperatoris moꝛ
te q̄ȝ de sua sublimatiōe. Relīqt āt vespasianꝰ titū
filiū suū i obsidione hierl'ȝ. Titꝰ aūt sicut i eadē hi-
storia apochripha legit̄: audiēs p̄rēȝ suū i impium
sublimatū tāto gaudio ⁊ exultatōe replet̄ ꝙ neruo
rū ꝯtrctōe ex frigiditate corrūpit̄ ⁊ altero crure debi
litatꝰ paralysi torq̄tur. Josephꝰ aūt audiēs Titū pa
ralysi laborare cāȝ morbi ⁊ tp̄s diligēter inqrit. Cā
nescit̄: morbꝰ ignorat̄. De tpe aūt qm̄ audita p̄ris
electōe hoc sibi acciderit apit̄. Josephꝰ āt vir ꝓui
dus ⁊ sapiēs ex paucꝭ mlta ꝯiecit: ⁊ ex tpe morbū ⁊
cāȝ īuenit sciēs q: gaudio ⁊ letitia supabūdati debi
litatꝰ fuerit. Animaduertēs itaq̄ȝ q: ꝯria ꝯrijs curā
tur: sciēs ēt q: qđ amōe ꝯgrit̄ doloꝛe freqnt̄ amittit̄
q̄rere cepit an aliqs eēt q pncipis inimicitijs obno
xius teneret̄. Erat ibi s̄uꝰ adeo tito molestꝰ vt sine
vehemēti ꝯturbatōe nullatenꝰ i eū posset respice-
re: nec etiā nomē eiꝰ audire. Dixit itaq̄ȝ Tito. Si
curari desideras oēs q i meo comitatu venerit sal-
uos facias. Cui Titꝰ. Quicūq̄ȝ i tuo comitatu ve-
nerit securꝰ hēat̄: ⁊ saluꝰ. Tūc iosephꝰ cito prādiū
fieri p̄cepit ⁊ mēsā suā mēse Titi oppositā locauit:
⁊ s̄uū a dextris suis sedē fec. Quē titꝰ respiciēs mo
lestia ꝯturbatꝰ infremuit: ⁊ q p̄us gaudio īfrigidatꝰ
fuerat accēsione furoris īcaluit neruosq̄ȝ distēdēs
curatꝰ fuit. Post hoc Titꝰ ⁊ seruū i sui grāȝ: ⁊ Jo-
sephū i sui amicitiam recepit. Utꝝ āt hec historia
apochripha narrāda sit lectoris iudicio relinquat̄.
¶ Biennio igr̄ a Tito hierl'm obsessa iter cetera
mala q̄ obsessos grauit̄ purgebāt tāta fames oēs te
nuit: ꝙ parētes filijs ⁊ filij parētibꝰ. viri vxoribus
⁊ vxores viris cibos nō tm̄ e manibꝰ sȝ ēt ex ipsis
dentibꝰ rapiebāt. Juuenes ēt etate fortiores velut
simulacra ꝑ vias oberrādo p̄ fame exanimes cade
bāt: q mortuos sepeliebāt sepe suꝑ ipsos mortuos
mortui cadebāt. Fetorē itaq̄ȝ cadaueꝝ non ferētes
ex publico sūptu ipa sepeliebāt. Sȝ deficiēte sūptu
vicēte cadaueꝝ multitudine de muro cadauera p̄-
cipitabāt. At Titꝰ circuiēs cū vidisset valles ple-
nas cadaueribꝰ ⁊ totā p̄riaȝ ex eoꝝ fetore corruptā
manꝰ suas cū lachrymis ad celum leuauit dicens.
Deꝰ tu vides q: ego hoc nō facio. Tāta.n. ibi fa-
mes erat ꝙ calciamēta sua ⁊ corrigias comedebāt.
Matrona q̄dā īsuꝑ gn̄e ⁊ diuitijs nobilis: sicut i hi
stōia eccl'iastica legit̄: cū p̄dōes i eiꝰ domū irruētes
eā oībꝰ expoliassēt: nec sibi vltra qd comederet re
māsisset: puulū lactētē tenēs i manibꝰ ait. Infelicꝭ
mr̄is īfelicioꝛ fili: i bello: i fame: i direptōe: cui te re
seruabo? Ueni ergo nūc o mi nate esto mr̄i cibꝰ: p̄-
donibꝰ furoꝛ: scl'is fabula. Et his dcis filiū iugula-
uit ⁊ coxit: ⁊ dimidiū comedēs partē alterā occulta
uit Et ecce ꝯfestim p̄dones odorē carnis cocte sen
tiētes i domū irruūt ⁊ nisi carnē ꝓdat mortē minā
tur. Tūc illa detegēs īfātis mēbra. Ecce inqt partē
optimā vobis reseruaui. At illos tātꝰ horroꝛ īuasit
ꝙ nec loq potuerūt. At illa: Meꝰ ē inqt filius hic:
meū ē pctm̄: securi edite: q: p̄oꝛ ego comedi quē ge
nui. Nolite fieri aut mr̄e religiosiores aut feminis
molliores ꝙ si vicit vos pietas ⁊ horretꝭ ego totū co
medā q dimidiū iā comedi. Illi v̄o tremētes ⁊ t̄riti
discesserūt Tādē scđo āno iperij Uespasiani Titꝰ
hierl'ȝ cepit ⁊ captā subuertit: tēpluq̄ȝ fūditꝰ destru
xit ⁊ sicut iudei xp̄m trigita denarijs emerant: sic ⁊
ipe vno denario trigita iudeos vēdidit. Sic āt nar
rat Josephꝰ nonagitaseptē milia iudeoꝝ vendita
sūt: ⁊ vndecies cētena milia fame ⁊ gladio ꝑierūt
Legit̄ quoq̄ȝ ꝙ Titꝰ ītrās hierl'ȝ q̄ndā muꝝ dēsissi
mū vidit: ipsūq̄ȝ ꝑforari p̄cepit. Factoq̄ȝ foramine
quēdā ītus senē aspectu ⁊ canitie venerabilē īuene
rūt. Qui reqsitus qs eēt rn̄dit se eē Joseph ab ari-
mathia ciuitate iudee: seq̄ȝ a iudeis ibidē īclusuȝ ⁊
muratū fuisse: eo ꝙ xp̄ȝ sepelisset. Addiditq̄ȝ ꝙ ab
illo tpe vsq̄ȝ nūc celesti sit cibo pastus: ⁊ diuino lu-
mine ꝯfortatus. In euāgelio tn̄ Nicodemi dr̄ ꝙ cū
iudei ip̄ȝ reclusissēt. Xp̄s resurgēs cū īde eripuit ⁊ i
arimathiā duxit. Pōt dici ꝙ cū eductꝰ a p̄dicatōe
xp̄i nō cessaret a iudeis iteꝝ est reclusus. Mortuo
quoq̄ȝ vespasiano iperatore: Titus filius eius eidē

in iperio successit: q fuit vir clemẽtissim⁹ ⁊ multe liberalitatꝭ. tãteq; bonitatis fuit sicut ait Eusebius cesariẽsis i cronica. ⁊ testat̃ Hiero. ꝙ dũ quodã sero recordatus fuisset: ꝙ illo die nil boni egisset aut nihil dedisset ait. O amici hũc diẽ ꝑdidi. Post lõga võ tpa qdã iudei hierusalẽ reedificare volẽtes: exeũtes ꝑmo mane plurimas cruces de rore iuenerũt: q̃s territi fugiẽtes ⁊ secũdo mane redeũtes vnusqsq;: vt Milet⁹ i cronica: cruces sanguineas vestib⁹ suis insitas inuenerũt. Qui vehemẽter territi i fugã iterũ versi sũt. S; tertio die reuersi vapore ignis de terra ꝓdeũtis penit⁹ sũt exusti.

Inuẽtio scẽ crucis dr̃: q: tali die crux iuẽta fuisse refertur. Nã et ãtea fuit iuẽta a Seth filio Adã i terrestri ꝑadiso: sicut ifra narrat̃: a salomone i libano: a regina Sabba i salomonis tẽplo: a iudeis i aqua piscine: hodie ab Helena in monte caluarie.

¶ De inuentione crucis.

Inuentio sãcte crucis post ãnos zoo. et ampli⁹ a resurrectiõe dñi facta est. Legit̃ enĩ in euãgelio Nicodemi: ꝙ cũ Adã ifirmaret̃: Seth fili⁹ eius portas ꝑadisi adijt: ⁊ oleum ligni misericordie quo corp⁹ pris pungeret ⁊ sanitatē recipet postulauit. Cui appens michael archãgelus ait. Noli laborare neq; flere ꝓ oleo ligni misericordie obtinendo: q: nullaten⁹ illud asseq potis: nisi qñ cõpleti fuerit qnq; milia qngẽti anni. l; ab Adã vsq; ad passionem xpi ãni tm̃. 5499. fluxisse credant̃. Legit̃ quoq; alibi ꝙ angelus eidẽ ramusculũ quẽdã obtulit ⁊ iussit ꝙ i mõte libani plãtaret̃. In q̃dã võ historia grecorũ: l; apochripha legit̃ ꝙ ãgelus d̃ ligno i quo peccauit adã eidẽ tradidit dicẽs: ꝙ qñ facẽt fructũ pater sanaret̃. Qui rediẽs ⁊ patrẽ mortuũ iueniens: ipsũ ramũ sup tumulũ pris plãtauit. Qui plãtat⁹ i arborẽ magnã creuit: ⁊ vsq; ad salomonis tẽpora ꝑdurauit.: Utrũ aũt hec vã sint lectoris iudicio relinquat̃: cũ i nulla chronica vel historia auctẽtica hec legant̃. Salomõ ãt arborẽ tam pulchrã ɔsiderãs ipsã ꝑcipit icidi: ⁊ in domo salt⁹ locari. nusq; tñ vt ait Joãnes beleth locari potat: nec alicui loco apta repiri valebat: s; modo aut excedebat lõgitudine: aut deficiebat nimia breuitate. Si qñ võ ꝑm loci exigẽtiã ipsã rõnabiliter decurtasset: adeo breuis videbat̃: ꝙ oĩno incõgrua habebat̃. Ob hoc idignati artifices ipsã reprobauerũt: ⁊ sup quẽdã lacũ vt esset põs trãseũtib⁹ proiecerũt. Regia aũt sabba cũ venisset audire sapiẽtiã salomonis: ⁊ predictũ lacũ trãsire vellet: vidit i spũ ꝙ saluator mũdi in illo ligno suspẽdẽdus erat. ⁊ iõ sup illud trãsire noluit: s; ip̃; ꝓtin⁹ adorauit. In historia tñ scholastica legit̃ ꝙ ꝑdictum lignũ regina sabba i domo saltus vidit. Cũq; ad domũ suã redisset intimauit salomoni ꝙ i illo ligno qdã suspẽdẽdus esset: ꝑ cuius mortẽ iudeoꝝ regnũ deleri debẽt. Salomõ igitur ꝑdictũ lignũ ide sustulit: et i ꝓfũdissimis terre viscerib⁹ illud demergi fecit. Postea ꝓbatica piscina ibidẽ fcã est: vbi natinei hostias abluebãt: ⁊ nõ solũ ex descẽsu angeli: s; etiã ex virtute ipsi⁹ ligni tradit̃ ibi fieri et aque cõmotionẽ et ifirmoruꝫ curationẽ. Appropinquãte võ passione christi ꝑdictũ lignũ supenatasse ꝓhibet̃. Cum illud aũt iudei vidissẽt ip̃; acceperũt: ⁊ crucẽ dño parauerũt. Ipsa aũt crux christi ex q̃tuor generib⁹ lignoꝝ fuisse ꝓhibetur. s. palme: cypressi: oliue: ⁊ cedri. vñ vsus. Ligna crucꝭ palma: cedr⁹: cypressus: oliua. In cruce enĩ fuit hec q̃druplex differẽtia lignoꝝ: scil; lignuꝫ erectũ: lignũ trãsuersũ: tabula supposita: et truncus cui crux erat ifixa. Uel ꝑm Gregoriũ turonensẽ: tabula trãsuersa q̃ fuit sub pedibus xpi. vñ quodlib; hoꝝ potuit ẽẽ alicui⁹ ꝑdictoꝝ. Hãc differẽtiã lignorũ videt̃ apostolus innuere cũ dicit. Ut possitꝭ comꝑhẽdere cũ oĩb⁹ sanctꝭ q̃ sit lõgitudo: latitudo: sublimitas: ⁊ ꝓfũdũ. Que ṽba ibidẽ Aug⁹ doctor egregius sic expõit. Idest crucẽ dñi cui⁹ latitudo dicit̃ i trãsuerso ligno quo extẽdunt̃ man⁹. lõgitudo a terra vsq; ad ipsã latitudinẽ quo a manib⁹ infra totũ corp⁹ affligit̃. altitudo a latitudine vsq; sursum cui adhẽt caput. Profũdũ vero qd̃ terre ifixũ absconditur. Quo signo crucis oĩs actio humana ⁊ xpiana describit̃. Bene operari i christo ⁊ ei ꝑseueranter iherere: sperare celestia: sacramẽta nõ ꝓphanare.

¶ Istud lignũ crucꝭ ꝑciosũ ꝑ ãnos. zoo. ⁊ vltra sub terra latuit: s; ab helena matre cõstãtini iperatoris hoc modo reꝑtũ fuit. In illo tpe ɔgregata ẽ iuxta danubiũ fluuiũ multitudo inumerabilis barbaroꝝ volẽs fluuiũ trãsire: et oẽs regiões vsq; ad occidẽtẽ suo dñio subiugare. Qd̃ vbi cõstãtin⁹ iperator cõperit castra mouit: ⁊ cõtra danubiuꝫ se cum suo exercitu collocauit. At barbaroꝝ crescẽte multitudine: ⁊ iã fluuiũ trãseunte: cõstãtin⁹ nimio terrore cõcutit̃: vidẽs q: essent die crastino cuꝫ eo ꝓliũ cõmissuri. Sequẽti igit̃ nocte ab angelo excitat̃: ⁊ vt sursũ respiciat admonet̃. Qui in celũ aspiciẽs vidit signũ crucis ex clarissimo lumie factũ litteris aureis hunc titulũ hñs scriptũ. In hoc signo vinces. Qui celesti visione cõfortat⁹ similitudineꝫ crucis fecit: ⁊ ipsã añ suũ exercitũ ferri iussit. Irruensq; i hostes ipsos i fugã vertit ⁊ multitudinẽ maximã iterfecit. Tũc constãtin⁹ oẽs tẽploꝝ põtifices cõuocauit: ⁊ cui⁹ dei hoc signũ ẽẽt diligẽtius inqsiuit. Quib⁹ se nescire dicẽtib⁹ quidã xpiani aduenerũt: ⁊ ei scẽ crucis mysteriũ ⁊ fidẽ trinitatꝭ plenius narrauerũt. Qui i xp̃; tunc ꝑfcẽ credidit ⁊ ab eusebio papa: vel ꝑm quosdã libros a cesariẽsi ep̃o sacrũ baptisma suscepit. S; in hac historia multa ponũtur qb⁹ ɔ̃dicit historia triptita ⁊ ecclesiastica ⁊ vita sancti siluestri ⁊ gesta põtificũ romanoꝝ.

¶ Scd̃; quosdã nõ fuit iste cõstantin⁹ iperator q a beato siluestro papa fuit baptizat⁹: sicut aliq̃ historie videntur inuere: s; fuit cõstãtin⁹ pater ipsi⁹ cõstãtini: sicut i aliquib⁹ historijs iuenit̃. Ille enĩ cõstãtin⁹ alio mõ ad fidẽ venit: sicut in historia scĩ siluestri legit̃: nec ab eusebio: sed a siluestro baptizat⁹ fuisse narrat̃. Mortuo tñ ipso ɔstãtino: cõstãtin⁹ memor victorie patrꝭ quã virtute scẽ crucis habuerat: helenaꝫ matrẽ suaꝫ hierosolymã ꝓ ipsa cruce inuenienda trãsmisit: sicut iferi⁹ est notatũ. Historia tñ ecclesiastica hãc victoriã alit̃ factã narrat. Ait enĩ ꝙ cuꝫ

maxẽtius romanũ iperiũ inuasisset: ꝯstantinꝰ ipe-
rator iuxta põtẽ i albinũ cũ maxẽtio cõflicturꝰ ad-
uenit. Cũ igit̃ anxiꝰ multũ esset: ⁊ pro sibi mittẽdo
auxilio ad celũ oculos crebro leuaret vidit ꝑ sopo-
rẽ ad oriẽtis partẽ in celo signũ cruc̃ fulgore igneo
rutilare: angelosq; astare ⁊ sibi dicẽ. Cõstantine in
hoc vinces. Et vt dr̃ in historia tripartita: dũ ꝯstã-
tinus quid esset miraret̃: christus nocte supueniẽ-
te eidẽ apparuit cũ signo qd̾ vidit i celo: iussitq; vt
fieret eius signi figuratio: que foret auxiliũ in con-
gressu preliorꝝ. Tũc cõstãtinꝰ letus redditꝰ: ⁊ de vi
ctoria iaȝ securꝰ: signũ crucis qd̾ in celo viderat in
sua fronte designat: vexilla militaria in signaculũ
crucis trãsformat: ⁊ i manu dextra aureã crucẽ por
tat. Post hoc dñm exorauit ne dexterã suã quã si-
gno crucis munierat cruore romani sanguinis cru
entari vel maculari permittẽt: sed sine sanguinis ef
fusione victoriã sibi de tyrãno ꝑstaret. Maxẽtius
aũt iussit nauibꝰ ad decipulã ꝯpositis fluuiũ sterni:
et suppositis põtibus exequari. Cũ iã autẽ cõstan
tinus ad fluuiũ appropinqret: maxẽtius in occursũ
cũ paucis velocius ei pergit: iubẽs vt ceteri se se-
quant̃. Suiq; oblitꝰ operis: põtem cũ paucis ꝯscẽ
dit: ⁊ decipula qua cõstãtinũ decipere voluit ẽ de-
ceptꝰ: ⁊ in fluuij ꝓfũdũ ẽ demersus. Cõstãtinꝰ ve
ro ab oĩbus vnanimit ẽ susceptꝰ. Et sicut legit̃ i q̃-
dam cronica satis auctẽtica cõstãtinꝰ tũc ꝑfecte nõ
credidit: nec tũc sacrũ baptisma suscepit: ȝ aliquã-
to tẽporis iteriecto visionẽ illã petri ⁊ pauli vidit:
et sacro baptismate per siluestrũ papã renatus: ⁊ a
lepra mũdatꝰ: in christũ deinceps ꝑfecte credidit.
Et sic matrẽ suã helenã hierosolymã misit vt cru
cem dñi requireret. Ambrosius tñ i epistola de obi
tu theodosij. ⁊ historia triptita dicũt: ꝙ in vltimis
constitutus baptismũ suscepit: baptismũ differẽs:
vt posset in iordanis flumie baptizari. Hoc idẽ di
cit Hieronymꝰ in cronica. Certũ ẽ autẽ ꝙ sub Sil
uestro papa xp̃ianus effectus est. Utrũ aũt baptis
mũ distulit: in dubiũ vtitur. Unde de illa legenda
sãcti siluestri quo ad plura similit̃ dubitat̃. ¶ Hec
igit̃ historia de ĩuẽtione crucis: que i ecclesiasticis
historijs inuenit̃: cui etiã cronice cõsonant: videt̃
esse magis auctẽtica: q̃ȝ illa q̃ per ecclesias recitat̃.
Cõstat enĩ multa ibidẽ esse: que nõ cõsonãt verita
ti: nisi forte quis vellet dicere vt superiꝰ dictuȝ est:
ꝙ nõ fuit cõstãtinꝰ: sed constãtinus pater eius: qd̾
tamẽ multũ auctẽticũ nõ videt̃: lȝ i qbusdã vltra-
marinis historijs sic legat̃. Cũ autẽ helena hieru-
salẽ aduenisset: oẽs iudeorũ sapientes qui per to-
tã regionẽ reperti sũt: ad se cõgregari ꝑcepit. Hec
autẽ helena ꝑus stabularia fuerat: ȝ propter eius
pulchritudinẽ ꝯstãtinꝰ eã sibi cõiũxit: ȝ ꝙ dic̃ am
brosiꝰ i hec v̾ba. Stabulariã hãc fuisse asserũt: ȝ cõ
iũcta ẽ cõstãtino seniori: q postea regnũ adeptꝰ est.
Bona stabularia q̃ tã diligẽter ꝑsepe dñi reqsiuit.
Bona stabularia: que illũ stabulariũ nõ ignorauit
qui vulnera curauit a latronibꝰ vulnerati. Bona
stabularia q̃ maluit oĩa estimare stercora: vt chri-
stũ lucrificaret. Ideo illã christus de stercore lena
uit ad regnũ. hec ambrosiꝰ. ¶ Alij vero asserũt ⁊
in quadã cronica satis auctẽtica legit̃: ꝙ ipsa hele
na fuit filia choelis regis britonũ. quã ꝯstãtinus i
britãniã veniẽs cũ esset vnica pr̃i suo duxit vxorẽ.
Unde insula post mortẽ choel' sibi deuenit. hoc et
ipsi britones attestant̃: lȝ alibi legat̃ ꝙ fuit treue-
rẽsis. Iudei igr̃ nimiũ formidãtes dicebãt adiuicẽ.
Quare putatis ꝙ regina nos ad se faciat cõuoca-
ri: Unꝰ ãt ex eis noĩe iudas dixit. Scio eni q; vult
a nobis discẽ vbinã sit lignũ crucis in quo xp̃s cru
cifixꝰ fuit. videte gº ne aliquis sibi ꝯfiteri ꝑsumat.
Sin aũt certissime sciat̃ ꝙ lex nr̃a euacuabit̃: ⁊ pa
terne traditiões funditꝰ destruent̃. zacheꝰ eni auꝰ
meꝰ ꝑnũciauit pr̃i meo simoni: ⁊ pr̃ meꝰ moriẽs di-
xit mihi. Uide fili qñ ingret̃ crux xp̃i: illã manife-
sta anteq̃ȝ aliq̃ patiar̃ tormẽta. Nusq̃ȝ eni ex tunc
gẽs iudeorꝝ regnabit: ȝ illi q crucifixũ adorãt: quia
ipse xp̃s filiꝰ dei erat. cui ego dixi. Pat̃ mi: si vere
patres nr̃i ipsũ esse filiũ dei cognouerũt: cur ipsũ i
cruc̃ patibulũ affixerunt? Et rñdit. Nouit dñs ꝙ
nũq̃ȝ i ꝯsilio eorꝝ extiti: ȝ eis sepiꝰ ꝯdixi. Qr̃ v̾o ipe
phariseorꝝ vitia exprobrabat: ipsũ crucifigi fecerũt.
Ipe v̾o die tertia resurrexit: ⁊ celos vidẽtibꝰ disci
pulis penetrauit. In quẽ stephanꝰ frat̃ tuus credi
dit: quẽ iudeorꝝ vesania lapidauit. Uide ergo fili:
ne ipsũ vl' discipl'os eiꝰ audeas blasphemare. Nõ
videt̃ aũt multũ ꝓbabile ꝙ pr̃ istiꝰ iude tp̃e passio
nis christi eẽ potuerit: cũ a passione xp̃i vsq; ad he
lenã sub q̃ iudas fuit fluxerit plusq̃ȝ. 270. anni. ni
si forte diceret̃ ꝙ tũc hoies plusq̃ȝ modo viuebãt.
dixerũt ergo iudei ad iudã. Nos talia nunq̃ȝ audi
uimus. Uerũtñ si de hoc regia q̃sierit: vide ne hoc
sibi aliquatenꝰ cõfitear̃. Cũ ergo illi añ reginã ste
tissent: ⁊ illa iterrogasset eos de loco vbi fuerat do
minꝰ crucifixꝰ: ⁊ ipsi locũ nullatenꝰ indicare vellẽt:
iussit eos oẽs igne cremari. At illi oẽs timẽtes tra
diderũt iudã dicẽtes. Hic diia iusti ⁊ prophete fili
us optime nouit legẽ: ⁊ tibi oĩa que q̃sier̃ ab eo idi
cabit. Tũc illa oẽs dimittẽs tenuit iudã solũ. cui di
xit. Mors ⁊ vita tibi ꝓposita sũt: qd̾ malueris eli-
ge. Ostẽde igit̃ mihi locũ q dicit̃ golgota. vbi fuit
dñs crucifixꝰ: vt crucẽ eius inuenire possim. Rñdit
iudas. quomõ locũ scire valeã: cũ ducẽti anni iã ⁊
amplius fluxerint: et nequaq̃ȝ illo tẽpore natus es
sem? Cui regina. Per crucifixũ fame te perimã:
nisi mihi dixeris veritatẽ. Ipsũ igitur i puteũ sic-
cũ iussit proijci: ⁊ ibidẽ famis molestia cruciari. Cũ
ergo ibidẽ sex diebꝰ sine cibo mãsisset: die septio ex
trahi petit: ⁊ crucẽ se indicaturũ ꝓmittit. Cũ ergo
extractꝰ ad locũ venisset: ⁊ ibidẽ orasset: locꝰ subito
cõmouet̃: ⁊ fumꝰ aromatũ miri odoris sentitur: ita
vt miratꝰ iudas ambabꝰ manibꝰ plauderet ⁊ dice-
ret. In veritate christe tu es saluator mũdi. Erat
aũt i loco illo sicut i ecclesiastica histõ legit̃: tẽpluȝ
veneris: qd̾ Adrianꝰ impator ibideȝ construxerat
vt siquis christianorũ in illo loco adorare voluis-
set: videretur venerẽ adorare: ⁊ ob hoc infrequẽs
⁊ pene obliuioni datus fuerat locus. Regina au-
tem templum funditus fecit destrui: et locũ inara-
ri. Post hec iudas precingens se viriliter fodere
cepit: et viginti passus fodiens: tres cruces abscõ-

ditas repperit quas ad reginaꝫ ꝓtinus deportauit
Cū āt crucē xp̄i a crucibꝰ latronū nesciret discerne
re: eas ī medio ciuitatꝭ posuerūt: ibidē glīaꝫ dn̄i ꝑ-
stolātes. Et ecce cum circa horā nonā qdā iuuenis
mortuꝰ deferret. Judas feretrum tenuit: ⁊ p̄mā ⁊
scdaꝫ crucē sup corpꝰ defūcti apposuit: ſꝫ nequaq̄ꝫ
ille surrexit. Apponēs aūt t̄tiā ꝓtinꝰ rediit defun-
ctus ad vitā. Jn historia aūt eccl'iastica legit̄ ꝙ cuꝫ
q̄dā mulier p̄maria ciuitatꝭ semiuiua iaceret. Ma-
chariꝰ ep̄s hierosolymitanus p̄mam ⁊ scdaꝫ crucē
adhibuit: ſꝫ nihil ꝓfecit: t̄tiā v̄o apposuit: ⁊ mulier
aptis oculis: ꝓtinꝰ sanata surrexit. Ambro. v̄o di-
cit ꝙ discreuit ipsā crucē dn̄i ꝑ titulū quē posuerat
Pilatꝰ: quē titulū ibidē iuenit ⁊ legit. Diabolus āt
ī aere vociferabat dicēs. O Juda qd hic fecisti? Ju
de meo ꝯ̄ria opatꝰ es. Nā ille me suadēte: fecit ꝓdi
tionē: ⁊ tu me renuēte Jesu īuenisti crucē. Per illū
multoꝝ lucratꝰ sū aīas: ꝑ te ꝑdere video: iā lucra-
tas. Per illū regnabā ī ppl'o: ꝑ te iā expellar a re-
gno. Uerūtamē tibi vicē repēdā ⁊ ꝯtra te regē aliū
suscitabo: q fidē deserēs crucifixi cū tormētis te ne-
gare faciet crucifixū: qd̄ qdē de iuliano apostata di
ctū videt̄: q̄ꝛ Judam ep̄ꝫ hierosolymis fcm̄ multis
tormētis affecit et martyrē christi fecit. Audiēs iu-
das vociferātē diabolū nihil extimuit: ſꝫ constāter
diabolo maledixit dicens. Xp̄s te dānet ī abyssum
ignis eťni. Post hoc Judas baptizat̄: ⁊ q̄riacꝰ ap-
pellat̄: ⁊ hierosolymoꝝ defuncto ep̄o ibidē ī ep̄ꝫ or
dinat̄. Uerū cū btā helena clauos dn̄i nō h̄ret roga
uit ep̄ꝫ q̄riacū vt ad locū ꝑgeret ⁊ clauos dn̄i q̄re-
ret. Qui cū venisset ⁊ ad dn̄m p̄ces fudisset ꝯtinuo
velut auꝝ claui fulgētes in t̄ra apparuerūt. Quos
ille accipiēs regine detulit. Jlla aūt genua figēs in
t̄rā ⁊ caput īclināns eos cū multa reuerētia adora-
uit. Crucis ergo ꝑtem helena detulit filio: ꝑtē v̄o
thecis argēteis ꝯditā reliq̄t ī loco: clauos v̄o q̄bus
dn̄icū corpꝰ fuerat affixū portat ad filiū: ex q̄bꝰ vt
eusebiꝰ cesariēsis refert: frenos q̄bꝰ vteret̄ ad bel-
lū cōposuit: ⁊ ex aliis galeā suā armauit. Nonnulli
aūt asserūt: vt Grego. turoñ. clauos q̄tuor ī dn̄ico
corpe fuisse: ex q̄bus helena duos in freno impato
ris posuit: tertiū ī imagine ꝯstātini q̄ rome supemi
net vrbi locauit: ⁊ quartū ī mare adriaticū qd̄ vsq̄ꝫ
tūc fuerat nauigātiū vorago ꝓiecit: p̄cipiēs hoc fe
stū de īuētōe scē crucis singulis annis solēniter ce-
lebrari. Ambro. v̄o sic ait. Quesiuit helena clauos
dn̄i ⁊ īuenit ⁊ de vno frenos fieri p̄cepit: de altero
diadema ītexuit. Recte clauꝰ ī capite corona ī vti
ce ⁊ ī manu habena vt sensus p̄emineat: fides lu-
ceat: ptās regat: ¶ Scm̄ aūt q̄riacū ep̄m iulianus
apostata postmodū īterfecit ex eo ꝙ scāꝫ crucē īue
nit: cū vbiq̄ꝫ signū crucis destruere niteret̄. Cū.n.
ꝯ psas ꝑgeret cepit q̄riacū iuitare ad sacrificia ido
loꝝ. Qd̄ cū ille renueret dextrā sibi abscidi fecit di-
cēs. Hac manu multas ep̄l'as scripsit q̄bꝰ multos a
deoꝝ sacrificiis reuocauit: cui dixit q̄riacꝰ. Multū
mihi canis īsēsate ꝓfuisti. q̄ꝛ p̄usq̄ꝫ ī xp̄ꝫ crederē se-
pius ad synagogas iudeoꝝ scribebā ep̄l'as: vt nul
lus ī xp̄ꝫ crederet: ⁊ ecce nūc scādalū mei corporis
abscidisti. Tūc iulianꝰ plūbū fecit liq̄ri: ⁊ ī os eius
īfūdi: deīde lectū ferreū afferri: ⁊ ī eo q̄riacū extēdi
⁊ desubter carbones sal ⁊ adipē spargi. Sꝫ cū q̄ria
cus īmobilis ꝑmaneret: dixit ei iulianꝰ. Si nō vis
sacrificare diis saltē dic te xp̄ianū non esse. Qui cū
execrās recusaret: iussit altā foueā fieri ⁊ serpētes
venenatos ibidē poni: ⁊ quiriacū in eādē iactari: ſꝫ
tamē serpētes ꝯtinuo mortui sūt. Jussitq̄ꝫ iulianus
q̄riacum ī caldariā oleo feruentissimo plenā mitti.
Qui dū se signās spōte ītrare vellet rogās dn̄m vt
eū iteꝝ ī martyrii lauacro baptizaret iratꝰ iulianꝰ
iussit pectus eiꝰ gladio ꝑforari: ⁊ sic ī dn̄o ꝯsūmari
ꝓmeruit. ¶ Quāta aūt sit virtꝰ crucis ī illo fideli
notario pꝫ: quē qdā magꝰ decepit: ⁊ ad quēdā locū
ī quē demones aduocauerat adduxit ꝓmittēs ei ꝙ
multis diuitiis abūdaret. Et ecce vidit quēdā ma-
gnū ethiopē sup excelsū thronū sedētē: ⁊ ī circuitu
eiꝰ alios ethiopes circa cū cū lāceis ⁊ fustibꝰ stātes
Tunc ille magū p̄dictū īterrogauit dicēs: q̄s est iste
puer? Et ille. Dn̄e seruꝰ nr̄ est. Cui demō. Si vis
me adorare ⁊ seruus meꝰ eē ⁊ xp̄ꝫ tuū negare faciā
te sedere ī dextera mea. Jlle aūt signū crucis mox
edidit: ⁊ se xp̄i saluatoris s̄uū libere eē exclamauit
Statiq̄ꝫ vt crucꝭ signū edidit: oīs illa demonū mul
titudo euanuit. Post hoc cū q̄dā vice tēplū scē so-
phie p̄dictꝰ notariꝰ cū dn̄o suo ītrasset: ⁊ añ saluato
ris imaginē ambo starēt: vidit dn̄s suus ꝙ p̄dicta
imago sup notariū oculos fixos h̄ret ⁊ ip̄ꝫ attēte re
spiceret: qd̄ vidēs deūs dn̄s ⁊ admirans iuuenē ex
ꝑte dextra stare fecit. Uiditq̄ꝫ ꝙ imago in illā iteꝝ
ꝑtē ocl'os voluisset ⁊ sup notariū fixos h̄ret. Rursū
q̄ꝫ fecē ip̄ꝫ ire ex ꝑte sinistra: ⁊ ecce iteꝝ imago ocl'os
voluit: ⁊ notariū vt p̄us respicere cepit. Tūc adiu-
ratꝰ a dn̄o vt sibi dr̄et qd apud deuꝫ meruisset ꝑꝑ
qd̄ sic eū imago respiceret dixit se nulliꝰ boni cō-
sciū eē nisi ꝙ eū corā diabolo negare noluisset.

¶ De scō ioāne ante portā latinā.

IOannes aplus ⁊ euangelista dū
ephesi p̄dicaret a ꝓcō-
sule capit̄ ⁊ vt diis imolet iuitat̄. Qd̄ cū
renueret: ī cācerē mittit̄: ⁊ ad domitianū
īperatorē epistola mittit̄ in q̄ magꝰ sacrilegꝰ ⁊ deo
rū cōtēptor ⁊ crucifixi cultor noiat̄. Jussu igitur do
mitiani romā deducit̄. ⁊ deducto oēs capilli ꝓ de-
risione a capite p̄cidunt̄: ac añ portā vrbis q̄ latina
dicit̄ in doliū feruētis olei igne desup candēte mit
ti iubet̄. Nullū tn̄ ibidē dolorē sensit: ſꝫ penitꝰ ille-
sus exiuit. Jn illo igit̄ loco eccl'ia a xp̄ianis fabri-
cat̄ ⁊ dies illa tāq̄ꝫ dies sui martyrii solēnizat̄. Cū
ergo nec sic a p̄dicatōe xp̄i cessaret iussu domitiani
ī pathmos īsulā relegatꝰ est. Nec tn̄ impatores ro
mani apl'os ꝑseq̄bātur: q̄ꝛ xp̄ꝫ p̄dicabāt: cū ipsi nul
lū deū respuerēt: ſꝫ q̄ꝛ ip̄ꝫ sine senatus auctoritate
deificatū aiebāt: qd̄ ipi de nemine fieri ꝓhibuerāt
Uñ legit̄ ī historia eccl'iastica: ꝙ cū pilatus q̄dā vi-
ce ad tiberiū ep̄l'as de xp̄o misisset ⁊ ipse tiberius
eius fidē a romanis recipi assentiret senatus oīno
respuit ex eo ꝙ sine sui auctoritate d̄s vocatꝰ fuit.
¶ Alia cā est q̄ legit̄ in q̄dam chronica ex eo ꝙ ro-
manis p̄us nō apparuerat. ¶ Alia cā est ex eo ꝙ
oīuꝫ deoꝝ cultū cui romani īseruiebāt euacuabat.

52

¶ Alia cā ē ex eo ꝙ mūdi despectū ꝑdicabat: ⁊ ro
mani auari ⁊ ābitiosi erant. Xp̄s etiā hoc fieri non
ꝑmisit ne hoc humane potētie ascriberet. Alia cā
secūdū magistrū Jo. beleth. q̄re iꝑatores ⁊ senatꝰ
xp̄m ⁊ apostolos ꝑseq̄bant erat: q: videbat eis ds
nimis supbꝰ ⁊ inuidus: eo ꝙ cōsortē hr̄e nō digna-
ret. ¶ Alia cā ē quā orosiꝰ refert: q: senatꝰ idigne
tulit ꝙ pilatꝰ ad tyberiū ⁊ nō ad senatū de xp̄i mi-
raculis litteras destinauit: ⁊ iō eiꝰ cōsecratōez iter
deos fieri noluit. Un̄ iratꝰ tiberius multos de se-
natoribꝰ occidit: ⁊ quosdaꝫ exilio dānauit. Mater
āt ipsiꝰ btī ioānis audiēs filiū rome detineri mr̄na
ꝯpassiōe ꝑmota romā ad eū visitandū accessit. Sꝫ
dū venissꝫ: ⁊ ip̄m i exiliū relegatū audisset ideqꝫ re
diret i cāpania ciuitate verulana migrauit ad xp̄ꝫ.
Cuius corpꝰ in quodā specu sepultū multo tp̄e la-
tuit: sꝫ postmodū a filio suo iacobo reuelatum fuit.
Qd̄ qdē multo odore redolēs ac miraculis multis
refulgēs ad p̄dcāꝫ citatē cū mlt̄o honore trāslatū ē.

l LEtanie in āno bis fiūt. s. i festo scī
marci q̄ dr̄ letania maior:
⁊ tribꝰ diebꝰ an̄ ascēsionē dn̄i q̄ dr̄ minor
Et iterp̄tat̄ letania supplicatio vel roga-
tio. Prima igit̄ letania tripl'r vocat̄. Primo leta-
nia maior. Scd̄o dr̄ ꝓcessio septiformis. Tertio dr̄
cruces nigre. ¶ Dicit̄ āt letania maior ꝑꝑ tres cās
. s. rōne illiꝰ a quo instituta ē. s. a magno Gregorio
papa vrbis rome: rōne loci i quo istituta ē: q: rome
q̄ ē dn̄a ⁊ caput mūdi ex eo ꝙ ibi ē corpꝰ principis
apl'oꝝ ⁊ apostolica sedes. Rōne cāe ꝑ q̄ istituta est
q: ꝓ magno ⁊ grauissimo morbo. Romani. n. cū in
q̄dragesima cōtinēter vixissēt ⁊ i pasca corpꝰ dn̄i re
cipent postmodū comessatōibꝰ ludis ⁊ luxurieꝰ fre-
na laxabāt. Jōqꝫ deꝰ ꝓuocatꝰ pestē maximā i eos
misit: quā iguinariā vocāt. i. apostema siue iflaturā
i iguine. Tā seeua āt illa pestꝭ fuit: vt hoīes i via: i
mēsa: i ludis: i colloqis: subito morerēt̄: ita ꝙ cū ali
qs: vt dr̄ sternutabat sepe cū ip̄a sternutatiōe sp̄m
exalabat. Un̄ cū aliqs aliquē sternutātē audiebat.
statiꝫ accurrēs deꝰ te adiuuet acclamabat. Et ab-
i. de: vt dicūt: adhuc hec cōsuetudo s̄uat̄: vt cū ali-
quē sternutātē audimꝰ: ds te adiuuet acclamamꝰ.
Rursus vt fert̄ cū aliqs ositabat freq̄nter cōtinuo
⁊ subito sp̄m emittebat. vn̄ cum aliqs se velle osita
re sentiebat cōtinuo signū crucis sibi iprimere fe-
stinabat: ⁊ hec cōsuetudo sil'r vsqꝫ mō seruat̄. Hec
aūt pestꝭ q̄lit̄ ortū hūerit i vita scī Gregorij repit̄.
Scd̄o dr̄ processio septiformis ex eo ꝙ. b. Grego.
ꝓcessiones q̄s tūc faciebat ꝑ septē ordines dispo-
nebat. Nā i p̄mo ordine erat oīs clerꝰ. Jn scd̄o oēs
clerici ⁊ religiosi: i. 3°. scimoniales. in. 4°. oēs ifā-
tes. i 5°. oēs laici. in 6°. oēs vidue ⁊ ꝯtinētes. in 7°.
oēs cōiugate. Sꝫ qd̄ mō nō possūmꝰ i numero ꝑso
naꝝ supplemus i numero letaniaꝝ: q: septies dici
debēt anteq̄ꝫ isignia deponant̄. Tertio dicunt̄ cru
ces nigre qm̄ i signū meroris ex tāta strage hoīum
⁊ i signū penitētie hoīes nigris vestibus iduebāt̄.
Et forte ꝓpter eādē cāꝫ cruces ⁊ altaria saccis ci'i
cinis velabāt. Hoīes ēt fideles vestes penitētio-
nales debēt assumere. Alia aūt dr̄ letania minor q̄
fit tribꝰ diebꝰ an̄ ascēsionē: quā. b. Mamertus ep̄s
viēnēsis tp̄e Leonis iꝑatoriꝭ q cepit āno dn̄i. 458.
an̄ istitutōēꝫ p̄me istituit: q̄ dr̄ letania minor: roga-
tōes ⁊ ꝓcessio. Dicit̄ āt letania minor ad differētiā
p̄me: q: . s. istituta ē a minori ep̄o i minori loco ⁊ pro
minori morbo. Causa āt istitutionis huiꝰ hec fuit.
Tūc. n. apud viēnā freq̄ntes ⁊ maximi terremotꝰ
fiebāt q domos ⁊ eccl'ias pl'imas subuertebāt: no-
cturni sonitꝰ ⁊ clamores sepe audiebant̄: tūc etiam
aliud t̄ribile accidit: q: i die pasche ignis d̄ celo ce
cidit ⁊ regis palatiū cōcremauit. Aliud isuꝑ mira-
biliꝰ fiebat. Sicut. n. demones porcos itrauerunt
sic ꝑmissione dei ꝑꝑ peccata hoīuꝫ lupos ⁊ alias fe
ras itrabāt. ⁊ nullos verētes nō solū ꝑ vias sꝫ ꝑ ci-
uitatē publice discurrebāt ⁊ passiꝫ pueros ⁊ senes
viros ⁊ feminas deuorbāt. Cū igit̄ tā dolorosi ca-
sus quotidie fierēt: p̄dictꝰ ep̄s triduanū ieiuniū idi-
xit: letanias istituit: ⁊ sic p̄dicta tribulatio cōqeuit.
Deide statutū ē ab eccl'ia ⁊ firmatū vt hec letania
vl'r obseruet̄. ¶ Dicit̄ etiā rogatōes: q: tūc oīum
scōꝝ suffragia iploramꝰ. Et merito talis obseruā-
tia his diebꝰ s̄uanda ē: ⁊ rogatōibꝰ scōꝝ ⁊ ieiunijs
his diebꝰ isistēdū multiplici rōne. Primo vt deus
bella pacificet q̄ i v̄e freq̄ntiꝰ cōcitant̄. Scd̄o vt te-
neros adhuc fructꝰ t̄re ꝯs̄uādo mlt̄iplicet. Tertio
vt motꝰ carnales q hoc tp̄e magꝭ furūt i se qsqꝫ ma
gis mortificet. Jn vere. n. sāguis magꝭ feruet illi-
citi motꝰ magꝭ pullulāt. Quarto vt ad receptōꝫ scī
sp̄ūs se qsqꝫ magꝭ habilitet. nam ꝑ ieiuniū hō magꝭ
habilitat̄. ⁊ ꝑ rogatōes dignior reddit̄. Duas alias
rōes assignat magr̄ Guilelmꝰ altisiodoreñ. Prima
vt sic xp̄o ascēdēte ⁊ dicēte: petite ⁊ accipietꝭ ꝯfidē
tiꝰ petat eccl'ia. Scd̄o q: eccl'ia ieiunat ⁊ orat parū
habeat de carne ꝑ ipiꝰ carnis maceratōeꝫ. Et ac-
grat sibi alas ꝑ orationeꝫ. q: oratio est ala anime q̄
volat i celū: vt sic xp̄m ascēdētē libere possit asseq:
q ascendit p̄adēs iter ante nos ⁊ volauit suꝑ pen-
nas vētoꝝ. Auis. n. q̄ multū abūdat i carne ⁊ paꝝ i
plumis bn̄ volare nō pōt sicut pꝫ i strutōe. Dicitur
etiā ꝓcessio: q: tūc ecclesia facit gn̄alemꝰ ꝓcessionē.
¶ Jn hac aūt ꝓcessiōe crux defert̄: campane pul-
sant̄: vexillū portat̄. Draco qdā cū igēti cauda i q-
busdā ecclesijs baiulat̄ ⁊ oīuꝫ sanctoꝝ singulariter
patrocinia iplorant̄. Jō aūt ibidē crucē deferimus
⁊ cāpanas pulsamꝰ: vt demones territi fugiāt. Nā
sicut rex i suo exercitu hꝫ isignia regalia. s. tubas ⁊
vexilla: sic xp̄us rex ēt̄nuꝭ in sua ecclesia militante
hꝫ cāpanas ꝓ tubis ⁊ cruces ꝓ vexillis. Et sicut
aliqs tyrānus valde timeret: q alicuiꝰ regis potētꝭ
⁊ sibi inimici tubas i sua terra audiret: ⁊ vexilla vi
deret sic demones qui sunt in isto aere caliginoso
vehementer metuūt: qn̄ tubas xp̄i. s. cāpanas pul
sari sentiunt: et vexilla idest cruces conspiciunt.
Et ista dicitur esse ratio quare ecclesia campanas
consueuit pulsare quando tempestates concitari
videt: vt scilicet demones qui hoc faciunt tubas
eterni regis audiant et sic territi fugiant ⁊ a tem-
pestatis concitatione quiescant. Licet alia ratio
sit: quia campane tunc fideles admonent et pro-
uocant vt pro instanti periculo orationi insistant.

Aliud ēt vexillū eterni regis ē ipsa crux secūdū il
lud. Uexilla regis ꝓdeūt ⁊c. Qđ qdē vexillū demo
nes valde timēt ſʒ ꝙ dicit chriſo. Ubicūqꝫ igt de
mōes signū dn̄icū viderit fugiūt timētes bacculum
quo plagā acceperūt. Et hec ē ratio quare ī qbus
dā ecclesijs tp̄e tēpestatis crux de eccl'ia extrahit
⁊ tēpestati opponit: vt. s. demones vexillū sūmi re
gis videāt: ⁊ territi fugiāt. Jō igit crux ī ꝓcessione
defert ⁊ cāpane pulsant vt demones in ip̄o aere
existētes territi fugiāt ⁊ a nr̄a īfestatiōe desistant.
Uexillū aūt ibidē defert pp̄ representādā victoriā
resurrectiōis ⁊ victoriā ascensiōis xp̄i q cū magna
p̄da celos ascēdit. Un̄ p aerē vexillū incedēs ē xp̄s
ī celū ascēdēs. Et sicut vexillū qđ ī ꝓcessiōe defert
ml'titudo fideliū seqt: sic xp̄ʒ ascēdētē magna scōꝝ
collectio comitat: cantꝰ aūt q ibi fiūt significāt can
tus ⁊ laudes angeloꝝ q xp̄o ascēdēti obuiauerunt
⁊ ip̄m cū sua societate vsqꝫ ī celū cū ml'tis laudibꝰ
ꝑduxerūt. Jn qbusdā aūt eccl'ijs ⁊ maxie ī eccl'ijs
gallicanis cōsuetudo habet: ꝙ draco qdā cū longa
cauda ⁊ īflata: plena. s. palea vel aliquo tali duobꝰ
diebꝰ p̄mis āte crucē: ⁊ tertio cū cauda vacua post
crucē defert. Per quod significat ꝙ ī p̄rio die an-
te legē ⁊ ī secūdo sub lege diabolus ī hoc mūdo re
gnauit. Jn tertio aūt die. s. grē p passionē xp̄i đ suo
regno expulsus fuit. Rursus ī ip̄a ꝓcessione oium
scōꝝ singularit patrocinia postulamꝰ. Quare aūt
tūc scōs rogamꝰ plures cause sūt supiꝰ assignate.
Sunt aūt ⁊ alie cause generales ꝓpter quas deus
ordinauit: vt scōs oremꝰ. s. pp̄ nostrā iopiā. sancto
rū gloriā. ⁊ dei reuerentiā. Sācti. n. vota supplicā
tiū scire possunt: qꝛ ī illo eterno speculo itelligitur
quantū vel illis ꝑtinet ad gaudiū: vel nobis ad au
xiliū. Prima ergo rō est pp̄ nr̄am inopiaʒ: ⁊ hoc vl'
ꝓpter inopiā quaʒ hēmus in merendo: vt vbi nr̄a
nō suppetunt merita patrocinent aliena. Uel pp̄
inopiā quā hēmus ī ꝯtēplādo: vt q nō possumꝰ sū-
mā lucē aspicere ī se: saltē ī scis aspicere valeamꝰ
Uel ꝓpter iopiā quā habemꝰ ī amādo: qa plerūqꝫ
impfectꝰ homo magis sentit se affici circa vnū scm̄
ꝙ̄ʒ etiā circa deū. Secunda ratio est pp̄ scōꝝ gloriā
Uult. n. deꝰ vt sanctos iuocemꝰ: vt dū p eoꝝ suf-
fragia qđ petimꝰ impetramꝰ ipsos magnificemꝰ
⁊ glorificādo collaudemꝰ. Tertia ratio ē pp̄ dei re
uerētiā: vt peccatoꝛ q deū offēdit: q̄si non audeat
ipsū ī ꝓpria ꝑsona adire: sʒ amicoꝝ possit patroci
nia implorare. Jn huiusmōi autē letanijs cēt illud
āgelicū cāticū frequētandū. Scē deꝰ: scē fortis: scē
imortalis miserere nobis. Refert. n. Jo. dama. li-
bro tertio. ꝙ cū apđ cōstātinopoli pp̄ quādā tribu-
lationē letanie fierēt: qdā puer de medio populi ī
celū ē raptꝰ: ⁊ istud cāticū ibidē edoctꝰ. Deide ad
populū rediēs illud āgelicū canticū ī cōspectu po
puli decantauit: ⁊ mox oīs tribulatio cessauit. Jn
calcedonēsi quoqꝫ synodo fuit istud canticū appro
batū ⁊ concludit ita Dama. Nos āt dicimꝰ ꝙ per
istud canticū demones recedāt. Huius ergo cā-
tici laus ⁊ auctoritas ex quatuoꝛ colligit. Primo
ex eo ꝙ angelus illud edocuit. Secundo ex eo ꝙ
ad eius prolationem illa tribulatio conquieuit.
Tertio ex eo ꝙ calcedonensis synodus illud ap-
probauit. Quarto ex eo ꝙ demones illud timēt.

De ascensione domini nostri.

a

ASCENSIO domini quadragesimo die a resurrectione facta
est. Circa quam ascēsionē septem per oꝛ
dinem cōsiderāda sunt. Primo vnde ascendit. 2°
quare nō statim post resurectionē ascendit: sʒ tot
dies expectauit. 3° qualiter ascendit. 4° cum qbus
ascēdit. 5° quo merito ascēdit. 6° quo ascēdit. 7° q̄-
re ascendit. Circa p̄muʒ notandū: qm̄ de mon
te oliueti versus bethaniā celos ascendit. q mons
secūdū aliā translationē dicit mons triū luminuʒ.
Nā de nocte ex parte occidētis illuminabat igne
tēpli qꝛ erat ignis iugis ī altari: mane ex p̄te oriētis
primo excipiebat radios solis anteqꝫ illuminaret
ciuitatem. Habebat īsuper in se copiā olei qđ est
fomentuʒ luminis. ⁊ iō dicit mons triū luminū. in
hūc igit montē xp̄s discipulos ire p̄cepit. nā ī ipsa
die ascēsiōis bis apparuit semel vndeci apl'is co-
medētibꝰ ī cenaculo. Oēs qdē tā apostoli qꝫ alij di
scipuli nec nō ⁊ mulieres habitabāt ī illa p̄te hie-
rusalē q dicebat mello. s. ī mōte syon vbi dauid cō
struxerat sibi palatiū: ⁊ erat ibi illud cenaculū grā-
de stratū ī quo dn̄s p̄cepit sibi parari pasca: ⁊ ī illo
cenaculo tūc vndeci apl'i habitabāt. Ceteri aūt di
scipuli ⁊ mulieres habitabāt circumqꝫ p diuersa
hospitia. Dū igit ī illo cenaculo comederent: dn̄s
eis apparuit: ⁊ icredulitatē illoꝝ exprobrauit. Et
cū comedissʒ cū eis: ⁊ p̄cepisset vt ī mōtē oliueti v-
sus betaniā irēt: ibidē eis iteꝝ apparuit: ac idiscre
te q̄rētibꝰ respōdit: ⁊ eleuatis manibꝰ eis bn̄dixit
⁊ idē corā eis ī celū ascendit. De loco aūt ascēsiōis
dicit simpliciꝰ ep̄s hierosolymitanꝰ: ⁊ hr̄ in glosa.
qꝛ cū ibi postea edificata cēt eccl'ia locꝰ ille ī quo in
stiterunt vestigia xp̄i ascēdētis nūqꝫ potuit sterni
pauimēto imo resiliebant marmora ī oꝛa colloca n
tiū: calcati ēt pulueris a dn̄o hoc dicit eē documē-
tū ꝙ vestigia imp̄ssa cernunt ⁊ eandē adhuc spēm
velut p̄ssis vestigijs terra custodit. Circa scđʒ
q̄re. s. nō statiʒ ascēdit vt resurrexit sʒ p q̄draginta
dies expectare voluit. Notādū ꝙ hoc fecit ꝓpter
tres ratiōes. Prīo ꝓpter resurrectōis certificatio
nē. Difficiliꝰ. n. erat ꝓbare vitatē resurrectiōis qꝫ
passiōis: qꝛ a prima die vsqꝫ ad tertiā diē vere po
terat ꝓbari passio. Sʒ ad verā resurrectionē pro-
bādā plures reqrebant: ⁊ iō magis tp̄s reqrebat ī
ter resurrectionē ⁊ ascensionē qꝫ īter passionē ⁊ re
surrectionē. de hoc sic dic leo papa ī smone đ ascē
sione. Quadragenariꝰ hodie dieꝝ r̄pletꝰ ē nume
rus sacratissima oꝛdiatiōe dispositꝰ: ⁊ ad vtilitatē
nr̄e eruditiōis īpensus: vt dū a dn̄o in hoc spatio
moꝛa p̄sentie coꝛpoꝛalis extēdit fides resurrectio-
nis documēt̄ necessarijs muniret. Grās agamꝰ
diuine dispensatiōi ⁊ scōꝝ patꝝ necessarie tardita
ti. Dubitatū ē ab illis ne dubitaretur a nobis. Se
do pp̄ apostoloꝝ cōsolationē. Qꝛ eniʒ ꝯsolatiōes
diuine supabūdāt tribulatiōibꝰ ⁊ tp̄s passionis fuit
tp̄s tribulatiōis apostoloꝝ: iō pl'es debuerūt esse
dies isti qꝫ illi. Tertio pp̄ mysticā significationē vt

De Ascensione

p̱ hoc daret̃ itelligi q̄ ꝯsolatiões diuine cõparant̃
ad tribulatiões sic ãnus ad dié: dies ad horã: hora
ad momentũ. q̄ eni ꝯparent̃ sicut ann⁹ ad dié: pꝫ
p̱ illũd qd̄ legit Esa. 41. p̄dicare annũ placabilem
dño ⁊ dié vltõis deo nr̃o: Ecce ꝓ die tribulatiõis
reddit annũ cõsolationis. q̄ ãt ꝯparent̃ sicut dies
ad horã pꝫ p̱ hoc q̄ dñs. 40. horis mortuus iacuit
qd̄ fuit tribulatõis: ⁊ p̱. 40. dies resurgẽs discipu-
lis appuit: qd̄ fuit ꝯsolatõis. vñ glo. 40. horis mor-
tuus fuerat ꝓpter hoc. 40. dieb⁹ se viuere ꝯfirma
bat. Qd̄ vo ꝯparent̃ sicut hora ad momẽtũ isinua
tur Esa. 54. In momento idignatõis abscondi fa
cié meã: ⁊c. ¶ Circa tertiũ: qlit̃. s. ascendit notãdũ
q̄ ascẽdit p̄mo potenter q: ꝓprijs virib⁹. Esa. 63.
Quis est iste q venit de edõ. ⁊c. gradiẽs in multitu
dine virtutis sue. Itẽ Jo. Nemo ascẽdit in celũ. s.
ꝓpria virtute: nisi q descẽdit de celo fili⁹ hoĩs q est
i celo. Licet. n. q̃i in quodã globo nubis ascẽderit:
hoc tñ non fecit q̄ nubis ministerio idigeret: sꝫ vt
p̱ hoc oñderet̃ q̄ oĩs creatura parata ẽ obseq crea
tori suo. Ipse. n. potentia deitatis sue ascẽdit. Et
i hoc notat̃ dría fꝫ q̄ dr̃ i historia scholastica. Nã
Enoch trãslat⁹ est. Helias subuectus ẽ: sꝫ Jesus
ꝓpria virtute ascẽdit. Prim⁹ fꝫ Gregoriũ: p̱ coitũ
gñat⁹ ⁊ generãs. Scd̄s generat⁹: sꝫ non generans
Terti⁹ nõ generat⁹ nec generãs. ¶ Scd̄o ascen-
dit patẽter: q: videntib⁹ discipulis. vñ dicit̃. Vidẽ
tib⁹ illis eleuat⁹ ẽ. Itẽ Joã. xvj. Vado ad eũ qui
misit me: ⁊ nemo ex vob iterrogat me quo vadis.
glo. Ita palã ascẽdit: vt nemo iterroget qd̄ visu
corporali fieri cernit. Jõ. n. illis vidẽtib⁹ ascẽdere
voluit: vt ipsi testes ascẽsiõis existerẽt: naturã hu
manã i celũ ferri gauderẽt: ⁊ ipsũ seq desiderarent
¶ Tertio letant̃: q: iubilãtib⁹ angelis p̄s. ascendit
deus i iubilatiõe. Augustin⁹. Ascendente xp̄o pa
uet omne celũ: astra mirant̃: plaudũt agmina: tu-
be sonãt: ⁊ letis se miscent blãda modulamina cho
ris. ¶ Quarto velociter. p̄s. Exultauit vt gigas
ad cur. viam. Valde enim velociter ascendit quã-
do tantũ spaciũ quasi in momẽto p̱currit. Refert
enim rabi moyses maxim⁹ philosoph⁹: q̄ quodli
bet celũ cuiuslibet planete habet i spissitudie viã
quingentorũ annorũ: idest spatium tantũ quantũ
posset aliqs ire de via plana in qngentis ãnis. Et
distantia iter celum ⁊ celũ est simılit̃: vt dicit: via
qngentoꝝ annorum. Et ideo cũ sint septẽ celi erũt
scd̄m ipsum a centro terre vsqꝫ ad concauũ celi sa
turni: quod ẽ celũ septimũ via. 7700. annorũ idest
tantũ spaciũ q̃tũ de via plana aliquis iret i septẽ
milia ⁊ septẽ centũ annis si tantũ viueret: ita q̄ q
libet annus cõponat̃ ex. 365. dieb⁹: ⁊ iter cuiuslibꝫ
diei sit quadraginta miliaria: ⁊ qd̄libet miliare sit
duorũ miliũ passuũ siue cubitoꝝ. hec rabbi moyses
Utrũ aũt hoc verũ sit deus scit. Hanc. n. mensu-
ratioñe ille nouit q oĩa fecit i numero põdet̃ ⁊ mẽ
sura. Iste igit̃ fuit magnus saltus quem fecit xp̄s
de terra. s. in celũ. Et de hoc saltu ⁊ qbusdã alijs
saltib⁹ xp̄i sic dicit Ambro. Saltu quodã xp̄s vẽit
i hũc mũdũ: apud patrẽ erat. ⁊ i v̄ginẽ vẽit ⁊ ex vir
gine in presepe transilijt: descendit in iordanẽ: ascẽ
dit i crucem descendit i tumulum: surrexit e tumu
lo: ⁊ sedet ad patris dextrã. ¶ Circa quartũ cum
qbus. s. ascẽdit: notãdũ q̄ ascẽdit cũ magna p̄da
hoĩum ⁊ magna multitudie angeloꝝ. Q̄ enĩ cum
magna p̄da hominũ ascẽdit patet p̱ illd̄ qd̄ dr̃ i p̄s
Ascendisti in altũ: cepisti captiuitatẽ. ⁊c. Q̄ autem
ascendit cũ mltitudie angeloꝝ patet p̱ illas iter-
rogatiões q̃s xp̄o ascẽdente minores ãgeli fecerũt
maiorib⁹ vt habet̃ Esa. 63°. Quis ẽ iste q venit de
edom tinctis vestib⁹ de bosra: vbi dicit glo. q̄ q-
dã angeli nõ plene cognoscẽtes mysteriũ icarna-
tiõis: passiõis ⁊ resurectiõis vidẽtes ascendere ad
celos dñz cũ multitudie angeloꝝ ⁊ scõꝝ hominum
ꝓp̄a virtute ipsũ icarnatiõis ⁊ passiõis mysteriũ
admirant̃: ⁊ angelis comitãtib⁹ dñz dicũt. Quis ẽ
iste q venit. ⁊c. Et i p̄s. Quis ẽ iste rex glorie: Di
onysius autẽ i lib. angelice hierar. c. 7. isinuare vi
det̃: q̄ dũ xp̄s ascenderet tres q̃stiões ab angelis
facte sunt. Primã fecerũt maiores angeli adinui-
cẽ sibijpsis. Secũdã fecerũt ipsi maiores xp̄o ascẽ
dẽti. Tertiã fecerũt minores maiorib⁹. Querũt igi
tur iter se maiores dicẽtes. Quis ẽ iste q venit de
edom tin. ve. ⁊c. edõ sãguine⁹ iterpretat̃. Bosra
minuta. q̃si dicãt. Quis ẽ iste q venit de mũdo san
guineo p̱ pctm̃ ⁊ minuto p̱ malitiã cõtra deũ: Uel
q venit de mũdo sãguineo ⁊ iferno minuto: rñdit
dñs. Ego q loquor iustitiã. ⁊c. Diony⁹. põit talem
litterã. Ego. n. dicit disputo iustitiã ⁊ iudiciũ salu
taris. In redẽptiõe hũani generis fuit iusticia: in-
quãtũ. s. factor creaturã suã a dño alieno reduxit. ⁊
fuit iudiciũ iquãtũ diabolũ iuasorẽ alieni iuris ab
eo quẽ possidebat hominẽ potent̃ eiecit. Sꝫ secun
dũ hoc facit Dionysi⁹ q̃stionẽ. Cũ. n. ipsi supiores
ãgeli sint dõ primi: ⁊ imediate a dño illuminẽt̃: q̃r
abiuicẽ q̃rũt q̃si abinuicẽ discere cupientes: Sed
sic soluit ip̄e ⁊ ꝯmẽtator expõit. In eo q̄ iterrogãt
significãt se sciẽtiã appetere. in eo autẽ q̄ inter se
ꝯferũt: dmõstrãt q̄ diuinã i se ꝓcessionẽ nõ audẽt
p̄uenire. apud se ergo prio iterrogare deliberãt:
ne forte illuminationẽ que ipis a dõ fit nimis festi
na iterrogatiõe p̄ueniãt. Secũda qõ ẽ quã fecerũt
ipi supni ãgeli ad xp̄m dicẽtes. Quare ergo rubꝝ ẽ
idumentũ tuũ: ⁊ vestimẽta tua sicut calcãtiũ i tor
culari: dñs dr̃ habuisse idumẽtũ. i. corp⁹ suũ rubꝝ
idest sãguie cruẽtatũ: ex eo q̄ adhuc dũ ascẽderet
i corpore suo cicatrices habebat. Uoluit. n. cicatri
ces i corpore suo s̄uare scd̄m q̄ dicit Beda. 5. de
causis. ait. n. sic. Cicatrices dñs s̄uauit: ⁊ i iudicio
s̄uaturus ẽ: vt fidẽ resurrectiõis astruat: vt ꝓ ho
minib⁹ supplicãdo eas patri rep̄sentet: vt boni q̃ꝫ
misericorditer sint redẽpti videant: vt reprobi q̃ꝫ
iuste sint dãnati recognoscant: vt ppetue victorie
sue certũ triũphũ deferat. huic ergo q̃stiõi dñs sic
respõdet. Torcular calcaui solus ⁊ d̄ gẽtib⁹ ñ ẽ vir
mecũ. Et põt vocari torcular crux i q̃ tãqꝫ i p̄lio sic
p̄ssus ẽ vt ẽt sãguis sic effũderet̃. Uel torcular vo
cat diabolũ q hũanũ gen⁹ sic funib⁹ peccatoruꝫ in-
uoluit ⁊ strinxit: vt quicquid in eis spirituale erat
exprimeret ⁊ solum vinaria remanerent: sed no-
ster bellator torcular calcauit: vincula peccatorũ

disrupit: ⁊ i celū ascēdēs postmodū tabernā celi aperuit: ⁊ vinū sci spūs effudit. Tertia q̄stio ē quā fecerūt minores āgeli maiorib⁹ dicētes. Quis ē iste rex glie: qb⁹ illi rn̄derūt. Dn̄s v̄tutū ipe ē rex glie. De hac āgeloꝝ q̄stiōe: ⁊ alioꝝ cōuenieti rn̄sione sic dicit Aug⁹. Scificat diuino comitatu imēsus aer. ⁊ oīs illa volitās p aera demonū turba xp̄o ascendēte trāsfugit: qb⁹ accurrētes āgeli qs eēt sciscibāt dicētes. qs ē iste rex glie: qb⁹ alij rn̄dētes dixerūt. Hic ē ille cādid⁹ ⁊ rose⁹: hic ē ille q nō h̄z spēz neqȝ decorē: īfirm⁹ ī ligno: fort̄ ī spolio: vilis ī corpusclo: amar⁹ i p̄lio: fed⁹ ī morte: pulcher ī resurrectione: cādid⁹ ex v̄gie: rubicūd⁹ ī cruce: fusc⁹ ī opprobrio: clar⁹ ī celo. ¶ Circa q̄ntū. quo. s. merito ascendit: nōndū ꝙ triplici merito ascēdit: d̄ quo sic dic̄ Hieronym⁹. Propt̄ v̄itatē: q2 illa q̄ p ꝓphetas diu ꝓmiseras adīplesti: ⁊ māsuetudinē: q2 sic ouis ꝓ vita ppl'i īmolaris: ⁊ iusticiā: nō cū ptāte sȝ iusticia eripuisti hoīez: ⁊ deducet te mirabl'r dextera tua: potētia siue v̄t⁹ deducet te: hoc ē ī celū. ¶ Circa 6m quo. s. ascēdit: notādū ꝙ sup oēs celos ascēdit: h̄z ꝙ dr̄ ad ephe. 4. Qui descēdit ipe ē: ⁊ q ascēdit super oēs celos vt adīplēt oīa. Sup oēs celos dic̄. q2 plures sūt celi sup quos ipe ascēdit. Est. n. celuȝ m̄āle: rōnale: itellectuale: ⁊ supsubāle. Celū m̄āle multiplex ē. s. celū aereū ⁊ ethereū olīpiū: igneū: sidereū cristallinū: ⁊ empyreū. Celū āt rōale ē hō iust⁹ q dr̄ celū rōne īhabitatiōis diuine: q2 sicut celū ē sedes ⁊ habitatio dī scdm̄ ꝙ dr̄ Isa. 61. Celū mihi sedes est. sic anima iusti: vt dr̄ in sapia. aīa iusti sedes est sapie. Rōne ꝯuersatōis sācte: q2 scī p ꝯuersatōem ⁊ desideriū sp habitāt ī celo: sic dicebat apl's. Nr̄a cōuersatio ī celis ē. Rōne opatōis cōtinue: q2 sicut celū cōtinue mouet: sic ⁊ sācti p bona opa cōtinue mouent. Celū ītellectuale ē angelus. Angeli. n. dicunt celū: q2 istar celi sūt altissimi. Rōne dignitat̄ ⁊ excellētie. De quaꝝ dignitate ⁊ excellētia. dicit. Dionysi⁹ ī li°. de diui. no. ca°. 4°. Diuine mētes sūt sup reliq̄ existētia: ⁊ viuūt sup reliq̄ viuētia: ⁊ ītelligūt ⁊ cognoscūt sup sensū ⁊ rōnez: ⁊ plusq̄ȝ oīa existētia: pulchꝝū ⁊ bonū desiderāt ⁊ eo participāt. Scdo sūt pulcherrimi rōe nature ⁊ glie. De quoꝝ pulchritudine dic̄ Dionysi⁹ ī eodē li°. Angelus est manifestatio occulti luminis: speculū puꝝ clarissimū icōtaminatū icoinqnatū imaculatū suscipiēs si fas ē dr̄e pulchritudinē boniformis deiformitatis. Tertio sūt fortissimi rōne v̄tut̄ ⁊ potētie: de quoꝝ fortitudine dic̄ Dama. ī li°. 2°. ca°. 3°. Fortes sūt ⁊ parati ad dei volūtat̄ expletōez: ⁊ vbiqȝ cōfestim īueniunt vbicūqȝ diuin⁹ iusserit nut⁹. Celuȝ. n. h̄z altitudinē pulchritudinē fortitudinez. De duobus p̄mis eccl'iasti. 43. altitudinis firmamētū ⁊c̄. De 3°. Iob. 37. Tu forsitan cū illo fabricat⁹ es ⁊c̄. Celū āt supsubstātiale ē equalitas diuine excellētie. de quo xp̄s venit. ⁊ vsqȝ ad illd̄ postmodū ascēdit: de quo dr̄ ī psalmo. A sūmo celo egressio ei⁹ ⁊ oc. e. vsqȝ ad s. e. Sup oēs igit̄ hos celos vsqȝ ad ipm̄ celū supsubālē xp̄s ascēdit. Q2. n. ascēdit sup oēs celos māles h̄r p illud qd̄ dr̄ ī psalmo. Eleuata ē magnificētia tua sup celos d̄s. Sup oēs. n. celos māles vsqȝ ad ip̄z celū empyreū ascēdit: nō sic helias q ī curru igneo ascēdit vsqȝ ad sublunarē regionē: nec eam trāscendit sȝ ī paradisū terrestrē tāslat⁹ ē: que adeo eminet vt ptigat ad sublunarē regionē nec eā trāscendit. In hoc ergo celo empyreo xp̄s residet ⁊ ē spālis ⁊ ꝓpa eius mansio: ⁊ angeloꝝ ⁊ alioꝝ scōꝝ: ⁊ cōgrue cōuenit hec habitatio his h̄itatorib⁹. Illud. n. celū ceteros celos excellit dignitate: prioritate: situ: ⁊ ambitu. ⁊ iō ē ꝯueniens habitatio xp̄i q oēs celos rōnales ⁊ ītellectuales trāscendit dignitate: eternitate: situ īmutabilitat̄ et ambitu potestatis. Similiter ē cōgrua habitatio sanctoꝝ. Illud enim celū ē vniforme: īmobile lumiositatis pfecte: ⁊ capacitatis imēse. Et recte cōgruit angelis et sāctis q fuerūt vniformes ī opatōe. imobiles ī dilectiōe: luminosi ī fide siue cognitōe: capaces ī sancti spūs receptōe. Qd̄ aūt sup oēs celos rōales. i. oēs scōs ascenderit p̄z p illud qd̄ dr̄ canti. 2. Ecce iste venit saliens ī montib⁹: transiliēs colles ⁊ vocant mōtes angeli: colles v̄o viri sancti. Quod v̄o sup oēs celos ītellectuales. i. angelos ascēderit: p̄z p illud qd̄ dr̄ in p̄s. q ponis nubē ascensū tuū q ambulas sup pennas ventoꝝ. Itē ascēdit sup cherubin ⁊ volauit sup pennas ventoꝝ. Qd̄ aūt vsqȝ ad celū supsubstātiale. i. dī eq̄litatē ascenderit p̄z p illud qd̄ dr̄ mar. vlti. Et dn̄s q̄dē iesus: postq̄ȝ locut⁹ ē eis assūptus ē ī celū ⁊ sedet a dextris dei. Dextera. n. dei ē eq̄litas dī. Ber. Dn̄o meo singularit̄ a dn̄o ⁊ deū ⁊ datū ē sedere a dextris: glorie ipsi⁹: vtpote ī gl'ia coeq̄li ī eēntia cōsubstātionali ꝓ gn̄atiōe cōsimili: maiestate nō dispari: eternitate nō posteriori. Uel pōt dici ꝙ xp̄s ī ascēsione sublimis fuit q̄druplici sublimitate. s. locali remūeratiōe p̄mij cognitiōali ⁊ virtuali. De primo Ephe. 4. Qui descēdit ipe ē. ⁊ q ascendit super omnes celos. De scdo Phil'. 2. Factus obediens ⁊c̄. vbi dicit Augu. Humilitas claritatis est meritum: claritas humilitatis est premium. De tertio p̄s. Ascendit super cherubin. i. super omnem scientie plenitudinē. De quarto p̄z: q2 ascēdit etiā sup seraphin. collo. 4°. Scire etiaȝ supeminentē charitatem xp̄i. ¶ Circa septimum q̄re. s. ascēdit nōndū ꝙ ascēsiōis sue. 9. sūt fruct⁹ siue vtilitates. Pria vtilitas ē hūiliatio amoris diuini. Ioā. 16. Nisi ego abiero paraclit⁹ n̄ v̄eiet: vbi dicit Aug. Si carnal'r mihi heserit̄ capaces spūs n̄ erit̄. Scda ē maior cognitio dei. Ioā. 14. Si diligēt̄ me gauderet̄ vtiqȝ: ꝙ vado ad p̄rez ⁊c̄. vbi dicit Aug. Ideo subt̄ho formā istā sui in qua pat̄ maior me ē. vt deū spiritualiter videre possitis. Tertia est meritū fidei: de hac sic dicit Leo in sermone de ascēsione. Tunc ad equalē p̄ri filiū eruditior fides gressu mentis cepit accedere ⁊ contrectatōe corporee ī xp̄o substātie qua p̄re minor est nō egere. Magnarū enim hic vigor ē mentiū incōtāter credere: que corporeo non vident intuitu: ⁊ ibi figere desideriū quo nequeas inferre conspectū. Augu. de confes. Exultauit vt gigas ad currendam viam. Non. n. tardauit: sed cucurrit clamans dictis factis: morte: vita: descensu: ascensu clamās vt redeam⁹ ad eū: ⁊ discessit ab oculis vt redeam⁹ ad cor: ⁊ īueniam⁹ eū.

54

Quarta ē nr̄a securitas. Jō:n.ascēdit vt nr̄ aduo-
cat⁹ sit apud p̄rez. valde āt securi eē possum⁹ qn̄ ta
lē aduocatū apud p̄rez nos hr̄e ꝯsideram⁹.i. Joan.
z°. Aduocatū apud p̄rez hēm⁹ Jesū xp̄m iustū:ꝛ
ipse est propitiatio pro peccatis nostris. De hac se
curitate dicit Bernar. Securū accessū habes o hō
apud deū vbi mr̄ an̄ filiū:ꝛ fili⁹ an̄ p̄rez. Mr̄ on̄dit
filio pectus ꝛ vbera:fili⁹ on̄dit p̄ri latus ꝛ vulnera.
Nulla ergo poterit eē repulsa:vbi tot sūt charitatꝭ
īsignia. Quīta est nr̄a dignitas. Maxima qdē nr̄a
dignitas ē:qn̄ nā nostra vsqꝫ ad dexterā dei exal-
tata ē. Vn̄ ꝛ angeli hāc dignitatē ī hoīb⁹ ꝯsideran-
tes:deīceps ꝓhibuerunt se adorari ab hoīb⁹ sicut
dr̄ apoc.19. Cecidi inqt an̄ pedes ei⁹ vt adorarem
eū.ꝛ dixit mihi. Vide ne feceris. ꝯseru⁹.n.tu⁹ sū ꝛ
fratꝝ tuoꝝ:vbi dicit glo. In veteri lege nō ꝓhibuit
se adorari:sꝫ post ascēsionem vidēs sup se exaltari
hoīeꝫ: ab hoīe timuit adorari. Leo papa ī s̄mone
de ascēsione. Hodie nā nr̄e humanitatis vltra cū-
ctaꝝ altitudinē ptātū ad dei p̄ris ē ꝓuecta ꝯscēsū:
vt mirabilior fieret gr̄a dei cū remotis a cōspectu
hoīuꝫ q̄ merito reuerētiā sui sentiebat:indicē fides
nō diffideret:spes nō fluctuaret:charitas nō tepe-
ret. Sexta est spei nr̄e soliditas. Hebre.4. Hn̄tes
ergo pōtificē magnū q celos penetrauit iesum filiū
dei teneam⁹ spei nr̄e ꝯfessionē. Itē Hebre.6. Qui
ꝯfugim⁹ ad tenēdā ꝓpositā spem:quā sicut ancho
rā hēmus aīe tutā ac firmā ꝛ īcedētē vsqꝫ ad īterio
ra velaminis: vbi p̄cursor:p nobis ītroiuit iesus.
De hac iteꝝ Leo. Xp̄i ascēsio nr̄a ē ꝓuectio:ꝛ quo
p̄cessit gl'ia capitis eo spes tēdit ꝛ corpis. Septima
ē vie ꝯnsio. Michee.z. Ascēdit iter pādēs an̄ eos
Aug. Via tibi fcūs ē saluator.surge ꝛ ambula:hēs
quo:noli pigrescere. Octaua ianue celestis aptio:
sicut.n.p̄m⁹ Adā apuit ianuas īferni:sic iesus padi
si. Vn̄ eccl'ia cantat. Tu deuicto mortis aculeo ꝛc̄.
Nona loci p̄paratio. Joā.14. Vado pare vobis lo
cū. Augu. Dn̄e para qd̄ paras.nos.n.tibi paras:ꝛ
te nob paras qn̄ locū paras:ꝛ tibi ī nob:ꝛ ī te nob:

¶ De spiritu sancto.

6 Pūs scūs hodiēna die:vt sacra ac
tuū testat̄ hist.ī ap'los ī liguis
igneis missus ē. ¶ Circa ei⁹ missionē si-
ue aduētū octo ꝯsiderāda sūt. Primo a quo missus
est. Scd̄o quot modis mittit̄ siue missus ē. Tertio
quo tp̄e missus ē. Quarto quotiēs missus ē. Quīto
ql'r missus ē. Sexto ī quos missus est. Septimo pp
qd missus ē. Octauo p qd missus ē. ¶ Circa p̄muꝫ
.s.a quo missus ē. Notādū ꝙ spm̄ scm̄ pr̄ misit.ꝛ fi-
lius misit:ꝛ spūs scūs seipꝫ dedit:ꝛ misit. De p̄mo
Joā.14. Paraclit⁹ āt spūs scūs quē mittet pr̄ ī.ꝛc̄.
De scd̄o Joā.16. Si aūt abiero mittā eum ad vos
Missio.n.ī istꝭ īferiorib⁹ hꝫ cōparationē ad suum
mittentē sub triplici hītudine.s.vt ad dātē eē: ꝛ sic
mittit̄ radi⁹ a sole:vt ad dātē virtutē:ꝛ sic mittitur
iaculū a piectore. vt ad dātē iurisditiōem siue au-
ctoritatē ꝛ sic mittit̄ nūcius a p̄ceptore. Scd̄ꝫ hunc
triplicē modū missio pōt ꝯuenire spūi sācto. Mitti
tur.n.a p̄re ꝛ filio tāqꝫ ab eis hn̄s eē ꝛ virtutē ꝛ au
ctoritatē in opando. Nihilomin⁹ spūs scūs seipm
dedit:ꝛ misit qd̄ videt̄ īsinuari. Joan.16. cū dicit̄.
Cū āt venerit ille spūs v̄itatis. Nā sicut dicit Leo
papa ī sermone de penthe.beate trinitatꝭ icōmu
tabilis deitas vna ē in suba īdiuisa in ope:cōsors
ī volūtate:par ī oīpotentia:eq̄lis ī gloria. Diuisit
aūt sibi opus nr̄e redēptōis mīa trinitatis:vt pr̄ ꝓ
pitiaret̄ filius ꝓpitiaret:spūs scūs igniret. Qr.n.
spūs scūs deus est. iō recte dicit̄ seipm dare. Hoc
aūt ꝙ spūs scūs deus sit on̄dit Ambrosius in libro
de spū scō sic dicēs. Ex quatuor istis manifesta di-
uinitatis eius gloria cōprobat̄. Deus enim esse co-
gnoscit̄:aut qr sine peccato est:aut qr peccata ꝯdo-
nat aut qr creatura nō est:sꝫ creator est:aut qr non
adorat sꝫ adorat̄. Et in hoc ostendit̄ quomō beata
trinitas se totaliter nobis exhibuit. Pater.n.oīa
que habuit nobis exhibuit.ꝛ sicut dicit Aug. Mi-
sit nobis filiū suū in p̄ciū nostre redēptiōis:spiritū
sanctū in p̄uilegiū nostre adoptōis:ꝛ seipm totū re
seruat ī hereditatē adoptōis. Sil'r fili⁹ total'r se no
bis exhibuit:qr sicut dicit Ber. ip̄e pastor ipse pa-
scua:ip̄e redēptio. Dedit enim nobis animā in p̄-
cium:sanguinē in potū: ꝛ carnē in cibū ꝛ deitatē in
p̄miū. Similiter ꝛ spiritus sanctus totaliter omnia
sua dona nobis exhibuit ꝛ exhibet:qr sicut dicit̄.i.
cor.iz. Alij p spiritū sanctū datur sermo sciētie:alij
sermo sapiētie secūdū eundē spiritū:alteri fides in
eodē spiritu. Leo papa. Spiritus sanctus inspira
tor est fidei:doctor sciētie:fons dilectōis:signaculū
castitatis:ꝛ totius causa salutis. ¶ Circa secūdū.s.
quot modis mittit̄ siue missus est notandū ꝙ spūs
sanctus duobus modis mittit̄.s. visibiliter ꝛ inui-
sibiliter. Inuisibiliter cū mentibus sanctis illabit̄.
Visibiliter cū in aliquo signo visibili demōstratur.
de missione visibili dr̄ Joan.3. Spūs vbi vult spi-
rat:ꝛ vocē eius audis:sꝫ nescis vn̄ veniat aut quo
vadat. Nec miꝝ qr sicut dicit Ber. de verbo inui-
sibili. Per oculos nō intrauit:qr nō est coloratū:sꝫ
neqꝫ p aures:qr non sonuit.sꝫ neqꝫ p nares:qr non
aeri miscet̄:sꝫ mēti.nec infecit aerē sꝫ fecit:neqꝫ ve-
ro p faucē:qr nō est māsū vel austū: nec tactu cor-
poris:qr illud palpabile non est. Queris igit̄ cū ita
sint iuestigabiles vie eius: vn̄ adesse nouerit. Me-
pe ex motu cordis intellexi p̄sentiā eius: ꝛ ex fuga
vitioꝝ aduerti potētiā virtutis eius:ꝛ ex discussio-
ne siue redargutōe occultoꝝ meoꝝ admiratus sum
ꝓfunditatē sapiētie eius:ꝛ ex quātulacūqꝫ emen-
datione moꝝ meoꝝ exptus sum bonitatē māsuetu
dinis eius:ꝛ ex reformatōe ꝛ reuocatōe spūs mē-
tis mee p̄cepi vtcūqꝫ speciē decoris eius. ꝛ ex con-
tuitu hoꝝ omniū simul expaui multitudinē magni
tudinis eius. Hec Ber. Missio aūt visibilis est cū
in aliquo signo visibili ostendit̄. Et notandū ꝙ in
qntuplici specie visibili spiritus sāctus mōstratus
est. Primo in specie colūbe sup Christū baptizatū.
Luc.3. Descēdit spiritus sanctus corporali specie
sicut colūba in ip̄m. Secūdo in specie nubis lucide
sup Christū transfiguratum. Math.16. Adhuc eo
loquēte ecce nubes lucida obūbrauit eū. vbi sic di-
cit glo. Sicut baptizato domino:sic et glorificato
mysterium sancte trinitatis ostenditur. spūs scūs

ibi i colūba: hic i nube lucida. Tertio in spē flatus.
Jo. zo. Insufflauit ꝛ dixit. Accipite spm̄ sanctū ꝛc̄.
Quarto i spē ignis. Quito i spē ligue. ꝛ i hac dupli
ci spē apparuit hodierna die. Jō aūt i hac qntupli
ci spē rex̄ mōstrat⁹ ē: vt det̄ itelligi ꝙ hax̄ rex̄ pro-
prietates opat̄ i cordib⁹ i qb⁹ illabit̄. Colūba gemi-
tū p cātu hꝫ: felle caret. i foraminib⁹ petre manet.
Sic spūs scūs illos quos replet facit p suis pectis
gemē. Esa. 59. Rugiem⁹ q̄si vrsi oēs. ꝛ q̄si colūbe
meditātes gemem⁹. Ro. 8. Ipe spūs postulat p no
bis gemitib⁹ ienarrabilib⁹. i. nos postulātes ꝛ ge-
mētes fac̄. Scdo sine felle amaritudinis ē. Sap. iz.
O q̄ꝫ bon⁹ ꝛ suauis ē dn̄e spūs tu⁹ i nob. Itē ibidē.
7. Vocat̄ suauis benign⁹ human⁹: ex eo ꝙ suaues
benignos ꝛ humanos faciat: suaues i smōe: beni-
gnos i cōde: ꝛ humāos i ope. Tertio i petre forami
nib⁹. i. i xp̄i vulnerib⁹ hitare. Can. z. Surge ppa
amica mea: speciosa mea: colūba mea: ꝛ veni. glo.
Fouēs mihi pullos meos ifusiōe spūs scī. In fora-
minibus petre. glo. i xp̄i vulneribus. Treno. vlti.
Spūs oris nr̄i xp̄s dn̄s capt⁹ ē i pctis nr̄is. cui di-
xim⁹. i vmbra tua viuem⁹ i gētib⁹: q̄si dicēt. Spūs
q ē oris nr̄i: qd̄ os nr̄ꝫ ē xp̄s dn̄s q ē os nr̄ꝫ ꝛ caro nr̄a
fac̄ nos dr̄e xp̄o. In vmbra tua. s. i passiōe tua: in q̄
xp̄s fuit tenebrosus ꝛ dspect⁹ viuem⁹ p iugē memo
riā. Scdo mōstrat⁹ ē i spē nubis. Nubes a tra ele-
uat̄. refrigeriū pstat: ꝛ pluuiā gn̄at. Sic spūs sāct⁹
quos replet a tra eleuat p ꝯtēptū trenox̄. Ezec. 8.
Eleuauit me spūs iter celū ꝛ terrā ꝛc̄. Itē eze. p°.
Quocūqꝫ ibat spūs illuc eūte spū ꝛ rote parit̄ ele-
uabant̄ seq̄ntes eū. spūs. n. vite erat i rotis. Item
grego. gustato spū dsipit oīs caro. Scdo refrigeriū
pstat ꝯ icentiua vitiox̄. vn̄ ꝛ bn̄ Marie dictuꝫ est.
Spūs scūs supueniet i te: ꝛ vtus altissimi obū. tibi
. i. te ab oī estu vitiox̄ refrigerabit. vn̄ et spūs scūs
vocat̄ aq̄ q̄ hꝫ viꝫ refrigeratiuā. Jo. 7°. Flumia de
vētre ei⁹ fluēt aq̄ viue. Hoc aūt dixit de spū sācto
quē erāt accepturi credētes i eū. 3° gn̄at pluuiā la
chrimax̄. ps. flauit spūs ei⁹ ꝛ fluēt aq̄. s. lachrymax̄.
¶ 3°. mōstrat⁹ ē i spē flat⁹. Flat⁹ leuis calidus ad
respirādū necari⁹ ē. Sic spūs scūs leuis. i. velox ē
ad se diffūdēdū. Oib⁹. n. mobilib⁹ mobilior ē. Glo.
sup illud. Fact⁹ ē repēte de celo son⁹ ꝛc̄. Nescit tar
da molimina scī spūs grā. z°. calid⁹ ē ad iflāmādū.
Luc. iz. ignē veni mittē i terraꝫ: ꝛ qd volo nisi vt
ardeat: vn̄ ꝛ austro vento calido cōparat̄. canti. 4.
Surge aqlo ꝛ veni auster pfla ꝛc̄. 3° leuis ē ad de-
mulcēdū. vn̄ ꝛ ad ei⁹ leuitatē isinuādā vocat̄ noīe
vnctōis. Jo. 3°. Unctio ei⁹ docet nos de oib⁹. noīe
roris vn̄ cātat eccl'ia. Et sui roris itima. ꝛc̄. nomie
aure tenuis. 3. Re. i9. Et post ignē sibilus aure te-
nuis ꝛ ibi dn̄s. 4°. necari⁹ ē ad respirādū: adeo qp-
pe necari⁹ ē ꝙ si ad horā subtraheret̄ hō continuo
moreret̄. sic ꝛ d spū scō itelligēdū ē. ps. Auferes spi
ritū eox̄: ꝛ deficiēt ꝛ i puluerē suū reuertēt̄. Jo. 6°.
Spūs ē q viuificat. ¶ 4°. mōstrat⁹ ē in spē ignis.
¶ 5° i spē lingue. Quare aūt i hac die dupilici spē
apparuit dicetur ifra. ¶ Circa tiū. s. quo tpe spūs
scūs missus ē: notādū ꝙ missus ē qn̄q̄simo die a pa
sca. Jō āt i die qn̄q̄gesima missus ē: vt det̄ itelligi
qm̄ a spū scō ē leg̃ pfectio: etna remūeratio: ꝛ pec
catox̄ remissio. Leg̃ pfectio. qm̄ sm̄ glo. a die agni
pimolati qn̄q̄gesimo die data ē lex i igne. In nouo
et testō qn̄q̄gesimo die a pasca xp̄i descendit spūs
i igne: lex i mōte synai: spūs i mōte syon: lex i subli
mis mōt̃ loco: spūs dat̄ i cenacl'o. vn̄ p hoc isinuat̄
ꝙ ipse spūs scūs ē pfectio toti⁹ leg̃: q̄ plenitudo le
gis ē dilectio. Scdo ē etna remuneratio. Un̄ glo.
Sic q̄dragita dieb⁹ qb⁹ p⁹ resurrectōeꝫ cū discipl'is
cōuersat⁹ ē: pn̄teꝫ eccl'iaꝫ designat: ita qn̄q̄gesim⁹
dies quo spūs scūs dat̄: dnariū etnē remuneratōis
exp̄mit. Tertio pctōx̄ remissio vn̄ glo. ibidē. Jō in
qn̄q̄gesimo āno idulgētia fiebat i iubileo: ꝛ p spūm
scm̄ pccā remittunt̄. Et seq̄t̄ i glo. In spūali iubi-
leo rei resoluuntur: debita dimittunt̄: exules i pa
tria reuocāt̄: hereditas amissa reddit̄: sui. i. hoies
pctō venūdati a iugo suitut̃ liberant̄. Hucusqꝫ
glo. Rei mortis soluūt̄ ꝛ liberāt̄. Un̄. Ro. 8°. Lex
spūs vite i xp̄o liberauit me a lege peccati ꝛ mort̃.
Debita pcōx̄ dimittunt̄: q̄ charitas opit multi-
tudinē pctōx̄. exules i p̄riaꝫ reuocant̄. ps. Spūs
tu⁹ bon⁹ deducet me i trā rectā. Hereditas amissa
reddit̄. Ro. 8°. Ipse spūs testimoniuꝫ reddit spūi
nr̄o ꝙ sum⁹ filij dei: si aūt filij ꝛ heredes. Serui a
pctō liberāt̄. z. cori. 4°. Ubi spūs dn̄i ibi libertas.
¶ Circa q̄rtū. s. quotiēs apl'is missus ē sciēdū ē ꝙ
scdm̄ glo. trib⁹ vicib⁹ dat⁹ ē. s. an̄ passionē: post re-
surrectōeꝫ ꝛ post ascēsionē. Primo ad faciēdū mi-
racula. z°. ad relaxāduꝫ pctā. Tertio ad cōfirmā
dū corda. ¶ Primo qn̄ eos ad pdicandū misit: ꝛ
sup oīa demonia: ꝛ vt languores curarēt potestatē
dedit eis. Hec. n. miracula p spm̄ scm̄ fiūt: sꝫ ꝙ dr̄
Mathei. iz. Si aūt in spū dei eijcio demonia. ꝛc̄.
Nō tn̄ ꝯnis ē vt qcūqꝫ hꝫ spm̄ scm̄ faciat miracula.
Qm̄ vt grego. ait: miracula hoieꝫ scm̄ nō faciūt: sꝫ
ondunt: nec qcūqꝫ facit miracula hꝫ spm̄ scm̄: qm̄ ꝛ
mali asserūt se fecisse miracula dicētes. Dn̄e dn̄e.
nōne i noīe tuo pphetauim⁹ ꝛc̄. De⁹. n. fac̄ mira-
cula p auc̄tatē: āgeli p materie habilitatōeꝫ: demo
nes p vtutes nāles reb⁹ isitas: magi p occultos cō-
tractus cū dmonib⁹: boni xp̄iani p publicā iusticiā
mali xp̄iani p signa publice iusticie. ¶ Scdo ddit
eis spm̄ scm̄ qn̄ i eos isufflauit dicēs. Accipite spm̄
scm̄ quox̄ remiseritis peccata remittent̄ eis ꝛc̄. Nō
tn̄ pōt qs pctm̄ remittere q̄ꝫtū ad maculā q̄ ē i aīa:
aut q̄ꝫtū ad reatū. i. obligatiōeꝫ ad penā eternā aut
q̄ꝫtū ad dei offensā: q̄ solū ex ifusione grē ꝛ vtute cō
tritōis remittunt̄. Dicit̄ tn̄ sacerdos absoluē. tū q̄
a culpa absolutū eē isinuat: tū q̄ penā purgatoriā i
tēporalē cōmutat: tū q̄ de ipa tpali partē relaxat.
¶ Tertio dedit eis hodierna die qn̄ eox̄ corda sic
solidata sūt: vt nil tormenta timerent. ps. Spiritu
oris eius oīs virtus eox̄. Aug. Talis est gratia spūs
scī ꝙ si tristitiā iuenit dissoluit: si desideriū pniciosū
ꝯsumit: si trepidationē abijcit. Leo papa. Spera-
bat̄ ab apl'is spūs scūs: nō vt tūc primū sanctorum
habitator esse iciperet: sꝫ vt sacrata sibi pectora ꝛ
feruēti⁹ accēderet: ꝛ copiosius iundaret: cumulās
sua dona nō ichoās: nec ideo nouus ope: q̄ ditior
largitate. ¶ Circa qntū: q̄liter. s. missus ē. notādū

55

ꝙ missus ē cū sono ī linguis igneis ⁊ ipse ligue ap-
paruerūt sedēdo. Sonus aūt fuit repētin⁹ celestis
vehemēs ⁊ replēs. Repētinus qꝛ scūs spūs tarda
molimina nescit. Celestis qꝛ celestes efficit. Vehe
mēs qꝛ timorē filialē īducit: vel qꝛ eternū veh adi-
mit. Vñ vehemēs q̄si veh adimēs. Vel qꝛ mentē
ab oī carnali amore vehit. vñ vehemēs q̄si vehēs
mentē. Fuit ⁊ replēs: qꝛ spūs scūs oēs aplos reple
uit. vñ actuū. 2°. Repleti sūt oēs ⁊c̄. triplex aūt est
signū plenitudinis: qđ fuit ī apostolis. Primū ē nō
resonare. vt patet ī dolio: qđ cū plenū ē n̄ resonat.
Job. 7°. Nūqd mugiet bos cū ante p̄sepe plenum
steterit? Quasi dicat. Cū p̄sepe cordis plenitudinē
hꝫ gr̄e locū nō habet mugitus īpatientie. Hoc si-
gnū habuerūt apostoli: qꝛ ī tribulatōib⁹ ꝑ īpatien-
tiā nō resonabāt: imo ibāt gaudētes a cōspectu cō
cilij ⁊c̄. Scōm signū ē nō plus recipe siue satietatē
hr̄e. Qñ. n. vas aliquo liquore plenū ē aliud recipe
nō pōt. Sil'r hō satur nō appetit ampli⁹: sic sci qui
hn̄t plenitudinē gr̄e nō possūt recipe aliū liquorem
delectatōis terrene. Esa. pmo. Plen⁹ sū ⁊ iō ho-
locausta. ⁊c̄. Sil'r q gustauerūt celestē suauitatē: iō
nō sitiūt terrenaꝫ voluptatē. Aug. Qui biberit de
fluuio paradisi cui⁹ vna gutta ē maior oceano: re-
stat vt ī eo sitis huius mundi extincta sit. Hoc si-
gnū habuerunt apostoli: q nihil ꝓpum voluerunt
hr̄e: sꝫ ī cōi oīa diuidere. Tertiū signū ē supfluere:
vt patet ī fluuio īundāte. ecclesiastici. 24°. Qui ī-
plet q̄si phison sapientiā. Ad litteram illius fluuij
ꝓpum ē effluere: ⁊ circumadiacētia irrigare. Sic
apl'i ceperunt effluere: qꝛ ceperūt loq varijs linguis
vbi dic̄ glo. Ecce signū plenitudinis: plenum vas
erupit: ignis ī sinu nō pōt occultari. Ceperūt iteꝝ
circūadiacētia irrigari: vnde petr⁹ stati p̄dicare ce
pit: ⁊ tria milia cōuertit. ¶ Scđo missus ē ī liguis
igneis: circa qđ tria vidēda sūt. Primo q̄re ꝯiun-
ctuꝫ ī liguis igneis. Scđo q̄re ī igne poti⁹ q̄ꝫ ī alio
elemēto. Tertio q̄re ī lingua poti⁹ q̄ꝫ ī alio mēbro.
¶ De p̄mo sciēdū ꝙ triplici rōe apparuit ī liguis
igneis. Primo vt v̄ba ignea ꝓferrēt. Scđo vt le
gē igneā p̄dicarēt. s. legē amoris. De his duobus
Bernard⁹. Venit spūs scūs ī linguis igneis vt lin
guis oīuꝫ gētiū v̄ba ignea loq̄rent̄: ⁊ legē igneā lin
gue ignee p̄dicarēt. Tertio vt spm̄ scm̄ q ignis ē ꝑ
eos loq cognoscerēt. et hoc ne diffiderēt ⁊ ne alioꝝ
cōuersionē sibi attribuerēt ⁊ vt oēs eoꝝ v̄ba tanq̄ꝫ
dei audirēt. De scđo sciēdū ꝙ missus ē in spē ignis
multiplici rōne. Prima sumit̄ penes ei⁹ septēplicē
gr̄aꝫ. Spirit⁹. n. ad modū ignis alta humiliat. ꝑ do
nuꝫ timoris: emollit dura ꝑ donū pietatis: illumi-
nat obscura ꝑ sciam: restrigit fluida ꝑ cōsiliū: cōsoli
dat mollia ꝑ fortitudinem. clarificat metalla tollē-
do rubigně ꝑ donū ītellectus. sursuꝫ tēdit ꝑ donuꝫ
sapientie. Secūda sumit̄ penes eius dignitateꝫ ⁊
excellentiaꝫ. Ignis enim excellit omnia elementa
specie ordine ⁊ virtute. Specie ratione pulchritu
dinis in luce. Ordine ratione sublimitatis in situa-
tione. Virtute ratione vigorositatis ī actione. Sic
⁊ spiritus sanctus in his oīa excedit. Propter pri-
mū dicit̄ spiritus sanctus incoinqnat⁹: ꝓpter 2m

qui capiat omnes spiritus intelligibiles: propter
tertium habens omnem virtutem. Sapientie. 7°.
Tertia sumitur penes eius multitudinis efficaciā
hanc rationem assignat Rabanus sic dicēs. Ignis
quatuor habet naturas. vrit: purgat: calefacit: ⁊ il
luminat. Similiter spiritus exurit peccata: purgat
corda: teporem excutit: ignorantias illustrat. Hec
rabanus. Exurit peccata. vnde zachari. 14. Per
ignem vram eos sicut vritur argentum. Hoc etiā
igne vri petebat propheta dicens. vre renes me-
os ⁊c̄. Purgat corda. Esai. 4. Si sanguinem hie-
rusalem lauerit de medio eius in spiritu iudicij:
⁊ spiritu ardoris. Teporem excutit. Unde dicitur
de illis quos replet spiritus sanctus. Ro. 12. Spi-
ritu feruentes. ⁊c̄. Item gregorius. In ignem ap-
paruit spirit⁹: quia ab omni corde quod replet tor-
porem frigoris excutit: hoc in desiderio sue eter-
nitatis accendit: ignorātias illustrat. Sap. 9. Sē-
sum autez tuū qui sciret nisi tu dederis sapientiam
⁊ miseris spirituꝫ sanctum tuum de altissimis. Et
.i. Corin. 2°. Nobis autez reuelauit deus ꝑ spiri-
tum suū. Quarto sumitur penes ipsius amoris na
turam. Amor. n. ꝑ ignem habet significari triplici
ratione. primo qꝛ ignis semꝑ est in motu: sic ⁊ amor
spiritus sancti quos replet semꝑ facit esse in motu
bone oꝑationis. Unde Gregorius. Nunq̄ꝫ ē amor
dei ociosus. Operatur. n. magna si est: si autez ope
rari negligit amor non est. Scđo. qꝛ ignis inter ce-
tera elementa est maxime formale: ⁊ modicum hꝫ
de materia: ⁊ multuꝫ de forma. Sic amor spiritus
sancti quos replet facit habere modicum de amo-
re terrenoꝝ ⁊ plurimuꝫ de amore spiritualium: vt
iam non carnalia carnaliter: sed potius spiritualia
spiritualiter diligant. Distinguit enim Bernar.
quatuor modos diligendi scilicet diligere carnem
carnaliter. spiritum carnaliter: carnem spirituali-
ter: ⁊ spirituꝫ spritualiter. Tertio quia ignis habꝫ
alta inclinare: sursum tendere: fluuida adunare et
congregare. Per hec tria intelligitur triplex vis
amoris. Amor enim sicut habetur ex verbis dio-
nysij in libro de diui. no. habet triplicem vim. scili-
cet inclinatiuam: eleuatiuam ⁊ coordinatiuā. In-
clinatiuam quia inclinat superiora inferioribus.
Eleuatiuam quia eleuat inferiora superioribus.
Coordinatiuam quia coordinat equalia coequa-
libus. Hec Diony. Hanc enim triplicē vim amo-
ris spiritus sanctus efficit in his quos replet: quia
inclinat eos per humilitatem ⁊ sui ꝯtemptū. Ele-
uat in desiderium supernoruꝫ: ⁊ coordinat inuiceꝫ
per vniformitatem morum. ¶ De tertio sciendū
ꝙ apparuit potius in lingua q̄ꝫ in alio membro tri
plici ratione. Lingua enim est membrum igne ge-
henne inflāmatum difficile ad regendum: et vtile
bene rectum. Quia ergo lingua igne infernali in-
flāmata erat: ideo igne spiritus sancti indigebat.
Jaco. 3°. Lingua nostra ignis est ⁊c̄. Quia difficile
regitur: ideo pre ceteris membris gratia spiritus
sancti indiget Jaco. 3°. Omnis natura bestiaꝝ ⁊c̄.
Quia vtilis valde si bn̄ regit̄: iō nec̄e fuit vt spūm
scm̄ rectorem haberet: In lingua etiā apparuit ad

significãdũ ꝙ ꝑdicantibus valde necessarius fuit Predicãtib⁹.n.necessari⁹ ē:q꞉ fac̄ eos loq feruent̄ absq꞉ tepiditate:⁊ idõ miss⁹ ē ĩ specie ignis. Ber. Venit spũs scũs sup discipulos ĩ liguis igneis: vt v̄ba ignea loq̄rent̄ ⁊ legē igneã ligue ignee ꝑdicarēt cõfidēt̄ absq꞉ pusillanimitate. actuum.4° Repleti sũt oēs spũ scõ ⁊ ceperunt loq cũ fiducia v̄bum dei ⁊c̄. Multiplicit̄ pp capacitatis auditoꝝ diuersitatē:⁊ idõ dr̄ actuũ.z. ꝙ ceperunt loq varijs liguis Vtilit̄ ad edificationē ⁊ vtilitatē. Esa.6z. Spũs dñi.sup me eo ꝙ vnx̄eit me. ¶ Tertio ip̄e lingue apparuerũt sedēdo ad significãdũ ꝙ p̄sidētib⁹ necessarius erat. Presidentibus quoq꞉ ⁊ iudicibus necessarius est q꞉ confert auctoritatem ad peccatum dimittēdũ Joan.zo. Accipite spũ꞉ sctm̃ quoꝝ remiseritꝭ peccata ⁊c̄ Sapiētiã ad iudicãdũ. Esa. iz. Ponã spm̃ meũ sup eũ: iudiciũ gētib⁹ ꝓferet. Mãsuetudinē ad supportãdũ. Numeri.ii. Dabo eis de spũ q ĩ te ē: vt supportent on⁹ ppl'i tecum. Spũs moysi erat spũs mãsuetudĩs: vt p꞉ numeri iz. Erat moyses mãsuetissim⁹ ⁊c̄. Ornatũ scitatis ad iformandũ. Job.z6. Spũs dñi ornauit celos. Circa sextũ ĩ quo .s. missus ē: notãdũ ꝙ missus ē ĩ discipulos q fuerũt receptacl'a mũda ⁊ habilia ad susceptionē spũs sci: pp septē que fuerũt ĩ eis. Ipi .n. p̄io fuerũt aĩo q̄eti: qd̄ notat̄ ĩ hoc qd̄ dr̄. Du꞉ cõplerēt̄ dies pētecostes.i. dies req̄etiõis. Illd̄.n. festũ erat ad req̄ē deputatũ. Esa.66. Sup quem req̄escet spũs me⁹ nisi sup humilē ⁊c̄.z° dilectiõe vniti qd̄ notat̄ in hoc qd̄ dicit̄. Erant oēs pariter. Erat.n.eis cor vnum ⁊ aĩa vna. Sic̄.n. spũs hoĩs nõ viuificat mēbra corporis nisi vnita: sic nec spũs scũs mēbra spiritualia. Et sic̄ ignis lignoꝝ diuisione extiguit̄: sic spũs scũs ꝑ discordiã ĩ hoĩb⁹. Et ideo cãtat̄ de apostolis. Inuēit eos ꝯcordes caritate ⁊ illustrauit eos ĩundans diuinitas deitatꝭ. Tertio loco secreti: qd̄ notat̄ ĩ hoc qd̄ dicit̄. In eode꞉ loco .s. ĩ cenaculo. Osee.z. Ducã eã ĩ solitudie꞉: ⁊ loquar ad cor ei⁹. Quarto orõne assidui. Vñ ꝑmittit̄. Erãt ꝑseuerãtes vnanimit̄ ĩ orõne. Vñ cantamus de eis. Orãtib⁹ apl'is deũ venisse: ꝙ eni꞉ oĩo nec̄ia sit ad susceptõe꞉ spũs sci oñdit̄. Sap̄.7. Inuocaui ⁊ venit spũs sapie. Itē Joãnis.14. Rogabo p̄re꞉ meũ: ⁊ aliũ para. da. vo. Quĩto humilitate ꝑditi: quod notat̄ ĩ hoc quod dicit̄ sedētes. ꝑs. Qui emittis fõtes ĩ cõuallibꝭ.idest gratiã spũs sci donat humilib⁹. Et sup quē req̄escit spũs me⁹ ⁊c̄ Sexto pace cõiuncti qd̄ notat̄ ĩ hoc ꝙ erant ĩ hierusalē que ĩterp̄tat̄ visio pacis. Qd̄ autem ad recipiēdũ spiritum sanctũ pax necessaria sit: ostendit dñs Joannis.zo. cum primo pacem obtulit dices Pax vobis. Deinde statim insufflauit: ⁊ dixit. accipte spm̃ scm̃. Septĩo ĩ cõtēplatione erecti: qd̄ notat̄ ĩ hoc ꝙ spm̃ scm̃ receperãt in supiori cenaculo vñ dicit glosa ibidē. Qui spm̃ scm̃ desiderat: carnis domicilium transcendens mentis contemplatione calcat. ¶ Circa septimum propter quid scilicet missus est notandum ꝙ missus est propter sex causas q̃ notantur in hac auctoritate. Paraclitus autem spiritus sanctus. ⁊c̄ Primo ad consolandum mestos: qd̄ notatur cum dicitur. paraclitus: qd̄ idem est qd̄ consolator. Esa.61. Spiritus domini super me euangelizare pauperibus misit me ⁊ sequitur. Vt ponerē consolationem lugentibus syon. Gregori⁹. Cõsolator spiritus dicitur qui de peccati ꝑpetratione merentibus dum spem venie p̄parat ab afflictiõe tristitie mentē leuat.z°. ad viuificandũ mortuos: ꝙ notat̄ cũ dicit̄ spirit⁹. q꞉ spiritus scũs ē q viuificat. Ezech.37. Ossa arida audite verbũ domini. ⁊c̄. Ecce ego ĩmittã ĩ vos spiritũ ⁊ viuetis.3° ad sanctificandũ imundos: ꝙ notatur cũ dicit̄ scũs. Sicut.n. dicit̄ spirit⁹ qui viuificat ita scũs q꞉ sanctificat ⁊ mũdat. Vñ sanct⁹ idē est qd̄ mũdus. psal'. Fluminis ĩpetus.i. inundans ⁊ abundans gratia spiritus sancti letificat ciuitatem dei.i. ecclesiam dei. Et ꝑ istud flumen sanctificat tabernaculum suum altissimus.4°. ad confortandũ amorem inter discordes ⁊ odiosos: qd̄ notatur cũ dicitur pater. Pater.n. dicitur eo ꝙ naturalit̄ diligit nos. Joãnis.i3. Ipse eni pater amat vos. Si pater ⁊ nos filij eius ⁊ fratres adinuicem ⁊ iter fratres perfecta amicitia ꝑseuerat.5° ad saluandũ iustos. qd̄ notatur in eo ꝙ dicitur. in nomine meo: qd̄ est iesus. ⁊ salus interpretatur. In nomine igit̄ iesu.i. salutis pater misit spiritũ vt ostēderet ꝙ ad saluãdas gentes venit.6°. ad docendũ ignaros: qd̄ notatur in eo ꝙ dicitur. Ille vos docebit oĩa. ¶ Circa octauum notãdum ꝙ datur sine missus ē in primitiua ecclesia per orationē. Vñ orantibus apostolis. ⁊c̄. Et luce.3. Orante iesu descendit spiritus sanctus. ⁊c̄.z°. per verbi dei deuotam ⁊ attentam auditionem. act.10. Adhuc loquente petro verba hec. ⁊c̄.3°. per assiduam opationez qd̄ notatur ĩ manuũ ĩpositione. act.7. Tunc imponebant manus super illos. ⁊c̄. Vel ĩpositio manuũ significat absolutionē que fit ĩ ꝯfessionib⁹.

¶ De nomine.

Gordianus a geos ꝙ ē dogma siue dom⁹ ⁊ dian ꝙ ē clarum quasi clara domus in qua habitabat deus. Sicut aũt dicit augustin⁹ ĩ libro de ciuitate dei. Bona dom⁹ ē parib⁹ mēbris disposita ampla ⁊ lucida. Sic iste scũs fuit parit̄ dispositus ꝑ concordie imitationē. Ampl⁹ ꝑ charitatē. lucid⁹ ꝑ v̄itatē. Epimach⁹ ab epi ꝙ ē supra: ⁊ machos ꝙ ē pugna. q̄si pro supernis pugnans.

¶ De sancto Gordiano.

Gordianus vicari⁹ Juliani imperatoris cũ quendam christianũ nomie ianuarium ad sacrificandũ cõpelleret: ad ꝑdicationē ip̄ius ianuarij ad fidē cũ vxore sua noie Marina ⁊ 53. viris ꝯuersus ē. Quod audiēs Julian⁹ iussit Januariũ ĩ exiliũ mitti: Gordianum v̄o si sacrificare nollet capite truncari. Decollat⁹ ē igit̄ btũs Gordian⁹: ⁊ corp⁹ eius ad canes ꝑ octo dies ꝓiectum est. S꞉ cũ omnino remãsisset intactũ: tandem a familia sua rapitur ⁊ cũ beato epimacho quem dudum predictus Julianus occidi fecerat: nõ longe ab vrbe miliario fere vno circa annum dñi trecentesimum sexagesimum sepelitur. ¶ De nomine.

56

Ereꝰ iterpretat̃ lucis cõsiliũ. Vel Nereꝰ
n a nereth qd̃ ẽ lucerna: ⁊ vs festinãs. Vel
nereꝰ q̃si ne. i. nequaq̃ reus. Fuit er-
go cõciliũ lucis ĩ v̇ginitat̃ p̃dicatiõe. Lu
cerna ĩ honesta cõuersatiõe: Festinãs ĩ zeli feruor̃
Nereꝰ. i. nequaq̃ reus ĩ cõsciẽtie puritate. Ar-
chilleꝰ ab archi qd̃ ẽ frater meꝰ: ⁊ lesa qd̃ ẽ salꝰ q̃si
fratrũ salus. Hoꝝ passiones euthices victorinus:
⁊ maro serui xp̄i scripserũt.

¶ De sancto Nereo: ⁊ archilleo.

n **Ereus** ⁊ archilleꝰ eunuchi cubicu larij Domicille neptis do- mitiani ĩpatoris fuerũt quos beatꝰ Pe trus apl's baptizauit cũ ergo p̃dicta domicil'a Au reliano filio cõsulis nupta eẽt: ⁊ gẽmis ⁊ purpure is vestibꝰ tegeret̃. Nureus ⁊ archilleꝰ fidẽ ei p̃di cauerũt: ⁊ v̇ginitatẽ multiplicit̃ cõmẽdauerũt ostẽ dẽtes v̇ginitatẽ deo esse ꝓximã: ãgelis germanaꝫ hoibꝰ ĩnatã: vxorẽ viro subijci: pugnis ⁊ calcibus cedi: deformes partꝰ sepiꝰ ꝓcreari. Rursꝰ q̃ vix mr̃is pia monita sustinebat oportere grãdia cõui tia pati mariti. Illa ãt iter cetera dixit. Scio p̃rez meũ fuisse zelotipũ ⁊ matrẽ meã plurima cõuitia ab eo passã eẽ: nũqd vir meꝰ talis futurꝰ ẽ: cui illi Quoniam q̃ꝫdiu sunt sponsi videntur esse benigni: sed mariti effecti crudeliter dominantur: ⁊ ali- quando ancillas p̃ferunt dominabus. Omnis ãt scitas amissa p penitẽtiã reuocari põt: sola v̇gini- tas ad suũ statũ reuocari nõ põt. Reatꝰ. n. p peni- tẽtiã expelli põt: v̇ginitas reuocari nõ põt. Tũc fla uia domicilla credidit: ⁊ v̇ginitatẽ vouit: ⁊ a sãcto Clemẽte velata ẽ. Qd̃ sp̃osꝰ eius audiẽs licentia a Domitiano ĩpetrata v̇gieꝫ cũ scis nereo ⁊ Archi leo ĩ põtianã ĩsulã relegauit: putãs se p hoc posse v̇ginis ꝓpositũ ĩmutare. Post aliqd̃ tp̃s cũ ip̃e ad ĩsulã prexisset: ⁊ mltis muneribꝰ scõs vt v̇gini sua derẽt ĩduceret: huiusmõi penitꝰ respuẽtes magis eã ĩ dño cõfortabãt. Quapp cũ ad sacrificia cõpel lerẽt̃ ⁊ dicerẽt se a btõ petro apl'o baptizatos nul- la rõne posse idolis ĩmolare capite cesi sunt circa ãnũ dñi. 80. quoꝝ cõpora iuxta sepl'chꝝ Petronille posita sũt. Alios ẽt. s. victorinũ: euticeꝫ: ⁊ maronẽ: qbꝰ domicilla adherebat tãq̃ꝫ suos tota die ĩ suis p̃dijs laborare faciebat. Et vespe cãtabrũ ad mã ducãdũ eis dabat. Tãdẽ Euticẽ cedi iussit quous- qꝫ sp̃m exalaret. Victorinũ v̇o ĩ aqs fetẽtibꝰ suffo cari. Maronẽ v̇o saxo ĩgẽti opprimi iussit. Cũ ãt ĩmanissimã petrã: quã vix septuagĩta viri mouer̃ poterãt sup eũ iactassent: ip̃e p̃dictũ lapidẽ ĩ hũe- ros suos accepit ⁊ q̃si leues paleas ad duo milia- ria portauit. Et cũ plurimi credidissẽt ꝯsularis eũ occidi fec̃. Post hoc aurelianꝰ Domicillã de exi- lio reduxit: ⁊ duas v̇gines Eufrosinã ⁊ Theodo- rã collactaneas eiꝰ vt ei suaderẽt misit: q̃s tñ do- micilla ad fidẽ cõuertit. Tũc aurelianꝰ cũ sp̃õsis p̃ dictaꝝ puellaꝝ ⁊ tribꝰ ioculatoribꝰ ad domicillam venit vt eiꝰ nuptias celebraret: ⁊ ip̃aꝫ saltẽ violẽt̃ opp̃meret. Sꝫ cũ domicilla p̃dictos scõs iuuenes cõuertissꝫ. Aurelianꝰ Domicillã ĩ thalamũ intro- duxit: ⁊ ibidẽ mimos canere fec̃: ⁊ ceteros secũ sal tare iussit: volẽs eã postmodũ violare. Sꝫ cũ defi cerẽt mimi ĩ canẽdo: ⁊ ceteri ĩ saltãdo: ip̃e tñ p du- os dies ñ cessauit: quousqꝫ ĩ saltãdo deficiẽs expi- rauit. Euxuriꝰ v̇o frat̃ eiꝰ ĩpetrata licẽtia oẽs qui crediderãt iterfec̃ ⁊ cubiculo vbi p̃dicte v̇gies mo rabãt̃ ignẽ supposuit: que orãtes sp̃m emiserunt. Quaꝝ corpora scũs cesariꝰ mane illesa repiens se peliuit.

¶ De nomine:

p Ancratius a pan qd̃ ẽ totũ ⁊ gratꝰ quod ẽ citiꝰ: q̃si totꝰ cito gratꝰ: qa ĩ sua pueritia Vel sic dr̃ ĩ glosario: pãcras dicit̃ rapina pãcratiꝰ flagellis subiectꝰ: pãcrus lapis varie co- loratꝰ: ipse. n. rapuit p̃dã captiuoꝝ: siue subiectus flagellis tormẽtoꝝ: coloratꝰ varietate virtutum.

¶ De sancto pancratio martyre.

p **Ancratius** nobilis ortꝰ parẽti bꝰ dũ apd̃ phrygiã ⁊ patre ⁊ matre orbatꝰ eẽt sub cura dio- nysij patrui sui relictꝰ ẽ. Ambo ergo romã vbi lar gũ habebãt patrimoniũ redierunt. In quoꝝ vico Corneliꝰ papa cũ fidelibꝰ latitabat. A quo qdem Cornelio cũ p̃dictꝰ dionysiꝰ ⁊ pãcratiꝰ fidẽ xp̄i re cepissẽt: tãdẽ dionysiꝰ ĩ pace morit̃: ⁊ pãcratius ca pit̃: ⁊ cesari p̃sentat̃. Erat ãt pãcratius q̃si ãnoꝝ. 14. cui dixit Dioclitianus cesar. Infãtule suadeo tibi ne mala mõte moriaris: qꝛ cũ puer sis facile d- ciperis: ⁊ qꝛ nobilis cõprobaris ⁊ carissimi mei fili us extitisti rogo te vt recedas ab hac vesania: vt velut filiũ meũ te habeã. cui pãcratius. Et si puer sũ corpore: cor tñ gero senile: ⁊ v̇tute dñi nr̃i Iesu xp̄i terror vester tãtũ apud nos ẽ quãtũ hec pictu ra quã cernimꝰ. Dij autẽ tui quos me hortaris co lere deceptores ⁊ germanoꝝ stupratores fuerũt: q etiã nec parẽtibꝰ pepcerũt: q si hodie suos tuos tales cognosceres ꝓtinꝰ occidi iuberes. Tales de- os miror quomõ colere nõ erubescis. Augustꝰ igit̃ putãs se a puero victũ iussit eũ ĩ via aureliana de collari. Circa ãnũ dñi. z87. Cuius cõpꝰ Octauilla senatrix diligẽt̃ sepeliuit. Ad eius sepulchꝝ vt ait Gre. turoñ. si qs falsũ iurare voluerit ãteq̃ꝫ ad cho rũ cãcelli pueniat aut stati a demõe captꝰ ĩsaniuit aut cadẽs in pauimẽtũ ꝓtinꝰ vitã p̃didit. Lis non modica iter duos erat: ⁊ iudex reũ minime ignora bat. zelo igit̃ iustitie iudex ductꝰ ãbos ad altar̃ sci Petri deduxit: ⁊ ibidẽ reũ ĩnocẽtiã suã: quã p̃tẽde bat iuramẽto expiar̃ coegit: rogãs apl'm vt aliquo ĩdicio v̇itateꝫ ꝓdẽt. Cũ aũt ille iurassꝫ: ⁊ nihil mali passus fuissꝫ: iudex eius malitie cõsciꝰ zelo accẽsus iustitie exclamauit. Senior iste petrus aut nimis misericors ẽ: aut minori defert. Eamꝰ ad pãcratiũ iuuenẽ ⁊ ab eo regramꝰ. Cũ ergo venissẽt: ⁊ sup tumulũ reus falsũ iurare p̃sũpsissẽt: manũ ide tra- here nõ potuit: ⁊ ibidẽ postmõꝫ expirauit. vñ vsqꝫ hodie a plerisqꝫ obseruat̃: vt sup reliqas beati pã cratij pro arduis iuramentum fiat.

d **Icto** de festiuitatibus q̃ occurrũt in ter tẽpus recõciliatiõis qd̃ tp̃s rep̃sentat eccl'ia a pasca vsqꝫ ad octauã pẽthe. Segtur vider̃ de festiuitatibꝰ q̃ eueniũt ĩfra tp̃s peregrinationis: qd̃ tp̃s rep̃sentat

ecclesia ab octaua pẽthecostes vsq; ad aduẽtum. Principiũ aũt huius tẽporis nõ semꝑ hic incipit: sed iuxta paschalẽ terminũ variatur.

Ⲥ De nomine sancti Vrbani.

v Vrbanꝰ ab vrbanitate dictꝰ. vel vrbanꝰ ab vr qđ est lumen vel ignis: ⁊ banal rñsio. Fuit enĩ lumen ꝑ ꝯuersationẽ honestã. Ignis ꝑ charitatẽ succẽsã. Rñsio ꝑ doctrinaꝫ. Fuit lumẽ siue lux: q: lux ẽ in aspectu amabilis: in absentia ĩmaterialis: in situ celestis: ĩ actu ꝓutilis. Sic iste scũs fuit amabilis in cõuersatiõe: ĩmaterialis in mũdi despectione: celestis in cõtẽplatione: vtilis in ꝑdicatiõe.

Ⲥ De sancto vrbano.

v VRbanus Calixto pape successit. Cuiꝰ tẽpore cum fuisset maxima ꝑsecutio ĩ xpianos: tãdẽ alexander cuiꝰ mater noĩe Amea xpiana erat: quã Origenes cõuerterat: ĩperiũ sũpsit. Ipsa igiẗ filiũ precibꝰ matnis induxit: vt a ꝑsecutiõe christianoꝝ cessaret. Verũtamẽ almachiꝰ vrbis ꝓfectus: qui beatã ceciliã decollauerat: in christianos crudeliter seuiebat. sanctũ igiẗ vrbanũ diligẽter inquiri fecit: ⁊ in quodã antro ꝓcurãte Carpasio quondã mĩstro: cũ tribꝰ presbyteris ⁊ tribꝰ diaconibꝰ repertũ in carcerẽ mitti iussit. Post hoc corã seipsũ adduci ꝓcepit: ⁊ ꝙ qnq; millia hominũ cũ sacrilega cecilia illustribꝰ viris tiburtio ⁊ valeriano seduxerat eidẽ obiecit: et thesauros cecilie reqsiuit. cui vrbanꝰ. Ut video plus te ad seuiẽdũ ĩ sanctos ducit cupiditas: q̃ʒ cultꝰ deoꝝ. Thesaurꝰ cecilie ꝑ manus pauperũ celos cõscẽdit. Cũ igiẗ sãctũ vrbanũ cũ socijs plũbatis cederẽt: ⁊ ipse nomẽ dñi helion inuocaret: subridẽs ꝓfectꝰ ait. Sapiẽs vult iste senex videri: et ideo nũc ignota loquiẗ. Cũ aũt superari nõ possent: iterũ ĩ carcerẽ recluduntẗ: vbi tres tribunos ad se veniẽtes cũ custode carceris Anolino sãctus vrbanꝰ baptizauit. Audito igiẗ ꝙ anolinꝰ xpianꝰ factꝰ esset: ꝓfecto sistitur: ⁊ sacrificare renuẽs decollaẗ. Sãctus aũt vrbanꝰ cũ socijs ad simulachrũ duciẗ: ⁊ thura ĩponere vrgeẗ. Tũc orãte vrbano simulachrũ cecidit: ⁊ vigĩtiduos sacerdotes qui ignẽ mĩstrabãt occidit. Tũc grauissime laniantẗ. ⁊ post hoc ad sacrificãdũ duciuntẗ. Qui ĩ ipʒ idolũ expuẽtes frõtes cruce munierũt: et inuicem dato pacis osculo capitalẽ sentẽtiã acceperũt: sub Alexãdro qui cepit circa annũ dñi. ccxx. Sed stati carpasius a demone arripiẗ: ⁊ deos suos blasphemans ⁊ christianos inuitus magnificãs a demone suffocaẗ. Qđ eius vxor ĩ armenia vidẽs: cum filia sua lucina et tota familia a sãcto fortunato presbytero baptisma suscepit: ⁊ post hoc sanctoꝝ corpora honorifice sepelinit.

Ⲥ De scã Petronilla.

p PEtronilla cuiꝰ vitã sanctꝰ marcellus scripsit: fuit filia scĩ petri apostoli. Que cũ nimis speciosa esset: ⁊ ex volũtate pr̃is febribꝰ laboraret: discũbẽtibꝰ apud eũ discipulis: dixit ad eũ Titus. Cũ oẽs a te sanẽtur ĩfirmi: cur petronillã iacere ꝑmittis? Cui petrꝰ. Q: sic ei expedit. Veruntamẽ ne puteẗ ĩpossibilitas sanitatꝭ eiꝰ meis ꝯmonibus excusari. Ait aũt ad illã. Surge petronilla velociꝰ: ⁊ ministra nobis. Que stati sanata surrexit: ⁊ eis ministrauit. Cõpleto aũt misterio, dixit petrꝰ. Petronilla redi ad lectũ tuũ. q̃ stati rediit: ⁊ vt prius febribꝰ laborare cepit. At vbi ĩ dei amore cepit esse ꝑfecta eã ꝑfecte sanauit. Comes igiẗ Flaccus ad eã venit: vt ipsã ꝓpẗ eiꝰ pulchritudinẽ acciperet ĩ vxorẽ. cui illa rñdit. Si me ĩ vxorẽ habere desideras iube ad me ṽgĩes venire: q̃ me vsq; ad domũ tuã debeãt sociare: quas cũ ille pararet: petronilla ieiunijs ⁊ orõnibꝰ ĩsistẽ cepit: ⁊ corpꝰ dñi suscipiẽs: ac ĩ lecto se r̃clinãs post triduũ ad dñʒ migrauit. Flaccꝰ igr̃ delusũ se vidẽs: ad Felicolã sociam petronille se ꝯuertit: ⁊ vt aut sibi nubẽt: aut idolis ĩmolaret ꝓcepit. qđ cũ illa vtrũq; renuẽt ꝓfectꝰ septẽ diebꝰ sine cibo ⁊ potu ĩ carcẽ eã cẽ fec: ac postmodũ ĩ eculeo tortã occidit: ac eiꝰ corpꝰ ĩ cloacã ꝓiecit: qđ tñ scũs Nicodemꝰ eleuans sepeliuit. vñ a flacco comite nicodemꝰ accersiẗ: ⁊ sacrificare renuens plũbatꝭ cediẗ: ⁊ ĩ tiberĩ eiꝰ corpꝰ ꝓijciẗ: sʒ a iusto eiꝰ clerico leuaẗ: ⁊ honorifice sepelitur.

Ⲥ De scõ Petro exorcista.

p PEtrus exorcista dũ ab Arthemio ĩ carcẽ detinereẗ: ⁊ ꝓdicti arthemij filia a demone vexareẗ: ⁊ ob hoc a pr̃e sepiꝰ plãgereẗ: dixit ei petrꝰ ꝙ si ĩ xpʒ credẽt stati filia eiꝰ sanitatẽ reciperet. cui arthemiꝰ. Miror q̃ rõne dñs tuꝰ filiã meã libare potiẗ: q te tãta patientẽ ꝓ eo libare nõ valet. Cui petrꝰ. Potẽs ẽ qdẽ deꝰ meꝰ eripe me: sʒ vult vt ꝑ passionẽ trãsitoriã ꝑuẽiamꝰ ad glorĩã sempitnã. cui arthemiꝰ. Si me cathenas sup te dupplicãte deꝰ tuꝰ te libauerit: ⁊ filiã meã sanauerit: ꝓtinꝰ ĩ xpʒ credã. Qđ cũ factuʒ fuisset: scũs petrꝰ cãdidis vestibꝰ idutus et tenẽs signũ crucꝭ eidẽ appuit: ⁊ ille eiꝰ se pedibꝰ ꝓstrauit: ⁊ filia eiꝰ sanata ipse cũ tota domo sua baptisma suscepit: ꝑmisitq; alijs ĩcarceratꝭ ꝙ exirẽt liberi qcũq; vellẽt fieri xpiani: multꝭq; alijs credẽtibꝰ a btõ marcellino ꝓsbyto baptizanẗ. Qđ audiẽs ꝓfectus oẽs ĩcarceratos ad se adduci ꝓcepit. Quos arthemiꝰ ꝯuocãs ⁊ manꝰ eoꝝ deosculãs dixit: vt siqs vellet vẽire ad martyriũ vẽiret ĩtrepidꝰ: qđ siqs nollet abiret illesus. Cõpto ãt iudex ꝙ marcellinus ⁊ petrꝰ eos baptizassẽt: ipos accersiuit: ⁊ eos sepatĩ ĩ carcẽ reclusit. Marcellinꝰ qdẽ nudꝰ sup vitrũ fractũ ꝯsterniẗ: ⁊ ei lumẽ et aq̃ negaẗ. Petrꝰ ṽo ĩ alio carcẽ altissimo ⁊ artissimo cippo ꝯstrigiẗ. Angelus ãt dñi marcellinũ ĩtuẽs ⁊ soluẽs ipʒ cũ petro in domo arthemij restituit: ⁊ vt septẽ diebꝰ ppl'ʒ ꝯfortarẽt: ⁊ postea se iudici ꝑñtarẽt ꝓcepit. Cũ g° ꝓdictꝰ iudex eos ĩ carcẽ nõ ĩueisset: accersituʒ arthemiũ ⁊ sacrificare nolentẽ: fra cum vxore suo viuos obrui iussit. Qđ scĩ marcellinꝰ ⁊ petrꝰ audientes illuc venerũt: ⁊ ĩ illa cripta scũs marcellinꝰ xpianis se ꝓtegẽtibꝰ missã celebrauit. Dixerũtq; scĩ ad ĩcredulos. Ecce arthemiũ potuissemꝰ liberare ⁊ nos abscõdẽ sʒ neutrũ volumꝰ facẽ. Tũc irati gẽtiles arthemiuʒ gladio necauerũt. Matrẽ ṽo cũ filia lapidibꝰ obruerũt. Marcellinũ ãt ⁊ petrũ ad siluã nigrã q̃ nunc cãdida ꝓpẗ eoꝝ martyriũ vocaẗ: decollarunt tpe

h

diocletiani: q cepit anno dñi. 287. quoꝝ aīas vesti bus splēdidis et gēmis idutas ab āgelis i celū deferri spiculato: noīe Dorotheꝰ vidit: vñ et xp̄ianꝰ effectꝰ ē: postmodū i pace qeuit. ¶ De noīe.

p Rimus q̄si sūmꝰ et magnꝰ. Felicianꝰ q̄si felix anꝰ .i. felix senex. Ille .n. dicit̄ sūmꝰ siue magnꝰ dcitate: ꝓ martyrij ꝑpessionē. ꝑtāte: ꝓ miraculoꝝ opationē. scitate ꝓ vite ꝑfectionē. felicitate: ꝓ gloriosā fruitionē. Iste aūt dr̄ senex nō tm̄ ꝓpter tp̄is antiq̄tatē: s₃ ēt ꝓ reuerētē dignitatē: ꝓ sapiētie maturitatē: ⁊ ꝓ moꝝ grauitatē. ¶ De. s. Primo ⁊ Feliciano.

p Rimus et Felicianꝰ apud dioclecianū et maximianū a tēploꝝ pōtificibꝰ accusant̄: ꝙ nisi eos sacrificare fecerit: nulla a dijs bn̄ficia obtinē valebāt. Iussu igr̄ ipatoꝝ in carcē recludunt̄: s₃ ab āgelo soluti postmodū iterū ipatoribꝰ p̄ntant̄. Qui cū₃ i fide firmi ꝑsisterēt crudelit̄ laniati abiuicē separātur. Dicitq₃ p̄ses feliciano vt sue senectuti cōsulēt: ⁊ dijs imolaret. Cui felicianꝰ. Ecce iā octuagita ānos habeo: et trigita āni sūt ex quo vitatem agnoui: ⁊ elegi deo viuē: q me pōt de tuis manibꝰ liberare. Tūc iussit p̄ses cū ligari ⁊ clauos in manibus ⁊ pedibꝰ affigi: eiq₃ dixit. Tādiu sic ers: donec nobis ꝯsenserꝭ. Qui dū leto vultu ꝑsisteret: cū ibidē torq̄ri iussit: ⁊ nihil penitꝰ mīstrari. Post hoc sāctū p̄mū addaci fecit: eiq₃ dixit. Ecce frater tuꝰ imperatoꝝ decretꝭ cōsensit: ⁊ ob hoc magnꝰ i palatio venerat̄: tu gͦ sil̄r age. cui ille. L₃ diaboli filiꝰ sis: veꝝ tn̄ i ꝑte dixisti: q2 frat̄ meꝰ ipatorꝭ celestis decreto ꝯsensit. Tūc iratꝰ p̄ses iussit facibꝰ latera eiꝰ icēdi: ⁊ plūbū buliēs i os eiꝰ infūdi cernente feliciano: vt sic t̄reri posset. Ipē āt plūbū tāq₃ aquā frigidā suauit̄ bibit. Tūc p̄ses iratꝰ duos leōes ad eos mitti p̄cepit. Qui stati ad pedes coꝝ se ꝓiecerūt: ⁊ tanq₃ agni māsueti corā eis steterunt. Rursus vrsos crudeles dimittit: ⁊ cū leōibꝰ māsuescūt. Aderāt ad hoc spectaculū plusq₃ duodeci milia viroꝝ de qbꝰ q̄ngēti viri in dn̄o crediderūt. Preses aūt scōs fecit decollari: ⁊ eoꝝ corpa canibꝰ et auibꝰ ꝓijci: sed tamē ab eis illesa a xp̄ianis honorifice sunt sepulta. Passi sūt āt circa ānū dn̄i ducētesimū octuagesimū septimū. ¶ De nomine.

b Arnabas iterp̄tat̄ filiꝰ veniētis: vel filiꝰ ꝯsolatiōis: aut filiꝰ ꝓphete: aut filiꝰ ꝯcludēs. Quatuor vicibꝰ pōit̄ filiꝰ: ꝓpter q̄tuor modos filiatiōis ipsius. Dr̄ eni filiꝰ in scriptura rōne gn̄atiōis: eruditiōis imitationis: et adoptionis. Fuit eni a xp̄o regn̄atꝰ ꝑ baptismū₃: eruditꝰ ꝑ euāgeliū: ⁊ ipsū imitatꝰ ꝑ martyriū: et ab ip̄o adoptatꝰ ꝑ celeste p̄miū. Et hoc quantū ad se. Quātū v̍o ad alios fuit adueniēs: ꝯsolans: ꝓphetās: ⁊ cōcludēs. Adueniēs discurrēdo ⁊ p̄dicando vbiq₃: qd̄ p₃: q2 fuit sociꝰ pauli. Cōsolās paupes ⁊ desolatos. paupes qbꝰ elȳnā detulit. desolatos qbus ex ꝑte apostoloꝝ epistolā destinauit. Prophetās: q2 ꝓphetie spū claruit. Cōcludēs q2 magnam mł̄titudinē i fide ꝯclusit ⁊ adūauit sic̄ p₃ cū missus fuit i antihiochiā. De his q̄tuor actuū .ii. Erat vir idest viril̄ quātū ad p̄mū: bonꝰ quātū ad 2ᵐ. plenꝰ spū scō q₃tū ad 3ᵐ: ⁊ fidel̄ q₃tū ad 4ᵐ. Eiꝰ passionē ꝯpilauit Ioānes q ⁊ marcꝰ eiꝰ ꝯsobrinꝰ ⁊ maxie a visiōe ipsiꝰ Ioā. vsq₃ fere i finē: quā beda d̍ greco i latinū credit̄ trāstulisse. ¶ De scō Barnabā.

b Arnabas leuites cypriꝰ gn̄e vnꝰ d̍ .72. discipul̄ ab histō actuū i multꝭ extollit̄ ⁊ laudat̄. Fuit nāq₃ optie īformatꝰ et ordinatꝰ: ⁊ hoc q₃tū ad se: ⁊ q₃tū ad deū: ⁊ q₃tū ad ꝓximū. Quātū ad se ordinatꝰ extitit f₃ tres vires. s. rōnabilē: ꝯcupiscibilē ⁊ irascibilē. Habuit nāq₃ rōnabilē illustratā lumie cognitiōis. vñ dr̄ actuū .13. Erāt āt i ecclesia q̄ erat ātiochie ꝓphete ⁊ doctores i qbꝰ erat barnabas ⁊ simō ⁊c̄. Scd̄o habuit ꝯcupiscibilē purgatā a puluere mūdane affectiōis. Vn̄ dr̄ actuū .4. ꝙ ioseph q cognomiatꝰ ē barnabas cū hr̄et agrū vēdidit illū ⁊ attulit p̄ciū ⁊ posuit ad pedes apostoloꝝ. Vbi dicē glo. Destituēdū ꝓbat: qd̄ tāgē deuitat: ⁊ docet calcādū eē auꝝ qd̄ subdit gressibus apostoloꝝ. Tertio habuit irascibilē roboratā magnitudine ꝓbitatis. ⁊ hoc vel virilit̄ aggrediēdo ardua: vl̄ ꝑseuerāter agēdo fortia: vl̄ ꝯstāter sustinēdo aduersa. Virilit̄ aggrediēdo ardua: sic̄ p₃ i hoc ꝙ illā maximā āthiochiā ad ꝯuertēdū accepit. sic̄ et p₃ actuū .9. q2 cū₃ post ꝯuersionē paulus hierl̄ymā vēisset: ⁊ discipul̄ se iūgē vellet: ⁊ oēs eū tāq₃ lupū agni fugerēt: barnabas ip̄₃ audact̄ app̄hēdit ⁊ ad ap̄los duxit. Perseuerāter operādo fortia: q2 corpꝰ suū macerauit ⁊ ieiunijs afflixit. vñ dr̄ actuū .13. de barnaba ⁊ qbusdā alijs. Mīstrātibꝰ āt ill̄ dn̄o ⁊ ieiunātibꝰ ⁊c̄. Cōstant̄ sufferēdo aduersa: sic̄ apostoli ꝑhibēt ei testimoniū dicētes. Cū carissimis nr̄is barnaba ⁊ paulo hoībꝰ q tradiderūt aīas suas ꝓ noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Scd̄o fuit ordinatꝰ q₃tū ad deū d̍ferēdo d̍i auctoritati: maiestati: ⁊ bonitati. Auctoritati: qd̄ p₃ ex hoc ꝙ officiū p̄dicatōis sibi nō vsurpauit: s₃ hoc ex auctē dei accipe voluit: sic̄ hr̄ actuū .13. Dixit spūs scūs. Segregate mihi barnabā ⁊ paulū i opꝰ ad qd̄ assūpsi eos. Scd̄o dei maiestati. Cū .n. sic̄ hr̄ actuū 14. maiestatē dinā sibi qdā vellēt attribuē: ⁊ ei tāq₃ d̍o hostias imolar̄ vocātes cū iouē tāq₃ p̄orē: ⁊ paulū mercuriū tāq₃ prudētē ⁊ eloq̄ntē: ꝯtinuo barnabas ⁊ paulꝰ ꝯscissis tunicꝭ clamauerīt. Viri qd facitꝭ: et nos mortales sumꝰ silēs vob: ānūciātes vob ab his vanis ꝯuerti ad deū viuū. 3ͦ d̍i bōitati. Nā sic̄ hr̄ actuū .15. Cū bōitatē gr̄e d̍i q̄ gratꝭ ⁊ nō ex lege sumꝰ saluati: qdā ꝯuersi de iudeis artar̄ ⁊ diminuē vellēt: asserētes hͦ sine circūcisiōe nequaq₃ sufficē. Paulꝰ ⁊ barnabas ꝯ eos virilit̄ r̄stiterīt: ⁊ solā bōitatē gr̄e d̍i sine lege sufficē ondērīt. Insup ⁊ q̄stiōe₃ ad ap̄los d̍tulerīt: ⁊ ꝯ illoꝝ errorē ap̄loꝝ ep̄las ipetrauerīt. 3ͦ fuit optie ordinatꝰ q₃tū ad ꝓximū: q2 gregē suū pauit v̍bo: bn̄ficio: ⁊ exēplo. v̍bo: q2 v̍bū d̍i sollicite euāgelizauit. vñ dr̄ actu. 15. paulꝰ ⁊ barnabas d̍morabant̄ āthiochie docētes ⁊ euāgelizantes cū alijs plibꝰ v̍bū dn̄i: hͦ ēt p₃ ꝑ illā maximā mł̄titudinē quā āthiochie ꝯuertit adeo vt ibi p̄mo discipli vocarent̄ xp̄iani. 2ͦ exemplo: q2 vita sua fuit oībꝰ speculū scitatꝭ ⁊ exēplar religiōis. Fuit eni i omni

ope virilis ⁊ religiosus ⁊ strēnuꝰ oīuꝫ moꝝ bonita-
te ꝯspicuꝰ: oī grā spūs scī plenꝰ: ⁊ oī virtute ⁊ fide
ꝑclarꝰ. De his ꝗtuoꝛ hr̄ actuū.ıȝ. Miserūt Bar.
ātiochiā: ⁊ seqͭ. hoꝛtabat oēs ꝓposito coꝛdis ꝑma
nere ī dn̄o: q2 erat vir bonus: plenꝰ spū.s. ⁊ fide.3°
bn̄ficio: ⁊ hoc duplr̄. Est.n. duplex bn̄ficiū siue elȳ
na.s. tp̄al: q̄ ꝯsistit ī necāriorꝝ submīstratōe: ⁊ spūal
q̄ ꝯsistit ī offēse dimissione. Primā hūit btūs barna
bas: qn̄ elꝰ ꝯnā fribꝰ q erāt hierlꝫ detulit. Nā sic dr̄
actuū.ıı. Cū fcā eēt fames maxima sub claudio ꝗm
ꝙ ꝓphetauerat Agabꝰ. discipuli ꝓut ꝗsqꝫ hēbat ꝑ
posuerūt ī ministeriū mittere hītātibꝰ ī iudea fribꝰ.
Qđ ⁊ fecerūt mittētes ad senioꝛes ꝑ manꝰ barnabe
⁊ pauli. Scđaꝫ habuit: q2 Joāni q cognominabat
marcꝰ offēsā dimisit. Cū.n. ꝑdictꝰ discipulus bar-
nabā ⁊ paulū reliqsset: redeūti tn̄ ⁊ penitēti barna-
bas īdulsit: ⁊ iterꝝ in discipulū resūpsit. Paulus aūt
ipꝫ iterꝝ assumere ī discipulū rēnuit: ⁊ iō iter eos se-
paratio fcā fuit. Vterqꝫ.n. ex pia cā ⁊ ītentōe fecit.
Nā ꝙ barnabas ipm̄ assūpsit hoc fec̄ ex dulcedine
mīe: ꝙ aūt Paulus ipꝫ assumere noluit: hoc fec̄ ex
feruoꝛis rectitudine. Nā sicut ibidē dicit glo. actuū
ıȝ. Qm̄ ī frōte faciei se cōstituēs nimis tepidus ste-
terat merito ipꝫ Paulus abiecit: ne illiꝰ ꝯtagione
vires alioꝝ corrūperent. Illa aūt sepatio nō est fcā
ex ꝯmotōe vitij: sꝫ ex īstictu spūs scī: vt.s. ab īuicē
sepāre nt̄: ⁊ plibꝰ p̄dicarēt sicut ⁊ postmodū fcm̄ ē.
Nā cū eēt barnabas ī Jconio ciuitate: p̄dcō ioāni
eiꝰ ꝯsobꝛino vir qdā splēdidus ī visu apparuit di-
cēs. Joānes ꝯstās esto: q2 āmodo non Joānes sed
Marcus.i. excelsus vocaberis. Qđ cū ille barna-
be rettulisset: rn̄dit ei. Caue diligenter ne cuiqꝫ qđ
vidisti reueles: nā ⁊ mihi silr̄ dn̄s hac nocte appa-
ruit dicēs. cōstās esto barnaba: q2 etnā p̄mia ꝑcipi-
es: eo ꝙ gētē tuā reliqsti: ⁊ aīaꝫ tuā ꝓ meo noīe tra
didisti. Cū ergo paulus ⁊ barnabas diu in antio-
chia p̄dicassent: angelus quoqꝫ dn̄i paulo apparuit
dicēs. Festina venire hierlꝫ: q2 qdā frēs aduētum
tuū p̄stolātur ibidē. cū ergo barnabas cyprū vellet
ꝑgere ⁊ parētes suos īuisere: paulus aūt hierlꝫ ꝓ-
perare vellet scō sic īstigante spū ab īuicē discesse-
rūt. Verꝝ cū paulus barnabe qđ sibi dixerat ange-
lus de eo īdicasset: rn̄dit barnabas. Fiat voluntas
dn̄i. Nūc aūt cyprū vado: ⁊ ibidē vitā finiēs te am
pliꝰ nō videbo. Et cū flēs eiꝰ pedibꝰ se humilr̄ vo
lutaret: cōpatiens ei paulus dixit. Noli flere q2 sic
dn̄i ē volūtas. Nā ⁊ mihi dn̄s ī hac nocte apparuit
dicēs. ne ꝓhibeas barnabā ire cyprum: q2 multos
ibidē illuīabit ⁊ martyriū cōsūmabit. ꝑgēs igr̄ bar-
nabas cyprū cū ioāne euāgeliū scī matthei secum
detulit ⁊ sup īfirmos ponēs multos dei virtute sa-
nauit. Cū āt de cypro exisset īuenerūt elimā magū
quē paulus luīe oculoꝝ ad tp̄s p̄uauerat q eis resti
tit: ⁊ paulū ītrare ꝓhibuit. Die igit̄ qdā vidit bar-
nabas hoīes ⁊ mulieres nudas currētes: ⁊ sua festa
agētes vn̄ īdignatꝰ tēplo maledixit: ⁊ subito ps eiꝰ
corruēs mltos oppssit. Tandē salaminā deuenit: ⁊
ibidē ꝯ eū p̄dcūs magꝰ seditionē nō modicā excita
uit ꝯp̄hēdētes igr̄ iudei barnabā mlt̄s affcm̄ īiurijs
trahebāt ⁊ iudici ciuitatis puniēdū tradere festina
bāt. cōperto aūt ꝙ eusebiꝰ vir magnꝰ potēs de gn̄e
neronis illuc aduenisset timuerūt iudei ne ipm̄ de
manibꝰ eoꝝ eripet: ⁊ sic liberꝝ abire ꝑmitteret. Li-
gātes igit̄ funē ī collo eiꝰ ex̄ poꝛtā cum traxerūt: ⁊
ibidē cū ꝓtinꝰ cōbusserūt. Deniqꝫ nec sic ipij iudei
satiati eiꝰ ossa ī quodā vase plūbeo reclusērūt: ī ma
re eadē p̄cipitare volētes. Joā. aūt discipulus eius
cū duobꝰ alijs de nocte consurgens ea rapuit: ⁊ in
q̄dā cripta occulte sepeliuit. Que ibidē: vt ait Sig
bertꝰ vsqꝫ ad tp̄a zenonis imꝑatoꝛis ⁊ gelasij pape
⁊ vsqꝫ ad annū dn̄i.zoo. latuerūt. Sꝫ tūc ipso reue
lāte repta fuerūt. Bea. āt Doꝛotheꝰ sic ait. Barna
bas ī rōa xp̄ꝫ p̄mꝰ p̄dicauit ep̄s mediolanēsiū fcūs.

¶ De nomine.

u Jtus dr̄ a vita. Distiguit aūt Aug. ī li° de
ciui. dei. triplex genus vite.s. actuosū: qđ
ꝑtinet ad vitā actiuā: ociosum qđ ꝑtinet
ad ociū spūale vite cōtēplatiue: ⁊ ex vtroqꝫ cōpo-
sitū. Et istud triplex genꝰ vite fuit ī eo. Vel vitus
q̄si virtꝰ.i. virtuosus. Modestꝰ q̄si stās ī mō hoc ē
ī medio virtutꝫ. q2libꝫ.n. v̄tutē tāq̄ꝫ mediū circūstāt
duo vitia tāq̄ꝫ extrema. Nā extrema prudētie sūt
dolositas ⁊ fatuitas. Extrema tēperātie d̄sideriorꝝ
carnaliū adipletio ⁊ oīmoda sui afflictio. Extrema
foꝛtitudinis pusillanimitatꝫ ⁊ temeritas. Extrema
iusticie crudelitas ⁊ remissio. ¶ De scō vito.

u Jtus puer egregiꝰ et fidelis annoꝝ
ız. ī sicilia martyriū passus est
Hic a p2e crebꝛo verberat̄ ex eo ꝙ idola
cōtēnebat: nec ipsa adoꝛare volebat. Qđ
audiēs valerianꝰ p̄fcūs puerꝝ accersiuit: ⁊ sacrifica
re nolētē fustibꝰ cedi iussit. bꝛachia āt verberātiū ⁊
manꝰ p̄fci stati aruerūt: clamauitqꝫ p̄fcūs. Veh mi
hi q2 manū amisi. Cui vitꝰ. Accedāt dij tui ⁊ te sa-
nēt si pn̄t. Cui ille. Nūqd ⁊ tu facē vales hº? Cui
vitꝰ. Jn noīe dn̄i mei valeo. Statiqꝫ ꝓ eo oꝛauit ⁊
sanitatē ꝓ eo obtinuit. Dixitqꝫ p̄fcūs p2i. Coꝛripe
puerꝝ tuū ne male ꝑeat. Tē eū ī domū ducēs diuer
sis musicoꝝ gn̄ibꝰ ⁊ puellaꝝ lusibꝰ aliarūqꝫ delitiaꝝ
gn̄ibꝰ īmutare aīuꝫ pueri satagebat. Cū āt eū ī tha
lamū īclusisset: mirabil̄ odorꝫ fragrātia īde exijt: q̄
p2eꝫ ⁊ totā familiā nimio odoꝛe ꝑfudit. Aspiciēsqꝫ
pr̄ ꝑ ostiū vidit septē āgelos circa īfantē stātes. Di
xitqꝫ. Dij venerūt ī domū meā statiqꝫ cecatꝰ ē. Ad
cuiꝰ clamoꝛē tota cītas lucana ꝯmota ē: ita vt vale
rianꝰ accurreret: ⁊ qd sibi accidissꝫ īnterrogauit. Cui
ille. Deos vidi igneos ⁊ vlt̄ū eoꝝ ferre n̄ potui. Ad
tēplū igit̄ iouis d̄ucit̄ ⁊ ꝓ recuꝑatōe lu̅is tauꝝ cū
cōnibꝰ aureis pollicet̄. Sꝫ cū nihil ꝓficeret filiū ꝓ
sua sanatōe rogauit ⁊ lumē suis p̄cibus recuꝑauit.
Cū āt nec sic credēt: sꝫ potiꝰ filiū occidē cogitaret
āgelus dn̄i modesto pedagogo eiꝰ appuit. ⁊ vt na-
uiꝫ ꝯscēdēs puerꝝ ad aliā trā ducēt īpauit. Qđ cū fe
cissꝫ aqla eis cibū afferebat: ⁊ mlta ibidē mirabilia
faciebāt. Jnterea filiꝰ dioclitiani iꝑatoꝛis a demo-
ne arripit̄: ⁊ nisi Vitꝰ lucanꝰ veniat se nunq̄ꝫ exire
fatet̄. Vitus q̄rit̄: ⁊ īuētus ad imꝑatoꝛē ducit̄. Cui
dioclitianus. Puer puerꝝ meū sanare vales? Cui
ille. Nō ego sꝫ dn̄s: statimqꝫ sup eū manꝰ īposuit. ⁊
ꝓtinus ab eo demon aufugit. Et ait dioclitianus.

58

Puer ↄſule tibi ⁊ dijs ſacrifica: ne mala morte ite
reas: qđ cū ille recuſaret ⁊ ĩ carcerē cū modeſto miſ
ſus fuiſſet ſubito ferri moles q̃ eis erat ĩpoſita ceci-
dit: ⁊ carcer imēſo lumine coruſcauit. Qđ cū impa
tori nūciatū fuiſſet educt⁹ in clibanū ardētē mittit̃:
ſ; tñ illeſus egredit̃. Tūc leo terribilis ad eū deuo
rādū mittit̃: ſ; tñ ab eo fidei virtute placat̃. Tādē
ip̃e cū modeſto ⁊ creſcētia nutrice ſua q̃ ſemꝑ eū ſe
cuta fuerat ĩ eculeū ſuſpendi iubet̃: ſ; ſubito aer ꝑ-
turbat̃: t̃ra ↄcutit̃: tonitrua magiūt: idoloꝝ templa
corruūt: ⁊ multos occidūt. Impator aūt territus fu
giēs pugnis ſe percutiebat dicēs. Ueh mihi q2 ab
vno puero vict⁹ ſū. Illi aūt ab angelo ↄtinuo ſolu
ti iuxta qđdā flumē ſe inenerūt: ⁊ ibidē pauſātes ⁊
orātes aīas dño reddiderūt. Quoꝝ corꝑa ab aglis
cuſtodita florētia illuſtris matrona ſcō Uito reuclā
te reppit ⁊ ea accipiēs honorifice ſepeliuit. Paſſi
ſūt aūt ſub Diocletiano q cepit circa ānū dñi. 287.

De nomine.

q Uiric⁹ q̃rēs archū. Ul'a chiſil qđ ē fortitu
do ⁊ cus niger. vl'a grꝭ qđ ē haſta. Ul'a q
riles qꝫ dr̃ ſedile. Ip̃e. n. fuit arc⁹. i. curu⁹
ĩ ſui humiliatōe: fortꝭ ĩ tormētoꝝ ꝑpeſſione: niger ĩ
ſui dſpectōe: haſta ĩ inimici dbellatōe: dī ſedile ex
dei hitatōe. Nec. n. ĩ eo gr̃a ſuppleuit q̃ etas nega
uit. Julita iuuās vita q2 vita ſpūali vixit ⁊ ꝑ hāc ml'
tis ꝓfuit.

De ſcō q̃rico ⁊ iulita.

q Uiricus fuit fili⁹ Julite illuſtriſſi me mr̃one iconij. Que
ꝑſecutionē declinare volēs ĩ tharſū cili-
cie cū puero ſuo q̃rico q erat triū annoꝝ venit: ſed
tñ alexādro p̃ſidi pñtat̃ in vlnis ſuis pueꝝ geſtās.
Qđ due famule ſue videntes fugerūt ⁊ eā ꝓtinus
reliq̃rūt. Preſes igit̃ pueꝝ ĩ vlnis ſuſcepit: ⁊ mr̃ē
ſacrificare nolentē crudis neruis flagellari p̃cepit.
Puer aūt mr̃ē flagellari ↄſpiciēs amare flebat: ⁊
lamētabiles voces dabat. At p̃ſes pueꝝ q̃ricū ĩ vl
nas ⁊ ſuꝑ genua ponēs cū oſculis ⁊ alijs blāditijs
demulcebat: ĩfans aūt ad matrē reſpiciens p̃ſidis
oſcula abhorrebat: ⁊ caput cū ĩdignatōe auertens
vultū eius vngulis laniabat ⁊ matri ↄſonas voces
dabat quaſi diceret. ⁊ ego xp̃ianus ſum. Tādē diu
reluctās p̃ſidē ĩ ſcapulis momordit. Tūc p̃ſes ĩdi-
gnat⁹ dolore cruciat⁹ pueꝝ ab alto ꝑ gradus p̃cipi-
tauit: ita vt tribunali tenellū cerebꝝ adhereret. Ju
lita vero filium ad regnū p̃ceſſiſſe vidēs leta gr̃as
deo reddidit. Tūc iulita iuſſa eſt excoriari: ⁊ buliēti
pice ꝑfundi ⁊ demū capite trūcari. in quadā aūt le-
gēda inenit̃ qꝫ q̃ric⁹ tyrānū blādiētē eque vt minā
tē ꝑuipēdēs xp̃ianū ſe eē ↄfitebat̃. Scđm qdē tp̃s
eliguis ĩfātulus erat: ſ; ĩ eo loq̃bat̃ ſpūs ſcūs. Quē
cū p̃ſes ĩterrogaret qs eū docuiſſet ait. Tuā o p̃ſes
miror ĩſipiētiā: q meā tātillā cernēs etatulā nec dū
tp̃is circulo trimā ꝑcūctaris qs me diuinā docuerit
ſapiā. Qui cū cederet̃ clamabat: xp̃ian⁹ ſū: ⁊ quo-
tiēs hoc clamabat: totiēs vires ĩter tormenta reci-
piebat. Preſes aūt mr̃ē cū puero mēbratim ſcidi
fecit. ⁊ eoꝝ membra ne a xp̃ianis ſepelirent̃ diſꝑgi
mādauit. S; tamē ab angelo ſūt collecta ⁊ nocte a
xp̃ianis ſepulta. Hoꝝ corpora tp̃e conſtantini ma
gni: cū pax eccl'ie reddita eēt ab vna de āciliis que
adhuc ſuꝑerat reuelātur: ⁊ ĩ deuotōe magna ab oī
ppl'o hñtur. Paſſi ſūt āt circa annum dñi. 230. ſub
Alexādro ĩperatore.

De ſcā Marina.

Marina v̓go vnica erat pr̃i ſuo. Cū āt pr̃ qđdā monaſterium in
traſſet. mutauit habitū filie ſue vt nō fe-
mina ſ; maſculus videret̃ rogauitq; ab-
batē ⁊ frēs vt filiū ſuū vnicū reciꝑent. Qui ei⁹ p̃ci
bus annuētes ĩ monachū ē recept⁹: ⁊ fr̃ marin⁹ ab
oīb⁹ appellat⁹. Cepit aūt valde religioſe viuere:
⁊ valde obediēs eē. Cū aūt eēt. 27. ānoꝝ: ⁊ pr̃ eius
ſe morti appropinq̃re ſētiret: filiā ſuam vocauit: ⁊
ip̃ſā ĩ bono ꝓpoſito ↄfirmās p̃cepit ne aliq̃n alicui
reuelaret qꝫ mulier eēt. Ibat igit̃ frequēter cū plau
ſtro ⁊ bobus: ⁊ ligna monaſterio deferebat. Cōſue
uerat aūt hoſpitari ĩ domo cuiuſdā viri cuius filia
cū de quodā milite ↄcepiſſet ĩterrogata marinum
monachū ſe violaſſe aſſeruit. Interrogat⁹ aūt ma-
rinus cur tm̃ flagitiū ꝑpetraſſet ſe peccaſſe fatet̃ ⁊
veniā p̃cat̃. Statī de monaſterio eiect⁹ ad oſtium
monaſterij māſit: ⁊ tribus annis ibidē ꝑmanēs bu-
cella panis ſuſtētabat̃. Poſtmodū fili⁹ ablactatur:
⁊ abbati mittit̃ ⁊ marino educādus tradit̃: ⁊ cū eo
ibidē ꝑ duos annos cōmorat̃. Oīa aūt cū maxima
patiētia recipiebat ⁊ ĩ oīb⁹ gr̃as deo referebat. Tā
dē ei⁹ humilitatis ⁊ patiētie frēs miſerti eū ĩ mona
ſteriū recipiūt: ⁊ q̃q; officia viliora ſibi iniūgūt. Ip̃e
aūt oīa hilariter ſuſcipiebat: ⁊ cūcta patiēter ⁊ de-
uote agebat. Tādē ĩ bonis opibus vitā finiēs mi-
grauit ad dñ;. Cū aūt corp⁹ eius lauarēt ⁊ ĩ vili lo-
co ſepelire diſponerēt deſpiciētes mulierē ip̃m eē
viderūt. Stupefcī ſūt oēs: ⁊ timore ꝑterriti ſe ĩ dei
famulā plīmū deliquiſſe fatētur. Currūt oēs ad tā
grāde ſpectaculū: ⁊ veniā poſtulāt ignorātie ⁊ deli
cti. Corp⁹ igit̃ eius ĩ eccleſia honorifice poſuerūt.
Illa āt q̃ famulā dei ĩfamauerat a demone arripit̃
⁊ ſcelus ſuū ↄfitēs ad ſepulchꝝ v̓ginis veniēs libe
rat̃. Ad cui⁹ tumulū ppl'i vndiq; ↄfluunt: ⁊ multa
miracula ibi fiūt. Obijt aūt. 14. cal̃. iulij.

De nomine.

g Geruaſi⁹ a hierar qđ ē ſacrū ⁊ vas: vel a
geua qđ ē ĩcolat⁹: ⁊ ſyor ꝑuulus q̄ſi ſacer
ꝑ vite meritū: vas ꝑ virtutū receptaculū:
ꝑegrin⁹ ꝑ mundi ↄtēptū: ꝑuulus ꝑ ſui deſpectum.
Protaſi⁹ a ꝓtos qđ ē p̃mū: ⁊ ſyos dꝭ ſiue diui
nus. vel a ꝓcul ⁊ ſtaſis qđ ē poſitio: q̄ſi p̃mus ꝑ di-
gnitatē. diuin⁹ ꝑ dilectionē: ꝓcul poſitus a mundi
affectōe. Hoꝝ paſſionē Ambro. ĩ li° ad caput eoꝝ
poſito ſcriptum inuenit.

De ſcis geruaſio ⁊ ꝓtaſio.

g Geruaſius ⁊ ꝓtaſius gemini frēs filij fuerūt ſci vitalis
⁊ btē valerie. Qui oīa ſua pauꝑib⁹ ero-
gantes manebant cū ſcō nazario q apud
ebrudinū oratoriū ↄſtruebāt: ⁊ ei celſus puer lapi-
des porrigebat: qꝫ v̓o nazari⁹ iā celſū hūiſſe narrat̃:
forte ꝑ āticipatōē accipit̃: cū lōge poſt eū ſibi fuiſſe
oblatū ex hiſtoria nazarij colligat̃. Cū āt oēs ad ne
ronē ĩpatorē ducerent̃: ſeq̃bat̃ eos ciulās puer cel

sus. Quẽ cũ vnꝰ militũ alapis cedẽt: ⁊ cedẽtẽ naza
rius icreparet: irati milites nazariũ calcibꝰ cecide-
rũt: ⁊ ip̄z cũ alijs i carcẽ recluserũt: ⁊ postmodũ in
mare p̄cipitauerũt. Gerua. v̄o ⁊ ꝓtha. mediolanũ
duxerũt. nazariꝰ v̄o miraculose libatꝰ mediolanuz
venit. eo tp̄e supueniẽte comite astasio qui ꝯ mar
chomãnos ꝓficiscebatꝛ ad bellũ deoꝝ cultores ei-
dez occurrerũt asserẽtes ꝙ dij sibi rñdẽ cõtẽnerẽt:
nisi p̄us geruaꝰ ⁊ ꝓta. imolarẽt. Cõtinuo igr̃ tenẽ
tur: ⁊ vt sacrificẽt iuitantur. Cui cũ geruasius oĩa
idola surda ⁊ muta dicẽt ⁊ ip̄z ab oĩpotẽte deo vi-
ctoriã hr̃e docẽt: iratꝰ tãdiu cũ plũbatꝭ cedi iussit q̃z
diu sp̄m exalaret. Deide ꝓthasiũ accersiri fec: eiq̃z
dixit. Misꝑ vl' tu viuẽ stude: ⁊ noli cũ fr̃e tuo mala
morte pire. cui ꝓta. Quis ẽ miser: ego q te ñ timeo
aut tu q me tiẽr ꝓbarꝭ: cui astasiꝰ. Ego te misꝑ hõ
quõ tieo: cui ꝓta. In hº me tiere ⁊ te ledi ꝓbaris:
si ñ sacrificauero dijs tuis. Si eñi te ledi a me neq̃
q̃z tieres: nũq̃z ad sacrificiũ idoloꝝ me ip̄e ꝯpellẽs
Tũc eũ comes i eculeũ suspẽdi p̄cepit. cui ꝓta. Nõ
tibi comes irascoꝛ qm̄ cecitatẽ tui cordis attẽdo: qn
potiꝰ tui miseoꝛ: qꝛ nescis qd facias. age igr̃ qd̄ ce-
pisti: vt mihi cũ fr̃e meo occurrẽ possit benignitas
saluatorꝭ. Tũc comes iussit eũ d̄collari. Philippꝰ
ãt fuꝰ xp̄i cũ filio suo corpa coꝝ rapuit: ⁊ occulte in
domo sua i arca saxea sepeliuit: ⁊ libellũ coꝝ ortuz
finẽ ⁊ vitã ꝯtinẽtẽ ad eorũ caput posuit. Passi sũt
ãt sub nerone q cepit circa ãnũ dñi. 50. horũ corpa
mlto tp̄e latuerũt: s̄z tp̄e bt̄i Ambro. hoc mõ repta
fuerũt. Ambro. nãq̃z i eccl'ia scõꝝ naborꝭ ⁊ felicis in
orõne posito ita vt nec vigilaret apte nec dormi-
ret itegre: apparuerũt ei duo pulcherrimi iuuenes
vestibꝰ cãdidissimis. i. colobio ⁊ pallio iduti: caligu
lis calciati secũ mãibꝰ extẽsis orãtes. Orauit ãt am
bro. vt si ẽ illusio nõ vlt̃ appeat: si ãt v̄itas: denuo
reueletꝛ. simili igitꝛ mõ canẽte gallo orantes secum
iuuenes apparuerũt. tertia v̄o nocte defecto iã cor
pore vigilijs ñ dormiẽti s̄z stupẽti: cũ t̃tia sibi appa
ruerũt p̄sona: q̃ silis paulo apl'o videbatꝛ s̄z ꝙ in pi
ctura ꝓspexerat: illisq̃z tacẽtibus apl'us sibi dixit.
Isti sũt q nihil t̃renũ desiderãtes mõita mea secu-
ti sũt. quoꝝ corpa i eo loco repies i quo stas. Duo-
deci pedũ altitudie t̃ra cooptã arcã iucies: ⁊ ad ca
put coꝝ libellũ: i quo ortꝰ coꝝ ꝯtinetꝛ ⁊ finis. Cõuo
catꝭ igr̃ vicinis coepis ip̄e p̄oꝛ t̃re fossoꝛ accessit: et
oĩa ꝓut dixerat sibi paulꝰ iuẽit. Et l̄z iã trecẽti ãni
⁊ vlt̃ fluxissẽt: ita t̃ñ corpa coꝝ icorrupta sũt repta:
ac si ip̄a hora ibidẽ fuisset posita. Insup v̄o odoꝛ sua
uissimꝰ ⁊ nobil' ide fragrabat. Cecꝰ ãt qdã tãgẽs fe
retrũ illuiatꝰ ẽ: ⁊ mlti alij meritꝭ coꝝ curati sũt. In
hoꝝ solẽnitate pax iter lõgobardos ⁊ romanũ ip̄iũ
reformata fuit. Et id̄ bt̄us Grego. papa: Loquetꝛ
dñs pacẽ i plebẽ suaz. i itroitu misse cãtari istituit.
vñ ⁊ officia parti scis ꝯueniũt: ⁊ pti euẽtibꝰ q ip̄is cõ
tigẽ diebꝰ. Refert Augꝰ. i libro. 20. de ciuitate dei.
ꝙ ip̄so p̄ñte ip̄atore et multa turba: qdã cecꝰ apud
mediolanũ ad corpa martiꝝ geruasij ⁊ ꝓta. lumen
recepit. Utrũ aũt sit predictꝰ cecus an aliꝰ ignoratꝛ.
Idẽ quoq̃z r̃fert ibidẽ: ꝙ qdã iuuẽis i villa victori
ana: q ab hipporeggia trigita milliaribꝰ distat: cũ i

quodã fluĩe equũ lauaret: ꝯtinuo diabolus eũ ve-
xauit ⁊ i flumẽ tãq̃z mortuũ ꝓiecit. Cũ ãt vespe in
eccl'ia bt̄oꝝ geruasij ⁊ ꝓtasij q̃ ꝓpe erat cãtarent:
ille vocibꝰ ill' q̃si p̄cussus cũ grãdi fremitu ecclesiã i
trãs altarꝛ tenebat: ide amoueri ñ valẽs: tãq̃z si ibi-
dẽ alligatꝰ fuisset. Et cũ demõ vt ide exiret adiura
retꝛ: ille se eiꝰ mẽbra ãputare cũ exiret miabatꝛ. Cũ
gº adiuratꝰ exiret: oculꝰ eiꝰ i maxillã fusus tenui ve
nula depẽdebat. S̄z i loco suo sic potuerũt oculũ re
uocarũt: ⁊ ecce itra paucos dies meritꝭ scõꝝ Ger
uasij ⁊ ꝓta. plene sanatꝰ ẽ. Ambro. quoq̃z i p̄fatiõe
sic ait. Hi sũt q vexillo celesti signati victricia apo
stoli arma sũpserũt a mũdãis nexibꝰ absoluti neq̃ssi
mi hostis vitioꝝ aciez ꝓsternẽtes: liberi ⁊ expediti
xp̄z dñz sũt secuti. O q̃z felix germãitas: q̃ sacrꝭ ihe
rẽdo eloqis nullo potuit iterpellari ꝯtagio. O q̃z
gloriosa certamĩs cã vbi paritꝛ coronantꝛ quos vnꝰ
vterus maternꝰ effudit. ¶ De nomine.

Ioannes baptista multipl'r noiatꝛ. Dr̃. n.
ꝓpheta: amicꝰ spõsi: lucerna: ãgelꝰ: vox:
helias: baptista saluatorꝭ: p̄co iudicꝭ: ⁊ p̄-
cursoꝛ regꝭ. In ꝓpheta designatꝛ p̄roga-
tiua cognitiõis. In amico spõsi p̄rogatia dilectiõis
In lucerna ardẽti p̄rogatia scitatis. In ãgelo p̄ro-
gatia v̄gitatꝭ. In voce p̄rogatia hũilitatꝭ. In helia
p̄rogatia feruorꝭ. In baptista p̄rogatia mirabil' ho
norꝭ. In p̄cone p̄rogatia p̄dicatiõis. In p̄cursore p̄
rogatia p̄patiõis. ¶ De scõ Ioãne baptista.

Natiuitas Ioãnis baptiste ab ar-
chãgelo gabriele hº mõ
ãnũciata fuit. Dauid. n. rex sic hr̃ i histõ
schola. volẽs cultũ di ãplificare. 24. sũ-
mos sacerdotes istituit: quoꝝ t̃ñ vnꝰ maioꝛ erat: q
p̄nceps sacerdotũ dicebatꝛ. Statuit ãt. 16. viros d
eleazar: ⁊. 8. de ythamar: ⁊ s̄z sortes dedit vnicuiq̃z
hebdomadã vicꝭ sue. Abyas ãt. 8. hebdomadã ha
buit: de cuiꝰ ꝯgñe zacharias fuit. Erãt ãt zacharias
⁊ vxoꝛ ciꝰ senes ⁊ absq̃z liberꝭ. Cũ gº zacharias tẽ
plũ dñi vt icẽsũ ponẽt igressus fuisset: ⁊ multitudo
ppl'i deforꝭ expectaret: apparuit ei Gabriel archã
gelꝰ. Cũ ãt zacharias i eiꝰ visiõe timẽt: ait ãgelus.
Ne tieas zacharia: qm̄ exaudita ẽ orõ tua. Prop-
t̄z ẽ eñi bonoꝝ ãgeloꝝ s̄z ꝙ dic glo. ex sua visione
t̃ritos bñigna exhortatiõe ꝓtinus ꝯsolari. E cõtra
mali ãgeli se i lucꝭ ãgelos trãsfigurãtes: siquos ex
sui p̄ñtia t̃ritos sẽserit: ãplioꝛi eos horrore ꝯcutiũt.
Annũciat igr̃ gabriel zacharie se filiũ hituꝝ cuius
nomẽ ioãnes eẽt: q vinũ ⁊ sicerã ñ bibẽt: ⁊ aũ dñm
in sp̄ũ ⁊ v̄tute helie p̄cedẽt. Ioãnes vocatꝛ helias
rõne sitꝰ: qꝛ ãbo i d̄serto. ⁊ rõne victꝰ: qꝛ ãbo victu
p̄ci. rõne cultꝰ: qꝛ ãbo vestitu iculti. rõne officij: qꝛ
ãbo p̄cursores. s̄z ille p̄cursoꝛ iudicꝭ: iste saluatoris.
rõne zeli: qꝛ vtriusq̃z v̄bũ q̃si facula ardebat. zacha-
rias ãt ꝯsiderãs suã senectutẽ ⁊ vxorꝭ sterilitatem
dubitare cepit: ⁊ more iudeoꝝ signũ ab ãgelo req-
siuit. Angelꝰ ãt ꝓ co ꝙ v̄bis suis ñ credidit: ip̄z ta-
citurnitatꝭ plaga p̄cussit. ¶ Nõdũ ãt ꝙ dubitatõ
ꝯsueuit fieri ⁊ excusari aliqñ pp̄ ꝓmissoꝝ magnitu
dinẽ: sic legitꝛ de Abrahã. Cũ. n. dñs sibi ꝓmisisset
ꝙ semẽ suũ t̃rã canaã possidẽt: dixit ad eũ abrahã.

Dn̄e deꝰ vñ scire possū q̄ possessurꝰ sum eā:' Et rñ
dēs dn̄s. Sume igt mihi vaccā trimā ₇c̄. Aliqñ pp
fragilitatꝭ ꝓpe ɔsideratonē: sicͣ pꝫ i gedeōe: q ait.
Obsecro mi dn̄e i quo libabo israel:' Ecce familia
mea ifima ē i manasse: ₇ ego mimꝰ in domo patris
mei. Et ex hᵒ signū petijt ₇ accepit. Aliqñ pp nāe
īpossibilitatē: sicͣ pꝫ i sarra. Cū .n. dixisset dn̄s. Re
uertēs veniā ad te ₇ hēbit sarra filiū: risit sarra pᵒ
ostiū dicēs. Postq̄ꝫ iā senui ₇ dn̄s meꝰ vetulꝰ ē ₇c̄.
Quid ē gᵒ q̄ solꝰ zacharias ex eo q̄ dubitauit pla-
gā taciturnitatꝭ icurrit: cū ibi eēt ₇ magnitudo ꝓ-
missiōis: ₇ ɔsideratio ꝓpe fragilitatꝭ: q̄ talē filiuꝫ se
bitur idignū reputabat. et hic ipossibilitas nālis.
Hoc mltiplici de cā factū fuisse putat̄. pmo fꝫ Be
dā qm̄ discredēdo locutꝰ ē: iō silētio plectit̄ vt tacē
do credē̄ discat. zᵒ qm̄ iō mutꝰ effectꝰ ē: vt maiꝰ mi
raculū i natītate filij apparēt. Cū .n. i natitate ioā
nis pr̄i loq̄la reddit̄ miraculū miraclo cumulat̄. 3ᵒ
q̄ ɔgruū fuit vt vocē amittēt qñ vox nascebat̄ ₇ le
gi silētiū iponebat̄. 4ᵒ qm̄ ip̄e a dn̄o signū petijt: et
ip̄aꝫ taciturnitatē i signū accepit. Cū āt zacharias
foras ad pplꝫ exisset: ₇ eū fcīm mutū viderēt cogno
uerūt ip̄o innuēte q̄ visionē vidissꝫ i tēplo. Cōpleta
āt septiana officij sui abijt i domū suā: ₇ ɔcepit he
lisabeth ₇ mēsibꝰ .5. se occltauit: q̄ sicͣ ibi dicͣ ābro.
partꝰ sui erubescebat etatē: ne i senectute vacasse
libidini videt̄: ₇ tñ gaudebat sterilitatꝭ carē oppro
brio: q̄ opprobriū ē mulieribꝰ ñ hr̄e pmiū nuptiaꝝ
pp q̄d nuptie celebrāt̄: ₇ carnalꝭ coitꝰ excusat̄. Mē
se āt sexto btā maria q̄ iā dudū ɔcepat cōgratulās
v̇go fecūda ablata sterilitate: ₇ senectuti ɔpatiens
vēit ad helisabeth. Et cū eā salutassꝫ btūs ioānes
iā spū scō r̄pletꝰ sēsit filiū di vēire ad se: ₇ p̄ gaudio
i mr̄is vt̄o exltauit ₇ tripudiauit: ₇ motu salutauit
quē voce ñ potuit. Exltauit .n. q̄si gestiēs salutare
₇ dn̄o suo assurgere. Māsit gᵒ v̇go btā cū cognata
sua tribꝰ mēsibꝰ mistrās ei: natūq̄ꝫ pueꝝ suis sanctꝭ
māibꝰ de t̄ra leuauit: vt hr̄ i histō scho. ₇ q̄si moreꝫ
gerulē officiosissime pegit. Hic dn̄i p̄cursor noueꝫ
spālit ₇ singlarit̄ p̄uilegijs claruit. Nā ideꝫ agelꝰ q
dn̄ꝫ ānūciauit ip̄ꝫ ānūciauit: i vt̄o mr̄is exltat: mr̄
dn̄i ip̄ꝫ a t̄ra leuat: liguā pr̄is resat: baptismū pmꝰ
ordiat: xp̄ꝫ indice dmōstrat: ip̄ꝫ xp̄ꝫ baptizat: ip̄ꝫ p̄
oībꝰ laudat xp̄s: i limbo positꝰ xp̄ꝫ vēturū p̄nūciat.
Propt̄ hec nouē p̄uilegia vocabat̄ ab ip̄o dn̄o ꝓ-
pheta ₇ plusq̄ꝫ ꝓpheta. Chrisoꝰ q̄re dicat̄ ēt plus
q̄ꝫ ꝓpheta sic ait. Prophete ē bn̄ficiū a dō accip̄e:
nūq̄d ꝓphete ē bn̄ficiū baptismatꝭ dō dare:' Pro-
phete ē: vt deꝰ de illo ꝓphetet:' Oēs ꝓphete pro-
phetauert̄ de xp̄o. De illꝭ āt ꝓphetatū ñ ē. Ip̄e āt
nō solū ꝓphetauit de xp̄o: sꝫ ēt alij ꝓphete ꝓphe-
tauert̄ de illo. Oēs portitores v̇bi fuert̄: iste āt ipsa
vox. Quātū āt vox ꝓpīqor v̇bo ñ tñ v̇bū tātū ioā.
ꝓximior xp̄o nō tñ xp̄s. Scd̄ꝫ ābro. laus ioānis ex
q̄nq̄ꝫ colligit̄ vlꝭ ɔphēdit̄ .s. ex parētibꝰ: ex moribꝰ
ex miraclis: ex mūere ₇ p̄dicatiōe. Laus āt parētū
fꝫ eūdē ābro. ex q̄nq̄ꝫ māifestat̄. Ait .n. sic. Plena
laudatio q̄ genꝰ i moribꝰ: mores i eq̄tate: officiū in
sacerdotio: factū i mādatꝭ: iudiciuꝫ i iustificatiōibꝰ
ɔphēdit. Secūdo ex miraclis: quoꝝ q̄dā fuert̄ āte

eius cōceptionē i vtero .s. angelica ānūciatio: noīs
īpositio: ₇ loquele pr̄is amissio: Quedā q̄ꝫtū ad eiꝰ
cōceptionē i vtero .s. sup̄naturalis cōceptio: i vt̄o
eius sāctificatio: ₇ ꝓphetalꝭ doni repletio. Quedā
quātū ad eiꝰ natiuitatē ex vtero .s. vtriusq̄ꝫ parentꝭ
spūs ꝓphetalꝭ adeptio: q̄ mr̄ nomē sciuit: ₇ pat̄ cā
ticū edidit: loq̄le patris resatio: ₇ spūs sci repletio
Vñ ₇ zacharias pat̄ eius repletꝰ est spiritu scō ₇c̄.
Ambro. Respicite ioānē quāta vis sit i eiꝰ vocabu
lo cuiꝰ nūcupatio reddit muto vocē: patri ꝓlē ₇ pi
etatē: pplo sacerdotē. Priꝰ eni erat tacēs ligua: ste
rilis filio: p̄uatꝰ officio. At vbi ioannes nascit̄ fit
repēte pater ꝓpheta: loq̄le vsū recipit: ꝓlē a spiri
tu scō suscepit: sacerdotē functio recognoscit. Ter
tio ex moribꝰ: q̄ scissime vite fuit. De cuiꝰ scitate
dicit Chrysoꝰ. Cōuersatio ioānis oīuꝫ vitā culpa
bilē faciebat apparē. Quēadmodū eni si viderꝭ al
bā vestē dicis: satꝭ cādida vestis. Si v̇o ꝓposuerꝭ
eā iuxta niuē icipit tibi sordida appere ₇ si v̇e sordi
da nō ē: sic quātū ad ɔparationē ioānis oīs hō vi-
debat̄ imūdus. Cuiꝰ quidē scitas triplex habuit te
stimoniū. pmo a supcelestibꝰ .i. ab ip̄a trinitate. et
pmo a pr̄e q̄ vocat eū angelū. malꝭ. 3. Ecce mitto
angelū meū ₇c̄. Angelus āt nomē ē officij ₇ nō na
ture: ₇ iō dr̄ angelus rōne officij: ex eo q̄ oīuꝫ an-
geloꝝ officiū exercuisse videt̄. Habuit eni officiuꝫ
seraphī. Interp̄tat̄ .n. seraphi ardēs: q̄ illi nos ar
dētes faciūt: ₇ i dei amore plus ardēt. Et de ioāne
dicit̄ in ecclesiastico. Surrexit helias q̄si ignis ₇c̄.
Ipse eni venit i spiritu ₇ v̇tute helie. zᵒ habuit of
ficiū cherubī. Cherubi eni iterp̄tat̄ plenitudo scie
tie. Et iō dicit̄ lucifer iob. 39. Ex eo fuit t̄minꝰ no
ctis ignorātie: ₇ iītiū lucꝭ gr̄e. 3ᵒ habuit officiū thro
noꝝ quoꝝ officiū ē iudicare. Et de ioāne dr̄ q̄ ar-
guebat herodē dicēs. Nō licet tibi hr̄e vxorē fratrꝭ
tui. 4ᵒ habuit officiuꝫ dn̄ationū: q̄ docēt nos erga
subditos dn̄iuꝫ gerē. Et de ioanne. erga subditos
hēbat̄ i amore. erga reges i tiore. 5ᵒ officiū p̄ncipa
tuū q̄ docēt nos sup̄iores reuereri. Et ioānes d̄ se
dicebat. Qui d̄ t̄ra ē d̄ t̄ra loquit̄. De xp̄o āt q̄ d̄ ce
lo vēit sup̄ .o. ē. Itē cuiꝰ nō sū dignꝰ cor. cal. sol. ₇c̄.
6ᵒ offm̄ ptātū: p̄ quos ptātes aeree vlꝭ ɔrie arcent̄:
q̄ nō potuerūt nocē sibi iā scificato. A nob ēt aree-
bat cū ad baptismū p̄nīe nos dispōebat. 7ᵒ officiuꝫ
v̇tutū: p̄ quos fiūt miracla. Et btūs ioānes multa
miracla i scip̄o ondit. magna .n. miracla mel silue
stre ₇ locustas edē: pilos cameloꝝ iduē ₇ hꝰ. 8ᵒ offi
ciū archāgloꝝ qñ reuelabat maiora sicͣ ea q̄ spectāt
ad nr̄aꝫ redēptionē cū dicebat. ecce agnꝰ di ₇c̄. 9ᵒ
officiū āgeloꝝ qñ ānūciabat miora: sicͣ ea q̄ spectāt
ad mores: vt illō. Penitētiā agite ₇c̄. Itē nemineꝫ
cōcutiatꝭ ₇c̄. ¶ Scd̄o habuit testioniū a filio: sicut
pꝫ Matth. 10. Vbi cū xp̄s multiplꝭr ₇ mirabilit̄ cō
mēdat dicēs iter cet̄a. Int̄ natos mulieꝝ ñ surrexit
maior ioāne baptista. Petrꝰ dami. At illo v̇bo io.
sūt deprompta p̄conia: p̄ q̄d fūdata est arida: ₇ mo
uent̄ sidera: ₇ sūt ɔdita elemēta. Tertio a spū scō
q̄ p̄ pr̄eꝫ suū dixit. Tu puer ꝓphā al. vo. ₇c̄. Scd̄o
a celestibꝰ .i. ab āgelꝭ: sicͣ pꝫ Luce .1. vbi eū āgelꝰ mlꝭ
tiplicit̄ ɔmēdabat: ondēs quāte sit dignitatis quo

ad deū cuꝫ dicit. Erit enī magnus coraꝫ domino. Quāte sanctitatis quo ad seipsuꝫ cum subdit. vinuꝫ ⁊ siceram nō bibet: ⁊ spū scō replebiť ⁊c̄. Quāte vtilitatis: quo ad ꝓximū: cū diť Et mľtos filioꝝ isrľ ꝯuertet ⁊c̄ ¶ 3° a subcelestibꝫ .i. ab hoībꝫ sicut a pr̄e suo ⁊ vicinis cū dicebāt. Quis putas puer iste erit. ¶ 4° ꝯꝓhēdiť laus Joā. ex muneř. habuit .n. munꝯ i statu .i. vťo: i egressu ex vťo .i. mūdi ꝓgressu i mūdi egressu. In vťo hūit triplex mirabľe munꝯ gr̄e. ꝑmo grāꝫ q̄ i vtero scificatꝯ fuit: vn̄ fuit āte sā ctꝯ q̄ꝫ natꝯ. Hiere. ꝑmo ꝑusq̄ꝫ te formarē in vtero noui te. ⁊c̄. Scdō grāꝫ q̄ ꝓphetizaŕ meruit: sic qn̄ i vtero mr̄is exultās deū adesse cognouit. vn̄ Chrisoꝯ. volēs ondere q̄liť fuerit plusq̄ꝫ ꝓpheta diť pro phete ē ꝑ merito ꝯuersatiōis ⁊ fidei ꝓphetiā acciper. Nūqd ꝓphete fuit vt ꝑus fieret ꝓphā q̄ꝫ hō? Et q2 ꝯsuetudo erat vt ꝓphete inūgerēť: tūc qn̄ btā vgo helisabeth salutauit xp̄s ioānē i ꝓphetā i unxit s̄ꝫ ꝙ diť Chry. i hec vba. iō xp̄s fec̄ mariaꝫ salutaŕ helisabeth: vt s̄mo ꝓcedēs de vtero mr̄is vbi habitat dn̄s: ⁊ ꝑ aures helisabeth igressꝯ dscē dcret ad ioānē vt illic cū vngeret i ꝓphetā. 3° grāꝫ q̄ suis meritꝭ mr̄i ꝓphetie spūꝫ tradidit. Vn̄ Chrysoꝯ. volēs ondere q̄liť fuit plusq̄ꝫ ꝓpheta ait. Quis ꝓphāꝝ cū eēt ꝓphā ꝓphām facere potuit? Helias qdē vnxit heliseū i ꝓphāꝫ n̄ tn̄ ꝓphetizādi grāꝫ ꝯtulit. Iste aūt i vťo mr̄is exiliēs diuini itroitꝯ sci ētiā mr̄i dōauit: ⁊ os eiꝯ vbo ꝯfessiōis apuit: vt cuiꝯ n̄ videbat ꝑsonā cognosceret ditatē dicēs. Vn̄ hoc mihi vt mat̄ dn̄i mei veniat ad me? In egressu ex vtero habuit triplex munꝯ gr̄e. qm̄ ortꝯ eiꝯ fuit miraculosus sanctus ⁊ iocundus quia miraculosus excluditur defectus impotentie: q2 scūs reatus culpe. quia iocūdꝯ lamentū miserie. Celebraŕ āt eius ortꝯ sue natiuitatꝭ s̄ꝫ mgr̄ꝫ Guilelmū altisiodorē seꝫ triplici rōne. Pr̄io rōne scificatiōis in vteoro. Scdō rōe dignitatꝭ i officio. Ipe .n. tāq̄ꝫ lucifer venit: ⁊ eternū gaudiū nob ꝑmꝯ nūciauit: Tertio rōe iocūditatꝭ i ortu suo. Dixerat .n. āgelꝯ. Et mľti in natiuitate eiꝯ gaudebūt. Et iō dignū ē vt ⁊ nos i natiuitate eiꝯ gaudeamꝯ. In ꝓcessu hūit silr̄ mľtiplex munꝯ. In hoc aūt patēt eiꝯ excellētissima ⁊ diuersa mūera gr̄e: qm̄ hūit ꝑfectionē oīuꝫ scōꝝ. Nā ꝓpha fuit qn̄ dixit. Qui post me vētur ꝯ ē ⁊c̄. Plus q̄ꝫ ꝓpha qn̄ xp̄ꝫ digito dmōstrauit. Apľs q2 a dō missus fuit. Apľs .n. idē ē qd missus. Vn̄ dr̄. Fuit hō missus a deo ⁊c̄ martyr q2 ꝑ iustitia morte sustinuit. Cōfessor: q2 ꝯfessus ē ⁊ nō negauit. Virgo vn̄ ⁊ pp ipiꝯ vgitatē āgelꝯ ē appellatꝯ. Malachie 2°. Ecce ego mitto āgelū meū ⁊c̄. In egressu d mūdo hūit triplex munꝯ: q2 efficiť martyr iuictꝯ. Tūc .n. palmā martyrij adeptꝯ ē. Dirigiť nūciꝯ ꝑciosꝯ Ipe .n. tūc illꝯ q erāt i libo ꝑciosū nūciū attulit .s. de aduētu xp̄i ⁊ de redēptiōe ipoꝝ. Et coliť exitꝯ gloriosꝯ. Eiꝯ .n. exitꝯ ꝑ oībꝯ q ad libū dscēderūt spalr̄ ab eccľia solēnizaŕ ⁊ gľiose colitur. 5° ex ꝑdicatiōe. Circa cuiꝯ ꝑdicationē āgelꝯ q̄tuor ꝑoīt cū diť. Et mľtos filios israel ꝯuertet ad dn̄ꝫ deū ipoꝝ: ⁊ ipse ꝑcederet ⁊c̄ Et tāgit q̄tuor .s. fructū: ordinē: vtutē: ⁊ finē: sic i lr̄a pꝫ. Et notādū ꝙ ꝑdicatio Jo. triplr̄ fuit cōmēdabiľ. Ipe nāq̄ꝫ ꝑdicauit feruēť: efficaciť ⁊ prudēť. Feruēť cū dicebat. Genimina viparū ⁊c̄ Qui qdē feruō fuit iflāmatꝯ charitate: q2 erat lucerna ardēs. vn̄ ipse dicit i ꝑsona Mic. Posuit os meuꝫ q̄si gladiū acutū. iformatꝯ vitate: q2 erat lucerna lucēs. Vn̄ Joānis 5. Vos misistis ad Joānē ⁊ ille ꝑhibuit testimoniū vitati. Directꝯ a discretiōe siue sciētia. Vn̄ turbis ⁊ publicanis ⁊ militibꝯ scdꝫ vniuscuiusq̄ꝫ exigētiā propriā legē dedit. Firmꝯ cōstātia: Vn̄ ⁊ tā cōstāter ꝑdicauit ꝙ ex hoc vitā amisit. Nec .n. 4. debet habere zelus secundū ꝙ dicit Ber. zelū tuū iflāmet charitas: iformet veritas: regat sciētia: ⁊ firmet ꝯstātia. Secūdo efficaciť qm̄ ad ꝑdicationē eius mľti cōuersi sunt. Predicauit .n. vbo ꝑ assiduitatē doctrine: ⁊ exēplo ꝑ scitateꝫ vite. ꝑdicauit ⁊ cōuertit meritis ⁊ orōībꝯ deuotis. Tertio prudēter. Cuius prudētia ꝑdicatiōis i tribus fuit. Primo i eo ꝙ vsus fuit cōminatiōibꝯ vt malos terreret dicēs. Iā .n. securis ad radicē arboris posita ē. Secūdo promissiōibꝯ vt bonos alliceret dicēs. Penitētiā agite appropiquat .n. regnū celoꝝ. Tertio moderatiōibus vt mediocres paulatiꝫ ad ꝑfectionē attraheret: vnde turbis ⁊ publicanis ⁊ militibus leuia iponebat: vt postmodū ad maiora proueherenť: turbis vt opera misericordie facerēt: publicanis vt se ab alienoꝝ appetitu abstinerēt. Militibus vt neminē cōcuterēt: nullā calūniā facerēt: ⁊ suis stipēdijs ꝯtēti eēnt. Et notādū ꝙ Joānes euāgelista hac die migrauit ad dn̄ꝫ sed ecclesia ipsius festū i tertiū diē post xp̄i natiuitatē celebrandū istituit: q2 tūc eius ecclesia dedicata fuit. Et solēnitas natiuitatis beati Joānis baptiste i suo die remāsit. Nimirū qa hec dies ab angelo gaudio natiuitatis ꝑcursoris autēticatus fuit Nō autē dogmatizandū ē ꝙ euangelista baptiste cesserit tāq̄ꝫ minor maiori. Nō .n. decens est quis maior sit eorum disputare: quod etiam quodā exēplo diuinitus ē ostēsum. Erant enī vt legitur duo doctores theologi quorum vnus Joānem baptistam: alter vero ioannem euangelistam preferebāt. Tādē sup hoc solēni disputatiōe idicta qlibꝫ valdō sollicitꝯ erat auctoritates ⁊ efficaces ratiōes iuenire: qbꝯ suū Joānē possꝫ ꝑferr̄. Aduenīēte autē disputatiōis die qlibꝫ scōꝝ emulatori suo apparuit: eiq̄ꝫ dixit. Bene cōcordes sumꝯ i celis: de nobis non disputetis in terris. Tunc illi sibi adinuicem ⁊ omni populo visionem publicauerunt: ⁊ dominum benedixerunt. Paulus historiographus longobardorum romane ecclesie diaconus: ⁊ cassinensis monachus cum deberet quadam vice cereum consecrare fauces eius rauce facte sunt: cum prius vocalis esset. Vt ergo vox sibi restitueretur hymnum. scilicet. Vt queant laxis ⁊c̄. ad honorem beati Joānis cōposuit: vbi in principio petit sibi vocem restitui: sicut ⁊ zacharie restituta fuit. ¶ Ossa mortuorum animalium vndecūq̄ꝫ collecta in hac die ab aliquibus comburuntur: cuius duplex ē cā vt ait Jo. beleth. Vna est ex antique institutionis obseruantia. Sunt etenim quedam animalia que dracones vocantur q̄ i aere volāt

ĩ aquis natãt: ĩ terra ambulãt. Qñqꝫ aũt dũ ꝑ aera
ãbularẽt ad libidinẽ cõcitabant: ⁊ ĩ puteis et ĩ aqs
fluuialibꝰ spma iactabant ⁊ ĩde seqbat letalis ãnꝰ.
Cõtra hoc ergo istud inctũ fuit remediũ vt ð ossi-
bꝰ aĩaliũ rogꝰ fieret: ⁊ sic talia aĩalia fumꝰ fugaret.
Et qꝛ istud maxime hoc tpe fiebat: iõ istud adhuc
ab aliqbꝰ obseruat. ¶ Alia cã ẽ ad repꝛesentãdũ.
qꝛ ossã sci Joã. ĩ sebaste ciuitate ab ĩfidelibꝰ ꝯbusta
fuerũt. Ferunt ẽt facule ardẽtes: qꝛ Joã. fuit lucer
na ardẽs ⁊ lucẽs. ⁊ rota vtit: qꝛ sol tũc ĩ circulo de-
scendit ad significãdũ ꝙ fama Joh. q xp̃s putabat
descendit ſm ꝙ ipse testimonium ꝓhibuit dicens.
Me oꝫ minui: illũ aũt crescere. Hoc significatũ ẽ
scdm ꝙ dic Aug. ĩ eoꝝ oꝛtibꝰ: ⁊ ĩ eoꝝ moꝛtibus. Jn
eoꝝ oꝛtibꝰ: qꝛ circa natiuitatẽ Joh. dies ĩcipiũt de-
crescẽ: circa natiuitatẽ xp̃i crescere iuxta illð. Sol-
sticiũ decimo xp̃m ꝑit atqꝫ Joãnẽ. Jtẽ ĩ eoꝝ moꝛti-
bus qꝛ coꝛpꝰ xp̃i ĩ cruce fuit exaltatũ. ⁊ coꝛpꝰ Joh.
mĩoꝛatũ capite. Refert paulus ĩ historia lõgobar-
doꝝ. ꝙ Rocharit rex longobardoꝝ iuxta eccl'iam
sci ioãnis baptiste cuꝫ multo oꝛnatu sepultus fuit.
Quidã võ cupiditate illectꝰ nocte sepulchꝝ apiẽs
abstulit vniuersa. Cui btũs ioãnes apparẽs dixit.
Cur ausus fuisti tangẽ mihi cõmissũ? Eccl'iã meã
deccetero ĩgredi non valebis. Qð vtiqꝫ sic euenit.
Nã qñcũqꝫ ꝓdictã eccl'iã ĩtrare volebat q̃si a vali-
dissimo pugille guttur eiꝰ feriebat: ⁊ sic subito rtro
ruebat. ¶ De sanctis ioanne ⁊ paulo.

Joannes ⁊ paulus ꝑmicerij et ꝓ-
positi. Cõstãtie filie Cõ
stãtini Augusti fuerũt. Eo aũt tpe cũ gẽs
scithica daciã ⁊ thraciã occuparet ⁊ gal-
licanus dux romani exercitꝰ cõtra ꝓdictã gentem
mitti deberet: Cõstãtiã filiã cõstãtini ꝑ mercede la
boꝛis sui ĩ vxoꝛẽ dari petebat. Qð ẽt romani ꝑnci
pes ĩstantiꝰ fieri postulabãt: pr̃ aũt pl'imũ tristaba-
tur: sciẽs filiã suã postqꝫ a btã agnete sanata fuerat
ĩ vginitatis ꝓposito positã: faciliꝰ occidi posse q̃ꝫ ad
cõsensũ ĩclinari. Uirgo tñ ð deo cõfidẽs pr̃i cõsu-
luit: vt eã sibi spõdeat cũ victoꝛ rediret: verũtamẽ
duas filias suas quas ex vxoꝛe defũcta susceperat
idẽ gallicanꝰ secũ manẽ ꝑmitteret: vt ꝑ eas moꝛes
⁊ votũ pr̃is scire posset. Et ip̃a duos ꝓpositos suos
ioãnẽ ⁊ paulũ sibi ꝯcederet ĩ spe q̃si maioꝛis firmi-
tatis rogãs deũ vt ip̃m ⁊ filias cõuerteret. Qð vbi
oĩbus placuit gallicanꝰ assũptis ioãne ⁊ paulo ⁊ co
pioso exercitu ꝓficiscit: sed tñ a scithaꝝ gente eius
exercitꝰ frãgit ⁊ ĩ vrbe thraciaꝝ ab hostibꝰ obsidet
Tũc accedẽtes ioãnes ⁊ paulus eidẽ dixerũt. Fac
votũ deo celi ⁊ erĩs victoꝛ melius q̃ꝫ fuisti. Qð cũ fe
cissꝫ iuuenis ĩ humero ferẽs crucẽ stati ei apparuit
eiqꝫ dixit. Sume gladiũ tuũ ⁊ seq̃re me. Quem ille
accipiẽs ꝑ media castra iuit: ⁊ ad regeꝫ vsqꝫ deue-
niẽs: illũqꝫ occidẽs solo timoꝛe vniuersũ exercituꝫ
subiugauit: ⁊ romanis tributarios fec. Duo quoqꝫ
milites armati eidẽ apparẽtes eũ hinc ĩde cõfirma
bãt. Factus igit xp̃ianus romã rediJt: ⁊ cum ml'to
honoꝛe susceptꝰ rogauit Augustum vt sibi ĩdulge-
ret si filiã minime desponsaret: eo ꝙ deccetero xp̃o
cõtinent viuẽ ꝓponeret. Qð cũ augusto plurimuꝫ
placuisset: ⁊ due filie gallicani a Cõstãtia virginẽ
ad xp̃m cõuerse eẽnt: ipse gallicanꝰ ducatui cessit:
⁊ omnia pauperibꝰ tribuẽs xp̃o cũ alijs seruis dei
ĩ paupꝑtate seruiuit. Multa aũt miracula faciebat
ita vt solo visu demones de obsessis coꝛpoꝛibꝰ effu
garet. Huiꝰ sacre opinionis fama ĩ toto oꝛbe ĩtraꝝ
intantũ excreuit: vt ab oriẽte ⁊ occidente veniẽtes
viderent viꝝ ex patricio cõsule lauãtẽ pedes pau-
peꝝ: ponentẽ mensaꝫ: aquã manibꝰ effundentẽ: lã-
guẽtibꝰ sollicite ministranteꝫ ⁊ cetera sãcte ſuitutꝭ
officia exhibentẽ. Cõstantino igit defuncto Cõstã
tius Constantini magni filiꝰ arriana heresi depꝛa
uatus ĩperiũ tenuit. Uez cũ Cõstantiꝰ frater Cõ-
stantini duos filios. s. gallũ ⁊ iulianũ reliqsset. con-
stãtinꝰ ĩpatoꝛ dictũ gallũ Cesarẽ fec: ⁊ ꝯtra iudeã
rebellãtẽ misit: quẽ tñ postmodũ iterfec. Julianꝰ võ
timẽs ne exẽplo fr̃is a Cõstãtino ꝑimeret mõaste-
steriũ ĩgressus ẽ: vbi magnã religi onẽ sĩl'ans lectoꝛ
oꝛdinatꝰ ẽ. Qui ꝑ maleficũ demonẽ cõsuluit. r̃nsũ
accipiẽs: ꝙ ad ĩpiũ sublimãdꝰ esset. Post aliqð tp̃s
vrgẽtibꝰ aliqbꝰ negocijs cõstãtinꝰ iulianũ Cesareꝫ
fecit: ⁊ ip̃m ĩ galliã destinauit: q oĩa strenue agebat
Mõtuo ãt vt dcm̃ ẽ Cõstãtino: ⁊ Julião apostata
ĩ ĩpiũ a cõstãtino sublimato. iussit iulianꝰ vt gallica
nꝰ aut dijs ĩmolaret: aut abscedẽt. Tãto. n. viro ñ
audebat mõtẽ ĩferre. Jlle igit alexãdriã prexit ⁊ ab
ĩfidelibꝰ ꝑ eoꝛ trãsfixus martyrij coꝛonã ꝑcepit. At
iulianꝰ captꝰ cupiditate sacrilega: auaritiã suã euã
gelij testimonio coloꝛabat. Nã facultates a xp̃ianis
auferẽs dicebat. Xp̃s vester dicit ĩ euangelio. Qui
nõ renũciauerit oĩa q̃ possidet nõ põt eẽ meꝰ disci-
pulus. Audiẽs igr̃ ꝙ ioãnes ⁊ paulꝰ ex opibꝰ q̃s v-
go Cõstãtia reliq̃rat xp̃ianos paupes sustẽtabant:
mãdauit eisdẽ ꝙ sic cõstãtino: ita quoqꝫ ⁊ sibi adhe
rere deberẽt. At illi dixerũt. Dũ gl'osi ĩpatoꝛes cõ-
stãtinꝰ ⁊ filiꝰ eiꝰ Cõstãtiꝰ se eẽ ſuos xp̃i gl'iabant.
nos famulabamur eisdẽ. Te võ qꝛ religionẽ plenã
vtutibꝰ reliqsti: a te oĩno recessimꝰ: ⁊ tibi obedire
cõtẽnimꝰ. Quibꝰ iulianꝰ mãdauit. Ego ĩ eccl'ia cle
ricatũ obtinui: ⁊ si voluissẽ ad ꝑmũ eccl'ie statũ ꝑ-
uẽissẽ: sꝫ ꝯsiderãs vanũ eẽ ĩertiã sectari ⁊ ociũ: mi
litie aĩuꝫ dedi: dijsqꝫ sacrificãs eoꝝ suffragijs ĩpiuꝫ
obtinui. vñ vos ĩ aula regia nutriti ñ debetꝭ lateri
meo deesse vt ꝑmos vos ĩ palatio meo habeã. ꝙ si
a vobis ꝯtẽptꝰ fuero: agã nece ẽ vt cõtẽni ñ possiꝫ.
q r̃ndẽtes dixerũt. Deũ tibi ꝓponẽtes minas tuas
neq̃qꝫ timemꝰ: ne dei eterni inimicitias ĩcurramꝰ.
Ad hoc iulianꝰ. Si ĩfra decẽ dies vltro ad me ve-
nire ꝯtẽpseritꝭ coacti postmodũ facietis qð sponte
facere nõ curatis. cui sancti r̃nderũt. Jã deceꝫ dies
ꝓterisse estima miser: ⁊ hodie facito qð tẽ te factuꝝ
eẽ minaris. Quibus iulianꝰ. Putatis ꝙ martyres
vos faciãt xp̃iani? nisi mihi cõsẽseritꝭ puniã vos ñ
vt martyres: sꝫ vt publicos hostes. Tũc ioãnes ⁊
paulus ꝑ totos decẽ dies elemosynis ĩsistẽtes oĩa
sua pauperibꝰ erogabãt. Decima ãt die missus est
ad eos terẽtianꝰ q dixit eis. Dñs noster iulianus
statũculã aureã iouis ad vos misit: vt eidẽ thura ĩ-
cẽdatis: alioqn ambo simul ꝑibitis. Cui sci dixerũt
Si tuus dñs ẽ iulianus habeto pacẽ cũ illo: nobis

alius non eſt niſi dñs ieſus xp̄us. Tunc iuſſit eos occulte decollari ⁊ ĩ foueã itra domũ ſepeliri: famã faciẽs ꝙ ĩ exiliũ eēnt miſſi. Poſt hoc filiꝰ terẽtiani a demone arripit̃: ⁊ intra domũ clamare cepit ꝙ a demone vreret̃. Qḋ vidẽs terẽtianꝰ ſcelus ↄfitet̃ ⁊ xp̄ianꝰ efficit̃: paſſio ſcõꝝ ab eo ↄſcribit̃: ⁊ eiꝰ filiꝰ liberat̃. Paſſi ſũt aũt circa ãnum dñi.364 Refert Gregorius in omelijs euãgelij. Siqs vult venire poſt me: ꝙ ꝗdã mr̃ona dũ ecclãʒ iſtoꝝ martyꝝ freq̃ntiꝰ viſitaret: ⁊ die ꝗdã ĩde rediret duos ſtãtes monachos ſub ꝑegrino hitu ĩuenit: quos ꝑegrinos credẽs el'ynã ipſis dari p̄cepit. Sʒ puſq̄ʒ diſpẽſator eis ad largiẽdũ appropinq̃ſſet: aſtiterũt ei vicinius: ⁊ dixerũt. Tu nos mõ viſitas: nos te ĩ die iudicij reqrẽmꝰ: ⁊ qcqd poterimꝰ tibi p̄ſtabimꝰ. Quo dcõ ab oculis eiꝰ ablati ſũt. Ambro. de his martyribꝰ ĩ p̄fatõe ſic dicit. Bt̃i martyres ioãnes ⁊ paulus veracit̃ ĩpleuerũt qḋ dauitica voce dr̃. Ecce q̃ʒ bonũ ⁊ q̃ʒ iocũdũ hitare frẽs ĩ vnũ. Naſcendi lege ↄſortes fideli ſocietate ↄiũcti: paſſionis equalitate cõſimiles: in vno ſemꝑ dño glorioſi.

¶ De ſcõ Leone papa.

l Eo papa vt ĩ miraculis bt̃e virginis legit̃: dũ ĩ ecclĩa ſcẽ marie maioris ĩ die dñice reſurrectionis miſſã celebraret: ⁊ dũ fideles ꝑ ordinẽ cõmunicaret: ⁊ ꝗdã matrona manũ eiꝰ oſculata fuiſſet: ex hoc ĩ eũ vehemẽs carnis tẽtatio inſurrexit. At vir dei ĩ ſeip̄ʒ ſeuiſſimus vltor ĩſurgit: ⁊ eadem die manũ ſe ſcãdalizãtẽ occulte penitꝰ amputauit: ⁊ a ſe reiecit Interea murmur oriebat̃ in ppl'o cur ſũmꝰ põtifex diuina more ſolito nõ celebraret. Tũc Leo ad btãʒ v̓ginẽ ſe ↄuertit: ⁊ eiꝰ ꝓuidẽtie totalr̃ ſe cõmiſit. Tũc illa ↄtinuo ſibi aſtitit: ⁊ manũ illi ſuis ſciſſimis manibꝰ reſtituit ⁊ cõfirmauit: iubẽs vt ꝓcederet: ⁊ filio ſuo ſacrificiũ ĩmolaret. Leo igit̃ oĩ ppl'o qd ſibi ↄtigerit p̄dicauit ⁊ manũ reſtitutã oĩbus euidẽter oñdit. Hic calcedoneñ. ↄciliũ celebrauit. ſolas v̓gines velari ibidẽ ĩſtituit. Ibi ẽt ſtatutũ fuit: vt virgo Maria mr̃ dei appellaret̃. Eo quoq̄ʒ tꝑe atila italiã deuaſtabat. Igit̃ ſcũs leo ĩ ecclĩa apl'oꝝ tribus diebus ⁊ tribus noctibus orõni vacãs poſt hoc dixit ad ſuos. Qui vult me ſequi ſequat̃. Cũ igit̃ ad atilã appropinquaſſet ille vt btm̃ leonẽ vidit de equo deſcẽdit: eiuſq̄ʒ pedibus ꝓuolutus rogauit vt peteret quicqd vellet. Qui petijt vt ab italia diſcederet: ⁊ captiuos relaxaret. Et dum argueret̃ a ſuis ꝙ triũphator orbis a ſacerdote victꝰ eſſet: rñdit. Prouidi mihi ⁊ vobis. vidi enim a dextris eiꝰ fortiſſimũ militẽ euaginato gladio ſtãtẽ mihiq̄ʒ dicẽtẽ. Niſi huic parueris cũ oĩbus tuis ĩteribis. Cũ btũs leo epiſtolã ad fabianũ ep̄ʒ ↄſtãtinopolitanũ aduerſũ euthiciũ ⁊ neſtoriũ ſcripſiſſet ſuꝑ ſepulchrũ bt̃i petri: ipſã poſuit ⁊ ieiunijs ⁊ orõnibꝰ ĩſiſtẽs dixit. Quicqd ĩ hac epiſtola vt hõ errauí tu cui ecclĩa cõmiſſa eſt corrige ⁊ emẽda. Et poſt dies 40. orãti illi petrus apparuit dicẽs. Legi ⁊ emẽdaui. Accipiẽſq̄ʒ leo epiſtolã ĩuenit eã manibus apl'i correctã ⁊ emẽdatã. Alias etiã ſepulchro bt̃i petri. 40. diebus ieiunijs ⁊ orõnibꝰ leo aſtitit: obſecrãs vt ſuoꝝ peccatoꝝ veniã ĩpetraret. Cui petrus apparẽs dixit. Dep̄catus ſũʒ ꝓ te dñʒ ⁊ oĩa peccata tua dimiſit. Solũmodo de manuũ ĩpoſitiõe debes ĩq̃ri. i. ſi bñ: ſiue alr̃ alicui manꝰ ĩpoſueris exigeris. Obijt circa annũ dñi. 460.

¶ De nomine.

p Etrus trinomiꝰ extitit. Vocatꝰ ẽ. n. Simõ bariona. Simõ ĩterp̄tat̃ obediẽs vel ponẽs triſticiã. bariõa filiꝰ colũbe. Bar. ligua ſyra filiꝰ iona hebraice colũba. Fuit. n. obediẽs qñ xp̄s eũ vocauit: q: ad vniꝰ iuſſiõis vocẽ dño obediuit. Ponẽs triſticiã qñ xp̄ʒ negauit q: egreſſus foras fleuit amare. Filiꝰ colũbe: q: deo ſimplici ĩtẽtiõe ſeruiuit. Scḋo vocatꝰ ẽ cephas qḋ ĩterp̄tat̃ caput. vel petra: vl' ĩcrepãs ore. Caput rõne p̄ncipatꝰ ĩ relatiõe. Petra rõne firmitatis ĩ paſſiõe. Increpãs ore rõne ↄſtãtie ĩ p̄dicatiõe. Tertio vocatꝰ ẽ petrꝰ qḋ ĩterp̄tat̃ agnoſcẽs: vl' diſcalciãs vl' diſſoluẽs. agnoſcẽs q: xp̄i dĩuitatẽ agnouit cũ dixit. Tu es xp̄s filiꝰ di viui. Diſcalciãs q: pedes affectuũ ſuoꝝ ab oĩ oꝑe mortuo ⁊ t̃reno diſcalciauit cũ dixit. Ecce nos reliqmꝰ oĩa: ⁊c̃. Et vicl'a petõꝝ a nobis diſſoluit: ⁊ hoc ꝑ claues q̃s a dño accepit: Habuit ãt triplex cognomẽ: Dictꝰ ẽ. n. ſimõ ioana qḋ ĩterp̄tat̃ dñi pl'chritudo. Scḋo ſimõ ioãnis qḋ ĩterp̄tat̃ cui donatũ ẽ. Tertio ſimõ bariõa qḋ ĩterp̄tat̃ filiꝰ colũbe: ꝑ qḋ dat̃ ĩtelligit ꝙ ip̄e habuit pulchritudinẽ moꝝ: dona virtutũ: abũdãtiã lachrymarũ: q: colũba hʒ gemitũ ꝓ cãtu. Iſtḋ ãt nomẽ petrꝰ Ieſus pͦ ſibi ĩponẽdũ ꝓmiſit cũ dixit. Io. i. Tu vocaberis cephas qḋ ĩterp̄tat̃ petrꝰ. 2ͦ ꝓmiſſũ ĩpoſuit ſicẽ dr̃ Mar. 3. Impoſuit ſimoni nomen petrus. 3ͦ. ĩpoſitũ ↄfirmauit cũ dixit Mat. 16. ⁊ ego dico tibi q: tu es petrꝰ ⁊ ſuꝑ hãc petrã. ⁊c̃. Eius martyriũ Marcellꝰ: linus papa. Egeſippus ⁊ leo papa ſcripſerũt.

¶ De ſancto petro apoſtolo.

p Etrus apl's ĩter cetos ⁊ ſupra ceteros apl'os maioris feruoris extitit. Nã ⁊ ſcire dñi ꝓditorẽ voluit: qa vt dicit Augꝰ ſi eũ ſciuiſſet dẽtibꝰ diſcerpſiſſet. Et ob hoc dñs ꝓditorẽ ſuũʒ noĩare nolebat q: vt ait Chryſo. ſi ip̄ʒ noĩaſſet petrꝰ cõtinuo ſurrexiſſet: ⁊ ipſũ ꝓtinꝰ trucidaſſet. Hic ſuꝑ mare ad dñʒ ãbulauit. In dñi trãſfiguratõe ⁊ puelle ſuſcitatione a deo electus fuit. Staterẽ ĩ ore piſcis inuenit. Claues regni celoꝝ a dño accepit. Paſcẽdas oues a xp̄o ſuſcepit: tria milia hoĩum ĩ pẽthecoſte ſua p̄dicatõe cõuertit. Ananie ⁊ ſaphire mortẽ p̄dixit. Eneã paralyticũ curauit. Corneliũ baptizauit Tabitã ſuſcitauit. vmbra ſui corporis ĩfirmos ſanauit: ⁊ ab herode incarcerat̃: ſʒ ab angelo liberatur. Qualis aũt eius cibꝰ vel ĩdumẽtũ fuerit: ipſe hoc ĩ libro Clemẽtis teſtat̃. Panis inqt, ſolus mihi cũ oliuis ⁊ raro cũ oleribꝰ ĩ vſu ẽ. Indumẽtũ aũt hoc eſt mihi qḋ vides tunica cũ pallio: ⁊ hoc hñs nihil aliud reqro. Fert̃ quoq̄ʒ q: ĩ ſinu ſꝑ ſudariũ portabat: quo crebro fluẽtes lachrymas tergebat: q: qñ dulcis allocutõis ⁊ p̄ñtie dñi memor erat: pre nimia amoris dulcedine lachrymas ↄtinere nõ poterat. Qñ ẽt cl'pã negatõis ad memoriã reducebat: vberrimas lachrymas emittebat. vñ adeo ĩ cõſuetudi-

ne hũit flere: vt eius facies tota adusta lachrymis
videreť sicut dicit Clemẽs. Idẽ etiã diĉ ꝙ audito
i nocte gallicãtu ad oꝛonẽ surgere ↄsueuerat: tunc
sil'r ad fletũ ꝓrũpere ↄsueuit. Refert quoqȝ cle-
mẽs ſ̃ȝ ꝙ i eccl'iastica historia iuenit: ꝙ cũ vxoꝛ pe
tri ad passionẽ duceret: petrꝰ igẽti gaudio exulta
uit: ac eã ꝓprio vocãs noie post eã clamauit. O cõ
iunx memẽto dñi. ¶ Quadã vice duȝ petrꝰ apl'ȝ
duos de discipulis suis misisset ad ꝑdicãdũ: dũ vi-
ginti dietas iuissent: vnus illoꝝ defũctꝰ ẽ: alter vo
ad petrũ rediit: ⁊ qđ acciderat nũciauit. Hic diciť
fuisse btũs Martialis: vel ſ̃m quosdã btũs Ma-
ternꝰ. Alibi legiť ꝙ ꝑmꝰ fuit btũs Frõto: sociꝰ qui
defunctꝰ ẽ: fuit ꝑſ bꝛ Gregoꝛꝰ. Tũc petrus suum
bacculũ sibi tradidit ꝑcipiẽs vt ad sociuȝ ꝑgeret: ⁊
eũ sup illũ poneret. Qđ cũ fecisset: ille q iã ꝑ q̃dra-
ginta dies iacebat moꝛtuꝰ: ꝓtinus surrexit viuus.
Eo tpe erat in hierl'm qdã magus noie Symon:
q se ꝑmã veritatẽ dicebat: ⁊ sibi credẽtes ꝑpetuos
effici asserebat: ⁊ nulla sibi ipossibilia dicebat. Le-
giť etiã in liº Clemẽtis ipsũ dixisse. Adoꝛaboꝛ vt
deꝰ: publice diuinis donaboꝛ honoꝛibꝰ: ⁊ qcqd vo
lucro facere potero. Aliqñ cũ mr̃ mea Rachel iu-
beret me exire ad cãpũ vt meterẽ: ego falcẽ vidẽs
positã p̃cepi falci vt ꝑ se meteret: ⁊ messuit decu
plo amplꝰ ceteris. Addidit quoqȝ ſ̃ȝ ꝙ dicit hiero
nymꝰ. Ego sũ sermo dei ego speciosus: ego para-
clitꝰ ego oĩps: ego oĩa dei. Serpẽtes quoqȝ eneos
faciebat se mouere: statuas eneas ⁊ lapideas ride
re: ⁊ canes cãtare. Hic igiť vt linꝰ ait volẽs dispu
tare cũ petro ⁊ oñdere ꝙ deꝰ eẽt statuta die venit
ad locũ certaminis petrꝰ: ⁊ astãtibus petrus dixit.
Pax vobis frẽs q vitatẽ amatꝪ. cui Symon. Nos
tua pace opꝰ nõ hẽmꝰ. Si eñi pax sit ⁊ cõcoꝛdia ad
inueniẽdã vitatẽ nihil ꝓficẽ poterimꝰ. Hñt. n. iter
se pacẽ latroneſ ꝑꝑ qđ noli vocare pacẽ: ſ̃ȝ pugnã
Duobꝰ. n. dimicãtibꝰ tunc erit pax cũ alter fuerit
superatꝰ. Et petrꝰ. Cur times audire paceȝ? Ex
pctĩs. n. bella nascũť: vbi ãt peccatũ nõ fit pax est.
In disputatõe vitas: i opibus iusticia iueniť. ⁊ si-
mon. Nihil dicis: ſ̃ȝ ego oñdã mox deitatꝪ mee po
tentiã: vt repente adoꝛes me. Ego sũ ꝑma vitas. ⁊
possũ volare ꝑ aera: nouas arboꝛes facere: lapides
i panẽ mutare: i igne sine lesione durare: ⁊ oĩa q̃ vo
lo possũ facẽ. Cõtra hũc igr̃ petrꝰ disputabat: ⁊ oĩa
eiꝰ maleficia detegebat. Tũc simõ vidẽs q̃ꝛ petro
nõ posset resistere: oẽs libꝛos sue magice artis ne
foꝛte magꝰ ꝓderet i mare ꝓiecit: ⁊ romã vt ibi deꝰ
hĩeť ꝓrexit. Qđ vbi petrꝰ ↄperit: ipȝ iseqť: ⁊ romã
vsqȝ ꝓficisciť. Quarto gº ãno claudij ipatoꝛꝪ petrꝰ
romã applicuit ⁊ ibi ãnis vigitiqnqȝ sedit. Et du-
os eꝑos linũ ⁊ cletũ sibi coadiutoꝛes: vt ait ioãnes
beleth: vnũ eẋ muros vrbis: aliũ itra muros oꝛdi-
nauit. Predicatõi ãt isistẽs multos ad fidẽ ↄuerte
bat: ⁊ ifirmos ꝗȝpl'es curabat. ſ̃ȝ i ꝑdicatiõe sua sp
laudãs ⁊ ꝑferẽs castitatẽ q̃tuoꝛ ↄcubin : s Agrippe
ꝑfecti adeo ↄuertit: ꝙ ad ꝑfectũ redire vlteriꝰ re-
cusarũt. Vñ iratꝰ ꝑfectꝰ aduersus petrũ occasionẽ
q̃rebat. Post hoc appuit dñs petro dicẽs. Simon
⁊ nero ↄ̃ te cogitat: ſ̃ȝ ne timeas q̃ꝛ tecũ sũ ⁊ eruam

te ⁊ dabo tibi serui mei pauli solatiũ q cras romaȝ
igredieť. Sciẽs igiť Petrus vt ait linus: q̃ꝛ velox
eẽt depositio tabernaculi sui i ↄuẽtu fratrũ positus
manũ clemẽtis apꝑhẽdit: ⁊ eum in eꝑm oꝛdinauit
⁊ i cathedra loco sui sedere coegit. Post hoc Pau
lus: sicut dñs ꝑdixerat: romã venit: ⁊ cũ petro xp̃m
ꝑdicare cepit. Simon aũt magus intantũ a Nero
ne amabať ꝙ vite eiꝰ ⁊ salutis ⁊ totius ciuitatis cu
stos sine dubio putabať. Quadã aũt die sicut dicit
leo papa. dũ ante Neronẽ astaret eius effigies su-
bito mutabať: ⁊ modo senioꝛ modo adolescẽtioꝛ vi-
debať. Qđ cum videret nero veꝝ hũc esse filiũ dei
existimabat. Dixitqȝ Simon magus neroni: sicut
idẽ refert. Vt scias optime impatoꝛ me dei filium
esse: iube me decollari: ⁊ t̃tia die resurgã. Precepit
igiť nero carnifici vt eũ decollare deberet. Qui cũ
putaret decollare Simonẽ decollauit arietẽ. Si-
mon aũt arte magica illesus euasit: ⁊ arietis mẽbꝛa
colligẽs ea abscõdit ⁊ tribus diebus se occultauit.
Sãguis aũt arietis ibidẽ ↄgelatꝰ remãsit. Die aũt
tertio oñdit se Neroni dicẽs. Fac sanguinẽ meũ q
effusus est extergi: q̃ꝛ ecce ego q decollatus fuerã
sicut ꝓmisi die tertia resurrexi. Quẽ nero vidẽs ob
stupuit ⁊ ipm vere dei filiũ esset putauit. Hec leo.
Aliquãdo etiã cũ in ↄclaui cũ nerone esset demon
in eius spẽ populo loquebať. Deniqȝ romani in tã
ta veneratõe eũ habuerũt: ꝙ eidẽ imaginẽ fecerũt:
⁊ hũc titulũ subscripserũt. Simoni deo sancto. Pe
trus aũt ⁊ paulus: vt leo testať: ad neronẽ introie-
rũt: ⁊ oĩa eius maleficia detegebãt. Addidit quoqȝ
Petrus ꝙ sicut in xp̃o sũt due substãtie. s. dei ⁊ ho
minis: sic ⁊ in isto mago sunt due substantie. s. hois
⁊ diaboli. Dixitqȝ Simõ: vt testãtur scũs marcel-
lus ⁊ leo. Ne diutius hũc patiar inimicũ ꝑcipiã an
gelis meis vt vindicent me de isto. Cui Petrus.
Angelos tuos nõ timeo: sed ipi me timẽt. Nero di
xit. Nõ times simonẽ q diuinitatẽ suã rebus affir-
mat? Cui petrus. Si diuinitas est in ipo dicat nũc
mihi qd cogito: vel qd facio: quã cogitationẽ meaȝ
ꝑus auribꝰ tuis isinuo: vt nõ audeat mẽtiri. Nero
dixit. Accede huc: ⁊ dic mihi qd cogitas? Petrus
aũt accedens secreto dixit. Iube mihi panẽ oꝛdea-
ceũ afferri ⁊ occulte dari. Qui cũ allatꝰ fuisset ⁊ pe
trus eũ bñdixisset ⁊ sub manica abscondisset dixit.
Dicat mihi Simon q se deũ fecit qd sit cogitatuȝ:
qd dictũ: ⁊ qd factũ. Rñdit Simõ. Petrus magis
dicat qd cogitẽ ego. dixitqȝ Petrus. Quid cogitet
simon me scire docebo: duȝ qđ cogitauerit fecero.
Tunc simon indignatus clamauit. ꝓcedant canes
magni ⁊ deuoꝛẽt euȝ. Et subito canes maximi ap-
paruerũt: ⁊ in Petrũ ipetũ fecerũt. Ille vero pa-
nem benedictũ obtulit: ⁊ subito ipos in fugã ↄuer-
tit. Tũc dixit ad neronẽ petrus. Ecce ostẽdi me no
sce qd contra me cogitauerat simon nõ verbis sed
factis. Nã qui ꝓmiserat cõtra me angelos ventu-
ros exhibuit canes: vt ostẽdat se diuinos angelos
nõ habere: sed caninos. Dixitqȝ Simon. Audite
petre ⁊ paule. Si hic vobis nihil possum facere ve
niemus vbi opoꝛtet me vos iudicare. Ego aũt mo
do vobis parco. Hec leo. Tũc simon vt ait Ege-

ſippus ⁊ linꝰ i ſupbiaȝ elatꝰ auſus eſt ſe iactare ꝙ
poſſ; mortuos ſuſcitare. Et accidit vt qdā iuuenis
moreret̃. Vocat̃ ergo Petro ⁊ ſimone hāc oēs de
volūtate ſimonis ſentētiā firmauerūt: vt ille occi-
deret̃ q mortuū ſuſcitare nō poſſet. Simō igit̃ dū;
ſup mortuum incantatōes faceret viſus ē a circū-
ſtātibꝰ caput agitare defūctꝰ. Tūc oēs exclamātes
Petꝝ lapidare volebāt. Petrus āt vir ĩpato ſilē-
tio dixit. Si viuit defunctꝰ ſurgat: ambulet ⁊ loq̄t
alioqn ſciat̃ fātaſma eē q: caput mortui cōmouet̃.
Separet̃ ſimon a lectulo vt plene figmēta diaboli
d̄nudēt̃. Separat̃ igr̃ ſimon a lectlo: ⁊ puer imobil'
remāſit. Petrꝰ āt a lōge ſtās: oōne facta exclama
uit dicēs. Adoleſcēs i noīe ieſu xpi nazareni cruci
fixi ſurge. Et ſtati; viuꝰ ſurrexit ⁊ ambulauit. Cū
āt populus vellet Simonē lapidare. ait petrꝰ. Sa
tis ē illi ad penā ꝙ ſe i ſuis artibꝰ agnoſcit ſupatū.
Magr̃ āt nr̃ nos docuit: vt ꝓ malis bona redda-
mus. dixit āt ſimō. Scitote vos petre ⁊ paule: non
vobis cōtingit qđ cupit̃: vt martyrio vos digner
coronare. Qui rñderūt. Adueniat nobis qđ cupi-
mus: tibi aūt nūq; bñ ſit. Quecūq; loq̄ris mētiris.
Tūc ſimō: vt ait ſcūs marcellus iuit ad domū mar
celli diſcipuli eiꝰ: ligauitq; maximū canē ad oſtiū;
eiꝰ domꝰ dicēs. Nūc videbo ſi petrꝰ q ad te venire
cōſueuit igredi poterit. Poſt paululum venit pe-
trus: ⁊ fcō ſigno crucis canē ſoluit. Canis āt oībus
alijs blādus ſolū ſimonē pſeq̄bat̃. Qui apphēdens
eū ad terrā ſubtꝰ ſe deiecit: ⁊ eu; ſtrāgulare volebat
Accurrēs āt petrꝰ cani clamauit ne ei nocēt. ⁊ canis
qdē corpꝰ eiꝰ ñ leſit: ſ; veſtes adeo lacerauit vt ille
nudꝰ penitꝰ remaneret. Populus aūt eiꝰ ⁊ maxi-
me pueri ſil' cū cane tādiu poſt eū cucurrerunt: do-
nec illū q̄ſi lupū d̄ ciuitate fugarēt. Cuiꝰ opprobrij
pudorē nō ferēs p ānū nuſq; cōparauit. Marcellꝰ
aūt hec miracl'a vidēs deiceps petro adheſit. Po-
ſtea aūt ſimō rediēs iteꝝ i neronis amicitiā ē rece-
ptꝰ. Simon igit̃ vt refert leo ppl'm cōuocauit ⁊ ſe a
galileis grauit̃ offenſū phibuit: ⁊ iō vrbē quā tueri
ſolebat ſe deſerē velle dixit: ⁊ diē ſtatuē q̄ i celum
deberet aſcēdere: q: ñ dignabat̃ i tris āpliꝰ hitare.
Statuto igit̃ die turrē excelſā vel ſ̄m linū capito-
liū cōſcēdit: ⁊ īde ſe deijciēs coronatꝰ lauro volare
cepit. Dixit āt paulus ad petꝝ. Meū ē orare: ⁊ tu-
um ē ipare. Dixitq; nero. Verax ē hic hō: vos aūt
ſeductores eſtis. Petrꝰ aūt dixit ad paulū. Paule
erige caput et vide. Cūq; eleuaſſet caput ⁊ vidiſſ;
ſimonē volātē dixit ad petꝝ. petre qd ceſſas? pfice
qđ cepiſti. iā. n. vocat nos dñs. tūc petrꝰ ait. Adiu-
ro vos āgeli ſathane q eū i aera fertis p dñm nr̃m
ieſū xp̄m: vt ip̄m āpliꝰ nō ferat̃ ſ; corruere dimit-
tatis. Et cōtinuo dimiſſus corruit: ⁊ cōfractis ceruí
cibꝰ expirauit. Audiēs hoc nero talē viꝝ ſe pdidiſſe
doluit. dixitq; apl'is. Suſpecto aīo me feciſt̃: pro-
pterea malo exēplo vos pdā. hec leo. Deditq; eos
i manu paulini viri clariſſimi: ⁊ paulinus tradidit
eos i cuſtodia mamertini: ſub cura militū ꝓceſſi et
martiniani quos tñ milites petrꝰ ad fidē ꝯuertit. vñ
carcerē apuerūt: ⁊ eos liberos dimiſerunt. Quapp
paulinꝰ poſt paſſionē apl'oꝝ ꝓceſſū ⁊ martinianu;

accerſiuit. Et ꝯpto ꝙ xp̄iani eēnt capite ceſi ſunt.
Rogabāt ergo fratres petꝝ vt īde diſcederet: ⁊ cū
diſcedē nollet tādē victꝰ pcibꝰ abſceſſit. ⁊ cū veniſſ;
ad portā vt leo ⁊ linꝰ teſtāt̃: ad locū vbi nunc dr̃ ſcā
maria ad paſſus: vidit xp̄m ſibi occurrētem. ⁊ ait.
Dñe quo vadis? Qui rñdit. Venio romā iteꝝ cruci
figi. cui petrꝰ. Dñe iteꝝ crucifigeris? cui dñs. Etiā.
petrꝰ vo ait. Ergo dñe reuertar vt tecū crucifigar:
His dictis dñs vidēte petro: ⁊ lachrymāte i celu;
aſcēdit. Qđ dū de ſua paſſione dictū itelligeret re-
dijt. Cūq; hoc fr̄ibꝰ retuliſſet a miniſtris neronis
capit̃: ⁊ pfecto agrippe pñtat̃. Factaq; ē eiꝰ facies
ſicͭ ſol: vt ait linꝰ. cui dixit: Tu ne es ille q i plebibꝰ
⁊ mulierculis q̄s a thoro viroꝝ ſepas gl'iaris? Quē
apl'us icrepās dicebat ſe i cruce dñi gloriari. Tūc
petrꝰ tāq; alienigena iuſſus ē crucifigi. Paulus ve
ro q: ciuis erat romanꝰ iuſſus ē capite truncari. De
hac aūt ſentētia i ipos data dic Dionyſiꝰ i ep'la ad
Thimo. de morte pauli i hec v̄ba. O fr̄ mi Timo-
thee. Si vidiſſes agones cōſūmatōis ipoꝝ defeciſ-
ſes qdē p triſtitia ⁊ dolore. Quis nō fleret illa hora
qñ pceptū ſnīe egreſſū i eos ē: vt petrꝰ. ſ. crucifige-
ret̃: ⁊ Paulus decolaret̃? Vidiſſes tūc turbas gēti
liū ⁊ iudeoꝝ pcutiētes eos: ⁊ expuētes i facies eoꝝ.
Adueniēte igit̃ terribili tpe cōſūmatōis ipſoꝝ cu;
ſepararent̃ abiuicē ligauerūt colūnas mūdi ñ vtiq;
abſq; fratꝝ gemitu ⁊ ploratu: tūc iq̄t Paulus Pe-
tro. Pax tecū fūdamētū eccleſiaꝝ ⁊ paſtor ouium ⁊
agnoꝝ xp̄i. Petrꝰ vo ait ad paulū. Vade i pace pdi
cator bonoꝝ moꝝ: mediator ⁊ dux ſalutis iuſtoru;.
Cū aūt elōgaſſet eos abiuicē ſecutꝰ ſū magr̃; meū.
Nō. n. i eodē loco occiderūt eos. hec Diony. Pe-
trus aūt: vt Leo ⁊ Marcellus teſtant̃: dū veniſſ;
ad crucē ait. Qm̄ dñs meꝰ de celo ad terrā deſcen-
dit: recta cruce ſublimatꝰ ē. Me aūt que; de terra
ad celū vocare dignat̃: crux mea caput meū i terra
d; oñdē: ⁊ pedes ad celū dirigē. Ergo q: ñ ſū dignꝰ
ita i cruce eē vt dñs meꝰ: crucē meā girate: ⁊ capi-
te demiſſo me crucifigite. Tūc illi crucē vterūt: ⁊ pe
des ſurſu; : manꝰ aūt deorſu; fixerūt. Tūc ppl'us
furore repletꝰ volebat neronē ⁊ pfectū occidere: ⁊
apl'm liberare: q eos rogauit: ne paſſionē ſuā ipedi
re deberēt. Dñs aūt vt ait Egeſippꝰ ⁊ linus ape-
ruit oculos eoꝝ qui ibi flebant ⁊ viderunt angelos
ſtantes cum coronis de floribus roſarum ⁊ lilioꝝ:
⁊ petꝝ in cruce ſtantē cum eis ⁊ libꝝ a xp̄o accipiē-
tem ⁊ ea verba que loquebat̃ ibi legentē. Tūc pe-
trus vt teſtat̃ idem Egeſippus de cruce dicere ce-
pit. Te dñe imitari optaui: ſed rectus crucifigi non
vſurpaui. Tu ſemper rectus: excelſus ⁊ altus: nos
primi hominis filij q caput ſuū demerſit in terra;:
cuiꝰ lapſum ſignificat ſpecies gñationis humane.
Sic. n. naſcimur vt ꝓni i terrā videamur effundi.
mutata quoq; cōditio ē vt hoc putet mūdꝰ dextꝝ
quod cōſtat eſſe ſiniſtꝝ. Tu dñe mihi oīa es totum
qđ es: tu mihi totū ⁊ nihil aliud niſi tu ſolus. Gra
tias tibi ago ſpū toto quo viuo: quo te itelligo: quo
iterpello vbi alie duc vōces tāgunt̃: q̄re rectꝰ noluit.
crucifigi. Videnſq; petrus ꝙ fideles gloriaꝫ ſuam
vidiſſent gratias agēs: fideles deo cōmendās ſpm̄

62

emisit. Tunc Marcellus ⁊ apuleus frēs discipuli
eius cū de cruce deposuerūt: ⁊ diuersis cōdientes
aromatibꝰ sepelierūt. Isidorus ī libro ꝺ ortu ⁊ obi
tu scōꝝ sic ait. Petrus postq̄ȝ antiocenā fundauit
eccl'iaȝ sub claudio Cesare cōtra simonē magum
romā ꝑgit: ibiq̄ȝ p̄dicās euāgeliū. 25. ānis eiusdem
vrbis pōtificatū tenuit. Trigesimo āt. sexto āno a
passiōe dn̄i. a Nerone deorsū: vt ipse voluit cruci
fixus. hec Isidorus. In ipo aūt die Petrꝰ ⁊ paulꝰ
Dionysio apparuerūt secūdū ꝙ ip̄e ait in p̄dicta
epistola ī hec v̄ba. Attēde miraculū vide ꝓdigiuȝ
frater mi timothee diei victimatiōis ipoꝝ. Nam
p̄sto fui ī tēpore separatiōis ipoꝝ. Post morteȝ āt
illoꝝ vidi eos īuicē manu ad manū ītrātes portas
vrbis ⁊ īdutos veste luminis ⁊ coronis claritatis
⁊ lucis ornatos. hec Diony. Nero āt īpunitꝰ nō ex
titit sup hoc scelere ⁊ alijs que cōmisit. naȝ manu
ꝓpria se peremit. Quoꝝ sceleꝝ hic aliq̄ breuit̄ in-
feramꝰ. Cū seneca magr̄ suus: vt ī quadā historia
lȝ apochripha legit̄: cōdignā mercedē laboris sui
speraret: iussit Nero ipm̄ eligere in cuius arboris
ramo suspēdiū affectaret dicēs: ꝙ hoc p̄miū labo-
ris sui ab eo receptūrꝰ eēt. Cū āt seneca reqreret
vn̄ hoc mortis suppliciū meruisset acutū gladium
sup eiꝰ verticē crebro vibrari fecit. Seneca āt nu
tu capitis minanti gladio cedebat: vehemēter ti-
mēs piclitari mortis piculo. Cui Nero ait. Magr̄
vt qd nutu capitis mināti gladio cedis: cui Sene
ca rn̄dit. Nō sū ⁊ iō mortē vereor: ⁊ īuitꝰ morior.
Cui nero ait. Sic ego adhuc te metuo vt puer me
tuere cōsueui. Quare te viuēte qete nō potero vi
uere. Dixitq̄ȝ seneca. Si me mori necesse ē saltem
mihi cōcede vt qꝺ voluero eligā genꝰ mortis. Cui
nero. Festinꝰ eligas: tātū mori ne differas. Tunc
Seneca balneo ī aqua fcō ī vtroq̄ȝ brachio sibi ve
nas minui fecit: ⁊ sic nimio sāguis fluxu ibidē vitā
finiuit: ⁊ sic quodā p̄sagio Seneca nomē habuit: q̄
si se necans q: quodāmodo licet coactꝰ manu pro-
pria se necauit. Hic seneca duos frēs habuisse legi
tur. Unꝰ fuit iuliꝰ gallio declamator egregiꝰ: q ma
nu ꝓpria se pemit. Aliꝰ mela pater Lucani poete
Qui lucanꝰ iussu neronis īcisione venaꝝ obisse le
git̄. Rursus nero nefaria mētis vesania ductꝰ: vt
ī eadē historia apochrifa repit̄ matrē occidi ⁊ scin-
di iussit vt videret q̄lit̄ ī eius vtero fouebat̄. Phy
sici v̄o eū de matris pditiōe arguētes dicebāt. Iu
ra negāt ⁊ fas ꝓhibet: vt filiꝰ matrē necet: q̄ ipsū
cū tāto dolore pepit: ⁊ tāta sollicitudine enutriuit
Quibꝰ nero. Faciatis me puero imp̄gnari: postea
parere vt q̄ȝtus dolor matri mee fuerit possiȝ scire
Hāc ī sup volūtatē pariēdi cōceperat eo ꝙ p vrbē
trāsiēs quādā mulierē pariētē vociferātē audierat
Dicūt ei. Nō ē possibile qꝺ nature cōtrariū ē. nec
ē scibile qꝺ ratiōi non ē ꝯsentaneū. dixit ergo eis
nero. Nisi me fecerit̄ imp̄gnari ⁊ parere: oēs vos
faciā crudeli morte īterire. Tūc illi eū īpotionātes
ranā sibi occulte ad bibēdū dederūt ⁊ eaȝ artificio
suo ī eius vētre excrescere fecerūt. Et subito ven
ter eius nature cōtraria nō sustinēs ītumuit ita vt
nero se puero grauidū existimaret: faciebātq̄ȝ sibi
seruare dietā q̄lē nutriēde rane nouerāt ꝯuenire
dicētes ꝙ ꝑꝑ cōceptū talia cū v̄nar̄ oporteret. tan
dē nimio dolore vexatus medicis ait. Accelerate
tp̄s ꝑtus: q: languore pariēdi vix anhelitū hēo re
spirādi. Tūc ipꝫ ad vomitū īpotionauerūt: ⁊ ranā
visu terribilē humoribꝰ īfectā ⁊ sanguīe edidit cru
entatā. Respiciēsq̄ȝ nero partū suū ipꝫ abhorruit
⁊ mirabat̄ adeo mōstruosū. Dixerūt āt ꝙ tā defor
mē fetū ꝓtulerit: ex eo ꝙ tp̄s partꝰ noluerit ex-
pectare: ⁊ ait. Fuit ne talis de m̄ris egressus lati-
bulis: ⁊ illi. Etiā. Precepit ergo vt fetꝰ suꝰ alere
tur: ⁊ testudini lapidū v̄nādus īcluderet̄. Hec aūt
ī chronicis legunt̄: sȝ apochripha sunt. Deīde mi
ratus q̄lis ⁊ quāta fuerit succēsio troie romā p se-
ptē dies ⁊ noctes succēdi fecit. Qꝺ ex altissima tur
ri ꝓspectās: letatusq̄ȝ flāme pl'chritudīe turgido
hitu heliadā decātabat. Hic sic hr̄ ī chronycis: re
tibꝰ aureis piscabat̄: cātibꝰ ītēdebat: ita vt oēs ci-
tharistas ⁊ tragicos suparet. viꝝ ī vxorē duxit. Ip
se a viro vt vxor acceptꝰ ē: vt ait orosius. Romāi
v̄o eius vesaniā vlteriꝰ nō ferentes: ī eū īpetum
fecerūt: ⁊ vsq̄ȝ extra ciuitatē ꝑsecuti sunt. Qui vi-
dēs ꝙ euadere nō posset fustē dētiū morsibꝰ exacu
it: ⁊ se p mediū ꝓ palo trāsfixit: ⁊ tali morte vitā fini
uit. Alibi tn̄ legit̄ ꝙ a lupis deuoratus sit. Rede-
untes romani ranā ī testudīe latitātē īuenerunt ⁊
ipaȝ extra citatē proijciētes cōbuserūt. Un̄ ⁊ pars
illa citatis vt aliq dn̄t vbi latuerat rana lateran̄.
nomē accepit. ¶ Tpe sci cornelij pape greci fide-
les apl'oꝝ cōpora furati eadē asportabāt. Sȝ dmo
nes ī idolis hitātes diuina coacti v̄tute clamabāt
Uiri romani succurrite: q: dij v̄ri auferūt̄. Quapp
fidelibꝰ ītelligētibꝰ ꝺ apl'is: gētilibꝰ v̄o ꝺ suis dijs
ml'titudo adunata fideliū ⁊ īfideliū ꝑseq̄t̄. Un̄ gre
ci timētes apꝺ catacūbas apl'oꝝ corꝑa ī puteū pie
cerūt: sȝ a fidelibꝰ īde postmōȝ sūt extracta. Gre-
goriꝰ tn̄ ī registro dic̄. ꝙ tāta eos vis tonitrui atq̄ȝ
fulguris terruit ac dispsit: vt ea apud cathacūbas
dimitterēt: sȝ cū dubitarēt q̄ ossa eēnt bt̄i petri: ⁊ q̄
bt̄i pauli: orātibꝰ fidelibꝰ ⁊ ieiunijs īsistētibꝰ ꝺ celo
eis rn̄sū ē. Maiora ossa sī p̄dicatoris: mīora vero
piscatoris. Et sic ossa se abīuicē sepauerūt: ⁊ ī suis
eccl'ijs q̄s cuilibet edificauerāt posuerūt. Alij v̄o
dn̄t ꝙ siluester papa volēs eccl'ias ꝯsecrar̄ tā ma-
gna q̄ȝ ꝑua ī lāce sūma reuerētia pōderauit: ⁊ me-
dietatē ī vna eccl'ia m̄dietatē ī alia collocauit. Re
fert Grego. ī dialogo: ꝙ ī eccl'ia. s. petri vbi corpꝰ
eiꝰ reqescit vir qdā erat agōtiꝰ noīe magne hūili
tat̄ ⁊ scitat̄ existēs. Cū v̄o q̄dā puella paralitica
ī eiꝰ eccl'ia ꝑmanēs manibꝰ reperet ⁊ dissolut̄ re
nibꝰ cōpꝰ p t'rā traheret: diuq̄ȝ a. b. petro sanitatē
peteret. ei p visionē astitit dicēs. Uade ad agōtiuȝ
māsionariū: ⁊ ip̄e te saluti r̄stituet. cepit igit̄ illa p
eccl'ie loca se huc atq̄ȝ illuc trahere: ⁊ qs eēt agōti
us īuestigar̄: cui r̄pēte obuiā ip̄e fcūs ē: quē q̄rebat
eiq̄ȝ dixit. Pastor ⁊ nutritor nr̄. b. petrꝰ apo. ad te
me misit: vt ab īfirmitate mea me liberes. Cui ille
rn̄dit. Si ab ipo missa es surge. Apph̄ēsaq̄ȝ eiꝰ ma
nu ipaȝ leuauit. Illaq̄ȝ nullo lāguoris vestigio r̄ma
nēte plene sanata fuit. In eodē quoq̄ȝ liº ait Greg.

ꝙ galla vrbis rome nobilissima puella simachi cō
sulis ac patritij filia marito tradita ī vnīꝰ āni spa-
cio eiꝰ ē morte viduata. Quā dū ad iterādū thala
mū etas ⁊ opes vocarēt: elegit magꝭ spūalibꝰ nu-
ptijs copulari deo: ī qbꝰ a luctu īcipit̄ sꝫ ad eterna
gaudia ꝑuenit̄: q̄ꝫ carnalibꝰ nuptijs subijci: q̄ a leti
tia sēp īcipiūt: ⁊ ad finē cū luctu tēdūt. Huic aūt cū
valde ignea cōspsio corporis īesset ceꝑunt medici
dīce. Quia nisi ad āplexꝰ viri rediret calore nimio
ꝯ naturā barbā habitura eēt: qđ ita postea factuꝫ
est. Sꝫ illa nihil exterius deformitatis timuit: que
īteriorēꝫ spēm amauit: nec vita ē si hoc ī ea feda-
ret qđ a celesti sponso nō amaret̄. Abiecto igit̄ se-
culari habitu apud eccl'iaꝫ sancti petri monasterio
se dedit ibiqꝫ mltis annis ī simplicitate orōnibus ⁊
elemosynis deo seruiuit. Tādē cācri vlcē ī mamilla
ꝑcussa dū ante eiꝰ lectū duo candelabra semꝑ luce
rent: qꝛ velut amica lucꝭ nō solū spūales: sꝫ etiā cor
porales tenebras odio hēbat. Uidit btm̄ petꝝ apl'ꝫ
īter ipa duo cādelabra ante eiꝰ lectulum cōstitisse.
Que ex amore sumens audaciaꝫ exultauit ⁊ dixit.
Quid ē dn̄e meꝰ: dimissa sūt mihi pccā mea: cui il-
le benignissimo vultu īclinato capite ānuit dicens.
Dimissa. veni: ⁊ illa. Rogo vt soror bn̄dicta vēiat
mecū. ⁊ ille. Nō: sꝫ talis veniat tecū. Jlla hoc abba
tisse īdicās die tītia cū illa d̄fūcta ē. ℂ Jn eodē īsu-
per li. Gregoriꝰ ait. ꝙ dū p̄sbyt̄ qdā magne scitatꝭ
ad extrema ductꝰ eēt: cū magna leticia clamare ce
pit dicēs. Bn̄ veniāt dn̄i mei: bn̄ veniant dn̄i mei.
Quid ad tātillū ꝯuū vr̄m dignati estꝭ venire: Ue-
nio: venio: gr̄as ago: gr̄as ago. Cūqꝫ q astabāt qbꝰ
hec dicēt īterrogarent: ille admirādo riidit. Nūqd
cōuēisse hic scōs aplōs petꝝ ⁊ paulū nō videtꝭ: cū
v̇o iteꝝ vt ꝑus repetēt: scā illa aīa e carne soluta ē.
ℂ Dubitat̄ āt ab aliqbꝰ vtꝝ eadē die petrꝰ ⁊ pau-
lus passi sīt. dixerūt. n. qdā ꝙ ea die reuoluto āno.
sꝫ hiero. ⁊ oēs fere scī q d̄ hoc t̄ctāt ī hoc ꝯcordāt.
ꝙ ea die ⁊ āno passi sūt: sic māifeste etiā hr̄ ex ep'la
dionysij: ⁊ sic dic̄ leo ī quodā ꝯmōe: vbi sic ait. Nō
. n. sine cā fcm̄ putamꝰ: ꝙ vna die: ī vno loco: vniꝰ
tyrāni tolerarēt̄ sn̄iam. Jn vno die passi sūt vt ad
xp̄m parit̄ ꝑuenirēt. Uno loco ne alti roma deesset.
Sub vno ꝑsecutore vt eq̄lis crudelitas vtrūqꝫ cō-
stringēt. Dies gᵒ ꝓ merito: locꝰ āt ꝑ gl'ia: ꝑsecutor
d̄cretꝰ ē ꝓ v̇tute. hec leo. lꝫ āt eadē die ⁊ hora passi
sūt: nō tn̄ eodē loco: sꝫ ī diuersis. Et qđ dicit leo ꝙ
eodē loco passi sūt: hoc dic̄ ex eo ꝙ ābo rome passi
fuerūt. d̄ hoc qdā sic v̄sibꝰ dixit. Ense coronat̄ pau
lus: cruce petrus: eodeꝫ Sub duce: luce: loco. dux
nero: roma locꝰ: Jtē aliꝰ. Ense sacrat paulum par
lux: dux: vrbs: cruce petꝝ. Licet āt eadeꝫ die passi
fuerit: ordinauit tn̄ Greg. vt ipa die sp̄ālis fieret
quo ad offim̄ solēnitas petri: ⁊ ī seq̄nti die ꝯmemo
ratio pauli: tū qꝛ ea die fuit d̄dicata eccl'ia scī petri.
tū qꝛ maior ē dignitate: tū qꝛ prior cōuersione. tum
qꝛ primatum obtinuit. De nomine.

P Aulus īterp̄tat̄ os tube: vl' os coꝝ: seu
electū mirabile. Uel electōis miraculuꝫ.
Uel paulus a pausa. qđ ē reqes. Uel dr̄
modicꝰ latine. Per hoc ītelligūt̄ sex p̄ro
gatiue q̄s hūit. Prima ē ligua fructuosa: qꝛ ab iliri
co vsqꝫ hierusalē repleuit euāgeliū: ⁊ iō dr̄ os tu-
be. ℂ Scđa charitas viscerosa: qꝛ quis īfirmat̄: ⁊
ego nō īfirmor ⁊c̄. Et ide dicit̄ os eoꝝ: os. s. cordis.
de quo ipe dic̄. Os nr̄ꝫ pꝫ ad vos o corinthij: cor nr̄ꝫ
dilatatū ē. ℂ Tertia ē cōuersio miraculosa: ⁊ inde
dr̄ electū mirabile: qꝛ mirabl'r electꝰ ⁊ ꝯuersus fuit.
ℂ Quarta ē manꝰ oꝑosa: ⁊ iō dr̄ electōis miraculū.
Magnū. n. miraculū fuit qn̄ elegit sibi ꝑꝑis mani-
bꝰ sūptꝰ acq̄rere: ⁊ īcessāter p̄dicare. ℂ Quīta fuit
cōtēplatio delitiosa: qꝛ raptꝰ ē vsqꝫ ī t̄tiū celū ⁊ inde
fuit dn̄i reqes: qꝛ ī cōtēplatōe erigit̄ reqes mentꝭ.
ℂ Sexta ē humilitas v̇tuosa: ⁊ ideo dr̄ modicꝰ. De
hoc āt noie paulus tres sūt opiniones. Orige. vult
ꝙ sp̄ fuerit binoīꝰ: ⁊ vocatꝰ sit sp̄ saulꝰ ⁊ paulus.
Rabanꝰ v̇o vult ꝙ an̄ dictꝰ ē saulus a saule rege
suꝑbo. sꝫ post cōuersionē vocatꝰ ē paulus: q̄si ꝑuu-
lus a modico ⁊ humili spū. Un̄ ⁊ nomē suū īterp̄re
tādo dicebat. Ego sū minimꝰ apl'oꝝ ⁊c̄. Beda aūt
vult ꝙ dictꝰ ē paulus a Sergio paulo ꝓconsule:
quē ad fidē cōuertit. Passionē scī pauli Linꝰ papa
ꝯscripsit. ℂ De scō paulo apl'o.

P Aulus apl'us post sui conuersionē
mltas ꝑsecutiōes passus ē.
Quas btūs Hilariꝰ breuit̄ enumerat di-
cēs. Paulus apl'us ī philippis virgis cedit̄: ī car-
cere ponit̄. ⁊ ligno pedibꝰ affigit̄: in listrꝭ lapidat̄: ī
iconio ⁊ thessalōica ab iniqs ꝑseq̄t̄: ⁊ ī epheso ferꝭ
dat̄: ī damasco ꝑ sportā e muro deponit̄: ī hierusa
lē sistit̄: cedit̄: ligat̄: īsidiat̄ ī cesarea claudit̄: ⁊ crimi
nat̄ nauigās: ī italiā ꝑicl'o dirigit̄: romā vēiēs sub
nerone iudicat̄: ⁊ occisus finit̄. hec Hilariꝰ. Apo-
stolatū īter gētes accepit: quēdā ꝯtractū ī listrꝭ ere-
xit. iuuenē q d̄ fenestra ceciderat ⁊ expirauerat su-
scitauit: ⁊ mlta alia miracl'a fec̄. Apud mitilenā īsu
lā: vipa manū eiꝰ īuasit: sꝫ nihil eū lesit: qn̄ potiꝰ ī
ignē ipsā excussit. Dr̄ quoqꝫ ꝙ oēs q de ꝓgenie il-
lius hoīs q paulū hospitio suscepit nāscūt̄: a vene
nosis vllatenꝰ nō leduntr̄. Un̄ cū pueri nati sunt in
cunis eoꝝ serpentes ponūt vt ꝓbēt si veri eoꝝ filij
sūt: Jnuenit̄ autē aliqn̄ ꝙ paulus est minor petro.
quandoqꝫ maior: quandoqꝫ eq̄lis: sed re v̇a minor
dignitate: maior p̄dicatiōe equalis scitate. Refert
haymo ꝙ paulꝰ a pulloꝝ cātu vsqꝫ ad q̄ntā horam
labori manuū īsistebat. Deide p̄dicatōi vacabat:
ita ꝙ plerūqꝫ vsqꝫ ad noctē sermoneꝫ ꝓtrahebat.
Residuuꝫ vero tēporis cōmestiōi somno orationi
satis necessariū erat. Dū venisset vero romā: cum
nero nōdum eēt ī iperiū cōfirmatus: ⁊ etiā audiēs
ꝙ de lege iudeoꝝ ⁊ fide xp̄ianoꝝ īter paulū ⁊ iude-
os questio vertebat̄: non multum inde curauit: ⁊
sic paulus quo volebat libere ibat: ⁊ libere predica
bat. Hiero. quoqꝫ in libro de viris illustribus ait.
ꝙ. 25. anno a passione dn̄i hoc est neronis 2ᵒ. pau-
lus romā vinctus mittit̄: ⁊ ꝑ bieniū ī libera manēs
custodia aduersus iudeos disputauit: deide a nero
ne dimissus euāgeliū in occidentis partibus p̄dica
uit. 14. vero neronis āno eodē die ⁊ āno quo cruci
fixus ē petrus capite truncatur. hec Hiero. Eius
aūt sapia ⁊ religio vbiqꝫ diuulgabatur. ⁊ ab oībus

admirabilis habebať. Multos ēt de domo cesarꝫ
sibi ī amicitiā copulauit: ⁊ eos ad fidē xp̄i cōuertit.
¶ Quedā ēt scripta ei⁹ corā Cesare recitata sūt:
⁊ ab oib⁹ mirabiliter cōmēdata. Senat⁹ ēt de illo
alta nō mediocriť sentiebat. Quadā vo die dū pau
lus circa vespas ī quodā solario p̄dicaret: qdā iu-
uenis noīe patroclus picerna neronis: ⁊ sibi admo
dū dilect⁹: vt paulū ꝓp multitudinē cōmodi⁹ audi-
ret fenestrā ascēdit: ⁊ paululū ibi dormitādo deci-
dēs expirauit. Qđ audiēs nero plurimū de ei⁹ mor
te doluit: ⁊ statī aliū ī ei⁹ officiū ordinauit. Paulus
vo ꝑ spū̃ hoc cognoscēs dixit astātib⁹: vt illuc irēt
⁊ patroclū Cesarꝫ carissimū ad se defūctū afferrēt.
Quē allatū paulus suscitauit: ⁊ ad Cesarē cū socijs
suis misit. Qui cū de morte ei⁹ lamētareť: ecce pa-
troclus viuēs adesse ꝑ forib⁹ nūciať. Audiēs nero
patroclū viuū quē paulo ante nouerat mortuū plu-
rimū qdē expauit. ⁊ eū ad se īgredi recusauit: sꝫ tā-
dē ꝑsuasu amicoꝝ itroire ꝑmisit. Cui nero ait. Pa
trocle viuis: ⁊ ille. Cesar viuo. ⁊ nero. Quis te fecē
viuere: ⁊ ille. dn̄s iesus xp̄s oīuꝫ rex seculoꝝ. Irat⁹
nero dixit. Ergo ille regnabit in secula: ⁊ resoluet
oīa regna mūdi: cui patroclus. Etiā cesar. tūc nero
dedit ei alapā dicens Ergo militas illi regi: ⁊ ille
Vtiqꝫ milito q꞉ me a mortuis excitauit. Tūc qnqꝫ
ministri ipatoris q ei iugiť assistebāt dixerūt ei. Cur
īpator ꝑcutis iuuenē prudentē ⁊ veraciť rn̄dentē:
Nā ⁊ nos illi regi inuictissimo militam⁹. Qđ audiēs
nero eos reclusit ī carcerē: vt nimiuꝫ torq̄ret quos
aū nimis dilexerat. Tūc oēs xp̄ianos fecit ingri. ⁊
oēs sine īterrogatōe ꝑ tormēta varia puniri. Tūc
Paulus vinct⁹ īter ceteros aū Neronē adductus
ē. Cui nero. O hō magni regis seru⁹: mihi aūt vi-
ct⁹: cur milites meos mihi subtrahis: ⁊ tibi recolli-
gis: Cui paulus. Nō solū de tuo āgulo milites col
legi: sꝫ ēt de orbe vniuerso: qb⁹ rex nr̄ donat talia
q̄ nūq̄ꝫ deficiēt: ⁊ q̄ oēm excludēt īdigētiaꝫ largieť.
Huic si subiect⁹ eē volueris salu⁹ eris q tāte extat
potētie: vt iudex oīum veniat: ⁊ mūdi hui⁹ figurā
ꝑ ignē resoluat. Hec audiēs nero: ⁊ ira succensus:
q꞉ figurā mūdi ꝑ igneꝫ paulus dixerat dissoluēdā:
oēs milites xp̄i igne iussit cremari. Paulum vero
tanq̄ꝫ maiestatis reū capite trūcari. Tāta āt xp̄ia-
noꝝ tūc occisa ē turba: vt ppl's roman⁹ palatium
Neronis virtute irrūpet: ⁊ seditōeꝫ cōtra eū exci-
tare moliēs ꝓclamaret. Pone modū cesar: tēpera
occisionē vl' iussionē. Frātes sūt quos ꝑdis: roma-
nū tueńť īperiū. Timēs ipator mutauit edictuꝫ vt
nullus xp̄ian⁹ tangereť: donec iperator de eis ple
ni⁹ iudicaret. Quapropť paulus iteꝝ ē reductus ⁊
aspectui neronis oblat⁹. Quē vt nero vidit vehe-
mētissime exclamauit. Tollite maleficū: decollate
īpostorē: nec sinite viuē criminatorē. ꝑdite censuū
alienatorē. auferte de supficie ťre mētiū imutatorē
Ad quē paulus ait. Nero tp̄e modico patiar: sꝫ vi-
uam eternaliter dn̄o iesu xp̄o. Nero dixit. Auferte
ab eo caput: vt me rege suo fortiorē ītelligat: q euꝫ
deuici: ⁊ videam⁹ si sempꝫ viuere valeat. Cui pau
lus vt scias me post mortē corporis eternaliter vi-
uere: cū mihi caput abscissū fuerit: viuus tibi appa
rebo: ⁊ tūc cognoscere poteris: q꞉ xp̄s ē deus vite
⁊ mortis. Et his dictꝫ ad locū supplicij duciť. Qui
cū duceretť dixerunt ei tres milites qui eū ducebāt.
Dic nobis paule. Quis est ille rex quem tantum
diligitis ꝙ ꝓ eo magis mori q̄ꝫ viuere eligitis: ⁊ q̄-
lem inde mercedē habebitis: Tūc Paulus de re-
gno dei ⁊ pena īferni adeo eis predicauit: ꝙ eos ad
fideꝫ conuertit. Qui cum rogarent eum: vt libere
abiret quo vellet ait. Absit fratres vt fugiam. non
eniꝫ sum ꝓfugus sed miles xp̄i legitimus. Scio. n.
ꝙ per hanc vitam transitoriaꝫ ad vitam transibo
eternam. Mox aūt vt fuero decollatus viri fide-
les rapient corpus meuꝫ. Vos auteꝫ locum nota-
te ⁊ illuc cras mane venite. inuenietis. n. iuxta se-
pulchꝝ meuꝫ duos viros orantes. s. Titū ⁊ Lucā:
Quib⁹ cum dixeritis qua de causa vos ad eos misi
ipsi vos baptizabūt ⁊ regni celestis faciēt cohere-
des. Quod cū loq̄reť: misit nero duos milites vt vi
derēt si adhuc esset occisus. ⁊ cū eos vellet cōuer-
tere: illi dixerūt. Cum mortuus fueris ⁊ surrexe-
ris: tūc credemus his q̄ dicis. Nunc aūt cito veni
qđ meruisti accipe. cūq̄ꝫ ad locū passionis ducereť
ī porta hostiēsi cuidā matrone noīe plautille disci-
pule Pauli q̄ fm Diony. alio nomīe dicebať Le-
mobia q꞉ forte binomia fuit: obuiā hūit: q̄ flēs suis
orōnib⁹ se recōmēdare cepit. cui paul⁹. Vale plau-
tilla eterne salutis filia cōmoda mihi velū quo ca-
put tuū tegꝫ: ⁊ īde ocl'os meos ligabo: ⁊ postmodū
tibi restituā illud. Qđ dū sibi traderet irridebāt ei
carnifices dicētes. Quid īpostori isti ⁊ mago taꝫ ꝓ-
ciosū pānū tribuis: vt ip̄ꝫ amittas: Cū ergo ad lo-
cū passionis paulus venisset: ad oriētē versus ⁊ ma
nib⁹ ī celū extēsis: diutissime cuꝫ lachrymis patria
voce orauit: ⁊ grāś egit. Post hoc vale faciēs frīb⁹
ocl'os sibi đ velo plautille ligauit. ⁊ vtrūq̄ꝫ genu in
terra figēs collū extēdit: ⁊ sic decollat⁹ ē: moxq̄ꝫ ei⁹
caput de corpe exiliēs iesus xp̄s. qđ sibi ī vita tam
dulce extiterat: ⁊ tā crebro noīauerat: hebraice cla
ra voce īsonuit. Diciť. n. ip̄m ī suis epl'is xp̄m vel
iesuꝫ. vel vtrūq̄ꝫ qngentis vicib⁹ noīasse. De eius
aūt vulnē vnda lactꝫ vsq̄ꝫ ad vestimēta militꝫ exi-
liuit. ⁊ postea sāguis effluxit: ī aere lux īmensa emi
cuit: de corpore odor suauissim⁹ emānauit. Diony.
aūt ī epl'a ad Timotheum de morte pauli sic dicit.
In hora aūt illa tristicie ꝓlena frater mi dilecte di-
cēte carnifice paulo. Collū para. Tūc btūs aplus
suspexit ī celū muniēs frōtē ⁊ pect⁹ suū signo crucꝫ
⁊ dixit. Dn̄e mi iesu xp̄e ī man⁹ tuas cōmēdo spm̄
meum: ⁊ tūc absq̄ꝫ tristicia ⁊ cōpulsione extēdit col
lum suum: ⁊ suscepit coronaꝫ. Percutiente autem
carnifice ⁊ amputante pauli caput: tunc btissim⁹ in
ip̄o ictu explicuit velū: ⁊ collegit sanguinē ꝓprium ī
velo: ⁊ ligauit eū: ⁊ obuoluit: ⁊ redidit illi femine ⁊
reuerso militi carnifici dixit lemobia. vbi dimisisti
magistꝝ meū paulū: rn̄dit miles. Cū socio iacet ibi
extra vrbē ī valle pugillū: ⁊ velo tuo velata ē faci-
es eius. Ipsa aūt respondēs ait. Ecce intrauerunt
nūc petrus ⁊ paulus īduti veste ꝓclara: ⁊ coronas
fulgentes luce radiantes habebant in capitibus
suis: ⁊ protulit velum sangine cruentatum: ⁊ mō-

strauit eis: ꝑꝑ qd̄ opꝰ multi crediderūt dn̄o: ⁊ xp̄ia
ni fc̄i sūt. hec Diony. Audiēs Nero q̄ cōti gerant
vehemēt extimuit: ⁊ de his oībꝰ cū philosophis ⁊
aīcis loq̄ cepit. Dū hec inīcē loq̄rent̄ vēit paulꝰ ia
nuis clausis: ⁊ āte Cesarē stās ait. Cesar ecce pau
lus regis eterni ⁊ inuicti miles. Uel nūc crede q: nō
sū mortuꝰ sȝ viuꝰ: ⁊ tu miser etna mōte morieris:
eo q: scōs dī iniuste iīficis: ⁊ his dict̄ disparuit. Ne
ro aūt ex nimio timore velut amēs effectꝰ qd age
ret ignorabat: ⁊ suasu ⁊ ꝯsilio aīcoꝝ patroclū ⁊ bar
nabā cū alijs soluit: ⁊ quo vellēt libere abire ꝑmi
sit. Illi v̄o milites .s. Longinꝰ magr̄ militū ⁊ accestꝰ
ad sepulchꝝ pauli mane venerūt: ⁊ duos viros .s.
titū ⁊ lucā orātes inuenerūt: ⁊ ī eoꝝ medio paulū stā
tē viderūt. Quos titꝰ ⁊ lucas vidētes vehemēt ter
riti fugere cepūt: ⁊ paulꝰ disparuit. Illi āt pꝰ eos cla
mātes dicebāt. Nō vt putat̄ vos ꝑseq̄mur sȝ a vo
bis baptizari volumꝰ: sicē paulꝰ nob dixit: quē mō
orātē vobiscū vidimꝰ. Hec illi audiētes reuersi sūt
⁊ cū magno gaudio eos baptizauerūt. Caput aūt
pauli ī quādā vallē ꝓiectū ē: ⁊ pre m̄ltitudie alioꝝ
q̄ īfecti fuerūt: ⁊ illuc ꝓiecti inueniri n̄ potuit. Legi
tur āt ī eadē ep̄l'a Diony. q: cū q̄dā vice fouea mū
daret̄: ⁊ caput illd̄ pauli cū alijs purgamētis ꝓie-
ctū fuisset: q̄dā pastor ī v̄ga sua leuauit: ⁊ iuxta cau
las ouiū fixit. Uidit āt ꝑ tres noctes ꝯtinuas ipse
cū dn̄o suo sup̄ ꝑdictū caput lucē ieffabilē refulge-
re. Qd̄ cū ep̄o ⁊ fidelibꝰ nunciatū fuisset dixerunt.
Uere hoc ē caput pauli. Egressus igit̄ ep̄s ⁊ vni-
uersa fideliū multitudo caput illud secū detulerūt
⁊ in q̄dā mēsa aurea illud deponentes illud corpi
cōiūgere volebāt: qbꝰ ꝑriarcha r̄ndit. Nos scimus
q: multi fideles occisi sunt: ⁊ eoꝝ capita sūt dispsa:
vn̄ dubito illud caput corpori Pauli ꝯiungere: sȝ
caput hoc ad pedes corpis ponamꝰ: ⁊ oīpotētē do
minū exoremꝰ: vt si caput suū ē ꝯuertat̄ ad corpꝰ
⁊ capiti cōiūgat̄. Qd̄ cū oībꝰ placuissȝ caput ipȝ ad
pedes corpis pauli posuerūt. Et ecce cūctis orāti
bꝰ ⁊ stupētibꝰ corpꝰ se ꝯuertit: ⁊ ī loco suo capiti se
iūxit: ⁊ sic oēs deū b̄ndixerūt: ⁊ hoc eē caput pauli
v̄acit̄ cognouerūt. hec Diony. ¶ Refert Grego
riꝰ turonēsis q tp̄e Iustini iunioris claruit: q: q̄dā
desp̄ans laq̄uȝ sibi parabat. Nomē tn̄ pauli inocās
semꝑ dicebat. Adiuua me scē paule. Tūc affuit q̄
dā vmbra squalida hortās eū ac dicēs. Eia bone
vir eia: qd agis? morā ne feceris. At ille sēꝑ parās
laq̄uȝ dicebat. Gratissime paule adiuua me. Ex-
pedito iā laq̄o affuit alia vmbra tāq̄ȝ hoīs dicēs il
li q̄ hominē hortabat̄. Fuge miserrime: q: paulus
aduocatꝰ aduenit: tunc squalida vmbra euanuit: ⁊
hō ad se rediēs ⁊ laq̄uȝ ꝓijciēs penitētiā cōdignā
accepit. Greg. ī registro. Ex cathenis beati pauli
multa miracula demōstrātur. Et dū multi paꝝ qd
ex limatura petūt assistit sacerdos cū lima. Et ali
q̄bus petētibꝰ ita cōcite aliqd de cathenis ipsis ex
cutit̄: vt nulla mora sit. Quibusdā v̄o petētibꝰ diu
ꝑ cathenas ipsas lima ducit̄ ⁊ tn̄ vt aliqd īde exe
at nō obtinet̄. In eadē quoqȝ ep̄l'a q̄ sup̄ra dc̄a est
btūs Diony. mortē pauli magr̄i sui pijs v̄bis ꝺplo
rat dicēs. Quis dabit oculis n̄ris fōtē lachrymaꝝ
vt ploremꝰ die ac nocte lumē eccl'iaꝝ: qd̄ extinctū
ē? Quis nō induet fletū ⁊ gemitū aut nō vestiet̄ lu-
gubribꝰ ⁊ mēte attonitꝰ nō obstupescet? Ecce et-
enim petrus fundamētū ecclesiaꝝ: gl'ia scōꝝ apl'oꝝ
a nobis recessit: ⁊ nos orphanos dereliq̄t. paulus
quoqȝ gētiū familiaris: cōsolator paupꝝ defecit no
bis: ⁊ vlteriꝰ nō inuenit̄. Qui fuit pr̄ patrū: doctor
doctoꝝ: pastor pastoꝝ. Abyssuȝ sapie: fistulā altiso
naȝ ꝑdicatorē v̄itatis īfatigabilē. Paulū dico nobi
lissimū apostolū: hic āgelus terrestris ⁊ hō celestis
imago ⁊ similitudo deitatis: ⁊ sp̄us deiformis oēs
nos dereliq̄t. Nos iāq̄ȝ īopes ⁊ īdignos ī hoc mun
do ꝯtēptibili ⁊ maligno igressus ē ad deū suū dn̄ȝ
⁊ amicū. Heu frat̄ mi Thimothee dilecte aīe mee
vbi ē pat̄ tuꝰ magr̄ ⁊ amator? Un̄ te vlteriꝰ saluta
bit? Ecce .n. orphanꝰ f̄cūs es ⁊ remāsisti solus. Iā
neq̄ȝ scribet tibi sua sanctissima manu dicēs tibi
Fili carissime: veni fr̄ mi Timothee. Quid hic ac-
cidit tristitie ⁊ tenebraꝝ ⁊ dāni: q: orphani facti
sumꝰ. Iā nō veniēt ad te epistole eiꝰ ī q̄bꝰ scriptū
sit. Paulꝰ modicꝰ ꝑuus iesu xp̄i. Iā nō scribet de
te vlterius ciuitatibꝰ dicēs. Suscipite filiū meum
dilectū. Cōplica frat̄ libros ꝓphetaꝝ: ⁊ signa sup
eos quia neminē habemꝰ īterp̄retē parabolaꝝ ⁊
paradigmatū ⁊ eloquioꝝ ip̄oꝝ. Dauid ꝓpheta plā
gebat filiū suū ⁊ dicebat. Ueh mihi fili mi veh mi
hi. Ego aūt veh mi magr̄ mi: v̄e veh mihi. Am
mō ꝺfecit ⁊ cessauit cōcursus discipuloꝝ tuorū ro
mā veniētiū ⁊ q̄rentiū nos. Iā nemo dicturꝰ est:
eamꝰ ⁊ videamꝰ doctores n̄ros: ⁊ iterrogemꝰ eos
q̄lit̄ nos regere oporteat ecclesias n obis cōmissas
⁊ iterp̄retabunt̄ nobis eloq̄a dn̄i n̄ri iesu xp̄i: ⁊ elo
quia ꝓphetaꝝ. Uere veh his filijs frater mi q: p̄ri
uati sunt patribus spiritualibus: quibꝰ p̄riuatꝰ est
grex. Et nobis etiā frat̄ veh qui ꝑuati sumꝰ ma-
gistris nostris sp̄ūalibꝰ: qui collegerāt ītellectum ac
sciētiā veteris ac noue legis: ⁊ colligauerāt in suis
epistolis. Ubi ē cursus pauli: ⁊ labor scōꝝ pedū eiꝰ
Ubi ē os loquēs ⁊ ligua cōsulēs: ⁊ sp̄us b̄n placens
deo suo? Quis n̄ ploret ⁊ vlulet? Nā q merueru nt
gloriā ⁊ honorē apd̄ deū tāq̄ȝ malefactores tradūt̄
ī mortē. Ueh mihi qm̄ ī illa hora īuīūtꝰ sūȝ corpus
scm̄ sanguine inocēti cruētatū. Heu mihi pat̄ mi
magister ⁊ doctor. non quidem reus tali morte ex-
titisti. Nunc ergo quo ibo te querere gloria xp̄ia-
noꝝ ⁊ laus fidelium? Quis cōticescere fecit vocē
tuā fistula ecclesiarum: ⁊ fistula altisona: plectrum
psalterij decachordi? Ecce itroisti ad dn̄ȝ deū tuū
quem desiderasti ⁊ toto affectu concupisti. Hieru
salem ⁊ roma praua amicitia equales facte sunt
in malo. hierusalem crucifixit dominum nostrum
iesum christum: roma vero apostolos eius intere
mit. hierusalē seruit ei quem crucifixit, roma au-
tem solennizando glorificat quos interemit. Et
nunc frater mi Timothee quos dilexisti: ⁊ toto
corde desiderabas: Saul dico regem ⁊ Ionatā in
vita sua non sunt separati: nec in morte. Et ego
non sum separatus a domino magistro meo: nisi
cum separauerunt nos homines pessimi ⁊ iniqui
⁊ separatio huius hore nō erit semper. Aīa eius

64

cognoſcit dilectos: etiā ſine hoc ꝙ ei loquanť qui
nūc ab eo elōgati ſūt. In die autem reſurrectiōis
magna iactura eēt ſeparari ab eis. hec Dionyſiꝰ
Io. Chryſo. ī li. de laudibꝰ Pauli hūc glorioſum
apoſtolū mltiplicit cōmēdat ſic dicēs. Nihil pror-
ſus errauit qui pratū īſigne ṽtutū ac ꝑadiſū ſpūa-
lē Pauli aīam nūcupauerit. Que āt lingua laudibꝰ
eiꝰ īueniať eq̄lis: cū oīa q̄ ſūt ī oībus bona aīa ſua
vna poſſideat: ⁊ ea cūcta plene accumulāte: nec ſo
lū hoīum: ſꝫ ēt qđ ē āpliꝰ angeloꝝ: nec tū iccirco re
ticebimꝰ: qui potiꝰ pauca dicemꝰ. Eſt. n. hoc maxi
mū laudis genꝰ cū orationis copiā ṽtus ſuperat ⁊
magnitudo laudati: ſicqꝫ vinci multo ē nobis glo
rioſiꝰ q̄ꝫ ſepe viciſſe. Vn̄ igiť opportuniꝰ laudū eiꝰ
ſumemꝰ exordiū: niſi ab hoc ipſo ꝓmū vt oſtēda-
mꝰ eū bona oīuꝫ poſſidēte: ¶ Abel obtulit ſacrifi
ciū ⁊ idē laudať: ſꝫ ſi pauli hoſtiā adducamꝰ ī me-
diū q̄ꝫtū celū a terra ſuꝑior apparebit ſi q̄dē ſemet
ipſum ꝑ ſingulos dies imolabat. Quā tū hoſtiam
dupliciť offerebat: tū ī corde: tū ī corpore mortifica
tionē circūferēs. Nō. n. oues offerebat aut boues
ſꝫ ſeipꝫ duplr̄ īmolabat Neqꝫ his cōtētus fuit: ſed
ēt orbē vniuerſū ſtuduit offerre: q terrā ac mare:
greciā atqꝫ barbariē: omnēqꝫ ſub ſole regionē q̄ſi
volitās circuiuit: ex hoībꝰ angelos faciēs: qui imo
ipſos hoīes q̄ſi ex demonibꝰ ī angelos ꝓuehens.
Quid huic hoſtie reꝑiať eq̄le: quā paulꝰ gladio ſpi
ritꝰ ſc̄i imolauit: ⁊ ī illo altari qđ ſuꝑ celū locatū eſt
obtulit: Sꝫ abel dolo germani ꝑcuſſus occubuit:
Paulus ṽo ab eis īterfectꝰ eſt quos ab īnumeris
malis cupiebat eruere. Vix autē eius innumeras
tibi oñdi mortes: tot vtiqꝫ quot ēt dies vixit. Noe
ſe tm̄ ī arca legiť ſaluaſſe cū liberis. Hic aūt multo
ſeuiore inundante diluuio: nō archā coaptādo a cō
paginibꝰ tabulaꝝ: ſed epiſtolas cōponēdo ꝓ tabulꝭ
vniuerſū orbē ꝑiclitātē ex medijs fluctibꝰ liberauit
Nec aūt arca nō vno loco circunferť q̄ orbis ter-
minos cōprehēdit: nec bitumie ac pice ſꝫ ſpū ſcō
eiꝰ tabule ſunt puncte: hec ſuſcipiēs pene irrōna
bilibꝰ aīalibꝰ ſtultiores imitatores efficit, āgeloꝝ
Hic quoqꝫ illā vincit arcā: q̄ illa coruum recipiēs
coruum rurſuum emiſit: ⁊ includens lupū ferita-
tē eiꝰ mutare nō potuit. hic ṽo accipitres miluos
qꝫ ſuſcipiēs fecit colūbas: ⁊ excludēs oēꝫ feritateꝫ
māſuetudinē ſpūs ītroduxit. ¶ Abrahā miranť
oēs: q̄ ad dei p̄ceptū patriā atqꝫ cognatos reliq̄t.
Sꝫ quō paulo poſſit equari: q nō tātūmodo patri
am vel cognatos: ſꝫ ipſū quoqꝫ mundū reliq̄t imo
ēt celū ⁊ celū celi. Et hec oīa xp̄ꝫ ſuſcipiēdo deſpe
xit: vnū ꝓ cūctis: iſtud ſolū ideſt xp̄i charitatē req
rens: neqꝫ p̄ñtia iq̄t neqꝫ futura neqꝫ altitudo. ⁊c̄.
Sꝫ Abraā ī periculū ſe tradēs hoſtibꝰ filiū fratris
eripuit. At paulus vniuerſū orbē vt de ipſa dia-
boli extraheret manu īnumerabilia ꝑicula ſuſti-
nuit. ꝓprijſqꝫ mortibꝰ maximā ſecuritatē alijs cō
parauit. Filiū quoqꝫ abraā voluit īmolare Paulꝰ
ṽo ſemetipſuꝫ millies īmolauit ¶ In Iſaac patiē
tiā aliq̄ admiranť: quō puteos a ſe factos obſtrui
patiebať. At paulus nō puteos cernēs lapidibus
obrutos: ſꝫ propriū corpꝰ nō ſolū ſicut ille cedebat
ſꝫ eos ēt a q̄bus patiebať ī celū ſtudebat euehere
Quāto. n. āplius obruebať iſte fons: tanto magis
erūpebat: ac pluries a ſe effundēdo fluuios māna
bat. ¶ De lōganimitate atqꝫ patiētia iacob ſcri-
ptura mirať. Et q̄ nā illa ē adamātina aīa q̄ pauli
patiētiā poſſit imitari: Neqꝫ. n. ſeptē annoꝝ. ſꝫ to-
tiꝰ vite ſuitiū ꝓ ſpōſa ꝑtulit xp̄i: ñ aduſtꝰ ſolū eſtu
diei ⁊ noctꝭ gelu: ſꝫ tētatōes mille ꝑpetēs: ⁊ nūc q̄-
dē ṽberibꝰ: nunc ṽo lapidibꝰ ſciſſus atqꝫ colliſus ⁊
īter certamina vbiqꝫ ꝓſiliēs captas oues ex diabo
li faucibꝰ abſtrahebat. Sꝫ Ioſeph pudicitie ṽtute
decoratꝰ ē. Et ego vereor ne iā ridiculū ſit hinc ēt
paulū laudare: q ſemetipꝫ crucifigēs nō ſolū hūa-
noꝝ corpoꝝ pulchritudīes: ſꝫ oīa ēt q̄ videnť rebꝰ
clara ac decora cernebat: quēadmodū nos fauillā
cineréqꝫ ↄſpicimꝰ. q q̄ſi mortuꝰ prorſus ad mortu
um, imobilis ꝑmanebat. ¶ Stupēt Iob oēs homi
nes. ē. n. athleta mirabilꝭ. At paulus nō mēſibꝰ tā
tū: ſꝫ annis pluribꝰ ī agone ꝑdurās tā clarꝰ emicu
it: nō teſte gleba ſaniē carnis radēs: ſꝫ ī ipſius ītelli
gibile os leonis frequēter īcurrens: ⁊ pugnās ad-
uerſus tētatiōes innumeras oī erat lapide tolera-
bilior. Qui nō a tribꝰ ⁊ q̄tuor amicis: ſꝫ a cūctis in
fidelibꝰ a frībꝰ ēt opprobria ſuſtinebat: cōſputatus
ab oībꝰ maledictꝰ. Et illi erāt magna hoſpitalis ⁊
cura pauperū. Sꝫ quā ille curā īpēdebat carne de
bilibꝰ hāc iſte aīs morbidis exhibebat. Illiꝰ oī ad-
uenīēti aꝑiebať domꝰ: huius ṽo aīa vniuerſo pa
tebat orbi. Et ille q̄dē cū oues ⁊ boues haberet in
numeros erat ī pauperes liberalis. Hic ṽo nihil
ampliꝰ corpore ſuo poſſidēs de hoc ſufficienť īdi-
gētibꝰ miſtrabat. Qđ alicubi cōmemorās neceſſi-
tatibꝰ inq̄t meis ⁊ his qui mecū erāt miſtrauerūt
manꝰ iſte. Sꝫ ēt vermes atqꝫ vulnera ſeuos ſcō
Iob īferebāt dolores. Sꝫ ſi pauli ṽbera famē ca-
thenaſqꝫ ſeu ꝑicula conſideres: q̄ a domeſticis: ab
extraneis: a cetero patiebať orbe: ſollicitudinem
quā ipſe ꝓ eccleſijs: vſtionē quā ꝓ ſcādalizatis ſin
gulis ꝑferebat: videbis ꝙ oī erat ſaxo durior aīa
illa: ⁊ ferrū atqꝫ adamātē firmitate ſuꝑabat. Que
. n. ille corpore hec mente Paulus ſuſtinuit: quē oī
verme moleſtior de ſingulis q̄buſdā latētibꝰ meſti
tia cōſumebat. Vn̄ ⁊ iuges ex eo fōtes lachryma-
rū nō diebꝰ ſolū: ſꝫ ēt noctibꝰ effluebant: omniqꝫ
muliere parturiēti vehementi affligebať ī ſingu
lis: ꝓp qđ ēt dicebat. Filioli mei quos iteꝝ partu-
rio. ¶ Moyſes ꝓ iudeoꝝ ſalute dleri elegit de li
bro. Moyſes itaqꝫ ſe cū ceteris otulit ꝑire. Pau
lus ꝓ ceteris. Nō. n. cū pereuntibꝰ perire voluit.
ſed vt alij ſaluarenť ipſe de glorie eternitate deci
dere. Et quidē ille pharaoni: hic diabolo quoti-
die repugnabat. Ille ꝓ vna gēte: iſte pro vniuer-
ſo orbe certauit: nō ſudore ſed ſanguine. ¶ Ioan
nes ī cibū locuſtas ⁊ mel ſilueſtre ſumebat ſꝫ pau-
lus ita ī medio mūdi ſtrepitu quēadmoꝫ ille ī he-
remo quiete verſatꝰ ē: nō quidē paſtus locuſtꝭ aut
melle ſilueſtri: multo āt victu viliore his cōtentꝰ
ē: ac neceſſario quidē īdulgēs cibo fermenti ſtudio
p̄dicādi. Vox illius aduerſus herodiadē apparu-
it magna cōſtātia: ⁊ iſte nō vnū aut duos aut tres

ſꝫ innumeros:⁊ ſimili poſitos ꝑtāte corripuit. imo lōge illos ſeuiores tyrānos. ¶ Reſtat vt paulū iā angelis cōparemꝰ: i qbꝰ magnificū ꝑdicamꝰ: qꝛ cū oi cura deo obediſit qđ Dauid admirādo dicebat. Potētes v̄tute faciētes v̄bū eiꝰ ⁊c̄. Quid v̄o aliđ ꝓpheta i āgelis mirat̄: Qui fac̄ igt āgelos ſuos ſpūs ⁊ miniſtros ſuos ignē vrētē. Sꝫ hoc i Paulo poſſumꝰ inuenire: q velut ignis ac ſpūs totū trāꝝ ꝑcurrit orbē: ꝑcurrēdo purgauit. Sꝫ nō celū iſte ſortitꝰ ē. Et hoc ē oīno mirabile: qꝛ talis ꝯuerſabat̄ i celis mōtali adhuc carne circūdatꝰ. Quāta ergo nos cōdēnatōe digni ſumꝰ cū vno hoīe bona i ſe oia cōgregāte: nec minimā qđe ꝑtē illoꝝ ſtudemꝰ imitari Nō. n. aliā ē ſortitꝰ nāmꝫ: nec diſſimilē nactꝰ aiam: nec alteꝝ hitās mūdū: ſꝫ i eadē tra eadēqꝫ regione ſub eiſdē āt legibꝰ nutritꝰ ⁊ moribꝰ cūctos qui nūc hoīes ſūt vel fuerūt animi v̄tute trāſcedit. Nec v̄o i illo hoc ſolū mirabile ē: ꝙ ꝑ abūdātia deuotionis quodāmō nō ſenſit dolores ꝓ v̄tute ſuſceptos: ſꝫ ꝙ virtutē ipſā ꝓ mercede pēſauit. Nā nos qđē ꝓꝑ eā nec ꝓpoſita mercede certamꝰ: quā ille cōplectēs ēt ſine ꝑmio diligebat: cūcta illa q̄ aſꝑitate ſui vidēt̄ i pedire virtutē cū oi māſuetudīe ꝑpetiēs: quottidie celſior: quotidie aſſurgebat ardētior: ⁊ itentatis ſibi ꝑiculis noua ſemꝑ alacritate pugnabat. Qui cū ſibi mortē iā iminētē vidēt. ad corōnē delectationēqꝫ gaudij alios ꝓuocabat dicēs. Gaudete ⁊ cōgratulamini mihi. Itaqꝫ ꝯfuſionē ⁊ iiuriaſ q̄s ob ꝑdicādi ſtudiū ſuſtinebat: magis q̄ꝫ ad bonoꝝ oblectamēta ꝓꝑabat: mortꝭ potiꝰ q̄ꝫ vite deſideriū appetēs pauꝑtatꝭ q̄ꝫ opulētie: ⁊ mlto āpliꝰ labores q̄ꝫ alij regē poſt laborē: ac merorē magꝭ eligēſ q̄ꝫ alij voluptatē: ſtudioſiꝰ ꝓ inimicis ⁊ fructuoſiꝰ orās q̄ꝫ alij aduerſus inimicos. Unū illi formidādū erat atqꝫ metuēdū offenſa nimiꝝ dei: nec deſiderabile aliud erat niſi placere deo ſemꝑ. Nō dico āt ꝙ nihil ꝑntiū deſiderabat: ſed nec aliqđ futuroꝝ. Nō. n. mihi dicas mercedes ⁊ igētes exercitꝰ pecunias: ꝓuincias: poteſtates: hec. n. nec q̄ſi araneaꝝ fila reputauit: ſꝫ ea q̄ ꝓmittunt̄ i celis: ⁊ tūc eiꝰ ardētē i xp̄o amorē vidēbis. Hic ſiqđē ꝓ eiꝰ amore nō angeloꝝ: nō archāgeloꝝ dignitatē: nec qcq̄ꝫ hoꝝ ſimile ꝯcupiuit. Qđ. n. erat maius oībꝰ xp̄i amore fruebat̄: cū hoc beatiorē cūctis ſe putabat. ſine hoc aūt neqꝫ dominationū neqꝫ ꝑncipatuū ſociꝰ ēē cupiebat: ſꝫ cuꝫ hac dilectōe magis ēē vl̓ extremꝰ: imo etiā ex numero penultimoꝝ q̄ꝫ ſine hac iter ſummos honore ſublimis. hoc. n. erat illi maximū ac ſingulare tormētuꝫ ab hac charitate diſcedē. hoc illi erat gehēna: hec ſola pena: hec īfinita ⁊ itolerāda ſupplicia: ſꝫ ꝑfrui charitate xp̄i: hoc illi vita hoc mūdꝰ: hoc regnum: hec ꝓmiſſio. hec bona videbant̄ inumera. Sic deſpiciebat vniuerſa q̄ timemꝰ: vt ſolet herba iā putrefacta cōtēni. Tyrānos vero ac ꝑp̄los ſpirantes furorē velut quoſdā ēē culices eſtimabat. Morteꝫ vero ac cruciatꝰ ⁊ mille ſupplicia q̄ſi ludū putabat ēē pueroꝝ: dūmodo ꝓ xp̄o aliqđ ſuſtineret. Decorabat̄. n. vinctꝰ cathena magiſq̄ꝫ diademate coronatꝰ. Et. n. coartatꝰ carcere habitabat i celo: ac libētiꝰ verbera recipibat ⁊ vulnera q̄ꝫ alij brauia di

ripiāt: ⁊ dolores n̄ minꝰ q̄ꝫ ꝑmīa diligebat: cū ipos vtiqꝫ dolores loco duceret ꝑmioꝝ. Propterea ipos ēt graꝫ noīabat. qm̄ q̄ nobis ſūt cā triſticie. hec illi maximā pariebāt voluptatē. Merore q̄ꝫ maximo vrebat̄ ꝓꝑ qđ dicebat. Quis ſcādalizat̄ ⁊ ego non vror: ēt ſi merori dicat qs ieſſe aliquā voluptateꝫ. Multi. n. q filioꝝ mortibꝰ vulnerant̄ aliqđ cōſolatiōis accipiūt cū ſuis fletibꝰ relinquūt̄: magiſqꝫ dolent cū dolere ꝓhibent̄. Sic ⁊ paulus nocte ac die cōſolatōeꝫ accipiebat ex lachrymis. Nullus qꝑpe tāto affectu mala ꝓꝑa: quāto ille deflebat aliena. Quēadmodū. n. illū opinaris afflictū cū ꝑditiōem defleret pctōꝝ: q vt illi ſalui fierēt: a celoꝝ gl̓ia cupiebat aiaꝫ excludi: Nā n̄ ſaluari illos multo acerbiꝰ eſtimabat q̄ꝫ ſemetipſuꝫ ꝑire. hūc ergo cuinam reꝝ poterit qs ꝯpare: Cui ferro: cui admāti: qđnā aliqs illā appellet aiaꝫ aureā vl̓ magꝭ adamātinā: Nā ⁊ oi erat adamāte fortior: auro gēmiſqꝫ ꝑcioſior: ⁊ alterā qđē miſicordiā firmitate: altaꝫ ſuꝑabat ꝑcioſitate. Cui igr̄ rei huiꝰ ab aliquo aia cōparet̄: Eaꝝ qđē q̄ ſūt oīo nulli: ꝙ ſi vl̓ adamātꝭ auro fortitudo: vl̓ adamāti honor daret̄ auri: tūc forte aliquo mō ꝯpatio eiꝰ pauli poſſet aīe ꝯuenire. Sꝫ qđ ego adamātē ⁊ auꝝ ad ſilr̄itudinē adduco pauli: Mūdū ſi ex diuerſo appēdas omnē: ⁊ tunc videbis aperte pauli mergere pōdꝰ examinis. Mūdo igr̄ ⁊ oībꝰ q̄ i mūdo ſūt paulū dicimꝰ digniorē. ſi igit̄ mūdꝰ eo dignus nō ē ſed forte vel celū: ſed iſtud quoqꝫ inenit̄ iferiꝰ. ſi. n. n̄ ſolū celū. ſꝫ ēt q̄ habent̄ i celis dei poſtpoſuit charitati: quō nō magis dn̄s. q tāto ē benignior paulo q̄ꝫto maliciā bonitas ātecellit: inumeris cel̓ eū iudicat digniorē: nō mō. n. nos tm̄ dilexit deꝰ q̄ꝫtū a nobis ipſe diligit̄: ſꝫ tāto effuſiꝰ q̄ꝫto nec ſermo ſuffic̄ explicare. In paradiſū quoqꝫ hūc d̄s rapuit ⁊ i celū t̄tiū ſubleuauit. Nec imerito ſiqđeꝫ paulus i terra gradiēs ſic ſe gerebat i cūctis q̄ſi angeloꝝ ſocietate frueret̄. Nā viſibili adhuc corpori colligatꝰ illoꝝ ꝑfectōe gaudbat: tātiſqꝫ fragilitatibꝰ ſubditꝰ: i nullo iferior ſuꝑnis v̄tutibꝰ apparere certabat. Nā ⁊ tāq̄ꝫ pēnatꝰ totū docēdo ꝑuolauit orbē: ⁊ velut icorporeꝰ labores ꝑiculaqꝫ cōtēpſit: ⁊ q̄ſi iā celū poſſidēs cūcta ꝓrſus t̄rena deſpexit: ⁊ tāq̄ꝫ cū ipſis iā icorporeis v̄tutibꝰ degēs iugi mentis itentōe vigilauit. Et āgelis qđē ſepe diuerſaꝝ gētiū cura cōmiſſa ē: ſꝫ nullus illoꝝ ita creditū ſibi populuꝫ gubernauit: vt paulꝰ vniuerſū orbē. Sic aūt aliqs idulgētiſſimꝰ pr̄ afficit̄ erga filiū freneſi ꝯꝓhenſum cuiꝰ q̄ꝫto magis cōuitijs ictibuſqꝫ pulſat̄ tāto eius potiꝰ miſeret̄ ⁊ deflet: ita paulus iſtis a qbꝰ affligebat̄ maiora adhibebat fomēta pietatis. Nāqꝫ ſepe ꝓ illis q cū quīqes v̄berauerāt: ⁊ eiꝰ ſanguinē ſitiebāt lachrymabat̄ ⁊ vehemēter dolebat: ⁊ ꝓ eis orabat dicēs. Frēs iqꝫ volūtas qđē cordis mei ⁊c̄. Uehemēter quoqꝫ mordebat̄ ac penitꝰ diſſecabat̄: cū eos ꝑeūtes videret. vt. n. miſſū i ignē ferrū totum ꝑfecto ignis efficit̄: ſic paulus charitate ſuccenſus effectꝰ ē totꝰ charitaſ. Qui q̄ſi cōis totiꝰ mūdi eēt pr̄ ita i amore vl̓ actōe hoīuꝫ ⁊ ipſos coꝝ imitabat̄ parētes: imo cūctos n̄ carnales tm̄ veꝝ ēt ſpūales patres ſollicitudine ac pietate ſuꝑabat. oēꝫ. n. ꝓrſus

i

65

hoīez deo exhibere cupiebat:q̄si eū vniuersū mun-
dū ip̄e genuissꝫ:sic oēs ī dei regno festinabat īducē
corpꝰ ⁊ aīaꝫ ꝓ his quos diligebat īpēdēs. Nō iste
ignobilis ⁊ circūferariꝰ q artē exercebat ī pellibus
tāta v̄tute ꝓgressus ē: vt vix triginta ānoꝝ spatio:⁊
romanos ⁊ ꝑsas:⁊ parthos:⁊ medos: indos:⁊ sci-
thas:ethyopes:⁊ sauromathas:atqꝫ sarracenos:⁊
oē ꝓrsus hoīuꝫ genus sub iugo mittēt vitatꝭ:⁊ sicut
ī stipulas aut fenū ignis īmisus:sic oīa dmonū opa
cōsūpsit. Pauli.n. īsonāte līgua:⁊ oī igne vehemē
tiꝰ irruēte cedebāt oīa atqꝫ fugiebāt:⁊ demonū cul
tus ⁊ tyrānoꝝ mine:⁊ domesticoꝝ insidie. Magis
āt sicut radijs solis oriētibꝰ ⁊ tenebre fugant̄:⁊ adul-
teri ac fures foueis cōdūt̄:⁊ latrones recedūt:⁊ ho-
micide ad ātra fugiūt.oīaqꝫ lucida efficiunt̄:⁊ cla-
ra desuꝑ illustrātibꝰ radijs:sic vbiqꝫ euāgeliū dis-
semināte paulo fugabat̄ error:⁊ vitas remicabat.
Adulteria ⁊ alia dictu feda defecerūt atqꝫ cōsūpta
sūt isto ignis vapore paleaꝝ vice ꝑeūtes. Clara vō
īter hec veritatis flāma surgebat resplēdēs ⁊ vsqꝫ
ad celi sublimitatē cōscēdēs:ab his potissimū suble
uata:q eā opp̄mere videbant̄ nec ꝑicula aut īpetꝰ
ꝓcessū eiꝰ īpedire potuerūt. Erroris vero tal' ē cō-
ditio ꝙ nullo sibi obsistēte ꝯsenescit ac dfluit. Tal'
āt e diuerso veritatꝭ statꝰ ē ꝙ.mltꝭ īpugnātibꝰ susci
tat̄ ⁊ crescit. Q̄m igr̄ ita genꝰ nr̄ꝫ nobilitauit ei sil'es
studeamꝰ inueniri. Neqꝫ īpol'e istud putemꝰ:q̄m ta-
le illi q̄le nobis corpꝰ fuit:talis aīa:tales cibi. Ideꝫ
illū teqꝫ formauit:⁊ quēadmodū illiꝰ ita ē deꝰ tuꝰ.
Vis dei dona ī paulo cognoscere: Vestimēta eius
terror demonibꝰ erāt. Hec vero āpliꝰ admirāda:
q paulus nec cū ī ꝑicula irrueret temeritatꝭ argui
poterat nec cū ꝑicula fugēt timiditatꝭ. Amabat.n.
p̄ntē vitā ob lucꝝ docēdi. Et rursus eā valde dspi
ciebat ob philosophiā ad quā illū mūdi ꝯtēptꝰ eue
xerat. Deniqꝫ cū viderꝭ paulū ꝑicula fugiētē n̄ mi-
nus admirerꝭ q̄ꝫ cū se ꝑicul' gaudet opponē. Vt.n.
hoc fortitudīs ita illud ē sapiētie. Et cū viderꝭ illū
de seip̄o aliq̄ sonātē:sil'r admirerꝭ ac si videres illū
semetipsū despicē. Vt.n.illud humilitatꝭ ē:ita istō
magnanimitatꝭ. Magꝭ.n.merebat̄ loq̄ndo de se q̄ꝫ
tacēdo laudari:q̄m nisi fecissꝫ istud culpabilior illis
eēt q seipsos īportune laudare didicerūt. Nisi eīꝫ
gloriatꝰ fuisset creditos sibi oēs ꝑdidisset:q duꝫ se
humiliasset eos exulasset. Ampliꝰ tūc paulꝰ placuit
gloriādo:q̄ꝫ alter laudes ꝓp̄as occultādo. Nec tā
tūq̄sq̄ꝫ ꝓfuit cū sua merita celaret:q̄ꝫ iste cū ꝓderet
Est āt grāde maluꝫ de seipso grāde aliq̄d dr̄e:atqꝫ
mirabilis extremeqꝫ demētie est nulla īminēte ne-
cessitate rerū violēta ꝓrsus laudibꝰ velle dcorari:
n̄ hec scd̄ꝫ deū loq iudiciū ē:sꝫ potiꝰ īsanie ē. Hoc.n.
oēm mercedem euacuat laboribus sudoribusqꝫ q̄si-
tā. Et.n.altiꝰ d se efferre ꝑmonē gl'osi ē:⁊ īsolētꝭ se
seqꝫ iactātis. Dicere āt illa q̄ p̄nti cause tātūmodo
necaria sūt: fructū amātis ⁊ multoꝝ remedia cogi-
tātis:sicut ⁊ fecit paulus q dū a pseudo caperet̄ ī lau
des suas ire cōpulsus ē:maxime q̄ dignitatē suam
oñderēt. Plura aūt ⁊ maiora celauit. Veniā iqt ad
visionē ⁊ reuelatōes dei pco ⁊c̄. Tāta paulus tā-
qꝫ crebra cum deo hiis colloq̄a q̄ꝫta nec ꝓphetaꝝ

nec aploꝝ vllus hūit ꝑ ea ip̄e humilior reddebat̄.
Visus ē plagas metuere: vt disceres:q cū ꝑm nāꝫ
vnꝰ erat ex pluribꝰ ꝑ volūtatē nō solū supra mul-
tos hoīes: veꝝ ēt ex āgelis erat. Neqꝫ vero metue
re plagas repħēsione dignū:sꝫ plagaꝝ metu aliq̄d
īdignū pietate cōmittere. Hoc ipso.n.quo plagas
timet q ī certamine nō vicit̄ admirabilior oñditur:
q̄ꝫ ille q nō timet:sicut nec merere culpabile ē.sꝫ per
merorē dr̄e aut facere aliq̄d eoꝝ q̄ displicent deo.
Hic q̄lis fuerit paulus oñdit̄:q ī tali nā viuēs po-
tuit quodāmō sup̄ nām:ꝙ si mortē timuit:nec īpaꝫ
q̄dē recusabat:nō.n.nām hr̄e īfirmitatibꝰ subditā:
sꝫ ꝑuire īfirmitatibꝰ criminosū ē. vt merito ille mi-
rabilis hēat̄ q ībecillitatē nature volūtatis virtute
suꝑauit:ꝙ si ioānē q dicebat̄ marcꝰ a ꝯsortio seꝑa-
uit:hec itaqꝫ rectissime ꝑ p̄dicatōis officiū effecit si-
q̄dē q istud suscipit offm̄:nō oꝫ eē mollē aut resolu-
tū:sꝫ fortē ⁊ ꝑ cūcta robustū.neqꝫ.n.aliq̄s dꝫ attigē
p̄clari hꝰ muneris fūctōeꝫ:nisi patꝰ sit aīaꝫ milies
tradē ī mortē atqꝫ discrimina.q.n.nō tali aīo ē mul
tos alios suo ꝑdet exēplo:magisqꝫ vtile ē si q̄escat
sibiq̄ꝫ tm̄ vacet. Nō ita gubernatorē:nō ad bestias
dimicātē:nō ludo gladiatorio destinatū:nō quēpiā
sic ad discrimina atqꝫ mortes patā aīaꝫ oꝫ hr̄e: vt
eū q offm̄ suscepit p̄dicādi. Nā ⁊ ꝑicula ꝓfecto ma
iora ⁊ aduersarij seuiores:nec vsq̄ꝫ ꝓrsus simili cō
ditōe certat̄. Celū nāqꝫ ī p̄mio ī supplicio gehēna
ꝓponit̄. Si vō aliq̄ īter eos cōmotio fcā ē noli hoc
delictū putare. Nō.n.cōmoueri malū ē sꝫ irrōabl'r
nulloqꝫ iusto flagitāte negocio cōmoueri malum ē
Nūc.n.affcm̄ ꝓuidꝰ nobis creator īꝑuit: vt dormiē
tes aīas atqꝫ resolutas ab īertia atqꝫ dsidia suscita
ret.q̄si.n.gladio aciē ita mēti nr̄e ire acumē īposuit
vt cū oꝫ vtamur. Benignitas āt n̄ sꝑ bona ē:sꝫ cuꝫ
illā tp̄s efflagitat. Q̄n vero id n̄ adest:ēt illa vitiosa
ē. Ita ⁊ paulꝰ sepe hoc vsus ē affectu:⁊ īmodeste lo
q̄ntibꝰ melior erat iratꝰ:hoc āt ī eo erat mirabile:q
cū vicul' verberibꝰ atqꝫ vulneribꝰ lōge splēdidior
erat diademate purpuraqꝫ fulgētibꝰ. Cūqꝫ victꝰ ꝑ
tā vastū pelagꝰ ducebat̄:ita gaudebat tāq̄ꝫ ī maxi-
mū īpiū duceret̄. Postq̄ꝫ vero romā īgressus ē:nec
ibi stare ꝯtētꝰ ē:sꝫ ī hispaniā ꝑcurrit. Nec vnū q̄dē
diē ī ocio passus ē:⁊ q̄ete trāsire.sꝫ ī p̄dicādi ardore
īp̄o igne ardētior: nec ꝑicl'a timuit:nec irrisiōes eru
buit. Hoc vero maiori admiratōe dignū ē:ꝙ cū tā
audax eēt:ac velut ad pugnā sꝑ accitꝰ:⁊ ignē q̄ndā
belli spirans rursus piacabilē atqꝫ flexibilē se p̄be-
bat. Nā seuiēti vel potiꝰ feruēti ꝑceperunt: vt iret
Tharsū:nō recusauit. Dixerūt ꝑ muꝝ cū oportere
deponi ⁊ passus ē. Huiꝰ rei gr̄a ita faciebat: vt p̄di
catiōi diutiꝰ īsisteret:⁊ mltis hic credentibꝰ iret ad
xp̄ꝫ. Metuebat ꝓfecto ne forte pauꝑ hic atqꝫ īops
salutꝭ multoꝝ abscederet. Ceteꝝ cū hi qui sub vno
pugnant magistro viderint infixa vulnera fluen-
tem sanguinem:⁊ nec sic hostibus aliquando ce-
dentem:sed stantem fortiter hastasqꝫ vibrantem:
⁊ crebris ictibus aduersarios corruere facientem:
nec omnino dolori parcentem maiori absqꝫ dubio
tanta duci alacritate subduntur. Hoc ita factum
est in paulo. Videntes enim illum ligatum cathe-

nis: et nihilominus predicantem: videntes etiam
vulneratū ⁊ tñ vberātes ipos ꝑmonē capiētes ma-
iorē ꝓfecto fiduciā colligebāt. Id quoqꝫ significās
ait. Ita vt plēs e frīb⁹ ꝯfidētes i vīculis meis abū
dāter auderēt sine timore vbū dei loq. Tūc certio-
rē alacritatē ⁊ ipe capiebat: ac vehemēti⁹ i aduer-
sarios ferebatꝛ. Sicut enī ignis i diuersas plīmuꝫ
mās icidēs augetꝛ ⁊ magis icremēti sortitꝛ. sic etiā li-
gua pauli quibuscūqꝫ fuisset admota ad se eos ꝯti-
nue trāsferebat. Impugnatores quoqꝫ i ei⁹ pabu-
lū spūale afficiebantur: q꞉ ꝑ ipsos euangelij flāma
magis crescebat. Hec Chryso.

¶ De septē fratribus martyribus.

s Eptem frēs fuerūt filij. b. felicita-
tis: quoꝝ noīa sūt: ianua-
rius: felix: philipp⁹: siluan⁹: alexāder: vi-
talis: ⁊ martialis. Hos oēs cuꝫ mr̄e iussu
imꝑatoris Antonij publi⁹ ꝑfcūs a se vocari fecit:
suasitqꝫ mr̄i vt sui ⁊ filioꝝ suorū misereri deberet.
Que ait. Neqꝫ blāditijs tuis potero allici. nec tro-
rib⁹ frāgi. Secura. n. sū de spū scō quē hēo: q꞉ te su
perabo viua ⁊ meli⁹ vincā occisa. Et ꝯuersa ad fi
lios ait. Videte filij i celū ⁊ sursū aspicite carissimi:
q꞉ ibidē xp̄s nos expectat. Fortiter ꝓ xp̄o pugnate
⁊ fideles vos in xp̄i amore exhibete. Qđ ꝑfcūs au-
diēs eā alapis cedi iussit. Cū ergo mr̄ ⁊ filij in fide
xp̄i ꝯstātissimi ꝑmanerēt oēs mr̄e vidēte ⁊ ꝯfortā-
te diuersis sūt supplicijs ꝑempti. Hāc btāꝫ felicita
tē vocat Grego. plusq̄ꝫ martyrē: q꞉ septies passa ē i
septē filijs: ⁊ octauo i cōpore suo. Greg. i omelijs.
Btā felicitas q̄ credēdo extitit ancilla dn̄i: ꝑdicādo
etiā fcā ē martyr xp̄i. Septeꝫ qppe filios sic post se
relinq̄re timuit viuos i carne sicut carnales paren
tes solēt metuere ne mortuos ꝑmittāt. Parturiuit
spū quos carne pepererat vt ꝑdicādo pareret deo
quos carne pepat mūdo. Filios suos quos carnem
suā eē nouerat: sine dolore nō poterat moriētes vi
cere si erat vis amoris iterior q̄ dolorē vicerat car
nis. Recte ergo hāc feminā vltra martyrē dixeri q̄
totiēs i filijs ē ⁊ tā desiderāter extīcta. dū. n. multi-
plex martyriū obtinuit: ipa quoqꝫ martyrij palmā
vicit: q꞉ ⁊ amore xp̄i sola mors sua ei minime suffe
cit. Passi sūt circa annū dn̄i 109.

¶ De scā Theodora.

t Heodora nobilis mulier ⁊ spe-
ciosa apud alexādriā
tp̄e Zenonis iꝑatoris virū hēbat diuiteꝫ
ac timentē deū. Diabolus āt theodore iuidēs sci-
tati virū q̄ndā diuitē i illi⁹ ꝯcupiscētiā icitauit: q eā
crebris nūcijs ⁊ munerib⁹ molestabat vt assēsū sibi
ꝓberet. Sꝫ illa nūcios respuebat: ⁊ munera ꝯtēne-
bat. In tātū aūt eā molestabat: q꞉ ipaꝫ q̄etē hr̄e nō
ꝑmitteret ⁊ pene deficere videret. Tādē quādam
magā ad eā misit: q̄ eā vt viri illi⁹ misereretꝛ: sibiqꝫ
ꝯsētiret plīmū hortabatꝛ. Que cū diceret se coram
oculis dei cūcta cernētis tā grāde pctm̄ nunq̄ꝫ cō-
mittere: malefica adiūxit. Quicq̄d i die fit hoc vti-
qꝫ d̄s scit ⁊ videt: q̄cq̄d aūt aduespascēte ⁊ occidēte
sole cōmittitꝛ d̄s minime ituetꝛ. Dixitqꝫ puella ma
lefice. Nunq̄d v̄itatē dicis? Et illa: etiā dico v̄itatē

Decepta puella v̄bis malefice dixit. Ut aduespe-
rascēte die viꝝ ad se venire faceret: ⁊ volūtatē suā
adimpleret. Qđ cum viro rettulisset: ille vehemēter
exultās hora q̄ dixerat ad eā venit secūqꝫ ꝯcubuit
⁊ abscessit. Theodora āt ad seipsā rediens amarissi
me flebat: ⁊ faciē suā ꝑcutiebat dicēs. Heu heu me
ꝑdidi aīaꝫ meā destruxi aspectū decoris mei. vir āt
ei⁹ domū rediēs ⁊ vxorē suā sic desolatā ⁊ merentē
vidēs: cāꝫ tñ nesciēs eā ꝯsolari nitebatꝛ: sꝫ illa nullā
ꝯsolationē ꝑcipe volebāt. Mane āt fcō q̄dā mo-
nasteriū mōialiū adijt ⁊ abbatissā īterogauit an d̄s
q̄dā graue delictū qđ die aduespascēte ꝯmiserat
scire posset. Cui illa. Nihil deo abscōdi pōt: ⁊ deus
scit ⁊ videt oē qđ fit: q̄cūqꝫ hora illud ꝯmittatꝛ. Que
flēs amare dixit. Da mihi librū sci euāgelij vt sor-
tiar memetipsā. Aperiēs āt librū reppit: qđ scripsi
scripsi. Rediēs ergo domū: dū q̄dā die vir su⁹ ab-
eēt comam suā ꝑcidit: ⁊ vestimēta viri assumēs ad
q̄dā monasteriū mōachoꝝ qđ ꝑ. 18. milia distabat
festinauit: ⁊ vt ibidē cū monachis reciperetꝛ petijt: ⁊
qđ petijt ipetrauit. Interrogata de noīe dixit se
Theodoꝝ nūcupari. Illa v̄o officia oīa humil'r fa-
ciebat: ⁊ ei⁹ ꝑuitiū oīb⁹ gratū fuit. Post aliquos g°
ānos abbas frēꝫ theodoꝝ vocauit ⁊ vt boues iūge
ret ⁊ oleū d̄ ciuitate afferret ꝑcepit. Vir āt ei⁹ plīmū
flebat timēs ne cū alio viro recessisset. Et ecce an-
gelus dn̄i sibi dixit. Surge mane ⁊ sta i via marty-
rij Petri apl̄i: ⁊ q̄ tibi occurrerit ipa tua vxor erit:
quo fcō theodora cū camelis venit: ⁊ viꝝ suū vidēs
⁊ recognoscēs itra se dixit. Heu me vir bone me⁹
q̄ꝫtū laboro vt eruar apctō qđ feci i te. Cū āt appro
pinq̄sset salutauit eū. d. Gaudeat dn̄s me⁹. ille aūt
eā ꝑcit⁹ n̄ cognouit: sꝫ cū diutissime expectaret ⁊ se
d̄ceptū clamarꝫ fcā ē vox ad eū. d. Ille q te heri ma
ne salutauit vxor tua erat. Tāte aūt scitat' fuit btā
Theodora vt mlta miracla facerēt. Nā ⁊ hoīeꝫ a be
stia laceratū eripuit ⁊ suis ꝑcib⁹ suscitauit. Ipsā be
stiā isecuta maledixit: q̄ subito mōtua corruit. Dia-
bol⁹ āt scitatē suā ferre n̄ valēs eidē appuit. d. Me
retrix ꝑ oīb⁹ ⁊ adultera reliq̄sti viꝝ tuū vt huc veni-
res ⁊ me ꝯtēneres: ꝑ v̄tutes meas tremēdas i te su
scitabo ꝓliū: ⁊ si n̄ te fecero crucifixū negare n̄ dicas
q꞉ ego sū. Ipa āt signū cruc' sibi edidit ⁊ ꝓtin⁹ dmō
euanuit. Quadā āt vice cū de ciuitate cū camel' redi
ret: ⁊ i quodā loco hospitata fuisset: puellā q̄dā no-
cte ad eā venit sic. d. Dormi mecū: q̄ cū respueret
iuit ad alteꝝ q i eodē loco iacebat. Cū āt ei⁹ vēter
itumuisset: ⁊ d̄ quo ꝯcepisset īterogata fuisset ait.
Monach⁹ ille Theodor⁹ dormiuit mecū. Natū igr̄
pueꝝ ad abbatē monasterij trāsmiserūt. Qui cum
theodoꝝ icreparet: ⁊ ille sibi idulgeri peteret: sca-
pulis ei⁹ pueꝝ iposuit ⁊ de monasterio ꝓiecit. Illa
āt abiecta ꝑ. 7. ānos eē monasteriū māsit ⁊ de lacte
pecoꝝ ifātē nutriuit. Diabol⁹ āt tāte ei⁹ patiētie i-
uidēs in speciē viri sui se transfigurauit: eiqꝫ dixit.
Quid hic agis dn̄a mea? Ecce lāgueo ꝓ te: nec ali-
quā cōsolatōeꝫ recipio. Ueni ergo lux mea: q꞉ si cū
viro alio iacuisti h° tibi idulgeo. At illa credēs viꝝ
suū eē dixit ad illū. Nūq̄ꝫ āpli⁹ tecū manebo: q꞉ fili⁹
Joānis milit' iacuit mecū: ⁊ volo agere penitētiaꝫ

66

de eo qđ ī te peccaui. Et cũ orasset statiꝫ euanuit: ⁊ demonē eē cognouit. Altera iterꝝ vice diabolus volens eā terrere ī simitudinē ferarꝝ terribiliũ demones ad eā venerũt: ⁊ vir qdā īstigās eas dicebat. Comedite meretricē hāc. Illa aũt orauit ⁊ euanuerũt. Altera vice multitudo militũ veniebat ad eā quā p̄nceps p̄cedebat: ⁊ eũ ceteri adorauerũt. Dixerũtqꝫ milites theodore. Surge ⁊ adora p̄ncipē nr̄ꝫ. Que rn̄dit. Dn̄ꝫ deũ adorabo: qđ cũ p̄ncipi nũciatũ fuisset iussit eā adduci ⁊ tot tormentis affici vt mortua putaret̄. Et postmodũ omnis turba euanuit. Alia iterꝝ vice vidit ibidē aurꝝ multũ: q̄ signās se illud refugit ⁊ deo se recōmēdauit. Altera etiā vice vidit quēdā canistrũ plenũ oī gn̄e ciborꝝ ferētē ⁊ dicētē sibi. Dicit p̄nceps q te cecidit. Tolle comede q̄ nesciēs feci hoc. illa aũt se signauit: ⁊ ꝓtin⁹ euanuit. Cōpletꝭ aũt. 7. annis abbas patiētiā ei⁹ cōsiderās eā recōciliauit ⁊ cũ puero suo ī monasteriũ īroduxit. Ubi cũ duos postmodũ annos laudabil'r pegisset: puerꝝ accepit ⁊ secum illũ ī sua cella clausit. Qđ cũ abbati reuelatũ fuisset: misit quosdā monachos q diligenti⁹ auscultarēt qdnā cũ eo loq̄ret̄. Illa aũt puerꝝ amplexās ⁊ deosculās dixit. Fili mi dulcissime tp̄s vite mee venit. Relinquo te deo: ip̄ꝫ p̄rꝫ ⁊ adiutorē hēas. Fili dulcissime ieiunijs ⁊ orōnib⁹ īsistas ⁊ frīb⁹ tuis deuote suias. Hec dicēs sp̄m tradidit: ⁊ ī dn̄o feliciter obdormiuit circa annos dn̄i. 470. Qđ puer cernēs pl'imũ flere cepit. In ip̄a āt nocte visio abbati monasterij mōstrata est ī hũc modũ. Nuptie maxime parabātur ⁊ veniebāt ordines angelorꝝ ⁊ ꝓphetarꝝ ⁊ martyrꝝ ⁊ oīuꝫ scōꝝ: ⁊ ecce in medio corꝝ mulier sola gl'ia ieffabili circũdata: ⁊ venit vsqꝫ ad nuptias ⁊ sedit sup̄ lectũ: ⁊ oēs astantes adorabāt eā. Et ecce vox dicēs. Hic ē abbas theodor⁹ q falso de puero accusat⁹ ē. Septē tp̄a sup̄ ea mutata sũt. Castigata ē. n. q̄ cubile viri sui coinquinauit. Excitat⁹ aũt abbas ꝯcit⁹ cũ frībus ad cellā ei⁹ iuit ⁊ eā iā defũctā īuenit. ⁊ ītrātes ⁊ discoopiētes ip̄sā eē feminā iuenerũt. Misitqꝫ abbas ꝓ p̄re puelle q̄ eā īfamauerat: ⁊ dixit illi. Uir filie tue mōtuus ē. Et auferēs vestimētũ mł'erē eē cognouit. Fact⁹ ē igit̄ timor magn⁹ sup̄ oēs q hoc audierũt. Angel's aũt dn̄i abbati locut⁹ ē. Surge velociter: equũ ascēde: ⁊ vade ī ciuitatē: ⁊ siqs obuiauerit assume ⁊ tecũ adduc. Qui dũ p̄geret: qdā vir currēs sibi obuiauit. Quē cũ abbas interrogaret quo p̄geret ille ait. Mulier mea mortua ē ⁊ vado videre eam. Et assũpsit abbas virꝝ theodore ī equũ. Et veniētes pl'imũ fleuerũt: ⁊ ip̄sā cũ multis laudibus sepelierũt. Uir aũt eius cellā vxoris sue theodore accepit: ⁊ ibidē p̄manēs tādē ī dn̄o obdormiuit: Puer aũt theodore nutricē sequēs oī morꝝ honestate pollebat: ita ꝙ mortuo abbate monasterij in abbatem ipse vnanimiter est electus.

¶ De nomine.

m Argarita dr̄ a q̄dā p̄ciosa gēma q̄ margarita vocat̄. Que gēma ē cādida: parua: ⁊ virtuosa. Sic btā margarita fuit cādida p̄ v̄ginitatē: p̄ua p̄ humilitatē: virtuosa p̄ miraculorꝝ opationē. Uirt⁹ aũt hui⁹ lapidis dr̄ esse ꝯ̄ sanguinis effusionē: ꝯ̄ cordis passionē: ⁊ ad sp̄ũs ꝯfortationē. Sic btā margarita habuit v̄tutē ꝯtra effusionē sui sanguinis p̄ ꝯstātiā: q̄ ī suo martyrio ꝯstātissima extitit. Cōtra cordis passionē. i. demonis tētationē p̄ victoriā: q̄ ip̄sa diabolũ sup̄auit: ad sp̄ũs ꝯfortationē p̄ doctrinā: q̄ p̄ suā doctrinā multorꝝ aīos cōfortauit ⁊ ad fidem xp̄i cōuertit. Cuius legēdā theotimus vir eruditus scripsit.

¶ De sancta Margarita.

m Argarita de ciuitate āthiochie filia fuit theodosij gētiliũ p̄riarche. hec nutrici t̄dit̄ ⁊ ad adultā etatē veniens baptizat̄: ⁊ p̄p̄ hoc exosa p̄ri pl'imũ hēbat̄. Quadā igit̄ die dũ iā annũ. 15. attigisset: ⁊ cũ alijs v̄ginib⁹ oues nutricis custodiret: p̄fcũs olimbrius trāsitũ ide faciēs ⁊ puellā tā speciosā cōsiderās mox ī eius amore exarsit: ⁊ pueros ad se cōcitus misit dicēs. Ite ⁊ eā ꝯp̄hēdite: vt si libera est eā mihi in vxorem accipiam: si ancilla est eam mihi ī cōcubinā habeaꝫ. Cũ ergo fuisset eius cōspectui p̄ntata eā de gn̄e suo ac noīe ⁊ religione reqsiuit. Illa aũt rn̄dit se gn̄e nobilē: noīe margaritā: religione xp̄ianā. Cui p̄fcũs. Duo p̄ma tibi recte ꝯueniũt: q̄ nobilis hēris ⁊ pulcherrima margarita cōprobaris. Sꝫ t̄tiũ tibi non ꝯuenit vt puella tā pulchra ⁊ nobilis deũ hēat crucifixũ. cui illa. Unde scis xp̄ꝫ fuisse crucifixũ? Et ille. Ex libris xp̄ianorꝝ. cui margarita. Cũ igit̄ legat̄ pena xp̄i ⁊ gl'ia q̄ verecũdia ē vr̄a vt vnũ credatis ⁊ alterꝝ denegetis? Cũ aũt margarita eũ spōte crucifixũ fuisse ꝓ redēptōe nr̄a assereret: sꝫ nũc eũ ī etnũ viuere affirmaret: irat⁹ p̄fcũs eā ī carcerē mitti iussit. Seq̄nti aũt die eā ad se vocari fecit eiqꝫ dixit. Uana puella miserere pulchritudinis tue: ⁊ deos nr̄os adora: vt tibi bn̄ sit. cui illa. Illũ adoro quē t̄ra ꝯtremiscit. mare formidat ⁊ oēs creature timent. Cui p̄fcũs. Nisi mihi ꝯsētias corp⁹ tuũ faciā laniari. cui margarita. xp̄s ī mortē seip̄ꝫ ꝓ me t̄didit: ⁊ iđ ꝓ xp̄o mori desidero. Tũc p̄fcũs iussit eā ī eculeũ suspēdi: ⁊ tā crudel'r p̄mo v̄gis: deīde pectinib⁹ ferreis vsqꝫ ad nudationē ossiũ laniari: ꝙ sāguis de ei⁹ corp̄e tanq̄ꝫ de fōte purissimo emanauit. Flebāt aũt q ibi aderāt: ⁊ dicebāt. O margarita vere de te dolem⁹. q̄ corpus tuũ tā crudel'r laniari ꝯspicim⁹. O q̄lē amisisti pulchritudinē p̄p̄ tuā īcredulitatē. Tñ nũc vel saltē crede vt viuas. Quib⁹ illa. O mali ꝯsiliarij recedite ⁊ abite: hec carnis cruciatio est aīe saluatio. Dixitqꝫ ad p̄fectuꝫ. Impudēs canis ⁊ īsatiabilis leo ī carne ptātē hēs: sꝫ aīaꝫ xp̄s reseruat. Prefcũs aũt faciē clamide operiebat: nec tātā sāguinis effusionē videre poterat. Deīde eā deponi fecit: ⁊ eā ī carcerē recludi iussit: ⁊ mira ibi claritas fulsit. Ubi dũ eēt orauit dn̄ꝫ vt inimicũ q secũ pugnabat sibi visibil'r demōstraret. Et ecce draco imanissim⁹ ibidē apparuit: q dũ eā deuoratur⁹ īpeteret. signũ crucis edidit ⁊ ille euanuit. Ul' vt alibi legit̄: os sup̄ caput ei⁹ ponens ⁊ liguā sup̄ calcaneũ porrigēs eā ꝓtin⁹ deglutiuit. Sꝫ dũ eā absorbere vellet: signo crucꝭ se muniuit: ⁊ iđ draco v̄tute crucꝭ crepuit: ⁊ virgo illesa exiuit. Istud āt qđ dr̄ de draconis deuoratōe: ⁊ ip̄i⁹ crepatiōe apochriphũ ⁊ friuolũ reputat̄. Diabolus iterꝝ

vt eā decipe posset ī spēz hoīs se mutauit. Quē videns ī orōnē se dedit: ⁊ dū surrexisset diabolus ad eā accessit ⁊ manū tenēs dixit. Sufficiāt tibi q̄ fecisti: iō nunc cessa de mea ꝑsona. Illa aūt eū ꝑ caput apphēdit ⁊ sub se ad terram deiecit: ⁊ sup ceruicez ei⁹ dextrū pedē posuit ⁊ dixit. Sternere supbe demon sub pedib⁹ femine. Demō āt clamabat. O btā margarita supat⁹ sū: si iuuenis me viceret non curasse: ecce a tenera puella supat⁹ sū: ⁊ idē plus doleo q: pr̄ tu⁹ ⁊ mr̄ amici mei fuerūt. Illa vō eū coegit: vt dr̄et cur venisset. Qui se venisse ait: vt sibi ꝯsuleret ꝙ monitis ꝑsidis obediret. Coegit quoqz vt diceret cur xp̄ianos tā multiplr̄ tētaret: q r̄ndit nāle odiū sibi esse ꝯ viros v̄tuosos: ⁊ q̄zuis sepe ab eis repellat: sz tn̄ desiderio seducēdi ip̄e īfest⁹ lextitit. Et q: inidet hoī de felicitate quā ip̄e amisit: q̄zuis eā recupare nō possit: ipsā tn̄ alijs auferre ꝯtēdit. Addidit ꝙ salomō īfinitā demonū multitudinē ī quodā vase reclusit. Post mortē vō suā cū de illo vase demones ignē mitterēt: ⁊ hoīes ibidē magnū thesaurū eē putarēt: ⁊ vas cōfregerūt. ⁊ demones exeūtes aerē īpleuerūt. His dcīs v̄go ⁊ pedez subleuauit ⁊ dixit. Fuge miser. Et demō stati euanuit. Secura igit̄ efficit̄: q: q̄ ꝑncipē vicerat ministrū ꝓculdubio suparet. Sequēti igit̄ die cōueniētib⁹ ppl'is iudici p̄ntat̄ ⁊ sacrificare ꝯtēnens exuit̄ corpusq̄z facib⁹ ardētib⁹ cōburit̄: ita vt cūcti mirarētur quō tā tenera puella tot posset tormēta sustinere. Deide ī vase pleno aq̄ ip̄az ligari ⁊ poni fec: vt ex eaꝝ penaꝝ cōmutatōe cōcresceret vis doloꝝ sz subito t̄ra cōcutit̄ ⁊ cūctꝭ vidētib⁹ v̄go illesa egredit̄. Tūc qnqz milia viroꝝ crediderūt ⁊ ꝓ noīe xp̄i capitalē s̄niaz acceperūt. Prefcūs aūt timēs ne alij ꝯuerterētur ꝯcit⁹ btāz Margaritā decollari p̄cepit. Illa aūt īpetrato orādi spacio ꝓ se ⁊ suis ꝑsecutorib⁹ necnō ⁊ ꝓ ei⁹ memoriā agētib⁹ ⁊ se īuocātibus deuote orauit. Addens vt q̄cūqz ī ꝑtu ꝑiclitās se īuocaret illesā ꝓlē emitteret. Fcā est aūt vox de celo q̄ñ suis se nouerit petitōib⁹ exauditā. Surgēs qz ab orōe dixit spiculatori. Frater tolle gladiū tuū ⁊ ꝑcute me. Qui ꝑcutiēs caput ei⁹ vno ictu abstulit: ⁊ sic martyrij coronā suscepit Passa ē aūt t̄tiodecimo cal'. augusti vt ī ei⁹ historia īuenit̄. Alibi legit̄ ꝙ t̄tio idus iulij. De hac scā virgine sic dicit q̄dā scūs. Btā margarita fuit timoris dei plena: iusticia p̄dita: religione cōpta: cōpūctōe ꝑfusa: honestate laudabilis: patientia singularis: nihilqz in ea ꝯtriū religioni xp̄iane īueniebat̄. odiosa pr̄i suo dilecta dn̄o iesu xp̄o.

¶ De scō Alexio.

a Lexius fuit fili⁹ euphemiani viri nobilissimi romanoꝝ ⁊ in aula imꝑatoris p̄mi. Cui tria milia pueroꝝ assistebāt q zonis aureis cīgebātur ⁊ vestimētꝭ sericis īduebant̄. Erat aūt p̄fcūs euphemianus valde misericors ⁊ singulis dieb⁹ ī domo sua tres mēse paupib⁹ orphanis: viduis ⁊ ꝑegrinis parabant̄: qb⁹ strenue s̄uiebat: ⁊ hora nona ip̄e cū virꝭ religiosis cibū ī timore dn̄i capiebat. Cui vxor noīe aglaes eiusdē religionis ac ꝓpositi erat. cū āt filiū nō hērent ad p̄ces tn̄ suas dn̄s eis cōtulit filiū Post quē ipsi deīceps ī castitate viuere firmanerunt. Tradit⁹ āt puer liberalib⁹ disciplinis cū oīb⁹ philosophie artib⁹ ip̄e floreret ⁊ iā ad puberē etatē venisset: puella sibi de domo iꝑiali eligit̄: ⁊ sibi ī cōiugē copulat̄. Uenit āt nox ī qua cū spōsa sua suscepit secreta silētia. Tūc sāct⁹ iuuenis cepit sponsam suā ī dei timore īstruere: ac ipsā ad v̄ginitatꝭ ꝓuocare pudorē. Deide annullū suū aureū ⁊ caput balteī quo cīgebat̄ sibi seruāda tradidit dicēs. Suscipe hoc ⁊ serua donec deo placuerit ⁊ dn̄s sit inter nos. Post hoc de suba sua accipiens ad mare discessit. Ascēdēsqz occulte nauē laodiciā vsqz deuenit: ideqz ꝑgens ī edissā ciuitatē syrie ꝓfect⁹ ē: vbi imago dn̄i nr̄i iesu xp̄i sine humano oꝑe facta ī sindone habebat̄. Quo ꝑueniēs oīa q̄ secū detulerat paupib⁹ distribuit ⁊ vestimēta vilia īduēs cū ceteris paupibus ī atrio dei genitricis marie sedere cepit de el'ynis vero q̄ztū sibi sufficere poterat retinebat: cetera vero alijs paupib⁹ erogabat. At vero pr̄ ꝑ vniuersas mūdi ꝑtes pueros suos misit q euz diligēter īq̄rerēt. Quoꝝ cū aliq ad ciuitatē edissam venissēt ab eo cogniti: sz ipsi eū minime cognoscētes eidē cū ceteris pauperibus el'ynas tribuerunt. Quas accipiēs deo gr̄as agēs dixit. Gr̄as tibi ago dn̄e q: a s̄uis meis el'ynā recipe me fecisti. Reuersi aūt pueri nūciāt pr̄i ꝙ nusq̄z valeat reꝑiri. Mater igit̄ sua a die sui recessus saccū ī cubiculi sui pauimēto strauit: vbi eiulās lamentabiles voces dabat dicēs. hic sp̄ ī luctu manebo: donec filiū meū recuperauero. Spōsa vō ad socrū dixit. Donec audiā de spōso meo dulcissimo īstar turturis solitaria tecū manebo. Cū aūt alexi⁹ ī p̄dcō atrio decē ⁊ septē ānos maneret ī dei s̄uitio: imago tādē btē v̄ginis q̄ ibidē erat custodi eccl'ie dixit. Fac ītroire hoīez dei q: dign⁹ ē regno celoꝝ ⁊ spūs dei regescet sup eū ⁊ orō eius sicut īcēsū ī ꝯspectu dei ascēdit. Cū aūt custos de quo naz diceret ignoraret: iterum ei dixit. Ille q foris sedet ī atrio ip̄e ē. Tūc custos festinus exijt: ⁊ ip̄z ī eccl'iaz ītroduxit. Qd̄ fcm̄ dū cūctis īnotesceret ⁊ ab oīb⁹ venerari cepisset: humanā gl'iā fugiēs īde recessit: ⁊ laodiciam venit: ibiqz nauē ascēdēs cū ī tharsū cilicie vellet ꝑgere dispēsāte deo nauis a vētis pulsa ī romanū portū deuenit. Qd̄ cernēs alexi⁹ ait ītra se. In domo pr̄is mei ignot⁹ manebo, nec alteri onerosus ero. Pr̄ez igit̄ a palatio redeūtē multitudine obsequentiū circūdatū obuiā hūit: ac post eū clamare cepit. Serue dei me ꝑegrinū in domo tua suscipi iubeas: ⁊ de micis mēse tue me nutriri facias: vt tui quoqz ꝑegrini digneẗ dn̄s misereri. Qd̄ audiēs pr̄ ob amorē filij sui eū suscipi iussit: ⁊ locū ꝓpriū ī domo sua ꝯstituit: ⁊ cibū de mēsa sua tribuit: ⁊ ministrū ꝓpriū delegauit. Ip̄e aūt ī orōnib⁹ ꝑseuerabat ⁊ corp⁹ suū ieiunijs ⁊ vigilijs macerabat. Famuli āt dom⁹ ipsū multiplr̄ deridebāt ⁊ aquā vtēsiliū sup caput eius freq̄nt̄ fūdebāt. Sz ip̄e ad oīa patiēs valde erat. Decē ⁊ septē igit̄ ānos ī domo pr̄is ꝑmāsit sic ignot⁹. Uidēs ergo ꝑ spm̄ ꝙ appropinq̄ret t̄min⁹ vite sue: chartā cū atramēto petijt: ⁊ totū ordinē vite sue ibidē cōscripsit. Dn̄ica igr̄ post missaꝝ solēnia ī sāctuario vox d̄ celo

67

isonuit. d. Venite ad me oēs q laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos. Qđ audiētes oēs triti i facies suas ceciderūt. Et ecce vox scđo. d. Querite hoīez dei vt oret ꝓ roma. Querētibꝰ illis ⁊ minime inueniētibꝰ iteꝝ dcm̄ ē. In domo euphemiani querite. Regsitꝰ ille se nihil scire de hoc dicebat. Tūc ipatores archadiꝰ ⁊ honoriꝰ vna cū pōtifice Innocētio ad domū ꝑdictā venerūt. Et ecce minister Alexij ad dn̄z suū venit. d. Vide dn̄e ne ille pegrinꝰ nr̄ sit: q2 magne vite ⁊ patientie hō erat. Currēs igit̄ Euphemianꝰ cū defūctū reppit: ⁊ vultū eiꝰ tanq3 angeli rutilātē vidit: voluitq3 chartā quā in manu hēbat accipe: s3 nequit. Exeūte igit̄ eo cū hoc ipatoribꝰ ⁊ pōtificibꝰ rettullisset ⁊ illi ad eū itrassēt dixerūt. Quāuis pctōres simꝰ: regni tn̄ gubernacula gerimꝰ: ⁊ hic curā vl'is regiminis pastoral'. Da igr̄ nob chartā vt sciamꝰ q̄ i ea scripta sūt. Et accedēs pōtifex chartā de manu sua accepit ⁊ ille statī3 sibi dimisit. Fecitq3 eā legi corā oī ppl'i multitudine et p̄re ipiꝰ. At euphemianꝰ hoc audiēs nimio dolore ɔturbatꝰ obstupuit: ⁊ scūs exanis resolutisq3 viribꝰ in t̄rā cecidit. Cū v̇o aliq̄ztulū ad se redisset: vestimēta sua scidit: cepitq3 canos capitis sui euellere: barbā t̄hē atq3 semetip3 discerpe: ac sup filij sui corpus corruēs exclamabat. Heu me fili mi q̄re me sic ɔtristasti: ⁊ ꝑ tot ānos mihi dolores ⁊ gemitꝰ icussisti? Heu me miseꝝ: q2 te video bacculū senectutis mee i grabato iacētē ⁊ nō loquētem mihi. Heu me q̄lē ɔsolationē decetero h̄re potero. Mr̄ v̇o eiꝰ hoc audiēs q̄si leena rūpēs rete scissis vestimēt̄ ruens coma dissoluta ad celū ocl'os leuabat: ⁊ cū p̄ nimia mltitudine scm̄ corpꝰ adire nō posset exclamauit. d. Date mihi vie aditū: vt videā filiū meū: vt videā ɔsolationē aīe mee: ⁊ q suxit vbera mea. Et cū ꝑuenisset ad corpꝰ icūbēs sup illud clamabat. Heu me fili mi: lumē oculoꝝ meoꝝ q̄re sic nobis fecisti: ⁊ tā crudel'r nobiscū egisti? videbas p̄rē3 tuum ⁊ me miserā lachrymantes: ⁊ nō ondebas teip̄m nobis. Serui tui iniuriabant̄ tibi ⁊ sustinebas. Et iteꝝ atq3 iteꝝ ꝓsternebat se supra corpꝰ: ⁊ nūc brachia sup illud expādebat nūc manibꝰ angelicū vultū cōtractabat: osculāsq3 clamabat. Plorate mecū oēs qui adestis: q2 ꝑ decē ⁊ septē annos eū i domo mea habui: ⁊ nō cognoui q2 vnicꝰ filiꝰ meꝰ eēt. Serui etiā eū ɔuitiabāt ⁊ alapis ꝑcutiebāt. Heu me qs dabit oculis meis fōtē lachrymaꝝ vt plangā die ac nocte dolorē aīe mee. Spōsa v̇o eiꝰ iduta veste adriatica cucurrit plorās ⁊ dicēs. Heu me q2 hodie d̄solata sū: ⁊ appui vidua: iā nō habeo i quē ɔspiciā nec i quē oculos leuē. Nūc ruptū ē speculū meū: ⁊ perijt spes mea: āmodo icepit dolor q finē nō h3. Populus aūt audiēs hec lachrymabil'r flebat. Tūc pōtifex cū ipatoribꝰ posuerūt corpꝰ i honorato feretro: ⁊ duxerūt i mediā ciuitatē: ⁊ nūciatū ē pplo: inuētum eē hoīez dei. Quē ciuitas tota q̄rebat ⁊ oēs obuiā currebāt scō. Siqs aūt ifirmus illud corpus scissimū tāgebat: ꝓtinꝰ curabat̄: ceci visū recipiebāt: ⁊ demoniaci curabant̄. Impatores aūt tāta mirabilia vidētes ceperūt ꝑ se cū pōtifice lectū portare: vt ⁊ ipi scificarent̄ ab eodē corpore scō. Tūc ipe ratores iusserūt copiā auri ⁊ argēti i plateis spargi vt turbe occuparent̄ amore pecuniaꝝ: ⁊ finerēt corpus scm̄ ꝑduci ad eccl'iā. s3 plebs amore pecuniaꝝ seposito mag̅ ac magis ad tactū sacratissimi corpis irruebat. Et sic cū magno labore ad tēplū sci boni facij martyris illud tādē ꝑduxerūt. Et illic ꝑ septē dies i dei laudibꝰ ꝑsistētes opati sūt monumētū ex auro ⁊ gēmis. ⁊ lapidibꝰ p̄ciosis. In quo scm̄ corpꝰ cū magna veneratōe collocauerūt. De ipo quoq3 monumēto ita suauissimꝰ odor fragrauit: vt oibus videret̄ aromatibꝰ eē plenū. Obijt āt. 16. cal'. augusti circa ānū dn̄i. 398.

¶ De scā Praxede v̇gie.

p Raxedis v̇go fuit btē potētiane soror q̄ fuerūt sorores sci nouati: ⁊ timothei: q ab aplis i fide sūt eruditi. Qui cū ꝑsecutōe seuiēte multoꝝ x̄pianoꝝ corpa sepelissēt ⁊ facl'tates suas paupibus erogassēt tādē i pace q̄euerūt circa ānū dn̄i. 165. sub marco ⁊ Antonio scđo.

¶ De noie.

m Aria iterp̄tat̄ amaꝝ mare: vel illuiatrix aut illuiata. Per hec tria itelligunt̄ tres ptes optime qs elegit. s. ps pnie: ps ɔtēplatōis intne: ⁊ ps celest̄ gl'ie. De q̄ triplici pte intelligitur qđ dicit dn̄s. Maria optimā ptē. ⁊c. Prima. n. ps n̄ auferet̄ rōe finis: q̄ ē ɔsecutio btitudis. scđa rōe ɔtinuitat̄: q2 ɔtēplatio vie cōtinuat̄ cū cōtēplatōe p̄rie. Tertia rōe sue et̄nitat̄. Inq̄ztū igit̄ elegit optimā ptē pnie dr̄ amaꝝ mare: q2 ibi multā amaritudinē hūit: qđ p3: q2 tot lachrymas fudit q eisdē pedes dn̄i lauit. Inq̄ztū elegit optimā ptē cōtēplatōis intne dr̄ illuiatrix: q2 ibi hausit auide qđ postmodū effudit abūde: ibi lumē accepit quo postmodū ceťos illustrauit. Inq̄ztū elegit optimā ptē celest̄ gl'ie dr̄ illuiata: q2 nūc illuiata ē ⁊ luie ꝑfcē cognitōis i mēte ⁊ illuiabat̄ luie claritat̄ i cōpe. Magdalena dr̄ q̄si manēs rea: vel magdalena iterp̄tat̄ munita vl' iuicta: vel magnifica: ꝑ q̄ isinuat̄ q̄l' fuit an̄ ɔuersionē: q̄l' i ɔuersiōe: ⁊ q̄l' pꝰ ɔuersionē. Nā an̄ ɔuersionē fuit manēs rea ꝑ obligatōez ad penā et̄nā. In ɔuersiōe vl' munita vl' iuicta ꝑ pnie armaturā. Optime. n. oībꝰ armis pnie se mūiuit: q2 quot i se oblectamēta tot d̄ se reppit holocausta: pꝰ ɔuersionē magnifica ꝑ gr̄e supabundātiā: q2 vbi abūdauit delictū supabūdauit ⁊ gratia.

¶ De scā Maria magdalena.

m Aria magdalēa a magdalo castro cognomiata clarissimis ē orta natalibꝰ vtpote ex r̄gia stirpe d̄scēdētibꝰ: cꝰ pr̄ syrꝰ: mr̄ v̇o eucharia nuncupata est. Hec cū fr̄e suo Lazaro ⁊ sorore sua Martha magdalū castꝝ qđ ē scđo miliario a genesareth bethāiā q̄ ē int̄ hierl'3: ⁊ magnā hierl'ymoꝝ ptē possidebat. Qui tn̄ oia int̄ se tal'r diuiserīt: q Maria magdalū a quo ⁊ Magdalēa nūcupata ē. Lazarꝰ ptē vrb hierl'3 ⁊ Mātha bethaniā possederīt. Cū āt magdalēa d̄litijs corpis se totā exponēt: ⁊ Lazarꝰ pl's militie vacaret. Martha prudēs ptes soror̄ ⁊ fr̄is sui strēnue gubnabat: ⁊ militibꝰ ac famul' suis ac paupibꝰ necēia mīstrabat Oia tn̄ hec pꝰ ascēsionē dn̄i vēdiderūt: ⁊ ad pedes apl'oꝝ p̄ciū posuerūt. Cū igr̄ Magdalena diuitijs

abũdaret q: rex affluẽtiã voluptas comes seqt̃: q3
to diuitijs ⁊ pl'chritudie splẽduit: tãto cõp⁹ suũ vo
luptati substrauit. Vñ iã ꝓprio noĩe pdito peccatrix
ↄsueuerat appellari. s3 cũ xp̃s illic ⁊ alibi p̃dicaret:
illa nutu ĩspirata diuo ĩ domũ Simõis leprosi vbi
audiuit eũ discũbere ꝑperauit. Et ñ audẽs vt pec
catrix iter iustos cõparere retro secus pedes dñi
mãsit vbi pedes ei⁹ lachrymis lauit: capillis tersit
⁊ vnguẽto p̃cioso perunxit. Nã icole regiõis illi⁹ pp
vehemẽtissimũ solis ardorẽ vnguẽt3 ⁊ balneis vte
banť. Cũq3 Simõ pharise⁹ ĩtra se cogitaret: qm̃ si
hic eẽt ꝓpheta a peccatrice tãgi se neq̃q3 pmitteret
dñs illũ de supba iustitia redarguit: ⁊ mulieri oĩa
peccata dimisit. Hec ẽ ergo illa maria magd. cui
dñs tã magna bñficia ↄtulit: ⁊ tãta dilectiõis signa
oñdit. Nã ab ea. 7. demonia expulit: in suo amore
eã totalit̃ accẽdit: familiarissimã eã sibi constituit:
hospitã suã fecit: ⁊ ꝓcuratricẽ suã eã in itinere hr̃e
voluit: eã sẽp dulciter excusauit. Nã excusauit eã
apd̃ phariseũ q dicebat ipa3 ĩmũdã: ⁊ apd̃ sororẽ
suã: q dicebat ipsã ociosã: ⁊ apd̃ iudã q dicebat eã
p̃digã: lachrymãtẽ vidẽs lachrymas cõtiere ñ po
tuit. Cui⁹ dilectiõe q̃triduanũ frẽ3 suũ r̃suscitauit
cui⁹ amore marthã sororẽ suã a fluxu sãguis: quẽ
7. ãnis passa fuerat liberauit. Cui⁹ meritis mar
cellã sororis sue famulã: vt illud tã dulce verbũ ex
clamãs diceret. Btũs vẽter q te portauit: digna3
fec̃: nã s3 Ambro. illa fuit martha: ⁊ hec ei⁹ famu
la. Hec ẽ inq̃3 illa q̃ pedes dñi lachrymis lauit: ca-
pillis tersit: ⁊ vnguẽto perunxit: q̃ tpe grẽ solẽnẽ pe
nitẽtiã p̃mo fecit: q̃ optimã ptẽ elegit: q̃ ad pedes
sedẽs dñi v̇bũ ei⁹ audiuit: ⁊ dñi caput pũxit: q̃ iux
ta crucẽ ĩ dñi passiõe fuit: q̃ vnguẽta parãs corp⁹
ei⁹ vngere voluit: q̃ a monumẽto discipul' recedẽ
tib⁹ nõ recessit: cui xp̃s resurgẽs p̃mo apparuit: ⁊
apl'or apla3 fecit. Post ascẽsionẽ igr̃ dñi. s. ãno. 14.
a passiõe cũ iudei stephanũ iãdiu occidissẽt: ⁊ cete
ros discipl'os a iudee finib⁹ eiecissẽt: diuersas gẽtiũ
discipuli subeũt regiões: v̇bũ dñi ibidẽ seminãtes
Erãt ãt tũc tpis cũ apl'is btũs maximin⁹ vn⁹ de
72. discipul': cui a. b. pe. maria mag. fuerat cõmen
data: In hac igr̃ dispsiõe btũs maximinus: maria
mag. lazar⁹ fraẽ ei⁹: martha soror ipi⁹: ⁊ marcella
pedissequa marthe: necnõ ⁊ btũs celidoni⁹: q ce-
cus a natiuitate extiterat: s3 a dño illũiat⁹: oẽs hi ĩ
simul ⁊ pl'es alij xp̃iani naui ab ĩfidelib⁹ ĩpositi: ⁊
pelago sine aliquo gubernatore expositi vt oẽs sil'
submergerẽť: diuino tãdẽ nutu marsiliã aduenerť
vbi cũ nullos q eos hospitio reciperẽ vellẽt ĩuenis-
sẽt sub q̃dã porticu q̃ phano gẽtis illi⁹ t̃re p̃eerat
morabãť. Cũ ãt. b. maria mãgd. videret ppl'm ad
phanũ ↄfluere vt idol' ĩmolaret: assurgens vultu
placito: facie serena: lĩgua diserta: eos ab idoloru3
cultura reuocabat: ⁊ xp̃3 constãtissime p̃dicabat: ⁊
admirati sũt vniuersi p̃ specie p̃ facũdia ⁊ p̃ dulce
dine eloq̃ntie illi⁹: Nec mir ⁊ os qd̃ tã pia ⁊ tã pul
chra pedib⁹ saluatoris ĩfixerat oscula: ceteris am
pli⁹ v̇bi dei spiraret odorẽ: Post hoc ãt aduẽit pri
ceps ꝓuincie illi⁹ cũ vxore sua: vt ꝓ habẽda prole
idolis ĩmolaret. Cui magdalena xp̃3 p̃dicãs sacri
ficia dissuasit. Interea euolutis aliquot dier cur-
riculis apparuit ĩ visu magdalena illi matrone dicẽs
Quare cũ tot diuitijs abũdetis scõs dei fame ⁊ fri
gore mori pmittitis? Addidit ⁊ minas nisi marito
suo psuaderet: vt nisi scõr ĩopiã releuaret: irã dei
oĩpotẽtis ĩcurreret. Ipsa aũt viro suo visionẽ ĩdi-
care timuit. Seq̃nti igiť nocte eidẽ similia dicens
apparuit: sed adhuc viro suo hoc ĩdicare neglexit
Tertio v̇o sub ĩtẽpeste noctis silẽtio apparuit vtris
q3 fremẽs ⁊ irata vultu igneo: ac si tota dom⁹ ar-
deret: ⁊ ait. Dormisne tyrãne mẽbrũ pr̃is tui sa-
thane cũ vipa cõiuge tua que tibi indicare noluit
v̇ba mea? qescis ne crucis xp̃i inimice: diuersis ci-
bor generib⁹ vẽtris tui refecta ĩgluuie: ⁊ scõs dei
fame ⁊ siti pmittis pire? Iaces ne ĩ palatio pãnis ĩ
uolut⁹ sericis: ⁊ illos desolatos sine hospitio vides
⁊ p̃teris? Nõ sic iniq: nõ sic euades nec ĩpune fe
res q tm̃ eis bñfacere distulisti. Sic locuta ẽ ⁊ ab-
scessit. Cũq3 matrona vigilãs suspiraret ⁊ treme-
ret: viro suo eadẽ de cã suspirãti ait. Dñe mi vidi
sti ne somniũ qd̃ vidi? Vidi iqt ⁊ admirari ⁊ pauere ñ
desino: qd ĩde faciem⁹? cui mulier. vtili⁹ ẽ ei obtẽ
perare q3 irã dei sui quẽ p̃dicat ĩcurrere. Qua pp
ipsos hospitio receperũt: ⁊ eis necessaria ministra-
uerũt. Cũ aũt q̃dã die maria magd. p̃dicaret p̃di-
ct⁹ p̃nceps dixit ei. Putas posse defẽdere fidẽ q3
p̃dicas? cui illa. Egdẽ illã defẽdere p̃sto sũ: vtpo-
te quotidianis miracul' ⁊ p̃dicatiõe magr̃i mei pe-
tri q rome p̃sidet roboratã. Cui p̃nceps cũ cõiuge
dixit. Ecce dictis tuis p oĩa obtẽpare parati sum⁹
si a deo quẽ p̃dicas nob̃ filiũ ĩpetrabis. ppť hoc in
qt magdalena nõ remãebit. Tũc btã maria mag.
ꝓ ipsis dñ3 exorauit: vt sibi filiũ cõcedere digna-
reť. Cui⁹ p̃ces dñs exaudiuit: ⁊ matrõa illa ↄcepit
Tũc vir ei⁹ cepit velle ꝓficisci ad petrũ vt ꝓbaret
si vt maria mag. d̃ xp̃o p̃dicauerat sic v̇itas se ha-
beret. Cui vxor dixit. Quid ẽ dñe? Putasne sine
me ꝓficisci? Absit. te. n. recedẽte recedã: te vẽiẽte
veniã: te qescẽte qescã: cui vir ait. Nõ sic fiet dña.
eteni cũ sis grauida ⁊ ĩ mari sint ĩfinita picula d̃ fa
cili piclitari posses. Domi igr̃ qesces ⁊ possessiõib⁹
nr̃is curã ĩpẽdes. E3 illa ĩstabat: femineum nec
mutãs ĩgenia morẽ ⁊ cũ lachrymis pedib⁹ ei⁹ ꝓuoluta
qd̃ petebat tãdẽ obtinuit. maria ergo humer3 eor
signũ crucis ĩposuit. ne eos ãtiqu⁹ hostis ĩ aliquo
itinerẽ ĩpediret. nauẽ igr̃ oĩb⁹ necessarijs copiose
onerãtes ⁊ ceťa q̃ hẽbãt marie ma. custodia r̃liquẽ
tes ꝓficisci cepũt. Iãq3 vni⁹ diei ⁊ noct3 cursu ↄsũa
to cepit nimiũ marẽ ĩtumescerẽ vẽt⁹ flare: ita vt oẽs
⁊ marie matrona grauida ⁊ debilis tã seua innda
tiõe fluctuũ q̃ssati grauissimis ãgustijs vrgerẽť: in
tm̃ q ĩ ea subito dolor pt⁹ irruit: ⁊ iter ãgustias vẽ
tris ⁊ p̃ssuras tẽpestat3 filiũ pturiẽs expirauit. Na
t⁹ igr̃ puerul⁹ palpitabat. Et mãmillar m̃r̃nar q̃
rẽs solatia lamẽtabiles dabat vagit⁹. ꝓh dolor ⁊ na
t⁹ ẽ ĩfãs viu⁹: ⁊ m̃ricida effcũs. Mori cũ ↄuẽit cũ ñ
sit q vite tribuat alimẽtũ. qd faciet pegrin⁹ cũ vxorẽ
mortuã videat ⁊ puer vagiẽtẽ q̃rul' vocib⁹ m̃ris mã
mas appetẽtẽ. Lamẽtabať itaq3 pl'imu3 ⁊ dicebat
heu heu mih̃ qd facies filiu3 hr̃e d̃siderasti ⁊ ma-

68

trem cuꝫ filio ꝑdidisti. naute v̇o acclamabāt dicē-
tes. ꝓijciat̃ in mare hoc corpꝰ āteq̄ꝫ ĩsimul ꝑeamꝰ.
Quādiu. n. nobiscū fuerit: hec q̄ssatio nō cessabit.
Sꝫ cū corpꝰ apphēdissēt vt illō ĩ mare iactarēt. ꝑci
te iqt ꝑegrinꝰ ꝑcite. Et si nec mihi nec mr̃i ꝑcere
volueritis miseamini saltē ꝑuuli vagiētis. Sinite
modicū ⁊ sustinete si forte mulier ꝑ̄ dolore ĩ extasi
posita adhuc valeat respirare: ⁊ ecce nō ꝓcul a na
ui qdā collis apparuit. Quo viso vtiliꝰ eē credidit
corpꝰ ⁊ puerulū illuc deferri q̄ꝫ marinis beluis ad
deuorādū dari. Et vir a nautis ꝑ̄ce ⁊ ꝑ̄cio extorsit
vt illuc applicarēt. Cūqꝫ illuc p̄re duritia foueā n̄
potuissꝫ effodere ĩ secretiori ꝑte collis clamide sup
posita corpꝰ collocauit: ⁊ puerulū mãmis eiꝰ appo-
nēs cū lachrymis ait. O maria magdalena cur ad
ꝑditiōis ⁊ miserie mee cumulū marsilie ꝑtibꝰ ap-
plicuisti? Cur ĩfelix admonitiōe tua hoc iter arri-
pui? Petisti ne deū vt mľier mea hac ꝺ̄ cā ꝯcipēt
vt ꝑiret? Ecce. n. ꝯcepit ⁊ pariēdo mortē subijt
Cōceptꝰ qꝫ ē natꝰ vt ꝑeat: cū n̄ sit q̄ enutriat. Ec
ce qꝺ̄ ꝑ̄ce tua obtinui tibi cui oīa mea ꝯmēdaui ꝺ̄o
qꝫ tuo cōmēdo. Si potēs ē memor sit aīe mr̃is ⁊ ꝑ̄
ce tua misereat̃ ne pereat natꝰ. Tūc clamide sua
corpꝰ cū puero circūq̄qꝫ operuit: ⁊ postmōꝫ nauē
cōscēdit. Cūqꝫ ad petrū venisset petrꝰ ei obuius
fuit: q̄ viso signo crucis ĩ humero suo qs eēt ⁊ vn̄
veniret sciscitatꝰ ē: q̄ oīa sibi ꝑ ordinē narrauit: cui
petrꝰ. Pax tibi fiat bn̄ venisti: ⁊ vtili ꝯsilio credidi
sti: nec moleste feras si mľier tua dormit: si ꝑuulus
cū ea q̄escit. Potēs. n. ē dn̄s cui vult dona dare da
ta auferre: ablata restituere: ⁊ merorē tuū ĩ gaudiū
cōmutare. Petrꝰ āt hierosolymā eū duxit: ⁊ oīa
loca ĩ qbꝰ xp̄s ꝑ̄dicauit: miracľa fecit: locū etiā in
quo passus ē: ⁊ ĩ quo celos ascēdit eidē ondit. Cūqꝫ
ꝺ̄ fide fuissꝫ ĩstructꝰ, diligēt̃ a petro biēnij spacio iā
elapso nauē ascēdit repatriare curās. Cū igit̃ na-
uigarēt dn̄o disponēte iuxta collē ĩ quo corpꝰ vxo
ris cū puero positū fuerat ꝑuenerūt. Qui ꝑ̄ce ⁊ ꝑ̄-
cio eos ad applicādū ibi ĩduxit. Puerulꝰ āt ibide
a maria magd. ĩcolumis ꝯseruatꝰ frequēt̃ ad littꝰ
maris ꝓcedebat: ⁊ ibidē vt pueroꝝ moris ē cū la-
pillis ⁊ glareis ludere solitꝰ erat: ⁊ cū applicuissꝫ vi
dit puerulū more solito ĩ littor̃ maris cū lapillis lu
dētē. Et qdnā eēt admirari n̄ desinēs de scapha
exilijt. Quē vidēs puerulꝰ cū nūq̄ꝫ tale vidissꝫ ex-
pauit ⁊ ad solita mr̃is recurrēs vbera occulte sub
clamide latitabat: ꝑegrinꝰ v̇o vt manifestiꝰ vide-
ret illuc accessit ⁊ puerulū pulcherrimū mr̃is vbe
ra sugētē ĩuenit: ⁊ accipiēs pueꝝ ait. O btā maria
magd. q̄ꝫ felix eēꝫ: q̄ꝫ mihi cūcta ꝓspere aduēisset si
mulier r̃spiraret ⁊ mecū repatriare valeret. Scio
eqdē scio: ⁊ ꝓculdubio credo ꝙ tu q̄ pueꝝ dedisti
⁊ ĩ hac rupe ꝑ biēniū pauisti: potis mr̃eꝫ suā ꝓ̄stie
restituere sanitati. Ad hec v̇ba mulier respirauit
⁊ q̄si a sōno euigilās ait. Magni meriti es btā ma
ria magꝺ̄. ⁊ gloriosa: q̄ ĩ ꝑtus mei ꝑ̄ssuris obstetri-
cis ĩplesti offm̄: ⁊ ĩ oībꝰ necessitatibꝰ ācille tue fa-
mulatū explesti. Quo audito ꝑegrinꝰ admirās ait. Vi-
uis ne vxor mea dilecta? cui illa: Viuo eqdē ⁊ nūc
ꝑ̄mo ꝺ̄ ꝑegrinatiōe de q̄ ⁊ tu venisti venio: ⁊ sicut

btūs petrꝰ te hierosolymā duxit ⁊ oīa loca ĩ qbꝰ
xp̄s passꝰ ē mortuꝰ ⁊ sepultꝰ ⁊ alia pľra loca ondit
sic ⁊ ego vna cū btā maria mag. duce ⁊ comite vo-
biscū fui: ⁊ singula loca cōspexi: ⁊ cōspecta memo-
rie cōmēdaui. Et ĩcipiēs loca oīa ĩ qbꝰ xp̄s passus
ē ⁊ miracľa q̄ viderat adeo plene explicuit: vt nec
ĩ aliquo deuiaret. Tūc ꝑegrinꝰ recepta ꝯiuge ⁊ ꝑu
ero naui letꝰ cōscēdit ⁊ ꝑaulo post marsilie ꝑtibꝰ
applicuerūt. Et naui egressi ĩuenerūt. b. mariam
mag. cū suis discipuľ ꝑ̄dicātē: ⁊ eiꝰ pedibꝰ cum la-
chrymis ꝓuoluti oīa q̄ eis acciderāt narrāt̃ ⁊ a. b.
maximino baptisma susceperūt. Tūc ĩ ciuitate mā
silie oīuꝫ idoloꝝ tēpla destruētes xp̄i ecclias ꝯstru
xerunt: ⁊ b. Lazarū ĩ eiusdē ciuitatis epm̄ vnani
mit̃ elegerūt. Tādē diuino nutu ad aquēsē ciuita-
tē venerūt: ⁊ ppľz illū ad fidē xp̄i ꝑ mľta miracula
adduxerūt: vbi ēt. b. maximinꝰ ĩ episcopū ē ordia
tꝰ. Interea. b. maria mag. suꝑne cōtēplatiōis aui-
da asꝑrimā heremū petijt: ⁊ ĩ loco āgeličs manibꝰ
ꝑ̄parato ꝑ. 30. ānos ĩcognita hoībꝰ mãsit. In quo
qdē loco nec aq̄ꝝ fluēta: nec herbaꝝ erāt solatia vt
ex hoc mãifestaret̃: ꝙ redēptor nr̃ ipaꝫ nō terrenis
refectiōibꝰ: sꝫ tātū celestibꝰ epuľ disposuerat satia
re. Qualibet aūt die. 7. horis canonicis ab āgeľ in
ethera eleuabat̃: ⁊ celestiū agminū gloriosos cōcē
tus ēt corporalibꝰ auribꝰ audiebat. Vn̄ diebꝰ sin-
gulis his suauissimis dapibꝰ satiata: ⁊ ide ꝑ eosdē
āgelos ad locū ꝓpriū reuocata corporalibꝰ alimēts
nullatenꝰ ĩdigebat. Sacerdos āt qdā solitariā vi
tā agere desiderās ad. 12. stadia loco eidē vicin āsi
bi cellā locauit. Die igit̃ q̄dā dn̄s ꝑ̄dicti sacerdotis
oculos apuit ⁊ cōporeis ocuľ euidēt̃ aspexit q̄lit̃ an
geli ad ꝑ̄dictū locū ĩ quo. b. maria morabat̃ descē-
debāt ⁊ eā ĩ ethera subleuabāt: ⁊ post hore spatiū
ad eūdē locū cū diuinis laudibꝰ reuocabāt. Volens
āt sacerdos tā admirabilis visiōis v̇itatē agnosce
re creatori suo ꝑ̄cibꝰ se cōmēdās: ad ꝑ̄dictū locum
audaci ꝺ̄uotiōe ꝓperabat. Cūqꝫ ad viuꝰ iactū la
pidis appropīq̄ret: ceperūt eiꝰ crura resolui: ⁊ ti-
more valido ipiꝰ ꝑ̄cordia medulitꝰ anhelar̃. Cūqꝫ
retro rediret: ābulādi vsuꝫ crura cū pedibꝰ simul ꝑ̄
bebāt sꝫ si v̇so tramite ad ꝑ̄dictū locū acceder̃ cona
rer̃: totiēs eū lāguor cōporis: ⁊ hebetudo mētis mo
dis oībꝰ ꝓhibebāt. Intellexit igit̃ vir dei illō pro
culdubio celeste eē sacramētū: ad qꝺ̄ accedere hu
manū n̄ poterat experimētū. Inuocato igit̃ saluato
ris noīe exclamauit. Adiuro te ꝑ dn̄ꝫ vt si hō es vľ
aliq̄ rōnaľ creatura q̄ ĩ illa spelūca habitas mihi
rn̄deas: ⁊ tui edisseras v̇itatē. Cūqꝫ hoc tertio re
petissꝫ. b. maria mag. ei rn̄dit: Accede ꝓpiꝰ: ⁊ oīuꝫ
q̄ ꝺ̄siderat aīa tua scir̃ poteris v̇itatē. Cū ille tre-
mēs vsqꝫ ad medij spacij t̃minū appropinq̄ssꝫ: ait
ad eū. Meministi ex euāgelio de maria illa famo
sa peccatrice que pedes saluatoris lachrymis lauit
capillis tersit: ⁊ suoꝝ delictoꝝ veniā ꝓmeruit? Cui
sacerdos. Memini ⁊ plusq̄ꝫ. 30. ānoꝝ euoluta sūt
curricula. ꝙ hoc factū eē scā credit ⁊ ꝯfitet̃ eccľia
ego iqt sū illa q̄ ꝑ. 30. ānoꝝ spaciū oībꝰ hoībꝰ igno
ta ꝑmansi sic heri cerner̃ tibi ꝑmissū est sic singulis
diebus angelicis manibus in ethera subleuata

celestiũ agminũ dulcissimã iubilatõez septenis vici
bus p singulos dies corporeis aurib⁹ audire ,pme-
rui. Quia igit̃ mihi a dño reuelatũ ẽ q ex hoc mi-
gratura sũ seclo: beatũ maximinũ adeas: ⁊ ei hoc
studeas itimare. Proximo die resurrectiõis dñice
tp̃e quo ad matutinũ surgere cõsueuit oratoriũ so-
lus igrediat̃: ⁊ me illic p ãgelo ministeriũ iueniet
cõsistẽtẽ. Sacerdos ãt vocẽ ei⁹ velut vocez angeli
audiebat. neminez ãt videbat. Cõcit⁹ igr̃ btm̃ maxi
minũ adijt: ⁊ ei oĩa p ordinẽ enarrauit. Scũs autẽ
maximin⁹ nimio replet⁹ gaudio saluatori gratias
imẽsas retulit: ⁊ illa die ac hora: vt sibi iussũ fue-
rat. oratoriũ solus igressus videbat beatã mariam
magdalenã i choro adhuc stãtẽ eo q eã adduxerãt
ãgelo. Erat ãt spacio duo cubito eleuata a ter
ra stãs i medio ãgelo extẽsis manib⁹ deũ exorãs.
Cũ ãt btũs maximin⁹ ad eã accedere trepidaret.
cõuersa dixit ad eũ. Accede huc ,ppi⁹ nec fugias
filiã tuã pr̃. Appropiquãte ãt illo sic in ipsius beati
Maximini legit̃ libris: ita vult⁹ dñe ex cõtinua et
diuturna visione angelo radiabat: vt facili⁹ solis
radios q̃z faciẽ suã ituer̃i qs posset. cõuocato igitur
vniuerso clero ⁊ sacerdote p̃dicto corp⁹ ⁊ sãguinez
dñi ab ep̃o. b. maria magdalena cũ mlta lachryma
rum inũdatõe suscepit. Deĩde toto corpusculo ãte
altaris ,pstrata crepidinẽ sãctissima illa aĩa migra-
uit ad dñz: post cui⁹ exitũ tãt⁹ odor suauitatis ibi-
dẽ remãsit vt p septẽ dies fere ab igredientib⁹ orato-
riũ sentiret̃: cui⁹ sãctissimũ corp⁹. b. Maximin⁹ di
uersis cõditũ aromatib⁹ honorifice sepeliuit: ⁊ post
mortẽ suã iuxta ipsã sepeliri se p̃cepit. Egesipp⁹ ãt
vel f̃m quosdã libros. Josephus satis cum predi-
cta historia cõcordat. ait. n. in quodã suo tractatu:
q maria mag. post dñi ascẽsionẽ ,p ardore charitatꝭ
xp̃i ⁊ tedio qd̃ hẽbat nũq̃z hoĩez videre volebat: sz
postq̃z ad aquẽse territoriũ venit: in desertũ abijt.
⁊ .30. ibi ãnis icognita mãsit: vbi vt ait qualibz die
septẽ horis canonicꝭ ab angelis i aera eleuabatur.
Addidit tñ q sacerdos dũ ad eã venisset reperit eã
i cella clausaz: q ad ei⁹ petitõez vestẽ sibi pporrexit:
quã iduẽs ad eccl'iaz secũ iuit: ⁊ ibi cõmunione pce
pta eleuatis i orõnẽ manib⁹ iuxta altare i pace qe-
uit. ¶ Tẽporib⁹ ãt Caroli magni. s. ãno dñi. 749.
Girard⁹ dux burgũdie cũ d vxore sua filiũ hr̃e nõ
posset: larga manu res suas pauperib⁹ erogabat: ⁊
multas eccl'ias ⁊ monasteria cõstruebat. Cũ ergo
viceliacẽse monasteriũ cõstruxissz misit ipe ⁊ abbas
ipsi⁹ monasterij monachũ quẽdã cũ decenti comi-
tatu ad aquẽsez ciuitatẽ: vt ide si posset btẽ marie
magd. reliquias trãsportaret. Veniẽs igit̃ p̃dictus
monach⁹ ad p̃dictã ciuitatẽ cũ ipsã fũdit⁹ a paga-
nis destructã reppisset: casu quoddã iuẽit sepulchꝝ
cui⁹ sepultura marmorea demõstrabat: q corpus
b. marie magd. repositũ itus erat. Jn ipso ãt sepul-
chro historia ei⁹ miro ope sculpta erat. Nocte igit̃
illud effringẽs assũptas reliqas ad hospitiũ depor-
tauit. Jpsa ãt nocte btã maria mag. eidẽ monacho
apparuit: dicẽs ne timeret. sz ceptũ op⁹ perficeret.
Rediẽs igr̃ cũ ad mediã leucã a mõasterio venissz.
nullo mõ ide reliqas mouere potuerũt: donec ve-
niẽte abbate cũ monachis cũ ,pcessione honorifice
sũt recepte. ¶ Miles qdã qui singulis ãnis ad cor
pus btẽ marie mag. venire cõsueuerat i p̃lio occi-
sus ẽ. Qui dũ i feretro a parẽtib⁹ ploraret̃ magdale
ne pijs q̃relis opponebãt: cur duotũ suũ mori sine
cõfessione ⁊ penitẽtia pmisisset. Tũc subito qui de-
functus fuerat stupẽtibus cũctꝭ surrexit: ⁊ sacerdo-
tẽ ad se vocari p̃cepit. Cũq̃z deuote cõfessus fuissz
⁊ viaticũ recepisset ,ptinus i pace qeuit. ¶ Nauis
q̃dã viris ⁊ feminis onerata naufragiũ ptulit: vna
aũt femina cũ eẽt p̃gnãs: ⁊ se i mari piclitari cõspi-
ceret: mag. iquãtũ poterat acclamabat vouẽs q si
suis meritis a naufragio euaderet: q filiũ pareret.
ip̃m eius monasterio condonaret. Statiq̃z femina
q̃dã specie ⁊ habitu venerãda ei apparuit: q̃ eaz p
mẽtũ arripiẽs piclitãtib⁹ alijs icolumẽ ad ripã pdu
xit. Jlla aũt postmodũ filiũ peperit: ⁊ votũ suũ fide
lit̃ adipleuit. ¶ Aiũt qdã mariã mag. spõsã fuisse
ioãnis euãgeliste: quã duxerat tunc qñ de nuptijs
xp̃s eũ vocauit: ex hoc ipsa idignata. q. s. spõsũ suũ
sibi abstulerat: abijt et oĩ voluptati se dedit. Sz q̃r
cõgruũ nõ erat vt ioãnis vocatio dãnatõis sibi oc-
casio fieret: dñs ad pñiam ip̃az m̃sericordit̃ ꝯuertit.
Et q a sũma delectatõe carnali eã remouit: iõ ip̃az
sũma delectatõe sp̃uali q̃ ẽ i dei amore p̃ ceteris eã
ipleuit. Qd̃ ⁊ de ioãne qdã fatent̃: q iõ dulcedine
sue familiaritatis eũ p̃ ceterꝭ decorauit: q̃r a p̃dicta
dlectatõe eũ r̃mouit. hec ãt falsa ⁊ friuola reputãt̃.
q̃r fr̃ Albert⁹ i ,phemio sup euãgeliũ Joh. ponit q
spõsa de cui⁹ nuptijs vocat⁹ fuit idẽ ioãnes: i vir-
ginitate pmãsit: ⁊ i societate. b. marie virginis ma-
trꝭ xp̃i postmodũ visa fuit: ⁊ tandẽ fine bono qeuit.
¶ Vir qdã oculo lumĩe p̃uat⁹ cũ ad monasteriũ
viceliaceñ. cã visitãdi corp⁹. b. marie mag. veniret
⁊ suus ei ductor dicẽt se eccl'iã iã videre: ille magna
voce exclamauit. O sãcta maria mag. vtinaz aliqñ
videre merear eccl'iaz tuã: statiq̃z oculi ei⁹ sũt apti.
¶ Quidã dũ pccã sua i q̃dã cedula scripsisset: eam
sub palla altaris. b. marie mag. posuit rogãs eã vt
sibi idulgẽtiã ipetraret. Qui postmodũ cedulã acci
piẽs pccã sua de ip̃a cedula omnino deleta iuenit.
¶ Quidã dũ ob pecunie exactõez i cõpedib⁹ tene
ret̃: mariã mag. i sui adiutorium iuocabat. Et ecce
q̃dã nocte mulier q̃dã speciosa sibi apparuit: q̃ vin
cula frãgẽs ⁊ ostiũ reserãs sibi vt fugeret iperauit.
q se absolutũ vidẽs ,ptin⁹ ide aufugit. ¶ Clericus
qdã de flãdaria stephan⁹ noĩe i tantã scele imani
tatẽ ceciderat: q oĩa exercẽs flagitia ea que salutis
erãt nõ solũ nõ facẽ: sz nec audire volebat. Jn btãz
tñ mariã mag. deuotõez magnã hñs ei⁹ vigiliã ie-
iunabat ⁊ festũ colebat. Dũ igr̃ ei⁹ tumulũ visitassz
maria mag. nec ex toto dormiẽti: nec ex toto vigi-
lãti tãq̃z mulier formosa lugubres gerens oculos: ⁊
duo angelo dextra leuaq̃z sustẽtata p̃sidio appa
ruit: eiq̃z dixit. Cur q̃so stephane idigna meis me-
ritis facta repẽdis? Cur labio meo istãtia nulla
cõpũctiõe moueris? Ex quo. n. deuotionẽ i me ha
bere cepisti ,p te dñm̃ sẽp istãter exoraui: surge igr̃
⁊ peniteas. Neq̃z. n. ego te deserã donec deo fuerꝭ
recõciliat⁹. Jlle igit̃ mox i se ifũdi tãtã gr̃am sensit.

69

q̄ꝫ seclo abrenūciās religionē ītroiuit: ⁊ ꝑfectissime vite fuit. In cui⁹ morte visa ē maria mag. iuxta feretꝝ cū āgelis astitisse: ⁊ ei⁹ aīam quasi colūbā cādidā cū laudib⁹ ī celū sustulisse. ℭ De nomine.

a Pollinaris dr̄ a pollēs ⁊ ares v̓tus quasi pollēs virtutib⁹. Uel dr̄ a pollo qđ īterꝑtat̄ mirabilis: ⁊ nar̄s ꝑ quā ītelligit̄ discretio: q̄si mirabil' discretōis vir: vel ab a qđ ē sine ⁊ pollui: ⁊ ares virtus: q̄si v̓tuosus facta pollutione vitioꝝ. ℭ De sancto apollinare

a Pollinaris petri apl'i discipulus fuit. Ab eo rauēnā de roma missus ē: vbi vxore tribuni ab eo sanata: ipsā cū viro ⁊ ei⁹ familia baptizauit: qđ qdē iudici nūciat̄ ⁊ ab eo apollinar̄s ꝓtin⁹ accersit̄. Ductusq; ad tēplū iouis: vt ibi imolaret cū diceret sacerdotib⁹ idoloꝝ: argētū ⁊ aurū idolis appēsū meli⁹ paupib⁹ dari q̄ȝ ante demōes sic appēdi: ꝓtin⁹ capit̄: ⁊ fustib⁹ cesus seminin⁹ relinqt̄: sȝ a discipulis collect⁹ ī domo cuiusdā vidue septē mēsib⁹ refouet̄. Inde aūt venit ad ciuitatem classanēsem: vt quēdā nobilē mutū ibidē curaret. Cū āt domū īgrederet̄: puella q̄dā imūdū spm̄ hn̄s exclamauit dicēs. Recede hic serue dei: nā faciā te ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ de ciuitate extrahi. Quē apollinaris īcrepās ꝓtin⁹ exire ex ea coegit. Cū igr̄ sup mutū nomē dn̄i īuocasset: ⁊ curasset plusq̄ȝ qngenti hoīes crediderūt. pagani aūt eū fustib⁹ cesū ꝓhibebāt ne Jesū noīaret. Ille vero ī terra iacens clamabat: qm̄ ipē ē ver⁹ de⁹. Tūc nudis pedib⁹ sup ꝓunas eū stare fecerūt: Sȝ cū adhuc xp̄m cōstantissime ꝑdicaret eī vrbē cū ꝓiecerūt. ℭ Eo tp̄e dū Rufus ꝓ̄ricius rauēne filiā īfirmā habēt: ⁊ ad eā sanādā apollinarē vocasset mox vt domū īgressus ē defūcta ē. Cui rufus. Utinā domū meā nō ītroisses. Dij .n. magni irati sūt: ⁊ filiā meā sanare noluerūt. Tu vero qđ ei facere poteris? Cui apollinar̄s. Noli timere tm̄ mihi iura q̄ꝫ si puella surrexerit eā creatorē suū seq nequaq̄ȝ ꝓhibebis. Qđ cū fecisset facta orōne puella surrexit: ⁊ nomē xp̄i cōfitēs cum mr̄e ⁊ magna multitudine baptisma suscepit: ⁊ virgo ꝑmāsit. Qđ audiēs cesar scripsit ad ꝑfectū ꝑtorij: vt apollinar̄s aut sacrificare faceret aut ī exiliū mitteret. Prefect⁹ igit̄ eū sacrificare nolētē fustib⁹ cedi fecit ⁊ ī eculeo extēsū torq̄ri mādauit. Ubi dū dn̄m ꝯstātissime ꝑdicaret: aquā feruētē ī ei⁹ vulnerib⁹ recētib⁹ iactari iussit: ⁊ sic graui pondere ferri victū ī exiliū mittē voluit. Uidētes aūt xp̄iani tātā īpietatē accēsi aīo ī paganos irruerunt: ⁊ plusq̄ȝ. 200. viros ex ip̄is occiderūt. Qđ vidēs ꝑfect⁹ abscōdit se: ⁊ apollinarē ī artissimo carcē trusit. Deīn cathēatū ī nauī posuit: ⁊ cū trib⁹ cleric̄s eū seq̄ntib⁹ ī exiliū destinauit: vbi solūmō cū duob⁹ clericis: ⁊ duob⁹ militib⁹ ꝑiculū tēpestatis euadēs ipsos milites baptizauit. Deīde rauēnā rediens a paganis capit̄: ⁊ ad tēplū apollinis ducit̄. Cui⁹ simulacꝝ vidēs ip̄m maledixit ⁊ subito corruit. Qđ vidētes pōtifices ip̄m tauro iudici ꝑ̄ntauerūt. Qui iudex cum filiū suū cecū illuminasset credidit. ⁊ ip̄ȝ ānis. 4. in suo ꝑ̄dio manere fecit. Post hoc cū pōtifices apud vespasianū eū accusassēt: iussit vespasian⁹ vt qcū q̄ȝ dijs irrogaret iniuriā aut satisfaciat: aut vrbe ꝑ ꝑ̄uet̄. Nō .n. iustū ē vt deos vindicem⁹: sȝ ip̄i de inimicis suis se vlcisci poterūt si irascunt̄. Tūc demosthenes patriti⁹ eū nolētē sacrificare cuidā cēturioni iā xp̄iano tradidit. Cui⁹ rogatu ꝑgēs ī vicū leprosoꝝ vt ibidē ꝓp furorē gentiliū latitaret a paganis īsecut⁹ ē ⁊ vsq; ad mortē diutissime cesus. Ubi ꝑ .7. dies supuiuēs ⁊ discipl'os admonēs spm̄ tradidit: ⁊ ibidē a xp̄ianis honorifice sepult⁹ ē sub Uespasiāo q cepit circa ānū dn̄i. 70. De hoc martyre sic dic̄ Ambro. ī ꝑfatōe. Apollinar̄s dignissim⁹ ꝑ̄sul a ꝑ̄ncipe petro rauēnā mittit̄: Jesu nomē īcredul' anūciare. Qui dū illic mira v̓tutū signa ꝯferret ī xp̄o credētib⁹ senis vbeꝝ flagell' sepe ꝯterit̄: ⁊ senile iā corp⁹ ab ip̄is horrēdis cruciatib⁹ laniat̄. Sȝ ne de suis vexatōib⁹ fideles trepidēt ī v̓tute dn̄i iesu xp̄i signa apl'ica ꝑfic̄. Post torm̄ta puellā r̄suscitat mortuā: visū ꝯspicuū cec̄s reddit: ⁊ muto r̄staurat loq̄lā obsessā a demonio liberat: ꝯtagionē mūdat leprosi dissoluta morbo pestifero sanat mēbra: portētū silacri sit̄ cū tēplo deiec̄. o dignissim⁹ admiratōe ꝑconij pōtifex: q cū pōtific̄s dignitate apl'icā ꝓmeruit accipe ꝑtātē. O fortissim⁹ athleta xp̄i: q etat̄s iā frigescēte calore cōstāter ī penis iesū xp̄m mundi ꝑdicat redemptorē. ℭ De nomine.

c Christina q̄si chrismate vncta. habuit enī balsamū boni odoris ī ꝯuersatōe: ⁊ oleū deuotōis ī mēte ⁊ benedictionem gratie

ℭ De sancta christina.

c Christina nobilissimis parētib⁹ orta ī tyro italie a pr̄e suo ī q̄dā turri cū. 12. pedisēqs collocata ē: deos argenteos ⁊ aureos secū hn̄s. Et cū pulcherrima eēt ⁊ a ml'tis ī cōiugiū peteret̄: parētes ei⁹ nulli eā volebāt cōcedere: volētes vt ī deoꝝ cultura manēt. Ipa āt a spū scō docta idoloꝝ sacrificia abhorrebat: ⁊ īcēsa dijs imolāda ī fenestra abscōdebat. Ueniēti āt pr̄i ei⁹ pedissequе dixerēt. Filia tua dn̄a nr̄a dijs nr̄is imolare ꝯtēnit: sȝ xp̄ianā se eē asserit. Pr̄ aūt ei blādiēs ad deoꝝ culturā eā ꝓuocabat. Cui illa. Noli me vocare filiā tuā: sȝ eius quē sacrificiū laudis decet. Nō .n. dijs mortalib⁹. sȝ deo celi sacrificiū offero. Cui pr̄. Filia mea ne vni deo tm̄ sacrificiū offeras: ne tibi alij irascāt̄. cui illa Bn̄ locut⁹ es nesciēs v̓itatē. Offero .n. sacrificiū pr̄i ⁊ filio ⁊ spūi scō. Cui pater. Si tres deos adoras. cur ēt alios nō adoras? Cui illa. Tres illi vna deitas sūt. Post hoc christina pr̄is sui deos ꝯfregit: ⁊ aurum ⁊ argentū pauperibus erogauit. Rediens autem pater vt deos adoraret: sed ipsos non inueniens et ab ancillis quid de illis Christina fecerit audiēs iratus eā iussit expoliari: ⁊ a. 12. viris cedi: adeo vt ipsi mīstri deficerēt. Tunc xp̄ina pr̄i dixit. Sine honore ⁊ pudore ⁊ abhoīabilis deo q me cedūt deficiūt: pete illis a dijs tuis virtutē si vales. Tūc cathenatā eā in carcerē mitti iussit. Audiens hoc mater vestimēta sua scidit: ⁊ ad carcerē ꝑgens filie pedib⁹ se ꝓstrauit dicens. Filia mea xp̄ina lumē oculoꝝ meorū miserē mei. Cui illa. Quid me

dicis filiã tuã?nescis q: nomẽ dei mei habeo: cũ ꝗ3 nil sibi ꝑsuadere posset: ad virũ rediȷt: et quid sibi respõderit ĩdicauit. Tunc pat iussit eã añ tribunal suũ duci: cui dixit. Sacrifica diȷs: sin aũt mult affi cieris supplicȷs ⁊ mea filia nõ diceris. cui illa. Ma gnã mihi grãz ꝑstitisti: q: iã me nõ vocas filiã dia boli. Qd aũt de diabolo nascit demõ ẽ. Tu es pat ipsius sathane. Tũc ille iussit carnes eiꝰ vngul' ra di: ⁊ mẽbra eiꝰ tenera disrũpi. Xp̃ina ãt de carnibꝰ suis accipiẽs ĩ vultũ ꝓiecit patris dicẽs. Accipe ty rãne: ⁊ carnẽ a te genitã comede. Tũc pr̃ sup rotaz eam posuit: ⁊ ignẽ cũ oleo accẽdit: sed flãma exili ens. M. d. occidit. Pater ãt eiꝰ oĩa hec magic ar tibꝰ ascribẽs: ipsã iterũ ĩ carcerẽ mitti fecit: ⁊ facta nocte iussit puer suis vt lapidẽ grãdẽ ad collũ eius ligarẽt: ⁊ ĩ mare ꝓiȷcerẽt. Qd cũ fecissent: ꝓtinꝰ an geli eã assumũt. Xp̃s ãt ad eã descẽdit: ⁊ eaz ĩ mari baptizauit dicẽs. Baptizo te ĩ deo pr̃e meo: ⁊ ĩ me iesu xp̃o filio eiꝰ: ⁊ ĩ spũ scõ. Et cõmisit eã michae li archãgelo: q eã ad terrã adduxit. Qd audiẽs pa ter frõtẽ suã ꝑcutiẽs dixit. Quibꝰ maleficȷs hec fa cis: vt ĩ mari maleficia exerceas? cui illa. Stulte ⁊ infelix a xp̃o hãc accepi grãz. Tũc ĩ carcerẽ eã mi sit iubẽs vt ĩ crastino debeat decollari. Ipa ãt no cte vrbanꝰ pr̃ suus mortuꝰ ĩuenit. Huic qdã iudex iniquꝰ successit noĩe dius: q cunã ferreã succẽsã cũ oleo rasina ⁊ pice parari fecit: ⁊ xp̃inã ibidẽ iactari cunãq3 a vir qtuor agitari: vt citiꝰ ꝯsumerent. Tũc xp̃ina deũ laudauit: ꝙ eã nuꝑ renatã denuo vole bat vt ĩfãtulã ĩ cunalibꝰ agitari. Tũc iudex iratꝰ fe cit radi caput eiꝰ: ⁊ nudã ꝑ ciuitatẽ vsq3 ad appolli nẽ duci: vbi idolo ĩꝑauit: ⁊ corruẽs ĩ puluerẽ ẽ re dactũ. Qd audiẽs iudex expauit: ⁊ spm̃ r̃didit. Hu ic successit iulianꝰ q fornacẽ succẽdi fecit: ⁊ xp̃inã ĩ tus iactari: vbi ꝑ. 5. dies cũ ãgel' cãtãs ⁊ deãbulãs illesa ꝑmãsit. Qd audiẽs iulianꝰ et magic artibus hoc ascribẽs duas aspides: duas vipas: duos colu bres ad eã mitti fecit. S3 s̾pẽtes eiꝰ pedes lingũt: ⁊ aspides nil nocẽtes ad vbera pẽdẽt: colubri collo seuoluẽtes sudorẽ ligũt. Julianꝰ aũt ĩcãtatori dixit Nũquid ⁊ tu magꝰ es? irrita bestias. Qd cũ faceret s̾pẽtes ĩ cũ ĩpetũ fecerũt: ⁊ eũ ꝓtinꝰ occidert. Tũc s̾pẽtibꝰ ĩꝑauit xp̃ina: ⁊ ad desertũ locũ ire fec: ⁊ mor tuũ hoĩez resuscitauit. Tũc iulianꝰ mamillas eius ꝑcidi mãdauit: de qbꝰ lac ꝓ sanguĩe fluxit. Deide liguã eiꝰ ꝑcidi fecit. Christina vero neq̃q3 loquelã amittẽs ꝑcisurã ligue accipiẽs ĩ faciẽ iuliani ꝓiecit ⁊ oculũ eiꝰ inde ꝑcutiẽs eũ excecauit. Iratusq3 iuli anꝰ duas sagittas circa cor eiꝰ: ⁊ vnã ĩ latꝰ eiꝰ dimi sit. Et illa ꝑcussa spm̃ deo tradidit circa ãnũ domi ni. 297. sub dioclitiano. Requiescit ãt corpꝰ eiꝰ ĩ quo dã castro qd vulsenũ vocat int vrbẽ veterẽ ⁊ vit biũ sito. Tirꝰ enĩ q iuxta castrũ illud erat: fũditus ẽ euersa.

¶ De nomine.

i Acobꝰ iste apl'us dictꝰ ẽ iacobꝰ zebedei: iacobꝰ frat ioãnis: boanerges. i. filiꝰ toni trui: ⁊ iacobꝰ maior. Dr̃ enĩ iacobꝰ zebe dei. s. filiꝰ: nõ tm̃ carne: s3 ẽt noĩs ĩterp̃ta tiõe. zebedeꝰ interp̃tat donãs siue donatꝰ: ⁊ beatꝰ iacobꝰ scipsũ deo donauit per mort martyriũ: ⁊ a deo nobis donatꝰ ẽ in spũalez patronũ. Dicit iaco bus frat ioãnis: q: fuit eiꝰ frat nõ tm̃ carne: s3 etiã mor silitudine. Ambo enĩ fuerũt eiusdẽ zeli: eius dẽ studiȷ: eiusdẽ voti. Eiusdẽ zeli ad dñz vlciscen dũ. Cũ. n. samaritani xp̃z nõ reciperẽt iacobꝰ ⁊ ioã nes dixerũt. vis dicimꝰ descẽdat ignis de celo ⁊ cõ sumat illos? Eiusdẽ studiȷ ad discendũ. Vñ isti ꝑci pue fuerũt q xp̃z de die iudiciȷ ⁊ aliȷs vẽtur iter rogauerũt. Eiusdẽ voti ad obtinẽdũ: q: sessionẽ ad dextrã ⁊ sinistrã xp̃i ãbo hr̃e voluerũt. Dr̃ filiꝰ to nitrui rõne sonore ꝑdicatiõis: q: malos trebat: pi gros excitabat: oẽs sua altitudine ĩ admirationez ꝯuertebat. vñ dic beda de ioãne ꝙ tã alte ĩtonuit vt si aliquãtulũ altiꝰ ĩtonuisset totꝰ mũdus eũ cape nõ potuisset. Dr̃ iacobꝰ maior: sicẽ alt minor. ꝑmo rõ ne vocatiõis: qm̃ ꝑmꝰ vocatꝰ ẽ a xp̃o. 2° rõne fami liaritat: qm̃ maiorẽ familiaritatẽ vr̃ hũisse xp̃s cuz isto q̃3 cũ illo: sicẽ p3: q: ip̃3 ad secreta sua admitte bat: sic fuit ad puelle resuscitationẽ ⁊ ad gl'iosã trãs figuratõnẽ. 3° rõne passiõis: q: ꝑmꝰ int cetos apl'os passus ẽ. Sic g° dr̃ maior alio ex eo ꝙ ꝑmꝰ vocatꝰ ẽ ad apl'atꝰ grãz: ita põt dici maior ex eo ꝙ ꝑmꝰ vo catꝰ ẽ ad eẽnitat gloriã.

¶ De scõ Jacobo.

i Acobus apl'us filiꝰ zebedei post ascẽsionẽ dñi dũ ꝑ iude am ⁊ samariã ꝑdicaret ĩ hispaniã tãdem iuit: vt ibi verbũ dñi semiaret. S3 dũ ibi se ꝓficẽ nil vidẽt: ⁊ solũ ibidẽ nouẽ discipl'os acqsi uisset: duos ex ill' cã ꝑdicãdi ibi reliqt: ⁊ alios secũ assumẽs iter ĩ iudeã rediȷt. Magr̃ ãt Jo. beleth di cit ꝙ tm̃ vnũ ibi ꝯuertit. Cũ g° ĩ iudea vbũ dñi ꝑdi caret: magꝰ qdã noĩe Hermogenes cuz phariseis discipulũ suũ noĩe Philetũ ad iacobũ misit vt ĩp3 philetꝰ corã iudeis ꝯuinceret ꝙ sua ꝑdicatio falsa eẽt. S3 cũ apl'us corã oĩbꝰ rõnabilit eũ ꝯuicẽt ⁊ ml' ta corã eo miracl'a fecisset: rediȷt philetꝰ ad hermo genẽ doctrinã iacobi approbãs ⁊ miracl'a recitãs: ac eiꝰ discipl'z se velle fieri cõtestãs ⁊ vt ip̃e sil'r effi ceret discipl's ꝑsuadẽs. Tũc hermogenes iratꝰ ar te sua magica ita eũ imobilẽ fecit: vt se nullatenus mouẽ posset dicens. Videbimꝰ si iacobꝰ tuus te sol uet. Qd cũ philetꝰ iacobo ꝑ puer suũ nũciasset: mi sit ad eũ sudariũ suũ dicẽs. Accipiat sudariũ et di cat. Dñs erigit elisos: ⁊ ip̃e soluit ꝯpeditos. Stati q3 vt de sudario tactꝰ ẽ solutꝰ a vincul' magic artibꝰ hermogẽis ĩsultauit: ⁊ ad iacobũ ꝓperauit. Iratꝰ hermogenes demões aduocauit ꝑcipiẽs vt ip̃3 ia cobũ victũ cũ phileto adducãt: vt de ip̃is se vindi cet: ne discipl'i eiꝰ deceto audeãt talit ĩsultare. Ve niẽtes ãt demões ad iacobũ ĩ aere vlulare ceperũt dicẽtes. Jacobe apl'e miserẽ nob: q: ãteq3 tp̃s nr̃z adueniat iã ardemꝰ. qbꝰ iacobꝰ. Vt qd venistis ad me? q dixerũt. Hermogenes misit nos vt te ⁊ phile tũ ad ip̃sũ duceremꝰ: s3 mox vt ad te venimꝰ ãgl's dei nos cathenis igneis religauit ⁊ pl'imũ crucia uit. qbꝰ iacobꝰ. Exoluat vos ãgl's dñi: ⁊ ad ip̃sũ re dite: ⁊ eũ ad me victũ adducite: s3 illesũ. Qui cum abiȷssẽt apphẽdẽtes hermo. manꝰ eiꝰ ei a tgo liga uerũt: ⁊ ip̃3 sic victũ ad iaco. adduxerũt. d. misisti nos vbi ĩcẽsi sumꝰ ⁊ grauit cruciati: dixerũtq3 dmões ad

70

iacobū. Da nobis ī cū potestatē: vt possimꝰ tuas i-
iurias ⁊ nr̄a incēdia vīdicare: qbus ait iacobꝰ. Ec
ce philetꝰ añ vos ē: cur eū nō tenetꝭ: Cui illi. Nos
nō possumꝰ nec formicā q̄ ī cubiculo tuo ē manu cō
tingere. Dixitqꝫ iacobꝰ ad philetū: vt bona ꝓ mal'
f3 q̄ xp̄s nos docuit reddamꝰ: hermogenes te li-
gauit: tu eū solue. Solutꝰ hermogenes cōfusus ste
tit: ⁊ iacobꝰ ei dixit. Uade liber quocūqꝫ volueris.
Nō eni discipline nr̄e est: vt inuitꝰ aliqs cōuertat̄
Dixitqꝫ ei hermo. ego noui iras demonū. Nisi mi
hi aliqd dederis qd̄ mecū habeā occidēt me. Cui
iacobꝰ bacculū suū dedit. Ille āt perrexit: ⁊ oēs li
bros artis sue magice ad apostolū cremādos attu
lit. Jacobꝰ aūt ne forte odor īcēdij vexaret īcantos
eos ī mare ꝓijci fecit. Proiectꝭ ergo libris ad apo-
stolū redijt: ⁊ plātas eius tenēs dixit. Aiax libera-
tor accipe penitētē quē inuidētē tibi ⁊ detrahentē
hactenꝰ sustinuisti. Cepit igit̄ in dei timore ꝑfectꝰ
esse: adeo vt virtutes plurime ꝑ eū fierēt. Uiden-
tes āt iudei hermogenē cōuersū zelo cōmoti iaco-
bū ābierūt: ⁊ cur iesū crucifixū ꝑdicaret icrepaue
rūt. Ille vero cū eis ꝑ scripturas aductū christi ⁊
passionē euidēter ꝓbasset plurimi crediderūt. Abi
athar vō pōtifex anni illiꝰ seditionē ī ppl'o excita-
uit. ⁊ misso fune ī collo apostoli: ipsū ad herodem
agrippā adduci fecit. Cūqꝫ iussu eiꝰ ad decollādū
duceret̄: qdā paraliticꝰ in via iacēs ad eū clamauit
vt sibi sanitatē cōferret. Cui iacobꝰ ait. In nomie
iesu christi ꝓ cuiꝰ fide ducor ad decollādū exurge
sanꝰ: ⁊ benedic creatorē tuū. Et stati sanatꝰ surre-
xit ⁊ dn̄m bn̄dixit. Scriba aūt q funē ī collo suo mi-
serat: ⁊ trahebat noīe iosias hoc videns ad pedes
eiꝰ se ꝓiecit: ⁊ veniā petēs se xp̄ianū fieri postula-
uit. Qd̄ vidēs abiathar eū teneri fecit: sibiqꝫ dixit.
Nisi nomē xp̄i maledixerꝭ: cū ip̄o iacobo decolla-
berꝭ. Cui iosias. Maledictꝰ tu: ⁊ maledicti oēs dij
tui: nomē āt dn̄i iesu xp̄i sit bn̄dcm̄ ī scl'a. Tūc abia
thar os eiꝰ pugnis cedi iussit: ⁊ missa d̄ eo legatiōe
ad herodē īpetrauit vt cū iacobo decollaret̄. Cū āt
āmbo decollari deberēt: iacobꝰ a spicl'atore lagenā
aq̄ petijt: ⁊ ibidē iosiā ꝓtinꝰ baptizauit: ⁊ stati capi
tis obtrūcatiōe vtrqꝫ martyriū ꝯsumauit. Decolla
tus ē āt btūs iacobꝰ. 8° cal'. aplis ī ānūciatiōe dn̄ica
⁊ 8° . cal'. augusti ꝯpostellā trāslatꝰ: ⁊ 3° . cal'. ianua
rij sepultꝰ: q: sepl'chri eiꝰ fabrica fuit ab augusto vs
qꝫ ad ianuariū ꝓtellata. Statuit igr̄ ecclesia vt fe-
stū eiꝰ 8° . cal'. augusti ī tpe. s. magꝭ ꝯgruo deberet
vl'iter celebrari. Decollato āt iacobo: vt ait Jo. be
leth: q hāc trāslationē diligent̄ exequit̄ discipl'i eiꝰ
corpꝰ nocte timore iudeoꝝ rapiētes naui illd̄ iposu
erūt. ⁊ sepl'turā diue ꝓuidētie ꝯmittētes: naui si-
ne regimie ꝯscēderūt: ⁊ āgelo dn̄i duce ī galiciā in
regno lupe aplicuerūt. Erat eni ī hispania regina
q̄dā sic dicta noīe ⁊ merito vite. Deponentes igit̄
corpꝰ de naui sup quēdā magnū lapidē illud depo
suerāt: q lapis mox vt cera corpi cessit: ⁊ ī sarcopha
gū corpi se mirabilit̄ coaptauit. Ingrediētes igr̄ di
scipuli ad lupā dixerāt. Dn̄s iesus xp̄s mittit ad te
corpꝰ discipuli sui: vt quē noluisti suscipe viuū su-
scipias defunctū. Et narrātes ei miraculū: q̄lit̄. s.
sine regimie illuc venisset: locū ad eiꝰ sepulturā cō
gruū petierāt. Qd̄ dū regina audisset: vt dic̄ Jo. be
leth: eos ī dolo ad quēdā viꝝ crudelissimū: vel ꝑm
alios ad regē hispanie destiauit: vt eiꝰ sup hoc ꝯsē
sū haberēt: q eos cepit ⁊ ī carcerē reclusit. Cū āt il
le discūberet angelus dn̄i carcerē apuit: ⁊ eos libe
re abire ꝑmisit. Qd̄ dū ille recognouisset velociter
post eos milites q eos capent destinauit. Cū autē
milites illi pōtē trāsirēt: fracto pōte oēs ī fluie sūt
submersi: qd̄ ille audiēs pn̄ia ductꝰ sibi ⁊ suis metu
ens misit pꝰ illos rogās vt ad se redirēt: ⁊ qcqd vel
lēt ad libitū īpetrārēt. Illi āt redierūt: ⁊ pplm̄ citatis
ad fidē dn̄i ꝯuerterāt. Qd̄ lupa audiēs vehemēt̄ do
luit: ⁊ redeūtibꝰ ad se discipl'is ꝓ assēsū regꝭ apiēti-
bus illa rn̄dit. Accipite boues quos hēo ī tali loco
vl' mōte ⁊ plaustrū iūgite ac corpꝰ dn̄i vr̄i deferte:
⁊ locū sic volueritꝭ edificate. Hoc āt lupa lupia co
gitatiōe dicebat. Sciebat. n. boues tauros eē ido-
mitos ⁊ siluestres ⁊ iō putauit q̄ nō possēt iūgi nec
applicari: vl' si iūgerent̄ huc illucqꝫ discurrerēt: et
sic currū dissiparēt: ⁊ corpꝰ deijcerēt ⁊ ip̄os necarēt
Sꝫ nō ē sapiētia ꝯ deū. Illi eni dolū eiꝰ nō cogitā-
tes mōtē ascēdūt ⁊ draconē quēdā ignē spirātē et ī
eos irruētē cruce opposita ꝑ mediū vētrē scidunt.
Fcō ēt signo crucꝭ sup tauroꝝ velut agni subito mā
suescūt: ⁊ eos iūgētes corpꝰ scī iacobi cū lapide sup
quē positū fuerat ī curru posuerūt. Boues āt sine
alicuiꝰ regimie corpꝰ in mediū palatiū lupe detule
rūt. Qd̄ illa vidēs ⁊ stupēs credidit: ⁊ xp̄iana effe-
cta oīa q̄ petierāt tribuit: ⁊ palatiū ī ecclesiā scō iaco
bo dedicās: magnifice ip̄sā dotauit: et ī bōis opibꝰ
vitā finiuit. ¶ Uir qdā noīe bernardus de epatu
mutinēsi: vt ait Calixtꝰ papa: dū captꝰ ⁊ cathena-
tus ī ꝓfūdo turrꝭ positꝰ eēt: ⁊ sꝑ beatū iacobū iuo-
caret: apparuit ei scūs iacobꝰ dicēs. Ueni seqre me
ī galliciā. Et cōfractꝭ cathenis cū disparuisset: ille
vinculis ad collū suspēsis ad sūmitatē turris ꝯscen
dit: ⁊ īde sine aliq̄ lesione vnicū saltū fecit: cū tn̄ tur
ris q̄dragīta cubitoꝝ altitudinē possidēt. ¶ Qui-
dā vt ait Beda cū enorme plurimū peccatū ꝯmi-
sisset ⁊ ep̄s cōfitētē absoluē timuisset: hoīem illū cū
cedula ī q̄ illud peccatū scriptū erat ad sanctū iaco
bū misit. Cū ergo in festo eiusdē cedulā sup altare
posuisset: ⁊ sāctū iacobū vt illud peccatū delēt suis
meritꝭ exoraret: cedulā postmodū apuit: ⁊ peccatū
penitꝰ deletū iueniēs deo ⁊ scō iacobo gr̄as reddi-
dit: ⁊ fcm̄ oībꝰ publicauit. Trigīta viri de lotorigia
vt ait Ubertꝰ bisuntinꝰ: circa ānū dn̄i. 1070. ad sā-
ctū iacobum ꝓperātes oēs vno excepto fidem sibi
mutui fuitij ꝓmiserāt. Unꝰ igr̄ illoꝝ īfirmatꝰ. 15. die
bus a socijs expectat̄: sꝫ tādē a cūctꝭ relinqt̄: ⁊ a so
lo illo q fidē nō ꝓmisat ad pedes mōtis scī micha
elis custodit̄: sꝫ aduespascēte die morit̄. Uiuꝰ āt ꝓ
pter illiꝰ loci solitudinē ⁊ defūcti horrēdā pn̄tiā: ⁊ i-
minētē noctꝭ caliginē: ⁊ gētꝭ barbare feritatē valde
timuit. Sꝫ stati btūs iacobꝰ ī spē eqtis sibi appens
⁊ eū ꝯsolās ait. Trade mihi hūc mortuū: ⁊ tu ascē-
de pꝰ me sup equū. Sicqꝫ illa nocte añ sol' ortū die
tas. 15. pagētes ad mōtē gaudij q ē dimidia leuca
circa scm̄ iacobū peruenerūt. Ibiqꝫ sanctꝰ iacobus

vtrūqʒ deposuit: ꝑcipiēs vt canōicos scī iacobi ad sepeliēdū ꝑegrinū mortuū cōuocaret: ⁊ suis socijs dicēt ꝙ ꝓꝑ fidē fractā eoꝝ ꝑegriatio nil valēt. Qui iussa ꝯpleuit: ⁊ stupētibꝰ socijs de eiꝰ itinē ea q̄ scūs iacobꝰ dixerat itimauit. ¶ Theotonicꝰ qdā vt ait Calixtꝰ papa cū filio suo circa ānū dn̄i .ɱ.c. ad sanctū iacobū ꝑgēs: ⁊ i vrbe tolosa grā hospitandi diuertēs ab hospite icbriaṫ: ⁊ ab eo i mala argēteus sciphꝰ abscōdiṫ. Mane igr̄ exeūtes q̄si latrones isequēs reuocauit: ⁊ ꝙ sciphū argēteū furati fuissēt eisdē obiecit. Cui cū dicerēt ꝙ punire eos facēt: si apud eos sciphū iuenire posset. Et cū apta mala iuētus fuisset: ꝓtinꝰ ad iudicē rapiūtur. Data ergo snīa oīa q̄ hēbāt hospiti ꝯdunṫ: ⁊ vnꝰ eoꝝ ad suspēdiū iudicaṫ. Sʒ cū paṫ ꝓ filio ⁊ filiꝰ ꝓ p̄re mori vellet: tādē filiꝰ suspēdiṫ: ⁊ p̄r ad scm̄ iacobū merēs ꝓgrediṫ. Jgr̄ pꝰ .36. dies rediēs ⁊ ad corpꝰ filij diuertēs sup eū lamītabiles voces ꝓmebat. Et ecce filiꝰ suspēsus ipʒ ꝯsolari cepit dicēs. Dulcissime p̄r ne fleuerꝭ: q: mihi nunq̄ʒ sic bn̄ fuit: qm̄ hucusqʒ sāctꝰ iacobꝰ me sustētat: ⁊ celesti dulcedie ꝯforcillat. Qd̄ paṫ audiēs ad vrbē cucurrit: ⁊ veniētes ppl̄i filiuʒ ꝑegrini icolumē deposuerūt: ⁊ hospitē suspēderūt. ¶ Refert hugo de scō victo. ꝙ cuidā ꝑegrino ad sāctū iacobū ꝑgēti diabolus in specie scī iacobi apparuit: ⁊ de miſia p̄ntis vite pl'a ꝯmēorās felicē se eē si ob honorē suū se necaret asseruit: q mox gladium arripuit: ⁊ ꝓtinꝰ seipsū occidit. Et cū ille in domo cuiꝰ hospitatꝰ fuerat suspectꝰ hreṫ: ⁊ mori plurimū formidaret: cōtinuo q mortuꝰ fuerat reuixit: asserēs ꝙ duʒ demō q mortē suaserat ad supplicia ipsū duxisset: btūs iacobꝰ mox occurrit et ereptum ad thronū iudicꝭ deduxit: ⁊ accusātibꝰ demonibus vt vite restituētur obtinuit. ¶ Quidā iuuenis de territorio lugdunēsi: vt narrat hugo abbas cluniacēsis: q ad sāctū iacobū freq̄nṫ cū deuotiōe magna ire solebat: q̄dā vice dū illuc ꝑgere vellet: nocte illa i fornicationē lapsus ē. Pergēti igr̄ nocte q̄dam diabolus i specie scī iacobi ei apparuit dicēs. Nosti q sū? Negāti illi dixit diabolus. Ego sū iacobꝰ apostolus quē singul'ānis visitare cōsueuisti. Scias ꝙ multū de deuotiōe tua gaudebā: sʒ nuper de domo tua egrediēs i fornicationē icidisti: ⁊ nō ꝯfessus ad me accedē ꝑsūpsisti. q̄si tua ꝑegrinatio mihi ⁊ deo placē possit. Nō sic expedit: sʒ q̄cūqʒ ad me ꝑegrinādo venire desiderat: ꝓus ꝑcā sua ꝑ ꝯfessionē dʒ ꝑcidē: ⁊ post ꝑegrinādo eadē cōmissa punire. Et his dictꝭ demō euanuit. Tūc iuuenis anxiatus domū suā redire ⁊ ꝑcā cōfiteri: deide iter reicipe disponebat. Et ecce diabolus apparēs iterū i specie aposto'i hoc oīno dissuasit asserēs ꝙ peccatū illud nullo mō sibi remittētur: nisi penitꝰ genitalia sibi mēbra secaret. Beatior āt foret si se vellet occidē: ⁊ ꝓ eiꝰ noīe martyr esse. Juuenis igr̄ nocte socijs dormiētibꝰ gladiū accipiēs genitalia sibi ꝑcidit: deide eodē cultro se ꝑ vētrē trāsfixit. Expꝑgefacti socij hoc vidētes: ⁊ plurimā formidātes ꝓtinus aufugerūt. ne suspecti d̄ homicidio haberenṫ. Verū cū fouea ei pararēṫ: q fuerat defūctus reuixit: ⁊ cūctis fugiētibꝰ et stupētibꝰ q̄ sibi acciderāt enarrauit dicēs. Cū me ad suggestionē demōis occidissē demones me capiētes v̄sus romā deducebāt: ⁊ ecce post nos btūs iacobꝰ ꝓtinꝰ cucurrit: ⁊ demones de fallacia plurimū icrepauit. Cūqʒ adiuicē diutius disceptarēt: cogēte btō iacobo ad quoddā pratū venimꝰ: vbi v̄go btā cū multꝭ scīs colloquēs residebat. Cui cū btūs iacobꝰ ꝓ me ꝯq̄stus fuisset: illa plurimū demones increpauit: ⁊ me vite restitui ꝑcepit. Btūs igr̄ iacobꝰ me suscipiēs vite reddidit vt videtꝭ. Post triduū ergo sol'i illo cicatricibꝰ remanētibꝰ iter arripuit: ⁊ iuētis socijs oīa ꝑ ordineʒ enarrauit. ¶ Francꝰ qdā vt ait calixtꝰ papa: circa ānū dn̄i .ɱ.c. cū vxore ⁊ filijs ad sāctū iacobū ibat: tū volēs mortalitatē q̄ erat i frācia fugere: tū sāctū iacobū cupiēs visitare. Qui cū ad vrbē pāpiloniaʒ venisset: vxor eiꝰ ibidē obijt: ⁊ hospes totā eiꝰ ꝑecuniā sibi cū iumēto quo vehebanṫ pueri vsurpauit. Jlle āt desolatꝰ icedēs pueros quosdā i humeris portabat: quosdā ad manū ꝯhebat. Cui vir cuʒ asino cōpassiōe cōmotꝰ occurrēs sibi asinū cōmodauit: vt sup illū pueri veherenṫ. Qui cū ad sāctū iacobū ꝑuenisset: eidē vigilāti ⁊ orāti sāctꝰ iacobꝰ apparuit: ⁊ an se cognoscēt requisiuit: cui negāti ait. Ego sū iacobꝰ apl'us q tibi meū asinū cōmodaui: ⁊ iteꝝ accōmodo reuertēti. Sed scito ꝑnoscēs ꝙ hospes tuꝰ de solario corruēs morieṫ: ⁊ oīa q̄ tibi abstulerat rehabebis. Que cū oīa ꝯtigissēt: ille domū letꝰ redijt: ⁊ puerꝭ de asino depositꝭ asinꝰ statim disparuit. ¶ Quidā mercator a quodā tyrāno iiuste spoliatꝰ in custodia tenebaṫ: q deuote sanctū iacobū i sui auxiliū inocabat. Cui scūs iacobꝰ vigilātibus custodibꝰ apparuit: ⁊ vsqʒ ad turrꝭ sūmitatem ipsū ꝑduxit. Statiqʒ turrꝭ adeo se iclinauit: ꝙ ipsius sūmitas terre eq̄lis fuit: de q̄ sine saltu recedēs solutꝰ recessit. Quē custodes iseq̄ntes lʒ iuxta eum ꝑgerēt: tamē ipsum videre nō poterāt. ¶ Dum tres milites vt ait Vbertꝰ bisuntiꝰ lugdu. diocesis ad sāctū iacobū ꝑgerēt: vnꝰ eoꝝ a q̄daʒ muliercula rogatꝰ sacculū ipsius amore sācti iacobi sup equuʒ suū portabat: deide quēdā ifirmū i via deficienteʒ iueniēs: ipsū super equū posuit: ⁊ infirmi burdonē cuʒ sacculo mulieris accipiēs equū pariter seq̄baṫ: sed feruore sol'⁊ labore itinerꝭ fractꝰ cū ga'iciā aduenisset ifirmitate grauissima laborauit. Cūqʒ a socijs de salute aīe rogareṫ: ille tribꝰ diebꝰ extitit mutus: sed quarto die socijs eiꝰ mortē expectātibꝰ grauiter susp̄irās ait. Gratias ago deo ⁊ sācto iacobo q: eius sū meritꝭ liberatꝰ. Cū eni qd̄ monebātꝭ facere vellē: demones ad me venerūt me taʒ grauiṫ cōstrigētes: vt nihil qd̄ ad salutē aīe ꝑtineret aliq̄tenꝰ loqui possē: vos q̄ppe audiebā: sed prorsus respōdē nō poterā. Nūc autē sanctꝰ iacobꝰ huc intrauit ferens in sinistra manu sacculū mulierꝭ: in dextra bacculū pauperis: quos i via adiuueraʒ: ita vt burdonē ꝓ lācea: ⁊ sacculū ꝓ scuto haberet: ⁊ demones q̄si iratꝰ agrediēs eleuato baccl'o ipsos terruit: ⁊ i fugā cōuertit. Nūc ergo ecce btī iacobi gratia me libauit ⁊ loquelaʒ restituit. Vocate ergo ad me sacerdotē: q: diu in hac vita esse nō possuʒ. Et cōuersus vni eorum dixit. Amice noli āmodo dn̄o

tuo militare q꞉ veraciter ē dānatꝰ: ⁊ mala morte ī proximo moriturꝰ. Sepulto aūt socio cū ille domino suo hoc dixisset: ille ꝓ nihilo hoc ducens: et se emēdare cōtēnēs post modicū lācea in bello cōfossus iterijt. ¶ Cum cuidā viro de viciliaco: vt ait Calixtꝰ papa ad scm̄ iacobū ꝓperāti pecunia defecisset: ⁊ ille mēdicare erubescēt, sub q̄dā reqescens arbore sōniabat ꝙ scūs iacobꝰ eū pascebat. Euigilās igr̄ subcinericiū panē ad caput reppit: de quo q̄uindeci diebꝰ vixit: quousq; ad ꝓpria remeauit. Singulis eni diebꝰ sufficiēter bis de eo comedēs: sequēti die ipsū ī sacculo ītegrū inueniebat. ¶ Refert Calixtꝰ papa ꝙ ciuis q̄dā barchione vrbis circa ānū dn̄i millesimū cētesimū ad sanctū iacobū veniēs hoc solū postulasse dr̄ ne deinceps ab aliq̄bus hostibꝰ caperet̄. Rediēs igr̄ ꝑ siciliā in mari a sarracenis capit̄: ⁊ pluries ab eis ꝑ nūdinas vēdit̄: sȝ tm̄ sp̄ cathene q̄bus ligatꝰ fuerat soluebant̄. Cū āt iaȝ .13. vicibꝰ venditus fuisset: ⁊ duplicibꝰ cathenis astrictꝰ eēt: ⁊ ille beatū iacobū inuocaret: sanctꝰ iacobus eideȝ apparuit dicēs. Quoniā in ecclesia mea ꝯsistēs postposita salute aīe: liberationē tm̄ corꝑis postulasti: ideo ī hec pericl'a īcidisti. Sȝ q꞉ dn̄s misericors ē misit me vt te redimā. Statiq; ruptis cathenis ꝑ terras ⁊ castella sarracenoꝝ partē quandā cathene ī testimoniū huiꝰ miraculi ferēs ad terrā suā cūctis vidētibꝰ ⁊ stupētibꝰ rediit. Cū eni eū aliq̄s cape volebat: visa cathena territꝰ ꝓtinꝰ fugiebat: Sȝ cū leones alieq; fere ī eū per deserta gradiētē vellēt īsurgere: mox visa cathena ꝯcutiebāntur terrore nimio: ⁊ ī fugā ꝓtinꝰ vertebant̄. ¶ Anno dn̄i millesimo ducētesimo tricesimo octauo ī vigilia sācti iacobi ī quodā castro q̄d dicit̄ pratū īter florētiā ⁊ pistoriū sito: iuuenis quidā rustica q̄dam simplicitate deceptꝰ ī segetes tutoris sui ignē apposuit: eo ꝙ hēditatē suā sibi vsurpare volebat. Tētus igit̄ ⁊ confessus ad caudā equi trahēdus incendio adiudicatꝰ est. Qui peccatū cōfitēs: et scō iacobo se deuouēs: cū sup terrā petrosā in sola camisia diutiꝰ tractꝰ fuisset: nec ī corpore nec ī camisia sensit aliquā lesionē. Tādē ad palū ligat̄: ligna vndiq; cōgerunt̄: igne supposito ligna ⁊ vīcula cōburunt̄ sed ipso semꝑ beatū iacobū inuocāte: nec in camisia nec ī corpore aliq̄ lesio reperit̄. Quē dū in ignē vellēt iterato iactare a populo eripit̄: ⁊ deꝰ ī apostolo suo magnifice collaudat̄. ¶ De nomie.

Christoforus ante baptismū dicebatur reprobus: sed postmodū christoforꝰ dictus est: quasi christū ferens: ex eo scilȝ ꝙ christuȝ quatuor modis portauit: scilȝ in humeris per traductionē: in corpore ꝑ mortificatōnē in mēte per deuotionē: in ore ꝑ confessionē siue ꝑ̄dicationē. ¶ De sancto Christoforo.

Christoforus gn̄e chananeꝰ: procerissime stature: vultusq; terribilis erat: ⁊ duodeciȝ cubitos in lōgitudine possidebat. Qui vt in quibusdā gestis suis legitur: cū staret cū quodaȝ rege chananeoꝝ: venit sibi in mentē vt maiorē ꝑ̄ncipē qui in mūdo esset quereret: ⁊ ad eundē secum moraturꝰ accederet. Venit igitur ad quēdā maximū regē de quo generalis fama habebat̄: ꝙ maiorē principē mūdus non haberet. Quē rex vidēs libenter recepit: ⁊ ī sua curia manere fecit. Quadaȝ aūt vice ioculator quidā cātionē corā rege cātabat in qua frequēter diabolū nomiabat. Rex aūt cū fidē christi haberet: quādocūq; diabolū nomiari audiebat: protinꝰ in faciē suā crucis signaculū īprimebat. Quod vidēs christoforus plurimū admirabatur cur hoc rex ageret: ⁊ quid nā huiusmodi signū sibi vellet. Cū autē de hac re regē īterrogaret: ⁊ ille hoc sibi manifestare nollet: rn̄dit xp̄oforus. Nisi hoc mihi dixeris tecū vlteriꝰ nō manebo. Quapropter coactꝰ rex dixit ei. Qn̄cūq; diabolū noīari audio hoc signo me munio timēs ne in me ꝑtātē accipiat: mihiq; noceat. Cui xp̄oforꝰ. Si diabolū ne tibi noceat metuis: ergo ille maior ⁊ potētior te esse cōuicit̄: quē tu ītātū formidare ꝓbaris. Frustratus sū igit̄ spe mea: putās ꝙ maiorē ⁊ potētioreȝ mūdi dn̄ȝ īuenissem: sed iam nūc valeas: quia ipsum diabolū q̄rere volo: ⁊ ipsū mihi in dominū assumā: et eius seruus efficiar. Discessit igit̄ ab illo rege: ⁊ diabolū querere ꝓperabat. Cū aūt ꝑ quādā solitudinē pergeret: vidit magnā multitudinē militum: quorū quidā miles ferus et terribilis venit ad eū: et quonā pergeret requisiuit. Cui christoforus respondit. Vado querere dominū diabolū: vt ipsuȝ in dominū mihi assumā. Cui ille. Ego suȝ ille quē queris. Gauisus christoforus se sibi in seruū perpetuū obligauit: ⁊ ipsuȝ pro dn̄o suo accepit. Cum ergo ambo ꝑgerēt: et in quadā via cōmuni quādā crucē erectā inuenissent: mox vt diabolus ipsā crucem vidit territus fugit: et viā deserens per asperam solitudinē christoforū duxit: ⁊ postmodū ipsū ad viam reduxit. Quod vidēs christoforus et admirans interrogauit cur intantū timēs viā planaȝ reliquerit: et tantū deuiās per tam asperā solitudinē ierit. Quod cū ille sibi nullatenꝰ indicare vellet dixit christoforus. Nisi mihi hoc indicaueris: stati a te discedā. Quapropter cōpulsus diabolus dixit ei. Quidā homo qui dicit̄ christus in crucē affixus fuit: cuius crucis signuȝ cuȝ video plurimū pertimesco: et territus fugio. Cui christoforus. Ergo ille christus maior et potētior te est: cuius signū intātū formidas. In vacuū igitur laboraui: nec adhuc maiorē principem mūdi inueni: iam nunc valeas: quia te volo deserere et ipsum christuȝ inquirere. Cum igitur diu quesisset quisnā sibi notitiaȝ christi indicaret: tandē ad quēdam heremitā deuenit. qui sibi christū predicauit: et in eius fideȝ ipsū diligent̄ instruxit. Dixitq; heremita christoforo. Rex iste cui seruire desideras istud requirit obsequiuȝ: quia te frequēter ieiunare oportebit. Cui xp̄oforꝰ Aliud a me reqrat obsequiū: q꞉ istā rē neq̄q; agere valeo. Rursus heremita. Multas quoq; orōnes te sibi facere oportebit. Cui xp̄oforꝰ. Nescio q̄d sit hoc: nec huiusmodi obsequiū ꝑficere possum. Cui heremita. Nosti talē fluuiū in quo multi trāseūtes periclitantur ⁊ pereunt? Cui xp̄oforus. Noui. Et ille. Cum procere stature sis et fortis viribus: si

iuxta fluuiū illū resideres ⁊ cūctos traduceres: re
gi xp̄o cui seruire desideras plurimū gratū eēt: ⁊
spero ꝙ ibidē se tibi manifestaret. Cui xp̄oforus
Utiqꝫ istud officiū agere valeo: ⁊ me sibi ī hoc ser-
uiturū ꝓmitto. Ad p̄dictū igit̄ fluuiū accessit: ⁊ ibi-
dē sibi habitaculū fabricauit. Portāsqꝫ loco baccu
li quādā ꝑticā ī manibꝰ: qua se ī aq̄ sustētabat sine
cessatiōe trāsferebat. Euolutis multis diebꝰ cū in
domūcula sua quiesceret audiuit vocē cuiusdā pue
ri se vocātis ⁊ dicētis. Xp̄ofor̄ veni foras ⁊ me ip̄ꝫ
traducas: cōcitꝰ xp̄oforꝰ exiuit: sꝫ neminē repperit
Rediēsqꝫ ī domūculā suā p̄dictā iteꝝ vocē se accla
mātis audiuit: q rursus foras cucurrit: sꝫ neminē
īuenit. Tertia vice ab eodē vt p̄us vocatꝰ exiuit: ⁊
puerū quēdā iuxta ripā fluminis īuenit: q christofo
rū vt se traduceret obnixe rogauit. Xp̄oforꝰ igitur
pueꝝ sibi ī hūeris eleuās: ⁊ bacculū suū accipiens
flumē trāsiturꝰ ītrauit ⁊ ecce aq̄ fluminis paulatī itu
mescebat: ⁊ puer istar plūbi grauissime ꝓ̄derabat
q̄ꝫtoqꝫ magis procedebat: tāto āpliꝰ vnda cresce-
bat: ⁊ puer magis ac magis xp̄ofori hūeros pōder̄
ītolerabili dep̄mebat adeo vt xp̄oforus ī āgustia
multa positꝰ eēt: ⁊ se piclitari plurimū formidaret
Sꝫ cū vix euasisset ⁊ fluuiū trāsfretasset pueꝝ ī ri-
pa deposuit eiqꝫ dixit. In magno me puer p̄iculo
posuisti: ⁊ adeo pōderasti ꝙ si totū mūdū sup̄ me
habuissē vix maiora p̄sensissē. Ad quē puer respō
dit. Ne mireris xp̄ofore qa nō solū sup̄ te totū mū
dū habuisti: sꝫ ēt illū q creauit mūdū tuis humeris
baiulasti. Ego .n. sū xp̄s rex tuꝰ cui ī hoc ope ip̄e d-
seruis. Et vt me verū dicere cōprobes: cū ꝑtrāsie
ris bacculū tuū iuxta domūculā tuā ī terra fige ⁊
mane ip̄ꝫ floruisse ⁊ fructificasse videbis. Statiqꝫ
ab ocul' eiꝰ euanuit. Ueniēs igit̄ xp̄oforꝰ cū baccu
lū ī terra fixisset mane surgēs īuenit ipsū ad mōm
palme frōdes ⁊ dactilos ꝓtulisse. Post hoc āt ī sa
mū ciuitatē licie venit: vbi dū coꝝ liguā nō ītelli
geret orauit dominum vt illius lingue sibi conce
deret ītellectū. Dū āt ī p̄ce ꝯsisteret iudices eū in-
sanū putātes cū reliq̄rūt. Assecuto xp̄oforo qd̄ pe
tebat vultū operiēs ad loca certaminis venit ⁊ xp̄ia
nos q torq̄bant̄ ī dn̄o cōfortabat. Tūc vnꝰ ex iudi
cibꝰ ī faciem eum ꝑcussit. Cui xp̄oforꝰ vultū dis-
coop̄iēs dixit: Nisi xp̄ianꝰ essē meā ꝓtinꝰ iniuriaꝫ
vīdicassē. Tūc xp̄oforꝰ virgā suā ī terrā fixit: ⁊ vt
p̄p̄ conuersionē p̄p̄li fronderet dominū exorauit.
Quod dū ꝓtinꝰ factū fuissꝫ octo milia hoīuꝫ credi
derūt. Rex aūt .200. milites q eū ad se adducerēt
misit. Et cū cū orare īuenissēt: ⁊ sibi hoc ītimar̄ ti-
merēt: ⁊ iteꝝ totidē misit: q ⁊ ip̄i cū eo orāte ꝓtinus
orauerūt. Surgēs igit̄ xp̄oforꝰ dixit eis. Quid q̄ri
tis? q eiꝰ vultū vidētes dixerūt. Rex misit nos vt
te ad ip̄ꝫ vinctū ducamꝰ. Quibꝰ xp̄oforꝰ. Si ego
voluero nec solutꝰ nec ligatꝰ a vobis duci potero.
Dicūt ei. Si ergo nō vis vade liber quocūqꝫ vo-
lueris ⁊ nos regi dicemꝰ ꝙ te neq̄q̄ꝫ īuenimꝰ. Nō
ita iq̄t: sꝫ ego vobiscū vado. Ip̄e āt eos ad fidē con
uertit: ⁊ ab eis manꝰ sibi a tergo ligari fecit ⁊ se re
gi victū p̄ntari. Quē rex vidēs tritꝰ ē. ⁊ d̄ sede sua
ꝓtinꝰ corruit. Deide a s̄uis suis leuatꝰ d̄ noīe suo
⁊ p̄ria eū ītrogauit. Cui xp̄oforꝰ Ante baptismū
reprobꝰ dicebar. Nūc āt xp̄oforꝰ vocor. Cui rex
Stultū tibi nomē īposuisti: xp̄i .s. crucifixi: q nec si
bi ꝓfuit nec tibi ꝓdeē potit nūc ergo chananee ma
lefice q̄re n̄ sacrificas dijs n̄ris? cui xp̄ofo. Recte
vocaris dagnꝰ: q tu es mors mūdi: sociꝰ diaboli.
Dij āt sūt opa manuū hoīuꝫ. cui rex. Int̄ feras nu
tritꝰ es: iō nō potes nisi feralia ⁊ hoībꝰ īcognita lo
qui. Nūc ergo si sacrificaueris magnos honores a
me cōseq̄ris: sin āt duris supplicijs ꝯsumeris. No
lētē ergo sacrificare in carcerē mitti iussit: ac illos
milites q ad xp̄oforū missi fuerāt ꝓ xp̄i noīe decol
lari fecit. Deide duas formosas puellas q̄ꝝ vna
dicebat̄ Nicea ⁊ altera Aqlina secū ī carcere reclu
di fecit: ꝓmittēs eis multa munera si eū ad peccā
dū secū allicerēt. Qd̄ vidēs Xp̄oforꝰ ꝓtinꝰ ī orōnē
se dedit. Sꝫ cū a puellis plausu manuū ⁊ āplexibꝰ
vrgeret̄ surrexit ⁊ ait illis. Quid q̄ritis: ⁊ quaꝫ ob
cāꝫ ītroducte estis? At ille claritate vultꝰ eiꝰ ꝑterri
te dixerūt. Miserere nostri sancte dei: vt ī deum
quē p̄dicas credere valeamꝰ. Qd̄ audiēs rex eas
ad se adduci fecit dicēs. Ergo ⁊ vos seducte estis?
p̄ deos iuro q nisi dijs sacrificaueritis: mala mor
te p̄ibitis. Que r̄nderūt. Si vis vt sacrificemꝰ iu-
be plateas mūdari: ⁊ oēs ad tēplū cōgregari. Quo
facto cū ille ītroissent tēplū soluētes cingulū suū po
suerūt ī colla deoꝝ ⁊ ad terrā trahētes ī puluereꝫ
cōfregerūt: dixerūtqꝫ astātibꝰ. Ite ⁊ vocate medi
cos vt curēt deos v̄ros. Tūc iussu regis Aqlīa sus
pēdit̄: ⁊ ligato ad eius pedes igēti saxo mēbra eiꝰ
oīa disrūpūt̄: que cū migrassꝫ ad dn̄ꝫ soror eiꝰ Ni-
cea ī ignē ꝓijcit̄: sꝫ inde illesa exiēs ꝓtinꝰ decollat̄
Post hoc Xp̄oforꝰ regi p̄sētat̄. Qui iussit eū v̄gis
ferreis cedi ⁊ cassidē ferreā ⁊ igneā ī caput eiꝰ poī
Deide scānū ferreū fieri fecit ⁊ xp̄oforꝝ ibidē liga-
ri: ⁊ ignē īiecta pice succēdi: sꝫ istar cere scānū con
frigit̄ ⁊ xp̄oforꝰ illesus egredit̄. Deide iussit eum
ad stipitē ligari: ⁊ a .400. militibꝰ sagittari. Sagit
te āt oēs ī aere suspēdebant̄: nec ipsū aliq̄ ꝯtinger̄
potuit. Rex aūt putās ipsuꝫ a militibꝰ sagittatum
cū eidē īsultāret vna de sagittis ab aere veniens
⁊ retro se v̄tēs regē ī oculo ꝑcussit: ⁊ ipsū ꝓtinꝰ ex-
cecauit. Cui xp̄oforꝰ Crastina die ꝯsumādꝰ sū: tu
igit̄ tyrāne lutū de meo sanguie facies: oculū inun-
ges ⁊ sanitatē recipies. Tūc iussu regis ad decol-
landū ducit̄: ⁊ ibi fusa orōne decollat̄. Rex āt mo-
dicū de sanguine eius accipiens ⁊ super oculū su-
uꝫ ponēs ait. In noīe dei ⁊ sancti xp̄ofori. ⁊ conti-
nuo sanus effectus est. Tunc rex credidit dans p̄-
ceptum vt siquis deum ⁊ sanctum xp̄oforum blas
phemaret continuo gladio feriretur. Ambro. āt ī
prefatione sic ait de hoc martyre. Xp̄oforo tante
virtutis cumulum ⁊ doctrine gratiam domine cō
tulisti vt .48. milia hominum de gentilitatis erro
re ad christiani dogmatis cultum coruscantibus
miraculis reuocaret. Quiqꝫ Niceam ⁊ Aquili-
nā publico lupanari lōgo tēpor̄ sub meretricia sor
de famulantes ad castitatis habitū reuocauit: eas
dēqꝫ coronā p̄cipere edocuit. Propterea iter igneū
rogū ferreo scāno ꝯstrictꝰ nimiū calorē nō timuit:

72

atq; per diem integrū omniū militū sagittis trans
figi nō potuit. Ceterū vna ex his carnificis oculū
collisit: cui tñ beati martyris cruor mixt⁹ terre lu-
mē restituit ⁊ corporis cecitatē tollēdo illuminauit
⁊ mentē. Illā ⁊ apō te veniā ipetrauit. atq; vt mor
bos ⁊ īfirmitates repellat supplicit̄ obtinuit.

¶ De septem dormientib⁹.

8 SEptem dormiētes ī ciuitate ephe
si orti sunt. Decius aūt ipa
tor psequēs xpianos cū venisset ephesum
iussit edificari tēpla ī medio ciuitatꝭ: vt oēs cū eo
miscerent̄ sacrificijs idoloꝝ. Cū ergo oēs christia
nos igri iussisset ⁊ victos aut sacrificare aut mori
ꝯpelleret tātus pengrū terror cūctis īerat: ꝙ ami
cus amicū ⁊ filiū pat̄ ⁊ patrē fili⁹ abnegabat. Tūc
ī illa vrbe īuenti sunt xpiani septē. Maximianus
Malch⁹: Martian⁹: Dionysi⁹: Johan: Serapiō
⁊ Cōstātin⁹: q hoc vidētes nimis dolebāt: ⁊ cum
cēnt pmi palatij sacrificia idolorū spnētes ī domo
sua se celabāt ⁊ ieiunijs ⁊ orōib⁹ vacabāt: Accusa
ti igit̄ āte Deciū statuunt̄ ⁊ cōprobati v̄acit̄ xpia-
ni dato eis resipiscēdi spacio vsq; ad reditū Decij
dimittūt̄. At illi patrimoniū suū iteri ī pauperes
expēdētes inito cōsilio ī mōte celion cesserūt: ⁊ ibi
eē secretius decreuerūt. Diu ergo sic latētes vnus
eorū semp ministrabat ⁊ quotiēs ītrabat vrbē fi-
gura se medici ⁊ hītu vestiebat. Cū ergo Deci⁹ in
vrbē redijsset: ⁊ eos ad sacrificandū pgri iussisset:
Malchus mister eoꝝ territ⁹ ad socios redijt: ⁊ eis
furorē ipatoris īdicauit: Qui cū grauit̄ terrerētur
Malch⁹ allatos panes eis apposuit: vt cibo ꝯfor
tati fortiores ad pliū redderēt̄. Postq̄ aūt cenaue-
rūt sedētes ⁊ colloquētes ī luctu ⁊ lachrymis subi
to sicut de⁹ voluit dormierūt. Mane facto cū q̄si
ti fuissent ⁊ īueniri nō possent ⁊ Deci⁹ doleret ꝙ
tales iuuenes pdidisset: accusati sunt ꝙ hucusq; ī
mōte celion latuissēt: ⁊ sua christianis paupib⁹ ero
gātes suo ꝓposito pmanerēt. Jussit ergo decius
vt parētes eoꝝ adessent: ⁊ cōminat⁹ ē eis mortem
nisi de eis dicerēt quicqd scirēt. Jlli aūt eos similit̄
accusauerūt: ⁊ diuitias suas expēdisse cū paupib⁹
cōquesti sunt. Tñc cogitās qd de eis faceret nutu
dei iussit os spelūce lapidib⁹ obstrui vt ibi more-
rent̄ fame ⁊ īopia circūclusi. Quod ministri qdem
fecerunt: ⁊ duo xpiani theodor⁹ ⁊ ruffin⁹ eorum
martyriū describētes caute iter lapides posuerūt
Mortuo igit̄ decio ⁊ tota illa generatiōe post an
nū .372. anno .30. īperij theodosij pullulauit here-
sis eoꝝ q negabāt resurrectionē mortuoꝝ. Vñ con
tristat⁹ Theodosi⁹ xpianissim⁹ īpator: qr̄ fidē tam
īpie agitari videbat: īdut⁹ cilicio sedēs ī interiori
loco p singulos dies flebat. Qd̄ vidēs misericors
deus cōsolari lugētes ⁊ cōfirmare spē de resurre-
ctione voluit mortuoꝝ. Et thesauꝝ sue pietatis
aperiēs ita p̄dictos martyres suscitauit. Misit si
qdē ī cor cuiusdā burgēsis ciuis ephesi vt ī illo mō
te edificaret stabula pastorib⁹ suis. Cemētarijs er
go spelūcā apientib⁹ surrexerūt sci: ⁊ se īuicē salu
tātibus pttabāt se tātū vna nocte dormisse: ⁊ p̄dia
nā tristit̄ā recordātes īterrogauerunt malchum
q eis ministrauerat qd de eis decius decreuisset.
At ille respondit. Sicut dixi ī sero q̄siti fuim⁹: vt
idolis īmolem⁹. Ecce qd de nobis cogitat īpator.
Rñdit maximian⁹. Et de⁹ scit ꝙ nō sacrificabim⁹.
Cūq; socios cōfortasset iussit malcho vt emptur⁹
panes ad vrbē descēderet: ⁊ plures q̄ heri ferēs
panes qd iussisset impator rediēs nūciaret. Tollēs
ergo malch⁹ qnq; solidos de spelūca exijt: ⁊ vidēs
lapides mirat⁹ ē: s; aliud cogitans paꝝ de lapidi-
b⁹ cogitauit: veniēs igit̄ timid⁹ ad portā vrbis val
de mirat⁹ ē: vidēs suppositū signū crucis: vñ pgēs
ad alterā partē dū idē signū iuenit vltra modū mi
ratus ē vidēs oēs portas signo crucis apposito ⁊
mutatā ciuitatē. Signāsq; se ad primā portā r̄dijt
se existimās somniare. Vñ se ꝯfirmās ⁊ vultū ope
riēs vrbē īgredit̄: ⁊ veniēs ad vēditores panū au
diuit hoīes loq̄ntes de xp̄o. Et āplius stupefact⁹
ait. Quid ē inq̄t ꝙ heri nemo audebat xp̄m nomi
nare: ⁊ nunc oēs xp̄z cōfitēt̄: puto ꝙ hec ñ ē ephe
seoꝝ ciuitas: qr̄ aliter edificata ē: s; aliā ciuitatem
nescio talē. Et cū īterrogās audisset hāc eē ephe-
sū errarē v̄acit se putauit ⁊ r̄dirē ad socios cogitauit
Accessit tñ ad eos q panē vēdebāt: ⁊ cū argēteos
ꝓtulisset mirati vēditores panū dicebāt adinuicē
ꝙ ille iuuenis antiquū thesauꝝ iuenisset. Malch⁹
vo eos adiuicē loquētes vidēs putabat ꝙ vellēt
eū trahere ad īpatorē: ⁊ territ⁹ rogauit eos: vt se
dimitterēt ⁊ panes ⁊ argēteos retinerēt. At illi te
nētes eū dixerūt ei. Vñ es tu q̄a thesauros āntiquo
ruz īperatorū iuenisti: Indica nobis ⁊ erim⁹ socij
tecū. ⁊ celabim⁹ te: qr̄ alit̄ celari nō potes. Mal-
chus vero nō iueniebat qd diceret illis pre timorē
Jlli vero vidētes eū tacētē misso fune ī collo eius
trahebāt p vicos vsq; ī mediū ciuitatis. Et exijt
rumor ad oēs ꝙ qdā iuuenis thesauros iuenisset.
Cōgregatis ergo ad eū vniuersis ⁊ admirātibus
volebat eis satisfacere ꝙ nihil īuenerat: ⁊ circum-
spiciēs oēs a nemine cognosci poterat. Et ꝓspici-
ens ī populū volebat cognoscere aliquē de cōsan-
guineis suis quos v̄acit̄ viuere putabat: ⁊ nullum
īueniens stabat q̄si īsanus ī medio populi ciuitatꝭ
Qd̄ cū audisset scūs martin⁹ epūs ⁊ āntipater pro-
cōsul q nup ī vrbē aduenerat: mādauerūt ciuibus
vt eū caute adducerēt: ⁊ argēteos eius. Cūq; a mi
nistris traheret̄ ad ecclesiā putabat ꝙ duceretur
ad imperatorē Eps igit̄ ⁊ ꝓcōsul mirātes argēte
os interrogauerūt eū vbi thesauꝝ īcognitū iuenis
set. At ille rñdit se nihil penit⁹ iuenisse: s; de sac-
culo parētū suoꝝ eosdē denarios habuisse. Et in-
terrogatus cui⁹ ciuitatis eēt respōdit. Bene scio
ꝙ huius ciuitatis sū; si tñ hec ē ciuitas epheseoꝝ
Procōsul dixit. fac venire parētes tuos vt stēt ꝓ
te. Quos cū nominasset: ⁊ nullus eos cognosceret
dicebāt eū fingere: vt aliquo mō euaderet. Et ait
ꝓcōsul. Quomō credim⁹ tibi ꝙ hec argētū parētū
tuoꝝ fuerit: cū scriptura eius hēat plusq̄ treecen-
tos septuagita duos ānos ⁊ sit pmoꝝ dieꝝ decij ī
patoris: ⁊ ī nullo similes sint argenteis nr̄is: Et
quō parentes tui ante tantū tempus fuerunt. Tu
vero iuuenis vis decipe sapiētes ⁊ senes ephesi

Jccirco iubeo te legibꝰ tradi donec ꝯfitearis quid iuenisti. Tūc ꝓcidēs malchꝰ āte eos dixit. Pro dō dn̄i dicite mihi qđ vos iterrogo: ⁊ ego dicā vobis qđ ē ī corde meo. Deciꝰ ipator q fuit ī hac ciuitate vbi ē? Ep̄s dixit. Fili nō ē hodie ī terra q deciꝰ nomineť. iꝑator āt fuit āte lōgū tēpꝰ. Malchꝰ aūt dixit. Jn hoc dn̄e ita stupeo ⁊ nemo credit mihi. Sꝫ seq̄mini me ⁊ ostēdā vobis socios meos q sūt ī mōte celio: ⁊ ipis credite. Hoc enī scio ꝙ a facie decij īperatorꝭ fugimꝰ: ⁊ ego sero vidi ꝙ igressus ē decius ī hāc vrbē si tn̄ hec ē citas ephesi. Tūc ep̄s cogitās ī semetipso dixit ꝓcōsuli ꝙ visio ē quā deus vult ondere in iuuene isto. Perrexerūt gͦ cū eo et ciuitatꝭ plurima mltitudo. Et igressus ē ꝑmo malchus ad socios suos: ⁊ post cū ep̄s igrediēs iuenit īter lapides lr̄as sigillatas duobꝰ sigillis argēteis ⁊ cōuocato pplo legit eas. Et audientibꝰ ⁊ vidētibꝰ ⁊ admirātibꝰ cūctꝭ sāctos dei sedētes ī spelūca ⁊ facies eoꝝ tāqꝫ rosas florētes ꝓcidētes glificauerūt deū. Statiqꝫ ep̄s ⁊ ꝓcōsul miserūt ad Theodosiū īpatorē rogātes vt cito veniret: ⁊ mirabilia dei nuper ostēsa vidēt. Qui ꝓtinꝰ surgēs de humo ⁊ de sacco ī quo lugebat glorificās deū: venit a ꝯstātiopoli ephesū: ⁊ obuiātibꝰ ei cūctꝭ ascēderūt simlʼ oēs ad spelūcā: ⁊ mox vt sci viderūt īpatorē resplēduerūt facies eoꝝ sic sol. Et igressus ipator ꝓcidit āte eos glorificās deū. Et surgēs āplexatꝰ ē eos ⁊ sup singlos fleuit dicēs. Sic video vos tāqꝫ si viderē deū resuscitātē lazaꝝ. Tūc dixit scūs maximianus ad eū. Crede nob qꝛ pp te resuscitauit nos deꝰ āte diē magne resurrectiōis: vt credas īdubitāter ꝙ resurrectio mortuoꝝ ē. Uere enī resurreximꝰ et viuimꝰ. Et sic īfās ē ī vtero mr̄s nō sētiēs lesionē ⁊ viuit: sic sumꝰ viuētes iacētes ⁊ dormiētes ⁊ nō sētiētes. Et his dictꝭ vidētibꝰ cūctis iclinātes capita sua ī trā obdormierūt: ⁊ tdiderūt spūs suos ꝫ dei īperiū. Surgēs āt ipator cecidit sup eos flēs ⁊ deosculās eos. Et cū iussisset fieri loculos aureos ī qbus mitterenť: ī ipsa nocte apparuerūt dicētes impatori vt sic hactenꝰ ī tra iacuerūt ⁊ ex tra surrexerūt ita eos dimittēt: donec deꝰ eos iteꝝ rsuscitaret Jussit gͦ ipator locū illū maturatꝭ lapidibꝰ ornari: ⁊ oēs ep̄os resurrectionē ꝯfitentes absolui. Qꝫ .372. ānis dormisse dicūť dubiū ē pōt: qꝛ āno dn̄i .448. surrexerūt. Deciꝰ āt regnauit vno tm̄ anno ⁊ tribꝰ mēsibꝰ. s. āno dn̄i .252. ⁊ ita nō dormierūt nisi .196. annis.

¶ De nomine.

n Azariꝰ diciť q̄si nazareꝰ: qđ iterꝑtať ꝯsecratꝰ vl' mūdus: vl' sepatꝰ vl' floridus aut custodiēs. Jn hoīe repiūtur hec qnqꝫ. s. cogitatio: affectio: itētio: actio ⁊ locutio. Cogitatō āt debet ē scā: affectio mūda: itētio recta: actio iusta: ⁊ locutio moderata. hec oīa fuerūt ir btō nazario. Habuit enī cogitationē scāꝫ: ⁊ ide dr̄ ꝯsecratꝰ Affectionē mūdā: ⁊ ide dr̄ mūdus. Jntentionē rectā: ⁊ ide dr̄ sepatꝰ. Jntētio enī ē q sepat opa: qꝛ ex oculo simplici corpꝰ lucidū: ⁊ ex oculo neqꝫ corpus tenebrosū creať. Actionē iustā: ⁊ inde dr̄ floridus: qꝛ iustus florebit sic liliū. Locutionē moderatā: ⁊ ide dr̄ custodiēs: qꝛ custodiuit vias suas: vt nō delinqt in ligua sua. Celsus aūt q̄si excelsus: qꝛ se sup se extulit dū etatē puerilē v̄tute aī sup̄auit. Horuꝫ vitā ⁊ passionē Ambro. ī libro geruasij ⁊ ꝓtasij repperisse dr̄. Jn qbusdā āt libris legiť ꝙ qdā philosophus nazario deuotꝰ eius passionē ꝯscripsit: quaꝫ ceracius q scōꝝ corpa sepelierat ad caput illoꝝ posuit.

¶ De scō nazario ⁊ celso.

u Azarius filiꝰ illustrissimi viri noīe aphricani: sꝫ iudei: ⁊ btē ꝑpetue xp̄iāissime ⁊ romāoꝝ nobilissime ⁊ a btō petro aplo baptizate: cum hr̄et nouē ānos plurimū mirabať: vidēs patrē suū ⁊ matrē ī obseruatiōe religiōis tā dissilr variari: ⁊ mr̄ sua legē baptismi: pr̄ vo suꝰ legē sabbati seqreť. Vn̄ cuiusnam magꝭ adherere debēt plurimū dubitabat: cū vtqꝫ ad fidē suā eū atthē niteret. Tādē nutu dei vestigijs mr̄is adhesit: ⁊ a btō lino papa sacrum baptisma suscepit. Qđ pr̄ itelligēs cepit ipꝫ a scō ꝓposito auertē: ⁊ tormētoꝝ gn̄a q xp̄ianis iferunť p ordinē explicare. Qđ āt dr̄ eū ē a lino papa baptizatū forte itelligiť nō q tūc papa erat: sꝫ qui futurꝰ erat. Nazariꝰ enī post baptismū sic īfra patet: ānis multis supuixit: q tn̄ sub nerone martyriū ꝑtulit: q petrū āno vltio sui īperij crucifixit. linꝰ āt post mortē petri papa fuit. Cū āt pr̄i nullatenꝰ assētiret: sꝫ potius xp̄ꝫ cōstātissime p̄dicaret: ad p̄ces parētū q ne occidereť timebant: de vrbe roma exijt: ⁊ septē somarios de parētū diuitijs oneratos accipiēs p ciuitates italie venit: ⁊ oīa paupibꝰ erogauit. Decio āt āno digressiōis sue a roma placētiā: ⁊ ide mediolanū adueniēs scōs geruasiū ⁊ ꝓtasiū ibidē ī carcere detineri reppit. Audito āt ꝙ nazariꝰ p̄dictos martyres aiaret cito ad p̄fectū ꝑtrahiť: ⁊ ī ꝯfessiōe xp̄i ꝑdurās fustibꝰ v̄berať. Et sic ex vrbe illa ꝓiectus dū de loco ad locū ꝑgēt: mať eiꝰ q obierat sibi apparuit: ⁊ filiū suū ꝯfortans vt ad gallias ꝓperaret admonuit. Cūqꝫ ad vrbē gallie q gemellus dr̄ aduēisset: ⁊ ibidē plurimos ꝯuertisset: q̄dā mr̄ona filiū suū noīe celsū elegātē pueꝝ sibi obtulit: rogās vt ipꝫ baptizaret ⁊ secū ducēt: qđ p̄fectꝰ galliaꝝ audiēs ipꝫ cū puero celso retro māibꝰ victū: ⁊ collo cathena ꝯstrictū ī carcē reclusit: vt eū ī castro tormētis afficēt. Tūc vxor sua misit ad eū asserēs inistū ē iudiciū: vt inocētes occidēt: ⁊ deos oīpotētes vidicare p̄sumēt. Quibꝰ v̄bis p̄fectꝰ correctꝰ scōs absoluit: sed ne ibi p̄dicare p̄sumerēt admonuit ⁊ inťdixit. Uenit aūt ad vrbē treuerꝭ: ⁊ ibi xp̄ꝫ ꝑmꝰ p̄dicās ⁊ multos ad fidē xp̄i ꝯuertēs ibidē ecclesiā edificauit. Qđ audiens corneliꝰ vicariꝰ neroni īpatori mādauit. Qui cētū milites ad eū capiēdum misit. Quē cū illi iuxta oratoriū qđ sibi ꝯstruxerat iuenissent: manꝰ eius ligauerūt dicētes. Magnꝰ nero te vocat. Quibꝰ nazariꝰ. Jncōpositꝰ rex īcompositos milites habet. Quare enī veniētes honeste nō dixistis: nero te vocat: ⁊ venissē. Uinctū igiť ipsū ad nerone ducebāt: ⁊ pueꝝ celsū plorātē alapis cedētes vt seqreť vrgebāt. Quos cū nero vidisset: iussit eos ī carcē recludi: donec ipsos supplicijs excogitatꝭ perimēt. Jnterea cū nero quadā vice ad capiēdas feras venatores misisset: subito feraꝝ mul-

titudo erũpẽs: viridariũ neronis ĩtrauit: vbi mul-
tos lacerauit ⁊ plerosqꝫ occidit: intãtũ vt nero tur
batꝰ diffugeret: ⁊ vulnerato pede vix ad palatiuꝫ
ꝑueniret. Multꝭ ãt diebꝰ illiꝰ vulnerꝭ dolore decũ
bẽs tãdẽ nazarij ⁊ celsi meminit: ⁊ putauit deos si-
bi iratos fuisse: eo ꝙ tã diu ĩpos viuẽ ꝑmisit. Jussu
igit̃ ĩꝑatoris milites nazariũ calcibꝰ tũdẽtes: ⁊ pue
rũ verberãtes de carcere eduxerũt ⁊ corã ĩꝑatore
statuerũt. Uidẽs ãt nero faciẽ eiꝰ instar solis se fan
tastice deludi putauit: ⁊ vt magicas artes deponẽt
sibi dixit: ac vt dijs ĩmolaret p̃cepit. Ductꝰ gͦ naza
rius ad templũ rogauit vt oẽs exirẽt: ⁊ sic eo orãte
oĩa idola sũt cõfracta. Qḋ audiẽs nero iussit euꝫ in
mare p̃cipitari: p̃cipiẽs vt si forte euadẽt ipsũ inse
quẽtes igni cõburerẽt: ⁊ pulnerẽ eiꝰ in mare ꝓijce
rent. Nazariꝰ igr̃ ⁊ puer celsus naui ĩponũtur: ⁊ in
mediũ pelagi ꝑducti ibi p̃cipitant̃. Sed stati circa
nauẽ tẽpestas maxia cõcitat̃: ⁊ circa scõs trãquilli-
tas magna cernit̃. Cũqꝫ illi periclitari timerẽt: et
malorũ q̃ in scõs cõmiserãt peniterẽt: ecce nazariꝰ
cũ puero celso suꝑ aq̃s ambulãs hilari vultu eisdẽ
apparuit: ac suꝑ nauẽ cõscẽdẽs ipsis iã credẽtibus
orone sua mare placauit: ac ĩde cũ eis ad locũ per
passus fere. d. iuxta vrbẽ ianueñ. ꝑuenit. Ubi cum
diutiꝰ p̃dicasset: mediolanũ tãdẽ vbi scõs geruasiũ
⁊ ꝓtasiũ reliq̃rat venit. Qḋ cũ anolinꝰ p̃fectꝰ audi-
uisset: eũ remanẽte celso ĩ domo cuiusdã matrone
ĩ exiliũ direxit. Nazariꝰ vͦ romã veniẽs ⁊ patrẽ su
um iã senẽ ⁊ xp̃ianũ iueniẽs quō cõuersus fuit inq
sinit. Cui dixit apostolũ petrũ sibi apparuisse: ⁊ vt
p̃cedẽtes se ad xp̃ꝫ ⁊ vxorẽ ⁊ filiũ seq̃ret̃ admonuis
se. Deide a tẽploꝝ põtificibꝰ ad vrbẽ mediolanuꝫ:
vñ romam ĩ exiliũ missus fuerat redire cũ iniuria
multa cõpellit̃: vbi cũ puero celso p̃sidi p̃ntat̃: qui
eductꝰ extra portã romanã in loco q̃ dr̃ tres muri:
cũ puero celso decollatꝰ ẽ: quoꝝ corꝑa cũ xp̃iani ra
puissent ⁊ ĩ hortis suis collocassent: ĩ ipsa nocte scõ
cuidã noĩe ceratio apparẽtes dixerũt: vt eoꝝ cor-
pora ĩ domo sua ꝑꝑ neronẽ ꝓfũdiꝰ sepeliret: q̃bus
ille. Queso dñi sanate priꝰ filiã meã paraliticã: que
cũ cõtinuo sanata fuisset corpora eoꝝ tulit: ⁊ vt ins
serant sepeliuit. Post lõgũ vero tẽpus dñs corpo
ra eorũ btõ ambrosio reuelauit. Celsuꝫ vero in lo
co suo relinquẽs nazariũ cũ sanguĩe recẽti q̃si eadẽ
hora sepultũ miro odore fragrãtem ĩtegrũ ⁊ incor
ruptũ cũ capillis ⁊ barba repeciẽs ipsũ ad ecclesiã
apostoloꝝ transtulit: ⁊ ibi honorifice sepeliuit. Cel
sum quoqꝫ inde postmodũ sustulit: ⁊ in eadẽ eccle
sia collocauit. Passi sũt aũt sub nerone: q̃ cepit cir
ca anũ dñi. 57. De hoc martyre sic dicit ambro. in
prefatiõe. Martyr scũs roseo lustratꝰ cruore naza
rius celeste meruit cõscendere regnũ. Qui dũ per
ĩnumera tormẽtoꝝ supplicia crudeliꝰ vexaret̃. ty-
rannicã rabiem fidei cõstãtia superabat. Nec po-
tuit persecutoꝝ illatis cedere minis: q̃ñ pro se cer-
tante ipse auctor victorie xp̃s dominꝰ dimicabat.
Ducit̃ interea ad tẽplũ idolis prelibare ꝓphanis:
quoꝝ portẽta diuino fultꝰ p̃sidio mox vt igressus ẽ
redegit in puluerẽ. Ob hoc liquidas maris in vn-
das longius a terra ꝓiectis angelici muneris fa-
mulatu solida inter fluctꝰ vestigia prefigebat. O fe
lix ⁊ inclytꝰ dñi preliator q̃ mũdi cõgressus pricipẽ
ĩnumerã ppl'i multitudĩnẽ vite sociauit eterne. O
magnũ ⁊ ineffabile sacramẽtũ vt de illoꝝ potiꝰ sa-
lute letet̃ ecclesia: quos punisse mũdus exultat. O
beata mater natoꝝ suoꝝ glorificata tormẽtis: quos
nõ planctu nõ gemitu ad inferna deducit: sꝫ ad ce
lestia regna migrãtes ꝑpetua laude ꝓsequit̃. O te
stis fragrãtissime: nitore celesti fulgide: cuiꝰ inesti-
mabilis odor sabeicis p̃pollet aromatibꝰ. Quẽ am
brosius reperiẽs: perẽnẽ patronũ dedit: ⁊ medicũ
fidei propugnatorẽ. sacri prelij bellatorẽ. Tu dudũ
multo latitantẽ puluere dragmã. Juuenis accen-
sa verbi virtute superna. Ut pateãt christe cũctis
tua munera seclis. Angelicos cernant humanaqꝫ
lumĩa vultꝰ. Hec ãbro.

De scõ Felice.

Elix loco liberij in papã eligit̃ ⁊ or-
dinat̃: Cũ eni liberiꝰ papa nol
let arriane heresi assentire: missus est in
exilium a cõstantio filio cõstantini: et ꝑ
triẽniũ moratus est. Quapropter vniuersus clerꝰ
romanꝰ loco eius felicẽ ordinauerunt: ipso liberio
volente ⁊ cõsentiẽte. Qui quidẽ felix cõcilio cõuo
cato corã quadragitaocto episcopis cõstãtinũ ĩpe
ratorem arrianũ hereticũ: ⁊ duos presbyteros sibi
fauentes condẽnauit. Quapropter cõstãtius indi
gnatus: felicẽ de episcopatu suo deiecit: et liberiũ
eo pacto reuocauit vt scilꝫ solũmodo constantio ⁊
alijs quos felix dãnauerat ꝯmunicaret. Liberius
igitur tedio affectus exilij ĩ heretica prauitate sub
scripsit ⁊ sic intãtũ persecutio excreuit: vt q̃ꝫpluri-
mi sacerdotes et clerici liberio nõ prohibẽte intra
eccl'iaꝫ sint necati. Felix vero de ep̃atu deiectꝰ cũ
in predio suo habitaret: inde eductꝰ martyriũ capi
tis obtrũcatione promeruit circa annũ domin tre-
centesimũ quadragesimũ.

De sanctis Simplicio Faustino ⁊ Beatrice.

Jmplicius et faustinꝰ fratres:
cum sacrificare cõ
tẽnerent sub dioclitiano rome multa sup
plicia pertulerũt. Tãdẽ data super eos
sentẽtia decollati sũt: ⁊ in tyberi corpora eoꝝ ꝓie-
cta. Soror aũt eoꝝ noĩe beatrix eoꝝ corpora de flu
mine leuauit: ⁊ honorifice sepeliuit. Lucretiꝰ autẽ
p̃fectꝰ dũ prediũ ipsius ãbiret: eã teneri fecit: et vt
idolis imolaret p̃cepit: Quã renuẽtẽ lucretius no-
cte a seruis suis p̃focari precepit. Cuiꝰ corpus luci
na virgo rapiẽs iuxta fratres suos sepeliuit. Post
hec lucretius p̃diuꝫ ipsuꝫ ĩtrauit: vbi facto amicis
suis cõuiuio cũ martyribꝰ insultaret: infantulus q̃-
dã lactẽs pãnis inuolutꝰ de gremio mr̃is q̃ ibi ade-
rat: cũctis audiẽtibꝰ exclamauit. Audi lucreti. Oc-
cidisti et inuasisti. Ecce datus es in possessionẽ ini
mici. Statimqꝫ lucretius timens ac tremẽs a de-
mone arripit̃: per tres horas adeo est vexatꝰ vt in
ipso cõuiuio moreret̃. Quod vidẽtes qui aderant
ad fidẽ conuersi sunt: et narrabãt omnibꝰ passionẽ
scẽ beatricꝭ virginis in cõuiuio vidicatã. Passi sũt
autem circa annũ domini ducentesimũ octuagesi
mũ septimũ.

De sancta martha.

in Artha hospita xp̄i syro prē euchar ia mr̄e regali ex progenie descēdit. Pr̄ eiꝰ syrie ⁊ maritime multarūq; ciuitatum dux extitit. Tria aūt oppida. s. magdalū: ⁊ bethaniā vtrāq; ⁊ hierl'ymitane vrbis ꝑtē martha cū sorore iure mr̄ne hereditatis possidebat. Nunq; aūt legit̄ aut virū hūisse: aut hoīum ꝯtubernium subisse. Ministrabat aūt dn̄o nobilis hospita: ⁊ sororē pariter ministrare volebat: q: videbatur sibi ꝙ ad ꝑuiēdū tāto hospiti nō sufficeret etiā totꝰ mūdus. Post ascēsionē dn̄i cū facta eēt dispsio discipulorꝝ ipa cū frē suo lazaro ⁊ sorore sua maria magdalena. necnō ⁊ btō maximino q eas baptizauerat: ⁊ cui a spū scō fuerāt ꝯmendate: multiq; alij ablatis remis velis ⁊ gubernaculis oībꝰ: ⁊ alimētis ratibꝰ ab īfidelibꝰ īcludūtur. Qui dn̄o duce marsiliā ꝑuenerūt. Tādē t̄ritoriū aquense adeūt ⁊ ibidē ppl'z ad fidē ꝯuerterūt. Erat aūt btā martha valde facūda ⁊ oībꝰ gratiosa. Erat aūt tūc tpis sup rhodanū ī nemore quodā iter arelatē ⁊ auinionem draco qdā mediꝰ aīal ⁊ mediꝰ piscis grossior boue longior equo hn̄s dētes vt spata acutos vt tortua vtraq; ꝑte munitꝰ: q latēs ī flumine oēs trāseūtes ꝑimebat ⁊ naues submergebat. Venerat aūt ꝑ mare de galatia asie generatus a leuiatā: q ē serpens aquosus ⁊ ferocissimꝰ: ⁊ ab honaco aīali qd̄ galatie regio gignit: qd̄ in sectatores suos ꝑ spatiū iugeris stercꝰ suū velut spiculū dirigit: ⁊ qcqd tetigerit velut ignis exurit. Ad quē martha a ppl'is rogata accedēs: ipmq; ī nemore quēdā hoīez mādu cātē reperiens aquā bn̄dictā sup eū eiecit: ⁊ crucē quādā sibi ondit. Qui ꝓtinꝰ victus vt ouis stās a scā martha ꝓpo cigulo alligat̄: ⁊ illico a ppl'o lāceis ⁊ lapidibꝰ ꝑimit̄. Vocabat̄ aūt draco ab īcolis tarascurꝰ. Vn̄ ī huiꝰ memoriā locꝰ ille adhuc vocat̄ tarasconus: q āntea vocabat̄ nerluc. i. niger locꝰ: eo ꝙ ibi erāt nemora nigra ⁊ vmbrosa. Ibi igit̄ btā Martha de licētia magr̄i sui Maximini ⁊ sororis sue deiceps remāsit ⁊ orōnibꝰ ⁊ ieiunijs idesinēter vacabat. Deīde ꝯgregato ibidē magno sororꝝ ꝯuētu: ⁊ ad honorē z. b. Marie sp virginis magna edificata basilica satis ibi asperā duxit vitā: carnē ⁊ oēm piguedinē: oua: caseū: ⁊ vinū vitās semel tm̄ ī die edebat. Cēties ī die totiēs ī nocte gēua flectebat. ¶ Quadā vice dū apud auinionē īter vrbē ⁊ fluuiū rhodani ꝑdicaret: iuuenis qdā vltra fluuiū ꝯsistēs eiꝰ verba audire desiderās cū nauigio careret: nudatꝰ natare cepit: s; subita vi fluminis rapit̄: ⁊ ꝓtinꝰ suffocatur: cuiꝰ corpꝰ vix scd̄a die īuētū añ pedes scē marthe resuscitādū ꝑntat̄. Illa v̊o ī modū crucis solo ꝓstrata tal'r orauit. Adonay dn̄e iesu xp̄e q frēz meū Lazarꝝ dilectū tuū olim resuscitasti: respice mi hospes care ad fidē circūstātiū ⁊ resuscita puerꝝ istum. Et apphēsa manu eiꝰ mox iuuenis surrexit ⁊ sacrꝝ baptisma suscepit. ¶ Refert Eusebiꝰ ī li°. 5° historie eccl'iastice. ꝙ mlier emorroissa postq; sanata fuit ī curia siue viridario suo statuā fecit ad imaginē xp̄i cū veste ⁊ fimbria sicut ip; viderat: ⁊ eā plurimū reuerebat̄. Herbe v̊o sub illa statua crescētes: q añ nulliꝰ erāt v̊tutis cū fimbriā attigerent tāte v̊tutis erāt: vt multi īfirmi īde sanarētur. Illā aūt emorroissā quā dn̄s sanauit dicit Ambro. fuisse Marthā. Refert aūt Hiero. ⁊ hr̄ ī historia triptita: ꝙ Julianus apostata imaginē quā emorroissa fecerat īde sustulit: ⁊ suā ibidē collocauit: q ictu fulminis ꝯfracta fuit. ¶ Obitū āt suū sibi dn̄s añ ꝑ annū reuelauit. In quo toto āno febribꝰ elaborās añ octauū diē sui exitꝰ āgelicos choros sororꝝ sue ī celū aīaz d̄ferētes audiuit. Que mox fratrꝝ ⁊ sororꝝ ꝯuentu ꝯgregato ait. Mei comites ⁊ dulcissimi alūni mihi qso ꝯgratulamini: qm̄ āgelicos choros sororꝝ mee aīaz ad sedes politicas ferētes ouāter cerno. O pulcherrima ⁊ mihi dilecta soror viuas cū magr̄o tuo ⁊ hospite meo ī sede btā. Statiq; b. Martha exitū suū vicinū ꝑsētiēs suos admonuit vt luiaribꝰ accēsis circa se vsq; ad obitū vigilarēt. Nocte v̊o media añ trāsitꝰ sui diē custodibꝰ sōno grauatꝭ ventꝰ vehemēs irruit. ⁊ luiaria cūcta extīxit. Illa v̊o malignorꝝ spirituū turbā cernēs orare cepit. Mi pr̄ hely. mi hospes care ꝯgregati st̄ ad deuorādū me seductores mei: scripta tenētes mala q gessi. hely ne lōgeris a me: s; ī adiutoriū meū ītēde. Et ecce sororē ad se venietē vidit: q manu facē tenēs cereos ⁊ lāpades īde accēdit. Dūq; altera alterā ꝓpo noīe vocaret: ecce xp̄s aducit. d. Veni dilecta mea hospita: ⁊ vbi ego sū illic mecū eris. Tu me suscepisti in hospitio tuo ego te rcipiā ī celo meo: ⁊ īuocātes te exaudiā amore tuo: appropiquāte v̊o hora sui trāsitꝰ: foras d̄ferri se fec vt celū poss; vidē. Jussitq; se ī t̄ra sup cinerē ꝑoni: ⁊ signū crucꝭ corā se teneri ⁊ ī hec v̊ba orauit. hospes mi care: hāc pauꝑculā tuā custodi: ⁊ sicut mecū dignatꝰ es hospitari: sic me suscipe ī hospitio tuo celesti. Jussitq; vt passio ꝓm lucā corā se legēt̄. Et cum d̄ret̄ pr̄ ī manꝰ tuas ꝯmēdo spm̄ meū: illa emisit spm̄. Sequēti v̊o die. s. dn̄ica dū circa corpꝰ eiꝰ laudes fideles exoluerent: circa horā t̄tiā apud petragoricas btō frōtoni missā celebrāti ⁊ pꝰ epl'az ī cathedra dormitāti dn̄s appuit. d. ei. Dilecte mi frōto si vis adiplē qd̄ oli hospite nr̄e pollicitus es: surge velocit̄ ⁊ seq̄re me. Quo iussa ꝯplēte: subito ābo tarasconū venert: ⁊ circa cōpꝰ eiꝰ psallētes totū offm̄ ābo ceterꝭ rn̄dētibꝰ ꝑegerūt ⁊ corpꝰ eiꝰ ī sepulchro suis māibꝰ collocauerūt. Verū dū apud petragoricas finitꝭ cātibꝰ diaconꝰ euāgeliū lecturꝰ bn̄dictōez petēs epm̄ excitaret: ille vix excitatꝰ rn̄dit. Frēs mei cur me excitastꝭ: Dn̄s iesus xp̄s ad cōpꝰ marthe hospite sue me duxit ⁊ ipsā t̄didimꝰ sepulture dirigite igit̄ illuc nuncios velocit̄ q nob ānulū nr̄z aureū ⁊ cirothecas griseas d̄ferāt: q dū ad cōpꝰ sepeliēdū me aptarē sacriste ꝯmēdaui: ⁊ ea ex obliuione dimisi: q: me tā cito excitastis. Missi nūcij ⁊ hoc vt eps̄ dixerat īueniētes ānulū solāq; cyrothecā attulerūt: aliā vero ī huiꝰ rei testimoniū sacrista retinuit. Addidit quoq; btūs frōto dicēs. Cū post sepulturā ab eccl'ia exiremus frater qdā illius loci litteris ꝑitus nos īsecutꝰ dn̄z īterrogauit quo noīe vocaret̄. Cui ille nihil respōdens ostēdit ei codicē quem in manu tenebat apertum: in quo nihil aliud erat scriptum nisi versiculus iste. In memoria eterna erit iusta hospita mea: ab auditiōe mala nō

timebit ĩ die nouissimo. Cũ vero codicẽ reuolue-
ret: cũctis folijs hoc reppit scriptũ. Cũ aũt ad eius
sepulchrũ crebra miracula fierẽt: clodoneꝰ rex frã-
coꝝ xp̄ianꝰ effcũs a scõ remigio baptizatꝰ cũ grauẽ
renũ pateret dolorẽ: ad eiꝰ tumulũ veniẽs sanitatẽ
integrã reportauit. Quapropter illũ locũ ditauit: ⁊
triũ miliariũ spacio ĩ giro ex vtraqꝫ parte rhodani
frã villas ⁊ castra dedit: locũqꝫ illũ liberũ fec. Mar
cella vo eiꝰ famula vitã ipiꝰ ꝯscripsit: q̃ postmodũ
ĩ sclauoniã pgens ⁊ ibi euãgeliũ xp̄i p̄dicãs post de
cimũ annũ a dormitõe marthe in pace quieuit.

De sanctis Abdon ⁊ Sennen.

a Bdon ⁊ sennen sub decio ĩpatore martyriũ passi sunt. Cũ.n. deciꝰ ĩpator babyloniã cũ alijs ꝓuincijs supasset quosdã xp̄ianos ibi inenit. quos secum ad vrbẽ cordubã deducẽs diuersis ibi supplicijs ꝯsumauit ⁊ eos duo subreguli rapiẽtes.s. abdõ ⁊ sẽnẽ sepelierũt. Vñ accusati ⁊ decio p̄ntati romã post eũ victi cathenis ducũtur: ⁊ ĩ ꝯspectu decij ⁊ senatus ĩtroducti aut sacrificare ⁊ reꝝ suaꝝ accipe libertatẽ aut morsibꝰ bestiaꝝ deuorari iubẽtur: Cõtẽnentes itaqꝫ ⁊ expuẽtes ĩ simulacrũ ad theatrũ ptrahunt ⁊ ad eos duo leones ⁊ vrsi q̃tuor dimittunt. Qui cũ scõs nõ tãgerẽt: sꝫ etiã custodirẽt iniectis ĩ eos gladijs occidunt: ⁊ ligatis pedibꝰ tracti sũt ⁊ iactati añ simulacrũ solis. Qui cũ ibi triduo iacuissẽt: qrinus subdiaconus eos collegit: ⁊ in domo sua sepeliuit. Passi sũt aũt circa ãnũ dñi ducẽtesimũ qnq̃gesimũ tertiũ.

De nomine.

g Ermanꝰ dr̃ a germine ⁊ ana qd̃ ẽ sursũ: q̃si supnũ germẽ. Tria.n. repiũtur ĩ segete germinãte.s. calor nãlis: humor nutrimẽtalis: ⁊ rõ semĩalis. Btũs igr̃ germanꝰ dr̃ q̃si semen germinãs: q: ĩ ipo fuit calor p feruorẽ dilectionis: humor p piguedinẽ deuotõis: ⁊ rõ seminalis p vtutẽ p̄dicatõis: p qnã multos ĩ fide ⁊ moribꝰ gñabat. Cuiꝰ vitã ꝯstãtinꝰ p̄sbr ad scm̃ cẽsuriũ ep̃z altisiodorẽsẽ scripsit.

De scõ Germano.

g Ermanus nobilissimꝰ gñe ĩ vrbe altisiodorẽsi natꝰ ⁊ liberalibꝰ studijs plimũ eruditꝰ tãdẽ romã ad discẽdã iuris sciam ẽ ꝓuectꝰ. Vbi tãtũ dignitatꝭ accepit: vt eũ senatꝰ ad gallias trãsmitteret: vt apicẽ ducatꝰ totiꝰ burgũdie obtineret Cũ ergo altisiodorẽsẽ ciuitatẽ ceterꝭ diligẽtius gubernaret: arborẽ quãdã pinũ in media ciuitate hẽbat: ad cuiꝰ ramos ꝓ admiratõe venatõis feraꝝ capita suspẽdebat. Sꝫ cũ scũs amator eiusdẽ ciuitatꝭ ep̃s de tali eũ vanitate sepe redargueret monens vt etiã illã arborẽ ĩcidi mãdaret: ne aliq̃ mala occasio ex hoc xp̄ianis eueniret: ille nullatenꝰ acqeuit. Quadã aũt vice absente germano arborẽ incidit ⁊ ĩcẽdio totã dedit. Qd̃ germanꝰ audiẽs xp̄iane religionis oblitus vallatꝰ militibꝰ suis illuc aduenit: ⁊ mortẽ ep̃o ĩtẽtauit. Ep̃s aũt diuina reuelatõe germanũ sibi successuꝝ agnoscẽs furẽti cessit ⁊ augustudunum prexit. Postmodũ altisiodoꝝ reuersus germanũ in eccl'ia caute cõclusit: ⁊ ibidẽ euꝫ tõsurans ipsũ sibi successorẽ eẽ p̄dixit. Qd̃ ⁊ factũ ẽ. Nã paulo post ep̃s felix obijt: ⁊ germanũ plebs oĩs ĩ antistitẽ postulauit: q suba paupibꝰ erogata: ⁊ vxore ĩ sororẽ cõmutata corpꝰ suũ p.30.annos sic afflixit: vt nũq̃ panẽ frumẽti: nõ vinũ: nõ legumẽ: nunq̃ vel salẽ ꝓ sapore comederit. Bis tm̃ ĩ anno.s.ĩ pasca ⁊ natali vinũ sumebat: sꝫ tñ ipsũ vini saporẽ aqs mi mijs extiguebat. In refectõe p̄mo cinerẽ p̄libabat. Deĩde panẽ ordeaceũ sumebat. Sẽp aũt ieiunãs. nunq̃ nisi in vespe comedebat. In estate vel hyeme nullã vestẽ hũit p̄ter ciliciũ ⁊ tunicaꝫ ⁊ cucullã. Que vestis nisi forte alicui donaret tãdiu ferebat: donec attritiõe nimia solueret. Lectꝰ suus cinere cilicio ⁊ sacculo ornabat: nulluꝫ puluinar caput ab humeris eiꝰ leuabat: sꝫ semp gemẽs ⁊ scõꝝ reliqas collo gerẽs nunq̃ vestimẽtũ: raro calciamẽta ⁊ raro cingulũ detrahebat. Sup hoĩeꝫ siqdẽ fuit oẽ qd̃ gessit: talis.n.eiꝰ extitit vita: vt si miraculis caruisset ĩcredibilis videret. Tãta fuerũt miracula vt nisi merita p̄cessissẽt: fãtastica putarent. Hospitatus ĩ quodã loco cũ post cenã iteꝝ pararet: admiratus ĩterrogat: cui denouo p̄pararẽt. Cui cum dicerẽt q bonis illis mulieribꝰ q de nocte ĩcedũt p̄pararẽt. illa nocte scũs germanꝰ statuit vigilare. Et ecce vidit multitudinẽ demonũ ad mẽsã ĩ forma hominũ ⁊ mulieꝝ veniẽtẽ. Qui eis p̄cipiẽs ne abirẽt: cũctos de familia excitauit ingrẽs si personas illas agnoscerẽt. Qui cũ oẽs vicinos suos ⁊ vicinas esse dicerẽt misit ad domos singuloꝝ demonibꝰ p̄cipiens ne abirẽt. Et ecce oẽs ĩ suis lectulis sunt iuẽti. Adiurati igit̃ se eẽ demones dixerũt: q sic hoĩbꝰ illudebãt. Eo tp̄e btũs lupꝰ ep̃s trecasineñ. florebat cuiꝰ vrbẽ cũ attila obsideret: sup portã btũs lupus acclamãs qs esset q eos sic impeteret inqsiuit. Cui ille. Ego sum atila flagellũ dei. Quo ꝯtra humilis p̄sul ait dicẽs ⁊ gemẽs. Et ego lupꝰ. Heu vastator gregis dei ⁊ ĩdigẽs flagello dei. moxqꝫ portas reserari iussit. Illi aũt diuinitꝰ excecati p portã ad portã trãsierũt: neminẽ vidẽtes aut ledẽtes. Btũs igit̃ germanꝰ assũpto p̄dicto ep̃o Lupo ĩ britãnias vbi heretici pullulauerãt ꝓfcũs ẽ. Sꝫ dũ ĩ mari esset ⁊ tẽpestas maxima oriret̃ ad orõnẽ sci germani ꝓtinꝰ tranqllitas magna efficit̃. Honorifice igit̃ a pp̄l'is suscipiunt̃: quoꝝ aduentum demones iã p̄dixerãt: quos scũs germanꝰ de obsessis expulerat. Vex eũ hẽticos ꝯuicissent ad ꝓp̄a redierũt. Cũ quodã loco ĩfirmꝰ decũberet: ꝯtigit vt totꝰ ille vicus repẽtino ĩcẽdio ꝯflagraret. Qui cũ rogaret̃ vt ide asportatus ignẽ euaderet ille ĩcẽdio se opponit: ⁊ vltra citraqꝫ oĩa ꝯsumãte flãma hospitiũ eiꝰ non tetigit. Dũ ad britannias iterato rediret: vt hereticos ꝯfutaret: qdã ex discipulis eius gradu cõcito eiꝰ vestigia seqbat̃: q tñ apud cormãdoꝝ ĩfirmatus occubuit. Rediẽs inde btũs germanus sepulchrũ eius aperiri fecit ipmqꝫ vocãs ex nomine qd ageret: an adhuc secũ militare cupet reqsiuit. Mox ille residens cũcta sibi cõstare suauia: ac se nolle huc vlterius reuocari rñdit. Tũc scõ ãnuẽte vt reqesceret ille deposito capite rursũ ĩ dño obdormiuit. Dũ ĩ britãnia p̄dicaret ⁊ sibi ⁊ socijs rex britãnie hospitiũ denegasset: subulcus regis regressus a pascuis

receptã ꝓbẽdã i palatio ad tuguriũ ꝓpꝛiũ referẽs vidit btm̃ germanũ cũ socijs fame ⁊ frigore laborãtẽ: quos i domo sua benigne recepit ⁊ vnicũ vitulũ quẽ hẽbat hospitibꝰ occidi ꝑcepit. Post cenam scũs germanꝰ oĩa ossa vituli sup pellẽ ꝯponi fecit: ⁊ ad eiꝰ oꝛonẽ vitulus sine moꝛa surrexit. Seqnti die germanꝰ regi festinꝰ occurrit. ⁊ cur ei hospitiũ denegauerit potẽter inqrit. Tunc rex vehemẽter attonitꝰ sibi ridere nõ potuit. ⁊ ille. Egredere inqt ⁊ regnũ melioꝛi dimitte. Germanꝰ igit̃ dei mãdato subulcũ cũ vxoꝛe venire fecit: ⁊ vniuersis stupẽtibꝰ regẽ ꝯstituit. Et exĩde reges de subulci gñe ꝓdeũtes dñant̃ gẽti britonũ. ¶ Cũ saxones ꝯtra britones dimicarẽt: ⁊ se paucos viderẽt: scõs inde trãseũtes vocauerũt ad se: ⁊ ab eis ꝑdicati certatiꝫ oẽs ad baptismi grãm ꝯuolabãt. Die igit̃ pasce ex feruẽti fidei amoꝛe ꝓiectis armis ꝓponũt foꝛtiter ꝑliari. Qḋ alij audientes audacter ꝯ iermes ꝓperãt: sꝫ germanꝰ latens cũ suis oẽs admonuit: vt cũ ipse all'a clamaret: oẽs sibi vno clamoꝛe r̃ndeant. Qḋ cũ fcm̃ eẽt tãtꝰ hostes sup se iã irruẽtes timoꝛ inuasit: vt ꝓiectis armis nõ solũ montes: sꝫ celũ sup se ruere putarẽt: cũctiq3 diffugerẽt. ¶ Quadã vice dũ p augustudunũ trãsiẽs ad tumulũ sci cassiani epi deuenisset: quõ se hꝛet iqsiuit. Ille statim e tumulo cunctis audientibꝰ sic respondit. Dulci qete pfruoꝛ: ⁊ aduẽtũ redẽptoꝝ expecto: ⁊ ille. Quiesce p lõgũ i xp̃o tp̃s: ⁊ ꝓ nobis attẽtius itercede: vt obtinẽ sacre resurrectõis gaudia mereamur. ¶ Dũ apud rauẽnã ꝯuenisset: a regina placida ⁊ filio suo valẽtiniano honoꝛifice susceptꝰ ẽ. Hoꝛa v̓o cene regina misit ei vas argẽti ãplissimũ delicatioꝛibꝰ cibis plenũ. Qḋ ille sic suscepit: vt famulis cibos traderet: ⁊ sibi ꝓ paupibꝰ ip̃3 vas argẽteũ retineret. Loco vero muneris misit regine scutellã ligneam panẽ oꝛdeaceũ ꝯtinẽtem. Qḋ illa libẽter recepit: ⁊ vas ilud postmodũ argẽto texit. ¶ Quadã aũt vice dũ ꝑdcã regina eũ ad ꝯuiuiũ iuitasset: ille benigne ãnuẽs ab hospitio suo vsq3 ad palatiũ eo q̓ ieiunijs ⁊ laboꝛibꝰ eẽt ꝯfectꝰ: asino deferẽte poꝛtatꝰ ẽ. Sꝫ dũ comederet: asinꝰ sci germani moꝛtuꝰ est. Qḋ regina audiẽs equum mire mãsuetudinis ep̃o p̃ntari fecit: quẽ ituẽs ait. Meꝰ mihi asinꝰ p̃ntet̃: q: q me huc attulit repoꝛtabit: pgẽsq3 ad cadauer. surge iquit muscio reuertamur hospitio. Statiq3 subsiliens seipsũ cõcussit: ⁊ q̃si nihil mali passus eẽt germanũ ad hospitiũ depoꝛtauit. Sꝫ ãnq̃3 de rauẽna exiret ꝑdixit q̓ nequaq̃3 i hoc seculo diutiꝰ moraret̃. Post modicũ febꝛe coꝛripit̃. ⁊ die septimo in dño moꝛit̃ ⁊ cõpꝰ eiꝰ ad gallias: sicut a regina petierat trãspoꝛtat̃. Obijt circa ãnũ dñi. 420. Uex cum scũs germanꝰ btõ Eusebio vercellẽsi ep̃o ꝓmisisset q̓ i sui reuersione eccl'iã quã fũdauerat sibi dedicaret: cũ itellexisset scũs Eusebiꝰ btm̃ germanũ exisse de coꝛpoꝛe eccl'iã3 suã dedicaturꝰ: cereos accẽdi iussit. Sꝫ q̃3to plus accẽdebãtur: tãto plus extiguebãtur. Qḋ vidẽs Eusebius itellexit dedicationẽ aut alio tp̃e fieri opoꝛtere: aut alteri ep̃o reſ̃uari. Cũ igit̃ bti germani coꝛpꝰ v̓cellas delatũ fuisset: mox i ꝑdictã eccl'ia3 iducit̃: ⁊ stati cerei oẽs diuinitus iflãmant̃. Tũc scũs Eusebiꝰ ꝓmissionis bti germani meminit ⁊ qḋ viuẽs se facturũ ꝓmiserat moꝛtuũ3 fecisse cognouit. Hoc ita o3 accipi vt non itelligat̃ de magno Eusebiꝰ v̓cellẽsi: q̓ tp̃e ipsius fcm̃ sit hoc. Nã ipse sub valẽte ipatoꝛe moꝛtuꝰ fuit ⁊ a moꝛte ipiꝰ vsq3 ad moꝛtẽ sci germani vltra annos. 50. effluxerãt. Fuit ergo aliꝰ eusebiꝰ sub quo istud quod enarratur euenit. ¶ De noĩe.

e Usebius dr̃ ab eu qḋ ẽ bonum: ⁊ sebe qḋ dr̃ eloquẽtia vel statio. vel Eusebius sonat bonꝰ cultus. Ipse nãq3 hũit bonitatẽ i scificatõe sui: eloquẽtiã i defẽsione fidei statõe3 i ꝯstãtia mãtyrij: bonũ cl'tũ i reuerẽtia dei.

¶ De sancto Eusebio.

e Usebius semp virgo exñs dum adhuc cathecuminꝰ eẽt ab eusebio papa baptisma suscepit. ⁊ nomẽ cepit. In quo baptismo manꝰ ãgelice vise sũt: q̃ ip̃3 de scõ fõte leuauerũt. Matrona q̃dã eius pulchꝛitudine capta cũ ipsius cubiculũ vellet adire: custodiẽtibꝰ ãgelis ꝑuenire nõ potuit. Unde fcõ mane ad eiꝰ pedes ꝓcidit: ⁊ ab eo veniã petijt. Oꝛdinatꝰ p̃sb': tãta scitate emicuit: vt i missaꝝ solẽnijs iter manꝰ eiꝰ ministeriũ angelicũ appareret. Post hoc cũ arriana pestis tota3 italiam inficeret: ipatoꝛe ꝯstãtio eidẽ heresi fauẽte: iulianꝰ papa Eusebiũ i v̓cellẽsẽ ep̃m ꝯsecrauit: q̃ tũc obtinebat inter alias vrbes italie p̃ncipatũ. Qḋ heretici audiẽtes oẽs foꝛes eccl'ie claudi fecerunt. At eusebiꝰ vrbem igressus añ ostiũ maioꝛis eccl'ie q̃ ẽ beate marie genua flexit: ⁊ oĩa ostia finita mox oꝛone aperuit. Auxẽtiũ mediolanẽsẽ ep̃3 heretica prauitate coꝛruptũ de ep̃atu eiecit: ⁊ ꝓ eo viꝝ catholicũ dionysiũ oꝛdinauit. Sicq3 Eusebius totam eccl'ia3 occidentis ⁊ Athanasius totã eccl'iam oꝛiẽtis ab arrianoꝝ peste purgabãt. Arrius nãq3 p̃sbyter alexãdrinus fuit q xp̃3 purã creaturã eẽ dicebat: asserẽs q̓ erat qñ nõ erat: ⁊ q̓ ꝓpter nos fcũs ẽ vt nos p eũ tanq̃3 p istrumẽtũ deus crearet. Et iõ magnꝰ ꝯstãtinꝰ celebꝛari fecit nicenũ ꝯciliũ: vbi eiꝰ erroꝛ ꝯdẽnatꝰ est. Ipse aũt postmodũ miserabili moꝛte iterijt: q: oĩa viscera ⁊ itestina p secessũ emisit. Cõstãtius aũt ꝯstãtini filius ip̃a heresi coꝛruptus fuit. Quocirca ꝯstãtius iperatoꝛ ꝯtra eusebiũ plurimũ indignatus multoꝝ ep̃oꝝ ꝯciliũ ꝯuocauit: ⁊ dionysiũ accersiuit: multasq3 ep̃l'as ad eusebiũ destinauit. Qui sciẽs malitiã i multitudine ꝑualere venire cõtempsit. Uñ impatoꝛ statuit cõtra eius excusationẽ in mediolanẽsi vrbe q̃ ꝓpe erat ꝯciliũ celebꝛare. Ubi cũ eusebiũ deẽe videret iussit arrianos fidẽ suã describere: ⁊ dionysiũ ep̃m mediolanẽsem. ac. 26. ep̃os eiusdẽ fidei fecit subscribere. Qḋ audiẽs eusebius ex vrbe sua ꝓfecturus mediolanũ exijt: ⁊ se multa passuꝝ ꝑdixit. Cũ igit̃ ad quẽdã fluuiũ venisset vt mediolanũ pgeret: nauis ꝓcul ex alia parte fluminis existens eo iubẽte ad eũ venit: ⁊ ipsũ cũ socijs sine gubernatoꝛe alio trãspoꝛtauit. Tũc ei ꝑdictus dionysius obuiauit: ⁊ ad pedes eius ꝓcidens veniã postulauit. Cũ igit̃ eusebius ab impatoꝛe nec minis nec blãditijs flecti posset. corã oĩbus dixit. Uos dicitis filiũ3

minorẽ eẽ p̄re. Cur ergo mihi filiũ meũ ⁊ discipulum
ꝓtulistis? Nõ ẽ.n. discipulus sup magr̄m: nec ſuus
sup dñm ſuũ: nec fili⁹ sup p̄rẽ. Qua illi rõne cõmo
ti ſtati chirographũ quẽ ſcripſerãt: ⁊ cui dionyſius
ſubſcripſerat ei obtulerũt. At ille. Neq̃ʒ poſt filiũ
ſcribã cui ancte p̄ſũ. Sʒ iſtũ icẽdite ⁊ alienũ cui
ſubſcribã ſi vultis ꝯſcribite. Sicqʒ nutu dei ſuccen
ſus ẽ chirograph⁹: cui Dionyſi⁹ ⁊ alij.26.ep̄i ſub-
ſcripſerãt. Rurſũqʒ arriani aliũ chirographũ ꝯſcri
pſerunt: ⁊ euſebio ⁊ alijs ep̄is vt ſubſcriberẽt tra-
diderũt. Sʒ cũ ab euſebio aiati nullaten⁹ ꝯſẽtirent
ceperũt plurimũ gratulari: q̄ chirographum cui
coacti ſubſcripſerãt penit⁹ ꝯbuſtũ videbãt. Tunc
irat⁹ ꝯſtãti⁹ euſebiũ volũtati arrianorum tradidit.
Qui ꝓtin⁹ ipſũ de medio alioꝝ ep̄oꝝ rapiẽtes: ⁊ du
rius flagellãtes cũ p grad⁹ palatij a ſũmo vſqʒ ad
imũ: ⁊ rurſus ab imo vſqʒ ad ſũmũ traxerunt. Cũ
ergo capite q̄ſſato multũ ſãguinẽ fudiſſet: ⁊ adhuc ñ
aſſẽtiret: vinct⁹ poſt tergũ manib⁹ p collũ cũ fune
ipſũ trahebãt. Ipſe ãt grãs agẽs dicebat ſe ꝓ ꝯfeſſi
one fidei catholice mori eẽ patũ. Tũc cõſtãtius li
beriũ papã dionyſiũ paulinũ ⁊ alios ep̄os q ei⁹ exẽ
plo fuerãt aiati i exiliũ mitti fecit. Euſebiũ vo apd
ſcitopoli i vrbe paleſtine arriani duxerũt: ⁊ ipſũ in
quodã loco ſic artiſſimo recluſerũt: vt eẽt illo lõgi-
tudine breuior: latitudine anguſtior: ita vt curuat⁹
nec pedes extẽdere: nec ſe i lat⁹ alteꝝ vtere poſſet:
capiteqʒ depreſſo hũeros tm̄ ⁊ cubitos mouere va
lebat. Uerꝝ cõſtãtio defũcto iulian⁹ eidẽ ſuccedens
⁊ oĩb⁹ placere volẽs iubet exulatos ep̄os reuocari:
⁊ deoꝝ tẽpla apiri: ⁊ pace frui ſub lege qua q̃ſqʒ vel
let. Et ſic euſebi⁹ ide exiliẽs ad athanaſiũ venit: ⁊
quãta paſſus fuerat eidẽ expoſuit. Defuncto ãt iu
liano ⁊ iouiniano regnãte: ſopitis arrianis euſebi⁹
vercellas redijt: ⁊ eũ ppl's cũ magna exultatõe ſu-
ſcepit. Sʒ iteꝝ valẽte regnãte arriani repullulãt:
⁊ euſebij domũ vallãtes ⁊ extra domũ ſupinũ ip̄m
trahẽtes lapidib⁹ cũ obruerũt. Et ſic ad dñm felici
ter migrãs in eccl'ia quã ipſe cõſtruxerat ſepult⁹ ẽ.
Fert̄ quoqʒ hãc grãʒ ſue ciuitati euſebi⁹ a deo ſuis
ꝓcib⁹ ipetraſſe vt nullus arrian⁹ ibidẽ viuẽ poſſit.
Uixit aũt ſm chronicã ad min⁹.88. annis. Floruit
circa annum domini.350.

De.7. frĩb⁹ machabeis.

m Achabei fuerũt ſeptẽ fratres. cũ
mr̄e reuerẽda ⁊ eleaʒa
ro ſacerdote q ꝓ obſeruatõe legis cũ car
nẽ porcinã nollẽt comedere iaudita ſupplicioꝝ gña
ꝓtulerũt: ſm q̄ i.2° li° machabeoꝝ.7.c. pleni⁹ cõti
net̄. Et notãdũ q̄ eccl'ia oriẽtalis facit feſta de ſcĩs
vtriuſqʒ teſti. Occidentalis aũt non facit feſta de
ſanctis veteris teſti: eo q̄ ad iferos deſcenderunt:
p̄terq̃ʒ de inocentib⁹: ex eo q̄ in ipſis ſingulis occi-
ſus eſt xp̄s: ⁊ de machabeis. Sũt aũt q̃ttuor rõnes
q̃re eccl'ia de iſtis machabeis: lʒ ad iferos deſcẽde-
rint ſolẽnizat. Prima ẽ ꝑpter p̄rogatiuaʒ martirij.
Qr eni iaudita ſupplicia iter ſanctos veteris teſti
paſſi ſunt: iõ p̄uilegiati ſũt vt eoꝝ paſſio merito cele
bret̄. Hec rõ põit̄ i hiſtoria ſcholaſtica. Scd'a ẽ ꝑ
repreſẽtationẽ myſterij. Septẽnari⁹ eni eſt nume
rus vniuerſitatis. Significant̄ ergo i iſtis oẽs p̄res
veterꝭ teſtamẽti celebritate digni. Nã licet de ipis
nõ ſolẽnizet eccl'ia: tum qr ad limbũ deſcẽderũt: tũ
quia multitudo nouoꝝ ſubintrauit: in his tamen
ſeptẽ impẽdit oĩbus reuerentiã: qr per ſeptẽ: vt di
ctum eſt vniuerſitas deſignatur. Tertia eſt ꝑpter
exẽplũ patiendi. Proponũtur enim in exẽplũ fide
libus vt ſcd'm hoꝝ ꝯſtãtiã ad ʒelũ fidei animẽtur ⁊
ad patiendũ ꝓ lege euãgelij ſicut illi ꝓ lege moyſi
fortius accingãtur. Quarta eſt ꝑpter cãʒ ſupplicij.
Nã ꝓ defenſione legis ſue talia ſupplicia paſſi ſũt
ſicut ⁊ xp̄iani ꝓ defenſione legis euãgelice patiũ-
tur. Has tres vltimas rõnes aſſignat magiſter Jo
annes beleth i ſũma de officio. capitulo.5°.

De ſancto petro ad vincula.

f Eſtũ ſcĩ petri ap̄li qd' ad vicula dr̄ q̃
druplici de cã iſtitutũ fuiſſe pu
tat̄. ſ. i memoriã libatõis petri. i memoriã
liberatõis alexãdri: ꝓ deſtruẽdo ritu gẽ-
tiliũ: ⁊ ꝓ ipetrãdo abſolutõe ſpũaliũ viculoꝝ. Pri
ma ergo cauſa ẽ in memoriã liberatõis petri. Naʒ
ſicut dicit̄ in hiſtoria ſcolaſtica. Herodes agrippa
romã adijt: ⁊ ibi Caio nepoti tyberij ceſaris fami-
liariſſimus extitit. Quadã aũt die cũ eſſet herodes
in curru cũ Caio: leuatis i celũ manibus ait. Utinã
viderẽ mortẽ ſenis. ⁊ te dñm totius orbis. Hoc au
riga herodis audiuit: ⁊ Tyberio ꝯtinuo itimauit.
Quapropter idignatus tyberius ceſar Herodẽ re
cluſit in carcerẽ: vbi dũ quadã die iuxta arborẽ in-
nixus eẽt: cuius frõdibus inſidebat bubo: vnus de
captiuis pitus in augurijs dixit ei. Noli timere: qr
cito liberaberis: ⁊ itantũ ſublimaberis: q̄ amicos
tuos i tui inuidiam ꝯcitabis: ⁊ i hac ꝓſperitate mo-
rieris. Quãcito aũt huius generis animal ſuper te
videris vltra q̄ntũ diẽ viuere non valebis. Poſt
aliqd' tp̄s. Tyberius morit̄: ⁊ Caius in iperiũ ſub-
limat̄. qui q̄dẽ herodẽ de vinculis liberauit ⁊ ma-
gnifice ſublimatũ regẽ in iudeã miſit. Cũqʒ veniſ-
ſet miſit manus vt affligeret quoſdã de eccl'ia. Oc-
ciſo aũt Jacobo fratre Joãnis gladio ab eodẽ ante
dies aʒimoꝝ vidẽs q̄ hoc gratũ eẽt iudeis in die-
bus aʒimoꝝ Petrũ apprehendit ⁊ in carcerẽ miſit
volens poſt paſcha ꝓducere eũ populo. Angelus
aũt noctu eidẽ aſſiſtens mirabiliter eũ a vinculorũ
nexibus liberauit: ⁊ ad miniſteriũ predicationis li-
beꝝ ire iuſſit. Facinus aũt regis dilationẽ non pa-
titur vltionis. Sequẽti vero die cuſtodes ad ſe ve
nire fecit: vt pro fuga Petri diris eos penis affi-
ceret. Hoc tamen impeditus eſt facere: ne ſolutio
Petri alicui noceret: nã cõcitus in ceſareã deſcẽ-
dit: et ibi percuſſus ab angelo expirauit. Etenim
ſicut refert Joſephus in.19. antiquitatũ libro. Cũ
ceſaream adueniſſet: et ad eum totius prouincie vi
ri vnanimiter ꝯueniſſent ille fulgenti veſte ex au-
ro argentoqʒ mirabiliter contexta indutus incipiẽ
te die proceſſit ad theatrum. Ubi cum primo ſolis
radios veſtis argentea ſuſcepiſſet repercuſſo ſplẽ
dore duplicatam ſpectantibus lucem fulgor metal
li vibrantis effudit: vt intuentibus perſtringeret
acieʒ terror aſpectus: ⁊ per hoc plus aliqd' de eo q̃ʒ

humane nature ē artifex arrogantia mētiref illico
adulātis vulgi cōcrepāt voces dicētis. Nuncusq3
vt hominē te tenuim⁹ s3 ex nūc iā supra humanā
naturā te eē fatemur. Et dū adulatorijs demulce
ref honorib⁹: ⁊ oblatos sibi diuinos honores non
respueret: respiciēs vidit isidiētē sup funiculū capiti
suo āgelū .i. bubonē mortꝭ ei⁹ ꝑximū nūciū. Respi
ciensq3 ad popl'3 dixit: Heu ego de⁹ vester morior
Sciebat. n. iuxta p̄dicationē auguris se ifra qnq3
dies moriturū ⁊ cōtinuo ꝑcussus p qnq3 dies vmi
b⁹ eius viscera corrodētib⁹ expirauit. Hec Jose-
phus. Jn memoriā igif tā mire liberatiōis p̄ncipis
apl'oꝝ a viculis: ⁊ tā dire vidicte i tyrānū ꝓtinus
subsecute: eccl'ia festū sci petri ad vicula solēnizat
Vn̄ ⁊ epl'a i missa canif i qua hec liberatio facta fu
isse phibef. Et s3 hoc videf q̄ hoc festū deberet vo
cari petri a viculis. ¶ Scd̄a cā istitutiōis extitit:
qm̄ alexāder papa q sext⁹ post btm̄ petrū rexit ec-
clesiā ⁊ hermes p̄fect⁹ vrbis rome: q p alexādru3
ad fidē cōuersus fuerat a Quirino tribuno i diuer
sis locis i custodia tenebanf. Dixitq3 tribunus ad
hermē p̄fectū. Miror te virū prudentē honorē di
mittere p̄fecture ⁊ vitā aliā sōniare. Cui hermes
dixit. Et ego āte hos ānos hec oia dridebā: ⁊ hāc
vitā solā eē putabā. Respōdit qrin⁹. Fac ergo ꝓ
bare me q̄ aliā vitā noueris eē: ⁊ ꝯtinuo fidei tue
discipulū me habebis. Cui hermes dixit. Sctūs
alexāder quē tenes i viculis ipe hoc meli⁹ te do-
cebit. Tūc qrin⁹ maledicēs Alexādro ait. Ego ti-
bi dixi vt me ꝓbare faceres hoc: ⁊ nūc me mittis
ad Alexādrū quē p suis scelerib⁹ teneo vinculatū
Verūtamē sup te ⁊ Alexādrū custodiā duplicabo
⁊ si ipsū tecū vel te cū ipso inuenire potero: vere fi-
dē tuis ⁊ ei⁹ s'monib⁹ adhibebo. Fecit qd̄ dixit ⁊
Alexādro hoc hermes ꝓtin⁹ idicauit. Orante igif
scō alexādro āgelus ad eū venit: ⁊ ipsū ad hermē
i carcerē adduxit. Et inueniēs eos qrin⁹ isimul plu
rimū admirat⁹ ē. Et cū hermes quirino narraret
quō alexāder filiū suū mortuū suscitasset dixit ale
xandro qrin⁹. Habeo filiā gutturosā noīe Balbi
nā. Promitto igif me tuā recipere fidē si filie mee
impetrar' poteris salutē. Cui alexāder. Vade citi⁹
⁊ ipsā ad carcerē meū adducito. Cui dixit qrinus
Cū hic sis quō i carcer' tuo te potero inuenire? Ad
quē Alexāder. Vade cito q: q me huc adduxit: ille
me illuc cito reducet. Pergēs igr' Quirin⁹ filiā suā
ad carcerē cito adduxit: ⁊ ibidē alexādrū inueniēs
ad pedes suos se ꝓstrauit. Tūc filia ei⁹ cepit vicu
la sci alexādri deuote osculari vt sanitatē recipet.
Cui Alexāder dixit. Noli filia has meas osculari
cathenas: s3 bogas sci petri apl'i diligēf inqre: q̄s
deuote osculās recipies sanitatē: Quirin⁹ igr' i car
cere vbi petr⁹ detēt⁹ fuerat: diligēter bogas iqri
fecit: easq3 cū inuenisse3 filie sue osculādas dedit. Jl
la mox vt osculata ē vicula: sanitatꝭ ē itegre bene
ficiū assecuta. Tūc qrin⁹ veniā petēs Alexādrum
de carcere extraxit: ⁊ ipse cū familia ⁊ alijs q̄3plu
ribus baptisma suscepit. Tūc scūs alexāder hoc fe
stū i calēdis augusti celebrādū istituit: ⁊ i honore3
apostoli petri eccl'iā fabricauit: vbi vicula reposuit
⁊ ad vicula noīauit. Jn hac solēnitate ad p̄dictam
eccl'ia3 magn⁹ fit cōcursus ppl'i: ⁊ ibidē popl's vin
cula osculaf. ¶ Tertia cā istitutiōis s3 bedā hec ē
Octauian⁹ ipator ⁊ Antoni⁹ sibi inuicē affinitate
cōiuncti sic iter se mūdi toti⁹ iperiu3 diuiserūt: vt
octauian⁹ i occidēte italiā galliā ⁊ hispaniā. Anto
ni⁹ vo i oriēte asiā pōtū ⁊ affricā possideret. Anto.
āt lasciu⁹ ⁊ lubric⁹ cū sororē octauiani i vxorē hēret
ipsā repudiauit: ⁊ cleopatrā reginā egypti i vxorē
accepit. Ob hoc idignat⁹ octa. manu armata i asiā
ꝯ ātoniū ꝓcedit: ⁊ ip3 i oib⁹ supauit. Tūc ātonius
⁊ cleopatra victi fugerūt ac semetipos p̄ dolore ni
mio occiderūt. Egypti igif regnū octauian⁹ d̄stru
xit: ⁊ romanā ꝓuiciā fecit. Inde i alexādriā prexit
⁊ oib⁹ eā diuitijs spoliās romā ipas trāsuexit. Vn̄
rēpublicā auxit itantū q̄ p vno denario daref qd̄
pri⁹ p quattuor vēdebaf: Et q: ciuilia bella valde
vrbē vastauerāt: ita eā renouauit vt dixerit. Jn-
ueni latericiā: relinquo marmoreā. Quia igif itan
tū rēpublicā auxerat: August⁹ p̄mo oium vocat⁹
ē. Vn̄ ⁊ ab eo augusti dicti sūt q sibi i iperio succes
serūt: sicut a Julio cesare auunclo ei⁹ cesares ap-
pellabanf. Vn̄ ⁊ hūc mēsē Augustū q p̄us sextilis
dicebaf: q: a martio sext⁹ erat: popl's suo noie iti-
tulauit. eū Augustū vocās. Jn memoriā itaq3 ⁊ ho
norē victorie illi⁹ quā p̄ma die augusti octauianus
habuit oēs romani hāc diē solēnizabāt vsq3 ad tē
pus Theodosij ipatoris: q cepit regnare āno dn̄i.
426. Eudosia igif filia p̄dicti Theodosij ipatoris
vxor valētiniani hierosolymā ex voto prexit: vbi
qdā iudeus p magno munere duas ei cathenas
obtulit: qb⁹ sub herode petr⁹ apl's vinct⁹ fuit. Cū
igif Romā redisse3: ⁊ cal'. augusti i honorē ipatoris
gētilis romanos solēnizare videret: dolēs q̄ dan
nato homini tāt⁹ honor exhiberef: cogitāsq3 q̄ n̄
eos de facili a tali cōsuetudie reuocare posset: co-
gitādo tractauit vt obs'uātia qdē sic staret: s3 i ho
norē sci petri fieret: ⁊ illū diē vniuersus popl's ad
vicula noīaret. Habita igif collatiōe cū btō Pela
gio papa popl'3 blādis exhortatiōibus iduxerūt vt
obliuioni tradereī memoria pricipis paganoru3: ⁊
celebris fieret memoria p̄ncipis apl'oꝝ. Qd̄ dum
cūctis placuisse3: illas cathenas quas d̄ hierl'm attu
lerat ꝓtulit ⁊ populo oñdit. papa vero ēt illā ca-
thena3 ꝓtulit qua sub Nerone idē apostolus vin-
ctus fuit. Hac ergo illi sociata ita miraculose vna
cathēa facta ē ac si semp vna ⁊ eadē extitisset. Vn̄
papa ⁊ regina ꝓtinus statuerūt vt qd̄ hominū idi
screta religio faciebat gētili dānato i meli⁹ mutata
faceret apostolorū pricipi petro. Ipsa igif vicula
papa cū regina i ecclesia sci petri ad vicula posuit:
⁊ ipsa3 muneribus multis ⁊ priuilegijs magnis do
tauit: ac predictam diem vbiq3 celebrem fore in-
stituit. Hec Beda. Idem dicit Sigibertus. Quā
te autem virtutis hec cathena fuerit anno domi-
ni. 464 apparuit. Quendam enim comitem im-
peratoris Ottonis propiquū diabolus āte oculos
oiu3 ta3 crudelif arripuit: vt seipsū dētib⁹ lacera-
ret. Tunc iussu imperatoris ad Joannem papam
ducitur vt cathena sancti petri eius collo circum-

76

clareť.Sȝ cū quedā alia cathena furētis collo fuis
set īposita:⁊ nihil ex hac ꝓuenissȝ salutis:nimiruȝ
vbi nil latebat v̓tutis:tādē vera petri cathena ꝑ
ducit̃:⁊ furētis collo īponit̃.Tāte autē v̓tutis pō-
dus diabolus ferre nō potuit:ſȝ mox corā oib⁹ ex
clamās abscessit.Tunc Theodoric⁹ metencū.eps
ipsā cathenā arripuit:⁊ eā se nullaten⁹ dimissurū
nisi man⁹ sibi p̄cideret̃ asseruit.Cū igit̃ sup hoc in
ter epm ⁊ papā aliosq́ȝ clericos grauis oriret̃ cōtē
tio:īꝑator tādē ipȝ litigiū sedauit:⁊ ep̄o ex ipa ca-
thena a papa ānulū ipetrauit.Narrat Milet⁹ in
cronica:⁊ idē habet̃ i historia tripartita ꝙ his die
b⁹ apd̓ cypꝛū draco ingēs apparuit:i cui⁹ ore do-
nat⁹ eps v̓tute īsignis expuēs:mox eū occidit.pri
us tñ āte ei⁹ faciē digitis crucē d̓signās:⁊ eidē ostē
dēs:quē vix octo iuga bouū ne ei⁹ putredie aer in
ficeret̃:ad locū icēdij trahere potuerūt.Idē quoq́ȝ
ait ibidē ⁊ i eadē tripartita hētur ꝙ i creta diabo-
lus in specie moysi se posuit:q iudeos vndecūq́ȝ
cōgregās sup magnū mōtis p̄cipitiū iuxta mar̃ cos
duxit.Quos dū ad terrā ꝓmissiōis sicco pede se p̄
eūte ducere polliceret̃:inumeros enecauit.Unde
credit̃ ꝙ diabol⁹ idignat⁹:q: occasiōe iude q̄ regie
cathenā dederat:plausus octauiani cessauit:d̓ his
se talit̃ vidicauit.Multi āt ex his q euaserūt ad ba
ptismi grāȝ cōuolarūt.Cū.n.mōs ipe decliuis in
cūberet:⁊ illi sese euoluerēt:ꝑores tā acutis rupi-
b⁹ lacerati:q̄ȝ i mare ꝑfocati mōtui sūt.Cūq́ȝ reliq
idē uellēt:⁊ de ꝑorib⁹ qd eis acciderit ignorarēt q
dā piscatores ide trāseūtes malū qd̓ acciderat nar
rauerūt eisdē ⁊ sic illi cōuersi sūt.Hec i histo.tripti
ta.¶ Quarta cā īstitutiōis hec assignari pōt.Dūs
.n.a vīcl'is petꝛ miraculose absoluit:⁊ eidē ligādi
⁊ absoluēdi potestatē dedit.Nos āt vīculis pctōꝝ
obligati tenemur ⁊ absolui īdigem⁹.Idō igr̃ ipm in
solēnitate q̄ dr̃ ad vīcl'a honoram⁹:vt sic ipe a vi
culis absolui ꝓmeruit:⁊ sic potestatē absoluēdi a
dño accepit:sic ⁊ ipe a pctōꝝ vīcul' nos absoluat.
Hāc vltimā īstitutiōis cāȝ nōnullā extitisse qs de
facili p̄pēdat vel p̄pēdere pōt si videat ꝙ absolu-
tionē a vīcl'is i apl'ȝ factā epistola cōmemorat:⁊ ab
soluēdi potestatē sibi cōcessāȝ euangelista recitat:
absolutionē ab ipo nob̄ fiēdā oratio hodierna po-
stulat.Qd̓ āt p claues q̄s accepit:īterdū ēt dānan-
dos absoluat:i quodā miraculo qd̓ legit̃ i libro mi
raculoꝝ.b.v̓ginis satis claret.Apud nāq́ȝ coloniā
vrbē i mōasterio scī petri erat qdā mōacus leuis
lubric⁹ ⁊ lasciu⁹.Hic dū subita mōte fuissȝ p̄uent⁹
demōes ipū accusabāt:⁊ q̄libȝ peccatoꝝ genera q̄
ipȝ clamabāt:Unū dicebat.Ego sū cupiditas tua
q̄ q̄ dei p̄cepta tā freq̄nter cōcupisti.Aliud clama-
bat.Ego sū vanagloria q̄ te apud hoies iactanter
exaltasti.Alid̓ āt clamabat.Ego sū mēdaciū i quo
mēdacio peccasti ⁊c̄.Simil'r ecōtra q̄dā bona opa
que fecerat ipsuȝ excusabāt dicētia.Ego sū obedi
entia quā seniorib⁹ spiritualib⁹ exhibuisti.Ego sū
psalmoꝝ cāt⁹ quē freq̄nt̃ deo cōcinisti.Sctūs aūt
Petr⁹ cui⁹ erat mōac⁹ ꝓ ipso d̓p̄catur⁹ deū adijt.
Cui rñdit dūs.Nūq̄d nō ꝓpheta me īspirāte dixit
Dñe qs habita.i ta.tuo:aut quis re.i m.sant.⁊c̄.

qui ingredit̃ sine macl'a ⁊c̄.Quō hic pōt salu⁹ esse
cū nec sine macl'a sit igressus:nec sit iustitiā opat⁹:
Rogāte igit̃ ꝓ eo petro cū v̓gie matre di:hāc dūs
sentētiā ꝓtulit:vt ad corp⁹ rediret:⁊ ibi penitētiā
ageret.Tūc cōfesti Petr⁹ claue quā manu tene-
bat diabolū terruit ⁊ i fugā cōuertit.Aiāȝ v̓o eius
i manu cuiusdā q i p̄dicto mōasterio mōach⁹ fue-
rat tradidit:⁊ vt ad corp⁹ ipsā reduceret p̄cepit.
Qui ab eo ꝓ mercede reductiōis poposcit:vt sin-
gulis dieb⁹ ꝓ eo psalmū.Miserere mei de⁹ dice-
ret:⁊ sepulturā ei⁹ sepe scopis mūdaret.Ipeq́ȝ d̓
morte rediēs que sibi cōtigerāt oib⁹ enarrauit.

¶ De scō Stephano papa ⁊ martyre.

s Tephanus papa cū m'tos gen
tiliū v̓bo ⁊ exēplo
cōuertissȝ ⁊ multa corpora scōꝝ martyrū
sepelisset:a Ualeriano ⁊ galieno āno dñi.z40.sū
mo studio p̄quirit̃:vt eū ⁊ clericos aut sacrificare
cogeret̃:aut supplicijs diuersis puniret̃.Dederūt
edictū:vt quicūq́ȝ eos ꝓderēt totā coꝝ substātiam
possiderēt.Quapp decē de ei⁹ clericis cōprehensi
stati sūt sine audiētia d̓collati.Seq̄nti v̓o die Ste
phanus papa cōprehendit̃:⁊ ad tēplū martis ad-
ducit̃:vt ibi aut idolū adoraret:aut sentētiā capita
lē subiret.Sȝ cū tēplū igressus fuissȝ:⁊ deū vt ipsū
tēplū destrueret exoraret:magna pars tēpli corru
it:⁊ oīs multitudo pre nimio timore aufugit.Ipse
vero ad cimiteriū sancte Lucie perexit:qd̓ audiēs
valerian⁹ milites plures ꝑoribus ad eū misit:qui
venientes eū missam celebrātē inuenerunt stantē
intrepidū ac incepta deuote p̄ficiētē i sua sede eū
decollauerūt.¶ De iuētiōe cōporis scī stephani.

i Nuentio corporis sancti ꝓtho-
martyris Stephani:
anno domini.417.septimo honorij prī-
cipis anno fuisse narrat̃.Reperit̃ auteȝ
eius inuentio:trāslatio:⁊ cōiunctio.Inuētio ipius
hoc ordine facta fuit.Nā cū quidā p̄sbyter nomie
Lucianus in territorio hierosolymitano:quē ge-
nadius iter viros illustres cōmemorat:scriberet
⁊ cū in sexta feria i strato suo qesceret:⁊ pene vi-
gilaret:vir qdā senex statura ꝓcerus:vultu deco
rus barba ꝓlixa:pallio cādido amict⁹:cui gemelle
auree ⁊ cruces erāt contexte:calciatus caligis i su
perficie deauratis eidem apparuit qui manu au-
reā virgam tenens tetigit eum ⁊ dixit ei.Sūma
cū diligētia nostros patefacito tumulos:q: idecēt
despecto loco reconditi sumus.Uade igitur dic
Joanni hierosolymitano episcopo:vt nos in ho-
norabili loco reponat:q: cum siccitas ⁊ tribulatio
mundum consumpserit nostrorum suffragijs de⁹
mundo propitiari decreuit.Cui lucianus presby-
ter dixit.Domine quis es:Ego sum iquit gama
liel:qui paulum apostolum enutriui:ad pedes me
os legem perdocui:qui autem mecum iacet san-
ctus stephanus est:qui a iudeis lapidatus ⁊ extra
ciuitatem proiectus est:vt a feris ⁊ auibus deuo-
raretur.Sȝ hec omnino ille prohibuit:cui illesā fi
dē idē martyr ꝑuauit.ego āt cum m'ta reuerentia
ipsum collegi ⁊ i meo tumulo nouo sepeliui.Ali⁹

aūt q mecū iacet ē nicodemꝰ nepos meus: q nocte
ad ieſū adijt: ⁊ a Petro ⁊ Joāne ſacꝝ baptiſma ſu
ſcepit. Quapp īdignati ī eū ꝑncipes ſacerdotū euꝫ
occidiſſet: niſi ob noſtri reuerētiā deſtitiſſent. Uex
tñ oēm ſubſtātiā eiꝰ diripuerūt: ⁊ a ꝑncipatu depo
ſuerūt: multiſq; eū afficiētes vberibꝰ ſemiuiuū reli
qrunt. Hūc ego cū ī domū meā duxiſſeꝫ diebꝰ ali-
qbus ſupuixit: ⁊ defunctū iuxta pedes ſcī ſtephani
ſepelire feci. Tertiꝰ vō q mecū ē ipſe abibas filius
meꝰ ē: q āno etatꝭ ſue. 20. mecū baptiſma ſuſcepit: ⁊
virgo ꝑmanens cuꝫ paulo diſciplō meo legē didic.
Mea vero vxor Ethea ⁊ Selemias filiꝰ meꝰ qui
fidē xpi noluerūt accipe: nr̄a nequaq̄ ſepultura di
gni fuerūt. ſ; eos alibi ſepultos īuēies ⁊ eoꝝ tumu-
los vacuos ⁊ īanes. Hoc dicto ſcūs Gamaliel di-
ſparuit. Lucianꝰ vō euigilāſ dñꝫ exorauit: vt ſi hec
viſio ī veritate fieret eidē ſcdō ⁊ tertio appareret.
ī ſeqnti igr̄ feria ſexta eidē ſicut ꝑus apparuit: ⁊ cur
ea q̄ ſibi dixerat neglexerit q̄ſiuit. Nō ingt domīe
neglexi: ſ; rogaui dñꝫ: vt ſi hec viſio ex deo eēt mi
hi tertio appareret. Dixitq; ei gamaliel. Qm̄ ī mē
te tua cogitaſti ſi nos inuenires quō ſingulor̄ reli-
qas diſcernere poſſes: ex his q̄ tibi dicā ſub ſimili-
tudine loculos ⁊ reliquias docebo. Oñditq; ei tres
calatos aureos: ⁊ q̄rtū argenteū quoꝝ vnꝰ erat ple
nus roſis rubētibꝰ: alij duo roſis albis. q̄rtū etiam
oñdit calatū plenū croco. Dixitq; gamaliel. Hi ca-
lati ſūt nr̄i loculi: ⁊ he roſe nr̄e ſunt relige. Calatꝰ
plenus roſis rubeis ē locꝰ ſācti ſtephani: q ſolus ex
nobis martyrio meruit coronari. Alij duo roſis al-
bis pleni: mei ⁊ Nicodemi ſt̄ loculi q ſincero corde
ī cōfeſſione xpi ꝑſeuerauimꝰ. Quartus vō argēteꝰ
croco plenꝰ ē abibe filij mei q candore virginitatis
polleuit: ⁊ mundꝰ de mūdo exiuit. His dictis iterū
diſparuit. Feria āt ſexta ſeqntis hebdomade eidē
iratus apparuit: ⁊ de dilatōe ⁊ negligentia eū gra-
uiter īcrepauit. Cōtinuo igit̄ Lucianꝰ hieroſoly-
mā adijt. ⁊ Joāni epō cūcta ꝑ ordinem enarrauit.
Pergūt igit̄ cū alijs epīs accerſitis ad locuꝫ ꝑdicto
Luciano oſtenſuꝫ. Cūq; cepiſſent fodere terra cō
cutitur: ⁊ ſuauiſſimꝰ odor ſentitur: ad cuius odoris
mirā fragrātiā meritis ſanctoꝝ. 70. hoīes a diuer-
ſis īfirmitatibꝰ liberant̄. Sicq; ī eccleſia ſyon q̄ eſt
hieruſalē vbi ſanctꝰ ſtephanꝰ archidiaconi officio
fūctus ē cū magno gaudio ſanctoꝝ religas trāſtu-
lerūt ⁊ eas ibidē honorifice cōdiderūt. Ea āt hora
pluuia magna deſcendit. Huiꝰ viſionis ⁊ īuentōis
mentōeꝫ facit Beda ī cronica ſua. Hec aūt īuētio
facta ē eadē die qua eiꝰ paſſio celebrat̄: ⁊ eiꝰ paſſio
ī hac die fuiſſe dicit̄. Feſta āt ab eccl'ia mutata ſūt
duplici rōne. Prima ē qm̄ xp̄s iō natꝰ ē ī t̄ris vt hō
naſceret̄ ī celis. Decuit igit̄ vt natali xpi cōtinua-
ret̄ natale ſancti ſtephani. q ꝑmꝰ ꝓ xp̄o martyriū
ſuſtinuit qđ ē naſci ī celo: vt hic notaretur vnā ex
alia ſequi: vñ cantat̄ de ipo. Heri xp̄s natꝰ ē ī terrꝭ
vt hodie ſtephanꝰ naſceret̄ ī celis. Scđa rō ē qm̄
feſtū đ īuentōe ſolēniꝰ agebat̄ q̄ꝫ de paſſione: ⁊ hoc
tñ ꝓpter dñi natiuitatē: tū ēt ꝓpter multa miracl'a
q̄ ī ipſiꝰ īuentōe dñs oñderat. Qr̄ igr̄ paſſio dignior
ē q̄ꝫ īuentio: ⁊ ob hoc ſolēnior dꝫ eē: iō feſtuꝫ eccl'ia
de paſſione ad illud tp̄s trāſtulit: ī quo āpliori ī re-
uerētia habebat̄. ¶ Trāſlatio āt eiꝰ: vt Augꝰ ait
hoc mō fuit. Nā Alexāder ſenator cōſtātinopoli-
tanus cū vxore ſua adijt hieruſalē: ⁊ ꝓtomartyri
Stephano pulcherrimū oratoriū cōſtruxit: ac poſt
eiꝰ obitū iuxta eū corpꝰ ſuū ſepeliri fecit. Euolutꝭ
ergo ſeptē ānis iuliana eiꝰ vxor ī patriā ſuā volēs
redire. vtpote q̄ a ꝑncipibꝰ iniuriā patiebat̄ corpꝰ
viri voluit deferre. Qđ cum ab epiſcopo multis ꝑ-
cibus poſtulaſſet: ep̄s duos loculos argēteos ꝓtulit
dicēs. Nō noui qs ex his ſit loculꝰ viri tui. Et illa
ego noui: ⁊ ipetū faciēs dixit hoc ē corpꝰ viri mei.
Sic ergo dū corpꝰ viri putat accipe caſu corpꝰ ſcī
ſtephani martyris accipit. Cū aūt nauim cū corpe
ꝯſcēdiſſet: hymni audiunt̄ angelici. ſuauiſſimꝰ odor
effragrat: clamāt demones: ſeuaꝫ ſuſcitāt tēpeſtatē
dicētes. Ueh nobis qr̄ ꝓtomartyr ſtephanꝰ trāſit
diro nos vberans igne. Cū ergo naute naufragiuꝫ
formidarēt ſtephanꝰ inuocat̄: ⁊ ꝯtinuo appuit dicēs
Ego ſū nolite timere. Statiq; tranqllitas magna
ſubſecuta ē: tūc audite ſūt voces demonū claman-
tiū. Jmpie ꝑnceps nauē īcēde: qr̄ aduerſariꝰ noſter
ſtephanꝰ ē ī ea. Tūc ꝑnceps demonū quīq; demo-
nes q nauē īcēderēt miſit: ſ; angelus dñi ī ꝓfundū
demerſit. Et cū calcedonē veniſſent demones cla-
mabāt. Seruꝰ dei venit q lapidatꝰ ē a iudeis inigs
Cōſtatinopoli igit̄ īcolumes venerūt: ⁊ in quadaꝫ
eccl'ia ſcī ſtephani corpꝰ cū magna reuerētia ꝯdide
runt. hec Aug. ¶ Cōiunctio āt corpis ſcī Stepha
ni cū corpe ſcī Laurētij hoc ordine fcā fuit. Conti-
git āt eudoſiā filiā Theodoſij īperatoris a demone
graniter cruciari. Qđ cū pr̄i ſuo ꝯſtātinopoli ꝯſtitu
to itimatū fuiſſet: iubet eā cōſtātinopoliꝫ adduci: vt
ſacroſāctis ꝓtomartyris reliquijs tāgeret̄. Demō
āt ī ea clamabat. Niſi Stephanꝰ romā veniat nō
exibo: qm̄ ſic ē volūtas aplōꝝ. qđ cū īꝑator audiſſet
ab archiepō ⁊ clero ⁊ pplō cōſtātinopolitano obti-
nuit: vt corpꝰ ſcī ſtephani romanis darēt: ⁊ ipi lau-
rētij corpꝰ acciperent. Tūc īꝑator ſuꝑ hoc pelagio
pape ſcripſit. papa vō đ cōſenſu cardinaliū īꝑatorꝭ
petitōi cōſenſit. Miſſi igr̄ ꝯſtātinopoliꝫ cardinales
corpus ſancti ſtephani romā deferūt: ⁊ greci ꝓ ac-
cipiēdo corpe laurētij ꝓſequunt̄. Capue ergo cor-
pꝰ ſcī ſtephani recipit̄ ⁊ brachiū eiꝰ dextꝝ a capua-
nis deuotis ꝑcibꝰ obtinet̄: ⁊ metropolitana eccl'ia ī
eius honorē fabricat̄. Cū aūt romā vēiſſet ⁊ ī eccl'ia
ſancti petri ad vincula corpus deferre vellēt: ve-
ctores ſubſiſtūt: nec vlt̄ ꝓcedē pñt. Demō āt ī puel
la clamabat. Fruſtra laboratis: qr̄ nō hic: ſed apud
frēꝫ ſuū laurētiū ſedē elegit. ¶ Jlluc ergo corpꝰ eiꝰ
defert̄. ⁊ ad eiꝰ tactū puella liberat̄. At laurētiꝰ f̄ris
ſui aduētui q̄ſi cōgratulās ⁊ arridēs in alterā partē
ſepulchri ſeceſſit: ⁊ medietatē illiꝰ fratri vacuā de-
religt. Greci vō dū manus apponūt vt laurentiuꝫ
afferāt: ad terrā velut exanimes corruūt. ſ; orātibꝰ
deum papa ⁊ clero ⁊ pplō ꝓ eis vix ad ſe ad veſpe
rā redieꝛt: Oēs tñ īfra decē dies mortui ſūt. Latini
q ſibi ꝯſenſerāt ī freneſiꝫ verſi ſanari nō potuerūt:
quoadusq; ſanctoꝝ corpora īſimul tumulata fuerūt
Tūc vox de celo audita eſt. O felix roma q̄ corpus

77

laurentij hiſpani ⁊ ſtephani hieroſolymitani glo̕ſi
pignora vno claudis mauſoleo. Facta ē iſta ↄiūctio
circa ānos dñi. 425. ¶ Refert Augꝰ. libro. xx. de
ciui. dei. ſex mortuos ad īuocatiōeʒ ſcī ſtephani ſu
ſcitatos. videlicet quēdā q cū mortuus ſic iaceret:
vt ei iā polices ligarent̄: īuocato ſup eū noīe ſācti
ſtephani cōtinuo ſuſcitatꝰ eſt. Item quādā ſcimo-
nialē q̄ cū ī extremo conſtituta ſpū ad eccl'iā ſcī ſte-
phani delata fuiſſet: ⁊ ibidē expiraſſet: vidētibꝰ oī-
bus ⁊ ſtupētibꝰ ſanata ſurrexit. Item quēdaʒ pueꝝ
a plauſtro cōtritū quē mater ad eccl'iā ſcī ſtephani
deferēs viuū ⁊ ſanū recepit. Itē quādā puellā apd̄
hipponē cuiꝰ tunicā cū pater ad eccl'iaʒ ſcī ſtephāi
deportaſſʒ: eāqʒ poſtmodū ſup corpꝰ defuncte filie
ꝓieciſſet: illa ſtatī ſurrexit. Itē quēdā iuuenē apud
hipponē cuiꝰ corpꝰ cū vnctū fuiſſet oleo ſcī ſtepha-
ni ſurrexit. Itē quēdā pueꝝ q cū ad eccl'iā ſācti ſte-
phāi delatꝰ fuiſſʒ ad īuocatōeʒ ſcī ſtephāi vite ē ꝓ-
tinꝰ reſtitutꝰ. De hoc martyre ꝑcioſo ſic dic̄ Aug.
Martyreʒ iſtū gamaliel ſtolatus reuelauit: ſaulus
ſpoliatꝰ lapidauit: xp̄s pānis īuolutꝰ ditauit ⁊ ꝑcio-
ſo lapide coronauit. idē. In ſtephāo emicuit pl'chri
tudo corporis: flos etatꝭ: eloquētia ſermocinatōis:
ſapiētia ſāctiſſime mētis: ⁊ opus deitatis. Idē fortꝭ
colūna dei cū iter lapidiferas manꝰ captatorio for-
cipe teneret̄ fide fūdabil' iglebat̄: ⁊ pēdebat̄: ferie-
bat̄: ⁊ ꝓducebat̄: cōſtringebat̄: augebat̄: cedebat̄:
⁊ n̄ vicebat̄. Hieronimꝰ ſup illud dura ceruice. ⁊c̄.
hic nō blādit̄: ſʒ īuehit̄: nō palpat ſʒ ꝓuocat. nō tre-
pidat ſʒ īſtigat ⁊ iurat. Idē attēde ſtephanū ↄſuū.
hō erat ſicut tu: de maſſa peccati erat ſic̄ tu: eo ꝑcio
redēptꝰ vt tu: diaconꝰ erat euāgeliū legebat quod
legis vel audis ⁊ tu: ibi īuenit ſcriptū. Diligite ini-
micos veſtros. didicit legēdo: perfecit obediendo.

¶ De nomine.

D Ominicus q̄ſi dñi cuſtos. vl' a dño cuſto-
ditꝰ. vl' dicit̄ dñicus q̄ʒtū ad ethimologiā
huiꝰ noīs qd̄ ē dñs. Dr̄ āt cuſtoſ dñi tribꝰ
modis. ſ. cuſtos honoris dñi quo ad deū: cuſtos vi-
nee dñi vel gregis dñi quo ad ꝓximū: cuſtos volū-
tatis vel ꝑceptoꝝ dñi quo ad ſeipʒ. 2°. dr̄ dñicꝰ q̄ſi
a dño cuſtoditꝰ. Dñs. n. cuſtodiuit eū q̄ʒtū ad tripli
cē ſtatū ſuū. In quoꝝ p° fuit laicꝰ. ī 2° regularꝭ ca-
nonicꝰ. ī 3°. vir apl'icꝰ. nā ī p° eū cuſtodiuit faciēdo
ipʒ laudabl'r icipe. ī 2°. feruēter ꝑficē. ī 3°. ꝑfectiōeʒ
apphēdē. 3°. pōt dici dñicꝰ ꝑ ethymologiā huiꝰ no
mis dñs. Dñicꝰ nāqʒ dr̄ q̄ſi donās minas: ſic btūs
dñicꝰ fuit donās. ī. cōdonās minas pp iniuriaꝝ di-
miſſionē. donās minꝰ. vel donās minꝰ ꝑ libertatis
largitōeʒ: q2 nō ſolū ſua paupcribꝰ tribuit: ſʒ etiam
ſeipſū pluries vēdere voluit. Donās minꝰ ꝑ corpo
ris maceratōem: q2 corpori ſuo ſemꝑ minus dabat
q̄ʒ appetebat. ¶ De ſancto dominico ↄfeſſore.

D Ominicus ordinis ꝑdicatoꝝ
dux ⁊ pr̄ īclytus ex
hiſpanie ptibꝰ ex villa calaroga exomēſis
dioceſis pr̄e felice: m̄re vō ioāna noīe ſe-
cūdū carnē duxit originē. Cuius m̄r ante ipſiꝰ ortū
vidit in ſomnis ſe catulūʒ geſtare in vtero arden-
tem in ore faculā baiulantē: qui egreſſus ex vtero

totā mūdi fabricā īcendebat. Cuidā etiā matrone
q̄ ipſum ex ſacro fonte leuauerat: videbat̄ q̄ puer
dñicꝰ ſtellā ꝑfulgidā haberet ī fronte: q̄ totū orbeʒ
illuſtrabat. Duʒ adhuc eſſet puerulus ⁊ ſub nutri-
cis ſtudio conſtitutus deꝑhenſus eſt ſepe lectum
dimittere: ⁊ ſuper nudam terrā iacē. Miſſus tādē
palentiā ad ſtudiū amore ſapientie addiſcende vi-
num per decennium non guſtauit: vbi cum fames
valida eſſet libros cum omni ſua ſupellectili vēdi-
dit: ⁊ precium coꝝ pauperibuſ erogauit. Creſcen-
te iam eius fama ab ep̄o exomenſi in ſua eccleſia
canonicus regularis efficitur: ⁊ poſtmoduʒ factus
omnibus vite ſpeculum: a canonicis ſubprior or-
dinatur. Ipſe autem die aut nocte lectioni ⁊ orōni
vacabat aſſidue deum exorans: vt ſibi hanc grām
infundere dignaret̄ qua ſe totum aliquando ſaluti
poſſet impendere proximoꝝ. in libro quoqʒ de col-
lationibus patꝝ ſtudioſiſſime legens magnuʒ ꝑfe-
ctionis cumulum apprehendit. ¶ Pergens auteʒ
cum epiſcopo ſuo tholoſam deꝑhendit hoſpitem
ſuuʒ heretica prauitate corruptū: quē ad fidem xp̄i
conuertit: ⁊ quaſi quēdā ꝑmitiaruʒ manipulum fu
ture meſſis dño ꝑſentauit. Legitur ī geſtis comitis
montis fortis: q̄ cū beatus dominicus quadaʒ die
aduerſus hereticos ꝑdicaſſet auctoritates quas in
medium ꝓduxerat redegit in ſcriptis: ⁊ cuidaʒ he-
retico. cedulā ipſaʒ tradidit vt ſuper obiectis deli-
berare deberet. Illa aūt nocte hereticis ad ignem
cōgregatis cedulā quā receperat ꝓduxit ī mediuʒ
cui ſocij dixerunt. Vt ī ignē eā ꝓijceret ⁊ ſi cōburi
cōtingeret eoꝝ fides imo ꝑfidia vera eēt. Si vero
cōburi nō poſſet verā fidē romane eccl'ie ꝑdicarēt.
Quapp cedula ī ignē ꝓijcit̄: q̄ cū aliquātulū moraʒ
ī ignē feciſſet īcōbuſta ab igne ꝓtinꝰ exiluit: ⁊ ſtupē
tibꝰ cūctꝭ vnꝰ ceterꝭ durior ait. Proijciat̄ iteꝝ ⁊ ſic
experiemur pleniꝰ veritateʒ ⁊ iteꝝ ꝓſiluit īcōbuſta.
Tūc ille iteꝝ dixit. Tertio ꝓijciat̄ et tunc ſine du-
bio rei exitum cognoſcemus: proijcitur 3°. ⁊ iteruʒ
icōbuſta ꝓſiluit ⁊ illeſa. heretici āt ī ſua ꝑmanētes
duricia diſtrictiſſima iter ſe iuratōe frimart̄ ne hoc
aliqs publicaret. Quidā tn̄ miles q ibi aderat: ⁊ nr̄e
fidei aliq̄ʒtulū adhēbat iſtd̄ poſtmoduʒ publicauit.
Fcm̄ ē āt hoc apd̄ mōtē victorialē regalē. ſīle qddā
dr̄ accidiſſe apd̄ fanū iouis. fcā ibidē ī diebꝰ ill' q̄dā
ↄ̄ hereticos diſputatōe ſolēni. ceteꝭ igr̄ ad ꝓpa re-
deūtibꝰ: ⁊ ep̄o exomen̄. defuncto ſolus ibidē ſactus
dominicus cum paucis ſibi adherentibus manſit
cōtra hereticos conſtanter ānuncians verbum dī.
Irridebāt auteʒ euʒ aduerſarij veritatis ſputa lu-
tuʒ ⁊ huiuſmodi vilia ꝓijcientes in eū: ⁊ a tergo ꝑ
deriſu ſibi paleas alligantes. Cū aūt ſibi iteritū mi
narent̄: īpterritus ridebat. Nō ego martyrij ſū di-
gnꝰ gloria nōdū merui mortē iſtā. Quapp locū trā
ſiens ī quo ſibi parate ferebant̄ inſidie non ſolum
intrepidus verūetiaʒ cantans ⁊ alacer incedebat.
quod illi admirantes dixerunt ei. Nunqd non tu
mortis horrore cōcuteris: Quid acturus eras ſi cō
prehendiſſemus te: At ille. rogaſſem vos ne repē-
tinis me ſubito perimeretis vlneribus: ſed paula-
tim et ſucceſſiue membra ſingula mutilantes: de-

inde ostēsis coram meis oculis detrūcatꝭ mēbrorū
ꝑticul' ipos etiā oclos eruētes ad vltimū seminiuū
laceratūq; corp⁹ sic permitteretꝭ i suo sāguie volu-
tari: vl' prorsus ad libitū necaretꝭ. ¶ Cū quādam
reppisset ꝑꝑ nimiā quā patiebat̄ iopiā hēticoꝝ con
sortijs adhesisse decreuit seipꝫ venūdare: vt ex ac
cepto p̄cio deseipo: ⁊ egestatꝭ simul' occasionē p̄cide
ret: ⁊ sub errore venūdatā liberaret. Qđ ⁊ fecisset
nisi iopie ei⁹ diuina mīꝫcordia alit̄ ꝓuidissꝫ. ¶ Ali
as ēt cū q̄dā mulier fratrē suū i sarracenoꝝ captiui
tate detētū lamētabili sibi ꝯquestiōe exponēt: nul-
lūq; sibi ad ei⁹ liberationē fateret̄ supesse ꝯsiliū: ille
itima cōpassiōe ꝯmot⁹: seipsū ꝓ redēptiōe captiui
vēdēdū obtulit. Sꝫ de⁹ q ipsū necessariorē ad redē
ptionē spūalē multoꝝ captiuoꝝ p̄uiderat nō ꝑmisit
¶ Hospitat⁹ i partib⁹ tholosanis apud q̄sdā mrō-
nas ꝑ religiōis ostētationē ab hēticꝭ deceptas ꝑ to
tā q̄dragesimā: vt sic clauū clauo retūdēt: i pane so
lo ⁊ aq̄ frigida cū adiūcto sibi socio ieiunarūt. No-
cte vo euigilās cū necessitas cogebat lapsa mēbra
sup nudā tabulā reclinabat. Sicq; factū ē vt illas
matronas ad cognitionē veritatꝭ ꝑducēt. Post hoc
aūt cepit de istitutiōe ordinis cogitare: cui⁹ officiū
eēt ꝑ mūdū p̄dicādo discurrē: ⁊ ꝯ hēticos fidem ca
tholicā ꝯmunire. Cū igr̄ māsisset i partib⁹ tholosa
nis ꝑ decē ānos a trāsitu epi exomēsis vsq; ad tp̄s
quo lateranēse cōciliū debuit celebrari cū fulcone
tholosano ep̄o romā ad ꝯciliū gn̄ale adijt: ac a sū-
mo pōtifice Inno. ordinē q p̄dicatoꝝ diceret̄ ⁊ eēt:
ꝯfirmari sibi suisq; successorib⁹ postulauit. Qđ cuꝫ
aliquātulū pōtifex se difficilē exhibēt: nocte q̄dam
idē videbat i sōnis q lateran. ecclesia grauē subito
minaret̄ ruinā: qđ dum tremēs aspicēt ex aduerso
vir dei dn̄ic⁹ accurrebat humerisq; suppositꝭ totā
illā casurā fabricā sustētabat. Euigilās āt ⁊ visio-
nē itelligēs petitōnē viri dei hilarit̄ acceptauit hor
tās vt ad fr̄es suos rediēs aliquā regulā approba-
tā eligēt: ⁊ sic ad ipsū rediēs ꝯfirmationē ad libitū
reportaret. Regressus igr̄ v̄bū sūmi pōtificꝭ fratri-
bus patefecit. Erāt āt fr̄es numero circit̄. 16. q in-
uocato spū scō regulā b̄ti augustini doctoris ⁊ p̄di
catoris egregij ipi parit̄ ⁊ re ⁊ noīe p̄dicatores futu
ri vnanimit̄ elegerūt: q̄sdā qdē artioris vite ꝯsue
tudines q̄s sibi ꝑ formā ꝯstitutionū obseruādas sta
tuerūt isup assumētes. Uex iterea Inno. defūcto
⁊ honorio i sūmū pōtificē sublimato: ꝯfirmationeꝫ
ordinis āno dn̄i. 1216. a p̄dicto honorio ipetrauit: dū
igr̄ rome i ecclesia sci petri ꝓ dilatatiōe sui ordinis
exoraret gloriosos p̄ncipes aploꝝ petrū ⁊ paulum
videlꝫ ad se venientes aspexit: quoꝝ p̄mus b̄tūs pe
trus videlꝫ baculū: paulus vo librū tradē videbā
tur: addebāt dicētes. Uade p̄dica qm̄ a deo ad hoc
misteriū es elect⁹. moxq; in momēto tp̄is videbat̄
ei q filios suos ꝑ totū mūdū dispsos aspicēt icedē
tes binos ⁊ binos: ⁊ v̄bū dei popul' p̄dicātes: q̄pro
pter tholosam veniēs fr̄es suos dispsit: et quosdaꝫ
qdē i hispaniā: quosdā vo parisiū: alios tandē bo-
noniā destinauit: ipe vo romā reuersus ē. ¶ Mo
nachus qdā an̄ ordinis istitutionē in extasi fact⁹ vi
dit b̄tāꝫ v̄ginē flexis genib⁹ ⁊ iūctis manib⁹ ꝓ hu-
mano gn̄e xp̄m deprecātē: q dās sepe pie matri re
pulsā: tādē istāte ea sic ait. Mat̄ mea qd possū: vel
debeo āpli⁹ facē: misi p̄triarchas ⁊ ꝓphetas: ⁊ paꝝ
se emēdauerūt. Ueni ego ad eos: deide misi apo-
stolos ⁊ me ⁊ illos occiderūt: misi martyres cōfesso
res p̄dicatores: ꝑ quos valeāt emēdari et illūiari:
finaūt veniā ꝯ illos. ¶ Similē visionē vidit ali⁹ eo
tp̄e quo. 12. abbates cistercien. ordis tholosā ꝯ hē-
ticos sūt trāsmissi. Nā cū filius matri orāti rndisset
vt supra: dixit mat̄. bone fili nō f̄m eoꝝ maliciā: sꝫ
f̄m tuā misericordiā agere debes. Tūc fili⁹ victus
p̄cib⁹ ei⁹ ait. Ad votū tuū adhuc hāc eis misericor-
diā faciā: q2 p̄dicatores meos eis mittā: q eos mo-
neāt ⁊ iformēt: ⁊ si se nō correxerint ampli⁹ iā non
parcā. ¶ Quidā frat̄ minoꝝ q multo tp̄e soci⁹ sancti
frācisci extiterat: plurib⁹ fratrib⁹ de ordine p̄dicato
rū narrauit: q cū b̄tūs dn̄ic⁹ rome ꝓ cōfirmatione
sui ordinis apud papā instaret: nocte orās vidit in
spū xp̄ꝫ i aere existē: ⁊ tres lāceas i manu tenētē: et
ꝯ mūdū eas vibrāteꝫ. Cui velocit̄ mat̄ occurrens
qdnā vellet facē inqsiuit. et ille. Ecce tot⁹ mūdus
trib⁹ vitijs plen⁹ est. s. supbia: ꝯcupiscētia: ⁊ auari-
cia: ⁊ iō his trib⁹ lāceis ipsū volo ꝑimere. Tūc vir
go ad ei⁹ genua ꝓcidēs ait. Fili carissime miserere
⁊ tuā iustitiā mīꝫcordia tua tēperato. cui xp̄s. Nō
ne vides quāte mihi iniurie iferunt̄ vel irrogant̄?
cui illa. Tēpera fili furorē et paulisꝑ expecta. hēo
enī fidelē seruū ⁊ pugilē strēnuū: q vbicūq; discur
rēs mūdū expugnabit: ⁊ tuo dn̄io subiugabit. Aliū
quoq; seruū i adiutoriū sibi dabo q secū similr̄ de-
certabit. cui fili⁹. Ecce placat⁹ faciē tuā suscepi: sꝫ
ego vellē videre quos vis ad tātū officiū destiare.
Tūc illa xp̄o sāctū dn̄icū p̄ntauit. cui xp̄s. Uere bo
nus ⁊ strēnu⁹ ē iste pugil: ⁊ studiose faciet q̄ dixisti.
Obtulit etiā sāctū frāciscū: ⁊ hūc xp̄s sicut p̄mū pa
riter cōmēdauit. Sāct⁹ ergo dn̄ic⁹ sociū suū i visio
ne sua diligēter ꝯsiderās: quē an̄ nō viderat i cra-
stino i ecclesia iuētū ex his q̄ nocte viderat: sine i-
dice recognouit: ⁊ in ei⁹ amplex⁹ ⁊ oscula scā ruēs
ait. Tu es soci⁹ me⁹: tu parit̄ curres mecū. Stem⁹
simul ⁊ nullus nobis aduersari⁹ p̄ualebit. Uisionē
quoq; p̄dictā sibi ꝑ ordinē enarrauit: ⁊ ex tūc factū
est eis cor vnū ⁊ aīa vna in dn̄o: quod in posteros
mādauerūt ꝑpetuo obseruari. ¶ Cū quēdā noui-
ciū apulū noīe ad ordinē recepisset: qdā q predicti
nouicij socij fuerāt eū adeo ꝑuerterāt: q ad seculū
iā redire deliberās vestes suas modis oīb⁹ expe-
tebat: quod b̄tūs dn̄icus audiens cōtinuo orōni se
dedit. Igit̄ cū predictū iuuenē iā religiosis vestib⁹
expoliasset: ⁊ iā suā camisiā induisset: ille magnis vo
cib⁹ clamare cepit ac dicē. En estuo: en ardeo: en
totus exuror: extrahite hāc camisiā maledictā que
me totū exurit. Nullo igr̄ mō q̄escē potuit quousq;
exut⁹ camisia religiosis vestib⁹ denuo ē indutus: ⁊
ad claustruꝫ ē reduct⁹. ¶ Existe b̄tō dn̄ico bono-
nie cū fratres iā ad dormiendū iuissent: quidā fra-
ter cōuersus a diabolo vexari cepit: quod cū fra-
ter Rainerius lauranēus magister eius audisset:
beato dominico hoc studuit idicare. Sanct⁹ autē
dominic⁹ ad ecclesiā ante altare eum portari fecit:

quí cu fuiſſet vix a decẽ fratribꝰ deportatꝰ: dixit be
atus dñicꝰ. Adiuro te miſer vt dicas mihi q̃re ve-
xas creaturã dei: ⁊ q̃re ⁊ quõ huc ītraſti: qui rñdit.
Vexo eũ q: meruit. bibit enī heri ī cītate ſine licẽ-
tia: ⁊ nõ adhibito ſigno crucis. vñ tũc ī cũ ītraui in
ſpecie bibionis: qn potiꝰ cũ vino ſimꝉ me ipẽ bibit.
Hũc ãt tũc bibiſſe reptũ ẽ. Intẽ hec factũ eſt pmũ ſi-
gnũ ad matutinas: quo audito diabolus q ī eo lo-
quebaꝛ dixit. Ammõ hic plus ſtare nõ poſſum: ex
quo capuciati ſurgũt: ⁊ ſic ad orõnẽ btī dñici exire
ꝯpulſus ẽ. ¶ Cũ ī partibꝰ tholoſanis quoddã flu
mẽ trãſiret: libri eiꝰ nullũ hñtes ꝯſeruatoriũ ī flumi
um ceciderũt. die ãt tertia qdã piſcatoꝛ ibi hãmuꝫ
ꝓijciẽs cũ magnũ piſcẽ cõprehẽdiſſe ſe putaret: li-
bros ipos extraxit penitꝰ ſic illeſos: ac ſi in arto ar
mario fuiſſẽt cũ oī diligẽtia cuſtoditi. ¶ Cũ ad qõ
dã monaſteriũ veniſſet: et frẽs q̃ſceret: nolẽs eos
īquietare orõne fuſa clauſis ianuis monaſteriũ cũ
ſocio ītroiuit. Idẽ etiã cõptũ ẽ cũ ī ꝯflictu hẽticoꝝ
cũ quodã cõuerſo ciſtercieñ fuiſſet. Nã cũ ī ſero ad
quãdã eccleſiã deueniſſent ⁊ ipaꝫ clauſã īueniſſẽt:
orõne effuſa a btõ dñico ītus ſubito ſe īuenerũt: et
noctẽ illã totã ī orõne duxerũt. ¶ Poſt laborẽ iti-
nerꝭ ãteq̃ꝫ ad hoſpitiũ deueniſſet ſiti ad fõtẽ aliqueꝫ
extinguẽ cõſueuit: ne ī domo hoſpitꝭ plus bibendo
aliquã notã īcurrẽt. ¶ Scholarꝭ qdã carnis lubri-
cũ patiẽs vẽit ī quodã feſto ad domũ fratꝝ de bo-
nonia vt miſſã audiret. Cũ aũt ad oblationẽ vẽtũ
fuiſſet: dictꝰ ſcholarꝭ acceſſit ad ſcm̃ dñicũ ⁊ manuꝫ
eiꝰ cũ mꝉta deuotiõe oſculatꝰ ẽ: quã cũ oſculatꝰ fuiſ
ſet: tãtã ex illa ꝓdire ſenſit odoꝛis fragrãtiã q̃ꝫtã ī
vita ſua nũq̃ꝫ fuit exptꝰ: ⁊ tũc eſtus libidinis adeo
mirabiliꝛ refriguit: vt q ãte erat vanꝰ ⁊ lubricꝰ effi
cereꝛ poſtea cõtinẽs atq̃ꝫ caſtus. O quãta mũditie
puritate pollebat eiꝰ caro: cuiꝰ odoꝛ tã mirabiliter
ſoꝛdes mẽtis purgabat. ¶ Sacerdos qdaꝫ vidẽs
aliqñ btm̃ dñicũ cũ ſuis fratribꝰ tã feruẽter p̃dicati
oni īſiſtẽ: deliberauit eis adherẽ: dũmõ nouũ teſta
mẽtũ ſibi ad p̃dicãdũ neceſſariũ poſſet hr̃e: hec eo
cogitãte qdã iuuenis venale teſtamẽtũ ſub veſte
baiulat: qõ ſtatī ſacerdos cũ magno gaudio emit.
Sꝫ cũ adhuc aliquãtulũ dubitaret fuſa ad deũ p̃ce
īpreſſaq̃ꝫ ſup librũ exteriꝰ cruce librũ apuit: ⁊ oclos
ad caput: qõ p̃mũſſe obtulit: mox ꝯiecit: ⁊ illõ qõ ī
actibꝰ petro dictũ ẽ eidẽ occurrit. Surge diſcede ⁊
vade cũ eis nihil dubitãs: q: ego miſi illos. Statiꝫ
ſurgẽs eiſdẽ adheſit. ¶ Cũ apõ toloſã ī theologia
legẽt magr̃ qdã ſcia ⁊ fama p̃clarꝰ quodã mane an
te diẽ dũ ſuas lectiões p̃uidẽt: opp̃ſſus ſõno caput
ī cathedra paululũ reclinauit. viſũq̃ꝫ ẽ illi ꝙ ſepteꝫ
ſtelle ſibi p̃ntarenꝛ: qui cuꝫ de nouitate talis īſonij
plurimũ mirareꝛ ſubito ī luĩe ⁊ q̃ꝫtitate ſtelle ītatũ
creuerũt: ꝙ totũ mũdũ illuĩarent. Qui euigilãs qd
nã ſibi hoc vellet plurimũ mirabaꝛ: ⁊ ecce dũ ſcho
las ītraſſet: btũs dñicꝰ ⁊ cũ eo ſex fratres eiuſdẽ ha
bitꝰ ad p̃dictũ magiſtrũ humiliꝛ ītrauerũt: ⁊ ſuũ ſi-
bi ꝓpoſitũ ītimãtes dixerũt: ꝙ ſcholas ſuas cupe
rẽt freq̃ntare. Qui recolẽs viſionẽ ipos eẽ ſeptẽ ſtel
las q̃s viderat nullatenꝰ dubitauit. ¶ Rome viro
dei dñico poſito vir qdã magr̃ reginaldus ſci ania

ni aureliani diaconꝰ: qui etiã pariſij ī iure canõico
legerat ãnis q̃nq̃ꝫ: romã cũ aureliano ep̃o mare īn
ſiturꝰ aduenerat: dudũ ãt ī ꝓpoſito hẽbat relictis
oibꝰ p̃dicatiõi inſiſtẽ: ſꝫ quonã mõ id cõplẽ poſſet:
necdũ aduerterat. Cũ aũt a quodaꝫ cardinali cui
hoc votũ expreſſerat: de īſtitutiõe oꝛdinis p̃dicato
rũ didiciſſet: ⁊ btõ dñico accerſito eidẽ ſuũ ꝓpoſitũ
reuelaſſet: ex tũc ſui oꝛdinis deliberauit īgreſſum:
nec moꝛa graui febꝛiũ īfirmitate coꝛripiꝛ: ⁊ de eius
ſalute penitꝰ deſpaꝛ. Perſeuerãte ãt btõ dñico ac
beatã v̓ginẽ: cui tãq̃ꝫ curã oꝛdinis totã cõmiſerat:
exoꝛãte: vt vel ſaltẽ modico tp̃e eũ ſibi cõcedẽ di-
gnareꝛ. Ecce ſubito reginã miſicoꝛdie duabꝰ ad-
modũ ſpecioſis comitatã puellis: reginaldus vigi-
lãs ⁊ moꝛtẽ expectãs ad ſe viſibiliꝛ venientẽ aſpexit
blãdaq̃ꝫ facie dicẽtẽ ſibi. Pete a me qõ vis: ⁊ dabo
tibi. Deliberãtiq̃ꝫ qd peteret vna ex p̃dictꝭ puel
lis ſuggeſſit: ne qd peteret: ſed ſe totũ regine miſi
coꝛdie voto cõmitteret. Qõ dũ feciſſet illa manuꝫ
extẽdẽs v̓gineã: nares eiꝰ: os: manus: renes: ⁊ pe-
des debilitatos: qua ſecũ detulerat vnctiõe pun-
xit: foꝛmulas v̓boꝝ ꝓp̃as ad ſinglas vnctiões ſub-
īferẽs ad renes ait. Strīganꝛ renes tui cīgulo ca-
ſtitatꝭ: ad pedes ait. Vngo pedes tuos ī p̃paratõe
euãgelij pacꝭ. addiditq̃ꝫ. Die 3ª mittã tibi ãpulã īſti
tutiõis plene ſanitatꝭ. Tũc ei hitũ oꝛdinis oñdẽs:
en inq̃t iſte ẽ habitꝰ oꝛdinis tui. Hãc ãt viſionẽ ſi-
miliꝛ btũs dñicꝰ ī orõne poſitꝰ totã vidit. Mane ãt
ſcõ ad eũ vẽiẽs ſãctꝰ dñicꝰ ⁊ ſanũ reppit: ⁊ totiꝰ ſeriẽ
viſiõis ab eodẽ audiuit ⁊ hitũ queꝫ v̓go mõſtraue
rat aſſũpſit: nã ãtea ſuppelicijs vtebanꝛ. Die autẽ
tertia mr̃ dei affuit: ⁊ coꝛpꝰ reginaldi adeo punxit:
ꝙ nõ ſolũ eſtũ febꝛiũ: ſꝫ ẽt ardoꝛẽ ꝯcupiſcẽtie ſic ex
tīxit: vt ſicut poſtmodũ eſt cõfeſſus nec primꝰ in co
motꝰ libidinis deceꝛo pululauit. Hãc viſionẽ itera
to exhibitã qdã religioſus de oꝛdine hoſpitalioꝝ:
preſente quoq̃ꝫ ſcõ dñico ꝓp̃ijs oculis vidit ⁊ ſtu-
puit. Hãc viſionẽ multꝭ fratribꝰ maxime poſt eius
obitũ btũs dñicus publicauit. Miſſus igiꝛ fraꝛ re
ginaldus bononiã p̃dicationi inſtabat: ⁊ fratꝝ nu
merꝰ excreſcebat. Poſt hoc anteꝫ miſſus pariſios
nõ poſt multos dies in pace quieuit. ¶ Iuuenis q
dã nepos domini ſtephani cardinalis de foſſa no-
ua cũ equo ī foueã p̃cipitato lapſus īde moꝛtuꝰ eſt
eductꝰ: qui beato dñico oblatus orõne fuſa vite ẽ
priſtine reſtitutꝰ. ¶ In eccleſia ſancti ſixti archite-
ctũ quẽdã adductuꝫ a fratribꝰ cripta quedã deſup
reuoluta cõtriuit: diuq̃ꝫ ſub tumulo cadentꝭ matie
iacẽtẽ extīxit. Sed vir dei dñicus defũcti coꝛpꝰ de
cauerna ſubductũ: ad ſe deferri iuſſit: orõnũq̃ꝫ ſua
rũ ſuffragio ſtatī vite ſimꝉ ⁊ ſãitati reſtituit. ¶ In
eadẽ eccleſia apud romã dũ frẽs circiꝛ. 40. manē-
rẽt: ⁊ q̃dã vice panẽ valde modicũ īueniſſẽt: beatꝰ
dñicꝰ illud modicũ qõ habebat panis p partes di-
uidi ſup mẽſã mãdauit: dũq̃ꝫ vnuſquiſq̃ꝫ bucellaꝫ
panis cũ gaudio frãgeret: ecce duo iuuenes eiuſdẽ
habitꝰ foꝛmeq̃ꝫ cõſiles refectoꝛiũ ītrauerũt: pallio-
rũ ſinus: qui a collo pendebãt plenos panibꝰ de-
ferẽtes: quibus in capite menſe ſerui dei domini-
ci ſilẽter oblatis: ita ſubito diſceſſerunt: vt nullus

decetero vl' vñ venerit vl' quo abierit scire possꝫ.
Tūc scūs Dñic⁹ parte ad frēs circūquaqꝫ ꝓtensa
mō igt fratres comedite. Cū btūs dominic⁹ aliqñ
i itinē cōstitut⁹ eēt: ⁊ granis pluuiaꝝ iundatio facta
eēt ille signū crucꝭ edidit ⁊ a se ⁊ socio omnē pluuiā
adeo ꝓpulsauit vt q̄si facto papilione de cruce: cū
tota terra dep̄ssa ibꝛiū inundatōe madesceret nec
vna gutta ad spatiū triū cubitoꝝ eos contingeret.
¶ Quadā vice cū i partib⁹ tholosanis trāsisset na
uigio quādā aquā nauta ab eo denariū p mercedē
trāsit⁹ exigebat. Cui cū vir dei ꝓ ꝑuitio sibi ipēso
celoꝝ regnū ꝓmitteret: addēs ꝙ discipuli xp̄i eēnt
nec auꝝ nec pecuniā deportarēt. ille eū p cappā vio
lēter trahēs. Aut cappā igt mihi dimittes aut de-
nariū mihi solues. Tūc vir dei erectꝭ i celuꝫ oculis
paululū itra se orās mox i terrā respexit: ⁊ dnariū
nec dubiū diuino ꝓcuratū nutu iacētez vidēs: ecce
igt fr̄ qd̄ postulas: tolle ⁊ liberꝝ me i pace dimitte.
¶ Contigit aliqñ viro dei iter agēti associari sibi
religiosū quēdā cōuersatōis qdē scitate domesticū
sꝫ loq̄la ⁊ lingua penit⁹ alienū. Dolēs itaqꝫ ꝙ diui
nis eloquijs vna cū illo mutua se collocutōe refo-
uere nō posset: tādē a dño vt vn⁹ lingua loq̄ret al-
teri⁹ vbisqꝫ sic alternatiꝫ variatis sese p triduū quo
videlicet simul ituri eēnt, itelligerent impetrarunt.
¶ Quadā vice cū qdā multis obsessus demonijs
sibi fuisset oblat⁹ ille stolā accipiēs ꝑus sup ꝓpriuꝫ
collū posuit: deide demoniaci collū cinxit mādans
illis vt decetero illū hoīez ñ vexarēt: ipsi v̓o i eiusdē
obsessi corpe se torq̄ri stati ceperunt fortit̄ acclamare.
Permitte nos ire: quare hic nos cruciare ꝯpellis.
At ille. nō dimittā vos nisi mihi fideiussores dede
ritis ꝙ vltra nequaq̄ꝫ decetero redeatis. Quos i-
gūt illi fideiussores possem⁹ tibi dare: Et ille: Sā-
ctos martyres quoꝝ corpora i hac eccl'ia reqescūt.
Et illi: nō possum⁹: q: merita nr̄a ꝯdicūt. Oportet
igt vos dare: aliogn a cruciatu hoc nequaq̄ꝫ vos li
beros dimittā. Tūc rñderūt ad hoc opam se datu-
ros: ⁊ post modicū dixerūt. Ecce ipetrauim⁹ licet
imeriti. sancti martyres fideiusserūt ꝓ nobis: req-
rēte aūt eo hui⁹ rei signū dixerūt. Eatis ad capsaꝫ
i q̄ sūt recōdita capita martyꝝ ⁊ eā iuenietꝭ reuersā
q̄sitū ē ⁊ ita iuētū vt illi fuerūt ꝓtestati. ¶ Predicā
te āt eo aliqñ q̄dā matrone ab hereticꝭ dep̄uate ei⁹
pedib⁹ ꝓuolute dixerūt. Serue dei adiuua nos si
vera sūt q̄ hodie p̄dicasti: diu iā mētes nr̄as erroris
spūs excecauit. Quib⁹ ille: cōstātes estote ⁊ expe-
ctate paulisp: vt videatꝭ q̄li dño adhesistis: statiqꝫ
viderūt de medio sui canē vnū nigꝝ teterrimū ꝓ-
silire: q magni canis p̄ferēs q̄ꝫtitatē: hēbat grossos
oculos ⁊ flamātes: linguā lōgā latā atqꝫ sāguinolē
tā ⁊ ꝓtractā vsqꝫ ad vmbilicū: caudā vero hñs cur-
tā sursūqꝫ ꝓtēsā: posteriorē turpitudinē quocūqꝫ se
verteret oñdebat: de quo intolerabilis fetor exha-
labat. cūqꝫ cōtra illas matronas se aliq̄ꝫdiu: huc il-
lucqꝫ vertisset: tādē p cordā cāpane i cāpanile con-
scendens disparuit: feda post se vestigia dereliq̄ns
ille igit̄ matrone deo gr̄as agētes ad fidē catholicā
sūt cōuerse. ¶ Cū i partib⁹ tholosanis quosdā he
reticos cōuertisset ⁊ illi eēnt icēdio deputati: aspi-
ciēs iter eos quēdā raimūdū noīe ait. Istū seruate
nec aliquo mō cū ceterꝭ cōburat̄. Et conuersus ad
eū blādeqꝫ loq̄ns scio igt fili mi scio ꝙ adhuc licet
tard⁹ bon⁹ hō eris ⁊ scūs: dimissus igit̄ p ānos. xx.
i heretica cecitate pmāsit tādē cōuersus ⁊ fr̄ p̄dica-
tor effect⁹ i eodē ordine vitā suā laudabl'r duxit ⁊ fe
licit̄ cōsūmauit. ¶ Cū eēt i hispania qbusdam sibi
frib⁹ sociatis apparuit ei p visū imanissim⁹ quidaꝫ
draco q frēs illos q secū erāt absorbere aptis fauci
bus videbat̄. qd̄ vir dei itelligens frēs fortit̄ resistē
hortabatur. Post modicū oēs illi excepto frē adaꝫ
⁊ duob⁹ cōuersis ab eo recesserūt: iterrogat⁹ āt qdā
ex illis ab eo an fil'r vellet abire ait. absit pr̄. vt re-
licto capite seq̄r pedes: sꝫ continuo orōni se dedit ⁊
fere oēs post modicū sua orōne cōuertit. ¶ Apud
sanctū sixtū in vrbe cū fratrib⁹ existēs: subito facto
sup eū spū dñi ad capl'm fratrib⁹ cōuocatis palam
oīb⁹ nūciauit. 4. frēs ex ipsis i breui: duos. vꝫ. i cor
pore ⁊ duos i aīa morituros: post modicū duo frēs
ad dñm migrauerunt: duo v̓o de ordine recesserūt.
¶ Existēte eo bononie erat ibi magister qdā noīe
corad⁹ teuthonic⁹ cui⁹ igressuꝫ ad ordinē frēs mi-
rabl'r affectabāt. Cū āt btūs dñic⁹ cū p̄ore monaste
rij sancte marie cistercieñ. i vigilia assūptōis beate
marie sermocinaret̄: familiari q̄dā cōfidētia existē
te mā iter alia dixit ei. fateor tibi prior: qd̄ tñ nulli
adhuc exposui: nec tu alteri vnq̄ꝫ q̄ꝫdiu vixero re-
uelabis ꝙ nūq̄ꝫ a deo in hac vita alqd petij qd̄ nō
asseq̄rer iuxta votū. cui cū p̄dict⁹ p̄or diceret ꝙ for
sitā añ eū vitaꝫ finiret. b. Dñicus spū ꝓphetico ꝙ
ip̄e p̄or diu post se viueret sicut fcm̄ fuisse cōstat p̄-
dixit: tū p̄or adiecit. Pete igit̄ pr̄ vt det tibi magr̄ꝫ
Coradū ad ordinē: cui⁹ frēs itroitū itantū flagitare
vidēt̄. Et ipse. Rē igt fr̄ bone difficilē postulasti.
finito igr̄ cōpletorio cetis frib⁹ ad qescēdū pgētib⁹
ipse i ecclesia pmansit ⁊ i oratiōe more solito pno-
ctauit. Cōuenientib⁹ igr̄ fribus ad p̄mā cū cantor
incepisset. Iam lucis orto sidere: ecce lucis noue si-
dus nouū futurus magr̄ coradus subito veniens.
⁊ ad pedes. b. dñici se ꝓsternens: habitū ordinis i-
stanter petijt ⁊ pseuerant̄ accepit. Hic fuit i ordie
valde religiosus ⁊ lector plurimū gratiosus q tādē
moriens cū iam oculos clausisset ⁊ fratres eum mi-
grasse crederēt: ille aptis oculis frēs circūspiciens
ait. Dñs vobiscū: q rñderūt. Et cū spū tuo: ille ad-
iunxit. Fideliū aīe p dei misericordiā reqescāt i pa
ce. ⁊ sic ille ꝓtin⁹ i pace qeuit. Inerat āt seruo dei
dominico firma valde mentis eq̄litas: nisi cū ad cō
passionē ⁊ misericordiā turbaret̄: ⁊ q: cor gaudens
exhilarat faciē: placidā iterioris hoīs cōpositioneꝫ
manifesta de foris benignitate ꝓdebat. Tpe diur-
no cū fratribus suis socijs saluo qdē honestatis te-
nore nemo communior: nocturnis horis vigilijs ⁊
orōnibus nemo istantior: diem partiebat̄ primis:
nocteꝫ deo: de suis oculis q̄si quēdā fontē effecerat
lachrymaꝝ. ¶ Freq̄nter qñ corpus dñi eleuabat̄ i
missa i tm̄ mentis rapiebat̄ excessū: ac si ibidē xp̄m
icarnatū p̄ñtem videret: ꝓpter ꝙ missā cū ceteris
ml'to tpe nō audiuit. Erat. n. illi i ecclesia pnoctādi
cōsuetudo celeberrima: vt vix aut raro certum ad

79

q̄escendũ lectũ videret̃ hr̃e:⁊ cũ lassitudinẽ succe-
dẽtẽ sõni ĩterpellaret necessitas:siue añ altare:aut
super lapidem capite reclinato paululum quiesce-
bat. Tres singulis noctibus recipiebat manu pro-
pria de q̄daȝ cathena ferrea disciplinas:vnam.vȝ.
ꝓ se:alterã ꝓ peccatorib⁹ q cõuersantur i mundo.
Tertiã vero ꝓ his q ĩ purgatorio cruciant̃. Elect⁹
aliq̄n ĩ cameraũ.ep̄o oĩno renuit ꝯtestãs se ꝑus ter
rã deserere q̄ȝ electõi alicui facte de se aliq̄ten⁹ cõ-
sentire. ĩterrogat⁹ aliq̄n cur nõ libẽti⁹ tolose tolo-
saneqȝ diocesi q̄ȝ carcasone eiusqȝ diocesi moraret̃:
q: ĩ tolosana ĩqt diocesi multos q me honorãt ĩue-
nio:apud carcasonã ṽo oẽs ecõtrario me ĩpugnãt.
ĩterrogat⁹ a quodã ĩ quo libro plus studuisset:r̃ndit
ĩ libro charitat̃. Quadã vice dũ vir dei dñic⁹ apud
bononiã cõstitut⁹ ĩ eccl'ia ꝑnoctaret diabolus in spẽ
fratris eidẽ apparuit:quẽ scũs dñicus fratrẽ existi-
mãs ei ĩnuebat:vt cũ ceter̃ ad q̄escẽdũ ꝑgeret: ille
ṽo q̄si deridẽdo eisdẽ sibi nutib⁹ r̃ndebat: tũc scũs
dñic⁹ q̄s nã cẽt q sic ei⁹ mãdatũ ꝯtẽneret scire vo-
lens cãdelã ad lãpadẽ accẽdit ⁊ ĩ faciẽ ipsũ respici-
ens ꝙ diabolus eẽt ꝯfesti cognouit. Quẽ cũ vehe-
menti⁹ ĩcrepasset:mox eidẽ diabolus de fractione
silẽtij ĩsultare cepit. scũs ãt dñic⁹:vtpote fratrum
magr̃o sibi loq licere asserẽs coegit ipsũ vt sibi di-
ceret de quo fcõ ĩ choro tentaret. Qui r̃ndit: Facio
eos tarde venire ⁊ cito exire. deide duxit eum ad
dormitoriũ de quo ibidẽ fr̃es tẽtaret ĩgrẽs:qui ait.
Facio eos nimis dormire:tarde surgere:sicqȝ a di
uino officio remanere:⁊ ĩterdũ ĩmũdas cogitatões
hr̃e. Deide ad refectoriũ ipsũ duxit:⁊ de quo ibi-
dẽ fr̃es tẽtaret req̄siuit. tũc demõ ꝑ mensas saliens
plus ⁊ min⁹ sepi⁹ repetẽdo dicebat:quẽ cũ sanctus
dñic⁹ q̄d hoc vellet ĩtrogaret ait. Quosdã vt plus
comedãt tẽto:⁊ sic ex nimia sũptõe deliquũt quos-
dã vt min⁹ sumãt:vt sic ĩ dei seruitio ⁊ obseruati-
one sui ordinis debiles fiãt:ĩde duxit cũ ad locuto
riũ de quo ibidẽ fr̃es tẽtaret ĩgrẽs:tunc ille crebro
linguã reuoluẽs mirabilis ꝯfusionis sonitũ ꝓme-
bat:quod cũ sãct⁹ dñic⁹ q̄d sibi hoc vellet ĩterroga
ret ait. Hic locus tot⁹ me⁹ ẽ:cũ.n.fr̃es ad loq̄nduȝ
cõueniũt eos.tẽtare studeo:vt cõfuse loquant̃:⁊ se
ṽbis ĩutilib⁹ misceãt:vn⁹ aliũ nõ expectet. postre-
mo duxit ipsũ ad capl'ȝ:sȝ cũ añ hostiũ capituli de
mon fuisset:demõ nullaten⁹ ĩtrare voluit:sed ait.
Huc nũq̄ȝ ĩgrediar:q: locus maledictõis ⁊ ĩfernuȝ
mihi ẽ:totũ illud amitto q̄d ĩ alijs loc̃ lucror:nã cũ
aliquẽ frẽm ꝑ aliquã negligentiã delinq̄re fecero:
mox ĩ hoc loco maledictõis d̃ ipa negligẽtia se pur
gat:⁊ corã oĩb⁹ se reũ ꝓclamat. Nã hic monentur.
hic ꝯfitent̃:hic accusãt̃:hic ṽberãt̃:hic absoluũt̃.⁊
sic totũ amisisse me doleo:q̄d alibi me lucratũ gau
debã:⁊ his dictis euanuit. Tandẽ appropinquãte
ꝑegrinatõis sue termino ꝯstitut⁹ apud bono. graui
cepit corꝑis ĩfirmitate lãguere:sui ãt corporis disso
lutio sibi ĩ visione mõstrata ẽ. Uidit .n. iuuenẽ pul-
cherrimũ his ṽbis se vocãtẽ ⁊ dicentẽ. Ueni dile-
te mi:veni ad gaudia. Cõuocat⁹ igitur ex fratri-
bus bono.cõuentus.iz.ne eos exheredes ⁊ orpha
nos derelinqueret:testm̃.ꝯdidit dicẽs. Hec sũt que
vob̃ tãq̄ȝ filijs hereditario iure possidenda reliquo
charitatẽ hẽte:humilitatẽ ꝯuate:pauꝑtatẽ volũta
riã possidete:illd̃ ṽo q̄ potuit districtõe ꝓhibuit:ne
q̄s vnq̄ȝ ĩ suo ordie possȝ ĩducẽ tꝑales:maledictõeȝ
di oĩpotẽt̃ ⁊ suã tribl'r ĩprecãs ei q ꝑdicatoꝝ ordinẽ
trenaꝝ diuitiaꝝ puluẽ ꝑsumẽt maculare frib⁹ ṽo d̃
ei⁹ d̃stitutiõe ĩcõsolabl'r dolẽtib⁹ dulcit̃ eos ꝯsolãs
ait. Ne vos mea filij corꝑalis discessio turbet nul-
laten⁹ dubitãtes vtiliorẽ me vos mortuuȝ hituros
q̄ȝ viuũ. ꝓide ad extremã horã veiẽs ãno dñi.izzi.
dormiuit ĩ dño:cui⁹ q̄dẽ trãsit⁹ eadẽ die eadẽqȝ ho
ra fratri gualle tũc ꝑori fratꝝ predicatoꝝ de brixia:
⁊ postmodũ eiusdẽ ciuitatis ep̄o hoc mõ monstrat̃.
Nam cum in cãpanili fratruȝ predicatoꝝ de brixia
capite ad muꝝ ĩclinato leui sõno dormitasset vidit
celũ aperiri:⁊ duas scalas cãdidas ad t̃rã sũmitti:
q̄ꝝ sũmitates xp̃s cũ mr̃e tenebat:⁊ ãgeli ꝑ eas iu-
bilãtes ascẽdebãt ⁊ descẽdebãt:ĩ medio ãt scalaꝝ ⁊
ĩ imo sedes posita erat:⁊ suꝑ sedẽ velato capite su
persedẽs:iesus ãt ⁊ mr̃ eius sursũ scalas trahebãt
donec sedẽte ĩ celo eleuato capite aꝑtura celi clau-
sa ẽ. veniẽs igit̃ ꝑdictus fr̃ boñ. cõtinuo eadẽ hora
patreȝ migrasse cognouit. Frater q̄dam nomine.
Raopotius apud tibur. die eadẽ ⁊ hora qua pater
migrauit a corpore missaȝ celebratur⁹ accesserat:cũ
aũt vidisset euȝ bononie egrotasse ⁊ ad locum ca-
nonis veniens ĩ quo de viuis mentio fieri cõsue-
uit vellet ꝓ eius salute orare subito factus est ĩ ex-
cessu mentis. viditqȝ viꝝ dei dominicũ corona q̄-
dã aurea laureatũ totũqȝ mirabili fulgore ⁊ splen-
dore fulgentẽ duob⁹ q̄busdã viris reuerẽdis comi-
tatũ hincide extra boñ. via regia ꝓcedẽtẽ: diẽ igit̃
notãs ⁊ horã inuenit tunc seruũ di dñicũ migrasse
a corpore. Cũ igit̃ sub terra corp⁹ eius multo tꝑe
iacuisset ⁊ crebrescẽtib⁹ ĩdesinenter miraculis non
posset vlterius eius sanctitas occultari:fideliũ di-
gnũ deuotõe duxit corp⁹ ei⁹ ad altiorẽ locũ trãsfer-
re. Cũq̄ȝ monumẽtũ fractũ fuissȝ vix ferreis ĩstru-
mẽtis cemẽto sublatoqȝ lapide patefactũ tanta ex
ipo suauissimi odoris erupit fragrãtia ꝙ nec alicui⁹
rei nãlis odori similis videbat̃: nec solis ossib⁹ aut
pulueri sacri corporis vel capse inerat. veꝝ etiam
terre circũq̄qȝ cõgesse ita vt ad lõginq̄s postmodũ
regiones delata odorẽ ipm longo tẽpore retineret.
fratꝝ vero manibus maxime aliquid de reliquijs
sacrosanctis tangẽtibus sic inhesit vt q̄ȝtũcũqȝ lote
vel etiaȝ cõfricate fragrantie dñici testimoniũ pre-
sentarẽt. ¶ In ꝓuincia vngarie q̄dam nobilis cũ
vxore sua ⁊ filio suo puulo quẽ solũ hẽbat ad reliq-
as bti dñici visitãdas accessit:at fili⁹ ei⁹ ĩfirmatus
ibidẽ ad extremũ vite moriẽdo ꝑuenit: pater autẽ
corpus filij corã altare bti dñici collocans lamẽtari
cepit ⁊ dicere. Beate dominice letus veni ad te:
en tristis recedo. cum filio veni:en orbatus rece-
do:redde mihi queso filium meum:redde mihi le-
titiam cordis mei:⁊ ecce circa noctis mediuȝ puer
reuiuiscit ⁊ per ecclesiam ambulabat. ¶ Juuenis
quidam cuiusdam nobilis mancipiũ dum ĩ quodã
fluuio piscationi insisteret in aquam lapsus suffo-
catus disparuit:magno aũt spatio tẽporis interie-

eto corp⁹ ei⁹ de ꝓfundo fluuij mortuū est eductū:
dn̄a āt ꝓ resurrectiōe ipi⁹ btm̄ dn̄icū inuocauit ꝓ-
mittēs se ad suas reliq̄as pedib⁹ accessurā ⁊ resu-
scitatū mācipiū libtati daturā: statiq₃ q fuerat mō
tu⁹ ī mediū vidētib⁹ oib⁹ vite reddit⁹ ꝓsiliuit: vo-
tūq₃ suū p̄dicta dn̄a vt ꝓmiserat adipleuit. ℭ In
eadē ꝓuīcia vngarie dū qdā vir filiū suū d̄fūctū
amarē lugeret: ⁊ .b. dn̄icū ꝓ ei⁹ refectiōe inuocaret
ī eccl'ia pulloꝝ cātu q mortu⁹ fuerat reuixit ⁊ patri
dixit: qd ē pr̄ ꝙ sic habeo faciē madefactā: Et ille
lachryme p̄ris tui sūt fili q: tu mortu⁹ fueras ⁊ ego
sol⁹ remāserā sine oī gaudio d̄stitut⁹. Cui ille. Ml'
tū fleuisti pr̄: s₃ .b. dn̄ic⁹ d̄solatiōi tue ꝯpatiēs vt ti
bi viu⁹ rēdirē suis meritꝭ ipetrauit. ℭ Lāguid⁹ q
dā ꝑ decē ⁊ octo ānos cec⁹ reliq̄as .b. do. visitarē d̄
siderās tāq₃ tētās ire d̄ lecto surrexit tātāq₃ subito
sibi sēsit īfūdi v̄tutē: ꝙ passu cōcito gradi cepit: tā
to magꝭ ī ꝯualescētia ⁊ illuminatiōe ocl'oꝝ ꝓficiēs
q̄₃to ī itinerē ꝓcedebat donec tādē ad locū d̄putatū
ꝑueniēs ꝑfectū recepit vtriusq₃ beneficiū sanitatꝭ.
ℭ In eadē ꝓuīcia vngarie matrōa q̄dā ad hono
rē .b. do. missā disponēs facerē celebrari sacerdotē
hora d̄bita n̄ iuenit: q̄pp cādelas tres ad hoc paratas
manutergio mūdo iuoluit: ⁊ ī quodā vase rēposuit
aliq̄₃tulū āt diuertēs ⁊ postea rēdiēs cādelas flāmis
patētib⁹ ardere vidit: currētes oēs ad tā grāde spe
ctacl'₃ tādiu ibidē tremētes ⁊ orātes steterūt: donec
sine lesiōe manutgij arserūt. ℭ Apd̄ boñ. schola-
ris qdā noīe nicola⁹ graui renū ac genuum dolorē
adeo ē vexat⁹ ꝙ d̄ lecto surgere n̄ valebat: cui⁹ fe-
mur leuū emarcuit itātū: ꝙ oīs ab eo spes curatio
nis abscessit. deo igitē ⁊ .b. dn̄ico se d̄uouēs cū se fi
lo de quo fiēda erat cādela totū mēsus eēt ī lōgū
cepit collū: ⁊ pect⁹ cigere q cū tādē genu filo ābiē-
re cixisset iuocato ad quālibet mensuratiōnē noīe
iesu xp̄i ⁊ .b. dn̄ici: cōtinuo se alleuiatū sētiēs excla
mauit. Ego sū liberat⁹: ⁊ exurgēs ac p̄ gaudio la-
chrymās sine aliquo fulcimēto vēit ad eccl'iā ī q̄ cō
p⁹ .b. do. q̄escebat. In eadē quoq₃ ciuitate fere inu-
merabilia miracl'a de⁹ ꝑ s̄uū suū .b. do. opat⁹ ē. In
sicilia apd̄ augustā cū puella q̄dā q̄ vitio lapidis la
borabat icidi d̄beret: mr̄ ei⁹ ꝓ istāti picl'o filiā suā₃
d̄o ⁊ .b. domi. ꝯmēdauit. Seq̄nti āt nocte dormiēti
puelle .b. dn̄ic⁹ astitit: ⁊ ī manu ei⁹ quo torq̄bat la
pidē posuit: ⁊ abscessit: quē puella euigilās ⁊ se li-
beratā iueniēs mr̄i ōdit: ⁊ visionē ꝑ ordinē explica
uit. ℭ Mľier apd̄ palētiā q̄dā paup filiū habebat
q infirmitate q̄dam scrofalaꝝ q̄s pueri ī collo ha
berē ꝯsueuerūt plrimū affligebarē: cūq₃ sup hoc nul
lū poss₃ rēmediū adhiberi vl' inueniri: vouit d̄o ⁊ .b.
dn̄ico ꝙ si liberarerē ipsū ī ope eccl'ie .b. dom. q̄ tūc
ꝯstruebarē: gratꝭ faceret laborare: seq̄nti āt nocte ī
h̄itu fr̄is sibi apparuit eiq₃ dixit. Mľier cognoscis
has res nominās ei q̄ttuor genera reꝝ. s. es virid̄:
pilatū: lāpaciū: ⁊ sucū porri: q̄ cū diceret cognosco
ille ait. vade ⁊ accipe ⁊ ꝯficias cū succo porri: ⁊ po
ne ea sup bōbicē: ⁊ ipone filio tuo: ⁊ sanabirē. Cui
gilās āt hoc fec: ⁊ fili⁹ ei⁹ liberat⁹ votū mr̄is iple-
uit. ℭ Quidā de ptib⁹ pedemōtis mōstruose isla
t⁹ .b. dn̄ico se vouit. Cui dōmiēti .b. dn̄ic⁹ appuit
ventremq₃ ei⁹ sine dolore scindens immundicias
omnes extraxit: ⁊ iterum manu sua sacra vnctio-
ne cōsolidans ipsū perfecte sanauit. ℭ In augu-
sta ciuitate cum in festo translationis beati domi-
nici matrone quedam q̄ in ecclesia fratꝝ missarū
solēnijs iterfuere domū redirēt: ⁊ quādā mulierē ꝑ
forib⁹ dom⁹ sue filātē viderēt ipsā charitatiue re
darguere ceperūt: cur ī festo tāti p̄ris a s̄uili ope n̄
cessaret: illa v̄o idignata rn̄dit. Uos q̄ estꝭ bizoche
frū₃ festa colite sc̄i viri: statiq₃ ei⁹ ocl'is ī tumorē cū
spū cōuersis ex ipis cepūt v̄mes ꝓtin⁹ scaturire ita
ꝙ ei⁹ q̄dā vicina .18. v̄mes eduxit ex ei⁹ ocl'is ī in
stāti: cōpūctaq₃ ad eccl'iā₃ fratꝝ vēit: ibiq₃ pctā sua
ꝯfitēs: ⁊ votū emittēs ꝙ d̄cetero. s. d̄i dn̄ico nūq̄₃
detraheret: s₃ ei⁹ festū deuote ageret ꝓtin⁹ restitu
ta ē p̄stine sanitati. ℭ Sāctimōial' q̄dā noīe tripo
lis ī mōasterio qd̄ dr̄ magde validissimis ifirmita-
tib⁹ elaborās ac ī tibia grauitē ꝑcussa .5. mēsib⁹ cru
ciatu misabili vrgebarē: ita vt singul' horis ei⁹ exi
tus timererē: q̄ itra se recolligēs semetipsā sic ora-
uit. Mi dn̄e n̄ sū ego digna orare te nec exaudiri a
te: s₃ rogo dn̄₃ meū .b. dn̄icū vt sit mediator iter te
⁊ me: ⁊ mihi ipetret bn̄ficiū sanitatꝭ: cū ergo diu
cū lachrymis exoraret ī extasi facta vidit .b. dn̄icū
cū duob⁹ fratrib⁹ apta cortina q̄ añ lectū ei⁹ p̄cede
bat itrātē sicq₃ dicētē. Quare tātū sanari d̄sideras
Et illa dn̄e vt deo meo deuoti⁹ s̄uire possi₃. tunc
ille de sub capa vnguētū mire fragrātie ꝓferēs ti-
biā ei⁹ puuxit: ⁊ statim sanata fuit: hec āt vnctio
valde p̄ciosa dulcis ⁊ difficilis: cui⁹ v̄bi cū mulier
q̄reret rōnē dixit. Hec vnctio dilectiōis ē signū q̄
tā p̄ciosa ē: q: nullo p̄cio emi pōt: ⁊ q: ī donis dei
nullū ē meli⁹ dulce: q: nihil dulci⁹ charitate: diffi
cilis q: cito ꝑdirē nisi caute custodiatē: ipa āt nocte
apparuit sorori sue ī dormitorio q̄escēti dicēs. ego
sanaui sororē tuā: q̄ currēs ipā₃ sanatā iuenit: q̄ cū
se eē sēsibili vnctiōe iuncta sētir₃: ipā₃ cū bōbice
cū rēuerētia multa extraxit: q̄ cū abbatisse sorori oīa
retulis₃ ⁊ vnctionē ī bōblce p̄sētas₃ tāta ⁊ tā no-
ua fragrātia sūt ꝑcusse: vt nulla posset ei aromata
cōparari: ipsā āt vnctionē cū mľta reuerētia s̄uaue
rūt. ℭ Quā grat⁹ āt deo existat loc⁹ ī quo sacrūsā
cū corp⁹ beati p̄ris dn̄ici. req̄escit: l₃ ex miraculis
mľtis clarū sit: vnū tñ posuisse sufficiat. ℭ Refert
magister alexāder episcop⁹ vidoniēsis ī postill' su-
is super illud. Misericordia ⁊ veritas obuiau erūt
sibi ⁊c. ꝙ quidā scholaris degens bononie vani-
tatibus seculi deditus visionem talem conspexit
videbatur siquidem sibi ꝙ in quodam magno cā
po consisteret: ⁊ ibidem tempestas ingens descē-
deret super ipsum qui dum fugeret a facie tempe
statis ad quandam domum peruenit: quam cum
clausam inuenisset ⁊ pulsans ad hostium sibi ape
riri postulasset hospita q̄ deintus erat respondit
Ego sum iustitia que hic habito: ⁊ hec domus
mea est: ⁊ quia iustus non es in ea habitare non
vales: ad cuius verba ille plurimum merens ab-
scessit: et aliam domum vltra illam conspiciens
ad eam venit ⁊ pulsans ad ostium se ibidem re
cipi postulauit. Sed que deintus erat respondit

hospita.ego sũ vitas q̃ hic habito ⁊ hec ē domus mea:te āt hospitio nõ recipio:qꝛ vitas cũ nõ libe-rat:q cā nõ amat:ideq; abscedēs tertiā domũ vl-tra illā cõspexit:ad quā veniēs se similit̃ ꝯ ĩpetuꝫ tēpestatis recipi flagitabat:cui q̃ deitus erat respõ dit.Ego sũ pax q̃ hic habito:nõ ē aũt pax ĩpijs: sꝫ tātũ hoĩb⁹ bone volũtatis:vex ꝗa ego cogito co-gitatiões pacis:⁊ nõ afflictiõis vtile cõsiliũ tibi do vltra me soror mea habitat:q̃ miseris sēper auxiliũ p̄stat:ad hāc accede ⁊ eius monita cõple.Cum ergo accessisset q̃ deitus erat petijt.Ego sũ ait misericordia q̃ hic habito.Si ergo ab ĩmĩnēte tēpe-state saluari desideras:vade ad domũ ĩ q̃ fratres p̄dicatores hitant:ibiq; ĩuenies stabulũ penitētie p̄sepe ꝯtinētie:pabulũ doctrine asinũ simplicitat̃ cũ boue discretionis:mariā illuminantē:⁊ ioseph ꝓficiētē:⁊ puex iesũ te saluātē.Cũ igit̃ p̄dict⁹ sco-laris euigilasset:ad domũ fratrũ venit:⁊ visioneꝫ ꝑ ordinē recitans habitũ ordinis petijt.⁊ accepit. Innumeris .n.miraculis de⁹ oĩpotēs eũ illustrē ĩ hac vita declarauit:q̃ breuitatis cā hic nõ sũt ĩser-ta.Post ipsius vero mortē tātis eũ dñs miraculis coruscare fecit:ꝙ vix dici aut credi possit.Nā ce cis visum surdis auditũ:claudis gressuꝫ: mutis lo quelā leprosis salutē mortuos ēt ad vitā eius suf-fragātib⁹ meritis reuocauit:de q̃b⁹ oĩb⁹ omittēdo breuitat̃ cā hic finē facio. ¶ De scõ ciriaco mart.

Ciriacus a marcello papa diaco-nus ordinat̃ ꝯp̄hensus ⁊ ad maximianum adduct⁹ iussus ē cum socijs suis:vt terrā foderet ⁊ ad locuꝫ q̃ cõstruebat̃ suis ēt humeris deportaret:vbi erat sā ct⁹ saturnin⁹ senex quē ciriac⁹ ⁊ sisinni⁹ ad portan dũ iuuabāt.Quē tādē ĩ carcere recluserat:p̄fectus iussit ciriacũ p̄sentari.Et cũ apronian⁹ educeret: subito vox cũ luce de celo veniēs dixit.Venite be nedicti p̃ris mei ⁊c̃.Et apronian⁹ credidit ⁊ bapti zare se fecit:⁊ ad p̄fectũ cõfitēs xp̃ꝫ venit.Cui pre fect⁹.Nũq̃d christian⁹ fact⁹ es:q rñdit.Veh mihi q̃a ꝑdidi dies meos.rñdit p̄fect⁹.Vere nunc ꝑdes dies tuos.Et iussit eũ decolari.Saturnin⁹ aũt ⁊ sisinni⁹ cũ sacrificare nollēt diuersis supplicijs affe cti tādē decolati sũt:filia aũt diocliciãi noie arthe mia:cũ a demonio vexaret̃ clamabat ĩ ea demõ di cens.Nõ exeā nisi ciriac⁹ diacon⁹ veniat: vñ ad eā adduct⁹ ciriacus cũ demoni ĩperaret respondit Si vis vt exeā da mihi vas aliquod ĩ quod ĩtrem respõdit ciriac⁹.Ecce corp⁹ meũ si potes ĩgreder̃ Cui demõ.In vas tuũ ĩtrare nõ possuꝫ:qꝛ vndiq; ē signatũ ⁊ clausuꝫ.sꝫ si eijcis me scito ꝙ ĩ babylo-niā faciā te venire:⁊ cum coact⁹ exisset arthemia clamauit dicēs ꝙ deũ quē p̄dicat ciriac⁹ viderat: cũ ergo illā baptizasset ciriac⁹:⁊ ex gratia dioclicia ni ⁊ serene vxoris ei⁹ ĩ domo quā ei dederat secu-rus viueret:venit nũci⁹ a rege p̄sax ad dioclicia-nũ rogans vt ad se ciriac⁹ mitteret̃: qꝛ filia sua a demonio vexabat̃.Ad p̄ces ergo dioclitiani cum largo ⁊ smaragdo naui ĩpositis necarijs ĩ babylo-niā let⁹ iuit. Cũq; ad puellā ꝑuenisset.demõ ꝑ os ei⁹ clamauit dicēs.Fatigat⁹ es ciriace:Cui ciriac⁹ rñdit.Nõ sũ fatigat⁹ sꝫ vbiq; dei auxilio guberna-tus.Ait demõ.Tñ eo quo volui te ꝑduxi:Tunc ci riac⁹ dixit.Demõ ĩperat tibi iesus xp̃s vt exeas: ⁊ stati exiēs demon dixit.O nomē terribile q̃d me coartat exire:⁊ sic sanatā puellā cuꝫ p̃re ⁊ matre ⁊ mult̃ alijs baptizauit.Et cuꝫ multa munera sibi offerrēt recipe noluit:sꝫ q̃dragita q̃nq; dieb⁹ ibidē ĩ pane ⁊ aq̃ ieiunās:tādē romā redijt.Post āt du os mēses dioclitian⁹ defũctus ē.Cui maximianus succedēs irat⁹ de sorore sua arthemia ciriacũ con-p̄hēdit ⁊ nudũ cathenis ligatum curru suo trahi iussit.Deide iussit carpasio vicario:vt ip̄ꝫ cuꝫ so-cijs sacrificare ꝯpelleret aut diuersis supplicijs oc cideret.Et cũ sup caput ei⁹ picē liquasset ⁊ in ecu-leo suspēdisset:fecit ciriacũ cũ oĩb⁹ socijs suis de-collari.Carpasi⁹ āt cũ domũ sci ciriaci ĩpetrasset:⁊ ad derisionē xp̃ianox vbi ciriac⁹ baptizabat se bal nearet ⁊ epulas cũ decē ⁊ noueꝫ socijs celebraret: subito oēs mortui sũt:⁊ ex tũc clauso balneo genti les xp̃ianos timē ⁊ venerari ceperunt.

¶ De nomine.

Laurenti⁹ dꝛ q̃si laureā tenens q̃ ē corona de lauro fcā:qꝛ olim de huiusmõi ramis victores coronabant̃.Hec aũt arbor est victorie oñsiua:cõtinua viriditate amena: odore grata:⁊ efficacia v̄tuosa.Beat⁹ igit̃ laurẽti⁹ dicit̃ a lauro qꝛ victoriā obtinuit ĩ sui passiõe.vñ ⁊ cõfu sus deci⁹ dixit.Puto qꝛ iā victi sum⁹.viriditateꝫ hũit ĩ cordis mundicia ⁊ puritate: vñ dixit.Mea nox obscurũ nõ habet ⁊c̃.odorē ꝑ memorie ꝑpetui tatē.vñ.Dispsit dedit paupib⁹.⁊ ideo iusticia ei⁹ manet ĩ seculũ seculi.Btũs maxim⁹ quomõ non huius ĩ eternũ manebit iusticia quē ĩ scõ cõpleuit ope ⁊ gloriosissimo martyrio cõsecrauit:Efficaciā ꝑ v̄tuosā operationē ꝑ quā lucillũ.hyppolitũ ⁊ ro-manũ cõuertit.Huius āt arboris efficacia ē qꝛ cal culũ frāgit.surditati subuenit:fulmē ñ metuit.Sic laurētius frāgit cor durũ:spiritualē reddit auditũ ꝓtegit a fulmīe sentētie reproborum.

¶ De sancto laurentio martyre.

Laurentius martir ⁊ leuita ge-nere hispanus a.b Sixto romā deductus ē.Nā sicut dicit magr̃ ioānes beleth.Cũ idē.b.sixtus ĩ hispaniā ꝓ fectus eēt duos iuuenes ibidē repiēs.s.laurētium ⁊ vincētiũ eius cognatũ morũ honestate cõpositos ⁊ ĩ omni actiõe p̄claros:ipsos secũ romā adduxit: Vicētius vero eius cognatus ĩ hispaniā redijt ⁊ ibi glorioso martyrio vitā finiuit.Huic aũt opinio ni ioānis beleth repugnat tēpus martyris vtriusq;:qꝛ laurētius sub decio: vicentius aũt iuuenili etate sub dioclitiano ⁊ datiano passus ē:sꝫ ĩter de ciũ ⁊ dioclitianũ fluxerũt āni circit̃.40.⁊ ĩpatores septē medij fuerũt.vt tũc.b.vincētius nõ potuerit iuuenis extitisse.b.aũt sixtus sanctũ laurētiũ ar-chidiaconē ordinauit.Eo tēpore philipp⁹ impa-tor ⁊ filius suus noie philippus fidē xp̃i suscepe-rāt ⁊ christiani effecti ecclesiā sublimare plurimuꝫ ĩtendebāt.Iste philippus p̃mus ĩperator fuit qui fidē xp̃i recepit quē origenes vt dicit̃ ad fidē xp̃i

ꝯuertit:lꝫ alibi legat̃:ꝙ btũs pōtian⁹ ipſũ ꝯuertit. Regnauit ãt millesimo ãno ab vrbe ꝯdita: vt millesim⁹ rome ãnus xp̃o poti⁹ q̃ꝫ idolis dicaret̃:q qui dē ãnus millesim⁹ fuit a romanis cũ igẽti ludoꝝ et spectaculoꝝ apparatu celebrat⁹. Erat ãt philippo ipatori miles qdã noie deci⁹: i armis bellicis idustri⁹ plurimũ ⁊ famosus. Cũ aũt isdē tp̃ib⁹ gallia rebellasset: ipator illuc deciũ misit vt rebellãtē galliã romano iperio subiugaret. Missus deci⁹ ꝓſpa cũcta gerit ⁊ ad libitũ potit⁹ victoria romã rediȷt. Audiēs ipator ei⁹ aduẽtũ eũ alti⁹ honorare voluit ⁊ eidē a roma vſqꝫ võnã obui⁹ iuit. Sꝫ qm̃ maloꝝ mẽtes quo mag̃ honorari se sentiũt: eo ãpli⁹ i ſupbiã itumescũt: deci⁹ i ſupbiã elat⁹ ipiũ cepit ãbire ⁊ de morte sui dñi ptractare. Cũ igit̃ ipator i ſtrato suo sub papiliōe qeſcẽt deci⁹ latẽter papilionē itroiuit ⁊ dormiẽtē dñꝫ suũ iugulauit. Exercitũ ãt q cũ iperatore venerat ad se pce ⁊ pcio munerib⁹ ⁊ ꝓmiſſis traxit: ⁊ ad vrbē regiam gradu ꝯcito ꝓperauit. Audiēs hec philipp⁹ iunior vehemẽter extimuit: ⁊ totũ theſaurũ pr̃is ⁊ suũ: vt ait sicardus i chronica sua btõ sixto ⁊ ſcõ laurẽtio cõmẽdauit: vt si ipſuꝫ a decio iterfici ꝯtigeret: theſauꝝ ipſũ eccleſijs ⁊ paupib⁹ erogaret. nec te moueat ꝙ theſauri quos laurẽti⁹ diſpẽſauit: nõ dicunt̃ theſauri iperatoris: sed eccleſie: qꝛ potuit eē ꝙ cũ ipis theſaurꝭ philippi iꝑatoris aliquē etiã theſaurũ eccleſie diſpẽſauit. vl' ideo forte dicunt̃ theſauri eccleſie: qꝛ philipp⁹ eos reliq̃rat eccleſie paupib⁹ diſpẽſãdos. Post hec philipp⁹ aufugit: et se a facie decij occultauit. Senat⁹ igr̃ obuiã decio prexit: ipſũqꝫ i ipio ꝯfirmauit. Ne vo ꝓditorie sꝫ zelo idolatrie dñm suũ occidisse videret̃: xp̃ianos cepit crudelissime pſequi p̃cipiēs illos sine vlla misericordia trucidari. In hac pſecutiōe multa millia martyꝝ corruerũt: iter quos etiã philipp⁹ iunior martyrio coronat⁹ ē. Post hec deci⁹ de theſauro dñi sui iqſitionē faciēs oblat⁹ ē ei btũs sixt⁹ tãq̃ꝫ qui xp̃ꝫ coleret: et iperatorꝭ theſauros hr̃et. tũc deci⁹ iperator ipſũ i carcerē recipi iuſſit: donec p illata tormẽta ⁊ xp̃ꝫ negaret ⁊ theſauros ꝓderet. Btũs ãt laurẽti⁹ ipſũ ſeq̃ns post eũ clamabat. Quo ꝓgrederꝭ sine filio pat̃: quo sacerdos ſcē sine miſtro ꝓperas? Tu sine miſtro nũq̃ꝫ sacrificiũ offerre ꝯſueueras: qd i me diſplicuit p̃nitati tue: nũqd degenerē me ꝓbaſti? experire vtrũ idoneum miſtrũ elegeris: cui cõmisisti dñici corpis ⁊ sanguinis diſpenſationē. Cui btũs sixt⁹ dixit. Nõ ego te deſero fili neqꝫ dereliquo: sꝫ maiora tibi debent̃ ꝓ fide xp̃i certamia. Nos q̃ſi senex lenioris pugne curſuꝫ recipim⁹: te aũt q̃ſi iuuenē manet glorioſior de tyrãno triũph⁹: post triduũ me ſeq̃ris sacerdotē leuita: trditqꝫ ei oēs theſauros: p̃cipiēs vt eccleſiis ⁊ paupib⁹ erogaret. Btũs igr̃ laurenti⁹ xp̃ianos die ac nocte diligẽter q̃ſiuit ⁊ vnicuiqꝫ ꝓut op⁹ fuerat miſtrauit: venitqꝫ ad domũ cuiuſdã vidue que multos xp̃ianos i domo sua abſcõderat: quã lõgus dolor capitꝭ detinebat. Sãct⁹ ãt laurẽti⁹ p ipoſitionē man⁹ eã a dolore capitꝭ liberauit: ⁊ pauperũ pedes lauãs oib⁹ elemoſynã dedit. Eadē nocte i domũ cuiuſdã xp̃iani veniēs quendã cecũ xp̃ianũ ibi reppit: ⁊ ſcõ ſigno crucꝭ illuiauit. Cũ ãt btũs sixt⁹ decio nollet ꝯſẽtire nec idolis imolare: ipꝫ ad decollãdũ duci p̃cepit. Accurrēs igit̃ btũs laurē. post ipꝫ exclamabat. Noli me derelinquere pat̃ ſcē quia theſauros tuos iaꝫ expendi: quos tradidisti mihi. Tũc milites audiẽtes theſauros eũ tenuerũt ⁊ partemio tribuno tradiderũt. Ipe ãt eũ decio p̃ntauit. Cui deci⁹ cesar ait. Ubi sũt theſauri eccleſie quos apud te cognouim⁹ eē abſcõditos? Qui cũ sibi non r̃ndẽt: tradidit eũ valeriano p̃fecto vt aut theſauros ꝓdat ⁊ sacrificet idol': aut diuerſis eũ iterire faciat supplicijs ⁊ tormẽtis: valerian⁹ ãt cuidã prefecto noie hippolyto i cuſtodiã tradidit: q illũ cũ mlt'tis alijs in carcerē recluſit. Erat ãt i cuſtodia quidã gẽtil' noie lucillus: q plorãdo lumē oculoꝝ amiſerat. Cui cũ btũs laurẽti⁹ lumē se reſtaurare ꝓmitteret si i xp̃ꝫ credẽt: ⁊ baptiſma suſcipet: ille se iſtãtius baptizari poſtulauit. Accipiens g° aquã beat⁹ laurẽti⁹: dixit ei. Oia i ꝯfeſſiōe lauant̃. Cũqꝫ ipꝫ d' articl'is fidei diligent̃ iterrogaſſꝫ: ⁊ ille se oia credē ꝯfeſſus fuiſſet aquã sup ei⁹ caput effudit ⁊ ipſuꝫ in xp̃i noie baptizauit: ſtatiqꝫ q cec⁹ fuerat lumē accepit. Quapropt̃ multi ceci ad eũ vẽiebãt: ⁊ ab eo illuiati redibãt: hoc vidēs hyppolit⁹ dixit ei. Oñde mihi theſauros. Cui laurē. O hyppolite si i dñꝫ ieſũ xp̃ꝫ crediderꝭ ⁊ theſauros tibi oñdo. ⁊ vitã eťnã ꝓmitto. cui hyppolit⁹. Si dictꝭ facta ꝯpẽſes faciã qd hortarꝭ. Eadē hora hippolit⁹ credidit: ⁊ sacruꝫ baptiſma suſcepit cũ sua familia. Baptizat⁹ ãt ait. Uidi aĩas inocẽtiũ letas gaudē. Post hoc mãdauit valerian⁹ ad hyppolitũ vt laurẽtiũ p̃ntaret. cui laurē. ait. Ambulem⁹ pit̃ ãbo: qꝛ ⁊ mihi ⁊ tibi corona p̃parat̃. Ad tribunal g° ãbo venerũt: ⁊ fit iteꝝ inqſitio de theſauro. Laurẽti⁹ ãt triduo iducias petijt: q̃s valerian⁹ eidē sub hippoliti ptãte conceſſit. In hoc triduo laurē. paupes: cecos ⁊ claudos collegit: ⁊ eos i palatio Fauſtiniano corã decio p̃ntauit dicēs. Ecce iſti sũt theſauri eťni q nũq̃ꝫ minuũtur sꝫ creſcũt: q i singul' diſpgunt̃ ptib⁹ ⁊ i oib⁹ iueniũtur. Moꝝ eni man⁹ theſauꝝ i celũ reportauerũt. Ualerian⁹ p̃nte decio dixit. Quid varias p multa? iã nũc sacrifica ⁊ magicaꝫ artē depone. Cui laurē. Quis debet adorari: q fact⁹ ē: an q fecit? Irat⁹ decius iuſſit eũ ſcorpiõib⁹ cedi ⁊ oē gen⁹ tormẽtoꝝ ante ipꝫ afferri: quē cũ sacrificare iubẽt vt hec tormẽta euadẽt: r̃ndit. Infelix has epl'as ego ſp optaui. cui deci⁹. Si epule iſta sũt tibi sil'es p̃ade xp̃ianos: vt tecũ pit̃ epulent̃. cui laurē. Iã i cel' noia sua vederũt: ⁊ eoꝝ aſpectib⁹ nõ es dign⁹. Tũc iubẽte decio nudus fuſtib⁹ cedit̃: ⁊ ardẽtes lamie ad lata ei⁹ ponũtur. Dixitqꝫ laurē. Dñe ieſu xp̃e de⁹ de deo miserē mihi s̃uo tuo: qꝛ accuſat⁹ te deũ nõ negaui: iterrogat⁹ te xp̃ꝫ ꝯfeſſus sũ. Dixitqꝫ ei deci⁹. Scio ꝙ p artē magicã tormẽta deludis: me tñ deludere nõ valebis. Teſtor deos deaſqꝫ: qꝛ nisi sacrificaueris diuerſis supplicijs punierꝭ. Tũc iuſſit eũ plũbatis cedi duriſſime. Laurẽti⁹ ãt orauit dicens. Dñe ieſu xp̃e accipe ſpm̃ meuꝫ. Tũc audiẽte decio vox de celo iſonuit. Adhuc mlt'a certamia tibi debent̃. Tũc deci⁹ replet⁹ furore dixit. Uiri romani audi-

ſtis demões iſtũ ſacrilegũ ꝯſolãtes: q nec dos colit
nec tormẽta metuit: nec iratos ꝑncipes expaueſcit.
Juſſitqꝫ eũ iterũ ſcorpiõibꝰ cedi: ſubridẽs ãt laurẽ.
grãs egit: ⁊ ꝑ aſtãtibꝰ exorauit. Eadẽ hora miles q
dã noĩe romanꝰ credidit: ⁊ btõ laurẽ. dixit. Uideo
añ te ſtãtẽ iuuenẽ pulcherrimũ: ⁊ vulnera tua cũ li
theo extergẽtẽ. Adiuro gº te ꝑ dñz ne me dẽlinqs:
ſꝫ feſtina me baptizare. Dixitqꝫ deciꝰ valeriano.
puto qꝛ iã ꝑ artẽ magicã victi ſumꝰ. Juſſit gº de ca
taſta ſolui: ⁊ ĩ cuſtodiã hyppoliti recludi. Romanꝰ
ãt afferẽs vrceũ cũ aq̃ ad pedes laurentij ſe ꝓſtra
uit: ⁊ ſacrũ ab eo baptiſma ſuſcepit. Qđ vt decius
ꝯpit romanũ fuſtibꝰ cedi iuſſit: q cũ libẽ ſe xp̃ianuz
ꝯfiteret̃ iuſſu decij decollatꝰ ẽ. Eadẽ nocte laurẽ.
ad deciũ adducit̃. Cũ ãt hyppolitꝰ fleret ⁊ ſe xp̃ia
nũ clamare vellet: dixit ad eũ laurẽ. Jn iteriori ho
mine xp̃z abſcõde: ⁊ dũ clamauero audi ⁊ vẽi. Oĩa
igr̃ tormẽtoꝝ gña decio afferũt̃. dixit gº laurẽtio de
ciꝰ ceſar. Aut dijs ſacrificabis: aut nox iſta ĩ te cuz
ſupplicijs expẽdet̃. Cui laurẽ. Mea nox obſcurũ
nõ hꝫ: ſꝫ oĩa ĩ luce clareſcũt. Dixitqꝫ deciꝰ. Affera
tur lectꝰ ferreꝰ: vt laurẽtius ꝯtumax regeſcat ĩ eo.
Miniſtri gº eũ exuũt ⁊ ſuꝑ cratẽ ferreã extẽdũt: ⁊
prunis ſuppoſitꝭ eũ cuz furcis ferreis ꝯſũpſerunt.
Dixitqꝫ laurẽtiꝰ valeriano. Diſce miſer qꝛ carbo-
nes tui mihi refrigeriũ: tibi ãt eternũ ſuppliciũ ꝑſtãt
qꝛ ipe dñs nouit ꝙ accuſatꝰ nõ negaui eũ: iterroga
tus xp̃m cõfeſſus ſũ: aſſatꝰ grãs ago. Dixitqꝫ hilari
vultu ad deciũ. Ecce miſ aſſaſti vnã ptẽ: gira aliã
⁊ mãduca ⁊ grãs agẽs dixit. Gratias tibi ago dñe
ieſu xp̃e: qꝛ ianuas tuas igredi merui: ⁊ ſic ſpiritũ
emiſit. Cõfuſus deciꝰ cũ valeriano ãbulauit ĩ pala
tiũ tiberij relicto corꝑe ſuꝑ ignẽ: qđ hyppolitꝰ mãe
rapuit ⁊ cũ iuſtino p̃bro ĩ agro v̇ano ꝯditũ aroma-
tibꝰ ſepeliuit. xp̃iani igr̃ ieiunãtes triduo vigilias
celebrarũt: mugitꝰ dãtes ⁊ lachrymas effundẽtes.
Utꝝ ãt hoc verũ ſit: ꝙ laurẽ. ſub iſto decio ĩꝑatore
ſit paſſus a pl'ibꝰ dubitat̃ cũ ĩ chrõicis ſixtꝰ lõge pꝰ
deciũ fuiſſe legat̃. Eutropiꝰ ãt hº aſſerit dicẽs. De
ciꝰ pſecutõnẽ ĩ xp̃ianos mouẽs int̃ ceteros btiſſimuz
leuitã ⁊ martyrẽ laurẽ. extixit. Jn q̃dã ãt chronica
ſatꝭ auctẽtica dr̃: ꝙ nõ ſub decio ĩꝑatore q philip-
po ſucceſſit ſꝫ ſub quodã decio iuniore q ceſar nõ ĩ-
ꝑator extitit martyriũ paſſus fuit. Nã int̃ deciũ ĩ-
patorẽ ⁊ hũc deciũ iuniorẽ ſub quo laurẽ. paſſus ẽ:
pl'es ĩꝑatores ⁊ ſũmi põtifices itermedij extiterũt
Etenĩ vt ibidẽ dicit̃ decio ĩꝑatori gallꝰ ⁊ voluſia-
nus ciꝰ filiꝰ ĩ ĩpio ſucceſſerũt: ⁊ pꝰ eoſdẽ valerianus
cũ galieno eiꝰ filio ĩpiũ tenuerũt. dicti galienꝰ ⁊ vale
rianꝰ deciũ miorẽ ceſarẽ nõ tñ ĩꝑatorẽ fecerũt. Naz
ãtiqtꝰ aliq ab ĩꝑatoribꝰ fiebãt ceſares: ñ tñ auguſti
vl' ĩꝑatores: ſic legit̃ ĩ chrõicꝭ ꝙ dioclitianꝰ maximi
anũ ceſarẽ fec: poſtmodũ ex ceſare auguſtũ creauit
Tꝑe aũt hoꝝ ĩꝑatoꝝ. ſ. valeriani ⁊ galieni: ſixtꝰ ro
manã ſedẽ tenebat. Hic igr̃ deciꝰ ceſar appellatꝰ:
nõ ĩꝑator effectꝰ btm̃ laurẽ. martyrẽ fec. vñ nuſqꝫ ĩ
legẽda bti laurẽ. vocat̃ deciꝰ ĩꝑator: ſꝫ tm̃ deciꝰ ce-
ſar. Deciꝰ enĩ ĩꝑator duobꝰ tm̃ ãnis regnauit: ⁊ be
atũ fabianũ papam martyrẽ fec. Fabiano ſucceſſit
corneliꝰ: q ſub voluſiano et gallo paſſus ẽ: cornelio
ſucceſſit luciꝰ: lucio ſtephanꝰ. Hic ſub valeriano ⁊
galieno q ãnis. 15. ĩꝑauerũt paſſus ẽ. Stephão ſuc
ceſſit ſixtꝰ. Oẽs tñ chrõice tã euſebij q̃ʒ bede ⁊ iſi-
dori ĩ hoc ꝯcordãt: ꝙ ſixtꝰ papa nõ fuit tpe decij ĩ-
ꝑatorꝭ: ſꝫ galieni. Legit̃ tñ ĩ q̃dã alia chrõica ꝙ ꝑ-
dictꝰ galienꝰ fuit binomiꝰ. dictꝰ ẽ enĩ galienꝰ ⁊ deciꝰ
Sub illo paſſi ſũt ſixtꝰ ⁊ laurẽ. circa ãnos dñi. 256.
Gofredꝰ quoqꝫ ĩ libro ſuo q dr̃ putheonides aſſrit
ꝙ galienꝰ vocatꝰ ẽ alio nomĩe deciꝰ: et ſub eo paſſi
ſũt ſixtꝰ ⁊ laurẽtiꝰ. Et ſi hec v̇a ſũt: tũc poſitio ioan
nis belleth v̇a poſſet eẽ. Refert grego. ĩ libro dia-
logoꝝ: ꝙ ĩ ſabineſi ꝓuicia q̃dã ſcimõial' q̃ carnis q
dẽ ꝯtinẽtiã hũit: ſꝫ ligue ꝓcacitatẽ ñ dcliauit. Hec
dũ ĩ eccl'ia ſci laurẽtij fuiſſet ſepl'ta añ altar̃ marty
ris a demõibꝰ ſecata ꝑs vna illeſa ꝑmanet alt̃a cõ
cremat̃ ita vt mane viſibil' aduſtio apparẽt. Gre-
go. quoqꝫ turoñ. ait: ꝙ dũ q̃dã ſacerdos q̃ndã eccle
ſiã ſci laurẽtij reꝑaret ⁊ trabs q̃dã nimis breuis eſ
ſet: rogauit btm̃ laurẽ. vt q paupes fouerat ſue io-
pie ſubueñiret: q̃ ſubito ſic excreuit: vt ꝑs ñ modica
abũdaret: quã ptẽ cũ ſacerdos icidẽt minutati mlta
ĩfirmitates ide ſanauit. ¶ Quidã inſuꝑ p̃ſbit̃ noĩe
ſãctulꝰ bti laurẽ. eccl'iaz a lõgobardis icẽſã reꝑare
volẽs artifices ꝯduxit. Quadã aũt vice dũ qd eis
appõeret nõ hrẽt: p̃miſſa orõne clybanũ reſpexit ⁊
ibidẽ panẽ cãdidiſſimũ inẽit: ſꝫ cũ vix ad vniꝰ prã-
dij eſũ ſufficẽ videret̃ tribꝰ ꝑſonis laurẽtiꝰ ſuos no
lẽs artifices deficẽ: ſic p̃dictũ panẽ mltiplicari fec:
ꝙ ĩ alimẽtũ decẽ dieꝝ oꝑarijs cunctꝭ ſuffec. ¶ Jn
eccl'ia ſci laurẽ. apđ mediolanũ vt refert vicẽtiꝰ in
ſua chrõica: calix q̃dã chriſtallinꝰ mire pulchritudi
nis hẽbat̃: q q̃dã ĩ ſolẽnitate cũ ad altar̃ a diacono
portaret̃ elapſus e mãibꝰ in t̃rã cecidit: ⁊ ſtatĩ ꝯmi
nutꝰ ẽ: ac diaconꝰ merẽs fragmẽta collegit: ⁊ ſuꝑ al
tare ponẽs btm̃ laurẽtiũ exorauit: ⁊ fractũ calicẽ ĩ-
tegrũ ⁊ ſolidatũ recepit. ¶ Legit̃ quoqꝫ ĩ libro de
miracul' btẽ marie v̇gis: ꝙ q̃dã iudex noĩe ſtepha
nus rome erat: q munera libẽter accipiẽs mltoꝝ iu
dicia ꝑuertebat. Hic tres domos eccl'ie ſci lauren
tij: ⁊ vnũ hortũ ſcẽ agnetꝭ violent̃ abſtulit: ⁊ abla-
ta iniuſte poſſedit. Accidit ãt vt moreret̃ ⁊ ãte dei
iudiciũ duceret̃: quẽ ſcũs laurẽ. cernẽs ad eũ cũ ni
mia ĩdignatiõe acceſſit: ⁊ tribꝰ vicibꝰ brachiũ eiꝰ du
riſſime ſtrixit: ⁊ dolore nimio cruciauit. Scã vero
agnes reſpicere cũ alijs v̇ginibꝰ ĩ eũ noluit: ſꝫ faciẽ
ſuã ab eo auertit. Tũc iudex ſuꝑ eũ ſñiaz ferẽs di-
xit. Qm̃ aliena ſubtraxit ⁊ munera accipiẽs verita
tẽ vẽdidit: ĩ loco iude tradat̃ ꝓditoris. Sãctꝰ vero
ꝓiectus quẽ idẽ ſtephanꝰ in vita ſua valde dilexe
rat ad btm̃ laurẽtiũ ⁊ beatã agnetẽ accedẽs pro eo
veniã precabat̃. illis vero et beata virgine pro eo
orãtibus cõceſſuz eſt vt eius aĩa ad corpꝰ rediret: ⁊
ibidẽ trigĩta diebꝰ penitẽtiã ageret. Accepit inſuꝑ
a btã v̇gĩe ĩ mãdatis: vt pſalmũ. Beati ĩmaculati.
ſingulis diebꝰ vite ſue diceret. Cũ autẽ ad corpus
rediſſet: brachiuz eius ita erat liuidũ et aduſtum:
ac ſi in hoc corpore paſſus eſſet: quod ſignuz in eo
extitit quoad vixit. Male igitur ablata reſtituẽs:
et penitentiã agens migrauit ad dominũ. ¶ Le-
gitur in vita ſancti henrici ĩperatoris ꝙ dũ ipſe et

raneguđis el⁹ vxor ṽgines ĩsimul pmanerẽt: ⁊ dia
bolo istigāte de quodā milite vxorem suā suspectā
hrẽt: sup ardētes vomeres qndeciz pedū nudis pe
dib⁹ icedere eā fecit: q̄ ascēdēte dixit. Sicut me ab
hērico ⁊ ab oib⁹ intactā nouisti ita adiuua me xp̄e.
Hēric⁹ verecūdia duct⁹ eā in maxilla pcussit. Cui
vox dixit: ṽgo maria te ṽginē liberauit. Totā igit̃
ardētē massā illesa pcurrit. Cū ergo cesar obijsset
multitudo maxima demonū añ cellā cuiusdā here
mite trāsibāt. Qui apta fenestra interrogauit vltimū
qsnā eēt. Et ille legio demonū sum⁹: q ad mortem
cesaris pperam⁹ si forte aliqd pprium i eo repire
possim⁹. Adiurat̃ āt vt ad se redeat: q rediēs dixit
Nihil pfecimus. q2 dū falsa vxoris suspicio: ⁊ alia
bona ⁊ mala i statera fuissēt posita: aduē⁹ ille lau-
rēti⁹ ollā aureā imēsi ponderis attulit ⁊ dū supasse
videbamur: illa iactata ps altera statere plimū pō
derauit. tūc ego irat⁹ aurē olle p̃rupi. ollā calicē vo-
cabat: quē dictus cesar eccl'ie estrēsi: quā i spāli de
uotiōe habuerat: i honorē sci laurētij fieri fecerat.
Cui pp̄ter magnitudinem due aures ierāt. Rep-
tūq3 ē ⁊ impatorē tūc obijsse: ⁊ vnā aurē calicis fra
ctā eē. ¶ Refert Gregori⁹ in registro q dū p̃de-
cessor suus quēdā ad corp⁹ sci laurētij meliorari cu
peret: ⁊ vbi nā corpus eius eēt nesciret: subito cor-
pus ei⁹ ignoratū apparuit: oēsq3 q pñtes erāt tam
monachi q3 māsionarij q corp⁹ ei⁹ viderūt ifra de-
cē dies mortui sūt. ¶ Notādū q passio sci laurētij:
iter ceteras martyr passiones excellētissima eē vi-
det̃ inq̄stū ex dictis sci maximi epi ⁊ bti Augustini
colligit. Et p̄mo i acerbitate. 2° in effectu siue vti
litate. 3° in ostātia siue fortitudine. 4° i mirabili pu
gna ⁊ mō victorie. ¶ Primo igitur excellētissima
fuit i pene acerbitate de cuius pene acerbitate sic
btūs maximus ep̄s vel fm quosdā libros Ambro-
sius. Nō enim fratres btūs laurētius breui ⁊ sim-
plici passione pimit̃: nam q gladio pcutit̃ semel mo
rit̃ q in flāmar camminū mergit̃ vno ipetu liberat̃.
Hic aūt lōga ⁊ simplici pena cruciat̃ vt ei mors nō
desit ad suppliciū: sed desit ad finē. Legimus btōs
pueros in penar suar deābulasse flāmis: ⁊ igneos
globos pedibus conculcasse. vñ ⁊ btūs laurētius non
minore glia p̄ferēdus: siqdē hi i penar suar flāmis
ambulabāt: hic in ipso supplicij sui igne discubuit.
Illi vestigijs pedū oculcarūt icēdia: iste laterū suor
diffusione restrixit. illi stātes i pena eleuatis mani-
bus orabāt ad dñm: iste pstratus in sua pena toto
corpe dñz p̃cabat̃. ¶ Notādū q btūs laurēti⁹ post
btm̄ stephanū iter ceteros mātyres p̄matū tenere
dr̃: nō q2 maiorē penā sustinuit q3 ceteri martyres:
cū multi tātā penā ⁊ aliq etiā maiorē sustinuisse le-
gant̃. S3 hoc pp sex cās dr̃ isimul ocurrētes. Pri-
mo pp passiōis locū. q2 rome q̄ ē caput mūdi: ⁊ vbi
ē sedes ap'lica passus ē. Scd̄o pp p̃dicatōis offm̄ q2
offm̄ p̃dicatiōis diligent̃ impleuit. 3° pp laudabilē
distributōez thesauror quos oēs sapiēter paupib⁹
distribuit: has tres rōes ponit magr̃ Guilelm⁹ al-
tisiodorēsis. Quarto pp approbatū ⁊ autēticū eius
martyriū: q2 ⁊ si de aliqb⁹ maiora tormēta legant̃:
tñ hoc autēticū nō hr̃: ⁊ aliqñ i dubiū ṽtit̃. hui⁹ aūt
passio est in eccl'ia valde solēnis ⁊ approbata. vñ ⁊
ml'ti sci i suis s̃monib⁹ ei⁹ passionē approbāt ⁊ affir
māt. Quito pp dignitatis gradū q2 fuit archidiaco
nus sedis ap'lice. Post quē vt aiūt i romana sede
archidiacon⁹ nō surrexit. Sexto pp seuiciā tormē-
tor: q2 grauissima supplicia ptulit: vtpote q sup cra
tē ferreā assat⁹ fuit. Vñ de eo dicit btūs Aug. La-
ceratos art⁹ ⁊ multa ṽber sectiōe ocisos: subiecto
p̃cepit igne torreri: vt p cratē ferreā q̄ iā de feruore
otinuo vim i se hr̃et vrēdi: quersor altna mutatōe
mēbror fieret cruciatus vehemētior ⁊ pena pdu-
ctior. ¶ Scd̄o fuit excellētissima i effcū siue i vtili-
tate. Ipa. n. pene acerbitas fm Augu. ⁊ maximū.
Fecit eū gl'ificatōe sublimē: opinione ⁊ fama cele-
brē: deuotōe laudabilē: ⁊ imitatōe insignē. Primo
igit̃ i gl'ificatōe sublimē. Vñ Aug. dicit. Seuisti p-
secutor i martyrē oseuisti ⁊ auxisti palmā dū aggre
gas penā. nūqd nō adiutoris gl'iā igeniū tuū reppit
qñ i honorē trāsierūt triūphi ⁊ istrumēta supplicij?
Itē maximus vel fm quosdaz libros Ambrosius.
Quāuis i famillā mēbra soluātur fidei tñ fortitudo
nō soluit̃: corporis detrimētū sustinet: s3 lucrū salu-
tis acqrit̃. Itez Augustinus. Vere btm̄ corpus qd̄
nō a fide Christi tormētū imutauit: sed ad regem
scā religio coronauit. ¶ Secūdo opinione ⁊ fama
celebrē. Maximus vel secūdū quosdā libros Am-
brosi⁹. Btm̄ Laurētiū martyrē grano synapis pos
sumus cōparare: q diuersis attritus passionibus p
totū orbē gr̃a sui meruit fragrare mysterij. Qui an
tea ostitutus i corpore erat humilis ⁊ deuot⁹ ⁊ vil'.
Posteaq3 vexatus: laceratus: adustus: vniuersis
p totū mūdū ecclesijs odorē sue nobilitatis ifudit.
¶ Itē scm̄ est ac deo placitū: vt natale sci Laurē-
tij p̃cipua veneratōe veneremur. Cuius radiāti-
bus flāmis victrix i hunc quoq3 diem toto orbe
Christi coruscat eccl'ia. In tāta enim martyrij glo
ria p̃clarus extitit vt passione sua mūdū illumina-
uerit vniuersū. ¶ Tertio deuotōe laudabilē. Qua
re aūt sit laudādus: ⁊ cū deuotōe suscipiēdus ostē-
dit Augustinus tribus rōibus sic dicēs. Btm̄ vir
Laurētium tota debemus deuotōe suscipe. Pri-
mo q2 p̃ciosum sāguinē suum pp̄ter dñm tradidit.
Deinde q ei p̃rogatiuā apud dñm nr̃m non mini-
mā contulit ostēdens q̄lis debeat esse xp̄iani fides.
de cui⁹ osortio existere martyres meruerūt. Scd̄o
q idē tam sancte ouersatōis fuerit: vt coronā mar
tyrij in tēpore pacis inueniret. ¶ 4° fecit eū imi-
tatione insignem. Unde Augustinus. Hoc totius
causa passionis propter quam morti est adiectus
sanctus Laurētius: vt sui similes esse ceteros hor-
taretur. In tribus aūt se nobis imitabilez exhibet.
Primo in aduersorum forti ppessione. Unde Au-
gustinus. Ad erudiendu3 dei populū nullorum est
vtilior forma q3 martyrum. eloquentia facilis ad
exorandum sit ratio efficax ad suadendum. Va-
lidiora tamen sunt exempla q3 verba: et plus est
opere docere q3 voce. In quo excellentissimo ge-
nere doctrine beatus martyr Laurentius q3 glo-
riosa dignitate polleat: etiam persecutores il-
lius sentire potuerunt: q3 illa mirabilis fortitudo

animi nõ solũ nõ cedere: sz illos exẽplo sue tolerã-
tie tolerare. Scđo in fidei magnitudine ⁊ feruore.
Maxim⁹ vel ẜm quosdã Ambro. dũ fide sua pse-
cutoris flãmas vicit oñdit nobis ꝑ ignẽ fidei gehẽ-
ne supare icẽdia: ⁊ amore xp̄i diẽ iudicij nõ timere.
Tertio i ardẽti amore. Idẽ vel Ambro. Illumina-
uit mũdũ plane Laurẽtius eo lumine quo ipse suc
cẽsus ẽ ⁊ flãmis q̃s ipse ꝑtulit oĩum xp̄ianoꝝ corda
calefecit. De his tribus etiã sic dicit Maximinus
vel Ambro. ẜm quosdã libros. Bti Laurẽtij exẽ-
plo vocamur ad martyriũ: accẽdimur ad fidẽ ica-
lescim⁹ ad deuotionẽ. ¶ Tertio fuit excellẽtissima
i ɔstãtia siue fortitudine: de cui⁹ fortitudine ⁊ ɔstã-
tia sic dicit Aug. Btũs laurẽti⁹ mãsit i xp̄o vsqꝫ ad
tẽtationẽ vsqꝫ ad tyrãnicã iterrogationez. vsqꝫ ad
acerrimã cõminationẽ: vsqꝫ ad perẽptionẽ: i q lon
ga morte: qꝛ bñ mãducauerat ⁊ bene biberat tanq̃ꝫ
illa esca saginat⁹: ⁊ illo calice ebri⁹ tormẽta nõ sẽsit:
nõ cessit. i regnũ successit. Adeo aũt fuit ɔstãs ⁊ fir-
mus ꝙ nõ solũ tormẽtis nõ succubuit: sz etiam ex
ipsis tormẽtis vt habeť ex dictis bti maximi: fcũs ẽ
ꝑfectioꝛ i timore: feruẽtioꝛ i amore. ⁊ iocũdioꝛ in ar-
dore. De ꝓmo sic dicit. Extẽdiť suꝑ flãmaꝝ ignitos
globos: ⁊ sepius versať i latera: sz q̃to plus penaꝝ
patiť tanto ampli⁹ xp̄z dñz ꝑtimescit. ¶ Quãtũ ad
2ᵐ sic ait Maximus vel ẜm quosdam libros Am-
brosius. Granũ sinapis cũ atteriť accẽdiť. Laurẽ-
tius cũ patiť iflãmať. Itẽ nouo admiratõis genere
alius illũ torquet: ⁊ alij seuiẽtes tormẽta ꝑficiũt. de
notiorẽ Laurẽtiũ saluatori supplicia atrociora fe-
cerũt. ¶ Quãtũ ad tertiũ sic dicit. cor ei⁹ tanta fide
xp̄i magnaminitate ɔcaluit: vt despectis ꝓprij cor
poris cruciatib⁹ insanissimo tortori suo triũphãtis
ei⁹ ignib⁹ let⁹ illuderet. ¶ Quarto fuit excellẽtissi
ma in mirabili pugna ⁊ modo victorie. Btũs nãqꝫ
Laurẽtius sicut ex v̄bis bti Maximi ⁊ Augustini
manifeste colligť qnqꝫ ignes exteriores quodã mõ
habuit: quos tñ oẽs supauit fortiter ⁊ extinxit. Pri-
mus fuit ignis gehẽne. Scđs mãlis flãme. Terti⁹
carnalis ɔcupiscentie. Quart⁹ ardentis auaritie.
Quit⁹ furẽtis isanie. ¶ De extictiõe ꝓmi ignis. s.
gehẽne sic dicit Maxim⁹. Nunqd cedere poterat
momẽtanee corpis vstioni cui⁹ fides eternũ gehẽ-
ne extiguebat ardorẽ? Itẽ trãsit ꝑ ignẽ momenta-
neum atqꝫ determinatũ: sz flãmã gehenne ꝑpetuo
exurẽtis euasit. ¶ De extictione scđi. s. mãlis flã-
me: sic ait Maxim⁹ vel Ambro. ẜm quosdã libros
Corporali laborabat icendio: sz diuin⁹ ardor mãlẽ
extixit ardorẽ. Itẽ q̃uis rex iꝓrob⁹ ligna subijciẽs
icẽdia maiora supponeret: tñ scũs laurẽti⁹ has flã-
mas fidei calore nõ sensit. Itẽ Aug. Supari chari-
tas xp̄i flãma non potuit: ⁊ senior fuit ignis: q foris
arsit q̃ꝫ q itus accendit. ¶ De extictõe tertij ignis
. s. carnalis ɔcupiscẽtie sic dicit maxim⁹. Ecce btũs
Laurẽti⁹ trãsit ꝑ ignẽ quo nõ adust⁹ ihoꝛruit: sz illu
minat⁹ effulsit: arsit ne arderet: ⁊ ne vreret exustus
ẽ. Nã. b. Laurẽti⁹ sequẽs. b. sixtũ ad martyriũ cla-
mabat post eũ dicẽs. Quo ꝓgrederis sine filio pr̄?
quo sacerdos sancte sine ministro ꝓperas? Tu sine
ministro nũq̃ꝫ sacrificiũ offerre ɔsueueras. Quid i
me displicuit paternitati tue? Nunqd degenerẽ me
ꝓbasti? Expire certe vtrũ idoneũ ministrũ elege-
ris: cui ɔmisisti dñici sãguinis dispẽsationẽ. Cui. b.
sixtus rñdit. Nõ ego te desero fili neqꝫ derelinquo:
sz maiora tibi debẽtur ꝓ fide xp̄i certamina. Nos
q̃si senex leuioris pugne cursũ recipimus: te aũt q̃si
iuuenẽ manet gl'iosioꝛ de tyrãno triũphus. post tri
duũ me seq̄ris sacerdotẽ leuita. ¶ De extictõe q̄r-
ti ignis. s. auaritie: q̄liter. s. auaritia illoꝝ: q thesau-
ros cupiebãt euanuit: ⁊ frustrata ẽ. dicit Aug. Ar-
mať gemina face hõ pecunie cupidus: ⁊ veritatis
inimic⁹: auaritia vt rapiat auꝝ: ipietate vt auferat
xp̄z: nihil obtines nihil ꝓficis humana crudelitas.
subtrahiť i vẽtis eius mã mortalis. Et laurẽtio in
celũ abeũte tu deficis flãmis tuis. ¶ De extictiõe
q̄nti ignis. s. furẽtis isanie: q̄liter videlicet isania ꝑ-
sequẽtiũ frustrata ẽ ⁊ annihilata: sic dicit Maxim⁹
Supatis flãmaꝝ ministris oẽ mũdane isanie restri
xit icẽdiũ: ⁊ adhuc vsqꝫ diabolica ꝓfecit itẽtio: vt ⁊
vir fidelis ad deũ suũ gl'iosũ ascẽderit ⁊ crudelitas
ꝑseq̄ntiũ cũ suis ignib⁹ ɔfusa torpescat. Qđ enim
ꝑseq̄ntiũ isania ignis fuerit: oñdit cuz dicit. Furor
gentilis accẽsus craticulã parat ignitã: vt idigna-
tionis flãmas ignib⁹ vidicaret; nec mirum si hos
qnqꝫ ignes exteriores supauerit: qm̃ ex verbis bti
maximi habeť ꝙ tria refrigeria itus habuit: ⁊ tres
ignes i corde portauit ꝑ quos oẽz ignẽ exteriorẽ ex
refrigerio mitigauit: ⁊ maioris ardoris icẽdio supe
rauit. Primũ nãqꝫ refrigeriũ fuit desideriũ celestis
glorie. Scđm meditatio legis diuine. Tertiũ puri
tas ɔsciẽtie. Per hoc triplex refrigeriũ oẽz ignem
exteriorẽ extinctum fecit ⁊ frigidũ reddidit. ¶ De
ꝓmo refrigerio: qđ est desideriũ celestis glorie sic di
cit Maximus vel Ambrosius ẜm quosdã libros.
Neqꝫ enim btũs laurẽtius igniũ tormẽta viscerib⁹
sentire poterat: q sensibus paradisi refrigeriũ possi
debat. Itẽ licet iaceat añ pedes tyrãni exusta caro
corpus exanime: nihil detrimẽti patiť in t̃ris: cuius
aĩus demorať in celis. ¶ De scđo refrigerio qđ est
meditatio legis diuine sic dicit Maximus vel Am
brosius. Dũ xp̄i cogitat ꝑcepta: frigidũ ẽ illi omne
qđ patiť. ¶ De t̃tio refrigerio qđ est puritas. s. cõ
sciẽtie sic dicit. Ardet ꝓfecto totis visceribus for-
tissimus martyr ⁊ vriť sed regnũ celi ꝑtractãs refri
gerio ɔsciẽtie victor exultat. Habuit nihilominus
vt idẽ Maximus oñdit tres ignes iteriores quos
maiori icẽdio supauit. Primus fuit fidei magnitu-
do. Scđs ardẽs dilectio. Tertius vera dei cogni-
tio: q ipsũ tanq̃ꝫ ignis irradiauit. De ꝓmo igne sic
dicit idẽ vel Ambrosius. Inq̃ꝫtum in illo fidei fer-
uet ardor: itantũ supplicij flãma frigescit. Itẽ cẽ sal
uatoris ignẽ feruorẽ fidei i euãgelio legimus. Ignẽ
veni mittere in t̃rã. Hoc igiť igne btũs Laurẽtius
accẽsus flãmaꝝ nõ sentit incẽdiũ. De scđo igne sic
dicit idẽ vel Ambrosius. Ardebat extrĩsecus mar-
tyr laurẽtius tyrãni seuiẽtis incẽdijs: sz maior illuz
intrinsecus Xp̄i amoris flãma torrebat. De t̃tio sic
dicit. fortissimũ martyrẽ seuissima ꝑsecutoris flãma
vincere non potuit: qꝛ lõge ardẽtius v̄itatis radijs
mens eius accẽsa feruebat. Itẽ odio ꝑfidie: ⁊ amo-

re charitatis accẽsus appositā sibi extrīsecus flāmā
aut nō sentit: aut vincit. Habet aūt laurētius īter
ceteros martyres tria ꝑuilegia q̄ztū ad offm̄. Pri-
mū est ī vigilia. Solus enim īter martyres hʒ vi-
giliā. Sʒ vigilie scōꝝ ꝓpter multas īordinationes
hodie ī ieiunia ꝯmutata sūt. Mos.n. fuit olim: vt
refert ioānes beleth ī festiuitatibus scōꝝ hoies cū
vxorib⁹ ꝛ filiabus ad ecclesiā venire vt ibi cū lumi
narib⁹ ꝑnoctarēt: sʒ q꞉ multa adulteria in his vigi-
lijs fiebāt statutū fuit vt vigilie ī ieiunia ꝯuerterē
tur. Nomē tñ antiquū retētū est q꞉ nō ieiunia sʒ vi-
gilie adhuc appellātur. Scd̄ʒ est ī octaua. Ip̄e nā-
q̄ʒ solus cū stephano hʒ octauā īter martyres: sicut
martinus īter ꝯfessores. Tertiū est ī regressib⁹ an-
tiphonaꝝ qd̄ solus ipse ꝛ paulus hʒ: sed paulus ꝑꝑ
excellētiā p̄dicatōis: iste ꝓpter excellētiā passionis.

De nomine.

Ippolytus dr̄ ab hiper qd̄ ē supra ꝛ litos
h qd̄ est lapis: q̄si sup̱ lapidē.i. xp̄ʒ fūdatus:
vel ab ī ꝛ polis qd̄ ē ciuitas: vel hyppoli-
tus q̄si valde politus. Fuit.n. sup̱ lapidē xp̄ʒ bene
fūdat⁹ p̱ ꝯstātiā ꝛ firmitatē. Fuit ī ciuitate sup̱na p̱
desideriū ꝛ auiditatē: bñ politus p̱ tormentoꝝ acer
bitatē.

De scō Hippolyto martyre.

h Ippolitus postq̄ʒ corpus beati
laurētij sepeliuit ve
nit in domū suā ꝛ dās pacē seruis ꝛ ancil
lis suis: oēs sacramēto altaris qd̄ iustinus
p̄sbyter obtulerat ꝯmunicauit: ꝛ apposita mēsa p̄-
us q̄ʒ cibū sumerēt: veniētes milites eū rapuerūt:
ꝛ ad cesarē duxerūt: quē vidēs decius cesar subri-
dēs dixit ei. Nunqd ꝛ tu magus effectus es: q cor-
pus laurētij abstulisti? Cui Hippolytus. Hoc feci
nō q̄si magus: sʒ q̄si xp̄ianus. Tūc decius furore re
pletus p̄cepit vt hitu quo vt xp̄ianus vtebat̄ expo
liaret̄: ꝛ os eius lapidibus tōderet̄. Cui Hippoly-
tus. Nō me expoliasti sʒ magis vestisti. Cui decius
Quō īsipiēs effectus es vt nuditatē tuā nō erube-
scas? nūc igit̄ sacrifica ꝛ viues: ne cū tuo Lauren.
pereas. Cui hippolytus. Exemplū vtinā merear
bti laurētij fieri: quē tu ore poluto ausus es noiare
Tūc deci⁹ fecit eū fustibus cedi: ꝛ pectinib⁹ ferreis
laniari. Ille aūt se xp̄ianū eē voce clara ꝯfitebat̄: ꝛ
cū tormenta huiusmodi derideret veste militari q̄
antea vtebat̄ eū vestiri fecit hortans vt amicitiā ꝛ
militiā p̄stinā retineret. Cui hyppolitus cū dr̄et se
xp̄o militare. Decius ira repletus Ualeriano p̄fcō
eū tradidit: vt oēs facultates eius accip̱et: ꝛ duris
tormētis eū interficeret. Inuēto quoniā eius familia
xp̄iana eēt adducti sūt oēs an̄ ipsius ꝯspectū q cum
ad sacrificia cogerent̄ ꝯcordia nutrix hyppoliti ꝓ
oib⁹ rn̄dit. Nos cū dn̄o nr̄o maluimus potius mo
ri pudice q̄ʒ viuere īpudice. Cui valerianus. Ge-
nus s̄uoꝝ nō nisi cū supplicijs emēdat̄. Tunc p̄nte
hyppolito ꝛ gaudente iussit eā tā diu plūbatis cedi
quousq̄ʒ spiritū emisit. Dixitq̄ʒ hyppolitus. Grās
ago tibi dn̄e iesu xp̄e q꞉ nutricē meā an̄ ꝯspcm̄ scōꝝ
tuoꝝ p̄misisti. Deīde extra portā tyburtinā valeri-
anus Hyppolitū cū familia sua duci fecit. Hippo
lyt⁹ āt ꝯfortās oēs dixit. Frēs nolite metuē. q꞉ ego
ꝛ vos vnū dn̄ʒ hēm⁹. Iussitq̄ʒ Ualerian⁹ vt ī ꝯspe-
ctu hippolyti oib⁹ capita āputarent̄. Hippolyti vō
pedes ad colla īdomitoꝝ equoꝝ fecit ligari: ꝛ p̱ car
duos ꝛ tribulos taʒ diu trahi donec spm̄ exalaret.
Obijt circa ānū dn̄i. 266. Eoꝝ aūt corp̱a Iustinus
p̄sbiter rapuit: ꝛ iuxta corp⁹ sci Laurētij sepeliuit.
Corp⁹ vō sācte ꝯcordie īuenire non potuit: q꞉ fue
rat ī cloacā ꝓiectū. Miles āt qdā noīe porphyrius
credēs btāʒ ꝯcordiā aurū aut gēmas in vestimētis
hr̄e ad q̄ndā cloacariū noīe hyreneū: q erat occul-
te xp̄ianus accessit ꝛ dixit. Secretū custodi: ꝛ ex̄he
corpus concordie de cloaca: q꞉ spero ꝙ aurum aut
gēmas ī vestib⁹ suis hʒ. Cui ille. Ūnde mihi locuʒ
ꝛ secretū habebo: ꝛ qcqd īuenero nūciabo. Cū er-
go extractū fuisset ꝛ nihil īuenisset: miles ille ꝓti-
nus effugit: ꝛ hyreneus vocato quodā xp̄iano noīe
Abūdio corpus ad scm̄ iustinū detulit. Qd̄ ille de
uote suscipiēs iuxta corpus sci hyppoliti ꝛ alioꝝ se
peliuit. Qd̄ valerianus audiēs hyreneū ꝛ abūdiū
tenuit: ꝛ ambos ī cloacā viuos misit: quoꝝ corpora
iustinus rapuit: ꝛ cū alijs sepeliuit. Post hec deci⁹
cū valeriano ī curꝝ ascēdit aureū: ꝛ p̱gūt in amphi
teatrū vt cruciēt xp̄ianos. Arreptus igit̄ decius a
demonio clamabat. O hyppolite cathenis asperis
vinctū me tenes: valerianus silr̄ clamabat. O lau-
renti igneis cathenis me ligatū trahis: ꝛ eadē hora
valerianus expirauit. Decius aūt domū reuersus
triduo a demone vexatus clamabat Adiuro te lau
rēti modicū cessa a tormētis: ꝛ sic miserabiliter mor
tuus est. Qd̄ vxor eius Triphonia crudelis vidēs
dimissis oībus ad scm̄ iustinū cum filia sua Cyrilla
accessit: ꝛ ab eo cum multis alijs baptizari se fecit.
Alia vero die cū oraret triphonia emisit spm̄: cui⁹
corpus iustinus p̄sbyter iuxta corpus sci hyppoliti
sepeliuit. Audiētes. 47. milites ꝙ regina ꝛ eius fi-
lia xp̄iane effecte eēt: venerūt cū vxoribus suis ad
iustinū p̄sbyteꝝ vt baptisma susciperēt: quos oēs
Dyonisius q scō sixto successerat baptizauit. Clau
dius aūt imp̱ator cyrillā cū sacrificare nollet iugu-
lari fecit: ꝛ ceteros milites decollari quoꝝ copora ī
agro verano cū ceteris sepeliūtur. Et aduertendū
ꝙ exp̄sse habet̄ hoc ꝙ illi decio q laurētiū ꝛ hyppo
litū martyrizauit successit Claudius. Claudius āt
nō successit decio imp̱atori: imo decio successit secū
dū chronicas volusianus: volusiano galienus: ga-
lieno claudius. Oportet ergo dicere vt videtur ꝙ
aut galienus fuerit binominus: ꝛ ꝙ dictus sit galie
nus ꝛ decius. sicut decius ī chronica sua: ꝛ godofre
dus in libro suo: aut ꝙ galien⁹ in sui adiutoriū quē-
dā noīe deciū fecerit cesarē nō tamē īperatorē: sicut
dicit ricardus ī cronica sua. De hoc martyre sic di
cit Ambrosius ī p̄fatiōe. Btūs martyr hyppolitus
xp̄m veꝝ ducem ꝯsiderās miles eius eē maluit q̄ʒ
dux militū cōprobari: btm̄q̄ʒ laurentiū sue custodie
mācipatū nō p̱secutus est: sed subsecutus: q cū the
sauros ecclesie discuteret: īuenit thesauꝝ non quē
tyrānus eripet: sed quem pietas possideret: īuenit
thesaurū vnde vere diuitie peterētur: spreuit furo
rē tyrāni: vt cū regis ꝑpetui grā ꝓbaret̄. membris
diuidi non refugit: ne nexibus diuelleret̄ eternis.

83

Bubulcus qdā nomine petrus cū in festo Marie
magdalene plaustrū iūxisset ꝛ boues sequēs ipsos
maledictis vrgeret: ꝓtinus boues ꝛ aratrū a fulmi
ne absumunt: ꝛ ipse petrus q̄ hoc imꝑcatus fuerat
supplicio atrociori torq̄bat: nā ignis eum arripuit:
adeo ꝙ carnibꝰ ꝛ neruis tibie: ꝛ cruris ꝯsūpt̄ ossa
paterent: ꝛ ipsa tādē tibia sua ꝯpage penitꝰ solue-
retur. Tūc ille ad q̄ndā eccl'iaꝫ.b.v̄ginis accedēs:
tibiā ipsā ī quodā foramine ipsiꝰ eccl'ie abscondit ꝛ
beatā v̄ginē lachrymis ꝛ p̄cibꝰ ꝓ sua liberatione
rogauit: ꝛ ecce nocte q̄dā btā virgo cū btō Hyppo
lito: ei in visione affuit: ꝛ eidē Hyppolito vt petrū
p̄stine sanitati restitueret impauit. Statimq; scūs
hyppolitus tibiā de foramine accipiēs loco suo q̄si
surculū arbori in momēto īseruit in q̄ insītōe tātos
dolores sēsit: vt suis clamoribus totā familiā excita
ret: q̄ surgētes ꝛ lumē accēdētes petrū duo crura: ꝛ
duas tibias hr̄e ꝯspiciunt: sꝫ se deludi putātes ipm
iterꝫ atq; iterꝫ ꝯtractabāt: ꝛ mēbra vera ipꝫ hr̄e cō-
spiciebāt: q̄ vix eū excitātes vn̄ hec sibi acciderint
sciscitātur: sꝫ ille eos ludere existimās: tādē victus
rē vidit ꝛ extupuit: sꝫ tn̄ coxa noua mollior q̄ꝫ vetu
sta ad sustinentiā corporis non poterat exeq̄ri. Vn̄
ad publicationē miraculi p ānū claudicauit. Et tūc
iterꝫ btā virgo eidem apparēs scō hyppolito dixit.
Vt qcq̄d curatōi deesset supplere deberet. Euigi
lās igit̄: ꝛ se plene sanatū īueniēs reclusoriū itroi-
uit. Cui diabolus ī spē nude mulierꝭ frequētissime
apparebat: ꝛ nudā ei se īgerēs q̄ꝫto ille fortius resi-
stebat tāto illa ei ipudētius icūbebat. Cū ergo illa
eū plurimū vexaret: tādē ille stolā sacerdotalē acci
piēs collū eius cixit: ꝛ mox diabolo abscēdēte cada
uer putridū ibidē remāsit: tātusq; fetor īde exalauit:
vt nullus q̄ hoc vidit ambigeret q̄n corpus mulie-
ris alicuiꝰ mortue fuisset qd̄ diabolus assūpsit.

¶ De assūptōe btē Marie virginis.

Assumptio btē v̄ginis Marie
q̄liter fcā sit ex quo-
dā libello apochripho q̄ ioāni euāgeliste
ascribit̄ edocet̄. Apl'is nāq; ob p̄dicatōis
grāꝫ diuersas mūdi subeūtibus regiones virgo btā
ī domo iuxta mōtē syon posita dr̄ remāsisse: oīaq;
loca filij sui. s. locū baptismi ieiunij: orōnis: passio-
nis sepulture: resurrectōis: ꝛ ascēsionis: quoad vi-
xit deuotōe sedula visitauit. Et ſm ꝙ ait Epipha
nius. 24. ānis post ascēsionē filij sui supuixit. Re-
fert ergo ꝙ btā virgo qn̄ xp̄m ꝯcepit erat ānorꝫ. 14.
ꝛ in. 15. xp̄m peperit: ꝛ vixit cum eo annis. 33. ꝛ post
mortē xp̄i supuixit. 24. ānis: ꝛ ſm hoc qn̄ obijt erat
annorꝫ. 72. Probabilius tn̄ videt̄ ꝙ alibi legit̄: vt
12. annis filio supuixerit: ꝛ sic sexagenaria sit assum
pta: cū apostoli totidē annis p̄dicauerint ī iudea: ꝛ
circa ptes illas: sicut eccl'iastica tradit historia. Die
igit̄ q̄dā dū in filij desideriū cor virginis vehemen
ter accēdit̄: estuās animus cōmouet̄: ꝛ in exteriorē
lachrimarꝫ abundātiā excitat̄. Cūq; ad tp̄s subtra-
cti filij eq̄nimiter non ferret subtracta solatia ecce
angelus cū multo lumine eidē astitit ꝛ reuerenter:
vtpote sui mr̄eꝫ dn̄i salutauit. Aue inq̄t benedicta
suscipies benedictionē illius q̄ mādauit salutē Ja-
cob. Ecce āt ramū palme de paradiso ad te domi-
nā attuli: quē ante feretrū portare iubeas: cum die
tertia de corpore assumeris: nā filius tuus te mr̄eꝫ
reuerendā expectat. Cui Maria respōdit. Si iue
ni gratiā in oculis tuis: obsecro vt nomen tuū mihi
reuelare digneris: sed hoc peto instātius: vt filij et
frēs mei apostoli ad me pariter ꝯgregent̄ vt eos an
teq̄ꝫ moriar corporalibus oculis videā: ꝛ ab his se-
peliri valeā: ꝛ ipsis p̄sentibus spm̄ deo reddā. Hoc
iterꝫ peto ꝛ obsecro vt anima mea de corpore exiēs
nullū spm̄ teterrimū videat: nullaq; mihi sathane
potestas occurrat. Cui angelus. Cur scire deside-
ras domina nomen meū: qd̄ admirabile est ꝛ ma-
gnū? Ecce enim ad te oēs venient. Hodie ꝯgrega-
būtur apostoli q̄ nobiles tibi exhibebūt exeq̄as fu-
neris: ꝛ in eorꝫ ꝯspectū spm̄ exalabis. Nā q̄ olim ꝓ
phetā de iudea in babylonē in crine attulit: subito
ipse proculdubio ad te apl'os adducere poterit in
momēto. Malignos āt spūs videre cur metuis: cū
caput eius oīno ꝯtriueris ꝛ spoliaueris ipsum sue
īperio potestatis? Fiat tamē volūtas tua: vt ipsos
non videas. His dictis angelus cū multo lumine
celos ascendit. palma aūt illa nimia claritate splē-
debat: ꝛ erat quidē virge viriditate ꝯsimilis: sed fo
lia ipsa vt stella matutina fulgebāt. Fcm̄ est aūt dū
ioānes in epheso p̄dicaret: celū repente intonuit ꝛ
nubes cādida ipꝫ sustulit: ac raptū ante Marie ia-
nuas collocauit: pcutiēsq; ostiū interius itroiuit: ꝛ
reuerēter virgo virginē salutauit: quē felix Ma-
ria īspiciēs vehemēter obstupuit: ꝛ p̄ gaudio lachry-
mas ꝯtinere nequit: dixitq;. fili ioānes memor esto
verborꝫ magistri tui q̄bus me tibi in mr̄em. ꝛ te mi
hi in filiū cōmēdauit. Ecce a dn̄o euocata: debitū
humane ꝯditionis exoluo: ac corpus meū tibi cura
sollicita recōmendo. Audiui enim iudeos inisse cō
siliū dicētes. Expectemus viri frēs quoadusq; illa
que iesū portauit subeat mortē: ꝛ corpus eius ꝯti-
nuo rapiemus: ac iniectū ignibus cōburemus. Tu
igit̄ hāc palmā deferri facies ante feretrū: cū cor-
pus meū duxeritis ad sepulchrū. Dixitq; ioānes.
O vtinā hic essent oēs apostoli frēs mei vt decēter
tibi parare possemus exequias ac exoluere laudes
dignas. Hec illo dicēte oēs apostoli de locis in q̄-
bus p̄dicabāt a nubibus rapiuntur ꝛ ante Marie
ostiū collocātur: q̄ videntes se ibidē īsimul ꝯgrega-
tos mirabantur dicentes. Que nā causa est ꝓpter
quā nos hic dn̄s insimul ꝯgregauit? ioānes igit̄ ad
eos exijt: ꝛ dominā de corpore recessurā p̄dixit: et
addidit dicens: Videte frēs ne cum obierit aliquis
eam defleat: ne hoc videns populus conturbetur
ꝛ dicat. Ecce isti quomodo timent mortem qui ta-
men alijs predicant resurrectionem. Dionysius
pauli apostoli discipulus in libro de diuinis nomi-
nibus hoc idem asserit: apostolos scilicet in dormi-
tione virginis conuenisse: ꝛ se similiter interfuisse:
ac vnumquēq; in laudem christi ꝛ virginis sermo
nem fecisse: ait enim sic loquens ad timotheū. Nos
vt nosti ꝛ ipse ꝛ multi sanctorum nostrorum fratrū
cum conuenissemus ad visionem corporis vite prin
cipis: ꝛ quod deum suscepit: aderat autem ꝛ frater

dei iacob⁹ ⁊ petrus sūma et pfectissima theologoꝝ
summitas. ¶Postea visum ē vt vniuersi hierarche
laudarent sicut vnusquisq; erat sufficiēs infinite
virtutis bonitatē tearthice īfirmitatis. hec diony-
sius. Cum aūt beata Maria omnes apostolos cō
gregatos vidisset: dominum benedixit ⁊ in medio
eoꝝ ardentibus lampadibus ⁊ lucernis cōsecendit.
Circa vero horam noctis tertiā Jesus aduenit cū
āgeloꝝ ordinibus: patriarchaꝝ cetibus: martyrum
agminibus: ꝯfessoꝝ acie: virginūque choris: ⁊ ante
thoꝝ virginis acies ordinaꝣ: ⁊ dulcia cātica frequē
tanꝣ: q̄les āt exequie ibidem celebrate sint ex p̄di-
cto libello q ioāni ascribiꝣ edoceꝣ. nā p̄or ip̄e iesus
ichoauit: ⁊ dixit. Veni dilecta mea: ponā i te thro-
num meum: q: cōcupiui sp̄ēm tuā. ⁊ illa. paratū cor
meū dñe: paratū cor meū. Tūc oēs q cum iesu ve-
nerāt dulciter itonāt dicentes. hec est que nesciuit
thoꝝ in delictis hēbit fructū i refectōe aiaꝝ nr̄aꝝ.
ipsa āt de semetipsa cecinit dicēs. Btām me dicēt
oēs gnātōes. q: fecit mihi magna q potēs ē: ⁊ scūm
nomen eius. Tunc cantor oibus itonuit dicēs ex-
cellentius. Veni de libano sponsa veni de libano
coronaberis. Et illa ecce venio q: i capite libri scri
ptū ē de me: vt facerē volūtatē tuā d̄s. q: exultauit
sp̄ūs meus in deo salutari meo. Sicq; marie aīa
de corpe egreditur: ⁊ i vlnas filij aduolauit. Fuitq;
tā a dolore carnis extranea: q̄; a corruptiōe extite-
rat aliena. Dixitq; apl'is dñs. Corp⁹ virginis mr̄is
i vallē iosaphat deferte ⁊ i monumento nouo quod
ibidē iuenietꝭ illud recōdite: ⁊ me triduo donec ad
vos redeā expectate. Statiq; cicūdederūt eā flo-
res rosaꝝ: rosei. s. cet⁹ martyꝝ: ⁊ lilia cōuallīū: agmi
na. s. āgeloꝝ: confessoꝝ ⁊ virginū. ¶Post eā apostoli
clamitāt dicētes. Virgo prudētissima quo ꝑgrede-
ris: esto nr̄i memor o dña. Tūc ad cocentū ascendē
tium cetus q remāserāt admirati cōcite obuiā pro-
cesserūt. Vidētesq; regē suū femine aīaʒ i vlnis ꝑ-
prijs baiulātē: eāq; sup illū inixā: obstupefacti cepe
rūt clamare dicētes. Que est ista q̄ ascendit de de-
serto delitijs affluens inixa sup dilectū suū: Qui-
bus cōcomitātes dixerūt. Jsta ē speciosa iter filias
hierusalē: sic vidistis eā plenā charitate ⁊ dilectōe
sicq; i celū gaudēs suscipiꝣ: ⁊ a dextris filij i throno
glorie collocaꝣ. Apl'i āt viderūt ei⁹ aīam talis esse
cādoris vt nulla mortaliū lingua posset effari. tres
āt virgines q̄ ibidē erāt cū corp⁹ ei⁹ lauādi gr̄a ex-
poliassēt: tāta statī corp⁹ claritate resplēduit: vt tā-
gi qdē ad lauādū posset: videri āt nō possʒ. tādiu āt
lux illa ibidē resplēduit: donec corp⁹ a virginib⁹ lo
tum fuit. Apl'i āt corp⁹ ei⁹ reuerenter ceperūt ⁊ sup
feretꝝ posuerunt: dixitq; ioānes petro. hāc palmā
āte feretꝝ petre portabis: q: dñs nobis te p̄tulit: ⁊
suaꝝ ouiū pastorē ⁊ pricipē ordinauit. Cui petrus.
Hāc poti⁹ portare te ꝯuenit: q: virgo a dño es ele-
ct⁹: ⁊ dignū ē vt palmā virginis v̄go ferat. Tu sup
pect⁹ dñi recūbē meruisti: ⁊ exide sapie ac gr̄e plus
ceterꝭ fluēta potasti: ⁊ iustū videꝣ vt q a filio rece-
pisti plus muneris ipendas virgini plus honoris.
Tu igiꝣ portare debes hāc palmā luminis ad exe-
qas scitatis q potat⁹ es poculo lucis de fonte ppe-
tue claritatis. Ego āt portabo cū feretro sāctū cor-
pus. Ceteri āt frēs nr̄i circūdātes feretrum referāt
laudes deo. ¶Paulus āt dixit. Et ego q minim⁹ ve
strū oium sum portabo tecū. Eleuātes itaq; petr⁹
⁊ paulus feretꝝ: petr⁹ icepit cātare ac dr̄e. Jn exitu
isr̄l de egypto alleluya. Ceteri āt apl'i cātus dulciꝣ
ꝓsequunꝣ. Dñs āt feretꝝ ⁊ aplos nube ꝓtexit: ita
ꝙ ipsi nō videbāꝣ: sʒ tm̄ coꝝ vox audiebaꝣ. Affue-
runt āgeli cū apostolis ꝯcinētes ⁊ terrā totā sonitu
mire suauitatis replentes: excitati oēs ad tā dulcē
melodiā de ciuitate velocius exeūt. ⁊ qdnā hoc sit
diligenꝣ sciscitāꝣ. Tūc extitit q diceret mariā illam
discipuli iesu efferūt mortuā circa illā hāc quā au-
ditis cōcinūt melodiā. Tūc oēs ad arma cōcurrūt
⁊ se mutuo hortabātur dicentes. Venite oēs disci-
pulos occidam⁹ ac corp⁹ illud qd̄ seductorē illū por
tauit ignibus cōburam⁹. ¶Princeps āt sacerdotuʒ
hec videns obstupuit: ⁊ ira repletus ait. Ecce ta-
bernaculū illi⁹ q nos ⁊ genus nostꝝ cōturbauit: q̄-
leʒ gloriā nūc accepit: ⁊ hoc dicēs manus ad lectuʒ
misit. volēs illud euertere ac ad feretꝝ volēs eā de-
ducere. Tūc man⁹ ei⁹ subito ābe aruerūt ⁊ lectulo
adheserūt ita vt ad lectulū penderēt: ⁊ nimio cru-
ciatu vexat⁹ lamētabiliter eiularet. ¶Reliqu⁹ āt po
pulus ab āgelis q erāt i nubib⁹, cecitate ꝑcussus ē.
¶Princeps āt sacerdotū clamabat dicēs. Sācte pe-
tre i hac tribulatōe me nō despicias. Sʒ ꝓ me ob-
secro ad dñm p̄ces fūdas. Memor. n. debes eē q̄l'r
aliqñ tibi astiti. ⁊ q̄liter te accusante āciIla hostiaria
excusaui. Cui petr⁹. i obsequijs dñe nr̄e ipediti su
mus: ⁊ curatōi tue itendē non valem⁹. Verūtñ si in
dñʒ nr̄m iesū ⁊ i hāc q̄ ipʒ portauit crediderꝭ spero
ꝙ cōtinuo sanitatꝭ bñficio potieris. q rn̄dit. Credo
dñm iesū veꝝ eē filiū dei: ⁊ hāc sacratissimā matrē
ei⁹. Statiq; a feretro man⁹ eius solute sūt: sʒ tñ in
brachijs adhuc ariditas remāsit ⁊ dolor vehemēs
nō recesserat. dixtq; ei pter⁹. osculare feretꝝ ⁊ dic.
Credo i deū iesū xp̄m: quē ista in vtero portauit: ⁊
post partū virgo ꝑmāsit. qd̄ cū fecissʒ cōtinuo p̄sti-
ne ē reddit⁹ sanitati: dixitq; ei petr⁹. Accipe hanc
palmā de manu fratris nostri ioānis ⁊ pones eam
super populū excecatum: ⁊ quicūq; credere volue-
rit recipiet visum: qui autē credere noluerit vide-
re non poterit in eternum. Mariā autem portan-
tes apostoli in monumento posuerunt: ⁊ iuxta il-
lud: vt dominus iusserat cōsederunt: tertia āt die
veniens cū multitudine angeloꝝ ipsos salutauit di
cens. ¶Pax vobis. qui responderunt. Gloria tibi
deus qui facis mirabilia magna solus: ⁊ dixit apo-
stolis dñs. Quid gratie ⁊ honoris vobis videtur:
vt mee nūc conferam genitrici: Et illi. Justum vi-
deꝣ dñe seruis tuis: vt sic tu deuicta morte regnas
i secl'a: sic tale resuscitesꝭ mr̄is corpusculū: ⁊ a dextrꝭ
tuis colloces in eternuʒ: quo āuuente michael an-
gelus continuo affuit ⁊ marie animam coram do-
mino presentauit: tunc saluator locutus est dicens.
Surge proxima mea: columba mea tabernaculuʒ
glorie: vasculum vite: templum celeste. vt sicut per
coitum labē non sensisti criminis sic in sepulchro
solutionem corporis minime patiaris. Statimq;

aīa ad marie accessit corpusculū: ⁊ de tumulo ꝓdijt
glīosū: sicq3 ad ethereū assumit thalamū comitāte
secū multitudine angeloꝝ. Thomas āt cū abesset ⁊
rediēs credē recusaret: subito zonā q̄ corp⁹ ei⁹ p̄ci-
ctū fuerat ab aere recepit illesā: vt vel sic itellige-
ret q̄ totalit̄ fuisset assūpta. Hoc āt totū qđ p̄dictū
ē: apochriphū ē: de quo ait Hieronim⁹ i epl'a: siue
s̄mone ad paulā ⁊ eustochiū. Ille sane libellus ve-
re apochriph⁹ ē cēsēdus: nisi quo ad aliq̄ fide digna
q̄ vident̄ a sāctis approbata: q̄ sūt. 9. s. q̄ ꝓmissa sit
⁊ exhibita v̄gini oīmoda cōsolatio. apl'oꝝ oīum cō-
gregatio: sine dolore cōsūmatio. sepulture in valle
iosaphat p̄paratio: exeqalis deuotio xp̄i: ⁊ toti⁹ cu-
rie celestis obuiatio: iudeoꝝ ꝑsecutio. miraculoꝝ in
oī cā cōdecēte coruscatio: i aīa sil'⁊ corpe assūptio.
Porro alia multa sūt ibi posita poti⁹ ad simulatio-
nē q̄3 ad v̄itatē: vt q̄ Thomas nō affuerit: ⁊ vehe-
mēter dubitauerit. ⁊ his similia q̄ ꝑ se patēt: q̄ sunt
relinq̄nda poti⁹ q̄3 asserēda. Vestimēta āt ipsius ad
ꝯsolatōe3 fideliū dicūt̄ i tumulo remāsisse. Vn̄ ⁊ de
q̄dā ꝑte ipsaꝝ vestiū tale miraculū cōtigisse narrat̄.
Cū dux normanoꝝ vrbē carnotēsiū obsedisset ep̄s
illi⁹ vrbis tunicā btē marie q̄ ibidē s̄uabatur more
vexili haste iposuit: ⁊ subseq̄nte ppl'o secur⁹ ad ho
stes exiuit. statiq3 oīs hostilis exercit⁹ amētia ⁊ ce-
citate ꝑcussus ē: stabatq3 tot⁹ corde tremulus: ⁊ to-
tus aīo stupefact⁹. Quod illi de ciuitate vidētes di
uino iudicio supadeūt: ⁊ atrocit̄ hostes cedunt: qđ
beate marie plurimū displicuisse ꝓbat̄ ex eo q̄ ꝓ-
tin⁹ tunica illa disparuit: ⁊ visu3 cōtinuo hostis re
cepit. In reuelatōib⁹ scē helisabeth legit̄ q̄ dū ipa
helisabeth q̄dam vice i sp̄ū rapta eēt: vidit in loco
valde remoto quoddā sepulchꝝ multo luīe circū-
fusū: ⁊ q̄si spē3 mulieris i eo: ⁊ circūstabat ml'titudo
angeloꝝ: ⁊ post pusillū de sepulchro erepta est: ⁊ in
sublime cū illa astātiū ml'titudine eleuata. Et ecce
i ei⁹ occursū vir quidā de celis admirabilis ⁊ glo-
riosus aduenit portās i dextra crucis vexillū: ⁊ cū
eo ifinita millia āgeloꝝ: sicq3 eā alacrit̄. suscipiētes
cū magno cōcētu eā i celos ꝯduxerūt. Post modi-
cū v̄o tp̄is Helisabeth āgelū cū quo sepe loq̄bat̄ de
p̄dicta visione iterrogauit: q r̄ndēs ait. Ostēsū ē tibi i
hac visione: quō tā i carne q̄3 i sp̄ū dn̄a nr̄a i celum
assūpta ē. Dr̄ āt i eisdē reuelatōib⁹ sibi reuelatū eē.
q̄ post decē dies sui trāsit⁹ i corpore sit assūpta. nā
b. maria secū colloq̄ns ait. Post ascēsionē dn̄i āno
integro: ⁊ tot dieb⁹ quot sūt a die ascensionis vsq3
ad diē mee assūptōis supuixi. Omnes āt apl'i dor-
mitōi mee iterfuerūt. ⁊ corp⁹ meū reuerēter sepul-
ture dederūt. S3 q̄dragesima die postmodū resur-
rexi. Cū āt helisabeth eā iterrogasset: vtꝝ hoc ma
nifestare vel celare deberet: dixit. nec carnalib⁹ et
icredul' reuelāda nec deuotis ⁊ fidelib⁹ abscōdēda.
¶ Notādu3 ē g° q̄ gloriosa virgo maria assūpta ⁊
exaltata ē itegralit̄: honorabilit̄: letant̄: ⁊ excellent̄.
assūpta ē. n. itegre i aīa ⁊ corpe: sic̄ pie credit eccl'ia.
Qđ q̄dē multi scōꝝ nō solū asserūt: s3 ēt hoc ꝓbare
multis rōnib⁹ moliunt̄. Bernardi. n. rō ē: q̄m scōꝝ
corpora de⁹ ꝑciosa sublimauit: vtputa petri ⁊ iaco-
bi tā gloriose venerabilia reddidit: ⁊ honore tā mi-
rifico sublimauit: vt ⁊ ipsis deputet̄ loc⁹ eoꝝ vene
ratiōi cōgru⁹: ⁊ ad ipsa mūdus ꝑperet vniuersus.
Si igit̄ marie corp⁹ sup terrā eē dicat̄ cū nec deuo
ta freq̄ntet̄ visitatōe fideliū: nec eidē loc⁹ deputet̄
honoris: nimiꝝ videbit̄ xp̄s honorē matn̄i corpis
cōtēpsisse: cū tn̄ sup terrā alioꝝ scōꝝ corpora sic ho-
noret. Hiero⁹. ite3 dic̄ q̄. 18. cal'. septēbris maria ad
celos ascēdit. Quod v̄o dicit de marie corꝑali assū-
ptione eccl'ia poti⁹ elegit pie dubitare q̄3 aliqd te-
mere diffinire i seq̄ntib⁹ credēdū eē sic ꝓbat. Si n̄
desunt q dicāt i his q cū xp̄o surrexerūt ꝑpetuā re
surrectōe3 iā eē cōpletā: ⁊ nōnulli credāt custodem
v̄ginis ioānē etiā i glorificata carne gaudē cū xp̄o:
cur id nō magis est credendum de matre saluato-
ris: Qui eni3 dixit. honora patrem ⁊ matrem: ⁊ nō
veni soluere legem: sed adimplere: profecto mr̄em
sua3 super omnes honorauit: nec nos de beata ma
ria factum ambigimus. Augu. āt nō solū hoc affir-
mat sed etiam tribus rationib⁹ hoc probat. Et p̄-
ma quidem est carnis xp̄i ⁊ virginis vnitas. Ait. n.
sic. Putredo nāq3 ⁊ vermis humane est opprobri-
um conditionis a quo opprobrio cum iesus alien⁹
sit: marie natura excipitur: quam iesus de ea assū-
psisse probatur. Secunda vero est corporis eius di
gnitas. vnde ait. thronum dei thalamum domini:
tabernaculum xp̄i dignum est ibi esse vbi ipse est:
tam preciosum thesaurum dignius seruari celo q̄3
terra. Tertia e virginalis carnis perfecta integri
tas. ait enim. Letare maria letitia inenarrabili cor
pore ⁊ anima in christo proprio filio per proprium
filium: nec sequi debet corruptionis erumna: qua3
nulla secuta ē tn̄ filiū pariēdo itegritatis corruptio
vt sit semp icorrupta: quā tāta ꝑfudit gr̄a. sit itegra
viuens q̄ oīu3 itegrā ꝑfectāq3 genuit vitā. sit cū eo
quē i suo gessit vtero. sit apud illu3 illa q̄ genuit fo-
uit ⁊ aluit illū. b. Maria dei genitrix dei ministra-
trix ⁊ seruatrix. De qua q2 aliter sentire nō audeo:
aliud dr̄e nō p̄sumo. Ad hoc fac̄ qđ ille egregi⁹ v̄si-
ficator ait. Scandit ad ethera virgo puerpera. vir
gula iesse nō sine corpore s3 sine tp̄e tendit ad esse.
¶ Secūdo letant̄. De hoc dicit Gerard⁹ ep̄us et
martyr i suis homelijs. Hodie virginē beata3 celi
susceperūt letādo āgeli gaudēdo ⁊ archāgeli iubilā
do: throni exultādo: dominatōes psallēdo: p̄ncipa-
tus armonizādo: ptātes cytharizando: cherubin et
seraphin hymnizādo: atq3 ad supnū diuine maie-
statis tribunal ducēdo. ¶ Tertio honorabl'r: quia
ipse iesus ⁊ toti⁹ militie celestis exercit⁹ eidē obuiā
venit. Vn̄ hiero. Quis illud cogitare sufficiat quā
glīosa hodie regina mūdi ꝓcessit q̄3to deuotionis
affectu tota i ei⁹ occursū celestiū legionum ꝓdierit
ml'titudo: q̄3tis ad thronū cāticis sit deducta: q̄3 pla
cido vultu: q̄3 serena facie q̄3 diuinis āplexib⁹ a fi-
lio sit suscepta ⁊ sup oē3 creaturā exaltata: Idem.
Hodierna die credēdum ē militiam celoꝝ festiue
genitrici dei obuiā aduenisse eāq3 ingenti lumine
circumfulsisse ⁊ vsq3 ad dei thronum cum laudib⁹ ⁊
cāticis spiritualib⁹ ꝑduxisse. Celestis quoq3 hieru
salē militiā tūc ieffabili leticia exultasse: ⁊ iocūda-
tā ieffabili charitate ⁊ omni gratulatiōe iubilasse

quoniã festiuitas hec que nobis hodie reuoluitur
annua illis oibꝰ facta ẽ cotinua. Credit quoqꝫ ꝙ
ipse saluator ꝑ se totꝰ festiuꝰ occurrerit ⁊ cũ gau-
dio eã secũ ĩ throno collocauit. Alias quomõ iple-
set quod ĩ lege ipse mãdauit. Honora patrẽ tuum
⁊ matrẽ tuã? Hec hiero. ¶ Quarto excellenter.
Hiero. hec ẽ dies ĩ qua vsqꝫ ad throni celsitudinẽ
ĩtemerata mater ⁊ virgo ꝓcessit: atqꝫ ĩ regni solio
sublimata post xp̃m gloriosa resedit. Qualiter aũt
ĩ celesti gloria sublimata ⁊ honorificata sit ostẽdit
beatus gerardus ĩ suis homelijs dicẽs. Solus do
minus iesus xp̃s potest hãc magnificare quẽadmo
dũ fecit: vt ab ipsa maiestate laudẽ cõtinue accipi
at ⁊ honorẽ ãgelicis stipata choris archangelicis
vallata turmis. thronoꝝ hic ĩde possessa iubilatio
nibꝰ dominationũ circũcincta tripudijs: p̃ncipatu
um circũsepta obsequijs: potestatũ ãplexata plau
sibus. virtutũ girata honoribꝰ: cherubin circũstan
tiata hymnificatiõibꝰ: seraphin vndiqꝫ possessa ĩ-
effabilibꝰ cãtationibꝰ. Ipsa quoqꝫ ineffabilissima
trinitas perenni tripudio sibi applaudit atqꝫ sua
grã ĩ ea tota redundãte: oẽs eidẽ attẽdere fac. apo
stoloꝝ splẽdidissimꝰ ordo ĩeffabili laude eã extollit
martyrũ multitudo omnimode supplicat tãte dñe
Cõfessoꝝ exercitꝰ inumerabilis cõtinuũ sibi pso-
nat canticũ. virginũ cãdidissima concio ingẽ cho-
reã ad suã celebrat gloriã. Inuite etiã ĩfernꝰ sibi
vlulat: ⁊ ꝓcacissimi demones cõclamãt. ¶ Qui-
dã clericꝰ virgini marie deuotꝰ cõtra dolorem. v.
vulneꝝ xp̃i eã quotidie ꝑ hec v̾ba q̃si ꝯsolari stude
bat dicẽs. Gaude dĩ gẽitrix v̾go imacl'ata: gaude
q̃ ab ãgelo gaudiũ suscepisti: gaud̾ q̃ ꝯcepisti: gaud̾
q̃ gẽnuisti et̃ni lumis claritatẽ: gaud̾ mr̃: gaude scã
dĩ genitrix virgo. Tu sola mr̃ innupta: te laudat
oĩs creatura ⁊ factura. Genitrix lucis sis ꝓ nobis
quesumꝰ ꝑpetua ĩteruentrix. Hic cũ nimio lãguo
re correptꝰ ad extrema venissꝫ pauore ꝑturbari ce
pit. Cui virgo apparẽs dixit. Cur fili tãto timore
trepidas q totiẽs mihi gaudiũ nunciasti? Gaude
etiã tu: ⁊ vt eternalit̃ gaudeas veni mecũ. ¶ Mi
les qdã potẽs ⁊ diues dũ oĩa sua bona ĩdiscreta li
beralitate dispgeret ad tãtã deuenit ĩopiã: vt qui
cõsueuerat magna tribuere tam ĩciperet minimis
ĩdigere. habebat aũt quãdã vxorẽ pudicissimaꝫ: ⁊
btẽ marie valde deuotã. Appropinquãte aũt q̃daꝫ
solẽnitate ĩ qua p̃dictꝰ miles multa donaria cõsue
uerat elargiri: cũ iã qđ tribueret ñ haberet nimia
cõfusiõe ⁊ verecũdia ductꝰ quousqꝫ p̃dicta trãsissꝫ
solẽnitas desertuꝫ locũ meroris amicũ expetijt: vt
⁊ fortune sue ĩcõmoda plãgeret ⁊ verecundiã eui
taret. Et ecce subito qdã equꝰ valde terribil' ter
ribiliorẽ habẽs sessoreꝫ ad eũ accessit: cuiꝰ sessor eũ
alloqtur: ⁊ causaꝫ tãte tristitie sciscitat̃. cui cũ oĩa
q̃ sibi cõtigerãt ꝑ ordinẽ enarrasset: ille ait. Si mi
hi ĩ modico obtẽperare volueris magis q̃ꝫ antea
gloria ⁊ diuitijs abũdabis. Spõdet ille p̾icipi te-
nebraꝝ: se qcqd iusserit libẽter facturũ: dũmõ sibi
ĩpleat que ꝓmittit. Et ille. ecce ꝑgens ĩ domũ tu-
am ĩ tali loco regres: ⁊ ibidẽ tot auri ⁊ argẽti põde
ra tot lapides p̃ciosos ĩuenies. Mihi ãt hoc facias
vt tali die huc vxorẽ tuã ad me adducas. Sub ta
li ꝓmissiõe miles ad domũ reuertit̃: ⁊ ĩ loco quo si
bi dixerat q̃rẽs oĩa repperit q̃ p̃dixit. Que ĩueniẽs
mox emit palatia: largit̃ dona redimit fũdos: com
parat s̃uos. Appropinquãte v̾o die statuta vxorẽ su
aꝫ vocauit ⁊ dixit. Equũ ascẽde: qa aliquo lõgius
mecũ ꝑgere te oꝫ. At illa tremẽs ac pauens ⁊ viri
ĩpio ꝯdicere ñ p̃sumẽs: beate marie se deuote cõ-
mẽdauit: ⁊ post virũ abire cepit. Cũ ãt lõgiꝰ ꝓces
sisset ⁊ ĩ via quãdã eccl'iaꝫ ĩuenisset: illa de equo de
scẽdẽs eccl'iã ĩtrauit viro exteriꝰ expectãte. Dum
v̾o btẽ Marie se deuote cõmẽdaret: illa subito ob
dormiuit. ⁊ v̾go gloriosa p̃dicte matrõe ĩ habitu ⁊
q̃litate ꝑ oĩa similis de altari ꝓcessit: ⁊ foras exiẽs
equũ ascẽdit matrona illa ĩ eccl'ia dormiẽte ⁊ rema
nẽte. Vir ãt suã eẽ vxorẽ arbitrãs ꝓfectꝰ ẽ. Cũ ãt
ad locũ statutũ venisset: ecce p̃nceps tenebraꝝ cuꝫ
ĩpetu nimio veniebat: ⁊ ad locũ festĩabat. Et cum
appropinq̃ssꝫ statiꝫ ille ĩfremuit: ⁊ tremẽs ac pauẽs
accedẽ ñ p̃sũpsit. dixitqꝫ militi. Infidelissime hoiuꝫ
cur me talit̃ illusisti: ⁊ ꝓ tãtꝭ bñficijs mihi talia cõ
tulisti? Ego. n. tibi dixerã vt ad me adduceres tuã
ꝯiugẽ. ⁊ tu adduxisti dñi genitricẽ: volebã vxoreꝫ
tuã: ⁊ tu adduxisti mihi mariã. nã cũ vxor tuã mi-
hi ml'tas ĩferat iniurias de ea volebã expeter̃ vl-
tionẽ: ⁊ tu ad me istã adduxisti: vt me torq̃at ⁊ ad
ĩfernũ mittat. Audiẽs hoc vir vehemẽter stupebat
⁊ pre timore ⁊ admiratiõe nimia loq nõ poterat.
Btã ãt maria dixit. Qua temeritate neq̃ꝫ spũs de
uote mee nocer̃ p̃sũpsisti? Nõ hoc tibi ĩpune cedet
⁊ nũc te hac plector sentẽtia: vt ĩ ĩfernũ descẽdas:
⁊ alicui me cũ deuotiõe ĩuocãti nocer̃ decetero nõ
p̃sumas. Ille ãt cũ multo eiulatu recessit: ⁊ vir de
equo exiliẽs se ad eiꝰ pedes ꝓstrauit. Quẽ v̾go in
crepãs ad suã vxorẽ q̃ adhuc ĩ eccl'ia dormiebat iu
bet redire ⁊ oẽs diuitias demõis abijcere. Redi-
ens igr̃ cũ adhuc vxorẽ suã dormiẽtẽ ĩueniret: eã
excitauit ⁊ que sibi acciderant enarrauit: cũ ãt do-
mũ redisset ⁊ oẽs demonis diuitias abiecisset: ĩ lau
des v̾ginis deuotissime ꝑmanserũt: ⁊ ml'tas post-
moꝫ diuitias ipsa largiẽte v̾gie receperũt. ¶ Ad
iudiciũ dei qdã ĩ visiõe rapit̃: q peccõꝝ sarcina gra-
uabat̃. Et ecce sathã affuit ⁊ dixit. Nihil ĩ huiꝰ aĩa
habetꝭ ꝓprij. Sꝫ mei potiꝰ extat dñij. habeo. n. in-
de publicũ ĩstrumẽtũ. Cui dixit dñs. Ubi ẽ tuũ in-
strumẽtũ? ⁊ ille. Instrumentũ habeo qđ ore ꝓprio
ipse dictasti ⁊ ꝑpetuũ duraturũ sãxisti. Dixisti eñ
quacũqꝫ hora comederitꝭ morte moriemini. Cum
igr̃ iste sit de ꝓgenie illoꝝ q cibũ vetitũ comederũt
iure ĩstrumẽti publici mecũ ĩ iudicio dꝫ mori. Di-
xit ãt dñs. Omittit̃ hõ tibi ꝓ te loq. Ille ãt obmu-
tuit. Dixit iteꝝ demõ. Mea ẽ iteꝝ p̃scriptione: qꝛ
eã iã. xxx. ãnis possedi: ⁊ mihi tãq̃ꝫ s̃uꝰ ꝓpriꝰ obe-
diuit. Et adhuc ille obmutuit. demõ iterum dixit.
Mea ẽ ẽt qꝛ ⁊ si aliq̃ bona fecerit: eiꝰ tñ mala ĩcõ-
parabilit̃ vicũt bona. Dñs ãt volẽs ꝯtra eũ cito ꝓ
ferre sentẽtia: eidẽ t̃minũ ꝯcessit octo dieꝝ: vt oc-
tauo die corã se cõpareret: ⁊ de his oibꝰ rationeꝫ
redderet. Cũ igit̃ a facie dñi timẽs ac merẽs abiret
qdã ei obuiauit: ⁊ causaꝫ tãte tristitie reqsiuit. Cui

cũ ille oĩa p ordinẽ retulissꝫ.ait ille. Ne timeas nec
formides:qꝛ de pmo viriliť te iuuabo. Cũ ãt ab eo
ĩterrogareť quo noĩe vocareť ait. Ueritas ẽ nomẽ
meũ. Inuenitqꝫ secũdũ q ꝓmisit cũ iuuare effica-
ciť de secũdo. Introgatꝰ ãt quo noĩe vocareť: re-
spõdit.iustitia vocor. Die ãt octauo ãte iudiciũ ve
nit ⁊ demõ ei pmũ obiecit. Ad quẽ respõdẽs veri
tas ait. Duplicẽ mortẽ esse nouimꝰ:corporis.s.⁊ ge
hẽne. Illḋ ergo ĩstrumẽtũ qḋ ꝓ te demõ allegas ñ
loqť ḋ morte gehẽne:sꝫ corporis:quod.qdẽ ex hoc
mãifestũ ẽ:qꝛ cũ oẽs ĩ illa sentẽtia ĩcludanť.s.ꝙ cor-
pore morianť:nõ tñ oẽs gehẽne ignibꝰ moriũtur.
Quãtũ.n.ad mortẽ corporis sẽꝑ duratiuũ ẽ: qꝫtuꝫ
vo ad mortẽ aĩe ẽ ꝑ xp̃i sãguinẽ reuocatũ. Tũc de-
mõ vidẽs qꝛ ĩ pmo succubuit:secũdũ sibi obijcere
cepit:sꝫ iustitia affuit:⁊ ꝓ eo taliť respõdit. Lꝫ cũ
mlťis ãnis ꝑuũ possederis:tñ ratio sẽꝑ ꝯdixit. Sẽꝑ
.n.ratio murmurabat ꝙtã crudeli dño seruiebat.
Ad tertiũ obiectũ nemi nẽ habuit adiutorẽ. Dixit
qꝫ dñs. Afferať statera ⁊ bona ⁊ mala oĩa põderẽť
Ueritas ãt ⁊ iustitia peccatori dixerũt. Ad mĩam
miĩcordie que iuxta dñꝫ sedet tota mẽte recurre:
⁊ eã ĩ tui adiutoriũ ĩuocare stude: quod cũ fecisset
beata maria ĩ eius adiutoriũ venit: ⁊ suꝑ staterã
ex illa ꝑte vbi erant pauca bona manũ apposuit.
Diabolꝰ ãt ex alia parte trahere conabať: sꝫ maĩ
miĩcordie p̃ualuit ⁊ peccatorẽ liberauit. Ille igiť
ad se rediẽs ĩ meliꝰ vitã mutauit. ¶ In ciuitate bi
turicẽsi circa ãnũ dñi.227.cũ xp̃iani ĩ die pasce cõi-
carẽt cũ pueris xp̃ianoꝝ qdã puer iudeoꝝ ad altař
accedẽs corpꝰ dñi cũ eisdẽ ꝑcepit:q reuersus domũ
cũ a patre vñ venisset ĩterrogareť:respõdit se cum
pueris xp̃ianis cũ qbꝰ ad scholas ibat ad eccl'iam
iuisse ⁊ cũ eis cõmunicasse. Tũc pr̃ eiꝰ furore reple
tus pueꝝ apprehẽdit ⁊ ꝯtinuo ĩ fornacẽ ardẽtẽ que
ibidẽ erat ꝓiecit. statĩ ãt dei genitrix ĩ specie ima-
ginis quã puer suꝑ altare viderat eidẽ affuit: ⁊ eũ
illesũ ab igne ꝑuauit. Mať vero pueri multis iu-
deoꝝ ⁊ xp̃ianoꝝ suis clamoribꝰ ꝯgregauit:q vidẽ-
tes pueꝝ ĩ fornace nil lesionis habẽtẽ:ipm ĩde ex-
traxerũt:⁊ quomõ potuissꝫ euadere ĩterrogauerũt
q rñdit. Qm̃ illa reuerẽda dña q̃ suꝑ altare stabat
mihi auxiliũ p̃buit:⁊ omne a me ĩcẽdiũ ꝓpulsauit
Tũc xp̃iani ĩtelligẽtes eẽ imaginẽ beate marie pa
trẽ pueri acceperũt ⁊ ipꝫ ĩ fornacẽ ꝓiecerũt:q cõti-
nuo cõbustꝰ:⁊ penitꝰ ꝯsũptꝰ ẽ. ¶ Quidã mõachi
añ diẽ iuxta fluuiũ stabãt:⁊ ibidẽ se fabulis ⁊ ocio-
sis ꝫmonibꝰ resoluebãt:⁊ ecce audiuerũt remiges
ꝑ flumẽ ĩpetu nimio nauigãtes:qbꝰ mõachi dixe-
rũt:q estis vos?⁊ illi. Demões sumꝰ q aĩaꝫ ombro
ni p̃positi domꝰ regis frãcoꝝ:qꝛ mõasteriũ sci galli
apostatauit:ĩ ĩfernũ deferimꝰ. Qḋ audiẽtes mõa-
chi vehemẽtissime timuerũt ⁊ fortiť exclamauerũt
scã maria ora ꝓ nobis.qbꝰ demões dixerunt. Bñ
mariã ĩuocastꝭ: vos.n.discerpere ⁊ submergeř vo
lebamꝰ:qꝛ vos dissolute ⁊ extra horã cõfabulãtes
inuenimꝰ. Tũc mõachi redeũt ad cenobiũ ⁊ ḋmões
ꝓperãt ad ĩfernũ. ¶ Erat qdã monachꝰ valde lu
bricꝰ:sꝫ ĩ beatã mariã valde ḋuotꝰ:q q̃dã nocte ad
scelus assuetũ ꝑgẽs:⁊ corã altari trãsiens btãꝫ vgĩ
nẽ salutauit. Et sic de eccl'ia exiens dũ quẽdã flu-
uiũ vellet trãsire ĩ aquã decidẽs expirauit. Cuius
aĩaꝫ cũ demões rapuissẽt affuerũt ãgeli:vt eã libe
rarẽt.qbꝰ demões dixerũt. Ut qd huc aduenistis?
nihil ĩ hac aĩa habetꝭ. Statiqꝫ btã maria affuit:⁊
cur eiꝰ aĩaꝫ rape p̃sũpserat ĩcrepauit. Illi ãt dixe-
rũt:qꝛ cũ finisse vitã ĩ mal'opibꝰ iuenerũt. Ait illa
falsa sũt q̃ ꝓfertis.scio.n.ꝙ aliquo ꝑgẽs me pmũ
salutabat.⁊ rediẽs silr̃ faciebat:ꝙ si dicitꝭ vob' vim
fieri ponamꝰ ĩ iudicio sũmi regis. Cũqꝫ de hoc co-
rã dño disceptarẽt:placuit ei vt aĩa ad corpꝰ redi-
ret:et de suis actibꝰ peniteret. Interea fr̃es vidẽ-
tes matutinas differri sacristã q̃rũt ⁊ vsqꝫ ad flu-
uiũ ꝑgẽtes submersũ ĩ aq̃ reperiũt. Cũqꝫ extracto
corpore secũ qd factũ fuerat mirarẽť ille repẽte ad
vitã redijt.⁊ rẽ gestã referens vitam in bonis opi
bus cõsũmauit. ¶ Quedã a demõe sibi visibiliter
ĩ forma hoĩs apparẽte mlťas molestias sustinebat
mlťaqꝫ remedia:nũc aque bñdicte aspersionẽ:nũc
hoc.nũc illḋ adhibebat:sꝫ nec sic ille cessabat.qdã
ãt vir scũs sibi cõsuluit:vt cũ ad eã accederet: illa
eleuatis manibꝰ scã maria adiuua me ꝓtinꝰ excla
maret:qḋ cũ illa fecisset diabolus q̃si lapide ꝑcus-
sus territꝰ stetit:⁊ postmõꝫ dixit.malus diabolus
ĩtret ĩ buccã illius q te istud docuit:⁊ statĩ euanu-
it:nec ad eã postmodum accessit.

Modus sacratissime assũptiõis ma-
rie tradiť ĩ quodã sermone
ex diuersis dictis scõꝝ cõpillato q ĩ pluri
bꝰ eccl'ijs solẽniť legiť: vbi sic habetur.
Que ĩ scõꝝ patꝝ narratiõibꝰ ĩ toto orbe de vene-
rãda migratiõe dei genitricis iuenire potui ad ipsi
us laudeꝫ cõmemorare curaui. Sanctꝰ cosmas co
gnomẽto vestitor ea q̃ ab eoꝝ posteris q ĩterfuerũt
se didicisse certa relatiõe cõmemorat: omittẽdũ ñ
ẽ. Ait.n.qm̃ xp̃s ad se vite genitricẽ disposuit ad-
ducere ꝑ ãgelũ ꝯsuetũ ei ꝓnũciat exhibitionẽ dor
mitiõis ne mors ĩopinate veniẽs turbationẽ ipi af
ferret: Obsecrauerat illa facie ad faciẽ dũ adhuc ĩ
terra cõuersareť:filiũ ne videret quẽqꝫ spũuꝫ mali
gnoꝝ. p̃mittit igiť angelũ ad eã cũ huiꝰmõi vbis.
Tẽpꝰ ẽ te assumẽdi ad me mr̃eꝫ meã. sicẽ.n. t'rã gau
dio replesti:ita fac celestia gratulari. pr̃is mei mã-
siões iocũdas ĩgredere:scõꝝ meoꝝ spũs cõsolare:
ne turberis deserẽs corrũpẽdũ cũ suis ꝯcupiscẽtijs
mũdũ adeptura celeste palatiũ. nec o mr̃ terreat
te carnis seq̃stratio q̃ ad vitã vocaris ꝑpetuã:ad
gaudiũ ĩdeficiẽs:ad pacis reqẽ:ad ꝯuersationẽ se-
curã:ad refectionẽ ĩterminabilẽ:ad lucẽ ĩaccessi-
bilẽ:ad diẽ ñ vespascẽtẽ:ad gloriã ĩenarrabilẽ. Ad
me ipꝫ tuũ filiũ vniuersitatis factorẽ. Ego.n. sum
vita eterna:dilectio ĩcõpabil':hitatio ĩeffabilis lu
mẽ nesciẽs tenebras ĩestiabilis bonitas. Da sine
tripidatiõe terre qḋ suũ ẽ.nõ te qsqꝫ ḋ manu mea
rapiet.qm̃ ĩ manu mea sũt oẽs fines terre: ḋpone
mihi corpꝰ tuũ qꝛ ĩ vtero tuo posui diuinitatẽ meã
nõ gloriabiť suꝑ te mors:qꝛ vitã genuisti: nõ offu-
scabit te caliginis vmbra:qꝛ lumẽ peperisti:ñ ꝯcisio
nis ꝯtritio te attiget:q̃ meũ vas fieri meruisti: vẽi
iã ad eũ q ex te natus est receptura materni vteri

pignera: educatiōis mercedē: lactꝭ ⁊ esce vicissitu-
dinē: cohita cū vnigenito: festina adherē filio. noui
eni ꝙ alteriꝰ affectu q̄ʒ filij nō angustierꝭ: q te v̄gi-
nē matrē exhibuit: totiꝰ mūdi exhibeo te murū pe
riclitātiū: archā saluādoꝝ: pōtē fluctuātiū: bacculū
ībecilliū: scalā ad celos ascēdētiū: ꝓpiciatricē pec-
cātiū. Adducā āt aplo̅s ad te quoꝝ ac si meis sepe
liarꝭ manibꝰ: Decet nāqꝫ vt spūal' mee lucꝭ filij: q
bus sāctū tradidi spm̄ tuū corpꝰ sepeliāt: ⁊ ipi ī tuo
admirabili funere meā ꝑsonā ipleāt. Post horum
narrationē dat angelus v̄gini brauiū palme missū
ex paradisi ꝓpagine ad certitudinē aduersus cor-
ruptōnē mortꝭ victorie: ⁊ vestimēta funebria: ac ce
lū quo venerat repetit. Btā āt maria ꝯuocās ami
cos ⁊ cognatos dixit. Notū vobis ꝯfacio me a tꝑali
vita fore hodie trāsiturā. Oportet gᵒ vigilare quia
vnoquoqꝫ trāseūte diuīa vtꝰ āgeloꝝ ⁊ maligni spi
ritꝰ ad moriētis lectū veniūt. His dictꝭ oēs flere ce
perūt ac dicē. Tu times facies spirituū q̄ auctoris
oiuʒ mal' effici meruisti: q̄ ꝑdonē īferni genuisti: q̄
sup cherubi ⁊ seraphi ꝓparatū soliū hr̄e meruisti:
Quid igr̄ nos faciemꝰ: aut q̄liter fugiemꝰ: Aderat
multitudo mulieꝝ flētiū et dicētiū: ne se orphanas
dereliqueret. Btā aūt v̄go eas ꝯsolās ait. Si vos
corruptibiliū natoꝝ mr̄es nō toleratꝭ ab eis modi-
cū sepāri: quō mr̄ ⁊ virgo desiderare nō debeo ad
meū ꝑgere filiū dei pr̄is vnigēitū: Si q̄libet vestꝝ
aliquo orbabit̄ filio ꝯsolabit̄ supstite vl' nascituro.
Ego āt q̄ vnicū possideo ⁊ incorrupta maneo: quō
ad cū nō ꝓperē āxia q oiuʒ ē vita: Dū āt hec age-
rent̄ btūs ioānes adueniēs quō res se hʒ ꝑcūctat̄.
Cui cū v̄go suam celestē migrationē āuūciasset: ille
ī tra ꝓstratus cū lachrymis clamabat. Quid sumꝰ
nos dn̄e: qm̄ sup nos tātas tribulatōes īducꝭ: vt qd
potiꝰ de corꝑe meo nō eduxisti vt magꝭ visitarer a
dn̄i mei mr̄e q̄ʒ eiꝰ funeri itéresse: quē virgo flētē in
thalamū ītroducēs palmā ⁊ vestimēta ondit: et pꝰ
hec ī lecto sibi ad sepulturaʒ dato requeuit. Et ecce
validissimꝰ tonitrui sonꝰ audit̄ turbo q̄si nubes cā-
dida gn̄at̄: ⁊ apostoli añ ianuā domꝰ v̄gis īstar ibri
um collocant̄: q cū de hoc plurimū mirarent̄ Joā-
nes ad eos ꝓgrediēs reuelat q̄ btē v̄gini ꝑ āgeluʒ
nūciata erāt: q cū oēs flerēt: ioānes eos ꝯsolatꝰ est.
Detersis igr̄ lachrymis ītroierūt: ⁊ btāʒ v̄ginē re-
uerēter salutātes eā adorauerūt. ⁊ illa. Auete filij
vnigēiti mei: ⁊ dum aduentꝰ eoꝝ audiuisset illa eis
oia māifestat. Cui apostoli. Jn te celeberrima vir
go q̄si ipsū dn̄ʒ ⁊ magistrū nr̄m aspiciētes ꝯsolaba
mur: hoc solū refrigeriū habemꝰ ꝙ te mediatriceʒ
apud deū nos hr̄e speramꝰ. Que cū paulū noiati
salutasset ille ait. Aue īpatrix mei solamīs. Lʒ eni
ī carne xp̄ʒ nō videri: cū tn̄ ī carne te video: ac si ip̄ʒ
videā ꝯsolor: vsqꝫ ad hunc diē deū te genuisse gē-
tibꝰ ꝑdicabā: āmodo te ad ip̄ʒ trāslatā esse docebo.
Post hec ea q̄ āgelus attulit ei v̄go ondit: ⁊ de lu-
cernis vsqꝫ ad obitū nō extinguēdis admōuit. Ad-
erat. iii. v̄gines ī eiꝰ obsequiū occupate. Deinde
vestimēta funebria iduēs: ⁊ oibꝰ vale dicēs corpus
ad exitū ī lecto ꝯponit petro ad caput posito: ioan
ne ad pedes locato: cetis apostol' lectū ābiētibꝰ: et

dei genitricē laudātibꝰ. Petrꝰ igitur īchoās dixit.
Gaude celestiū thalamoꝝ spōsa et triduū ardui lu
minis cādelabrū: ꝑ quā ē etna claritas manifestata
Hoc āt. s. aplo̅s ad dormitōnē sacratissime v̄ginis
ꝯuenisse testat̄ btūs germanꝰ ꝯstātinopolitanꝰ ar-
chieps dicēs. Lʒ ieuitabilē mortē o dei gēitrix hu
mane nature suscepis: nō tn̄ dormitabit neqꝫ dor-
miet q nos custodit oculus tuꝰ. Nō eni sine testio-
nio trāsmigratio tua: neqꝫ mēdax dormitio. Celuʒ
enarrat gloriā coꝝ q sup te cecinerūt: tra de ill' ex-
hibet v̄itateʒ: nubes vociferāt honorē q ex eis tibi
admīstratꝰ ē. āngeli scm̄ ī te obsequiū ꝑdicant: quo
videlʒ apostoli ad te ī hierusalē ꝯuenerīt. Magnꝰ
quoqꝫ Dionysiꝰ ariopagita hoc idē testat̄ dicens.
Nos vt nosti ⁊ ipe ⁊ multi ex fratribꝰ nr̄is ad visio
nē corpis qd dn̄ʒ suscepit cōuenimꝰ. Presto auteʒ
erat iacobꝰ frat̄ dn̄i: ⁊ petrꝰ eximia ⁊ maxia theolo
goꝝ sūmitas: deīde placuit ꝙ post visionē vniuer-
si sūmi sacerdotes hymnizarēt ꝓut vnusqsqꝫ esset
sufficiēs imēse v̄tutꝭ: bonitatꝭ: ⁊ viuifice ifirmitatꝭ
Subsecutꝰ auteʒ scūs Cosmas suā narrationē ait.
Post hoc āt tonitruū magnū totā domū ꝯcussit: et
spūs fragrās domū tāta suauitate repleuit: vt cū-
ctis q aderāt exceptꝭ apostol' ⁊ tribꝰ v̄gibꝰ lucernas
gestātibꝰ igēs sopor opp̄mēt. dn̄s eni cū multitudi-
ne āgeloꝝ descēdēs aiaʒ mr̄is sue assūpsit. Tāta āt
eiꝰ aia claritate resplēduit: vt nullus apostolorū in
eā respicē posset. Dixitqꝫ dn̄s petro. Corpꝰ matrꝭ
mee cū oi reuerētia sepelite: ⁊ tribꝰ diebꝰ illud cuʒ
diligētia custodite. Ego quippe tūc veniā et illud
ad icorruptionē trāsferā et simili mecū claritate ī-
duā vt id quod acceptū ē: ⁊ id qd accepit parit̄ cō-
ueniāt ⁊ cōcordēt. Refert quoqꝫ ⁊ idē scūs cosmas
terribile ⁊ mirabile mysteriū quod nō indiget na-
turali discussiōe nec curiosa inuestigatiōe: cū oia q̄
de dei genitrice dicunt̄ sint supnaturalia et admi-
rāda ⁊ tremēda potiꝰ q̄ʒ iuestigāda. Egressa vt ait
de corpore eiꝰ aia hec v̄ba ꝓtulit corpꝰ. Grās ago
tibi dn̄e q̄ tua digna sum gloria. Memēto mei qm̄
tuū sum figmētū ⁊ tuū seruaui depositū. Expergefa
cti sūt igit̄ vt ait ceteri ⁊ vidētes v̄ginis corpꝰ exa
nime ꝯtristari plurimū ac gemere ceperūt. Tollē-
tes igitur apostoli corpꝰ ad monumētū ferebāt. in-
cipiente petro psalmū. Jn exitu israel de egypto.
chori quoqꝫ āgeloꝝ virginē laudāt: ita ꝙ hierusa-
lem ad tātā gloriā est ꝯcussa. Tūc sūmi sacerdotes
cū gladijs ⁊ fustibꝰ multitudinē mittūt: vnꝰ autē ī-
petu furēs ad grabatū accessit cupiēs ad terrā tra-
here corpus genitricis dei marie: qui q: idigne tra
here nitit̄ eiꝰ tactu merito ꝑuat̄: vtraqꝫ nāqꝫ ma-
nus a cubitis euulsa abscidit̄: illisqꝫ ad grabatū pē
dētibꝰ dolore horribili cruciat̄. Implorat āt veniā:
et ꝓmittit emēdā. Cui petrꝰ. Nullatenꝰ veniā cō
sequi poteris: nisi corpꝰ ꝑpetue v̄ginis osculeris: et
xp̄ʒ ex ea ꝓpagatū dei filiū eē ꝯfitearꝭ. Qd cū fecis
set: manꝰ vn̄ auulse fuerāt cubitꝭ sūt adiūcte. Acci
piēsqꝫ petrꝰ vnū dactilū ex palma dedit illi dicēs.
Uade igredē ciuitatē ⁊ pone sup infirmos: ⁊ oēs q
crediderīt recipiēt sanitatē. Peruenientes igit̄ apo
stoli ad ꝑdiū gethsemani iuenerūt ibi sepulchrum

simile xp̄i sepulchro mirifico: vbi corpꝰ cū multa reuerētia posuerūt illō sublimissimū dei vas tāgē nō audētes: sʒ hīcinde apphēsa sindone deponentes. Quo fcō dū apostoli ⁊ discipuli iuxta mādatuʒ dn̄i circa sepulchrū starēt: t̄tio die nubes splēdidissima sepulchrū circūdedit: voces āgelice resonāt: ieffabilis odor sentit̄: fit oībꝰ stupor imēsus dū dn̄ʒ illuc cernerēt descēdisse ⁊ corpꝰ v̄gis cū gloria tā imēsa trāsferre. Osculātes igr̄ apostoli sepulchrū i domū euangeliste ⁊ theologi sancti ioannis reuersi sunt: tāte v̄ginis custodē laudātes. Unꝰ āt ex apostol' tātis solēnijs defuit: q tāta mirabilia audiēs ⁊ admirās sepulchrū sibi apiri istātiꝰ postulabat: vt horuʒ oīuʒ cognoscēt v̄itatē: qđ cū apostoli renuerēt sufficere sibi tātoꝝ testiōnia: asserētes ne forte si hoc ifideles ītelligerēt: corpꝰ furto sublatū eē p̄dicarēt: ille ꝯtristatꝰ dicebat. Cur me similez vobis cōis nr̄i thesauri portiōe fraudatis? Tādē sepulchrū aperientes corpꝰ minime inuenerūt: sʒ tm̄ vestimēta ⁊ sindonē reppierūt. In enthimiata quoqʒ historia. libro 3°. ca. 4. sanctꝰ germanꝰ ꝯstātinopolitanꝰ archiep̄s se repperisse dicit. qđ et magnꝰ damascenꝰ fil'r attestat̄: ꝙ scē mēorie pulcherrima augusta cū apđ cōstātinopoli multas ecclesias erexisset: iter cetās apud balchernas admirabilē ecclesiā tp̄e martiani iperatoris ad honorē sacre v̄ginis edificauit. Et ꝯuocās iuuenalē archiep̄m hierosolymitanū ⁊ alios palestine ep̄os: qui tūc in vrbe regia cōmorabātur ꝓpter sinodū q̄ facta ē calcedōie: dixit eis. Audiuimꝰ corpꝰ sanctissime virginis in predio gethsemani tumulatū. Uolumꝰ igit̄ ad custodiā huius vrbis corpꝰ illud cū debita reuerētia huc transferre. Cui cū iuuenalis respōdisset: corpꝰ illō sicut ex antiquis historijs ꝯpererat i gloriā eē trāslatū: ⁊ sola vestimēta i monumēto cū sindone remāsisse. Ipsa vestimēta dictꝰ iuuenalis cōstātinopoli misit: et in dicta ecclesia honorifice collocauit. Nec me quisqʒ ꝓp̄o hoc arbitret̄ sensu finxisse: sʒ ea posui q̄ per doctrinā ⁊ studiū lectiōis eoꝝ didici q v̄issima traditiōe a p̄oribus acceperunt. Hucusqʒ sūt v̄ba q̄ in p̄dicto sermone habent̄. Uez ioānes damascenꝰ: q ⁊ ip̄e grecꝰ extitit: plura mirāda de hac sacratissima virginis assūptione ꝓsecutꝰ est. ait eni i s̄mōibus suis. Hodie sacratissima v̄go celesti tēplo inehit̄: hodie sacra ⁊ aīata arca q̄ itra se suū tulit artificē i tēplo nō manufcō reponit̄. Hodie sacratissima columba inocēs ⁊ simplex euolās ex arca. i. ex corpe qđ deū suscepit pedibꝰ suis requiē adiuenit. Hodie imaculata v̄go terrenaꝝ passionū nescia imo celestibꝰ itellectibꝰ erudita nō i terrā abijt: sed v̄e celū aīatū appellata i celestibꝰ tabernacul' hitat. Lʒ eni nālit̄ sacerrima btā aīa tua gloriosa tuo corpe separet̄: ⁊ sepulture corpꝰ tradat̄: verūtn̄ nō manet i morte nec dissoluit̄ a corruptiōe. cuiꝰ enim pariēt̄ v̄gitas iuiolata p̄māsit: huiꝰ ⁊ migrant̄ corpus irresolutū p̄ oia p̄seuerat: ⁊ ad meliorē sāctiorēqʒ vitā traducit̄ nō morte dissolutū: sʒ ēt i eterna secula p̄māsurū. Sicut eni sol iste splēdidus ac lucidissimꝰ sub lunari corpe latēs ad breuē horā videtur quodāmodo deficē: tamē ipse suo nō p̄uat̄ luie habēs i se perēnē fontē lumīs: sic ⁊ tu fons veri luminis: icōsūptus vite thesaurꝰ lʒ quodā breui internallo tp̄is corp̄alit̄ morti sis addicta: tn̄ copiose nobis infūdis ideficiētis luīs claritatē: hinc sacra tua obdormitio nō ē mors appellāda: sed trāsmigratio siue recessus: seu magꝭ ꝓprie aduentꝰ. Discedens eni a corpore aduenis celo: tibi obuiāt āgeli et archāgeli: ascēsuʒ tuū horrēt spiritꝰ imūdi. Nō iuisti virgo btā i celū vt helias: neqʒ vt paulus vsqʒ ad t̄tiū celū ascendisti: sʒ vsqʒ ad regalē thronū filij tui attigisti. Mors alioꝝ scōrū bn̄dicit̄: eo ꝙ ip̄os beatos exhibet: i te aūt hoc locū nō habet. mors enim tua nō btitudo tua nec transmigratio tua: ꝑfectio tua: sed nec recessus largit̄ tibi btitudinis securitatē. Omniū eni bonoꝝ q̄ humanā mentē excedūt: tu principiū: mediū: ⁊ finis. Tua securitas ⁊ v̄a perfectio ⁊ sine semie cōceptio diuiaqʒ īhitatio. Un̄ v̄e dixisti nō a morte: sed ab ip̄a cōceptiōe ab oībꝰ generationibꝰ te beatificari: hic te mors nō beatificauit: sʒ tu mortē clarificasti soluēs eius mestitiā mortēqʒ cōuertens in gaudiū. Si eni deꝰ dixit ne forte ꝓtoplaustus extēdat manū suā: ⁊ arripiat de ligno et viuat in eternū: quomō que ipsā vitā portauit: vitā sine p̄ncipio: vitā sine fine: nō viuet i seculuʒ sempit̄nū? Olim deꝰ parētes humani gn̄is i morte peccati dormiētes iobediētie p̄cipitio iā sepultos: peccati crapula iā fetentes: exules de paradiso expulit. Nūc autē hāc que toti humano generi vitaʒ attulit: dei ac patris obediētiā exhibuit: totiꝰ passionis īmissionē excussit: quomō p̄adisus nō suscipiet: celū gaudēs ianuas nō patefaciet? Eua serpenti aurē exhibuit: pestiferū virus hausit: voluptatibus illicit̄: partꝰ dolori subijcit̄: ⁊ cū adā condēnat̄. Hāc autē vere beatā que verbo dei aurē inclinauit: quā spiritꝰ sanctus repleuit: que paternā misericordiā in vtero baiulauit: que sine viri contactu concepit: sine dolore peperit: quomō mors absorbet: quomō corruptio audet aliquid i corpus quod ipsam vitā portauit? Addit quoqʒ ideʒ Damascenus in eisdē sermonibꝰ dicēs. Uerū apostolos qui vbiqʒ terraꝝ dispersi hominū piscationi vacabāt: sagena v̄bi dei hoīes de profūdis tenebraꝝ ad celestē mensā curie seu solēnes patris nuptias educētes diuinū p̄ceptū q̄si sagena quedā vel nubes e finibꝰ terre hierusalē contulit vltra quasdā aquas cōgregans ⁊ colligens. Tūc quidē adam ⁊ eua primi parētes exclamauere. Ueni ad nos o sacrū ⁊ salutiferū cellariū: que nostrū iplesti gaudiū. Ecōtra sanctorū caterua que corporaliter aderat dicebat. Mane nobiscū cōsolatio nostra: nec derelinquas nos orphanos quā habemꝰ laborū solatiū: sudoruʒ refrigeriū: tibi viuenti cōuiuere: tibi morienti commori gloriosum. Nobis eni hec vita amara ē tua destitutis p̄ntia: hec ⁊ his silia vt arbitror apostoli cū reliq̄ plenitudine ecclesie crebris singultibꝰ q̄relas iterrūpētibꝰ ꝓponebāt. Illa ad filiū ꝯuersa ait. tu dilect̄ filijs quos fratres appellare placuit: de meo discessu dolētibꝰ sias consolator: ⁊ p̄ impositionē manuū meaꝝ appone benedictionē sup̄ benedictionē eorum: deinde extendens manus fidelium

collegiũ bñdixit: ⁊ addidit. In manꝰ tuas cõmẽdo
fili spm̃ meũ: suscipe aĩam meã tibi dilectã: quã in-
culpatã ꝯuasti. Tibi ⁊ nõ terre cõmẽdo corpꝰ meũ
custodi illud integꝝ qḋ tibi inhabitare complacuit.
Trãsfer me ad te vt vbi tu es viscerꝝ meoꝝ partus
sꝫ ⁊ ego tibi cohabitãs. Illic itaqꝫ talia sũt audita.
Surge veni dilecta mea. O pulchra ĩ mulieribus:
pulchra es amica mea ⁊ macula nõ ẽ ĩ te. Hec bea
tissima virgo audiẽs cõmẽdat ĩ manꝰ filij spm̃ suũ.
Profusis ãt apostoli lachrimis figũt oscula taber-
naculo dñi benedictõe ac scitate ex contactu sacri
corporis adipleti. Tunc morbi ⁊ demones fugant̃:
aer e celo sãctificat̃ spũs ascẽsione: tra corporis de-
positõe: aque võ corporis ablutõe: abluit̃ .n. sacruꝫ
corpus aq̃ mundissima nõ ab ipa mũdatũ: sꝫ ab ipo
sãctificata. Deide sacꝝ corpꝰ mũda syndone iuolu
tũ lecto supponit̃: lãpades corruscãt: vnguẽta redo
lẽt hymni ãgelici resonãt. Aplis ãt alijsqꝫ sãctis q
aderãt diuinas odas modulãtibꝰ archa dñi mõte
syon sacris aploꝝ ceruicibꝰ iposita: ad sacratissimã
villã gethsemani adducit̃: ãgelicꝭ ãtecedẽtibꝰ sub-
seq̃ntibusqꝫ alijs sacꝝ corpꝰ vehẽtibus tota eccl'ie
plenitudine cõcomitãte. Affuerũt ⁊ qdã iudeoruꝫ:
fermẽto veteris malitie obstinati. Referũt ẽt cũ iã
e mõte apostoli descẽderẽt: sacꝝ corpꝰ dei genitri-
cis ferẽtes: hebreũ quẽdã organũ diaboli temera-
rio actũ ipetu diabolicoqꝫ ipulsũ icursu: ad sacrum
corpꝰ accessisse ad qḋ ãgeli trepidabãt accedere: ac
vtraqꝫ manu furibũde lectulũ arripiẽteꝫ ad terraꝫ
traxisse. Fert̃ tñ manꝰ illi tanq̃ꝫ lignũ arida decidisse.
Eratqꝫ videre tanq̃ꝫ truncũ inutilẽ donec fides mẽ
tẽ alterauerit suiqꝫ sceleris penituit ĩgemẽtẽ. Hi ãt
q portabãt feretꝝ stetẽ: donec mihi iponẽs manũ sa
cratissimo corpi: ad tactũ eiꝰ ĩ statũ pstinũ reuocat̃.
Iñ igr̃ adit̃ gethsemani: vbi oscula ꝯplexꝰ hymni
sci lachrime sudoris gutte fluẽtes ⁊ sic sacꝝ corpus
venerabili ĩ sepulchro ponit̃: sꝫ nõ ẽ derelicta aĩa
tua ĩ iferno: nec caro tua vidit corruptõeꝫ. Dece-
bat ãt dei sacrariũ. fõtẽ idefossũ. agꝝ iaratũ: vineã
nõ irrigatã: oliuã fructiferã: ĩre gremio nõ teneri.
Decuit mr̃eꝫ a filio sublimari vt ad ipꝫ ascẽdat sicut
ad ipaꝫ descẽderat: vt q̃ ĩ partu ꝯuauit v̓ginitatem
post mortẽ corpꝰ nõ videt corruptõeꝫ: ⁊ q̃ creatorẽ
portauit ĩ sinu: ĩ diuinis tabernaculis ꝯmoret̃: ⁊ quã
pr̃ despõsauit ĩ spõsã ĩ celestibꝰ thalamis ꝯfouet: ⁊
a mr̃e q̃ sũt filij possideant̃. Hec damascenꝰ. Scũs
quoqꝫ Aug. ĩ quodã s̃mõe eiꝰ sacratissimã assũptõꝫ
mltiplr̃ ondit dicẽs. De sãctissimo corpe perpetue
v̓ginis eiusqꝫ sacre aĩe assũptõe loq suscipiẽtes: hoc
p̓mũ dicimꝰ q̓ ĩ scripturꝭ postq̃ꝫ eã dñs ĩ cruce di-
scipl'o cõmẽdauit nihil de ea repit̃: p̃terq̃ꝫ qḋ lucas
cõmemorat dicẽs: Hi oẽs erãt pseuerãtes vnani-
mit̃ ĩ orõne cũ maria mr̃e iesu. Quid ergo ḋ morte.
quid de eiꝰ assũptiõe dicẽdũ ẽ: vñ scriptura nil cõ-
mẽdat nisi q̓rẽdũ rõne qḋ consentiat veritati. Fiat
ergo ipa v̓itas auctoritas sine q̃ nec valet auctori-
tas. Memores igr̃ ꝯditionis humane mortem illã
subijsse tẽporalẽ dr̃e nõ metuimꝰ. Sꝫ si dicimꝰ eaꝫ
r̃solutã ĩ cõeꝫ putredinẽ: v̓mem ac cinerẽ librãdũ ẽ
si tãte cõueniat sãctitati: tãte aule dei prerogatiue.

Scimꝰ .n. dcm̃ p̓mo parẽti. q: puluis es ⁊ ĩ puluerẽ
ibis. Hãc cõditõeꝫ caro xp̃i euasit: q̃ corruptõeꝫ nõ
sustulit. excipit̃ ergo ab illa gñali sentẽtia de v̓gine
sũpta nã. Mulieri quoqꝫ deꝰ dixit. Multiplicabo
erũnas tuas. In dolore paries. Erũnã Maria su
stinuit cuius aĩam gladiꝰ ptrãsiuit: sꝫ sine dolore ge
nuit. Maria ergo ⁊ si cõicat erũnis: non tñ cõicat
parturiẽdo cũ dolore. Excipit̃ ergo a qbusdã gñã-
libus quã tantã attollit dignitatꝭ p̓rogatiua. si ergo
eã dicimꝰ mortẽ subijsse: nec tñ viculis eiꝰ retineri
nũqd ipiũ erit: si voluit dñs itegrã mr̃eꝫ v̓irginita-
tis ꝯuare honore: cur nõ velit icorruptã a putredi-
nis ꝯuare fetore: nũqd nõ ptinet ad benignitatem
dñi matris ꝯuare honorẽ: q legẽ soluere nõ vene-
rat: sꝫ adiplere: Qui .n. ĩ vita p̃ ceteris illaꝫ gr̃a sui
cõceptꝰ honorauit: piũ ẽ credẽ eã ĩ morte singulari
saluatõe: ⁊ spãli gr̃a honorasse. Putredo ⁊ vermis
humãe ẽ opprobriũ ꝯditõis. Ab hoc opprobrio cũ
iesus sit alienꝰ: nã marie excipit̃ quã iesus de ea as-
sũpsisse ꝓbat̃. Caro .n. iesu caro est marie quã sup
astra trãsiuexit honorãs oẽm humanã nãm ⁊ mlto
magꝭ maternã. Si nã mr̃is ẽ filiꝰ ꝯueniẽs ẽ vt sit ⁊
filij mr̃: nõ quãtũ ad vnitatẽ corporalis nature. Si
.n. vnitatẽ facẽ põt gr̃a sine ꝓpetate spãl' nature.
q̃ꝫto magis vbi gr̃e vnitas ⁊ corporalis ẽ spãlis na
tiuitas: vnitas gr̃e ẽ vt discipuloꝝ ĩ xp̃o de qbꝰ dicit
vt sint vnũ sicut ⁊ nos. Et postea pr̃ volo vt vbi sũ
ego ⁊ illi sint mecũ. Si igr̃ secũ hr̃e vult eos: q hic
sua fide iũcti vnũ cũ eo eẽ iudicant̃. qd existimãdũ ẽ
de matre vbi digna sit hẽri: nisi ĩ p̃ñtia filij: Quãtũ
igr̃ itelligo quãtũ credo: Marie aĩa excellẽtiori q̃-
dã p̓rogatiua a filio honorat̃: possidẽs ĩ xp̃o corpus
suũ qḋ genuit glorificatũ. Et q̓re ñ suũ ꝑ qḋ genuit
si ñ obuiauerit nec dũ ꝑspecta auctoritas: vere cre
do ⁊ ꝑ qḋ genuit: q: tãta significatio dignior ẽ tã ce-
lo q̃ꝫ t̃ra thronũ di: thalamũ spõsi: domuꝫ dñi: atqꝫ
tabernaculũ xp̃i dignũ ẽ ibi eẽ vbi ipe ẽ. Taꝫ p̓cio-
sũ thesaurꝝ dignꝰ ẽ celũ q̃ꝫ t̃ra seruare tãtã integrita
tẽ merito icorruptibilitas nõ putredinis vlla reso-
lutio seq̃t̃. Illud sacratissimũ corpꝰ ĩ escã vermibꝰ
traditũ: q: sentire nõ valeo dr̃e ptimesco: quã exi-
stimatõeꝫ ꝓcul ꝓpellit icõparabil' gr̃e munꝰ: quod
me dr̃e multaꝝ scripturaꝝ ꝯsideratio iuitat suis ali
qñ ministris veritas ait. Vbi ego sũ illic ⁊ minister
meus erit. Si hec ẽ gñalis sentẽtia oiuꝫ: ꝑ fidem et
opatõeꝫ xp̃o ministrãtiũ quãto magis quodãmodo
specialr̃ marie q̃ absqꝫ dubio oĩ opere' ministratrix
extitit: q̃ hũc ĩ vtero gessit: partũqꝫ ꝓfusũ aluit ⁊ fo-
uit: ⁊ ĩ p̃sepio reclinauit: ⁊ fugiẽs ĩ egyptũ abscõdit:
⁊ oẽm ifantiã eiꝰ ꝓsecuta vsqꝫ ad crucẽ ab eiꝰ non
recessit cõspectu. Nõ potuit ãt eiꝰ diuinitatis nõ eẽ
credula q̃ se nouerat hũc nõ virili semie: sꝫ diuino
spiramine cõcepisse. Vñ de filij ptãte tanq̃ꝫ de dei
virtute nõ mutabũda deficiẽte vino dixit. Vinum
nõ hñt sciẽs eũ hoc potuisse qḋ eũ mox cõtigit mi-
raculo cõpleuisse. Ecce igit̃ Maria fide ⁊ ope xp̃i
ministratrix si ibi nõ fuerit vbi xp̃s ministros suos
vult eẽ. vbi ergo erit: ⁊ si ibi fuerit: nunquid equali
gratia: Et si equali gr̃a vbi equa di cẽsura q reddit
vnicuiqꝫ secũdũ merita sua: Si merito p̃ omnibus

Marie viuenti tanta ē gratia donata: ⁊ gr̄a mor-
tue erit minuenda? absit. Si. n. omniū sanctorum
mors est preciosa: Marie sane ē ꝑciosissima. Cōsi-
tendū igit̄ cēseo mariā ad eternitatꝭ gaudiū assūptā
benignitate xp̄i ⁊ honorabiliꝰ susceptā ceterꝭ quaꝫ
gr̄a honorauit ꝑ ceterꝭ. atq̄ꝫ ad cōeꝫ humanitatꝭ cō
ditōeꝫ n̄ eē adductā pꝰ mōtē: putredinis. vꝫ. vmis
⁊ puluerꝭ q̄ suū ⁊ oīum genuit saluatorē. Si elegit
diuina volūtas int̄ igniū flāmas pueroꝝ vestimēta
seruare illesa cur abnuat in matre ꝓpria quod ele-
git in veste aliena? Jonam seruare in ventre ceti
incorruptū voluit sola misericordia. Mariā incor-
ruptā nō seruabit gr̄a? Seruatꝰ est Daniel ī intē-
peratissima fame leonum. Non seruanda ē maria
tantis donis donata etiā meritis dignitatuꝫ? Hec
ergo cūcta q̄ diximꝰ q̄r naturā nō seruasse cognosci
mus: in itegritate quoq̄ꝫ marie plus grām q̄ꝫ nām
potuisse nō dubitamꝰ. Xp̄s ergo letari facit mariaꝫ
aia ⁊ corpore ī se ꝓprio filio. Nec vllā sequi corru-
ptōis erūnā quā nulla secuta ē tantū pariendo filiū
itegritatis corruptio: vt sit semꝑ īcorrupta quā tāta
ꝑfudit gr̄a: sit integralit̄ vinēs q̄ oīum itegram ge-
nuit vitam. Si ergo dixi vt debui approba xp̄e tu
⁊ tui. Si v̇o non vt debui ignosce obsecro tu ⁊ tui.

De nomine sancti sixti.

Sixtus dicitur a sios quod est deus ⁊ statꝰ
quasi diuinus status. vel sixtus a sisto si-
stis quasi firmus ⁊ fixus in fide vł passio-
ne: ⁊ bona opatōe.

De. s. sixto papa ⁊ mar.

Sixtus papa atheniēsis natiōe ꝑmo
qdē philosophus postea xp̄i
discipulus ⁊ pōtifex sūmꝰ electꝰ: decio et
Ualeriano cū duobꝰ diaconibꝰ felicissimo
⁊ agapito p̄ntatꝰ ē: quē cū deciꝰ nullis possꝫ ꝑsuasio-
nibꝰ iclinare: fecit eū duci ad tēplū martꝭ: vt aut sa-
crificaret: aut de custodia mamertini reciꝑet̄. sꝫ cū
sacrificare renuēs ī custodiā ducerek̄: btūs Laurē
tiꝰ post eū clamās ibat ⁊ dicēs. Quo ꝓgrederꝭ sine
filio pr̄? quo sacerdos sācte sine ministro ꝓꝑas? cui
sixtꝰ. Nō ego te desero fili: neq̄ꝫ derelinquo: sꝫ ma
iora tibi debent̄ ꝓ fide xp̄i certamina. Post triduū
me sacerdotē seq̄ris leuita. Interī ergo thesauros
ecclesie accipe: ⁊ qbꝰ tibi videt̄ diuide: quos cū ille
pauꝑibꝰ xp̄ianis distribuisset: valerianꝰ p̄fectꝰ de-
creuit: vt sixtꝰ ad tēplū martꝭ sacrificaturꝰ duceret̄.
q si renueret ibidē capite trūcaret̄: q cuꝫ duceretur
btūs laurētiꝰ post cū clamare cepit ac dr̄e. Noli me
dereliquere pr̄ sācte: q̄r thesauros tuos iā expēdi:
quos t̄didisti mihi. Tūc milites audiētes thesaurū
laurētiū tenuerūt: sixtū v̇o cū felicissimo ⁊ agapito
ibidē decollauerūt. ¶ In hac die ē festū trāsfigu-
ratōis dn̄i: ⁊ sāguis xp̄i ꝺ nouo vino si īueniri pōt ī
aliqbꝰ ecclesijs ꝯficit̄: vel saltē matura vua alquā-
tulū ī calice eliq̄t. In hac ēt die racemi bn̄dicunt̄: ⁊
ppl̄s ꝯmunicat. Rō āt huiꝰ ē ex eo q̄ dn̄s discipl̄is
suis ī die cene dixit. Nō bibā āmō ꝺ hoc geninine
vitis donec bibā illud nouū ī regno pr̄is mei. Illa
v̇o trāsfiguratio dn̄i: ⁊ q̄ dixit nouū vinuꝫ rep̄ntat
gloriosā īnouatōeꝫ: quā xp̄s post resurrectiōeꝫ hūit:
⁊ iō ī hac die trāsfiguratōis q̄ resurrectōeꝫ rep̄ntat
nouū vinū ingrit̄ nō q̄ ī hac die: vt qdā aiūt trāsfi
guratio sit fcā: sꝫ ab ap̄lis ī hac die māifestata. trāsfi
guratio. n. facta fuisse dicit̄ circa ꝑncipiū veris. Di
scipuli autē ꝓpter ꝓhibitōeꝫ eius factam tam diu
celauerunt: ⁊ in hac die manifestauerūt: ita legit̄ ī li
bro q dicit̄ mitrale.

De nomine.

Donatꝰ q̄si a deo natꝰ ē: ⁊ hoc ꝑ regn̄atōeꝫ
⁊ gr̄e ifusionē: ⁊ glorificatōeꝫ: q̄ triplex ge
neratio spiritualis a deo ē. Nā ⁊ cum sā-
cti moriunt̄ tūc nasci dicuntur. vnde obi-
tus sanctoꝝ nō mors sed natale vocat̄. Puer eniꝫ
appetit nasci vt accipiat ampliorē locū ad manen-
dū: vberiorē cibū ad vescēdū: liberiorē aerē ad re-
spirandū: ⁊ lucē ad videndū. Et q̄r sci cū de vtero
matris ecclesie ꝑ mortē exeūt: illa q̄tuor secundum
modū suū recipiūt: iō nasci dicunt̄. vel donatꝰ q̄si
dono datus.

De. s. donato martyre.

Donatus cū iuliano īperatore eru-
ditus ⁊ nutritꝰ ē. ita q̄ ꝑ-
dictꝰ iulianꝰ fuit tūc subdiaconꝰ ordinatꝰ
sꝫ cū in īperio sublimatꝰ fuisset patrem ⁊
mr̄eꝫ sci Donati occidit. Donatꝰ āt ī aretinā ciui-
tatē aūfugit: ⁊ apud hilariū monachū manēs młta
ibidē miracula fecit. Nā p̄fectꝰ ciuitatis hn̄s filiuꝫ
demoniacū cū eū ad beatū donatū adduxisset cla-
mare cepit spiritus īmūdꝰ ac dr̄e. In nomīe dn̄i nr̄i
iesu xp̄i noli mihi molestus esse: vt de domo mea
egrediarꝭ. O donate quare me coartas exire cū tor
mentis. Sed orante donato fuit ꝓtinus liberatus.
¶ Uir quidam eristasius nomīe exactor fisci in tu
scia publicam pecuniam in custodia vxoris nomīe
eufrosine dereliquit. Sed cuꝫ ꝓuincia ab hostibus
vrgeretur pecuniam abscondit: ⁊ dolore preuenta
vitam finiuit. Uir auteꝫ eius rediens cū pecuniaꝫ
inuenire non posset: ⁊ iam cuꝫ filijs suis ad suppli-
ciū tradi deberet ad sāctum donatū cōfugit. Dona
tus aūt ad sepulchꝝ vxoris cum eo pergens orōne
facta clara voce dixit. Eufrosina ꝑ spiritū sāctū te
adiuro vt dicas nobis vbi talē pecuniam posuisti.
Et facta ē vox de sepulchro dicēs. In ingressu do
mus mee eam ibi fodi. Et euntes eā ibi vt dixerat
inuenerunt. Post aliquos dies satyrus episcopꝰ
in domino obdormiuit: ⁊ omnis clerus donatuꝫ in
ep̄m elegit. ¶ Cū āt quadā die missa celebrata po
puluꝫ cōicaret ⁊ diaconus cōicanti xp̄i sāguinem
ꝓpinaret subito paganoꝝ īpulsu diaconꝰ cecidit ⁊
calicem sāctū fregit: de quo cum ipse ⁊ omnis ppl̄s
plurimū mestus esset: donatꝰ fragmenta calicꝭ col-
ligens oratione ipsum in formā pristinā restaura-
uit. vna aūt particula a diabolo absconsa fuit que ī
calice predicto defecit: tn̄ in testimonium huius mi
raculi. Pagani viso hoc miraculo conuersi sunt:
⁊ septuaginta baptisma susceperūt. ¶ Fons qui-
dam adeo erat infectus: vt quicūq̄ꝫ de illo biberet
ꝓtinus moreretur. Duꝫ igit̄ sanctus donatus suꝑ
asinum suū illuc iret: vt oratōe facta aquā sanaret.
draco terribilis īde erupit: ⁊ pedes asini cauda in
uoluens cōtra donatū ꝓtinꝰ se erexit quē donatꝰ
flagello quodā ꝑcutiēs: vel sꝫ q̄ alibi legit̄ ī os ei
expuēs cōtinuo īterfecit. orauitq̄ꝫ ad dominū ⁊ oē

venenũ fugauit. Aliũ etiā fōte dũ in itinere cũ so-
cijs q̄dā vice sitiret sua orōne ibidē ꝑduxit. ¶ Dũ
filia theodosij īpatoris a demone vexaret̄: ⁊ ad sā-
ctũ donatũ adducta fuisset dixit scũs donatꝰ. Exi
imũde spiritꝰ ⁊ noli ī plasma dei hītare. cui demō.
da mihi trāsitũ quo exeā aut quo vadā. Cui dona
tus. Vñ huc venisti? Cui demō. De heremo. Et
scũs. Illuc reuertere. Et demō. Video signũ in te
ex quo ignis exit ꝯ̄ me: ⁊ p̄ timore ignoro quo vadā
sꝫ da mihi locũ exeundi ⁊ exeo. Cui donatꝰ. Ecce
habes trāsitũ: redi ad locũ tuũ: ⁊ vniuersā domũ
cōcutiēs exiuit. ¶ Cũ qdā mortuꝰ efferret̄ venit
qdā cũ chirographo asserēs deberi sibi ab ipso soli
dos ducentos: vñ ipsũ nullatenꝰ sepelire sinebat.
Quod cũ vxor sua vidua hōi donato cũ lachrymis
idicassꝫ adiũgēs ꝙ hō ille pecuniā totalit̄ recepissꝫ
Assurgēs ad locũ iuit ⁊ manũ defuncti tāgēs ait.
Audi me: q respōdit. Ego suꝫ. Et scũs donatꝰ ait
Surge ⁊ vide qd agas cũ hoīe isto q te sepeliri nō
sinit: q residēs eũ de solutiōe debiti corā oībꝰ cōui
cit ⁊ chirographũ arripiēs manu scidit. Deinde di-
xit scō donato. Iube me iteꝝ p̄r dormire. Et ille.
Vade fili āmodo ī reqē. ¶ Eodē tēpore cum fere
tribꝰ ānis nō pluissꝫ: ⁊ sterilitas magna eēt: īfideles
ad īpatorē theodosiũ cōueniũt: petētes vt sibi do-
natũ traderet q per artē magicā hoc fecissꝫ: Ad im
peratorꝭ igit̄ īstātiā donatꝰ egressus dñm exorauit
⁊ pluuiā copiosā dedit: ⁊ ceteris īfusis ipse siccis
vestibꝰ domũ redijt. Cũ āt gotthi eo tēpore italiā
deuastarēt: ⁊ multi a fide xp̄i recederēt: Euadria-
nus ꝓfectꝰ a scō donato ⁊ hylariano de apostasia
deprehēsus sanctos ipos cepit: cōpellēs eos vt ioui
īmolarēt. quod cũ renuerēt hylarianũ expoliatuꝫ
tādiu cedi fecit quousqꝫ spiritũ exalaret. Donatũ
vero ī carcere reclusit: ⁊ postmodum cũ d̄colari fe
cit. ¶ De nomine.

b Ernardus dicit̄ a ber quod ē puteꝰ vel
fons ⁊ nardus q̄ ē vt dicit glo. sup cātica
herba humilis ⁊ calide nature ⁊ odorife
ra. Fuit. n. calidus ī feruēti amore: humilis ī con-
uersatione: fons in doctrine emanatione: ⁊ pute
us in scientie profunditate: ⁊ odoriferus in fame
suauitate. eius vitam Gulielmus abbas sancti the
oderici socius beati bernardi ⁊ hernaldus abbas
clare vallis scripserunt.

¶ De scō Bernardo abbate.

Ernardus in burgundia castro
b fōtanis ex nobilibꝰ
valde ⁊ religiosis parētibꝰ ortus ē: cuius
pater cecilinꝰ miles seculo strennuꝰ: nec
minꝰ deo religiosus. Mater vō aleth nũcupata ē.
Hec septē filios genuit sex mares ⁊ feminā vnam
mares aũt oēs mōachos futuros. Feminā āt san-
ctimonialē. Mox āt vt filiũ partu ediderat mani-
bꝰ ꝓprijs ipsũ deo offerebat. Alienis vberibꝰ ipos
nutriri refugiebat: q̄si cũ lacte materno: materni:
quodāmō boni īfundēs eis naturā. Cũ aũt creuis-
sent q̄ꝫ diu sub manu eius erāt: heremo magis q̄ꝫ
curie nutriebat. cibis grossioribꝰ ⁊ cōibꝰ pascens
eos q̄si cōtinuo ad heremũ trāsmittēdos. Cũ igit̄
tertiũ filiũ. s. Bernardũ adhuc gestarꝫ ī vtero: vi-
dit sōniũ ꝓsagiũ futuroꝝ: catulũ. s. totũ cādidũ: to-
tũ ī dorso subrufũ: ⁊ latrātē ī vtero se hēre. Qd̄ cuꝫ
cuidā viro dī exposuissꝫ: ille ꝓphetica voce r̄ndit.
Optimi catli mr̄ eris q domꝰ dī custos futurꝰ ma
gnos ꝯ̄ inimicos dabit latratꝰ. Erit. n. ꝑdicatō egre
giꝰ ⁊ mltos medicinalī ligue gr̄a curaturꝰ. Cũ aũt
Ber. adhuc puerulꝰ eēt: ⁊ graui dolor̄ capitꝭ egro
taret: veniētē ad se mlierculā vt dolorē suis carmi
nibꝰ mitigaret cũ īdignatiōe nimia exclamās rep
pulit ⁊ abiecit. Puerili āt bono zelo mīa dī n̄ d̄fuit
sꝫ tē ꝯtinuo surgēs liberatũ se eē cognouit. ¶ In
sacratissima dñice natitatꝭ nocte: cũ puer ber. ma-
tutiale offiñ ī eccl'ia expectaret: ⁊ q̄ hora noctꝭ xp̄s
natꝰ fuissꝫ scir̄ cuperet: appuit ei puerulꝰ iesus q̄si
iteꝝ añ ocl'os suos nascēs ex vtero mr̄is. Vñ q̄ꝫdiu
vixit hāc fuisse horā natiuitatꝭ dñice sēp putauit.
Ab illa ergo hora ī his q̄ ad illd̄ ꝑtinēt sacramētuꝫ
⁊ sēsus ei ꝓfũdior ⁊ s̄mo copiosiō datꝰ ē. Vñ ⁊ post
moꝫ ī laudē gēitricis ⁊ geniti: iter ipa suoꝝ tracta-
tuũ initia īsigne opusculũ edidit: ī quo illā lectionē
euāgelicā. Missus ē āgelꝰ gabriel explanauit. Vi
dēs ātiquꝰ hostꝭ ꝓpositũ pueri tā salubre: eiꝰ casti-
tatꝭ ꝓposito īuidit: multosqꝫ sibi laqos tētatiōis op
posuit. Cũ. n. aliqñ ī quādā feminā ocl'os defixos
aliq̄ꝫdiu tenuissꝫ: ꝯtinuo d̄ seipo erubescens in se
metipꝫ seuerissimꝰ vltor īsurgit: ac ī stagnũ gelida
rũ aq̄ꝝ īsiliēs: tādiu ibidē ꝑmāsit: donec pene exan
guis effectꝰ p gr̄aꝫ dī a calore carnal' ꝯcupiscētie
totus refriguit. ¶ Circa idē tēpus īstinctu demo
nis puella quedā ī lectũ dormiētis se nudā iniecit
quā ille sentiēs cũ oī pace ⁊ silētio partē ei lectuli
quā occupauerat cessit: ⁊ ī latꝰ alteꝝ se cōuertens
dormiuit. Misera vō illa aliq̄ꝫdiu sustinēs ⁊ expe
ctās: denuo palpans ⁊ stimulans nouissime cũ im
mobilis ipse ꝑsisteret: illa licet īpudentissima eēt
erubuit ⁊ horrore ingenti atqꝫ admiratione ꝑfusa
surgēs aufugit. ¶ Cũ iteꝝ ī domo cuiusdā matro
ne hospitaret̄: illa adolescētē aspectu decoꝝ cōside
rans: vehement̄ ī cōcupiscentiā eiꝰ exarsit. Cũ āt
seorsũ lectũ sibi sterni fecissꝫ: ipa īpudēter ⁊ silēter
de nocte surgens ad eũ accessit: quā ille sentiēs ꝓ-
tinꝰ exclamauit. latrones latrones. Ad quā vocē
mulier fugit: familia surgit: lucerna accendit̄: latro
q̄rit̄: sꝫ minime īuenit̄: ad lectulos singuli redeũt:
q̄escũt ceteri: sꝫ nō illa misera req̄escit. Nā denuo
exurgit: bernardi lectulũ petit: sꝫ ille latrones la-
trones denuo exclamauit. Latro iteꝝ q̄rit̄: sꝫ nun
q̄ꝫ ab eo q solus nouerat publicat̄: vsqꝫ tertio im-
proba mulier sic repulsa vix tandē metu vel d̄spe
ratiōe victa cessauit. Cũ aũt sequēti die iter age-
ret: arguētes eũ socij: ꝙ totiēs latrones somniaue
rit perquirebant. Quibus ille ait. Veraciter hac
nocte insidias sum perpessus latronis: qꝛ hospita
mihi nitebatur auferre thesaurum irrecuperabi-
lem castitatis. Perpendens igitur non esse tutuꝫ
cohabitare serpenti: fugam meditari cepit: ⁊ ordi
nem cisterciensium ex tunc ingredi deliberauit.
Quod cum fratres eius cognoscerēt ⁊ eum ab hoc
proposito modis omnibus prohiberent tantam ei

grãm dñs cõtulit: vt ñ solũ ipse a cõuersiõe nõ pro
hibereꝛ: sꝫ oẽs fratres suos ⁊ multos alios ad reli
giõnẽ dño lucrareꝛ. Gerardus tñ frater eiꝰ miles
strenuꝰ hec fratris v̄ba vana putabat: ⁊ eiꝰ omni
no monita repellebat. Tũc Bernardus fide iam
igneus ⁊ fraterno charitatis zelo mirũ ĩ modũ exa
sperat⁹: scio iqt frater mi: scio ꝙ sola vexatio itel-
lectũ dabit auditui. Digitũqꝫ lateri eiꝰ apponens
Ueniet iqt dies ⁊ cito veniet: qñ lãcea latꝰ hoc ꝑ-
forabit: ⁊ ad cor tuũ cõsilio qđ abijcis vitã dabit.
Post paucos dies gerardus ab inimicis capiꝛ ⁊ i
loco cui fraꝛ digitũ iposuerat ifixã lãceam gestans
trahiꝛ ⁊ ĩ custodia vinculaꝛ. Ad quẽ Bernardus
veniẽs cũ sibi loq nõ ꝑmittereꝛ ad eũ exclamauit
Scito frater gerarde: qꝛ ĩ ꝓximo ituri sumꝰ ⁊ mo
nasteriũ ĩtraturi. Eadẽ nocte cõpedes de eius pe
dibꝰ ceciderũt. ⁊ ostio ꝑ se apto letus aufugit. In-
dicauit fratri se mutasse ꝓpositũ ⁊ fieri velle mo-
nachũ. Anno ab incarnatione dñi. iiiz. a constitu-
tiõe dom⁹ cisterciẽsium. 15. Huus dei Bernardus
ãnos natus circiꝛ. zz. cũ socijs ãpliꝰ qꝫ. 30. ordinez
cisterciẽsiũ igressus ẽ. Cũ ãt bernardus cũ fratribꝰ
suis domũ paternã egredereꝛ: Guido ꝑmogenitꝰ
vidẽs niuardũ fratrẽ suũ minimũ pueꝝ ludentẽ in
platea cũ pueris: eia iqt fraꝛ Niuarde ad te solum
respicit oĩs terra possessionis nostre. Cui nõ pueri
liter puer respõdit. Uos ergo celũ habebitis: ⁊ mi
hi solũ terrã reliquetis: Nõ ex equo diuisio hec fa
cta ẽ. Modico igiꝛ tẽpore cũ p̄re remãsit: sed fra-
tres postmodũ secutꝰ ẽ. Ingressus igiꝛ ordinẽ huꝰ
dei Bernardꝰ ita totꝰ ĩ spiritũ absorptꝰ ẽ: ⁊ deo ta
liter occupatꝰ: vt iã nullis sensibꝰ corporis vtereꝛ
Iã quippe ãnũ ĩ cella nouicioꝝ exegerat ⁊ adhuc
an domꝰ haberet testudinẽ ignorabat. Multo tẽ-
pore ecclesiã itrans ⁊ exiẽs ĩ capite vbi tres erant
vnã tantũ putabat eẽ fenestrã. Abbas aũt cisterciẽ
sis ordinis fratres ad edificãdũ domũ clareualen-
sem misit: ⁊ eis Bernardũ ĩ abbatẽ p̄fecit: q mul-
to ibidez tẽpore ĩ nimia pauꝑtate degebãt ⁊ pul-
mẽta sepiꝰ ex folijs fagi cõficiebãt. Uigilabat aũt
seruꝰ dei vltra possibilitatẽ humanã: nullũ. n. tem
pus se magis ꝑdere cõqueri solebat: qꝫ quo dor-
minit idoneã satis cõparationẽ somni ⁊ mortis: vt
sic dormiẽtes videanꝛ mortui apud hoies quomo
do apđ deũ mortui peccatis dormiẽtes: vñ etiã si
quẽ forte duriꝰ stertentẽ audierit seu minꝰ cõposi
te viderit iacentẽ patiẽter ferre vix poterat: ⁊ car
naliter seu seculariꝛ eũ dormire causabaꝛ. Ad co-
medẽdũ vir aliqua voluptate trahebaꝛ appetitꝰ
sꝫ solo timore defectꝰ sic accedebat ad sumẽdũ ci-
bũ: q̄si ad tormentũ. Post cibũ quãtũ semꝑ come-
derit cogitare solitꝰ erat: si quãdo vel ad modicuz
mẽsurã solitã excessisse se dep̄hẽdit: impune abi
re nõ patiebaꝛ. Sic gule illecebras edomuerat vt
ipsã quoqꝫ sapoꝝ discretionẽ ex magna parte ꝑdi
derit. Nã ⁊ oleũ sibi ꝑ errorẽ aliqñ ꝓpinatũ bibit
⁊ penitꝰ ignorauit nec prius id oleũ esse cognouit
donec qdã labia eius mirareꝛ iuncta. Saginẽ cru
dũ insuꝑ ꝑ errorẽ sibi oblatũ ꝓ butiro multis die-
bus nosciꝛ comedisse. Solã aũt aquã sibi saperꝛ di

cebat eo ꝙ dũ sumeret fauces ⁊ guttur ei r̄frigera
ret. Quicqd ĩ scripturis didicerat: maxie ĩ siluis ⁊
ĩ agris meditãdo ⁊ orando se cõfitebaꝛ accepisse: ⁊
nullos se aliqñ magistros habuisse: nisi quercus ⁊
fagos ĩter amicos dicere solebat: deniqꝫ cõfessus
ẽ aliqñ meditãti vel orãti sacrã omnẽ velut suppo
sitã vel expositã sibi apparuisse scripturã. Quodã
tẽpore sicut ipse ĩ cãticis refert cũ ĩterloquẽdo ex
his q̄ suggerebat spiritꝰ ⁊ si nõ ĩfideli minꝰ tñ fidẽ
ti aĩo reseruaret: vt haberet qđ diceret denuo tra
ctaturus: ecce vox venit ad eũ dicẽs. donec istud
tenueris aliud ñ accipies. In vestibꝰ ei semꝑ pau
pertas placuit sordes nũqꝫ: nimiꝝ animi fore idi-
ces aiebat: aut negligẽtis: aut apud se ianiter glo
riãtis: aut foris humanã gloriã affectãtis. Prouer
biũ illud ĩ ore eiꝰ frequẽter semꝑ ĩ corde. q hoc faciꝛ
qđ nemo: miranꝛ oẽs. vñ ⁊ ciliciũ pluribꝰ ãnis por
tauit qꝫdiu occultũ eẽ potuit: sꝫ vbi hoc cognitũ eẽ
sensit: cõtinuo illud abijciẽs ad cõmunia se cõuer-
tit. Nunqꝫ sic risit: vt nõ potiꝰ ad ridendũ qꝫ ad re
primẽdũ vim sibi facere oporteret: ⁊ risui suo ma-
gis stimulũ adhibere qꝫ frenũ. Cũ ãt patiẽtie genꝰ
solitꝰ erat dicere tripartitũ: videlicet ad v̄boꝝ in-
iurias: ad dãna rerũ: ad corporis lesionẽ: hãc ipse
his exẽplis se habere ꝓbauit. cũ. n. cuidã ep̄o ami
cabiliꝛ eũ admonẽti quãdã scripsissꝫ ep̄l'am: ille ve
hementꝛ exacerbatꝰ amarissimã scripsit ei ep̄l'az in
p̄ncipio ita dicẽs: Salutẽ ⁊ ñ spꝫ blasphemie: tãqꝫ
ex spũ blasphemie illa scripsisset: Ad qđ ille. Ego
spm̄ blasphemie me h̄re nõ credo: nec mala dixisse
cuiqꝫ: aut maledicere me velle scio: p̄sertim p̄ncipi
populi mei. ¶ Quidã abbas ꝓ vno cenobio con-
struẽdo sexcẽtas marcas eidez misit argẽti: sꝫ tota
pecunia dũ deferreꝛ a p̄donibꝰ sublata ẽ. Quo au-
dito nihil aliud dixit: nisi benedictꝰ deꝰ q nobis pe-
percit ab onere. Sꝫ ⁊ illis iqt q tulerũt leuiꝰ ẽ ferẽ
dũ: tũ qꝛ hoc hũana cupiditas sustulit: tũ qꝛ magna
pecunia magnã eis tẽtatiõis occasionem ingessit.
¶ Quidã ĩsuꝑ canonicus regularis ad eũ venit ⁊
vt ĩ monachũ recipereꝛ ĩstanꝛ rogauit. cui cũ ille ñ
acqesceret: sed ad suã ecclesiã redire ꝑsuaderet: vt
qđ ergo ait ille ĩ libris tuis ꝑfectionẽ tãtopere com
mẽdasti: si eã nõ exhibes cupiẽti: vtinã illos tuos
tenerẽ libros: vt eos penitꝰ lacerarẽ. Cui ille. In
nullo eoꝝ legisti nõ posse te ĩ tuo claustro eẽ ꝑfectũ
Moꝝ correctionẽ nõ locoꝝ mutationẽ ĩ libris oĩbꝰ
cõmẽdaui. Ille v̄o ĩsanus ĩ eũ ĩpetũ faciẽs tã gra-
uiter maxillã eiꝰ ꝑcussit vt succederet rubor ictui
⁊ tumor rubori. Iã q aderãt ĩ sacrilegũ ĩsurgebant
sed p̄uenit eos huus dei clamãs ⁊ adiurãs ꝑ nomẽ
xp̄i: vt nullatenꝰ cogereꝛ: nec qcqꝫ sibi iniurie ĩfer
retur. Nouitijs aũt ĩtrare volẽtibꝰ dicere cõsueue
rat. Si ad ea q̄ intus sũt festinatis: hic foris dimit-
tite corpora q̄ đ seculo attulistis. Soli spũs ĩgrediã
tur. caro aũt nõ ꝓdest qcqꝫ. Paꝛ eius q solus do-
mi remãserat: ad mõasteriũ iuit: ⁊ ibidẽ post aliqđ
tẽpꝰ ĩ senectute bona decessit. Soror aũt eiꝰ secl'o
nupta cũ ĩ diuitijs ⁊ delitijs seculi ꝑiclitareꝛ. qua-
dã vice fratres suos ad mõasteriũ visitatura acces
sit. cũqꝫ venissꝫ cum comitatu ⁊ apparatu superbo

ille eā tanq̄ʒ rhete diaboli ad aīas capiēdas abhoꝛ
ruit: nec ad vidēdū eam exire aliq̄ten⁹ acqeuit. Ui
dens illa ꝙ nullus fratrū suoꝝ sibi occurrerēt: sed ab
vno eoꝝ q tūc portanari⁹ erat sterc⁹ īuolutū diceꝛe
tur tota in lachrymis resoluta ē. Et si peccatrix sū
inqt ꝓ talib⁹ xp̄s mortu⁹ ē: q2 enī peccatricē me sē-
tio: iccirco ⁊ cōsiliū ⁊ colloquiū bonoꝝ reqro. Et si
despicit frat̄ me⁹ carnē meā: ne despiciat seru⁹ dei
aīaʒ meā: veniat ⁊ p̄cipiat: ⁊ qcqnid p̄cepit adiple
bo. Hāc ergo ꝓmissionē tenēs exijt ad eā cū fratri
bus suis: ⁊ q2 eā a viro separe nō potat: p̄mo oēm
ei mūdi gloriā īterdixit: ⁊ formā matrꝭ imitādā ei-
dē idicēs illā dimisit. Illa vō rediēs ita repēte mu
tata ē: vt ī medio seculi vitā ducēt hēmiticā: et ab
oī seculo ꝓꝛsus se facēt alienā. Tādē p̄cib⁹ multꝭ vi
rū suū vicit: ⁊ ab ip̄o absoluta monasteriū ītrauit.
Infirmat⁹ aliqn̄ vir dei: cū extremū iaʒ sp̄m trahē
videret̄: ī excessū mētis sue an̄ tribunal dei visus ē
p̄ntari. Affuit āt ⁊ sathā ex aduerso īpꝛobis eū ac-
cusatiōib⁹ pulsās. vbi vō ille oīa fuerat ꝓsecut⁹: et
viro dei ꝓ sua fuit p̄te dicēdū nihil trit⁹ aut turba
tus ait. Fateoꝛ nō sū dign⁹ ego nec ꝓpꝛijs possum
meritꝭ regnū obtinē celoꝝ. Ceteꝝ duplici iure illō
obtinēs dn̄s me⁹: hēditate scilʒ p̄ris: ⁊ merito paſ
siōis: altō ip̄e cōtēt⁹ alteꝝ mihi donat. Ex cui⁹ do-
no iure illō mihi vēdicās nō cōfūdoꝛ. Cōfusus in
hoc v̄bo īimic⁹ cōuertēs ille solut⁹: ⁊ vir dei ī se re
uersus ē. Tāta āt abstinētia laboꝛe ⁊ vigilijs coꝛp⁹
suū attriuit: vt ⁊ gratissima ⁊ fere cōtinua egritudi
ne lāguēs cōuētū vix seq posset. ¶ Quadā vice dū
grauissime īfirmaret̄ fratrib⁹ ꝓ eo īstant̄ orātibus
aliquātulū cōualuisse se sensit: ꝯgregatꝭ āt frīb⁹ di
xit. Quid tenetꝭ miseꝝ hoīeʒ? fortioꝛes estis ⁊ iua-
luistis: parcite q̄so p̄cite: ⁊ sinite me abire. ¶ Qua-
dā vice cū pp̄lo p̄dicaret: ⁊ oēs v̄ba ei⁹ attēte ⁊ de
uote susciperēt: ei⁹ aīo q̄dā tal' irrepsit tētatō. Ue-
re nūc optime p̄dicas: ⁊ ab oīb⁹ libent̄ audirꝭ: ⁊ sa-
piēs ab oīb⁹ reputarꝭ. At vir dei tali tētatiōe pul-
sari se sentiēs parūper subsistit: ⁊ an ꝓcedēt vel fi
nē facēt cogitare cepit. Statiq̄ʒ diuio cōfoꝛtat⁹ au
xilio tētatoꝛi silēter rn̄dit. Nec p̄ te incepi: nec p̄ te
dimittā: sicq̄ʒ secur⁹ p̄dicationē vsq̄ʒ ad finē ꝓsecu
tus ē. ¶ Monach⁹ q̄dā q ī sclo ribaldus fuerat at
q̄ʒ lusoꝛ maligno stimulat⁹ sp̄ū ad sclm̄ redire volu
it. Cū āt btūs bern̄. eū retinere nō posset īterroga
uit eū: vn̄ victur⁹ esset? q rn̄dit. Ad taxillos ludere
scio: ⁊ īde viuē poto. ⁊ ille. Si tibi capitale cōmise
ro vis singul' ānis ad me redi[illegible]e: ⁊ mecū lucrū diui
dere? qō ille audiēs gauisus ē: ⁊ se libent̄ sic acturū
ꝓmisit. Uiginti igr̄ solidos ei dari p̄cepit: ⁊ ille cū ill'
abijt. Hoc āt faciebat vir scūs vt eū iteꝝ reuocare
posset: sic ⁊ postmodū fcm̄ ē. Ille igr̄ abiēs totū p̄di
dit: ⁊ ad portaʒ cōfusus redijt. Quo audito vir dei
ad eū let⁹ exijt: extēditq̄ʒ gremiū vt simul' diuideret
lucrū. cui ille. Nihil pat̄ lucrat⁹ sū: sʒ ēt capitali ve-
stro nudat⁹ sū. si vultis ꝓ vr̄o capitali recipite me.
cui bernardus benigne rn̄dit. Si ita inqt ē: meli⁹ ē
vt hoc recipiā q̄ʒ simul' vtrūq̄ʒ p̄dā. ¶ Quadā vice
dū btūs bernardus iumēto īsidēs aliquo p̄gēt: cui-
dā rustico mafia sic se offerēte de coꝛdis īstabilita-
te ī orone ē ꝯquestus: qō ille audiēs mox cū dspe-
xit: ⁊ ī oronib⁹ suis coꝛ firmū ⁊ stabileʒ se hr̄e dixit.
Uolēs āt bernar. eū ꝯuicē ⁊ a sua temeritate coer
cere dixit. Seq̄strare paulisp̄ a nobis: ⁊ tota q̄ po-
terꝭ ītētiōe orone dn̄icā inchoato: quā si absq̄ʒ aliq̄
coꝛdis vagatiōe finire posis iumētū cui īsideo tuū
ꝓculdubio mox hēbis. Tu āt mihi ī fide tua spon
deas ꝙ si aliud ibidē cogitauerꝭ: hoc mihi aliq̄ten⁹
nō celabis. Letat̄ ille: ⁊ tanq̄ʒ iumētū iā lucratū se
reputās audacter secedit: ⁊ seip̄ʒ recolligēs oronē
dn̄icā ichoauit: vix oratiōis expleuit dimidiū: ⁊ ec
ce impoꝛtuna cogitatio de sella coꝛdi suo se īgerit:
vtrū eā hr̄e debeat cū iumēto: qō ille aduertēs cō-
cit⁹ ad bernardū redijt: ⁊ qd ī ip̄a orone sollicite co
gitauerit idicauit: ⁊ de se vt p̄us temē nō p̄sūpsit.
¶ Frat̄ Robert⁹ ei⁹ monach⁹: ⁊ fʒ seculū ꝓpīqu⁹
ī adolescētia sua quoꝛūdā p̄suasiōe decept⁹ clunia-
cū se ꝯtulerat. Uenerabilis āt pr̄ postq̄ʒ aliquādiu
dissimulauit eūdē statuit p̄ ep̄l'aʒ reuocare: quā cuʒ
sub diuo dictaret: ⁊ ali⁹ mōach⁹ eā ex oꝛe suo ꝯscri
bēt: subito īopinatus īber erupit: ⁊ is qui scribebat
chartā cōplicare voluit. Cui bern̄. Op⁹ dei est scri
bere ne foꝛmides: scripsit ergo ep̄l'a? ī medio ībꝛe:
sine ībꝛe. Cū enī vndiq̄ʒ pluēt: ibidē tn̄ molestiā ī-
bꝛis v̄tus expulit charitatꝭ. ¶ Cū quoddā mona-
steriū qō vir dei ꝯstruxerat occupasset muscaꝝ in-
credibil' multitudo: ita vt oīb⁹ grauē molestiā ge-
nerarent. ille dixit. Ego excōico eas. mane āt oēs
p̄it̄ moꝛtuas īuenerūt. ¶ Cū a sūmo pōtifice me-
diolanū missus fuisset: vt ip̄os cū ecclesia recōcilia-
ret: ⁊ iā papiā redisset: q̄dā vxoꝛē suā demōiacā ad
eum adduxit. Moxq̄ʒ p̄ os misere mulierꝭ diabo
lus ī ꝯtumelias ei⁹ ꝓrupit dicēs. Nō me de anicu
la mea hic poꝛulos edēs ⁊ brasicas deuoꝛās pellet
At vir dei ip̄aʒ ad ecclesiā bti syri remisit. Beat⁹
āt Syr⁹ hospiti suo deferre voluit: nec eidē aliqd
curatiōis īpēdit: sicq̄ʒ iteꝝ ad btm̄ bernardū addu-
cta ē. Tūc diabolus p̄ os ei⁹ garrire cepit ac dicere
Nō me expellit syr⁹ nec eijcit bernardus. Ad hec
seru⁹ dei rn̄dit. Nec syr⁹ nec te bernardus eiecit: sʒ
dn̄s iesus xp̄s. mox vt ille oronē effudit: sp̄ūs neq̄ʒ
dixit. q̄ʒ libent̄ egrederer ab hac anicula: grauiter
molestat⁹ ī ea q̄ʒ libēter egrederer: sʒ non possū: q2
nō vult magn⁹ dn̄s. cui scūs. Et qs ē magn⁹ dn̄s?
Cui ille. Iesus nazaren⁹. Ad quē vir dei. Uidisti
ne vnq̄ʒ eū? quo rn̄dēte: etiā. ait. Ubi cū vidisti? et
ille. in gloꝛia. Et scūs. Et tu ī gloꝛia fuisti? quo rn̄-
dēte vtiq̄ʒ. ait. Quō īde exisisti? ⁊ ille. cū lucifero mul'
ti cecidim⁹. hec āt oīa voce lugubꝛi p̄ os vetule oī-
bus audiētib⁹ loq̄bat̄: dixitq̄ʒ ei vir dei. Nūquid in
illā gloꝛiā redire velles? at ille miro mō cachinās
ait. tarde ē. Tūc orāte viro dei demō d̄ muliere exi
uit: sʒ cū vir dei īde recessisset diabolus iterū ip̄saʒ
īuasit: vir āt ei⁹ post eū accurrēs qd acciderat indi
cauit. Ille āt collo ei⁹ alligari chartulā ꝯtinētē hec
v̄ba p̄cepit. In noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i p̄cipio tibi de-
mon ne hāc mulierē āmodo cōtigē p̄sumas: qō cū
factum fuisset: ad eam postea nō ausus ē accedere.
¶ Apud equitaniā q̄dā mulier miserabilis erat: q̄
a quodā demone petulāte ⁊ īcubo vexabatur. sex

89

enī ānis abusus ē ea: ⁊ icredibili vexauit libidine.
Adueniēte āt illuc viro dei demō mulieri ne ad eū
accedēt vehement minat̄: q2 nil ei ꝓdesse posset: ⁊
recedente eo q eiꝰ fuerat amator crudelissimꝰ fieret
ꝑsecutor. At illa secure ad virū dei accessit: ⁊ q̄ pa-
teret̄ cuꝫ multo gemitu enarrauit. Cui ille. Tolle
hūc meū bacculū ⁊ i tuo lectulo pone: ⁊ si qd agere
pōt agat. Qđ cū fecisset: et i lectulo suo recūberet:
adest ille ꝯtinuo: sꝫ nec ad ꝯsuetū opus: nec ad ipꝫ
cubile p̄sumit accedē: sꝫ acerrime minat̄ ꝙ illo re-
cedēte se de ea atrocit̄ vīdicabit. Qđ cū illa bernar
do rettulisset: ille ppl'ꝫ ꝯuocauit ⁊ oēs cādelas ī ma
nu accēsas hr̄e p̄cepit: demonēq; cuꝫ vniuerso qui
aderāt cetu excōicauit: ac ne ad illā vl' aliā deiceps
accessū hēat iterdixit. Sicq; illa a tali illusiōe peni
tus liberata ē. ¶ Cū i eadē ꝓuīcia vir scūs legati
one fūgeret̄: vt ducē eqtanie ecclesie recōciliaret:
⁊ ille modis oībꝰ recōciliari renuēt: vir dei ad alta
re celebraturꝰ accessit: ipso duce tanq̄ excōicato p̄
foribꝰ expectāte. Cū āt pax dn̄i dixit: corpꝰ dn̄icum
sup̄ patenā ponit: ⁊ secū tollit atq; ignea facie: ⁊ flā
meis ocul' foras egredit̄: ⁊ v̇bis terribilibꝰ comiteꝫ
aggredit̄. rogauimꝰ te igt ⁊ sp̄reuisti nos. Ecce ad
te ꝓcessit v̇gis filiꝰ: q ē dn̄s ecclesie: quā tu ꝑseq̄ris.
adest iudex tuꝰ i cuiꝰ manibꝰ illa aīa tua deueniet:
nūquid ⁊ ipꝫ sic s̄uos eiꝰ cōtēnes: resiste ei si vales:
statiq; dux totꝰ irriguit: ⁊ mēbris oībꝰ dissolutis ad
pedes eiꝰ ꝓtinꝰ ꝓsiliuit: quē vir scūs calce pulsans
surgē iubet: ⁊ di audire sn̄iaꝫ. Ille āt tremebūdus
surrexit: ⁊ qcqd vir scūs p̄cipiebat ꝓtinꝰ adipleuit
¶ Cū regnū germanie ꝓ q̄dā magna sedāda di-
scordia seruꝰ dei itrasset: archieꝑs qdā venerabilē
quendā clericū obuiā ei misit. Cui dū clericꝰ se sibi
obuiā a suo dn̄o missū fuisse dicēt: vir dei respōdit.
Alius dn̄s misit te. Miratꝰ ille se nō nisi a dn̄o suo
archiep̄o missū fuisse affirmabat. Ecōtra s̄uꝰ xp̄i di
cebat. Falleris fili: falleris. Maior dn̄s ē qui misit te
xp̄s. Qđ clericꝰ itelligēs ait. Putas ꝙ mōachꝰ ve-
lim fieri: absit hoc a me nō cogitaui nec ascēdit su-
per cor meū: qd plaꝰ i eodē itinē sel'o vale fec: et a
viro dei hitū suscepit. ¶ Cū quēdā militē valde
nobilē ad ordinē recepisset: ⁊ vir dei quodā tp̄e se-
q̄ret̄ grauissima cepit tētatiōe pulsari. Cū āt eū q-
dā de fratribꝰ tā tristē vidēt: cāꝫ tāte tristitie reqsi-
uit. cui ille rn̄dit. Scio inqt scio ꝙ nunq̄ āpliꝰ letꝰ
ero. Qđ v̇bū cū dictꝰ frat̄ ad seruū dei rettulisset: il
le ꝓ eo attētiꝰ orauit: statiq; ille frat̄ q tā tētatus et
tristis erat: tātū ceteris apparuit iocūdior ⁊ hilarior:
q̄tū p̄us ceteris tristior. Cū āt ei dictꝰ frat̄ v̇bū mesti
cie qđ locutꝰ fuerat amicabilit̄ iproparet: ille rn̄dit
Dixi nunq̄ āpliꝰ letꝰ ero: sꝫ nūc dico: nunq̄ āplius
tristis ero. ¶ Cū scūs malachias ep̄s hibernie: cu
ius vitā plenā v̇tutibꝰ ip̄e descripsit: ad xp̄m felici
ter ī mōasterio suo migrasset: ⁊ vir dei ꝓ eo hostiā
salutarē offerret: gloriā eiꝰ dn̄o reuelāte cognouit:
⁊ eodē īspirāte post cōmunionē formā orōnis mu
tauit leta voce sic dicēs. Deꝰ qui btm̄ malachiā sā
ctoꝝ tuoꝝ meritis coeq̄sti tribue q̄sumꝰ: vt q p̄ciose
mortis eiꝰ festa agimꝰ: vite quoq; eiꝰ imitemur exē
pla: cui dū cātor inueret ꝙ erraret: ait. Nō erro: sꝫ
noui qd dico: deide accedēs sacra eiꝰ vestigia oscu
lat̄. ¶ Cū istāte q̄dragesima a multis fuisset tyrōi-
bus visitatꝰ rogauit eos: vt i illis saltē sacris diebꝰ
a suis vanitatibꝰ ⁊ lasciuijs abstinerēt: quibꝰ nullo
mō acqescētibꝰ iussit eis ꝓpinari vinū dicēs. Bibi
te poculū aīaꝝ: quo hausto subito mutati recedūt:
⁊ q modicū tēpus denegauerant: totū tp̄s vite sue
deo dederūt. ¶ Tādē btūs bernardus morti feli
citer appropiquās ait fratribꝰ suis: tria vobis ob-
seruāda reliquo q̄ in stadio p̄ntis vite quo cucurri
memini me ꝓ viribꝰ obseruasse. nemini scādalū fa
cere volui: et si aliqñ icidit celaui vt potui. minꝰ sp̄
sensui meo q̄ꝫ alteriꝰ credidi: lesus de ledēte nunq̄
vīdictā expetij: ecce humilitatē: caritatē: ⁊ patien-
tiā vobis reliquo. Deniq; postq̄ multa miracula
ꝑpetrasset: ⁊ cētū sexagita monasteria ꝯstruxisset:
multosq; libros ⁊ tractatꝰ cōpilasset ꝯsūmatis vite
sue diebꝰ circit̄. 63. ānū. āno dn̄i. 1163. iter filioꝝ ma
nus obdormiuit ī dn̄o. Post obitū āt suū multis glo
riā suā manifestauit. ¶ Cuidā eni abbati i quodā
mōasterio apparuit: ⁊ vt se seq̄ret̄ admonuit. Qui
cū seq̄ret̄ dixit ei vir dei. Ecce ad mōtē libani ve-
nimꝰ: ⁊ tu hic manebis: ego āt illuc ascēdā. Intro-
gatꝰ ab eo ad qd vellet ascēdē. Discē inqt volo. mi
ratꝰ ille: qd inqt vis discē pat: qm̄ post te nullū i sci
entia credimꝰ eē secūdū: Et ille. Nulla hec sciētia:
nulla veri cognitio: sursū scie plenitudo: sursū v̇a
notitia v̇itatis: ⁊ i hoc v̇bo disparuit. Ille āt diē no-
tauit: ⁊ tūc viꝝ dei bernardū de corp̄e migrasse iuo
nit. Multa āt alia ⁊ pene inumerabilia miracl'a p̄
seruū suū deꝰ opatꝰ est. ¶ A multis aūt ciuitatibꝰ
vir dei i ep̄ꝫ electꝰ: p̄cipue a citate ianuēsi: ⁊ citate
mediolanēsi petētibꝰ se nec ānuēs nec iprobe renu
ens dicebat se nō eē suū sꝫ alioꝝ s̄uitio deputatuꝫ.
Fr̄es āt ex cōsilio viri dei sibi ꝓuiderāt ⁊ sūmi pō
tificis auctoritate muniti erāt ne qs gaudiū suū ab
eis tollē posset. ¶ Quodā tp̄e cū fr̄es cartusienses
visitasset: ⁊ ipi ab eo i oībꝰ plurimū edificati fuisset
vnū fuit qđ p̄dicti loci p̄orē aliquātulū mouit. s. ꝙ
sella cui eqtādo isidebat minꝰ neglecta erat ⁊ parū
p̄ferēs pauꝑtatē. qđ cū dictꝰ p̄or vni ex fratribus: ⁊
ille viro dei rettulisset nō minꝰ ipse miratꝰ q̄lis eēt
sella q̄rebat: nā a clara valle vsq; ad cartusiā vene
rat: ⁊ tn̄ q̄lis eēt sella penitꝰ ignorabat. Iuxta lacuꝫ
etiā lausanēsē totiꝰ diei itinere ꝑgēs penitꝰ eū non
vidit: aut se videre nō vidit. Cū eni sero scō de eo
dē lacu socij loquerent̄: iterrogauit eos vbi nā la-
cus ille esset: qđ illi audiētes plurimū admirati sūt.
Vincebat sane in eo sublimitatē nominis humili-
tas cordis: nec tam poterat euꝫ vniuersus erigere
mūdus q̄ꝫ se ip̄e deijcere solus. Sūmus reputaba
tur ab omnibus infimū ipse se reputans: ⁊ quē sibi
omnes: ipse se nemini preferebat. Deniq; sicut se-
pius fatebat̄ iter sūmos quoq; honores ⁊ fauores
populoꝝ alteꝝ sibi mutuatꝰ hominē videbat̄: seq;
potius reputabat absenteꝫ velut quoddā somniuꝫ
suspicatꝰ. Ubi vero iter simpliciores fratres erat:
et amica semp̄ hūilitate frui licebat: ibi se iuenisse
gaudebat: ⁊ i ꝓpriā redijsse p̄sonā. Semp̄ autē in-
ueniebatur aut orās: aut legens: aut scribens: aut

meditās: aut frēs v̄bo edificās. ¶ De noīe.

t Jmotheꝰ dr̄ q̄ſi timorē tenēs vel a timore ⁊ theos qđ eſt dˢ q̄ſi timor dei. Cātur aūt iſte timor ī quolibet viro ſcō ſic. vt ait Gregorius. ꝯſiderādo vbi fuit: vbi erit: vbi ē: ⁊ vbi nō eſt. vbi fuit qm̄ ī pctō: vbi erit ī iudicio. vbi eſt: ī miſeria. vbi nō eſt: ī glīa.

¶ De ſcō timotheo.

t Jmotheus ſub nerone a p̄fcō vrbis rome dū graniter torq̄ret̄ ⁊ calce viua eiꝰ plage aſpgeren̄t: ⁊ ipſe in his grās deo ageret duo angeli ſibi aſtiterūt dicētes. Erige caput ī celos ⁊ vide. Aſpiciēſqꝫ vidit celos aptos: ⁊ ieſū coronā gēmatā tenētē ⁊ dicētē ſibi. Hāc de manu mea accipies. Qđ qdā vir noīe appollinaris videns ſe baptizari fecit: q̄propter p̄ſes iuſſit ambos ī ꝯfeſſione dn̄i pſeuerātes decollari circa annū dn̄i. 57. ¶ De noīe.

s Jmphorianꝰ dr̄ a ſimphonia: fuit. n. tāq̄ꝫ vas muſicū emittēs armoniā v̄tutū ī quo tanq̄ꝫ ī vaſe muſico tria fuerūt. Nā vt dicit Auerrois vas ſonātiū dꝫ eſſe durꝫ ad reſiſtēdū: leue ad ꝯtinuādū: latū ad īplendū. Sic ⁊ Simphorianꝰ tanq̄ꝫ vas muſicū. fuit durus ſibi p auſteritatē: leuis alijs p māſuetudinē: latus oībꝰ p charitatꝭ āplitudinē. ¶ De ſcō Simphoriano.

s Jmphorianus ī auguſtudinēſi vrbe ortus. Dum adhuc adoleſcēs eēt tāta morꝫ grauitate pollebat ꝙ ſeniorꝫ vitā anticipare videret̄. Cū igit̄ pagani feſtū venerꝭ celebrarēt: ⁊ ſtatuā an̄ eradiū p̄ſcm̄ deferrēt. Simphorianus affuit ⁊ nolens eā adorare diu cedit̄: ⁊ carceri mācipat̄. Et cū eductꝰ de carcere ad ſacrificiū cogeret̄: ⁊ multa ei donaria ꝓmitterent̄ dixit. Deus noſter vt nouit remunerare merita: ita nouit punire pctā: vitā quā xp̄o ſoluturi ſumus ex debito: ſolnamus ex voto. Sera penitudo eſt ſero iudicis timuiſſe ꝯſpcm̄. Munera nr̄a fucata mellis pmixta dulcedine: male credulis mētibꝰ venena pturiūt. Cupiditas nr̄a oīa hn̄do nil poſſidet: q: diabolicis artibꝰ obligata miſeri lucri detinet̄ ꝯpedibꝰ: ⁊ gaudia nr̄a ī ſilr̄itudine vitri cū ceperit ſplēdere frāgūtur. Tūc iudex ira repletus data ſentētia p̄cepit vt Simphorianus occideret̄. Qui cū ad locū duceret̄ mr̄ eius de muro exclamāſ ait. Nate nate memēto eťne vite. Surſum reſpice ⁊ regnātē ī celo ītuere: tibi vita nō tollit̄: ſꝫ ī meliꝰ ꝯmutat̄. Mox igr̄ dcollatꝰ ē: ⁊ a xp̄ianis corpꝰ eiꝰ ſublatū honorifice ē ſeplr̄tū. Ad cuiꝰ ſepulchrū tāta fiebāt miracl̄a: vt ēt a paganis ī honor̄ maximo hr̄et̄. Refert Greg. turon̄. ꝙ de loco vbi ſāguis eiꝰ effuſus ē: qdā xp̄ianꝰ tres lapillos ſāguie reſpſos ſuſtulit: ⁊ ī capſa argētea tabulr̄ ligneis circūſepta locauit. Quā cū ī quodā caſtro locaſſet ⁊ totū caſtrū īcēdiū ꝯſūpſiſſet de medio ignis p̄dcā capſa ſana ⁊ ītegra ē educta. Paſſus ē circa ānū dn̄i. 270. ¶ De nomine.

b Artholomeꝰ iterp̄tat̄ filiꝰ ſuſpēdētis aq̄s: vel filiꝰ ſuſpēdētis me. Dr̄. n. a bar. qđ ē filiꝰ ⁊ tholos qđ ē ſūmitas: ⁊ mois qđ eſt aqua: īde bartholomeus ideſt filius ſuſpendentis aq̄s. ī. dei: q mētes doctorꝫ ſurſū eleuat: vt aq̄s doctrinarꝫ īferiꝰ fūdat: ⁊ ē nomē ſyrꝫ nō hebreū. Per pmū v̄o notat̄ triplex ſuſpendiū qđ ipſe hūit. Fuit. n. ſuſpēſus. ī. eleuatꝰ ab amore mūdi: vel ſuſpēſus. ī. itētꝰ amore celeſti: vel ſuſpēſus. ī. totalr̄ innixus grē ⁊ auxilio dei vt nō a ſuis meritis: ſꝫ a dei adiutorio tota vita ſua depēdeat. Per 2ᵐ v̄o notat̄ ꝓfūditas ſue ſapie: de cuiꝰ ſapie ꝓfūditate dic̄ Diony. ī myſtica theologia. Dinꝰ bartholomeꝰ dic̄ ⁊ mltā theologiā eē ⁊ nimiā: ⁊ euāglīū latū ⁊ magnū ⁊ rurſus ꝯciſū: ⁊ vlr̄ oñdē Bartholomeꝰ hꝫ ītētōeꝫ Dioniſij ꝙ vna ꝯſideratione pn̄t oīa affirmari de deo: alia ꝯſideratōe magꝭ ꝓpe negari. ¶ De.ſ.bartho.

b Artholomeus aplˢ veniēs ad indiā: q̄ ē ī fine orbis: tēplū ī quo erat idolū nomie aſtaroth ītrauit: ⁊ q̄ſi pegrinꝰ ibidē manenere cepit: ī hᵒ idolo qdā demō hītabat: q ſe lāguētes curare dicebat: ſꝫ non ſanādo ſubueniebat: ſꝫ a leſione ceſſādo. Sꝫ cū tēplū plenū lāguentibꝰ eēt: ⁊ nullū rn̄ſū ab idolo hr̄e poſſēt ad aliā ciuitatē prexerūt: vbi aliud idolū noīe berith colebat̄. Et interrogātibꝰ cur ſibi aſtaroth rn̄ſū nō daret: rn̄dit berith. Deꝰ vr̄ cathenis igneis ꝯſtrictus ē: nec reſpirare nec loq audet ex illa hora q̄ aplˢus dei Bartholomeus igreſſus ē. Dn̄t illi. Et qs eſt iſte Bartholomeꝰ? Et demō. Amicꝰ ē dei oīpotētꝭ: ⁊ iō vēit ī iſtā ꝓuiciā vt oēſ doſ īdie euacuet. ⁊ illi. Dic nobſigna eiꝰ vt eū iuenire poſſimꝰ. qbꝰ dmō ait. Capilli eiꝰ criſpi ⁊ nigri: caro cādida: oculi grādes: nares equales ⁊ directe: barba ꝓlixa: hn̄s paucos canos: ſtatura eq̄lis: collobio albo eleuato: purpura veſtit̄ iduitur pallio albo: qđ p ſigulos āgulos gēmas hꝫ purpureas. vigiti ſex āni ſunt ex quo veſtes ⁊ ſādalia eiꝰ nec veteraſcūt: nec ſordidātur. Cēties flexis genibꝰ p diē orat: ⁊ cēties p noctē. Angeli cū eo ābulāt: q nunq̄ꝫ eū fatigari nec eſurire pmittūt. Semp eodē vultu ⁊ aīo letꝰ ⁊ hilaris pſeuerat: oīa p̄uidet oīa nouit: oīuꝫ gētiū līguas nouit ⁊ ītelligit. Et qđ vobiſcū loquor ipē iā nouit ⁊ qn̄ q̄ritis eū ſi vult oſ̄dēt ſe vobis: ſi aūt nō vult eū nō poteritis iuenire. Rogo āt vos vt cū eū iueneritis: rogate eū ne huc veniat: ne angeli ſui hoc mihi faciant qđ meo ſocio iā fecerūt. Cū igit̄ p duos dies ſollicite q̄rētes eum minime īueniſſēt: q̄dā die qdā demoniacꝰ exclamauit. o. Aplˢe dei Bar. īcēdūt me orōes tue. Cui aplˢ. Obmuteſce ⁊ exi ab eo: ⁊ ſtatī ē liberatꝰ. Qđ audiēs rex regiōis illiꝰ polemiꝰ cū hr̄et filiā lunaticā: miſit ad aplˢm rogās vt ad ſe veniret: ⁊ filiā ſuā ſanaret. Ad quā cū aplˢ veniſſꝫ: ⁊ eā cathenis ligatā videret: q: accedētes morſibꝰ lacerabat: iuſſit eā ſolui: ⁊ cū miniſtri ad eā accedere n̄ auderēt dixit. Ego demoniū qđ ī ea erat iā ligatū teneo: ⁊ vos timetꝭ? ⁊ ſoluta ſtatī libata ē. tūc rex camelos auro ⁊ argēto ⁊ lapidibꝰ p̄cioſis onerauit: ⁊ aplˢꝫ īqri faciēs nullatenꝰ īueniri potuit. mane āt ſeq̄nti apparens aplˢus cū ſolo rege ī cubiculo dixit ei. Ut qd me cū auro ⁊ argēto ⁊ lapidibꝰ p̄cioſis tota die q̄ſiſti? Jſta mūera ſūt neccīa his q t̄rena reqrūt: ego nihil t̄renū

nihil carnale desidero. Tūc scūs Bar. cepit eū mul
ta de mō redēptōis nr̄e docere: ondens iter cetera
xp̄z vicisse diabolū p mirabilē ɔgruētiā: potētiā: iu
sticiā: ꝛ sapiētiā. Cōgruū .n. fuit: vt q filiū virginis
.i. Adā fcm̄ de t̄ra dū adhuc eēt v̄go vicerat a filio
virginis vincerᵉ. Potēter quoqȝ ip̄z vicit cū de sua
dn̄atōe potēter eiecit: quā diabolus p deiectōe p̄-
mi hoīs vsurpauit. Et sicut alicuius victor tyrāni
comites suos mittit: vt eius titulos vbiqȝ erigāt: ꝛ
tyrānos deijciāt: sic xp̄s victor nūcios vbiqȝ mittit
vt diaboli cultū euacuēt: ꝛ xp̄i statuāt. Juste v̄o q̄ꝛ
iustū ē vt q comedētē hoīez vincēs hoīez detine-
bat. a ieiunāte hoīe vict⁹ hoīez ampli⁹ nō teneret.
Sapiēter aūt dū ars diaboli deludit̄ arte xp̄i. Ars
diaboli fuit: vt sicut accipiter rapit auē: ita i desˀtū
rapet xp̄z vt si ibi ieiunās nō famesceret absqȝ du-
bio d̄s eēt. Si aūt esuriret ip̄z vt p̄mū hoīez p cibū
deuīceret. Sȝ cognosci d̄s non potuit: q̄ꝛ esuriuit:
nec vici: q̄ꝛ ei⁹ tētatōi nō cessit. Cū ergo eidē sacr̄a
fidei p̄dicasset dixit regi q̄ si baptizari vellet deuz
suū cathenis ligatū ondēret. Sequēti igit̄ die iuxta
regis palatiū dum pōtifices idolo sacrificarēt cepit
clamare demō ac dr̄e. Cessate miseri sacrificare no
bis: ne peiora me patiamini: q cathenis igneis ab
angelo iesu xp̄i quē iudei crucifixerūt religat⁹ sum:
putātes eū a morte detineri. Jlle aūt ipsā mortē q̄
regina nr̄a ē captiuauit ꝛ ip̄z nr̄z p̄ncipē maritū mō
tis viculis igneis vixit. Statiqȝ oēs miserūt funes
vt simulacrū euerterēt: sȝ nō potuerūt. Aplus aūt
demoni p̄cepit vt ide exiēs idolū ip̄m ɔminueret.
Qui stati exiēs oīa idola tēpli p seip̄z ɔfregit. De-
ide fusa orōne ab aplo oēs īfirmi ꝓtin⁹ sanati sunt
Apl's aūt tēplū deo dedicauit ꝛ demonē i desertū
abire p̄cepit. Tūc angelus dn̄i ibidē apparuit: ꝛ tē
plū circūuolās i q̄tuor angulos signū crucis digito
suo scripsit dicens. Hec dicit dn̄s: sicut vos oēs ab
īfirmitate vestra mūdaui: ita ꝛ tēplū hoc ab oī sor-
de mūdabit̄: ꝛ hitatore ei⁹ quē apl's i desertū locū
ire p̄cepit. Pri⁹ tn̄ eū vobis ondā quē videntes ne
timeat̄: sȝ q̄le signū i lapidib⁹ his sculpsi: tale i v̄ris
frontib⁹ iprimat̄. Tūc ondit eis ethiopē nigriorez
fuligine: facie acuta: barba ꝓlixa: crinibus vsqȝ ad
pedes ꝓtēsis: ocul' igneis vt ferrū ignituz sintillas
emittētib⁹: flāmas sulphureas ex ore oculis spirā-
tē: cathenis igneis vinctū retro manib⁹: ꝛ dixit ei
angelus. Qm̄ iussionē apl'i audisti ꝛ de tēplo exiēs
oīa idola ɔfregisti: soluā te vt vadas i talē locum:
vbi nullus hō morat̄ ꝛ sis ibidē vsqȝ ad diē iudicij.
Jlle solut⁹ cū magno strepitu ꝛ vlulatu disparuit.
Angelus aūt dn̄i i celū cūctis vidētibus euolauit.
Tūc rex cū vxore ꝛ filijs oīqȝ pp'lo baptizatus est: ꝛ
relicto regno apl'i discipulus ē effcūs. Tūc oēs tē-
plor pōtifices ɔgregati ad astragē regē frēz ei⁹ cō-
uenerunt: ꝛ de deor suor amissione: ꝛ tēpli subuer
sione: ꝛ regis p artē magicā deceptōe ɔ apl'z sūt cō
questi. Astrages igit̄ rex īdignatus mille viros ar-
matos ad capiēdū apl'z destinauit: q cū adduct⁹ fu-
isset corā eo: dixit rex. Tu ne es ille q euertisti frēm
meū: cui apl's. Ego illū nō euerti: sȝ ɔuerti. cui rex
Sicut tu fecisti frēz meū deū suū relinqre: ꝛ tuo cre
dere: sic ꝛ te ego faciā deū tuū relinq̄re: ꝛ deo meo
sacrificare. Cui apl's. Ego deū tuū quē colebat fr̄
tuus ligaui: ꝛ ligatū ondi. ꝛ vt simulacrū frangeret
coegi: si sic poteris facere deo meo: poteris me ad
simulacrū ꝓuocare. Si āt ego deos tuos ɔminuā:
ꝛ tu crede deo meo. Hec illo dicente nūciat̄ regi q̄
d̄s suus Baldach cecidisset ꝛ cōminut⁹ fuisset. Qd
rex audiēs purpurā scidit q̄ indut⁹ erat: ꝛ apl'm fu-
stibus cedi iussit: ꝛ cesum viuū excoriari mādauit.
Xp̄iani āt corp⁹ ei⁹ tulerūt: ꝛ honorifice sepelierūt.
Rex aūt astrages ꝛ tēplor pōtifices a demonibus
arrepti mortui sūt. Rex āt Pollimi⁹ i ep̄z ordinat̄.
ꝛ .zo. annis offm̄ ep̄at⁹ laudabil'r īplēs plen⁹ v̄tu-
tib⁹ i pace qeuit. De gn̄e sue passionis diuersa opi
nio ē. Btūs Dorothe⁹ dicit q̄ crucifix⁹ ē. ait .n. sic.
Bartholome⁹ īdis p̄dicauit: q ꝛ euāgeliū s̄z Mat
theū i ꝓpria eor ligua eis tradidit. Dormiuit i al-
bana ciuitate magne armenie crucifix⁹ deorsū ca-
put hn̄s. Btūs aūt Theodor⁹ dicit q̄ fuit excoria-
tus. Jn multis aūt libris legit̄ q̄ tātū fuit decollat⁹
Hec aūt ɔtrietas taliter solui pōt: vt dicat̄ q̄ p̄mo
fuit cesus: ꝛ postea crucifix⁹ fuit: deide anteqȝ more
ret̄ de cruce fuit deposit⁹: ꝛ ob maiorē cruciatū fuit
excoriat⁹: postremo capite trūcat⁹. ¶ Anno dn̄i.
331. saraceni siciliā īuadentes liparitanā insulā vbi
corp⁹ sācti Bartholomei qescebat vastauerūt: ac
eius sepulchr ɔfrigētes ossa eius disp̄serunt. Naȝ
ad hāc īsulā corp⁹ ei⁹ tal'r de india aduenisse p̄hi-
bet̄. Cū .n. pagani ꝓpter signor freq̄ntiā viderent
corp⁹ eius plurimū venerari īdignati loculo plū-
beo positū i mare p̄cipitauerūt: qd̄ diuino nutu ad
īsulā p̄dictā deuenit. Cū igr̄ sarraceni ei⁹ ossa disp
sissēt: illis recedētib⁹ apparuit apl's cuidā monacho
dicēs. Surge ꝛ collige ossa mea q̄ disp̄sa st̄. cui ille.
Qua rōe ossa tua colligere: aut aliquē tibi honorē
exhibere debem⁹ cū nos deleri p̄miseris: nec auxi
liū nobis ip̄ēders: cui ille. Per ml'tū tp̄is meis me
rit̄ dn̄s pp'lo huic pepcit: sȝ eor nimijs pctīs īuale
scētibus ꝛ vsqȝ ad celū clamātib⁹ iā ꝓ eis nō potui
veniā obtinere: sȝ cū monachus dr̄et. Quō iter tot
alior ossa sua queqȝ īuenire posset ait. Nocte ad ea
colligēda ibis: ꝛ ea q̄ splēdētia vt ignē videbis: ꝓti
nus hec leuabis. Qui oīa vt dixerat īueniens apl'i
ossa leuauit: ꝛ sup quādā nauē ɔscēdēs bn̄uētū q̄ est
metropolis apulie ea trāstulit: nūc aūt dr̄ q̄ sint ro
me: lȝ bn̄uētani se adhuc corp⁹ illud hr̄e ɔfirment.
¶ Cū q̄dā mulier vas plenū oleo attulisset vt i lā
padē b̄ti Bartholomei poneret̄: q̄ȝtūcūqȝ vas sup
lāpadē iclinarēt nil ex eo exire valebat. cū tn̄ digi-
tos i vas mitterēt: ꝛ oleū liq̄dū oīno palparēt: tunc
q̄dā exclamauit. Puto q̄ apl'o acceptū nō ē: vt h⁹
oleū i suā lāpadē īfūdat̄: q̄propt̄ i aliā lāpadē īfude
rūt: ꝛ ꝓtin⁹ oleū emanauit. ¶ Cū īpator Federic⁹
bn̄uētū destrueret: ꝛ oēs eccl'ias q̄ ibidez erāt dirui
mādasset: ciuitatē totā ad aliū locū trāsferre itēdēs
vir q̄dā quosdā viros albatos ꝛ fulgentes īuenit: q
adiuicē loq ꝛ int̄ se aliq̄ tractare videbātur. Qui cū
vehement admirās: qnā eēnt introgasset vn⁹ eor
rn̄dit. Jste ē Bartholome⁹ apl's cū ceter̄ scīs: quo-
rū i hac vrbe eccl'ie hēbātur: q simul ɔuenerūt vt

inter se ingrerēt. ⁊ tractarēt q̄li pena eēt ille plectē-
dus q eos de hitaculis suis eiecit: ⁊ iā int̄ eos inio-
labili snīa est firmatū: vt ille sine mora ad iudiciū
dei accedat: de his oib⁹ i ei⁹ iudicio rn̄surus. Post
modicū vo tp̄s dict⁹ īpator miserabilr̄ vitā finiuit.
¶ Legit̄ i quodā li° de miraculis scōꝝ ꝙ qdā ma
gister festū sci Bartholomei oī āno solēnit̄ celebra
bat. Cui p̄dicāti i spē cuiusdā puelle diabolus ad-
modū speciose apparuit: quā iniect⁹ i eā oculis ad
prādiū iuitauit. q dū i mēsa ꝯsisterent illa i amorem
suū multū eū allicere nitebat̄. Btūs āt Bartholo-
me⁹ i spē pegrini p̄ forib⁹ affuit ⁊ vt amore sci bar
tholomei itroduceret̄ obnixi⁹ flagitauit. Qua dis-
suadēte panis mittit̄: sȝ illud accipe recusauit. Ro-
gauit tn̄ magr̄ȝ p nūciū: vt sibi dr̄et qd̄ mag⁹ i hoīe
ꝓpriū eē putaret. Cui cū ille dr̄et: risibile. puella rn̄
dit. Immo pctm̄ cū quo hō ꝯcipit̄ nascit̄ atqȝ viuit.
cui Bartholome⁹ rn̄dit: ꝙ ille bn̄ itulit: sȝ mulier ꝓ
fūdi⁹ idagauit. ¶ 2° dict⁹ pegrin⁹ magr̄o misit: vt
sibi dr̄et. Quis loc⁹ vni⁹ pedis eēt vbi ds̄ i t̄ra ma
iora miracula oñdisset. Cui cū ille dr̄et. loc⁹ crucis i
quo ds̄ mirabilia opat⁹ ē. illa ait. Immo caput hoīs
i quo q̄si minor mūdus existit. Utrorūqȝ vo sniam
apl̄s approbauit. Tertio inqsiuit q̄ȝta distātia eēt a
sūmo celi vsqȝ ad ꝓfūdū iferni. Cui cū magr̄ se ne
scire dr̄et: illa ait. Mō video ꝙ p̄cipitor. Sed ego
hoc noui: q: de altero ad alteꝝ decidi. ⁊ opȝ ꝙ tibi
hoc oñdā. tc̄ diabolus cū magno eiulatu se i abyssū
p̄cipitauit: ⁊ dū q̄rerēt pegrinū minime inuenerunt.
¶ Sil'e fere legit̄ de btō Andrea. Btūs aūt Am
brosi⁹ i p̄fatōe quā facit de isto apl'o ei⁹ legēdā ab-
breniās: ita dicit. Discipulis xp̄i tui vnica diuinita
te p̄dicātib⁹ trinitatē tuā mō mirabilr̄ dignatus es
oñdere maiestatē. iter quos btīssimum Bartholo-
meū magna v̄tutū p̄rogatiua colēdū benigna tui ꝓ
fectio ad ppl'm direxit lōgiquū: qd̄ licet penit⁹ hu-
mana ꝯuersatōe remotū: tibi tn̄ p̄dicatōis augmē-
tū meruit ꝯsignare vicinū. O q̄ȝtis p̄conijs apl'ȝ mi
rabilē celebrādū. Cui dū ad seminādū fidē ꝓximoꝝ
corda nō sufficerēt ppl'oꝝ alatis q̄si vestigijs extre
moꝝ fines penetrauit idoꝝ. Cū lāguētiū inumera
caterna tēplū ingressus demoniacū effecit illico vt
nullū cultorib⁹ demō p̄beret rn̄sū. O q̄ȝ mira v̄tutū
ipsi⁹ isignia dū humana voce v̄ba sonātem ꝯtra se
aduersariū solo iussu laceratis diutissime viris red
didit mutū. Reginā diabolica cōtagione lunaticā
liberauit: puellāqȝ solutis nexibus p̄ri repn̄tauit sa
nissimā. O q̄ȝ sublime scitatis ei⁹ miraculū dū an-
tiquū humani gn̄is inimicū suū fecit i nihilū redige
re simulacrū. O q̄ȝ digne exercitui numerādus ce-
lesti: cui⁹ vt miraculis fidē cōmodaret certissimaȝ:
angelus apparuit supa delapsus ab aula. Is igr̄ ca
thenatū demonē cūctis ostans deformē salutiferā
saxo dn̄icā ipresserat crucē. Rex reginaqȝ sil' bapti
zātur cū gēte. vrbiūqȝ .12. accole te deū p̄rez corpo-
re sequunt̄ ⁊ mente. Ad extremū vo tēploꝝ delatu
pōtificū neophiti polemij fr̄ tyrān⁹ btm̄ apl'ȝ oīmo
de i fide ꝯstātē cesū atqȝ excoriatū acerrimā fecit su
scipe mortē: q tn̄ mort⁹ virilr̄ pferēdo discrimē glo-
si certaminis ad celeste gaudiū reportauit triūphū.

¶ Btūs aūt Theodor⁹ abbas ⁊ doctor p̄cipuus
de hoc apl'o iter cetera sic ait. Apl'us dei Bartho
lome⁹ p̄mū in lycaonia p̄dicauit: postmodū in idia:
ad vltimū i albano vrbe. s. maioris armenie: vbi p̄-
mo excoriat⁹: tādē capite plex⁹ ibidē sepult⁹ ē: q dū
ad p̄dicādū mitteret̄ a dn̄o: vt opinor audiuit. Ua
de discipule me⁹ ad p̄dicatōeȝ meā: exi ad pugnā:
capax esto piculoꝝ. Ego p̄mū op⁹ ꝯsūmaui p̄mus
testis fcūs: vos qd̄ necāriū ē iplete. Imitare magr̄ȝ
tuū: sāguinē sanguinib⁹ pone: carnib⁹ carnē trade:
q̄qȝ ꝓ te passus sustinui patere. Arma sint tibi be-
nignitas i sudorib⁹: māsuetudo iter maleficos: pa-
tiētia i his q̄ peūt: nō resultauit apl's: sȝ vt famulus
fidelis dn̄ico acqescēs p̄cepto: pgit gaudēs tāq̄ȝ lux
mūdi: vt tenebrosos illuīaret: tanq̄ȝ sal t̄re: vt gen-
tes isipidas saliret: tanq̄ȝ agricola vt sp̄ualē cultu-
rā pficeret. Petrus quoqȝ apl'us docet natiōes: sȝ
Bartholome⁹ ꝯn̄r paria inuestigat. Petr⁹ operat̄
ꝓdigia magna: sȝ bartholome⁹ facit mirabilia va-
lida. Petr⁹ capite deorsū crucifigit̄: bartholome⁹
postq̄ȝ viu⁹ excoriat⁹ ē capite plectit̄. Ad quot va-
let petr⁹ capescēdo mysteria: ad tot bartholomeus
sufficit penetrāda: eq̄l'r fecundat eccl'iā eq̄ lāce hūit
⁊ cetera diuina charismata. Hec ex diuino duode
narij numero medi⁹ ex vtraqȝ pte sonū diuine ser
mocinatōis dat sicut i cythara armoniā. Oēs apl'i
vniuersitatē sibi disptiētes p̄tores regis regū ꝯsti-
tuti sūt. huic aūt ē sors ⁊ portio armenie loc⁹: q est
ab euilath vsqȝ ad gabaoth distributa. Igit̄ idie eū
ligue aratro rōabilia rura sulcātē: fidei v̄bū i ꝓfun
do cordis recōdētē: padisū ⁊ vineas dn̄i plātātē: sin
gulis passionū remedia medicinalr̄ iserentē spinas
nō itelligibiles euellētē: siluas ipietatis secare: se-
pes dogmaticas circūponere: sȝ quales mercedes
creatori obtulerūt: vtiqȝ ꝓ honore inhonorātiā. ꝓ
bn̄dictōe maledictōeȝ: ꝓ munerib⁹ penas: ꝓ reqe-
scibili vita amarissimā mortē. Istā postq̄ȝ itolerabi-
lia tormēta subijt ab eis decoriat⁹ i morē follis fuit:
nec postq̄ȝ migrauit ab hoc mūdo neglexit occiso-
res: sȝ iuitabat miraculis p̄ditos: ⁊ ꝓdigijs admit-
tebat aduersos: sȝ bestialē mētē nil erat qd̄ ꝯpesce-
ret: nil qd̄ a malo retraheret: qd̄ decetero faciunt:
Insaniūt ꝯ illud sacꝝ corp⁹. Respuūt egroti medē
tē: orbi manuducētē: ceci ductorē: naufragi gubna-
torē: mortui viuificatorē. Et hoc quō? ꝓijciūt nāqȝ
i pelag⁹ corp⁹ scm̄. mota ē igit̄ cū ipetu de regioni-
bus armenie arca cum .4. alioꝝ martyꝝ arcis q̄ silr̄
dū signa oparent̄ cū ea fuerāt i mare ꝓiecte: ⁊ p tā
tū spaciū mar⁹ q̄tuor his p̄cedētib⁹: ⁊ tāq̄ȝ ministris
obsequiū quodāmō apl'o faciētib⁹ venerunt i ptes
sicilie i isulā q̄ lipar⁹ nūcupat̄: sicut epō hostiensi: q
tūc p̄ns erat reuelatū fuit. Uenit ad paupculā the-
saur⁹ ditissim⁹. venit ad ignobilē p̄ciosissima mar-
garita: venit ad mestā splēdidissimū lumiare. Alijs
igit̄ q̄tuor: ad diuersas t̄ras eūtib⁹: scm̄ apl'm i deā
isula reliqrūt. Eteni p̄dcōs q̄tuor martyres apl'us
reliquēs retrorsū vnū. s. papinū i ciuitate sicilie mi
les: aliū vo lucianū nomie messinā trāsmisit. Reli
quos vo duos i calabritidē t̄rā direxit. gregoriū q-
dē i ciuitatē colūnā. Achaciū aūt i ciuitatem q̄ cale

vocaẗ q vſq; hodie ſuffragijs ſuis ſplẽdẽt. Suſce-
ptꝰ ẽ igiẗ apls cũ multis hymnis: laudibꝰ ⁊ cãdelis:
⁊ tẽplũ ſibi magnifice fabricaẗ: mõs aũt vulcanus
iſule ꝯtiguus cũ hitatoribus eẽt nociuꝰ eo ꝙ ignẽ
emittebat, q̃ſi p ſtadia ſeptẽ ſe iuiſibilr elõgauit cir-
ca mare ſuſpẽſus ita vt vſq; hodie appareat vidẽ-
tibꝰ q̃ſi figuratio fugiẽtis ignis. Nũc igiẗ aue o btẽ
btõꝝ ter btẽ Bartholomee q es diuine lucis ſplẽ-
dor ſcẽ eccl'ie piſcator rõabiliũ piſciũ ꝑiture captu-
re: dulcis fructꝰ viuide palmitis: vulnerator diabo-
li mũdũ ſuo latrocinio vulnerãtꝭ. Gaudeas orbis
ꝑtre cũcta illuminãs os dei: ligua ignita ſapiam ꝓ-
mẽs. fons iugiẗ ſanitatẽ emanãs: q mare mirabili-
bus greſſibꝰ ſcificaſti: q trã purpureã tuo cruore fe-
ciſti. q ad celos ꝯmeaſti: vbi i medio diuine aciei re-
fulgẽs i ſplẽdore imarceſcibiẗ gl'ie ſplẽdẽs: in exul-
tatõe iocũditatꝭ iſatiabil' gaudes. Hec Theodorꝰ.

De nomine.

a Auguſtinꝰ hoc nomẽ ſortitꝰ ẽ vel pp excel-
lẽtiã dignitatis vel pp feruorẽ dilectõis:
vel ꝑpter etymologiã nõis. Propter ex-
cellẽtiã dignitatis. Qm̃ ſicut impator auguſtꝰ ꝑcel-
lebat oẽs reges: ſic ⁊ iſte excellit oẽs doctores ſ'm
qᷦ dicit Remigiꝰ. Vñ alij doctores ꝯparãtur ſtel-
lis. Dañ. xijº. Qui ad iuſtitiã erudiunt multos ſicut
ſtelle ⁊c̃. Hic aũt ꝯparaẗ ſoli: ſicut pȝ i epl'a que de
eo cãtaẗ: qm̃ ſicut ſol refulgẽs: ſic ipe refulſit i tẽplo
dei: ſcᷦo ꝑpter feruorẽ dilectõis: qm̃ ſicut mẽſis au-
guſtꝰ valde feruet eſtu caloris ſic ⁊ ipſe valde inca-
luit igne diuini amoris: vñ ipſe i libro ꝯfeſſionũ de
ſe dicit. Sagittaueras tu cor meũ charitate tua ⁊c̃.
Itẽ ibidẽ aliqñ itromittis me i affcm̃ multũ iuſita-
tũ introrſus: neſcio ad quã dulcedinẽ q̃ ſi ꝑficiaẗ in
me neſcio qd erit: vnũ ſcio ꝙ iſta nõ erit. Tertio ꝓ-
pter etymologiã nõis. Dr̃. n. Aug. ab augeo ⁊ ſtin
qᷦ ẽ ciuitas: ⁊ ana qᷦ ẽ ſurſũ: ide Auguſtinꝰ q̃ſi au-
gẽs ſupnã ciuitatẽ. vñ de eo cãtaẗ. Qui ꝑualuit am-
plificare ciuitatẽ ⁊c̃. De q̃ ciuitate ipſe dicit in li. xi.
de ciuitate dei. Ineſt ciuitati dei ⁊ origo ⁊ iforma-
tio ⁊ btitudo: qm̃ ſi q̃raẗ vñ ſit: ds eã ꝯdidit. Si vñ
ſapiẽs ẽ a deo illumiaẗ. Si vñ felix deo fruiẗ ſubſi-
ſtẽs modificaẗ: ꝯtẽplãs illuſtraẗ: iherẽs iocũdaẗ vi-
det ⁊ amat. In eternitate dei viget: i veritate dei lu-
cet: i bonitate dei gaudet: vel vt diciẗ in gloſario.
Auguſtinꝰ dr̃ magnificꝰ: felix ꝑclarus. Fuit. n. ma-
gnificꝰ i vita: ꝑclarꝰ i doctrina: felix i gl'ia eiꝰ vitã
cõpilauit poſſidoniꝰ calamẽſis eps vt dicit Caſſio-
dorꝰ i liº de viris illuſtribꝰ.

De ſcõ Auguſtino

a Auguſtinus doctor egregius in ꝓuincia aphrica-
na ciuitate carthagineñ ortꝰ ex honeſtis
parẽtibꝰ valde. ſ. p're ꝑricio: mr̃e Moni-
ca genitꝰ. In liberalibꝰ artibꝰ ſufficiẽter doctꝰ fuit
adeo vt ſũmꝰ philoſophus ⁊ rhetor luculẽtiſſimus
hreẗ. Nã libros ariſtotelis ⁊ oẽs libros liberaliũ ar-
tiũ quoſcũq; legere potuit p ſe didicit ⁊ itellexit ſi-
cut Aug. i libro ꝯfeſ. teſtaẗ dicẽs. Oẽs libros artiũ
quas liberales vocãt: tũc neq̃ſſimꝰ malaꝝ cupidita-
tũ ſ'uus p me ipȝ legi ⁊ itellexi quoſcũq; legere po-
tui. Itẽ i eodẽ. Quicqd ẽ de arte loq̃ndi ⁊ diſſeren-
di. Quicqd de dimẽſionibꝰ figuraꝝ ⁊ de muſicis ⁊
de numeris ſine magna difficultate nullo hoĩum
tradẽte itellexi. Scis tu dñe ds meꝰ: q2 celeritas i-
telligẽdi ⁊ diſcẽdi acumẽ donũ tuũ ẽ: ⁊ nõ ide ſacri-
ficabã tibi. Veꝝ q2 ſcĩa ſine charitate nõ edificat ſȝ
iflat: i errorẽ manicheoꝝ q xpȝ fãtaſticũ fuiſſe affir-
mãt: ⁊ carnis reſurrectõeȝ negãt icidit: ⁊ i eo p an-
nos nouẽ dũ adhuc adoleſcens eẽt ꝑmãſit. Ad has
etiã nugas adductꝰ ẽ vt arborẽ fici plorare dr̃et cũ
ab ea foliũ vel ficus tollereẗ. Cũ igr̃ eẽt ãnoꝝ. 19. ⁊
q̃ndã librũ cuiuſdã phi i quo vanitas mũdi ꝯtẽnẽ-
da ⁊ phia appetẽda docebaẗ ꝑlegẽt: ex hº qdẽ liber
pl'imũ placuit. Sȝ q2 nomẽ Ieſu xpi qᷦ a mr̃e ibi-
berat ibi nõ erat: dolẽ cepit. mr̃ võ eiꝰ pl'imũ flebat
⁊ ipȝ ad vnitatẽ fidei reducẽ ſatagebat. Quadã igr̃
vice: vt legiẗ i li. ꝯfeſſio. vidit ſe ſtare i q̃dã linea li-
gnea ſȝ triſtẽ: ⁊ qdã ei iuuenis aſtitit ⁊ cãȝ tãte triſti-
cie req̃ſiuit: q̃ cũ dr̃et ꝑditõeȝ filij mei deploro: ille
rñdit. Eſto ſecura q2 vbi tu: ibi ille. Et ecce ꝯtinuo
filiũ ſuũ iuxta ſe ſtare vidit. Hoc cũ auguſtino retu-
liſſet. ille ait. Fallerꝭ mr̃ fallerꝭ: nec ſic tibi dcm̃ ẽ: ſȝ
vbi ego: ibi tu: ecõtra illa dicebat. Nõ fili mihi dcm̃
ẽ vbi ille: ibi tu: ſȝ vbi tu: ibi ille. Rogabat igr̃ ſedu-
la mr̃ q̃ſi iportuna q̃ndã epȝ ſicẽ i eodẽ liº ꝯfeſ. Aug.
teſtaẗ vt ꝓ filio ſuo itercedẽ dignareẗ: q tãta quo-
dãmõ iportunitate deuictus ꝓphetica voce rñdit.
Vade ſecura: q2 ipoſ'e ẽ: vt filius tãtaꝝ lachrymaꝝ
ꝑeat. Cũ ãt apud carthaginẽ multꝭ ãnis rhetoricã
docuiſſet occulte mr̃e ne ſciẽte romã venit: ⁊ ibidẽ
multos diſcipulos congregauit. Cũ ãt mr̃ vſq; ad
portũ ſecuta fuiſſȝ eũ vt aut eũ rethẽt: aut ſecũ iret:
ipe eã decipiẽs nocte latẽter receſſit: quẽ illa mane
ꝯſiderãs aures dei clamoribꝰ iplenit. Quolibet ãt
die mãe ⁊ veſꝑe ad eccl'iã ibat ⁊ ꝓ filio orabat. His
tꝑibꝰ mediolanẽſes a Simacho ꝑfcõ romãoꝝ petie-
rũt ſibi doctorẽ i rhetorica dr̃iari: ꝑſulabaẗ tũc ibi vir
di amb. ⁊ ad ꝑces mediolañ. illuc mittiẗ Aug. Mr̃
ãt eiꝰ qeſcẽ ñ valens cũ m'lta difficultate ad eũ ve-
nit ⁊ ipſũ iã nec v'e manicheũ: nec v'e catholicũ rep-
perit. Cepit ãt aug. btõ Amb. adherere: ⁊ eiꝰ ꝑdi-
catões freq̃nter audire. Erat ãt i ꝑdicatiõe valde
ſuſpectꝰ ne qd ꝯ ipſã manicheoꝝ hereſiȝ: vl' ꝓ ipa
dicereẗ. Quadã. n. vice ꝯ illũ errorẽ amb. diutius
diſputauit: ⁊ ipȝ aptꝭ rõnibꝰ ⁊ auctatibus ꝯfutauit:
ita vt error ille a corde auguſtini penitus pellereẗ.
Que ãt poſt hoc ſibi ꝯtigerit: ipe i liº. ꝯfeſ. narrat
dicẽs. Cũ te ꝑmũ cognoui reuerberaſti i ifirmita-
tẽ aſpectꝰ mei radiãs in me vehemẽter: ⁊ ꝯtremui
amore: ⁊ horrore iueni me lõge eẽ a te i regiõe diſ-
ſil'itudiꝭ tãq; audirẽ vocẽ tuã d' excelſo. Cibꝰ ſũ grã-
diũ. creſce ⁊ mãducabis me: nec te me mutabis in
te: ſicut cibũ carnis tue: ſȝ tu mutaberis i me. Cũ ãt
ſicut ibidẽ refert via xpi ſibi placeret: ſȝ p ipſã an-
guſtiã adhuc ire pigeret imiſit dñs i mẽtẽ eiꝰ: vt ad
ſimplicianũ i quo lucebat gr̃a diuina ꝑgeret vt ſibi
eſtus ſuos ſecũ cõferẽti ꝓferret: qs eẽt aptꝰ modus
viuẽdi ad ambulãdũ i via dei: q̃ aliꝰ ſic: aliꝰ ſic ibat.
Diſplicebat. n. ei qcqd agebat i ſeculo ꝑ dulcedine
dei: ⁊ decore domꝰ eiꝰ quã dilexit. Simplicianus
aũt cepit eũ hortari ⁊ dicere: quot pueri ⁊ puelle i-

tra eccl'iam dñi deo ſeruiūt:tu nō Poteris qd iſti ⁊
iſte. An vō iſti ⁊ iſte i ſeipſis poſſūt ⁊ nō in deo ſuo?
Quid i te ſtas ⁊ nō ſtas? Proijce te i euz ⁊ excipiet
te ⁊ ſaluabit te.iter hoꝝ colloqa memoria victorini
i mediū vc̄it vn̄ exhilaratꝰ ſimplicianꝰ narrat q̄lit
adhuc gētilis ob ſui ſapiaz rome:qd maximū tunc
erat:ſtatuā i foro meruiſſz:⁊ q̄lr ſe ſepiꝰ xp̄ianū dice
ret:ſimplicianꝰ:nō credo niſi te i eccl'ia videro: ille
iocādo dicebat. Ergo pietes faciūt hoīez xp̄ianū?
Tādē dū ad eccl'iā veniſſz:⁊ ei tāq̄z vecūdo occulte
liber vbi erat ſymbolꝰ fidei ad legēdū ⁊ ꝓnūciādū
vt tūc moris erat datꝰ fuiſſet: ille i altū aſcēdit:⁊ al-
ta voce ꝓnūciauit:mirāte roma:gaudēte eccleſia.
Oēs āt ſubito ꝑſtrepuerūt: victorinꝰ victorinꝰ cito
ſonuerūt:⁊ cito ſiluerīt. Tūc ēt ab aphrica qdā ami-
cus auguſtini noīe pōtianꝰ ſupuenit:⁊ vitā ⁊ mira
cula illiꝰ magni ātonij q nuꝑ i egypto ſub Conſtā-
tino iperatore defūctus fuerat recitauit. Hoꝝ exē-
plis auguſtinus vehemēter exarſit:ita ꝙ ſociū ſuū
alipium tā vultu q̄z mente turbatus inuaſit:⁊ for-
titer exclamauit. Quid patimur:qd audimꝰ? Sur-
gunt idocti ⁊ celū rapiunt:⁊ nos cū doctrinis noſtrꝭ
in iſernū demergimur. An q̄ ꝓceſſerūt pudet ſeq:
⁊ nō pudet nec ſaltē ſeq? Et accurrens in quendā
hortum ſub quadā ficu ſe ꝓiecit:vt i eodē libro cō-
feſ.cōmemorat amariſſime fiēs lamētabiles voces
dabat. q̄zdiu q̄zdiu:cras ⁊ craſ:ſine mō.ſine paulu-
lum:mō nō hēbat modū: ⁊ ſine paululū ꝓdibat i lō
ginquū. De hac ſui tarditate plurimū ꝯquerebaṫ:
ſic poſtmodū i eodē libro ſcripſit. Heu mihi qm̄ ex-
celſus ē i excelſis:⁊ qm̄ ꝓfūdꝰ i ꝓfundis:⁊ nuſq̄z re
cedis:⁊ vix redimus ad te:age domine:⁊ fac ⁊ ex-
cita:⁊ reuoca nos. Accēde ⁊ rape ⁊ fragra ⁊ dulce-
ſce impedimentis omnibus ſic timebam expediri
quēadmoduz impediri timendū eſt:ſero te amaui:
pulchritudo tā ātiq̄ ⁊ tā noua:ſero te amaui:intus
eras:⁊ ego foris:⁊ ibi te querebam: ⁊ iſta formoſa.
que feciſti de foris irruebā:mecum eras ⁊ tecuz nō
erā: vocaſti ⁊ clamaſti ⁊ rupiſti ſurditatez meā:cor-
ruſcaſti:ſplēduiſti ⁊ fugaſti cecitatē meā:fragraſti ⁊
duxiſti ſpm̄ ⁊ anhelo tibi:guſtaui ⁊ eſurio ⁊ ſitio te:
tetigiſti me ⁊ exarſi i pacē tuā. Cum āt amariſſime
flēt:audiuit vocē dicētē ſibi. Tolle lege: tolle lege.
Aperuitq̄z ſtatiz codicē apl'icuz:⁊ cōiectꝭ oculis ad
ꝑmuz capitulum legit. Induimini dn̄m ieſū xp̄m.⁊
ſtati oēs ab eo dubietatꝭ tenebre diffugerūt. Inte-
riz āt tā vehemētiſſimo dentiū dolore torq̄ri cepit:
vt fere ſicut iꝑe ait ad credendā opinionē Cornelij
phi duceretur:q ſūmū bonū aīe i ſapia:ſūmum vero
bonū corporis i nullū ſentiēdo dolorez poſuerat.tā
vehemēs āt ille dolor fuit ꝙ ēt loq̄lā amiſit. Quo-
circa vt in libro ꝯfeſ.refert i tabulis cereis ſcripſit:
vt oēs ꝓ eo orarēt:vt dolorē illum dn̄s mitigaret.
Iꝑe igr̄ genua flexit:⁊ ſubito ſanum ſe ſenſit. Inſi-
nuauit ergo ꝑ lr̄as ſcō viro ābroſio ſuū votū.vt mo
nēt qd ſibi d libris ſcis legēdū eēt:quo aptior fiēt fi
dei xp̄iane. At ipſe iuſſit Iſaiā ꝓphetā:eo ꝙ euā-
gelij vocatōis gētiū ꝓnūciator aptior videaṫ. Cuiꝰ
ꝑncipiū cū auguſtinꝰ ñ itelligeret totū aliud tale eē
arbitrās diſtulit vt illud relegeret cū i ſcripturꝭ ſcis

magis exercitatꝰ eēt. Adueniēte vō paſcali tēpore
auguſtinꝰ cū eēt ānoꝝ trigita cū filio ſuo adeodato
puero valde igenioſo:quē auguſtinꝰ i ſua adoleſcē
tia dū adhuc gētil' ⁊ phūs eēt genuerat:necnō ⁊ cū
alippio amico ſuo meritꝭ mr̄is ⁊ ꝑdicatōe ābroſij ſa
crū baptiſma ſuſcepit. Tūc ſic ferṫ Ambroſius. Te
deū laudamꝰ iqt.⁊ auguſtiuꝰ.te dn̄m ꝯfitemur rn̄-
dit.⁊ ſic tūc iꝑi duo hūc hymnū altnati ꝯpoſuerīt:⁊
vſq̄z i finē decātauerūt:ſicut ēt teſtaṫ horoſiꝰ i libro
ſuo q dr̄ ſpeculū eccl'ie. In aliq̄bꝰ āt libris ātiqs ti-
tulus talis ꝑponiṫ. Canticū ab ābroſio ⁊ auguſtino
cōpilatū. Protinꝰ āt i fide catholica mirabl'r cōfir
maṫ:ſpez oēz quā hēbat i ſeculo dereliq̄t:⁊ ſcholis
q̄s agebat abrenunciauit: Quāta āt dulcedine diui
amoris ex tūc ferueret i hoc iꝑo libro cōfeſ.aperit
dicēs. Sagittaueras tu cor meū charitate:⁊ geſta-
bā verba tua trāſfixa in viſceribꝰ:⁊ exēpla ſeruoꝝ
tuoꝝ:quos de nigris lucidos.⁊ d mortuis viuos fe-
ceras cōgeſta i ſinū cogitatōis mee vrebāt:⁊ aſſu-
mebāt grauē torporē:⁊ aſcendēti vallē ploratōis:⁊
cātāti cāticū graduū dederas ſagittas acutas:⁊ car
bones vaſtatores:nec ſatiabar i illis diebus dulce
dine mirabili cōſiderare altitudinē ꝯſilij diuini ſuꝑ
ſalutē generis humani. Quātū fleui i hymnis ⁊ cā
ticis tuis ſuaue ſonātis eccl'ie vocibꝰ cōmotꝰ acrit:
voces ille iſluebāt auribꝰ meis:⁊ eliquebaṫ vitas
tua i cor meū ⁊ currebant lachrime ⁊ bn̄ mihi erat
cū eis. Tūc.n.i eccleſia mediolanēſi hec cātica iſti-
tuta ſūt ⁊ clamabā clamore alto cordis mei. O i id-
ipſū:o i pace:o qd dixit.i idipſū dormiā ⁊ ſōnū ca-
piā:tu es.n.idipſū q nō mutaris:⁊ in te rrquieſcis
obliuiſcens laboꝝ oīum:legebā totū pſalmū illum.
⁊ ardebā q fuerā latrator amarus ⁊ cecus aduer-
ſus litteras de melle celi mellitas:⁊ de lumine tuo
luminoſas:⁊ ſuꝑ ſcripturas huiuſmodi tabeſcebā.
Chriſte Ieſu adiutor meus:qm̄ ſuaue mihi ſubito
eſt ſcm̄ carere meaꝝ ſuauitatibꝰ nugaꝝ:⁊ q̄s amit-
tere metus fuerat:iā dimittere gaudiū erat:eijcie-
bas.n.eas a me.ne a te ⁊ ſūma ſuauitas eijciebat:
et itrabas ꝓ eis oī voluptate dulcior:ſz nō carni ⁊
ſanguini:oī luce clarior:ſz oi ſecreto interior:omni
honore ſublimior: ſed non ſublimibus in ſe. Poſt
hoc aſſumptꝭ nebridio ⁊ euodio ⁊ matre ad aphry-
cam remeabat: ſed cum eſſent apud hoſtiam ty-
berinā pia mater eiꝰ defuncta eſt.poſt cuius mōtez
reuerſus eſt Auguſtinꝰ ad agros ꝓprios:vbi cum
his q ſibi adherebāt ieiunijs ⁊ oratōibꝰ deo vaca-
bat:libros ſcribebat:⁊ idoctos docebat. Fama aūt
eiꝰ vbiq̄z diffundebaṫ ⁊ i oībꝰ libris ſuis ⁊ actibꝰ ad-
mirabilis hēbaṫ. Refugiebat āt ad aliquā ciuitatē
accedē q̄ epō careret ne iꝑm i ꝑdicto officio ipediri
ꝯtigēt. Eodē tꝑe apud hipponē erat qdā vir ma-
gnaꝝ opū q Auguſtino miſit ꝙ ſi ad eū accederet:
⁊ vbū ſuū ex ore ſuo audiret:ſeculo renūciare poſ-
ſz:qd auguſtinꝰ vbi ꝯpit:illuc ꝓcitꝰ iuit. Audiēs āt
valeriꝰ hipponēſis epſ famā eiꝰ iꝑz pl'imū renitē-
tē i eccleſia ſua pſbyteꝝ ordinauit:nōnullis qdem
lachrimas ſuas ſuperbe interpretantibus: ⁊ tanq̄z
eum conſolantibus ⁊ dicentibꝰ:q̄ ⁊ locꝰ pſbyterij
licet ipſe maiori dignꝰ eēt:appropinquaret tamen

92

ep̄atui q statī monasteriū clericoꝝ instituit ⁊ cepit
viuere scd̄m regulā sub sāctis ap̄lis cōstitutam: de
cuiꝰ monasterio fere decē ep̄i sunt electi. Et q꞉ p̄-
dictus ep̄s erat grecus: ⁊ minus in latina lingua ⁊
litteris doctus augustino potestatē tribuit vt ꝯtra
morē orientalis ecclesie corā se ī ecclesia p̄dicaret.
Cui cum multi ep̄i derogarēt: ille de hoc nō cura-
bat dūmodo p̄ eum fieret quod p̄ se fieri non vale-
bat. Eo tēpore fortunatū p̄sbyteꝝ manicheū. ⁊ ali-
os hereticos p̄cipue rebaptizatos donatistas ⁊ ma
nicheos cōuicit: abstulit: ⁊ fugauit. Cepit āt vale-
rius formidare ne sibi augustinꝰ tolleret̄: ⁊ ab alia
ciuitate in ep̄m peteret̄. Nā sibi aliqn̄ ablatus fuis-
set: nisi ad locū secretū trāsire curasset: ita vt iueni-
ri minime potuisset. Impetrauit igit̄ ab ep̄o cartha
ginensi: vt ipse cederet ⁊ augustinuꝫ hipponēsi ec-
clesie ī ep̄m p̄moueret. Sꝫ cū hoc augustinꝰ oīmo-
de recusaret: compulsus tamē ⁊ coactꝰ succubuit: ⁊
ep̄atus curā suscepit: quod in se postea fieri nō de-
buisse: vt suo viuente ep̄o ordinaret̄: ⁊ dixit ⁊ scri-
psit p̄pter cōcilij vniuersalis p̄hibitōeꝫ quā post-
modū ordinatꝰ didicī: nec qd̄ sibi fc̄m eē doluit alijs
fieri voluit: vn̄ ēt sategit vt ī cōcilijs episcoporum
cōstitueret̄: vt oīa statuta patꝝ ordinādis deberent
ab ordinatoribꝰ intimari. Ip̄e āt de se dixisse post-
modū legit̄. In nulla re mihi dn̄m sentio sic iratuꝫ
sicut in hoc: q꞉ cum nō eēꝫ dignus poni ad remum:
posuit me ad āplustre ī apice regiminis ecclesie: ve
stimenta eius ⁊ calciamēta ⁊ ornamēta alia nec ni-
tida nimiū nec abiecta plurimū: sꝫ ex moderato et
ꝯpetēti h̄itu erāt. Ip̄e. n. de se dixisse legit̄. Fateor
de p̄ciosa veste erubesco ⁊ ideo cū dat̄ mihi vendo
eā. vt q꞉ vestis nō p̄ōt eē cōis: precium sit cōmune.
Mensa frugali ⁊ parca semp̄ vsus ē: ⁊ inter olera
⁊ legumina p̄pter īfirmos ⁊ hospites plerūq꞉ car-
nes h̄ebat. In ipsa āt mensa magis lectionē vel di
sputatōꝫ q̄ꝫ epulatōeꝫ diligebat: ⁊ ꝯ pestē detractōis
ī ea sic scriptū h̄ebat. Quisquis amat dictis absen-
tum rodere vitā. Hac mensa idignā nouerit eē si-
bi. Nā ⁊ aliquādo cum quidā sibi familiarissimi co-
episcopi ad detractōeꝫ linguā laxassent: adeo dure
eos redarguit: vt diceret q꞉ nisi desisterēt aut ver-
sus ipsos dl̄eret: aut a mensa recederet. Quadā vi
ce cum quosdā suos familiares ad prādium inui-
tasset vnus illoꝝ curiosior ceteris coquinā igressus
est. Cum āt omnia frigida reperisset reuersus ad
augustinū iterrogauit: qd ciboꝝ ipse prāsurus pa-
terfamilias preparasset: cui Augustinus. Nequaq̄ꝫ
scio. Talium epularuꝫ curiosus respondit. Et ego
vobiscum nescio. ¶ Tria a beato Ambrosio se di
dicisse ait. Primuꝫ ē q꞉ vxorē cuiq̄ꝫ nunq̄ꝫ peteret.
Scd̄m q꞉ militare volentē ad hoc nō cōmendaret.
Tertiū q꞉ ad cōuiuia iuitatꝰ nō iret. Cā p̄mi est ne
illi iter se cōueniāt ⁊ sibi maledicāt. Cā secūdi ē ne
militātes calūniā exerceāt: ⁊ ī eū alij culpā refūdāt.
Cā t̄tij ē: ne forte tēp̄ātie modū p̄dat. Tāte āt pu-
ritatꝭ ⁊ hūilitatis fuit: vt ip̄a ēt minima pecā q̄ apd̄
nos nulla vl̄ minima reputāt̄ i liº ꝯfessionū dō ꝯfi
teat̄: ⁊ de eis corā dō humilit̄ se accuset. Nā ibideꝫ
accusat se de eo q꞉ cū puer eēt ludebat ad pilā duꝫ
ad scholas ire deberet. Itē de eo q꞉ nolebat legere
vl̄ adiscere: nisi vi a parētibꝰ vel a magistro vrge-
ret̄. Itē de eo q꞉ fabulas poetaꝝ sicut fabulā Enee
cū adhuc eēt puer libēter legebat. ⁊ didonem mor-
tuam propter amorem plorabat. Item de eo q꞉ de
celario parētū vel mēsa aliqd furabat̄ vt pueris lu-
dētibus daret. Itē de eo q꞉ ī ludo pueroꝝ fradulē-
tas victorias exercebat. Item de eo q꞉ pira de q̄dā
arbore vicina vinee sue cū adhuc eēt ānoꝝ sexdeci
furatus fuit. ī eodem quoq꞉ libro decimo. capitulo
vigesimo. accusat se de ip̄a modica delectatōe quā
aliquādo ī comedēdo sentiebat dicēs. Sic me do-
cuisti vt quēadmodū medicamēta: sic alimenta sū-
pturꝰ accedā sed dū ad q̄etē societatis ex īdigentie
molestia trāseo ī ipso trāsitu īsidiat̄ mihi laqueꝰ cō
cupiscētie: ipse. n. trāsitus voluptas ē: ⁊ nō ē alius
quo trāseat̄ quo trāsire cogit necessitas: ⁊ cuꝫ salus
sit cā edendi ⁊ bibendi adiungit se tāq̄ꝫ pedissequa
periculosa iocūditas: ⁊ plerūq꞉ preire conat̄: vt eiꝰ
cā fiat quod salutis cā me facere vel dico vel volo.
Ebrietas longe est a me: misereberis ne appropi-
quet mihi: crapula āt nōnunq̄ꝫ subrepit seruo tuo.
misereberis vt longe fiat a me. Et quis ē dn̄e qui
nō rapiatur aliquātulum extra metas necessitatis:
Quisq꞉ ille ē: magnꝰ p̄fecto est: magnificet nomen
tuū. Ego n̄ sum: q꞉ hō peccator sū: habet etiā se su-
spectum de olfatu dicens. De illecebra odorum
nō satago nimis cū absūt nec requiro cū obsūt nō re-
spuo paratꝰ eis ēt sp̄ carere: mihi illa videor ⁊ forsi-
tā fallor. Nemo. n. securus eē dꝫ in ista vita: q̄ tota
tētatio nomīat̄: vtrꝝ q fieri potuit ex deteriori me-
lior: nō fiat ex meliori deterior. Iteꝝ de auditu cō-
fitet̄ dicēs. Voluptates auriū tenaciꝰ me ipleuerāt
⁊ subiugauerāt sꝫ resoluisti ⁊ liberasti me. Cum mi
hi accidit vt me āplius cātus q̄ꝫ res que canit̄ mo-
ueat penaliter me peccare confiteor: ⁊ tunc malleꝫ
non audire cātātem. Accusat etiā se de visu sicut d
eo q꞉ aliquādo nimis libenter vidit canē currētem
⁊ de eo q꞉ per agꝝ casu trāsiens venationeꝫ libēter
p̄spexit: ⁊ de eo q꞉ domi existens araneas muscas
suis retibꝰ capiētes nimis attēte cōspexit. Ideo āt
de his corā dn̄o ꝯfitet̄: vt ibidē dicit q꞉ aliqn̄ hec a
bonis meditatōibꝰ auertūt ⁊ orōnes iterrūpūt. Ac-
cusat etiā se de appetitu laudis ⁊ motu inanis gl̄ie
dicēs. Qui laudari ab hoībus vult vituperāte te n̄
defendet̄ ab hoībus iudicāte te: nec eripiet̄ dānā-
te te. Laudat̄ hō p̄p̄ aliqd̄ donū quod dedisti ei: ⁊
tū plus gaudet se laudari q̄ꝫ donū. Tentat̄ his tē-
tatiōibꝰ quotidie sine cessatiōe quotidiana: fornax
nostra est humana lingua: verūtamē nollem vt vl̄
augeret mihi gaudium cuiuslibet boni mei suffra-
gatio oris alieni: sed auget fateor non solum sed vi
tuperatio minuit. Contristor auteꝫ aliquando lau-
dibus meis cum ea laudantur in me in quibus mi-
hi ipse displiceo: vel etiam bona minora vel leuia
pluris existimātur q̄ꝫ existimanda sunt. Hereticos
vir iste sanctus validissime confutabat: ita vt ipsi
publice inter se predicarent peccatum non esse in-
terficere Augustinum: quem tanq̄ꝫ lupum occidē-
duꝫ esse dicebant: ⁊ occisoribus oīa sua pecā a deo

dimittēda afferebāt. multas ab eis insidias ꝑtulit
ita vt sibi aliquo ꝑgenti i via īsidias ponerent: sed
dei ꝓuidētia itineris errore seductū īuenire nō pos
sent. Cū pauꝑū̄ sēꝑ memor eēt eis ex his que ha
bere poterat liberalit̄ exhibebat. Nā ⁊ ð vasis do
minicis ꝓpter pauperes ⁊ captiuos aliqñ iubebat
frāgi ⁊ cōflari ⁊ īdigentibꝰ dispensari: domum vel
agrū siue villā nunq̄ȝ emere voluit. Multas etiaȝ
hereditates sibi dimissas respuit eo ꝙ mortuoꝝ fi
lijs vel ꝓpinquis potius ipsa deberi dicebat. In
his quoqȝ que eccl'ia possidebat ītentus amore vel
illis īplicatus non erat: sed die ac nocte de scriptu
ris ac rebus diuinis cogitabat. Fabricarū quoque
nouarū nunq̄ȝ studiū habuit deuitās ī eis īplica-
tionē sui animi quē semꝑ liberū haber̄ volebat ab
omni molestia corporali: vt libere vacare possꝫ cō
tinue meditatiōi: ⁊ assidue lectioni: nō tñ illa edifi
care volentes ꝓhibebat: nisi forte īmoderate fieri
cōspexisset. Laudabat quoqȝ plurimū illos q̄bus
moriēdi desideriū īerat: ⁊ suꝑ hoc triū epoꝝ exem
pla sepiꝰ recitabat. Ambrosius aūt cū ī extremis
eēt: ⁊ rogaret̄ vt ꝓlōgationē vite sibi p̄cibꝰ obti-
neret: r̄ndit. Nō sic vixi vt me pudeat īter vos vi
uere: nec mori timeo qm̄ bonū habemꝰ dñm. Qð
responsū Augustinꝰ mirabilit̄ extollebat. Adde-
bat quoqȝ de alio epo: cui cū diceret̄ eum ecclesie
multū necessariū fore: ⁊ iō adhuc eū dñs liberaret
ait. Si nūq̄ȝ bñ: si aliqñ: quare nō mō. ¶ De alio
quoqȝ epo aiebat cyprianū referre ꝙ cū graui īfir
mitate laboraret adhuc sibi sanitatē restitui exora
bat: cui iuuenis speciosus apparēs cū īdignatiōe
īfremuit ⁊ ait. Pati timetis exire nō vultis: q̄d fa
ciā vobis? Feminaꝝ nullā nūq̄ȝ nec etiā germanā
sororē: aut fratris sui filias q̄ deo parit̄ fuiebāt se-
cū habitare ꝑmisit. Dicebat. n. ꝙ ⁊ si de sorore vel
neptibꝰ nulla mali possꝫ oriri suspicio: tam̄ q: tales
ꝑsone sine alijs sibi necessarijs eē nō possent: ⁊ ad
eas etiā alie aduētarēt ex illis possent infirmiores
aut humanis tētatiōibꝰ cōmoueri: aut certe mal'
hoīum suspitiōibꝰ īfamari. Nūq̄ȝ cū muliere solꝰ
loq volebat nisi secretū aliqð īteressꝫ. Cōsangui-
neis sic bñfecit: nō vt diuitias haberēt: sed vt aut
ñ: aut minꝰ egerēt. Raro ꝓ aliquo aut litteris aut
v̄bis ītercedere volebat. Recolēs quēdā ꝓphetā
cōtēplatiōe fame amicis nō multa ꝑstitisse: ⁊ sepe
dicebat. Plerūq̄ȝ potestas q̄ petit̄ ꝑmit. Cū autē
id faciebat sic stilū tēꝑabat vt onerosus nō eēt: sȝ
mereret̄ vrbanitate dictamis exaudiri. Uolebat
potiꝰ īter ignotos q̄ȝ īter amicos cās audire dicēs
q: īter illos poterat libere iniquū cognoscer̄ ⁊ vnū
ex his amicū eēt facturꝰ: ꝓ quo. s. iusticia median
te sniam daret. ex amicis v̄o eēt vnū ꝑditurus. s.
cōtra quē ꝓferret sniam. ¶ A multis eccl'is inuita
bat̄: ⁊ ibi v̄bū dñi p̄dicabat ⁊ multos ab errore cō
uertebat. Aliqñ a ꝓposito digressionē facere ꝯsue
uerat ī p̄dicatiōe: ⁊ tūc dicebat deū hoc ad ꝓfectū
salutꝭ alicuiꝰ ordinasse: sicut ī quodā manicheorū
negociatore ꝯpatuit q ī p̄dicatiōe q̄dā Augustini:
vbi ip̄e digressionē faciēs cōtra hūc errorē p̄dica-
uerat cōuersus fuit. ¶ Eo tp̄e dū gotthi romam
cepissent idolatre ⁊ īfideles xp̄ianis plurimū īsul
tabāt: ꝑꝑ qð augustinus libꝝ de ciuitate dei cōpo-
suit ī quo iustos ī hac vita debere p̄mi. ip̄ios autē
florere oñdit. vbi de duplici ciuitate. s. hierusalē ⁊
babylone ⁊ eaꝝ regibꝰ ait: q: rex hierusalē xp̄s. rex
babylōis diabolꝰ: q̄s duas ciuitates vt ibideȝ dič
duo amores sibi fabricāt: q: ciuitatē diaboli ꝯstitu
it amor sui crescēs vsqȝ ad cōtēptū dī. ciuitatē dei
amor dei crescēs vsqȝ ad ꝯtemptū sui. In diebus
autē eiꝰ āno. s. dñi. 440. vuādali totā aphrice ꝓui
ciā occupauerūt vastātes oīa nec parcentes sexui
ordini vel etati. Post hoc āt ad hipponēsē ciuitatē
ꝑuenerūt: ⁊ ip̄am manu valida obsederūt: sub hac
tribulatiōe augustinꝰ p̄ ceteris sue senectutꝭ ama
rissimā ⁊ lugubrē duxit vitā: fuerūtqȝ sibi lachry-
me eiꝰ panes die ac nocte cū alios videret occisos
alios effugatos: ecclesias sacerdotibꝰ viduatas: ci
uitates cū accolis dissipatas. Inter tot tñ ꝑmala cu
iusdā sapiētꝭ sentētia se cōsolabat̄ dicētis. Nō erit
magnū magnꝰ putās ꝙ cadūt ligna vel lapides ⁊
moriunt̄ mortales. Conuocatis āt frībꝰ dixit eis.
Ecce rogaui dñȝ vt aut nos ab his ꝑiculis eruat:
aut patiētiā tribulat: aut me de hac vita suscipiat
ne tot calamitates vider̄ cōpellar. Et ecce tertiuȝ
quod petiuit obtinuit: ⁊ tertio obsidionis mēse fe-
bribꝰ laborās lecto decubuit. Intelligēs autē dis-
solutionē sui corporis iminere septē psalmos peni
tētiales sibi scribi fecit: ipsosqȝ ī loco cōtra parietē
positos lecto decubās legebat: ⁊ vbertim ac iugit̄
lachrymas fundebat: ⁊ vt deo vacaret liberius ⁊
eius ītētio a nullo īpediri posset: āte decē dies sui
exitus nullū ad se īgredi p̄cepit: nisi vel cū medicꝰ
īgrederet̄: vel cū sibi refectio portaret̄. ¶ Quidā
autē eger ad eū venit ⁊ vt sibi manum īponeret ⁊
ab infirmitate curaret ipsum īstant̄ rogauit. Cui
Augustinus respōdit. Quid ē hoc fili quod loq̄ris?
putas ꝙ si tale q̄d facere posseȝ mihi hoc ip̄ȝ nō cō
ferrē? Ille autē īstabat asserēs sibi ī visione p̄ceptū
eē vt ad eū accederet ⁊ sanitatē reciperet. videns
autē fidē eius ꝓ ip̄o orauit ⁊ sanitatē r̄cepit. Ener
guminos mltos curauit: ⁊ plura alia miracula fec
In libro. 20° de ciuitate dei duo miracula de se:
tanq̄ȝ de quodā alio refert dicens. Hipponensem
quādā v̄ginē scio: que cū se oleo ꝑunxisset: cū ꝓ illa
orans p̄sbyter lachrymas suas stillauerat mor a
demōe fuisse sanatā. In eodē ēt libro sic ait. Scio
ēt epm̄ semel ꝓ adolescēte: quē nō vidit orasse. illū
qȝ illico demōe caruisse. Nullū aūt dubiū videtur
quin de se loquat̄: sȝ humilitatis cā seip̄m noluit
noīare. In eodē quoqȝ liᵒ de ciuitate dei sic ait. Q:
cū q̄dā īfirmꝰ īcidi deberet: ⁊ de morte eiꝰ ob īcisio
nē plurimū timeret̄ cū īfirmꝰ mltis lachrymis de
um exoraret cū eo ⁊ ꝓ eo Augustinꝰ orauit ⁊ sine ī
cisiōe aliq̄ ītegrā sanitatē recepit. Deniqȝ dissolu-
tio cōp̄is appropiquās hoc memoriale docuit: nul
lū vȝ hominē quātūcūqȝ excellētis meriti sine cō-
fessiōe ⁊ eucharistia ðbere trāsire. Ad extremā āt
horā veniēs mēbris oībꝰ sui corpis īcolumis ītegro
aspectu atqȝ auditu āno etatis sue. 77. epatꝰ vero
40. corā positis fratribꝰ ⁊ orātibꝰ migrauit ad do-

minũ. Testamẽtũ nullũ fecit: qꝛ vñ faceret paup ñ
habuit. Floruit circa ãnũ dñi. 400. Itaqꝫ Augusti
nus sapiẽtie lumẽ ꝑfulgidũ: ꝓpugnaculũ v̇itatis: ⁊
fidei muniminẽtũ: oẽs eccl'ie doctores tã ingenio q̃ꝫ
scia vicit: icõparabilit flores tã exẽplis virtutum
q̃ꝫ affluẽtia doctrinaꝝ. vñ ⁊ btũs remigius Hiero
nymũ ⁊ quosdã alios doctores cõmemorãs sic con
cludit. Hos oẽs Augustin⁹ igenio ⁊ sciẽtia vicit.
Nã lꝫ Hieronym⁹. 6. millia volumĩa Origenis se
legisse fateat: iste tñ tãtã scripsit: vt nõ solũ diebus
ac noctib⁹ scribere libros ei⁹ qs nõ possit: sꝫ nec le
gere qdẽ occurrat. Volusian⁹ ãt cui Augusti. epi
stolas scripsit: sic de eo dicit. Legi dei deest qcqd
Augu. cõtigerit ignorare. Hieronym⁹ quoqꝫ i q̃
dã epistola scribẽs augustino ait. Duobus libellis
tuis eruditissimis ⁊ oĩs eloquẽtie splẽdore fulgẽti
bus respõdere nõ potui: certe qcqd dici potuit ⁊
assumi igenio ⁊ de scripturaꝝ hauriri fõtibus a te
positũ atqꝫ disertũ ẽ: sꝫ queso reuerẽtiã tuã parũp
patiaris me tuũ laudar igeniũ. Hiero. etiã i libro
de duodecim doctorib⁹ sic de eo scribit. Augusti
nus eps volãs p mõtiũ cacumina q̃si aqla: ⁊ ea q̃
sunt i mõtiũ radicib⁹ non ꝯsiderãs mlťa celoꝝ spa
cia terrarũqꝫ situs: ⁊ aqꝝ circulũ claro s̄mone ꝓnũ
ciat. Deniqꝫ i quãta cũ reuerẽtia ⁊ dilectiõe Hie
ronym⁹ hũcerit pꝫ i epistol' q̃s eidẽ misit: i vna q̃rũ
sic dic̃. Dño scõ ac beatissimo pape Augustio Hie
ronym⁹. Siqdẽ ipse beatitudinẽ tuã eo quo decet
honor venerat⁹ sũ ⁊ habitã tẽ i te dilexi dñꝫ salua
torẽ: sꝫ nũc si fieri põt cumulo aliqd addim⁹: ⁊ ple
na cõplem⁹ vt absqꝫ nois tui mẽtiõe nec vnã horã
qdẽ preterire patiamur. Idẽ i alia epl'a ad eundẽ
Absit ãt vt qcq̃ꝫ de libris beatitudis tue attingere
audeã: suffic̃ .n. mihi mea ꝓbare ⁊ aliena nõ car
pere. Gregori⁹ quoqꝫ i epl'a ad Innocẽtiũ aphrice
ꝑfectũ d̄ ei⁹ libris sic ait. Quod expositionẽ sci Job
vobis trãsmitti voluistis vr̄o studio ꝯgaudemus
sꝫ si d̄licioso cupitis pabulo saginari bti augustini
cõpatriote vr̄i opuscula legite ⁊ ad cõpationẽ illi⁹
similaginis nr̄m furfurẽ nõ q̃rat. Idẽ quoqꝫ in re
gistro sic ait. Legit ꝙ btũs Augu. nec cũ soror sua
habitare cõsenserit dicẽs. Que cũ sorore mea sunt
sorores mee nõ sũt: docti ergo viri cautela magna
nobis dꝫ eẽ istructio. In ꝑfatiõe quoqꝫ ãbrosiana
sic legit. Magnificẽtiã tuã i mortificatiõe Augusti
ni adoram⁹: tua i oĩb⁹ opate virtute: vt nullis ꝓ
missis blandimẽtoꝝ fallaciũ vir tuo ignit⁹ spiritu
vinceret: qa cũ ita i omni genere pietatis ibueras
vt ipse tibi ara ⁊ sacrificiũ ⁊ sacerdos eẽt ⁊ tẽplum
Btũs igit ꝓsper i tertio libro de vita cõtẽplatiua
sic de eo dicit. Sãctus Augustinus episcop⁹ acer
igenio: suauis eloqo: secularis litterature pitus in
ecclesiasticis laborib⁹ operosus: i quotidianis dis
putationib⁹ clarus: i omni sua actiõe cõpositus: q̃
stionib⁹ soluẽdus acutis: i cõuincẽdis hereticis cir
cũspectus: i expositiõe fidei nr̄e catholic⁹: i expla
nãdis scripturis canonicis caut⁹. Bernard⁹ quo
qꝫ sic de eo scribit. Augu. hic ẽ validissimus malle⁹
hereticoꝝ. Post hoc ãt cũ barbara gens terrã illã
occupasset ⁊ sancta loca ꝓphanarẽt: fideles corpus
Augu. cepert ⁊ ipꝫ i sardiniã trãstulert. Trãsact ãt
ab ei⁹ obitu ãnis. 280. circa ãnũ dñi. 718. tpe leonis
tertij Liprãdus deuot⁹ lõgobardoꝝ rex audiens
sardiniã a saracenis depopulatã solẽnes illuc nun
cios misit: vt doctoris sci religas papiã deferrẽt: q
magno ꝑcio dato corp⁹ sci Augustini tulerũt: ⁊ ipꝫ
vsqꝫ ianuã d̄portauerũt: quod deuot⁹ rex audiẽs
vsqꝫ ad ꝑdictã ciuitatẽ cũ magno gaudio eidẽ ob
uiauit ⁊ reuerent excepit: cũ ãt mane vellẽt corp⁹
deducer nullo mõ d̄ loco moueri potuit: donec rex
votũ emisit: ꝙ si se ide d̄duci pmitteret ibidẽ i suo
noĩe eccl'iaꝫ fabricaret: cũ ãt votũ fecisset stati sine
difficultate ide d̄ductũ ẽ. Rex aũt quod vouerat
ipleuit: ⁊ ibidẽ i honorẽ sci Augu. ecclesiã cõstru
xit. Idem miraculũ die seq̄nti in quadã villa epis
copat⁹ terdonẽsis: que dicit casale cõtigit: ⁊ codeꝫ
mõ ibidẽ i honorẽ sci augustini eccl'iam fabricauit
Insup villã ipsaꝫ cũ oĩb⁹ suis appẽdentijs cõcessit
s̄uiẽtib⁹ ecclesie sci augustini ꝑpetuo possidẽdã: qa
v̇o rex viderat scõ cõplacere: vt i suo noĩe ecclesia
fieret: vbicũqꝫ p noctẽ mãsisset: timẽs ne i alio loco
q̃ꝫ vbi d̄siderabat locũ sibi eligeret: i oĩ loco vbi d̄
nocte cũ corpore hospitabat i honorẽ ipsi⁹ eccl'iaꝫ
ꝯstruebat: sicqꝫ cũ magno gaudio papiã deducit ⁊
i eccl'ia sci petri que celũ aureũ dicit honorifice col
locat. ¶ Molẽdinari⁹ qdã i btũꝫ augustinũ spãlẽ
d̄uotionẽ habẽs cũ q̃ꝫdã ifirmitatẽ que dicit phle
gma salsuꝫ i tibia pateret btm̃ augustinũ d̄uote in
sui adiutoriũ iuocabat: cui p visuꝫ scũs augustinus
apparuit: ⁊ tibiã manu palpãs itegre restituit sani
tati: q excitatus se liberatũ inuenit: ⁊ deo ⁊ btõ au
gustino gratias reddidit. ¶ Quidã puer cũ vitio
lapidis ꝑmeret ⁊ de cõsilio medicoꝝ incidi d̄beret
mater pueri mortis sibi timẽs piculũ btũꝫ augusti.
d̄uote i sui filij subsidiũ iuocauit. Statiqꝫ fusa orõ
ne puer lapidẽ cũ vrina emisit ⁊ plenã sanitatẽ re
cepit. ¶ In monasterio qd̄ elemosina dr̄ mõach⁹
qdã i vigilia sci augustini rapt⁹ i spũ vidit nubem
splendidã celit⁹ elapsaꝫ ⁊ supra nubẽ augustinum
sedentẽ põtificalibus isignitũ: cui⁹ oculi q̃si duo so
lis radij totã illã ecclesiã illuminabãt: ⁊ odor inde
nimi⁹ exalabat: ¶ Scũs quoqꝫ Bernard⁹ dũ q̃
dã vice i matutinis existẽs aliq̃ꝫtulũ obdormissꝫ ⁊
d̄ quodã tractatu Augustini lectiões legerẽt: vidit
quẽdã pulcherrimũ iuuenẽ ibi stãtẽ: d̄ cui⁹ ore tãt⁹
iundãtiũ aqꝝ ipet⁹ exibat: ꝙ totã illã eccl'iã vide
ret replere: q augustinũ eẽ nõ dubitauit q fõte do
ctrie totã eccl'iã irrigauit. ¶ Quidã scũꝫ aug. val
de diligẽs mõacho custodi corpis sci augu. pecuni
aꝫ magnã d̄dit: vt sibi sci augu. digitũ vnũ daret:
sꝫ ille accepta pecũia digitũ cuiusdã mortui sericis
pãnis iuolutũ sibi tribuit simulãs eẽ digitũ augu.
quẽ ille r̄uerẽt accipiẽs sẽp d̄uotissime adorabat ⁊
ori ocl'isqꝫ apponẽs crebro pectori astrigebat: cui⁹
fidẽ d̄s ituẽs digito illo ꝑiecto vnũ digitũ sci aug.
tã mirablr̄ q̃ꝫ misicordit sibi d̄dit: q cũ r̄patriasset ⁊
mlťa ibi miracl'a fierẽt: fama vsqꝫ papiã d̄lata ẽ. sꝫ
cũ ꝑdict⁹ mõac⁹ assereret ꝙ cuiusdã mõtui digit⁹
ille eẽt sepl'cꝝ apuerũt: ⁊ vnũ deẽ d̄ ei⁹ digit iuene
rũt. vñ abbas re cognita mõachũ ab offo d̄posuit

⁊ dire afflixit. ¶ Apud burgūdiā ī monasterio qđ dr̃ fōtanetū erat qdā mōachꝰ hugo noīe scō Augu. valde deuotꝰ: q ī eiꝰ scripturꝭ miro desiderio pascebat̃: quē etiā crebra supplicatiōe rogauerat vt ipꝫ ex hac luce migrare nō sineret nisi ī die sue sacratissime solēnitatꝭ. Ipse igit̃ .15. die ante festū eiusdē sic cepit duris febribꝰ estuare: vt ī vigilia ipsius super humū tāq̄ꝫ moriēs poneret̃: et ecce plures decori ac fulgētes viri amicti albis ecclesiā dicti mōasterij ꝓcessionalit̃ ītrauerūt: quos sequebat̃ quidā reuerēdus pōtificalibꝰ insignitꝰ. Quidā āt monachus ī ecclesia ꝯsistēs hoc vidēs obstupuit: ⁊ q naꝫ eēnt vl' quo ꝑgerēt inqsiuit. cui vnꝰ eoꝝ dixit ꝙ sāctus augustinꝰ eēt cū suis canōicis q ad deuotū suum moriētē ꝑgeret: vt eiꝰ aīaꝫ ad regnū glorie deportaret. Post hoc illa reuerēda ꝓcessio ad infirmariā igredit̃: vbi cū aliquādiu māsissꝫ: scā illa aīa a carne soluta ē: quā dulcꝭ amicꝰ et ab hostiū īsidiis securam reddidit: et ad celi gaudia introduxit. ¶ Legit̃ quoqꝫ ꝙ dū Augustinꝰ in carne viuēt: ⁊ q̄dā relegēt an̄ se trāsire vidit demonē librū humeris baiulātē. Qui ab eo ꝓtinꝰ adiurat̃: vt q̄ ibi scripta laterēt sibi pādat: q peccata hoīuꝫ ibi asserit eē scripta q̄ vndecūqꝫ colligit ⁊ reponit: moxqꝫ ei p̄cepit: vt si aliqđ suoꝝ peccatoꝝ ibi scriptū retinēt sibi legēdū ꝯtinuo māifestet. Ostēso āt loco nihil augustinꝰ ibi scriptū reꝑꝑit: nisi ꝙ q̄dā vice ꝯpletoriū ex obliuiōe dimisit: p̄cipiēsqꝫ diabolo: vt suū p̄stolaret̃ aduētū: ecclesiā ē igressus ⁊ ꝯpletoriū deuote dixit: ⁊ solitas orōnes cōpletorij ꝑegit: reuersusqꝫ dixit ei: vt p̄dictū locū sibi ostēdēt iteꝝ relegēdū: q dū crebro reuoluēt: ⁊ tādē locū vacuū reꝑꝑissꝫ iratus dixit. Turpit̃ me decepisti. Penitet me ꝙ librū meū tibi ostēdi: q2 peccatū tuū orōnū tuaꝝ vtute delesti: ⁊ his dictꝭ ꝯfusus euanuit. ¶ Cū q̄dam mulier a q̄busdā maliciosis iniuriā pateret̃: illa ad btm̄ augustinū accessit: vt sup hoc eiꝰ cōsiliū imploraret. Que cū ipsū studētē inuenisset: ⁊ cū reuerent̃ salutasset: ille nec ad eā respexit nec quicq̄ꝫ sibi respōdit: cogitās illa ne forte ob nimiā scītatē ī faciē mulieris nollet itēdē ꝓprius accessit ⁊ negociū diligenter exposuit: sꝫ ille nec se ad eā cōuertit: nec rñsum aliqđ sibi dedit. Ideoqꝫ illa cū tristitia magꝭ recessit. Altera āt die cū augustinꝰ missā celebraret: ⁊ dicta mulier itéresset post eleuationeꝫ corpis xp̄i rapta ī spū vidit se positā an̄ tribunal scīssime trinitatis: vbi vidit augustinū facie īclinata de trinitatis gloria attētissime ⁊ sublimissime disputātē: sc̄aqꝫ ē vox ad eā dicēs. Cū ad augustinū iuisti: ille sic de trinitatꝭ gloria attētissime disputabat: ⁊ iō ꝙ ibi fueris penitꝰ nō aduertit: sꝫ ad eū secure redeas: q2 ⁊ eū clemētē inuenies ⁊ ꝯsiliū salubre reꝑꝑies. qđ cuꝫ fecisset augustinꝰ eā benigne audiuit: ⁊ ꝯsiliū salubre donauit. ¶ Fert̃ quoqꝫ ꝙ dū qdā vir scūs ī spiritu raptꝰ scōs ī gloria ꝯspexisset: ⁊ btm̄ augustinū minime vidisset quēdā de scīs vbinā augꝰ eēt ꝑcūctatus ē, q rñdit. Augustinꝰ residet ī excelsis vbi disputat de gloria excellētissime trinitatꝭ. ¶ Cū qdā papiēses a marchione malaspine ī carcē detinerent̃ ab eo oīs potus illis penitꝰ ē iterdictꝰ vt posset ab eis magis illis pecunia extorq̄ri: vñ pleriqꝫ iā spiritū exalabāt: qdā vo vrinā bibebāt. At qdā iuuenis inter eos q suā ī btm̄ augustinū magnā deuotionem hēbat: ipsū in sui adiutoriū iuocauit. Tūc circa noctis mediū scūs augustinꝰ p̄dicto adolescenti apparuit: ⁊ q̄si manū eius dextrā apꝑhēdēs vsqꝫ ad flumē graueloni ipsū deduxit: ibiqꝫ cū folio vitꝭ ī aq̄ꝫ madefacto sic eiꝰ linguā refrigerauit: vt q iā vrinā bibē cupierat: de potu nectari nō curaret. ¶ Prepositꝰ cuiusdā ecclesie ī btm̄ augustinū magnā deuotionē hn̄s: dū p tres ānos grauē īfirmitatē icurrisset ita vt de lecto surgē nō valēt: adueniēte solēnitate sci augustini: cū iā ī vigilia ad vespas pulsaret̃: ad rogādū scm̄ augustinū tota deuotōe se cōtulit. Cui ī albis augustinꝰ apparēs eidē ter citato ꝓprio noīe dixit. Ecce assum totiēs a te rogatus: surge cito ⁊ celebra mihi officiū vespertinū: q sanus surgēs cūctis stupētibꝰ ecclesiā itrauit: ⁊ officiū deuote ꝑegit. ¶ Cū cuidā pastori seuū vlcꝰ int̃ scapulas ortū eēt: adeo morbꝰ iualuit: vt iā viribꝰ totꝭ esset destitutꝰ: qui dū ad scm̄ augustinū p̄ces emittēt eidē augustinꝰ in visu apparuit: ⁊ sup locū īfirmuꝫ manū apponens ꝑfecte eū sanauit. Idē quoqꝫ vir ꝓcedēte tp̄e oculoꝝ lumie ē p̄uatꝰ: q cū scm̄ augustinū sedule iuocaret: q̄dā die circa meridiē eidē apparuit: ⁊ oclos māibꝰ suis tergēs p̄stinā sibi sāitatē r̄stituit. ¶ Circa ānuꝫ dñi. 812. viri quidā grauiter īfirmi nūero plusq̄ꝫ. 40. de germāia ⁊ gallia romā ibāt ad limia aploꝝ visitāda. Quoꝝ qdā scānis in t̃ra curui se vehētes: alij cuꝫ baccul' se sustentātes: alij p̄uati ocul' pꝰ alios se t̃hētes. Alij ꝯtractas manꝰ ⁊ pedes hn̄tes ꝑgebāt: q mōtes trāseūtes ad locuꝫ q dr̃ carbonaria ꝑuenerūt. Cū āt pene ad locū qui cana dr̃ ꝑuenissent: q tribꝰ miliaribꝰ a papia distat: scūs augu. pōtificalibꝰ idutꝰ de q̄dā ecclesia ī honorē scōꝝ cosme ⁊ damiani ꝯstructa exiēs eisdē apparuit: eosqꝫ salutās quo tēderēt reqsiuit: q cū ei quo tēderēt rñdissēt: adiecit. Ite papiā ⁊ de cenobio sci petri: qđ dr̃ celū aureū iterrogate: ⁊ ibi miaꝫ habebitꝭ quā optatꝭ: q cū eū de noīe suo iterrogassēt ait Ego sū augustinꝰ quōdā hippoñ. citatꝭ eps. Statiqꝫ ab ocul' eoꝝ euanuit. Illi āt papiā ꝑgētes cū ad dictū mōasteriū ꝑuenissēt: ⁊ ibidē corpꝰ sci augustini reqescē didicissent: ceperūt oēs voces leuare ac vnanimit̃ clamare. Scē augustie adiuua nos. Ad quoꝝ clamores ciues ⁊ mōachi excitati ad tā grande spectaculū ꝯfluebāt: ⁊ ecce ex neruoꝝ distēsiōe sāguis multꝰ cepit effluē: ita vt ab itroitu cenobij vsqꝫ ad tūbā sci augustini tota t̃ra sāguie videret̃ respsa. Cū āt ad sepulchrū sci augustini vēissēt oēs sanitati sūt itegre r̄stituti: ac si nulla ī eoꝝ corpe lesio extitisset. Cepit āt extūc fama sci augustini crebrescē: ⁊ mltitudo lāguētiū ad eiꝰ tumulū aduētat̃: q oēs sanitatꝭ bñficia reportātes sue salutꝭ pignora r̄linq̄bāt: scīmqꝫ ē vt tāta p̄dictoꝝ pignoꝝ fuerit mltitudo: vt idē totū oratoriū sci augustini ⁊ porticus plena essēt: ita vt eūdi ⁊ redeūdi īpedimētū nō modicū gn̄arēt: q̄propt mōachi necītate ꝯpulsi ea idē remoueri fecerūt. ¶ Nōdū ꝙ cū tria sint q̄ a mūdanis hoībꝰ appetunt̃. s. ditie: delitie: et honores

vir iste scũs tãte pfectiõis extitit: q ipe diuitias cõ
tẽpsit: honores respuit: voluptates abhorruit. Q
eni mũdi diuitias ɔtẽpserit ipe testaṫ i libro solilo-
quiorꝝ: vbi ratio iterrogat eũ dicẽs. Diuitias nul-
las cupis? Et rñdit aug⁹. Hoc qdẽ nec nũc pmuz:
nã cũ trigita ãnos agam q̃tuordeci fere ãni sunt ex
quo ista cupe destiti: nec aliud i his pter necessariũ
victũ cogitaui. Prorsus vn⁹ Ciceronis mihi liber
facile psuasit nullo mõ appetẽdas esse diuitias. Q
ãt honores respuerit: i eodẽ libro testaṫ: vbi ratio
eũ iterrogat dicẽs. Quid honores? Et rñdit aug⁹.
Fateor eos mõ ac pene his dieb⁹ cupe destiti. Vo
luptates quoqꝫ ⁊ delitias ɔtẽpsit: ⁊ q̃ztũ ad ɔcubi-
tũ ⁊ q̃ztũ ad gustũ. quatũ ad pmũ iterrogat eũ rõ di
cẽs in eodẽ libro. Quid vxorꝝ? nõne te delectat pul
chra: pudica: morigerata: diues: pserti si certus sis
nihil ex ea te moleste eẽ passurum? Et rñdit aug⁹.
Quãtũlibet velis eã depingẽ atqꝫ cumlare bonis
oĩb⁹ nil mihi tã fugiẽdũ q̃ꝫ ɔcubitũ eẽ decreui. Cui
ratio. Nõ ego q̃ro qd decreuerꝭ: sꝫ vtrũ ad hoc alli
cerꝭ? Et rñdit aug⁹. Prorsus nihil i huiusmodi q̃-
ro: nihil desidero: etiã cuꝫ onere: horrore ⁊ aspna-
tiõe tali recordor. Quãtũ ad 2ᵐ introgat eũ rõ di-
cẽs. Quid de cibis? Et rñdit aug⁹. Siue de cibo ⁊
potu: siue de balneis: cetaqꝫ corpis voluptate ni-
hil iterroges: tãtũ ab ea peto: q̃ztũ i valitudis opez
ɔferri põt. ¶ De dcollatiõe sci ioãnis baptiste.

D

Ecollatio

sãcti ioãnis baptiste
q̃tuor de causis istitu
ta fuisse videṫ: sicͭ i libro mitrali de officio
inueniṫ. Primo pp ei⁹ decollatõnẽ. Scdo
ppter ossiũ ipsi⁹ cõcremationẽ ⁊ collectionẽ. Ter-
tio pp capitꝭ ipsius inẽtionẽ. Quarto propṫ digiti
ipsi⁹ trãslationẽ: ⁊ ecclesie dedicationẽ. Et fm hoc
festũ istud a qbusdã diuersimode noiaṫ. s. decolla-
tio: collectio: inẽtio: ⁊ dedicatio. pmo igiṫ celebraṫ
hoc festũ pp ipsius decollationẽ: q̃ quideꝫ hoc mõ
fcã ẽ. Nã vt habeṫ i historia scholastica: Herodes
antipas fili⁹ magni herodis romã pficiscẽs et per
frẽꝫ suũ philippũ trãsitũ faciẽs cũ herodiade vxo-
re philippi: ⁊ fꝫ iosephũ sorore herodis agrippe se
creto pepigit q in reditu suo vxorem repudiaret ⁊
ipaꝫ i cõiugẽ ducẽt: qd vxorẽ suã. s. filiã arethe re-
gis damascenorꝝ mĩme latuit: ⁊ iõ nõ expectato vi
ri reditu ad patriã q̃ itoti⁹ festinauit. Rediẽs aũt
herodes: herodiadẽ philippo abstulit ⁊ arethã re
gẽ ⁊ herodẽ agrippã ⁊ philippũ i sui inimicitiã ici-
tauit. Joãnes ãt eũ de hoc arguebat: qm̃ fꝫ legem
quã recepat: fratrꝭ sui vxorẽ ipso viuẽte sibi mĩme
hr̃e licebat. Uidẽs herodes q ioãnes tã dure euꝫ
sup hoc redarguẽt: ⁊ q: ob pdicationẽ ⁊ baptisimuꝫ
fꝫ iosephũ magnũ pplꝫ ɔgregaret: ipꝫ i carcẽ vin
culauit: vxori placere cupiẽs: ⁊ populi subseq̃ntꝭ
ioãnẽ dispẽdiũ ptimescẽs: ipsũ ãt occidẽ voluit: sꝫ
populũ timuit. Desiderãtes ãt herodias pariter ⁊
herodes occasionẽ aliq̃uã inuenire vt ioãnẽ occidẽ
possẽt. videnṫ inter se secreto ɔdixisse: vt herodes
natalis sui diẽ corã pmis galilee suisqꝫ pncipib⁹ ce
lebraret: ⁊ puelle saltãti filie herodiadis qcqd pe-
tierit se sibi daturꝝ iuramento firmaret: ⁊ ipa caput
ioãnis petẽte: illud sibi pp iuramẽtũ factũ tribuere
oportẽt: sꝫ de iuramento fcõ se ɔtristari simularet.
q eni hãc vsutiã ⁊ simulationẽ habuerit: videṫ in-
nui i histõ scholastica: vbi sic dicit. Credibile est q
herodes cũ vxore de nece ioãnis sub tali occasiõe
faciẽda pus secreto tractauerit. Jtẽ Hiero⁹. i glo.
Ideo forte iurauit: vt occasionẽ inueniret occidẽdi.
Nã si illa pr̃is aut mr̃is iteritum postulasset: hero
des nõ vtiqꝫ cõsensisset. Ordinato igr̃ ɔuiuio puel
la adest: corã oibus saltat. Placet cũctis: se sibi qc
qd petierit daturꝝ iurat rex: a mr̃e pmonita caput
ioãnis expostulabat: sꝫ versipellꝭ herodes ppṫ ius-
iurãdũ se ɔtristatũ simulauit: eo q vt dicit raban⁹
temere iurasset: qd facẽ oporteret: sꝫ tristitiã pfere
bat i facie: cũ letitiã haberet i mẽte. Excusat scel⁹
iuramẽto: vt sub occasiõe pietatꝭ ipius fieret. Igiṫ
spiculator mittiṫ: caput ioãnis pcidiṫ: puelle daṫ:
⁊ a puella matri adultere psentaṫ. Aug⁹ occasione
hui⁹ iuratiõis narrat i sermone quodã quẽ fecit in
decollatione ioãnis baptiste tale exẽplũ. Fuit qui-
dã homo inocẽs et fidelis a quo audiui qd narro.
Cũ eni quidã sibi negasset qd ei accõmodauerat:
vel quod sibi debebaṫ: cõmotus ille puocauit euꝫ
ad iusiurãdũ: ille igiṫ iurauit: iste pdidit. Dicebat
ergo i ipsa nocte se ad iudicẽ raptũ: et ab eo iterro
gatũ fuisse his verbis. Quare puocasti hominẽ ad
iurationẽ: quem sciebas falsuꝫ esse iuraturũ? Re-
spõdit ille. Negauit mihi rẽ meã. Et iudex. Meli
us erat vt rem tuã pderes: q̃ꝫ vt animã illius falsa
iuratiõe perimeres. Prostrat⁹ igitur tam grauiter
cedi iussus est: vt in dorso euigilãtis plagarũ vesti
gia apparerẽt: sed indultũ est ei postq̃ꝫ emẽdat⁹ est
hec Augustin⁹. In hac autẽ die ioãnes decollat⁹
nõ est: sed circa dies azimorꝝ anno precedẽte passi
onẽ christi. Oportuit ergo vt propter dominica sa
cramẽta minor cederet maiori. Hic exclamat Joã
nes Chryso. dicẽs. Joãnes schola virtutũ: magi-
steriũ vite: sanctitatꝭ forma: norma iustitie: virgi-
nitatis speculũ: pudicitie titulus: exẽplũ castitatis:
penitẽtie via: peccatorꝝ venia. Joãnes maior ho-
mine: par angelis: legis sũma: euãgelij sãctio: apo
stolorꝝ vox: silẽtiũ pphetarꝝ: lucerna mũdi: pcursor
iudicis: totius medi⁹ trinitatis: ⁊ hic tãt⁹ datur ice
stui: traditur adultere: adijciṫ saltatrici. Herodes
autẽ ipunitus nõ abijt: sed exilio dãnat⁹ fuit. Naꝫ
sicut habeṫ in historia scholastica: alter herodes. s.
agrippa cum esset vir strẽnu⁹: sed paup pre nimia
paupertate desperãs quãdam turrim intrauit: vt
ibidẽ se fame afficiens moreret. quod cũ herodias
soror sua audisset: viro suo. s. herodi ɔtippe tetrar
che supplicauit: vt eũ inde educeret: quod cũ fecis
set: ⁊ ambo iuicẽ epularenṫ: herodes tetrarcha vi
no incaluit: ⁊ herodi agrippe beneficia que sibi cõ
tulerat improperare cepit: ex hoc ille vehementer
doluit: ⁊ romã pficiscẽs interi a caio cesare i grãꝫ
ẽ recept⁹ vt ei duas tetrarchias. s. galilee ⁊ abiline
tribuẽt: ⁊ regẽ i iudea iposito diademate desiĩaret
Uidẽs herodias q fr̃ ei⁹ hr̃et nomẽ regis viro suo
molestꝭ pcib⁹ isistebat vt romã pgẽt: ⁊ sibi nomẽ re
giũ ɔpararet. Jlle vo cũ multꝭ diuitijs abũdaret ac-

gescere nolebat: magis diligēs ociū q̄ꝫ honorē la-
boriosū. Tādem deuictꝰ vxoris ꝓcibꝰ romā cū ipsa
ꝑrexit. Qđ agrippa itelligēs Cesari litteras desti-
nauit: ꝙ herodes cū rege parthoꝝ amicitias firma
uerit: ⁊ romano iperio voluerit rebellare: ⁊ i argu
mentū huius rei significauit ei ꝙ i ciuitatibus suis
hēbat arma q̄ sufficerēt septuagita milibꝰ armatoꝝ
Lecta āt epistola caius q̈si aliūde icipiens herodeꝫ
de statu suo iterrogauit: ⁊ inter cetera vtꝝ tāta co-
pia armoꝝ eēt in vrbibꝰ: quātā ipse audierit reqsi-
uit. Qđ ille minime negauit. Tūc caius verꝝ eē cre
dens qđ herodes agrippa scripserat: ipm i exilium
relegauit. Vxori āt eiꝰ q̄ erat soror herodis agrip-
pe quē maxime diligebat potestatē tribuit: vt i ter-
rā suā rediret. Ipsa āt virum suuꝫ voluit comitari
dicens ꝙ illum cui cōmunicauerat in ꝓsperis non
derelinqueret i aduersis. Lugdunū igiť deportati
fuerūt: ⁊ ibi miserabiliter vitā finierūt. Hec i histo
ria scholastica. ¶ 2°. pp ossiuꝫ ipsiꝰ cōcremationeꝫ
⁊ collectōeꝫ q̄ ipsa die fm quosdā fuerūt ꝯcremata:
⁊ a fidelibus ex parte collecta. Vn̄ q̈si scđm marty-
rium patiť quādo i suis ossibꝰ cōcremať: ⁊ iō eccl'ia
tanq̄ꝫ 2ᵐ martiriū hoc festū celebrat. sicut. n. legiť
in. 12. libro historie eccl'iastice: cum discipuli ioānis
corpꝰ eius apud sebasten vrbē palestine iter heli-
seuꝫ ⁊ abdiā sepelissent: ⁊ ad eius tumulū mľta mi-
racula fierēt iubēte iuliano apostata gentiles eius
ossa sparserūt: ⁊ cum miracula nō cessarēt post col-
lecta: ⁊ igne ꝯcremata i puluerem redegerūt: ⁊ per
agros ventilauerūt: sicut dr̄ in historia scholastica.
Beda vō dicit i chronica ꝙ ipsa ossa collecta latiꝰ
sparserūt: ⁊ sic scđm martyriū quodāmodo passus
videť. Hoc quidā reꝑsentāt nescientes dū in eius
natiuitate ossa vn̄cūqꝫ collecta cōcremāt. Dū āt ad
cōcremāduꝫ colligerenť: vt hētur i historia schola-
stica: quidā monachi a hierosolymis veniētes la-
tenter colligētibꝰ se miscuerūt: ⁊ magnā coꝝ partē
tulerūt. Ipsa quoqꝫ ossa ad philippū hierosolymi-
tanū epꝫ detulerūt: q ea postmodū Athanasio epo
alexādrino misit. Postmodū vō Theophilꝰ eiusdē
vrbis eps ea i tēplo serapis a sordibꝰ purgato re-
posuit: ⁊ in honorē sci ioānis basilicā consecrauit.
Hoc legiť i historia scholastica: nūc āt apud ianuā
deuote coluntť sicut Alexāder tertiꝰ: ⁊ inocētiꝰ q̈rtꝰ
rei vitate cognita suis ꝓuilegijs approbarūt. Sicut
āt herodes q eiꝰ caput āputari fec̄ suoꝝ sceleꝝ pe-
nā ꝑtulit: sic ⁊ Julianū apostatā qui eiꝰ ossa cōburi
iussit vltio dīna ꝑcussit. De cuiꝰ ꝑcussiōe hr̄ i histo.
sci Juliani q̄ ē post cōuersionē sci pauli. De huiꝰ āt
Juliāi apostate origine: iperio crudelitate ⁊ morte
i histo. triptita plenius edoceť. Cōstātinꝰ nāqꝫ frať
magni ꝯstātini ex codē p̄re duos habuit filios iu-
lianū. s. ⁊ gallū. Mortuo āt cōstātino: constātiꝰ eius
filius gallū cesareꝫ fecit: quē tn̄ postmodū iterfecit.
At Julianꝰ metuens monachꝰ effectus ē: cepitqꝫ
magos cōsulere si posset adhuc ad iperiū ꝑuenire.
Post hoc cōstātius iulianū cesarē fecit ⁊ ad gallias
misit: vbi victorias multas exercuit. Corona autē
laurea iter duas colūnas dependens rupto funi-
culo super caput eius inde trāseuntis decidit eūqꝫ
aptissime coronauit cūctis clamātibus q̄ iperij si-
gnū eēt. Cūqꝫ a militibꝰ appellareť Augustus: ⁊ co
rona cū qua coronareť ibideꝫ deesset: vnus torquē
quā habebat i collo Juliani capiti iposuit: ⁊ sic ab
eis iperator est effectus. Tūc figmentū christiani-
tatis quod habebat abiecit: ⁊ templa idoloꝝ ape-
riens ⁊ eis sacrificās se paganoꝝ pōtificē nomina-
bat. ⁊ signum crucis vbiqꝫ destruebat. ¶ Quadaꝫ
vice ros super eius vestimenta ceteroꝝqꝫ qui cuꝫ
eo erāt cecidit: ⁊ gutta quelibet se i cruc̄ signaculū
trāsformauit. Volens āt cōplacē oībꝰ mortuo ꝯstā
tio voluit vt vnusqsqꝫ cui vellet ritui deſuiret: ac
đ curia sua eunuchos tōsores ⁊ cocos fugauit. eu-
nuchos qdē q̄ vxor eiꝰ obierat postqꝫ aliā nō du-
xerat. Cocos q̄ cibis simplicioribꝰ vterenť. Ton-
sores āt. vnus inqt sufficit multis. Multos libros
dictauit in qbus oēs ante se ꝓncipes lacerauit. Vt
ergo cocos atqꝫ tōsores expelleret opꝰ philosophi.
nō tn̄ ipatoris egit. Vt āt detraheret atqꝫ laudaret
neqꝫ philosophi neqꝫ ipatoris fuit. ¶ Dū aliqn̄ iu
lianꝰ idolis sacrificaret: visceribꝰ pecudis imolati
signaculū crucis corona circūdatū eidē ostensū est.
Qđ ministri videntes timuerūt iterp̄tātes cruc̄ fu
turā vnitatē: victoriā ⁊ iterminabilitatē: quos iulia
nꝰ cōfortans ait. hoc eē signū xp̄ianitatis dogmat̄
coercēdi nec vltra circulū dilatādi. ¶ Dū cōstan-
tinopoli fortune iulianus sacrificaret: mar̄ eps cal-
cedonie q ꝑ senectute lumē amiserat ad eū accedēs
ipm sine deo ipiū ⁊ apostatā appellauit. cui iulianꝰ
ait. Neqꝫ galileꝰ tuꝰ potuit te curare. Et ille. De
hoc grās ago deo meo q̄ iō lumine me ꝓuauit ne
te videā pietate nudatum. Julianꝰ aūt nil aliđ rn̄-
dēs abscessit: Apud anthiochiam vasa scā ⁊ pallia
colligēs ⁊ i trā ꝓijciēs sup ea sedit. ⁊ ignominiā ad-
didit. moxqꝫ i loc̄ illis adeo ē ꝑcussus vt īde vmes
scaturirēt: ⁊ carnes corroderēt a q̄ passiōe quousqꝫ
vixit liberari n̄ potuit. Julianꝰ quoqꝫ ꝓfectꝰ dū ad
ꝑceptū ipatoris eccl'iaꝝ vasa abstulisset sup ea mi-
gēs ait. Ecce i qbꝰ vasis marie filio ministrať: cui
repēte os vsū ē i anū. ⁊ egestiōis organū ē fcm̄. Dū
apostata iulianꝰ fortune tēplū itraret: ⁊ ministri tē
pli aq̄ vt mūdarēt igrediētes asꝑgerēt: valētinianꝰ
asꝑsionis guttā vidit i clamide ⁊ idignatꝰ pugno ꝑ-
cussit ministꝝ dicēs se maculatū potiꝰ q̄ꝫ purgatuꝫ:
qđ vidēs ipator iussit eū i custodia redigi: ⁊ ad here
mū destinari. Erat. n. xp̄ianꝰ q ꝓ mercede meruit
postmodū ad iperium sublimari. In odiū quoqꝫ xp̄ia
noꝝ iulianꝰ tēplū iudeoꝝ iussit r̄parari: ipsis iudeis
sūptꝰ largissime subministrās: sꝫ dū maximā cemēti
copiā ministrassēt subito vētꝰ maximꝰ veniēs totā
dispsit: deide tremotꝰ maximꝰ ē effectꝰ: postmodū
ignis a fūdamēt̄ egrediēs plurimos concremauit.
Alia vō die signū crucis i celo apparuit: ⁊ iudeoꝝ
vestes nigro colore crucis signaculo sūt iplete. Cū
ad ꝑsas vadēs tesifōtē venissꝫ ⁊ regē obsideret: rex
sue p̄rie partē obtulit si ab eo discedēt. Ille āt nul-
latenꝰ acqeuit. Putabat. n. fm pythagore plato-
nisqꝫ sn̄iam ex mutatōe corpoꝝ alexādri aīaꝫ possi-
dere: aut eē post i alio corpe aliꝰ alexāder. sꝫ iaculū
repēte discurrēs eiꝰ lateri ē ifixū: quo vulnē tminū

vite ſuſcepit: q vo ītulit hactenus ignoraṫ: ſed alij
quēdā iuiſibiliū hoc ītuliſſe ferūt: alij vnū paſtorem
hiſmahelitaꝝ: alij militē fame ⁊ itinere fatigatū: ſꝫ
ſiue hō ſiue āgelus fuerit palā ñ ē: qꝛ diuinis iuſſio-
nibꝰ miniſtrauit. Calixtꝰ aūt eiꝰ familiaris dicit cū
a demone fuiſſe ꝑcuſſum: hoc ī hiſtoria tripartita.
¶ Tertio ꝓpter capitis ipſiꝰ īuentionē: nam hac
die vt aiūt: caput eiꝰ repertū ē. Sicut. n. dr̄ ī liᵒ. ii.
hiſtorie eccleſiaſtice. ioānes in caſtello arabie dicto
macherōta fuit vinctꝰ ⁊ capite trūcatꝰ. Herodias
āt caput ioānis ī hieruſalē fecit ðferri: ⁊ iuxta hero
dis habitaculū caute ſepeliri: timēs ne ꝓpheta re-
ſurgeret. ſi cū corpore caput ſepultū fuiſſet. Tēpore
vero Martiani ꝑncipis vt habeṫ ī hiſtoria ſchola-
ſtica: q cepit āno dñi. 353. ioānes caput ſuū duobus
monachis q hieroſolymā venerāt reuelauit: q ad
palatiū quod herodis fuerat ꝓꝑantes caput ipſius
īuenerūt: ſaccis cilicinis īuolutū: veſtibus exiſtimo
qbus ī deſerto fuerat obuolutꝰ. Qui dū cū ꝑdicto
capite ad ꝓpria remearent: qdā emiſſene ciuitatis
figulus paupꝑtatē fugiens comitē ſe eiſdē exhibuit:
hic dū perā ſibi creditā cū ſacro capite portaret ad-
monitꝰ nocte a ſcō ioāne ipſos fugiēs emiſſenā vr-
bē cū ipo capite ē igreſſus: ibiqꝫ qꝫdiu vixit ī quodā
ſpecu ſcm̄ caput venerās ꝓſperitatē nō modicam
aſſecutꝰ ē. Moriēs aūt illud ſorori ſue ſub fide reue
lauit: ⁊ ſm̄ eūdē modū ſibi inuicē ſucceſſores. Poſt
multū vero tēporis ſcō marcello monacho ī eodēꝫ
ſpecu degenti btūs Joānes caput ſuū hoc mō re-
uelauit. Videbaṫ. n. ſibi dormienti ꝙ multe turbe
pſallētes īcederēt ac dicerēt. Ecce ſāctus Joānes
baptiſta venit: deīde vidit btūꝫ Joānē quē vnus a
dextris ⁊ aliꝰ a ſiniſtris ducebāt oēſqꝫ ad eūꝫ acce-
dētes ab eo bn̄dicebanṫ: ad quē cū marcellus acceſ
ſiſſet eleuās eū ⁊ ꝑ mētū apphendēs dedit ei oſculū
pacis: tūc marcellus īterrogauit eū dicēs. Dñe mi
vñ ad nos veniſti? ⁊ ille: De ſebaſte veni. Cū igiṫ
excitatus fuiſſꝫ ⁊ de hac viſione plurimū mirareṫ:
qdā alia nocte cū dormiret: qdā ad eū veniēs ipſūꝫ
excitauit. Et ecce cū excitatꝰ fuiſſꝫ: vidit ſtellā fulgē
tē ī oſtio cellule reſidē: quā cū ſurgēs palpare vel-
let ſubito ī aliā ꝑteꝫ ſe trāſtulit. Jlle aūt cepit abire
poſt ſtellā quouſqꝫ ſtella ſtetit ī loco vbi erat caput
Joānis baptiſte: vbi fodiēs repperit vrnam et ī ea
ſcm̄ theſauꝝ. Quidā āt cū nō credēt manū ad hy-
driā miſit: ſꝫ ſtatīꝫ manꝰ exaruit: ⁊ hydrie adheſit.
Orātibꝰ āt ſocijs manū extraxit: ſꝫ īualida remāſit
Apparuit āt eidē Joānes dicēs. Cū caput meum
ī eccl'ia ðponeṫ hydriā cōtiges ⁊ ſanitatē recipies.
qð ⁊ fecit ⁊ ſanitatē itegrā recepit. Hoc āt cū mar-
cellus Juliano eiuſdē vrbis epō indicaſſet ab eis ē
eleuatū: ⁊ ī vrbē delatū. Ex quo tpe cepit ī eadem
vrbe decollatio Joānis celebrari: ipſa die vt arbi-
tramur ſicut dr̄ ī hiſtoria ſcholaſtica quo caput eſt
īuētū: ſiue eleuatū ⁊ poſtmodū cōſtātinopolīꝫ ē trā-
ſlatū: nā ſicut dr̄ ī hiſtoria tripartita cū valēs īꝑator
iuſſiſſet ſacꝝ caput ī vehiculo poni: ⁊ conſtātinpoli
trāſferri cū circa calcedoniā veniſſent: vehiculum
nullatenus trahi poterat quātūcūqꝫ boueſ ſtimulis
vrgerenṫ. Jdeoqꝫ ipm̄ ibidem deponere ſunt co-
acti: ſed cum poſtea Theodoſius ipm̄ inde auferre
vellet: ⁊ quādam matronā virginē cuſtodie capitꝭ
deputatam repperiſſꝫ ibidē rogauit eā: vt ſibi au-
ferre dimitteret ſacꝝ caput. Jlla aūt conſenſit cre-
dēs ꝙ ſicut tēpore valentis: ita ēt ⁊ nūc nō ꝑmitte-
ret ſe auferri. Tūc deuotꝰ īperator purpura ſua ca
put āplectens ꝯſtantinopolīꝫ trāſtulit: ⁊ ibi eccl'iaꝫ
pulcherrimā edificauit. Hec ī hiſto. tripar. Et ide
gallias ad pictauiā regnāte Pipino poſtmodū eſt
trāſlatū vbi eiꝰ meritis multi mortui ſūt reſuſcitati
Et ſicut punitꝰ ē Herodes q Joānē decollauit et
Julianꝰ apoſtata q eius oſſa ꝯbuſſit: ſic ⁊ herodias
punita ē q̄ puelle vt caput peteret ſuggeſſit: ⁊ ipſa
puella q̄ hoc petijt. Quidā. n. dicūt ꝙ herodias in
exiliū dānata nō ē: nec ibi defūcta: ſꝫ cūꝫ caput Jo-
ānis ī manibꝰ teneret ⁊ eidē gaudens plurimū in-
ſultaret diuino nutu caput ipm̄ ī eiꝰ faciē īſufflauit
⁊ illa ꝓtinus expirauit. hoc qdē vulgariṫ dr̄: ſed qꝛ
ſuperius dcm̄ eſt ꝙ in exilio cū herode miſerabl'r
cōſūpta fuerit ſancti tradūt ī chronicis: ⁊ ſic tenen-
dū videtur. Filia vero eius cūꝫ ſuper glaciem de-
āmbularet ſub ea glacies reſoluiṫ: ⁊ ipſa ī aqs cōti-
nuo ꝑfocaṫ. Jn chronica vero quadam diciṫ ꝙ ter-
ra ipſam viuam deglutiuit. quod pōt itelligi ſicͤ de
egyptijs ī mari rubro ꝑfocatꝭ dr̄: deuorauit eos tra.
¶ Quarto ꝓpter digiti ipſius tranſlationem ⁊ ec-
cleſie dedicationem. Digitus. n. ſuus quo dominū
oſtendit: vt ferṫ cōburi non potuit: vñ ipſe digitus
a ꝑdictis monachis eſt repertus quē poſtmodum
vt habetur in hiſtoria ſcholaſtica ſancta tecla inter
alpes detulit ⁊ ī eccleſia ſci mamertini collocauit.
Hoc etiam teſtatur Joannes beleth dicens ꝙ ꝑ-
dicta ſancta tecla ipſum digitum qui comburi non
potuit de vltrapartibus marinis in normaniam
attulit: ⁊ ibi in honorē ſancti Joānis eccleſiam fa-
bricauit. quam eccleſiam vt ibidem dicit quidam
hac die dedicatam fuiſſe aſſerunt. vnde a domino
papa ſtatutum fuit: vt hec dies per totum mundū
celebris haberetur. Apud mauriennāꝫ vrbem gal
lie matrona quedam Joanni baptiſte valde deuo-
ta deum inſtantius exorabat vt ſibi de reliquijs
Joannis aliquando donaretur aliquid. Cum autē
ſumpta de deo fiducia orando nihil proficere ſe vi-
deret iuramento ſe aſtrixit: ꝙ hactenus non come
deret: donec quod petebat acciperet. Cum āt die-
bus aliquibꝰ ieiunaſſet pollicem ſuper altare miri
cādoris vidit: ⁊ dei donū leta ſuſcepit. Tres auteꝫ
epī illuc accurrentes cū quilibet de illo pollice ꝑtē
vellet accipe tres ſāguinis guttas ſtillare ī lintheo
ſuppoſito ſtupuerūt: ⁊ ſinguli ſingulas ſe meruiſſe
reliqas letati ſūt. ¶ Theodolina regina lōgobar-
doꝝ modoetie iuxta mediolanū nobilē eccleſiaꝫ in
honore ſancti ioānis baptiſte conſtruxit ⁊ ditauit.
Procedēte tēpore vt teſtaṫ paulus ī hiſtoria lōgo-
bardoꝝ cōſtātinus qui ⁊ conſtans imperator volēs
italiā a lōgobardis eripere a quodā ſancto viro qui
ſpiritum prophetie habuit de exitu belli ꝗſiuit. qui
nocte orationi vacans mane rn̄dit: ioāni eccleſiam
regina cōſtruxit: ⁊ ipe ꝓ lōgobardis cōtinue īter-
cedit: ⁊ ideo ſupari nō poſſūt. Veniet tn̄ tēpus ꝙ lo

cus ille despicietˀ ⁊ tūc supabuntˀ:quod tēpore Ca
roli fuit impletū. Uir qdā magne vrtutis: vt ait
Gregoriꝰ ī dialogo noīe sanctulus cū quendā dia
conū a lōgobardis captū ī sua custodia tali cōditio
ne recepisset: vt si fugeret ipse ꝓ eo capitalē sentē
tiā subiret:cocgit p̄dictꝰ sanctulus ipsū diaconē vt
fugeret:⁊ se liberaret:quapp sanctulus ad decol-
lādū adduciẗ:⁊ ad hoc fortissimꝰ spiculator eligitur
de quo dubiū nō erat:quin vno ictu caput eius ab
scinderet:extēsoq₃ collo cū carnifex fortis animi vi
su brachiū cū ense ī altū leuasset:ille ꝓtinꝰ ait. Sā
cte Joānes suscipe illā. Statiq₃ brachiū ꝑcussoris
irriguit:⁊ erecto ī celo gladio iflexibile remāsit:p̄-
stitoq₃ iuramēto ꝙ decetero nullū christianu₃ feri
ret:vir dei ꝓ eo orauit:⁊ brachiū statim deposuit

¶ De sancto Felice presbytero.

f Elix presbiter ⁊ frater suus similiter no-
mine felix ⁊ p̄sbyter diocliciano ⁊ maxi-
miano oblati sunt:quoꝝ senior cū ad templū Se-
rapis vt ibidē sacrificaret adductus esset īsufflauit
in faciē statue:⁊ protinus cecidit. ductus similiẗ ad
statua₃ mercurij pariter īsufflauit.⁊ protinꝰ statua
cecidit:ductus tertio ad simulacrū diane similiter
fecit. Tortꝰ igiẗ ī eculeo ductꝰ ē quarto ad arbore₃
sacrilegā:vt ibidē imolaret:q flexis genibꝰ orauit
⁊ ī arborē sufflās eā a radice subuertit:⁊ simulacꝝ
cū ara ⁊ tēplo arbore corruēte cōtriuit:quod cū pre
fectꝰ audisset eū ibidē decollari p̄cepit:⁊ corpꝰ eiꝰ
lupis ⁊ canibꝰ derelinqui. Tūc quidā ī mediū re-
pente prosiliēs christianū se libere cōfessus ē. Am-
bo igiẗ se īuicē osculātes ibidē īsimul decollati sūt
christiani vero eius nomē ignorātes eū adauctum
vocauerūt eo ꝙ scō felici auctus sit ad coronā mar
tyrij:quos cū christiani ī fouea quā arbor fecerat
sepellissent:pagani eos effodere volētes protinus
a diabolo sunt arrepti. Passi sunt circa annum do
mini.287. ¶ De sācto Sauiniano ⁊ Sauina.

s Auinianus ⁊ Sauina fuerunt filij Sauini virino
bilissimi:sed pagani:qui de prima vxore
sauinianum genuit:de secunda sauinam
filiā generauit:⁊ ex noīe suo ambos vocauit. Le
gens aūt sauinianus vsum istū. Asperges me dn̄e
⁊c. quid hoc eēt querebat:s₃ ītelligere nō valebat
vnde intrans in cubiculum in cinere ⁊ in cilicio ꝓ
stratus iacebat dicens se malle mori q̄₃ non intelli
gere sensum vbi:cui apparens angelus dixit. No
li te vsq₃ ad mortē affligere:quoniā īuenisti gratiā
apud deū.⁊ cū baptizatus fueris: niue candidior
eris: ⁊ tūc intelliges qđ nunc queris. Recedente
angelo letus efficiẗ:⁊ idola de cetero venerari cō-
temnens a patre plurimū obiurgatur. Cū ergo pa
ter sepius sibi diceret:melius est vt quia deos nō
adoras tu solus moriaris q̄₃ nos oēs in morte tua
insimul inuoluamur:latenter aufugit:⁊ ad vrbem
trecasinam deuenit. Cūq₃ super fluuium secane
venisset:⁊ vt ibi ex eo baptizaretur dominum ex
orass₃ ibidē baptizatꝰ ē:dixitq₃ ei dn̄s. Nūc īueni-
sti quod tā q̄rēdo laborasti:statiq₃ ī terra bacculū fi

xit:⁊ facta oratione bacculus ille coram mltis astā
tibꝰ fructꝰ ⁊ flores ꝓduxit:ita ꝙ mille cētū ⁊ octo
viri dn̄o crediderūt. Impator āt aurelianꝰ hoc au
diēs milites ad eū capiendu₃ plures direxit. Qui
eū orātē īueniētes ad ip₃ accedere timuerūt. Im-
perator āt plures p̄oribꝰ misit q venīētes cū eo orā
te pariẗ orauerūt:surgētesq₃ dixerunt. Impator te
desiderat videre:qui cū venisset ⁊ nollet sacrificarˀ
manꝰ eiꝰ ⁊ pedes ligari fecit ⁊ vectibꝰ ferreis cedi.
Cui Sauinianꝰ. Adauge tormēta si potes. Tc̄ ius
sit eū ī media ciuitate ligari sup scānū ⁊ suppositis
lignis oleo ⁊ īcēdio cōcremari. Rex āt ītuens vi-
dit eū ī media flāma stantē pariter ⁊ orātē. Stupe
factꝰ āt ī faciē suā cecidit:⁊ surgens ei dixit. Fera
mala nō tibi sufficiūt aīe q̄s decepisti: nisi ⁊ nos p
magicā artē dcipere moliaris? Cui sauinianꝰ. Ad
huc multe aīe ⁊ tu ipe p me sūt dn̄o credıture. Cū
āt īperator ex hoc nomē dei blasphemass₃ ī crasti
nū iussit eū ad stipitē ligari ⁊ sagittari. Sagitte āt
a dextris ⁊ a sinistris ī aere suspēdebaẗ:nec aliqua
eu₃ lesit. Altera die īperator ad eū veniēs dixit ei
Et vbi ē deꝰ tuꝰ: veniat nūc:⁊ de sagittis istis te
liberet. Statimq₃ vna de illis sagittis exiliēs regē
ī oculo ꝑcussit:⁊ penitꝰ excecauit. Uñ iratꝰ iussit eū
ī carcerē recipi ⁊ ī crastino decollari. Sauinianꝰ
āt orās vt ad locū vbi baptizatꝰ fuerat trāsferreẗ:
confractis cathenis ⁊ apertis ostijs p medios mi
lites trāsiens illuc venit. Quod audiens impator
iussit eū illuc īseq ⁊ capite trūcari. Uidēs āt saui-
nianus milites īsequētes sup aquā: velut sup pe-
trā ābulauit:quousq₃ ad locū sui baptismi ꝑuenit
cū igiẗ milites trāsuadassent: ⁊ eū ꝑcutere formida
rētait illˀ. Securi me ꝑcutite ⁊ d̄ sāguie meo ad īpa
torē vestrū deferte: vt lumē recipiat ⁊ dei v̄tutem
agnoscat. Percussus igiẗ caput suū leuauit ⁊ passi
bꝰ.49.illud portauit. At īpator cū de eiꝰ sāguine
oculū tetigiss₃ ꝯtinuo sanatꝰ ē dicēs. Uere bonus
⁊ magnus ē deꝰ xp̄ianoꝝ:qđ audiēs q̄dā que ānis
40.lumē amiserat:ad locū portari se fecit: ⁊ facta
orōne ꝓtinus lumē accepit. Passus ē āt circa an
nū dn̄i.270.nono kalˀ.februarij. ¶ S₃ hoc ideo ī-
seriẗ vt hystorie sororis sue: cuiꝰ festū p̄cipue hic
recoliẗ:hec quoq₃ hystoria ꝯiungaẗ. Cū igiẗ eius
soror sauina frē₃ suū quottidie fleret:⁊ ꝓ eo idolis
supplicaret tādē sibi dormiēti apparuit āgelus di-
cens. Sauina noli flere:sed q̄cūq₃ hēs dereliq̄.⁊
īuenies frē₃ tuū ī honore maximo ꝯstitutū q̄ vigi-
lans collactanee sue dixit. Amica mea aliqd ne sē
sisti? Et illa. Etiā dn̄a:nā vidi hoīe₃ tecū loquēte₃
s₃ nescio qdē qđ dicentē. Nō me inq̄t accusabis? ⁊
illa. Absit dn̄a q̄cūq₃ vis faciā s₃ tm̄ te nō occidas:
sicq₃ in crastino ambe recesserunt. Cū ergo pr̄ diu
fecisss₃ eā inq̄ri ⁊ nō īuenisset:eleuatis ad celū māi
bus ait. Si tu es deꝰ potens ī celo idola mea com
minue:q̄ natos meos saluare non potuerūt. Tunc
dn̄s ītonans oīa cōminuit ⁊ cōfregit:qđ mlti vidē
tes crediderūt. Uerꝰ btā sauina romā₃ veniēs ab
Eusebio papa baptizaẗ:⁊ duos cecos duosq₃ con
tractos sanās qnq₃ ānis ibi permansit. Cui dor-
miēti apparēs āgelꝰ dixit. sauia qd ē qđ facˀ vt tuas

diuitias deserēs:nūc igitur ī delitijs epuleris:' sur
ge τ vade ī trecas ciuitatē vt frēz tuū ibidē īueni-
as:dixit ergo famule sue.Nō oportet nos ibi am-
pli⁹ habitare:τ illa.Dña quo vis ire:'ecce oēs val
de te diligūt:τ tu pegre mori cupis.τ illa.de⁹ nob
puidebit.Et accipiēs panē ordeaceū ī vrbē rauē
nā deuenit.veniēsq; ad domū cuiusdā diuitis: cu
ius filia q̄si mortua plāgebat̄ se ibidē a famula ho-
spitio r̄cipi postulabat:q ait.Dña mea quō hic ho
spitari vales:cū filia dñe mee moriat̄ τ oēs se gra-
uiter affligāt:'nō pp me iqt morieī. Intrās igitur
manū puelle apphendit:τ sanā ipaz erexit:τ cum
vellēt eā retinere nullaten⁹ acqeuit. Cū ergo iu-
xta trecas ad miliare venissz: dixit famule sue vt
pax repausarēt.Et ecce vir qdā nobilis veniens
de ciuitate liceri⁹ noīe dixit ei: vñ estis:' cui sauina
Hic sum de ista ciuitate.τ ille.cur mentiris:cū lo-
quela tua īdicet te eē pegrinā:'τ illa.Dñe vere pe
regrina sum τ fratrē meū sauinianū diu perditum
regro. cui ait. Vir ille quē q̄ris ante paululum pro
xp̄o decollat⁹ ē:τ ī tali loco sepult⁹. Tūc se pster-
nens ī oratiōe ait.Dñe q me sēp ī castitate serua-
sti nō pmittas me ampli⁹ duris itinerib⁹ fatigari.
aut corpus meū de loco isto vlteri⁹ moueri: cōmē
do tibi famulā meā que pp me tāta sustinuit:frēm
q; meū quē hic videre nō potui:fac vt ī regno tuo
videre merear. Finita āt orone migrauit ad dñm
quod vidēs ei⁹ famula cepit flere:q: ad sepelien-
dū necessaria nō habebat. Predict⁹ āt vir pconez
p ciuitatē misit:vt hoies ad sepeliendū mulierem
peregrinā venirēt:q veniētes honorifice eā sepe-
lierūt.Hac quoq; die fit festū sancte sabine que fu
it valētini militis vxor:q cū nollet sacrificare sub
Adriano ipatore decollata ē. ¶ De scō Lupo.

l **Upus** apud aurelianū ex genere
regali ortus dū cunctis vir
tutib⁹ eniteret:senonensis archieps ele
ctus ē:q cū oīa fere pauperib⁹ erogasset
τ q̄dā die plurimos ad cōuiuia iuitasset:cū vinum
ad mediū prādiū nō haberet sic r̄ndit mīstro. Cre
do q deus q volatilia pascit nr̄az pficiet charitatē:
τ stati nūcius affuit:q centū vini modios adesse p̄
forib⁹ nūciauit.Cū oēs de curia sibi vehementer
detraherēt q virginē dei filiā pdecessoris sui ni-
mis īmoderate amaret corā detrahētib⁹ ipsā vir-
ginē apprehēdēs osculat⁹ ē eā dicēs. Nihil nocent
homini vba aliena quē ppria nō maculat ɔsciētia:
q: enī ipsā deū amare ardēter cognouerat eā men
te purissima diligebat. ¶ Cū rex frācoꝝ dotarius
burgūdiā ītrās senescalcū suū ɔtra senones dire-
xisset τ ciuitatē obsideret scūs Lup⁹ ecclesiā sancti
Stephani īgressus cāpanā pulsare cepit:quā ho-
stes audiētes tātus terror īuasit: vt nisi fugerent
mortē se euadere nō putarēt. Tādē obtēto regno
burgūdie cū rex aliū senescalcū senonē misisset: τ
beatus Lupus ei cū munerib⁹ nō occurrisset īdi-
gnat⁹ nimis adeo eū apud regē īfamauit: vt rex
beatū lupū ī exiliū destinaret q ibi doctria τ mira
culis valde emicuit. Interea senonici quēdā epi
scopū q locū scī lupi īuaserat occidētes vt scūs lu-
pus de exilio rediret a rege īpetrauerunt:quē rex
vidēs ī exilio tabefactū ita diuinit⁹ est mutat⁹: vt
corā illo pstrat⁹ veniā peteret:multisq; auctū mu
nerib⁹ sue restituit ciuitati:q dū p parisius remea
ret:ei mlta īcarceratoꝝ turba aptis ostijs solutisq;
vīculis obuiauit. ¶ Quadā die dñica dū missā ce
lebraret:lapsa ē celit⁹ gēma ī eius scō calice:quam
rex īter suas religas collocauit. Rex dotari⁹ audi
ens q cāpana scī stephani ī sono miram haberet
dulcedinē:misit vt parisi⁹ dferret: vt ab ipso sepi⁹
audireī:sz cū hoc facto lupo displicuissz: mox vt d
vrbe senonica dlata ē:soni sui dulcedinē perdidit:
qd rex audiēs statim restitui eā iussit: statiq; sono
reddito īsonuit septimo ab vrbe miliario. Itaq; sā
ctus lup⁹ obuiā ei prexit:τ quod dolens pdiderat
cū honore recepit. ¶ Nocte q̄dā dū oraret īstictu
diaboli vehemēter sitiēs iussit sibi aquā frigidā de
portari. Dolos āt ītelligēs inimici puluinar suuz
sup vas posuit:τ ibi diabolū int⁹ īclusit:q tota no-
cte vociferādo vlulare cepit. Facto aūt mane qui
clā tētare venerat ī diē cōfusus abscessit. ¶ Qua-
dā aūt vice dū more solito ciuitat̄ ecclesias circu-
isset:rediēs domū audit clericos suos rixātes: eo
q cū mulierib⁹ fornicari vellēt:qui eccl'iaz ītrans
p eis orauit:τ mox ab eis oīs stimul⁹ tētatiōis ab
scessit: veniētesq; āte illū veniā postulauerūt. Tā
dē mltis clarus virtutib⁹ ī pace qeuit. Claruit cir
ca ānū dñi.610.tpe Eraclij. ¶ De scō mamertio.

m **Amertinus** pagan⁹ pus cum
idola q̄dā vice co-
leret vnū oculū pdidit:τ vni⁹ man⁹ ari-
ditatē īcurrit:qui duz se deos offendisse
putaret:τ ad tēplū adorādū idola pergeret: obuia
uit ei vir qdā religiosus noīe sauin⁹:q cū vnde si-
bi tāta acciderit īfirmitas reqsiuit.q ait. Deos me
os offendi:τ iō eos orare vado:vt qd mihi abstule
runt irati reddāt ppitij.qui ait. Erras frater er-
ras si demones deos putes:sz vade ad sanctū ger
manū altisiodorēsem episcopū:τ si eius cōsilio ac-
quieueris:cōtinuo sanus eris:qui statiz iter arripi
ens venit ad sepulchrū scī amatoris episcopi τ plu
rimoꝝ scōꝝ.Secessit pp pluuiā nocte illa ad q̄zdā
cellulā sup tumbā scī Gordiani collocatā. Cū aūt
obdormisset apparuit ei visio quedā mirabilis: q
qdā scūs vir venit ad ostiū celle eius: vocauitq; sā
ctū gordianū: vt veniret ad festū qd scūs peregri-
nus τ sanct⁹ amator cū alijs episcopis faciebant.
Cui ille de tumulo r̄ndit. Nō possum mō venire:
quia hospitē quedā me custodire oportet: ne a ser
pētib⁹ q hic habitāt occidat̄. Abiēs ille qd audie-
rat nūciauit reuersusq; ait. Sācte gordiane surge
veni τ adduc tecū Iunianū subdiaconū: τ Iunia-
nū accolitū: vt officiū suū faciāt. Alexāder āt hospi
tē tuū custodiet: visumq; ē mamertino q sanctus
gordian⁹ apprehēsa manu duceret eū secū. Cūq;
ad eos venissz dixit ei sanct⁹ amator. Quis est iste
qui tecū īgressus ē:'qui ait. Hospes meus ē.τ ille.
Expelle eū quia polutus ē:τ nobiscū nō pōt esse
qui cum expelleret pstratus corā eis scī amatoris
gratiā īpetrauit:qui iussit ei ad scm̄ germanū per-

gere feſtinaret. Euigilãs igiť ad ſanctũ germanuꝫ
venit: ⁊ corã eo ꝓſtratꝰ veniã poſtulabat: q cũ ea q̃
ſibi cõtigerãt enarraret prexerũt ambo ad tũbã be
ati gordiani: ⁊ remoto lapide viderũt pl'es ſpẽtes
q decẽ pedũ lõgitudinẽ excedebãt. Cũqꝫ oẽs diffu
gerẽt: btũs germanꝰ eis iperauit: vt ad talẽ locum
ꝑgãt: vbi deceto nemini p̃ſumãt nocẽ. Sicqꝫ ma-
mertinꝰ baptizatꝰ eſt: ⁊ ſanatꝰ factꝰ eſt monachꝰ ſan
cti germani: vbi poſt ſanctũ allodium abbas fuit.
Huiꝰ tpe in eiꝰ monaſterio ſcũs marinꝰ extitit: cuiꝰ
obediẽtiã ſcũs mamertinꝰ ꝓbare volẽs: viliꝰ offici
um monaſterij ei cõmiſit: paſtorẽ. ſ. eũ faciẽs buba
loꝝ. Cũ igiť in q̃dã ſilua boues ⁊ vaccas libenť cu
ſtodiret: tãta ſcitate pollebat: ꝙ ẽt aues ſilueſtres
ad ſe veniẽtes manu ꝓpria nutriebat. Nã ⁊ apruꝫ
q ad cellã eiꝰ ꝯfugerat a canibꝰ eripuit: ⁊ abire fecẽ.
Latrones q̃dã cũ eũ expoliaſſent: ⁊ veſtẽ eiꝰ ſecuꝫ
ferẽtes abirẽt: ſolũ ei palliolũ dimiſerũt: q ſtati pꝰ
eos clamauit dicẽs. Reuertimini dñi mei: ecce de
nariũ colligatũ i meo pallio iueni: q vobis forſitan
neceſſariꝰ erit: q ꝓtinꝰ reuertẽtes palliolũ cũ dena
rio abſtulerũt ⁊ nudũ penitꝰ dimiſerũt: ſꝫ cũ feſtinã
ter ad ſuas latebras ꝓperarẽt: tota nocte eũtes: in
ipſo crepuſculo ad eiꝰ cellulã ſũt repti: quos ille ſa-
lutãs: in cella ſua benigne recepit: pedeſqꝫ eoꝝ la-
uãs neceſſaria quãtũ potuit miſtrauit: q ſtupefacti
de eo qꝺ fecerãt doluerũt: ⁊ vnuſqſqꝫ eoꝝ ad fidẽ
ꝯuerſus ẽ. ¶ Quadã vice cũ q̃dã iuniores mona-
chi ſecũ manẽtes: vrſe cuidã q̃ ouibꝰ iſidiabať laq̃-
os tetẽdiſſent: illa i laqueos nocte irruẽs capta te-
nebať: qꝺ ſcũs marinꝰ preſciẽs de lecto ſurrexit: et
eã iueniẽs dixit illi: qd facis o miſera? fuge cito ne
capiaris: eãqꝫ diſſoluẽs dimiſit. Veꝝ cũ mortuꝰ fuiſ
ſet: ⁊ corpꝰ eius altiſiodoꝝ deportarẽt: cũ fuiſſenť i
quadã villa nullo mõ illud ide mouere potuerũt:
quoaduſqꝫ q̃dã icarceratꝰ ſubito fractꝭ vincul' liber
exiliẽs venit ad corpꝰ: ⁊ cũ alijs vſqꝫ ad vrbẽ por-
tauit: vbi i eccleſia ſãcti germani honorifice eſt ſe-
pultus. ¶ De nomine.

e Egidius diciť ab e qꝺ eſt ſine: ⁊ geos ter-
ra: ⁊ diam claꝝ ſiue diuinũ. Ipſe nãqꝫ fu
it ſine terra ꝑ terrenoꝝ deſpectõnẽ: clarꝰ
per ſciẽtie illuſtrationẽ: diuinꝰ ꝑ amorẽ q aſſimilat
amãtẽ amato. ¶ De ſancto Egidio.

e Egidius athenis ex regia ſtirpe ꝓ
genitꝰ: ⁊ ſacris litteris ab
infantia eruditꝰ: dũ q̃dã die ad eccleſiam
ꝑgeret: cuidã egro i platea iacenti ⁊ ele-
moſynã petẽti tunicã ſuã tribuit qua idutꝰ ſanita-
tẽ itegrã mox recepit. Poſt hoc parẽtibꝰ ſuis i do
mino qeſcẽtibꝰ p̃rimonij ſui xp̃ꝫ fecẽ hẽdẽ. ¶ Qua
dã vice dũ ab eccleſia rediret: q̃dã vir a ſerpẽte ꝑ-
cuſſus eidẽ obuiꝰ extitit: ſꝫ orõne fuſa egidiꝰ ꝓtinꝰ
virꝰ fugauit. ¶ Quẽdã demoniacũ i eccleſia cũ ce
teris exiẽtẽ ⁊ fideles cũ clamoribꝰ ſuis turbãtẽ: egi-
dius demone fugato ſanauit: verũ humani fauo-
ris formidãs ꝑiculũ clã littꝰ maris petijt: ⁊ nautas
quoſdã i mari ꝑiclitãtes cõſpexit: ⁊ fcã orõne tẽpe
ſtatẽ oẽꝫ ſedauit. Applicãtibꝰ ãt nautꝭ audito ꝙ ro
mã tẽderet grãs eiꝰ meritꝭ egerũt: ⁊ ꝙ eũ ſecũ gra-
tis veherẽt ꝓmiſerũt. Cũ igiť arelatẽ veniſſet: ⁊ bĩẽ
nio cũ ſcõ ceſario eiuſdẽ citatꝭ epõ manſiſſet: ⁊ ibi-
dẽ quẽdã triẽnio febricitãtẽ curaſſet: heremũ cupi-
ens clã diſceſſit: ⁊ cũ veredenio hẽmita ſcitate cõ-
ſpicuo diu mãſit: vbi ſterilitatẽ terre ſuis meritꝭ fu
gauit. Sꝫ dũ vbiqꝫ miracul' coruſcaret: hũane lau
dis timẽs ꝑiculũ relicto eo iteriorẽ hẽmũ penetra-
uit: vbi quoddã antꝝ ⁊ quẽdã fõticulũ repiẽs quã-
dã nihilominꝰ diuitꝰ ceruã p̃paratã ibidẽ habuit in
nutricẽ: q̃ certꝭ horis lactꝭ alimoniã ſibi p̄bebat: ſꝫ
cũ ibidẽ regꝭ pueri venarenť p̄dictã vidẽtes ceruã
cetis feris cõtẽptꝭ hãc cũ canibꝰ inſequũtur: a qbꝰ
dũ vehemẽter vrgereť ad pedes ſui ꝯfugit alũni.
Ille võ admirãs cur p̄ter ſolitũ ſic mugiret: exiẽs ⁊
venatorẽ audiẽs dñꝫ exorauit: vt quã ſibi tribue-
rat nutricẽ ſeruaret. Canũ ãt nullus infra lapidis
iactũ ſibi appropiquare auſus ẽ: ſꝫ cũ nimio vlula-
tu ad venatores reuertebanť. Nocte igiť ſuꝑueni
ente domũ redeũt: ⁊ in ſeq̃nti die illuc reuertẽtes:
caſſo labore iteꝝ domũ redierũt. Qꝺ dũ rex audiſ-
ſet: rẽ vt erat ſuſpicatꝰ cũ epõ ⁊ cũ multitudine ve
natoꝝ illuc ꝓperauit: ſꝫ cũ canes vt p̄us non acce
dere p̃ſumerẽt: ſꝫ oẽs vllulãdo redirẽt: locũ vepriũ
dẽſitate iacceſſibilẽ i girũ circũdederũt. Vnꝰ ãt icau
te ſagittã dirigẽs vt ide ceruã expellẽt: viro dei ꝓ
cerua orãti graue vulnꝰ infixit: ſꝫ milites ſemitam
ferro aperiẽtes ad ipſius deuenerũt ſpelũcã: ⁊ vi-
dẽtes ſenẽ hitu monachali veſtitũ: canicie ãt ⁊ eta
te venerabilẽ: ceruã quoqꝫ ad eiꝰ genua ꝓuolutã:
ſolus epſ ⁊ rex eũ pedites adierũt: ceteris retro ſta-
re iuſſis. Et iterrogauerũt eũ qs eẽt vl' vnde ve-
niſſet: aut cur tã dẽſaꝫ hẽmi vaſtitatẽ petijſſet: ſeu
qs eũ vulnerare tã grauiť p̃ſũpſiſſet: qbꝰ cũ ad ſin-
gula rñdiſſet: ⁊ illi ab eo humiliť veniã poſtulaſſẽt:
medicũ ſanãdo vulneri ſpopõderũt: ⁊ multa dõa-
ria obtulerũt. Sꝫ ipe nec medicinã adhibẽ voluit:
⁊ munera cõtẽnẽs ad ipa etiã nõ reſpexit: qn potiꝰ
ſciẽs vtutẽ in ifirmitate ꝑfici dñꝫ exorauit: ne q̃ꝫdiu
viuẽt ſanitati p̃ſtine redderet: ſꝫ cũ rex eũ frequẽ-
ter viſitaret: ⁊ pabulũ ſalutꝭ ab eo recipet: imẽſas
diuitias obtulit: ſꝫ eas ille recipe recuſauit: admo-
nẽs vt ide monaſteriũ cõſtruẽt: vbi mõaſtici ordi-
nis diſciplina vigeret: qꝺ cũ rex feciſſet: victꝰ egidi
us lachrymis ⁊ p̄cibꝰ regis poſtq̃ꝫ plurimũ renuiſ-
ſet illiꝰ mõaſterij curã ſuſcepit. ¶ Huiꝰ ſci famaꝫ
rex carolus vt audiuit eiꝰ ipetrato aduẽtu reuerẽ-
ter eũ ſuſcepit: q inter ceťa ſalutis colloq̃a rex euꝫ
rogauit: vt ꝓ eo dignanť oraret: q quoddã facinus
enorme cõmiſerat: qꝺ nulli vnq̃ꝫ nec ipi ſcõ cõfite-
ri auderet. Seq̃nti igiť dñica dũ egidiꝰ celebrãs ꝓ
rege oraret: angelus dñi eidẽ apparẽs: cedulã ſuꝑ
altare poſuit: i q̃ ſcriptũ erat ꝑ ordinẽ ⁊ regis pecca
tũ ⁊ egidij p̄cibꝰ iã eſſe dimiſſũ: ſi tamẽ penitẽs ⁊ cõ
fitẽs ab illo deiceps abſtineret. Adiũctũ ãt erat in
fine: vt quiſqs ſanctũ egidiũ ꝓ quocũqꝫ cõmiſſo i-
uocaret: ſi tñ ab illo deſiſteret: eiꝰ meritꝭ ſibi remiſ-
ſum nõ dubitaret. Oblata igiť regi cedula peccato
ſuo rex agnito veniã humiliť poſtulauit. Egidius
aũt cũ honore rediẽs apud neumacẽſem vrbẽ fili-
um principis qui tunc obierat ſuſcitauit. ¶ Poſt

aliquãtulũ vo tẽpus ꝑnũciãs monasteriũ suũ nõ lõ
ge ab hostib⁹ euertẽdũ romã adijt: ⁊ ꝑuilegiũ eccle
sie sue duoqꝫ ostia cypressina: ĩ qbus sculpte erant
imagines apostoloꝝ a papa ĩpetrãs: dimittẽsqꝫ ea
in tiberi diuo regimini cõmẽdauit: ⁊ ad monaste-
riũ rediẽs cuid. ĩ cõtracto apud tiberonẽ gressũ re-
stituit. Cũqꝫ ad monasteriũ redisset ꝑdicta ostia in
portu inuenit: ⁊ grãs agẽs deo ꝙ iter tot mariũ peri-
cula illesa euasisset: ea ĩ limiarib⁹ ecclesie sue ad de-
cus ecclesie ⁊ monimẽtũ pacti romane sedis ere-
xit. Tãdẽ dñs diẽ sui obit⁹ iminere sibi ꝑ spiritũ re
uelauit: qđ ille fratrib⁹ indicãs ⁊ ꝓ se orare suadẽs
in dño felicit̃ obdormiuit: vbi choros angeloꝝ ei⁹
aĩaꝫ ĩ celũ ferẽtiũ plurimũ se audiuisse testati sunt.
Claruit circa annũ dñi. 700.

¶ De natiuitate beate marie virginis.

Natiuitas beate virginis marie:
ex tribu iuda: et regia
stirpe dauid duxit originẽ. Matthe⁹ aũt
et lucas nõ gñationẽ marie sꝫ ioseph de-
scribũt: q tamẽ a ꝯceptiõe christi penit⁹ alien⁹ fuit:
qꝛ cõsuetudo scripture dicit̃ fuisse: vt nõ mulieꝝ sꝫ
viroꝝ gñatiõis series texeret̃. Verissime tñ virgo
btã ex ꝓgenie dauid descẽdit: qđ ꝑcipue pꝫ ex hoc
qm̃ vt sepe scriptura testat̃: xp̃s đ semie dauid du
xit originẽ. Cũ igit̃ christus de sola ṽgine nat⁹ sit:
manifestũ ẽ: ⁊ ipsã virginẽ ex stirpe dauid natã eẽ:
⁊ hoc ex cathena nathã. Dauid enĩ iter cetos ha-
buit filios duos: nathã ⁊ salomonẽ. Ex cathẽa igr̃
nathã filij dauid: vt testat̃ ioãnes damascen⁹: leui
genuit melchi ⁊ pãthera. Pãthera genuit barpã-
thera: barpãthera genuit ioachĩ: ioachĩ ṽginẽ ma
riã. Ex cathena ãt salomonis mathã habuit vxo-
rẽ ex qua genuit iacob. defũcto aũt mathã: melchi
ex tribu nathe: q fili⁹ quidẽ fuit leui: frater ãt pan-
theris nupsit vxori mathan: matri ãt iacob: ⁊ ge-
nuit ex ea heli. facti sũt aũt fratres vterini iacob: ⁊
heli: iacob quidẽ ex tribu salomonis: heli ãt ex tri-
bu mathan. defũct⁹ est aũt heli ex tribu mathã sine
liberis: ⁊ accepit iacob frater eius qui ex tribu salo
monis vxorẽ eius: ⁊ suscitauit semẽ fratris sui ⁊ ge
nuit ioseph: ioseph natura ẽ filius iacob ex descen
sione salomonis. Secũdũ legẽ ãt heli: q ex mathã:
nã fili⁹ qui nascebat̃ sꝫ naturã qdẽ erat gñantꝭ: ꝑm
aũt legẽ defuncti. hec damascen⁹. Sicut ãt ĩ eccle-
siastica historia dicit̃: ⁊ beda in sua chronica testat̃:
cũ oẽs gñatiões hebreoꝝ ⁊ alienigenaꝝ ĩ archis tẽ
pli secretiorib⁹ seruarent̃: herodes oẽs iussit icẽdi
existimãs se nobilẽ posse videri: si deficiẽtib⁹ ꝓba-
mẽtis ꝓgenies sua ad israel ꝑtinere crederet̃. Fue
rũt tamẽ qdã dicti dñici: sic dicti ob ꝓpinqtatẽ xp̃i
q etiã nazarei fuerũt: q ordinẽ gñatiõis xp̃i partim
vt a ꝓauis didicerãt: partim vt a qbusdã libris ha
buerũt: quos domi habebãt: quãtũ poterãt ꝑdoce
bãt. Joachim ãt accepit vxorẽ noĩe Annã: q habu
it sororẽ noĩe hismeriã. Hec autẽ hismeria genuit
helisabeth et eliud: helizabeth ioannẽ baptistam:
de eliud nat⁹ est eminẽ: de eminẽ natus est sanct⁹
seruacius: cuius corpus est ĩ oppido traiecti super
fluuiũ monsan in episcopatu leodiensi. Anna aũt
tres viros habuisse dicitur: scilꝫ ioachim: cleophã:
et salome. De primo autẽ viro: scilꝫ ioachim: vnã
filiã. s. mariã matrẽ dñi genuit: quã ioseph nuptui
dedit: que christũ domini genuit et peꝑit: mortuo
ioachim accepit cleophã fratrem ioseph: et genu-
it ex ea aliã filiaꝫ quam similiter mariã vocauit: et
alpheo postmodũ in coniugẽ sociauit. Hec aũt ma
ria ex alpheo viro suo quattuor genuit filios: scilꝫ
iacobuꝫ minorem: ioseph iustum: qui et barsabas:
simonẽ et iudam. Mortuo secũdo viro Anne: ter
tium accepit: scilꝫ salome: ex quo aliã filiã genuit:
quam rursus mariã vocauit: ⁊ zebedeo in cõiugeꝫ
tradidit. hec autẽ maria ex zebedeo viro suo duos
filios genuit: scilꝫ iacobũ maiorem: ⁊ ioannẽ euan
gelistam. vnde et de hoc extant versus. Anna so
let dici tres cõcepisse marias: Quas genuere viri
ioachim: cleophas: salomeqꝫ: Has duxere viri: io
seph: alpheus: zebedeus: Prima parit christũ: ia-
cobum secunda minorẽ: Et ioseph iustuꝫ peperit:
cum simone iudam: Tertia maiorẽ iacobum: volu
cremqꝫ ioannẽ. Sed mirum videt̃ quomodo bea-
ta maria potuit esse cognata helisabeth: vt superi
us dictũ est. Constat enĩ helisabeth vxorem fuisse
zacharie: qui erat de tribu leui ⁊ ꝑm legẽ qlibet de
sua tribu ⁊ familia ducere debebat vxorẽ: ⁊ ipsam
de filiabus Aaron lucas fuisse testat̃. Anna ãt fuit
ꝑm Hieronymũ de bethleẽ: que erat de tribu iu-
da. Sed sciẽdũ ꝙ et ipse aaron ⁊ ioiada sũmus sa-
cerdos ambo de tribu iuda duxerũt vxores: vnde
tribus sacerdotalis et regalis cognatione semper
adinicẽ ꝓbant̃ fuisse cõiuncte. Potuit ãt vt dicẽ be
da huiusmodi ꝯiũctio recẽtiori tẽpore fieri datꝭ nu
ptui feminis de tribu ĩ tribũ: vt manifeste btãꝫ ma
riã: q de tribu regia descendit: cũ tribu sacerdotali
cognationẽ generis habuisse cõstaret: ⁊ ita btã ma
ria de vtraqꝫ tribu erat. Voluit enĩ dñs vt due tri
bus priuilegiate ꝓpter mysteriũ adinuicẽ miscerẽ
tur: qꝛ de eis dñs nascitur⁹ erat: qui vere rex ⁊ sa-
cerdos ꝓ nobis seipsũ offerret: ⁊ fideles suos ĩ mi
litia hui⁹ vite pugnãtes regeret: ⁊ post victoriã co
ronaret: qđ etiã ex noĩe xp̃i. i. inuncti inenit̃: qꝛ so
li sacerdotes ⁊ reges ⁊ ꝓphete in lege veteri vn-
gebantur. Unde ⁊ nos a xp̃o christiani dicimur: et
gen⁹ electũ ⁊ regale sacerdotiũ appellamur: sed et
quod dicebat̃ ꝙ mulieres tm̃ sue trib⁹ hominibus
iungerent̃ dictũ fuisse constat: ne distributio sortiũ
confunderet̃: quia vero leuitica tribus sortẽ inter
ceteras nõ habebat mulieres de illa tribu nubere
poterãt cui volebant. Historiã aũt natiuitatis vir
ginis beate Hieronym⁹ vt in prologo refert: ado
lescentulus in quodã libello legit: sed post multuꝫ
tẽporis: vt se ibidẽ legisse recoluit: primo rogatus
transcripsit. Joachim nãqꝫ ex galilea ⁊ ciuitate na
zareth sanctã Annã ex bethleẽ duxit vxorẽ. Am-
bo autẽ iusti erant: et ambo sine reprehensione in
omnibus mandatis domini incedebãt: omnẽqꝫ su
am substantiã trifarie diuidebãt: vnã partẽ tẽplo
et templi seruitoribus ĩpẽdebant: aliã peregrinis
et pauperibus erogabant: tertiã sibi et familie sue
vsibus reseruabant: et ita per annos viginti prolẽ

ex cōiugio nō hñtes vouerūt domino q̄ si eis sobo
lem ꝯcederet eā seruitio dñi mācipparent: cuiꝰ rei
grā cum singulis annis in tribꝰ festis ꝑcipuis hie-
rusalē freq̄ntarent: i festo enceniorū Joachim cū cō
tribulibꝰ suis hierl'z ascēdit ⁊ cū ceteris ad altare
ascēdēs oblatōez suā offerre voluit quē vidēs sa-
cerdos cū idignatiōe nimia repulit: ⁊ cur ad altare
dei accedere ꝓsumeret icrepauit: asserēs nō eē ꝯue
niens maledicto legis obnoxiū oblatōez dño legis
offerre: nec iter fecūdos ifecūdū: ⁊ q̄ poplz dei nō
auxit astare. Joachim igit̄ sic ꝯfusū se vidēs ꝑ pudo
re domā redire noluit: ne filr a ꝯtribulibꝰ suis qui
hoc audierāt tm̄ oppꝛoꝑiū sustineret. Secedēs igi
tur ad pastores suos cum ibi aliquādiu fuisset: q̄dā
die soli angelus cū magna claritate appꝛuit ⁊ de eiꝰ
visione turbatū ne timeret admonuit dicēs. Ego
sū angelus dñi missus ad te: vt annūciē tibi preces
tuas exauditas eē: ⁊ elemosynas i ꝯspectu dñi ascē
disse; vidi eni pudorē tuū: ⁊ audiui sterilitatꝭ oppro
briū nō recte tibi obiectū: peccati q̄dē nō nature vl
tor ē deꝰ: ⁊ iō cū alicuius vterū claudit: ad hoc facit
vt mirabiliꝰ denuo aperiat ⁊ nō libidinis esse quod
nascit̄: sz diuini fore muneris cognoscatur. Prima
gētis vre mr̄ Sarra nōne vsq3 ad nonagesimū an
nū sterilitatis oppꝛobriū ꝑtulit: ⁊ tm̄ Jsaac cui re-
promissa erat oīuz gentiū bñdictio gñauit. Rachel
etiā nōne diu sterilis fuit: ⁊ tm̄ Joseph genuit: q to-
tius egypti dñiū hūit: q̄s fortioꝛ sāsone: vel sāctioꝛ
samuele: ⁊ tm̄ hi ambo mr̄es steriles hūere. Noni
igit̄ ⁊ exēplis crede dilatos diu cōceptus ⁊ steriles
partus mirabiliores eē solere. Proinde Anna vxoꝛ
tua pariet tibi filiā: ⁊ vocabis nomē eius Mariā:
hec vt vouistis erit ab ifātia dño ꝯsecrata: ⁊ adhuc
ex vtero mr̄is sue spū scō plena: nec forinsecus int̄
populares: sz in tēplo dñi semꝑ morabit̄: ne q̄d sini
strū de ea aliq̄s suspicet̄. Et sicut ipa ex sterili mr̄e
nascet̄: ita mirabilis ex ea altissimi filiꝰ generabit̄:
cuius nomē erit Jesus: ⁊ ꝑ eū omnibus gentibus
erit salus. Et tibi hoc signū cū ꝑueneris ad aureaz
hierl'is portā Annā vxorē tuā obuiā habebis: que
de tua tarditate mō sollicita tūc i ꝯspectu tuo gau
debit. His dicꝭ angelus ab eo discessit. Anna āt cū
amare fleret: ⁊ quo nā vir suꝰ iuisset ignoraret: idez
angelus eidē appꝛuit. ⁊ sibi eadē q̄ viro annūciaue-
rat patefecit addēs vt ꝑ signo hierl'z ad aureā por
tā ꝑgeret: ⁊ ibidē viro suo redeūti obuiaret. Igitur
iuxta angeli ꝑceptū ambo sibi īuicē obuiantes de
mutua visione letati: ⁊ de ꝓle ꝓmissa securi: adora
to dño domū redierūt diuinū ꝓmissū hilariter ex-
pectātes. Anna igit̄ ꝯcepit: ⁊ filiā peperit ⁊ nomen
eiꝰ Mariā vocauit. Cōpleto igit̄ ꝑ trienniū ablacta
tiōis tpe ad tēplū dñi virginē cū oblatōibus addu-
xerūt. Erāt aūt circa tēplū iuxta q̄ndecim gradnū
psalmos q̄ndecim ascēsionis gradus. Nā q: tēplū i
mōte erat ꝯstitutum altare holocausti q̄d forīsecus
erat adiri nisi per gradus nō poterat. In horū itaq3
nouissimo virgo ꝯstituta cūctos sine alicuius adiu-
torio: ita ꝯscēdit ac si iā etatis ꝑfecte eēt. Perfecta
igit̄ oblatōe filiā cū alijs virginibꝰ i tēplo dimittē-
tes ad ꝓpria redierūt. Virgo āt quotidie oī sāctita
te ꝓficiēs: ⁊ ab angelis quottidie visitabat̄: ⁊ visio
ne diuina quotidie fruebat̄. Ait Hieronym. i. q̄dam
ep'la ad cromatiū ⁊ heliodorū. q̄ btā vgo hāc regu
lā sibi statuerat: vt mane vsq3 ad tertiā orationibꝰ
insisteret. a tertia vsq3 ad nonā textrino operi va-
caret: a nona ab oronibꝰ nō recedebat quousq3 an
gelus apparēs sibi escā dabat. Quarto aūt decimo
etatis sue āno pōtifex publice denūciauit: vt virgi
nes q̄ in tēplo istruebant̄: ⁊ etatis tps iplessent do-
mū reuerterent̄: ⁊ viris legitime iungerent̄: cuius
mādato cū cetere paruisset: sola btā maria vgo hoc
se facere nō posse rn̄dit: tum q: parētes sui eaz dñi
seruitio mancipassēt: tū q: virginitatē suā dño ipsa
vouisset. Tūc anxiatꝰ pontifex eo q̄ neq3 ꝯtra scri
pturā q̄ dicit. vouete ⁊ redite votū ifringendū pu-
taret: nec morē gēti isuetū itroducere auderet: ad
iminentē festiuitatē iudeorū seniorib' ꝯuocatꝭ oīuz
hec vna fuit snīa: vt in re tā dubia ꝯsiliū dñi q̄rere
tur: Cū āt oroni isisterent ⁊ pōtifex ad ꝯsulendum
dñz accessisset: mox de loco oratorij cūctis audienti
bus vox isonuit dicēs. Vt q̄cunq3 de domo dauid
nuptijs habiles ꝯiugati nō eēnt: singuli virgas sin
gulas ad altare deferrent: ⁊ cuiuscūq3 virgula ger
minasset ⁊ i cacumine eiꝰ sm̄ Esaie vaticiniū spūs
scūs in colūbe spē ꝯsedisset: ipse ꝓculdubio eēt cui
virgo despōsari deberet: erat iter ceteros Joseph
de domo dauid. Cui cū icōgruū videret̄ vt vir tā
ꝓuecte etatis tā tenerā vginē duceret i vxorē cete
ris virgas suas afferentibꝰ solus ipse vgam suam
subtraxit. Unde cū nil diuine voci ꝯsonū appare-
ret: pōtifex iterato dñm ꝯsulēdū putauit. Qui rn̄-
dit q̄ solus ille virgā suā nō attulit cui vgo despō-
sari deberet. Proditus itaq3 Joseph cum vgā suā
attulisset: ⁊ ipsa ilico florē germinasset: ⁊ in eius ca-
cumine columba de celo veniēs cōsedisset liquido
oībus patuit ipsi vginē despōsandā fore. Despon-
sata igit̄ virgine Joseph ipse quidē in suā ciuitatē
Bethleē recedit: domū suā dispositurus ⁊ nuptijs
necessaria ꝓuisurus. Virgo aūt maria cū septē vir
ginibus coeuis ⁊ collactaneis suis: quas ob ostēsio-
nē miraculi a sacerdote acceperat ad domū paren
tū i nazareth reuersa est. In diebus aūt illis ange-
lus gabriel ei orāti apparuit: ⁊ de ea nascituꝝ dei fi
liū nūciauit. Dies aūt natiuitatis vginis aliq̄nāto
tēpore fideles latuit. Contigit igit̄ sicut refert Jo-
annes beleth: vt q̄dā vir sanctus sedule cōtempla-
tioni insistēs singulis annis 6° idus septembris in
orone positus iocūdissimā angelorū solēnitatē audi-
ret. Cūq3 deuotissime sibi reuelari peteret: cur quo
libet anno illo tātum die: ⁊ nō alio hoc audiret: di-
uinū accepit respōsum q̄ virgo gloriosa maria tali
die fuerit mundo nata: ⁊ ideo hoc manifestaret fi-
lijs sancte ecclesie vt cōcordes fierent in hac cele-
britate celestis curie. Cū aūt hoc summo pōtifici ⁊
alijs nunciasset ⁊ illi orationibus ieiunijs ⁊ scriptu
ris ⁊ antiquitatū testimonijs veritatē cōperissent
hunc diē in honorē natiuitatis virginis celebrādū
vniuersaliter statuerūt. ¶ Octaua aūt natiuitatis

98

btē marie olim nō celebrabať: ſ₃ dn̄s inocēti⁹ q̄rtus
natiōe ianuēſis ipſā īſtituit celebrādā: cuius hec cā
fuit. Gregorio .n.9. p mortē mediā ſublato de me-
dio romani oēs cardinales i quodā ꝯclaui incluſe-
rūt vt citi⁹ eccl'ie ꝓuideretꝰ: ſ₃ cū p pl'es dies ꝯcor-
dare nō poſſent ⁊ ipſi a romanis multas moleſtias
ſuſtinerēt vouerūt regine celi: ꝙ ſi ei⁹ meritis ꝯcor
darēt: ⁊ liberi abire poſſent octauas ſue natiuitatis
diu neglectas: de cetero ſtatuerēt celebrādas: ſicq₃
ī dn̄₃ celeſtinū ꝯuenerūt: ⁊ liberati p dn̄₃ Innocen-
tiū votū adipleuerūt. Celeſtin⁹ .n. modico tp̄e ſup-
uixit: ⁊ iō p eū īpleri nō potuit. Et nota ꝙ tres na-
tiuitates eccl'a ſolēnizat .ſ. natiuitatē xp̄i: ſcē marie:
⁊ ioānis baptiſte: q̄ tres deſignāt tres ſpūales na-
tiuitates. cū ioāne nāq₃ in aq̄: cū maria in pn̄ia: cu₃
xp̄o renaſcimur i gl'ia. Cū igiť natiuitatē baptiſmi
in adultis oporteat p̄cedere ꝯtritionē: ⁊ gl'ie ſil'r: iō
ille due merito vigilias h̄nt: ſ₃ cū pn̄ia tota ſit ꝓ vi
gilia: nō oportuit vt vigiliā h̄ent: octauas vō oēs
h̄nt: q₂ oēs ad octauā reſurrectōis anhelāt. ℭ Mi
les qdā valde ſtrenuus ⁊ btē marie valde deuot⁹
ad torneamētū vadēs q̄ddā p̄mo monaſterium ad
honorē btē marie ꝯſtructū in itinere reptum miſſā
auditur⁹ intuit. Cū āt miſſa miſſe ſuccederet: ⁊ ille
ob honorē virginis nullā p̄termittere vellet tāde₃
monaſteriū exiens ad locū ꝯcitus ꝓperabat: ⁊ ecce
redeūtes eidē occurrerūt ⁊ ip₃ ſtrenuiſſime militaſ-
ſe referūt. Qđ dū oēs q aderāt idē aſſererēt: ⁊ vni-
uerſi eū ſtrenuiſſime militaſſe vnanimiter acclama
rēt: necnō ⁊ qdā q ſe ab eo captos dicebāt ſe eide₃
offerrēt: ppēdēs vir diſcretus vrbanā reginā vrba-
no mō ſe honoraſſe qd acciderit manifeſtauit: ⁊ ad
monaſteriū rediens filio virginis decetero milita
uit. ℭ Ep̄s qdā q btā₃ mariā in ſūma reuerētia ⁊
deuotōe h̄ebat quādā eccl'iā btē marie i nocte me-
dia ex deuotōe adibat. Et ecce virgo virginū co-
mitata vniuerſo virginū choro venīēti viro occur
rit: ⁊ cū ſūmo honore ſuſceptū: ad eccleſiā ad quā tē
debat ducere cepit: p̄cinētib⁹ duab⁹ de choro pu-
ellis atq₃ dicētib⁹. Cātem⁹ dn̄o ſocie cātem⁹ hono
rē. Dulcis amor xp̄i reſonet ore pio. Quos verſus
tot⁹ ali⁹ chorus v̄ginū reſumēdo ꝯcātabat: p̄dicteq₃
bine cātatrices binos q ſequunť i ordine v̄ſus ſub-
ſecute ſūt. Prim⁹ ad ima ruit magna de luce ſup-
bus. Sic hō cū tumuit p̄m⁹ ad ima ruit. Sicq₃ vir
dei cū tali ꝓceſſione vſq₃ ad eccleſiā p̄duxerūt dua
bus ſemp īcipiētib⁹ ⁊ ceteris r̄ndētib⁹. ℭ Quedā
mulier ſolatio viri ſui deſtituta vnicū filium h̄ebat
quē tenerrime diligebat. q̄dā āt vice fili⁹ ei⁹ ab ini
micis capiť: ⁊ in cuſtodia carcerať ⁊ vinculať. Qđ
illa audiēs īcōſolabil'r flebat ⁊ btā₃ virginē cui mul
tū deuota erat ꝓ liberatōe filij importunis p̄cibus
exorabat. Tādē vidēs ꝙ ſic nihil ꝓficeret eccl'iā i q̄
erat ſcl'pta imago btē marie ſola ītrauit: ⁊ corā ima
gine ſtans ipſā ſic alloq̄tur dicēs. Virgo btā ꝓ libe
ratiōe filij mei te ſepe rogaui: ⁊ adhuc neq̄q₃ mi̅ri
miſere ſubueniſti: patrociniū tuū ꝓ filio meo īplo-
ro: ⁊ nullū adhuc ſētio fructū. Sicut igiť fili⁹ meus
mihi ablat⁹ ē: ſic ⁊ ego filiū tuū tibi auferā: ⁊ obſi-
dē ꝓ filio meo i cuſtodiā ponā: ⁊ hec dicens ꝓpius
acceſſit: ⁊ imaginē pueri quē virgo i gremio baiu-
labat auferēs domū abijt. Accipiēſq₃ imaginē pue
ri ipſā ī lintheo mūdiſſimo īuoluit: ⁊ i archa recon-
dēs ipſā cū ꝯclaui diligēti⁹ obfirmauit: bonū obſidē
ꝓ filio ſuo h̄re gaudēs: ⁊ ip₃ diligenť cuſtodiēs. Et
ecce ſeq̄nti nocte btā v̄go iuueni apparuit: ⁊ ianuā
carcerꝭ aperiēs idē vt exeat p̄cepit: eiq₃ dixit. Mi̅
tue fili dices vt meū reddat filiū: ex quo reddidi ſi-
bi ſuū: q exiēs ad mr̄e₃ venit: ⁊ q̄l'r btā v̄go eū libe
rauerit enarrauit. Illa aūt pl'imū exultās imaginē
pueri accepit: ⁊ ad eccl'iā vadēs btē marie reddidit
filiū dicēs. Gr̄as tibi dn̄a refero q₂ mihi meū vni-
cū filiū reddidiſti: ⁊ nūc tibi filiū tuū reddo: q₂ meū
me recepiſſe ꝯfiteor. ℭ Erat qdā fur q ſepe latro
cinia exercebat: ſed btām mariā pl'imū in deuotōe
h̄ebat: ⁊ eā crebrius ſalutabat. Quadā igitur vice
furtim q̄dā rapiēs capiť: ⁊ ſuſpēdio iudicať: Cū āt
ſuſpēdereť ꝯtinuo btā virgo ei affuit: ⁊ ſuſpēſū tri
bus dieb⁹ vt ſibi videbať ſuis manib⁹ ſuſtētauit:
ita ꝙ nullā leſionē p̄ſenſit. Illi vō q eū ſuſpēderāt
caſu idē trāſeūtes eū viuentē ⁊ vultu hilari repe-
rierūt: ⁊ arbitrātes ꝙ non bn̄ fuiſſet laqueo aſtrict⁹
gladio ipſū iugulare volebāt: ſ₃ btā maria ferīētiū
gladio manū opponebat: ⁊ illi ſibi nil nocere pote-
rant. Cognoſcētes ergo illo referēte: ꝙ btā Ma-
ria ſic eū iuuabat: mirātes eū depoſuerūt ⁊ amore
virginis abire liberū dimiſerūt: q abiēs monaſte-
riū intrauit ⁊ quoad vixit in ſeruitio dei genitricis
p̄manſit. ℭ Fuit qdā cleric⁹ q btā₃ Mariā valde di
ligēs horas ei⁹ ſedule decātabat. Cū āt parētes ei⁹
morerētur: aliū non h̄ntes heredē eidē hereditatē
maximā dimiſerūt. Cōpulſus eſt igiť ab amicis vt
vxorē acciperet: ⁊ hereditatem ꝓpriā gubernaret.
Quadā autem die cū ad celebrādas nuptias tēde-
ret in itinere quādā eccleſiā repperit: ⁊ recordatus
ſeruitij btē Marie in ipſā ingrediēs horas eius di
cere cepit: ⁊ ecce btā maria eidē apparuit ⁊ q̄ſi ſeue
rius ei dixit. O ſtulte ⁊ īfidelis cur me amicā ⁊ ſpō-
ſa₃ tuā relinq̄s: ⁊ mihi feminā aliā anteponis? Ad
hoc ille cōpunctus ad ſocios redijt: ⁊ totū diſſimu-
lans celebratis nuptijs media nocte oībus relictis
clam de domo aufugit: ⁊ monaſteriū intrās btē ma
rie deuote ſeruiuit. ℭ Sacerdos cuiuſdā parro-
chie ⁊ honeſte vite nullā miſſā niſi miſſā btē marie
ſciebat: quā i eius honorē ſedule decātabat. Apud
ep̄m igiť accuſať ⁊ ab eo citius accerſiť. Cu₃ vero
corā ep̄o ſe aliā miſſā neſcire diceret: ep̄s ipſum q̄ſi
ſeductorē dure redarguit: ⁊ ab officio eū ſuſpēdēs
ne de cetero eā miſſā cātare auderet iterdixit. Se-
quēti vero nocte btā maria ep̄o apparēs eū pl'imū
icrepauit: ⁊ cur ſuū ſic male tractaſſet cācellariū re
q̄ſiuit: addiditq₃ ꝙ die triceſima moreretꝰ: niſi ille
ad ꝯſuetū offm̄ reſtitueretꝰ. Tremefact⁹ ep̄s p̄ſb'r₃
accerſiuit: ⁊ veniā poſtulās: vt nullā miſſā p̄ter illā
quā ſciebat de btā maria celebrare debeat impauit
ℭ Quidā clericus vanus ⁊ lubricus erat: ſ₃ tn̄ dei
genitricē pl'imū diligebat ⁊ eius horas ſcās deuo-
te ⁊ alacriter decātabat. Quadā igiť nocte i viſio-
ne vidit ſe an̄ tribunal dei aſtare: ⁊ dn̄m circūſtāti-
bus dicere. De illo q vos aſpiciť quo iudicio dign⁹

sit vos ipsi decernatis: quē tādiu toleraui ⁊ nullum adhuc i eo emēdatōis signū iueni. Tūc dn̄s oib⁹ approbātib⁹ sup eū dānatōis tulit sniaꝫ: ⁊ ecce vgo btā surrexit: ⁊ filio suo dixit. Pro isto pie fili clementiā tuā rogo: vt sup eū dānatōis sniam mitiges: viuat ergo hic ob grām mei: qui ob ꝓpria merita adijcit morti. Cui dn̄s. Tuis petitōib⁹ eū tribuo: si vel sal tē nūc ei⁹ correctionē ispexero. Et ꝯuersa virgo ad hoīeꝫ dixit. Uade ⁊ amplius noli peccare: ne deterius tibi ꝯtigat. Ille igit̄ excitat⁹ vitā mutauit: ⁊ religionem petijt: ⁊ ibi i bonis operibus vitā finiuit.

¶ Apud ciliciā anno dn̄i.z38. fuit qdā vir nomie theophilus: cuiusdā epi vicedn̄s: vt ait fulbertus carnotēsis ep̄s q tā prudēter sub ep̄o res eccl'iasticas dispensabat ꝙ mortuo ep̄o eū dignū ep̄atu oīs ppl's acclamabat. At ille vicedn̄atu ꝯtentus aliū in ep̄m maluit ordinari. Tādē ab ipso officio iuite ab ep̄o depositus i tātā ipatiētiā ē delapsus: vt ad suā recuperādā dignitatē cuiusdā iudei malefici ꝯsiliū expeteret. Ille igit̄ diabolū aduocauit ⁊ aduocat⁹ ꝯcitus venit. Theophilus ergo iussu demonis xp̄ꝫ ⁊ mr̄eꝫ ei⁹ abnegauit: xp̄iane ꝓfessiōi abrenūciauit: ⁊ ipsius abrenūciatōis ⁊ abnegatōis chirographū suo sanguine ꝓprio scripsit: ⁊ scriptū annulo sigillauit: ⁊ sigilatū demoni tradidit: ⁊ sic ei⁹ s̄uitio se addixit. In crastinū igit̄ ꝓcuratōe demonis theophilus i grāꝫ epi recipit̄: ⁊ in sui dignitatē officij restituit̄: tādē ad se reuersus de eo qđ fecerat valde ingemuit: ⁊ ad vginē gl'iosā: vt sibi i adiutoriū fieret tota mentis deuotōe ꝯfugit. Quadā igit̄ vice btā maria i visione illi apparēs de ipietate ipꝫ redarguit: ⁊ diabolo abrenūciare p̄cepit: ac xp̄ꝫ dei filiū ⁊ oē xp̄ianitatis ꝓpositū ꝯfiteri fecit: sic ⁊ ipm i sui ⁊ filij grāꝫ recupauit: ⁊ ad idiciū idulte venie iteꝝ sibi apparens chirographū qđ diabolo dederat sibi reddidit: ⁊ sup pect⁹ posuit: vt iā nō se diaboli s̄uū timeret: sꝫ p vginē se libeꝝ fcm̄ gauderet: quo theophilus recepto vehementer exultās corā ep̄o oiqꝫ ppl'o qđ sibi acciderat rettulit: ⁊ cūctis admirātib⁹ ⁊ virginē gl'iosā laudātibus: ipse post triduū i pace qeuit.

¶ Quidā vir ⁊ vxor sua ꝓpe lugdunū circa annū dn̄i.1100. filiā vnicā hn̄tes eā cuidā iuueni nuptui tradiderūt. Ob amorē āt filie generū suū secū in domo tenebāt. Mr̄ aūt puelle iuuenē amore filie sue tā diligēter colebat: vt nō maior esset amor puelle ad pueꝝ q̄ꝫ socr⁹ ad geneꝝ. Inter hec hoīes maliciose dr̄e ceperūt: ꝙ hoc nō filie cā faceret: sed vt eidē ꝓ filia sese igereret. Cū igit̄ mulieris aium tāta falsitas ꝯcussisset: timēs ne i vulgi fabula verteret̄ duos rusticos alloqtur: ⁊ si occulte geneꝝ strāgulare velint: cuilibet.zo. solidos pollicet̄. ¶ Quadā ergo die eos i cellario recludēs maritū suū ex industria aliquo ire ꝯsuluit: ⁊ filiā alio trāsmisit. Tūc adolescēs iussu dn̄e sue cellariū vt vinum auferret igredit̄: ⁊ mox a latronib⁹ strāgulat̄ mox socrus ipꝫ i lectū filie detulit: ⁊ q̄si dormiētē vestib⁹ circūtexit. Redeūtibus ergo marito ⁊ filia ⁊ ad mēsā positis iubet mr̄ filie vt maritū debeat excitare: ⁊ ad mēsaꝫ vocare: q̄ cū defūctū reppisset. ⁊ hoc ꝯcita nunciasset tota familia i lamētū vertit̄: ⁊ illa mulier homicida q̄si dolēs cū ceteris lamentat̄. Tādē mulier de ꝑpetrato scelere valde igemuit: ⁊ sacerdoti oia p ordinē ꝯfessa fuit. Post aliqđ tp̄s inter mulierē ⁊ sacerdotē litigiū orit̄: ⁊ a sacerdote sibi generi homicidiū irrogat̄. ¶ Qđ cū ad parētū notitiā deuenisset: adducit̄ ad iudicē: ⁊ ab eo ignib⁹ ꝯcremāda dānat̄. Finē ergo suū iminere cōsiderans ad btām virginē se cōuertit: ⁊ eius intrās eccl'iam in orone cū lachrymis se ꝓstrauit. Post modicū exire cōpellit̄: ⁊ in magnū ꝓiectā ignē oēs ibidē stare illesam ⁊ icolumē cōtuent̄. At parētes pueri ignē paruū esse putātes ad sarmēta cōcurrūt: ⁊ in ignē ꝓijciūt. Uidētes aūt ꝙ nec sic in aliquo lederet̄: lāceis ⁊ hastis eā ipugnare ceperunt. Tūc iudex q aderat: vehementer obstupuit ⁊ eos ab ipsius ipugnatōe cōpescuit. Eā aūt diligēter cōsiderās nullū in eā signū incēdij p̄ter sola vulnera lāceaꝝ inuenit. Cum aūt parētes eius in domū eā reclusissent: ⁊ eā fomētis ⁊ balneis recrearēt: nolēs eā deus vlterius humana suspitōe fedari post triduū i laudē vginis pseuerātē ex hac vita vocauit.

¶ De scō Adriano.

Adrianus a Maximiano impatore regnāte martyriū passus est. Cū ergo p̄dictus maximian⁹ i nichodemia vrbe idolis imolaret: iussu ei⁹ cūcti xp̄ianos pquirentes. alij timore pene: alij amore ꝓmisse pecunie. vicini vicinos: ꝓpinq domesticos ad suppliciū t̄hebāt: iter quos.33. a pquirētibus cōprehēsi ante regē adducti sunt: qbus rex Nō audistꝭ q̄lis pena aduersus xp̄ianos posita sit: Cui illi. audiuimus ⁊ stultitie tue iussionē irrisim⁹. Tūc rex iratus neruis crudis eos cedi iussit: ⁊ lapidibus ora eoꝝ cōtūdi mādauit ⁊ ānotata vniuscuiusqꝫ cōfessione ferro vinctos in carcere recludi p̄cepit: quoꝝ cōstātiā Adrianus p̄or officij militaris cōsiderās dixit eis. Adiuro vos p deum vestrū vt mihi dicatis q̄ est remuneratio quam expectatis p ista tormenta. Ad hoc dixerūt sci. Oculus nō vidit nec auris audiuit: nec in cor hoīs ascēdit: q̄ p̄parauit dn̄s diligētib⁹ se pfecte. Tūc adrianus i mediū ꝓsiliens ait. Annotate me cū istis: qr ⁊ ego xp̄ianus sum. Qđ cū impator audisset nolētē sacrificare vinctū ferro i carcere reposuit. Natalia vero vxor ei⁹ audiēs viꝝ suū icarceratū scidit vestimēta sua flēs plurimū ⁊ eiulās: sed cū audisset ꝙ ꝓpter fidē xp̄i incarceratus fuisset gaudio repleta ad carcerē cucurrit: ⁊ vincula viri sui ⁊ alioꝝ osculari cepit. erat. n. xp̄iana: sꝫ ꝓpter psecutionē se non publicabat. ⁊ dixit ad viꝝ suū. Btūs es dn̄e mi Adriane: qr iuenisti diuitias q̄s nō dimiserūt parētes tui: qbus egebūt hi q multa possidēt: qn̄ nō erit fenerādi tp̄s: nō mutuo accipiēdi: dū nullus de pena aliū liberabit: nec pr̄ filiū: nec mr̄ filiā nec s̄uus dn̄m: nec amicus amicū: nec diuitie possessorē. Cūqꝫ cū admonuisset vt omnē gl'iā trenā ꝯtēneret: ⁊ amicos ⁊ parentes spneret ⁊ sp ad celestia cor h̄ret: dixit ad eā Adrianus. Uade soror mea tpe passionis nr̄e accersiā te: vt videas finē nr̄m. Sicqꝫ viꝝ suū alijs scis recōmēdās: vt eū. s. cōfortarēt: redijt i domū suā: postmodum audiēs Adrianus diē passionis sue adeē:

dāſ munera cuſtodibꝰ ⁊ ſcōs q ſecū erāt ꝓ fideiuſ-
ſoꝛibꝰ: abijt domū vocare nataliā: ſicut ei iuramē-
to ꝓmiſerat: vt eoꝝ paſſionibꝰ pn̄s eēt. Quidā aūt
eū vidēs ꝓcucurrit ⁊ nūciauit natalie .d. Abſolutꝰ
ē Adrianꝰ ⁊ ecce vēit: qd̓ illa audiēs n̄ credebat.d.
Et qs eū potuit abſoluē a vicul'. nō mihi ꝯtigat vt
ſoluat' a vicul': ⁊ ſepeꝛ̄ a ſcis. Dū hꝰ loq̄ret̄ puer do
meſticꝰ venit.d. En dn̄s meꝰ dimiſſus ē. Jlla āt pu
tās ꝙ martyriū refugiſſꝫ: amariſſime flebat. Et cū
vidiſſꝫ eū ſurgēs volocíꝰ oſtiū domꝰ ꝯ eū clauſit: ⁊
dixit. Lōge a me efficiat̄ q a dō corruit: nec mihi cō
tigat loq ori illiꝰ ꝑ qd̓ dn̄ꝫ ſuū abnegauit. Et ꝯuer-
ſa ad eū dixit. O tu miſer ſine deo: qs te coegit ap-
ꝓhēdere qd̓ non potuiſti ꝑficere? qs te ſeparauit a
ſcīs aut qs te ſeduxit: vt recederes a ꝯuētu pacis?
dic mihi cur fugiſti anteq̄ꝫ pugna fieret anteq̄ꝫ re-
pugnātē videres? quō vulneratus eē: nec dū emiſ-
ſa ſagitta? Et ego mirabar ſi ex gēte ſine deo vl' de
gēte ipioꝝ aliqs offerret̄ deo. Heu me īfelicē ⁊ mi-
ſerā qd faciā: q ꝯiuncta ſū huic ex gn̄e ipioꝝ: nō eſt
ꝯceſſū mihi vniꝰ hoꝛe ſpaciū: vt vocarer vxoꝛ mar
tyris: ſꝫ vt dicerer vxoꝛ trāſgreſſoꝛis ad modicū q-
dē exultatio mea fuit: ⁊ ecce ꝑ ſcl'a opprobriū meuꝫ
erit. Hoc aūt btūs Adrianꝰ audiēs vehemēter gau
debat: admirans de femina iuuene: pulcherrima ⁊
nobili: ⁊ an̄ q̄tuoꝛdecim mēſes nupta: quō talia loq
poſſet. Un̄ ex hoc ad martyriū ardētioꝛ effcūs v̓ba
eius libētiſſime audiebat. Sꝫ cū eā nimis affligi vi
deret dixit ei. Aperi mihi dn̄a mea natalia. nō eni
vt putas martyriū fugi: ſꝫ te vt ꝓmiſi vocare ve-
ni. Que non credēs ait. Uide quō me ſeducit trāſ-
greſſoꝛ: quō mētit̄ alter iudas. fuge a me miſer: me
ipſā iā iterficiā vt ſatieris: ⁊ dū moraret̄ ad aperiē
dū dixit ei. Aperi citiꝰ. nā vadā ⁊ vltra nō videbis
me: ⁊ poſt hoc lugebis ꝙ me an̄ exitū meū nō vide
ris: fideiuſſoꝛes dedi ſāctos martyres. ⁊ ſi miniſtri
me regrētes nō iuenerint: ſuſtinebūt ſci tormenta
ſua ⁊ mea ſimul. Hec audiēs Natalia aperuit ⁊ ſi-
bi iuicē ꝓſtrati ad carcerē ſimul abierūt: vbi nata-
lia ꝑ ſeptē dies ſcōꝝ vlcera cū lintheis ꝓcioſis ext-
gebat. Statuta aūt die impatoꝛ eos pn̄tari iuſſit: q
reſoluti penis: qꝛ ambulare nō poterāt velut aīa-
lia poꝛtabātur. Adrianus v̓o vinctis manibꝰ ſeq̄-
baꝛ̄. deide Adrianus poꝛtatꝰ ſuꝑ eculeū Ceſari ꝑ-
ſentaꝛ̄. Natalia vero adiungēs ſe ei dicebat. Uide
dn̄e meus ne foꝛte trepides cum toꝛmēta videbis.
Modicū qdē nūc patieris: ſꝫ continuo cū angelis
exultabis. Adrianus igiꝛ̄ ſacrificare nolēs grauiſſi-
me ceſus eſt: currēſq̄ꝫ natalia cū gaudio ad ſcōs qui
erāt i carcere ſic ait. Ecce dn̄s meꝰ icħoauit mar-
tyriū. Cū aūt rex ne deos ſuos blaſphemaret mo
neret. ille ait. Si ego ita toꝛqueoꝛ: qꝛ eos q nō ſunt
dij blaſphemo q̄l'r ipſe toꝛq̄beris q deuꝫ veꝝ blaſ-
phemas? cui rex. Hec v̓ba te illi ſeductoꝛes docue
rūt. Ad quē adrianꝰ. Quare ſeductoꝛes eos dicis q
ſūt doctoꝛes vite eīne? currēs natalia hec rn̄ſa viri
ſui: alijs cū gaudio referebat. Tūc rex a q̄tuoꝛ vali-
diſſimis fecit eū grauiter cedi. Oēs aūt penas ⁊ in-
terrogatiōes ⁊ rn̄ſiones natalia alijs martyribus q
erāt i carcere ꝯtinuo referebat. Intātū aūt ceſus ē

vt eiꝰ viſcera effūderent̄ tūc ferro vinctus cū alijs
i carcere recludit̄. Erat aūt Adrianꝰ iuuenis deli-
catus valde ⁊ decoꝛus annoꝝ.28. Natalia v̓o viꝝ
ſuū ſupinū iacētē ⁊ totū laceratū ꝯſiderās mittens
manū ſub v̓tice eiꝰ dicebat. Btūs es dn̄e meꝰ q di
gnus effcūs es: de numero eē ſcōꝝ: btūs es lumen
meū vt patiaris ꝓ eo q ꝓ te paſſus eſt: ꝑge nūc dul
cis meꝰ vt videas gl'ia eius. Audiens aūt impatoꝛ
ꝙ multe matrone ſcīs i carcere miniſtrarent ꝓcepit
ne vlteriꝰ ad eos igredi ꝑmittātur: qd̓ audiēs na-
talia ſeipſā tōſurauit: ⁊ hītum virilē aſſumens ſcīs
i carcere miniſtrabat. alias quoq̄ꝫ exemplo ſuo ad
hoc iduxit: rogauitq̄ꝫ viꝝ vt cū eēt in gl'ia hāc ꝓcē
ꝓ ſe faceret: vt ſe itactā cuſtodiēs dn̄s ab hoc ſecu
lo citius euocaret. Audiēs aūt rex q̄ matrone feciſ
ſent iuſſit icudē afferri: vt ꝯfractis ſuꝑ eū cruribus
ſci martyres iterirēt. Timens vero natalia ne vir
ſuus ex alioꝝ ſupplicijs terreret̄ rogauit miniſtros
vt ab eo iciperēt. Abſciſſis igiꝛ̄ ab eo pedibus cru-
ribuſq̄ꝫ fractis rogauit eū natalia: vt manum ſibi
abſcidi ꝑmitteret: quatenus alijs ſcīs q plura paſſi
fuerunt cōpar eſſet: quo facto Adrianus ſpm̄ red-
didit: ceteriq̄ꝫ vltro pedes ꝓtēdentes ad dn̄m mi-
grauerunt. Rex aūt eoꝝ coꝛpoꝛa cremari manda-
uit. Natalia vero manū Adriani in ſinu ſuo abſcō
dit. Cum aūt coꝛpoꝛa ſanctoꝝ in ignē precipitarē-
tur: voluit ⁊ natalia ſe cum eis in ignē precipitare:
ſed ſubito vehemētiſſimus imber irrupit: ⁊ ignem
extinguens coꝛpoꝛa ſanctoꝝ illeſa ſeruauit. Chri-
ſtiani vero conſilio inito coꝛpoꝛa eoꝝ conſtantino-
polim trāſferri fecerunt quouſq̄ꝫ pace eccleſie red-
dita cum honoꝛe referrent̄. Paſſi ſunt aūt circa an
num dn̄i.280. Natalia vero domi remanens ma-
num ſci adriani ſibi retinuit quā in ſolatium vite
ſue ſemper ad caput lectuli ſui tenebat. Poſt hoc
aūt tribunus vidēs. Nataliā tā pulcherrimā tanq̄ꝫ
diuitem ⁊ nobilē de voluntate imperatoꝛis hone-
ſtas matronas miſit: vt in ſuū coniugiū ꝯſentiret.
qbus Natalia reſpōdit. Quis mihi ꝓſtare poterit
vt coniungerer tali viro? Sed peto vt trium dierū
mihi dentur indutie: vt me valeā preparare. Hoc
aūt dicebat vt inde fugere poſſet. Cum aūt domi-
nū exoꝛaret: vt ſe intactā cōſeruaret. ſubito obdoꝛ-
miuit. Et ecce vnus martyrū ei apparuit: ⁊ eā dul
citer conſolans vt ad locū in quo ſunt coꝛpoꝛa mar
tyrum veniat imperauit. Euigilās igiꝛ̄ ⁊ manum
adriani ſecū accipiens cū multis chriſtianis naueꝫ
conſcendit. Quod tribunus audiens cū multis mi-
libus eā per nauigium iſecutus eſt. Exurgens aūt
ventus contrarius multis eoꝝ ſubmerſis eos redi
re cōpulit. Media aūt nocte diabolus in ſpē nau-
cleri cum naui fantaſtica his qui erāt cum natalia
apparuit: ⁊ quaſi voce naucleri dixit eis. Unde ve
nitis aut quo ꝑgitis? ⁊ illi. Ex nichodemia venimꝰ
⁊ ꝯſtātinopolim ꝑgimus. qbus ille ait. Erratis: ad
ſiniſtrā ꝑgite vt rectius nauigetis. hoc aūt dicebat:
vt eos i pelagus mitteret: ⁊ perirent. Cū aūt vela
mutarēt: ſubito adrianꝰ i nauicula ſedēs apparuit
eiſdē: ⁊ eos nauigare ſicut ꝓus ceperāt admonuit:
aſſerēs malignum ſpm̄ fuiſſe q ſibi locutus fuerat:

ponēsq; se āte eos ꝑcedebat illos:⁊ viā eis ondebat natalia v̄o adrianū ꝑcedere vidēs imēso gaudio repleta ē:sicq; āteq; illucesceret: cōstātinopolim aduenerūt. Cū āt natalia i domū vbi erāt corꝑa martyꝝ itroisset:⁊ manum adriani ad corpus posuissꝫ ⁊ post orōnē dormitassꝫ:adrianꝰ ei appuit .⁊ salutās eā vt i eternā pacē secū veniret ꝑcepit:q̄ cuꝫ euigilassꝫ pacē ⁊ sōnū astātibꝰ rettulissꝫ:vale faciēs oībꝰ emisit spm̄:fideles āt corpus eius accipiētes iuxta corpora martyꝝ illud posuerunt.

De .s. Gorgonio ⁊ dorotheo.

Gorgonius ⁊ dorotheꝰ apud nichomediā p̄mi i palatio diocletiāi ātique militie renūciāt: vt liberiꝰ regē suū seq̄ntur:⁊ xp̄ianos se voce libera cōfitent̄. Qd̄ cesar audiēs plurimū anxiabat̄:egre ferens ꝗdē tales viros:quos intra palatiuꝫ nutritos moꝝ ⁊ generis nobilitas decorauit. Cū igit̄ nec minis nec blāditijs mouerent̄ i eculeo distenduntur ⁊ flagellis ⁊ vngulis toto corpore lacerati aceto ⁊ sale nudatis pene coꝝ viscéribꝰ ꝑfūdunt̄. Et cū hec alacrit̄ tolerarēt:in craticula assant̄ ⁊ q̄si i lecto floꝝ videbāt̄ iacere:nilq; lesionis sentire. Deide iussu cesaris laq̄o suspendunt̄:⁊ corpora lupis ⁊ canibus exponunt̄:sꝫ tn̄ itacta a fidelibꝰ colligunt̄. Passi sūt circa ānū dn̄i.280. Post multos ānos corpꝰ sci gorgonij romā trāslatū ē. Anno āt domini ducētesimo septuagesimotertio eps̄ meten̄.nepos pipini regis ipm ad gallias trāstulit:⁊ i gorgiēsi monasterio euꝫ collocauit.

De.s.ꝓto ⁊ iacinto.

Protus ⁊ iacintꝰ fuerunt domicelli ⁊ i studio philosophie socij scē eugenie filie philippi nobilissimi romanoꝝ:q q̄dē philippꝰ a senatu ꝑfecturā alexādrie acceperat ⁊ illuc claudiā vxorē suā ⁊ filios auitū ⁊ sergiū:filiā quoq; eugeniā secum duxit. Porro eugenia omnibus artibus ⁊ litteris erat ꝑfecta. Protus quoq; ⁊ Iacinctus secū studuerunt:⁊ ad ꝑfectōeꝫ oīuꝫ sciaꝝ ꝯuenerāt. Eugenia igr̄.15. etatis sue āno ab aq̄liano aq̄lini consulis filio petit̄ vxor. Cui illa. Maritꝰ nō natalibus:sꝫ moribus ē eligendus. Peruenit igit̄ ad manus eius doctrina Pauli:⁊ cepit aīo fieri xp̄iana.ꝑmissū erat tūc xp̄ianis iuxta alexādriā hītare: vn̄ illa q̄si solatiādo ꝑgēs:ad villā trāsiēs audiuit xp̄ianos cantātes. Oēs dij gentiū demonia: dn̄s āt celos fecit. Tūc dic̄ ad pueros Portū ⁊ Iacintū q secū studuerāt. Philosophoꝝ sylogismos scrupuloso studio trāsegimus: aristotelica argumenta:⁊ platonis ideas:⁊ socratis monita:breuiter q̄cq̄d cantat poeta:q̄cq̄d orator:⁊ q̄cq̄d philosophꝰ cogitat hac sn̄ia excludūt̄. Dominā me vsurpata potestas:sororē vero sapiētia fec̄. Simꝰ ergo frēs ⁊ xp̄m seq̄mur. Placet cōsilium ⁊ assūpto habitu viri ad monasteriū cui helenꝰ vir di preerat venit:q nullā ad se feminā venire sinebat: q etiā q̄dā vice cū heretico disputās cū viꝫ argumētoꝝ ferre nō posset magnū ignē accēdi fecit: vt ille q nō cōbureret̄ verā fidē ꝓbaret̄ hr̄e:qd̄ cū fcm̄ esset ꝑor itrauit:⁊ illesus exiuit. Hereticꝰ āt cū itrare nollet:ab oībꝰ expulsus ē. Ad hūc igit̄ cū accessisset:⁊ se viꝝ diceret.ille ait. Recte vir diceris:q̄r cum sis femina viriliter agis. Nā sibi eiꝰ cōditio a deo fuit reuelata. Ab eo igit̄ cū Proto ⁊ iacinto monasticū habitū suscepit:⁊ se frēꝫ Eugeniū ab oībus appellari fecit. Pater āt eius ⁊ mater videntes currum Eugenie domū vacuū redisse merentes vndiq; filiā igri fecerūt:sꝫ minime iuenire potuerūt. Interrogāt vates q̄d de filia factū sit: q rn̄dent eā a dijs iter astra trāslatā quocirca pr̄ imaginē filie fecit:⁊ ipsā ab oībus adorari mādauit. Ipa vero cū socijs i dei timore ꝑmansit:⁊ mortuoꝗ ꝑposito ipa ꝑficit̄. Erat tūc Alexādrie matrona q̄dā diues ⁊ nobilis. Melātia noīe:quā scā eugenia oleo pungēs a q̄rtana liberauit i noīe iesu xp̄i. Vn̄ m̄lta ei misit munera:sꝫ nō recepit. Predicta igit̄ matrona frēꝫ eugeniū viꝝ eē arbitrās sepiꝰ eū visitabat. vidensq; elegātiā iuuentutis ⁊ pulchritudinē corporis i eius amorē vehemēter exarsit:⁊ q̄liter cuꝫ eo cōmisceri posset anxia cogitare cepit. Simulās igit̄ languorē misit vt ad eā veniret:⁊ se inuisere dignaret̄:q cum venisset aperuit sibi q̄liter eius amore capta esset:⁊ q̄liter in eius cōcupiscētia estuaret:rogans vt secū carnaliter cōmisceret̄:statiq; eum appꝛhēdēs āplectit̄ ⁊ osculat̄:⁊ ad crimen hortat̄:qd̄ factū fr̄ Eugenius abhorruit dicēs ei. Recte nomē Melātiaꝫ habere cognosceris. Nigredinis.n.repleta ꝑfidia: nigra diceris:⁊ obscura:filia tenebraꝝ:amica diaboli:dux pollutōis:fomētū libidinis:soror āxietatꝭ ꝑpetue:⁊ mortis filia sēpiterne. Illa v̄o se deceptā vidēs ⁊ timēs ne forte scelus publicaret: voluit ipa ꝑor detegere:clamareq; cepit:q̄ꝛ eugeniꝰ se voluit violare. Abijt igit̄ ad philippū ꝑfectū:⁊ q̄q̄sta ē dicens. Iuuenis quidā ꝑfidus xp̄ianus ad me medēdi cā ingressus in me irruens impudent̄ me voluit violare:⁊ nisi vnius āncille q̄ intra cubiculū erat fuissem liberata suffragio sua me libidine vitiasset. Audiens igitur ꝑfectus ira accendit̄:⁊ dimissa apparitoꝝ multitudine eugeniū ceterosq; seruos xp̄i ferro vinctos adduci fecit: dieq; statuit: i quo oēs tradi deberēt morsibus bestiaꝝ .accersitis etiā eis corā se.dixit ad eugeniuꝫ: Dic nobis sceleratissime hoc vos xp̄s vester docuit: vt operā corruptōibus detis:⁊ matronas ipudenti vesania violetis? Cui Eugenia dimissa facie ne agnosceretur rn̄dit. Dn̄s noster castitatē docuit ⁊ integritatem seruantibus eternam vitam promisit. Hanc autem melantiam falsam testem monstrare possumus:sed melius est vt nos patiamur q̄ꝫ q̄ꝛ illa cum conuicta fuerit puniatur:⁊ fructus patientie nostre depereat: verūtamen adducat: ancillam quam dicit nostri sceleris esse testem vt ex eius ore possint refutari mendacia. Que cum adducta esset illa a domina sua docta constanter sibi opponebat:q̄ꝛ dominam suam opprimere voluit. Cumq; omnes de familia similiter deprauati sic esse testarent̄:ait Eugenia. Tempus tacendi transijt:⁊ tempus loquendi aduenit:nolo impudica in seruos xp̄i crimen iponat: nec falsa gloriet̄. Vt aūt mendaciū veritas supet:⁊ sapientia maliciam vincat veritatem ostendam: non ꝓpter iactantiam sed ꝓpter dei gloriā. Et hec

100

dicens tunicā a capite vsqꝫ deorsū siue vsqꝫ ad ci-
gulū scidit: ⁊ femina apparuit: dixitqꝫ prefecto. Tu
mihi pr̄: claudia mr̄: frēs hi duo q tecū sedēt auit⁹ ⁊
sergi⁹. Ego eugenia filia tua: hi duo ꝓtus ⁊ iacit⁹:
qd̄ pr̄ audiēs: ⁊ filiā cognoscē icipiēs i ā̄plexus cuꝫ
mr̄e irruit ⁊ lachrymas ml'tas effudit. Eugenia āt
vestib⁹ aureis iduit̄: ⁊ i sublime tollit̄. Ignis āt de
celo vēit ⁊ melātiā cū suis cōsūpsit. Sicqꝫ eugenia
pr̄eꝫ ⁊ mr̄eꝫ ⁊ frēs: totāqꝫ familiā ad fidē xp̄i cōuer-
tit: ita q̄ pr̄ ꝓpter hoc a p̄fectura d̄posit⁹ a xp̄ianis
ep̄s ordinat̄: ⁊ i orōne p̄sistens ab ifidelib⁹ occidit̄.
Claudia āt cū filijs suis ⁊ eugenia romā reuertit̄: ⁊
ibi multi ab eis ad xp̄m sūt cōuersi. Eugenia auteꝫ
iussu iperatoris alligata grādi saxo i tyberim p̄cipi
tat̄: sꝫ rupto saxo sup̄ vndas incolumis gradiebat̄.
tūc i fornacē ardentē ꝓijcit̄: sꝫ extincta fornace re-
frigerio vtebat̄. Recludit̄ deīde i tenebrosuꝫ carce
rē: sꝫ lumē cādidissimū radiabat eidē. Cūqꝫ p̄ decē
dies sine cibo fuissꝫ saluator eidē apparuit: ⁊ paneꝫ
cādidissimū sibi porrigēs dixit. Accipe cibū de ma-
nu mea. Ego sū saluator tu⁹: quē tota mētis itētiōe
amasti: eodeꝫ die quo ad terras descēdi ipse te eri-
piā. In die igit̄ natal' dn̄i spiculator mittit̄: ⁊ caput
eius abscidit: que postmodū mr̄i apparuit: ⁊ quod
die dominica seq̄ret̄ p̄dixit. Veniēte igit̄ dn̄ica die
claudia i orōne posita emisit sp̄m. Prot⁹ āt ⁊ Iaci-
tus cū ad tēplū idolorꝫ traherent̄ orōne simulacruꝫ
cōminuerūt: ⁊ cū sacrificare nollēt capitis obtrūca-
tōe martyriū postmodū ꝯpleuerūt. Passi sūt āt sub
valeriano et gallo: circa annum dn̄i ducentesimum
quinq̄gesimuꝫ sextū. ¶ De noīe.

Exaltatio sancte crucis dr̄ eo tali
die fides ⁊ scā crux plu
rimū exaltata fuit. Notādū aūt q̄ an̄ xp̄i
passionē lignū cruc̄ fuit lignū vilitat̄: q̄r huiusmōi
cruces de lignis vilibus parabāt̄: Infructuositatis:
q̄r q̄ꝫtūcūqꝫ i mōte caluarie plātaret̄: fructuꝫ mini-
me faciebat. Ignobilitatis quoqꝫ q̄r erat suppliciuꝫ
latronū. tenebrositatis: q̄r tenebrosū ⁊ sine oī d̄core
erat. Mortis: q̄r ibi hoīes mōti t̄debāt̄. Fetoris: q̄r
i medio cadauerꝫ plātabat̄. Post passionē vero fuit
ml'tiplicit̄ exaltata: q̄r vilitas trāsijt i p̄ciositatem.
Vn̄ dixit ādreas. Salue crux p̄ciosa ⁊c̄. Infructuo
sitas i fertilitatē. Can. 6°. Ascendā ad palmā ⁊ ap.
fru. ei⁹. Ignobilitas i sublimitatē. augu. crux q̄ erat
suppliciū latronū trāsijt ad frōtes ipatorꝫ. tenebro-
sitas i claritatē. chrysostom⁹. Crux ⁊ cicatrices xp̄i
radijs sol' i iudicio erūt lucidiores. Mors i vite ꝑpe
tuitatē: vn̄ cantat̄. Vt vn̄ mors oriebat̄ ⁊c̄. Fetor in
odorem suauitatis. can. 2°. Cum eēt rex i accubitu
suo nard⁹ .i. crux ⁊c̄. ¶ De exaltatōe scē crucis.

Exaltatio sācte crucis solēnit̄ ab
eccl'ia celebrat̄: qa i ea
fides q̄ꝫplurimū exltata fuit. āno .n. dn̄i.
615. ꝑmittēte dn̄o flgellari ppl'm suū p̄ se-
uiciā paganorꝫ: cosdroe rex p̄sarꝫ oīa regna terrarū
suo iperio subiugauit. Hierusalē āt veniēs a sepul
chro dn̄i territ⁹ redijt: sꝫ tn̄ partē scē crucis quā scā
helena reliquerat asportauit. Volēs āt ab omnib⁹
coli vt de⁹ turrim ex auro ⁊ argento iterlucentib⁹
gēmis fec̄: ⁊ ibidē sol' ⁊ lune ⁊ stellarꝫ imagines col-
locauit: p̄ subtiles ēt ⁊ occultos duct⁹: q̄si de⁹ d̄sup̄
aquā ifundebat: ⁊ in subterraneo specu equi q̄dri-
gas trahentes i circuitu ibāt: vt q̄si turriꝫ mouerēt
⁊ tonitruū simularēt. filio igit̄ suo regno t̄dito i tali
phano ꝓphan⁹ residet: ⁊ iuxta se crucē dn̄i collocās
appellari se ab oīb⁹ deū iubet: ⁊ sic̄ legit̄ i libro mi-
trali de officio. Ipse cosdroe i throno residēs: taq̄ꝫ
pr̄ lignum cruc̄ sibi a dextris posuit loco filij: ⁊ gal-
lum a sinistris loco sp̄ūs sci: se vero iussit patrē no-
minari. Tūc eradius iperator exercitum copiosum
collegit: ⁊ cōtra filiū cosdroe iuxta danubium flu-
uium dimicaturus aduenit: tādem vtrisqꝫ p̄ncipi-
bus placuit: vt ipsi sup̄ pontē soli cōfligerēt: ⁊ q vi-
ctor existeret sine dāno vtriusqꝫ exercit⁹ imperium
vsurparet: decretum etiā exijt: vt quicūqꝫ p̄ncipeꝫ
suū iuuare presumeret crurib⁹ abscissis ⁊ brachijs
ob hoc cōtinuo i flumine mergeret̄. At eradius to-
tum se deo obtulit ⁊ sancte cruci deuotione qua po
tuit cōmendauit. Ambobus itaqꝫ i cōflictu durāti-
bus eradio victoriā dn̄s cōtulit: ⁊ cōtrariū exercitū
suo imperio subiugauit adeo q̄ vniuersus popul⁹
cosdroe fidei xp̄iane se subdidit ⁊ sacruꝫ baptisma
suscepit. Cosdroe aūt ignorabat exitū belli: q̄r cum
ab oīb⁹ odiret̄ sibi a nemīe itimat̄. Eradi⁹ āt ad eū
ꝑuenit ⁊ i throno aureo eū sedere repiēs eidē dixit.
q̄r lignū scē crucis s̄m tuū modulū honorasti si ba-
ptismū ⁊ fidē xp̄i suscepis adhuc vitā ⁊ regnū pau-
cis a te acceptis obsidibus obtinebis. Si āt hoc i-
plere cōtēpseris gladio meo te feriā. ⁊ caput tuum
p̄cidā: Cū igr̄ ille acq̄escere nollet extracto gladio
eū ꝓtin⁹ decollauit: ⁊ q̄r rex fuerat sepeliri p̄cepit:
filiū vero suū decē ānorꝫ quē cum eo repperit bapti
zari fecit: ⁊ de sacro fōte ip̄m suscipiēs regnum pa-
ternū ei dimisit: turriꝫ vero illā destruēs ⁊ argentū
in predā sui exercitus tribuens: aurꝫ vero ⁊ gēmas
ad recuperādū ecclesias q̄s tyrān⁹ destruxerat re-
seruauit. Sacrā igr̄ crucē suscipiens hierosolymaꝫ
reportauit: cū āt de monte oliueti descendens per
portā quā dn̄s passurus itrauerat i equo regio ⁊ or
namēto iperiali igredi vellet repēte lapides porte
descēderūt: ⁊ iuicē q̄si vnus paries se clauserūt: sup̄
quo cūctis stupētibus āgelus dn̄i signum crucis in
manibus tenēs sup̄ portaꝫ apparuit dicēs. Cuꝫ rex
celorꝫ ad passionē p̄ hāc portā itraret nec cl'tu regio
sꝫ humili asello igrediēs humilitatis exēplum suis
cultoribus dereliq̄t. Et his dictis āgelus abscessit.
Tūc iperator lachrymis ifusus seipsū discalciauit:
⁊ vestimēta vsqꝫ ad camisiaꝫ exuit crucēqꝫ dn̄i acci
piēs vsqꝫ ad portā humiliter baiulauit: moxqꝫ du-
ricia lapidum celeste presensit iperium: statiqꝫ por
ta se suberigens liberum intrantibus patefecit in-
gressum. Odor autem suauissimus qui eodem die
eodemqꝫ momēto quo de turri cosdroe sacra crux
fuit ablata hierosolymis de persarum prouincia p̄
tam longa terrarum spacia fuerat elapsus: tunc re
dijt omnesqꝫ mirabili suauitate refecit. Rex auteꝫ
deuotissimus in has cruc̄ laudes prorupit. O crux
splendidior cunctis astris: mundo celebris: homi-
nib⁹ multū amabilis: sāctior vniuersis: q̄ sola fuisti

digna portare talētū mūdi: dulce lignū dulces cla
uos dulcis mucro: dulcis hasta: dulcia ferēs pōde
ra: salua p̄sētē caterua̅ i tuis hodie laudib⁹ ꝯgrega
tā tuo vexillo signatā: sicq; p̄ciosa crux i suo loco
restituit᷑ ⁊ ātiq̄ miracula renouant᷑. Mortu⁹ qdā;
vite restituit᷑ paralitici q̄ttuor curāt᷑: leprosi decē
mūdātur. ceci qndeci illuminant᷑: demōes effugāt᷑
⁊ a varijs lāguorib⁹ plurimi liberant᷑. Et sic impa
tor ecclesias reparās ⁊ regijs munerib⁹ cumulans
ad ꝓpria remeauit. In chronicis āt hoc gestū alit᷑
fuisse narrat᷑. Dicit᷑ .n. ꝙ dn̄ cosdroe occupās vni
uersa regna hierusalē cū zacharia patriarcha ⁊ li
gno crucis cepisset: ⁊ eradi⁹ cū eo pacē facere vellet
iurauit se cū romāis pacē nō facturū donec cruci
fixū abnegarent: ⁊ solē adorarēt. Tūc eradi⁹ zelo
armat⁹ ꝯtra eū exercitū mouit: ⁊ p̄sas multis p̄lijs
deuastauit ⁊ cosdroe vsq; ad thesifōtē fugere com
pulit: tandē cosdroe dissenteriā icurrēs merdasan
filiū suū i regē coronare voluit. Qd̄ syrois p̄moge
nit⁹ ei⁹ audiēs cū eradio fedus inijt: patrēq; cū no
bilib⁹ p̄sequēs i vinculis iecit: quē pane tribulatiōis
⁊ aq̄ angustie sustentās: tandē sagittari ⁊ occidi fe
cit. Postmodū aūt oēs icarceratos cū patriarcha
⁊ ligno crucis eradio destinauit. Ille aūt p̄ciosum
lignū crucis hierusalē detulit: ⁊ postmōz cōstātino
polim deportauit. Hec i multis chronicis legunt᷑
De hoc aūt ligno crucis sic dixit sibilla apud pa
ganos sicut dicit᷑ i histo. tripartita. O ter beatū li
gnū i quo de⁹ extensus ē. Hoc forte dictū ē ꝓpter
vitam nature gratie ⁊ glorie: q̄ ex cruce peruenit.
¶ Apud cōstātinopolim iudeus qdā ecclesiā san
cte Sophie igressus quādā imaginē xp̄i ibidē con
spexit: q se ibi solū cōsiderās gladiū arripuit: ⁊ ap
propinquās imaginē xp̄i i gutture p̄cussit: statiq;
īde sanguis exiuit: ⁊ iudei faciē ⁊ caput aspersit: q
territ⁹ imaginē accepit: ⁊ ipsā i puteū ꝓijciēs sta
tim aufugit. Quidā autē xp̄ian⁹ eidem obuiauit:
sibiq; dixit. Vn̄ venis iudee? aliquē hominē occi
disti. ⁊ ille. falsū ē. Cui rursus hō ille dixit. Ver᷑ ho
micidiū p̄petrasti: ⁊ ideo sāguine asp̄sus es. ⁊ iude⁹
Vere de⁹ xp̄ianoꝝ magn⁹ ē ⁊ fides eius firma p̄
oīa cōprobat᷑. nequāq̄ .n. hominē p̄cussi: sz xp̄i ima
ginē. ⁊ cōtinuo sanguis emānauit de gutture. Du
xit autē iude⁹ hominē illū ad puteū: ⁊ īde sanctam
imaginē extraxerūt. Plaga autē i gutture xp̄i: vt
fert᷑: adhuc hodie cernit᷑ ⁊ iude⁹ cōtinuo fidelis ef
ficit᷑. ¶ Apud siriā i ciuitate berith qdā xp̄ianus
sub ānua p̄ēsione hospitiū habēs imaginē dn̄i cru
cifixi cōtra lectuli faciē i pariete affixerat: ⁊ ibi orō
nes suas cōtinue faciebat. Post ānū vero aliā do
mū locauit: ⁊ imaginē ibidē ex obliuiōe reliq̄t. Qui
dā autē iude⁹ p̄dictā domū cōduxit: ⁊ die q̄dā vnū
de cōtribulib⁹ suis ad cōuiuiū inuitauit. Inter epu
las autē ille q īuitatus fuerat casu circūspiciēs ima
ginē īfixā parieti cōtuet᷑: ⁊ i illū q se īuitauerat ira
fremēs. cur imaginē Iesu xp̄i nazareni tenere au
deat cōminat᷑. Ille aūt cū adhuc p̄dictā imaginē
nō vidisset sacramētis qb⁹ poterat affirmabat: ꝙ
illā d̄ qua dicebat imaginē penit⁹ ignorabat. Tūc
ille placatū se simulās vale fecit: ⁊ ad p̄ncipem sue
gētis abiēs iudeū illū de eo quod viderat accusa
uit. Iudei igit᷑ cōgregati ad domū eius cōueniunt
⁊ visa imagiē illū cōtumelijs diris afficiūt: ⁊ extra
synagogā semiuiuū ꝓijciūt: imaginē vero cōculcā
tes pedib⁹ cūcta in ea dn̄ice passiōis opprobria re
nouarūt. Cū vero latus lācea p̄forassent ꝓtinus
vbertim sanguis ⁊ aqua exiuit: ⁊ suppositū vas im
pleuit: Stupefacti iudei sanguinē illū ad synago
gas detulerūt: ⁊ oēs īfirmi ex ipso vncti ꝓtin⁹ cu
rabant᷑. Tūc iudei episcopo terre oīa p̄ ordinē nar
rauerūt: ⁊ baptismū ⁊ fidē xp̄i vnanimit᷑ suscepe
rūt. Episcop⁹ aūt sāguinē illū i āpullis christallinis
⁊ vitreis cōseruauit. Christianū etiā illū accersi
uit: ⁊ qs tā pulchrā imaginē ꝯposuisset īq̄siuit. At il
le dixit. Nichodemus illā cōposuit quā minori ga
malieli: gamaliel zacheo: zache⁹ iacobo: iacob⁹ si
moni dereliq̄t. Sicq; i hierusalē vsq; ad excidium
vrbis fuit: donec īde a fidelib⁹ i regnū agrippe de
lata: ⁊ īde ad patriā meā deducta a parētib⁹ meis
ad me hereditario iure deuenit: factū ē autē hoc
āno dn̄i. 750. Tūc oēs iudei synagogas in eccl'ias
cōsecrarūt. ⁊ extunc hic mos inoleuit: vt eccl'ie cō
secrarēt᷑: q̄r āte tantū altaria cōsecrabant᷑: ꝓpter
istud miraculū ordinauit eccl'ia. 5° cal'. decēbris me
moriā fieri dn̄ice passiōis: vel vt alibi legit᷑. v. idus
nouēbris: vn̄ ⁊ rome cōsecrata ē ecclesia i honorē
saluatoris: vbi āpulla cū illo sāguine reseruat᷑: ⁊ so
lēne festū tūc agit᷑. ¶ Virt⁹ crucis etiā apud īfide
les maxima p̄ oīa cōprobat᷑. nā vt Grego. i tcio li
bro dialogorū cōmemorat: Andreas fundane ciui
tatis ep̄s dū quādā sāctimonialē feminā secū habi
tare p̄mitteret: ātiqu⁹ hostis cepit speciē illi⁹ ocul'
mētis ei⁹ imprimer᷑: vt i lecto nefanda cogitaret.
Quadā v̊o die iude⁹ qdā romā veniēs cū iā diem
d̄clinare cerneret: ⁊ vbi manere posset minime rep
perisset: i quodā tēplo apollinis ad manēdū se cōtu
lit: q ip̄z loci ip̄ius sacrilegiū p̄timescēs: q̄uis fidē
crucis minime haberet: signo crucis tn̄ se munire
curauit. Nocte aūt media euigilās vidit maligno
rū sp̄ūū turbā q̄si i obseq̄ū cuiusdā p̄tāt᷑ p̄ire: eū
q; q ceteris p̄erat i eorū medio cōsedere: q cepit
singuloꝝ spirituū sibi obsequētiū cās actusq; disc
tere: q̄ten⁹ vnusq̄sq; q̄ztū egisset neq̄tie īueniret.
Modū āt discussiōis Gre. cā breuitat᷑ p̄trāsit: sz
ex simili quodā exēplo qd̄ legit᷑ i vitis patrū ino
tescere pōt. Nā dū qdā i tēplo idoloꝝ ītrasset vidit
sathanā sedētē ⁊ omnē eius militiā assistētē ⁊ veni
ens vnus de malignis spiritib⁹ adorauit eū. Cui
ille. Vn̄ venis? Et ille. In illa ꝓuīcia fui: ⁊ ibi bel
la plurima suscitaui: ⁊ p̄turbatiōes multas feci: ⁊
sanguinē copiosū effudi: ⁊ veni nūciare tibi. ⁊ sa
thā ait. Quāto tp̄e hoc fecisti? ⁊ ille. In trigita die
b⁹. ⁊ sathan. Quare tāto hoc tēpore fecisti? ⁊ ait as
sistētib⁹ sibi. Ite ⁊ flagellis eū cedite ⁊ duri⁹ v̊be
rate. ⁊ secūdus veniēs adorauit dicēs. In mari do
mine erā ⁊ cōmotiōes maximas excitaui: ⁊ naues
m'ltas demergēs hoīes q̄zplures occidi. ⁊ ait. Quā
to hoc tp̄e fecisti? ⁊ ille. In. 20. dieb⁹. ⁊ iussit hūc si
militer flagellari dicēs: Ita modicū i tāto tp̄e labo
rasti? ⁊ terti⁹ veniēs ait. In q̄dā ciuitate fui ⁊ rixas

ī q̄busdā nuptijs excitaui:⁊ mltā sāguinis effusio-
nē feci ⁊ spōsū ipsū occidi:⁊ veni nunciare tibi.cui
dixit.Quāto tēpoꝛ hoc fecisti:Et ille ī decē dieꝰ
⁊ ille ait.Nōne plura ī tot diebus opatꝰ es:⁊ iussit
eū a circūstātibꝰ verberari.⁊ vnꝰ veniēs ait. In he-
remo māsi:⁊ p.40.ānos circa quēdā monachū la-
boraui:⁊ vix tādē ipsū ī lapsū carnis sic p̄cipitaui.
quod sathā audiēs de solio suo surrexit:⁊ eū oscu-
lans de capite suo coronā abstulit:⁊ capiti illius im
posuit:ac ipsū secū cōsedere fecit dicēs. Magnaꝫ
reꝫ fortiꝛ egisti:⁊ plus oībꝰ laborasti. Hic igiꝛ vel
similis pōt eē mōus illiꝰ discussiōis:quā Gregori.
p̄termittit.Cū ergo singuli spūs exponerēt q̄d egis
sent:vnus ī mediū ꝓsilijt:⁊ q̄ꝫta carnis tētatiōe de
illa sāctimoniali femina Andree aīuꝫ cōmouisset
aperuit.Addo ꝙ heri hora vesperaꝝ vsqꝫ ad hoc
eiꝰ mentē traxerit:vt ī tergū eius blādiens alapaꝫ
daret.Tū malignꝰ spiritꝰ eū hortatꝰ ē vt pficeret
qd̄ cepissꝫ:vt illiꝰ ruine singularē īter cetos palmā
teneret.Precepitqꝫ vt q̄rerent q̄snā eēt ille q̄ iace
re ī tēplo eodē p̄sūpsisset.Cū āt ille vehemētiꝰ pal
pitaret:⁊ missi spūs eū crucis mysterio signatū vi-
derēt territi acclamauerūt.Uere vas vacuū sꝫ si-
gnatū.Ad hāc vocē ꝓtinꝰ illa malignoꝝ turba di
sparuit spūūꝫ.Judeꝰ āt cōcitus ad episcopū venit
⁊ ei oīa p ordinē enarrauit:qd̄ ille audiēs vehemē
ter īgemuit:⁊ oēm mulierē a domo sua ꝓtinꝰ re-
mouit:⁊ iudeū baptizauit. ¶ Refert quoqꝫ Gre-
goriꝰ ī libro dial'.ꝙ q̄dā sāctimonial' hortū īgredi-
ens:⁊ lactucā cōspiciēs ꝯcupiuit.eāqꝫ signo crucis
bn̄dicere oblita: auide momordit:sꝫ arrepta a dia-
bolo ꝓtinꝰ cecidit.Cū āt beatꝰ eqcius ad eā venis
set diabolus clamare cepit ac dicere.Ego q̄d feci:
Sedebā hic sup lactucā:illa venit ⁊ momordit me
Ad īperiū aūt p̄dicti viri moꝝ de ea exiuit. Legiꝛ
ī histo.scolastica ī libro.xi.ꝙ gētiles p alexādriam
arma serapis ī parietibꝰ depixerāt: Theodosius
vero illis deletis signū crucis depingi mandauit.
quo viso gētiles ⁊ sacerdotes idoloꝝ baptizati sūt
dicētes traditū eē ab ātiq̄s ꝙ ea q̄ colebant starēt
donec veniret signū illud ī quo ē vita. Quedā tūc
littera apd̄ illos quā sacrā vocabāt habebat formā
crucis quā dicebāt īterp̄tari vitā futuram.

¶ De sancto Joāne Chrysostomo.

i Oannes cognomīe chrysostomꝰ antiocenus filiꝰ Secū
di ⁊ Anthure nobiliū fuit:cuiꝰ vita genꝰ
ꝯuersatio ⁊ psecutio ī historia tripartita pleniꝰ de
claraꝛ:q̄ cū philosophie studiū īpēdisset: tādē hāc
deserēs diuinis lectiōibꝰ īcūbebat:q̄ p̄sbyter ordi
natꝰ ꝓpter castitatis zelū seuerioꝛ habebaꝛ:⁊ fer-
uori magis q̄ꝫ māsuetudini seruiebat:⁊ ꝓpter vi-
te rectitudinē īcautꝰ ad futura ꝓspicere nesciebat
In cōfabulatiōe arrogās a nesciētibꝰ putabaꝛ. in
docēdo erat p̄cipuꝰ:ī exponēdo egregiꝰ:ad mores
coercēdos optimꝰ.Regnātibꝰ igiꝛ archadio ⁊ ho-
norio augustis ⁊ damaso in romana sede p̄sidente
factꝰ ē eps:q̄ dū vitā clericoꝝ repēte corrigē volu
it:oēs ī suū odiū cōcitauit:cunctiqꝫ eū velut furio-
sū declinabāt:⁊ apd̄ oēs ei detrahebāt .Et q̄ꝛ nun
q̄ꝫ aliquē ad prādiū īuitabat nec ab aliquo īuitari
volebat dicebāt eū hoc iō facere:q̄ꝛ turpiter ma-
ducaret:alij ꝓpter excellētē ⁊ exq̄sitū vsuꝫ ciboꝝ
hoc eū facere p̄dicabāt.Reūa aūt pp abstinētiaꝫ
stomachū ⁊ caput sepe dolebat:⁊ iō prādioꝝ epu-
las euitabat.Populus āt ꝓpter s̄mones quos in
eccl'ia faciebat eū plurimū diligebat: paruip̄ēdēs
q̄cquid ꝯ eū emuli loquerenꝛ.Apposuit quoqꝫ Jo
annes ⁊ quosdā pceꝝ obiurgare:⁊ iō ꝯ euꝫ maioꝛ
īuidia ē accēsa.Alid̄ quoqꝫ fec̄ qd̄ cūctos valde cō
mouit:Eutropiꝰ nāqꝫ p̄positꝰ īpatoris ⁊ hūs cōsu
lis dignitatē volēs ī q̄busdā ad eccl'iā fugiētibꝰ vi
dicare studuit:vt lex ab īpatore poneret: vt nullꝰ
ad eccl'iā cōfugeret:īmo q̄ dudū refugerāt extra-
herēꝛ.Post paucos āt dies cū eutropiꝰ regē offē-
dissꝫ ad eccl'iaꝫ mox ꝯfugit.Eps aūt hoc audiens
ad eū sub altare latitātē accessit:⁊ homeliā īcrepa
toriā ꝯ eū faciēs ipꝫ durissime obiurgauit. Exquo
ml'tos offēdit eo ꝙ hoī īfelici noluit misicordiā ī-
p̄dere:sꝫ īsup nō destitit obiurgare. Jmpatoꝛ er-
go eutropiū rapiēs eiꝰ caput abscidit.pro diuersis
igiꝛ causis ml'tos hoies fiducialiꝰ obiurgabat:⁊ iō
erat pl'imis odiosus .Theophilꝰ aūt alexādrinus
eps ioānē deponeꝛ volebat:⁊ p̄sbyteꝝ quēdā noie
isidoꝝ ītrudere affectabat:⁊ ideo cās depositionis
diligēter q̄rebat.Popl's aūt defēdebat ioānem.⁊
eiꝰ doctrina mirabili auiditate pascebaꝛ. Sacer-
dotes quoqꝫ ioānes s̄ꝫ eccl'iasticas sanctiōes viue
re cogebat dicēs:nō debere frui honore sacerdo-
tij q̄ eoꝝ vitā cōtēnerēt imitari.nō solū aūt ciuita
tē cōstātinopolitanā strenue gubernabat:sꝫ ⁊ plu-
res circūadiacētes ꝓuincias īpiali auctoritate p
uidis legibꝰ gubernabat. Cūqꝫ cognouissꝫ ī phe-
nice adhuc demonibꝰ sacrificia mīstrari :clericos
illuc ⁊ mōachos destinauit:oīaqꝫ tēpla idoloꝝ de-
strui fecit.Eodē tēpoꝛ gainas q̄dā erat genere cel
ticꝰ:cōsilio barbarꝰ:studio tyrānico vehemēꝛ ela
tus:arriana heresi deprauatꝰ:magister tamē mili
tū factꝰ:hic īpatorē rogauit vt ītra ciuitatē sibi su
isqꝫ eccl'iaꝫ vnā daret:qd̄ cū ꝓmisisset rogauit io-
annē vt eccl'iā vnā illi cōcederet:vt sic eius tyran
nidē refrenaret.At ioānes virtute fortissimꝰ ac to
tus zelo ignitꝰ:noli īq̄t o imperatoꝛ hoc ꝓmittere
nec scm̄ canibꝰ dare:nec hūc barbarū metuas:sed
āmbos nos iube vocari ⁊ sub silētio īter nos q̄ dicū-
tur audi.Ego nāqꝫ huius līguā sic refrenabo: vt
huiusmōi petere nō p̄sumat:qd̄ audiēs īpatoꝛ ga
uisus ē:⁊ vtrūqꝫ altera die vocauit.Cūqꝫ gainas
vnū ꝓ se oratoriū peteret:ait ioānes. Ubiqꝫ tibi
diuina domꝰ apta ē:vt nullus te vetet orare.at il-
le.Ego alteriꝰ secte suꝫ ⁊ vnū tēplū cū meis habe
re deposco:multos q̄dē ꝓ romana republica labo
res assumpsi:⁊ ideo n̄ dbeo ī mea petitiōe cōtēni:
cui Jo.Pluria p̄mia ⁊ q̄ trāscēdūt tua certamia re
cepisti:magꝛ militū factꝰ ꝯsulari toga īsup exorna-
tꝰ:⁊ oꝫ te cōsideraꝛ q̄d dudū fueris:⁊ q̄lis mō ꝯspi
ciaris q̄ p̄sca pauptas:⁊ que mō substātia:qbꝰ ve-
stimētꝫ āte vtebarꝫ:⁊ qbꝰ ornaris mō.igꝛ q̄ꝛ pauci
labores maxia tibi p̄mia ꝯtulerūt:circa honorātē
te n̄ sis īgratꝰ.his s̄monibꝰ eiꝰ os obstruxit ipsūqꝫ

ꝯpulit vt taceret: dū igiṫ ꝯstātinopolitanā vrbem
strenue gubernaret: gainas iperiū ābiēs cū ī die ni
hil agere posset nocte barbaros misit q palatiū cō-
cremarēt: Tūc apte mōstratū ē quō scūs ioānes cu
stodiebat ciuitatē. Barbaris eni angeloꝝ armato
rum ingēs corpꝰ habētiū copiosa turba apparuit: q̄
ipos ꝓtinꝰ effugauit: qō cū dn̄o suo nūciassent: ille
valde miratꝰ ē: sciēs exercitū militū p ciuitates ali
as cōstitutū. Cū igiṫ sequēti nocte eos iteꝝ destiaf
set: a visiōe angeloꝝ sūt similiṫ effugati. Nouissime
ille egressus miraculū vidit ⁊ fugit: existimās mili-
tes in die latere: ⁊ nocte ciuitatē custodire. Egres-
sus inde ad thraciā iuit: ⁊ magno ꝯgregato exerci
citu cūcta vastabat: timētibꝰ cūctis barbaricā feri-
tatē. Imꝑator igr̄ ioāni scissimo onꝰ legatiōis ipo-
suit. Ille āt inimicitiaꝝ imemor alacriṫ ē ꝓfectus.
Gainas v̓o agnoscēs eiꝰ fiduciā ꝓprietate assum-
pta lōgo itinere eidē occurrit: suisq; oculꝭ dextram
eiꝰ circūposuit: ⁊ filios suos sacra eiꝰ genua oscula-
ri p̄cepit. Huiꝰ nāq; v̓tutꝭ fuit ioānes: vt etiā val-
de terribiles hūiliari cogeret ⁊ timē̄. Eodē quoq;
tēpore q̄stio mota ē: vtrū deꝰ corpꝰ hr̄et: ex q̄ q̄stiōe
ꝯtētiones ⁊ certamia surrexerūt: alijs hoc alijs ali
ud affirmātibꝰ: maxime tn̄ monachoꝝ turba sim-
plicīū ē decepta: dicētiū deū forma corꝑea eē disti-
ctū. Theophilus aūt eṗs alexādrinꝰ cōtrariū sapi
ebat: ita vt ī ecclesia ꝯtra eos q hūane forme deuz
asseruerāt cōtēderet: ⁊ deū icorporeū p̄dicaret: qō
egyptioꝝ monachi agnoscētes: hītacula sua reliq̄-
rūt ⁊ alexādriā veniētes seditionē ꝯtra theophilū
excitarūt: vt eū occidē̄ niterenṫ: qō ille cognoscēs
⁊ timēs: ait illis. Sic vos inqt video: sic dei vultū.
et illi. si vere inquiūt dicis q; vultꝰ dei sic ē vt nr̄:
anathematiza libros origenis: q nr̄e opiniōi aduer
santṫ: qō si nō fecerꝭ q̄ iꝑatoribꝰ ⁊ deo rebellia sunt:
a nobis ꝓculdubio sustinebis. Et ille. Nolite ī me
seuire. ego qdē q̄ vobis placēt facio: ⁊ sic mōachos
a suo ipetu reuocauit. Exercitati v̓o ⁊ pfecti mōa
chi ī hoc seducti nō sūt: sed simplices ardore fidei
ꝯtra fratres ꝯtrariū sapiētes īsurrexerūt: ⁊ mltos
occidi fecerūt. Dū hec ī egypto fierēt: ioānes apō
ꝯstātinopoli doctrina florebat: ⁊ apud oēs admira
bilis habebaṫ. Veꝝ cū arriani plurimū pullularēt
⁊ extra ciuitatē ecclesiā haberēt: sabbato tn̄ ⁊ dn̄i-
ca ītra portas et porticꝰ ꝯgregati hymnos et anti-
phonas nocte cātabāt: diluculo āt cū ipsis ātipho-
nis p mediā ciuitatē portas egressi ad suā ecclesiaz
ꝯcurrebāt. hec āt ad vituꝑationē orthodoxoꝝ fa-
cere nō cessabāt: freq̄nter hoc decātātes. Ubi sunt
q dicūt tria v̓tute vnū? Joānes āt metuēs ne sim-
plices his cātibꝰ traherenṫ: īstituit vt ⁊ fideliū tur
ba nocturnis hymnis īsisteret: vt illoꝝ opꝰ offusca
reṫ: ⁊ fideliū ꝓfessio firmareṫ. Fecitq; cruces argē
teas: q̄ cū argēteis cereis portabanṫ: tūc arriani ze
lo accēsi īuidie vsq; ad necē insurgūt. Una igr̄ no-
cte petra ꝑcussus ē brison eunuchus auguste: q ad
hymnos exercēdos a ioanne fuerat deputatꝰ: sꝫ ēt
qdā de pplo vtriusq; partꝭ extīcti sūt. Ex his mo
tus imperator ꝓhibuit arrianos hymnos publice
decātare. ¶ Eo tēpore seuerianꝰ gabalensis eṗs
honorabilis apud multos ꝓceres: ⁊ ab ipō iꝑera-
tore ⁊ augusta multū dilectꝰ cōstātinopoli venit: et
a ioāne gratāter susceptꝰ ē. Cūq; ioānes ī Asiā ꝑ-
rexisset: suā eidē ecclesiā cōmēdauit: ille āt nō fide
liter ambulabat: sed semetipsū ad pplꝫ ꝯmēdabat.
Serapiō āt clericꝰ ioānis hoc ioāni studuit nūcia-
re. Trāseūti āt seueriano nō assurrexit serapiō. Il
le āt īdignatꝰ clamauit. Si clericꝰ serapiō n̄ mortu
us fuerit: xp̄s ī humana natura natꝰ nō ē. Hec au
diēs ioānes redijt: et ipꝫ tanq̄ blasphemū de ciui-
tate eiecit: qō auguste multū displicuit: ⁊ ipsū euo
cari fecit: rogās ioānē sibi recōciliari: q nullatenus
acqeuit donec augusta filiū suū theodosiū eiꝰ geni
bus īponeret supplicās ⁊ ꝯiurās: vt seuerianū re-
cōciliaret. Eodē quoq; tēpore theophilus alexan
drinꝰ episcopꝰ dioscorū virū sanctissimū ⁊ isidoruz
p̄us sibi amicissimū iniuste eiecit: q cōstātinopolim
venerūt vt principi et ioāni eius facta narrarent.
Joānes āt eos qdē honorabat: sed āte cause cogni
tionē cum eis participare nolebat. Falsus tamē ru
mor ad theophilum venit q̄ ioānes cum illis cō-
municaret et eis auxiliū ferret. At theophilus idi
gnatus non solū vindictā in illos exercere: sed io-
annē deponere fortiter se armabat: celās igitur in-
tentionē suam misit ad singularū episcopos ciuita
tum dicens se origenis libros velle dānare. Epi-
phaniuz quoq; episcopū cypri virū sanctissimū et
famosissimū circūuenit: et amicū fecit rogans vt et
ipsos similiter libros origenis dānaret. Epiphani
us autē propter sui sanctitatē eius fallacias nō at-
tendēs apud cyprū suos episcopos cōuocauit: ⁊ le
ctionē origenis interdixit rogans ioannē per litte-
ras: vt se ab horum lectione libroꝝ suspenderet: et
que ordinata fuerant confirmaret. Joannes autez
hoc paruipendens ī doctrina ecclesiastica labora-
bat: ⁊ in ea florebat nihilq; de his que cōtra eū co
gitabanṫ curabat. Demū theophilus odiū in ioā-
nē diu celatū manifestauit et se velle deponere ī-
dicauit. Mox inimici ioānis multiq; clerici ⁊ ꝓce
res palatij tēpus opportunū inueniētes nitebanṫ:
vt et cōtra ioannē apud constātinopolim conciliū
fieret. Post hoc autē epiphaniꝰ cōstantinopolim
venit: dānationē librorū origenis secū ferēs: ⁊ in-
uitationē ioānis causa theophili declinauit. Et q̄-
dā propṫ epiphanij reuerētiā dānationē librorum
origenis subscribebāt: plurimi āt facere recusabāt
quoꝝ fuit theotimꝰ scythie p̄sul: vir rectitudine vi
te famosissimꝰ: q ita respōdit. Ego inquit epipha-
ni eque eius qui dudū bene requieuit: iniurias nō
fero: neq; rem blasphemā tentare presumo: dam-
nans ea que priores nostri respuere noluerūt: naz
neq; malā doctrinā in eius libris esse cōspicio: qui
has cōtumelias inferūt nesciūt semetipsos. Atha
nasius autē defensor nicenij cōcilij cōtra arrianos
testē sue fidei hunc virū appellat: illius libros suis
coniūgens et dicens. Mirabilis inquit et laborio
sissimꝰ origenes hec de filio dei testimoniuz nobis
perhibet: asserens coeternū eum patri. Joānes āt
indignatus nō est cur absq; regulis in ecclesia sua
epiphaniꝰ ordiationē fecerit: sꝫ tn̄ rogabat vt inter

102

episcopos cū eo manēt. At ille nec secum manere
nec orare rñdit: nisi dioscorū eijcēt: ⁊ dānationē li-
broꝝ origenis subscribēt. Ioāne hoc facē renuēte:
aduersus ioānē ab eiꝰ īuidis epiphaniꝰ icitat: vn-
de epiphaniꝰ libros origenis dānauit: ⁊ dioscorum
adiudicauit: ⁊ ioāni tanq̄ȝ hoꝝ defensori detrahe-
re cepit: cui ioānes mādauit. Cōtra regulas mul-
ta fecisti: o epiphani pmū q̄ꝛ ordinationē fecisti ī ec
clesia sub meo iure īstituta: deide q̄ꝛ ī ea auctorita
te ꝓpria sacra celebrasti: rursus q̄ꝛ inuitatꝰ excusa
sti: ⁊ nūc denuo q̄ꝛ ī teipsum cōfidis: q̄propt̄ obſua
ne ī populo seditio oriat̄: ⁊ huiꝰ rei periculū ipse su
scipias. Hoc āt audiēs epiphaniꝰ discessit: q cū ad
cyprū reuersurꝰ eēt mādauit ioāni. Spero ꝙ eps
nō morierꝭ: at ille remādauit. Spero ꝙ ad tuā pa
triā non redibis: qđ sic euenit: nā epiphaniꝰ in via
obijt: ⁊ ioānes post modicū de eꝑatu ꝺposítꝰ: ī exi-
lio vitā finiuit. Ad sepulchrū āt hꝰ epiphanij viri
scissimi demones expellunt̄. Fuit āt vir mire libe
ralitatis ad paupes: q cū quadā vice totaȝ ecclesie
pecuniā erogasset: ⁊ nihil sibi remāsisset: qdā subi-
to veniēs sacculū pecuniaꝝ multarū sibi obtulit ac
discessit: nec vnde venerit aut quo abiret scitū fuit
Paupes qdā volētes epiphaniū decipe: vt aliqd
eis daret: vnꝰ eoꝝ supinū se ī terra ꝓstrauit. Alter
ꝟo sup eū stās q̄si mortuū flebat: ⁊ ꝙ nihil vnde eū
sepelire posset habēt q̄rulis vocibꝰ clamabat. Epi
phaniꝰ igit̄ supueniēs: vt ī quiete dormiret orauit
et sepulture necessaria mīstrauit: hoīemq̄ȝ cōsola-
tus abijt: ille āt sociū pulsās dicebat. Surge hodie
laboribꝰ epulemur. quē cū crebro pulsasset ⁊ mortu
um agnouisset: ad epiphaniū cucurrit: ⁊ qđ accide
rit nūciauit: ac vt eū suscitaret rogare cepit. Ille āt
benigne eū cōsolatꝰ ē: nō tñ eū suscitauit ne mīstris
dei facile illudat̄. Verū cū epiphaniꝰ discessisset re
latū ē ioāni ꝙ eudosia augusta ꝯ̄ eū epiphaniū ici-
tasset: q solito sermone accēsus sermonē ad popu-
lū fecit: q cūctaꝝ mulierū vitupationē oīmodā ꝯti
nebat. Hic sermo ab oībꝰ est acceptꝰ: vt q̄si ad au
gustā sit prolatꝰ: qđ cū augusta cognouisset īpatori
cōquesta ē dicēs cōtumeliā illatā vxori ī eū potius
redūdare. Motꝰ ad hec īperator cōtra ioānē prece
pit synodū celebrari. Teophilus igit̄ festine eꝑos
cōuocabat: oēsq̄ȝ inimici ioānis alacrit̄ ꝯfluebant:
supbū ⁊ īpiū eū vocātes. Vniuersi igit̄ eꝑi apđ cō
stātinopoli cōstituti nō iā de libris origenis tracta
bāt: sed ꝯtra ioannē se manifestiꝰ erigebāt. Mittē
tes igit̄ ꝓ ioāne ipsū citauerūt: q eos velut inimi-
cos vitare cēsuit: ac vniuersalē synodū fieri ꝓcla-
mauit. Illi vero quater eum citauerunt: qui cū eos
refugeret ac synoduȝ fieri proclamaret dānauerūt
eum: in nullo eum culpantes: nisi ꝙ vocatꝰ noluit
obedire. Qđ ppl's audiēs ad seditiōes maxias ex-
citat̄: ⁊ eū trahi ab ecclesia nō sinebat: sȝ vt hoc ad
maius referret ꝯciliū ꝓclamabat: iussio āt pncipis
ꝯpellebat eijci: ⁊ eū velocit̄ ī exiliū deportari. Ioā
nes āt timēs ne seditio orirer̄ ī ppl'o nesciēte ppl'o
semetipsū tradidit ī exiliū deferēdū: qđ cū ppl's co
gnouisset: īportabil' seditio ē exorta: ita vt ēt multi
inimicoꝝ eiꝰ ad misicordiā mouerent̄ dicētes eum
calūniā passū: quē pauloāte desiderabāt vidē depo
sitū. Seuerianꝰ āt de quo sup̄ ſmo hītꝰ ē in ecclesia
docēs ioāni ꝺtrahebat dicēs. Et si nullū aliud cri
mē hr̄et: eiꝰ tñ supbia depositiōis eiꝰ cā sufficiēs eē
posset. Orta igr̄ ꝯ̄ īpatorē ⁊ eꝑos imēsa seditōe ī po
pulo: augusta īpatorē rogauit. vt ioānē ꝺ exilio re-
duci facēt. Terremotꝰ quoq̄ȝ maximꝰ ciuitatē īua-
sit: dicētibꝰ cūctꝭ hoc accidē pp iniustā eiectōnē ioā
nis. Missi igr̄ sūt legati ad ioannē rogātes: vt cito
rediret ⁊ citati peūti suis oꝛonibꝰ subueniret: et in
ppl'o seditōnē excitatā sedaret. Alij quoq̄ȝ pꝰ illos
⁊ rursus alij destinati sūt: q eū cito redire cōpelle-
rēt: q redire nolētē ad ꝓpria cito reduxerūt: eidē cū
cereis ⁊ lāpadibꝰ vniuerso ppl'o occurrēte. Ipe āt
ī eꝑali sede residē nolebat dicēs oportere hoc fieri
iudicio synodali: ⁊ eos q dānauerāt suā sn̄iaȝ reuo
care. Populus āt miro mō accēdebat̄ eū ī eꝑali se
de residētē vidē: ⁊ ꝟba doctorꝭ audire. Preualuit
igr̄ ppl's: coactusq̄ȝ ē ſmonē facē ad pplȝ: ac in sua
cathedra residē. Theophilus igr̄ ide fugit q cū hie
ropoli aduēisset: mortuꝰ ē eiusdē citatꝭ eps: ⁊ ibi la-
mō scissimꝰ mōachꝰ ē electꝰ. At ille cū crebro refu-
geret ei theophilus suadebat: vt sue electiōi ꝯsen
sū pbēt. Tūc ille ꝓmisit dicēs. Cras qđ dn̄o placet
īplebit̄: crastina gͦ die veniētes ad cellā suā eū vt
eꝑatū suscipet īstant̄ rogabāt. q ait. Oremꝰ pmo ad
dn̄ȝ: qui dū oraret: mox cū illa oꝛone ꝯminū vite su
scepit. Ioānes itaq̄ȝ doctrine sedule īsistebat. Eo
āt tpe statua argētea clamide circūamicta ī platea
iuxta ecclesiā scē sophie ad honorē eudosie augu-
ste ꝯstituta erat: vbi milites ⁊ ꝓceres lusus publi-
cos exercebant: qđ qdē ioāni plurimū displicebat:
cū vidēt hoc ad ecclesie spectare iniuriā. Cōsueta
igr̄ fiducia rursus linguā suā armauit: ⁊ cū oportēt
pncipes supplicatiōis ꝟbo ꝺflectē: vt a tali lusu re
cederēt hoc nō fec: sȝ īpetu sui vsus eloquij iuben
tes fieri talia maledicebat. Augusta ꝟo rursus ad
suā hoc ꝯhebat īiuriā: ⁊ denuo laborabat vt aduer
sus eū synodꝰ iteꝝ celebraret̄. hoc sentiēs ioānes il
lā famosissimā ī eccl'ia ꝓtulit omeliā: cuiꝰ initiū est.
Rursus herodias īsanit: rursus turbat̄: ꝺnuo sal-
tat: ꝺnuo caput ioānis ī messorio ꝯcupiscit accipe:
qđ ꝯcīn ad iracūdiā plus īcitauit Augustā. Dū āt q
dā ioānē vellet occidē: a ppl'o ē ꝯpbēsus ⁊ ad iudi
cādū ꝯditꝰ: sȝ a pfecto ne occideret̄ ereptꝰ ē. Quidā
ēt ſuꝰ cuiusdā psbri ī eū īpetū faciēs ipȝ occidē mol
litꝰ ē: q dū a quodā teneret̄ ipȝ q tenebat ⁊ aliū astā
tē ⁊ ꝯtiū pcussit: tñ clamore fcō multꝭ ꝯcurrētibꝰ plu
rimos interfecit. Ex illo tpe ppl's ioānē custodiebat
eiꝰ domū diebꝰ ac noctibꝰ muniēs. Suadēte igr̄ au
gusta eꝑi ꝯstātiopoli ꝯuenerūt ⁊ accusatores ioānis
fortit̄ īsistē ceperunt. Cū āt festitas natal' dn̄i supuēis
set mādauit īpator ioāni: q̄ꝛ nisi pus crimibꝰ exue-
ret̄ ñ cōicaret eidē. Epi āt nihil ꝯ̄ eū repierūt nisi ꝙ
pꝰ ꝺpositōeȝ residē ī sede eꝑali sine ꝺcreto ꝯcilij p-
sūpsisset: ⁊ sic dānauerūt eū. Appropiquante tādē so
lēnitate pascali mādauit īpator ñ posse secū ī eccle
sia manē: cū eū duo ꝯcilia ꝯdēnasset. Vacabat igit̄
ioānes ⁊ neq̄q̄ȝ ī ecclesiā descēdebat. Illi q ioāni fa
uebāt ioānite dicebant̄. Post hoc āt īpator ioānē

de ciuitate expelli fecit ac duci ĩ exiliũ ĩ quādā ciuitatē paruā: vbi fines sũt põti ĩperijqꝫ romãi: q̃ loca crudelibꝰ barbaris sũt vicina: sꝫ clemēs dñs nõ ꝑmisit diu ĩ talibꝰ locis athletā suum fidelissimũ cõmorari. Hoc Innocentiꝰ papa audiēs moleste ferebat volēsqꝫ cõciliũ celebrare: scripsit clero cõstātinopolitano ne ioãni successorē aliquē ordinarent. Cũ igr̃ lõgo fuisset itinere fatigatꝰ ⁊ dolore capitꝭ vehemētissime cruciatꝰ: necnõ ⁊ ardorē solis ĩtolerabilē pateret̃: scā illa aĩa ĩ cumanis.14. die mensis septēbris e carne soluta ē: quo defũcto grãdo vehemens in cõstātinopoli ⁊ oĩa suburbana descendit dicētibꝰ cũctis hoc dei iracũdia gestũ eē. eo ꝙ iniuste ioãnes fuerit cõdēnatꝰ. qbꝰ vrbis fidē fecit mors Auguste ꝓtinꝰ subsecuta: q̃rta nāqꝫ die post grādinē ē defũcta: mortuo quoqꝫ oĩum doctore terrarꝝ: occidētales epi cũ orientalibꝰ nullatenꝰ cõicare voluerũt donec illiꝰ sacratissimi viri nomē iter p̃decessores ep̃os poneret̃. Rex theodosiꝰ xp̃ianissimꝰ filius p̃dicti Archadij: q aui sui nomē ⁊ pietatē tenebat: sacras huiꝰ doctoris reliqas ĩ mēse ianuarij in regiā ciuitatē trāsferri fecit. cui fidelissimꝰ ppl's cū cereis ⁊ lāpadibꝰ obuiauit. Theodosiꝰ āt supplicit̃ eiꝰ adorās reliqas ꝓ Archadio ⁊ Eudosia genitoribꝰ supplicauit: vt ignorāter delinq̃ntibꝰ veniā cõdonaret. diudũ. n. parētes eiꝰ mortui fuerāt. Hic theodosiꝰ clemētissimꝰ fuit adeo vt multũ se ledētiũ mõti adiudicaret dicēs. Utinā eēt mihi poſe ad vitā ēt mortuos reuocare. Eiꝰ curia mõasteriũ videbat̃: matutinas laudes agebat: codices diuinos legebat. Huic erat vxor noĩe Eudosia q̃ heroico metro poemata mlt'a ꝯfecē: habuitqꝫ filiā noĩe eudosiā quā valētiniano quē ĩꝑatorē fecerat d̃dit vxorē. hec oĩa de histo. tripar. extracta sũt. mortuꝰ ē āt circa ãnũ dñi.400.

De nomine.

Corneliꝰ iterp̃tat̃ ĩtelligēs circũcisionē. ipse. n. ĩtellexit ⁊ ĩtelligēdo ẜuauit circũcisionē a sup̃fluis licitꝭ ⁊ ēt necẽarijs. vl' cornelíꝰ a cornu ⁊ leos qd̓ ē ppl's q̃si cornu. i. fortitudo populi. Cyp̃anꝰ dr̃ a cypro qd̓ ē mixtura: ⁊ ana qd̓ est sursũ: vl' dr̃ a cypro qd̓ ē mestitia vl' hereditas. ipse. n. hũit sup̃nā mixturā gr̃e ⁊ v̓tutũ: mesticiā peccõꝝ ⁊ hereditatem celestium gaudioꝝ.

De sācto Cornelio papa.

Cornelius papa successor sācti fabiani a d̓cio cesare cũ suis clericꝭ ĩ exiliũ relegat̃: ibiqꝫ a scõ cyp̃ano carthaginēsi ep̃o lr̃as ꝯfortatõis accepit. Tādē de exilio reductꝰ Decio p̃ñtat̃ ⁊ dũ ĩmobilis ꝑmaneret: iussit eũ deciꝰ plũbatis cedi: precepitqꝫ vt ad tēplũ martis duceret̃: vt ibi aut sacrificaret. aut sñiam capitalē subiret. Cũ ergo illuc duceret̃ miles qdā rogauit eũ vt ad domũ suā diuertēt: ⁊ ꝓ vxore sua salustia q̃ ꝑ q̃nqꝫ ãnos palitica iacebat orarꝫ: q̃ dũ ad orõnē eiꝰ sanata eēt. 21. milites cũ ipa ⁊ viro suo dño crediderũt: q oēs iubēte d̓cio ad tēplũ martꝭ d̓ducti: ⁊ ĩ illud expuētes cũ scõ Cornelio martyrizati sũt. Passus est āt circa ãnũ dñi.253. Cyp̃anꝰ āt carthaginēsis ep̃s ĩ eadē ciuitate patrono ꝓconsuli p̃ñtat̃: q cũ a fide nullatenꝰ mutari posset in exiliũ mittit̃. Indeqꝫ reuocatꝰ a gallerio ꝓconsule q patrono successerat sñiā capitalē accepit: q̃ sñia lecta: dixit cyp̃anꝰ: gr̃as ago deo: cũ āt ad locũ cū spiculatore venisset p̃cepit suis: vt eidē spiculatori ꝓ mercede.25. aureos darēt: accipiēsqꝫ lintheũ manu sua oculos texit: ⁊ sic coronā suscepit: circa ãnũ domini.256.

De nomine.

Euphemia dr̃ ab eu qd̓ est bonũ: ⁊ femina q̃si bona femina. i. vtil' honesta ⁊ d̓lectabil': q2 hᵒ triplici mõ dr̃ bonũ. Fuit. n. vtilis alijs ꝑ ꝯuersionē: honesta sibi ꝑ morꝝ ꝯpositõez d̓lectabil' deo ꝑ celestē ꝯtēplatõez. Uel euphemia dr̃ q̃si eufonia qd̓ ē suauis sonoritas: suauis. n. sonꝰ fit tribꝰ modis. s. voce vt ĩ cantu. pulsu: vt ĩ cytharā: flatu: vt ĩ organo: sic btā euphemia fec̃ deo dulcē sonũ cũ voce p̃dicatõis: cũ pulsu bone oꝑatõis: ⁊ cũ flatu ĩterne deuotõis.

De.s.Euphemia.

Euphemia filia senatoris vidēs xp̃ianos tp̃e Dioclitiani tā diuersis penis laniari ad p̃siscum iudicē ꝓperauit: ⁊ xp̃m publice cõfitens exēplo sue cõstātie ēt viroꝝ aĩos cõfortabat. Cũ igr̃ iudex xp̃ianos successiue occidēt alios p̃ñtes eē iubebat: vt saltē territi imolarēt: dũ cõstātes tā crud̓lit̃ laniari viderēt. Cũ gᵒ corā euphemia scõs crudelit̃ detrũcaret: ipsa eoꝝ cõstātia ãpliꝰ ꝓuocata ĩiuriā a iudice se pati clamabat. Tũc iudex gauisus ē putās eā sacrificijs velle cõsētire: vñ cũ ab ea quā sibi iniuriā faceret reqsisset: illa ait. Cũ sim gñe nobil': cur mihi ignotos et aduenas āteponis: ⁊ p̃ores facis ad xp̃m ꝑtingē: ⁊ ad ꝓmissā gloriā ꝑuenire: cui iudex. Putabā te ad mētē redisse ⁊ gaudebā te tue nobilitatis vl' sexus meminisse. Reclusa igr̃ ĩ carcē: ⁊ seq̃nti die cũ vinctis sine vinculis adducta: iterꝝ grauissime ē conq̃sta: cur ꝯtra legē ĩꝑatoꝝ sibi soli vinculis parceret̃. Tũc alapis durissime cedit̃: ⁊ ĩ carcere recludit̃: quā iudex secutꝰ ex libidĩe opprimere voluit: sꝫ illa viril' reluctāte manũ eiꝰ v̓tus diuina cõtraxit: tũc putās se ĩcātatũ p̃positũ domꝰ sue ad ipsā direxit multa ꝓmittēs: si eā faceret cõsentire. sꝫ ille carcerē clausũ: nec clauibꝰ aperire potuit: nec securibꝰ frāgē: donec a d̓mone arreptꝰ clamās ⁊ seipsũ dilaniās vix euasit: deinde educta posita sup̃ rotā cuiꝰ vectes carbonibꝰ pleni erāt: ⁊ artifex ĩtra rotā tale signũ trahētibꝰ dedit: vt qñ sonũ facēt sil' ĩherent: ⁊ sic exeũte igne vectes corpus virginis dissiparēt: sꝫ nutu dei ferramētũ quo rota tēperabat̃ de manu eiꝰ cecidēs sonũ fec̃: ⁊ cõtinuo illis trahētibꝰ rota artificē cõminuit: ⁊ euphemiā stātē sup̃ eā illesā ẜuauit. tũc parētes artificꝭ lamētātes supposito igne ipsā cũ rota cõburere voluerũt: sꝫ rota cõbusta euphemia ab āgelo soluta ĩ quodā loco excelso ĩcolumis stare cõspicit̃. Appepianꝰ iudici ait. Uirtꝰ xp̃ianoꝝ nõ nisi ĩ ferro vincit̃. Unde cõsulo vt eā facias decollari. Erectis igr̃ scalis: cũ qdā ad eā capiendā manũ mittere vellet: mox totꝰ paralisi solutꝰ: vix ĩde semiuiuꝰ eductꝰ ē. Aliꝰ autē noĩe Sostenes ascēdēs ꝯtinuo mutatꝰ ab ea veniā petijt: ⁊ euaginato gladio ad iudicē clamauit: ꝙ seipꝫ libentiꝰ occidēt q̃ꝫ eā quā angeli defendebant:

103

cõtingeret. Deniq3 ĩde educta iudex cãcellario suo
dixit vt ad eã oẽs petulãtes iuuenes cõuocaret: q
tãdiu illã illuderẽt: donec fatigata dficeret. S3 ille
ad eã ĩgrediẽs ⁊ mltas virgines splẽdidissimas cir
ca eã orãtẽ vidẽs monit; ciꝰ ꝓtinꝰ xpianꝰ effectꝰ ẽ.
Preses vero ꝑ capillos virgine3 suspẽdit: sed eam
ĩmobilem ꝑmanentẽ negato cibo ĩ carcere recludi
fecit: vt septimo die int̃ quatuor ingentes lapides
sicut oliua cõstringeret̃. Illa vero quotidie ab ãge-
lo sociata du3 septimo die ĩtra lapides durissimos
posita eẽt: ad eiꝰ orõne3 ipsi lapides in cinerem te-
nerrimu3 sunt redacti. Unde p̃ses se victum a pu-
ella erubescens: eã ĩ foueã ꝓijci iussit: vbi tres tãte
ĩmanitatis bestie erãt que oẽm hominem degluti-
rent: que stati3 blãdiendo ad virginẽ cõcurrentes:
⁊ iunctis caudis ei quasi cathedram ad sedendum
ꝑbẽtes: iudicẽ hoc videntẽ vehemẽtiꝰ cõfuderunt.
Unde cũ p̃ses fere p̃ angustia moreret̃ igressus car
nifex: vt dñi sui iniuriã vindicaret gladiũ ĩ latꝰ suũ
fixit: ⁊ xp̃i martyrẽ fecit. Quẽ iudex ꝓ mercede ve
ste serica ĩduit: ⁊ torque aurea circundedit. s3 egre-
diẽs a leone arripit̃: ⁊ ab eo penitꝰ deuorat̃. Cũ sui
eũ diutiꝰ ꝑquirẽtes: vix pauca eiꝰ ossa cũ veste scissa
⁊ torque aurea repiunt. Priscus quoq3 iudex seip3
comedẽs mortuꝰ ẽ inuẽtus. Scã ãt Euphemia in
calcedonia cũ honore sepulta ẽ: meritis cuiꝰ oẽs iu-
dei ⁊ gẽtiles calcedonie ĩ xp̃m crediderũt. Passa ẽ
ãt circa ãnũ dñi. 280. Ambro. de hac v̾gine ĩ p̃fatõe
sic ait. Virgo alma triũphatrix euphemia virginita
t; retinẽs mitrã: passiõis meruit vestiri corona: cuiꝰ
p̃cibꝰ hostis inimicꝰ euincit̃: p̃scꝰ aduersariꝰ supat̃:
a fornacis igne v̾go sospes eripit̃: duri lapides in
puluerẽ cõuertunt̃: fere mãsuescũt collaq3 submit-
tũt: atq3 oĩa penaꝝ supplicia eiꝰ orõne supãt̃. No-
uissime gladij mucrone cõfossa: carnea relinquens
claustra: celesti choro iungit̃ leta. Hec sacra v̾go tibi
dñe ecc̃liã tuã cõmẽdet. hec ꝓ nobis pccõribꝰ iter-
pellet. hec ẽt vota nr̃a: vt virgo vernula illibata ti-
bi prestet. ¶ De scõ Lamberto.

l Ambertus nobilis gñe: s3 no-
bilior s̃citate vite a
ꝑmeuo etat; sue lr̃is eruditus adeo ꝓ sui
s̃citate ab oĩbꝰ amabat̃: vt pꝰ theodardũ magr̃3 suũ
traiecteñ. ecclesie ĩ ep̃m meruerit ꝓmoueri: quem
hildericꝰ rex pl̃imũ diligebat: ⁊ pre oĩbꝰ ep̃is charꝝ
semꝑ hẽbat: s3 crescẽte inuidoꝝ malitia cum sine cã
ĩpij expellẽtes honore d̾bito ꝑuauerũt ⁊ ferramũ-
dũ ĩ eius cathedrã statuerũt. At Lãbertꝰ monaste
riũ igressus ꝑ qnq3 ãnos ibidẽ optime cõuersatꝰ ẽ.
Quadã vero nocte ad orõnẽ surgens ĩ pauimento
ꝑ ignorantiã sonũ fec: qd̾ audiẽs abbas dixit: qsqs
hũc fecit sonũ stati vadat ad crucẽ: tũc Lãbertꝰ il-
lico nudis pedibꝰ in cilicio ad crucẽ cucurrit: ibiq3
tãdiu ⁊ ĩ niue ⁊ glacie fixꝰ stetit dũ frĩbꝰ post matu-
tinas se calefacientibꝰ: abbas eũ deesse cognouit: ⁊
audiẽs a quodã fratre ꝙ ille eẽt q ad crucẽ iuiss3 eũ
introduci fecit. ⁊ ab eo cũ monachis veniã postulauit
Ille v̾o nõ solũ clement̃ ĩdulsit: s3 et d̾ bono patiẽtie
eis sublimit̃ p̃dicauit. Post tñ septẽ ãnos ferremũ-
dus ẽ expulsus: ⁊ scũs Lãbertꝰ iubẽte Pipino ad
sedẽ ꝓpriã ẽ reductꝰ. Cũ ãt sicut ꝑius v̾bo ⁊ exẽplo
polleret ĩsurgẽtes ĩ cũ duo maligni eũ grauiter in-
sectare cepũt. quos amici põtificis sicut meruerãt
occiderũt. Eo tp̃e lãbertꝰ pipinũ de quadã mere-
trice quã tenebat plurimũ ĩcrepauit. Dodo ãt cõ-
sãguineꝰ coꝝ q occisi fuerãt: ⁊ frater ipsiꝰ meretri-
cis domesticꝰ aule regie cõgregato exercitu domũ
ep̃i circũquaq3 obsedit volẽs occisoꝝ necem in scõ
vĩdicare. At cũ puer lãberto ĩ orõne posito nũciass3
ille cõfisus ĩ dño vt eos expugnaret mucronẽ acce
pit: s3 ad se rediẽs gladiũ de manu ꝓiecit: meliꝰ iu-
dicãs: vt ꝑsistẽdo ⁊ moriẽdo vinceret: q̃3 vt sacra-
tas manꝰ de ĩpioꝝ sãguine macularet. Tũc vir dei
suos ãmonuit: vt peccã sua cõfiterent̃: ⁊ morte3 pa-
tient̃ sustinerẽt. Statĩq3 ĩpij irruẽtes sãctu3 ĩ orõne
lãbertũ ꝓstratũ ꝑemerũt circa ãnũ dñi. 600. Quibꝰ
discedẽtibꝰ qdã ex eiꝰ famulis euadẽtes corpꝰ eius
occulte ad cathedralẽ ecc̃liã nauigio ꝑduxerũt: ⁊ cũ
mlta citat; mesticia sepl̃ture d̾derũt. ¶ De noĩe.

m Athe; binomiꝰ extitit. s. Matheꝰ et leui.
Matheꝰ ãt ĩterp̃tat̃ donũ festinatõis. vl̃
donator cõsilij. vel dr̃ matheꝰ a magnꝰ et
theos quod ẽ d̾s q̃si magnꝰ deo: vel a ma
nus ⁊ theos q̃si manꝰ dei. fuit. n. donũ festinatiõis
ꝑ festinã cõuersionẽ: donator cõsilij ꝑ salubrẽ p̃dica
tõe3: magnꝰ deo ꝑ vite ꝑfectõe3: manꝰ d̾i ꝑ euãgelij
cõscriptõe3. Leui iterp̃tat̃ assũptꝰ vel applicatꝰ siue
additꝰ siue appositꝰ. fuit. n. assũptus ab exactione
vectigaliũ: applicatꝰ numero apostoloꝝ: additꝰ cõ-
sortio euãgelistaꝝ: ⁊ appositꝰ cathalogo martyru3.
¶ De sancto Matheo apostolo

m Atheus apl̃us ĩ ethyopia p̃dicãs
ĩ ciuitate q dr̃ nadaber du-
os magos nomĩe zaroen ⁊ arphaxat rep-
ꝑit: q ĩta hoĩes suis artibꝰ demẽtabãt: vt quoscũq3
vellẽt mẽbroꝝ officio et sanitate priuare viderent̃
q ĩ tãtã suꝑbiã eruperũt vt se q̃si deos ab hoĩbꝰ fa-
cerẽt adorari. Matheꝰ ãt apl̃s p̃dictã ciuitate3 in-
gressus: ⁊ apud eunnchum candacis regine quem
philippus baptizauerat hospitatus: ita magoꝝ p̃-
stigia detegebat: ꝙ quicqd ipsi faciebãt hominibꝰ
in pernitiem hoc ipse conuertebat in salute3. Eu-
nucho ãt sanctum Matheũ interrogãte quomo-
do tot linguas loqueretur ⁊ intelligeret exposuit ei
matheus: ꝙ spiritu sancto descendente. oĩum lin-
guaꝝ sciẽtiã recepissent: vt sicut illi qui per super-
biã turrim vsq3 in celũ edificare volebãt p̃ cõfusio-
ne linguaꝝ ab edificatione cessauerũt: sic apostoli ꝑ
oĩum linguaꝝ scientiã turrim nõ de lapidibus: sed
de virtutibus construãt: per quã oẽs q crediderit
in celum ascendãt. Tunc venit q diceret magos il-
los cũ duobꝰ aduenisse draconibus q ignẽ sulphu-
reũ ex ore ⁊ naribus euomẽtes cũctos hoĩes occide
bãt. Apl̃s ãt signo crucis se muniens ad eos secure
exiuit. Quem mox vt dracones viderunt ante eiꝰ
pedes ꝓtinus dormierunt. Dixitq3 magis. Et vbi
est ars vestra? Excitate eos si potestis: ego aũt nisi
dñm rogassem qd̾ ĩ me cogitauerat; ĩferre ĩ vos ꝓ-
tinꝰ retrusissem. Cum ãt apostolus cõuenisset ĩ no-
mine Jesu draconibus vt abirẽt precepit: ⁊ nullus

ledentes ꝓtinus abierūt. Cepit quoqꝫ populo de
gloria paradisi terrestris magnū ſmonē cōtexere
asserens oibus mōtibꝫ eminere: ⁊ ꝓximū celo esse
spinas vel tribulos ibi nō esse: lilia vel rosas ibi nō
marcescere: senectutē ibi nec euenire: sꝫ homines
ibi iuuenē semꝑ manere: ãgeloꝝ organa ibidē sola
re: aues vocatas cōtinuo obedire. De hoc autem
paradiso terrestri dixit hominē eiectū eē sed ꝑ xpi
natiuitatē ī paradisū celestē reuocatū fuisse: ⁊ cum
populo loqret: ecce subito tumultꝰ exortus ē ī quo
regis filius mortuꝰ plãgebat: quē cū magi suscitare
nō possēt suadebãt regi ꝙ ī doꝝ ꝯsortiū raptꝰ fuissꝫ
⁊ ideo simulacrū ⁊ tēplū sibi ꝯstrui oporteret. Pre
dictꝰ ãt eunuchꝰ magos custodiri faciēs aplꝫ aduo
cauit: q orone fusa eū ꝓtinꝰ suscitauit. Quapꝑ rex
noie Egippꝰ hoc viso ꝑ vniuersas suas ꝓuincias
misit dicēs. Venite ⁊ videte deū ī effigie hoīs latē
tē. Venerūt igit cū coronis aureis ⁊ diuersis sacri
ficioꝝ generibꝰ volētes sacrificare ei. Quos math.
cōpescuit dicēs. Viri qd facitis? Ego deꝰ nō sū: sꝫ
ſuus dñi iesu xpi. Illi igit de auro ⁊ argento qd si-
bi attulerãt ipso iubēte ecclesiã magnã fabricaue-
runt quam intra triginta dies consumauerunt. In
qua apostolus annis triginta ⁊ tribꝰ sedit: ⁊ totaꝫ
egyptū ad fidē cōuertit. Rex aūt Egyppꝰ cū vxo
re sua: ⁊ oī poplo baptizatꝰ ē. Ephygeniã quoqꝫ
filiã regis apostolꝰ deo ḋdicatã plusqꝫ ducētis vir
ginibꝰ ꝑfecit. Post hoc hirtacꝰ regi successit: ⁊ vir
ginē ꝑdictã cōcupiscēs dimidiū regni sui aplo pro
misit si eã ī cōiugiū suū sibi faceret cōsentire. Cui
apostolus ait. Ut iuxta morē ꝑdecessoris die dñica
ad ecclesiã ꝯueniret: ⁊ ꝑsente Ephygenia cū cete
ris virginibus ꝙꝫ bona sint iusta cōiugia audiret:
quo rex cum gaudio festinauit: putãs ꝙ Ephyge
nie vellet cōiugiū suadere. Mathēꝰ igit ḋginibꝰ
⁊ oī poplo ꝯgregatꝭ de bono mrīmonij diu locutꝰ
a rege plurimū ē laudatꝰ: credēs ꝙ hoc idō diceret
vt virginis aīum ad matrimoniū ꝓuocaret: deide
īꝑato silētio ſmonē repetit dicēs. Cū bonū sit ma-
trimoniū si saluo federe teneat: bñ scitis astãtes ꝙ
si regis spōsã aliqs ſuoꝝ vsurpare ꝑsumeret nō
solū regis offensã: sꝫ mortē īsuꝑ mereret: qꝛ vxo
rē duxisse ꝓbaret: sꝫ qꝛ spōsã dñi accipiēs eius ma
trimoniū violasse conuinceret: ita ⁊ tu rex sciens
Ephygeniã regis eterni spōsã effectã ⁊ sacro ve-
lamine ꝯsecratã: qūo poteris spōsã potentioris te
tollere: ⁊ tuo matrimonio copulari? quo audito rex
pre ira īsaniēs furibūdus abscessit. Apostolꝰ aūt ī-
trepidꝰ ⁊ cōstãs oēs ad patiētiã ⁊ cōstãtiã ꝯfortauit
⁊ ephygeniaꝫ corã se ex timore ꝓstratã cū ceteris
ḋginibꝰ bñdixit. post missaꝝ aūt solēnia rex spicula
torē misit q iuxta altare Matheū stãtē expãsis ma
nibꝰ ī celū orãtē misso a tergo gladio īterfecē ⁊ mar
tyrē cōsecrauit. Qd populus audiēs ad palatiū re
gis icēsurus oīa ꝓperabat: sꝫ a ꝑsbyteris ⁊ diaco-
nibꝰ vix detēti apli martyriū cū gaudio celebraue
rūt. Rex vero cū nec ꝑ matronas ad eã directas:
nec ꝑ magos Ephygeniã posset aliqtenꝰ īmutare
totã eius domū igne copioso vallauit: vt ipsaꝫ cū
ceteris ḋginibꝰ cōcremaret. Aplꝰ aūt eisdē appa
rens oēꝫ ignem ab eaꝝ domo excussit: q erūpēs
regis palatiū īuasit: ⁊ solo rege euadēte: vix cū vni
co filio cūcta cōsūpsit. Statiqꝫ filius eius arreptus
a demonio pr̄is crimina ꝯfitēs ad sepulchrū apli
ꝓperauit. Pater vo turpissimꝰ leprosus effectus
cū curari nō posset manu ꝓpria gladio se peremit
Populus aūt fratrē ephygenie ab apostolo bapti
zatū regē cōstituit: q ꝑ annos .70. regnauit: ⁊ filiuꝫ
suū sibi subsistens xpianū cultū magnifice ãpliauit
⁊ totã ethyopie ꝓuinciã ecclesijs xpi repleuit: za-
roes autē ⁊ arphaxat ab ea die ꝗ regis filiū aposto
lus suscitauit: ī ꝑsidē fugierūt: sꝫ Simō ⁊ iudas ibi
dē eos vicerūt. ¶ Notãdū ꝙ ī btō matheo. 4. ꝑn
cipaliter cōsiderãt. ¶ Primū ē obediētie veloci-
tas: qꝛ mox vt xp̄s eū vocauit: ꝯtinuo theloneū re
liqt: nec dños suos timēs ratiōes vectigaliū ipfe-
ctas reliqt: ⁊ xp̄o ꝑfecte adhesit. Pro hac veloci-
tate obediētie qdã occasionē erroris sibi assumpse
rūt: sicut recitat hieronymus ī originali suꝑ ꝑdictū
locū dicēs. Arguit ī hoc loco porphiriꝰ ⁊ Julianus
augustus vl' īꝑitiã historici mētiētis: vl' stultitiam
eoꝝ q stati secuti sūt saluatorē: ꝗsi irrationabiliter
quēlibet vocãtē hominē sint secuti: cū tãte ḋtutes
tãtaqꝫ signa ꝑcesserint: que apostolos ãteqꝫ crede-
rent vidisse non dubiū ē. Certe fulgor ipe ⁊ maie-
stas diuinitatꝭ occulta q etiã ī humana facie reluce
bat ex ꝑimo ad se vidētes trahere poterat aspectu
Si n. ī magnete lapide hec eē ḋtus dicit: vt ãnu-
los ⁊ festucas sibi copulet: quãto magis dñs oīum
creaturaruꝫ ad se poterat trahere quos volebat?
Hec hierony. ¶ Scdꝫ ē eiꝰ largitas siue liberali-
tas. qꝛ stati fecē ei ꝯuiuiū magnū ī domo sua. Qd q
dē cōuiuiū nō tãtū fuit magnū rōne laute ꝑpara-
tionis. sꝫ etiã fuit magnū. Primo rōne voti: qꝛ cū
magno desiderio ⁊ affectu ipm recepit. Secundo
ratione mysterij qꝛ illud fuit indicatiuum magni
mysterij. qd mysteriū expōit glo. suꝑ Lucã dicēs
Qui domicilio xp̄ꝫ recepit īterno maximis exube
rantiū pascit delectatiōibꝰ voluptatū. Tertio ra-
tione documētoꝝ. qꝛ ibi magna documēta exhibu
it. sicut mīſicordiã volo ⁊ nō sacrificiū. ⁊ nō egēt q
sani sūt medico ⁊c. 4° rōne īuitatorū: qꝛ magni dis
cūbentes inuitati fuerunt. s. xp̄s ⁊ discipuli eius.
¶ Tertiū eiꝰ hūilitas ꝗ appuit ī duobꝰ. Primo
ī hoc ꝙ se publicanū māifestauit. Ceteri euãgeli-
ste vt dicit glo. verecundie causa euangeliste ore
nomen vulgatum nō ponunt. ⁊ ipe ſꝫ ꝙ scriptū ē:
iustꝰ ī ꝑmis accusator ē sui matheū se ⁊ publicanū
noiat: vt ondat nullū ꝯuersū ḋbere ḋ salute diffide
re: cū apls ⁊ euãgelista ḋ publicano repēte sit factꝰ
Scdo ī hoc ꝙ ad suas īiurias patiēs fuit: qn̄ enim
pharisei murmurabãt ꝙ xp̄s ad hoīeꝫ peccatorē di
uertissꝫ. potuissꝫ eis mathēꝰ rñdere ac dicere. Vos
potiꝰ miseri ac peccatores estis: q vos iustos arbi-
trãtes medicū refugitis: Ego ãt iã peccator dici ñ
valeo q ad medicū salutis ꝯfugio: ⁊ eidē vultꝰ me
um nō abscōdo. ¶ Quartū ē euãgelij ipsiꝰ ī eccle
sia magna solennitas. Eius enim euangelium ꝑ
ceteris euãgelijs magis ī ecclesia frequentatur sic
psalmi Dauid: ⁊ eple pauli pre ceteris scripturis

amplı̄ꝰ i ecclesia recitant̄. Cuius hec rō est: quoni
am teste jacobo tria sunt genera peccatoꝝ. s. pecca
tū supbie luxurie: ⁊ auaritie. Peccō supbie pecca-
uit saulus a saule supbissimo rege dictꝰ: q ecclesiā
supra modū psecutꝰ est. Peccato luxurie peccauit.
David q adulteriū cōmisit. ⁊ ppter ipsū adulteriū
fidelissimū militē Uriā occidit. Peccato auaritie
peccauit Matheꝰ: q per auaritiā turpibꝰ lucris i
hiabat. Fuit. n. thelonearius. Est āt theloneū vt
dicit isidorus: locꝰ i portu maris: vbi merces naui
um ⁊ nautaꝝ emolumēta reddunt̄: Thelos āt gre
ce vt dicit Beda: latine dr̄ vectigal. Lz igr̄ isti pec
catores extiterint: eoꝝ tū penitētia deo adeo pla-
cuit: vt nō solū dn̄s eoꝝ culpis ignosceret: sz i eis
dona sua multiplicit̄ cumularet. Nā seuissimū pse
cutorē fecit fidelissimū pdicatorē. Adulterum ⁊ ho
micidā fecit pphetā ⁊ psalmistā. lucris inhiantem
⁊ cupidū fecit apostolū ⁊ euāgelistā. Jō igit̄ hoꝝ tri
um dicta nobis tā frequētius recitant̄ vt nullus q
cōuerti voluerit desperet de venia qn̄ tātos i cul-
pa: tales cōspicit fuisse i grā. ¶ Notandū isup q
sm btm̄ Ambrosiū sup Lucā circa cōuersionē bti
Mathei quedā cōsiderant̄ ex parte medici: q̄dam
ex parte ifirmi sanati: q̄dā ex pte modi sanādi. In
medico tria fuerūt. s. sapiētia q radicē morbi cogno
uit: bonitas qua medicamēta adhibuit potētia qua
ipsū tam subito imutare potuit. De his tribus sic
idē dicit ambrosius i psona ipsiꝰ mathei. Hic pōt
auferre cordis mei dolorē ⁊ aie pallorē qui nouit
occulta: ⁊ hoc q̄ztū ad p̄mū. Inueni medicū q in ce
lis habitat: ⁊ i terris spargit medicamēta: hoc q̄z-
tū ad secūdu. Hic solus pōt sanare vulnera mea q
nescit sua: ⁊ hoc quātū ad tertiū. ¶ In ipso autē i-
firmo sanato. s. in btō matheo tria cōsiderant̄ sm
q dictꝰ Ambrosius onn̄dit: ipe nāqz morbū pfecte
exuit curāti gratꝰ extitit: ⁊ i sanitate recepta semp
mundū se seruauit: vn̄ ait. Sequebat̄ Matheus
iā letus ⁊ alacer: ⁊ exultabat dicēs. Iā nō publica-
nū gero: iā nō porto leui. Exui leui postq̄z xp̄z idui
⁊ hoc quo ad p̄mū. Odi genꝰ meū: fugio vitā meā
solū te sequor dn̄e iesu q sanas vulnera mea: hoc
quo ad secundū. Quis ē q me separat a charitate
dei q̄ i me ē. tribulatio: an angustia: an fames: hoc
quo ad tertiū. Modꝰ aūt sanādi sz btūm Ambro.
triplex fuit. Primo. n. xp̄s ipm vincul' ligauit. Se
cundo cauteriū ipsuz ipressit. Tertio omnē putre-
dinē emūdauit. Un̄ ait Ambro. loquēs i psona ma
thei. Ligatus sum fidei clauis ⁊ bonis cōpedibus
ṽitatis. Aufer dn̄e iesu meoꝝ putredines peccato
rum: dum habes vinculis charitatis ligatuz. seca
quodcumqz inueneris viciosum: hoc quantum ad
primum Omne mandatum tuum sicut cauterium
impressum tenebo ⁊ si vrit cauterium mandati:
tamen putrefacta carnis exurit: ne ad vicium ser
pat contagio: ⁊ si mordet medicamentum tamen
vlceris tollit vicium: quantum ad secundum. Ue
ni cito dn̄e incidas occultas ⁊ latentes varias pas
siones. Aperi cito vulnꝰ ne noxius serpat humor
emunda omne quod fetidū est peregrino lauacro:
hoc quātū ad tertiū. Eiꝰ āt euāgeliū ano dn̄i. 500.
qd̄ manibus suis scripserat: cū ossibꝰ bti barnabe
repertū ē: qd̄ qdē euāgeliū btūs barnabas secū fe-
rebat: ⁊ sup ifirmos illud ponēs oēs tā fide barna
be q̄z merito matthei cōtinuo liberabat.

De noīe sancti Mauritij.

m Auritius dicit̄ a mari ⁊ cis quod dicitur
vomēs vel durꝰ: ⁊ hus qd̄ iterptat̄ cōsilia
tor: vel festinās. vel dicit̄ a maurō quod
secundū Isidorū grece dicit̄ nigrū. Ipse nanqz ha
buit amaritudinē p icolatu miserie ⁊ dilatiōe pa-
trie. Fuit vomēs p superfluoꝝ abiectionē: durus
⁊ firmus p tormētoꝝ ppessionē: cōsiliator p cōnuli
tonū exhortationē: festinās p feruorē ⁊ bonoꝝ ope
rū multiplicationē: niger p sui despectionē. Horū
passionē scripsit ⁊ cōpilauit btūs Euteriꝰ lugdunē
sis archieps.

¶ De sācto Mauritio.

m Auritius i sacratissima legiōe q̄
thebea dicit̄ dux exti-
tisse phibet̄. dicti aūt sūt thebei a ciuita-
te sua q̄ thebea nuncupata ē. Est āt ipsa
regio i partibꝰ oriētis vltra fines arabie. habil' opi
bꝰ: fructibꝰ fertil': arboribꝰ delectabilis. Habitato
res ṽo illiꝰ regionis dicunt̄ eē magni corporibus:
armis strenui: i bello fortissimi: calidi igenio: sapiē
tia locupletissimi. Ipa āt ciuitas centū portas ha-
buit: ⁊ sup nilū fluuiū q de paradiso egredit̄: ⁊ giō
vt dicit̄ sita fuit: de qua dicit̄. Ecce vetus thebe
centū iacet obruta portis. His iacobꝰ frater domi
ni ṽbū salutis pdicauit: ⁊ fidē xp̄i pfecte eos docu
it. Dioclitianꝰ āt ⁊ maximianꝰ q ceperunt ano domi
ni. 287. volētes fidē xp̄i penitꝰ extirpare tales epi
stolas p oēs puincias: i qbꝰ xp̄iani morabātur trā
smiserūt. Si aliqd determinari oporteret aut sciri
⁊ totus mūdus ex vna parte cōgregatꝰ eēt: ⁊ sola
roma ex alia pte ꝯsisteret: mūdus totꝰ victus fuge
ret: ⁊ sola roma i culmie scie remaneret. Cur ergo
vos pua plebecula eius pceptis resistitis: ⁊ cōtra
eius statuta tam solide supbitis: At igit̄ deoꝝ im-
mortaliū fidē suscipite aut imutabilis de vobis sē
tētia pferet̄ dānatiōis: Christiani āt huiusmōi litte
ras suscipientes nuncios oēs vacuos dimiserunt.
Tūc dioclitianꝰ ⁊ maximianꝰ i irā cōmoti p oēs p
uicias miserūt: vt oēs bellicis armis epti romam
venirent vt oēs rebelles romano ipio subiugarēt
Littere āt augustoꝝ ad populū thebeoꝝ dlate sūt
qui populus sz dei pceptū que dei erāt deo ⁊ que
erāt cesaris cesari reddebāt. Cōgregātes igit̄ ele
ctam militum legionem. s. 6666. eos ad impera-
tores miserūt: vt i bellis iustis impatores iuuarēt
nō cōtra xp̄ianos arma mouerēt. sz eos potiꝰ dfē-
sarent. Huic āt sacratissime legiōi dux erat iclytꝰ
vir mauritiꝰ. Signiferi āt cādidus inocētius exu
perius: victor ⁊ ꝯstātius. Dioclitianꝰ igr̄ maximia
nū quē sibi i collegam iperij assūpserat: cōtra gal-
los cū ifinito exercitu misit ⁊ ei legionē thebeā so-
ciauit. Hi a scō marcellino papa exhortati sūt: vt
āte gladijs iterirēt: q̄z fidē xp̄i quā acceperāt vio
larent. Cū igit̄ vniuersus exercitꝰ mōtes alpium
trāmeassz ⁊ ottodorū aduenissz: iubet impator vt
oēs q secū erāt idolis imolarent ⁊ contra rebelles

imperio: ⁊ maxime cōtra xp̄ianos vnanimit̄ cōiurarent: qđ sancti milites audiētes: octo milibus ab exercitu secesserūt: ⁊ ī quodā loco ameno cui agaunū nomē ē: iuxta rhodanū cōsederūt. Qđ audiens maximianꝰ missis militibꝰ p̄cepit: vt ad deoꝝ sacrificia cū alijs festinarēt: q se nō posse hoc facē r̄ndērūt: vtpote q fidē xp̄i habēt: tūc īperator ira succēsus ait. Iūgit̄ despectui meo celestis iniuria ⁊ mecū religio romana ꝯtēnit̄. Sētiat ꝯtumax miles nō solū mihi: sed etiā dijs meis me posse dare vindictā. Tūc cesar missis militibꝰ iussit: vt aut dijs sacrificare cōpellerēt: aut decimū quēqꝫ coꝝ ꝓtinꝰ decollarēt. Sācti igr̄ cū gaudio capita extēdētes: vnꝰ añ alteꝝ festinabat: ⁊ ad morteꝫ p̄ire certabat. Tūc scūs mauritiꝰ assurgēs: iter cetā sic cōcionatꝰ ē. Cōgratulor vobis: qꝛ ꝓ fide xp̄i oēs mori parati estis: cōmilitones vestros necare sustinui: qꝛ vos ad passionē ꝓ xp̄o paratos vidi: ⁊ dn̄i mādatū seruaui: q ait petro. Mitte gladiū tuū in vaginā: q ergo iam cōmilitonū corporibꝰ vallati sumꝰ: ⁊ socioꝝ sanguine rubricatas vestes hēmꝰ nos ip̄os ad martyriuꝫ seq̄mur. Hec ergo si placet cesari mādemꝰ responsa. Milites īperator tui sumꝰ: ⁊ ad defensionē reipublice arma suscepimꝰ: nō est ī nobis ꝓditio: nō formido: sed xp̄i fidē nullatenꝰ deseremꝰ. Cuꝫ hoc īperator audisset: iteꝝ iussit vt decimū trucidarent. Quo fcō exuperiꝰ signifer vexillū arripiēs: ⁊ inter cōmilitones stās dixit. Gloriosus dux noster mauritiꝰ de nostroꝝ cōmilitonū gloria ē locutꝰ: nec exuperiꝰ signifer vester iō hec arma arripuit: vt talibꝰ resistamꝰ: ꝓijciāt dextre nr̄e hec arma carnalia: et armenť v̓tutibꝰ: ⁊ talia si placēt cesari remādemꝰ. Milites sumꝰ īperator tui: serui aūt qđ libere ꝓfitemur christi: tibi debemꝰ militiā: illi inocētiā: a te laboris stipēdiū: ab illo exordiū sūpsimꝰ vite: oīa ꝓ ip̄o tormēta suscipe parati sumꝰ: ⁊ ab eiꝰ fide nūq̄ꝫ discedemꝰ. Tūc ipius cesar iussit suū exercitū totā legionē circūdare: ita vt nec vnꝰ euadē possꝫ. Vallant̄ igit̄ milites xp̄i a militibꝰ diaboli: et nefandis manibꝰ trucidant̄: ⁊ pedibꝰ cōculcant̄ equoꝝ: ⁊ xp̄o p̄ciosi martyres cōsecrant̄. Passi sūt aūt circa ānū dn̄i. 287. Dei āt nutu q̄ꝫplures euaserūt: vt ad regiones alias veniētes xp̄i nomē p̄dicarēt: ⁊ gloriosissime ī locis alijs triūpharēt. Ex qbꝰ fuisse dicuntur solutor: auētor: octauius apud thaurinū: alexāder apud bergomū: secūdus apud vintimiliū: nec nō et btūs cōstantinꝰ: et victor: ⁊ vrsus: ⁊ q̄ꝫplures alij. Cū igit̄ carnifices p̄dā diuiderēt: ⁊ insimul epularent̄: quēdā senē noīe victorē ide casu trāseūteꝫ: ad secū cōuiuādū īuitāt. Ille regrere cepit quomō iter tot milia occisoꝝ possēt cū gaudio epulari. Cū āt a quodā audisset q̄ ꝓ fide christi mortui essent: suspirās ille vehemēter īgemuit: btīm oīno se clamitās si cū illis esset occisus. Cū āt cōperissent qm̄ christianꝰ eēt: in eum impetū fecerūt: et ip̄ꝫ ꝓtinus trucidarūt. Post hec āt maximianꝰ apud mediolanū: dioclitianꝰ v̓o apud nicomediā vna die purpurā deposuerūt: vt priuatā vitā agerēt: ⁊ adolescentiores .s. cōstātinꝰ et maximianꝰ et galeriꝰ: quos cesares fecerāt īperarēt. Sed cū maximianꝰ iteꝝ tyrānice īperare vellet: a cōstātino gn̄o suo ꝑsecutus suspēdio vitā finiuit. Tādē corpꝰ sancti inocētij de eadē legione in vnda rhodani imersū a domitiano gēnan. et gratho augustano et ꝓthasio eiusdē loci episcopis cū alijs in coꝝ ecclesia ē sepultū. In cuiꝰ ꝯstructione qdā gētilis artifex erat: q alijs die dominico solēnizātibꝰ solus opꝰ suū exercebat. Adest sanctoꝝ exercitꝰ: rapit̄: cedit̄: ⁊ arguit̄: q̄ opꝰ suum ꝓphanꝰ assūpserit: ⁊ die dn̄ica cū alij diuinis intēderēt: ip̄e operibꝰ mechanicis inhiaret. Correctus ad ecclesiam cucurrit: ⁊ se fieri xp̄ianuꝫ postulauit. Ambrosius āt in p̄fatione de his martyribꝰ sic ait. Caterua fideliū diuino lustrata lumine ab extrēis terre finibꝰ veniēs tibi fidelit̄ supplicauit: et tā corporeis bellatoꝝ legio mucronibꝰ circūsepta q̄ꝫ spiritualibꝰ etiā armis vallata ad martyriū vigili ꝯstātia ꝓperauit: quos pestifer tyrānꝰ vt eos metu ꝑterreret: bis ad intitionē supplicij gladio decimauit: atqꝫ postmodū ꝯstāter eos ꝑdurātes ī fide vniuersos pariter capite plecti p̄cepit: sꝫ hi tāto charitatis ardore feruebāt: vt eiectꝭ armis flexo poplite passim geniculātes spiculatorū tela hilari corde susciperēt. Int̄ quos btūs mauritiꝰ tue fidei amore succēsus decertādo martyrij est coronā adeptꝰ. hec Ambro. ¶ Mulier q̄dā filiū suū abbati mōasterij in quo scōꝝ martyꝝ corpa reqescūt erudiendū tradidit: quē ī breui defunctū irremediabili luctu plāgebat. cui apparēs mauritiꝰ cur filiū suū sic fleret q̄siuit: q̄ sibi r̄ndit q̄ q̄ꝫdiu viuēt a lachrymis n̄ cessaret: cui ille. Noli eū flere vt mortuū: sꝫ scias eū hitare nobiscū: qđ si ꝓbare desideras cras ⁊ oībus diebꝰ vite tue si ad matutinas surrexeris: vocē eius iter monachoꝝ psallentiū voces audire valebis: qđ illa semꝑ fecit: ⁊ vocē filij sui cū mōachis cātare semꝑ discernēs audiuit. ¶ Rex gūtramus cū thesauros suos relictꝭ seculi pōpis pauperibus ⁊ ecclesie erogaret: quēdā presbyteꝝ misit: vt ipsi de sacroscīs ip̄oꝝ reliquijs asportaret: q cū reliqis impetratꝭ rediēs [illegible] orta tēpestate ī lacu lausanēsiū periret: cap[illegible] cū reliqis fluctibꝰ opposuit: et mox trāqllitas magna secuta fuit. ¶ Anno domini 863. cū qdā mōachi obtentu Caroli a Nicolao papa corpa scī vrbani pape: ⁊ scī tyburtij martyrꝭ īpetrassēt: ⁊ recedētes scōꝝ martyꝝ ecclesiā visitassent: ab abbate ⁊ mōachis īpetrarūt: vt corpꝰ sācti mauritij ⁊ caput scī Innocētij apud altisiodoꝝ ī ecclesia quā scūs germanꝰ eisdē martyribꝰ dudū dedicauerat trāsportarēt. ¶ Refert Petrꝰ damiāi: q̄ ī burgūdia erat qdā clericꝰ suꝑbus ⁊ ābitiosus q quādā ecclesiā scī mauritij sibi vsurpauerat: quodā potēte milite sibi plurimū obsistēte. Dū āt q̄dā die missā cātaret̄: ⁊ ī fine euāgelij diceret̄: oīs q se exaltat hūiliabit̄ ⁊c̄. derisit miser ⁊ ait. Falsū ē. naꝫ si ego meis hostibꝰ me humiliassē: tot hodie diuitias ecclesie nō haberē. Et ecce fulmē īstar gladij in os eius per qđ blasphemie verba euomuit introiuit: ⁊ subito eū extinxit.

¶ De nomine.

Iustina a iustitia ē dicta. Ipsa eni ꝑ iustitiā vnicuiqꝫ qđ suū erat reddidit: scilꝫ dō obediētiā: suꝑiori p̄lato reuerētiam: pari

o

cōcordiā:inferiori diſciplinā:inimicꝭ patiētiā: miſe
ris ⁊ afflictꝭ cōpaſſionē:opoſam ſibi ſanctimoniā.

¶ De ſancta iuſtina.

i Uſtina v̓go de citate anthiochie
filia ſacerdotꝭ idoloꝝ quo
tidie ad feneſtrā ſedēs ꝑlū diaconū euā-
geliū legētē audiebat:a quo tādē ꝯuerſa ē:qꝺ cum
mr̄ i lecto pr̄i rettuliſſet ⁊ ābo dormiſſet:xp̄s cū an-
gelis appruit eis dicēs.Uenite ad me: ⁊ dabo vob
regnū celoꝝ:q euigilātes stati cū filia ſua ſe bapti-
zari fecerunt.Hec igr̄ iuſtina v̓go a cyp̄ano pluri-
mū moleſtata:ip̄ȝ tādē ad fideȝ ꝯuertit.Cyp̄anus
eni a ſua pueritia magꝰ extitat. Nā cū ſeptē ānorū
eēt a parētibꝰ diabolo ꝯſecratus ē.Hic igr̄ magice
arti iſeruiebat:⁊ mr̄onas i iumēta ꝯuertē videbaƭ
⁊ multa alia p̄ſtigia exercebat. Ardēs igr̄ i amoreȝ
iuſtine v̓gis ad magicas artes ſe cōtulit:vt ipſā vl̓
ꝓ ſe vl̓ ꝓ viro quodā acladio: q ſil'i eiꝰ amore ex-
arſerat poſſet hr̄e.Aduocat igr̄ d̓monē vt ad ſe ve
niat vt iuſtinā ꝑ eū hr̄e valeat.Aduēiēs d̓mō dixit
ei.Quid me vocaſti:̓ Cui cyp̄anꝰ. Amo v̓ginē de
galileis:potes ne facē vt ip̄aȝ hēaȝ ⁊ volūtatē meā
ſecū ꝑficiā:̓cui d̓mō. Ego q hoīeȝ e ꝑadiſo eijcere
potui:cain frēȝ ſuū occidē ꝓcuraui:iudeos xp̄ȝ oc-
cidē feci:hoīes ꝑturbaui:nō poto facē vt vnā puel
lā hēas: ⁊ ea iuxta tuū placitū ꝑfruarꝭ:̓ Unguentū
hoc accipe:⁊ circa domū eiꝰ deforꝭ ſparge:⁊ ego ſu
ꝑueniēs cor eiꝰ i tuū amorē icēdā: ⁊ tibi eaȝ aſſētire
ꝯpellā.Seq̄nti nocte demō ad eā igrediƭ:⁊ cor eiꝰ
ad amorē illicitū icitare conaƭ:qꝺ illa ſentiēs deuo
te ſe dn̄o ꝯmēdauit:⁊ totū corpꝰ ſuū ſigno crucꝭ mu
niuit.Ad ſignū aūt ſcē crucꝭ diabolus tritꝰ fugit: et
ad cyp̄anū vēiēs añ eū ſtetit.cui cyp̄anꝰ dixit.Qua
re nō adduxiſti ad me v̓ginē illā:̓cui demō.Uidi in
ea quoddā ſignū ⁊ tabui:⁊ oīs i me vtꝰ defecē.Cyp̄
anus āt eū dimiſit: ⁊ aliū fortiorē vocauit:cui dixit
demō.Audiui iuſſionē tuā:⁊ vidi illiꝰ ip̄oſſibilitatē
ſȝ ego emēdabo:⁊ tuā ꝯplebo volūtatē:aggrediar
eā:⁊ cor eiꝰ vulnerabo i amorē libidinis:⁊ ea iuxta
deſideriū tuū ꝑfruerꝭ.Ingrediēs igr̄ diabolus nite
baƭ ei ꝑſuadē:⁊ aīuȝ eiꝰ ad amorē illicitū iflāmare.
Illa āt ſe d̓uote d̓o recōmēdās ſigno crucꝭ oēȝ tēta
tionē reppulit:⁊ iſufflās i demonē ꝓtinꝰ eū abiecit
Demon āt ꝯfuſus aufugit:⁊ ante cyp̄anū ſtetit:ad
quē cyp̄anꝰ.Et vbi ē v̓go ad quā te trāſmiſi:̓⁊ de-
mō.victū me fateor:⁊ q̄lit:dicē ꝑtimeſco.Quoddā
eni ſignū tr̄bile i ea vidi:⁊ ꝯtinuo robur oē amiſi.
Tūc cyp̄anꝰ eū deridēs dimiſit:⁊ ip̄ȝ demonū ꝑnci
pē aduocauit:cūqȝ vēiſſet ad eū dixit. Que ē v̓tus
tā modica vt vicaƭ ab vna puella:̓dixit d̓mō. Ec
ce egrediēs varijs febribꝰ eā vexabo:⁊ aīuȝ eiꝰ ar-
dētiꝰ iflāmabo:⁊ totū corpꝰ vehemēti ardore reſp̄-
gā:⁊ freneticā illā faciā: ⁊ varia ſibi fātaſmata offe
rā:⁊ media nocte eā tibi adducā.Tūc diabolꝰ i ſpe
cie vniꝰ v̓gis ſe trāſſigurauit:⁊ ad v̓ginē vēiēs di-
xit.Ecce ad te vēio: q: tecū i caſtitate viuē cōcupi
ſco:verū dic q̄ſo te q̄ nā n̄i i certaminis merces erit:̓
cui ſcā v̓go rn̄dit. Merces q̄dē m̄lta: labor modicꝰ
dixit ei demō.Quid ē qꝺ deꝰ ꝑcepit.Creſcite ⁊ m̄l
tiplicamī ⁊ r̄plete trā:̓timeo gꝰ bōa ſocia q̄ ſi i vir-
ginitate ꝑmāſerimꝰ v̓bū dei irritū faciemꝰ:⁊ velut
ꝯtēnētes ⁊ iobediētes i graue iudiciū decidemꝰ: ⁊
vn̄ videbamur ſꝑare ꝑmiū: graue icurremꝰ tormē
tū.Cepit āt cor v̓gis ꝑuis cogitatiōibꝰ ꝑ immiſſionē
d̓monis ꝯcuti:⁊ ardore ꝯcupiſcētie fortiꝰ iflāmari:
adeo vt iā ſurgēs abire vellet.Tunc ſcā v̓go ad ſe
reuerſa ⁊ qs eēt qui ſecū loq̄reƭ itelligēs:ꝯtinuo ſe
cruce muniuit:⁊ i diabolū ſufflās ip̄ȝ iſtar cere ꝓti
nus liq̄fecit:⁊ ab oī tētatiōe ſe libatā ſenſit. Poſt-
modū diabolus i ſpecie iuuēis pulcherrimi ſe trāſ
figurauit:⁊ thalamū eiꝰ igrediēs cū ip̄a i lectulo ia
ceret: ipudenƭ i eiꝰ lectulū ꝓſiliuit: ⁊ i eiꝰ amplexꝰ
ruere voluit.Qꝺ vidēs iuſtina ⁊ malignū ſpirituȝ
adeſſe cognoſcēs mox ſignū crucꝭ edidit:⁊ iſtar ce-
re diabolū liq̄fecē.Tūc diabolus ꝑmittēte deo febri
bus eā fatigās ⁊ plures cū gregibꝰ ⁊ armentꝭ occi-
dēs maximā mortalitatē i tota anthiochia futuraȝ
ꝑ demoniacos ꝑ̄dicebat:niſi iuſtina ꝯiugio ꝯſenti-
ret:Quapropƭ tota citas morbo lāguēs:ad ianuaȝ
parētū iuſtine ꝯuenit clamās vt iuſtinā ꝯiugio tra
derēt:et ſic ciuitatē a tāto ꝑiculo liberarēt:ſed cum
iuſtina nullatenꝰ cōſentiret: ⁊ ex hoc mortē eidem
oēs minarenƭ: ſeptimo anno mortalitatꝭ ipſa pro
eis orauit:⁊ ipſā peſtilētiā ꝓpulſauit.Uidēs diabo
lus q̄ nihil ꝓficeret:i formā iuſtine ſe trāſmutauit
vt famā iuſtine pollueret: ⁊ cyp̄anū deludēs ſe iu
ſtinā ad ſe adduxiſſe iactaret. Pergēs igr̄ diabolꝰ
ad cyprianū i ſpecie iuſtine ad ipſuȝ cucurrit: ⁊ eū
q̄ſi q i eius amore lāgueret oſculari voluit:quā cy-
prianꝰ vidēs ⁊ iuſtinā eē credēs gaudio repletꝰ ait.
Bene veniſti iuſtina oīum femiaꝝ decora.mox vt
cyprianus nomē iuſtine nomiauit:diabolus nomē
illud ferre nō potuit: ſed ad eiꝰ ꝓlationē inſtar fu-
mi ſtati euanuit.Quapropter cyprianꝰ deluſum ſe
eſſe vidēs triſtis remāſit: vnde et ampliꝰ in amorē
iuſtine eſtuās ad oſtiū virgis diu vigilauit: ⁊ quā-
doqȝ in feminā:quādoqȝ in auē: vt videbatur arte
magica ſe cōmutās cū veniſſet ad oſtiū virgis neqȝ
femina neqȝ auis:ſed cyprianꝰ protinꝰ apparebat.
Acladiꝰ quoqȝ arte diabolica mutatꝰ in paſſerē:cū
ad feneſtrā iuſtine volaſſet: mox vt virgo eū aſp̄e
xit:nō paſſer:ſed acladiꝰ apparuit: anguſtiariqȝ ni
mis cepit ac tremere: quia nec fugere poterat nec
ſalire.Timēs vero iuſtina ne caderet et creparet:
eū per ſcalā deponi fecit: admonēs vt a ſua veſa-
nia ceſſaret: ne iuxta leges tanq̄ȝ maleficus puni-
retur.Uictus igitur per oīa diabolus ad cyprianū
redijt:et ante eum cōfuſus ſtetit. Cui dixit cypria
nus. Nunquid et tu victꝰ es:̓ Que eſt miſer virtꝰ
veſtra.vt vnā puellā non poſſitis vincere: nec in
eam poteſtatē habere:ſed ecōuerſo ipſa vos vin-
cat:et tā miſerabiliter vos ꝓſternat:̓ Dic tn̄ mihi
obſecro in quo eſt eius tā maxima fortitudo:̓ Cui
demon ait. Si mihi iurauerꝭ vt a me nequaq̄ȝ re-
cedas:virtutē victorie eius tibi pandā. Cui cyp̄a
nus.Per quid tibi iurabo:̓cui demō.Iura mihi ꝑ
v̓tutes meas magnas q̄ a me nūq̄ȝ diſcedes.Di-
cit ei cyprianꝰ. Per v̓tutes tuas magnas tibi iu-
ro q̄ a te nunq̄ȝ diſcedā. Tunc diabolus quaſi ſe-
curus ei dixit.Puella illa ſignū crucifixi edidit: et

statim tabui ⁊ omnem vtutem meaz amisi. ⁊ quasi cera a facie ignis effluxi. Dicit ei Cyprian⁹. Ergo crucifixus maior te ē: Et demō. Utiqꝫ maior oib⁹ ē: ⁊ nos ⁊ oēs quos hic decipimus tradet igni inextīgusbili cruciādos. cui cyprianus. Ergo ⁊ ego amicus debeo fieri crucifixi: ne tātā aliqñ penā icurrā. cui diabolus. Jurasti mihi p vtutes mei exercitus q̄s nemo piurare valet: q̄ a me nunq̄ȝ discederes. Ad quē cypanus. Te ⁊ oēs fumigātes tuas vtutes ɔtēno. ⁊ tibi ⁊ oibus diabolis tuis abrenūcio: ⁊ crucifixi salutari signo me munio. Statiqꝫ ab eo diabolus ɔfusus discessit. Tūc cyprianus ad epȝ iuit: quē vidēs epus ⁊ credēs eū venisse vt xp̄ianos in errorē mitteret ait ei. Sufficiāt tibi cypane hi q foris sunt. nihil enim poteris aduersus ecclesiā dei: īuicta est enim vtus xp̄i. cui cyprianus. Certus suȝ q̄ īuicta est vtus xp̄i: narrāsqꝫ q̄ sibi acciderant ab eo se baptizari fecit: q postmodū tā in scientia q̄ȝ in vita valde p̄ficiēs: mortuo epo ipse in epȝ ordinatus est. Btām vero vginē Justinā in monasterio posuit: ⁊ multis sacris vginibus eā ibidē in abbatissam p̄fecit. Scūs aūt cyprianus martyribus epistolas sepe mittebat: et eos in certamine roborabat. Comes aūt regionis illius audiēs famam bti cypriani ⁊ btē Justine eos ad se p̄sentari fecit: ⁊ an sacrificare vellēt reqsiuit: q dū in fide xp̄i p̄sisterēt firmi: iussit eos ī sartaginē plenā cera pice ⁊ adipe poni: q̄ tñ eis mirꝫ refrigeriū p̄stitit nec aliqd̄ suppliciū irrogauit. Sacerdos aūt idoloꝝ p̄fecto dixit. Jubeas me ante sartaginē stare ⁊ ɔfestim vincā oēm vtutez eoꝝ. Cū ergo iuxta sartaginē stare venisset dixit. Magnus es deus hercules: ⁊ pr̄ deoꝝ inpiter ⁊ ecce cōtinuo de sartagine ignis exiuit: ⁊ penitus eū ɔsumpsit. Tūc cypanus ⁊ Justina de sartagine extrahunt: ⁊ data sup eos sn̄ia pariter decollātur. Hoꝝ corpora cū sex diebus ad canes p̄iecta mansissent: postmodū romā trāslata sunt. Nūc aūt vt dr̄ placētie requiescūt. Passi sunt autem sexto calēdas octobris circa ānū dn̄i. 287. sub dioclitiano.

De nomine.

c Osmas dr̄ a cosmos qd̄ est forma vel ornatus: vel s̄m Jsidoꝝ cosmos grece dicit̄ mūdus latine. Fuit eniȝ forma alijs ī exēplis. ornatus vtutibus bonis: mūdus ab oibus vicijs. Damianus dictus est ab adama quadā bestia q̄ humilis est ⁊ māsueta: vel Damianus a dogma qd̄ est doctrina: ⁊ ana qd̄ est sursū: vel a damiū qd̄ est sacrificiuȝ: vel Damianus dicit̄ q̄si dn̄i manus Jpse. n. māsuetudinē hūit ī ɔuersatōe. doctrinā supnā hūit: ⁊ docuit ī p̄dicatōe: sacrificiū fuit ī carnis maceratōe: dn̄i manus fuit ī medicinali curatōe.

De sanctis Cosma ⁊ Damiano.

c Osmas et Damianus germani frēs ī ciuitate egea ex religiosa mr̄e noīe Theodora nati sūt. Hi arte medicine edocti tātā a sp̄ū scō grām acceperūt vt oēs lāguores nō solū ab hoib⁹: sȝ ēt a iumētꝭ curarēt: gratꝭ oia tribuētes. Mrona āt q̄dā noīe palladia cū oia sua ī medicꝭ ɔsūpsisset ad scōs accessit: ⁊ ab eis sanitatē itegrā reportauit. Tūc illa qd̄dā munusculuȝ scō damiano obtulit: ⁊ cū nollet recipe illa eū sacramētis terribilib⁹ adiurauit: pp qd̄ ille acqeuit recipe nō qdē ductus cupiditate muneris: sȝ vt deuotōi satisfaciens offerētis: ⁊ ne nomen dn̄i videret̄ spnere: p qd̄ videbat sic se adiuratum esse. Hoc vbi scūs cosmas cōperit p̄cepit ne corpus ei⁹ vna cū corpore ipsi⁹ poneret̄. Seqnti nocte dn̄s Cosme appuit ⁊ frēȝ de suscepto munere excusauit. Audiēs eoꝝ famā p̄cōsul lisias eos ad se accersiri fecit: ⁊ q̄ eoꝝ sunt noīa que p̄ria: q̄ fortuna ingrere cepit. Sācti martyres dixerūt. noīa nr̄a sunt Cosmas ⁊ damianus: alios tres frēs hēmus: quoꝝ nomina sunt antinus Leontius ⁊ euprepius. p̄ria āt nr̄a arabia est: porro fortunā xp̄iani nesciunt. Jussit ergo p̄cōsul vt frēs suos adducerēt: ⁊ simul idolis īmolarēt: sed cū oino īmolare ɔtēnerēt p̄cepit eos in manibus ⁊ pedibus dure torqueri. Cū aūt eius tormēta deriderēt: iussit eos cathena ligari ⁊ ī mare p̄cipitari: sȝ statim ab angelo de mari liberātur: ⁊ ante p̄sidē statuūtur. Qd̄ p̄ses considerās ait. per deos magnos maleficijs vincitis: q̄ tormēta ɔtēnitis ⁊ mare sopitis. Docete ergo me hec vr̄a maleficia: ⁊ in noīe dei Adriani seq̄r vos: ⁊ hoc dicto statim duo demones affuerūt ⁊ eū grauissime ī faciē ceciderūt. Et ille exclamās dixit. Dep̄cor vos o boni viri: vt p me ad deū vr̄m oretis: qbus orātibus ɔtinuo demones discesserūt. Preses aūt dixit. Uidetis q̄lr aduersū me dij īdignati sūt: q̄ eos reliquere cogitabā. Jā ergo deos meos vos non patiar blasphemare. Tūc eos ī ignē copiosū iactari p̄cepit: sȝ tñ eos nil lesit: qn poti⁹ flāma p̄siliȷt lōge: ⁊ multos de astātib⁹ iteremit. Jubent̄ ergo in eculeo suspēdi: sȝ ab angelo ipsos custodiēte ⁊ fatigatis admodū ī cedendo ministris ante p̄sidēȝ deponūtur illesi. Tres igit̄ fratres in carcerē fecit recludi ⁊ cosmā ⁊ Damianū crucifigi ⁊ a populo lapidari: sed in suos lapides redibant auctores: ⁊ q̄ȝ plurimos vulnerabāt. Tunc preses furore repletus eductis tribus fratribus ⁊ stātibus iuxta crucē iussit cosmā ⁊ Damianū sup crucem poni ⁊ a q̄tuor militibus sagittari. Sagitte vero conuerse plurimos vulnerabāt: sed sanctos martyres non ledebāt. Uidens aūt preses in omnibus se confusum: vsqꝫ ad mortē angustiatus omnes quinqꝫ fratres fecit insimul decollari. Memores autem christiani verbi quod dixerat sanctus cosmas ne in vnum sepelirentur: cogitabant quomodo vel vbi vellent martyres sepeliri: ⁊ ecce subito camelus aduenit: ⁊ humana voce proclamans sanctos in vno loco sepeliri precepit. Passi sunt aūt sub dioclitiano qui cepit circa annuȝ dn̄i. 287. ¶ Rusticus quidā cū post laborē messis in cāpo aperto ore dormiret: serpens in eius ore ingressus est. Euigilans aūt cū nihil sētiret domū rediȷt: ⁊ sero scō grauissime torqueri se sensit: voces igitur miserabiles emittebat ⁊ sanctos dei cosmā ⁊ Damianū in sui adiutorium īuocabat. Sed cū dolor semp icresceret ad ecclesiā scōꝝ martyꝝ ɔfugit: ⁊ ibidem eo subito dormiente serpens sicut intrauerat p os eius exiuit. ¶ Uir quidam longe profecturus sanctis martyribus cosme

106

⁊ damiano vxorē ꝯmēdauit: dās ei signū cui ꝓtinꝰ deberet annuere si aliqñ eā vocaret. Post hoc aūt sciēs diabolus signū qđ ei maritus dederat se ĩ hominē trāsfigurauit: ⁊ vxori eiꝰ signū viri afferēs dixit. Uir tuus ab illa ciuitate: me misit ad te: vt ducā te ad eū. At illa adhuc ire formidās ait. Signuꝫ qdē agnosco: sꝫ q: scis martyribꝰ cosme ⁊ damiano ꝯmēdata sū: sup eoꝝ altare mihi iura ꝙ securā me duces ⁊ tecū statim ꝓficiscar. Ille aūt ꝯtinuo vt dixerat sibi iurauit. Secuta ergo eū cū ad quēdā locū secretū venisset: voluit eā de iumēto diabolus p̄cipitare: vt eā occideret: qđ illa sentiēs exclamauit. Deꝰ sanctoꝝ cosme ⁊ Damiani. adiuua me: vobis eni credidi ⁊ secuta sum eū. Cōfestim aūt sācti cuꝫ multitudine dealbatoꝝ ibidē affuerunt: ⁊ eā liberauerunt. Diabolus āt statim euanuit: ⁊ dixerunt ei. Nos sumus ⁊ cosmas ⁊ Damianꝰ quoꝝ iuramēto credidisti: iđqꝫ festinauimꝰ venire in auxiliuꝫ tibi.

¶ Felix papa atauꝰ sācti Gregorij ĩ honorē scōꝝ cosme ⁊ damiani nobilē ecc̃liā ꝯstruxit. In hac ecclesia qdā vir scūs martyribus ꝯuiebat: cui iā cācer vnū crus totū ꝯsūpserat. Et ecce dormiēte illo sci cosmas ⁊ damianus deuoto suo apparuerunt: vnguēta ⁊ ferramēta secū portātes: quoꝝ vnus alteri dixit. Ubi carnes accipiemꝰ vt abscissa carne putrida locū vacuū repleamꝰ: tunc ait alter. In cimiterio sācti petri ad vincula hodie ethiops recēs sepultus ē: de illo ergo affer: vt huic supponamus: ⁊ ecce ad cimiteriū ꝓperauit: ⁊ coxā mauri attulit: p̄cidētesqꝫ coxā ĩfirmi loco eiꝰ coxā mauri ĩseruerūt ⁊ plagā diligēter vngentes coxā infirmi ad corpus mauri detulerūt. Euigilās aūt cū se sine dolore sensisset manū ad coxā apposuit. ⁊ nihil lesionis inuenit apponēsqꝫ cādelā cū ĩ crure nil mali videret cogitabat: an nō ipse q erat: sꝫ alius alter eēt. Rediēs aūt ad se p̄ gaudio de lectulo ꝓsiliꝫ: ⁊ qđ ĩ sōnis viderat: ⁊ qualr̃ sanatꝰ fuerat oībꝰ enarrauit: q ꝯciti ad tumulū mauri miserūt: ⁊ coxā mauri p̄cisā: ⁊ coxaꝫ p̄dicti viri illius loco in tumulo positā repperierūt.

¶ De sancto porseo episcopo.

Porseus epс cuiꝰ historiā beda p̄sbyter scripsisse credit̃ cū oī v̄tute ⁊ bonitate polleret: ad extremū veniēs spm̃ emisit: viditqꝫ duos angelos ad se veniētes: vt eiꝰ aīaꝫ deferrēt. Tertiū vero armatum scuto cādido: ⁊ gladio fulgureo se p̄cedētē ꝯspexit. Deīde demones clamātes audiuit. Precedamus ⁊ añ faciē eiꝰ bella cōmoueamꝰ. Cū ergo p̄cessissēt ꝯuersi iactabāt ĩ eū ignita iacula: sꝫ angelus p̄cedēs scuto ea suscipiebat: ⁊ ꝓtinus extinguebat. Tūc demones angelis opponētes dixerūt. Ociosos s̄mones sepe dixit: ⁊ iđ illesus nō dꝫ ꝑfrui vita btā: qbꝰ angeli nisi p̄ncipalia vicia ꝯtra eū ꝓtuleritis ꝓpter minima nō ꝑibit. tūc dixit ei demō. Si iustꝰ est dēs hō hic nō saluabit̃. Scriptū est. n. nisi ꝯuersi fueritis ⁊ efficiamini sicut ꝑuuli nō ĩtrabitis ĩ regnū celoꝝ. cui angelus excusans ait. Indulgētiā in corde hūit: sꝫ ꝯsuetudo hoīuꝫ ꝯtinuit. cui demon. Sicut accepit malū ex ꝯsuetudine ita accipiat vindictā a supuo iudice. Scūs angelus dixit. Iudicemur añ deū p̄liāte angelo aduersarij ꝯtriti sūt. Tūc demō dixit. Seruus sciēs volūtatē dñi sui ⁊ nō faciēs vapulabit plagis multis. Cui āgelus. Quid. n. iste de volūtate dñi sui nō adipleuit: ⁊ demō. Dona iniquoꝝ suscepit. cui āgelus. credidit ꝙ vnusqsqꝫ eoꝝ pniaꝫ egisset. demon dixit. Añ debuit ꝓbare pnie ꝑseuerātiā: ⁊ sic fructꝰ suscipe. Angelus rñdit. Iudicemur añ deū: sꝫ demō succubuit. Iteꝝ āt ad bellādū surrexit dicēs: vsqꝫ nūc estimabamꝰ deū veracē: q oē delictū qđ ĩ t̄ris nō purgauit: se ĩ et̃nū puniturꝫ ꝑmisit. Hic ergo hō quādā vestem a quodā vsurario recepit: nec de hoc punitꝰ fuit. Ubi ē ergo iusticia dei: Cui āgelus. Silete q: occulta dei iudicia ignoratis. Quādiu. n. sperat̃ pnia comitat̃ hominē diuina mīa: demō rñdit. Sꝫ nullus hic locus ē pnie. cui āgelus: ꝓfūditatē iudicioꝝ dei ignorat̃. erit ⁊. n. Tūc diabolus tā grauit̃ eū ꝑcussit: vt postmodū vite restitutꝰ semp ꝑcussionis vestigiū retineret. Arripiētes āt demones vnū ex his quos in ignibus torq̄bāt ipꝫ ĩ eū iactauerūt: q eius humeꝝ maxillāqꝫ ĩcēdit: cognouitqꝫ hoīeꝫ: q: ille erat cuiꝰ vestē accepat: dixitqꝫ āgelus: qđ ĩcēdisti arsit in te. Si. n. huiꝰ viri in p̄ctis mortui donū nō accepisses: nec pena ĩ te arderet. Et hāc ꝑcussionem ꝑmittēte deo ꝓ receptōe vestimēti illius recepit. Alter aūt demō dixit. Adhuc restat illi āgusta porta: vbi illū supare poterimꝰ. Diliges ꝓximū tuū sicut teipm̃. rñdit āgelus. Uir iste ĩ ꝓximos suos opatꝰ ē bona. aduersariꝰ rñdit. Nō sufficit hoc nisi etiā sicut seipꝫ dilexerit. Cui āgelus. Fructꝰ dilectōis ē bñ opari: q: deus reddet vnicuiqꝫ s̄m opa sua. dixitqꝫ demō Sꝫ q: v̄bum dei diligēdo nō ĩpleuit dānādus erit. Pugnāte turba nefāda sci āgeli victores fuerunt. Dixit iteꝝ demō. Si deus iniquus nō est: ⁊ verbi illiꝰ trāsgressio ei displicet: vir iste penaꝝ expers nō erit. Promisit. n. seculo abrenūciare: ⁊ ecōtrario seculū dilexit ꝯtra id qđ dcm̃ ē. Nolite diligere mūdū neqꝫ ea q̄ ĩ mūdo sūt. scūs āgelus rñdit. Nō sibi ea q̄ sūt seculi: sꝫ hoībus ĩdigētibꝰ dispensāda dilexit. Diabolus rñdit. Qualicūqꝫ mō diligat̃ ꝯtra p̄ceptū diuinū est. Uictis aduersarijs rursus diabolus ad callidas ꝯuertit̃ accusatiōes dicēs. Scriptū est. Si nō āñūciaueris iniquo iniqtatē suā sāguinē eius de manu tua reqrā. Hic non āñūciauit digne p̄ctōribus pniam. scūs āgelus rñdit. Qñ auditores despiciūt v̄bū lingua doctoris loq ꝑpendit̃ dū videt ꝙ p̄dicatio audita despicit̃. vñ prudētis ē dū nō est loq̄ndi tp̃s velle tacere. In omni v̄o ꝯdictōe demonum nō p̄ualida, nimis extitit pugna donec iudice dño triūphātibꝰ āgelis: deuictisqꝫ aduersarijs imēsa claritate vir scūs circūfusus ē. Unꝰ āt vt beda testat̃ ex angelis dixit ei. Respice mūdū: respiciensqꝫ vidit vallē tenebrosā ⁊ q̄tuor ignes ĩ aere aliquibꝰ spatijs a se distantes: dixitqꝫ ei angelus. Hi sunt q̄tuor ignes q mundū succendūt. Unꝰ ē ignis mendacij cū hoc ꝙ abrenūciare diabolo ⁊ oībus pōpis eiꝰ ĩ baptismo oēs ꝑmiserūt ⁊ minime ĩplēt. Scđs cupiditatis: cū mundi diuitias amori celestiū p̄ponūt. Tertiꝰ ē dissēsionis cū aīos ꝓximoꝝ in supuacuis rebꝰ offendere nō formidāt. Quartꝰ ĩpietatis

cũ ĩfirmiores expoliare 7 eis fraudẽ facere ꝓ nihilo ducũt: deide illi ignes appropinquãtes in vnũ re-dacti sunt. 7 illi appropinqbãt: timẽsq; angelo dixit Dñe ignis mihi appropinqt. cui angelus. Qd non accẽdisti nõ ardebit ĩ te. Ignis enim iste fm merita opeꝝ hoĩz singulos examinat. Nã sicut corpus ardet ꝑ voluptatẽ illicitã ita etiã ardebit ꝑ debitã penã. Tãdẽ ad ꝓpriũ reduct⁹ est corp⁹ plãgẽtib⁹ ꝓpinqs q eũ mortuũ existimabãt. Ille ãt aliqnto tpe supuixit: 7 ĩ bonis opibus laudabilr vitã finiuit.

¶ De nomine.

m Ichael interptat qs vt deus. 7 quotiens. sicut ait Gregori⁹ mire vtutis aliqd agit. Michael mitti phibet: vt ex ipso actu 7 noĩe det ĩtelligi qꝫ nullus põt facere: qd facere ꝑualet deus: 7 idcirco eidẽ Michaeli multa q sunt mire virtutis attribuũtur. Ipse enim vt Daniel attestat in tẽpore antixpi ꝯsurget 7 ꝓ electis tanqꝫ defensor 7 ꝓtector astabit. Ipse cũ dracone 7 angelis eius pugnauit: 7 ipsos de celo eijciẽs victoriã fecit magnã. Ipse cũ diabolo de moysi corpore altercatus ẽ: eo qꝫ diabolus eius corpus ꝑdere voluit: vt ipm ꝓ deo iudeoꝝ ppl's adoraret. Ipse scõꝝ aĩas suscipit: 7 in paradisũ exultatõis ꝑducit. Ipse olim ꝑnceps fuit sinagoge: sꝫ nũc ꝯstitutus ẽ a dño ĩ ꝑncipẽ ecclesie. Ipse vt dr plagas egyptijs ĩtulit: mare rubrũ diuisit: ppl'm ꝑ desertũ duxit: 7 in terrã ꝓmissionis ĩtroduxit. Ipse iter scõꝝ acies angeloꝝ signifer xpi dr. Ipse eni ad dñi ĩperiũ antixpꝫ exĩtẽ in mõte oliueti ꝑpotenter occidet. In voce ipi⁹ archãgeli michael mortui resurgẽt. Ipe crucẽ: clauos: lãceã: 7 coronã spineã ĩ die iudicij presẽtabit.

De sancto Michaele.

m Ichaelis archãgeli sacra solẽnitas dicit apparitio: dedicatio: victoria 7 memoria. Appitio ipi⁹ angeli multiplex ẽ. Prima q ĩ mõte gargano apparuit. In appulia ãt ẽ qdã mons noĩe gargan⁹ iuxta ciuitatẽ q dr sypont⁹. Anno aũt dñi. 390. in ꝑdcã vrbe sypõto erat vir quidam noĩe gargan⁹. q fm quosdã libros a mõte illo nomẽ acceꝑat: q oĩuz 7 bonõ ĩfinita multitudine pollebat. Cũ ãt circa ꝑdicti mõtis latera pascerent: cõtigit qndã thaurum alios relinquere: 7 verticẽ mõtis ꝯscẽdere: cũ domũ alijs redeũtibus nõ redisset: collecta dñs multitudine famuloꝝ ꝑ deuia queq; regrẽs: ipm tãdem in vertice mõtis iuxta ostium cuiusdã spelũce ĩuenit. Permotus itaq; cur soliuagus ĩcederet mox ĩ ipꝫ sagittã toxicatã direxit. Sꝫ statim velut a vẽto retorta ipꝫ q ĩecerat repcussit. Turbati sup hoc ciues epm adeunt: 7 sup re tã stupenda ipꝫ ĩqrũt. Qui triduanũ ieiuniũ eis ĩdixit: 7 a deo qrendũ eẽ admonuit. Quo fcõ scũs michael episcopo appuit dicẽs. Sciatis hoĩez illũ volũtate mea suo telo eẽ ꝑcussũ. Ego sũ Michael archãgelus q locũ hũc in terris ĩcolere tutũq; seruare statuẽs: hoc volui ꝓbare ĩdicio ipi⁹ me loci ĩspectorẽ eẽ atq; custodẽ. Statiq; eps atq; ciues cũ ꝓcessione locũ adeunt: 7 ingredi nõ ꝑsumentes: oroni pre forib⁹ insistunt. ¶ Scda appitio est q circa annũ dñi. 710. accidisse describitur. Nã ĩ loco q tũba dr iuxta mare q sex milib⁹ distat ab vrbe adria scẽs michael epo ꝑdcẽ ciuitatis apparuit. dicens 7 iubens vt ĩ ꝑdicto loco eccl'iã construeret: 7 sicut fit ĩ monte gargano: ita 7 ibi memoriã sãcti michaelis archãgeli celebraret. Cũ ãt eps de loco in quo eccl'iã cõstrueret dubitaret: ab ipso edocet vt ibi eã construere faceret: vbi thauꝝ a latronib⁹ abscõditũ iueniret. Iteꝝ ũq; de loci amplitudine dubitans iubet modũ ĩ amplitudine statuere quãtũ videret thauꝝ ĩ circuitu pedib⁹ ꝓtriuisse. Due ãt rupes ibidẽ erant qs nullatenus virt⁹ humana mouere poterat. Tũc michael cuidam viro appuit: ꝑcipiẽs vt ad ꝑdcm locũ accedat 7 ĩpas rupes remoueat: quo accedẽte tã facile rupes mouit: vt nihil hic põderis viderẽtur. Edificata igit ibidẽ eccl'ia: de mõte gargano ꝑtem palij qd scũs michael sup altare posuit: 7 ptẽ marmoris sup qd stetit ad suã ecclesiã detulerunt. Cũ vero ibidẽ aque penuriã paterent monitu angeli qdã foramen in quodã saxo durissimo fecerũt: 7 tãta aqꝝ copia ꝓtinus emanauit: vt vsq; nũc eius beneficio copiosius sustẽtent. Hec aũt apparitio in ꝑdicto loco. 17. die calẽdaꝝ nouẽbriũ solẽniter celebrat. ¶ In eodem ãt loco qdã memoria dignũ ꝯtigisse refert miraculũ: ille enim mons vndiq; oceano cingit. sꝫ bis ĩ die sci Michaelis iter ꝑbens populo aperit. Cuz ergo copiosa turba ad ecclesiã ꝑgeret: ꝯtigit qndã mulierem grauidã vicinãq; partui secũ ire: 7 ecce magno impetu vnda redijt: 7 omnis turba timore ꝯcussa ad littus fugit. Sola ãt mulier pregnãs fugere non valuit: sed a marinis fluctibus capta fuit At michael archãgelus mulierẽ illesã seruauit: ita etiã qꝫ in mediũ pelagi filiũ parturiuit quẽ ĩ vlnis suscipiens lactauit. 7 mari iteꝝ sibi iter ꝑbente leta exiuit. ¶ Tertia apparitio est q rome tẽpore gregorij pape legit accidisse. nã dũ idẽ gregorius papa ꝓpter pestẽ inguinariã letanias maiores ĩstituisset: 7 deuote ꝓ salute populi exoraret vidit supra castrũ qd olim memoria adriani dicebat angelum dñi q gladiũ cruẽtatũ tergebat: 7 in vaginã mittebat. Unde scũs gregori⁹ ĩtelligẽs ꝑces a dño exauditas ecclesiã in honorẽ angeloꝝ ibidẽ ꝯstruxit: vñ 7 castrũ illud vsq; nũc castrũ sci angeli vocat. Hec aũt apparitio cũ alia q in monte gargano apparuit cum sypõtanis victoriã dedit. 8° id⁹ maij celebrat. ¶ Quarta apparitio est q ꝯsistit ĩ hierarchijs ĩpoꝝ ãgeloꝝ. nã prima hierarchia epiphania dicit idest superior apparitio: media dicit hyperphania idest media apparitio: vltima dr hypophania idest ĩferior apparitio. 7 dicit hierarchia a hierar qd est sacrũ 7 archos ꝑnceps qsi sacer ꝑncipatus. qlibet ãt hierarchia ꝯtinet tres ordines. nã superior ꝯtinet serapphin: cherubin 7 thronos. Media cõtinet fm assignationẽ dionysij dñatiões virtutes: 7 ptãtes. Ultima cõtinet fm assignationẽ eiusdẽ ꝑncipatus archãgelos 7 angelos. Et hoꝝ dñatio ordinatio 7 dispositio põt videri simil'r in terrenis ptãtibus. nã ministroꝝ q sũt sub vno rege qdã operant ĩmediate circa ꝑsonã regis: sicut cubicularij 7 consiliarij 7 assessores. Siles his sunt ordines ꝑme hierarchie

107

Quidã vero hñt officia ad regimẽ regni in coĩ non
deputati huic vel illi ꝓuincie vt pncipes militie ⁊
iudices curie. Siles sunt his ordines scde hierar-
chie: Quidã vero ꝑponũtur ad regimẽ alicui⁹ ptis
regni. vt ꝑpositi ⁊ baiuli ⁊ huiusmodi minores offi
ciales. Et his files sunt ordines tertie hierarchie.
Tres igit̃ ordines pme hierarchie accipiunt̃ inq̃z-
tũ deo assistũt ⁊ ad ip̃z ꝯuertunt̃. Ad hec tñ tria ne
cessaria sunt. s. sũma dilectio ⁊ hoc q̃ztũ ad ordinez
seraphin q̃ interpretãtur ardẽtes: ꝑfecta cognitio: ⁊
hoc q̃ztũ ad cherubin q̃ interpretãtur plenitudo scie.
ꝑpetua ꝯphẽsio siue fruitio: ⁊ hoc q̃ztũ ad thronos
qui interpretantur sedes: q: in eis sedet deus ⁊ qescit
dũ eos in se qescere facit. Tres aũt ordines medie
hierarchie accipiunt̃ inquãtum hñt p̃esse ⁊ regere
vniuersitatẽ hoium in coĩ. Hoc aũt regimẽ ꝯsistit i
tribus. pmo in p̃sidẽdo siue imperãdo. ⁊ hoc ptinet
ad ordinẽ dñationũ: ad quẽ spectat alijs iferiorib⁹
p̃esse ⁊ eos i oĩbus ministerijs diuinis dirigere: ac
eis oĩa impare: qd̃ innuit̃ zacharie. 5° vbi vnus an-
gelus alteri dixit. Curre ⁊ loq̃re ad puer̃ istum di-
cẽs ⁊c. 2° iperãdo: ⁊ hoc ptinet ad ordinẽ v̓tutũ q-
bus nihil est impo͛le exeq qd̃ impat̃. q: eis datũ est
posse sup oĩa difficilia ad diuinũ ministeriũ ptinẽ-
tia: ⁊ ideo attribuit̃ eis miracula facere. Tertio: in
arcẽdo vt. s. ipedictia ⁊ festinãtia arceãtur: ⁊ hoc p-
tinet ad ordinẽ ptãtum: q hñt coercere contrarias
ptãtes qd̃ signatũ est thobie. 8° vbi dr̃ q̃ Raphael
religauit demonẽ in deserto supiori. ¶ Tres vero
ordines vltime hierarchie accipiũt̃ p̃z q̃ hñt regi-
mẽ determinatũ ⁊ limitatũ. Quidã eniz eoꝝ p̃sunt
vni ꝓuĩcie. hi sunt de ordine pncipatus: sicut erat
pnceps ꝑsaꝝ q̃ p̃erat ꝑsis: de quo habet̃ Dañ. 10.
Quidã vero deputati sũt ad regimẽ multitudinis:
vtpote vnius ciuitatis: ⁊ hi dñr archãgeli. qdã ve-
ro ad regimen ꝑsone singularis. Et hi dñr angeli.
vñ dñr minima nũciare ex eo q̃ eoꝝ ministeriũ ad
vnũ hoiem limitat̃. Archãgeli vero dicunt̃ maio-
ra nũciare: q: bonũ vnius multitudinis dignius ẽ
q̃z bonũ vnius hoĩs. In assignatõe aũt pme ordinũ
hierarchie Gregorius ⁊ Bernardus cũ Diony-
sio ꝯcordãt: q: accipit̃ penes eoꝝ fruitionẽ q̃ ꝯsistit
in feruẽti dilectõe quo ad seraphin. ꝓfunda cogni
tione quo ad cherubin. ꝑpetua retẽtõe quo ad thro
nos. Sz in assignatõe medie ⁊ vltime i duobus or-
dinibus scilicet pncipatu ⁊ v̓tute dissentire vident̃
Gregorius enim ⁊ Bernardus aliã ꝯsiderationẽ
hũerunt: ꝓut scilicet media hierarchia accipit̃ pe-
nes p̃lationẽ: vltima penes ministrationem. p̃latio
aũt i angelis triplex est. P̃esũt enim angeli ange-
licis spiritibus. ⁊ hi dñatões dicunt̃. p̃sunt etiã bo-
nis hoibus: ⁊ hi dñr pncipatus: p̃sunt demonibus:
⁊ hi dñr ptãtes: ⁊ ordo ⁊ gradus dignitatis i his p̃z
Ministeriũ aũt triplex est. qd̃dã qd̃ ꝯsistit in operã
do: qd̃dã i docẽdo aut maiora aut minora. Primũ
est v̓tutũ. Scd̃z archãgeloꝝ. t̃tiũ angeloꝝ. ¶ Quita
apparitio de q̃ legit̃ in historia triptita. nã iuxta cõ
stãtinopolim est qdã locus vbi olim dea vesta co-
lebat̃: sz nũc eccl'ia in honorẽ sci michaelis fabrica-
ta est: q etiã locus michaeliũ nuncupat̃. Cum igit̃
quẽdã noie aqlinũ ardẽtissima febris rubeis colo-
ribus mota ꝯphẽdisset estuãti poculũ medici dede
rãt: qd̃ euomuit adeo vt postmodũ qcqd comede-
rãt vel biberet euomebat. dũ aũt iã morti vicinus
ẽẽt ad locũ hũc se duci fecit: credẽs se illuc aut mori
aut lãguore p̃uari. cui Michael dixit. Ut ꝯfectio-
nẽ sibi ex melle ⁊ vino ⁊ pipere faceret: ⁊ oĩa q̃ co-
mederet ibi ĩtingeret: ⁊ sic plenã sanitatem recipet
qd̃ cũ fecisset plene liberatus est. cũ tñ s̓m medici-
ne rõnez ꝯtrariũ ẽẽ videat̃ calida pocula colericis
exhibere. Hec in historia tripartita. ¶ Scd̃o dr̃
victoria. multiplex aũt victoria ipsius archãgeli mi
chaelis ⁊ angeloꝝ inenit̃. Prima est quã archãge-
lus michael p̃dictis sypõtanis hoc mõ p̃stitit. Post
aliqd̃ enim tp̃s ab ineto loco neapolite adhuc gẽti-
les ꝯtra sypõtanos ⁊ beneuẽtanos. q ququaginta
milibus a syponto distãt ordinato exercitu bellare
ceperũt: q de epi ꝯsilio triduanas idutias petierũt:
vt ieiunio triduano vacarẽt ⁊ patronũ suũ micha-
elẽ in sui auxiliũ implorarẽt. Tertia aũt nocte scũs
michael epõ apparet p̃ces dicit exauditas victoriã
promittit affuturã: ⁊ q̃rta diei hora iubet̃ hostibus
occurrẽdũ: qbus occurrẽtibus mõs garganus imẽ
so tremore ꝯcutit̃: fulguraq̃z crebra volãt: ⁊ caligo
tenebrosa totũ mõtꝭ cacumẽ obduxit: ita vt. 200. vi
ri d̓ aduersarijs tã ex ferro ostiũ q̃z ex sagittꝭ igneis
iterirẽt. reliqui vero virtute archãgeli ꝯpta idola-
trie reliq̃rũt errorẽ: ⁊ cõtinuo colla xp̃iane fidei sub
miserũt. ¶ Scd̃a victoria quã archãgelus michael
obtinuit quãdo draconẽ. i. luciferꝝ cũ oĩbus suis seq̃
cibus de celo expulit: de quo exponit̃ illud qd̃ ha-
bet̃ in apoc. Fcm̃ est p̃liũ magnũ i celo michael ⁊c.
Cũ enim lucifer dei eq̃litatẽ appetisset archãgelus
michael celestis exercitus signifer adueniẽs ip̃z lu-
ciferꝝ cũ suis seq̃cibus de celo expulit: ⁊ in hũc aerẽ
caliginosũ vsq̃z in diẽ iudicij retrusit: nõ enim pmis
sum est eis i celo hitare siue i supiori parte aeris: q:
locus clarus ⁊ amenus est: nec in t̃ra nobiscũ: ne ni
mis nos ĩfestarẽt: sz in aere inter celũ ⁊ t̃rã: vt dũ
superius respiciũt ⁊ gloriã vident quã amiserunt
inde dolorẽ habeãt: ⁊ dũ inferius ꝯspiciunt ⁊ vidẽt
hoĩes illuc ascẽdere vnde ipsi ceciderũt: inde inui-
dia frequenter torqueãtur. frequenter tamen ex di
uina dispẽsatione ad nostrũ exercitiũ ad nos descẽ
dunt. Unde sicut aliquibus viris sanctis mõstratũ
est: frequenter circa nos volitãt sicut musce. Innu
merabiles enim sunt ⁊ velut musce totũ aerem re
pleuerunt. Unde dicit haimo. vt philosophi dixe-
runt ⁊ doctores nostri opinantur: aer iste ita est ple
nus demonibus ⁊ malignis spiritibus: sicut radius
solis minutissimis pulusculis. Licet autem tot sint
iuxta sententiam Origenis: eorum exercitus mi-
nuimus cuz eos vincimus. ita vt qui ab aliquo san
cto viro victus fuerit. deinceps ille de vitio de quo
victus est ipsum non valeat tentare. ¶ Tertia vi-
ctoria est quam angeli quotidie de demonibus ob-
tinent: dum pro nobis contra eos pugnantes ab
eorum tentatione nos liberant. Tribus autem mo
dis ab ipsorum tentatione nos liberant. Primo
potestatem demonis refrenando. Apoca. 20. de

angelo q dmonē ligauit: ⁊ ī abyssū misit. ⁊ Thobi.
octauo de diabolo ī deserto supiori religato. Hui⁹
.n. religatio nihil aliud ē: q̄ȝ potestatis ei⁹ refrena-
tio. Scḋo cōcupiscētiā refrigerādo qḋ significatuȝ
ē. Gen. 32. vbi dr̄ q̄ angelus tetigit neruū Jacob
⁊ statiȝ emarcuit. Tertio memoriā dn̄ice passionis
nr̄is mētib⁹ īprimendo. Hoc significatū ē Apo. se-
ptimo. vbi dr̄. nolite nocere terre ⁊ mari neq̄ȝ ar-
boribus quousq̄ȝ ⁊c̄. Itē Ezechi. 9°. Signa thau ī
frōtes viroꝝ ementiū. Thau .n. littera ad modum
crucis ē facta: ⁊ q hoc signati sūt nō timent āgelū ꝑ-
cussorē: vn̄ ibidē dr̄. Sup quē videris thau. nō oc-
cidat̄. ¶ Quarta victoria ē quā archangelus mi-
chael de ātixp̄o habitur⁹ ē qn̄ ipm̄ occidet. Tūc .n.
Michael ꝑnceps magn⁹. vt dr̄ Dan. 12. cōsurget
⁊ ꝓ electis tā q̄ȝ adiutor ⁊ ꝓtector stabit fortit̄. Deīde
antixp̄s vt dicit glo. apoc. 13. sup illud. vidi vnum
de capitib⁹ ei⁹ occisuȝ ⁊c̄. mortuū se fingēs ⁊ ꝑ tri-
duū latens postea apparebit dicēs se suscitatū: ar-
teq̄ȝ magica ferentib⁹ eū demonib⁹ ī aera ascēdet
⁊ vniuersis mirātib⁹ adorabūt eū: tādē ī mōte oli-
ueti ascendēs: ī vt dicit glo. sup illḋ. 2. thes. 2°. quē
dn̄s iesus īterficiet ⁊c̄. dū stabit ī papilione ⁊ ī solio
suo ⁊ ī loco illo ꝯ quē dn̄s ascēdit. Michael adue-
niēs ipm̄ īterficiet. De quo ꝑlio ⁊ victoria ītelligit̄
ſm̄ Gregoriū illud qḋ dr̄ ī apoc. Factū ē ꝑliū ī ce-
lo Michael ⁊c̄. Illud .n. vbū de triplici ꝑlio Mi-
chaelis ītelligēdū ē. s. de ꝑlio qḋ hūit cū lucifero: cū
ipm̄ de celo expulit: ⁊ de ꝑlio qḋ cū demonibus hȝ
nos īfestātib⁹. ⁊ de isto. ¶ Tertio hec solēnitas dr̄
dedicatio: ex eo q̄ hac die ꝑdictū locū ī mōte gar-
gano a se dedicatū fuisse archāgelus Michael re-
uelauit. Reuersi eīȝ sypōtani a cede aduersarioꝝ
⁊ tā magnifica potiti victoria adhuc dubitare ce-
perūt: vtꝝ ꝑdictū locū īgredi vel dedicare debe-
rent: tūc ep̄s sup his duxit papā pelagiū cōsulēdū.
q rn̄dit dicēs. Si homo illā ecclesiā dedicare debe
ret hoc maxime die quo victoria data ē fieri opor-
teret. Si vero aliter sancto michaeli placuerit: ab
ipso ē sup hoc eius reqrenda voluntas. Instanti-
bus igit̄ papa ⁊ ep̄o cum ciuibus triduano ieiunio
Michael ī hac die apparuit dicens. Nō est opus
vobis quā ego edificaui dedicare ecclesiā. ipse .n.
q cōdidi dedicaui. Precepitq̄ȝ vt die seq̄nti locuȝ
cū populo īgredientes ipm̄ ꝑcibus frequētarent. ⁊
se specialē suū patronū sentirēt: deditq̄ȝ eis ꝑdicte
ꝯsecratōis signū: vt. s. ab oriēte ꝑ posterulā ascēde
rent: ⁊ ibidē vestigia hōis īpressa marmori īueni-
rēt. Mane igit̄ ep̄s ⁊ vniuersus populus ad locuȝ
veniūt ⁊ ītrogredientes criptā magnā ⁊ tria alta-
ria īuenerūt: quoꝝ duo ī australi parte posita erāt
tertiū vero ī oriētali venerandū q̄dē ⁊ rubeo pal-
lio circūtectū. Celebratis igit̄ ibidē missaꝝ solēnijs
cū sacrā ꝯmunionē singuli accepissēt oēs ad ꝓpria
cū īmenso gaudio redierunt: Ep̄s aūt ibidē sacer
dotes ⁊ clericos delegauit q iugiter diuinū officiū
celebrarēt. In eadē spelūca aq̄ lucida ⁊ nimiū dul
cis emanat q̄ post cōmunionē populus potat̄ ⁊ di
uerse egritudines sanant̄. Tūc sūmus pōtifex his
auditis hūc diē ī honorem sancti michaelis ⁊ oīuȝ
beatoꝝ sp̄uuȝ ꝑ totū orbē vniuersaliter statuit cele-
brādū. ¶ 4°. hec solēnitas dr̄ memoriā sancti mi-
chaelis. in q̄ tn̄ solennitate oīum angeloꝝ memo-
riā agim⁹: ⁊ oēs generaliter honoram⁹: decet nāq̄ȝ
nos eisdē laudē ⁊ honorē īpendere multiplici rōe.
Ipi .n. sūt custodes nostri ministratores nostri: fra
tres ⁊ cōciues nostri: aīaꝝ nostraꝝ portatores ī ce-
lum: orationū nostraꝝ apud deū repn̄tatores: re
gis eterni nobilissimi milites: ⁊ tribulatoꝝ cōsola-
tores. Pmo igit̄ debemus eos honorare: q̄r sunt cu
stodes nostri. cuilibet .n. homini dant̄ duo angeli
vn⁹ malus ad exercitiū: alius bonus ad custodiē-
dum. Custodia .n. boni angeli deputat̄ homini: ⁊ ī
natiuitate ī vtero: ⁊ statiȝ post natiuitatē ex vtero:
⁊ sēp ē cum ipso iā adulto. In hoc .n. triplici statu
necessaria ē homini custodia angelica: nā dū par-
uulus ē adhuc ī vtero pōt īterimi ⁊ dānari Dum
ē extra vteꝝ ante adultā etatem pōt a baptismate
īpediri. Dum ē ī adulta etate pōt ad diuersa pccā
ꝑtrahi. Diabolus .n. ī homīe adulto rōnē seducit
ꝑ astutias: volūtatē allicit ꝑ blāditias: virtutē op-
primit ꝑ violentiā iḋ necesse fuit vt bon⁹ angelus
eidē ad custodiā deputet̄: vt hoīem erudiat ⁊ diri
gat cōtra fallaciā. exhortet̄ ⁊ excitet ad bonū ꝯtra
blāditias: ⁊ defendat ab oppressione cōtra violen
tiā. Effect⁹ āt āgelice custodie ī hoīe q̄druplex as
signari pōt. Prim⁹ ē vt ꝓficiat aīa ī bonū grē: ⁊
hoc facit āgelus ī aīa tribus modis. Primo oē īpe
dimētū ad bonū remouendū. Hoc significatuȝ est
exo. 12. vbi angel⁹ ꝑcussit ꝑmogenita egypti. Scḋo
pigritiā excitādo qḋ significatuȝ ē zach. 4°. vbi dr̄
āgelus dn̄i excitauit me: q̄si hoīeȝ q excitat̄ a sōno
Tertio ī via ꝑnīe ducēdo ⁊ rducēdo qḋ significatū
ē thobie. 5°. ī āgelo q eū duxit ⁊ reduxit. ¶ Scḋs
effectus ē vt nō cadat ī malū culpe: ⁊ hoc facit an-
gelus tribus modis. Primo īpediendo peccatum
futuꝝ ne fiat. hoc significatū ē nume. 22°. in balaā
q ad maledicēdū israel ꝑgens ab angelo īpedit⁹ ē.
Secūdo īcrepādo ꝑteritū vt ab eo qs recedat. hoc
significatū ē iudicū scḋo. vbi cuȝ āgelus filios isrl̄
de ꝑuaricatiōe īcrepasset ipsi eleuauerunt vocem
⁊ fleuerunt. Tertio violētiā īferendo: vt a pn̄ti eri
piat: hoc significatū ē ī violēta eductione Loth ⁊
vxoris de sodomis. ī. ḋ pcc̄i cōsuetudīe. ¶ Terti⁹
effectus ē si cadat ⁊ postmodū resurgat: ⁊ hoc facit
angelus tribus modis. Primo mouendo ad cōtri-
tionē. Hoc significatum ē tho. 11. vbi ad documē-
tum angeli de felle ꝑ qḋ ītelligit̄ cōtritio liniuit pr̄i
oculos. s. cordis. scḋo purgādo labia ad cōfessioneȝ
qḋ significatū est isa. 6°. vbi ꝑ angeluȝ labia Isaie
purgantur. Tertio gaudendo ad satisfactionem
Luce. 15. vbi dicitur q̄ maius gaudium est in celo
super vno peccatore penitentiam ⁊c̄. ¶ Quartus
effect⁹ ē ne totiens vel ī tot mala cadat quotiēs vl̄
ad quot diabolus incitat. Et hoc facit trib⁹ modis
. s. potestatem demonis refrenando: concupiscen-
tiam debilitando: ⁊ memoriaȝ passionis dominice
nostris mentibus īprimendo: de q̄bus supra dictū
est. ¶ Secūdo debemus eos honorare: q̄r sūt mi-
nistratores nostri. Omnes enīȝ sicut dr̄ Hebreoꝝ

p̄mo sunt administratorij sp̄us: Oēs.n. ꝓpter nos
mittunt̃: q2 supiores ad medios: medij ad īfimos:
īfimi mittuntur ad nos. hec aūt missio cōpetit bo-
nitati diuine. In hoc.n. mãifestat̃ diuina bonitas
q̄ztū.s. nostrã salutē diligat dū nobilissimos sp̄us q
ei ītima charitate iūgunt̃ dirigit ⁊ trãsmittit ad ꝓ-
curãdum salutē nostrã. ¶ Scd̄o charitati ãgelice.
cum.n. charitatis ardentis sit maxime desiderare
alioꝝ salutē. ob quã etiã dixit Isaias. Ecce ego do
mine mitte me: ⁊ ãgeli possint nos iuuare ꝓ eo ꝙ
vidēt nos suo auxilio īdigere: ⁊ malos ãgelos nos
īpugnare: iō ꝙ ad nos mittant̃ lex exigit angelice
charitat̃. ¶ Tertio humane īdigētie. mittunt̃.n.
ad īflãmãdū affectū ad amorē: vñ in figurã huius
legunt̃ missi fuisse ī curru igneo. ¶ Scd̄o ad illu-
minãdū ītellectū ad cognitōez. hoc significatum ē
apoc.io. ī ãgelo q hēbat libꝝ apertum ī manu sua.
Tertio ad corroborãdū ī nobis oē īperfectū vsq3 ī
finē. Hoc significatū ē. tertio Re.i9°. vbi angelus
portauit helie panē subcinericiū ⁊ vas aque ⁊ co-
medit ⁊ ãbulauit ī fortitudīe cibi illi9 vsq3 ad mōtē
dei oreb. Tertio honorãdi sūt: q2 ipsi sūt frēs ⁊ cō-
ciues nr̄i. Oēs.n. electi assumunt̃ ad ordines ãge-
loꝝ: qdam ad superiores: quidã ad inferiores: qdã
ad medios ꝓ diuersitate suoꝝ meritoꝝ. licet beata
virgo sup oēs sit. qd̄ btūs Gregorius ī omelia in-
sinuare videt̃. nã vt ait. Sūt nōnulli q parua ca-
piūt: s3 tñ hec ãnūciare frībus nō desistūt: isti ī ãge
loꝝ numeꝝ currūt. Et sūt q secretoꝝ celestiū sūma
et capere ꝑualēt ⁊ nūciare. Hi cū archãgelis. Et sīt
q mira faciūt signa ⁊ valenter opãtur. ⁊ hi cū vtuti-
bus. Et sūt q malignos sp̄us vtute oratōis ⁊ vi ac-
cepte potestatis fugãt ⁊ hi cu3 potestatibus. ⁊ sūt q
acceptis virtutibus electoꝝ merita trãscēdūt ⁊ ele-
ctis frībus ꝑncipãtur. ⁊ hi cū ꝑncipatibus meritu3
sortiunt̃. Et sūt q sic ī semetipsis oībus vitijs do-
minãtur: vt ipo iure mūditie dij īter hoīes vocēt̃.
Vñ ad moysen dr̄. Ecce ↄstitui te deū pharaonis
⁊ hi cū dñatōibus. Et sūt ī qbus velut ī throno suo
dn̄s ꝑsidens alioꝝ facta examinat: ꝑ quos dū sãcta
ecclesia regit̃ plerūq3 de suis qbusdã īfirmis actib9
oēs electi iudicant̃: ⁊ hi cū thronis. Et sūt qdã qui
ꝓximis charitate ãplius ceteris pleni sūt: ⁊ hi me
ritoꝝ suoꝝ sortē īter cherubin numeꝝ acceperunt:
q2 cherubin plenitudo scie dr̄: ⁊ iuxta paulū pleni-
tudo legis ē charitas. Et sūt q supne cōtēplatiōis
amore accensi ī solo ↄditoris sui d̄siderio anhelãt:
nihil iam in hoc mundo cupiunt: solo eternitatis
amore pascunt̃: terrena queq3 abijciūt: cūcta tēpo
ralia mēte trãscēdūt amãt ⁊ ardēt: atq3 ī ipo suo ar
dore reqescūt: amãdo ardent: loq̄ndo accendunt: ⁊
qnoscūq3 v̄bo tangūt ardere ꝓtin9 in dei amore fa
ciūt: quo isti nisi īter seraphin numeꝝ sortē sue vo-
catōis accepērūt. hec Grego. ¶ Quarto honorã
di sūt: q2 ipsi sūt aĩaꝝ nr̄aꝝ ī celū portatores: ⁊ hoc
faciūt triplici mō. Primo viã ꝑpãdo. Malac.3°.
Ecce ego mitto ãgelū q ꝑparabit via3 ante facie3
tuã. Scd̄o ꝑ viã ꝑparatã ī celū baiulãdo. exo.24.
Ecce ego mitto ãgelū meū q te custodiet ī via ⁊ ī-
ducat terram quã ꝓmisi p̄rībus tuis. tertio in celo
collocando. Luc.i5°. Factū ē vt moreret̃ mēdicus
⁊ portaret̃ ab ãgelis ī sinū abrae. ¶ Quinto q2 ipi
sūt orōnū nostraꝝ ante deū repn̄tatores. Ipi nãq3
primo orōnes nostras deo repn̄tãt. Thobi.i2°. qñ
orabas cum lachrymis ⁊ sepeliebas mortuos: ego
obtuli orōnē tua3 dño. scd̄o ibidē ꝓ nobis allegant
Job.33°. si fuerit ꝓ eo angelus loq̄ns vnū de simi-
libus vt annūciet hoīs eq̄tatē miserebit̃ ei9. Item
zach.i. Et rñdit angelus dñi ⁊ dixit. Dñe exerci-
tuū vsq3quo nō misereberis hierusalē: ⁊ vrbiū iu-
da qbus iratus es? Iste nãq3 septuagesim9 ãn9 ē.
Tertio dei sn̄iam nobis renunciant. Dañ.9°. vbi
dr̄ ꝙ Gabriel ad eū volans dixit. Ab exordio p̄cū
tuaꝝ egressus ē s̄mo. glo. sn̄ia a deo. ⁊ seq̄tur. Ego
ãt veni vt īdicarē tibi: q2 vir d̄sidérioꝝ es. De his
trib9 dicit Bern̄. sup can. Discurrit angelus me-
dius īter dilectū ⁊ dilecta3 vota offerēs referēs do
na: excitat istã: placat illū. ¶ Sexto honorandi sīt
q2 ipsi sūt regis eterni nobilissimi milites scd̄3 ꝙ dr̄
Job.25. Nūqd ē numer9 militū ei9? Sicut aūt vi-
dem9 ī militib9 alicui9 regis. ꝙ qda3 eoꝝ semꝑ in
aula regia cōmorant̃ ⁊ regē associant: ⁊ ad ei9 ho-
norē ⁊ solatium regi cantant: qdam aūt ciuitates ⁊
castra regni custodiūt. qda3 v̄o inimicos regꝭ expu
gnant: ita ⁊ hoꝝ militū xp̄i qda3 ī aula regia.s. ī ce-
lo empyreo sēꝑ regē regū associãt: ⁊ ad ei9 honorē
cantica leticie et glorie semper cantant dicentes.
Sanctus: sanct9: sanctus. Itē Bn̄dictio ⁊ claritas
⁊ sapiā. ⁊c̄. apoc.7°. Alij autem custodiunt citates
suburbana villas ⁊ castra: illi.s.q nobis sūt ad cu-
stodiã deputati custodiētes statū virginū ↄtinētiū
cōiugatoꝝ ⁊ castra religionū. Isa. Sup muros tu-
os hierusalē cōstitui custodes ⁊c̄. Alij v̄o d̄i inimi-
cos.i. demones expugnãt. Apoc. Factū ē ꝑliuм in
celo.i.s̄m vnã expositōe3 ī eccl'ia militãte: michael
⁊ angeli ei9 ꝑliabant̃ cum dracone. ¶ Septimo ⁊
vltimo honorãdi sūt: q2 ipi sūt tribulatoꝝ cōsolato-
res zach.p̄mo. Angelus q loq̄bat̃ in me verba bo-
na ⁊ cōsolatoria. Itē thob.5. forti aīo esto ⁊ hoc fa-
ciūt tribus modis. Primo cōfortãdo et roborãdo.
Dañ.io. vbi cū daniel corruisset tētigit eū angelus
dicens. Noli timē: pax tibi ↄfortare ⁊ esto robust9.
Scd̄o ab impatiētia cōseruãdo. ps. Angelis suis
mãdauit de te ⁊c̄. In manib9 por. ⁊c̄. Tertio ipsa3
tribulatōe3 refrigerãdo ⁊ minuendo: ⁊ hoc ē signi-
ficatū dañ.3°. vbi ãgelus dñi cū trib9 pueris ī for-
nacē descendit: ⁊ fecit medium fornacis quasi vē-
tum roris flantem. ¶ De nomine.

b Jeronym9 dr̄ a hiera qd̄ ē sacꝝ ⁊ nemus:
vl' dr̄ a noma qd̄ ē lex. vñ dr̄ ī legēda sua
ꝙ hieronymus interꝑtat̃ sacra lex. Fuit
.n. sanctus.i. firmus vel mundus: vel sãguine tin-
ctus: vel vsui sacro deputatus: sic vasa templi di-
cebant̃ sancta: q2 sacro vsui deputata. fuit.n. san-
ctus.i. firmus in bono opere propter perseueran-
tie longanimitatem: ⁊ mundus in mente per puri-
tatem: sanguine tinctus: per dñice passionis medi
tationē: sacro vsui deputatus ꝑ scripture sacre ex-
positionē ⁊ iterpretatōe3. dr̄ ⁊ nem9 a nemore vbi
aliqñ ↄuersat9 fuit: ⁊ lex ꝓp regl'arē disciplinã quã

mōachos suos docuit: vel q2 sacrā legē3 exposuit
⁊ iterpretatꝰ fuit. Hiero. ēt iterp̄taƚ visio pulchri-
tudinis vel dijudicās locutiōes. Est aūt mltiplex
pulchritudo. Prima ē spiritualꝭ que ē ī aīa. Scḋa
moralis que cōsistit ī honestate moꝝ. Tertia itel-
lectualis que ē pulchritudo angelica. Quarta sub
stātialꝭ que ē diuina. Quīta celestꝭ q̄ ē scōꝝ ī patria.
Hāc qntaplicē plchritudinē Hiero. ī se vidit ⁊ ha
buit. nā habuit spiritualē ī v̓tutū varietate: mora
lē ī vite honestate. itellectualē ī excellēti puritate
celestē ī eterna vel excellēti claritate: dijudicauit
ēt locutiōes siue v̓ba tā sua q̄3 alioꝝ: sua examina-
te ꝓferēdo. alioꝝ v̓a cōfirmādo: falsa confutando:
dubia vero exponendo.

¶ De sancto Hieronymo.

b Jeronymus eusebij viri no
bilis filiꝰ ab op
pido stridonis quod dalmatie ⁊ pānonie
cōfinia tenet extitit oriundus. Hic adhuc puer ro
mā adijt ⁊ litteris grecis latinis ⁊ hebraicis plene
eruditꝰ ē. In arte grāmatica donatū habuit p̄cep
torē: In rhetorica aūt victorinū oratorē. In scrip-
turis āt diuinis exercebaƚ die ac nocte: ⁊ ide hau
sit auide: quod postmō3 effudit abūde. Quodā ve
ro tēpore sicē ipe ī epistola ad eustochiū phibet: cu3
de die Tulliū ⁊ nocte platonē auide legeret eo ꝙ
sermo icultꝰ sibi ī libris ꝓpheticis nō placeret: cir-
ca mediā q̄dragesimā tā subita ⁊ ardēti febre corri
piƚ vt toto frigescēte iā corpore vitalis calor ī solo
pectore palpitaret. Dū ergo exeqe funeris pararē
tur subito ad tribunal iudicis trahiƚ: ⁊ interrogatꝰ
cuiꝰ cōditiōis eēt xp̄ianū se eē libere profiteƚ. Ad
quē iudex. Mētiris iq̄t ciceronianꝰ es nō christia
nꝰ: vbi ē. n. thesaurꝰ tuꝰ: ibi ē cor tuū. At Hiero.
obmutuit: ⁊ cōtinuo ipsu3 iudex durissime cedi iusſ
sit: tūc exclamauit ⁊ dixit. Miserere mei dn̄e mi-
serere mei. Tūc q astabant ad p̄sidētis genua ꝓuo
luti p̄cabanƚ vt veniā tribueret adolescētie ⁊ erro
ri. Ipe āt iurare cepit ac diceƚ. Dn̄e si vnq̄3 habue
ro codices seclꝭares: vl' si legero te negabo. In hec
igiƚ iuramēti v̓ba dimissus subito reuiuiscit. tūc la
chrymis se īuenit ꝑfusū: ⁊ ex verberibꝰ q̄ āte tri-
bunal susceperat scapulas terribiliƚ reppit liuētes
Tāto āt studio libros diuinos legit extunc: q̄3to li-
bros gētiliū vnq̄3 legerat. Dū āt eēt ānoꝝ. 39. ī ro-
mana ecclꝭia cardinalꝭ p̄sbrƚ ordiatꝰ ē. Mortuo āt
liberio papa Hiero. dignꝰ sūmo sacerdotio ab oībꝰ
acclamabaƚ: s3 dum quorūda3 clericoꝝ ⁊ mōachoꝝ
lasciuiā icreparet illi nimiū idignati ei īsidias pa-
rauerūt: s3 ⁊ p veste muliebrē: vt ait. Jo. be. ab eis
turpiƚ ē derisus. Nā cū Hierony. ad matutinas
solito more surgeret: vestē mulieris quā emuli iu-
xta lectū posuerāt repperit: suāq3 eē credēs iduit
⁊ ī ecclꝭia3 sic ꝓcessit. Hoc aūt emuli faciebāt vt mu
lierē haberi ī thalamo crederet: quod ille vidēs tā-
te eorū vesanie locū dedit: ⁊ ad gregoriū nazā3enū
cōstātinopolitane vrbis episcopū peruenit: postq̄3
autē ab ipso sacras litteras didicit: ī heremū ꝓpe
rauit: vbi ꝓ xp̄o q̄3ta sustinuerit ipe ad eustochiu3
narrat dicēs. Quotiēs ī heremo cōstitutꝰ: ⁊ illa va
sta solitudīe: que exusta solis ardoribꝰ horridū mo
nachis p̄stat habitaculū: putaui me romanis deli-
tijs īteresse. Horrebāt sacco mēbra deformia: squa
lida cutis situ ethyopisse carnis adduxerat. quoti-
die lachryme: quotidie gemitꝰ: ⁊ si qn̄ repugnāte3
somnꝰ īminēs oppressiss3: nuda humo vix ossa he-
rētia collidebā. De cibis ⁊ potu taceo: cū etiā lan
guētes aq̄ mōachi frigida vtanƚ: ⁊ coctū aliq̄d ac-
cepisse luxuria sit: ⁊ tn̄ scorpionū tātū sociꝰ ⁊ feraꝝ
sepe choris īterserā puellaꝝ: ⁊ ī frigido corpoƚ ⁊ car
ne p̄mortua sola libidinū īcendia pullulabāt. Ita
q3 cōtinuo flebā ⁊ repugnātē carnē hebdomadaꝝ
īedia subigebā: diē crebro ꝯiūxi cū nocte: nec p̄us
a pectoris cessabā v̓beribꝰ q̄3 a dn̄o trāq̄llitas red
dereƚ: ipa3 quoq3 cellulā meā q̄si cogitationū ꝯsci-
am ꝑtimescebā: ⁊ mihi iratꝰ ⁊ rigidꝰ solus deserta
penetrabā ⁊ vt mihi testis ē dn̄s post mltas lachry
mas nōnūq̄3 videbar mihi īteresse agminibꝰ āge
loꝝ. ¶ Per q̄drienniū igiƚ ibidē penitētia sic per-
acta ad bethleē oppidū remeauit: Ubi prudēs ani
mal ad p̄sepe dn̄i sese obtulit ꝑmāsurū. Bibliothe
ca3 autē suā quā sūmo studio sibi ꝯdiderat clausā
aliosq3 libros iteꝝ relegēs diē ieiunijs ducebat ad
vesperū: mltos ibidē discipulos coadunās: ī scō ꝓ
posito ⁊ trāslatiōe scripturaꝝ qnquagitaq̄nq3 ānis
⁊ mēsibꝰ desudauit: ⁊ vsq3 ad finē vite virgo ꝑmā
sit. Licet āt ī hac legēda dicaƚ ꝙ semꝑ v̓go fuerit
ipse tn̄ de se ita scribit ad Pāmachiū. Uirginita-
tē ī celo p̄fero nō q2 hēo: s3 q2 magis miror ꝙ non
hēo. Tāta deniq3 lassitudie fatigatꝰ ē: vt in stratu
suo iacēs funiculo ad trabē suspēso supinus mani-
bus se leuaret: vt scilicet officiū mōasterij ꝓut po
terat exhiberet. ¶ Quadā v̓o die aduesperascēte
cū Hieroꝰ cū fribꝰ ad sacrā lectionē audiēdā sede
ret: subito leo q̄dā claudicās mōasteriū igressus est
quo viso cū ceteri frēs fugerēt: Hier. ei q̄si hospiti
obuiauit. Leo igiƚ dū pedē sibi lesū ostēderet voca
tis fratribꝰ pedē sibi p̄cepit ablui: ⁊ diligēter eius
plātā iq̄ri. Quod cū factū fuiss3 inuenerūt leonis
plagā a sentibꝰ vulneratā. Adhibita igiƚ diligenti
cura leo cōualuit: ⁊ oī feritate deposita īter eos q̄-
si domesticū animal habitauit. Tūc hiero. videns
ꝙ nō tā ꝓ sanitate sui pedis q̄3 ꝓ eoꝝ vtilitate do
minꝰ leonē misisset: de fratꝝ cōsilio eidē hoc iniun
xit officiū: vt asinū quē habebat q ligna d̓ nemore
d̓ferebat ipse leo ad pascua duceret: ⁊ ductū ibidē
custodiret: qḋ fcm̄ ē. Nā3 iniuncta leoni asini cura
more pastoris idustrij eundo ad pastū sociꝰ icessanƚ
itineris rure pascēdo vn̄cūq3 d̓fēsor tutissimꝰ erat.
verūtn̄ vt se cibaret ⁊ asinꝰ solitū ꝑficeret opꝰ con
suetis semꝑ horis cū eo domū redibat. Quadā igiƚ
vice pascēte asino ⁊ leone grauiƚ soporato merca
tores cū camelis īde trāseūtes asinū solū viderunt
⁊ eū ꝯciti rapuerūt. Exꝑgefactꝰ itaq3 leo cū so-
ciū nō īueniret rugiēdo huc illucq3 ibat: quē tandē
nō inueniēs ad portas mōasterij tristis redijt: ⁊ in
tro vt solitꝰ erat p̄ verecūdia igredi nō presūpsit
Et vidētes frēs ꝙ tardiꝰ solito more ⁊ sine asino
venisset putauerūt ꝙ fame cōpulsus asinū comedisſ
set: ⁊ nolētes ei ānonā tribuere cōsuetā dicebant

Uade ⁊ reliquā partē aselli q̄ remāsit māde: ⁊ tuā
igluuiē reple: hesitātes tn̄ vtrꝝ hoc malū ꝑpetrasset
exierūt ad pascua si forte aliqd mortis indiciū inue
nirēt: ⁊ nihil iueniētes reuersi hec hiero° rettulerūt
Tūc monitis eiꝰ offm̄ asini leoni iniūgūt ⁊ ligna ce
dētes leoni iponūt. Qđ cū leo patiēter ferret qdaꝫ
die expleto opere ad agrū redijt hac illacqꝫ discur
rit scire desiderās qd de suo fuissꝫ socio factū. Et
ecce vidit a lōge negociatores cū onustis camelis
ꝓcedēte asino veniētes. mos.n. illi regiōi est: vt qn̄
cū camel' lōgiꝰ gradiunꝰ cameli vt directiꝰ vadāt
ꝓcedētē ⁊ collo funiculū gestātē asinū subsequanꝰ
Recognito igiꝰ leo asino cū igēti rugitu sup eos ir
ruit: ⁊ oēs hoies i fugā cōuertit. Et leo terribiliter
rugiēs ꝑcutiebat cauda fortiꝰ terrā: ꝑterritosqꝫ ca-
melos sicut erāt onusti ante se ad cellā ire coegit:
quod cū fr̄es vidissent: ⁊ hiero° nūciassēt: ille ait.
Hospitibus nr̄is fratres carissimi pedes abluite:
escas ꝓbete: ⁊ sup hoc volūtatē dn̄i expectate. Tūc
leo p mōasteriū cepit vt solebat letꝰ discurrerꝰ sin-
gulorꝝ fratrū vestigijs se ꝓsternēs ⁊ q̄si de ꝑpetra
ta quā nō fecerat culpa cauda alludēs veniā postu
labat. Hiero. antē futurorꝝ ꝓscius ait fratribꝰ. Jte
fratres ⁊ veniētibꝰ hospitibꝰ necessaria ꝓparate.
Adhuc eo loquēte nunciꝰ ad eū venit ānuncians
āte fores hospites adesse: q abbatē vellēt videre:
ad quos cū ille iuisset ꝓtinꝰ illi eius pedibꝰ ꝓuol-
uuntur ꝓ culpa veniā postulātes: quos ille beni-
gne eleuās ꝓcepit, vt sua reciperēt: ⁊ aliena n̄ vsur
parēt. Rogabāt igiꝰ illi beatū Hieronymū vt me
dietatē olei ꝓ benedictiōe accipiat: qbꝰ vix assen-
sit tādēqꝫ coactꝰ suscipi iubet. Promiserūt autē se
ānuatim eandē olei mēsurā fr̄ibꝰ ipsis daturos: ⁊
a suis dari heredibꝰ ꝓcepturos. ¶ Cū āt oli i eccle
sia vnusqsqꝫ canerer qđ volebat theo. iꝑator dama
sū papā rogauit: vt alicui viro docto officiū eccle-
siasticū cōmitteret ordinādū. Jpse igiꝰ sciēs hiero.
i ligua latia: greca: ⁊ hebraica ꝑfectū: ⁊ i oi sapiē-
tia sūmū: eidē offm̄ ꝑdictū cōmisit. Hiero. igiꝰ psal
mos ꝑ ferias distinxit: ⁊ vnicuiqꝫ ferie nocturnuꝫ
ꝓpriū assignauit: ac gloria patri. i fine cuiuslibet
psal. dicēdū istituit. Deide epistolas ⁊ euāgelia ꝑ
āni circulū dcātādas ceteraqꝫ ad officiū ꝑtinētia ꝓ
ter cantū rationabil'r ordinauit. Misitqꝫ illud de
bethleē ad sūmū pōtificē: ⁊ ab eo ⁊ cardinalibꝰ fu
it valde approbatū: ⁊ ꝑpetuo autēticatū. ¶ Post
hoc āt in ore spelunce vbi dn̄s iacuit monumētū si
di cōstruxit vbi expletis. 98. ānis ⁊. 6. mēsibꝰ sepul
tus fuit. Jn quāta reuerētia eum aug. habuerit: pꝫ
ꝑ epl'as q̄s sibi misit. i vna q̄ruꝫ ei tali mō scripsit.
Dn̄o dilectissimo ⁊ cultu sincerissimo charitatꝭ ob
seruando atqꝫ āplectēdo hiero. augꝰ ⁊c̄. ¶ Alibi
quoqꝫ de eo sic scribit. Scūs hiero. presbyter: gre
co latio ⁊ hebreo elogo eruditꝰ i locis scīs atqꝫ i lit
teris scīs vsqꝫ ad decrepitā vixit etateꝫ: cuiꝰ nobi
litas eloquij ab oriēte i occidēte istar solis lāpas re
splēduit. Btūs aūt ꝓsper i suis chronicis de eo sic
ait. Hiero. ꝑsbyꝰ i bethleē toto iā mūdo clarꝰ habi
tabat egregio igenio ⁊ studio vniuerse eccl'ie fui-
ens. Jpse quoqꝫ de se sic ait ad ābigēseꝫ. Nihil a
pueritia ita vitare conatꝰ sū vt aīuꝫ tumētē ⁊ ere
ctā ceruicē dei cōtra se odiū ꝓuocātē. Jtē ego etiā
tuta timeo. Jtē i mōasterio hospitalitati ex corde i
tēdimꝰ: ⁊ oēs ad nos veniētes ꝓter hereticos leta
frōte suscipimꝰ ac veniētiū pedes abluimꝰ. Jsido
rꝰ vo i li. ethi. ait. Hiero. triū liguarꝝ extitit peritꝰ:
cuiꝰ iterꝓtatio ceteris aūferꝰ: qm̄ ⁊ vborꝝ grauita-
te tenacior ē: ⁊ ꝑspicuitate sentētie clarior atqꝫ vt-
pote a xp̄iano iterꝓte verior. Jn dialogo quoqꝫ se
ueri discipuli scī martini q eiꝰ tpe fuit sic đ hiero.
scriptū hētur. Hiero. ꝓter fidei meritū dotēqꝫ vtu
tū nō solū latinis atqꝫ grecis: sꝫ etiā hebraicis ita
litteris istructꝰ ē vt se illi i oi sciētia nemo audeat
cōparare: cui iugis aduersus malos pugna ꝑpetuū
qꝫ certamē. Oderūt eū heretici: qꝛ eos ipugnaꝰ n̄
desinit. oderūt clerici: qꝛ vitā eorꝝ isectaꝰ ⁊ crimina
Sꝫ plane eū boni oēs ⁊ miranꝰ ⁊ diligūt. Nā q eū
hereticū eē arbitranꝰ isaniūt. Totꝰ semp i lectiōe
totꝰ i libris ē: nō die nō nocte regescit. aut legit ali
qd aut semp scribit. Hec seuerꝰ. Et sic ex his ver
bis pꝫ: ⁊ sic etiā ipse sepe testaꝰ mltos ꝑsecutores ⁊
mltos detractores ꝑpessus ē: q̄s tn̄ ꝑsecutiōes q̄ꝫ li
bēter sustinuerit patꝫ ex eo dū sic dic i epl'a ad asel
laꝫ. Gratias ago deo: qꝛ dignꝰ sū habitꝰ quē ode-
rit mūdus ⁊ maleficū me garriēs: sꝫ scio ad regnū
ꝑuenire ꝑ ifamiā ⁊ bonā famā. Jtē vtinam ꝑp dn̄i
mei nomē atqꝫ iustitiā vniuersa me ifideliū turba
ꝑsequaꝰ: Utinā i opprobriū meū solidius exurgat
hic mūdus: tātū vt merear a xp̄o laudari: ⁊ sue pol
licitatiōis sperare mercedē. Grata itaqꝫ ⁊ deside-
rata tētatio ē: cuiꝰ ꝓmiū a xp̄o speraꝰ in celo: nec
maledictio grauis ē q̄ diuina laude mutaꝰ. Obijt
circa annū dn̄i. 498. ¶ De nomine.

r Emigius dicitꝰ a remige q ē nauis duc-
ctor vel rector. Uel dicitꝰ a remis que sūt
istrumēta qbꝰ nauis ducitꝰ: ⁊ a gyrō quod
ē luctatio. Jpse.n. eccl'iaꝫ gubernauit a
piculo naufragij: eā duxit ad portā paradisi: ꝓ ca
luctatꝰ ē ꝯ isidias diaboli. ¶ De. s. Remigio.

r **Emigius** regē ⁊ gētē frācorꝝ ad
xp̄ꝫ cōuertisse dicitꝰ.
Habebat.n. rex vxorē noīe rothildaꝫ xp̄i
anissimā q̄ virꝝ suū nitebaꝰ ad fidē ꝯuerte
re: sꝫ negbat: q̄ cū filiū genuissꝫ ipꝫ baptizarꝰ voluit
sꝫ rex oīno ꝓhibuit. Jlla aūt qescerꝰ nō valēs tādē
vix hoc a rege obtinuit: ⁊ filiū baptizauit: q dū ba-
ptizatꝰ eēt subito ē defunctꝰ. cui rex ait. Nūc appa
ret qa xp̄s vilis ē deꝰ: q eū ꝑ quē fides eiꝰ poterat
sublimari i vita cōseruare nō potuit. Cui illa. Jm
mo i hoc a deo meo valde diligi me sentio q̄ pri-
mū fructū vētris mei ipꝫ recepisse cognosco: q re-
gnū i ifinitū tuo meliꝰ filio meo largitꝰ ē. Cōcepit
igiꝰ iterꝝ ⁊ filiū aliū peperit: quē sicut primū cū mul
ta istātia baptizari fecit. sꝫ ecce subito ifirmaꝰ: ita
q̄ de eiꝰ vita desperaꝰ: dixitqꝫ rex vxori. Uerꝰ dbi
lis ē deꝰ tuus q nullū i suo noīe baptizatū i vita cō
seruare pōt. Nam si mille genueris ⁊ cunctos ba-
ptizaueris omnes simul peribunt. Sꝫ tamē puer
conualuit: ⁊ sanitatem recepit: ita q̄ post patrem
regnauit. At fidelis mulier virum suuꝫ ad fidem

reducere conabaꝛ̃: sed ille modis oībus resistebat. Qualiter aūt ad fidez cōuersus est: in alio festo qđ est post epiphaniā dictuz est. Volens autē ꝑdictus rex lodouicus factꝰ xpianꝰ remensē ecclesiā dotare btō remigio dixit: vt quātū circuiret dū ipse ī meridie dormiret: sibi donaret: qđ et factū ē. Sed cuz quidā molendinū suū haberet inter fines beati remigij: molēdinariꝰ ipsum dū circuiret cū īdignatione reppulit: cui dixit remigiꝰ. Amice nō sit tibi durum: vt hoc molēdinū simul habeamus. At ille vt eū reiecit: statī rota molēdini ī cōtrariū verti cepit: clamauitqꝫ post sanctū remigiū dicēs. Serue dei: veni et habeamꝰ pariter molēdinū: Cui ille. Nec mihi: nec tibi. statiqꝫ terra se aperuit: ⁊ molēdinuz penitꝰ deglutiuit. Preuidēs igr̃ remigiꝰ famē futurā: cū in villa quadā bladi cumulos cōgregasset: iebriati rustici senis prudētiā deridētes ignē supposuerūt: qđ ille audiēs illuc venit: ⁊ pre frigore etatꝭ et vespertini teporis se calefacere cepit: ⁊ tranqllo corde dixit. Semꝑ focus bonꝰ est: verūtamē q hoc fecerūt et posteri eoꝝ viri in genitalibꝰ rupti: femine gutturose erūt. qđ sic in illa villa euenit: quousqꝫ ꝑ Carolū sunt dispsi. ¶ Notādū aūt ꝙ illud festū sancti remigij qđ agiꝛ̃ in mēse ianuarij: ē festuz de felici obitu ipsius. Istud aūt dr̃ esse de sacri corporis eius trāslatione. Cū eni corpꝰ eiꝰ post ipsius obitū ad ecclesiā sanctoꝝ thimothei ⁊ apolinarꝭ cū feretro deferreꝛ̃: secus ecclesiā sancti xpofori cepit adeo pōderare: ꝙ nullatenꝰ moueri potuit. Tādē coacti rogauerūt dn̄m vt eis ostēdere dignareꝛ̃: si forte ī ecclesia illa sancti xpofori vbi mille reliqe sāctoꝝ qescebāt sepeliri vellet. Statiqꝫ corpꝰ leuissime sustuleꝛ̃t: ⁊ ipsū ibi honorifice posuerūt: vbi cū multa miracula fierēt ecclesiā ampliauerūt: ⁊ facta cripta retro altare cū effosuz corpꝰ ibi reponē vellent mouere nullatenꝰ potuerūt. Cū autē in orōnibus ꝑnoctarēt: ⁊ media nocte oēs pariꝛ̃ obdormissent: in crastinuz: scilꝫ cal'. octobris inuenerūt sepulchrū cū corpore sancti remigij ī illā criptā ab angelꝭ deportatū: qđ tamē post lōgū tēpus in pulchriorez criptā eadē die cū capsa argētea trāslatū ē. Floruit circa annū dn̄i. 490.

¶ De scō Leodegario.

l . **Eodegarius** dū ī vtute polleret: educāsi ecclesie meruit ī pōtificē ꝓmoueri: q dū dotario rege decedēte: cura regni grauius premereꝛ̃ volūtate dei ⁊ pricipū cōsilio: childericū fratrē dotarij adolescētē valde idoneū ꝑfecit in regē. Sꝫ ebroinꝰ theodericū ipsius childerici germanū preficere nitebaꝛ̃: nō ꝓpter regni cōmodū: sed quia de potestate eiectus ⁊ oībus odiosus irā regꝭ et ꝑncipū verebaꝛ̃. Timēs igiꝛ̃ ebroinꝰ licētiā a rege petijt: ⁊ monasteriū ītroiuit: quo cōcedēte: ⁊ fratrē suū theodericū ne cōtra regnū aliquid moliretur in custodia detinēte sanctitate et ꝓuidētia episcopi pace mirabili oēs gaudebāt. Sed post aliqđ tēpus rex malignoꝝ ꝯsilio deprauatꝰ in tantū ī viri dei odiū incitaꝛ̃: ꝙ opportunitatē in modū mortis eius attentiꝰ inqrebat: sed eps valde ferens: et omnes inimicos suos vt amicos amplectens egit cum rege vt diē pasche in vrbe cui ꝑerat celebrarent: et ecce illa die nūciatū ē ei ꝙ rex in illa nocte quicquid de morte eius tractauerat ꝑficere decreuisset. At ille nihil trepidās: sed illa die cū rege in mensa cōmunicās persecutorē sic fugit: ꝙ in luxumensi monasterio dn̄o seruiēs etiā ebroino q ī monastico habitu latitabat sedula charitate seruiuit: Post modicū aūt rex moritur: ⁊ theodericꝰ in regnū sublimaꝛ̃. Quapropꝛ̃ leodegariꝰ populi sui lacrymis ⁊ precibꝰ motus: et abbatis īperio cōpulsus ad sedē suā redijt. At ebroinꝰ ꝓtinꝰ apostatauit: ⁊ regis senescalus ordinatꝰ est: q lꝫ priꝰ malus fuerit: tn̄ postea fuit peior: totoqꝫ studio leodegarium occidē nitebatur. Missis igiꝛ̃ militibꝰ: qui euz caperēt: cū hoc leodegariꝰ cōperisset eoꝝ furori cedens dū in habitu pōtificali de vrbe egrederetur: a militibus capiꝛ̃: qui ei statī oculos eruerūt. Post biēniū vero sanctꝰ leodegariꝰ cū fratre suo garino: quē ebroinꝰ exiliauerat in palatiū regis adductus: cū ad irrisionē ebroini sapiēter ⁊ pacifice respōderet: neqꝫ ille iussit garinuz lapidibꝰ obrui: sanctūqꝫ episcopū tota die nudis pedibꝰ per quēdā fluuiuz super acutissimos lapides decurrētē deduci: ⁊ audiens ꝙ in his tormētis deū laudaret: linguā eius precidi fecit: ⁊ postmodū eū cuidam custodi tradidit: vt ipsuz nouis supplicijs reseruaret. Ille autē vsuz loquēdi nō perdidit: sed ꝑdicatiōi ⁊ exhortationi prout poterat vacabat: predixitqꝫ quādo ⁊ qͣliter ipse et ebroinꝰ ex hac vita migrarēt. Lux aūt īmēsa in modū corone caput eiꝰ circūdedit: quā cū multi vidissent: quid hoc esset ab ipo episcopo q̄sierūt. at ille se ī orōne ꝓsternēs grās deo rettulit: et oēs astātes vt in meliꝰ vitā mutarēt admonuit: qđ ebroinꝰ audiēs et inuidēs: missis quattuor spiculatoribꝰ ipsū decollari ꝑcepit. Cū ergo ipsū ducerēt: ait eis. Nō est inqt opus fratres vos diutiꝰ fatigari: sed hic īplete desideriuz eius qui vos misit. Ad hec vba tres illoꝝ adeo sunt cōpūcti: ꝙ ad pedes eius ꝓcidētes veniā precabanꝛ̃. Quartꝰ vero cuz eū decollasset protinꝰ a demone arreptꝰ: ⁊ in ignez ꝓiectꝰ vitā miserabiliter termiāuit. Biēnio expleto audiēs ebroinꝰ corpus sancti viri multis miraculis illustrari: miserabiliter cruciatus inuidia militē illuc misit: vt an sic se haberet veritas intimaret. Miles autē supbꝰ et arrogās cū illuc venisset calce tūbā sci ꝑcutiēs exclamauit. Moriaꝛ̃ q ꝑmortuū miracula posse facē credit: mox ille arreptꝰ a dmonio subito morte sua sāctū ampliꝰ cōmēdauit. His auditis ebroinꝰ amplius inuidia torq̄batur: et famā sancti extinguere molliebaꝛ̃: sed iuxta predicationē sancti gladio nequiter neqꝫ ipe occidiꝛ̃. Passus ē aūt circa ānū dn̄i sexcentesimū octuagesimū tēpore Cōstātini quarti.

¶ De nomine.

f **Rācisꝰ** ꝑus dictꝰ ē ioānes: sꝫ postmodū mutato noīe frācisꝰ vocatꝰ ē. Cuiꝰ noīs mutatiōis mltiplex cā fuisse vr̃. ¶ Prio rōne miraculi ꝯmutādi liguā gallicā quā miraculose a deo recepisse cognosciꝛ̃: vn̄ dr̃ ī legēda sua qꝛ sꝑ cū ardore sci spūs repleret: ardētia foris verba eructans gallice loquebatur. Secundo

110

rōne officij diuulgādi. Unde dicit in legēda sua ꝙ
diuina ꝓuidētia sibi hoc vocabulū īdidit: vt ex sin
gulari ⁊ insueto noīe opinio misterij eius toti citi⁹
inotesceret orbi. Tertio rōne effect⁹ cōsequēdi: vt
scilꝫ ꝑ hoc daret intelligi ꝙ ipē ꝑ se ⁊ ꝑ suos filios
multos seruos peccati ⁊ diaboli debebat frācos .i.
liberos facē. Quarto rōne magnanimitatꝭ ī corde.
Nā frāci a ferocitate sūt dicti: qꝛ eis īest naturalr̄ fe
ritas ⁊ magnanimitas aīoꝝ. Quīto rōne vͥtuosita-
tis ī sermone: qꝛ ei⁹ sermo īstar securꝭ vitia incide
bat. Sexto rōne terrorꝭ ī demonū fugatōe. Septi
mo rōne securitatꝭ: ⁊ ex vͥtute ⁊ opeꝝ ꝑfectōe: ⁊ ho
nestatis ꝯuersatiōe. Aiūt enim frāciscas dici signa
q̄dā instar securiū q̄ rome añ consules ferebant: q̄
erāt ī terrorē ⁊ ī honorē. ¶ De scō Frācisco.

f

FRanciscus seruus et amic⁹ al-
tissimi ī ciuitate as
sisij ort⁹: ⁊ negociator effect⁹ fere vsqꝫ ad
vigesimū etatꝭ sue annū tp̄s suū vane vi
uēdo cōsūpsit: quē dn̄s īfirmitatꝭ flagello corripuit:
ac ī virū alteꝝ subito trāsformauit: ita ꝙ iā spū ꝓ-
phetico pollere cepit. ¶ Nā cū q̄dā vice ipē cū plu
rimis a perusinis capt⁹ diro fuisset carceri mācipa
tus: dolētib⁹ alijs hic solus exultat: ⁊ redargut⁹ su
per hoc a ꝯcaptiuis rn̄dit. Ideo me exultare noue
ritꝭ: qꝛ adhuc scūs ꝑ totū sclꝫ adorabor. ¶ Quadā
vice romā cā deuotiōis ꝓficiscens: vestimēta sua
deposuit: ⁊ paupis cuiusdā vestimēta īduēs añ ec
clesiā sci petri īter paupes sedit: ⁊ cū eis velut vn⁹
ex illꝭ auide mēdicauit: ⁊ sepi⁹ sil'e fecisset: nisi noto
rū verecūdia īpedisset. Antiqu⁹ hostis eū a salubri
ꝓposito conabat̄ auertē: ⁊ feminā quādā sue ciui-
tatis mōstruose gibbosā cordi ei⁹ īmittit: et nisi re-
sipiscat a ceptꝭ sil'eꝫ se factuꝝ minat̄: sꝫ a dn̄o ꝯfor-
tat⁹ audiuit. Francisce amara ꝓ dulcib⁹ sume: ⁊ te
ipsū cōtēne si me cupis agnoscē. Quēdā igit̄ lepro
suꝫ obuiū habēs cū huiusmodi hoīes multū natu-
ra abhorreat: diuini memor oraculi accurrēs ī oscu
la ei⁹ ruit: ⁊ post hoc ille stati disparuit. Quapropt̄
ad leprosoꝝ habitacula ꝓperat: ⁊ eoꝝ man⁹ deuo-
te osculās pecuniā donat. ¶ Ecclesiā sci damiani
oꝛonis causa ingredit̄: et imago xp̄i eū miraculose
alloquit̄. Francisce inq̄t: vade repara domū meā:
que vt cernis tota destruit̄. Ab ea igitur hora aīa
eius liq̄facta ē: ⁊ crucifixi cōpassio eius cordi mira-
biliter ē infixa. Insistit sollicite ecclesie reparāde: ⁊
vēditis q̄ habebat cū pecuniā cuidā p̄sbytero da-
ret ⁊ ille timore parētū recipere recusaret: corā ipō
eam proijciēs tanq̄ꝫ puluerē vilipēdit. Quapropt̄
a p̄re ligat⁹ ⁊ capt⁹ pecuniā eidē restituit: ac vesteꝫ
parit̄ resignauit: ⁊ sic nudus ad dominū euolauit:
⁊ cilicio se induit. Aduocat insuper seru⁹ dei quē-
dā simplicē virū: quem loco patris suscipiēs rogat
vt cū pater ei⁹ maledicta cōgeminet ipse sibi econ
uerso bn̄dicat. ¶ Frat̄ eius carnalis hyemali tp̄e
franciscū vilib⁹ pāniculis tectū oꝛoni vacātē ⁊ tre-
mebūdū vidēs: ait cuidā. Dic frācisco vt de sudo-
re suo vnā tibi nūmatā vendat: q̄d ille audiēs ala-
crit̄ rn̄dit. Reuā ego hāc dn̄o meo vēdā. ¶ Qua-
dā die dū audiret ea q̄ dn̄s discipulis suis ad p̄di-
cādū missis locut⁹ est: stati ad vniuersa seruāda to-
ta virtute ꝯsurgit. Soluit calciamenta de pedib⁹:
tunica vna sꝫ vili īduit̄: ⁊ ꝓ corrigia mutauit funi-
culū. ¶ Tēpore niuis ꝑ siluā ambulās a latronib⁹
capit̄. ⁊ ab eis quis sit req̄sit⁹ p̄conē dei se asseruit:
quē illi arripiētes ī niuē ꝓijciūt dicētes. Jace rusti
ce p̄co dei. ¶ Multi nobiles ⁊ ignobiles clerici et
laici spreta seculari pōpa ei⁹ vestigijs adheserunt:
quos pat̄ scūs docet euāgelicā ꝑfectionē iplē: pau
ꝑtatē apph̄ēdere: ⁊ ꝑ viā scē simplicitatꝭ incedere.
Scripsit p̄terea euāgelicā regulā sibi ⁊ suis fratri-
bus habitꝭ ⁊ hn̄dis: quā dn̄s papa īnocēti⁹ ꝯfirma
uit: cepit extūc feruēti⁹ vbi dei semīa sparge ⁊ cita
tes ⁊ castella mirabili feruore circuire. ¶ Frat̄ q̄-
dā erat quātū a foris videbat̄ eximie scitatꝭ: sed tn̄
admodū singularꝭ q tāta districtiōe silētiū obserua
bat: vt nō vͥbis: sed nutib⁹ cōfiteret̄. Cūqꝫ scūs ab
oīb⁹ laudaret̄: vir dei illuc adueniēs dixit. Sinite
f̄res nec mihi ī eo diabolica figmenta laudate: mo
neat̄ semel vl' bis ī hebdōada ꝯfiteri: q̄d si nō fece
rit diabolica tētatio ē ⁊ deceptio fraudulēta: monē-
tibusqꝫ illū f̄rib⁹ digitū orī suo īposuit: ⁊ caput ꝯcu
tiēs se nullaten⁹ ꝯfessuꝝ innuit: nō post āt mltos di-
es ad vomitū redijt: ⁊ in facinorosis actib⁹ vitā fini
uit. ¶ Fatigat⁹ in itinē seru⁹ dei dū asinū eq̄taret:
soci⁹ ei⁹ frat̄ leonardus de assisio silr̄ fatigat⁹: intra
se īcepit cogitare ac dicē. Nō de pari ludebāt hui⁹
parētes ⁊ mei: cōtinuo vir dei de asino descēdens
dixit fratri suo. Nō ꝯuenit me eq̄tare: ⁊ te peditē
venire: qꝛ nobilior me fuisti. Stupefact⁹ frat̄ ad pe
des p̄ris ꝓcidit: ⁊ vēiā postulauit. ¶ Trāseūti sibi
aliq̄n mulier q̄dā nobil' cōcito gradu occurrit: cui⁹
lassitudinē ⁊ īterclusos anhelit⁹ miserat⁹: quid naꝫ
requirēt īquisiuit. et illa. Ora ꝓ me pat̄: qꝛ salubre
ꝓpositū q̄d cōcepi meo viro īpediēte nō exequor:
sed in seruitio christi mihi plurimū aduersat̄. cui il
le. Uade filia qꝛ cito de eo cōsolationē recipies: et
ex parte dei oīpotētis et mea sibi denūcies ꝙ nūc
est tēpus salutis: postmodū equitatis: qua denūciā
te vir subito īmutat̄: ⁊ cōtinētiā pollicet̄. ¶ Cui-
dam rustico in quadā solitudine siti deficiēti: fontē
aque ibidē suis orationib⁹ impetrauit. ¶ Cuidaꝫ
fratri sibi admodū familiari secretū hoc sancto in-
stigante spiritu rettulit dicēs. Hodie ē aliquis ser-
uus dei super terrā propter quē quoad vixerit nō
permittet dn̄s famē super hoīes deseuire: ⁊ sic ꝓ-
culdubio fuisse narrat̄: sed illo sublato tota in con-
trariū conditio permutat̄. nam post eius felicē trā
situ predicto fratri apparuit dicēs. Ecce iaꝫ venit
fames quam donec viuerē ego euenire super ter-
ram dominus nō permisit. ¶ In festo pasche cuꝫ
fratres in heremo greci mensam accuratius solito
albis et vitreis prepararēt: et vir dei hoc ꝯspexis-
set: protin⁹ gressum retrahēs capellū cuiusdā pau-
peris q tūc aderat capiti suo īponit: ⁊ bacculū ma-
nu gestās foras egredit̄: et ad ostiū p̄stolat̄. Mādu
cātib⁹ igit̄ fratrib⁹ clamabat ad ostiū: vt amore dei
ꝑegrino paupi ⁊ īfirmo elemosynā largiant̄: voca-
cat⁹ paup īgredit̄: ⁊ ī terra solus recūbēs: discū po
nit in cinere: quod vidētes fratres stupore nimio

ſunt repleti: qbus ille ait. Menſã vidi paratã ⁊ or-
natã: ⁊ paupeꝝ oſtiatiꝫ cuntiũ vnicũ nõ eẽ cognoui
Pauptatẽ i ſe ⁊ i alijs adeo diligebat: vt paupta-
tem dominã ſuã ſemꝑ vocaret: ſꝫ qñ pauperiorem
ſeipo videret: ꝓtinꝰ inuidebat: ⁊ ſe ab alio vinci ti-
mebat. Nã ⁊ cũ die q̃dã paupculũ quẽdã obuiã ha
buiſſet: ait ſocio ſuo. Magnã verecũdiã intulit no
bis huiꝰ iopia: ⁊ noſtrã paupertatẽ plurimũ rep̃hẽ
dit: nã ꝓ meis diuitijs meã dominã paupertatem
elegi: ⁊ ecce ãplius relucet in iſto: ℭ Dũ quidam
pauper corã eo trãſiret: ⁊ vir dei itima fuiſſꝫ ꝯpaſ-
ſione cõmotus: dixit ei ſociꝰ. Et ſi hic ſit paup: ſed
forſitã i tota ꝓuincia nõ eſt eo ditior voluntate. cui
vir dei dixit. Cito tuã tunicã exue ⁊ paupi tribue:
⁊ ad eius pedes ꝓſtratꝰ culpabilẽ te clama. cui ille
ꝓtinus obediuit. ℭ Quadã vice tres mulieres fa
cie ꝑ oĩa ⁊ habitu ſiſes obuias habuit q̃ eũ taliter ſa
lutauerũt. Bñ veniat dña pauptas: ⁊ cõtinuo di-
ſparuerũt ⁊ vltra viſe nõ ſũt. Cũ ad ciuitatẽ aretij
deueniſſet: ⁊ ibi bellũ inteſtinũ cõmotũ fuiſſet: vidit
vir dei de burgo ſuꝑ terrã demones exultãtes: vo
cãſqꝫ ſociũ ſuũ noie ſilueſtꝝ dixit ei. Uade ad portã
ciuitatis: ⁊ demonibus vt ciuitatẽ exeãt ex ꝑte dei
oĩpotẽtis p̃cipe: q feſtinãs ante portã valenter cla-
mauit. Ex parte dei ⁊ iuſſu pr̃is nr̃i frãciſci diſce-
dite demones vniuerſi: ſicqꝫ oẽs ciues ſtatiꝫ ad cõ-
cordiã redierũt. ℭ Predictꝰ ãt ſilueſter dũ adhuc
ſacerdos ſecularis eẽt vidit i ſõnis crucẽ aureã de
ore Franciſci ꝓdeũtẽ: cuius ſũmitas celos tãge-
bat. cuiꝰ brachia ꝓtẽſa vtrãqꝫ mũdi ꝑteꝫ ãplexãdo
tãgebãt. cõpũctꝰ ſacerdos ꝓtinꝰ mũdũ deſerit: ⁊ vi
ri dei ꝑfectꝰ imitator efficit̃. ℭ Exiſtẽte viro dei i
orõne diabolus ter eũ ꝓꝑo noĩe vocauit. Cui cum
ſcũs rñdiſſet adiecit. Nullus ẽ adeo in hoc mundo
peccator. cui ſi cõuerſus fuerit nõ idulgeat dñs: ſed
qcũqꝫ ſemetipm penitẽtia dura necauerit miãm in
ꝑpetuo nõ inueniet. Cõtinuo ſeruꝰ dei ꝑ reuelatõeꝫ
cognouit hoſtꝭ fallaciã, quo mõ niſus fuerit ad tẽpo
rẽ eũ reducere. Cernẽs ãt hoſtis ãtiquꝰ: qꝛ ſic ñ p̃-
ualuit grauẽ carnis tẽtatõeꝫ eidẽ imiſit: qḋ vir dei
ſentiẽs veſte depoſita cordula duriſſima ſe vberãs
dicebat. Eia frat̃ aſine ſic te manere decet: ſic ſub-
ire flagellũ: ſꝫ cũ tentatio nequaq̃ꝫ diſcederet foras
exiẽs i magnã niueꝫ ſe nudũ demerſit: accipienſqꝫ
niueꝫ i modũ pile ſeptẽ pilas cõpingit: q̃s ſibi ꝓpo-
nens cepit alloq corpus. Ecce ingt hec maior vxor
tua: iſte q̃tuor duo ſũt filij: ⁊ due filie tue: reliq̃ due
ſũt ſeruꝰ ⁊ ancilla. Feſtina ergo oẽs iduere: qm̃ fri-
gore moriunt̃. Si te ãt eaꝝ mltiplex ſollicitudo mo
leſtat: vni dño ſollicitꝰ ſui. Et ilico diabolus cõfu-
ſus abſcedit: ⁊ vir dei deũ glorificãs i cellaꝫ redijt.
ℭ Cuꝫ apud dñm leonẽ cardinalẽ ſcẽ crucis ab eo
rogatꝰ aliquãdiu moraret̃: nocte q̃dã demones ad
ĩpm veniẽtes eũ grauiſſime verberauerũt: vocãſqꝫ
ſociũ ⁊ rẽ ſibi apiens ait. Demões ſũt caſtaldi dñi
nr̃i quos deſtinat ipe ad puniendos exceſſus. Ego
.n. offenſã nõ recolo: quã ꝑ miĩaꝫ di ſatiſfactõe ñ la-
uerĩ: ſed forte ideo caſtaldos ſuos i me pmiſit irruẽ
qꝛ maneo i curijs magnatoꝝ: qḋ forſitan fribꝰ meis
paupculis bonã ſuſpitõeꝫ nõ gñat: qꝛ forte me exi-
ſtimãt delitijs abũdare: ⁊ ſurgẽs ſũmo mane ĩde re
ceſſit. ℭ Exiſtẽte aliqñ eo i orõe audiuit ſuꝑ domꝰ
tectũ cateruas demonũ diſcurrẽtes cũ ſtrepitu. qui
cõcitus foris exiẽs: ⁊ crucꝭ ſignũ ſibi ĩprimẽs dixit.
Ex ꝑte oĩpotẽtꝭ dei vobis dico demones: vt qcq̃d
vobis pmiſſũ ẽ i meo corpore faciatis. Libẽter eiꝫ
oĩa ſuſtinebo: qꝛ cũ maiorẽ inimicũ corpore meo nõ
hẽam vĩdicabitis me de aduerſario meo dũ in ipo
vice mea exercebitis vltiõeꝫ. cõfuſi igit̃ demones
euaneſcũt. ℭ Frater qdã ſociꝰ viri dei i extaſi fcũſ
ĩter ceteras celi ſedes vidit vnã digniſſimã ⁊ nobi-
li gloria ꝑfulgentẽ: q cũ miraret̃ cui nã tã p̃clara ſe
des ſuaret̃ audiuit. Sedes iſta vniꝰ de ruentibus
p̃ncipibus fuit: ⁊ nũc humili Frãciſco paratur. Et
exiẽs ab orõne viꝝ dei iterrogauit dicẽs. Quid de
te opinaris pr̃? ⁊ ille. Uideor mihi maximꝰ pecca-
tor: ſtatiqꝫ i corde fratris ſpũs dixit. Cognoſce qꝛ
vera fuerit viſio quã vidiſti: qm̃ ad ſedẽ ꝑ ſupbiã ꝑ-
ditã hũilitas leuabit humillimũ. ℭ In viſiõe ſuꝰ
di ſupra Seraphin crucifixũ aſpexit q crucifixiõis
ſue ſigna ſic ei euidenter ipreſſit vt crucifixus vide
ret̃ ⁊ ipſe conſignat̃ manus ⁊ pedes ⁊ latus crucis
charactere: ſꝫ diligenti ſtudio ab oĩum oculis ipſa
ſtigmata abſcõdebat. qdã tñ hoc i vita viderũt: ſed
i morte plurimi cõſpexerunt. Qḋ ãt hec ſtigmata ꝑ
oĩa vera extiterit multis miraculis oñſum ẽ: quoꝝ
duo que poſt eius obitũ contigerũt hic interſerere
ſufficiat. ℭ In apulia vir quidã noie Rogerꝰ ãte
imaginem ſci franciſci ſtãs cepit cogitare dicens.
Eſt ne hoc veꝝ vt tali clarũiſſet miraculo: an pia
fuiſſet illuſio ſiue ſuoꝝ fratꝝ ſimulata inuentio: qḋ
dũ mẽte reuolueret: ſubito audiuit ſonum q̃ſi ſpi-
culum ꝓſiliens de baliſta: ſenſitqꝫ in ſiniſtra manu
ſe grauiter vulneratũ: ſꝫ cũ i chiroteca nil leſionis
appareret chirotecã de mãu extraxit: ⁊ graue vul-
nus quaſi ſagitte i palma cõſpexit: ex quo tãta vis
ꝓcedebat ardoris: vt totꝰ ex dolore ⁊ ardore defi-
cere videret̃. Cũqꝫ peniteret: ⁊ ſe bti Frãciſci ſti-
gmata credere veraciter teſtaret̃: poſt duos dies
dũ ſanctum dei ꝑ ſua ſtigmata exoraſſet fuit conti-
nuo liberatus. ℭ In regno quoqꝫ caſtelle cũ qui-
dã vir ſãcto Frãciſco deuotꝰ ad cõpletoriũ perge-
ret ab ĩſidijs ob mortẽ alterius ibi paratꝭ ex errore
ĩpetit̃: ⁊ letaliter vulneratus ſemiuiuꝰ relinquitur.
Deide gladiũ in gutture crudelis lictor ĩfixit: ⁊ ex-
trahere non valens receſſit. fit vndiqꝫ cõcurſus et
clamor: ⁊ ab oibꝰ plãgit̃ mortuus. Cũ ãt nocte me
dia cãpana fratꝝ ad matutinas pulſaret̃: vxor cla-
mare cepit. mi dñe ſurge ⁊ vade ad matutinas: qꝛ
cãpana te vocat. Stati ille manũ eleuãs videbat̃
alicui inuere vt gladiũ extraheret: ⁊ ecce vidẽtibꝰ
oibꝰ gladiꝰ q̃ſi validiſſimi iactatꝰ manu pugil̃ eminꝰ
ꝓſiluit: ſtatimqꝫ ille ꝑfecte ſanatus ſe erexit dicẽs.
Beatus frãciſcus ad me veniens: ſuaqꝫ ſtigmata
meis vulneribus apponẽs: coꝝ ſuauitate cuncta
vulnera deliniuit: ⁊ cõtactu mirifice ſolidauit: qui
cum vellet diſcedere ſibi innuebam vt gladium
abſtraheret: qꝛ aliter loqui nõ valerem: quem ap-
prehendens valide proiecit: ſtatimqꝫ ſtigmatibus
ſãctis vulneratũ guttur demulcẽs ꝑfecte ſanauit.

111

¶ In vrbe roma clara illa duo luminaria orbis. scilicet beatus franciscus ⁊ beatus dominicus coram domino hostiense qui postea summus pontifex aderant. dixitqꝫ eis episcopus. Curnon facimus de vestris fratribus episcopos ⁊ ꝓlatos qui documento ⁊ exēplo ceteris ꝑualent? Fit inter scōs de rñdendo longa cōtentio. Uicit tādē humilitas frāciscū ne se ꝑponeret. Uicit dñicū vt ꝑm̃ rñdēdo humilit̃ obediret. dixit ergo btūs Dñicus. dñe gradu bono si cognoscūt sublimati sūt frēs mei: nec ꝓ meo posse ꝑmittā vt aliud assequāt̃ regimen dignitatis. Post hoc rñdens scūs frāciscus dixit. Dñe minores iō vocati sūt frēs mei: vt maiores fieri nō ꝑsumāt. Igit̃ btūs frāciscus colūbina simplicitate plenus: oēs creaturas ad creatoris hortat̃ amorem: ꝑdicat auib⁹: audit̃ ab eis: tāgunt̃ ab ipō: nec nisi licētiate recedūt. hirūdiēs dū eo ꝑdicāte garrirēt ipo unperāte ꝓtin⁹ cōticescūt. Apud portiūculā iuxta ei⁹ cellā cicada i ficu residēs freqnter canebat: quā vir dei manū extendēs vocauit dicēs. Soror mea cicada veni ad me: q̄ statī obediēs sup ei⁹ manum ascēdit. cui ille. Canta soror mea cicada: ⁊ dominū tuū lauda: q̄ ꝓtinus canēs nō nisi licētiata recessit. Parcit lucernis lāpadib⁹ ⁊ cādelis: nolēs sua manu deturpare fulgorē: sup petras reuerenter ābulat ītuitu ei⁹ q dicit̃ petra. Legit de via vmiculos ne trāseuntiū pedib⁹ cōculcent̃: ⁊ apib⁹ ne inedia pereāt glatie hyemali mel ⁊ optima vina iubet apponi. Fraterno noīe cūcta aīalia vocabāt. miro et īeffabili gaudio replebat̃. ob creatoris amorē cum solē lunā ⁊ stellas ītuebat̃: eas ob creatoris amorē īuitabat: coronā sibi magnā fieri ꝓhibebat dicēs. Uolo q̄ frēs mei simplices ꝑtē hēant ī capite meo.

¶ Uir quidā admodū secularis cum seruū dei frāciscū apud scm̄ seuerinū ꝑdicātem inuenisset: vidit deo sibi reuelāte sāctum franciscū duobus trāsuersis ensibus valde fulgentib⁹ ī modū crucis signatū: quorꝫ vnus a capite vsqꝫ ad pedes: alius a manu ī manū ꝑ pect⁹ trāsuersaliter tēdebat̃ quē cū nunqꝫ vidisset tali indicio recognoscēs cōpūctus ordinē ītroiuit: ⁊ vitā felicit̃ ꝯsumauit. ¶ Cū īfirmitatē oculorꝫ ex fletu cōtinuo īcurrisset: suadentibus fratribus q̄ abstineret a lachrymis sic rñdit. Nō ē ob amorem luminis qd̄ hēm⁹ cōmune cū muscis eterne lucis visitatio repellenda. Cū autē a fratribus vrgeret̃: vt pateret īfirmitati visus remediū adhiberi: ⁊ chirugic⁹ īstrumētū ferreū igne candens in manu teneret: vir dei ait. Mi frī ignis esto ī hora mihi ꝓpitius ⁊ curialis: ꝓcor dñm q te creauit: vt tuū mihi calorē tēperet. Et hoc dicēs signū crucis cōtra illud edidit: ꝓfundatoqꝫ illo in tenera carne ab aure vsqꝫ ad superciliū nullū: vt rettulit dolorē sensit. ¶ Apud heremū sācti vrbani frīo dei egritudine validissima laborāte: cū ipē defectū nature sentiēs vini poculū postulasset nihilqꝫ adesset: allatā sibi aquā signo crucis edito bñdixit: que moxī optimū vinū cōuersa qd̄ deserti loci pauptas non potuit: viri scī orōnis puritas īpetrauit: ad cui⁹ gustum subito cōualuit. Malebat de se vituperium audire qꝫ laudē: ⁊ ideo cū populi merita ī eo sāctitatis extollerēt: ꝑcipiebat alicui fratri: vt vba ipm vilificātia suis auribus ꝯculcādo ꝓferret. Cumqꝫ frater ille licet īuit⁹ eū rusticū ⁊ mercenariū īperitum inutilē diceret exhilaratus dicebat. Bñdicat tibi dñs: q: tu verissima leqris: ⁊ talia me dēcet audire. Nō tā seru⁹ dei ꝑesse voluit qꝫ subesse: nec tā ꝑcipere qꝫ parere: ideirco gñali cedēs officio gardianū petijt cui⁹ ꝑ oīa voluntati subiaceret. Fratri quoqꝫ cū quo solit⁹ erat ire semper ꝓmittebat obediētiā ⁊ seruabat. ¶ Cum frater qdaꝫ contra legē obediētie aliqd fecissꝫ ⁊ penitētie signa habēt vir tñ ad aliorꝫ terrorē ei⁹ caputiū ī ignē ꝓijci iussit. Cūqꝫ ꝑ morā caputiū fuisset in medio ignis ꝑcepit ipm extrahi ⁊ frī restitui. Extrahit̃ igit̃ caputiū de medio flāmarꝫ nullū hñs adustiōis vestigiū. Quodā tēpore ꝑ paludes venetiarꝫ ābulās iuenit maximā auiū mltitudinē cātātiū ī palude: dixitqꝫ socio. Sorores aues laudāt creatorē suū: eam⁹ ⁊ ī eorum medio horas canonicas dño decātem⁹. Quib⁹ intrantibus aues mote nō sūt: sꝫ q: ob nimiū garritū se adiuicē audire nō potuerūt ait. Sorores aues a cātu cessate donec laudes debitas dño ꝑsoluam⁹. Quibus stati tacentib⁹ finitis laudib⁹ statī cantū suū more solito resūpserūt. Inuitat⁹ deuote a quodā milite dixit ei. Frater hospes meis monitis acqesce ⁊ pccā tua cōfitere: q: cito alibi mādūcabis: q statī acqescēs domui sue disposuit et penitentiā salutarē accepit. Cū ergo ad mensā ītrassꝫ hospes subito expirauit. Cū qꝫdā auiū mltitudinē repissꝫ: ⁊ eas velut rōnis participes salutasset dixit. Frēs mei volucres multū debetis laudare creatorē vrꝫ q plumis vos īduit: pēnas ad volādū tribuit: aeris puritatē cōcessit ⁊ sine vestra sollicitudine vos gubernat. Aues āt ceperūt versus eū extēdere colla: ꝓtendē alas: aperire rostra: ⁊ ī illū attēte respicē. Ille vero ꝑ medium earꝫ trāsiens tunica ꝑtīgebat easdem: nec tñ aliq̄ de loco est mota donec licentia data oēs insimul cōuolauerūt. ¶ Cū apud castrū almariū ꝑdicaret ꝓpter garritus hirundinū ibidē nidificātiū audiri nō poterat. quibus ille. Sorores mee hirundines iā tps ē vt loquar ego: q: vos satis dixistis: tenete silentiū donec vbum dñi cōpleat̃. cui continuo obedientes protinus conticuerunt.

¶ Transeunte aliquando viro dei per apuliam vnam bursam magnam repperit in via denarijs tumescentem quam socius videns accipere voluit vt pauperibus erogaret: sed ille nullatenus permisit dicens. Non licet fili alienum auferre: sed cum ille vehementer instaret. Frāciscus paululum orans iubet vt bursam tollat: que iam colubrum pro pecunia continebat. Quod videns frater timere cepit: sed obedire volens ⁊ implere mādatum bursam manib⁹ capit: ⁊ inde magn⁹ serpēs ꝓtin⁹ exiliuit: ⁊ ait scūs. Pecunia suis dī nil aliud ē qꝫ diabolus ⁊ coluber venenosus. ¶ Cū frī qdā grauiter tētaret̃ cogitare cepit q̄ si aliqd scriptum de manu prīs hēret ipa ꝓtin⁹ tētatio fugaret̃. sed cū rē sibi nullatenus aperire auderet: quādā vice vir dei vocauit eum dicens. Porta mihi fili carthā ⁊ attramentū q: laudes q̄sdā dei scribē volo: quas cum scripsisset ait. Accipe carthā hāc: ⁊ vsqꝫ ad diē mortis tue custodias diligēter. statimqꝫ oīs

tentatio ab eo recessit. ¶ Idē quoqꝫ frater dū scūs
īfirmꝰ iaceret cogitare cepit. Ecce morti appropi
quat paṫ: ⁊ q̄ꝫ plurimū cōsolarer si post mortē habe
rē tunicā pr̄is mei. Post modicū scūs Frācīscꝰ vo
cat eū dicēs. Tibi trado tunicā istā ⁊ post mortem
meā ip̄a habeas pleno iure. ¶ Cū apd̄ alexādri
aꝫ lombardie cū quodā honesto viro hospitatꝰ fu
issꝫ: ab eo rogaṫ: vt pp euāgelij obſuātiā d̄ oī appo
sito māducaret. Qui cū eius deuotioni assētiret: il
le accurrēs caponē septēnē p̄parat manducādum.
Māducātibꝰ illis īfidelis qdā amoṙ dī elemosinā
petijt: mox vir dei nomē audiens bn̄dictū: mēbꝝ
sibi trāsmittit caponis. Reseruat īfelix datū: ⁊ in
crastinū dū scūs p̄dicaret: ostēdit dicens. Ecce q̄les
carnes comedit iste fraṫ: quē vt scūꝫ honoratꝫ: nā
mihi hoc ī sero tribuit: sꝫ cū mēbrū caponis piscis
ab oibus videreṫ: velut īsanꝰ ab oī poplo īcrepaṫ.
Qd̄ cū ille didicissꝫ erubuit ⁊ veniā postulauit: re
dierūtqꝫ carnes ad sui speciē: postq̄ꝫ redijt p̄uarica
tor ad mētē. ¶ Dū q̄dā vice ad mēsaꝫ sederet: ⁊ d̄
paup̄tate btē v̄ginis ⁊ filij eius collatio fieret: ꝓti
nus vir dei a mēsa surgēs singultꝰ īgeminat dolo
rosos: ⁊ p̄fusus lachrymis sup̄ nudā humū reliquū
panē māducat. ¶ Sacerdotalibꝰ manibꝰ qbꝰ cō
ficiēdi dn̄ici corporis sacr̄m ē collata potestas: ma
gnā volebat reuerentiā exhiberi. Uñ ⁊ sepe dice
bat. Si scō cuiq̄ꝫ de celo venienti ⁊ paup̄culo ali
cui sacerdoti me cōtigeret obuiare: ad sacerdotis
manꝰ deosculādas citius me ꝯferrē ⁊ sācto dicerē
Expecta me scē laurēti: qa manꝰ huiꝰ v̄bū vite cō
trectāt: ⁊ vltra humanū aliq̄d possidēt. Miraculꝭ
multis ī vita claruit: nā panes ei ad bn̄dicēdū ob
lati multis īfirmis attulere salutē. ¶ Aquā ī vinū
ꝯuertit: ⁊ idē eger qdā gustās ꝓtinꝰ sanitatē rece
pit: ⁊ multa alia miracula fecit. ¶ Cū v̄o ad dies
iaꝫ appropīquaret extremos lōga īfirmitate ꝯfe
ctꝰ: sup̄ nudam humū poni se fecit: fecitqꝫ oēs fr̄es
ibidē assistētes ad se vocari: ⁊ manꝰ singulis impo
nēs oibꝰ ibi p̄sentibus bn̄dixit: ⁊ instar cene dn̄ice
singulis bucellam panis dimisit. Inuitabat vt sui
moris erat oēs creaturas ad laudē dei: nā ⁊ mortē
ip̄ā cūctis t̄ribilē ⁊ exosaꝫ hortabaṫ ad laudē: eiqꝫ
letꝰ occurrit ⁊ ad suū īuitabat hospitiū dicēs. Be
ne veniat soror mea mors. Ad extremā igiṫ horā
veniēs dormiuit ī dn̄o cuiꝰ aiaꝫ qdā frater vidit ī
modū stelle similis lune ī quātitate: soli ī splēdoṙ:
Minister fratꝝ ī terra laboris noīe augustinꝰ ī ho
ra iā vltima positꝰ cū diu amisissꝫ loq̄lā subito cla
mans dixit. Expecta me pr̄ expecta: ecce iam ve
nio tecū: q̄rentibꝰ fr̄ibꝰ q̄d diceret ait: non videtis
p̄rem nr̄m frācīscū q vadit ī celū. Et statim ī pace
obdormiuit ⁊ p̄reꝫ secutꝰ ē. Cuꝫ q̄dam dn̄a q btō
frācīsco d̄uota extiterat viā vniuerse carnis fuissꝫ
īgressa: ⁊ clerici p̄sbyteri feretro exeq̄as celebran
tes astarēt: subito se mulier erigit sup̄ lectū ⁊ vnū
d̄ astātibꝰ sacerdotibꝰ vocat dicēs. Uolo pr̄ ꝯfiteri
Ego. n. mortua fuerā ⁊ diro erā carceri mācipan
da: q̄m peccatū qd̄ tibi p̄dā nec dū cōfessa. fueraꝫ
sꝫ orāte ꝓ me scō frācīsco ad corpꝰ mihi rediṙ īdul
tū ē: vt illo reuelato peccato veniā merear: ⁊ statī
vt illō māifestauero ī pace cernētibꝰ vobis q̄escā.
Cōfessa igr̄ ⁊ absolutione r̄cepta mox ī dn̄o obdor
miuit. Cū fr̄es d̄ niceria plaustrū quoddā a quodā
viro mutuo peterēt: ille īdignatꝰ r̄ndit. Ego potiꝰ
duos ex vob cū scō frācīsco excoriarē: q̄ꝫ plaustrū
meū vobis accōmodarē: sꝫ ī se reuersus semetip̄ꝫ
redarguit ⁊ blasphemie penituit irā dei formidās
moxqꝫ filiꝰ eiꝰ īfirmaṫ ⁊ ad extrema d̄ducitṙ: q filiū
d̄functū vidēs ī terra volutabaṫ: ⁊ flēs ⁊ scm̄ frācīs
cū īuocās dicebat. Ego sū q peccaui me flagellaṙ
d̄buisti. redde scē iā deuote p̄cāti quē abstulisti im
pie blasphemāti. Mox filiꝰ eiꝰ surrexit ⁊ plāctum
ꝓhibēs ait. Cū mortuꝰ essē scūs frācīscꝰ p̄ quādaꝫ
viā lōgā ⁊ obscurā me ducēs ī quodā tādē virida
rio pulcherrimo collocauit: ac deīde dixit mihi: re
uerteṙ ad patrē tuū nolo te ap̄liꝰ d̄tinere. ¶ Pau
per qdā cuidā diuiti debēs quādā pecunie quātita
tē: rogat vt scī frācīsci amore sibi terminū ꝓlonga
ret. Cui ille sup̄be r̄ndēs. Tali iḡt loco te recludā
vbi nec frācīscꝰ nec aliq̄s poterit te iuuare: moxqꝫ
illū vīculatū ī carcerē obscurū īclusit: sꝫ paulopost
scūs Frācīscꝰ affuit: ⁊ fracto carcere ruptisqꝫ vin
culis hominē īcolumē reduxit ad ꝓpria. ¶ Quidā
miles scī frācīsci opibꝰ ⁊ miraculis d̄trahēs: cū q̄
dā vice luderet ad taxillos vesania ⁊ īcredulitate
plenus circūstātibꝰ ait. Si frācīscꝰ ē scūs. 18. veni
ent ī taxillis: mox ī eis senariꝰ triplicatꝰ apparuit
⁊ vsq̄ꝫ ad nonē vices quolibꝫ suo iactu tersenos ac
cepit: sꝫ īsaniā addēs īsanie ait. Si verꝝ ē q̄ iste frā
cīscꝰ sit scūs cadat hodie corpꝰ meū gladio: si vero
scūs nō ē: euadā īcolumis. Ludo finito vt eiꝰ orō
fieret ī p̄cem̄ cū nepoti suo īferret iniuriā: ille gla
diū accipiēs: ī viscera patrui trāsfixit: ⁊ ꝓtinꝰ īter
fecit. ¶ Uir qdā crure sic p̄dito vt nullatenꝰ se mo
uere possꝫ scm̄ Frācīscū talibꝰ vocibꝰ īclamabat.
Adiuua me scē francisce: memor d̄uotiōis ⁊ s̄uitij
qd̄ tibi īpēdi: nā ī asino meo te portaui: scōs pedes
tuos ⁊ manꝰ osculatꝰ fui: ⁊ ecce morior doloris hu
ius durissimo cruciatu: moxqꝫ ille sibi apparēs cū
paruulo bacculo q thau ī se figurā habebat locum
doloris tetigit: ⁊ fracto apostemate sanitatē ꝓtinꝰ
recepit: sꝫ thau signū sup̄ locū remansit: hoc signo
scūs frācīscꝰ lr̄as suas ꝯsueuerat ꝯsignare. ¶ Cū
ī castro pomereto ī mōtanis apulie puella qdaꝫ ⁊
p̄ri ⁊ m̄ri vnica fuissꝫ d̄fūcta ⁊ mr̄ scō frācīsco d̄uo
ta nimia tristitia fuissꝫ absorpta: apparuit ei scūs
dicēs. Noli flere qa lucerne tue lumē quod deplo
ras extictū mea ē tibi ītercessiōe reddēdū. mr̄ igiṫ
sūpta fiducia corpꝰ extīctū nō p̄misit efferri: sꝫ scī
frācīsci nomē īuocās ⁊ mortuā filiā apprehēdēs eā
īcolumē alleuauit. ¶ In vrbe roma cū puer par
uulus d̄ fenestra pallatij cecidissꝫ ⁊ penitꝰ expiras
set btūs frācīscꝰ īuocaṫ: ⁊ vite ꝓtinꝰ restituiṫ. ¶ In
ciuitate suessa cuꝫ quedam domus corruens quē
dam iuuenem extinxisset ⁊ cadauer iam ī lecto ad
sepeliendum posuisset mater beatum franciscum
tota deuotione qua poterat inuocabat. Et ecce cir
ca mediam noctē puer oscitauit ⁊ sanus surrexit
⁊ in laudis verba p̄rupit. ¶ Frater iacobꝰ aretinꝰ
cū ī nauicula p̄ua fluuiū quēdā cum fr̄ibꝰ p̄trāsissꝫ

112

⁊ socijs tā sup ripā posit⁹ postremo se ad nauis exi tū pparaaret: reuoluta naue ipe i ꝓfundū fluminis ē demersus. Fratribꝰ igit ꝓ liberatiōe submersi btm̄ frācis cū iuocantibꝰ: ipo etiā corde vt poterat beati frācisci auxiliū iplorāte: ecce pdictꝰ frater ꝑ ꝓfundū sicut ꝑ aridā ābulabat: ⁊ demersā nauicu lā capiēs cū ea ꝑuenit ad littꝰ. Vestimēta āt eiꝰ ma dida nō sūt nec aque gutta ꝓximauit ad tunicam.

C De sancta Pelagia.

p ELagia prima feiaꝝ anthiochie ciuitatis rebꝰ ⁊ diuitijs plena corpe pulcherrima: habitu ābitiosa: ⁊ vana aīo: ⁊ corpore ipudica. Quadā vice ꝑ ciuitatē cū ābitione maxima transibat. ita vt nihil super eā nisi aurū ⁊ argētū ⁊ pciosi lapides viderent: ita vt quocūqꝫ iret aerē diuersoꝝ aromatū odore repleret quā pcedebat ⁊ seqbat mltitudo maxia puellarū ac pueroꝝ q ⁊ ipsi pclaris erāt iduti vestimētis: quā qdā scūs pr nomie nonus episcopꝰ elyopoleos que nūc damiata vocat: vidēs amarissime flere cepit: ex eo ꝙ ipsa maiorē curā habebat placere mundo q̄ȝ ipse haberet placere deo procidensqꝫ super pauimentum faciem suam cum terra percutiebat: ⁊ ipaȝ terrā lachrymis rigās dicebat. Altissime deꝰ ignosce mihi peccatori: qa vnius diei meretricis ornatꝰ totiꝰ vite mee idustriā supauit ne me dne cōfundat viiꝰ meretricis ornatꝰ ante conspectū tremēde maiestatis tue. Jlla ꝓ terrenis sūmo studio se decorauit: ego tibi īmortali dno placere ꝓposui: ⁊ ꝑ meā negligentiā nō ipleui dixitqꝫ his q secū erant. Jn veritate dico uobis: qa deus hāc cōtra nos i iudicio ꝓducturus ē: qm̄ hec tam sollicite depingit: vt terrenis amatoribꝰ placeat: ⁊ nos celesti spōso placere negligimus. Dū hec ⁊ similia diceret subito obdormiuit: visūqꝫ ē sibi ꝙ qdā colūba nigra ⁊ fetida nimis circa eū celebrantē volaret: q dū cathecuminos abscedere pcepisset colūba disparuit: ⁊ post missā rediēs: ⁊ ab ipo epo i vase quodā aque mersa mūda ⁊ cādida exiēs taȝ alte volauit ꝙ videri nō potuit. Euigilās igit dū qdā vice ad ecclīā pcedēs pdicaret ⁊ pelagia presens eēt adeo cōpūcta ē ꝙ ei litteras ꝑ nunciū misit dicēs. Sācto epo discipl'o xpi pelagia discipula diaboli. Si ve discipulus xpi cōpꝛobaris: q vt audiui ꝓ peccatoribꝰ de celo descēdit: me peccatricē sꝫ penitētē suscipere digneris. cui ille remisit. Rogo vt hūilitatē meā nō tētes: qꝛ homo peccatoꝛ sū sed si vere saluari desideras solū me videre nō poteris: sꝫ īter alios me videbis: Cūqꝫ ad eū corā pluribꝰ aduenissꝫ: pedes eiꝰ apphendit ⁊ amarissime flens dicere cepit. Ego sū pelagia pelagus iniqtatis exundans fluctibꝰ peccatoꝝ: ego sū pditionis abyssus: ego vorago ⁊ laqus aiaruȝ: multos dcep tos decepi que nūc cūcta phorrui. Tūc episcopus īterrogauit eā dicēs. Quod tibi nomen ē? cui illa. a natiuitate pelagia vocoꝛ: sꝫ pp vestimētoꝝ pōpaȝ oēs me margaritā appellāt. Tūc episcopꝰ clement eā suscipiēs penitētiā ei salutarē iniunxit ⁊ in dei amore diligēter īstruxit: ⁊ sacro baptismate regenerauit. Diabolꝰ aūt ibidē clamabat dicēs. O violētiā quā patioꝛ ab hoc sene decrepito. o violētia o senectꝰ mala maledictꝰ dies i quo cōtrariꝰ natꝰ es mihi: qꝛ spē meā maximā abstulisti mihi. Quadā isup nocte cū pelagia dormiret: diabolꝰ ad eaȝ venit: ⁊ eā excitās dixit sibi. Dna margarita: quid vnqꝫ tibi mali feci? Nūqd nō oibꝰ diuitijs ⁊ gloria te ornaui? queso dic mihi i quo te ꝯtristaui ⁊ ꝓtinꝰ tibi satisfaciā. Tātū obsecro ne me deseras: ne op ꝓbriū xpianis efficiar. Jpa āt se signauit. ⁊ i diabolū sufflauit: ⁊ statī euanuit. Die tertio oia q̄ habebat pparauit ⁊ cōgregauit: ⁊ pauperibꝰ tribuit. Post aliquot āt dies cūctis ignorantibus: Pelagia ide noctu aufugit ⁊ i mōte oliueti ꝯuenit: vbi habitū heremite accipiēs i parua cella ibidem se collocauit: ⁊ dō i mlta abstinētia fuiuit. Maxime aūt fame ab oibꝰ habebat: ⁊ frat pelagiꝰ dicebat. Post hoc qdā diaconꝰ pdicti episcopi hierosolymā cā visitandi loca scā aduenit: cui dixit episcopꝰ vt post scōꝝ locoꝝ visitationē quēdā mōachū noie pelagiū qreret ⁊ ipsuȝ visitaret cū verus dī fuus eēt. Quod cū ille fecissꝫ: mox ab illa cognitꝰ nequaq̄ȝ ipaȝ pp nimiā maciē cognouit. cui dixit Pelagia. Habes epȝ? ⁊ ille. Jmmo dne. Et illa Oret ꝓ me ad dnȝ: qꝛ vere apostolꝰ xpi ē. Recedēs āt ide die tertio ad eius cellā redijt sꝫ cū ad ostiuȝ ꝑcussisset: ⁊ nullus ei apuissꝫ fenestrā aperuit: mortuū eū vidit: currēsqꝫ cū hoc epo nūciassꝫ: eps ⁊ clerꝰ oēs qꝫ mōachi ꝯuenerūt: vt tā scō viro exeqas celebrarēt. Cūqꝫ de cella corpꝰ eius extraxisset reperierūt ꝙ mulier eēt ⁊ plimū admirātes dō grās reddiderūt ⁊ scm̄ corpꝰ honorifice sepelierūt. Obijt āt octaua die ītrāte octobri circa ānū dni. 290.

C De sancta Margarita.

m Argarita dicta pelagiꝰ vgo pulcherrima diues ⁊ nobilis: tāta fuit parētū sollicitudine custodita: ⁊ optimis moribꝰ īstructa: tātaqꝫ pudicitie honestate vigebat ꝙ ab hoibꝰ videri mōis omnibꝰ renuebat. Deniqꝫ a quodā adolescēte nobili i coniugiū querit: ⁊ vtriusqꝫ parētū assensu cuncta nuptijs necessaria cū imēsa diuitiaꝝ ⁊ delitiaꝝ gloria pparāt. Cū ergo nuptiaꝝ dies aduenisset: ⁊ iuuenes ⁊ puelle ⁊ cūcta simul nobilitas āte thalamuȝ iaȝ paratū nuptiaꝝ festa cū gaudio celebrarēt virgo deo īspirāte cōsiderās dānū vginitatꝭ tā dānosis plausibꝰ cōparari: ꝓstrata i terra cū lachrymis gloriā vginitatis ⁊ nuptiaꝝ molestias tāta i corde suo cōpēsatiōe vibrauit. ꝙ oia huiꝰ vite gaudia q̄si stercora respuebat. Vnā nocte illa viri cōsortio abstinēs media nocte dō se cōmēdās tōsis crinibꝰ i virili habitu clā aufugit. Lōge āt ad quoddā mōasteriū veniēs ⁊ freȝ Pelagiū se appellās ab abbate receptꝰ ē: ⁊ diligēter īstructꝰ: q tā sācte ac religiose se habuit ꝙ defūcto scimonialiū ꝓuisore ⁊ de senioꝝ cōsilio ⁊ abbatis iperio lꝫ īuitus mōasterio vginuȝ ē platꝰ. Dū ergo eis nō solū corporū necessaria: sꝫ ēt aiaꝝ pabula cōtinue ⁊ iculpabilit ministraret: diabolus ei īuidēs studuit qlit ꝓsperū eiꝰ cursū obiectū criminis īpediret. Nā vnā virginē q̄ pre foribus erat: i adulteriū traxit: ⁊ ītumescēte vtero eiꝫ

sam celari nō posset tātus pudor ⁊ dolor oēs virgi
nes ⁊ monachos vtriusqꝫ monasterij cōsternauit:
ꝙ solus pelagiꝰ vtpote earū familiaris atqꝫ ꝑpositꝰ
sine iudicio ⁊ examiatiōe ab oībꝰ cōdēnat̄: qui fo-
ras cū ignominia pellitur ac ī quodā rupis specu re
cluditur: sibiqꝫ monachoꝝ seuerissimꝰ deputat̄: qui
sibi panē ordeaceū,et aquā tenuissime ministraret:
qbus gestis monachi recesserūt: ⁊ solū ibi pelagiū
reliqrūt. At ille oīa paciēter sustinēs ī nullo turba-
tus fuit: sed grās semꝑ deo referens ꝑ scōꝝ exēpla
se cōtinue cōfortabat. Tandē cū finē suū adesse co-
gnouisset abbati ⁊ monachis ꝑ lr̄as sic mandauit.
Nobili orta genere margarita ī seculo dicta fui: q̄
vt pelagꝰ tētationū trāsirē: pelagiꝰ mihi ipsū nomē
īposui: virū nō ꝓ deceptiōe mētita: qđ factis osten-
di: de crimīe v̄tutē obtinui: penitētiā egi inocens.
Jā queso vt quā viri feminā nescierūt scē sorores
sepeliāt: ⁊ sit expiatio viuētis ostēsio morientis: vt
femīe v̄ginē cognoscāt: quā calūniatores adulterū
iudicabāt. His auditis monachis ⁊ scimonialibus
ad spelūcā currētibꝰ pelagiꝰ a feminis femīa v̄go i-
tacta cognoscit̄: ⁊ cūctis penitētiā agētibꝰ ī mōaste
rio v̄ginū honorifice sepelit̄. ¶ De scā Thaide.

t Hais meretrix vt ī vitis patrū legi
tur tāte pulchritudinis exti-
tit: vt multi ꝓpter eā substātijs vēditis su
is ad vltimā pauptatē deuenirēt: sꝫ ama
tores sui ꝑ zelo litibꝰ īter se cōsertis freq̄nt puelle li
mina sanguīe iuuenū replebāt. Qđ cū audisset ab-
bas panūciꝰ sūpto hītu seculari ⁊ vno solido ꝓfe-
ctus ē ad eā in quādā egypti ciuitatē: deditqꝫ ei so
lidū q̄si ꝓ mercede peccādi. Jlla accepto ꝑcio ait il
li. Jngrediamur simlʼ in camerā. Cūqꝫ īgressus es-
set: et lectū ꝑciosis vestibꝰ stratū ascēdere īuitaret̄:
dixit ad eā. Si est interiꝰ cubiculū in ipsū abeamꝰ.
Et cū duxisset eū ꝑ plura loca: ille semper dicebat
ꝙ videri timebat. illa aūt dixit. Est quoddā cubi-
culū vbi nullus īgredit̄: si vero deū times: nō ē lo-
cus qui deitati eiꝰ abscōdat̄. Qđ cū senex audisset:
dixit ei. Et scis esse deū:ʼ Cūqꝫ illa r̄ndisset se scire
deū ⁊ regnū futuri seculi: necnō et tormēta pctōꝝ:
dixit ei. Si ergo nosti: cur tātas aīas ꝑdidisti:ʼ ⁊ nō
solū ꝓ tua: sꝫ pro illoꝝ redditura rōnē dānaberis.
Jlla v̄o hoc audiēs ꝓuoluta ad pedes abbatis pa
nutij cū lachrymis exorabat dicēs. Scio eē penitē
tiā pat̄: ⁊ cōfido remissionē te orāte sortiri: tm̄ peto
tribꝰ horis īdutias: ⁊ post hoc quo iusseris ibo: ⁊ q̄-
cunqꝫ ꝑcepis faciā. Cūqꝫ locū illi abbas ꝯstituisset
vbi venire deberet: illa collectis oībꝰ q̄cūqꝫ ex pec-
cato lucrata fuerat: platisqꝫ ī mediā ciuitatē pplʼo
expectāte igne cōbussit clamās. Uenite oēs q pec-
castis mecū: ⁊ videte quomō ea q̄ mihi contulistis
exurā. Erat aūt ꝑciū auri libraꝝ q̄dringētaꝝ: q̄ cūꝫ
oīa īcēdisset: ad locū quē abbas pānutiꝰ cōstituerat
ꝑrexit: quā ille repto v̄ginū monasterio ī cellulam
paruā recludēs ostiū cellule plūbo signauit: ⁊ par-
uā reliqt fenestrā: ꝑ quā ei victꝰ modicꝰ īferretur.
Jussitqꝫ ei oībꝰ diebꝰ parū panis ⁊ paululū aq̄ a ce
teris mīstrari: cū āt senex discederet: thais ad eum
ait: quo iubes pat̄ vt ex naturali meatu aquā meā
effundā:ʼ Et ille. Jn cella sicut digna es. cūqꝫ iterū
quomō deū deberet orare īquireret: r̄ndit. Nō es
digna noīare deū: neqꝫ in labijs tuis nomē trinita
tis adducere: sꝫ nec ad celū manꝰ expādere: qm̄ la-
bia tua iniqtate plena sunt: ⁊ manꝰ tue sordibꝰ inq
nate. Sed tm̄mō īcūbēs cōtra oriētē respice: hunc
sermonē freq̄nter iterās: q plasmasti me: miserere
mei. Cū ergo tribꝰ ānis fuisset īclusa: cōdoluit ab-
bas pānutiꝰ: ⁊ ꝓfectꝰ est ad abbatē antoniū: vt ab
eo requireret si remisisset illi deꝰ peccata sua. Et nar
rata causa scūs antoniꝰ cōuocatis discipulʼ suis ꝑce-
pit eis vt illa nocte vigilātes ī orōne ꝑsisterēt sin-
gulati: quatenꝰ alicui ex his declararet deꝰ causam
ꝓ qua abbas pānutiꝰ venerat. Cum igr̄ īcessanter
orassent: abbas paulus maior discipulus ātonij: vi
dit subito ī celo lectū ꝑciosis vestibꝰ ornatū: quem
tres v̄gines clara facie custodiebāt. Tres iste v̄gi-
nes fuerūt: timor pene future: q ipsā a malo retra-
xit: pudor culpe cōmisse: q ei veniā ꝓmeruit: amor
iustitie: q eā ad suꝑna trāsuexit. Cūqꝫ paulus illis
diceret grāꝫ illā tātā eē antonij vox diuia r̄ndit: nō
ē p̄ris tui antonij: sed thaidis m̄etricis. qđ cū mane
paulus abbati rettulisset: cognita dei volūtate ab-
bas pānutiꝰ cū gaudio discessit: et mox ꝓfectus ad
mōasteriū ostiū celle dissipauit. Jlla v̄o rogabat vt
adhuc manēt īclusa. dicit āt ei. Egredē qm̄ remisit
tibi deꝰ pctā tua: ⁊ illa r̄ndit. Testor deuꝫ q: ex quo
huc īgressa sū: ex oībꝰ pctis meis feci velut sarcinā:
⁊ statui an̄ oculos meos. Et sic nō discedit anheli-
tus de naribꝰ meis: sic nō discesserunt pctā mea ab
oculʼ meis: sꝫ flebā semꝑ illa cōsiderans. cui abbas
pānutiꝰ dixit. Nō ꝑꝑ pn̄iaꝫ tuā remisit tibi deꝰ pec
cata tua: sed q: hūc timorē sꝑ habuisti ī aīo. Et cū ī-
de illā eduxisset: qndecī dies suꝑuixit: ⁊ pausauit ī
pace. ¶ Abbas quoqꝫ effrē aliā meretriceꝫ simili
fere mō ꝯuertē voluit. nā cū illa meretrix scm̄ effrē
ad peccandū allicēt īpudēter dixit ei effrē. Seq̄re
me: q̄ seq̄nte cū ad quēdā locū vbi erat magna mlʼ
titudo hoīuꝫ venisset: dixit ei. Sede hic: ⁊ cōmisce
ar tecū. Et illa. Quomō possū hoc facē tāta multi-
tudine hic stāte:ʼ et ille. Si hoīes erubescis: nonne
magis tuū debes erubescere creatorē: qui reuelat
occulta tenebraꝝ:ʼ illa autem confusa recessit.

¶ De nomīe sancti dionysij.

d Jonysius iterꝑtat̄ vehemēter fugiens.
vel dr̄ dionysius a dia: qđ ē duo: et ny-
sus qđ ē eleuatio: q̄si ꝑm duo eleuatꝰ: sci-
lꝫ ꝑꝫ corpꝰ: ⁊ ꝑꝫ aīam. Uel dicit̄ a diana: qđ ē venꝰ
scilꝫ dea pulchritudis: ⁊ sios: qđ ē deꝰ: q̄si pulcher
deo. vel vt qdā aiūt: dr̄ a dionysia: q̄ vt dicit isido
rus ē q̄dā gēma nigra valēs cōtra ebrietateꝫ. Fuit
ergo vehemēter fugiēs deꝰ mūdo ꝓpter ꝑfectam
abrenūciationē. Eleuatꝰ ꝑ internoꝝ cōtēplationē:
pulcher deo ꝑ decorē v̄tutū: valēs peccatoribꝰ cō-
tra ebrietatē vitioꝝ. Hic an̄ cōuersionē multa pre-
noīa habuit. Uocatꝰ ē enī ariopagita: a vico ī quo
hītabat. Jtē dictꝰ ē theosophꝰ .i. deū sapiēs. Jteꝫ a
grecoꝝ sapiētibꝰ vsqꝫ hodie dicit̄ ꝑigiontuarami:
qđ latine dr̄ ala celi: q: ī celū ala spūalis itelligētie
mirabilr̄ volauit. Jtē dictꝰ est machariꝰ .i. beatus.

p

Jtē a pria dictꝰ ionicꝰ: ionica āt vt ait papias: vna est lex in linguis grecoꝝ: vel ionice sunt gn̄a rotundaꝝ colūnaꝝ: vel ionicū vt idē dicit ē pes q̄ habet duas correptas ⁊ duas lōgas: ꝑ qđ ostēdit ꝙ ipe fuit sapiēs deū ꝑ oculoꝝ inuestigationē: ala celi ꝑ celestiū cōtēplationē: btūs ꝑ eternoꝝ possessionē. Per alia ostēdit ꝙ ipe fuit mirabilis rhetor ꝑ eloq̄ntiā: ecclesie sustētator ꝑ doctrinā: breuis sibi ꝑ humilitatē: lōgus alijs per charitatē. Augustinꝰ āt ī libro octauo de ciuitate dei dicit: ꝙ ionicū ē genꝰ philosophoꝝ. Distiguit enī ibidē duo gn̄a philosophoꝝ. s. italicū qđ ē ex parte italie: ⁊ ionicum qđ ē ex parte grecie: q2 ergo dionysius sūmus erat philosophus iō antonomatice dicebat̄ ionicꝰ. Eius passionē et vitā grece dictauit methodiꝰ cōstātinopolitanꝰ: latine v̄o anastasiꝰ aplice sedis bibliothecariꝰ: vt dicit ignatiꝰ remoꝝ eps.

¶ De scō dionysio.

d Jonysius ariopagita a btō paulo apostolo ad fidem christi cōuersus fuit: q̄ ariopagita a vico ciuitatꝭ ī quo hītabat dictꝰ fuisse dr̄. Ariopagus enī erat vicꝰ martꝭ: ī quo. s. erat tēplū eius. Atheniēses enī singl'os vicos denomiabāt a dijs quos colebāt: et vicū ī quo colebat̄ mars vocabāt ariopagū: q2 ario dr̄ mars: vicū ī quo colebāt pan: vocabāt panopagū: ⁊ ita a singul' dijs singulos vicos denoiabāt. Ariopagꝰ enī vicꝰ erat excellētior: q2 ibi erat curia nobiliū et schole liberaliū artium. Jn hoc ergo vico morabat̄ dionysius maximꝰ philosophꝰ: q̄ ob plenitudinē diuioꝝ numinū ⁊ sapiētie theosophꝰ. i. deū sapiēs dicebat̄. Erat ⁊ secum apollophanꝰ eiꝰ cōphilosophꝰ. Jbi etiā erāt epicuri: q̄ ponebāt felicitatē hoīs ī sola corꝑis voluptate ⁊ stoici: q̄ ī sola animi v̄tute. Jn die igit̄ dn̄ice passionis cū tenebre fcē fuissēt sup vniuersā terrā: philosophi q̄ erāt athenis non potuerūt huiꝰ causā in causis naturalibꝰ īuenire. Nō fuit enī natural' eclipsis solis: tū q2 luna fere erat e regiōe ad solē. Eclipsis v̄o fieri solet tm̄ ī synodo solis ⁊ lune: luna āt tūc erat q̄ntadecia: ⁊ ita ī ꝑfecta distātia a sole: tum q2 eclipsis nō aufert lumē vniuersis partibꝰ terre: tū q2 ꝑ tres horas durare nō pōt. Q2 āt illa eclipsis ī vniuersis ꝑtibꝰ terre lumen abstulerit: p3 ex eo ꝙ lucas euāgelista hoc dicit: ⁊ ex eo ꝙ vniuersitatꝭ dominꝰ patiebat̄: ⁊ ex eo ꝙ fuit apđ elyopoli egypti: ⁊ ex eo ꝙ fuit rome. Q2 āt fuerit rome testat̄ Orosius dicēs. Cū dn̄s patibulo affixꝰ ē: maxio tremotu ꝑ orbē fcō: saxa ī mōtibꝰ scissa maxiaruq3 vrbiū plurime ꝑtes plus solita cōcussiōe ceciderūt. Eodēq3 die ab hora diei sexta sol ī totū obscuratus ē: tetra nox subito obducta t'ris ē: adeo vt stellas tūc diurnis horꝭ vl' potiꝰ horrēda nocte toto celo visas fuisse referat̄. hec Orosiꝰ. Fuit etiā apđ egyptū: ⁊ huius meminit Dio. in epl'a ad apolophanū dicens. Obfusi nāq3 orbes vniformit̄ tenebraꝝ caligine tabescēte: vt purgatū redijt sol' diametrū regulā philosophi arrideri assūpsimꝰ. Cū reperimꝰ qđ ⁊ erat notissimū solē pati molestias nō debē: aio ad te peritie vaste sacrariū adhuc nescius tāte rei mysterij. Quid iquā speculū doctrine apollophani his secretis ascribis? Ad que tu mihi ore diuio et non humani sensus sermone. O bone dionysi diuiarū ꝑmutatiōes sūt reꝝ. Deniq3 notatū ferie diē ⁊ annū ānūciationis: quā paulus noster auribꝰ suspēsis ītonuit: signis acclamātibꝰ recordari: exꝑtus dedi v̄itati manꝰ ⁊ falsitatꝭ sū nexibꝰ absolutꝰ. hec dionysius. Huiꝰ etiā meminit idē ī epl'a ad policarpum loq̄ns de se ⁊ apollophano dicēs. Ambo apđ eliopoli tūc p̄ntes ⁊ ꝯstātes iopinabilit̄ soli lunā īcedētē videbamꝰ. Nō erat ꝯueniēs tēpꝰ: et rursū ipsaȝ a nona hora vsq3 ad vesperā ad sol' diametrū supnālit̄ restitutā. Eclipsiȝ āt illā vidimꝰ ī oriēte ichoatā: ⁊ vsq3 ad solarē t'minū veniētē. Postea regrediētē: ⁊ rursus nō ex eodē ⁊ defectū ⁊ repugnationē s3 ecōuerso ꝑ3 diametrū factū. Tūc enī dionysiꝰ cum apollophano voto astrologice discipline: apđ eliopoli egypti prexerat: et postea ide reuersus ē. Q2 āt fuerit ī asia testat̄ eusebiꝰ ī chrōica asserēs se ī dictꝭ ethnicoꝝ legisse: ꝙ tūc ī bithynia q̄ ꝓuicia est asie miorꝭ fuit t'remotꝰ magnꝰ: ⁊ maior sol' obscuratio q̄ vnq̄3 fuerit. Et ꝙ dies hora sexta: ita ī tenebrosā noctem v̄sus sit: vt stelle ī celo vise sint: et ꝙ in niceria q̄ vrbs ē bithynie multas edes t'remotꝰ subuerterit. Tādē ī historia scholastica legit̄ ꝙ philosophi ad hoc adducti sūt: vt dicerēt ꝙ deꝰ nature patit̄. Alibi tm̄ legit̄ ꝙ dixerūt: aut ordo nature peruertit̄: aut elemēta mētiunt̄: aut deꝰ nature patitur: ⁊ elemēta sibi cōpatiunt̄. Alibi vero dicitur ꝙ dionysius dixit. Hec nox quā nouam miramur totius mūdi veram lucē aduenturā significat. Tūc atheniēses illi deo aram cōstruxerunt: et suppositus est titulus. Jgnoto deo. Singulis enī aris supponebat̄ titulus indicās cui essent dedicate: et cū vellēt illi offerre holocausta et victimas dixerunt philosophi. Bonoꝝ nr̄oꝝ nō eget: s3 facietꝭ genuflectatiōes an̄ arā eiꝰ ⁊ supplicabitꝭ ei: q2 nō querit oblationes pecoꝝ: sed deuotionē aioꝝ. Cum ergo paulus venisset athenas epicuri et stoici philosophi cū eo disputabant: quidā autē dicebant. Quid seminator verboꝝ hic vult dicere? Alij dicebant. Nouorū demoniorū videtur annūciator esse. Adducentes ergo eum ad vicū philosophorū: vt noua doctrina ibidem examē reciperet dixerūt. Noua quedam infers auribus nostris. Volumus ergo scire quid nam velit hoc esse. Athenienses aūt ad nihil aliud vacabant nisi aut dicere: aut audire aliquid noui. Cum ergo paulus ad singula deorū altaria perlustasset: et inter cetera ignoti dei altare vidisset: dixit illis philosophis. Quē ignorātes colitis: hūc ego annūcio vobis veꝝ deū qui fecit celum et terram. Deinde dixit dionysio quem ceteris magis doctū in diuinis videbat. Quis est dionysi ille deus ignotꝰ? Cui dionysius. Jpse est deꝰ verus: qui inter deos nō est demonstratus: sed nobis est incognitꝰ ⁊ nobis ignotꝰ: ⁊ seculo vēturo futurus: ⁊ ī ꝑpetuū regnaturꝰ. et paulus. Homo an tm̄ spūs ē? Et dionysiꝰ. Deꝰ et hō est: s3 ideo icognitꝰ est: q2 eius tm̄ in celis cōuersatio est. cui paulus. Jlle est inquā quē predico: qui de celis descēdit: carnem suscepit: mortem sustinuit: ⁊ die tertia

resurrexit. Cũ aũt Dionysius adhuc cum Paulo
disputaret fortuito trãsit cec⁹ p viã corã eis. Stati-
qꝫ dixit dionysius Paulo. Si dixeris huic ceco.
In noie dei tui vide: ⁊ viderit: statĩ credã. Sꝫ vi-
tatis vbis magicis qꝛ forte nosti vba que hñt huius-
modi efficaciã: ego formã vboꝝ tibi pscribã. In hac
igit̃ forma vboꝝ dices ei. In noie Jesu xpi nati de
vgine crucifixi mortui q resurrexit ⁊ ad celũ ascẽdit
vide. Sꝫ vt ois suspicio tollat̃ Paulus dixit Dio-
nysio: vt hec ipse vba pferret. Cũ ergo i eadẽ for-
ma dionysius ceco vt videret dixisset: ptinus visũ
recepit. Statimqꝫ dionysius cũ damari vxore sua
⁊ tota familia baptizatus ẽ ⁊ fidelis effectus: sicqꝫ a
Paulo p trienniũ ẽ istruct⁹ ac athenis eps ordinat⁹
vbi ille pdicatõi isistẽs ipsã ciuitatẽ ⁊ maximã ptẽ
regionis illius ad fidẽ xpi adduxit. Huic Paulus
ea q̃ in tciũ celũ rapt⁹ vidit reuelasse dr̃: sicut ⁊ ipse
Dionysius i plerisqꝫ locis isinuare videt̃. Vñ ⁊ de
hierarchijs ⁊ ipsoꝝ ãgeloꝝ ordinib⁹ ⁊ officijs tã lu-
culẽter ⁊ clare disseruit vt nõ putares ipm hoc ab
alio didicisse: sꝫ ipꝫ poti⁹ vsqꝫ in tciũ celũ raptũ eẽ: ⁊
ibi hec oia ↄspexisse. pphetie spũ claruit: sicut pꝫ in
epistola quã misit ad Joãnẽ euãgelistã in pathmos
isulã in exilio relegatũ vbi pphetauit q̃ rediturus
eẽt sic dicẽs. Gaude vere dilecte: vere amabilis ⁊
diligibilis valde dilecte: ⁊ ifra. Ex custodia q̃ est in
pathmos dimitteris: ⁊ ad trã asie reuerteris ⁊ faci
es ibi boni dei imitatões: ⁊ his q erũt post te fides.
Dormitõi btẽ Marie iterfuit: sicut ipse in libro de
diuinis noib⁹ isinuare videt̃. Cũ ergo audisset pe-
trũ ⁊ paulũ Rome a nerone i carceribus detineri
epm sibi substituit ⁊ ad eos visitãdos accessit. Vez
cũ illi ad dñz feliciter migrasset: ⁊ postmodũ clemẽs
psideret ab ipso btõ Clemẽte post aliqd̃ spaciũ tẽ-
poris i frãciã destinat̃: ⁊ sibi rustic⁹ ⁊ eleuterius so
ciant̃. Missus igit̃ parisios venit: ⁊ multos ibidem
ad fidẽ ↄuertit: ⁊ ecclias plimas fabricauit: ⁊ cleri-
cos diuersi ordinis collocauit. Tãta aũt i eo grã ce
lestis emicuit q̃ cũ sepius põtifices idoloꝝ ↄtra eũ
seditionẽ ppli ↄcitarẽt ⁊ ppls ad eũ pdẽdũ sepe cũ
armis occurreret: mox illo viso aut omni feritate
deposita se eius pedibus puoluebãt aut nimio ti-
more soluti ab eius psentia fugiebãt. Sꝫ cũ diabo-
lus vidẽs ⁊ iuidẽs q̃ quotidie sui cultura decresce
ret: ⁊ multiplicatis fidelib⁹ ecclia triũpharet. Do-
mitianũ impatorẽ in tãtã cõmouit seuitiã: vt pce-
ptũ daret: q̃ qcũqꝫ xpianũ aliquẽ repiret aut ipꝫ sa
crificare cogeret: aut diuersis supplicijs cruciaret.
Prefectus igit̃ fescẽninus ↄtra xpianos parisios a
roma directus btm̃ dionysiũ pplo pdicãtẽ inuenit:
statimqꝫ captũ: colaphizatũ. ↄsputũ: derisũ: ⁊ loris
durissimis alligatũ: cũ scis rustico ⁊ eleuterio sibi p-
sentari pcepit. Cũ ergo sci corã illo in ↄfessione dei
cõstãtes astarẽt: ecce qdã matrona nobilis aduenit
⁊ viꝝ suũ lubricũ turpiter ab his magis deceptum
asseruit: p eius itaqꝫ viro citius mittit̃: ⁊ i dñi ↄfes-
sione pseuerãs iniuste necat̃. Sancti vero a duode
cim militibus flagellãtur. deide magno põdere ca-
thenaꝝ ↄstricti carceri mãcipant̃. ¶ Sequẽti die
Dionysi⁹ sup cratez ferreã suppositis flammis nu
dus extẽdit̃: vbi dño decãtabat dicẽs. Ignitũ elo-
quiũ tuũ vehemẽter: ⁊ seruus tu⁹ dilexit illud. In-
de aũt erigit̃: ⁊ ad bestias ferocissimas multo ieiu-
nio excitatas pijcit̃: sed cũ in eũ ipetuose currerent
signum crucis opposuit: ⁊ mãsuetissimas eas fecit.
Deide i clibanũ iactat̃: sꝫ extincto igne nil ledit̃: cru
ci affigit̃: ⁊ diutius ibidẽ torquet̃. Inde deposit⁹ cũ
suis socijs ⁊ multis alijs fidelibus carceri mãcipat̃
vbi dũ missã celebraret: ⁊ pplꝫ cõmunicaret: dñs ie
sus eidẽ cũ imẽso lumine apparuit ⁊ panẽ accipiẽs
ei dixit. Accipe hoc care meus: qꝛ mecũ maxima est
merces tua. Post hoc iudici pñtati iteꝝ nouis sup
plicijs macerãt̃: ⁊ iuxta idolũ mercurij cũ securib⁹
triũ capita in ↄfessione trinitatis pcidunt̃. Statiqꝫ
corpus sci Dionysij se erexit: ⁊ caput suũ iter bra-
chia ãgelo duce ⁊ celesti lumine pcedẽte p duo mi-
liaria deportauit a loco q dr̃ mõs martyrũ vsqꝫ ad
locũ vbi nũc sua electõe ⁊ dei puidẽtia reqescit. Tã
ta aũt ibidẽ angeloꝝ melodia isonuit: vt iter mul-
tos q audierũt ⁊ crediderũt etiã Larcia vxor pfe-
cti lisbij xpianã se eẽ clamauit: ⁊ mox ab ipijs decol
lata ⁊ i suo sãguine baptizata occubuit. Filius aũt
ei⁹ noie Lubius rome sub trib⁹ impatorib⁹ milita
uit. Deide parisios rediens baptizat̃ ⁊ religiosoꝝ
numero sociat̃. Dũ aũt ifideles metuerẽt: ne scõꝝ
rustici ⁊ eleuterij corpora xpiani sepelirẽt: iusserũt
vt i secana mergerent̃. Matrona aũt qdã nobilis
vectores ad prãdiũ inuitauit: ⁊ illis epulãtibus scõꝝ
corpora furtiue subripuit. ⁊ i agro suo occulte sepe
liri fecit q̃ postea psecutõe cessãte inde sustulit: ⁊ cor
pori bti Dionysij honorifice sociauit. Passi sũt aũt
anno dñi. 96. etatis vero bti Dionysij. 90. Anno
dñi. 805. ¶ Tpe Lodouici legati Michael' ipato
ris ↄstãtinopolitani iter cetera munera detulerũt
Lodouico filio Caroli magni libros Dionysij de
celesti hierarchia de greco i latinũ trãslatos: q cum
gaudio sũt recepti: ⁊. 19. ifirmi i ipa nocte i ecclia ei⁹
curati. ¶ Cũ apud arelatẽ scũs regulus eps mis-
saꝝ solẽnia celebraret aploꝝ noibus i canone reci-
tatis adiũxit: ⁊ btis martyrib⁹ tuis Dionysio Ru-
stico ⁊ Eleuterio. quo dicto cũ adhuc dei famulos
viuere crederet plimũ mirari cepit: cur eoꝝ noia
sic nesciẽs i canone ptulisset. Et ecce eidem mirãti
tres colũbe apparuerũt: sup crucẽ altaris residen-
tes: q̃ scõꝝ martyꝝ noia habebãt suis pectoribus sã
guine insignita: q̃s diligẽter intuẽs scõs martyres
migrasse a corpore itellexit. ¶ Circa annum dñi.
644. Dagobertus rex frãcoꝝ: vt in quadã habet̃
chronica: q lõge ante pipinũ regnauerat a sui pue
ritia scm̃ dionysiũ in magna veneratõe hr̃e cepit.
Nã ⁊ quãdo dotarij pr̃is sui irã metuebat ad eccle
siã sci dionysij ↄtinuo fugiebat. Cũ ergo scũs iam
rex mortuus fuisset cuidã scõ viro in visione mon-
stratũ est: q̃ aĩa eius ad iudiciuꝫ rapta fuit: ⁊ multi
sci suaꝝ ecclesiaꝝ expoliationem obijciebãt eidem.
Cum ergo mali angeli iam ad penas rapere eam
vellent: affuit beatus dionysius: ⁊ eius interuentu
liberatus est ⁊ penã euasit. Forte enim eius anima
ad corpus redijt: ⁊ ibi penitentiã egit. ¶ Clodoui-
eus rex corpus sci dionysij minus religiose disco-

operiēs os brachij eiꝰ fregit: ⁊ cupide rapuit q mox
i amētiā vſus ē. ¶ Et nota ꝙ ignarꝰ eps remēſis
dicit in epl'a quā miſit ad Carolū ꝙ iſte dionyſius
miſſus i galliā fuit dionyſiꝰ ariopagita: vt ſ̄ dcm̄ ē
Idē teſtat̄ ioānes ſcotꝰ i epl'a ad carolū. Nec forte
ro ex ꝯputo tpis ꝯdicit: ſic aliq obijcere voluerūt.
¶ De ſancto Calixto papa.

c **Calixtus** papa anno dn̄i.ccc.ſub alexādro impatore mar
tyriū paſſus ē. Cuiꝰ tpibus ps eminētior
vrbis rome diuino eſt icēdio ꝯcremata: ⁊
ſiniſtra manꝰ iouis aurea liq̄fcā. Tūc oēs ſacerdo-
tes idolo⁊ ad alexādrū impatorē venerunt petētes
vt dij irati ſacrificijs placarent̄. Dū ergo offerrēt
ſubito celo ſereno mane die iouis diuino fulmine
q̄tuor ſacerdotes idolo⁊ mortui ſūt: ⁊ ara iouis cō-
cremata ē: ⁊ ſol obſcuratꝰ eſt: ita vt ppl's romanus
fugeret extra muros. Audiēs aūt palmatiꝰ ꝯſul ꝙ
calixtꝰ cū ſuis clericis trās tiberim latitaret: roga-
uit vt xp̄iani p quos hoc malū ꝯtigerat ad purga-
tionē ciuitatis penitus delerent̄. Palmatius itaqꝫ
ꝓtāte accepta cū illuc cū militibꝰ ꝓperaſſet. ſꝫ illi ꝓ
tinꝰ excecati fuiſſēt: fritus alexādro hoc ꝓtinꝰ ꝓnū
ciauit: Tūc impator iuſſit vt die mercurij oīs ppl's
ꝯuēiret: ⁊ mercurio imolaret: vt ab eo ſup his rn̄-
ſa accipet. Qđ cum fieret vgo q̄dā tēpli noīe iulia-
na arrepta a demone exclamauit. Deꝰ Calixti eſt
verꝰ ⁊ viuus deus: q nr̄is ē pollutoībꝰ idignatus:
qđ audiēs palmatius trās tiberim ad vrbē rauēna-
tiū ad ſcm̄ calixtū acceſſit: ⁊ cū vxore ſua ⁊ familia
ſe baptizari fecit. Qđ audiens impator eū accerſitū
ſimplicio ſenatori tradidit: vt vbis blādis eū mone
ret: ex eo ꝙ reipublice plurimū neceſſariꝰ eēt. Pal
matio vo ieiunijs ⁊ oꝛonibꝰ pſeuerāte: venit ad eū
qdā miles ꝓmittens ꝙ ſi vxorē ſuā paraliticā ſana
ret: ꝯtinuo crederet. Cū ergo palmatiꝰ oraret illa
ſanata ad palmatiū ꝯcurrit dicēs. Baptiza me in
noīe xp̄i q tenuit manū meā ⁊ alleuauit me. Tunc
calixtꝰ veniēs ipſā cū viro ſuo: ⁊ ſimplicio ⁊ multis
alijs baptizauit. Qđ audiēs iperator iuſſit oēs bap
tizatos decollari. Calixtū vo qnqꝫ diebꝰ ſine cibo
⁊ potu manere fecit. Ille āt vidēs eū ampliꝰ ꝯfor-
tari: iuſſit eū ſingulis diebꝰ fuſtigari: deīde p fene-
ſtrā p̄cipitatum alligatūqꝫ ſaxo in puteū p̄cipitari.
Aſteriꝰ āt p̄ſbr̄ copꝰ eiꝰ d̄ puteo eleuauit: ⁊ ipꝫ i ci-
mitio calophodij ſepeliuit. ¶ De noīe.

l **Leonard**ꝰ odor populi a leos qđ eſt ppl's:
⁊ nardꝰ qđ eſt herba redolēs: qꝛ odore bo
ne fame ppl'ꝫ ad ſe trahebat: vel leonar-
dus dicit̄ q̄ſi legēs ardua: vel leonardꝰ a leone: lea
.n. q̄tuor hꝫ i ſe. Primo hꝫ fortitudinē: vt dicit Iſi
dorus i pectore ⁊ in capite. Sic btūs Leonardus
hūit fortitudinē i pectore p mala⁊ refrenationē co-
gitatōnū. ⁊ i capite p ifatigabilē ſupno⁊ ꝯtēplatōeꝫ
Scđo hꝫ ſagacitatem: ⁊ hoc i duobꝰ. ſ. i aptōe ocu-
lo⁊ cū dormit: ⁊ i deletōe veſtigio⁊ cū fugit: ſic leo-
nardus vigilauit p laborē actōis: ⁊ vigilādo dormi
uit p qetē ꝯtēplatōis: ⁊ i ſe deleuit veſtigia mūda-
ne totiꝰ affectōis. Tertio hꝫ v̄tuoſitatem i voce: qꝛ
eiꝰ vox t̄tia die ſuſcitat leūculū natū mortuū: ⁊ oēm
beſtiā fac̄ ſiſtē gradū. ſic leonardꝰ m̄ltos mortuos i
pctis reſuſcitauit: ⁊ multos mortuos beſtialr viuē-
tes i opibus bonis fixit. Quarto hꝫ timorē i corde:
qꝛ ſm̄ Iſido⁊ duo timet. ſ. ſtrepitū rota⁊ ⁊ ignē ac-
cēſū. Sic leonardus timuit: ⁊ timēdo vitauit ſtre-
pitū mūdane ſollicitudinis: ⁊ ideo in deſtū fugit: ⁊
ignē frene cupiditatis: ⁊ iđ oēs theſauros ſibi obla
tos ꝯtēpſit. ¶ De ſcō Leonardo.

l **Leonardus** dr̄ fuiſſe circa annū dn̄i. 500. Hic a ſcō
remigio remēſiū archiepo de ſacro fonte
leuatꝰ: ⁊ ab ipſo ſalutaribꝰ diſciplinis iſtructꝰ eſt.
Cuiꝰ parētes p̄mi in palatio regis frācie hēbātur.
Hic tātam gr̄am a rege obtinuit: ꝙ oēs icarcerati
quos ipſe viſitabat protinus abſoluebātur. Cum
igit̄ fama ſcitatis eiꝰ excreſceret rex multo tpe eū
ſecū manere coegit: donec opportuno tpe ei ep̄atū
donaret. Qđ ille rēnuit: ⁊ ſolitudinē deſiderās: reli
ctis oībꝰ aurelianū p̄dicādo cū frē ſuo lipardo de-
uenit. Ubi poſtq̄ꝫ i quodā cenobio aliq̄ꝫdiu vixerūt
dū lipardus ſup ripā ligeris ſolitariꝰ manere vel-
let: ⁊ leonardus p ſci ſpūs admonitionē in eq̄tania
diſponeret p̄dicare: oſculātes ſe ab iuicē diſceſſe-
rūt. Leonardus igit̄ vbiqꝫ p̄dicās multa miracula
exercēs: in q̄dā ſilua ciuitati lomonice vicina hita-
uit: vbi erat aula regia cā venatōis ꝯſtructa. Acci-
dit aūt: vt q̄dā die rex ibi venaret̄: ⁊ regina illuc cā
delectatōis egreſſa partu piclitaret̄. Cū ergo rex ⁊
familia pp regie piclitatōeꝫ lugerēt: ⁊ leōardꝰ p ne
mus trāſiret: ⁊ gementiū voces audiret: pietate cō
motus illuc ꝓperauit: ⁊ a rege vocatꝰ ꝓtinꝰ itro-
iuit. Cū gͦ a rege iterrogatꝰ qs eēt ⁊ ſe ſci remigij
diſcipulū fuiſſe narraret: rex ſpē bonā cōcipiēs: ⁊ a
bono magr̄o ipꝫ bn̄ iſtructū exiſtimās ipꝫ ad reginā
iduxit: rogās vt ſuis p̄cibꝰ de recupata coniuge: ⁊
edita ꝓle duplex gaudiū obtinēt. Tunc ille orone
fuſa qđ petebat ꝓtinꝰ ipetrauit. Cum āt rex mul-
ta i auro ⁊ argēto ſibi offerret: ille ꝓtinꝰ recuſauit:
admonēs vt hoc paupibꝰ daret dicēs. Ego nullis
ho⁊ idigeo: ſꝫ tm̄ in aliq̄ ſilua⁊ ꝯtēptis huiꝰ mundi
diuitijs ſoli xp̄o famulari deſidero. Cū aūt rex totū
illud nemus ſibi t̄dere vellet: ille ait. Nō totū illud
accipio: ſꝫ q̄ꝫtū nocte cū meo aſello circuire potero:
tātū mihi ꝯcedi expopto: qđ rex libētiſſime adiple-
uit. Cōſtructo itaqꝫ ibidē mōaſterio ibi diu cū ad-
iūctis ſibi duobꝰ monachis i abſtinētia multa de-
gebat. Cū āt aq̄ vno ab eis miliario diſtaret puteū
ibidē ſiccū penitus fodi iuſſit: quē aq̄ oꝛonibus ſuis
ipleuit. Locū āt illū nobiliacū appellauit: eo ꝙ a re
ge nobili t̄ditus ſibi fuiſſet. Ibi tātis miraculis cor-
ruſcauit: ꝙ qcūqꝫ eiꝰ nomē i carcere iuocaſſet: mox
ruptis vīculis nullo ꝯdicēte liber abiret: ⁊ ſuas ei-
dē cathenas vel ꝯpedes p̄ntaret. Ho⁊ pl'es ſecum
manebāt: ⁊ ibidē dn̄o ſuiebāt. Septēquoqꝫ famule
de eiꝰ nobili ſtirpe vēditis oībꝰ ad eū venerūt: ⁊ di
ſtributo ſingulis nemore ibi cū ipo manētes exēplo
ſuo pl'imos attrexerunt. Deniqꝫ ſcūs vir leonardus
mult̄s clarꝰ v̄tutibꝰ. 8° idus nouēbris ad dn̄ꝫ felicit̄
migrauit: vbi poſtq̄ꝫ multa feciſſet miracula cleric̄s
illiꝰ eccl'ie ē reuelatū vt qꝛ locꝰ ille pp multitudinis

frequẽtiã arctus erat alibi eccl'iaȝ fabricarẽt: ⁊ illuc
corpꝰ sci Leonardi honorifice trãsportarẽt. At illi
cũ pp'lo triduano ieiunio ⁊ orõni ĩsistẽtes respiciẽ-
tes viderũt totã ꝓuiciã niue coopertã. Locũ aũt illũ
in quo scũs Leonardus qescere volebat oĩno va-
cuũ ꝯspexerunt. Ibi itaqȝ trãslatus q̃ꝫta miracula
ꝑcipue circa ĩcarceratos dñs ꝑ eũ faciat imẽsa ferri
varietas ante eiꝰ tumulũ depẽdẽtis testis existit.
⁋ Vicecomes leonicẽsis ad terrorem maloꝝ quãdã
grauissimã cathenã fecerat: quã ĩ cippo sue turris
affigi mãdauerat: q̃ cathena qcũqȝ collo cingebat
cuilibet aeris ĩtẽperiei expositꝰ nõ vna sȝ q̃si mille
mortibꝰ angebat. Accidit aũt vt qdã fuus sci Leo
nardi illa cathena sine culpa ligaret: q cũ fere vlti-
mũ spm̃ efflaret: ĩtra se quo potuit voto scm̃ leonar
dũ rogauit: vt q alios liberaret: sibi quoqȝ suo suo
subueniret. Statiqȝ scũs leonardus ĩ veste cãdida
sibi apparẽs dixit. Noli timere: q: nõ morieris: sur
ge ⁊ hãc cathenã tecũ ad ecclesiã meã deferas seq̃-
re me: q: ego ꝑcedã te. Qui ꝯsurgẽs ⁊ cathenã acci
piẽs: scm̃ leonardũ ꝑcedẽtẽ vsqȝ ad ecclesiã suã se-
cutus ẽ. Statiqȝ vt añ fores fuit btũs Leonardus
ipȝ dimisit: ⁊ ecclesiã ĩtrãs q̃ scũs leonardus sibi fe-
cerat oĩbus enarrauit: ⁊ cathenã illã tã maximã añ
tumulũ eius suspẽdit. ⁋ Vir qdã ĩ loco sci leonar-
di nobiliaco habitãs: ⁊ eidẽ scõ valde fidelis exñs a
quodã tyrãno captus est: q tyrãnus ĩtra se cogitãs
dicebat. Leonardus iste oẽs cõpeditos absoluit: ⁊
oĩs vis ferri ante eũ velut cera ante ignẽ liquescit
Si hunc igit̃ vinculis ligauero ꝓtinus leonardus
aderit ⁊ ipȝ liberabit. Si aũt ipm̃ custodire possem
mille solidis ipm̃ redimere facerẽ. Scio igit̃ qd fa-
ciã. In turri mea ꝓfundã foueã faciã: ⁊ hoĩeȝ hũc
ꝯpedibus aggrauatũ ibidẽ submergã: deĩde super
os fouee ligneã archã ꝯstruã: ĩ q̃ armatos milites
accubare faciã. Licet eñi Leonardꝰ ferrũ ꝯfrigat:
tñ nõdũ sub terrã ĩtrauit. Qui cũ totũ qđ cogitaue
rat ĩpleuisset: ⁊ ille hõ scm̃ Leonardũ sepius ĩcla-
maret. Leonardus nocte veniens archã in q̃ iace-
bãt milites reuoluit ⁊ tanq̃ȝ mortuos in sepulchro:
ita eos sub ipsa ꝯclusit. Deĩde cũ multa luce foueã
ingressus manũ fidelis sui tenuit: ac dixit. Dormis
an vigilas: ecce Leonardus quẽ tu desideras. At
ille admirãs ait. Dñe adiuua me. Cõfestimqȝ ꝯfra
ctis cathenis apphẽsum ꝓprijs vlnis extra turrim
portauit. Deĩde secũ sicut amicus cũ amico ꝯfabu
lãs vsqȝ ad locũ suũ: ⁊ domũ ipȝ deduxit. ⁋ Pere
grinus qdã cũ a visitatiõe sci leonardi redisset: ⁊ in
auernia captus in cauea ĩclusus eẽt: eos pl'imũ de-
ꝑcabat̃: vt amore sci Leonardi: cuȝ nihil vnq̃ȝ eos
offendisset: eũ relaxare deberẽt. Qui riderunt: ꝙ
nisi se copiose redimeret nõ exiret. Et ille. Sit int̃
vos ⁊ scm̃ Leonardũ: cui me sciatis ꝯmẽdatũ. Se
quenti igit̃ nocte scũs Leonardus dño illius castri
apparuit: ⁊ vt ꝑegrinũ suum dimitteret ĩperauit.
Ille vero mane euigilãs visionẽ q̃si sõniũ paruipẽ
dẽs: nullatenus dimittere voluit. Altera nocte ea-
dẽ ĩperãs sibi apparuit: sȝ ille iteꝝ obedire cõtẽpsit
Tertia vero nocte scũs leonardus ꝑegrinum acci
piẽs extra oppidũ deduxit: statiqȝ turris cũ media
ꝑte castri corruẽs opp̃ssis ꝑl'ibus solũ ꝑ̃cipẽ ad sui
ꝯfusionẽ fractis cruribus reseruauit. ⁋ Miles q-
dã ĩ britãnia ĩcarceratus scm̃ Leonardũ ĩuocabat:
q statim cũctis vidẽtibus ⁊ cognoscẽtibus ⁊ stupẽ-
tibus in media domo apparuit ⁊ carcerẽ intrans ⁊
vincula frãgẽs homini cathenas ĩ manibꝰ posuit: ⁊
ꝑ mediũ illoꝝ deducẽs oẽs stupore ꝑterruit. ⁋ Fuit
⁊ alius Leonardus eiusdẽ ꝓfessionis ⁊ v̉tutis: cuiꝰ
corpus apud corbiatũ reqescit. Hic cũ in monaste-
rio eẽt ꝑ̃latus tãta se humilitate deijciebat: vt oĩbꝰ
ĩferior videret̃. Sȝ cũ oĩs pene pp'ls ad eũ ꝯflue-
ret: qdã ĩuidi regi dotario suaserũt: ꝙ nisi sibi ꝓui-
deret ꝑ Leonardũ q multos sub obtẽtu religionis
colligebat regnũ frãcie detrimẽtũ nõ modicũ susti-
neret. Quibus rex nimis credulus eũ expelli iussit
Veniẽtes aũt milites adeo huius v̉bis cõpũcti sũt:
ꝙ se suos futuros discipulos spoponderunt. Rex
quoqȝ penitẽs veniã petijt: ⁊ detractores rebus ⁊
honoribus ꝑuãs scm̃ leonardũ valde dilexit: ⁊ vix
ad ꝑ̃ces sci detractores dignitati ꝑ̃stine restituit: q
a deo sil'r ĩpetrauit: vt qcũqȝ in carcere tenerent̃:
mox inuocato suo noĩe soluerent̃. Dũ aũt q̃dã die
orõni ĩcũberet sꝑẽs qdã maximus a ꝑte pedũ vsqȝ
ĩ eius sinũ ascẽdit: q ꝓpter hoc nullatenus ab orõe
surrexit: cõpleta v'o orõne dixit ei. Scio q: ab ini-
tio creatõis tue hoĩes q̃ꝫtum ꝑ̃uales ingeras: sȝ nũc
si in me tradita tibi est ꝑtãs: fac in me qcqd merui.
Quo dcõ sꝑẽs ꝑ eiꝰ caputiũ exiliẽs: ad pedes eius
mortuꝰ corruit. Post hoc ãt cũ duos eꝑos discor-
dãtes sedasset ĩ crastinum se finiẽdum ꝑ̃dixit circa
ãnũ dñi. 570. ⁋ De nomine.
Ucas iterꝑ̃tat̃ ipse ꝯsurgens vel eleuãs.
Uel dr̃ lucas a luce. Ipse. n. fuit ꝯsurgẽs
ab amore mũdi. eleuãs se in amoreȝ dei.
Fuit etiã lux mũdi: eo ꝙ mũdũ illuminat vniuersũ
Matthei. 5° Vos estis lux mũdi. Lux aũt mũdi ẽ
ipse sol: q̃ qdẽ lux hȝ ĩ situ sublimitatẽ. Eccl'iastici.
26°. Sol oriẽs mũdo ĩ altissimis dei: ĩ aspectu dele
ctabilitatẽ. Eccl'. 11°. Dulce lumẽ ⁊ delectabile ẽ ocu
lis videre solẽ: in motu velocitatem. 2° Esdre. 4°
Magna est terra ⁊ excelsũ est celũ: ⁊ velox cursus
solis. In effectu vtilitatẽ: q: s'm philosophũ homo
generat hominẽ ⁊ sol: sic lucas habuit sublimitatẽ
ꝑ celestiũ ꝯtẽplationẽ: delectabilitatẽ ꝑ dulcẽ ꝯuer
sationẽ. velocitatẽ ꝑ feruẽtẽ ꝑ̃dicationẽ: vtilitatẽ ꝑ
doctrine sue ꝯscriptionẽ. ⁋ De scõ Luca.
Ucas syrus natiõe anthiochenus:
arte medicus fuit secundum
quosdã vnus de. 72. dñi discipulis. Sa-
ne cũ Hieronymus dicat eũ fuisse disci-
pulũ apostoloꝝ non dñi. ⁊ glosa suꝑ. 25. Exo. notet
ꝙ dño ꝑ̃dicãti non adhesit: sed post resurrectionẽ
eius ad fidẽ venit: magis tenendũ est ꝙ non fuerit
vnus de. 72. lȝ fuerunt aliq opinati sic: q tante fuit
ꝑfectõis in vita vt optime ordinatus fuerit q̃ꝫtum
ad deũ: ⁊ q̃ꝫtum ad ꝓximũ: ⁊ q̃ꝫtuȝ ad seipsũ: ⁊ q̃ꝫtũ
ad suũ officiũ: ⁊ in figurã huius quadruplicis ordi-
nationis: quatuor facies habere describit̃. s. faciem
hoĩs: leonis: bouis: ⁊ aquile: qđlibet enim de aiali-
bus habebat quatuor facies ⁊ quatuor pennas: vt

dicit̄ Ezech. p̄mo. Et vt hoc meli⁹ videat̄ imagi-
nemur aliq̄d aial q̄d habeat caput q̄dratum: vt li
gnū q̄dratū in qualibet sup̄ficie imaginemur vnā
a parte anteriori faciem hominis: a dextris faciez
leonis: a sinistris faciem vituli: a parte posteriori
faciē aq̄le. Qr vero facies aq̄le sup̄ alias eminebat
ꝓpter colli ꝓductōez q̄d in ea longū est: ideo dicit̄
ꝙ erat desuper. Quodlibet etiā horū q̄tuor pēnas
habebat: qr cū quodlibet aial q̄si q̄dratū imagine-
mur: ⁊ ī q̄drato sint quatuor anguli ī quolibet angu
lo erat vna pēna. Per ista q̄tuor aialia s̄m sanctos
q̄tuor euāgeliste figurant̄. quoꝝ licet q̄libet habuit
q̄tuor facies. scribēdo scilicet de humanitate: passio
ne: resurrectōe: ⁊ diuinitate: singule tn̄ singulis per
quādā appropriatōez attribuunt̄ s̄m Hieronimū.
Matthe⁹ in hoīe figuratur: qr principaliter circa
Christi humanitatem īmoratur. Lucas in vitulo
agēs de xp̄i sacerdotio. Marcus in leone euidēti⁹
scribēs de resurrectōe. Catuli eni leonū: vt dicūt:
vsq̄ in diē tertiū q̄si mortui iacent: s3 rugitu leonis
ī die tertio excitant̄. Itē qr īcepit a rugitu p̄dica-
tionis. Joannes ī aquila ceteris alti⁹ volans scri-
bens de xp̄i diuinitate. Christus etiam de quo scri
bunt̄ oīa ista q̄tuor fuit. s. hō nat⁹ de v̄gine: vitulus
in passione: leo in resurrectiōe: aq̄la in ascensione.
Per has igit̄ quatuor facies in q̄bus designatus ē
lucas: sicut q̄libet ali⁹ euangelista: oñditur qualiter
illis quatuor modis fuerit ordinat⁹. Nā ꝑ faciem
hoīs ostendit̄ ꝙ recte fuerit ordinat⁹ quātū ad ꝓxi
mū: quē debet ratione īstruere: māsuetudine attra
here: ⁊ liberalitate fouere. hō ē. n. aial rōnale: man
suetū: ⁊ liberale. Per faciē aq̄le oñdit̄ ꝙ recte fue-
rit ordinatus q̄tū ad deū: qr in eo oculus ītellectus
ↄtuet̄ deū ꝑ ↄtēplatōem. rostrū affect⁹ ad xp̄3 exa
cuitur per meditatōez: senectus effectus abijcitur
ꝑ nouā ↄuersationē. Aq̄la enim acuti luminis est:
vt rotā solis irreuerberatis oculis aspiciat: ⁊ ī altū
mirabil̄r eleuata: pisciculos ī medio mari videat.
rostrum etiā nimis aduncatū h3. ita vt īpediatur ī
cibo capiendo: ⁊ tunc petre allidit ⁊ sic vsui cibādi
habile efficit. Exusta insuper calore solis ⁊ ī fontez
magno īpetu se ꝓijciēs senectutē abijcit: calore sol̄
oculoꝝ caliginē ↄsumente ⁊ pēnas allemāte. ꝑ faciē
leonis oñdit̄ ꝙ recte fuerit ordinat⁹ q̄tu3 ad se: qr
habuit generositatē ꝑ moꝝ ↄuersatōez: honestā sa
gacitatē ꝑ īsidiaꝝ hostiū vitatiōez: ⁊ passibilitatem
ꝑ afflictoꝝ ↄpassionē. Leo ē eni aial generosissimū: qr
rex aialiū est: sagax qr vestigia cauda delet cū fugit
ne ineniat̄: passibile qr q̄rtanā p̄tit̄. Per faciē vi-
tuli sine bouis oñdit̄ ꝙ recte fuerit ordinat⁹: q̄tum
ad suū officiū q̄d fuit scribere euāgeliū. ibi eni mo-
rose ꝓcessit: qr īcepit a natiuitate p̄cursoris ⁊ nati-
uitate ⁊ īfātia xp̄i: ⁊ sic paulatī3 ꝓcessit vsq̄ ad vlti
mā ↄsūmationē: discrete īcepit: qr post alios duos
euāgelistas: vt q̄d illi omisissent iste suppleret: ⁊ q̄d
sufficienter dixissent iste omitteret: circa tēplū ⁊ sa-
crificiū īmoratus fuit: q̄d patet in p̄ncipio ⁊ ī medio
⁊ in fine. Bos eni ē aial morosū ī vngulis scissum:
ꝑ q̄d intelligit̄ discretio īmolātiū. ¶ Uꝫ qualiter
btūs lucas in p̄dictis q̄tuor modis ordinat⁹ fuerit:
melius oñdit̄ si vite ei⁹ series meli⁹ indaget̄. Pri-
mo igit̄ ordinatus fuit q̄tū ad deū. Tripl̄r aūt ordi
nat̄ homo q̄tum ad deū s̄m btm̄ bernardū. s. affe-
ctione: cogitatōe: ⁊ intētōe. affectio debet eē scā: co
gitatio mūda: ⁊ itētio recta. affectionē igit̄ scā3 hūit
qr scō spū plenus fuit. Hierony. in ꝓlogo sup̄ Lu-
cam. Obijt inq̄t in bythinia plenus spū scō. Scd̄o
habuit cogitationē mūdā qr fuit v̄go corpore ⁊ mē-
te: in quo notat̄ mūditia cogitationis ipsius. Ter-
tio hūit itētionē rectā qr in oīb⁹ q̄ faciebat honorē
dn̄i q̄rebat. De his duobus vltimis dicit̄ in ꝓlogo
sup̄ act⁹ aploꝝ. Sine crimine in v̄ginitate ꝑmanēs
hoc q̄tū ad mūdiciā cogitatōis: dn̄o maluit seruire
. s. ad honorē dn̄i: hoc q̄tu3 ad rectitudinē itētōis.
2° fuit ordinatus q̄tum ad ꝓximū. ad ꝓximū aūt
ordinamur cū ei īpēdimus q̄d debemus. Tria aūt
s̄m Ricar. de sanc. vic. sunt q̄ ꝓximo debemus. s.
nr̄m posse: nr̄m nosse: nr̄m velle: ⁊ q̄rtū addat̄ age-
re. Nostrū posse in subsidijs: nostrū nosse in ↄsilijs:
nostrū velle in desiderijs: nostrū agere in obseq̄js:
Quantum ad hec q̄tuor ordinatus fuit btūs lucas.
Dedit enim p̄mo ꝓximo posse suū in subsidijs: q̄d
patet ex hoc q̄d paulo in oībus tribulatōibus sem
per adhesit: ⁊ ab eo nunq̄3 discedens eidē in p̄dica-
tionibus subsidiū fuit. 2. Timothei. 4°. Lucas est
mecū solus. In hoc ꝙ dicit mecū: tanq̄3 scilicet ad-
iutor ⁊ defēsor: notat̄ qualiter subsidia prestitit. In
hoc ꝙ dicit solus. notat̄ ꝙ ↄstāter ei adhesit. Itē
2. Corinthi. 8° dicit de luca. Non solū aūt sed ⁊ or-
dinatus est ab ecclesijs socius peregrinationis no-
stre: ⁊c̄. Secūdo suū nosse in ↄsilijs: tūc enim suum
nosse ꝓximo tribuit: cū doctrinā apostolicā ⁊ euan
gelicā quā ipse nouerat ad vtilitatē ꝓximoꝝ ↄscri-
psit. De hoc ipse sibi testat̄ in prologo suo dicens.
Uisum est ⁊ mihi assecuto a p̄ncipio diligēter ex
ordine tibi scribere optime Theophile: vt agno-
scas eoꝝ verboꝝ de quibus es eruditus veritatez
Qualiter etiā prebuit suū nosse in cōsilijs patet ex
illo verbo q̄d dicit Hieronymus in ꝓlogo ꝙ eius
verba anime lāguētis sunt medicina. Tertio eius
velle in desiderijs: q̄d patet ex hoc ꝙ eius salutem
eternā desiderauit. col̄. 4. Salutat vos Lucas me
dicus. salutat idest salutē eternā exoptat. Quarto
eius agere ī obseq̄js: q̄d patet ex hoc ꝙ dominū
quem aliquem peregrinu3 existimabat hospitio re
cepit: et ei omne obsequium charitatis exhibuit.
Fuit enim socius cleophe dum ibat in hemaus: si-
cut aliqui dixerunt: prout refert Gregorius: in mo
ral̄. licet Ambrosius dicat alium fuisse: cuius etiam
nomen ponit. Tertio fuit bene ordinatus quantu3
ad seipsum. Tria autem sunt secundum Bernar-
dum que optime ordinant hominem ad seipsum ⁊
sanctum faciunt: scilicet victus sobrius: actus iu-
stus: sensus pius: et quodlibet horum secundum
ipsum Bernardum in tria diuiditur: victus in-
quit sobrius erit: si continenter: si socialiter: si hu-
militer vixerimus. Actus iustus erit: si fuerit re-
ctus: discretus fructuosus: rectus per bonam
intentionem: discretus per bonam commensu-
rationem: fructuosus per edificationem. sensus

plus erit: si fides nostra sentit deum summe po-
tentē: summe sapientē: summe bonum: vt per eius
potentiā nostrā credam⁹ iuuari īfirmitatē: p eius
sapientiā nostrā credam⁹ corrigi ignorantiā: p eius
bonitatē nostrā dilui iniqtatē. hec Ber. In his oī-
bus beatus Lucas fuit optime ordiat⁹. ¶ Primo
eī habuit victū sobriū: ⁊ hoc tripliciter qꝛ vixit cō
tinens. Nā vt testat hieronym⁹ de eo ī ꝓlogo sup
Lucā. Ipse nec vxorē vnq̄ habuit: nec filios. Se
cūdo socialiter. hoc notat ī hoc qđ dicit de ipo ⁊ đ
Cleopha Luc. vlti. Duo ex discipulis ibāt ⁊c. ipa
die. ⁊c. Socialitas. n. notat ī hoc q̄ dicit duo: ⁊ ex
hoc q̄ dicit discipuli: q̄si bn̄ disciplinati. i. bn̄ mori-
gerati. Tertio humilit: cuius humilitas īsinuat in
hoc: q̄ nomen socij sui. s. Cleophe expressit. ⁊ suū
tacuit. Nā ꝫm opinionē quorūdā Lucas ex humi-
litate nomē suū siluit. ¶ Scđo habuit actū iustum
q qdē actus fuit rectus p ītentōē hoc notat ī orōe
cū dicit. Crucis mortificatōē iugit ī suo corpore p
tui nois honore portauit. Discretus p moderatōē
vn̄ ī forma bouis monstrat⁹ ē: q vngulā scindit: p
qđ virtus discretōis exp̄mit. Fructuosus p edifica
tōē. Adeo qppe fuit ꝓximis fructuosus: q̄ ab oī-
b⁹ carissim⁹ habebat vn̄ Col. 4. vocat ab aplo ca
rissim⁹. Salutat lucas vos īquit medic⁹ carissimus
¶ Tertio hūit sēsū piū: qꝛ credidit ⁊ ī suo euāgelio
ꝓfessus ē deū eē sūme potētē: sūme sapiētē: sūme
bonū. De duob⁹ p̄mis dicit ī 4°. capitulo. Stupe
bāt ī doctrina ei⁹: qꝛ ī potestate erat sermo ipsius.
De tertio pꝫ. 18. ca. Nemo bonus nisi solus deus.
¶ 4°. ⁊ vltimo fuit bn̄ ordinat⁹ quātū ad suū offiī
qđ fuit scribē euāgeliū. In hoc āt pꝫ qualit ibi fue
rit ordinat⁹ qm̄ ipsū suū euāgeliū fulcit multa veri
tate: replet multa vtilitate: decorat multa venusta
te: ⁊ autenticatur multoꝝ auctoritate. Primo nāq̄
fulcit multa veritate. Est āt triplex veritas. s. vite
iusticie: ⁊ doctrine: veritas vite ē adeq̄tio man⁹ ad
linguā. Veritas iusticie ē adeq̄tio sn̄ie ad causam.
Veritas doctrine ē adq̄tio rei ad ītellectū. Hac tri
plici veritate ip̄m euangelium fulcit: qꝛ ī ipso euā-
gelio hec triplex veritas edocet. Ondit. n. lucas ⁊
xp̄m hāc triplicē veritatē ī se habuisse: ⁊ alios do-
cuisse. Ondit āt xp̄m hāc veritatē habuisse p testi-
moniū aduersarioꝝ: sicut pꝫ Luc. 20°. Magister
scim⁹: qꝛ recte dicis ⁊ doces: ecce veritas doctrine
⁊ nō accipis p̄sonā. Ecce veritas iusticie: sꝫ ī vita-
te viā dei doces ecce veritas vite. Bona. n. vita dr̄
via dei. Scđo ondit ī ipso suo euāgelio: xp̄m hanc
triplicē veritatē docuisse. Primo. n. ibidē docetur
veritas vite q̄ cōsistit ī obseruatōe mandatoꝝ dei.
Vn̄ dic. 10. c. Diliges dn̄z deū tuū ex toto cōde tuo
⁊ ex tota aīa tua ⁊ ex oībus virib⁹ tuis: ⁊ ex oī mē-
te tua: ⁊ ꝓximū tuū sicut teip̄m ⁊ hoc fac ⁊ viues.
Itē. 18. Introgauit eū. ⁊c. Quid faciēdo vitā eter-
nā possidebo: ⁊ seqtur. Mādata nosti. Nō occides
Nō mechaberis. Nō furtū facies. Nō falsū testi-
moniū dices. Honora p̄rem tuū ⁊ m̄rem tuam ⁊c.
Scđo docetur veritas doctrine. Vn̄ qbusdā hāc
v̄itatē doctrine p̄uertētib⁹ dicebat. vndecimo cap.
Veh vobis phariseis q decimatis: idest decimā dā
p̄dicatis menthā ⁊ rutā ⁊ oē olus ⁊ p̄teritis iudiciū
⁊ charitatē dei ⁊c. Itē ibidē. Veh vobis legisptis:
q tulistis clauē scie ⁊c. Tertio cū veritas iustitie on-
ditur. vigesimo capitulo. Reddite gͦ q̄ sūt cesaris
cesari. ⁊ q̄ sūt dei deo. Itē. 19°. cap. Vex tn̄ inimicos
meos illos q noluerūt me regnare sup se: adducite
huc ⁊ iterficite ante me. Itē tertiodecimo vbi agit
đ iudicio. vbi reprobis dictur⁹ est. Discedite a me
oēs operarij iniqtatis. Scđo ei⁹ euangeliū replet
mlta vtilitate. vn̄ ⁊ ille q scripsit medic⁹ init ad dis-
gnandū q̄ ibidem nobis medicinā vtilissimā ꝓpi-
nauit. Est aūt triplex medicina. s. curatiua: p̄serua
tiua: ⁊ melioratiua: hāc triplicē medicinā nobis lu-
cas ī suo euāgelio celestē medicū ondit ꝓpinasse.
Medicina aūt curatiua ē q̄ curat a morbo: ⁊ hec ē
penitētia q̄ oēs morbos spirituales curat. Hāc me
dicinā dicit medicū celestē nobis exhibuisse cū ait
4. c. Sanare contritos corde: p̄dicare captiuis re-
missionē ⁊c. Item. 6. c. Non veni vocare iustos ⁊c.
Medicina melioratiua est que sanitatem auget:
hec ē obseruatio cōsiliorum. Consilia. n. hominem
meliorē ⁊ p̄fectiorē faciūt: hāc medicinā ondit me
dicū ꝓpinasse. 18. c. cū ait. Oīa q̄cūq̄ habes vende
⁊ da paup̄ibus ⁊c. Itē. 6. c. Ab eo q aufert tibi ve-
stimētū ⁊c. Medicina āt p̄seruatiua ē q̄ p̄seruat a
casu: ⁊ ē vitatio occasionū peccādi: ⁊ malaꝝ societa
tū: hāc medicinā ondit medicū tdidisse cū ait. 12. c.
Attendite a fermēto phariseoꝝ ⁊c. vbi edocet ma
loꝝ cōsortia euitare. Vel pōt dici q̄ ip̄m euāgeliū
multa vtilitate replet: qm̄ ī ipso virt⁹ oīs sapie cō
tinet. De hoc sic dicit Ambrosi⁹. Lucas oēs sapie
virtutes euāgelij sui cōplectit historia. Docuit. n.
naturalia cum de spiritu sancto dominicam incar-
nationem extitisse reserauit: vnde ⁊ Dauid natu
ralem docens sapientiam ait. Emitte spiritū tuū
⁊ crea. Item cum docuit tenebras in passione xp̄i
factas: terram tremuisse: solem radios attraxisse.
Docuit moralia cum in ipsis beatitudinibus mo-
res docuit. Docuit rationabilia cum ait. Qui fidel'
est in minimo ⁊ in magno fidelis est. Sine hac tri-
plici sapientia ipsa fides ipsum mysterium trinita
tis esse non potest: hoc est: naturali: rationali: ⁊ mo
rali: hec Ambrosius. Tertio eius euangelium de-
coratur multa venustate. eius enim stilus ⁊ mod⁹
loquendi valde venustus ⁊ decorus ē. Ad hoc aūt
q̄ aliquis in dictis suis venustatem ⁊ decorem te-
neat: tria sunt necessaria que tradit Augustinus. s.
vt placeat: vt pateat: ⁊ vt moueat. vt placeat de-
bet loqui ornate: vt pateat debet loqui aperte: vt
moueat debet loqui cum feruore. Hunc triplicē
modum habuit Lucas in scribendo ⁊ in predicā-
do. De duobus primis. 2. corin. 8. Misimus au-
tem cum illo fratrem. glo. Barnabam vel lucam.
cuius laus est in euangelio per omnes ecclesias.
In hoc q̄ dicitur: cuius laus est: notatur q̄ locut⁹
est ornate ⁊c. in hoc quod dicitur per omnes eccle
sias. notatur q̄ locutus est aperte. Qđ autē cū fer-
uore locut⁹ sit: pꝫ ex hoc q̄ cor ardēs habuit dicēs.

Nōne cor nr̄m ardēs erat ī nobis ⁊c̄.4°.ei⁹ euāge
liū autenticatᷣ multoꝝ auctoritate.multoꝝ quippe
auctoritate autenticatū fuit:quoniam a patre fuit
preordinatum. Hiere.31°. Ecce dies venit dicit
dn̄s ⁊ feriā domui israel ⁊ do.iuda fedus nouū nō
scd̄m pactū qđ pepigi cū p̄ribus eoꝝ ⁊c̄.Sed hoc
erit pactū qđ feriā cū domo israel. post dies illos
dic̄ dn̄s.Dabo legē meā ī visceribꝰ eoꝝ ⁊c̄.Ad lit-
terā loqᷣ de doctrīa euāgelica.Scđo a filio corro-
boratū.vn̄ dr̄ ī eodē euāgelio.21.c.Celū ⁊ t̄ra trāsi
būt vba āt mea nō trāsibūt.Tertio a spū scō īspi-
ratū.vn̄ dic̄ Hieronymꝰ ī ꝓlogo sup lucā. Scō ī-
stigante spū ī achaie ꝑtibus hoc scripsit euāgeliū.
Quarto ab angelis p̄figuratū ab illo angelo đ quo
dicitᷣ apoc.14.Uidi angelū dei volantē p mediū
celi hn̄tem euangeliū et̄nū. Istud āt euāgeliū dr̄
eternū:q: ab eterno efficientᷣ.i.a xp̄o:q ē eternus
ds:đ eternis mātr:ad et̄na finalr:ī et̄nū ꝑpetualr
Quinto a ꝓphetis p̄nūciatū.Nā ezechiel ꝓpheta
istud euangeliū p̄nunciauit:cū vnū de aīalibus fa
ciē vituli habē dixit p quod euangelium Luce si-
gnatū ē:vt supra dcm̄ ē.Itē qn̄ dixit Ezech.2°.se
vidisse libꝝ q erat scriptꝰ intꝰ ⁊ foris:⁊ in quo erāt
scripta lamētatōes carmen ⁊ veh. Per hūc enim
libꝝ itelligitᷣ euangeliū luce:qđ ē scriptū intꝰ p ꝓfū
di mysterij occultatōez:⁊ foris p historie apertōez:ī
quo etiā cōtietᷣ lamētū passiōis:carmē resurrectio-
nis:⁊ veh eterne dānatōis:sicut pꝫ.6.c.vbi multa
veh ponuntᷣ.Sexto a btā virgine reseratū. Vir-
go.n.btā oīa ī corde suo cōseruabat:⁊ diligent cō
ferebat vt dicitᷣ luce.2.vt hec postmodū scriptori-
bꝰ.referaret vt dic̄ glo.ibidē.Oīa q̄ đ dn̄o: vl a dn̄o
facta vel dicta cognouit ī memoria recōdebat:vt
cū t̄ps p̄dicāde vel scribēde īcarnatiōis aduenerit
sufficientᷣ vniuersa:ꝓut eēnt gesta posset explicare
q̄rentibus.Un̄ etiā Bernardꝰ assignans rōnē q̄re
angelus beate virgini nūciauit cōceptū helisabeth
ait. Ideo cōceptꝰ elisabeth nūciatᷣ marie:vt dum
nūc saluatoris nunc p̄cursoris edocetᷣ aduentꝰ:reꝝ
t̄ps ⁊ ordinē tenēs ipsa postmodū melius scripto-
ribus ac p̄dicatoribꝰ euāgelij referet veritatē:que
plene de oībus a p̄ncipio celitus fuit īstructa my-
sterijs.Creditᷣ igitᷣ q̄ euāgeliste eā de multis req-
rebant:⁊ ipsa eos certificabat:⁊ specialr creditᷣ de
beato Luca q̄ ad eā tāq̄ ad arcā testamēti cucur-
rit:⁊ ab ea de multis certificatꝰ fuit:p̄cipue de his
q̄ soli sibi cōstabāt:sicut de angelica ānunciatiōe:⁊
xp̄i natiuitate ⁊ huiusmōi:de qbꝰ solꝰ Lucas ait.
Septimo ab apl̄is ītimatū.Cū.n.Lucas nō fue-
rit cū xp̄o ī oībus actibꝰ ⁊ miraculis xp̄i:iō suū euā
geliū scripsit scd̄m q̄ apostoli q p̄ntes fuerāt.sibi ī-
timauerūt ⁊ retulerūt:sic̄ ipse ī ꝓlogo suo īsinuat
dicēs.Sicut tradiderūt nobis q ab initio ipsi vide
rūt:⁊ ministri fuerūt s̄monis ⁊c̄.Cū.n.duplr cō-
sueuerit fieri testimoniū.s.de visis ⁊ đ auditis:iō
dn̄s vt ait Augustinus:duos testes voluit hr̄e de
visis.s.matheū ⁊ Joānē:⁊ duos de auditꝭ scilicet
Marcū ⁊ lucā.Et qm̄ testimoniū qđ ē de visis fir
miꝰ ⁊ certiꝰ ē q̄ illud qđ est de auditis.iō vt dicit
Augustinꝰ:duo euāgelia q̄ sūt de visis ponuntᷣ ex-
trema:⁊ alia duo q̄ sūt đ auditis ponuntᷣ media vt
hec media tanq̄ infirmiora ab illis extremis q̄ sūt
certiora hic idē fulciātᷣ ⁊ roborētᷣ. Octauo a paulo
mirabiliter approbatū.Nā eius euāgeliū mirabl'r
approbat:qn̄ ad cōfirmatiōem dictoꝝ suoꝝ Luce
euangeliū adducebat Un̄ dicit Hieronymꝰ ī libro
de viris illustribꝰ.Quidam suspicantᷣ quotiēscūq̄
Paulus ī epistolis suis dic̄ .scd̄m euangeliū meū
de Luce significare volumine.Eiꝰ etiā euange-
liū mirabilitᷣ approbauit cū de eo scribit.2.corin.8.
Cuius laꝰ ē in euangelio p oēs ecclesias.Legitᷣ in
historia anthiocena q̄ dū xp̄iani q erāt in anthio-
chia multꝭ flagitijs se dedissent obsessi a mltitudīe
turcoꝝ:fame ac miseria multiplici affligebantᷣ.Sꝫ
cū plene ad dn̄m p p̄niam fuissent cōuersi appa-
ruit cuidā ī ecclesia sancte marie de tropoli vigi-
lanti vir qdā lucidus candidis vestimentis iduꝰ.
Et cū q̄rerēt qs nā eēt dixit se eē lucam q de an-
thiochia venerat:vbi dn̄s militiam celi ⁊ aposto-
los ⁊ martyres cōuocauerat:vt ꝓ suis peregrinis
pugnaret. ¶ Xp̄iani igitᷣ aīati oēs turcoꝝ exercitū
cōfregerūt.

¶ De sancto Crisanto ⁊ daria.

Crisantus filius pollemij viri il-
lustrissimi dū ad fidē
xp̄i edoctus eēt:⁊ a patre ad idola reuo-
cari nō posset iussit eū pater ī cōclaui re-
cludi ⁊ quinq̄ puellas eidē:vt eā seducerētᷣ blan-
ditijs sociari:q cū orasset deū ne a fera pessima car
nali.s.cōcupiscētia superaretᷣ:cōtinuo p̄dicte puel
le sōno oppresse nec potū nec cibū sumē poterant:
sꝫ educte exteriꝰ cōtinuo hec sumebāt:Tūc daria
virgo prudentissima dee veste dicata rogatᷣ vt ad
Crisātū itroeat:⁊ eū dijs ⁊ patri restituat:qua in-
gressa ⁊ a crisāto đ pōpa vestiū rep̄hēsa:rn̄dit se n̄
p p pōpā:sꝫ vt dijs ⁊ p̄ri eū lucrifacēt sic idutā.Cū
crisātꝰ iteꝝ eā rep̄hēdēt cur ꝓ dijs illos colēt:quos
auctores ipoꝝ flagitiosos sēp viros ⁊ ipudicas fe-
mias affirmarēt.rn̄dit daria:Philosophos p noīa
hoīū elemēta sēsisse.Cui crisātꝰ.Si vnꝰ t̄rā vt deā
venerētᷣ:⁊ alt vt rusticꝰ aret.plus rustico q̄ vene-
rāti exhibē ꝓbatᷣ:⁊ de mari ⁊ alijs silr.Tūc crisātꝰ
⁊ daria ab eo ꝯuersa sci spūs copula vniti:⁊ carna
le m̄rimoniū silantes ad xp̄ꝫ plīmos ꝯuertebāt:nā
⁊ claudiū tribunū q p̄us eiꝰ tortor fuerat cū vxore
eiꝰ ⁊ filijs ⁊ plribꝰ alijs militibꝰ ad fidē ꝯuerterunt.
Crisātꝰ igitᷣ iussu Numeriani ī fetidissimū carcerē
recluditᷣ:sꝫ fetor ī odorē suauissimū cōmutatᷣ:daria
āt lupanari t̄ditᷣ:sed leo ab amphiteatro fugiens
ostiariꝰ lupanaris efficitᷣ:mittitur igitur quidā vt
virginem corrumpat:sed a leone capitur:et quasi
innuens quid sancta de captiuo fieri iubeat sciscī-
tatur.Que precepit ne eum lederet:sed ad se ve-
nire permitteret qui mox conuersus per vrbē cu-
currit:⁊ dariā deam esse clamare cepit. Mittuntᷣ
igitur venatores:vt leonē capiant:sed omnes a
leone capiuntur:⁊ ante pedes virginis ponuntur:
⁊ ab ea cōuertuntᷣ.Tunc p̄fectꝰ copiosū ignē iussit
ī itroitu celle mitti:vt leo cū daria cōburatᷣ:qđ leo
ꝯsiderās timuit:⁊ rugiēs a virgine licētiā accepit:
vt nullū ledēs quo vellet abiret.Cū ergo Crisāto

prefectus ⁊ darie diuersa penaꝝ supplicia irroga
ret: ⁊ neq̃q̃ ledi valerẽt: tandẽ inuiolati cõiuges in
fouẽa deponunt: ⁊ terra ⁊ lapidibꝰ obruti christo
martyres cõsecrant ⁊ horũ solẽnitas hic crebrius
recolitur. ¶ De vndeci miliũ virginũ passione.

Undecim miliũ virginum passio
hoc ordine celebrata fu
it. In britãnia nanq̃ rex xp̃ianissimꝰ q̃
dã fuit noĩe Notħus vel Maurꝰ qui q̃n
dã filiã noĩe vrsulã generauit. hec mirabili moꝝ
honestate sapiẽtia ⁊ pulchritudie pollebat: ita ꝙ
eiꝰ fama vbiq̃ volabat. Rex aũt anglie cũ nimis
ꝑpotẽs eẽt: ⁊ multas natiões suo ĩpio subiugaret
audita huiꝰ virginis fama btũ ꝑ oĩa se fatebat: si
p̃dicta virgo suo vnigenito copularet. Iuuenis
etiã ad hoc plurimũ estuabat. Mittũt igit solẽnes
nuncios ad patrẽ v̾ginis magnis ꝓmissionibus ⁊
blãditijs magnas adijciẽtes minas si ad dñz suum
vacui reuertant. Rex ãt cepit plurimuz anxiari
tũ qa Christi fide ĩsignitã cultori idoloꝝ tradere
ĩdignũ duceret: tũ qa ipsã nullatenus cõsentire co
gnosceret: tũ qa regis ferocitatẽ plurimũ formida
ret. ipsa aũt diuinitꝰ ĩspirata patri suasit vt p̃dicto
regi assensum p̃beret: ea tamẽ cõditiõe ꝓposita vt
ipse rex cũ patre .10. v̾gines electissimas sibi ad so
latiũ traderet: ⁊ tã sibi q̃z alijs mille virgines assi
gnaret: ⁊ cõparatis trierib' ĩducias trienij sibi da
ret: ad dedicationez sue v̾ginitatis: ⁊ ipse iuuenis
baptizatꝰ in his tribꝰ annis ĩ fide ĩstrueret. Sapiẽ
ti siquidẽ vsa cõsilio: vt aut difficultate ꝓposite cõ
ditiõis animũ eiꝰ ab hoc auerteret: aut hac oppor
tunitate p̃dictas v̾gines secũ deo dicaret. At iuue
nis libenter hac cõditiõe acceptata apud patrẽ in
sistit ⁊ ꝓtinꝰ baptizatꝰ accelerari cũcta que beata
v̾go p̃ceperat ĩperauit. Pater ãt puelle ordinauit
ꝙ filia sua quã valde diligebat viros quoꝝ solatio
tã ipsa q̃z eius exercitꝰ ĩdigebat ĩ comitatu suo ha
beret. Undiq̃ igit virgines cõfluũt: vndiq̃ viri
ad tã grãde spectaculũ currũt: nã mlti episcopi ad
eas cõfluxerũt vt secũ ꝑgerẽt: iter quos fuit pãtu
lus basiliẽsis episcopꝰ q̃ eas vsq̃ romã ꝑduxit: ⁊ ĩ
de reuersus cũ eis martyriũ suscepit. Scã quoq̃
Gerasina regina sicilie que virũ suũ crudelissimũ
regẽ q̃si de lupo fecerat agnũ: soror macirisij epis
copi ⁊ darie matris sancte Ursule: cũ eidez pater
scẽ Ursule secretũ ꝑ litteras ĩtimasset cõtinuo ĩspi
rante deo cũ quatuor filiabꝰ suis: babilla: iuliana
victoria: ⁊ aurea: ⁊ paruulo suo adriano q̃ amore
sororꝝ suaꝝ vltro se peregrinatiõi ĩgessit relicto re
gno ĩ manu vnius filij sui vsq̃ ĩ britanniã nauiga
uit: cuiꝰ cõsilio virgines de diuersis regnis collige
bant: ⁊ eaꝝ semꝑ ductrix existẽs cũ eis tãdẽ marty
riũ passa ẽ. Iuxta cõdictũ igit v̾ginibꝰ trieribꝰ ⁊ sũ
ptibus p̃paratis cõmilitonibꝰ suis regina secreta
reuelat: ⁊ ĩ nouã militiã oẽs cõiurãt. nã mõ boni
p̃ludia ĩchoãt: modo currũt: mõ discurrũt. Inter
dũ bella: plerũq̃ fugã simulãt: oĩq̃ genere ludorũ
exercẽtes nihil qd' aĩo occurrebat relinquebãt ita
ctũ. aliquãdo meridie aliquãdo vix vespere redi
bant. Cõfluebãt ꝓceres ⁊ ꝓmates ad tã grande
spectaculũ: ⁊ oẽs admiratiõe ⁊ gaudio replebant.
Tãdẽ cũ Ursula oẽs ad fidẽ virgines cõuertisset:
sub vniꝰ diei spatio flante ꝓspero vẽto ad portuz
gallie q̃ cyella dicit ⁊ ide coloniã deuenerũt: vbi
Ursule ãgelus domini apparuit. ⁊ p̃dixit eas illuc
ĩtegro numero reuersuras ⁊ coronas ibidẽ marty
rij ꝑcepturas. inde igit ad angeli admonitionem
romã tẽdentes ad vrbẽ basileã applicuerũt: ⁊ ibi
dẽ relictis nauibꝰ romã pedestres venerũt. Ad q̃
rũ aduentũ papa cyriacꝰ valde gauisus cũ ip̃e de
britãnia oriũdus eẽt ⁊ multas ibidẽ ĩter eas cõsan
guineas haberet: cũ oĩ clero ĩpas sũmo cũ honore
suscepit. In ĩpa aũt nocte pape diuinitꝰ reuelat:
cũ cũ ipsis virginibus palmã martyrij ꝑcepturum
qd' apud se celãs multas ex ĩpis q̃ adhuc baptiza
te nõ fuerãt baptizauit. Uez cũ opportunũ tẽpus
videret: ⁊ ãno vno ⁊ vndecim hebdomadibꝰ post
petrũ ecclesiã decimusnonus rexisset ĩ ꝯuentu oĩuz
ꝓpositũ suũ ĩdicauit: ⁊ corã oĩbꝰ ⁊ dignitati ⁊ offi
cio resignauit: sz cũ oẽs reclamarẽt: ⁊ maxie cardi
nales q̃ eũ delirare putabãt: eo ꝙ relicta põtifica
tus gloria post quasdã mulierculas fatuas ire vel
let: ille nullatenꝰ acq̃escẽs: quẽdã viꝝ scũm q̃ ame
tos dicũs ẽ loco sui põtificẽ ordinauit ⁊ qa sedẽ apo
stolicã inuito clero reliq̃t nomẽ eiꝰ de catalogo põ
tificũ idẽ clerꝰ abrasit: oẽmq̃ grãm quã sacer ille
virginũ chorꝰ ĩ curia romana habuerat a tp̃e illo
amisit. Duo aũt iniq̃ p̃ncipes romane militie scili
cet Maximꝰ ⁊ aphricanꝰ vidẽtes magnã v̾ginum
multitudinẽ: ⁊ ꝙ multi multeq̃ ad eas cõfluerent
timuerũt ne ꝑ eas nimis cresceret religio xp̃iana:
q̃propter iter eoꝝ diligẽtiꝰ explorãtes nuncios mi
serũt ad Iuliũ cognatũ suũ p̃ncipẽ gentis hũnoꝝ
vt educto cõtra eas exercitu ĩpas: cũ xp̃iane eẽnt
cũ vẽirẽt coloniã: trucidarẽt. Btũs igit cyriacꝰ cũ
illa nobili v̾ginũ multitudie de vrbe egressus est.
Secutꝰ ẽ aũt ip̃z vicẽtiꝰ p̃sbyter cardinal' ⁊ Iaco
cobꝰ q̃ de britãnia patria sua ĩ ãthiochiã ꝓfectus
archiepiscopatus dignitatẽ septez ãnis ibidẽ tenu
it: q̃ cũ papã tũc tp̃is visitasset: ⁊ iã vrbẽ egressus de
v̾ginũ aduẽtu audisset: cõcitꝰ redijt: ⁊ itineris ac pas
sionis se sociũ fec. Mauritiꝰ quoq̃ leuicanie vrb
ep̃s auunculus babilie ⁊ iuliane: necnõ ⁊ solarius
lucẽsis ep̃s: ⁊ sulpitiꝰ rauẽnesis episcopꝰ: q̃ tunc ro
mã aduenerãt p̃dictis virginibꝰ adheserũt. Ethe
reꝰ quoq̃ spõsus btẽ vrsule manẽs ĩ britãnia ꝑ vi
sionẽ ãgelicã a dño admonet: vt matrẽ suã horta
ret fieri xp̃ianã. Nã p̃r eiꝰ p̃mo ãno quo xp̃ianꝰ fa
ctus fuerat mortuꝰ ẽ: ⁊ filiꝰ eiꝰ ethereꝰ eidẽ ĩ regno
successit. ¶ Cũ ãt sacre v̾gines cũ p̃dictis ep̃is a ro
ma redirẽt Ethereꝰ a dño admonet: vt ꝓtinꝰ sur
gẽs spõse sue occurrat: vt cũ ea ĩ colonia martyrij
palmã accipiat: q̃ diuinis mõitis acq̃escẽs matrez
suã baptizari fecit: ⁊ cũ ĩpa ⁊ sorore sua puula. Flo
rẽtina iã xp̃iana: necnõ ⁊ clemẽte ep̃o ĩpis v̾ginibꝰ
obuiãs se ad martyriũ sociauit eidẽ. marculꝰ quoq̃
ep̃s grecie ⁊ neptis sua Cõstãtia filia Dorothei
regis cõstãtinopolitani: q̃ nubẽs cuidã adolescẽti fi
lio cuiusdã regis: sz ãte nuptias morte p̃uẽto v̾gi
nitatẽ suã dño vouit: ꝑ visionẽ admõiti romã vene

rũt ⁊ p̄dictꝭ v̓ginibꝰ ad martyriũ se iunxerũt. Oẽs
igit̃ v̓gines cũ p̄dictis epis coloniã redierũt: ⁊ ipsã
iã ab hũnis obsessã inuenerũt: q̃s barbari videntes
sup eas cũ clamore nimio irruerũt: ⁊ q̃si lupi seuiẽ
tes i oues totã illã mł'titudinẽ occiderũt. Cũ ãt ad
beatã vrsulã ceteris iugulatis venisset: vidẽs p̄n-
ceps eiꝰ mirã pulchritudinẽ obstupuit: ⁊ cõsolans
eã sup necẽ v̓ginũ ꝓmisit ꝙ eã sibi i cõiugẽ copula
ret: sꝫ cũ hoc illa penitꝰ respuissꝫ ille cõtẽptũ se vi-
dens directa sagitta eã trãsfixit: ⁊ sic martyriũ cõ-
sũmauit. ¶ Quedã aũt v̓go noie cordula timor̃ ꝑ
territa i naui nocte illa se abscõdit: sꝫ i crastinũ spõ
tẽ morti se offerẽs martyrij coronã suscepit. Sꝫ cũ
eius festũ ñ fieret: eo ꝙ cũ alijs passa nõ esset: ipsa
post lõgũ tẽpus cuidã recluse apparuit: p̄cipiẽs vt
sequẽti die a festo virginũ: eius quoqꝫ solennitas
recolatur. Passe sunt autẽ ãno dñi. 238. Ratio ãt
tẽporis vt qbusdã placet non sustinet ꝙ he tali tẽ-
pore sint pacta. Sicilia eni tũc nõ erat regnũ nec
cõstãtinopolis: cũ hic fuisse dicat̃ cũ virginibꝰ has
reginas. Veriꝰ credit̃ ꝙ diu post cõstãtinũ iperato-
rẽ cũ hũni ⁊ gotthi seuiebãt tale sit martyriũ ce-
lebratũ: tẽpore. s. martiani iꝑatoris vt i q̃dã chrony
ca legit̃: q regnauit anno dñi. 452. Abbas qdã ab
abbatissa colonie corpꝰ vnius v̓ginũ ipetrauit: ꝓ
mittẽs ꝙ ipsaꝫ i capsa argẽtea i sua ecclesia collo-
caret: sꝫ cũ p ãnum itegrũ sup altari eã i capsa li-
gnea tenuisset: q̃dã nocte dũ abbas ipsiꝰ mõasterij
cũ suo cõuẽtu matutinas cantaret: virgo illa corpo
raliter desup altari descẽdit: ⁊ ante altare reueren
ter se iclinãs p mediũ chorũ videntibꝰ mõachis ⁊
stupẽtibus ide recessit. Abbas igit̃ ad capsã currẽs
⁊ vacuã ipsã iueniẽs coloniã ꝑperauit ⁊ abbatisse
rei ordinẽ itimauit: ꝑgentesqꝫ ad locũ vnde illud
corpꝰ sumpserãt: illd ibidẽ iuenerũt. Cũ aũt abbas
veniã petẽs illud vel aliud peteret certissime pro-
mittẽs capsaꝫ p̄ciosaꝫ citiꝰ se facturꝫ: nullatenꝰ im-
petrauit. ¶ Religiosus qdã cũ has virgines i de
uotiõe multa haberet: q̃dã die dũ grauiter ifirma
ret̃ vidit quandã virginẽ pulcherrimã sibi apparẽ
tẽ ⁊ si se cognosceret igrentẽ: q cũ ad eiꝰ visionẽ mi
raret̃: ⁊ se nequaqꝫ ipaꝫ cognoscere fateret̃: illa ait
Ego sũ vna virginũ erga q̃s habes tãtũ deuotio-
nis affectũ. Et vt idẽ mercedẽ accipias: si amore ⁊
honor̃ nr̃i vndecies milies dominicã orõnẽ dixe-
ris: i hora mortis i ꝓtectionẽ ⁊ solatiũ nos habebi
q̃ disparẽte: ille q̃citiꝰ potuit hoc ipleuit. Statiqꝫ
vocato abbate iungi se fecit: q cũ vngeret̃ subito
exclamauit: vt fugerẽt: ⁊ veniẽtibꝰ sacris virgini-
nibꝰ locũ darẽt: quẽ cũ abbas qd hoc eẽt iterroga-
ret: ⁊ ille ꝓmissionẽ v̓ginis sibi p ordinẽ enarrasset
recedẽtibꝰ cũctis ⁊ paulopost redeũtibꝰ ipꝫ migras
se ad dñꝫ iuenerunt.

¶ De nomine.

s Jmon iterp̄tat̃ obediẽs: vel ponẽs tristi
ciã. Hic habuit duplex cognomẽ. dictus
ẽ. n. Simon zelotes: ⁊ Simon cananeus
a cana vico galilee vbi dominus aquam
i vinũ mutauit ⁊ idẽ ẽ zelotes qd cananeꝰ: cana. n.
zelus iterp̄tat̃. habuit igr̃ obediẽtiã p̄ceptorꝫ p exe
cutionẽ: tristitiã afflictorꝫ p cõpassionẽ. zelũ anima-
rũ ꝑ cõstantẽ feruorẽ. Judas iterp̄tat̃ confitẽs vel
gloriosus: vel iudas q̃si iubilũ dans. ipse. n. habuit
cõfessionẽ fidei: gloriã regni: ⁊ iubilũ iterni gaudij
hic multiplex habuit cognomẽ: dictꝰ ẽ. n. iudas ia
cobi supple frater. fuit. n. frater iacobi minoris. Se-
cũdo dictꝰ ẽ thadeꝰ qd iterp̄tat̃ apphẽdẽs pricipẽ
vel dicit̃ thadeꝰ a tharea ⁊ deꝰ. tharea dicit̃ eẽ ve
stis regia: ipse. n. fuit vestis regia dei: ꝑ ornamẽtũ
virtutũ: ꝑ quã apprehẽdit p̄ncipẽ xp̄ꝫ: vel tadeus
q̃si tam deꝰ. i. magnꝰ deꝰ. s. ꝑ adoptionẽ. Tertio di
ctus ẽ i historia ecclesiastica lebeus: qd sonat qua-
si cor vel corulus. i. cordis cultor vel lebeꝰ q̃si lebes.
cor ꝑ magnanimitatẽ. corulus ꝑ puritateꝫ. lebes ꝑ
gratiarꝫ plenitudinẽ. qa q̃si olla ⁊ vas virtutũ ⁊ gra
tie eẽ ꝓmeruit. Eorꝫ passionẽ ⁊ legẽdam hebraice
abdias episcopꝰ babylonie ab ipsis apostol' ep̄us
ordinatꝰ scripsit: quã tropꝰ abdie discipulꝰ transtu
lit in grecum. africanus in latinum.

¶ De sanctis Simone ⁊ Juda.

s **Jmon** cananeus ⁊ Judas q ⁊ tha
deꝰ fratres fuerũt Jacobi
minoris ⁊ filij Marie cleophe que al-
pheo nupta fuit. Judas v̓o ad abagarũ regẽ edis
se a thoma missus fuit post ascensionẽ dñi. Legit̃
eni i eccl'iastica historia: ꝙ p̄dictꝰ rex abagarꝰ do
mino nr̃o iesu xp̄o i hunc modũ epistolã destina-
uit. Abagarꝰ euchanie filiꝰ Jesu saluatori beato
q apparuit i locis hierosolymarũ salutẽ. Audituꝫ
ẽ mihi de te ⁊ sanitatibꝰ quas facis: ꝙ sine medica
mẽtis aut herbis fiãt ista ꝑ te: ⁊ ꝙ v̓bo facis cecos
videre: claudos ãbulare: leprosos mundari: ⁊ mor
tuos reuiuiscere. Quibꝰ oibꝰ auditis de te statui i
animo meo vnũ eẽ e duobꝰ. At qa tu sis deꝰ: ⁊ de
scenderis de celo: vt hec facias. aut ꝙ filius dĩ sis
q hec facis. Propterea ego scribẽs rogaueri te: vt
digneris fatigari vsqꝫ ad me: ⁊ egritudineꝫ meã q̃
diu laboraui curare. Nã ⁊ illd cõperi ꝙ iudei mur
murãt aduersũ te: ⁊ volunt isidiari tibi: Ueni ergo
ad me: q̃ ẽ mihi parua ciuitas: sꝫ honesta: q̃ vtrisqꝫ
sufficiet. Dñs aũt iesus i hec verba sibi respondit.
Beatꝰ es q̃ credidisti i me: cũ ipse nõ videris me.
Scriptũ ẽ eni de me: q̃ hi q me nõ vidẽt credẽt: ⁊
hi q me vidẽt nõ credent. De eo aũt quod scripsi-
sti ad me vt veniã ad te: oportet me hec oĩa cõpler̃
ꝓpter q̃ missus sũ: ⁊ postea recipi me ab eo a quo
missus sũ. Cũ ergo assũptus fuero: aliquẽ de di-
scipl'is meis mittã ad te vt curet: ⁊ viuificet te. hec
i historia eccl'iastica. Vidẽs aũt Abagarꝰ ꝙ p̄sen-
tialit̃ Christũ videre nõ possꝫ secũdũ ꝙ i q̃dã ãtiq̃
historia iuenit̃: sicut Joãnes damascenꝰ i lı° 4° te-
stat̃: pictorẽ quẽdã ad iesũ misit: vt dñi imaginẽ fi-
guraret: vt sic ipm saltẽ ꝑ imaginẽ cõspiceret: quẽ
i facie videre nõ poterat: sꝫ cũ ad eũ pictor venissꝫ
pp nimiũ fulgorem qui ab eius facie procedebat:
in eius faciem clare nequibat intendere: nec ipaꝫ
vt sibi iussum fuerat figurare: qd cernẽs dñs ve-
stimẽtũ lineũ ipius pictoris accipiẽs: ⁊ sue faciei sꝫ
periponẽs suiipsiꝰ imaginẽ eidẽ ipssit: ac d̄siderãti
regi Abagaro d̄stinauit. Cuiusmodi ãt dñs fuerit
imagis: i eadẽ ãtiq̃ historia legit̃: sicut idẽ Joãnes

darna.testatur. Fuit enī vt ibidē dicit̄: bñ oculat⁹: bñ supciliat⁹: lōgū vultū habuit: ⁊ acclinis: qd̄ ē signū maturitatꝭ. Illa āt ep̄l'a dñi nr̄i iesu xp̄i tante vtutꝭ eē dicit̄: vt ī illa ciuitate edissa nullus hētic⁹ vl' pagan⁹ viuē valeat: nec tyrān⁹ aliqs eidē nocē p̄sumat. Nā si aliqñ gēs aliq̄ armata manu ꝯ illaꝫ citatē īsurrexerit: īfās aliqs sup portā stās ep̄l'aꝫ illā legit: ⁊ ea die hostes aut t'riti fugiunt: aut pacati cū eis cōponūt: sic fert̄ olī fuisse adīpletū. Sꝫ postmodū citas a sarracenis capta fuit: ⁊ ꝓphanata sublato bñficio pp abūdātiā pctōꝝ ī orīete vndiqꝫ patefactā. Postq̄ꝫ vo dñs assūpt⁹ est: vt ī historia ecclesiastica legit̄: misit thomas ap̄lus thadeū: qui ⁊ iudas dict⁹ ē: ad abagarū regē: ꝺm dei ꝓmissioneꝫ: q cū ad eū venisset: ⁊ se discipulū iesu sibi ꝓmissuꝫ dixisset: vidit abagar⁹ ī vultu thadei quēdā miruꝫ ⁊ diuinū splendorē: quo viso stupefact⁹ ⁊ trit⁹ dñm adorauit dicēs. Uere discipulus es Jesu filij dei: q mihi dixerat: mittā aliquē ad te de discipul' meis q te curet ⁊ vitā p̄stet. Cui thade⁹. Si ī dei filiū credideris: oīa tui cordis desideria obtinebis. Cui abagar⁹. Credo vē: et iudeos qui eū crucifixerūt libēti⁹ trucidarē si mihi possibilitas adesset: ⁊ neq̄q̄ꝫ romanoꝝ auctoritas īpediret. Cū igr̄ abagarus vt ī aliqbus libris legit̄ leprosus eēt Thade⁹ epistolā saluatoris accepit: ⁊ de ea ei⁹ facieꝫ cōfricauit: et stati plenā sanitatē recepit. Judas aūt p̄mo ī mesopotomia ⁊ pōto p̄dicauit. Simō vo ī egypto: deīde ambo ī p̄sidā venerūt: ⁊ ibidē duos magos zaroen ⁊ arphaxat: quos de ethiopia matthe⁹ fugauerat īuenerūt. Tūc vuardach dux regis babylonie cōtra indos ad preliū ꝓfectur⁹ nullū a dijs suis potuit hr̄e rñsuꝫ: pgētes aūt ad phanū ꝓxie citatꝭ ibidē habuerūt rñsuꝫ: qd̄ ꝓpter apostolos q venerūt dij rñdere nō possent: tūc dux eos īquiri fecit: ⁊ īuētos quā essent: vel qua de re venissent inq̄siuit. qui rñderūt. Si gen⁹ q̄ris: hebrei sum⁹: si ꝯditionē suos xp̄i nos eē fatemur: si causā: salutꝭ vestre causa huc venim⁹. Quib⁹ dux rñdit: cū felix reuersus fuero audiā vos. Cui apostoli. Modo magꝭ congruū ē te cognoscere illū cui⁹ ope vicere possis: vl' certe rebelles pacatissimos īuenire. Quibus dux. Dijs nostris potētiores vos video: finē belli nob rogo p̄dicite. Cui apostoli. vt deos tuos mēdaces eē cognoscas: iubem⁹ illis ad q̄sita dare rñsa: vt dū dixerit q̄ ignorāt ꝓbem⁹ eos p oīa eē mētitos. Tūc fantastici grāde bellū dixerūt futuꝝ: ⁊ multū populū hic ide ī prelio ruiturū. tūc apostoli ridere cepe-rūt. Dixit eis dux. Me timor īuasit: ⁊ vos ridetꝭ. Cui apostoli. Noli timere: q: pax huc nobiscū ītrauit ⁊ cras hora diei tertia legati indoꝝ ad te venient: ⁊ tue se ptāti cū pace subijciēt: tūc pōtifices risum etiā leuauerūt: ⁊ duci dixerūt. Ad hoc isti securū te reddere volūt: vt dū īcaut⁹ fuerꝭ ab aduersarijs occuperis. Cui apostoli. Nō dixim⁹ tibi expecta vnū mēsē: sed vnū diem: ⁊ cras ī pace victor existes. Tunc dux vtrosqꝫ custodiri fecit: vt ex rei exitu veraces honorarent̄: ⁊ mēdaces ꝓ crimie punirent̄. Cū ergo in crastinū qd̄ apostoli p̄dixerant euenisset: ⁊ dux īcēdere voluisset pōtifices: ꝓhibuerūt apostoli ne hoc fieret: cū ipsi nō vincētes occidere: sed mortuos viuificare missi essent. Tūc dux valde mirat⁹: ⁊ q: eos occidi nō p̄mitterēt: ⁊ q: de bonis illoꝝ aliq̄ recipe nollēt eos ad regē duxit dicēs. Isti rex sunt dij latētes ī effigie hominū. Cūq̄ꝫ sibi oīa p̄ntib⁹ p̄dictꝭ magis narrassent zelo inuidie magi cōmoti dixerūt eos malignos esse: ⁊ ꝯtra regnū subtilit̄ cogitare. dixit eis dux. Si audetis cū eis ꝯfligite. cui magi. Si vis videre q̄ vobis presentib⁹ loq nō poterūt: veniāt huc viri eloquētissimi: ⁊ si corā nobis ausi loq fuerint nos p oīa īperitos ꝓbabis. Cū āt plurimi aduocati adducti fuissent: cōtinuo corā magis ita muti facti sunt: q̄ nec nutib⁹ qd̄ loqui nō poterāt indicarēt: dixerūtqꝫ magi ad regē. Ut scias nos deos esse p̄mittem⁹ eos loqui: sꝫ ambulare nō posse: iterūqꝫ reddem⁹ eis gressum: sed faciem⁹ eos aptis oculis non videre. Qui cū hec omnia fecissēt: dux aduocatos illos turpiter cōfusos ad apostolos duxit: quos cū aduocati pannosos vidissent: eos ī animo cōtēpserūt. Quib⁹ simon. Sepe euenit vt inter scrinia aurea et gēmata vilia queqꝫ habeant̄ inclusa: ⁊ intra vilissimas ⁊ ligneas capsas sint gēmaꝝ monilia p̄ciosa ꝯposita. Quicūqꝫ ergo alicui⁹ rei cupit eē possessor: nō magnopere gestatoriū: sed ipsum qd̄ gestat̄ expectat. Promittite igit̄ vos ab idoloꝝ cultura discedē: et solū deū inuisibilē adorare: ⁊ signū crucis in frontibus vestris faciem⁹: et magos cōfutare poteritis. Qd̄ cum fecissent et ī frōtib⁹ cōsignati essent ad regē corā magis iterū ingressi sunt: ⁊ cū a magꝭ supe-rari nō possent: imo ipsis corā oībus īsultarēt: irati magi multitudinē serpētū aduenire fecerūt: statimqꝫ ad iussū regis venientes apostoli pallia sua de serpentibus impleuerūt: et in magos ꝓiecerūt dicentes. In nomine dñi non moriemini: sed a serpētib⁹ lacerati doloꝝ vestroꝝ mugitus dabitis. Cū ergo serpētes carnes eoꝝ comederent: et ipsi tanq̄ꝫ lupi vlularent rex ⁊ ceteri rogabant apostolos: vt eos a serpētibus occidi permitterēt: qbus apostoli respōderūt. Nos missi sum⁹ reducere de morte ad vitā: non a vita p̄cipitare in mortē. Et facta oratione iusserunt serpentibus: vt oē venenuꝫ qd̄ infuderūt reuocarēt: et postmodū ad loca sua redirent. Maiores autē cruciatus magi senserūt: cum venena serpentes retraherent: q̄ꝫ cū ante carnes comederent. quibus apostoli dixerunt. Trib⁹ diebus dolores sentietis: tertia vero die sani eritꝭ: vt vel sic a vestra malitia recedatis. cum ergo tribus diebus sine cibo ⁊ potu ac sōno dolorib⁹ nimiū cruciati māsissent: apostoli veniētes ad eos dixerunt. Nō dignat̄ domin⁹ habere coacta seruitia. ideoqꝫ surgite sani et abite: habētes liberam facultatē faciendi quod vultis. Illi autē in malitia perdurantes ab eis fugierūt: ⁊ pene cōtra eos totam babyloniā cōmouerunt. ¶ Post hoc filia cuiusdā ducꝭ ex fornicatione cōcepit: ⁊ filiū parturiens quendā sanctū diaconū infamauit q̄ eam violauerit et ex ipso cōceperit. Cū aūt parētes puelle diaconē occidere vellent: apostoli aduenīūt: ⁊ qñ puer nat⁹ sit regrūt. q rñderī. Hodie p̄ma hora diei. dixerūtqꝫ

apostoli. Infantẽ huc adducite: ⁊ diaconẽ quẽ ac-
cusatis huc etiã ꝑducite: qḋ cũ factũ esset apostoli
infanti dixerũt. Dic infans in noĩe dñi si iste diaco
nus hoc ꝑsumpsit. Ad hoc ĩfãs. Iste inqt diaconꝰ
castus ⁊ scũs est: nec vnq̃ȝ carnẽ suam coinquinauit.
Cũ ãt parẽtes istarẽt vt apostoli q̃rerent: qs actoꝝ
huiꝰ scelerꝭ fuisset: rñderũt apl'i. Nos inocẽtes ab-
solnẽ decet: nocẽtes ꝓdere nõ decet. ¶ Tũc ẽt tẽ
poris cõtigit: vt due tigrides ferocissime q̃ i singul'
caueis clause erãt fugerẽt: ⁊ oẽs q sibi occurrerent
deuorarẽt. Tũc apostoli ad eas venerũt ⁊ i nomie
dñi eas velut oues mãsuetas fecerũt. Volẽtibꝰ ãt
apostolis īde discedẽ rogati ꝑ annũ ⁊ tres menses
ibidẽ ꝑmãserũt. In quo spacio plusq̃ȝ sexagita mi
lia hominũ exceptꝭ paruulis cũ rege ⁊ ꝑncipibꝰ ba
ptizati sũt. Predicti ãt magi ad quãdã citatẽ noĩe
senair: vbi erãt. 80. idoloꝝ põtifices venerũt: ⁊ eos
cõtra apl'os ↄcitauerũt: vt cũ illuc venirẽt aut eos
sacrificare cõpellerẽt: aut penitꝰ necarent. Perlu
strata igit̃ vniuersa ꝓuicia cũ apostoli ad ꝑdictam
ciuitatẽ venissent: ecce ꝑdicti põtifices cũ vniuer-
so ppl'o eos capiũt: ⁊ ad tẽpluȝ solis deducũt. De-
mones aũt ꝑ energuminos clamare ceperũt: quid
nobis ⁊ vobis apostoli dei viui? Ecce i igressu ve-
stro flãmis exurimur. Tũc ãgelus dñi eis apparẽs
dixit. Vnũ e duobꝰ eligite: aut hoꝝ repẽtinũ iteri-
tũ: aut vestrũ martyriũ. Cui apostoli. Tãta ẽ mise
ricordia dei vt et istos cõuertat: ⁊ nos ad palmam
martyrij ꝑducat: fcõ aũt silentio apostoli dixerũt.
Vt sciatis ꝙ hec idola demonibꝰ plena sunt: ecce
eis iperamꝰ vt exeant: et singuli simulacra sua cõ-
fringãt. Statiq̃ȝ duo ethiopes nigri et nudi cũctis
vidẽtibꝰ ⁊ stupẽtibꝰ de simulacris exierũt: ⁊ confra
ctis illis cũ diris vocibꝰ abscesserũt: qḋ vidẽtes põ
tifices in apostolos irruerũt: et eos ꝓtinꝰ trucida-
rũnt. In ipsa aũt hora cũ nimia ẽẽt serenitas tanta
fulgura extiterũt: vt tẽplũ ipsũ trifarie sciderẽt: et
illi duo magi i carbones ictu fulgurꝭ vterẽt̃. Rex
aũt corpora apostoloꝝ ad vrbẽ suã trãstulit: ⁊ i ho-
norẽ eorũ ecclesiã mire magnitudis fabricauit. De
btõ ãt simone i pluribꝰ locis inenit̃: ꝙ crucis pati-
bulo sit affixꝰ: qḋ etiã isidorus ĩ libro de obitu apo
stoloꝝ: et Eusebiꝰ in historia ecclesiastica: ⁊ Beda
sup actꝰ: ⁊ magister ioãnes beleth ĩ sũma sua testa
tur: cũ enĩ vt aiũt i egypto ꝑdicasset: hierosolymã
redijt: ⁊ post mortẽ iacobi minoris i episcopũ hiero-
solymitanũ ab apostol' vnanimit̃ ẽ electꝰ: ⁊ añ mor
tẽ suã trigĩta mortuos suscitasse narrat̃. Unde can
tat̃ de co: terdenos mortuos fluctibꝰ mersos hũa-
ne vite reddidit. Cũ aũt ecclesiã hierosolymitanã
ꝑ annos mu'tos rexisset: ⁊ annũ cẽtesimũ ⁊ vigesi-
mũ ageret: tpe traiani iperatoris cũ atticꝰ ↄsularis
hierosolymis haberet̃: ab eo capit̃: ⁊ iniurijs mul
tis afficit̃. Ad vltimũ i cruce ipsũ affigi iussit oĩbus
q aderãt ⁊ ipso iudice mirãtibꝰ: vt cẽtũ vigiti ãno-
rũ senex crucis suppliciũ ꝑtulisset: nõnulli võ dicũt
sicut ẽ rei v̾itas: ꝙ nõ fuit iste simõ q crucꝭ marty-
riũ ꝑtulit: sȝ fuit aliꝰ simõ filiꝰ cleophe frat̃ ioseph:
qḋ etiã eusebiꝰ cesariẽsis eṗs i sua chronica testat̃.
Idẽ dicũt isidorus ⁊ beda i suis chronicꝭ. Nã isido
rus et eusebiꝰ qḋ prius dixerũt: postmodũ i chroni
cis correxerũt: qḋ patet ꝑ bedã q se hoc sensisse re-
darguit i retractationibꝰ suis. Vsuardus quoq̃ȝ i suo
martyrologio idẽ testat̃. ¶ De scõ Qntino.

q Quintinus gñe nobilis ⁊ ciuis ro
manꝰ ad vrbẽ ambia
nẽsem veniẽs ⁊ multa miracula faciens:
iussu maximiani a ꝑfecto vrbis capitur: ⁊
vsq̃ȝ ad defectuȝ cedẽtiũ vberatꝰ carceri mãcipat̃:
sȝ solnẽte cũ angelo i mediã vrbẽ iuit: ⁊ ibi populo
ꝑdicauit: vñ iteꝝ captꝰ ⁊ i eculeo vsq̃ȝ ad ruptioneȝ
venaꝝ distẽtus neruis quoq̃ȝ crudis durissime ce-
sus: oleũ picẽ ⁊ adipẽ feruẽtissimũ tolerauit. Et cũ
ꝑsidẽ derideret iratꝰ calcẽ ⁊ acetũ ⁊ sinapiũ i os eiꝰ
ꝓiecit: sed cũ adhuc imobil' ꝑmaneret ⁊ apud ue-
romãdũ adductꝰ fuisset: duos clauos a capite vsq̃ȝ
ad crura: ⁊ decẽ iter vngulas ⁊ carnes ꝑses ĩfigẽs:
tãdẽ eũ decolari fecit. Cuiꝰ corpꝰ i flumie ꝓiectuȝ
cũ ꝑ annos. 55. latuisset: a quadã mrõna nobili ro-
mana talit̃ reꝑtũ est. Nã dũ assidue orõni vacaret
nocte ab angelo monita ad castrũ veromãdũ ꝓpe-
rare iubet̃: vt in loco tali corpꝰ sãcti qntini reqre-
ret ⁊ honorifice sepelirẽt. Cũ igit̃ ad ꝑdictũ locum
cũ multo comitatu venisset: ⁊ orõnẽ ibidẽ effunde
ret: corpꝰ sci qntini ĩcorruptũ ⁊ redolẽs sup fluuiuȝ
ꝓtinꝰ enatauit: qḋ sepeliens ꝓ sepulture bñficio lu
mẽ oculoꝝ recepit: ⁊ ibidẽ edificata ecclesia ad ꝓ-
pria remeauit. ¶ De sancto Eustachio.

e Eustachius antea placidus vo
cabatur. Hic erat
magister militũ traiani impatoris. Erat
autẽ operibꝰ misericordie valde assiduꝰ:
sed tamẽ idoloꝝ cultui deditꝰ. Habebat aũt cõiu-
gem eiusdẽ ritus et misericordie existentẽ: duosq̃ȝ
filios procreauit: quos iuxta suã magnificentiã ma
gnifice educari fecit. Et quia operibꝰ misericordie
sedulus insistebat: ad viã veritatis meruit illustra
ri. Quadam eniȝ die cũ venationi insisteret: gre-
gem ceruoꝝ repperit: inter quos vnũ ceteris spe-
ciosiorẽ et maiorẽ conspexit: qui ab alioꝝ societate
discedẽs in siluã vastiorẽ prosilijt. Verũ alijs mili-
tibꝰ circa ceruos reliquos occupatis placidus hũc
toto iussu insequit̃: et ipsum cape nitebat̃: quẽ cũ
totis viribus insequeret̃: cerũꝰ tandẽ super quãdã
rupis altitudinẽ conscendit: ⁊ placidus appropiãs
qualit̃ capi posset animo sedulus reuoluebat: qui
cũ ceruũ diligenter cõsideraret: vidit inter cornua
eius formã sancte crucis supra solis claritatẽ fulgẽ
tem: ⁊ imaginẽ iesu christi qui per os cerui: sicut olĩ
per asinã balaã: sic ei locutꝰ est dicens. O placide:
quid me persequeris? Ego tui gratia in hoc aiali
tibi apparui. Ego sum christus quẽ tu ignorãs co
lis: elemosyne tue corã me ascenderunt: et ob hoc
veni: vt per hũc quẽ venabaris ceruũ: ego quoq̃ȝ
te ipse venarer. Alij tamẽ dicũt ꝙ ipsa imago chri
sti que inter cornua cerui apparuit: hec v̾ba protu
lit. Hec audiẽs placidus nimio timore conceptꝰ de
equo in terrã procidit: ⁊ post vnã horã ad se redi-
ens de terra surrexit et ait. Reuela mihi quid loq̄
ris: et sic credaȝ in te. et ait xp̃s. Ego placide sum

xp̄s q celū ⁊ terrā creaui: q lucē oriri feci et a tene-
bris diuisi: q tēpora dies ⁊ ānos constitui: q hoīem
de limo terre formaui: q ꝓpter salutē humani ge-
nerꝭ i terris i carne apparui: q crucifixus ⁊ sepult⁹
tertia die resurrexi. Hec audiēs placid⁹ iterꝝ i tra
ꝺcidēs ait. Credo dn̄e: qꝛ tu es q oīa fecisti: ⁊ q er-
rātes cōuertis. ⁊ dixit ad eū dn̄s. Si credis. vade
ad ep̄m ciuitatꝭ: ⁊ te baptizari facias. Cui placid⁹
Uis dn̄e vt hec eadē vxori mee ⁊ filijs nunciē: vt
ipsi pariter i te credāt? cui dn̄s. Renuncia illis vt
ipsi pariter tecū mūdent̄: tu quoqꝫ die crastina huc
venias: vt tibi rursus appareā: ⁊ q̄ futura sint ple-
nius tibi pandā. Cū ergo domū venissꝫ: ⁊ hec vxori
i lecto renūciasset exclamauit vxor ei⁹ dicēs. Dn̄e
mi ⁊ ego eū trāsacta nocte vidi dicētē mihi. Cras
tu ⁊ vir tu⁹ ⁊ filij tui ad me venietis: ⁊ nūc cogno-
ui qm̄ ipe ē iesus xp̄s. Perrexerūt igit̄ ad ep̄m ro-
me media nocte q eos cū magno gaudio baptiza-
uit: ⁊ placidū eustachiū vocauit: ei⁹ vxorē theospi-
tē: ⁊ filios eius agapitū ⁊ theospitū. Mane facto
Eustachi⁹ sicut ꝑus ad venatōez ꝓcessit: ⁊ prope
locū veniēs milites suos q̄si sub obtētu inuestigāde
venatōis dispersit. Stāsqꝫ i loco formā ꝑme visi-
onis aspexit. cadēsqꝫ i faciem suā dixit. Supplico
dn̄e: vt māifestes que ꝓmiseras s̄uo tuo. Cui dn̄s.
Beatus es Eustachi q accepisti lauacꝝ gr̄e mee.
qꝛ mō diabolū superasti: modo euꝫ q te deceperat
ꝯculcasti: modo apparebit fides tua. Diabolus. n.
eo ꝙ ipm̄ dereliq̄ris cōtra te seue armat̄. Oportet
igit̄ te multa sustinere: vt accipias coronā victorie.
Oportet te m̄lta pati vt ꝺ alta seculi vanitate hu-
milierꝭ: ⁊ rursus spirātibus diuitijs exalteris. Tu
ergo ne deficias: nec ad gloriā ꝑstinā respicias qꝛ ꝑ
tētatōez oportet te alterꝝ Job demōstrari: sꝫ cū hu
miliat⁹ fueris veniā ad te: ⁊ i gloriā ꝑstinā restituā
te: Dic ergo si mō tētationem vis accipere. aut i fi
ne vite. dicit ei eustachi⁹. Dn̄e si ita fieri oportet:
mō nobis accidere tētatōez iube: sꝫ v̄tutē patiētie
tribue. cui dn̄s. Constās esto: qꝛ gr̄a mea custodiet
aīas vestras: sicqꝫ dn̄s in celo ascēdit: ⁊ eustachius
rediēs hec vxori sue nūciauit. Post paucos igitur
dies mors pestifera cūctos seruos suos et ancillas
suas inuasit: ⁊ vniuersos s̄uos occidit. Deinde post
aliquod tp̄s oēs eq ⁊ oīa ei⁹ pecora subito interierūt
Quidā āt scelesti eius depdationē vidētes: ⁊ ꝑ no-
ctem i domū ei⁹ irruentes: cūcta q̄ repierūt aspor-
tarūt ⁊ domū totā auro ⁊ argento ⁊ reb⁹ alijs spo-
liarūt: ⁊ ipse cū vxore sua ⁊ filijs gr̄as agens nocte
aufugit nud⁹: q ruborē v̄entes egyptū ꝑgebāt: to-
taqꝫ eius possessio ꝑ rapinā maloꝝ ad nihilū ē re-
dacta. Rex aūt totusqꝫ senatus ꝓ magistro militū
tam strenuo multū dolebāt. eo ꝙ de eo nullū indi
ciū reperire poterāt. Cuꝫ aūt iter agerēt appropi-
q̄uerēt mari: ⁊ inuēiētes nauē sup eā nauigare ceꝑūt.
Uidens āt dn̄s nauis vxorē Eustachij ꝙ pulchra
eēt ipsā plīmū hr̄e desiderauit. Cū v̄o trāsfretasset
naulū ab eo exigebat. nō hn̄tib⁹ vero illis vn̄ solue
rent iussit ꝓ naulo detineri vxorē: volēs illā secuꝫ
hr̄e: qꝺ vt Eustachius audiuit nullaten⁹ assentire
voluit. diu vero eo cōtradicente innuit dn̄s nautis
suis: vt eū i mare p̄cipitarēt vt sic vxorem suā hr̄e
posset: qꝺ cū Eustachi⁹ cōperissꝫ vxorē eis tristꝭ re
liqt: ⁊ duos ifātes accipiēs igemiscēs ibat ac dicēs
Ueh mihi ⁊ vobis quia mater vestra alienigene
marito tradita ē: perueniēsqꝫ ad quēdā fluuiū ꝑꝑ
aq̄ꝝ abundātiā nō est ausus cuꝫ duob⁹ filijs fluuiū
ꝑtrāsire: sꝫ vno citra ripā fluminis relicto alterum
trāsportabat. Qui cū fluuiū trāsuadassꝫ illū infātē
quē baiulauerat super t̄rā posuit: ⁊ ad accipienduꝫ
aliū festinauit. Cum āt circa mediū fluminis ꝑue-
nissꝫ: ecce lup⁹ cōcit⁹ venit: ⁊ infātē quem depo-
suerat rapiēs i siluā aufugit: q de eo. desperans ad
aliū festinabat: Sꝫ cū abiret leo venit: ⁊ aliū filiuꝫ
rapiens abijt: vn̄ eū cōseq non valens cū eēt i me-
dio fluminis: cepit plāgere ⁊ capillos suos euellē:
volēs se i aquā ꝓijcere: nisi euꝫ diuina ꝓuidentia
cōuenissꝫ. Pastores āt videntes leonē puerꝝ viuū
portantē eū cū canib⁹ isecuti sūt. ꝑ diuinā āt dispen
satōez leo puerꝝ illū abijciēs recessit. Quidā isuper
aratores post lupū iclamātes puerꝝ de ei⁹ faucibus
icolumē liberauerūt. Utriqꝫ v̄o. s. pastores ⁊ arato
res de vno vico fuerūt: ⁊ penes se pueros nutrie-
runt. Hoc vero eustachius nesciebat sꝫ merens ac
plorās ibat dicēs. Heu mihi: qꝛ aū vt arbor polle-
bā sꝫ modo penit⁹ sū nudat⁹. Heu me qꝛ multitu-
dine militū circūdari solebā: sꝫ nūc solus remanēs
nec filios suꝫ cōcessus hr̄e. memini dn̄e te mihi di-
xisse: qꝛ oportet me tētari sicut iob: sꝫ ecce plus ali-
quid i me fieri video. Ille. n. ⁊ si possessionibus nu
datus fuerit: tamē stercus habuit sup quo sedē po
tuit. Mihi āt nihil hoꝝ remansit. Ille amicos sibi
cōpatientes habuit. Ego imites feras habui que
meos filios rapuerūt. Illi vxor ē relicta: a me vero
ablata. Da requiē dn̄e tribulatōib⁹ meis: ⁊ pone cu
stodiā ori meo: nec declinet cor meū i verba mali-
tie: ⁊ eijciar a facie tua. Et hoc dicēs cū lachrymis
ad quēdā vicū abijt: ⁊ data mercede sibi agnos il-
loꝝ hoīum ꝑ ānos. xv. custodiuit. Filij āt eius i alte
ro vico educati sūt nec se eē fr̄es sciebāt. Dominus
āt vxorē Eustachij cōseruauit nec illā ille alieni-
gena cognouit sꝫ potius eā itactā dimittens vitaꝫ
finiuit. Imperator aūt ⁊ populus romanus pluri-
muꝫ ab hostibus molestabat̄: ⁊ recordatus placidi
q̄ꝫ strenue contra ipsos hostes sepius dimicassꝫ de
eius subita mutatiōe plurimuꝫ tristabat̄: direxitqꝫ
multos milites ꝑ diuersas mundi partes ꝓmittēs
oībus q eū iuēnisset m̄ltas diuitias ⁊ honores. Duo
āt ex militibus q aliquādo placido ministrauerant
ad ipm̄ vicū i quo degebat venerūt: quos placid⁹
de agro v̄eire cōsiderās eos ex incessu ꝓtin⁹ reco-
gnouit: ⁊ v̄eiēs i memoriā dignitatis sue ꝑturbari
cepit ac dicē. Dn̄e sic istos q aliqn̄ mecū fuerāt p̄ter
speꝫ vidi: sic da vt aliqn̄ cōiugē meā vidē possiꝫ: nā
ꝺ filijs scio ꝙ a ferꝭ comesti sūt. venit aūt ad eū vox
dicēs. Confide Eustachi qꝛ cito honorē tuū recu-
pabis ⁊ filios ⁊ vxorē r̄cipies. Cū igr̄ militib⁹ obui
assꝫ ipsi eū minime cognouerūt. Cūqꝫ eū salutassēt
q̄sierūt si aliquē ꝑegrinū noīe placidū cum vxore ⁊
duobus filijs cognosceret. Ille āt se nescire ꝓfes-
sus ē: ad p̄ces tn̄ ei⁹ i hospitio diuerterēt: ⁊ eustachi⁹

119

eis ꝓuiebat:⁊ recolēs statū suū ꝓstinuꝫ lachrymas
cōtinē nō poterat. egressus āt foras suā faciē lauit:
⁊ iteꝝ rediēs eis ꝓuiebat: Illi v̓o cōsiderātes adiui
cē dicebāt. ꝙ silis ē hō hic illi quē querimꝰ ⁊ rn̄dēs
alter dixit. Ualde qdē silis ē. Cōsideremꝰ igiẗ et si
hꝫ signū cicatricꝭ i capite qd̓ sibi i bello accidit: ipe
ē: ⁊ respiciētes ⁊ signū vidētes ipm eē quē q̄rebant
ꝓtinꝰ cognouerūt: ⁊ isiliētes ⁊ osculātes eū d̓ vxore
⁊ filijs eū sciscitati sẗ. q dixit eis: ꝙ filij mortui eēnt
⁊ vxoꝛ detenta. Uicini āt oēs q̄si ad spectaculū cō-
currebāt dū milites eiꝰ v̓tutē ⁊ ꝑmā gloriā ꝑdica-
bāt: Tūc milites ꝑceptū iꝑatoris ei exponūt: ⁊ opti
mis idumētis ipm iduūt. Post iter q̄ndeciꝫ dieruꝫ
ad iꝑatorē deuenerūt: q eiꝰ aduētū audiēs ꝓtinꝰ
eidē occurrit: ⁊ ipm vidēs in oscula eiꝰ ruit: narra-
uitqꝫ oībꝰ cūcta q̄ sibi ꝑ ordinē accidissēt: statiqꝫ ad
magisteriū militie trahiẗ: ⁊ idē qd̓ ꝑus offm̄ exercē
cōpelliẗ: q numeratis militibus ⁊ paucos cōtra tot
hostes eē cognoscēs iussit tyrones colligē ꝑ oēs ciui
tates ⁊ vicos: contigit āt illā terrā i q̄ filij eiꝰ edu-
cati sūt describi: vt darēt duos tyrones. Uniuersi
āt eiusdē loci icole illos duos iuuenes: tanq̄ꝫ cetis
aptiores magistro militū cōsignarūt: vidēs v̓o iu-
uenes elegātes ⁊ moꝝ honestate cōpositos cū sibi
plīmū placuissꝫ iter ꝑmos cōuiuas suos ordinauit
eosdē. ⁊ sic ꝓfectꝰ ad bellū subiectis hostibꝰ exercitū
suū tribꝰ diebꝰ i quodā loco vbi vxoꝛ sua pauꝑ ho
spita mācebat regescē fecit. Illi vero duo adolescē-
tes in tabernaculo matris sue nutu dei hospitati
sūt nesciētes ꝙ mr̄ sua eēt: ⁊ sedētes circa meridiē
⁊ mutuo cōfabulantes exponebāt sibi inuicē de i-
fātia sua. Mater v̓o eoꝝ de cōtra sedēs q̄ ipsi refe
rebāt: attentius audiebat. Dicebat. n. maioꝛ mio-
ri. Ego duꝫ ifans eēm nihil aliud recolo: nisi ꝙ pr̄
meꝰ magr̄ militū erat: ⁊ maẗ mea speciosa valde.
duosqꝫ filios habuerūt. s. me ⁊ aliū minorē me: q et
ipse speciosus valde erat. Accipiētesqꝫ nos egressi
sūt d̓ domo nocte: igressiqꝫ sẗ nauē nescio quo eū-
tes. Cū āt d̓ naui egrederemur mr̄ nr̄a nescio quō
i naui relicta ē. Pr̄ v̓o noster portās nos duos flēs
ꝑgebat: pueniēsqꝫ ad quēdā fluuiū trāsiuit cuꝫ frē
meo iunioꝛe: ⁊ me suꝑ ripā fluminis dereliq̄t. Cū
āt reuerteret vt me acciperet: lupus venit. ⁊ illum
ifantē rapuit: ⁊ anteq̄ꝫ ad me appropinq̄ret leo de
silua exiēs me rapuit. ⁊ in siluā deduxit. Pastores
vero eruerūt me de oꝛe leonis: ⁊ nutritꝰ sum i illa
possessione i qua ⁊ ipe scis: ⁊ nō potui scire qd factū
sit de pr̄e meo: neqꝫ de ifante. Hec audiens minoꝛ
cepit flere ac dicē. Per deū vt audio frater tuꝰ sū
ego: q̄m ⁊ q me educauerūt: hoc dicebāt ꝙ de lupo
eruimꝰ te: ⁊ i āplexus ruētes osculabanẗ se iuicē et
fleuerūt. Audiēs hec mr̄ eoꝝ: ⁊ cōsiderās ꝙ euētū
suū ita seriatiꝫ dixissent diu apud se tractauit si il-
li filij sui eēnt. Altera āt die ad magr̄ꝫ militū adijt
⁊ iterpellauit eū dicēs. Deꝑcoꝛ te dn̄e vt me ad pa
triā meā ꝑduci iubeas. ego. n. de fr̄a romanoꝝ sū:
⁊ ꝑegrina hic sū. Et hoc dicēs vidit in eo signū ma
riti sui ⁊ eū cognoscēs cū se iā cōtinere non posset:
ꝓcidit ad pedes eius ⁊ ait. Precoꝛ te dn̄e vt expo
nas mihi ꝓstinā vitā tuā. puto. n. ꝙ tu sis placidus
magister militū q alio noīe diceris eustachiꝰ: queꝫ
placidū saluatoꝛ cōuertit: q talē ⁊ talē tētatiōeꝫ su-
stinuit: cui vxoꝛ: q̄ ego sū i mari ablata fuit: q̄ tn̄ ab
oī corruptōe ꝓuata sū: q ⁊ duos filios. s. Agapituꝫ
⁊ theospitū habuit. Hoc audiēs eustachiꝰ ⁊ ipsam
diligenẗ cōsiderās vxorē suā recognouit: ⁊ lachry-
matus ꝑ gaudio ipsā osculatꝰ ē: glorificās deū q cō
solaẗ afflictos. Tūc diē ei vxoꝛ sua. Dn̄e vbi sunt
filij nr̄i: q ait. A feris capti sūt: ⁊ exposuit ei quō ꝑ-
didit illos. ⁊ illa. Gr̄as agamꝰ d̓o. puto. n. ꝙ quē-
admodū deꝰ donauit nobis vt iuēiremꝰ nos iuicē:
donabit ēt recognoscē filios nr̄os. Et ille. Dixi ti
bi ꝙ a feris capti sẗ. ⁊ illa. hesterna die sedēs i hoc
to audiui duos iuuenes sic ⁊ sic suā ifātiā exponē-
tes. ⁊ credo ꝙ filij nr̄i sint. Interroga igiẗ ab eis. ⁊
dicēt tibi. ⁊ ꝓuocās eos eustachiꝰ ⁊ audiēs ab eis i-
fātiā suā recognouit ꝙ filij sui eēnt. Et amplectē-
tes eos ipe ⁊ mr̄ suꝑ eoꝝ collū plīmū fleuerūt: ⁊ cre
brīꝰ eos osculabāẗ. Oīs igr̄ exercitꝰ plīmū gaude-
bat: ⁊ de iuētiōe eoꝝ ⁊ de victoria barbaroꝝ. Cuꝫ
igr̄ rediret ꝯtigit iā traianuꝫ obijsse: ⁊ successisse ei
peiorē i scelerībꝰ adrianū: q ꝓ victoria obtēta ⁊ iuē-
tione vxoris ⁊ filioꝝ magnifice eos suscepit: ⁊ ma-
gnū cōuiuiū ꝑparauit. Altera āt die ad tēplū ido-
loꝝ ꝓcessit: vt ibi sacrificaret ꝓ victoria barbaroꝝ.
Uidēs v̓o iꝑatoꝛ ꝙ eustachiꝰ nec ꝓ victoꝛa nec ꝓ i-
uētiōe suoꝝ sacrificare vellet hortabaẗ vt sacrifi-
ciū imolaret. cui Eustachiꝰ. Ego xp̄m deū colo. ⁊
illi soli sacrifico. Tūc iꝑatoꝛ ira repletꝰ ipꝫ cū vxo
re ⁊ filijs i arena statuit: ⁊ leonē feroceꝫ ad eos di-
mitti fec̄. Accurrēs v̓o leo ⁊ demisso capite q̄si eos
adorās: ab eis humiliter recessit. Tūc iꝑatoꝛ bouē
eneū icendi fecit: ⁊ eos ibidē viuos mitti mādauit.
Orātes igiẗ scī ⁊ se dn̄o cōmēdātes bouē itrauerūt
⁊ ibidē dn̄o spm̄ reddiderūt. Tertia āt die de boue
corā iꝑatore extracti: ita penitꝰ itacti iuēti sunt: ꝙ
nec capillos nec q̄cq̄d eoꝝ vapores icēdij aliq̄tenꝰ
cōtigerūt: Xp̄iani v̓o eoꝝ corꝑa tulerūt: ⁊ i loco ce-
leberrimo recōdētes ibidē oratoriū cōstruxerunt.
Passi sūt āt sub adriano: q cepit circa ānū dn̄i. 120.
calēdis nouembris. vel ꝓm quosdam. 12°. calēdas
octobris.

De festiuitate oīuꝫ scōꝝ.

o Omnium scōꝝ festiuitas q̄tuoꝛ de causis istituta fuisse vr̄.
Primo pp cuiusdā tēpli d̓dicatōēꝫ. Scd̓o
pp omissoꝝ suppletōeꝫ. Tertio pp negli-
gētiaꝝ expiatōeꝫ. Quarto pp faciliorē orōnū nr̄aꝝ
iꝑetratōēꝫ. Primo igr̄ istituta ē pp cuiusdā tēpli d̓-
dicatōeꝫ. Romāi. n. cū vniuerso orbi dn̄areẗ qd̓dā
tēplū maximū ꝯstruxerūt: i cuiꝰ medio suū idolum
collocātes oīuꝫ ꝓuīciaꝝ silacra ꝑ circuitū statuerūt
respiciētia rectꝭ vultibꝰ idolū romanoꝝ. Siq̄n āt
aliq̄ ꝓuīcia rebellaret: ꝯtinuo vt aiūt arte diabolica
illiꝰ ꝓuīcie silacꝝ idolo romāoꝝ posteriora volue-
bat: tāq̄ꝫ innuēs ꝙ ab eiꝰ dn̄io recessisset. Cōciti igiẗ
romani ad illā ꝓuīciā copiosū exercitū destinabāt:
⁊ ipsā dn̄io suo subiugabāt. Ueꝝ nō suffecē romāis
ꝙ oīum ꝓuinciaꝝ simulacra i vrbe sua haberent:
quin potius fere singulis dijs templa singula con-
struxerunt tanq̄ꝫ qui eos cunctaruꝫ prouinciaꝝ vi-

ctores ⁊ domios effecissēt. Sed quia omnia idola
templū ibidem habere non poterāt ad maiorē sue
vesanie ostentationē vnū ceteris mirabilius ⁊ sub
limius i honorē deoꝝ omniū erexerūt: ⁊ pantheon
qđ sonat toti dij vocauerūt: a pan qđ ē totū: ⁊ the-
os deꝰ. Pōtifices eni idoloꝝ ad maiorē populi de
ceptionē finxerūt: ꝙ sibi a cybele quā oīum deorū
matrē vocabāt fuerit iperatū: vt si de omnibꝰ gē-
tibꝰ vellēt victoriā obtinere filijs suis tēplū magni
ficū fabricarēt. Fūdamentū autē ipsiꝰ tēpli spericū
iacit̄: vt ex ipsa forma deoꝝ eternitas demōstrare
tur. Sꝫ qꝛ latitudo testudinis isustētabilis videba
tur: cū supra terrā i edificio aliquātulū ꝓcessissent
totū itus terra replebāt: simul: vt dicit̄: cū terra de
narios iacientes: ⁊ sic predictum templum mirabi-
liter ē cōsūmatū. Tūc data licētia ē: vt quicūqꝫ ter
rā asportare vellet tota quā i ipsa terra iuenissꝫ pe
cunia sua eēt. Festine ergo turba ꝓperat: ⁊ ipꝫ tē-
plū cito euacuat. Deniqꝫ romāi pinnā eneā ⁊ deau
ratā fabricāt: ⁊ i sūmitate collocāt. Aiunt quoqꝫ
ꝙ i hac oēs ꝓuincie mirabilit̄ sculpte erāt: ita vt q-
cūqꝫ romā venisset versus quo eēt sua ꝓuicia sci-
re posset. Hec aūt ꝓcedēte tēpore ide cecidit. vñ ⁊
i ꝑdicto tēplo i sūmitate apertura remāsit. Tēpor̄
igitur foce iperatoris cū iā dudū roma fidē domini
recepissꝫ: Bonifaciꝰ papa quartus a magno gre-
gorio circa annū dñi. 605. ꝑdictū tēplū a foca cesa
re ipetrauit ⁊ omniū idolorum eliminata spurcitia
ipsū tēplū 4° idus maij honore btē Marie ⁊ oīuꝫ
beatoꝝ martyrū consecrauit: ac locū scē Marie ad
martyres appellauit: qui nūc scā Maria rotūda a
populo appellat̄: nōdū eni cōfessorū solēnia ab ec-
clesia agebant̄. Sꝫ qꝛ ad hoc festū multitudo maxi
ma cōfluebat. ⁊ ꝓpt̄ defectū victualiū celebratiōi
vacare nō poterāt: ideo qdā papa gregoriꝰ noīe
hoc festū i calēdis nouēbris quādo maior victualiū
copia videt̄ eē messibꝰ ⁊ vindemijs celebratis: fieri
istituit: ac ꝑ vniuersū mundū hūc diem i honore
omniū sanctoꝝ celebrari solēnit̄ ordinauit. Et sic
tēplū quod fabricatū fuerat oībꝰ idolis: nunc dedi
catū ē oībꝰ sanctis: ⁊ vbi multitudo colebat̄ idolo
rum: ibi deuote laudat̄ mltitudo sāctoꝝ. ¶ Scđo
instituta est pp omissorū suppletionē. Nos eni mlt
tos scōs omisimus: de qbꝰ nullā festiuitatem siue
etiā memoriā fecimꝰ. Nō eni possumus omnium
scōꝝ festa agere: tū ꝓpt̄ scōrū multiplicitatē: quia
multi ⁊ q̄si infiniti sunt. Tū pp nr̄aꝫ ifirmitatē qꝛ i
firmi sumꝰ ⁊ debiles: nec ad hoc sufficere possemꝰ
Tū pp tēporis breuitatē: qꝛ etiā tēpꝰ nō sufficeret
Nā sicut ait Hieronẏ. i q̄dā epistola: q̄ i suo calen
dario ꝓponit̄: nullus dies ē excepto die calēdaruꝫ
ianuariū: q nō vltra qnqꝫ miliū martyrū reperiri
possit ascriptus. Iōqꝫ ecclesia rōnabilit̄ ordinauit
vt qꝛ oīuꝫ scōꝝ singulariter festa facere nō possu-
mꝰ saltē oēs generalit̄ ⁊ isimul honoremꝰ. Quare
autē istitutū sit: vt festiuitates sanctoꝝ i terris aga
mꝰ magister Wilhelmus altisiodorēsis i sūma de of
ficio ponit sex rationes. Prima ē pp honorē diui-
ne maiestatis. Cū.n. scīs honorē ipendimꝰ deum
i scīs honoramus: ⁊ ipsum i eis mirabilē ꝑdicamꝰ
qa q sanctis honorē tribuit illū specialit̄ honorat
q eos sanctificauit. Secūda ē pp auxiliū nr̄e ifirmi
tatis: qa.n. ꝑ nos salutē habere nō possumꝰ: ideo
sanctoꝝ itercessionibꝰ idigemꝰ: a qbꝰ vt adiuuari
mereamur merito ipsos honorar̄ debemꝰ. Legit̄ i
quarto Re. i. ꝙ bersabee que iterp̄tat̄ puteꝰ satie
tatis. i. ecclīa triūphās filio suo idest ecclesie mili-
tanti regnū suis ꝑcibꝰ obtinuit. Tertia ē ꝓpter au
gmētū nr̄e securitatis: vt. s. ꝑ scōꝝ gloriā q̄ nobis i
eoꝝ festiuitate ꝓponit̄ nr̄a spes ⁊ securitas augmē
tet̄. Si. n. hoīes mortales nobis similes potuerūt
ita ꝑ sua merita sublimari: cōstat qꝛ nos similit̄ po
terimꝰ cū manꝰ dñi abbreuiata nō sit. Quarta est
ꝓpter exēplū nostre imitatiōis. Cū eni eoꝝ festiui
tas recenset̄ ad eoꝝ imitationē ꝓuocamur: vt. s.
eoꝝ exēplo: terrena cōtēnamꝰ: ⁊ celestia desidere-
mus. Quita ē pp debitū mutue vicissitudinis. Sā
cti eni de nobis i celo festū faciūt: qꝛ gaudiū ē āgel̄
dei ⁊ animabꝰ sanctis sup vno peccator̄ penitētiaꝫ
agēte. Ut igit̄ eis vicissitudinē repēdamꝰ iustū est
vt qa ipsi de nobis festū agūt i celis: ⁊ nos de ipsis
festū agamꝰ i terris. Sexta ē pp ꝓcurationē nostri
honoris. Cū. n. sanctos honoramꝰ: tunc nostrā rē
agimꝰ: ⁊ nostrū honorē ꝓcuramꝰ: qꝛ eoꝝ festiuitas
ē nostra dignitas. nā cū honoramꝰ fr̄es nr̄os hono
ramꝰ nosipsos: charitats nāqꝫ facit oīa esse coīa.
Oīa qdē nr̄a sūt celestia: terrestria ⁊ eterna. Pret̄
āt has rōnes ponit alias rōnes Ioānes damasce
nus libro. 4° ca. 7°. quare. s. sancti ⁊ parit̄ eoꝝ cor-
pora: siue reliqe debeāt honorari: quaꝝ q̄dā sumū
tur quātū ad eoꝝ dignitatē q̄dā quātū ad corporū
ipsoꝝ ꝑciositatē. Dignitas aūt eoꝝ: vt ibidē dicit
q̄druplex ē: qm̄ ipsi sunt amici dī. filij dei. heredes
dei. ⁊ duces nr̄i: ⁊ ponit istas auctoritates. De pri-
mo ioānis. 15. Iā nō dicā vos ꝯuos: sꝫ amicos ⁊c̄. đ
2° Ioānis ꝑmo. Dedit eis potestatē filios dei fieri
de. 3° ro. 8°. Si autem filij ⁊ heredes. ⁊c̄. De. 4°
sic dicit. Quātū laborares: vt ducem inuenires q
mortali te regi adduceret ⁊ pro te ad ipsum sermo
nem faceret. Duces igit̄ totius generis q ad deū
pro nobis interpellatiōes faciunt nonne honoran
di sunt? vtiqꝫ quidem honorandi sunt templa eri-
gentes deo ⁊ eoꝝ memoriā venerantes. Alie su-
muntur quantū ad corporum ipsorum preciosita-
tem: ⁊ ponit idem damascenus quatuor ⁊ Augu-
stinꝰ addit quintū per que manifestat̄ preciositas
corporum sanctorum siue reliquiarum. Ipsa enim
sanctorum corpora fuerunt promptuarium dei. tē
plum christi: alabastrum spiritualis vnguenti: fō-
tes diuini: ⁊ organum spiritus sancti. ¶ Primo
enim fuerunt promptuarium dei. Unde dicit. Hi
enim promptuaria dei plura cenacula facti sunt.
¶ Scđo tēplū Xpi. Uñ seqt̄. Qm̄ ꝑ itellectū i cor
poribꝰ eoꝝ habitauit deꝰ. Ait aplūs. Nescitis qm̄
corpora vestra templum inhabitantis in vobis
spiritus sancti sunt. deus autem spiritus est. Qua
re igitur non sunt honoranda animata templa dei
⁊ animata dei tabernacula ⁊cetera? De hoc eti-
am Chrysostomus. Homo in edificatione pa-
rietum delectatur: deus autem in conuersatione

120

sanctoꝝ. Vñ psalmista. Dñe dilexi decorē domus
tue: quē decorē: nō quē diuersitas marmoꝝ splēdē
tiū facit: sꝫ quē p̄stat varietas viuentiū gratiaruꝫ.
Ille decor carnē delectat: iste viuificat aīaꝫ ille pro
tpe dijcit ⁊ decipit oculos: iste aūt i ꝑpetuū edificat
itellectū. ¶ Tertio alabastrū spūal' vnguēti. Vñ
ait. Vnguētū boni odoris ex se manās scōꝝ relīqe
tribuētes ⁊ nullus hoc decredat. Si.n. ex rupe ⁊
firma petra aqua i heremo emanauit: ⁊ ex maxilla
asini Sāson sitiēti: ex martyrū reliquijs: vnguētū
bn̄ olēs emanare icredibile nequaq̄ꝫ ē: sitiētib⁹ de
mū dei v̄tutē ⁊ scōꝝ q ab ipso ē honorē. ¶ Quar-
to fontes diuini. Vñ ait. Isti viuētes i v̄itate cū li
bera p̄sentia deo assistūt fōtes nobis salutares do
minator xp̄s scōꝝ suoꝝ p̄buit reliqas multiformia
bn̄ficia irrigātes. ¶ Quīto organū spūs sci. hanc
rationē assignat Augustin⁹ i libro de ciuitate dī di
cēs. Nō sūt ꝯtēnēda: sꝫ plurimū renerēda scōꝝ cor
pora qb⁹ dū adhuc viuerēt spūs scūs q̄si qbusdaꝫ
organis ad oē op⁹ bonū vsus ē. Vñ apl's. An expe
rimētū q̄ritis eius q i me loq̄t xp̄s: ⁊ de Stepha-
no dicit ꝙ nō poterāt resistere sapiētie ⁊ spiritui q
loquebat̄. Itē Ambrosi⁹ i examerō. Hoc ē p̄ciosis
simū: ꝙ homo diuine vocis sit organū ⁊ corporali
bus labijs exp̄mit celeste oraculū. ¶ Tertio istitu
ta ē pp negligētiaꝝ expiationē. Licet eni paucoruꝫ
sanctorum festa agamus adhuc tn̄ illa pauca ne-
gligēter sepe agim⁹: ⁊ multa ibidē ꝑ ignorātiā vel
negligētiā omittim⁹. Si qd igit̄ i alijs solēnitatib⁹
scōꝝ qaus egim⁹ neglexim⁹ i hac generali festiuita
te supplere possum⁹ ⁊ de negligētia nos purgare
valem⁹. hec ratio tangi videt̄ i sermōe q hac die
ꝑ eccl'ias recitat̄: i quo sic dicit̄. Decretū ē vt hac
die sanctoꝝ oīuꝫ memoria habeat̄ vt qcqd huma-
na fragilitas ꝑ ignorātiā vel ꝑ negligētiā seu ꝑ oc-
cupationē rei secularis i solēnitatib⁹ scōꝝ min⁹ ple
ne ꝑegisset i hac sācta obseruatiōe soluat̄. ¶ No
tādū aūt ꝙ q̄druplex ē differentia scōꝝ noui testa
mēti: quos ꝑ anni circulū colim⁹ ⁊ quos hodierna
die isil' recolligim⁹. vt ea q̄ negligēter fecim⁹ sup-
pleam⁹. s. apl'i: martyres: ꝯfessores: ⁊ virgines. Et
hi s'm Rabanū ꝑ q̄tuor mūdi ꝑtes significant̄: per
orientē apostoli; ꝑ meridiē martyres: ꝑ aqlonē cō-
fessores: ꝑ occidētē virgīes. Prima igit̄ differētia
ē apostoloꝝ: quoꝝ dignitas ⁊ excellētia manifesta
tur ex eo ꝙ oēs alios scōs i q̄tuor excedūt. Primo
i p̄eminētia dignitat̄. Ipsi.n. sūt sapiētes p̄ncipes
eccl'ie militantis: potētes assessores eterni iudicis:
dulces pastores dominici gregis. Bernard⁹. Ta-
les decebat hūani generis pastores ⁊ doctores cō
stitui q ⁊ dulces eēnt ⁊ potentes eēnt ⁊ sapientes.
Dulces vt me blāde ⁊ misericordit̄ susciperēt: po
tētes vt fortit̄ ꝓtegerēt: sapiētes vt ad viā ⁊ ꝑ viā
ducerēt q̄ ducit ad c̄itatē. Scd̄o i p̄eminētia ꝑtāt̄:
de quorum potestatis preeminētia sic dicit Augu
stinus. Apostolis deus d̄dit potestatē sup naturā
vt eā curarēt: sup demones: vt eos euerterēt: sup
elementa: vt ea mutarēt: sup aīas vt ipsas a pccīs
soluerēt: sup mortē: vt ip̄aꝫ cōtēnerēt: sup āgelos:
vt corp⁹ dominicū cōsecrarēt. Tertio i p̄rogatiua
scitatis vñ ꝓpter coꝝ maximā scitatē ⁊ gratiaruꝫ
plenitudinē vita ⁊ cōuersatio xp̄i i eis tāq̄ꝫ i specu
lo relucebat: ⁊ cognoscebat̄ i eis: sic̄ sol i suo splen
dore: sicut rosa i suo odore: sic̄ ignis i suo calore.
De hoc dicit Chrisostomus sup Matheū. Misit
xp̄s apostolos q̄si sol radios suos: q̄si rosa suauita
tis sue odorē: q̄si ignis scītillas suas disꝑsit: vt sicut
sol i radijs suis apparet: sicut rosa i odorib⁹ suis sē
tit̄ sicut ignis i sintillis suis aspicit̄: sic i illoꝝ virtu
tib⁹ xp̄i potētia cognoscat̄ hec Chriso⁹. Quarto i
efficacia vtilitatis: de quoꝝ efficacia sic dic̄ Augu.
loq̄ns de apostol'. ex abiectissimis ⁊ paucissimis no
bilitant̄ illuminant̄ multiplicant̄ dulcissima eloqa
p̄clarissima igenia: copiosissima agmina auctorū fa
cūdoꝝ atq̄ꝫ doctoꝝ. Secūda differētia ē martyruꝫ
quoꝝ dignitas ⁊ excellētia manifestat̄ ex eo ꝙ pas
si sūt multiplicit̄: vtilit̄ ⁊ cōstāter. Multiplicit̄ qm̄
p̄ter martyriū sanguinis passi sūt triplex aliđ mar
tyriū sine sanguie: đ quo triplici martyrio dic̄ Ber
nard⁹. Triplex ē martyriū sine sanguie. s. parcitas
i vbertate quā habuit Dauid. Largitas i pauꝑta
te quā exhibuit Tobias: ⁊ vidua. Castitas i iuuen
tute q̄ vsus ē Joseph i egypto. Scd̄ꝫ aūt gregoriū
triplex ē martyriū sine sanguine. s. patiētia aduer
soꝝ. Vñ dicit. Sine ferro martyres eē possumus si
patiētiā i aīo v̄acit̄ custodim⁹. Cōpassio afflictorū
vñ dic̄. Qui dolorē exhibet i aliena necessitate cru
cem portat i mente: dilectio inimicoꝝ: vñ dicit. ferr̄
cōtumelias: odiētē diligere: martyriū ē in occulta
cogitatiōe. Scd̄o vtilit̄ q̄ vtilitas ex parte ip̄orum
martyꝝ ē oīum pccōꝝ remissio: meritoꝝ cumula-
tio: ⁊ eterne glorie ꝑceptio. Ista p̄cio sui sanguinis
sibi emerūt: ⁊ iō eoꝝ sanguis dr̄ p̄ciosus. i. p̄cio ple
nus. De p̄mo ⁊ scd̄o dic̄ Augu. đ ciuitate dī. Quid
ē p̄ciosius q̄ꝫ mors pp quā debita dimittūt̄ ⁊ meri-
ta cumulāt: Idē sup ioānē: Precios⁹ ē sāgnis xp̄i
sine pctō. Fecit tamen ipse etiam suoꝝ sanguinem
preciosum pro quibus dedit sanguinem p̄ciū. Naꝫ
si suoꝝ sāguinē n̄ faceret p̄ciosū: nō diceret̄. p̄ciosa i
ꝯspectu dn̄i ⁊c̄. Itē cyprian⁹. Martyriū ē delictoꝝ
finis: periculi termin⁹: dux salut̄: patientie magr̄:
domus vite. De tertio bernard⁹. Tria sūt q̄ mor-
tē scōꝝ faciūt p̄ciosā: qes a labore: gaudiū de noui
tate: securitas đ eternitate. Ex parte nr̄i duplex
ē vtilitas: q2 dati sūt nobis i exēplar ad certanduꝫ
Cryso⁹. Tu xp̄iane d̄licatus es miles: si putas te
posse sine pugna vīcere: sine certamie triūphare.
Exerce vires fortitudie. dimica atrociter: i prelio
isto cōcerta: cōsidera pactū: cōditiōeꝫ attēde: militi
am nosce. Pactū qđ spopōdisti: cōditiōeꝫ quā assū
psisti: militiā cui nomē d̄disti. Hoc.n. pacto cuncti
pugnauerūt: hac cōditiōe vniuersi vicerūt: hac mi
litia triūphauerūt. hec chriso⁹. Scd̄o dati sē nobis
i patronos ad auxiliādū. adiuuāt eni nos ⁊ merit̄
suis ⁊ or̄onib⁹ suis. De p̄mo Augusti. O immensa
dei pietas martyrū merita nr̄a vult esse suffragia
illos examinat vt nos erudiat. illos cōterit vt nos
acqrat: illoꝝ cruciatus nr̄os vult eē ꝓfect⁹. De se
cūdo Hierony. cōtra vigilantiū. Si apl'i ⁊ marty-
res adhuc i corpore positi possunt orare ꝓ ceteris

quãdo de ſe adhuc deberẽt eſſe ſolliciti: ꝗto magꝭ
poſt coronas: victorias ⁊ triũphos? Un⁹ hõ moy-
ſes ĩpetrauit veniã a deo ſexcẽtis milib⁹ armatoꝝ:
⁊ ſtephan⁹ paulo veniã deꝑcatᷣ: ⁊ poſtq̃ꝫ cũ xp̃o eẽ
ceperũt min⁹ valebũt? Paulus apl'us.276. ſibi di
cit ĩ nani aĩas cõdonatas: ⁊ poſtq̃ꝫ reſolut⁹ cepit eẽ
cũ xp̃o: tũc ora clauſurus ẽ? Tertio ꝯſtãter. Aug⁹.
Frãmea eſt aĩa martyrꝭ: ſplẽdida charitate: acuta
v̇itate: dei pugnantꝭ vibrata v̇tute: q̃ bella fecit: q̃
cõtradicẽtiũ cateruas redarguẽdo ſuꝑauit: ꝑcuſſit
ĩfeſtos: ꝓſtrauit aduerſos. Itẽ Chryſoſtom⁹. Tor
ti torq̃ntib⁹ fortiores ſteterũt: ac laniãtes vngulas
laniata mẽbra vicerũt. Tertia differẽtia ẽ ꝯfeſſoꝝ
quoꝝ dignitas ⁊ excellẽtia manifeſtatᷣ ex eo ꝙ do-
minũ cõfeſſi ſunt trib⁹ modis. ſ. corde: ore: ⁊ opere.
Cõfeſſio ãt cordis nõ ſufficit ſine cõfeſſiõe oris: ſic
ꝓbat Chriſoſto. q̃tuor rõnib⁹ ſuꝑ matheũ. Quãtũ
ad p̃mũ ſic dicit. Radix cõfeſſiõis fides eſt cordis:
cõfeſſio ãt fruct⁹ eſt fidei. Sicut ergo quãdiu radix
ẽ viua ĩ terra: neceſſe ẽ vt ramos ꝓducat aut folia
Si ãt nõ ꝓduxerit ſine dubio ĩtelligis q: radix ei⁹
ĩ terra ſiccata ẽ: ſic quãdiu fides cordis ĩtegra ẽ: ſꝑ
germiat cõfeſſionẽ ĩ ore. Si ãt cõfeſſio oris marci-
da fuerit: ĩtellige ſine dubio: q: fides cordis ei⁹ iam
ante ſiccata ẽ. Quãtũ ad ſecũdã ſic dicit. Si tibi ꝓ-
deſt corde credẽ: ⁊ corã hoĩb⁹ nõ cõfiteri: ergo ⁊ ĩfi
deli ĩ hipochriſi ꝯfiteri xp̃ꝫ ꝓdeſt ẽt ſi corde nõ cre
dat. Si ãt ille nihil ꝓficit ſine fide confitẽs: nec tu
ꝓficis credẽdo ſine cõfeſſione. Quãtũ ad tertiã ſic
dicit. Et ſi ſufficit xp̃o q: cognoſcis eũ: etiã ſi cõfeſ
ſus eũ nõ fuerꝭ corã hoĩb⁹: ergo ⁊ tibi ſufficiat: qa
cognoſcit te xp̃s: etiã ſi te cõfeſſus nõ fuerit coram
deo. Si ãt tibi nõ ſufficit cognitio ei⁹: nec illi ſuffi-
ciet fides tua. Quãtũ ad q̃rtã ſic dicit. Si enĩ ſuffi
ceret fides cordis: cor tm̃mõ tibi de⁹ creaſſet. Nũc
ãt ⁊ os tibi de⁹ creauit: vt corde credas ⁊ ore ꝯfitea
ris. Tertio ꝯfeſſi ſũt deũ opere. Qualitᷣ ãt qs deũꝫ
oꝑe cõfiteatᷣ aut neget oſtẽdit hieronym⁹ ĩ origiali
ſuꝑ illud. Cõfitentᷣ ſe noſſe deũ: dicẽs. Chriſtus ſa
piẽtia ẽ: iuſtitia: v̇itas: ſc̃itas: fortitudo. negatᷣ ꝑ ĩſi
piẽtiã ſapiẽtia: ꝑ iniq̃tatẽ iuſtitia: ꝑ mẽdaciũ v̇itas:
ꝑ turpitudinẽ ſc̃itas: ꝑ ĩbecillitatẽ animi fortitudo.
Et quotiẽſcũq̃ꝫ vicimur vitijs atq̃ꝫ p̃ctis totiẽs de-
um negam⁹. Et ecõuerſo quotiẽs bñ q̃d agimus:
deũ cõfitemur. Quarta differẽtia eſt v̇ginũ: q̃rũ di
gnitas ⁊ excellẽtia manifeſtatᷣ. p̃mo q: ipe ſũt ſpõ-
ſe eterni regis. Ambro. Pulchritudinẽ qs põt ma
iorẽ exiſtimare decore ei⁹ que amatᷣ a rege: ꝓbatᷣ a
iudice: dedicatᷣ a deo: ſemꝑ ſponſa: ſemꝑ inupta?
Secũdo q: cõparantᷣ angel'. Ambroſius. Uirgini-
tas cõditionẽ humane nature ſuꝑegreditᷣ: ꝑ quaꝫ
hoĩes angelis ſociantᷣ: maior tamẽ eſt victoria v̇gi
nũ q̃ꝫ angeloꝝ. Angeli enĩ ſine carne viuũt: v̇gies
v̇o ĩ carne triũphãt. Tertio q: illuſtriores ſũt fide-
libus vniuerſis. Unde cyp̃an⁹. Uirgitas ẽ flos ec-
cleſiaſtici germis: dec⁹ atq̃ꝫ ornamẽta gr̃e ſpũalis.
Leta ĩdoles laudis ⁊ honoris op⁹ ĩtegrũ atq̃ꝫ ĩcor-
ruptũ dei imago rurſus ad ſãctimoniã dei illuſtri-
or portio gr̃e gregis xp̃i. Quarto q: p̃ferũtᷣ coniu
gatis. hec ãt excellẽtia quã habet virginitas reſpe
ctu copule cõiugalis patet ex multiplici cõparati-
one ad illã. Illa enĩ ĩpregnat vẽtrẽ: iſta mẽtẽ. Au-
guſtin⁹. Generoſius elegit in carne vitã iã imita-
ri angeloꝝ: q̃ꝫ ĩ carne numeꝝ augere mortaliũ. Eſt
ãt vberior feliciorq̃ꝫ fecũditas: nõ vẽtre graueſce-
re: ſed mẽte grãdeſcere. Illa ꝑturit filios doloris:
iſta filios gaudij ⁊ exultatiõis. Aug⁹. Ipſa cõtinẽ-
tia nequaq̃ꝫ ſterilis ẽ: ſꝫ fecũda matᷣ filioꝝ gaudioꝝ
de marito te dñe. Illa filijs replet t̃rã: iſta celum.
Hieronym⁹. Nuptie terrã implẽt: v̇ginitas para-
diſũ. illa ẽ multe ſollicitudinis: iſta q̃etis. Gilber-
tus. Uirginitas ẽ curaꝝ ſilentiũ: pax carnis: redẽ-
ptio vitioꝝ: p̃ncipat⁹ virtutũ: illa ẽ bonũ: iſta meli⁹
Hieronym⁹ ad pãmachiũ. Tãtũ eſt ĩter nuptias ⁊
v̇ginitatẽ: quãtum inter nõ peccare: ⁊ beatificare.
Immo vt leui⁹ dicã: quãtũ inter bonũ ⁊ meli⁹. illa
cõꝑatᷣ ſpinis: iſta roſis. Hieronym⁹ ad Euſtachiũ
Laudo nuptias: ſed q: mihi v̇gines gñant: lego d̾
ſpinis roſaꝫ: de terra auꝝ: de cõcha margaritam.
Quĩto q: multꝭ gaudẽt p̃uilegijs. Ipſe nanq̃ꝫ v̇gi-
nes coronã aureolã habebũt: cãticũ nouũ ſole can
tabũt. Ueſtimẽtis eiſdẽ cũ xp̃o gaudebũt: poſt ipſũ
agnũ ſemꝑ ambulabũt. Quarto ⁊ vltimo ĩſtituta ẽ
ꝓpter faciliorẽ orõnũ noſtraꝝ ĩpetrationẽ: vt ſicut
oẽs ſanctos vniuerſalitᷣ hac die honoram⁹: ſic ⁊ ipi
oẽs ꝓ nobis inſimul ĩtercedãt: vt ſic dei miſ̃icordi
am facili⁹ ĩpetrem⁹. Si enĩ ĩpoſſibile ẽ ml'toꝝ pre-
ces nõ exaudiri: cõſtat ꝙ ĩpoſſibile valde erit oĩuꝫ
ſanctoꝝ ꝓ nobis orãtiũ p̃ces nõ exaudiri. Hec rõ ĩ
orõne tangitᷣ cũ dicitᷣ. Deſideratã nobis tue ꝓpici
atiõis abũdãtiã multiplicatꝭ ĩterceſſorib⁹ largiarꝭ:
Intercedũt enĩ ꝓ nobis ſc̃i merito ⁊ affectu. Me-
rito dũ nobis eoꝝ merita ſuffragantᷣ: affectu dum
vota nr̃a cupiũt adĩpleri: q̃d tñ nõ faciũt: niſi volũ
tatẽ dei nouerĩt adĩplẽdã. Q' ãt ĩ hac die oẽs ſc̃i ad
ĩtercedẽdũ vniuerſalitᷣ ꝓ nobis ꝯueniãt: oſtẽditᷣ ĩ
viſione q̃ ſequẽti ãno ab hui⁹ ſolẽnitatꝭ ĩſtitutione
ꝯtigiſſe narratᷣ. Cum enĩ in hac die cuſtos eccleſie
ſancti petri ex deuotõe oĩa altaria circuiſſet: ⁊ oĩuꝫ
ſc̃orũ ſuffragia ĩploraſſet: ⁊ demũ ad altare ſc̃i pe-
tri rediſſet: ibi paululũ requieſcẽs extra ſe rapitᷣ. Et
ecce vidit regẽ regũ in ſublimi ſolio ꝯſiſtẽtẽ: ⁊ oẽs
angelos ĩ ei⁹ circuitu cõmorãtes. Tũc v̇go v̇ginuꝫ
in diademate p̃fulgẽti aduenit: quã ĩnumerabilis
multitudo v̇ginũ et continẽtiũ ſequebatᷣ. Huic rex
ꝓtin⁹ aſſurrexit: ⁊ poſito ſolio iuxta ſe ſedere fecit.
Poſt hoc aduenit q̃dã veſtitus de pilis cameloꝝ:
quẽ ſequebatᷣ multitudo venerabiliũ ſenioꝝ. De-
inde aduenit ⁊ ali⁹ põtificali habitu decorat⁹: quẽ
aliquoꝝ chor⁹ in hitu conſimili ſeq̃batᷣ. Poſtea v̇o
ꝓceſſit ĩnumerabilis multitudo militie: poſt quos
aduenit turba diuerſaꝝ gẽtiũ infinita. Oẽs igitᷣ ad
regis ſoliũ aduenerũt: ⁊ ipſũ flexis genib⁹ adoraue
runt. Is aũt q in põtificali habitu erat: matutinas
ceteris ꝓſequẽtib⁹ ichoauit. Angelus ãt qui p̃di
ctũ cuſtodẽ ducebat eidẽ viſionẽ expoſuit: aſſerẽs
v̇ginẽ in p̃ma acie matrẽ dei eſſe. Ueſtitũ de pilis
cameloꝝ ioannẽ baptiſtã cũ p̃riarchis ſimul ⁊ pro-
phetis. põtificali ornatũ habitu: petrũ cum ceteris
apoſtolis. milites: martyres. turbã reliquã: ꝯfeſſo

res:qui ideo oẽs ante regẽ venerũt:vt ꝓ sui hono
re sibi hac die a mortalibꝰ exhibito grãs agerẽt: et
ꝓ orbe vniuerso orarẽt. deide ad locũ aliũ duxit:⁊
vtriusqꝫ sexꝰ hoies alios in stratis aureis: alios in
mẽsis gaudẽtes diuersis delitijs: alios nudos ⁊ io
pes auxiliũ mẽdicãtes oñdit. Dixit aũt hũc purga
torij locũ esse: abũdãtes vo aĩas illas esse qbus ab
amicis ꝑ multa suffragia copiose subueniebatur.
Egẽtes vo eẽ quoꝝ cura nullatenꝰ habebat̃. Jus-
sit ergo vt oĩa sũmo põtifici intimaret: vt post fe-
stũ oĩum scõrum diẽ statueret aĩaꝝ: vt saltẽ gene-
ralia suffragia pro illis illa die fierẽt: qui specialia
habere nequirẽt.

¶ De cõmemoratione oĩum defunctoꝝ.

Commemoratio oĩum fi-
deliũ de
functoꝝ hac die ĩ ecclesia fieri instituta ẽ:
vt gñalibꝰ bñficijs adiunẽtur: q spãlia ha
bere nõ ꝓualẽt: sicut ĩ ꝓdicta reuelatiõe monstratũ
est. Ait quoqꝫ petrꝰ damiani: ꝙ scũs Odilo cõperi
ens ꝙ apud vulcanũ sicilie crebro voces ⁊ vlulatꝰ
demonũ audiebãtur plãgentiũ ꝙ aĩe defunctoꝝ ꝑ
elemosynas ⁊ orõnes de eoꝝ manibꝰ eripiebant̃: ĩ
suis monasterijs ordinauit: vt post festũ omniũ sã-
ctoꝝ fieret cõmẽoratio defũctoꝝ: qđ fuit post ab oĩ
ecclesia approbatũ. De duobꝰ aũt hic spãlit̃ vide-
ri põt. Pmo de ipsis purgãdis. Scđo de eoꝝ suf-
fragijs. Circa pmũ tria vidẽda sũt. Pmo q sunt il
li qui purgant̃. Scđo ꝑ quos purgant̃. Tertio vbi
purgant̃. Jlloꝝ aũt q purgant̃ tria sunt gña. Pmo
q satisfactiõe sibi iniũcta nõdũ cõpleta decedunt:
verũtñ si tãtã haberẽt cordis ꝯtritionẽ q̃ sufficeret
ad delẽdũ peccatũ liberi ad vitã trãsirent etiã si sa
tisfactionẽ mĩme cõplessent: qꝛ ꝯtritio est maxima
ꝓ pctõ satisfactio: ⁊ maxĩa pctĩ deletio. Hierony-
mus. Apud deũ nõ tãtũ valet mensura tẽporis q̃ꝫ
doloris: nec abstinẽtia tantũ ciboꝝ: q̃ꝫ mortificatio
vitioꝝ: sed q non adeo ꝯterunt̃ ⁊ añ cõpletionẽ pe
nitẽtie moriunt̃: igne purgatorij grauissime puni-
untur: nisi forte eoꝝ satisfactio ab aliqbꝰ caris suis
ꝑficiẽda assumatur. Ad hoc tñ ꝙ ꝓdicta ꝯmutatio
valeat q̃tuor reqrunt̃. Primũ ẽ ex parte cõmutan
tis. s. eiꝰ auctoritas: qꝛ de sacerdotꝭ auctoritate de-
bet fieri. Secũdũ ẽ ex parte illiꝰ ꝓ quo fit cõmuta-
tio. s. eius necessitas: qꝛ ĩ tali statu debet esse ꝙ ꝑ se
satisfacẽ nõ valet: sꝫ adiuuari ĩdiget. Tertiũ est ex
pte illiꝰ ĩ quẽ fit ꝯmutatio. s. charitas: qꝛ necesse est
ipsũ eẽ ĩ charitate q̃ facit ipsã satisfactionẽ eẽ me-
ritoriã. Quartũ ẽ ex parte pene. s. debita ꝓportio-
nabilitas: vt videlꝫ mĩor pena ꝯmutet̃ ĩ maiorẽ:
qꝛ plus satisfacit deo pẽa ꝓpa q̃ꝫ aliẽa. Est enĩ tri
plex pena. s. ꝓpria ⁊ volũtaria: ⁊ hec maxĩe satisfa
cit. Scđa ẽ ꝓpria: sꝫ nõ volũtaria: q̃ ẽ ĩ purgatorio
Tertia ẽ volũtaria sꝫ nõ ꝓpria: sic ẽ ĩ ꝓdicta ꝯmu-
tatiõe: ⁊ hec minꝰ satisfacit q̃ꝫ pma: ex eo ꝙ nõ est
ꝓpria: ⁊ magis q̃ꝫ secũda ex eo ꝙ ẽ volũtaria. Ve
rũtamẽ si iste ꝓ quo satisfactio ẽ assũpta decedit: ni
hilominꝰ ĩ purgatorio cruciat̃: sꝫ tñ ꝑ penã quã ipe
sustinet: et quã alij pro eo soluũt ipse citiꝰ liberat̃:
quoniã dominꝰ et penã suã et penã illoꝝ in sortem
cõputat. vnde si debuit in purgatorio penã duorũ
mensiũ sustinere: talis sic poterit iuuari ꝙ libera-
bit̃ infra mensem: nunq̃ꝫ tamẽ inde eripit̃ quousqꝫ
debitũ sit solutũ. quod soluitur deinceps est ipsius
qui facit: ⁊ in sinũ eius cõuertit̃: et si ipse non indi-
get cõuertitur in sinũ ecclesie: vel valet alijs qui ĩ
purgatorio sunt. Secũdi qui in purgatoriũ descen
dunt sunt qui satisfactione quidẽ iniũctã cõpleue-
runt. Sed tamẽ illa pena ignorãtia vel negligen-
tia sacerdotis sufficiẽs nõ fuit. hi enĩ nisi magnitu
do cõtritiõis suppleat totũ in purgatorio comple-
bunt: quod minꝰ in hac vita fecerũt. Deꝰ enim qui
modos ⁊ mensurã peccatoꝝ et penaruꝫ nouit: ad-
dit penã sufficiẽtẽ ne aliquod peccatũ impunitum
remaneat: vnde penitẽtia iniũcta aut ẽ maior: aut
equalis: aut minor. Si maior: tunc illud qđ plus fe
cerit: cedit ei ad augmẽtũ glorie: si equalis: tũc suffi
cit ad dimissionẽ totius culpe: si minor tũc illud qđ
restat supplet̃ ex vtute diuine iustitie. De his vo
qui in fine penitẽt: audi qd Augustinꝰ sentiat. Ba
ptizatꝰ ad horã securꝰ hinc exit: fidelis bene viuẽs
securus hinc exit: agẽs penitentiã ad vltimũ ⁊ re-
conciliatꝰ securus hinc exit. Ego nõ suꝫ securus.
ergo tene certũ et dimitte ĩcertũ. hec aũt ideo dicit
augustinꝰ: qꝛ tales consueuerunt potiꝰ penitere ex
necessitate: q̃ꝫ ex voluntate: potius timore pene q̃ꝫ
amore glorie. Tertij qui in purgatoriũ descendũt:
sunt qui lignũ: fenũ: ⁊ stipulã secum ferunt: qui sci-
licet circa suas diuitias infra tamen deum carnali
tenentur affectu. Affectiones enĩ carnales quibus
dediti sunt domibꝰ coniugibus: possessionibus: ita
tamẽ vt nil deo preponãt illis tribus significãtur:
qui ſm suos amandi modos vel diutius vt lignũ:
vel minus vt fenũ: vel minimũ vt stipula crema-
buntur: qui ignis sicut dicit Augustinꝰ: et si eternꝰ
non sit miro tamen modo est grauis: excellit enim
omnẽ penam quam vnq̃ꝫ passus est aliquis in hac
vita: nunq̃ꝫ in carne inuenta est tanta pena: lꝫ mi-
rabilia martyres passi sunt tormẽta. Circa secun-
dũ per quos scilicet purgantur sciẽdum ꝙ illa pur
gatio et punitio fit per malos angelos ⁊ nõ per bo
nos. boni enim angeli non vexant bonos: sed bo-
ni malos: et mali bonos: et mali malos. Pie tamẽ
credẽdum est ꝙ boni angeli fratres et conciuẽs su
os frequenter visitant et consolantur: et vt pati-
enter sufferant exhortãtur. Habent etiã aliud cõ-
solationis remediuꝫ: ex eo scilicet ꝙ certi gloriã fu
turam expectant. Habẽt enim certitudinẽ de glo-
ria minorem quidẽ q̃ꝫ illi qui sunt ĩ patria: sed ma
iorem q̃ꝫ illi qui sunt in via: certitudo enĩ illorũ qui
sunt in patria est sine expectatione et timore: quia
nec illam futuram expectant cum presentẽ habe-
ant: nec illam decetero amittere formidant: certi-
tudo autem illoruꝫ qui sunt in via ecõtrario est: sꝫ
certitudo illorũ qui sunt in purgatorio medio mo-
do est. Est enim cũ expectatione: quia ipsaꝫ futu-
ram expectant: sed est sine timore: quia cũ habeãt
liberum arbitrium cõfirmatum: decetero se pec-
care nõ posse cognoscunt: habẽt etiã aliã cõsolati-
onẽ: quãdo pro se suffragia fieri credũt: forte tamẽ

verius ē q̄ illa punitio nō fit p malos angelos: sed
diuina iusticia iubēte ꝛ flatu ei⁹ succēdēte. ℂ Cir-
ca t̄tiū vbi. s. purgātur sciēdū est q̄ purgātur ī quo-
dā loco iuxta īfernū posito q purgatoriū dr̄ s̄m po-
sitionē pluriū sapiētum: lȝ alijs videat̄ q̄ sit in aere
ꝛ ī torrida zona. Sȝ tñ p diuinā dispēsationē diuer
sa loca diuersis aiabus aliqñ deputātur: ꝛ hoc mul
tiplici de cā. s. ꝓpter eoꝝ leuem punitionē: aut ꝓpt̄
eoꝝ celeriorē liberationē: aut ꝓpter nostrā īstructi-
onē: aut ꝓpter culpe in loco ꝑpetrationem: aut pp
alicui⁹ sci oronē. Primo pp eoꝝ leuē punitionē si-
cut aliqbus s̄m gregoriū reuelatū est aīas q̄sdā in
vmbra punitas ee: scdo ꝓpter eoꝝ celeriorē libera-
tionē: vt. s. possint alijs suā idulgētiā reuelare: ꝛ ab
eis suffragia petere ꝛ sic celeri⁹ de penis exire: sicut
legit̄ q̄ qdā piscatores bti theobaldi in autūno fru
stū magnū glaciei ꝓ pisce prēdiderunt: de quo ma-
gis q̄ȝ de pisce gauisi sūt: maxime q: eps̄ dolore pe-
dū laborabat: ꝛ ipsā glaciē eius pedib⁹ supposuerūt
ꝛ magnū ei refrigeriū p̄stabat. Quadā vero vice de
glacie hoīs vocē audiuit: q ab ep̄o adiuratus qs eēt
dixit. Sum q̄dā aīa q̄ in hoc gelicidio ꝓ pctīs meis
affligor: ꝛ liberari possem si trigita missas sine iter-
uallo trigita dieb⁹ ꝯtinuis diceres: q cū missaꝝ me
dietatē dixisset: ꝛ se iam ad aliā missā ꝑparasset dia
bolica suggestione ꝯtigit q̄ fere oēs hoīes illi⁹ ciui
tatis iter se bella mouerēt: vñ vocatus eps̄ ad se-
dādā discordiā sacras deponēs vestes missā illa die
p̄termisit. Iteꝝ reincipiēs ꝛ iam duas ptes ꝯplens
exercitus magn⁹ vt videbat̄ ciuitatē obsedit ꝛ cō-
pulsus misse offm̄ itermisit: ꝛ deinde reincipiēs cū
oēs vltima excepta dixisset ꝛ vltimā ichoare vel-
let tota villa ꝛ domus ep̄i accēsa est: cui cū sui di-
cerēt vt missā intermitteret: ille dixit. Si tota villa
cremari deberet missā nō dimitterē: q̄ celebrata gla
cies ꝓtinus resoluta ē ꝛ ignis quē se vidisse crede-
bat: tanq̄ȝ fātasma nullū dānū itulit. ℂ Tertio ꝓ-
pter īstructionē: vt. s. magnā penā post hāc vitā ī-
fligi peccātibus cognoscam⁹ sicut parisijs cōtigisse
legit̄: vt ait cātor parisiēsis. Magr̄. n. silo quēdam
suū scholarē sociū egrotātē obuixe rogauit: vt post
mortē ad se rediret ꝛ statum sibi renūciaret. Post
aliquot igit̄ dies sibi apparuit cū cappa de pgame-
no tota de sophismatibus intus flamma ignis tota
tecta: q reqsitus a magr̄o qsnā eēt. ait ille. Utiq̄ȝ sū
q ad te redire ꝓmisi: q de statu suo reqsit⁹ ait. Hec
capa plus sup me ponderat ꝛ plus me premit q̄ȝ si
vnā turrim sup me hēr̄: ꝛ est mihi data vt eā por-
tem p̄ gl'ia quā in sophismatib⁹ habui. Porro flā-
ma ignis q̄ coopta est pelles sūt delicate ꝛ varie q̄s
ferebā q̄ flāma me cruciat ꝛ exurit: sed cū magr̄ illā
penā facilē iudicaret: dixit eidē defūctus vt manū
extēderet: ꝛ sic facilitatem sue pene sentire posset.
Cūq̄ȝ manū extēdisset: ille guttā vnā sui sudoris di
misit q̄ p̄dicti magr̄i manuȝ sagitta citius pforauit:
ita q̄ cruciatū mirabilē sensit: ꝛ ait. Talis sum tot⁹.
Ille igit̄ magister ex illius pene acerbitate ꝑterri-
tus seculū deliberauit deserere: ꝛ religionē itrare.
Uñ mane scolaribus ꝯgregatis hos vsus ꝯposuit.
Linquo coax ranis cras coruis vanaq̄ȝ vanis. Ad
logicā pgo q̄ mortis nō timet ergo. Et sic seculū de
serēs ad religionē ꝯfugit. ℂ 4° ꝓpter ī loco culpe
ꝑpetrationē sicut aliqñ s̄m augustinū aīe puniunt̄
ī locis ī qbus deliqrūt: sicut pȝ p illud exēplū qd̄ re-
citat btūs gregori⁹ in q̄rto dialo. Quidā nāq̄ȝ p̄sbi-
dū balneū frequētaret quēdā viꝝ incognitū ad suū
obsequiū p̄paratū iuenit: q sp sibi sedule ministra-
bat q dum q̄dā die ꝓ bñdictōe ꝛ laboris mercede:
quēdā panē bñdictū sibi exhiberet: ille merens ri-
dit. Mihi ista q̄re das pr̄: Iste panis scūs ē. Ego
aūt mādūcare nō possū. Ego. n. aliqñ hui⁹ loci dñs
fui: sȝ ꝓ culpis meis hic post mortē mācā deputat⁹
sum: sȝ q̄so vt oipotēti deo hūc panē ꝓ pctīs meis
offeras. Tūc aūt te exauditū cognosces cū huc ad
lauādū veneris: ꝛ me minime īueneris. Presbiter
aūt p vnā hebdomadā salutarē ꝓ eo quotidie ho-
stiā obtulit ꝛ reuersus eū minime iuenit. ℂ Quito
pp alicui⁹ sci oronē: sicut legit̄: q̄ scūs p̄rici⁹ ī quo-
dā loco ī terra qbusdā purgatoriū īpetrauit: cuius
historiā post festū sci bñdicti reperies. ℂ Circa 2ᵐ
qd̄ est de suffragijs tria videnda sunt. p̄mo de ipsis
suffragijs que fiūt. ℂ Scd̄o de his pro qbus fiūt.
ℂ 3° de his p quos fiūt. ℂ Circa suffragia q̄ fiūt
notādū q̄ q̄tuor sūt gn̄a suffragioꝝ q̄ maxime de-
fūctis prosūt. s. fideliū ꝛ amicoꝝ oro: elr̄ynaꝝ largi-
tio: salutaris hostie imolatio: ꝛ ieiunioꝝ obseruatio
Qꝫ p̄mum genus suffragioꝝ. s. amicoꝝ oro eis ꝓsit
pȝ p exēplū de pascasio qd̄ gregorius in q̄rto libro
dialogoꝝ narrat: q̄ cū vir mire scitatis ꝛ vtutis ex-
titerit: ꝛ duo tūc ī sūmos pōtifices electi fuissēt: sed
tñ postmodū ī vnū illoꝝ ecclīa ꝯuenisset: ipse tñ pas
casi⁹ q̄si ex errore aliū semp p̄tulit: ꝛ in hac snīa vs-
q̄ȝ ad mortē pmāsit: q cū eēt defūct⁹ ꝛ dalmaticā fe
retro suppositā demoniac⁹ tetigisset stati sanat⁹ ē.
Post multū vō tp̄is cū german⁹ capuan⁹ eps̄ bal-
neū ob grāȝ sanitatis petijsset p̄dcm̄ pascasiū diaco
nē stātē ꝛ obseqntē iuenit: quo viso vehemēter exti
muit: ꝛ qd illic tāt⁹ vir facēt inqsiuit: q ꝓ nulla alia
cā se ī illo loco penali deputatū eē asseruit: nisi q: in
illa tali cā plus iusto sensit: ꝛ addidit dicēs. q̄so te ꝓ
me dñȝ depcare: atq̄ȝ ī hoc cognosces q̄ audit⁹ sis:
si huc rediēs me nō īueneris: q cū ꝓ eo orasset ꝛ illuc
post paucos dies redijsset: p̄dcm̄ pascasiū ī eodē lo-
co minime iuenit. Q̄ȝ grate etiā sint defunctis oro-
nes viuoꝝ pȝ p hoc: qm̄ qdā vt refert cantor pari-
siēsis dū p cimiteriū trāsiret semp p̄sal. de ꝓfundis
dicebat ꝓ defūctis: q cū ab inimicis p cimiteriū fu-
giēs insēqret̄ ꝯtinuo mortui surrexerūt ꝛ vnusq̄sq̄;
īstrumētū sui officij ī manu hñs ipȝ viriliter defen-
derūt. ꝛ inimicos ēritos fugauerūt. Petrus quoq̄ȝ
cluniacēsis ait: q̄ cū qdā sacerdos quotidie ꝓ mor
tuis celebraret: ex hoc apud epȝ accusatus ab offi-
cio ē suspēsus. Cū āt eps̄ ī magna solēnitate p cimi
teriū ad matutinas pgeret ꝯ illū mortui surrexerūt
dicētes. Iste eps̄ nullas missas nobis dat: īsup sa-
cerdotē nr̄ȝ nobis abstulit: sȝ certe nisi se emēdaue
rit morieт̄. Quo audito eps̄ sacerdotē absoluit ꝛ li-
bēter ꝓ mortuis celebrauit. Q̄ȝ vero 3ᵐ gen⁹ suffra
gioꝝ. s. elemosinaꝝ elargitio eis ꝓsit manifeste ha-
beri pōt: ex eo qd̄ in libro machabeoꝝ legit̄: qm̄ vir

122

fortissim⁹ iudas collatōe fcā duodecim milia drag-
mas argēti misit hierl'ymā offerri eas ꝑ pctis mor
tuorum: iuste ⁊ religiose de resurrectione cogitās.
Quātum etiā el'yne defūctis valeāt colligit̄ ꝑ illud
exēplū qđ narrat gregorius in q̄rto libro dialo. qdā
nāqꝫ miles ex corpore educt⁹ exanimis iacuit: sꝫ ci
tius rediēs q̄ cū eo gesta fuerint enarrauit. Aiebat
nāqꝫ ꝙ pons erat sub quo niger ⁊ caliginosus flu-
uius ⁊ fetidus decurrebat: trāsacto aūt pōte ame-
na erāt prata odoriferis herbaꝝ florib⁹ exornata: i
qbus albatoꝝ hoīuꝫ ꝯuēticula eē videbātur: quos
varia ⁊ mira floꝝ suauitas satiabat. Hec vero erat
in p̄dicto pōte ꝓbatio: vt qsqs iniustoꝝ vellet trāsi
re i tenebrosū fetētēqꝫ fluuiū laberet̄. Iusti vō secu
ro gressu ad loca amena ꝑuenirēt: ibiqꝫ quēdā pe-
trū noīe deorsū positū magno ferri pōdere ligatū se
vidisse asseruit: q dū regreret cur illic esset: dcm̄ est
ei. Hoc idcirco patit̄: q2 si qđ ei ꝑ faciēda vltōe iu-
bebat̄ ad iferēdas plagas plus ex crudelitatis de-
siderio q̄ꝫ obediētia seuiebat. Ibi etiā quēdā ꝑegri-
nū se vidisse fatebat̄: q cū ad p̄dictū pōtē veniēs tā
ta cū auctoritate trāsiuit: q̄ꝫta hic sinceritate vixit.
Alter vō stephanus noīe dū trāsire voluisset eius
pes lapsus ē: ⁊ ex medio corpore iā extra pōtē de-
iectus est. tūc a qbusdā teterrimis viris ex flumine
surgētib⁹ ꝑ coxā deorsū. atqꝫ a qbusdā albatis ⁊ spe
ciosissimis viris cepit ꝑ brachia trahi sursū. Cūqꝫ
hoc luctamē fieret is q videbat ad corpus rediit: ⁊
qs i illo occulti arbitri examine obtinuerit scire nō
valuit. In quo dat̄ intelligi ꝙ i illo mala carnis cū
el'ynaꝝ opatōe certabāt: q enim ꝑ coxas deorsuꝫ ꝑ
brachia trahebat̄ sursū: pꝫ nimiꝝ: q2 ⁊ el'ynas ama
uerat ⁊ carnis vitiis ꝑfecte non restiterat. Q2 aūt
t̄tiū genus suffragioꝝ. s. sacre hostie imolatio plu-
rimū defūctis ꝓsit ex multis exēplis apparet. Re-
fert igit̄ Gregori⁹ in libro q̄rto dialo. ꝙ cū qdā mo
nachus suus noīe iust⁹ ad extremū veniēs tres se
occultos aureos idicasset h̄re ⁊ de hoc igemiscens
mortuus fuisset: p̄cepit gregori⁹ fr̄ibus: vt corpus
eius cū tribus aureis i sterqlinio sepelirēt dicētes.
Pecunia tua tecū sit i ꝑditionē. Tādē cuidā e fr̄i-
bus gregori⁹ p̄cepit: vt vsqꝫ ad. 30. dies omni die
ꝓ eo hostia imolaret̄: q cū iussa ꝯplesset: is q defun
ctus fuerat die. 30. cuidā fr̄i apparuit: quē frater re
quisiuit dicēs: quō es? cui ille r̄ndit. Hucusqꝫ male
fui: iā mō bn̄ suꝫ: q2 hodie cōmunionē recepi. Hec
aūt imolatio hostie nō solum mortuis: sꝫ etiā viuis
plimū ꝓfuisse īuēta est. Quidā nāqꝫ cū in q̄dā rupe
argētū foderēt: subito rupes cecidit ⁊ fūdit⁹ cūctos
extīxit: Unus aūt coꝝ subt⁹ in quodā sinu ipsi⁹ ru-
pis mortē euasit: inde tñ exire nō valuit. Uxor aūt
illi⁹ eū defūctū existimās omni die ꝓ ipso missā ce
lebrari faciebat: ⁊ panē vnū ⁊ vrceū vini cū cādela
offerebat. Cui diabolus inuidēs ꝑ tres dies ꝯtinuos
eidē i forma humana apparuit ⁊ quo tēderet req-
siuit. cui cū illa sui itineris cāꝫ exponeret ille aiebat
Noli frustra vexari: q2 iā missa celebrata ē. ⁊ sic illa
trib⁹ dieb⁹ missā intermisit nec ipsā celebrari fecit.
Quidā āt post hoc in p̄dicta rupe argentū fodiens
quādā vocē audiuit de subtus dicentē. Plane ꝑcu
tias: q2 capiti meo iminet magn⁹ lapis. Cū āt ille
tremeret ⁊ ad hāc vocē audiēdā plimos ꝯuocassꝫ:
iteꝝ fodit ⁊ silr̄ vocē audiuit. Tūc oēs ꝓpius acce-
dētes dixerūt. Quis. n. es tu? q r̄ndēs dixit. Plane
faciatis q2 magn⁹ lapis: sup me cadit: q a latere fo
dientes ⁊ ad eū vsqꝫ ꝑueniētes eū sanū ⁊ icolumē
extraxerunt. Et sciscitantes quō ibi tādiu vixisset.
dixit. ꝙ q̄libet die panis vn⁹ ⁊ vrce⁹ vini ⁊ cādela
accensa: nisi tātū trib⁹ dieb⁹ sibi oblat⁹ fuit. Quod
vxor ei⁹ audiens ⁊ vehemēter exultans agnouit
ꝙ de oblatōe sua fuerit sustētat⁹: ⁊ ꝙ diabolus eā
deceperit: ne illis trib⁹ dieb⁹ missā cantari faceret.
Istud vt testat̄ petr⁹ cluniacēsis accidit i villa noie
ferraria gracōnopolitane diocesis. Gregori⁹ etiaꝫ
refert ꝙ dū qdā nauta i mari naufragiū perpessus
fuisset: ⁊ qdā sacerdos ꝓ eo hostiā imolasset: ip̄e tā-
dē de mari san⁹ exiuit. Cū aūt q̄liter euasisset iter-
rogaret̄: dixit ꝙ dū i medio maris existeret ⁊ iam
pene fatigatus deficeret: quidam ad eum venit:
⁊ panem quendam sibi obtulit: quem cum ille co-
medisset statim confortatus vires recepit: et in q̄-
dā naui ide trāseūte recept⁹ fuit. Inuētūqꝫ ē ꝙ illa
hora panem h̄uit q̄ ꝓ eo sacerdos hostiā imolauit.
¶ Q2 vō q̄rtū suffragioꝝ gen⁹. s. ieiunioꝝ obserua-
tio defūctis ꝓsit: testat̄ Gregori⁹ agēs tā de isto q̄ꝫ
de aliis trib⁹ dicēs. Aie defūctoꝝ q̄tuor modis sol-
uūtur: aut oblatōib⁹ sacerdotū: aut p̄cib⁹ scōꝝ: aut
charoꝝ el'ynis: aut ieiunio cognatoꝝ. Ualet nihi-
lomin⁹ ꝓ eis pnīa fcā ab amicis: vñ retulit qdā so
lēnis doctor: ꝙ cuꝫ quedā mulier viro mortuo de
ꝑuꝑtate desꝑaret apparuit ei diabolus dicēs ꝙ eā
ditaret si suā faceret volūtatē. Cui ꝓmittēti p̄mo
iūuxit: vt viros eccl'iasticos i suo hospitio receptos
faceret fornicari. Scđo ꝙ ꝑuꝑes in die recipet: ⁊
in nocte vacuos expelleret. Tertio ꝙ orōnes i ec-
clesia garriēdo ipediret. Quarto ꝙ nulli hec ꝯfite-
ri deberet ⁊ tādē cum morti appropinq̄sset: ⁊ a filio
ad ꝯfessionē admoneret̄: illa ei fcm̄ apiens dixit se
ꝯfiteri nō posse: nec sibi aliqđ ꝯfessio valeret: sꝫ cū
ille cū lachrymis istaret ⁊ pnīam se ꝓ ea facturꝝ ꝓ-
mitteret illa cōpūcta ꝓ sacerdote filiū destinauit: sꝫ
anq̄ꝫ sacerdos vēiret: demōes ad eā irruerūt: quoꝝ
horrore ac timore ꝑcussa mortua ē. Fili⁹ aūt suus ꝓ
ea pctm̄ m̄ris ꝯfitēs: ⁊ pnīaꝫ septēnē faciēs: ipsa cō
pleta vidit m̄rem ei de sua liberatōe gr̄as referētē.
Ualēt etiā eis idulgētie eccl'ie: vñ cū qdā ap̄lice se-
dis legat⁹ quēdā strenuū militē rogaret: vt i t̄ra al-
biēsi in s̄uitiū eccl'ie militaret: fcā idulgētia p̄ri suo
defūcto ꝑ vnā ibidē q̄dragenā morat⁹ est: q̄ ꝯpleta
p̄r luce clarior ei apparuit ⁊ de sua liberatōe ei egit
gr̄as. ¶ Circa t̄tiū. s. illos ꝓ qb⁹ fiūt q̄tuor vidēda
sūt. Primo q sūt illi qb⁹ pn̄t ꝓdesse. Scđo q̄re de-
bent eis ꝓdesse. Tertio si oīb⁹ eq̄lr̄ ꝓsunt. Quarto
q̄lr̄ suffragia q̄ pro ipsis fiūt scire pn̄t. De p̄mo q. s.
sunt illi qbus pn̄t ꝓdesse. Sciendū est ꝙ sicut dicit
Aug. Oēs q de hac vita decedūt: aut sūt valde bo
ni: aut valde mali: aut mediocriter boni. Suffra-
gia igit̄ fcā ꝓ valde bonis sūt gr̄aꝝ actōes: ꝓ val-
de malis sūt viuoꝝ q̄lescūqꝫ ꝯsolatōes: ꝓ mediocri
ter bonis sūt expiatōes. Ualde aūt boni dr̄ q stati

enolāt: ꝛ ab vtroqꝫ igne tā purgatorij q̄ȝ iferni sūt liberi. Eoꝝ aūt sūt tria gn̄a. s. pueri baptizati: martyres ꝛ viri valde pfecti: q. s. tā pfecte edificauerūt auꝝ argētū ꝛ lapides p̄ciosos. i. dei dilectionē: pximi amorē: ꝛ bonā opatōeȝ: vt nō cogitarēt placere mūdo: sȝ tātū deo: q ꝛ si qn̄qȝ venial'r peccāt: feruore tn̄ charitatis ita i eis pctm̄ consumit̄: sicut gutta aque a camino ignis penit⁹ absorbet̄: ꝛ iō secū cremabilia nunq̄ȝ ferunt: q igit̄ p aliquo istoꝝ triū geneꝝ oraret: vel aliq̄ suffragia faceret: q: sicut dicit Augustin⁹ Iniuriā facit martyri q orat p martyre. Si vō aliqs p aliquo valde bono exoraret de quo tn̄ an euolasset dubitaret: tūc ille orōnes eēnt graꝝ actōes ꝛ ad meritū cederēt exorātis. ſm illud. Orō mea i sinu meo ↄuertet̄. his. n. trib⁹ gn̄ibus hoīum celū ptinus apit̄ cū decedūt: nec aliquē purgatorij ignē sentiūt: qd̄ significatū ē p illos tres qbus celū aptū ē. Aptū est. n. xp̄o baptizato luce. 3°. Jesu baptizato ꝛ orāte apertum est celum: per quod significatur q̄ celum aperitur omnibus baptizatis: siue sint paruuli siue adulti. ita q̄ si decederent ptinus euolarēt. Baptism⁹. n. v̄tute passionis xp̄i mūdat ab omni pctō ꝛ originali ꝛ mortali ꝛ veniali. Scd̄o aptū ē Stephano lapidato act. 8. Ecce video celos aptos ꝛc̄. p qd̄ significat̄ qd̄ apit̄ oībus martyrib⁹: ita q̄ statim euolāt cū decedūt. Et si aliq̄ cremabilia hēbāt oīa falce martyrij resecātur. Tertio aptū est beato Joāni perfectissimo apoc. 4. Vidi ꝛ ecce ostiū aptū i celo. p qd̄ significat̄ q̄ viris pfectis q totaliter penitētiā cōpleuerūt: nec venialia admiserūt: vel si aliqn̄ admittunt̄ a feruore charitatis ptinus ↄsumunt̄: celū ip̄m ↄtinuo apit̄: ꝛ mox i illud ppetuo regnaturi igrediunt̄. Valde aūt mali sunt q ↄtinuo in iferni baratrū demergunt̄. p qb⁹ si de eoꝝ dānatiōe ↄstaret nulla suffragia aliqten⁹ eēnt facienda ſm q̄ dicit Augustin⁹. Si scirē p̄reȝ meū eē i iferno: nō plus orarē p eo q̄ȝ p diabolo. Si aūt p aliqb⁹ dānatis quoꝝ dānatiōe dubitat̄ aliq̄ suffragia fierēt: nihil tn̄ eis pdessēt: nec quātū ad liberationē. vt. s. ab ipsis penis liberēt̄: nec q̄ztū ad mitigatōeȝ: vt. s. pena in eis mitiget̄ vel diminuat̄: nec q̄ztū ad suspēsionē: vt. s. ad tp̄s vel ad horā eoꝝ dānatio suspēdat̄. nec q̄ztū ad fortificatōeȝ. vt. s. ad tolerādū leui⁹ roborent̄. q̄ztū. n. ad aliqd̄ hoꝝ i iferno nulla redēptio ē. Mediocrit̄ āt boni dn̄r q cremabilia aliq̄. s. lignū: fenū: stipulā secū ferunt: vel q penitentiā iiūctā ꝛ sufficiētē morte p̄occupati ↄplere nō possunt: q nec adeo boni sūt qn suffragijs egeāt nec adeo mali: qn eis pdesse valeāt: suffragia igit̄ fcā p his sunt eoꝝ expiatōes. Vn̄ isti sūt illi qb⁹ ipsa suffragia solū pdesse pn̄t. In huiusmodi aūt suffragijs faciēdis ecclīa ↄsueuit triplicem numeꝝ dieꝝ maxime obseruare. s. septēnariū. tricēnariū ꝛ āniuersariū: ꝛ rō hoꝝ assignat̄ i libro mitrali de officio. Obseruat̄ septēnarius: vt aīe ad eīne qetis sabbatū pueniāt: vt eis oīa pctā remittātur q̄ in vita egerūt: que p septem dies ducit̄ vel vt remittātur eis pctā q̄ egerūt cū corpore qd̄ ↄsistit ex q̄tuor humoribus ꝛ cū aīa i q̄ sūt tres vires. Obseruat̄ tricenari⁹ q ↄstat ex trib⁹ denarijs: vt purget̄ i eis qcqd i fide trinitatis: ꝛ i trāsgressione decalogi deliq̄rūt. Obseruat̄ āniuersarius: vt de annis calamitatis pueniāt ad annos eīnitatis. Sicut. n. anniuersariū scōꝝ celebramus ad ipsoꝝ honorē: ꝛ nr̄aȝ vtilitatē: sic ꝛ anniuersariū defūctoꝝ ad ipsoꝝ vtilitatē ꝛ nr̄aȝ deuotionē. ¶ De scd̄o qrit̄ q̄re. s. eis debēt suffragia pdesse. Sciēdū q̄ triplici rōne debēt eis pdesse. Primo rōne vnitatis. sūt. n. vnū corp⁹ cū illis de ecclīa militāte: ꝛ iō bona sua debēt eis eē coīa. Scd̄o rōe dignitatis qm̄ dū adhuc viuerēt meruerunt vt hec sibi pdessēt: ꝛ iō dignū est: vt q alios iuuerūt ꝛ ipsi ab alijs adiuuent̄. Tertio rōne necitatis. q: s. sunt i statu i quo se iuuare nō pn̄t. ¶ De 3° vtꝝ. s. eq̄liter oībus psint. Sciēduȝ q̄ si ipsa suffragia in spāli fiūt magis psunt illis p qbus spāliter fiūt q̄ȝ alijs. Si aūt in cōmuni fiūt: magis psunt eis q plus meruerūt in hac vita: vt sibi pdessent si i eq̄li vel maiori necitate existūt. ¶ De q̄rto q̄liter. s. suffragia q̄ eis fiūt scire pn̄t. Sciēdū q̄ hoc ſm augu. scire pn̄t tribus modis. Primo p diuinā reuelationeȝ: qn̄. s. deus hoc eis reuelat. Scd̄o p bonoꝝ angeloꝝ manifestationē. Angeli. n. q hic semp nobiscū sūt ꝛ oēs actus nr̄os ↄsiderāt in īstati q̄si ad eos pn̄t descēdere ꝛ eis ptinus nūciare. Tertio p aīaꝝ hinc exeūtiū itimationē. aīe. n. q̄ de hoc mūdo trāseunt hec ꝛ alia eis nūciare pn̄t. Quarto nihilominus scire pn̄t p expientiā ꝛ releuationē. Cū. n. a penis se releuare sentiūt suffragia p se fieri cognoscunt. ¶ Circa q̄ntū. s. illos p quos fiūt. Sciendū q̄ ipsa suffragia si pdesse debēt oportet q̄ fiat ab his q sunt i charitate: nā si p malos fiūt pdesse nō pn̄t. vn̄ legit̄ q̄ dum qdā miles i lecto cū vxore eēt ꝛ luna valde lucēs p rimas itraret mirabat̄ quō homo rōnalis creatori suo nō pareret: cū eidē creature irrōnales parerēt: ꝛ duȝ cuidā militi defuncto q sibi fuerat familiaris detraheret: subito ille q mortuus fuerat i thalamū introiuit: ꝛ dixit illi. Amice noli male suspicari de aliquo: ꝛ ↄdona mihi si qd in te peccaui. Cūqȝ sup statu suo iterrogaret̄: dixit. varijs penis affligor: p̄cipue q: tale cimiteriū violaui. ꝛ ibi quēdā vulnerās eū cappa sua expoliaui: q̄ mihi supponit̄: ꝛ vno mōte magis me p̄mit. rogauitqȝ vt orōnes fieri p se faceret. Cū aūt ille sibi diceret an vellet q̄ a tali ꝛ tali sacerdote ipsas orōes faceret fieri: ille ad hoc nihil r̄ndēs caput more renuētis ↄcussit. deide dixit: si vellet q̄ talis heremita pro se oraret. cui ille. Vtinā ille p me oraret. qd̄ cū se facturū pmitteret ille ait. ꝛ ego dico tibi quia ab hac die vsq̄ȝ ad duos annos tu etiaȝ morieris. sicqȝ ille disparuit: ꝛ miles vita sua i melius mutata i dn̄o obdormiuit. Qꝫ aūt dcm̄ est suffragia fcā p malos pdesse nō posse: itelligēdū est: nisi sint opa sacramētalia: vt est celebratio misse que a malo ministro violari non pōt: vel nisi ipse defunctus vel aliqs eius amicus: aliqbus etiā malis aliqua dispēsanda reliqsset: q̄ tn̄ ↄtinuo dispēsare debēt: ne sibi ↄtingat qd̄ cuidā ↄtigisse legit̄. Miles. n. qdam in bello caroli magni cū mauris pugnaturus rogauit cognatū suū: vt si in bello moreret̄ equū suū vēderet ꝛ paupibus p̄ciū daret: quo mortuo cū equus sibi nimis placeret: cū sibi re

tinuit: ⁊ post modicum tp̄is defunctus ei tanq̄ꝫ sol fulgẽs apparuit dicens. Cognate bone ꝑ octo dies me fecisti pati penas i purgatorio ꝓpter equũ cuiꝰ p̄ciũ: vt dixerã: paupibus nõ dedisti: sꝫ ĩpune nõ feres. hodie .n. ferẽt aĩaꝫ tuã in ĩfernũ diaboli: ⁊ ego purgatꝰ vado ĩ regnũ dĩ: ⁊ ecce subito ĩ aere auditꝰ ẽ clamor: velut leonũ: vrsoꝝ ⁊ lupoꝝ ⁊ ipm̄ de medio abstulerũt. ¶ De coronatõe q̄tuor martyꝝ.

q Quatuor coronati fuerũt seuerus seuerianꝰ carpoforus: ⁊ victorinus: q iubẽte dioclitiano vsqꝫ ad mortẽ ictibꝰ plũbatoꝝ cesi sũt. Hoꝝ noĩa cũ repiri nõ possẽt: q̃ tñ post multos ãnos dño reuelãte repta sũt: statutũ fuit vt coꝝ memoria sub noĩbus alioꝝ qnqꝫ martyꝝ .s. claudij castorij simphoriani: nicostrati ⁊ simplicij recolereť: q post duos annos a martyrio p̄dictoꝝ passi sũt. Isti .n. martyres cũ oĩꝫ sculpture artẽ h̄rent: ⁊ dioclitião idolũ q̃dã sculpere nollẽt nec sacrificare aliq̃tenꝰ ꝯsẽtirẽt iussu ipsiꝰ dioclitiani ĩ loculos plũbeos viui missi sũt: ⁊ sic ĩ mare p̄cipitati circa annũ dñi .287. Sub noĩbus igiť istoꝝ .5. statuit melchiades papa p̄dcõs q̈tuor honorari. ⁊ q̈tuor coronatos vocari an̄ .s. q̄ꝫ coꝝ noĩa repireнť. ⁊ lꝫ postmodũ noĩa repta fuerit vsus tñ obtinuit: vt q̈tuor coronati deinceps vocarenť.

¶ De sancto theodoro martyre.

t Theodorus in vrbe marimanitanoꝝ sub dioclitiano ⁊ marimiano martyriũ passus ẽ. cui cũ p̄ses dr̄et q sacrificaret ⁊ p̄stinã militiã recipet. r̄ndit theodorus. ego milito deo meo ⁊ filio eius iesu xp̄o. Cui p̄ses. Ergo deus tuus filiũ hꝫ: cui theodorꝰ. Etiã. ad quẽ p̄ses. Possemus eũ cognoscere: ⁊ theodorꝰ. Eũ vtiqꝫ potestis cognoscere ⁊ ad eũ accedere. Datis ĩducijs igiť scõ theodoro: vt sacrificaret tẽplũ martis nocte scũs solus introiuit: ⁊ igne supposito totum illud succẽdit: q a quodã q hoc vidit accusatus ĩ carcere vt fame ibi moreret reclusus ẽ. cui dñs apparẽs dixit. Cõfide fue meꝰ theodore: q ego tecũ sum. Tũc turba multa dealbatoꝝ viroꝝ clauso ostio ad eũ veniẽs cũ eo psallere cẽpit. Qđ videtes custodes territi fugierũt. Cũ aũt inde eductus fuisset ⁊ ad sacrificia ĩuitareť ait. Si carnes meas igne cremaueris ⁊ varijs cõsumas supplicijs donec fuerit spũs ĩ naribus meis nõ denegabo deũ meũ. Tũc ad p̄ceptũ p̄sidis in ligno suspẽdiť ⁊ vngulis ferreis tã crudeliter latera eius raduнť vt etiã eius coste nudarẽtur. Ad quẽ p̄ses. Uis theodore nobiscũ esse aut cũ xp̄o tuo: cui ille. cũ xp̄o meo ⁊ fui: ⁊ sum ⁊ ero. Tũc iussus ẽ igne cremari: in quo q̄dem igne spm̄ emisit: sꝫ tñ corpus eius illesũ ab igne ꝑmãsit circa annũ dñi .97. Odore suauissimo omnes repleti sũt: ⁊ audita est vox dicens. Ueni dilecte mi intra in gaudiũ dñi tui. celum quoqꝫ aptũ multi viderũt. ¶ De noĩe.

m Martinus q̈si martẽ tenẽs .i. bellũ ꝯtra vitia ⁊ pctã: vel martinus q̈si martyꝝ vnꝰ. fuit .n. martyr saltem volũtate: ⁊ carnis mortificatõe. vel martinus interp̄tať q̈si irritãs vel ꝓuocãs seu dominãs. Ipse nãqꝫ ꝑ meritũ sue scitatis irritauit diabolũ ad ĩuidiã. ꝓuocauit deũ ad miãꝫ. dñatus est carni sue ꝑ macerationẽ ꝯtinuã. Cui .s. carni rõ siue aĩus dñari debet: vt dicit dionysius ĩ epistola ad demophilũ sicut dñať dñs seruo: aut pr̄ filio: aut senior lasciuo iuuẽculo. Eiꝰ vitã seuerꝰ cognomẽto sulpitiꝰ discipulus sci martini quẽ gẽnãdiꝰ iter illustres viros ꝯnumerat: scripsit. ¶ De scõ Martino ep̄o.

m Martinus sabarie pãnonioꝝ oppido oriũdũs fuit: sꝫ intra italiã papie alitꝰ cũ p̄re suo tribuno militũ sub ꝯstãtino ⁊ iuliano cesaribꝰ militauit. Nõ tñ spõte. q ab ĩfãtia diuinitꝰ inspiratus cũ eẽt annoꝝ duodeciꝫ ĩuitis parẽtibꝰ ad ecclĩã ꝯfugit ⁊ cathecuminũ se fieri postulauit. Ex tũc heremũ ĩtrasset nisi carnis ĩfirmitas obstitisset: sꝫ cũ cesares decreuissẽt: vt vetanoꝝ filij ꝓ p̄ribꝰ militarẽt: martinus cũ eẽt ãnoꝝ q̄ndeci ad militãdum vrgeť vno tãtũ ꝯtẽtus s̄uo: cui tñ martinꝰ s̄uiens sepiꝰ ministrabat: ⁊ calciamẽta sepiꝰ detrahebat atqꝫ t̄gebat. ¶ Quodã hyemali tp̄e ꝑ portã ãbinẽsiũ trãsiẽs: pauperẽ quẽdã nudũ obuiũ hũit: q cũ a nullo elyuã accepisset: martinꝰ hũc sibi s̄uatũ ĩtelligẽs arrepto ense clamidẽ q̃ sibi superat diuidit: ⁊ ꝑtẽ paupi tribuẽs reliq̄ꝫ ꝑtẽ rursũ ĩduiť. Seq̄nti igiť nocte xp̄ꝫ clamidis sue q̃ pauperẽ texerat ꝑte vestitũ vidit: ipsũqꝫ ad circũstãtes ãgelos sic loq̄ntẽ audiuit: martinꝰ adhuc catecuminꝰ hac me veste ꝯtexit. vñ vir scũs ĩ gl'iam nõ elatꝰ. sꝫ dei bonitatẽ cognoscẽs: cũ eẽt ãnoꝝ decẽ ⁊ octo baptizari se fecit: ⁊ adhuc ad ĩstãtiã tribuni sui q tp̄e sui tribunatꝰ expleto se seculo abrenũciatuꝝ ꝓmittebat ꝑ bieniũ militauit. Interea irruentibꝰ ĩtra gallias barbaris iulianus cesar ꝯ̄ eos pugnaturꝰ pecuniã militibꝰ erogauit. At martinꝰ nolẽs deĩceps militare: dõatiuũ recipe noluit: sꝫ Cesari dixit. xp̄i ego miles sũ: pugnare mihi ñ licꝫ. Indignatꝰ iulianꝰ dixit: q ñ r̄ligiõis gr̄a: sꝫ metu belli ĩminẽtꝭ militie r̄nũciarꝫ. Cui mãtinꝰ ĩtrepidꝰ r̄ndit. Si hᵒ ignauie ñ fidei ascribiť: crastĩa die an̄ aciẽ iermis astabo: ⁊ ĩ noĩe xp̄i signo crucꝭ ñ clypeo ꝓtectꝰ aut galea ostiũ cuneos penetrabo securꝰ: vñ custodiri iubeť: vt iermis: vt dixerat: barbarꝭ obijcereť. Sꝫ die seq̄nti hostes legatõeꝫ miserũt sua oĩa seq̄ꝫ dãtes: vñ ñ dubiũ ẽ meritꝭ sci viri talẽ victoriã sine sãguie datã eẽ. Exĩde relicta militia ad scm̄ hilariũ pictauiẽsẽ ep̄ꝫ prexit ⁊ ab eo accolitꝰ ordiatꝰ moneť a dño ꝑ soporẽ: vt ꝑẽtes suos adhuc gẽtiles visitaret. Profecũs igiť m̃lta aduersa passuꝝ se eẽ p̄dixit. nã int̄ alpes ĩcidit ĩ latrõcs. Cũqꝫ vnꝰ securi ĩ caput eiꝰ vibrassꝫ ictũ ferientꝭ dxtre sustiuit alť. victꝭ tñ pꝰ t̄gũ mãibꝰ vni eoꝝ custodiẽdꝰ t̄diť. Percũctãti vo latrõi an timuissꝫ r̄ndit nũq̄ꝫ se ita fuisse securꝝ: q sciret miãꝫ dĩ maxie ĩ tẽtatiõibꝰ affuturã. Incipiẽsqꝫ latrõi p̄dicauit. ⁊ ip̄ꝫ ad fidẽ xp̄i ꝯuertit: q mãtinũ ad viã reducẽs laudablr̄ postmodũ vitã finiuit. Cũ ãt mediolanũ p̄terissꝫ diabolꝰ ĩ humana sp̄ẽ sibi obuiꝰ fuit: ⁊ quo tẽderet req̄siuit. cui cũ r̄ndissꝫ se quocũ dñs vocaret tẽdẽ. Ille ait. Quocũqꝫ ieris diabolus tibi aduersabiť. Cũ aũt martinus sibi r̄ndisset. Dñs mihi adiutor ẽ: nõ timebo q̄d faciat mihi hõ:

stati ille euanuit. Itaqȝ Martin⁹ mr̃em cõuertit.
Pr̃ vo i errore pmãsit: Sȝ cũ heresis arriana p to
tũ orbẽ pullularet: ⁊ ille pene solus obsisteret publi
ce cesus ⁊ de ciuitate eiect⁹ mediolanũ redijt ⁊ ibi
sibi monasteriũ statuit: sȝ ide ab arrianis eiect⁹ ad
isulã gallinariã cũ vno solo p̃sbytero perrexit: vbi
ellebori gramẽ venenatũ iter alias herbas in cibũ
sũpsit: ⁊ vicinã mortẽ sentiẽs oẽ periculũ ⁊ doloreȝ
virtute orõnis fugauit. Audiẽs ergo q̃ btũs hila-
ri⁹ de exilio rediret: obuiã ei pfect⁹ ẽ: ⁊ iuxta picta
uiũ monasteriũ ordiauit: vbi cũ q̃ndã adhuc cathe
cuminũ hr̃et parũper a monasterio discedẽs ⁊ redi
ens reppit eũ sine baptismo defũctũ: quẽ i cellã du
cens: ⁊ sup ei⁹ corp⁹ se psternẽs ipm sua orõne ad
vitã p̃stinã reuocauit. Ideȝ vo hõ referre ɔsueuit
q̃ dũ sup eũ data sñia obscuris locis deputat⁹ fuissȝ
p duos ãgelos iudici ẽ suggestũ: huc eẽ p quo mar
tin⁹ oraret: iussũ ẽ igr̃ vt p ipsos duos reducereť: ⁊
martino viu⁹ reddereť. Aliũ isuper q laqueo vi-
tã finierat vite restituit. Uex cum plebs turonica
ep̃o careret ipm plurimũ renitetẽ sibi ordinari pe-
tijt. Quidã ãt ex epis q ɔuenerant: eo q̃ deformis
eẽt hitu ⁊ vultu despicibil' resistebãt: iter quos p̃ci
pu⁹ fuit qdã noĩe defẽsor. sȝ cũ lector tunc deesset
qdã accepto psalterio p̃mũ quẽ inuenit psalmũ le-
git: vbi v̕sus hic erat. Ex ore ifãtiũ ⁊ lactẽtiũ de⁹
pfecisti laudẽ vt destruas inimicũ ⁊ defensorẽ. ⁊ sic
ille defensor ẽ ab oib⁹ ɔfutat⁹. Ordinat⁹ itaqȝ ep̃s
cũ ppl'i tumultuȝ nõ ferret duob⁹ fere milib⁹ extra
vrbẽ monasteriũ ɔstituit: vbi cũ trigita discipulis i
multa abstinẽtia vixit. Nã ibi vinũ nemo bibebat:
nisi quẽ ifirmitas coegissȝ mollior hit⁹ sibi p crimi
ne erat. plĩme ciuitates d̕ his ep̃os eligebãt. ¶ Cũ
qdã sub noĩe martyris colereť: ⁊ a martino nil d̕ ei⁹
vita vel merito iueniri possȝ: q̃dã die sup sepulchꝝ
stãs orauit dñm vt qs eẽt vel cui⁹ meriti indicaret:
Cõuersus itaqȝ ad leuã vidit vmbrã nigerrimã sta
re: q a martino adiurat⁹ dixit se latronẽ fuisse ⁊ ob
scelus pcussũ eẽ. Cõtinuo igr̃ martin⁹ altare d̕strui
p̃cepit. Legiť quoqȝ i dialogo seueri ⁊ galli disci-
puloꝝ sc̃i martini vbi ml'ta suppleta sũt q i ei⁹ vita
seuer⁹ dimisat: q̃ martin⁹ quodã tp̃e valẽtinianũ
ipatorẽ p q̃dã necẽitate adijt: sȝ ille sciẽs euȝ velle
petere qd̕ ip̃e nolebat dare: fores pallatij sibi clau
di fecit. At martin⁹ semel ⁊ iterꝝ passus repulsã cili
cio obuolut⁹ ⁊ cinere ɔspersus p vnã hebdomadaȝ
cibi ⁊ pot⁹ abstinẽtia maceratur. Tũc monente an
gelo ad palatiũ venit: ⁊ nullo sibi phibẽte ad ipa-
torẽ vsqȝ puenit: quẽ cũ venientẽ videret irat⁹: q̃
fuissȝ admissus ei assurgere noluit d̕õec sellã regiã
ignis opiret ⁊ ipsuȝ ipatorẽ a parte posteriori ignis
succẽderet. Tũc sc̃õ martino irat⁹ assurgẽs: virtu-
tẽ diuinã se sẽsisse ɔfessus ẽ. Multũqȝ ipȝ ɔplectẽs
sibi oia an̄q̃ȝ rogaret ɔcessit: multaq̃ munera obtu
lit: sȝ martin⁹ non accepit: In eodẽ quoqȝ dialogo
legiť: q̃liter t̃tiũ mortuũ suscitauit. Cũ.n. qdã iuue
nis d̕fũct⁹ fuissȝ: ⁊ mr̃ ei⁹ p resuscitatõe filij beatuȝ
martinuȝ lachrymis exoraret: ille i medio cãpi vbi
erat inumerabil' multitudo gẽtiliũ genua flexit: ⁊
cũctis vidẽtib⁹ puer surrexit: quapp oẽs illi gẽti-
les ad fidẽ ɔuersi sũt. Eidẽ quoqȝ viro sãcto obe-
diebãt ẽt isẽsibilia vegetabilia ⁊ irrõnabilia. Insẽ-
sibilia sic ignis ⁊ aq̃: nã cũ i quodã phano ignẽ mi-
sisset i domo pxima ⁊ adherẽte agẽte vẽto flãma
efferebať: tũc martin⁹ sup tectũ dom⁹ ascẽdẽs ob-
uiũ se adueniẽtib⁹ flãmis ifsuit: mox ɔ̃ viȝ vẽti flã
ma retorq̃ť: vt cõflict⁹ qdã ɔpugnãtiũ int̃ se elemẽ
toꝝ videť. ¶ Nauis ẽt q̃dã cũ piclitareť: vt i p̃di-
cto dialogo legiť: qdã negociator nec duȝ xp̃ianus
exclamauit. d̕s martini eripe nos: ⁊ stati trãq̃llitas
magna successit. Sil'r vegetabilia: nã cũ i quodã lo
co tẽplũ ãtiq̃ssimũ diruissȝ ⁊ arborẽ pini diabolo d̕-
dicatã vellet excidẽ obsistẽtib⁹ rusticis ⁊ gẽtilib⁹: vn⁹
eoꝝ dixit. Si de d̕o tuo fiduciã hẽs nos hãc arbo-
rẽ succidem⁹: ⁊ tu eã suscipe: ⁊ si tecũ ẽ d̕s tu⁹: vt di
cis euades: quo ãnuente succise arbori ⁊ iã v̕sus eũ
ibidẽ ligatũ cadẽti signũ crucis opposuit: ⁊ i aliã ptẽ
rediẽs rusticos q i tuto loco erãt fere opp̃ssit: q viso
miracl'o ad fidẽ ɔuersi sť. Irrõnabilia quoqȝ aĩalia
sibi pl'ies obedierũt: sic legiť i p̃dicto dialogo. Cuȝ
.n. canes lepusculũ iseq̃ntes vidissȝ: ipat canib⁹ vt
aĩal iseq d̕sisterẽt: mox illi ɔstiterũt ⁊ q̃si victi i suis
vestigijs fixi mãsert. Serpẽs ẽt qdã cũ fluuiũ quẽ-
dã natãdo trãsiret: martin⁹ ait ad s̕pẽtẽ. In nomie
dñi iubeo te redire: mox se ad v̕bũ sc̃i retorsit: ⁊ i ri-
pã aliã trãsmeauit ⁊ igemiscẽs martin⁹ ait. Serpẽ
tes me audiũt: ⁊ hoĩes ñ audiũt. canis sil'r cũ i q̃n-
dã ex martini discipl'is latret. Ille ad euȝ ɔuersus
ait. In noĩe martini iubeo te obmutescẽ: canis cõti
nuo obmutuit: ac si liguã habuissȝ abscissã. ¶ Fuit
ãt btũs martin⁹ ml'te hũilitatis. Nã leprosũ q̃ndam
cũctis horribilẽ parisi⁹ obuiũ hñs ipm osculat⁹ ẽ atqȝ
bñdixit: statiqȝ mũdat⁹ ẽ: In secretario quoqȝ resi-
dẽs nũq̃ȝ cathedra vsus ẽ. nã i eccl'ia nemo vnq̃ȝ eũ
sedẽ ɔspexit. Sedebat ãt i sellula rusticana quã tri
podaȝ vocãt. Ml'te dignitatis q̃ par apl'is dict⁹ ẽ: ⁊
hoc pp grãȝ spũs sc̃i q̃ i eũ i spẽ ignis ad robur de-
scẽdit: sic fuit i apl'is. Uñ ⁊ apl'i freq̃nť eũ tãq̃ȝ ɔpa-
rẽ visitabãt. Legiť.n. i p̃dicto dialogo q̃ q̃dã vice
dũ martin⁹ sol⁹ i cella sedẽt ⁊ seuer⁹ ⁊ gall⁹ ei⁹ disci
pl'i p̃ forib⁹ expectarẽt: subito mirabili ɔcussi horro
re pl'es i cella audiũt isil' colloq̃ntes. de quo cũ post-
modũ martinũ req̃sisset. ille ait. Dicam vob: sȝ vos
q̃so nulli dicatis. Agnes tecla ⁊ maria ad me vene-
rũt: nec tm̃ illa die: sȝ sepi⁹ se ab eis ẽ cõfessus visi-
tari: ⁊ petꝝ ⁊ paulũ apl'os a se sepe videri phibuit.
Ml'te iusticie. Cũ.n. ab ipatore noĩe maximo iuita-
t⁹ fuissȝ: ⁊ martino p̃mo poculũ misissȝ oblatũ spectã
tib⁹ cũctis: vt p⁹ se regi tribuẽt p̃sbyto suo d̕dit: nul
lũ estimãs digniorẽ q p⁹ se debẽt bibẽ: ⁊ idignũ iudi
cãs si aut regẽ aut regis primos p̃sbytero ptulisset.
Ml'te patiẽtie. Tãtã.n. i oib⁹ patiẽtiã s̕uabat q̃ cũ
eẽt sũm⁹ sacerdos ipune sepe a clericis ledebať: nec
a sua eos pp hoc charitate repellebat nemo illum
vnq̃ȝ vidit iratũ nemo merẽtẽ: nemo ridẽtẽ: nũq̃ȝ i
illi⁹ ore nisi xp̃s: nũq̃ȝ i illi⁹ cõde nisi pietas: nisi pax:
nisi mĩa ierat. Legiť quoqȝ i p̃dicto dialogo q̃ cuȝ
martin⁹ q̃dã vice i veste hispida nigro ⁊ pẽdulo pal
lio circũtect⁹ sup asellũ pcedẽt eq̃s d̕ ɔ̃ venientib⁹
expauefactis militãtes in terram saltu precipitati

se ỏderũt.⁊ Martinũ arripiẽtes grauit̃ ỏberaue-
rũt. Ille ãt mut⁹ cedẽtib⁹ terga ꝑbebat:ſʒ magꝭ illi
furebãt eo ꝙ ille q̃ſi nõ ſentiẽs ỏbera illata eos cõ-
tẽnere videret̃. Protin⁹ ãt aĩalia adeo humo fixa
ꝑmanebãt: vt q̃ʒtũcũqʒ flagellata: velut ſaxea mo
ueri ñ poſſẽt: quouſqʒ ad martinũ redeũtes ⁊ pecca
tũ ſuũ qđ ignorant̃ i eũ cõmiſerãt ꝯfitentes ille eis
licẽtiã dedit: ⁊ gradu cõcito aĩalia ꝓceſſerũt. Mlte
aſſiduitatꝭ ĩ orãdo: qꝛ vt i legẽda ſua dr̃. nunq̃ʒ vlla
hora momẽtũqʒ ꝑterijt: quo ñ aut orõni aut lectiõi
ĩcũberet. Inter legendũ tñ ⁊ opãdũ nũq̃ʒ aniuʒ ab
orõne laxabat. nã vt fabris ferrarijs moris ẽ q iter
opãdũ ꝓ quodã laboris leuamine ĩcudẽ feriunt. ita
martin⁹ dũ aliqđ ageret ſẽp orabat. Multe auſte-
ritatis i ſeipſo. Refert. n. ſeuer⁹ i epiſtola ad euſe-
biũ: ꝙ cũ martin⁹ i quãdã ſuã dioceſiʒ veniſſʒ ⁊ cle
rici lectũ ſibi plurimo ſtramie ꝑparaſſẽt: ille ibidem
rgeſcẽs iſuetã mollitiẽ ꝑhorreſcit. Quippe q nuda
humo vno tm̃ cilicio ſupiecto cubare cõſueuerat.
Itaqʒ ꝑmot⁹ iniuria ſurgẽs ſtramẽtũ oẽ ꝓiecit: ⁊ ſe
ſup nudã humũ collocauit. Circa mediã ỏo noctẽ
tota illa pallea igne accendit̃ ⁊ martin⁹ excitat⁹ dũ
exire tẽtaret: ſʒ neqret ab igne carpit̃. ⁊ ei⁹ iã veſti
menta vrunt̃. Rediẽs ỏo ad ſolitũ orõnis ꝯfugiũ:
⁊ crucis emittẽs ſignaculũ i medio ignis intactus
ꝑmanſit: ⁊ flãmas ſẽſit rorãtes quas male expert⁹
erat vrẽtes. Monachi igit̃ excitati ꝯcurrũt ⁊ mar
tinũ quẽ iã cõſũptũ putabãt de medio flãmaꝝ ille-
ſũ educũt. Multe ꝯpaſſionis erga deliquentes: qꝛ
oẽs volentes penitere ꝯpaſſionis ſinu recipiebat:
nã cũ diabolus martinũ reprehenderet cur ſemel
lapſos ad penitẽtiã recipet: eidẽ rñdit. Si tu ipſe o
miſerabilis ab hominũ iſeſtatõe deſiſteres ⁊ te fa-
ctoꝝ tuoꝝ peniteret: ego tibi ꝯfiſus i dño xp̃i miaʒ
pollicerer. Mlte pietatꝭ erga paupes. Legit̃ i ꝑdi
cto dialogo ꝙ martinũ i q̃dã feſtiuitate ad ecclĩã tẽ
dẽtẽ paup qdã nud⁹ ſecut⁹ ẽ. Martin⁹ ãt archidia
cono ꝑcepit: vt egẽtẽ veſtiret: ſʒ cuʒ hoc ille facere
diſtuliſſʒ igreſſus martin⁹ ſecretariã tunicã illi pre-
buit: ⁊ ꝯtinuo abſcedere iuſſit. Cũ g° archidiacon⁹
eũ moneret: vt ad ſolẽnia peragẽda ꝓcederet: ille
de ſe loq̃ns rñdit ſe ire ñ poſſe: donec paup veſtem
accipiat. Archidiacon⁹ ỏo ñ itelligẽs: qꝛ cũ extriſe
cus cappa tect⁹ eẽt: ipſũ nudũ iteri⁹ non videbat:
pauperẽ nõ adeſſe cãt̃. At ille mihi iqt veſtis defe
rat̃ ⁊ paup nõ aderit veſtiẽd⁹. Cõpulſus ille ad fo
rũ vadit ⁊ qnqʒ argẽteis tunicã vilẽ ⁊ curtã q̃ dr̃ pẽ
nula q̃i pene nulla rapiẽs añ pedes martini iratus
ꝓiecit. Quã ille ſecreto iduit: cui⁹ manice vſqʒ ad
cubitũ: ⁊ lõgitudo vſqʒ ad genu ꝓtẽdebat̃. ⁊ ſic miſ
ſam celebraturus procedit. dum autem miſſam ce
lebraret globus igneus ſup caput eius appuit: ⁊ a
multꝭ ibideʒ viſus fuit: ob hoc par aplĩs dr̃. Huic
ãt miraculo addit magr̃ Io. belet ꝙ cũ i miſſa ma-
n⁹ ad deũ vt moris ẽ: leuaret manicis lineis retro
labẽtib⁹ cũ nec brachia ei⁹ eẽnt groſſa: nec multũ
carnoſa: nec ꝑfata tunica ꝓtẽderet̃ niſi vſqʒ ad cu
bitũ remãſerũt eadẽ brachia nuda. Tẽ miraculoſe
torq̃s aurei ⁊ gemmati deferunt̃ ab angelis ⁊ bra-
chia decẽter opiũt. Quẽ ẽt tõſã q̃dã vice ꝯſpi-
ciẽs euãgelicũ iquit mãdatũ iſta ꝯpleuit: duas tu-
nicas hũit ⁊ vnã nõ hñti largita ẽ: ita ⁊ vos iqt fa
cere deberetꝭ. Mlte ptãtis erga demones pellen
dos. ſepe. n. ipos demões ex hoib⁹ expulit. Legit̃
ẽt i dcõ dialogo: ꝙ q̃dã vacca a demõe agitata cũ
vbiqʒ ſeuiret ⁊ mlĩtos ꝯfoderet ⁊ ỏſus martinuʒ ⁊
ſocios i itinere furibunda ꝯcurrerʒ: ille manu ele
uata ipſaʒ ſiſtere iubet: q̃ imobili ꝑmanente vidit
demonẽ dorſo illi⁹ iſiſtẽtẽ: quẽ icrepãs diſcede iqt
funeſte ỏ pecude ⁊ inoxiũ aĩal agitare deſiſte: quo
ꝓtin⁹ diſcedẽte vacca ad ei⁹ pedes ꝓſternit̃ ⁊ ad
ei⁹ iperiũ cũ oĩ mãſuetudine ad gregẽ ſuũ reuerti-
tur. Mlte ſubtilitatꝭ erga demões cognoſcen-
dos: Demões. n. ita ſibi ꝯſpicabiles reddebãt: vt
apte ab ipo ſub q̃cunqʒ imagine viderẽt: nã iterdũ
ỏmõ i iouis ꝑſonã: plerũqʒ mercurij. aliqñ venerꝭ
vel minerue tranſfiguratũ ſe ei⁹ vultib⁹ offerebat
quos ille oẽs ſuis noib⁹ icrepabat: mercuriũ maxi
me patiebat̃ iſeſtũ: iouẽ brutũ atqʒ hebetẽ eẽ dice-
bat. Quadã ẽt vice diabolus i forma regꝭ purpu
ra ⁊ diademate ⁊ aureis caligis ornat⁹ ſereno ore
letaqʒ facie ſibi appuit. Cũqʒ diu ambo tacuiſſent
agnoſce iqt martine quẽ colis. Xp̃s ego ſũ: deſcẽſu
rus ad t̃ras ꝑus me tibi mãifeſtare volui. Ad hoc
cũ adhuc martin⁹ admirãs tacerʒ rurſus ait. Mar
tine cur dubitas credẽ cũ me videas: xp̃s ego ſũ. tẽ
ille a ſpũ ſcõ doct⁹ ait. Dñs ieſus xp̃s nõ ſe purpu
ratũ ⁊ diademate renitẽtẽ ventuꝝ eẽ ꝑdixit. Ego
xp̃ʒ niſi ĩ eo habitu ⁊ forma q̃ paſſus ẽ: niſi crucꝭ ſtig
mata ꝑferẽtẽ veniſſe nõ credã. Ad hãc vocẽ ille diſ
paruit: ⁊ totã cellã fetore repleuit. Martin⁹ ãt obi
tũ ſuũ lõge añ ꝑſciuit: quẽ ẽt frib⁹ reuelauit. Intea
cãdacẽſẽ dioceſiʒ cã ſedãde diſcõdie viſitauit. Per
gens ergo vidit mergos i flumine piſcib⁹ iſidiãtes
⁊ quoſqʒ capiẽtes. Forma iqt hec demonũ ẽ. Inſi-
diant̃ icautꝭ: capiũt neſciẽtes: captos deuorãt: ſatu
rariqʒ nequeũt deuoratꝭ. Impat igr̃ vt relicto gur-
gite deſ̃tas peterẽt regiões. Statiqʒ grege fcõ mõ
tes ſiluaſqʒ petierũt. In illa igr̃ dioceſi aliq̃ʒdiu cõ
morat⁹ virib⁹ corpis cepit deſtitui: ⁊ diſcipul' idicat
ſe reſolui. Tũc oẽs flẽtes cur nos igunt pr̃ deſerꝭ:
aut cui nos deſolatos relinqs: Inuadẽt. n. gregeʒ
tuũ lupi rapaces. Et ille eoꝝ mot⁹ flctib⁹ flẽs quo
qʒ ſic orauit. Dñe ſi adhuc pplo tuo ſũ neccĩ⁹ nõ re-
cuſo laborẽ: fiat voluntas tua. Dubitauit pene qd
mallet. qꝛ nec eos deſ̃ere: nec a xp̃o volebat diuti⁹
ſepari. Itaqʒ cũ aliq̃ʒdiu moleſtia febriũ teneret̃: ⁊
a diſcipul' rogaret̃: vt i lectulo ſuo vl' i cilicio ⁊ cine
re vbi decũbebat ſtramẽtũ aliqđ poneret̃: nõ decet
iqt filij xp̃ianũ niſi i cilicio ⁊ cinere mori. Ego ſi vo
bis aliđ exẽplũ reliquo ip̃e peccaui. Ocul' ac mani
b⁹ i celũ ſp itẽt⁹ iuictũ ab orõne ſpm̃ nõ relaxabat.
Et cũ ſupin⁹ ſemp iacẽt: ⁊ a pr̃ſb̃ris rogaret̃: vt cor
puſculũ mutatione lateris releuaret: ſinite me inqt
frates ſinite celũ potius reſpicere q̃ʒ terrã: vt ſpũs
ad dñm dirigatur. ⁊ hec dicẽs: videnſqʒ diabolum
aſſiſtere. Quid hic inquit aſtas cruenta beſtia: Ni
hil in me funeſtum reperies: abrahe me ſinus reci-
piet. Et in hac voce ſub archadio ⁊ honorio q ce-
perunt circa annum domini. 448. vite ei⁹. 81. ſpi-

ritum deo reddidit: vultuſq̃ eius tanq̃ iam glo
rificatus reſplenduit: ac chorꝰ ãgeloꝝ ibidẽ pſallẽſ
a multis auditꝰ fuit. Ad eiꝰ trãſitũ pictaui: ſicut turo
nici cõuenerũt: ibiq̃ magna altercatio orta ẽ: dice
bãt. n. pictaui. nr̃ ẽ mõachus nos reqrimꝰ cõmen
datũ. qbus illi. Vob ablatꝰ ẽ nobis a dõ donatus.
Nocte igit̃ media pictaui oẽs penitꝰ ſopiunt̃: ⁊ ſic
a turonicis corpꝰ eiꝰ ꝑ feneſtrã eiectũ ꝑ ligerĩ na
uigio ad vrbẽ turonicã cũ magno gaudio deportat̃
¶ Btũs aũt ſeuerꝰ colonĩẽſis eṗs cũ die dñica lo
ca ſcã poſt matutinas more ſolito circuiret: illa ho
ra q̃ vir ſcũs obijt ãgelos cãtantes ĩ celo audiuit:
vocãſq̃ archidiaconẽ ĩterrogat ſi aliqd audiret.
Et cũ ſe nihil audire diceret: ⁊ eṗs vt diligẽter au
ſcularet: moneret: cepit ſurſũ collũ extẽdere: aureſ
erigere: ſuꝑ ſũmis articulis bacculo ſe ſuſtẽtãs ſta
re: ſed dũ eṗs ꝓ eo oraſſʒ q̃ſdã ĩ celo voces audire
ſe dixit. Cui eṗs. Dñs meꝰ martinꝰ ẽ q migrauit
e mũdo: ⁊ nũc ãgeli eũ ĩ celũ d̃ferũt. Demõẽs autẽ
affuerũt q eũ retinere voluerũt: ſʒ nihil ſuũ ĩ eo re
periẽtes cõfuſi receſſerũt. Archidiaconꝰ igit̃ diem
⁊ horã notauit: ⁊ tũc martinũ migraſſe cognouit.
¶ Seuerꝰ etiã mõachus q vitã eiꝰ ſcripſit: cũ poſt
matutĩas leuiter obdormiſſʒ: ſicut ipe ĩ q̃dã epiſtola
teſtat̃: ſcũs martinꝰ albis idutꝰ: vultu igneo: ſtellã
tibꝰ oculis: crine purpureo: tenẽs librũ ĩ manu de
xtra quẽ de vita eiꝰ idẽ ſeuerꝰ ſcripſerat eidẽ ap
paruit. Cũ poſt bñdictionẽ ĩ celũ cõſcẽdere ipʒ vi
deret: ⁊ cum eo aſcẽdere cuperet euigilauit. Poſt
hoc aũt nũcijs veniẽtibꝰ eadẽ nocte ſcũʒ martinũ
migraſſe audiuit. ¶ Eo quoq̃ die ſcũs Ambro.
mediolanẽſis eṗs miſſã celebrãs ſuꝑ altare ĩter ꝓ
phetiã ⁊ epl'aʒ obdormiuit. Et cũ nullus eũ excita
re p̄ſumeret: ⁊ ſubdiaconꝰ niſi ipo ĩnuẽte epiſtolã
nõ auderet legere trãſactis duaꝝ vel triũ horaruʒ
ſpatijs excitauerũt eũ dicẽtes. Jam hora p̄terijt ⁊
populꝰ valde laſſus expectat iubeat dñs nr̃: vt cle
ricus epiſtolã legat. Ad quos ille. Nolite turbari.
frater. n. meꝰ martinꝰ ad deũ migrauit: ⁊ ego eius
funeri obſequũ p̄bui: ſʒ vltimã orõnẽ vobis excitan
tibꝰ explere nõ valui. Tũc illi diẽ ⁊ horã notãtes
ĩuenerũt ſcũʒ martinũ tũc migraſſe ad celũ. Cap
pã eius: vt ait magiſter ioãnes beleth reges fran
cie ĩ p̄lijs portare cõſueuerũt. Vñ ipiꝰ cappe cuſto
des capelani dicebant̃. Poſt mortẽ autẽ eiꝰ ãno.
64° cũ btũs ꝑpetuus eius eccl'iaʒ magnifice ãpliaſ
ſet: ⁊ ĩ eã corpꝰ trãſferre vellet: ſemel ⁊ bis ⁊ tertio
ieiunijs ⁊ vigilijs ĩſiſtẽtes ſepulchꝝ eiꝰ nullatenꝰ
mouere potuerũt. Cũq̃ vellẽt dimitter̃ qdã ſenex
pulcherrimꝰ eis apparuit dicẽs. Uſquequo tarda
tis? Nõ videtis ſcm̃ martinũ paratũ iuuare vos ſi
manũ apponitis? Tũc ille cũ eis manꝰ ſuppoſuit:
⁊ cũ ſũma velocitate ſepulchꝝ leuauerũt: ⁊ ĩ loco
vbi nũc colit̃ poſuerũt. Senex ãt ille poſt hoc nuſ
q̃ cõparuit. Hec trãſlatio in menſe iulij celebrat̃.
¶ Fert̃ quoq̃ ꝙ tũc duo ſocij erãt quoꝝ vnꝰ erat
cecꝰ ⁊ alter cõtractꝰ. Cecꝰ aũt cõtractũ ferebat: ⁊
cõtractꝰ ceco viã mõſtrabat. Sicq̃ talit̃ mẽdicãtes
multã pecuniã acqrebãt. Audiẽtes v̓o ꝙ ad corpꝰ
ſci martini mlti ſanabant̃ ĩfirmi: cũ ĩ trãſlatiõe eiꝰ
corpꝰ extra eccleſiã ꝓceſſionalit̃ duceret̃ timer̃ ce
perũt ne p̄dictũ corpꝰ iuxta domũ vbi manebant
duceret̃ ⁊ ſic ipi forſitã curarẽt̃. Nolebãt. n. ſanita
tẽ cõſeq ne deperiret materia q̃ſtus ſui. Quapro
pter de illa ſtrata fugiẽtes ſe ad aliã trãſferebant
ꝑ quã corpꝰ neq̃q̃ duci putabãt. Dũ ergo fugerẽt
corpori eiꝰ ex ĩprouiſo protinꝰ obuiauerũt. ⁊ q: de
us multa bona p̄ſtat ĩuitis ambo cõtra eoꝝ volun
tatẽ cõtinuo ſũt curati: lʒ de hoc plurimũ triſtarẽt̃
¶ Ambroſi. aũt de ſcõ martino ſic ait. Btũs mar
tinꝰ ꝓphani erroris tẽpla d̃ſtruxit: vexilla pietatꝭ
erexit. mortuos ſuſcitauit: ab obſeſſis corporibꝰ de
monia ſeua excluſit: ac varijs laborãtes lãguoribꝰ
ſalutis remedio ſubleuauit: q ita ꝑfectꝰ ĩuentꝰ ẽ: vt
xp̄ʒ texiſſʒ ĩ paupere ⁊ veſte quã egenꝰ acceperat
mũdi dñʒ ĩduiſſʒ. O felix largitas quã diuinitas ope
rat̃. O clamidis glorioſa diuiſio qua militẽ texit ⁊
regẽ. O ĩeſtimabile donũ quod veſtire meruit di
uinitatẽ digne huic dñe cõfeſſiõis tue p̄mia cõtuli
ſti. Digne ei arrianorum ſubiacuit feritas. Digne
amore martyrij ꝑſecutoris tormẽta nõ timuit. qd
erit ꝓ oblatiõe ĩtegri corporis recepturꝰ: q ꝓ quã
titate veſtis exigue deũ veſtire meruit: ⁊ videre?
Sic ſperãtibꝰ cõtulit medicinã: vt alios ſupplica
tionibꝰ alios viſu ſalutaret. ¶ De ſcõ Briccio.

b

Riccius ſancti martini diaconꝰ
eiuſq̃ plurimũ emulus
multa eidẽ ſancto cõuitia ĩferebat. Nã
cũ qdã pauper martinũ reqreret dixit ei
Bricciꝰ. Si illũ d̃lirũ q̃ris ꝓſpice eminꝰ. Ille. n. ẽ
q q̃ſi amens celũ reſpicit. Cũ igit̃ pauꝑ a martino
que petierat accepiſſʒ vir ſcũs Bricciũ ad ſe vo
cãs dixit. An ego tibi delirꝰ videor Bricci? Quod
cũ ille pre verecũdia ſe dixiſſe negaret. ait martinꝰ
Nõne aures mee ad os tuũ erãt: qñ hoc eminꝰ lo
quebaris? Amẽ dico tibi: q: a dñõ obtinui: vt mihi
ĩ eṗatu ſuccedas. Sʒ ſcias multa te in epiſcopatu
aduerſa paſſurũ. Quod Bricciꝰ audiẽs irridebat
dicẽs. Nõne dixi virũ iſtũ delirũ eẽ? Poſt morteʒ
igit̃ ſci martini Bricciꝰ ĩ epiſcopũ ẽ electꝰ: q dein
ceps orationi vacabat: ⁊ lʒ adhuc ſuꝑbus tñ corpo
re caſtus erat. Anno ãt epiſcopatꝰ ſui. 30. Mulier
q̃dã religioſe veſtita: que eius veſtimẽta lauabat
cõcepit ⁊ filiũ peꝑit. Tũ oĩs populus cũ lapidibus
ad eṗi ianuã cõgregatꝰ ẽ dicẽs. Diu pietate ſancti
martini luxuriã tuã diſſimulauimꝰ: ſʒ iã neq̃q̃ pol
lutas manꝰ oſculari valemꝰ. Illo ãt viriliť hoc ne
gãte adducite ait ad me ĩfãtẽ: quo allato cũ trigita
eẽt dieꝝ. Dixit ad eũ bricciꝰ. Adiuro te ꝑ filiũ dei
vt dicas corã oĩbꝰ ſi ego te genui. Et ille. Nõ tu es
ĩqt pr̃ meꝰ. Poplo ãt vrgẽte: vt qs eẽt eiꝰ pr̃ req
reret. ille ait. Nõ ẽ hoc meũ. feci quod ad me ꝑti
nuit. Populꝰ ãt hoc totũ magicis artibꝰ attribue
bat dicẽs: Neq̃q̃ nobis falſo paſtoris noĩe dñabe
ris. Tũ ille ꝓ ſui purgatiõe prunas ardentes vſq̃
ad tũbã ſci martini cũctis vidẽtibꝰ deportauit: ꝓ
iectiſq̃ prunis veſtis eiꝰ illeſa apparuit. ⁊ ait. Sicut
hoc meũ veſtimẽtũ a prunis mãſit illeſũ: ſic corpꝰ
meũ a cõtactu mulieris ẽ mũdũ. Poplo ãt adhuc
ñ credẽte ſcm̃ bricciũ cõtumelijs ⁊ iniurijs afficiũt
⁊ a ſua dignitate cijciũt: vt v̓bũ ꝙ ſcũs martinus

dixerat ipleref. Tūc Briccius flens papā adijt: ⁊
septē ānis ibidē qcqd i scūz martinū ɗliq̄rat peni-
tēdo deleuit. Populus āt iustinianū p̄fecit: ⁊ romā
cōtra bricciū misit: vt episcopatū sibi cōtra bricciuz
ɗfēsaret. Quo cū tēderet i ciuitate vcellēsi vitā fi-
niuit: ⁊ armeniū loco eius populus oīs p̄fecit. Se
ptimo igit̄ āno bricci⁹ cū auctoritate pape rediens
sexto ab vrbe miliario hospitiū accepit: ⁊ armeni⁹
eadē nocte spiritū exalauit. Quod bricci⁹ ꝑ reuela
tionē cognoscēs ait suis vt surgerēt. ⁊ secū ad tu-
muladū turonēsem episcopū ꝓperarent. Cū ergo
bricci⁹ ꝑ vnā portā ciuitatē igrederet̄ ille ꝑ aliam
mortu⁹ efferebat̄: quo sepulto scūs bricci⁹ sedē suā
accepit ⁊ septē postmōz ānis p̄sidēs ⁊ vitā laudabi
lē ducēs. 47. āno episcopat⁹ sui in pace quieuit.

¶ De nomine.

c Ecilia q̄si celi lilia: vel cecis via: vel a ce
lo ⁊ lya: vel cecilia q̄si cecitate carēs: vel
dicit̄ a celo ⁊ leos quod ē populus. Fuit
enī celeste liliū ꝑ virginitatis pudorē. vł dicit̄ liliū qa
habuit cādorē mūditie: vigorē cōsciētie: odorē bōe
fame. Fuit ⁊ cecis via ꝑ exēpli īformationē. celū ꝑ
iugē cōtēplationē: lya ꝑ assiduā oꝑationē. Vel dr̄
celū: q2 sicut dicit Isidor⁹. Celū volubile rotūduz
⁊ ardēs eē dixerūt. Sic ⁊ ipa fuit volubil' ꝑ oꝑatio
nē sollicitā. rotūda ꝑ ꝑseuerātiā: ardēs ꝑ charitatē
suc. ēsaz. fuit cecitate carēs ꝑ sapiētie splēdorē. fuit
⁊ celū ppl': q2 i ipāz tāq̄z i celū spirituale ppl's imitā
dū ītuet̄ celū: solē: lunā: ⁊ stellas. i. sapiētie ꝑspicui-
tatē: fidei magnanimitatē: ⁊ v̇tutū varietatē.

¶ De sancta cecilia virgine.

c Ecilia virgo p̄clarissima ex nobili
Romanoꝝ genere exorta
ab ipsis cunabul' i fide xp̄i nutrita: abscō
ditū semꝑ euāgeliū Christi gerebat i pectore: ⁊ n
dieb⁹ neq3 noctib⁹ a collogis diuinis ⁊ oꝛone ces-
sabat: suāq3 v̇ginitatē conseruari a dn̄o exorabat.
Cū āt cuidā iuueni noīe valeriano ɗspōsata fuis
set ⁊ dies nuptiaꝝ īstituta fuiss3: illa subt⁹ ad carnē
cilicio erat īduta ⁊ desuꝑ deauratis vestib⁹ tegeba
tur. Et cātātib⁹ organis illa ī corɗ suo soli dn̄o de-
cātabat dicēs. Fiat dn̄e cor meū ⁊ corp⁹ meū īma-
culatū vt nō cōfūdar. Et biduanis ac triduanis ie
iunijs orās cōmēdabat dn̄o quod timebat. Venit
āt nox i q̄ suscepit vna cū spōso suo cubilis secreta
silētia: ⁊ ita eū allogt̄. O dulcissime atq3 amantissi
me iuuenis ē mysteriū q̄ tibi cōfitear: si mō tu iu-
ratus asseras tota te illɗ obseruātia custodire. Iu
rat valerian⁹ se illɗ nulla necessitate ɗteger̄: nulla
ꝓdere ratiōe. Tūc illa ait. Angelū dei habeo ama
torē q nimio zelo custodit corp⁹ meū. Hic si vel le
uiter senserit q̄ tu me polluto amore cōtigas: stati
feriet te ⁊ amittes florē tue gratissime iuuentutis.
Si āt cognouerit q̄ me sincero amore diligas: ita
quoq3 diliget te: sicut me: ⁊ ondet tibi gloriā suam.
Tunc Valerian⁹ nutu dei correct⁹ ait. Si vis vt
credā tibi ipsū āgelū mihi ondē: ⁊ si vere ꝓbaue-
ro q̄ āgelus sit faciā quod hortaris. Si āt viꝝ aliū
diligis: te ⁊ illū gladio feriā. cui cecilia dixit. Si in
deū veꝝ credideris: ⁊ te baptizari ꝓmiseris ip3 vi
dere valebis. Vade igit̄ i tertiū miliariū ab vrbe
via que appia nūcupat̄ ⁊ paupcrib⁹ quos illic iue
nies dices. Cecilia me misit ad vos vt ondatis mi
hi sanctū senē vrbanū. Quoniā ad ip3 habeo secre
ta mādata que ꝑferā. Hūc dū tu videris indica ei
oīa v̇ba mea: ⁊ postq̄3 ab eo purificat⁹ fueris ⁊ cre
dideris āgelū ipsū videbis: tūc valerian⁹ ꝑrexit ⁊
scɗm signa que acceꝑat scm̄ vrbanū ep̄uz itra se-
pulchra martyrū latitātē iuenit. Cūq3 ei oīa v̇ba
cecilie dixiss3: ille man⁹ ad celū expādēs cū lachry.
mis ait. Dn̄e iesu xp̄e seminator casti cōsilij susci-
pe seminū fruct⁹ quos i cecilia seminasti. Dn̄e iesu
xp̄e pastor bōe: cecilia famula tua q̄si apis tibi ar-
gumētosa deseruit: nā spōsū quē q̄si leonē feroce3
accepit ad te q̄si agnū māsuetissimū ɗstinauit. Et
ecce subito apꝑuit senex qdā niueis vestib⁹ idut⁹
tenēs libꝝ aureis lr̄is scriptū: quē vidēs valerian⁹
pre nimio timor̄ q̄si mortu⁹ cecidit ⁊ a sene leuat⁹
sic legit. Vn⁹ dn̄s. vna fides vnū baptisma: vn⁹ ɗ-
us ⁊ pr̄ oīu3 ē q ē suꝑ oēs ⁊ ꝑ oīa ⁊ ī oīb⁹ nob. Cūq3
hoc legiss3: dixit ei senior. Credis ita eē an ad huc
dubitas: tūc exclamauit dicēs. Nō ē aliɗ qɗ veri⁹
credi possit sub celo: statiq3 illo disparēte valeria-
n⁹ a scō vrbano baptisma suscepit: ⁊ rediēs ceciliā
cū āgelo loquētē i cubiculo inenit. Angel⁹ āt duas
coronas ex rosis ⁊ lilijs i manu habebat: ⁊ vnā ce
cilie ⁊ alterā valeriano tradidit dicēs. Istas coro
nas īmaculato corde ⁊ mūdo corpor̄ custodite: q2
ɗ ꝑadiso ɗi eas ad vos attuli: nec vnq̄3 marcescēt
nec odorē amittēt. nec ab alijs nisi qb⁹ castitas pla
cuerit videri poterūt. Tu āt valeriāe q2 vtili ꝯsilio
credidisti: pete quodcūq3 volueris: ⁊ ꝯseq̄ris. cui
valerian⁹. Nil mihi ī hac vita existit dulci⁹ q̄3 vni
cus fr̄is mei affect⁹. Peto igr̄ vt ⁊ v̇itatē ip̄e mecū
agnoscat. cui āgel⁹. Placet dn̄o petitio tua: ⁊ ābo
cū palma martyrij ad dn̄3 venietis. post hoc igres
sus tyburti⁹ fr̄ valeriani cū nimiū rosaꝝ sēsiss3 odo
rē dixit. Miror hoc tꝑe rose⁹ hic odō ⁊ lilioꝝ vn̄ re
spiret. nā si ipas rosas vł lilia ī māib⁹ meis tenerē
nec sic poterāt odoramēta tāte mihi suauitat̄ ifūd
re: ꝯfiteor vob: ita sū refect⁹: vt putē me totū subi
to īmutatū. cui valerian⁹. Coronas habem⁹ q̄s tui
oculi vider̄ nō p̄ualēt. floreo colore ⁊ niueo cādore
v̇nantes: ⁊ sicē me īterpellāte odorē sēsisti: sic ⁊ si tu
credideris vider̄ valeb. cui tyburti⁹. In sōnis hoc
audio an ī v̇itate ista tu loq̄ris valariane: cui vale
rian⁹. In sōnis vsq3 mō fuim⁹: s3 iā nūc ī v̇itate ma
nem⁹. ad quē tiburti⁹. vn̄ hoc nosti: valerian⁹. āge
lus dn̄i me docuit quē tu vidē poter̄ si purificat⁹ fu
eris ⁊ oīb⁹ idol' abrenūciauer̄. huic miraclō ɗ coro
nis rosaꝝ Amb. attestat̄ ī p̄fatiōe sic dicēs Scā ceci
lia sic ē dono r̄pleta celesti: vt martirij palmā assu
meret: ⁊ ip3 mūdū cū thalamis ē execrata. Test̄ ē
valeriani ꝯiugis ⁊ tyburtij ꝓuocata ꝯfessio: quos
dn̄e āgelica manu odorifer̄ florib⁹ coronasti: viros
v̇go duxit ad gloriā: mūd⁹ agnouit q̄3tū valeat de
uotio castitat̄. hec Amb. tūc cecilia euidēter ondit
ei oīa idola eē īsēsibilia ⁊ muta: ita vt tyburti⁹ r̄spō
deret ac diceret: q ita n̄ credit pec⁹ ē. Tūc cecilia os
culās pect⁹ ei⁹ dixit. hodie te fateor meū eē cogna

tū. Sic.n. amoꝛ dī frēꝫ tuū mihi ꝯiūgē fec: ita te mi
hi cognatū ꝯtēptꝰ te faciet idoloꝝ. Uade igr̄ cū frē
tuo vt purificationē accipias: ⁊ angelicos vultꝰ vi
dere valeas. dixitqꝫ tyburtiꝰ fratri suo. Obsecro te
frater vt mihi dicas ad quē me ductur ꝰ es. cui va-
lerianꝰ. Ad vrbanū epm. cui tyburtiꝰ. De illo vr-
bano dicis q totiēs dānatꝰ ē: ⁊ adhuc i latebris cō-
moraṫ: Hic si īuētꝰ fuerit cremabiṫ: ⁊ nos ī illiꝰ flā-
mis pariṫ inoluemur: ⁊ dū q̄rimꝰ diuinitatē latētē in
celis: icurremꝰ furoꝛē exurētē i tris. cui cecilia. Si
hec sola eēt vita: iuste hāc ꝑdere timeremꝰ. Est āt
alia melioꝛ q̄ nūq̄ꝫ amittiṫ: quā nobis dei filiꝰ enar
rauit. Oīa eni q̄ fcā sūt filiꝰ ex pr̄e genitꝰ ꝯdidit. oīa
eni q̄ ꝯdita sūt: ex pr̄e ꝓcedēs spūs aīauit. Hic igr̄
filiꝰ dei i mūdū veniēs vbis ⁊ miracul' aliā vitā eē
nobis mōstrauit. cui tyburtiꝰ. Certe vnū deū esse
asseris: ⁊ quō nūc tres eē testarꝭ: Respōdit cecilia.
Sicut i vna hoīs sapiētia sūt tria. s. igeniū: mēoꝛia
⁊ itellectꝰ: sic ⁊ i vna diuinitatꝭ eēntia tres ꝑsone eē
pñt. Tūc cepit ei de aduētu filij dei ⁊ passiōe p̄dica
re: ⁊ multas ꝯgruitates ipsiꝰ passiōis ondere: nā iō
inq̄t filiꝰ dei ē tētus vt genꝰ hūanū dimittaṫ pecca
to detētū. Bn̄dictꝰ malediciṫ: vt hō maledictꝰ bn̄-
dictionē ꝯsequaṫ. Illudi se patiṫ: vt hō ab illusiōe
demonū liberareṫ. Spineā coꝛonā accepit i capite
vt a nobis sn̄iaꝫ auferat capitalē. fel suscepit ama-
rū: vt sanaret hoīs dulcē gustū. Expoliaṫ: vt parē
tū nr̄oꝝ nuditatē opiat. In ligno suspēdiṫ: vt ligni
p̄uaricationē tollat. Tūc tyburtiꝰ frī suo dixit. Mi
serē mei ⁊ ꝑduc me ad hoīeꝫ dei: vt purificationē
accipiā. Ductꝰ igiṫ ⁊ purificatꝰ angelos dei sepe vi
debat: ⁊ oīa q̄ postulabat ꝓtinꝰ obtinebat. Ualeri-
anus igiṫ ⁊ tyburtiꝰ elemosynis īsistebāt: ⁊ scōꝝum
coꝛpoꝛa quos almachiꝰ p̄fectꝰ occidebat sepulture
tradebāt: quos almachiꝰ ad se vocās cur ꝓ suis sce
leribꝰ dānatos sepeliebāt inquisiuit. cui tyburtius.
Utinā illoꝝ fui essemꝰ quos tu dānatos appellas:
q cōtēpserūt qd̄ videṫ eē ⁊ nō ē: ⁊ iuenerūt illud qd̄
nō videṫ eē ⁊ ē. cui p̄fectꝰ. Quidnā illd̄ ē: Et tybur
tius. Qd̄ videṫ eē ⁊ nō ē: est oē qd̄ ī hoc mūdo ē: qd̄
hoīeꝫ ad nō eē ꝑducit: qd̄ vō nō videṫ eē ⁊ ē: est vi
ta iustoꝝ: ⁊ pēa maloꝝ. cui p̄fectꝰ. Nō puto ꝙ mē-
te tua loq̄ris: Tūc iubet astare valerianū dicēs ei.
qm̄ nō ē sani capitꝭ fraṫ tuꝰ: tu saltē poterꝭ sapient
dare rn̄sū. Cōstat plurimū vos errare: q̄d gaudia
respuitꝭ: ⁊ oīa īimica gaudijs affectatꝭ. Tūc valeri
anꝰ se vidisse ait: glaciali tp̄e ociosos iocātes ⁊ ope
rarios agricolas deridētes: sꝫ estiuo tp̄e dū adue-
nissent gloriosi fructꝰ laboꝝ: gaudētibꝰ ill' q putabā
tur vani: ceperūt flere q vrdebanṫ vrbani: sic ⁊ nos
nūc q̄dē sustinemꝰ ignominiā ⁊ laboꝛē: ī futuro aūt
recipiemꝰ gloꝛiā ⁊ etnā mercedē. vos āt q nūc trāsi
toriū habetꝭ gaudiū: i futuro inenietꝭ etnū suppli-
ciū. cui p̄fectꝰ. Ergo nos iuictissimi p̄ncipes etnuꝫ
hēbimꝰ luctū: ⁊ vos ꝑsone vilissime ꝑpetuū posside
bitis gaudiū: cui valerianꝰ. Homūtiones estis nō
p̄ncipes tp̄e nr̄o nati: citiꝰ morituri: ⁊ deo rōnē pro
oībꝰ mal' reddituri. dixit āt p̄fectꝰ. Quid vboꝝ cir-
cuitu imoꝛamur: Offerte dijs libamīa: ⁊ illesi ab-
scedite. Scī rn̄derūt. Nos deo vō sacrificiū quoti-
die exhibemꝰ. quibꝰ p̄fectꝰ. Quod ē nomē eius: cui
valerianꝰ. Nomē eiꝰ iuenire nō poteris: etiā si pē
nis volauerꝭ. p̄fectꝰ dixit. Ergo iupiṫ nomē dei nō
est: cui valerianꝰ. Nomē homicide ⁊ stup̄toꝛis est.
Ad quē almachiꝰ. Ergo totꝰ mūdus errat: ⁊ tu cuꝫ
fratre tuo veꝝ deū nosti: Ualerianꝰ respōdit. Nos
soli nō sumꝰ: sꝫ inumerabil' multitudo hāc scītateꝫ
recepit. Traduntṫ igiṫ scī i custodiā maximi. qbꝰ il-
le ait. O iuuētutꝭ flos purpureꝰ. O germanꝰ fraṫ-
nitatis affectꝰ: quō ad moꝛtē q̄si ad epulas festina-
tis: cui valerianꝰ ait ꝙ si credituꝝ se ꝓmittēt gloꝛiā
aīaꝝ eoꝝ post moꝛtē vidēt. Et maximꝰ. Fulminibus
igneis cōsumar si solū illū deū nō cōfitear quē vos
adoꝛatꝭ: si cōtigat qd̄ dicitꝭ. Ipē ergo maximꝰ ⁊ oīs
eiꝰ familia ⁊ vniuersi carnifices crediderunt: et ab
vrbano q illuc occulte venit baptisma susceperūt:
igr̄ dū auroꝛa finē daret: cecilia exclamauit dicēs.
Eia milites xp̄i abijcite opa tenebraꝝ: ⁊ induimi-
ni armis lucꝭ. Quarto ergo miliario ab vrbe scī ad
statuā iouis ducunṫ: ⁊ dū sacrificare nollēt pariter
decollanṫ. Tūc maximꝰ cū iuramēto asseruit: se in
hoꝛa passiōis eoꝝ angelos vidisse fulgētes: et aīas
eoꝝ q̄si vgīes de thalamo exeūtes: quas i gremio
suo i celū āgeli dei detulerūt. Almachiꝰ vō audiēs
maximū chꝛistianū effectū: eū plūbatis tandiu cedi
fecit: quousqꝫ spiritū excussit: cuiꝰ coꝛpus sancta ce
cilia iuxta valerianū ⁊ tyburtiū sepeliuit. Tunc al-
machius facultates amboꝝ cepit inquirere: ⁊ ceci-
liā tanq̄ꝫ valeriani coniugē coꝛā se fecit astare: ius-
sitqꝫ vt idolis imolaret: aut sentētiā moꝛtis incur-
reret: cū aūt ad hoc ab apparatoꝛibꝰ vrgereṫ: ⁊ illi
vehemēter flerēt: eo ꝙ puella tā decoꝛa ⁊ nobilis
vltro se moꝛti traderet. dixit ad eos. Hoc boni iu-
uenes nō est iuuētutē perdere: sed i meliꝰ mutare:
dare lutū et accipe auꝝ: dare vile habitaculū: ⁊ ac-
cipere p̄ciosuꝫ: dare breuē angulū: ⁊ accipe foꝝ plu
cidū. Si quis ꝓ nūmo solidos daret: nōne velociꝰ
festinaretis: Deus aūt quod acceperit simplū red
det centuplū: et dixit. Creditis his que dicoꝛ: ⁊ illi.
Credimꝰ chꝛistū verū esse deū: qui talē possidet fa
mulā. Uocato ergo vrbano episcopo. 400. et am-
pliꝰ baptizati sunt. Tūc almachius sanctā ceciliaꝫ
ad se vocans ait. Cuiꝰ cōditionis es: ⁊ illa. Inge-
nua sū et nobilis. cui almachiꝰ. Ego te de religiōe
iterrogo. ⁊ cecilia. Introgatio tua stultū sumit ini-
tiū: q̄ duas rn̄siones vna putat iquisitiōe cōcludi.
cui almachiꝰ. Unde tibi tāta p̄sūptio rn̄dēdi: at il-
la. De ꝯsciētia bona et fide nō ficta. cui almachiꝰ.
Ignoꝛas cuiꝰ ptātis sim: ⁊ illa. Potestas vr̄a ē q̄si
vter vēto repletꝰ. quē si acꝰ pupugerit oīs ꝓtinus
rigoꝛ pallescit: ⁊ quicq̄d i se rigidū habere cerniṫ i-
curuaṫ. cui almachiꝰ. Ab iniurijs cepisti: ⁊ ī iniuri
is ꝑseueras: Cecilia rn̄dit. Iniuria non dr̄: nisi qd̄
vbis fallentibꝰ irrogaṫ. vn̄ aut iniuriā doce si falsa
locuta sū: aut teipsuꝫ coꝛripe calūniā inferentē. Sꝫ
nos sciētes sanctū dei nomen oīno negare nō pos-
sumꝰ. Meliꝰ est enī feliciṫ moꝛi: q̄ꝫ infeliciṫ viuere.
cui almachiꝰ. Ut q̄d cū tāta sup̄bia loq̄rꝭ: ⁊ illa. nō.
sed cōstātia. cui almachius. Infelix ignoꝛas: q2 vi-
uificandi ⁊ moꝛtificandi mihi est tradita potestas:

126

⁊ illa. Cōtra veritatē publicā ꝓbo te nūc eē mēti-
tū: vitā eni vinctibꝰ tollē potes: mortuis aūt dare
nō potes. Es igr̄ mīster mortꝭ: n̄ vite. cui almachi
us. Jā depone amentiā ⁊ sacrifica dijs. cui cecilia.
Nescio vbi oculos amiserꝭ. nā tu quos deos dicꝭ:
oēs nos saxa eē videmꝰ: mitte igr̄ manū ⁊ tāgēdo
disce qꝺ ocul' nō vales vidē. Tūc iratꝰ almachius
iussit eā ad domū suā reduci: ibiqꝫ tota nocte ⁊ die
iussit eā ī bulliēte balneo ꝯcremari: q̄ q̄si in loco fri
gido māsit: nec modicū saltē sudorꝭ ꝑsensit. Qꝺ cū
audisset almachius iussit eā ī ipo balneo decollari:
quā spiculator tribꝰ ictibꝰ ī colo ꝑcussit: sꝫ tn̄ caput
eiꝰ amputare nō potuit: ⁊ qꝛ decretū erat: ne q̄rtaꝫ
ꝑcussionē decollādus acciperet: eā semiuiuā cruētus
carnifex dereliq̄t. Per triduū āt suꝑuiuēs oīa que
hēbat pauꝑibꝰ tradidit: ⁊ oēs quos ad fidē ꝯuerte
rat vrbano epo ꝯmēdauit dicēs. Triduanas īduti-
as mihi postulaui: vt hos tue btitudini cōmēdarē:
⁊ hāc domū meā ī eccl'iā ꝯsecrares. Scūs āt vrba
nus corpꝰ eiꝰ int̄ duos epos sepeliuit: ⁊ domū suaꝫ
ī ecclesiā vt rogauerat cōsecrauit. Passa ē āt circa
annū dn̄i. ccc.xxx. tpe alexādri īꝑatorꝭ. Alibi tn̄ legit̄
ꝙ passa ē tpe marci aurelij: q̄ īꝑauit circa ānū do
mini. cc.xx. ¶ De nomine.

c Lemēs dicit̄ a cleos qꝺ ē gloria: ⁊ mens:
q̄si gloriosa mēs. Habuit eni gloriosam
mentē. s. purgatā ab oī sorde: ordinatā oī
v̇tute: ⁊ decoratā nūc oī felicitate: q̄ cōsi-
stit ī hoc: sic dicit Augꝰ ī libro de trinitate: qꝛ ibi eē
nostrū nō hēbit mortē: nosse nostrū nō hēbit erro-
rē: amare nostrū nō hēbit offensionē. vl' dr̄ a clemē
tia: qꝛ clemēs ⁊ miſicors valde fuit: vl' sic dr̄ ī glo-
sario. Clemēs dulcꝭ: iustus: maturꝰ: ⁊ piꝰ. Justus ī
actiōe: dulcꝭ ī sermōe: maturꝰ in ꝯuersatiōe: piꝰ in
ītētiōe. Eiꝰ vitā ipe ī suo itinerario īseruit: maxie
vsqꝫ ad illū locū ī quo q̄liter btō petro ī pōtificatu
successit ostēdit̄. cetera ex eiꝰ gestis q̄ cōiter habētur:
sumūtur. ¶ De sancto Clemēte epo.

c Lemens epūs ex nobili romano
rū ꝓsapia ortꝰ est: pat̄
eius faustinianꝰ: mr̄ v̇o eiꝰ matidiana nū
cupata ē. Habuitqꝫ duos fratres: quorū
vnꝰ faustinꝰ: alt̄ faustus dicebat̄. Cūqꝫ matidiana
mr̄ eiꝰ mira corpis pulchritudīe pollēt: frat̄ viri sui
libidinoso amore ī eā vehement exarsit. Cū āt eā
quotidie molestaret: ⁊ ipsa sibi nullatenꝰ assentire
vellet: ⁊ viro suo hoc reuelare timēt: ne int̄ duos
fratres inimicitias suscitaret: cogitauit ꝑ aliqꝺ tp̄s
se a p̄ria absētare donec illicitꝰ amor ꝯquiescēt quē
aspectꝰ p̄ntie īflāmaret: vt āt a viro suo hoc obtinē
valēt: sōniū valde ꝯfixit callide: qꝺ ī hūc modū vi-
ro rettulit dicens. Ecce quoddā mihi ꝑ visū astitit
numē mihi p̄cipiens: vt ꝯfesti cū duobꝰ geminis. s.
faustino ⁊ fausto jex vrbe discederē: ⁊ tādiu abessē
donec ipe mihi reditū īparet: qꝺ si nō facerē simul
cū duobꝰ liberꝭ īterirē. Qꝺ vir audiēs vehemēter
expauit: ac vxorē cum duobꝰ liberꝭ ⁊ familia multa
athenas misit: vt ⁊ ibi manēt ⁊ filios facēt erudiri.
Minorē āt filiū. s. clemētē cū eēt ānoꝝ q̄nqꝫ sibi ꝑ
ī solatiū retinuit. Cū āt mr̄ cū filijs nauigaret: no-
cte q̄dā nauis naufragiū ꝑtulit: ⁊ mr̄ sine filijs a flu
ctibꝰ eiecta suꝑ quoddā saxuꝫ euasit: q̄ duos natos
ꝑijsse cōsiderās pre nimio dolore ī marꝭ fūdū se p̄ci
ꝑitasset: nisi qꝛ saltē eorū cadauera se reꝑturā sꝑa-
bat. At v̇o vbi nec viuos nec mortuos se reperire
posse cognouit clamores ⁊ vllulatꝰ maxios dabat:
manꝰ suas morsibꝰ lacerabat: nec vllā ꝯsolationeꝫ
ab aliquo reciꝑe volebat. Cūqꝫ m'lte m'lieres asta
rēt q̄ sua īfortunia eidē narraret: ⁊ illa ex hoc ꝯso-
lationē nō reciꝑet: affuit q̄dā mulier īter ceteras que
virꝝ suū adolescētē ⁊ nautā ī mari ꝑijsse asseruit: ob
cuiꝰ amorē postmodū nubē recusauit. Recepta igr̄
q̄licūqꝫ ꝯsolatiōe apꝺ ipsā manebat: ⁊ quotidianū
victū suis māibꝰ acq̄rebat. Sꝫ nō m'ltū post manꝰ
eiꝰ q̄s crebrꝭ morsibꝰ lacerauerat sine sensu ⁊ mor-
tue adeo sūt effecte: vt cū ipis nullatenꝰ oꝑari pos
set. Jlla āt q̄ eaꝫ susceꝑat paralysiꝫ īcurrit: ⁊ de lecto
surgē nō valebat: sicqꝫ matidiana mēdicare cōpel
lit̄: ⁊ ipa cū hospita ex his q̄ īuenire potat pasceba
tur. Cōpleto igr̄ āno quo matidiana cū liberis di-
scessit e p̄ria: misit athenas nūcios vir eiꝰ: vt ipos
reqrerēt: ⁊ qd agerēt ītimarēt. Sꝫ illi qui missi fue
rāt nullatenꝰ redierūt. Deniqꝫ cū alios misisset: et
illi reuertētes se nullū īde vestigiū reꝑisse narrarēt
clemētē filiū suū sub tutoribꝰ dereliq̄t: ⁊ ipe ad q̄rē-
dū vxorē cū filijs nauē ꝯscēdit: sꝫ mīme redijt. Vi-
giti igr̄ ānis clemēs orbatꝰ stetit: nec de p̄re vl' mr̄e
vl' de fr̄ibꝰ aliqꝺ īdiciū īuenire potuit. Jpe āt cle-
mēs studio lr̄aꝝ se ꝯtulit: ⁊ sūmū philosophie api-
cē apprehēdit. Desiderabat āt vehemēter ⁊ studio-
se q̄rebat q̄lit̄ sibi aīe īmortalitas ꝑsuaderi posset.
Ob hoc gͦ philosophoꝝ scholas freq̄nt̄ adibat: ⁊ si
qdē ꝙ īmortal' eēt obtinebat̄ gaudebat: siq̄n v̇o ꝙ
mortal' esset ꝯcludebat̄ tristis abscedebat. Deniqꝫ
cū barnabas romā venisset ⁊ fidē xp̄i p̄dicaret phi
losophi eū tāqꝫ īsanū ⁊ amētē deridebāt: vn̄ ⁊ qdā
ꝑꝫ quosdā fuit clemēs philosophꝰ: q eū p̄mo sic alij
deridebat ⁊ eiꝰ p̄dicatōeꝫ ꝯtēnebat: talē q̄stionē ꝓ
derisu barnabe fec̄ dicēs. Cū culex aīal sit exiguū:
qd ē ꝙ ille sex pedes hꝫ: ⁊ īsuꝑ alas possidet: Ele-
phas āt cū sit īmane aīal nec alas possidet: ⁊ tm̄ q̄-
tuor pedes hꝫ? Cui barnabas. Stulte tue q̄stiōi rn̄
dere ꝑfacile possē: si v̇itatꝭ cā discēde q̄rere viderꝭ.
sꝫ nūc de creaturꝭ nobis dicē aliqd absurdū ē: cū a
vobis creaturaꝝ ꝯditor ignoret̄. qꝛ eni creatorē nō
cognoscitꝭ: iustū ē vt ī creaturꝭ erretꝭ. Hoc v̇bū cor-
di clemētis philosophi valde īhesit: ita ꝙ fidē xp̄i
īstructꝰ a barnaba recepit: ⁊ ī iudeā ad petrū post-
modū ꝓꝑauit: quē ille de fide xp̄i instruxit: ⁊ aīe
īmortalitatē euidēter edocuit. ¶ Eo tpe simō ma
gus duos discipulos hēbat. s. aq̄lā ⁊ nicetā: q eius
fallacias agnoscētes eū reliq̄rūt: ⁊ ad petrū ꝯfugie
rūt: ⁊ eiꝰ discipuli sūt effecti. cū āt petrꝰ clemētē de
sua īterrogasset ꝓgenie: ille qd matri et fratribꝰ et
patri acciderit ꝑ ordinē enarrauit: addēs ꝙ crede-
bat ꝙ mater cū fratribꝰ ī mari perijsset: pat̄ v̇o aut
merore aut fil'r naufragio īterijsset: qꝺ audiēs pe-
trus lachrymas cōtinē nō potuit. ¶ Quadā āt vi-
ce petrꝰ cū discipulis suis ad īsulā ꝑ sex miliaria di
stantē: ī qua matidiana mat̄ clemētis morabatur:

vēnit vbi q̄dā columne vitree mire magnitudinis
erāt. Quas cū petrꝰ cū ceteris miraret̄ vidēs ipā
mēdicātē cur non potius suis manibus operaret̄
icrepauit. q̄ r̄ndit. Speciē tm̄ mi dn̄e hēo manuū:
q̄ meis sic sūt debilitate morbus: vt oīno sint isen
sibiles effecte: atq; vtinā me i mare p̄cipitassem vt
vltrā nō viuerē. cui petrus. Quid ē quod loq̄ris?
Nescis q; aīe coꝝ q se iterimūt grauiter puniunt̄?
cui illa. Utinā hoc mihi certū fieret q̄ anime post
mortē viuāt. libenter. n. meipsā occiderē: vt saltem
vna hora dulces meos natos vidē possē. Cūq; pe
trus ab ea cām tāte tristicie iterrogass;: ꝛ illa ei or
dinē rei geste narrasset: ait petrus. Est q̄dā adole
scens noīe clemēs q hec q̄ refers m̄ri ꝛ frib; asserit
accidisse: qd̄ illa audiēs nimio stupōe pcussa corruit.
cūq; ad semetipsā rediss; cū lachrymis ait. Ego sū
adolescētis m̄r ꝛ pcidēs ad pedes rogare eū cepit
vt sibi filiū suū festināter ondere dignaret̄. cui pe
trꝰ. Cū adolescētē videris paululū dissimula quosq;
ab isula cū naui egrediamur. Quod cū se facturā
pmisiss; tenēs petrus manū eius ipsā ad nauē vbi
erat clemēs ducebat. Uidēs vero clemēs petrum
manu mulierē ducētē ridere cepit: mox āt vt mu
lier iuxta clementē fuit: se cōtinere non potuit: sed
statim in āplexus eius ruit ꝛ crebro osculari cepit.
Quā ille tāq; isaniētē mulierē cū idignatōe repel
lebat: ꝛ aduersus petꝝ idignatōe non modica mo
nebat̄. Cui petrꝰ. Quid agis o fili clemēs: noli re
pellere m̄rē tuā. Quod cū audiss; clemēs lachry
mis ifusus sup m̄rē iacentē cōcidit ꝛ eā cognoscē
cepit. Tūc ad p̄ceptū petri hospita sua q̄ paralyti
ca iacebat adducit̄: ꝛ ab eo cōtinuo liberat̄ tūc m̄r
clementē d̄ p̄re iterrogauit. cui ille. Ad te q̄rendū
iuit ꝛ vltra n̄ rediit. At illa audiēs solūmodo suspi
rauit. Grāde. n. p filio iuēto gaudiū hn̄s reliquos
ꝯsolabat̄ merores. Interea cū niceta ꝛ aq̄la deēnt:
ꝛ redeūtes mulierē cū petro vidissent: q̄ nā sit hec
mulier pcūctātur. q̄bꝰ clemēs ait. Mater mea est
quā mihi deꝰ redonauit p dn̄m meum petꝝ. Post
hec Petrꝰ oīa eis p ordinē enarrauit. Quē cū au
dissent niceta ꝛ aq̄la subito surrexerūt dicētes. Do
minator dn̄e deꝰ vera ne sūt hec an sōniū ē qd̄ au
diuimꝰ? Tunc petrꝰ: si nō inq̄t nos insanimus hec
vera sunt. At illi faciē cōfricātes aiūt. Nos sumꝰ
faustinus ꝛ faustus quos m̄r n̄ra existimat in mari
interisse: ꝛ accurrētes i āplexus matris ruūt: ꝛ eam
crebrius osculant̄. At illa ait. quid vult hoc eē: ad
quā petrꝰ. Isti sūt filij tui faustinꝰ ꝛ faustꝰ quos in
mare pisse putabas. Hec audiēs m̄r p nimio gau
dio velut amēs effecta corruit: ꝛ post ad se reuersa
ait. Obsecro vos dulcissimi filij narrate mihi quō
euasistis: q r̄nderūt. Cū nauis fuiss; resoluta ꝛ nos
sup quādā tabulā veheremur: q̄dā pirrate nos i
uenietes i suā nauiculā posuerūt: ac mutatis noībꝰ
cuidā nos honeste vidue iustine noīe vendiderūt
q̄ tāq; filios nos habuit ꝛ liberalibꝰ artibꝰ nos eru
diri fec: tādē philosophie opā dedimꝰ ꝛ simōi cui
dā mago nobiscū educto adhesimus. Cūq; eiꝰ fal
laciā cognouissemꝰ ipm̄ oīno deseruimꝰ ꝛ petri di
scipli p zacheū effecti sumꝰ. Seq̄nti āt die assūptis

petrꝰ tribꝰ fribꝰ. s. clemēte: aq̄la ꝛ niceta ad quēdā
secretiorē locū orōnis gr̄a descēdit: quos venerādꝰ
q̄dā senex: s; tn̄ paup alloq cepit dicens. Misereor
vestri frēs: q; sub spē pietatis vos grauiter errare
cōsidero. neq;. n. deꝰ ē neq; cultus hic aliq̄d ē: nec
puidētia i mundo: s; fortuitꝰ casus: ꝛ genesis oīa
agunt. sicut ꝛ ego ex meipso manifeste cōperi i di
sciplina mathesis p ceteris eruditꝰ. Nolite ergo er
rare: siue. n. oretis siue nō qd̄ vestra genesis cōtinet
vobis erit. Clemēs āt i eū respiciēs aīo pulsabat̄
ꝛ sibi se eū alias vidisse videbat̄. Cūq; de māda
dato petri clemēs: aq̄la ꝛ niceta cū eo diutiꝰ dispu
tassent, ꝛ puidentiā aptis rōnibꝰ ondissent eūq; ob
reuerentiā crebro p̄rem vocarēt dixit aq̄la. Quid
necesse ē vt eū p̄rē vocemꝰ cū i mādatis habeamꝰ
neminē sup terrā p̄rē vocare: ꝛ post hoc respiciēs
ad senē ait. Nō iiuriose accipias p̄r: q; frē meū cul
paui: q; te p̄rem vocauit: hēmꝰ. n. tale mādatū: ne
aliquē noīe isto vocemꝰ. Cūq; aq̄la hoc dixisset ri
sit oīū astātiū cetꝰ vna cū sene ꝛ petro: ꝛ cū ille cām
risus iq̄reret dixit ad eū clemēs: q; facis id de quo
alios culpas senē p̄rē vocādo. At ille negabat di
cēs. Uere nescio si eū p̄rē vocaueris: veꝝ cū satis d
puidētia disputatū eēt: dic senex: credē vtiq; pui
dētiā eē: s; a ppa cōsciētia phibeor huic fidei accō
modare cōsensū. Noui. n. meā ꝛ cōiugis mee gene
sim accidisse. Audite igr̄ ꝯiugis mee thema: ꝛ iue
nietis scema cuiꝰ exitus accidit. Habuit nāq; martē
cū venere sup centꝝ: lunā vo i occasu i domo martis
ꝛ finibus saturni: qd̄ scema adulteras facit ꝛ suos
pprios amare i peregre ꝛ i aq̄s defūgi: qd̄ ꝛ ita fa
ctū ē. Incidit nāq; i amorē s̄ui: ꝛ periculū atq; op
probriū metuēs cū ipso aufugit ꝛ i mari periit. nā
sicut fr̄ meꝰ rettulit ipū p̄mo adamauit: s; cum ipse
assentire sibi nollet i seruū sue libidinis amorē re
torsit: nec tn̄ ei iputādū ē: q; eā genesis hoc facē cō
pulit. Narrauitq; quō sōnū finxerit: ꝛ quō cū libe
ris athenas vadēs naufragio pierit. Cūq; filij vel
lēt i eū irruē ꝛ rē apire phibuit petrꝰ dicēs: q̄escite
quoadusq; mihi placuerit: dixitq; ei petrꝰ. Si ho
die ꝯiugē tuā castissimā tibi cū tribꝰ filijs ꝯsignaue
ro credes q; genesis nihil fit: cui ille. Sic ipoēe ē te
exhibē qd̄ pmisisti: ita ꝛ ipossibile ē ex genesi ali
q̄d fieri: dixitq; ei petrꝰ. Ecce iste ē filiꝰ tuꝰ clemēs:
ꝛ hi duo gemini tui faustinꝰ ꝛ faustꝰ: tūc senex reso
lutis mēbris cecidit ꝛ exanimis fcūs ē. filij āt irruē
tes i eū osculabāt̄ verētes ne spm̄ reuocare poss;.
Tādē ad se rediēs oīa vt acciderāt p ordinē audi
uit. Tūc subito vxor aduenit: ꝛ cū lachrymis clama
re cepit. Ubi ē vir meꝰ ꝛ dn̄s meꝰ: hoc cum illa q̄si
amēs clamaret senex cucurrit: ꝛ cū m̄ltis lachrymis
āplecti ꝛ stringē eā cepit. Dū igit̄ sil̄ manerēt: ad
uēit q̄dā nūciās appionē ꝛ ābionē faustiniani ami
cissimos cū simone mago hospitari de quoꝝ aduē
tu faustinianꝰ valde gauisus ad eos visitādos iuit.
Et ecce nūciꝰ venit q dicēt ministꝝ cesaris āthio
chiā aduenisse: vt magos oēs q̄reret: ꝛ morte puni
ret. Tūc simō magꝰ i odiū filioꝝ q ipm reliq̄rāt vul
tus sui similitudinē i faustinianū ipressit: vt nō fau
stinianꝰ s; simō magꝰ ab oībꝰ putaret̄: hoc āt fecit

127

vt a ministris cesaris loco sui tenerēt ꝛ occiderēt.
Ipse āt simō de partibꝰ illis abscessit. Cūʒ āt fau-
stinianꝰ ad petꝝ ꝛ filios redisset expauerūt filij vul
tū simonis i eū itnētes: vocē āt pr̄is sui audientes.
Solus āt petrꝰ erat q vultū eiꝰ naturalē videbat:
cūqʒ filij eiꝰ ꝛ vxoꝛ eū refugerēt ꝛ execrarent dice
bat eis. Cur execramini ꝛ refugitis pr̄em vr̄m: q
rn̄derūt: ꝙ iō eū fugerēt: qꝛ i eo vultꝰ simonis ma-
gi appareret. cōfecerat. n. simō qddā vnguentuʒ ꝛ
faciē eiꝰ ꝑunxerat: ꝛ vultū suū arte magica iꝓꝛesse-
rat i eū: ipse igr̄ lamentabat ꝛ dicebat. Quid mihi
misero accidit vt vna die recognitus ab vxoꝛe ꝛ fi
lijs letari non potueriʒ cū eis: Uxoꝛ vō sparsis cri
nibꝰ ꝛ filij pl̄ mū flebāt. simō āt magꝰ dū adhuc eēt
anthiochie petꝝ ꝑl̄imū ifamauerat: magnū male-
ficū ꝛ homicidā eū dicēdo: oniqʒ itātū aduersus pe
trū populū cōcitauerat: vt ipm̄ iuenire plurimum
affectarēt: vt carnes eius dētibꝰ laniarēt. Dixit gᵒ
petrꝰ faustiniano: qn̄ qdē simō magꝰ eē viderꝭ ꝑge
āthiochiā ꝛ corā oī populo me excusa: ac ea q̄ dē me
dixit simō ex ꝑsona sui retracta. Post hec ego an-
thiochiā vēiā ꝛ āte illū ppl̄ʒ hūc vultū a te effuga-
bo ꝛ ꝓꝑuʒ corā oībꝰ reddā: Hoc tn̄ nullo mō credē
dū ē: ꝙ beatꝰ Petrus mentiri mādauerit cū deus
nō idigeat nr̄o mēdacio. Ideo itinerariū clemētis
i quo hec scripta sūt liber apocryphꝰ ē: nec vt qui-
busdā placet suscipiēdꝰ i talibꝰ: verūtn̄ dici pōt: ꝙ
petrꝰ si vba sua diligēter cōsiderent nō sibi dixit vt
simonē magū eē se dicēt: sʒ vt pplo effigiē faciei su
ꝑinductaʒ ondēs petꝝ ex ꝑsona simonis cōmēdaret
ꝛ mala q̄ dixerat reuocaret: ꝛ ille dixit se eē simonē
nō q̄ʒtum ad veritatē: sʒ q̄ʒtum ad apparentiā: vn̄
qd dixit ifra faustinianꝰ. Ego suʒ simō ꝛc̄. sic debʒ
accipi. i. q q̄ʒtū ad appētiā videoꝛ eē simō: fuit ergo
simō supple putatiuꝰ. Perrexit ergo faustinianus
pr̄ clemētis anthiochiā: ꝛ pplʒ ꝯuocās dixit. Ego
simō ānūcio vobis ꝛ cōfiteoꝛ oīa fefellisse de Pe-
tro. Nequaq̄ʒ. n. ē seductoꝛ vel magꝰ: sʒ ad saluteʒ
mūdi missus: q̄pp si decetero aliqd cōtra ipm̄ dixe
ro me tanq̄ʒ seductoꝛē ꝛ maleficū repellatꝭ. nūc. n.
penitentiā ago: me maledixisse cognosco: Moneo
igr̄ vos vt ipsi credatis: ne vos ꝛ ciuitas vr̄a insi-
mul pereatis. Cūqʒ hec oīa q̄ petrꝰ iusserat ꝯplessʒ
ꝛ iam in amoꝛem petri populum incitasset: petrus
ad eum venit ꝛ oratione facta effigiē vultus simo-
nis ab eo penitꝰ effugauit. Populus. n. anthioce-
nus petꝝ benigne ꝛ cū mlt̄o honoꝛe recepit ꝛ ipm̄ i
cathedra sublimauit: qd audiēs simō illuc ꝑrexit ꝛ
ppl̄m ꝯuocās ait. Miroꝛ ꝙ cū vos salubꝛibꝰ p̄ce-
ptis istruxeri ꝛ a seductoꝛe Petro vos cauere mō-
straueriʒ: vos ipm̄ nō solū audistꝭ. sʒ ēt epāli cathe
dra sublimastꝭ: tūc oēs cū furoꝛe aduersus eū dixe
rūt. Mōstro nobis filis es. nudiꝰ t̄tiꝰ te penituisse
dicebas: ꝛ nūc te ꝛ nos p̄cipitare conarꝭ: ꝛ ipetū in
eū faciētes cū ignominia eū ꝓtinꝰ expulerūt. Hec
oīa clemēs i libꝛo suo de seipo narrat: ꝛ hāc histo-
riā ibidē iseruit. Pꝰ hec āt petrꝰ cū romā venissʒ ꝛ
passionē suā iminere videret: clemētē pꝰ se epʒ oꝛ-
dīauit. Mōtuo igr̄ p̄ncipe aploꝝ petro clemēs vir
ꝓuidꝰ p̄cauēs i futuꝝ: ne. s. ꝑ hoc exēplū qlibʒ vel-
let sibi i eccl̄ia successoꝛē statuere ꝛ hereditatē sā-
ctuariū dn̄i possidere: lino cessit: ꝛ postmodū cletoꝛ.
Nōnulli asserūt ꝙ linꝰ ꝛ cletꝰ n̄ fuerūt sūmi pōtifi-
ces: sʒ tm̄ Petri apl̄i coadiutoꝛes: ꝓꝑ qd i cathalo
go pōtificū meruerūt ānumerari. Post hos āt cle
mēs eligit: ꝛ p̄sidē cōpellit: q ita moꝝ ornamēto pol
lebat: vt iudeis ꝛ gētilibꝰ: ꝛ oībꝰ xp̄ianis ppl̄is cō-
placēt. Singlaꝝ iopes regionū noīati scriptos hē-
bat ꝛ quos baptismi scīficatiōe mūdauerat n̄ sine-
bat publice fieri mēdicitati subiectos. Cū igr̄ domi
cillā vginē neptē Domitiani ipatoꝛis sacro vela-
mine ꝯsecrassʒ: ꝛ Theodorā vxoꝛē sisinnij amici i-
patoꝛis ad fidē ꝯuertissʒ: ꝛ i castitatꝭ ꝓposito manē
ꝑmitteret. Sisinniꝰ zelo ductꝰ eccl̄iā post vxoꝛē suā
occulte itrauit scire volēs ꝓꝑ qd illa sic eccl̄iā freq̄n
taret. at vbi a scō clemēte orō fusa ē ꝛ a pplo rn̄sū ē
amē. Sisinniꝰ cecꝰ ꝛ surdꝰ p̄citꝰ effectꝰ ē q stati puerꝭ
suis dixit: cito me tollite ꝛ foras educite. Pueri āt
ꝑ totā eccl̄iā eū girabāt: sʒ ad ianuas ꝑuenire n̄ po
terāt: quos cū vidissʒ Theodora sic errātes pꝛimo
qdē ab eis declinauit putās ꝙ vir suꝰ eā cognoscē
possʒ. Postmodū āt qd nā hᵒ eēt eos itrogauit. q
dixerūt. Dn̄s nr̄ vult vidē ꝛ audire q̄ n̄ licēt: ꝛ cecꝰ
ꝛ surdꝰ factꝰ ē. Tūc illa i orōne se dedit dep̄cās vt
vir suꝰ ide exire possʒ ꝛ post orōnē dixit puerꝭ. Ite
mō ꝛ ꝑducite dn̄m vr̄ʒ ad domū. Cūqʒ abijssēt scō
clemēti theodora qd acciderat idicauit. Tūc sāctꝰ
clemēs rogatu theodoꝛe ad eū vēit: ꝛ ipʒ iuēit aptꝭ
oculis nil vidētē ꝛ nil penitꝰ audiētē. Cūqʒ clemēs
ꝓ eo orassʒ ꝛ ille auditū ꝛ lumē recepissʒ vidēs cle-
mētē iuxta vxoꝛē suā stātē amēs efficit: ꝛ se illusuʒ
magicꝭ artibꝰ suspicat: p̄cepitqʒ ꝑuis suis: vt tene
rēt clemētē dicēs: vt igredēt ad vxoꝛē meā magicꝭ
artibꝰ me excecauit: p̄cepitqʒ ministrꝭ: vt clemētē li-
garēt ꝛ ligatū traherēt. At illi ligātes colūnas iacē
tes ꝛ saxa putabāt: sic ēt sisinnio videbat ꝙ scūʒ cle
mētē cū suis clericꝭ attraherēt ꝛ ligarēt. Tc̄ clemēs
sisinnio ait. Quia saxa dōs dicꝭ saxa t̄hē meruisti.
Ille āt vē eū ligatū existimās ait. Ego te iterfici fa
ciā. Clemēs āt ide abscedēs theodorā rogauit ne
ab orōe cessaret donec viꝝ suū dn̄s visitaret. Orāti
igr̄ theodoꝛe petrꝰ apl̄us appuit dicēs. Per te vir
tuꝰ saluabit: vt ipleat qd dixit fr̄ meꝰ paulꝰ. Sal-
uabit vir ifidel̄ ꝑ mulierē fidelē. Et hoc dicēs ab-
scessit. statiqʒ sisinniꝰ vxoꝛem suā ad se vocauit ob-
secrās: vt ꝓ se oraret ꝛ scūʒ clemētē ad se vocaret.
Qui cū venissʒ ipʒ i fide istruxit: ꝛ eū cū. ꝫiꝫ. de do-
mo sua baptizauit: ꝑ hūc āt sisinniū mlt̄i nobiles ꝛ
amici nerue ipatoꝛis dn̄o crediderūt. Tc̄ comes sa-
croꝝ pecuniā mlt̄ꝭ dedit: ꝛ ꝯ scūʒ clemētē seditōʒ ma
ximā excitauit. Tūc mamertinꝰ vrbis p̄fectꝰ ppl̄i
seditōeʒ maximā nō ferēs ad se clemētē adduci fe
cit: quē cū redarguēt ꝛ ad se iclinare tētaret: ait ille
Optarē te ad rōnē accedē. Nā si canes mlt̄i ꝯ nos
latrauerit ꝛ moꝛsibꝰ attrectauerit nūq̄ʒ hoc nobis
auferre pn̄t ꝙ nos sumꝰ rōabiles hoīes: ꝛ ipsi sunt
irrōabiles canes. Seditio āt ab ipitꝭ exoꝛta ondit
se nihil hr̄e certū vel veꝝ. Tunc mamertinꝰ de eo
traiano iperatoꝛi scribēs rn̄suʒ accepit: ꝙ aut sacri
ficaret: aut trās pōtū mare i heremo qd adiacet ci-

uitati cersone ipſũ ĩ exiliũ mitteret· tũc ꝑfectꝰ clemẽti cũ lachrymis ait. Deꝰ tuꝰ quẽ puer colis ipſe te adiuuet. Prefectꝰ aũt ei nauẽ tribuit: ⁊ oĩa neceſſaria miniſtrauit. Multi aũt clerici ⁊ laici ipſũ ĩ exiliũ ſũt ſecuti. Profectus aũt ĩ inſulã inuenit ibi plꝰ q̃ȝ duo milia chriſtianoꝝ ibidẽ iãdudũ ad ſecanda marmora dãnatoꝝ: q ſãctũ clemẽtẽ videntes ſtatim ĩ fletũ ⁊ lachrymas ꝓruperũt: quos ille cõſolãs ait Nõ meis meritis ad vos me miſit dñs: ſȝ veſtris coronis participẽ me fieri: ⁊ cũ ab eis didiciſſȝ ꝙ a ſexto miliario aquã ſuis humeris ꝺportarẽt: dixit eis: Oremꝰ oẽs dñȝ nr̃ȝ ieſũ xp̃ȝ vt cõfeſſoribꝰ ſuis fõtẽ ĩ iſto loco ac venas aperiat: ⁊ q ꝑcuſſit petram ĩ deſerto ſyna ⁊ fluxerũt aque ĩ abũdãtia: ipſe nob laticẽ affluentẽ ĩpartiatꝛ: vt de eiꝰ bñficijs gratulemur. Cũq̃ȝ oꝛõne facta hĩc ĩde circũſpiceret vidit agnũ ſtãtẽ q pede erecto dextro q̃ſi locũ ep̃o oñdebat. Et ĩtelligẽs dñȝ ieſũ xp̃ȝ eẽ quẽ ſolus ipſe videbat perrexit ad locũ ⁊ dixit. In noĩe patris ⁊ filij ⁊ ſpũs ſci: ĩ iſto loco ꝑcutite: ſȝ cũ nullus ĩ ipõ loco in quo agnꝰ ſteterat ꝯtigeret: ipſe accepto breui ſarculo: leui ictu locũ ſub pede agni ꝑcuſſit: ⁊ ſtati maximꝰ fõs erupit: ⁊ ĩ fluuiũ creuit. Tũc vniuerſis gaudẽtibꝰ ſãctus clemẽs ait. Fluminis ĩpetꝰ letificat ciuitatẽ dei. Ad hãc famã multi cõfluxerũt ⁊ vna die q̃ngẽti ⁊ ãpliꝰ ab eo baptiſma ſuſceperũt: ⁊ idoloꝝ tẽpla deſtruẽtes ꝑ totã ꝓuinciã intra ãnũ .75. eccleſias edificauerũt. Poſt tres ãnos traianꝰ iperatoꝛ q cepit ãno dñi .106. hoc audiẽs quendã ducẽ illuc miſit: q cũ oẽs libẽter moꝛi cõſpiceret multitudini ceſſit ⁊ ſolũ clemẽtẽ ligata ad collũ eiꝰ ãchoꝛa ĩ mare ꝑcipitauit dicẽs. Iã ñ poterũt ipſȝ ꝓ deo colere. Stãte aũt oĩ multitudĩe ad littꝰ maris coꝛnelius ⁊ phebꝰ diſcipuli eiꝰ oẽs oꝛare ꝑceperũt: vt dñs coꝛpꝰ ſui martyris eis mõſtraret. Statiq̃ȝ mari ꝑ tria miliaria recedẽte oẽs ꝑ ſiccũ igreſſi ĩuenerũt ĩ modũ tẽpli marmoꝛei hĩtaculũ a deo paratũ: ⁊ ibi archã ſancti clemẽtis ⁊ anchoꝛã iuxta eũ. Reuelatũ ẽ aũt diſcipulis eiꝰ ne ĩde tollerẽt coꝛpꝰ eius. Omni aũt ãno tẽpoꝛe paſſiõis eius ꝑ ſeptẽ dies ad tria miliaria mare recedit: ⁊ ſiccũ iter aduenĩẽtibꝰ tribuit In vna ſolẽnitatũ mulier cũ filio ſuo paruulo ad locũ acceſſit. Cõpletis aũt feſtiuitatis ſolẽnijs cum puer obdoꝛmiret ſonꝰ inundãtiũ aq̃ꝝ ſubito factus ẽ. Mulier aũt territa ⁊ filij ſui oblita cũ reliq̃ multitudĩe ad ripã aufugit: que poſtmodũ filij memoꝛ cũ eiulatu maximo flebat ⁊ vſq̃ȝ ad celũ lamẽtabiles voces dabat: ac ꝑ littoꝛa clamãs ⁊ eiulans diſcurrebat: ſi foꝛte filij coꝛpꝰ a littoꝛibꝰ eiectũ videret: ſȝ cũ ĩ ea oĩs ſpes ꝺficeret ad domũ redijt: ⁊ totũ illũ ãnũ ĩ fletu ⁊ meroꝛe duxit. Poſt ãnũ igitꝛ apto mari oẽs ãticipãs ad locũ cõcita venit: ſi de filio foꝛte aliquod veſtigiũ inuenire poſſȝ. Cũ ergo ante tumulũ ſci clemẽtis ſe ĩ oꝛõe ꝺdiſſȝ. ſurgẽs vidit ĩfãtẽ ĩ loco vbi eũ reliq̃rat doꝛmiẽtẽ. Exiſtimãs aũt eũ eẽ ꝺfũctũ acceſſit ꝓpiꝰ q̃ſi coꝛpꝰ collectura exanime. Sȝ cũ eũ doꝛmiẽtẽ cognouiſſȝ excitatũ velociter ſpectãtibꝰ populis icolumẽ ĩ vlnis leuauit. ⁊ vbi nã ꝑ illũ ãnũ fuerit req̃ſiuit. Ille aũt ſe neſcirꝛ reſpõdit ñ ãnus ĩteger ꝑtierat: ſȝ tm̃ vniꝰ noctis ſpatio ſe ſuauiter doꝛmiſſe putabat. Ambro. ĩ ꝑfatiõe ſic ait. Cũ iniq̃ſſimꝰ ꝑſecutoꝛ btũȝ clemẽtẽ ꝑnis afficere a diabolo cogeretꝛ nõ ei toꝛmẽtũ ĩtulit ſȝ triũphũ. Iactatꝛ ergo martyr ĩ fluctibꝰ vt mergeretꝛ: ⁊ ex hoc ꝑuenit ad ꝑmiũ. vñ petrꝰ magr̃ eiꝰ ꝑuenit ad celũ: ãboꝝ ergo ĩ fluctibꝰ xp̃s approbans mẽtes clemẽtẽ ad palmã victoꝛie de ꝓfũdo reuocat: petrũ ad celeſtia regna ĩ codẽ elemẽto ne emergeretꝛ eleuat. ❡ Refert leo oſtiẽſis ep̃s ꝙ tꝑe quo michael ĩꝑatoꝛ noue rome regebat ĩꝑiũ: ſacerdos q̃dã noĩe philoſophꝰ q ob ſũmũ igeniũ a pueritia fuerat ſic vocatꝰ: cũ cerſonã ꝑueniſſet: ⁊ ꝺ his que narrãtꝛ ĩ hiſtoꝛia clemẽtis habitatoꝛes iterrogaſſȝ: q̃a aduene potiꝰ q̃ȝ idigene erãt ſe neſcirꝛ ꝓfeſſi ſũt Siq̃dẽ miraclũȝ marini receſſus ob culpã ĩhabitãtiũ iãdiu ceſſauerat: ⁊ ob ĩcurſũ barbaroꝝ tꝑe marini receſſus veniẽtiũ tẽplũ ꝺſtructũ fuerat: ⁊ archa cũ coꝛpoꝛe marinis fluctibꝰ obruta erat: exigẽtibꝰ culpis ĩhabitãtiũ: ſuꝑ quo miratꝰ p̃bꝛ ⁊ accedẽſ ad ciuitaculã noĩe geoꝛgiã cũ ep̃o ⁊ clero ⁊ poplo acceſſit ad q̃rẽdũ ſacras reliq̃as ad iſulã ĩ qua exiſtimabãt eẽ coꝛpꝰ martyris: vbi cũ hymnis ⁊ oꝛõibꝰ fodiẽtes diuina reuelatiõe ĩuenerũt coꝛpꝰ ⁊ ãchoꝛã cũ q̃ fuerat ĩ mare ꝓiectũ: ⁊ depoꝛtauerũt cerſonã. Deĩde ꝑdictꝰ philoſophꝰ cũ coꝛpoꝛe ſci clemẽtis romã venit: ⁊ multis oſtẽſis miraclis ĩ eccleſia que nũc dr̃ ſci clemẽtis honoꝛifice coꝛpꝰ collocatũ fuit. In chꝛonica aũt q̃dã legitꝛ ꝙ mari ab illo loco exiccato a beato cyrillo noꝛmanoꝝ epiſcopo romã trãſlatũ ẽ.

❡ De ſancto Criſogono.

CRiſogonus iuſſu Dioclitiani ĩ carcere recluditꝛ vbi ſcẽ Anaſtaſie alimonijſ fouebatꝛ. Cũ ergo anaſtaſiã vir eiꝰ ĩ artiſſimã cuſtodiã poſuiſſȝ criſogono q eã erudierat talia ſcripta direxit. Scõ ꝯfeſſoꝛi chꝛiſti criſogono anaſtaſia. Sacrilegi iugũ mariti ſuſcepi: cuiꝰ ꝺo miſ'ãte thoꝝ mẽtita ĩfirmitate ꝺclinãs die noctuq̃ȝ dñi nr̃i ieſu xp̃i ãplectõ veſtigia. Cũ iſte ꝑrimoniũ meũ ex quo illuſtratꝛ cũ idĩgnatiõe ac turpibꝰ idolatris exhauriat: me quoq̃ȝ velut magã atq̃ȝ ſacrilegã cuſtodie taȝ grauiſſime mãcipauit: vt me vitã tẽpoꝛalẽ amittere ſuſpicer. Nihil .n. ſuꝑeſt niſi vt emiſſo ſpũ moꝛti ſuccũbam In q̃ moꝛte lȝ gloꝛier: tñ mea mẽs valde ꝯteritꝛ: q2 opes mee q̃s ꝺo ꝺnonerã a turpibꝰ ꝯſumũtꝛ. Vale vir ꝺi memẽtoq̃ȝ mei. Cui criſogonꝰ rñdit. Vide ꝙ ñ ꝯturberis ĩ hoc: ꝙ tibi pie viuẽti iferãtꝛ aduerſa. Nõ .n. ꝺciperiſ: ſȝ ꝓbaris. Cito ad te placitũ tp̃s xp̃s ꝯuertet ⁊ q̃ſi poſt noctis tenebras floꝛidũ diei lumẽ aſpicies: ⁊ poſt glaciei frigꝰ aurea tibi tẽpoꝛa ⁊ ſerena ſuccedẽt. vale ĩ dño ⁊ oꝛa ꝓ me. Deniq̃ȝ cũ btã anaſtaſia ſic ĩ cuſtodia artaretꝛ: vt vir ei panis q̃drãs daretꝛ: exiſtimãs ſe moꝛiturã criſogono ep̃laȝ ĩ hec v̾ba ſcripſit. Confeſſoꝛi xp̃i criſogono anaſtaſia. Finis vẽit coꝛpis mei: vt egrediẽtẽ aĩaȝ ipſe ſuſcipiat: ꝓ cuiꝰ amoꝛe iſta ſuſtineo: q̃ ex oꝛe hꝰ vetule ꝛcognoueris. cui ille ꝛſcripſit. Sẽꝑ ẽ vt lumẽ tenebre ãtecedãt. ſic ẽt poſt ĩfirmitatẽ ſalꝰ ꝛuertitꝛ ⁊ vita poſt mõrtẽ ꝓmittitꝛ. Vno fine ꝯcludũtꝛ ⁊ aduerſa huiꝰ mũdi ⁊ ꝓſꝑa: ne vel triſtibꝰ deſperatio

vel letis elatio dn̄etur: vnū mare ē: ī quo nauicule
corꝑis nr̄i velificāt: ⁊ sub vno corporis gubernato
re aīe nostre nautico fūgunt̄ officio. Quorūdā igit̄
naues fortissimis cathenaꝝ nexibꝰ solidate crebros
equoris cōcitatos fluctꝰ illese ꝑtereūt. Quorūdaꝫ
vero fragilis iunctura lignoꝝ etiā ī trāquillo vici-
nū morti cōficiūt cursū. Tu aūt o xp̄i famula crucis
tropheū tota mēte cōstrige: ⁊ teipsā ꝑpara ad opꝰ
dei. Igit̄ dioclitianꝰ aq̄legie partibꝰ positꝰ cete-
ros xp̄ianos occidēs sanctū crisogonū sibi p̄sentari
iussit. cui cū diceret. Accipe potestatē p̄fecture tue
⁊ cōsulatū generis tui ⁊ sacrifica dijs. respōdit cri
sogonꝰ. Unū deū ī celis adoro: ⁊ dignitates tuas q̄
si lutū cōtēno. Data igit̄ sup eū sentētia ad quēdā
locū ducit̄: ⁊ ibidē ꝓtinꝰ decollat̄: circa annū dn̄i.
287. cuius corpus cum capite sanctus zelas p̄sbȳ
er sepeliuit.

C De nomine.

C Atherina dicit̄ a catha: qd̄ ē vniuersum
⁊ ruina q̄si vniuersalis ruina. Omne enī
edificiū diaboli ī ea vniuersaliter corruit
Nā ī ea ruit edificiū supbie p humilitatē
quā habuit. Carnalis cōcupiscētie p virginitateꝫ
quā seruauit: cupiditatis mūdane: q2 oīa mūdana
despexit. Uel catherina q̄si cathenula. ipa enī sibi
p bona opera quādā cathenā fecit p quā vsqꝫ ad
celū ascēdit: que qdē cathena siue scala q̄tuor gra-
dus hēt q sunt inocētia operis: mūdicia corporis:
d̄spectio vanitatis. locutio v̄itatis: quos ꝓpheta p
ordinē ponit dicēs. Quis ascēdet ī montē dn̄i ⁊c. ⁊
respōdet. Innocēs manibꝰ ⁊ mūdo corde: q nō ac
cepit ī vanū aīaꝫ suā: nec iurauit ī dolo ꝓximo suo.
q̄liter āt isti q̄tuor gradus ī btā catherina fuerunt:
patet ex legēda sua. Et vtrū ipsa sit ceteris v̄gibꝰ
gloriosior q̄ sola fuit xp̄i spōsa familiarior plene ha
betur ī sanctuario magr̄i leonardi de Utino.

C De sancta catherina.

C Atherina costi regis filia oībus
liberaliū artiū studijs
erudita fuit. Cū aūt maxentiꝰ īꝑator oēs
tā diuites q̄ꝫ pauperes ad Alexādriā ꝯuocassꝫ: vt
idolis imolarēt: ⁊ christianos imolare nolētes pu-
niret: Catherina aūt cū eēt annorū. 18. ⁊ in palatio
diuitijs ⁊ pueris pleno sola remāsissꝫ audiēs aīaliū
diuersoꝝ mugitꝰ ⁊ cātātiū plausus: nūcio illuc nun
cio īquiri iussit celeriter qd hoc eēt. Quod cū didi
cisset assūptis aliqbꝰ de palatio signo crucis se mu-
niens illuc accessit. Ibiqꝫ multos christianos metu
mortis ad sacrificia duci cōspexit: que vehementi
dolore cordis sauciata se ad īperatorē audacter ī-
gessit: ⁊ sic ait. Salutationē tibi proferre ⁊ ordinis
dignitas ⁊ rationis via monebat si creatorē celoꝝ
agnosceres: ⁊ a dijs aurē reuocares: stāsqꝫ āte ia-
nuā tēpli p varias cōclusiōes sylogisimoꝝ allegori
ce ⁊ methaphorice: diserte ⁊ mystice multa cū cesa
re disputauit. Deinde rediēs ad cōmune colloqū
iuxit. Hec tibi tanq̄ꝫ sapiēti ꝓferre curaui. Nunc
autē q̄re incassū cōgregasti hāc multitudinē ad co
lendā stulticiā idoloꝝ? Miraris hoc tēplū manu
artificū operatū. Miraris ornamēta p̄ciosa: que
velut puluis ante faciē venti erūt. Mirare potiꝰ
celū ⁊ terrā mare ⁊ oīa que ī eis sunt. Mirare or-
namēta celoꝝ solē videlicet ⁊ lunā ⁊ stellas. Mira
re famulatū eoꝝ q̄liter a mūdi initio vsqꝫ ad fineꝫ
nocte ⁊ die currūt ad occidētē ⁊ redeūt ad oriente
nec fatigātur. Et cū hec animaduertis īterroga ⁊
disce qs sit eoꝝ potētior. Cū aūt ipsū ipso donante
ītellexeris nec similē illi īuenire valueris ipsū ado
ra: ipsum glorifica: ipse. n. ē deꝰ deoꝝ ⁊ dn̄s domi-
nātiū: Cūqꝫ de filij īcarnatiōe sapienter plurima
disputasset: stupefactus cesar nō valuit ad hec re-
spōdere: tādē ad se reuersus dixit ad eā. Sine nos
o mulier: sine nos finire sacrificiū ⁊ post hoc tibi re
spōsa reddemꝰ. Precepit igit̄ eā ad palatiū duci:
⁊ cū diligētia custodiri: admirās nimiū eiꝰ pruden
tiā: ⁊ corporis pulchritudinē. Erat. n. speciosa val
de ⁊ īcredibili pulchritudīe oīuꝫ oculis admirabi
lis videbat̄. Ueniens igit̄ cesar ad palatiū dixit
catherine. Audiuimꝰ tuā eloq̄ntiā ⁊ mirati sumꝰ
tuā prudētiā: sꝫ ī deoꝝ sacrificijs occupati omnia
plene ītelligere nequimꝰ: nūc aūt ab initio ꝓgeniē
tuā req̄rimꝰ. Et sācta catherina ad hec respōdit.
Scriptū ē. Nec te collaudes nec te culpaueris ipe
Hoc faciūt stulti quos gloria vexat inanis. Cōfi-
teor tn̄ meā ꝓgeniē nō tumore iactātie: sꝫ humili-
tatis amore. Ego enī sum Catherina costi regis
vnica filia que q̄uis ī purpura nata: ⁊ liberalibus
disciplinis nō mediocriter īstructa: hec tn̄ oīa con
tēpsi ⁊ ad dn̄m Jesum xp̄m cōfugi: dij aūt quos co
lis nec te nec alios iuuare possunt. O igit̄ īfelices
taliū idoloꝝ cultores: qbus aduocata ī necessitate
nō assunt: ī tribulatiōe nō succurrūt ī periculis nō
defēdūt. cui rex: Si ita ē vt dicis totꝰ mūdus errat
⁊ tu sola veꝝ dicis: cū tn̄ oē v̄bū ī ore duoꝝ vel triū
testiū cōfirmet̄: si angelus eēs si celica virtꝰ adhuc
tibi nemo credere deberet: q̄ꝫtominus cū fragilis
femina eē ꝓbaris. cui illa. Ne obsecro cesar a furo
re tuo te vinci ꝑmittas. Insipiētis aio nō stet tur-
batio dira. sic nāqꝫ poeta ait. Tu si aio rex eris rex
es si corpore seruꝰ. Tūc rex ait. Ut video pestife-
ra calliditate nos illaqueare disponis dū p exēpla
philosophoꝝ s̄monē ꝓtrahere niteris. Uidēs aūt
cesar q2 eius sapiētie obuiare nō possꝫ mādauit oc
culte p litteras: vt oēs grāmatici ⁊ rhetores ad p̄-
toriū alexādrie festināter venirēt: imensa munera
recepturi si cōcionatricē virginē suis assertionibus
superarēt. Adducti sunt igit̄ de diuersis ꝓuincijs
quiquagita oratores: q oēs mortales ī omni mun-
dana sapiētia excellebāt. Quibꝰ īterrogantibꝰ cur
de tam remotis partibꝰ euocati fuissent: cesar re-
spōdit. Est apud nos quedā puella sensu ⁊ prudē
tia īcōparabilis q̄ oēs sapiētes cōfutat ⁊ deos oēs
demones eē affirmat: quā si superaueritis cū ho-
nore magno ad ꝓpria redibitis. Ad hec vnus idi-
gnatꝰ stomachāti voce respōdit. O magnū īpera-
toris cōsiliū q ob vniꝰ puelle cōflictū sapiētes mū-
di de remotis partibꝰ aduocauit: cū vnꝰ ex nostris
clientulis poterit eā leuissime cōfutare. Et rex ait
Poterā qdē hanc vi ad sacrificādū īpellere: sꝫ me
lius iudicaui: vt vestris argumētis penitꝰ cōfutet̄
Cui illi dixerūt. adducat̄ corā nobis puella vt su-

a temeritate cõuicta nunq̃ȝ se sapiẽtes vidisse co-
gnoscat. Sȝ cũ v̇go gloriosa certamẽ qđ sibi imine
bat didicisset: totã se dño cõmẽdauit. Et ecce an-
gelus dñi astitit: ⁊ vt cõstãter staret admonuit: as-
serẽs q̄ nõ solũ ab illis vici nõ potit: sȝ ĩsuper illa
ipsos cõuersos ad palmã martyrij destinabit. cum
ergo corã oratoribꝰ adducta fuisset: dixit iperatori.
Quali iudicio cõtra vnaȝ puellã qnq̃gita oratores
opponis: quos ⁊ ꝓ victoria renumerãdos ꝓmittꝭ:
⁊ me sine spe mercedis pugnare cõpellis? Erit tñ
merces mihi dñs iesus xp̃s: q ẽ spes ⁊ corona ꝓ se
certãtiũ. verꝫ cũ oratores deũ fieri hoieȝ aut pati ĩ-
possibile dicerẽt: v̇go etiã hoc a gẽtilibꝰ p̃dictũ esse
ostẽdit. Nã plato astruit deũ circũrotũdũ ⁊ decur-
tatũ. Sybilla quoq̃ȝ sic ait. Felix ille deꝰ ligno q pẽ
det ab alto. Cũ igiẗ v̇go cũ oratoribꝰ sapientissime
disputaret: ⁊ eos aptis rõnibꝰ cõfutaret: obstupefa
cti illi: ⁊ qd dicerẽt nõ inueniẽtes muti penitꝰ sunt
effecti. Tũc ipator cõtra eos nimio furore repletꝰ:
ĩcrepare eos cepit cur ab vna puella tã turpiter se
vinci ꝑmitterẽt. Tũc vnus magister aliorũ sic ait.
nouerꝭ iperator q̄ nullus vnq̃ȝ añ nos stare potu-
it: qui cõtinuo vinceret. Hec ãt puella ĩ q̃ spũs dei
loquiẗ: sic nos ĩ admiratiõe cõuertit: vt cõtra xp̃m
aliqd dicere: aut oĩno nesciamꝰ: aut penitus formi
demus: vñ iperator cõstãter fatemur: q̄ nisi ꝓba-
biliorẽ sentẽtiã de dijs quos vsq̃ȝ mõ coluimꝰ ꝓtu
leris: ecce oẽs ad xp̃m cõuertimur. Audiẽs hec ty-
rãnus nimio furore succẽsus: oẽs ĩ medio citatꝭ cõ
cremari iussit. At v̇go btã ipsos cõfortãs ad marty-
riũ cõstãtes effecit: et de fide diligẽter ĩstruxit. Et
cũ dolerẽt q̄ sine baptismo decederẽt: v̇go r̃ndit.
Ne timeatꝭ: q̄ effusio vr̃i sanguis vobis baptismꝰ
reputabiẗ ⁊ corona. Cũ ergo signo crucꝭ muniti fu
issent: flãmis iniecti ita aĩas dño reddiderẽt: vt nec
capilli nec vestimẽta eoꝝ ab igne ĩ aliquo lederen
tur. Cũ ãt a xp̃ianis fuissent sepulti: tyrannꝰ v̇gini
loquiẗ dicẽs. O v̇go gñosa iuuẽtuti tue consule: et
post reginã in palatio meo secũda vocaberꝭ: ⁊ ima
gine tui ĩ medio citatꝭ fabricata velut dea adora-
beris. cui v̇go. Desine talia dicẽ: q̃ scelus ẽ etiã co-
gitare. Ego me xp̃o spõsã tradidi. Ille gloria mea
ille amator meꝰ: ille dulcedo ⁊ dilectõ mea. Abieiꝰ
amore nec blãdimẽta nec tormẽta poterũt reuoca
re. Tũc ille furore repletꝰ iussit eã spoliatã scorpio
nibꝰ cedi: ⁊ cesam ĩ obscuꝝ carcerẽ tradi: ibiq̃ȝ die-
bus duodeci fame cruciari. Rege ãt ꝓ qbusdã cau
sis ĩstãtibꝰ extra regiõis cõfinia ꝓcedẽte: regina sã
cte chaterine nimio amore succẽsa cũ p̃ncipe mili-
tũ noĩe porphirio media nocte ad carcereȝ v̇ginis
ꝓperauit. Quo cũ regina ĩtroisset: vidit carcerẽ ĩe
stimabili claritate fulgẽtẽ: et angelos plagas v̇gis
pungẽtes. Incipiẽsq̃ȝ v̇go eťna ei gaudia p̃dicauit
⁊ ad fidẽ ꝯuertens martyrij coronã eidẽ p̃dixit: sic
vsq̃ȝ ad mediã noctẽ ſmonẽ ꝓtraxerũt: q̃ cũ omnia
porphiriꝰ audisset ad ꝓpedes v̇gis ꝓcidit: ⁊ cũ ducẽ
tis militibꝰ fidẽ recepit: q̄ v̇o per. xz. dies sine cibo
tyrãnꝰ esse eã iusserat: xp̃s p hos dies missa de celo
cãdida colũba celesti eam cibo refouebat. Deinde
dñs cũ multitudine angeloꝝ ⁊ v̇ginũ eidẽ apparuit
dicẽs. Agnosce filia creatorẽ tuũ: ꝓ cuiꝰ noĩe labo
riosuȝ subijsti cõflictũ: cõstãs esto: q̄ ego tecũ sum.
rediẽs igiẗ ĩperator eã sibi p̃ntari iussit: ⁊ vidẽs eã
splẽdidiorẽ: quã tãto ieiunio existimabat afflictam
putauit q̄ eã aliqs ĩ carcere sustẽtasset: ⁊ furore re-
pletꝰ custodes torq̃ri p̃cepit. Illa v̇o ait. Ego cibũ
ab hoĩe nõ accepi: sȝ xp̃s me p suũ ãgelũ enutriuit.
Cui iperator. Recõde oro qđ moneo ĩ corde tuo:
⁊ noli dubijs r̃ndere ſmõibꝰ. Nõ te q̃si famulã pos
sidere cupimꝰ: sȝ regina potẽs electa decore in re-
gno meo triũphabis. cui v̇go. Attẽde ⁊ tu obsecro:
⁊ iudicij examẽ iuridica sãctiõe decerne: quẽ magꝭ
eligere debeo: aut potẽtẽ eťnũ gl'iosũ ⁊ decoꝝ: vel
ĩfirmũ mortalẽ ignobilẽ ⁊ deformẽ? Tẽ ipator idi-
gnatꝰ ait. E duobꝰ vnuȝ tibi elige: aut sacrificare
vt viuas: aut exq̃sita tormẽta subire vt ꝑeas. Et illa
Quecũq̃ȝ tormẽta potes cogitare ne differas: q̄ car
nẽ meã ⁊ sãguinẽ xp̃o offerre desidero: sic ip̃e ꝓ me
seip̃ȝ obtulit. Ip̃e. n. đs meꝰ amator meꝰ: pastor ⁊
spõsus vnicꝰ meꝰ. Tẽ qdã p̃fcũs furenti regi sua-
sit: vt ĩfra triduũ q̃tuor rotas serris ferreis ⁊ clauis
acutissimis circũseptas p̃pararet: vt eã taȝ horribile
tormẽtũ dissecaret: ⁊ ceteros xp̃ianos tã dire mortꝭ
exẽplũ terreret: Ordinatũq̃ȝ ẽ vt due rote vno ordĩe
voluerenẗ: due ãt ꝯrio ĩpetu agerẽẗ vt ille deorsũ
lacerãdo ꝯherẽt. Ille repugnãtes sursũ deuorãdo
ĩpigerẽt. Tẽ v̇go btã dñȝ exorauit vt ad laudẽ sui
nois ⁊ ꝯuersionẽ ppl'i circũstãtꝭ ipaȝ machinã dissi
paret. ⁊ ecce ãgelus dñi molã illã cũ tãto ĩpetu di-
uellẽdo ꝯcussit: q̄ q̃tuor milia gẽtiliũ ĩteremit. Re
gina ãt q̃ desup hꝰ aspiciebat ⁊ vsq̃ȝ tẽ se celauerat
stati descẽdẽs ipatorẽ de tãta seuicia durius ĩcre-
pauit. Rex ãt furore repletꝰ cũ regina sacrificare
ꝯtẽneret iussit eã exctꝭ p̃us mãmillis đcollari. Que
cũ ad martyriũ ducereẗ catherinã rogauit: vt ꝓ se
dñm p̃careẗ: q̃ r̃ndit. Ne timeas a deo dilecta regi
na: q̄ tibi hodie ꝓ trãsitorio regno ꝯmutabiẗ eťnũ
⁊ ꝓ mortali spõso tibi ĩmortalẽ acqres: tẽ illa ꝯstãs
effcã tortores hortabaẗ: ne qđ iussi fuerãt facẽ mo-
rarẽẗ. Mĩstri igĩ eẍ citatẽ eã ducẽtes ferreis astili
bꝰ mãmillas eiꝰ euellũt: ⁊ postmodũ caput p̃cidũt.
cuiꝰ corpꝰ porphiriꝰ rapiẽs sepeliuit. Seq̃nti die
cũ đ corpe regine q̃stio fieret: ⁊ mltos ex hꝰ ad sup
pliciũ tyrãnꝰ p̃thi iuberet: porphiriꝰ ꝓrũpẽs ĩ me
diũ exclamauit. ego sũ q xp̃i famulã sepeliui: ⁊ xp̃i
fidẽ recepi. Tẽ maxẽtiꝰ amẽs effcũs rugitũ tribilẽ
emittẽs exclamauit. O me miserũ ⁊ mĩsandũ: ecce
porphiriꝰ q erat vnicꝰ aĩe mee custos ⁊ totiꝰ laborꝭ
solatiũ deceptꝰ ẽ: qđ cũ suis militibꝰ referret: illi ꝓ-
tinꝰ r̃nderũt. Et nos xp̃iani sumꝰ: ⁊ mori ꝓ xp̃o pa
ti sumus. Tẽ cesar furore repletus p̃cepit oẽs cuȝ
põphirio đcollari ⁊ cõpa eoꝝ cãibꝰ dimitti. Deide
catherinã aduocãs ait. Quãuis arte magica regi-
nã mori fecerꝭ: si tñ resipuerꝭ p̃ria ĩ palatõ meo erꝭ
Hodie igiẗ aut dijs sacrificia offeres: aut caput
amittes. cui illa. Fac q̃cũq̃ȝ aĩo ꝯcepisti. paratã. n.
me videbis ꝓ xp̃o ad oĩa sũstinenda. Data igẗ sup
eã snĩa decollari iubeẗ. q̃ cũ ad locũ mortꝭ đducta
fuissꝫ: erectꝭ ĩ celũ ocul' orauit dicẽs. O spes ⁊ salus
credẽtiũ. O decus ⁊ gl'ia v̇ginũ iesu rex bone obse

129

cro te vt qcūqȝ passionis mee memoriā egerit seu ī exitu aīe vel ī qcūqȝ nec̄itate me inuocauerit tue ꝓpitiatōis ꝯseq̄t effc̄m: ⁊ fcā ē vox ad eā.d. Ueni dilecta mea spōsa mea: ecce tibi celi ianua ē apta. Nā ⁊ his q passionē tuā celebrauerit optata p̄sidia ꝓmitto de cel'. Deide cū dcollata fuiss̄ d ei⁹ corpe ꝓ sāguie lac emanauit. Angeli āt corp⁹ ei⁹ accipiētes ab illo loco ad mōtē synai itinere plusqȝ diex.zo. deduxerūt ⁊ ibidē honorifice sepelierūt. Ex cuius ossib⁹ idesinēt oleū emanat: qd̄ cūctoꝝ debiliū mēbra sanat. Passa ē āt sub maxētio siue maximio tyrāno q cepit circa ānū dn̄i.3io. Qual'r āt maxēti⁹ ꝓ h° scelere ⁊ alijs q̄ ꝯmisit punit⁹ fuerit ī histo. d īuētōe crucꝭ hēt. ¶ Dr̄ ꝙ qdā mōach⁹ rothomagēsis ad mōtē synai ꝑrexit: ibiqȝ ꝑ septē ānos ī ꝑui tio btē catherie dnot⁹ ꝑmāsit: quā cū istāti⁹ exoraret vt aliqd d corpe suo hr̄e mereret̄: subito rupit de manu illi⁹ vn⁹ articul's digitoꝝ: q donū dei let⁹ recepit ⁊ ad suū mōasteriū depōtauit. ¶ Fert̄ quoqȝ ꝙ dū qdā btē catherie denot⁹ existeret: ⁊ eā crebro ī sui adiutoriū iuocarȝ ꝑ ꝓcessū tꝑis mētꝭ icuria resolut⁹ ⁊ deuotōȝ mētꝭ ꝑdidit: ⁊ ab ipi⁹ iuocatiōe cessauit: q ī oīone posit⁹ vidit ml'titudinē v̄ginū an̄ se trāseūtiū: iter q̄s vna erat q̄ ceterꝭ splēdidior videbat̄: q̄ cū sibi approp̄iq̄ss̄ faciē suā oꝑuit ⁊ sic an̄ ipsū facie velata trāsiuit: cui⁹ splēdorē cū ille nimiū miraret̄: ⁊ q̄ eēt itrogaret: vna ex eis ei rn̄dit. Hec ē catheria quā oli cognoscere solit⁹ eras: nūc āt qꝛ eā cognoscē n̄ viderꝭ corā te sic velata facie tāqȝ a te icognita ꝑtrāsiuit. ¶ Qual'r ēt scā v̄go ⁊ martir xp̄i catheria p̄° ex teutonie ꝑtib⁹ adiacētib⁹ cepit venerari: ⁊ festū ei⁹ solēnit̄ agi ex quodā miraculo colligit̄ qd̄ ī cameraco c̄itate ip̄iali fcm̄ fuisse narratur. Dr̄ aūt locus ille cameracū: eo ꝙ spāl'r fuerit deputat⁹ ad camerā ip̄atorꝭ. Ibidē siqdē fuit qddā mōasteriū scīmonialiū cui p̄erat q̄dā soror: q nōmin⁹ rectitudie vite: qȝ nobilitate gn̄is relucebat. Ipa v̄o fr̄ē q̄ndā hēbat militē strenuū q vice q̄dā cā visitādi ad eā accessit. Cūqȝ abire vellet vnū d familia sua ibidē militē religt egrotātē quē tn̄ sorori sue: vt ei⁹ curā hr̄et diligēter ꝯmēdauit: q̄ꝑꝑ sibi a fr̄e suo ꝯmissū militē cepit visitare: ⁊ q̄l'r valuit ī ifirmitate ꝯsolabat̄: Ille v̄o aperuit ei secreta cordis sui dicēs: ꝙ amore ei⁹ capt⁹ eēt: ⁊ nisi sibi ꝯsētiret: ꝙ secū ꝯcubēt viuē mīme valēt. Illa v̄o vt femina casta ⁊ deuota quātū valuit tā nefādo desiderio ip̄ȝ scō colloq̄o ⁊ benigno ꝯsilio auertē nitebat̄. Sermo āt ei⁹ nihil ꝓfec̄ ī eo. Cūqȝ āt diabol⁹ īcessāt̄ bonis oꝑib⁹ iustoꝝ īsidiet̄ ⁊ iuxta apl'ȝ. Bonos mores corrūpūt colloq̄a p̄ua: qꝛ illa ēt incauta ip̄ȝ visitare ꝯsueuerat: eiusqȝ vanis v̄bis aurē accōmodabat ipa soror q̄ duota fuerat ꝑ militē illū adō tētata fuit: vt iā secū ad secl'ȝ abire vellet: sȝ qꝛ ipa antea valde religiosa fuerat: more solito q̄dā nocte altaria sue eccl'ie oīonis gr̄a ꝑlustrabat. Ueniēs āt ad altare btē v̄gis Marie corā imagīe ei⁹ int̄ cetera v̄ba sic beatā Mariā alloq̄t̄ dicēs. O scā Maria ego nimis iflāmata amore illi⁹ militꝭ sū: ⁊ nunc qꝛ manere nō valeo licētiā a te accipio: ⁊ locū istuȝ tue gr̄e recōmēdo. Beata āt v̄go apꝑuit ei dicēs

O filia esto ꝑseuerās in ꝓposito castitatis. qm̄ filio meo q ē flos v̄ginū ⁊ speculū toti⁹ castitatꝭ eā voui sti. Nihil.n. valet vouē v'l aliqd̄ bonū ichoare: nisi i eo velit hō ꝑseuerare. Tm̄ enim saluator mūdi amat castitatē ꝙ nō nisi de virgine voluit ⁊ potuit nasci. Post hec illa ad secūduȝ ꝓcessit. s. altare scē crucis: ⁊ ꝙ tm̄ ꝯcupiscētia mala succēsa eēt: ꝙ nullaten⁹ manē posset i claustro stās corā crucifixo asseruit. Statiqȝ dn̄s pēdēs ī cruce ei apparuit dicēs. O filia dilecta absit vt a me recedas: qm̄ sanguine meo te redemi. Absit vt vnā tētationeȝ suꝑare nō valeas: ꝓ q̄ durissima sustinui crucis tormēta. Ultimo ꝓcessit ad tertiū altare. s. beate chatherine q̄ ibidē patrona fuit. ⁊ corā ea sicut corā alijs fecerat se penit⁹ suꝑatā illicita ꝯcupiscentia astruebat: ⁊ se nullaten⁹ ī ordine posse ꝑsistere referebat. Tūc btā catherina sibi apꝑuit cū oī genere tormētoꝝ q̄ ꝑ amore xp̄i passa fuerat dicēs. Memor eē debes filia ꝙ cū ego essem filia regis: ⁊ diuitias ⁊ delitias regni possedissē ipas tn̄ ⁊ oēȝ mūdi gloriā ꝯtēpsi: insuꝑ diris tormētis me tradidi ꝓpt xp̄m. Te ergo sine ferro ⁊ sine sāguīs effusiōe saltē aliqd modicū pati decet ꝓ xp̄o. Sȝ heu ad tā clemētes apparitiones ⁊ allocutiōes illa emēdata nō fuit: secūda ēt ⁊ tertia nocte eidē misere sorori altaria p̄dicta ꝑlustrāti: ⁊ q̄si licētiā a scis accipienti eadē visio ⁊ allocutio ad singula altaria fcā ē. Illa āt ī suo nefando ꝓposito ꝑmāsit. Et qꝛ p̄lata ⁊ magistra illi⁹ monasterij fuerat totā curā illi⁹ ꝯuēt⁹ cui p̄eerat btē catherine vtpote patrone illi⁹ loci cōmēdauit. Et p̄sentatꝭ imagini ei⁹ clauib⁹ officij sui cū milite ad seculū clā recessit. Cūqȝ plurib⁹ ānnis ī scl'o misera mansisset: ⁊ ex milite duos filios iā etate magnos habuiss̄: tādē milite mortuo ī se reuersa ⁊ cōpūcta dicebat: qm̄ mīatiōes dei ml'te sūt. nec aliquē peccatorē ad se redire volētē a mīa repellit: reuertar ad locū vn̄ exiui: ⁊ hec dicēs iter arripuit: ⁊ qꝛ nobilis gn̄e ⁊ dlicate educata fuerat int̄ saxa āmbulās sāguie q d nudis ei⁹ pedib⁹ fluebat sua vestigia rubricabat. Cū āt ad mōasteriū clā veniss̄: vt magr̄am q̄ scīmonialib⁹ p̄erat rogaret vt ipāȝ d scl'o redictē ad pn̄iāȝ recipet. ecce res admiranda btāȝ catherinā ꝑmā oiuȝ ⁊ solā īteri⁹ ad fenestrā vt magistram claustri sedētē īuēit: quā cū illa minīe cognoscēt: illa dixit. Tp̄s ē vt ad celū redeā. iā.n. diu vices tuas suppleui. Ueni g° citi⁹ vt religiosis vestib⁹ īduaris ⁊ locū curāqȝ tui officij resūas. nēo.n. scit adhuc te dfuisse. Illa g° nimiū gauisa ⁊ d tāto miracl'o stupefcā claustꝝ ītrauit: ⁊ vestes ⁊ curā sui mōasterij recepit. O q̄ȝta hūilitas ⁊ pietas btē catherie q̄ ꝑ tot ānos ī forma ⁊ hītu p̄dicte sororis oē misteriū qd̄ illa tenuerat diligētissime adipleuit. O q̄ȝ felices fuerūt q̄ talē meruert hic magr̄āȝ oīs v̄tutꝭ ⁊ disciplie plenā. Illa v̄o q̄ de scl'o reuersa fuerat cū ī matutinis eēt sequētꝭ diei ⁊ cātrix ei iiūgēt: vt ꝯsuetū ē ꝙ nonā lectionē legēt: ipa īnuēs se eē debilē lectionē alteri legēdā cōmisit. Mane āt fcō pulsari fec̄: vt ad capl'm tot⁹ ꝯuēt⁹ soroꝝ veniat vt tn̄ miraculuȝ publicaret. Cūqȝ oēs ꝯuenissent ipa oia q̄ circa eā gesta fuerant ꝑ ordineȝ oībus enarrauit. Tūc oēs

bńdicebāt ꝛ glificabāt dñz i gl'iosa vgine ꝛ mātyre
suā catheriā. Jlla vo salubrē pniaz agēs postmodū
plēa vtutib⁹ i dño obdōmiuit. ¶ Notādū q btā ca
theriā admirabil' appebat i qnqz. Pmo i sapia. 2° i
eloqntia. 3° i gstātia. 4° i mūdicia castitatꝭ. 5° i pui
legio dignitatꝭ. Pmo igr admirabil' appet i sapia.
Jn ipa.n. fuit oīs spēs phie. Phia.n. siue sapia di
uidit i theoricā: pcticā ꝛ logicā. Theorica diuidit fm
quosdā i tres. s. i itellectualē: nālē ꝛ mathematicā.
Hūit igr btā catherina sapiaz itellcūalē i cognitōe
diuinoꝝ q maxie vsa ē i disputatōe g rhetores: qbus
vnū solū deū veꝝ eē pbauit: ꝛ dos oēs falsos eē cō
uicit. Scdo nālē i cognitōe oīuz iferioꝝ: q maxime
vsa ē i disputatōe g ipatorē: sic p3 ibidē. Tertio ma
thematicā i gtēptu trenoꝝ. Hec.n. scia fm boetiū
speculat formas sine mā i abstractōe: hāc btā cathe
rina hūit qn aīum suū ab oī māli amore abstraxit.
Hāc.n. se hre ondit cū ipatori introgāti rńdit. Ego
.n. catherina sū costi regꝭ filia q qzuis i purpura na
ta ꝛc. hac marie vsa ē cū regina quā ad gtēptū mū
di ꝛ despciū sui ꝛ dsideriū regni aiauit. ¶ Practi-
ca āt diuidit i tres. s. ethicā: economicā: ꝛ publicā: si-
ue pollitticā. Pmā docet mores iformare ꝛ se vtuti-
bus exōnare ꝛ ptinet ad oēs. scdā docet familiā bñ
gpōnē: ꝛ ptinet ad prēmfamilias. Tertia docet ad
vrbes ppl'os ꝛ rēpu. bñ regē: ꝛ ptinet ad rhetores
vrbiū. hāc ēt triplicē sciaz hūit btā catherina. pmā
.n. hūit cū se oī moꝝ hōestate gposuit: scdaz cū fami-
liā suā q sibi magna relicta fuit laudabilr rexit. tertiā
cū ipatorē sapiēter istruxit. ¶ Logica diuidit i tres
ptes. s. dmrātiuā pbabilē ꝛ sophisticā. Pmā ptinet
ad phōs. Scdā ad rhetores ꝛ dialeticos. Tertia ad
sophistas. Hāc ēt triplicē sciaz hūisse vr cū d ea scri
bit. p varias gcl'ones syll'oꝝ: allegorice ꝛ methano
mice diserte ꝛ mystice multa cū cesare disputauit.
Scdo fuit admirabil' i eloqntia. hūit.n. eloqntiā fa
cūdissimā i pdicādo: sic p3 i suis pdicatōib⁹. distissi-
mā i rōnē reddēdo: sic p3 cū dicebat ipatori. Mira
ris h° tēplū manu artificū fabricatū. Suauissimā i
attrhēdo sic p3 i porphirio ꝛ i regina quos eloqi sui
suauitate ad fidē attrxit. Efficacissimā i guicēdo sic
p3 i rhetorib⁹ quos tā potentr guicit. Tertio i gstā-
tia. fuit.n. gstātissima i minis illatꝭ: qꝛ ipas gtēpsit.
Vñ ipatori sibi minātī rńdit. Quecūqz tormēta po-
tes cogitare ne differas: qꝛ cānē ꝛ sāguinē meū xpo
offerre dsidero. Jtē fac qcūqz aio gcepisti. patā.n.
me videb ad oīa p xpo sustinēda. Scdo i donis ob
latꝭ: qꝛ ea respuit. Vñ cū ipator sibi pmittēt q eā i
palatio scdaz hrēt rńdit. Desine talia dīe q scelus ē
ēt cogitare ꝛc. Tertio i supplicijs irrogatꝭ: qꝛ ea su
pauit: sic p3 cū posita fuit i carcē ꝛ sup rotā. 4° i mū
dicia castitatꝭ. Seruauit.n. castitatē int ea int q ca
stitas periclitari solet. Quinqz sunt in quibus ca-
stitas periclitatur scilicet affluentia resoluens: op-
portunitas inducens: iuuentus lasciuiens: libertas
effrenās: pulchritudo alliciēs: inter hec btā cathe-
rina castitatē suauit: hūit.n. maximā affluētiā reꝝ:
vtpote q tā ditissimis parētib⁹ successisset. Hūit op
portunitatē. vtpote q sui dñā tota die int suos fa-
mulos vsabat. hūit iteꝝ etatē iuuenilē. Jtē sui lib-
tatē: qꝛ sola ꝛ libera i palatio remāsit: de his qtuor
sup. Catherina cū eēt ānoꝝ. 18. in palatio diuitijs ꝛ
puerꝭ pleno sola remāsit. hūit ēt pulchritudinē: qꝛ
qꝛ erat speciosa valde ꝛ icredibili pulchritudie oīuz
ocul' admirabil' videbat. qnto i puilegio dignitatꝭ
qdā.n. puilegia spālia fuerūt i aliqb⁹ scīs dū dece-
derēt. vt xpi visitatio. qd fuit in Joāne euāgelista.
olei emanatio: qd fuit i btō nicolao. lactꝭ effusio qd
fuit i btō paulo. sepl'chri ab āgel' pparatio. qd fuit i
btō clemēte. petitionū exanditio: qd fuit i btā Mā
garita: qn orauit p agētib⁹ sui memoriā: hec āt oīa
fuerūt i btā catherina sic p3 i legēda. Dubitatio āt
hr apud aliquos vtꝝ a maxētio vl' a maximino mā
tyrizata sit. tc.n. tres iperiū tenebāt. s. gstātin⁹ q ex
editōe prīna iperiū suscepit. maxēti⁹ maximiāi fili⁹ a p
torianis militib⁹ rome august⁹ appellat⁹: ꝛ maximi
nus i oriētꝭ ptibus cesar effcūs. Scdz āt chronicas
maxēti⁹ rome: maximin⁹ vo i oriēte xpianos ty-
rānidē exercebāt. Videt g° vt aliqb⁹ placet q vi-
tio scriptoris sit fcm: vt p Maximino Maxentius
poneret. ¶ De scō Saturnino.

S Aturninus ab apl'oꝝ discipul' eps ordinat⁹ i vr-
bē tholosanā direct⁹ ē. Cū āt ipo igredien-
te demones a rńsis cessarēt: vn⁹ gētiliū dixit q nisi
saturninū occiderēt a dijs suis penit⁹ nil obtinerēt
Apphēdētes igr saturninū nolētē sacrificare ad pe
des thauri ligauert: eūqz cū stimul' agitātes e sūma
arce p grad⁹ capitolij pcipitauert. Sicqz capite cō
fracto ꝛ cerebro excusso mātyriū felicit gsumauit.
cui⁹ cōp⁹ due femine rapiētes i pfūdo loco pp me
tū gētiliū gdidert. qd postea successores ad locū re-
uerētiorē trnstulert. ¶ Fuit ꝛ ali⁹ saturnin⁹ quē ro-
me pfcūs diu i carcē maceratū i eculeū leuari ꝛ ner
uis ꝛ fustib⁹ ꝛ scorpionib⁹ cedi fec: deniqz laterib⁹
adustꝭ dpositū d ecl'eo dcollari pcepit circa ānū dñi
286. sub maximiāo. ¶ Fuit ꝛ ali⁹ saturnin⁹ apud
aphricā fr scī satyri q cuz pdcō frē suo ꝛ reuocato ꝛ
felicitate sorore dcī reuocati: necnō ꝛ cū ppetua ge
nere nobili martyriū passus ē: quoꝝ passio alio tpe
potissimū recolit. cū ergo pcōsul eis dixissz: vt idol'
imolarēt: ꝛ illi nullaten⁹ assētirēt i carcerē missi sūt:
qd audiēs pr ppetue ad carcerē flēs cucurrit dicēs.
filia qd fecisti: Dehonestasti gen⁹ tuū: nunqz aliqs
de gnē tuo i carcerē missus fuit. Cū aūt audisset q
xpiana eēt i eā cū ipetu cū digitꝭ irruit ad ocl'os ꝛ ei
ocl'os eruere voluit: ꝛ exclamās egressus ē. Vidit
aūt btā ppetua huiusmodi visionē: quā i crastino so
cijs enarrauit dicēs. Vidi scalā aureā mirabili alti
tudine vsqz ad celū erectā q adeo āgusta erat q nō
nisi vn⁹ ꝛ pu⁹ ascēdē potat. Jn dextā vo ꝛ leua erāt
fixi cultri ꝛ gladij ferrei limati ꝛ exacuti ita q ascē
dēs circa vl' ifra se nullaten⁹ respicē potat sz sp ad
celū eū erectū stare oportebat. Sub ea draco terri-
mus ꝛ igētis forme iacebat: ꝛ p timore qlibet ascē-
dere formidabat. Vidi etiā satyꝝ p eā ascēdētē vsqz
sursū ꝛ respiciētē ad nos dicētē. Ne timeatis hunc
draconē: sed securi ascendite vt mecū esse possitis.
Hec audientes oēs grās egerunt: qꝛ se vocatos ad
martyrium cognouerunt. psentati igit iudici cum

ſacrificare nollēt fecͭ ſaturninū cū alijs virꝭ a mľie-
ribꝰ ſeparí: ⁊ dixit felicitati. Mēs vir: ⁊ illa. Mēo: ſꝫ
ꝯtēno. cui ille. Miſere tui puella vt viuas: maxie
cū īfātē ī vtō hēas. ad quē ait. Fac ꝺ me qcqd vis:
q2 ad tuā volūtatē me trhē ñ valebis. Parētes aūt
btē ꝑpetue cū viro accurētes īfātē puulū btē ꝑpetue
q adhuc lactabat̃ adduxerūt: ⁊ vidēs eā pr̄ ſtātē aū
ꝓſcīn cadēs ī faciē dixit. Filia mea dulciſſima miſe-
rere mei: ⁊ huiꝰ meſtiſſime mr̄is tue ⁊ huius miſ-
rimi viri tui: q poſt te viuē nō valebit. Perpetua
vō imobiľ ſtabat. Tūc pr̄ filiū ad collū eius iacta-
uit: ⁊ pē ⁊ mr̄ ⁊ maritꝰ eius manus tenētes ⁊ flētes
oſculabant̃ eā dicētes. miſerere nr̄i filia ⁊ viue no-
biſcū. at illa ꝓijciēs puulū ⁊ illos repellēs ait. Di-
ſcedite a me inimici dei. q2 nō noui vos. Vidēs vō
ꝓſcūs eoꝝ ꝯſtātiā diutiſſime vberatos ī carcere po
ſuit. Statim vō dū plīmū meſti eēnt de felicitate q̄
octo iā mēſibꝰ ꝑgnās erat: ꝓ ea orauerūt: ⁊ dolores
ꝑtus ſubito ī eā irruerūt. pepitqꝫ filiū viuū. Quidā
vō de cuſtodibꝰ dixit ad eā. Quid facies cū aū ꝓſcīn
venerꝭ ſi nūc tā grauit̃ cruciarꝭ: rñdit felicitas. Hic
ꝓ me patior: ibi ꝓ me ꝺs patiet̃. Extracti igit̃ de
carcē ligatꝭ poſt tgū manibꝰ ⁊ nudatis natibꝰ ꝑ pla
teas ducunt̃. Et dimiſſi beſtijs ſatyrus ⁊ ꝑpetua a
leonibꝰ deuorant̃: ⁊ felicitas a leopardis comedit̃.
Btūs vō ſaturninꝰ gladio capite trūcat̃: circa ānū
dn̄i. 256. ſub valeriano ⁊ galieno iperatoribus.

¶ De ſcō Jacobo itercíſo.

Iacobus martyr cognomēto inc-
ciſus nobilis gn̄e: ſꝫ fide
nobilior ex regione pſaꝝ ⁊ ciuitate elape
orlūdus fuit. hic ex xp̄ianiſſimis parētibus ortus ē.
⁊ vxorē xp̄ianiſſimā hūit: eratqꝫ notiſſimꝰ regi pſaꝝ
⁊ int̃ optimates pmꝰ. Accidit āt vt a pncipe nimio
amore ſeduceret̃: ⁊ ad colendū idola flecteret̃. Hec
aūt mr̄ ⁊ vxor audiētes ꝓtinꝰ ſibi ſcripſerūt dicē-
tes. Obediēdo mortali deſeruiſti eū q vita ē. placē-
do future cito putredini deſuiſti ſēpitnū odorē. vi-
tatē ī mēdaciū ꝯmutaſti: ⁊ mōtali obtēperās viuoꝝ
ac mōtuoꝝ iudicē reliqſti. Nouerꝭ igr̄ nos āmodo a
te futuras ex̄neas: nec tecū decetero aliqten⁹ mora
turas. Cū āt has lr̄as Jacobꝰ legiſſꝫ amare flēs ait.
Si mr̄ mea q̄ me genuit ⁊ vxor mea a me ex̄nee fcē
ſūt: q̄to magꝭ a me ex̄neꝰ fcūs ē ꝺs meꝰ: Cū gͦ ꝓ er
rore ſe plīmū afflixiſſꝫ nūciꝰ vēit ad pncipē q dicēt
Jacobū xp̄ianū eē: quez pnceps aduocās ait. Dic
mihi ſi nazarenꝰ es. cui Jaco. Etiā nazarenꝰ ſū. ⁊ il
le. gͦ magus es. cui Jac. Abſit me magū eē. Cū gͦ
ei mľta ſupplicia minaret̃. dixit Jacobꝰ. Nō me cō
turbēt mine tue: q2 tāqꝫ vētꝰ flās ſr̄ petrā furor tuꝰ
aures meas cito ꝑtrāſit. Cui pnceps. noli iprudent̃
agē ne grauiori mōte peas. Cui Jacobꝰ. Hoc non
mors: ſꝫ ſōnꝰ potiꝰ ē dicēdū: cū poſt modicū reſur-
rectio tribuat̃. Cui pnceps. Nō te ſeducāt nazare-
ni dicētes morte eē ſōnū: q2 magni iꝑatores timent
eā. cui Jacobꝰ. Nos mōte nō timemꝰ: q2 de morte
ad vitā trāſire ſꝑamus. Tūc pnceps de ꝯſilio ami-
coꝝ hāc ſuꝑ iacobū tulit ſniaꝫ: vt ad terorē alioꝝ mē
bratī iacobꝰ puniat̃. Cū aūt qdā ex ꝯpaſſione ſuꝑ
eum flerēt. ille ait. Nolite ſuꝑ me flere. ſꝫ ſuꝑ voſ-
ipſos plāgite: q2 ego ad vitā ꝑgo: ⁊ vobis ſupplicia
etna debent̃. Tūc carnifices pollicē manꝰ eiꝰ dex-
tre abſciderūt: ⁊ exclamās iacobꝰ ait. Liberator na
zarene ſuſcipe ramū arboris mīe tue: nā a cltore vi
nee ſarmētū abſcidit̃ vitꝭ vt potiꝰ germinet ⁊ vbe-
rius coronet̃. cui carnifex. Si aſſētire vis adhuc ti-
bi parco ⁊ medicamētū adhibeo. cui iacobꝰ. Nōne
ꝓſpexiſti ſtipitē vitꝭ: q2 cū amputāt̃ ſarmēta: ille no
dus q remanet ī ſuo tpe cū tra caleſcē icipit: ꝑ ſin-
gula abſciſionis loca ꝓducit germina: Si gͦ vitis
putat̃ viciſſitudine tpis vt germinet: q̄to magꝭ fi-
delis hō q in vera vite xp̄o cōpactꝰ ē: tūc accedēs
carnifex 2ᵐ abſcidit digitū: btūs āt iacobus dixit.
Suſcipe duos ramos quos plātauit ꝺxtā tua dn̄e.
Abſcidit ⁊ tciū: ⁊ dixit iacobus. De triplici tētatōe
liberatus bn̄dicā pr̄i ⁊ filio ⁊ ſpūi ſcō. Et cū tribus
ereptꝭ de camino puerꝭ ꝯfitebor tibi dn̄e: ⁊ ī choro
martyꝝ pſallā noī tuo xp̄e. Abſciſſus ē q̄rtꝰ: ⁊ iaco
bus dixit. Protector filioꝝ iſrľ q in q̄rta bn̄dictōe ꝓ
nunciatus es: ſuſcipe a ſuo tuo ꝯfeſſionē q̄rti digi
ti: tāqꝫ ī iuda bn̄dicti. abſciſſo qnto dixit. Cōpletū ē
gaudiū meū. tūc carnifices dixerūt ei. Parce iā nūc
aīe tue ne peas: nec ꝯtriſterꝭ ſi vnā manū amiſerꝭ
qm̄ multi ſūt vnā manū tm̄ hn̄tes ⁊ multis diuitijs
⁊ honoribus abūdātes. iacobus dixit. Qū paſtores
icipiūt pecora tōdere: nūqꝫ dextrū tm̄ vellus aufe-
rūt: ⁊ ſiniſtrū dimittūt. Si gͦ pecus qđ aīal brutū ē.
totū vult vellus amittē: q̄to magꝭ ego hō rōnalis
nō dedignabor ꝓ deo occidi: accedētes igit̃ ipij ad
ſiniſtrā manū digitū minimū iciderūt: ⁊ iacobꝰ di-
xit. Tu dn̄e cū magnꝰ eēs minimꝰ ⁊ puus ꝓ nobis
fieri voluiſti: iccirco reddo tibi corpus ⁊ aīam quā
creaſti ⁊ ꝓpo ſāguine tuo redemiſti. Abſcidit̃ ſepti
mus digitꝰ ⁊ ait. Septies ī die laudē dixi tibi dn̄e.
Abſcidit̃ octauꝰ ⁊ dixit. octauo die circūciſus ē ie-
ſus: ⁊ hebreꝰ circūcidit̃ octauo die vt trāſeat ad le
gales cerimonias: ⁊ mēs ſui tui dn̄e trāſeat ab his
icircūciſis ⁊ coinqnatū hn̄tibus ꝑputiū: vt veniā ⁊
ꝯſpiciā faciē tuā dn̄e. Incidit̃ nonus digitus: ⁊ ait
Hora nona tradidit xp̄s ī cruce ſpm̄: vn̄ ⁊ ego dn̄e in
dolore noni digiti tibi cōfiteor: ⁊ gr̄as ago. Incidit̃
decimꝰ: ⁊ ait. Decimus numerus ē ī ꝑceptis ⁊ iota
pma lr̄a noīs ieſu xp̄i: tūc qdā de aſtātibꝰ dixerūt.
O dilectiſſime qnōdā nr̄ ꝓfitē deū tm̄ corā cōſule:
vt viuē valeas: licet. n. abſciſſe ſint manus tue: ſūt
tū pitiſſimi medici q tuis doloribꝰ valeāt ſubueni-
re: qbus iacobꝰ dixit. abſit a me nefāda ſimulatio.
Nemo. n. mittēs manū ſuā ad aratrū ⁊ aſpiciēs re-
tro aptꝰ ē regno dei. Tūc idignati carnifices acceſ
ſerūt: ⁊ pollicē dextri pedis abſciderūt. Et iacobus
dixit. Pes xp̄i ꝑforatus ē ⁊ ſāguis exiuit. Abſcidit̃
ſcs pedis digitus. ⁊ ait. Magna mihi dies hec eſt ꝑ
oībꝰ diebus. Hodie qppe ad deū fortē ꝯuerſus ibo
Abſciderūt ⁊ tciū ⁊ aū ipꝫ ꝓiecerūt Et ſubridēs ia-
cobus dixit. Vade tcie digite ad ſocios tuos ⁊ quē-
admodū granū tritici mľtū fructū affert: ⁊ tu ī no-
uiſſimo cū ſocijs tuis requieſces. Abſcidit̃ q̄rtꝰ. ⁊ ait.
Quare triſtꝭ es aīa mea: ⁊ q̄re ꝯturbas me: Spera
ī dn̄o qm̄ adhuc ꝯfitebor illi ſalutare vultus mei ⁊
ꝺs meꝰ. Abſcidit̃ qntꝰ: ⁊ ait. Nūc icipiā dr̄e ad diꝫ

qm̄ dignū me fec̄ sociū huis suis. Tūc accedētes ad
pedē sinistꝝ digitū paruū absciderūt: ⁊ dixit iacobꝰ
Digite parue ꝯfortare: q̄ꝛ magnꝰ ⁊ paruus vnā hꝫ
resurrectōeꝫ. Capillꝰ capitꝭ nō pibit: q̄ꝫto minꝰa so
cijs tuis minime sepaberꝭ: Abscidit̄ scd̄s: ⁊ iacobꝰ
ait. Destruite domum veterē: q̄ꝛ splēdidioꝛ parat̄.
Abscidit̄ t̄tiꝰ: ⁊ ait iacobꝰ. Tōsionibꝰ firmat̄ icus.
Abscidit̄ ⁊ q̄rtꝰ: ⁊ ait. Cōforta me d̄s vitatꝭ. qm̄ i te
ꝯfidit aīa mea ⁊ in vmbra allaꝝ tuaꝝ spabo donec
trāseat iniq̄tas. Abscidit̄ ⁊ q̄ntꝰ. ⁊ ait. Ecce tibi me
dn̄e imolo decies. Tūc accedētes pedē dextrū ab-
sciderūt. ⁊ dixit iacobꝰ. Nūc offerā munꝰ celesti re
gi ꝓ cuiꝰ amore hoc patioꝛ. Absciderūt ⁊ pedē sini
strū. ⁊ btūs iacobus dixit. Tu es q̄ facis mirabilia.
Exaudi me dn̄e ⁊ salua me. Absciderūt manū dex
trā: ⁊ ait. Mīe tue dn̄e adiuuēt me. ad sinistrā ait.
Tu es d̄s q̄ facis mirabilia: absciderūt dextrū bra-
chiū: ⁊ ait. Lauda aīa mea dn̄ꝫ lauda. dn̄ꝫ ī vi. mea
psallā deo meo q̄ꝫ diu fuero. Absciderūt ⁊ brachiū
sinistꝝ: ⁊ ait. Circūdederūt me dolores mortꝭ i noīe
dn̄i vīdicaboꝛ i eis. Tūc accedētes absciderūt surā
dextri crurꝭ scindētes vsq̄ꝫ ad femur. Tūc btūs ia-
cobꝰ ieffabili dolore grauatꝰ exclamās ait. dn̄e iesu
xp̄e adiuua me: q̄ꝛ circūdederūt me gemitꝰ mortꝭ: ⁊
ait carnificibꝰ. Carnē nouā me dn̄s iduet: quā v̄ꝛa
vulnera maculare neq̄būt. Jā carnifices d̄fecerāt
eo ꝙ a p̄ma hora diei vsq̄ꝫ ad nonā i eiꝰ icisione su
dassēt: tūc iteꝝ accedētes sinistri crurꝭ surā abscidē-
do vsq̄ꝫ ad femur extrxerūt. Tūc exclamās btūs ia-
cobꝰ dixit. dn̄atoꝛ dn̄e exaudi me seminiuū viuoꝝ
⁊ mortuoꝝ dn̄s. Digitos dn̄e nō hēo vt ipsos ad te
porrigā: nec manꝰ vt eas ad te extendā. pedes mei
trūcati ⁊ genua d̄mollita sūt: vt tibi genua demolli
ta flectere nō valeā: ⁊ sū velut casura domꝰ ablatꝭ
q̄bꝰ sustētat̄ columnis. Exaudi me dn̄e iesu xp̄e ⁊
educ de carcē aīaꝫ meā. Hec cū dixisset vnꝰ de car
nificibꝰ accessit ⁊ caput eiꝰ amputauit. Xp̄iani igit̄
occulte accesserūt ⁊ corpꝰ eiꝰ rapiētes honorifice se
pelierūt. Passus ē aūt q̄nto calēdas decēbris.

¶ De scō Pastore abbate.

p

Astor i heremo multꝭ ānis i absti-
nētia magna se affligēs mul
ta scitate ⁊ religione pollebat: cuꝫ aūt mr̄
eiꝰ ipꝫ ⁊ frēs eiꝰ desideraret vidē. sꝫ nō posset obt̄-
nauit diē: ⁊ illis ad eccl'iā eūtibꝰ ꝓtinꝰ se eidē obtu
lit. At illi fugiētes ⁊ cellā itrātes i eius faciē clause
rūt ostiū. Jlla aūt añ ostiū stās cū nimio fletu clama
bat. Pastoꝛ aūt ad ostium veniēs dixit ei. Quid sic
clamas o vetula: q̄ audiēs vocē eiꝰ amplíꝰ clama-
bat flēs ⁊ dicēs. volo vos videre fili mi: q̄d. n. si vi-
deā vos: nūq̄d nō ego sū mr̄ v̄ꝛa q̄ lactaui vos: ⁊ iā
canis tota sū plena: cui filiꝰ. Hic nos vis vidē aut
i alio scl'o: q̄ rn̄dit. si non video vos hic videbo illic
filii: q̄ ait. Si eq̄nimit̄ ferre vales: vt nos hic nō vi
deas illic ꝓculdubio nos videb. q̄ discessit gaudēs
⁊ d. Si vos visura sū illic: nolo vos vidē hic. ¶ Ju
dex ꝓuīcie cū abbatē pastorē vidē cupet: sꝫ negret
filiū sororis sue tāq̄ꝫ malefcōrē tenuit ⁊ i carcere po
suit. d. Si pastoꝛ venerit ⁊ ꝓ eo intcesserit eū dimit
tā. Mr̄ igit̄ pueri ad ostiū senis plorās dū ille nil si
birn̄deret ait. ⁊ si viscera ferrea hēs: ⁊ nulla ꝯpas-
sione mouerꝭ saltē miseratio sāguīs tui flectat te: ⁊
ꝙ vnigenitꝰ mihi existit. ille āt mādauit ei. Pastoꝛ
filios nō gn̄auit. q̄ cū dolore discedente dixit ei iu-
dex. Saltē v̄bo iubeat: ⁊ ego eū dimittā. Jlle aūt ei
remādauit. d. Examina cāꝫ ꝭꝫ legē: ⁊ si dignꝰ ē mor
te hr̄: ꝓtinꝰ moriat̄: sin āt quō placet tibi fac. Doce
bat āt frēs sic. d. custodire ⁊ seipꝫ ꝯsiderare ⁊ discre
tionē hꝛe opatōes sūt aīe. pauptas tribulatio: ⁊ dis
cretio sūt opatōes solitarie vite. Scriptū ē. n. si fue
rīt hi tres viri Noe Job ⁊ Daniel. Noe psonā hꝫ
nihil possidētiū. Job tribulatoꝝ. Daniel discretoꝝ.
si duas res oderit monachꝰ pōt ab hº mūdo liber
eē: ⁊ q̄rēti fr̄i q̄ eēnt: dixit. Carnal' repausatio ⁊ va-
na gl'a. Si vis regē inenire. vꝫ. ī hoc scl'o ⁊ ī futuro
i oī cā dic. Quis sū ego: ⁊ nō iudices queq̄ꝫ. ¶ Cū
q̄dā fr̄ d̄ ꝯgregatōe offēdisset abbas de ꝯsilio cuius-
dā solitarij eū expulit: q̄ cū q̄si flēdo desparet abbas
pastō eū ad se adduci fec: quē benigne ꝯsolās: misit
ad illū solitariū. d. Audiēs de te videre te desidero
Fatiga igit̄ te vsq̄ꝫ ad me: q̄ cū venisset dixit Pa-
stoꝛ. Duo hoīes erāt: q̄ ambo hēbāt mōtuos suos.
reliq̄t aūt vnꝰ mortuū suū ⁊ abijt plorare mortuū al-
teriꝰ: q̄d solitariꝰ audiēs ⁊ itelligēs i s̄mone eiꝰ ꝯpū
ctꝰ ē. ¶ Cū q̄dā fr̄ pastori dixisset se ꝑturbatū eē ⁊
locū velle deſere. eo ꝙ q̄dā v̄ba de quodā frē audi
uisset: q̄ eū nō edificauerāt. dixit pastoꝛ. ne hec v̄ba
crederet: q̄ꝛ vera nō eēnt. Jlle v̄o vera eē asserebat.
q̄ꝛ fr̄ fidel' ea sibi rettulerat. cui pastoꝛ. Nō ē fidelis
q̄ tibi dixit: q̄ꝛ si fidel' eēt neq̄q̄ꝫ tibi talia d̄ret. ⁊ ille.
Ego vidi ocul' meis. Jlle aūt intrrogatꝰ de festuca
⁊ de trabe q̄d eēnt. rn̄dit de festuca: ꝙ festuca eēt ⁊
de t̄be ꝙ t̄bs eēt. ⁊ pastoꝛ. pone i corde tuo q̄ꝛ pctā
tua sūt sic̄ hic trabs: illiꝰ aūt velut hec festuca pua.
¶ Frat̄ q̄dā q̄ pctm̄ grāde fecerat volēs penitere
triēnio intrrogauit pastorē si ml'tū eēt: q̄ dixit multū
ē. ⁊ q̄sitꝰ si ānū iuberet ait. ml'tū ē. astātes āt dicebāt
vsq̄ꝫ ad. 40. dies. ⁊ ille multū ē: ⁊ adiecit. Puto ꝙ
si ex toto corde hō penituerit: ⁊ pctm̄ nō iterauerit
ēt pn̄iaꝫ triduanā suscipiet dn̄s. Jntrrogatꝰ de illo
v̄bo. q̄ irascit̄ fr̄i suo sine cā ⁊c̄. ait. Ex oī re q̄ te gra
uare voluerit fr̄ tuꝰ ne irascarꝭ aduersus eū donec
oculū dextrū tibi erūat: ⁊ si al'r fecerꝭ sine cā sibi ira
scerís. Si āt aliq̄s te voluerit sepāre a deo ꝓ hº ira
scē ei. dixit āt pastoꝛ. Qui q̄rulosus ē mōachꝰ nō ē.
Qui maliciā i corde suo tenuerit mōachꝰ n̄ ē: q̄ ira-
cundus ē: mōachꝰ nō ē. q̄ malū ꝓ malo reddit mo-
nachꝰ n̄ ē: q̄ elatꝰ ⁊ v̄bosus ē: mōachꝰ nō ē: q̄ v̄o v̄e
ē monachꝰ sp̄ ē humil': māsuetꝰ: charitate plenꝰ ⁊ ti
morē dei sp̄ ⁊ vbiq̄ꝫ p̄ ocul' hꝫ: ⁊ nō peccat. dixit ite-
rū. ꝙ si sūt tres i vnū ex q̄bꝰ vnꝰ bn̄ q̄escat: aliꝰ aūt
ifirmet̄ ⁊ grās agat: t̄tiꝰ v̄o ministr eiꝰ sit ex sincera
volūtate: hi tres sil'es sunt velut sint vnius opis.
¶ Cū q̄dā fr̄ sibi ꝯq̄reret̄ ꝙ ml'tas cogitatōes hn̄s
i ipis piclitaret̄: eū sub aere nudo eiecit. d. Expā-
de sinū ⁊ apphēde vētū: q̄ ait. nō possū. ⁊ ille. nec co
gitatōes ꝓhibē potes ne itroeāt: sꝫ tuū ē resistē eis.
Jntrrogatꝰ a quodā frē q̄d de hēditate sibi dimissa
facēt dixit: vt post tres dies ad se rediret: q̄ cū redis
set: ait illi. si dixero da cā eccl'ie faciēt ide ꝯuiuia. si

131

dixero da eā parētibꝰ nō ē tibi merces. si dicā da eā paupibꝰ securꝰ eris. qequid ergo vis fac: ego cām nō habeo: hec in vitis patrum.

i Oannes abbas cū ꝑ ānos. 40. in heremo hitasset introgauit eū qdā qntuz ex hoc ꝓfecisset. ⁊ ille dixit: ex quo cepi solitariꝰ eē nūq̄z me vidit sol mādncātē: ⁊ ioānes nec me irascētem. Sil'e fere legit̃ ibidē q̄ cū epiphanius eps̄ abbati hilarioni daret carnes. ille ait. Ignosce mihi: q2 ex quo accepi hitū hūc nō māducaui qcq̄z occisū. cui eps̄. Ex quo accepi hitū hūc nō dimisi aliquē dormire: q aduersū me aliqd hēret: nec dormiui hn̄s aliqd aduersus aliquē. cui ille. Ignosce mihi: q2 melior es q̄z ego. Volens ioānes ad silitudinē angeloꝝ nihil opari: s3 deo sine intmissione vacare seip̄z expoliauit: ⁊ ꝑ vnā hebdomadā i heremo fuit. Cū āt fame ꝑiclitaret̃ ⁊ aculeis muscaꝝ ⁊ vespaꝝ totꝰ vulneraret̃ reuersus ad ostiū fr̄is sui pulsabat. ad quem ille. qs es tu? ⁊ ille. Ego sū ioānes. fr̄ āt dixit ei. Nequaq̄z. Joānes. n. angelus fc̄us ē: ⁊ int̃ hoīes vltra nō ē. ⁊ ille. Ego vere sū ⁊ nō apiēs ei dimisit eū affligi vsq̄z mane: postea apiēs dixit. Si hō es opꝰ hēs iteꝝ opari: vt pascaris ⁊ viuas. si aūt angelus es qd q̄ris itrare cellā? ⁊ ille dixit. Ignosce mihi fr̄: q2 peccaui. cū āt moreret̃ rogauerūt eū fr̄es: vt aliqd vbū salutarē ⁊ ꝯpēdiosuz loco hereditatis sibi reliq̄ret. q igemiscēs ait. nunq̄z feci ꝓp̄iam voluntatem. nec aliquem docui quod prius egoipse non fecerim.

m Oises abbas dixit fr̄i petēti a se sermonē. Sede i cella tua ⁊ docebit te vniuersa. Cū qdā senex ifirmatꝰ ire vellet i egyptū ne fr̄es nimis grauaret. dixit ei abbas Moyses: n̄ vadas qm̄ i fornicatōē casurꝰ es q ꝯtristatꝰ dixit. mortuū ē corpꝰ meū: ⁊ mihi ista dicis? Cū ergo iuisset ⁊ q̄dā vgo ex deuotōē sibi seruiret. ille ꝯualescēs eā violauit: q cū filiū pepisset senex pueꝝ i vlnis accipiēs i die magne festiuitatis q̄ erat i sithi ecclīā corā fr̄uz mltitudine itrauit. Cuz āt oēs flerēt dixit. Videtis ifātē hūc? filꝰ ē iobedientie. cauete g° vob fr̄es: q2 i senectute hoc feci ⁊ orate ꝓ me: ⁊ pgēs ad cellā ad p̄stinū statū reuersus ē. Aliꝰ quoq̄z senex cū dixisset alteri mortuꝰ sū. ille ait. Nō ꝯfidas i te donec exeas de corpe. naz si dicis: q2 mortuꝰ es: sathanas tn̄ mortuꝰ n̄ ē. Cū fr̄ qdā peccasset miserūt ad abbatē moysem q accepta sporta plena harena venit ad eos: quē cū fr̄es qdnaz hoc eēt itrogarēt. dixit. Pctā mea sūt pꝰ me currētia ⁊ n̄ video ea ⁊ veni hodie aliena iudicare pctā. Illi āt hoc audiētes fr̄i pepcerit. Sil'e legit̃ d̄ abbate porinā cū fr̄es de quodā fr̄e culpabili loq̄rent̃. ille tacebat. Cū ergo accepisset sacculū plenū arena retro ⁊ de eadē harena modicū an̄ se ferret. itrogatꝰ quid hoc eēt. dixit. Mlta harena sūt pctā mea q̄ post me ferēs ipsa n̄ cōsidero: nec ꝓ eis doleo. Modica vo harena sūt pctā fr̄is an̄ me posita q̄ sp ꝯsidero ⁊ ip̄z iudico: cū tn̄ pctā mea an̄ me sp portare deberē: ⁊ d̄ ipsis cogitare: ⁊ ꝓ ipsis deū rogare. Cū aūt abbas moyses fc̄us fuisset clericꝰ ⁊ iposuisset eiꝰ superhumerale. dixit ei eps̄. Abbas fc̄us ē cādidatꝰ. Et ille. A foris dn̄e papa aut intus? Volēs āt eps̄ eū ꝓbare dixit clericis suis: vt qn̄ ad altare accederet ip̄z cū iniuria expellerēt: deide cū seq̄ntes qd loq̄ret̃ audirēt. Proijciētes āt eū foras dixerūt. Exi foras ethiops q egrediēs dicebat, Bn̄ tibi fecerūt cinerēte ⁊ cacabate: q2 cū hō nō sis q̄re te i medio hoiuz dare p̄sūpsisti. hec i vitis patrū.

a Rsenius cū adhuc i palatio ꝯsisteret ⁊ vt ad salutē dirigeret̃ oraret: audiuit. Arseni fuge hoīes ⁊ saluaberis. accedēs igr̃ ad monachalē vitā ⁊ ibidem orās audiuit. Arseni fuge: tace: qesce. Legit̃. n. ibidē de hac qete appetēda q̄ cū tres fr̄es fc̄i fuissent monachi: vnꝰ elegit discordātes ad pacē reducere. sc̄os ifirmos visitare: t̃tiꝰ i solitudine qescē. Primꝰ igr̃ laborās ꝑꝑ lites hoiuz nō potuit oībꝰ placē ⁊ tedio victꝰ venit ad 2ᵐ quē inuenit aīo deficiētē ⁊ mādatū ꝑficē nō valētē: ⁊ ꝯcordātes ad t̃tiū q erat in solitudie venert̃: cui cū tribulatōes suas narassēt: ille missa aq̄ i sciphō dixit. Attēdite i aquā: ⁊ erat cōmota ⁊ turbulēta. Et rursus dixit. attēdite mō ⁊ videte quō qeta ⁊ līpida fc̄ā ē: q cū itēderēt: ⁊ vltꝰ suos viderēt ait. Sic q i medio hoiuz ꝯsistūt p̄ turba n̄ vidēt pctā sua: cū āt qeuerit: tē pctā sua vidē valebūt. Quidā ēt cū iuēisset quēdā i hēmo velut bestiā herbas māducātē ⁊ nudū: currebat post ip̄z fugiētē. d. Expecta me: q2 ꝑꝑ deū sequor te. ⁊ ille. ꝑꝑ deū fugio te. Cū āt vestē ꝓiecisset expectauit eū. d. qm̄ miseriā mūdi ꝓiecisti a te expectaui te. cui ille. Dic mihi quō saluus efficiar: q r̄ndit. Fuge hoīes ⁊ tace. ¶ Mrona q̄dā nobil' ⁊ senex vēit vt abbatē arseniū ex d̄uotōē vidēt: q rogatꝰ a theophilo archiep̄o vt se videri ꝑmittēt: nullatenꝰ acqeuit: tādē illa ad eiꝰ cellā ꝓꝑerās ip̄m foris an̄ ostiū celle iuēit: ⁊ se ad eiꝰ pedes ꝓstrauit. Ille āt cū idignatōe nimia eleuauit eā. d. Si faciē meā vidē vis vide. Illa āt faciē eiꝰ p̄ ꝯfusiōe ⁊ vecūdia n̄ ꝯsiderauit. cui senex. Quō cū mlier sis tātā nauigatōēz facē p̄sūpsisti? Ecce. n. romā redib ⁊ q̄ abbatē arseniū videris alijs mlieribꝰ enarrab. ⁊ ille sil'r vēiēt vt videāt me. ⁊ illa. Si d̄o dāte romā rediero nullā huc vēire ꝑmittā: s3 saltē obsecro vt ores ꝓ me ⁊ mei memor sis sꝑ. cui ille Oro deū vt d̄leat mēoriā tuā d̄ cōde meo: ⁊ illa audiēs turbata nimiū vēit i citatē ⁊ p̄ tristitia febricitare cepit: qd̄ archieps̄ audiēs ad eā ꝯsolādā accessit illa āt dicebat. Ecce ego ꝯtristata morio. cui archieps̄. Nescis q2 mlier es ⁊ inimicꝰ ꝑ mlieres sc̄os ipugnat? ⁊ ꝓptea senex hec ait. nā ꝓ aīa tua sꝑ orat. sic ꝯsolatōe recepta cū gaudio ad ꝓꝑa remeauit. ¶ De quodā alio p̄re legit̃ q̄ cū discipl'us eiꝰ d̄ret senuisti abba, accedamꝰ paꝝ int̃ mūdū. ille ait. Vbi n̄ ē mlier illuc eamꝰ. dixit ei discipl'us. Et vbi ē locꝰ n̄ hn̄s mlierē nisi forte solitudo? ⁊ ille. g° i solitudie me tolle. ¶ Aliꝰ ēt fr̄ cū mr̄ez suā vetulā trās fluuiū portare deberet: ille manus suas pallio inoluit. cui illa. Vt qd sic operuisti manꝰ tuas fili? ⁊ ille. Corpus mulieris ignis ē ⁊ ex eo q̄ te ꝯtigebā aliaꝝ feminaꝝ memoria i meo aīo veniebat. Arsenius aūt ꝑ totū tp̄s vite sue ad opus sedēs manuū suaꝝ pānū habebat in sinu ꝓpter lachrymas q̄ crebro de oculis eius currebāt. totā noctē isomnem ducebat: mane aūt facto cum ꝓpter nature lassitudinem dormire

vellet dicebat ſõno. Ueni ſne male.⁊ ſurripiebat par ſõni ſedẽdo:⁊ ſtatim ſurgebat. dicebat quoqꝫ. Suffic̃ mõacho ſi dõmierit vna hora:ſi ẽ tñ pugna tor. Cũ pr ſci arſenij nobliſſim⁹ ſenator vitã finiẽſ ⁊ teſtm̃ faciens magnã hẽditatẽ arſenio dimiſiſſ; ma grian⁹ ꝑdictũ teſtm̃ ad ipſ; ↄtulit:qđ ille accipiẽs vo luit illđ ſcidẽ mgrian⁹ ãt ei⁹ pedib⁹ ꝓuolut⁹ rogauit ne hoc faceret:q: caput ei⁹ ꝑciderer̃.cui arſenius. Pri⁹ mortu⁹ ſũ q̃ʒ ille. Ipe ig̃ cũ mõ mortu⁹ ſit qñõ me fecit heredẽ:⁊ remiſit teſtm̃ nihil accipe volẽs. Quadã vice facta ẽ vox ad eũ dicẽs. Ueni ⁊ oñdã tibi opa hoĩu; ⁊ eduxit eũ ĩ quendã locũ oñditqꝫ ei ethiopẽ icidẽtẽ ligna ⁊ faciẽtẽ ſarcinã grãdẽ quam portare nõ poterat: deĩde itex ligna icidebat ⁊ hoc faciebat diuti⁹:oñditqꝫ ei rurſu; hoĩe; haurientes aquã de lacu ⁊ effundẽtẽ aquã ĩ ciſternã ꝑtuſã que aquã refundebat ĩ lacũ ⁊ ipſã ciſternã ĩplere volẽtẽ. ⁊ oñdit itex tẽplũ:⁊ duos viros ĩ eqs portãtes li gnũ trãſuerſũ. Uolẽtes ãt itroire ĩ tẽplũ ñ poterãt: eo ꝙ lignũ ĩ trãſuerſo portarẽt ⁊ expoſuit dicens. Hi ſũt q̃ portãt q̃ſi iugũ iuſticie cũ ſupbia ⁊ ñ humi liãr̃:ꝑꝑ qđ remanẽt foris a regno dei. Qui ligna ĩ cidit hõ ẽ ĩ peccatꝭ mltis:⁊ ꝓ eo vt agat pniam nõ ſubtrahit ꝺ peccatꝭ:ſ; addit inigtates inigtatibus. q aũt aquã haurit hõ ẽ bona opa faciẽs:ſ; q: cũ eis ſũt pmixta mala pdit opa ſua. Ueſpere ſabbati ve niẽte dñico relinqbat poſt ſe ſolẽ ⁊ extẽdebat man⁹ ſuas ad celũ donec mãe die dñico ſol aſcẽdẽs faciẽ illi⁹ illuſtrabat ⁊ reſidebat. hec ĩ vi.pa.

a Gathon abbas ꝑ triẽniũ lapidẽ ĩ os ſuu; mittebat donec taciturnitatẽ diſceret. Alius quoqꝫ fr̃ cu; ĩtraſſet cõgregatõe; dixit ĩtra ſe. Tu ⁊ aſin⁹ vnum eſto. Sicut g° aſin⁹ vapulat ⁊ nõ loq̃r. iiuriã patir̃ ⁊ ñ rñdet:ſic ⁊ tu. ¶ Ali⁹ quoqꝫ fr̃ a mẽſa expulſus nil rñdit. Poſtmodũ ſup h° iterrogat⁹ ait. Poſui ĩ corde meo ꝙ eq̃lis ſim cani:q cũ ſectar̃ foras egre dir̃. Infrogat⁹ agathon q̃ v̓tus plus hr̃et laboris. Rñdit. puto ñ eẽ talẽ laborẽ q̃lẽ orare deũ. Nã ini mici ei⁹ ſp laborãt ei⁹ orõnẽ deſtruere. Nã ĩ ceterꝭ laborib⁹ hõ aliquã reqẽ poſſidet. Orator ãt op⁹ h; magni certaminis. ¶ Infrogat⁹ agathõ a quodã frẽ quõ cũ frib⁹ hitare debẽt:ait. Sicut in ꝑma die ⁊ nõ aſſumas fiduciã. Nõ ẽ.n. peior paſſio q̃ʒ fidu cia. Genitrix ẽ.n. oĩu; paſſionũ. Dixit itex. Iracũ dus ſi mortuos ſuſcitet nõ placet alicui vel deo ꝑꝑ iracũdiã ſuã. Frar̃ qdã iracũd⁹ intra ſe ait. Si ſol⁹ ſtarẽ ad irã nõ ita cito mouerer. Quadã ãt vice cũ vrceolũ aq̃ ĩpleret v̓ſatus ẽ. Scđo ĩpleuit ⁊ iterum v̓ſat⁹ ẽ. Tertio ĩpleuit ⁊ v̓ſatus ẽ:q cõmotus furo re fregit vaſculũ. In ſe ãt reuerſus cognouit ꝙ ab eodẽ demõe iracũdie illuſus eẽt:⁊ dixit. Ecce ſol⁹ ſũ ⁊ tñ ira me vicit. Reuertar g° ĩ cõgregatõem:q: vbiqꝫ labor ⁊ vbiqꝫ patiẽtia ⁊ adiutorio opus di ẽ. ¶ Ecõtra erãt duo frẽs q multis ãnis ĩuicẽ cõuer ſantes:nũq̃ʒ ad iracũdiã poterãt ꝓuocari:qdã vice dixit vnus alteri. faciam⁹ ⁊ nos litẽ ſic̃ hoĩes ꝺ mũ do faciũt.⁊ ille rñdit. Neſcio q̃lir̃ fiat lis.⁊ dixit fr̃. Pono ĩ medio laterculũ ⁊ dico. meũ ẽ. Tu aũt dic. nõ:ſ; meũ ẽ. Et ide fiet litis initiũ. Poſita ẽ g° te ſta ĩ medio:⁊ dixit vn⁹. meũ ẽ hoc:⁊ alter dixit. nõ: ſ; meũ ẽ:⁊ ille rñdit:ẽt tuũ ẽ. Tolle g° ⁊ vade. Et di ſceſſerũt nec int̃ ſe ↄtẽdẽ potuerunt. Erat autem abbas agathon ſapiẽs ad ĩtelligẽdũ:ĩpiger ad labo rãdũ:parc⁹ ĩ cibo atqꝫ veſtimẽto. Dixit ãt. ſ; volũ tatẽ meã nũq̃ʒ dormiui. retinẽs in corde aduerſus quẽq̃ʒ dolorẽ:ñ dimiſi dormire aliũ hñtẽ aduerſum me aliqd. Moritur⁹ quoqꝫ agathon trib⁹ dieb⁹ mã ſit ĩmobilis:aptos tenẽs ocl'os:q cũ pulſarer̃ a frib⁹ rñdit. In cõſpectu diuini iudicij aſſiſto: Dñt ei. Et tu times:⁊ ille. In cuſtodiẽdis mãdatꝭ di virtute q̃ potui laboraui:ſ; hõ ſũ:⁊ neſcio ſi placuerũt opera mea dño. Dñt ei. Et ñ ↄfidis de opib⁹ tuis:ꝙ ſm deũ ſr̃:⁊ ille. Nõ ꝑſumo donec venero añ illũ. Alir̃ .n. ſr̃ iudicia di:⁊ alr̃ iudicia hoĩu;. Cũ ãt adhuc eũ iterrogare vellẽt ait. Oñdite charitatẽ ⁊ nolite loq. q: occupat⁹ ſũ:q° dcõ ſtatĩ ſp̃; cũ gaudio emiſit. vi dẽbãt.n. eũ colligẽtẽ ſp̃; queẽadmodũ ſiqs ſalut; ami cos ſuos dilectos. hec ĩ vi.pa. ¶ De.ſ. barlaã.

b Arlaã cui⁹ hiſtoriã ioãnes dama ſcen⁹ diligẽti ſtudio ↄpilauit opãte ĩ eo diuina gr̃a ſcm̃ ioſaphat rege; ad fidẽ cõuertit. Et.n. cũ vniuerſa india xp̃iãis ⁊ mõachis plena eẽt ſurrexit qdã rex ꝑpotẽſ noie Auẽnir q xp̃ianos ⁊ ꝑcipue monachos pl'imũ pſeq̃bar̃. Accidit ãt vt qdã r̃gꝭ amic⁹ ⁊ ĩ palatio ſuo ꝑm⁹ diuina cõmot⁹ gr̃a regiã aula; relĩnq̃ret ⁊ mo naſticũ ordinẽ ĩtroiret. Qđ rex audiẽs ꝑ ira ĩſaniẽs eũ ꝑ queqꝫ deſerta ĩqri fec̃ ⁊ vix ĩuẽtũ ad ſe addu ci mãdauit. Uidenſqꝫ eũ vili tunica coopꝫtũ ⁊ fame macceratũ q ſplẽdidis veſtimẽtꝭ ornabar̃:⁊ mltꝭ ditijs affluẽ ↄſueuerat. dixit ei. O ſtulte ⁊ mẽtꝭ pdite cur honorẽ ĩ ↄtumeliã ↄmutaſti:⁊ te ludũ pueroꝝ feci ſti:cui ille. Si h⁹a me rõnẽ audire deſideras:inimi cos tuos ꝓcul a te abijcias. Rege aũt q eẽnt hi⁹ ini mici q̃rẽte:ait. ira ⁊ ↄcupiſcẽtia. Hec.n. ĩpediũt ne v̓itas videar̃. Aſſideãt ãt ad audiẽtiã dicẽdoꝝ pru dẽtia ⁊ eqtas. Cui rex. fiat vt loq̃rꝭ.⁊ ille. Inſipiẽ tes ea q̃ ſũt deſpiciũt:q̃ſi nõ ſint. Ea v̓o q̃ nõ ſũt:q̃ſi ſint ap ꝑhẽdẽ molliũr̃. Qui ãt ñ guſtauerit eoꝝ q̃ ſr̃ dulcedinẽ ñ põt addiſcẽ v̓itatẽ. Mlta ãt illo ꝺ my ſterio ĩcarnatõis ⁊ fidei ꝓſeq̃nte. rex ait. Niſi tibi in ꝑncipio ꝓmiſiſſẽ ꝙ de medio ↄcilij irã remouerem nũc vtiqꝫ igni tuas carneſ ſr̃derẽ. ſurge igr̃ ⁊ fuge ex ocl'is meis:ne vltra te videã:⁊ male te pdã. Uir di ãt triſtꝭ abſceſſit:eo ꝙ mãtyriũ ꝑpeſſus ñ eẽt. Interea dũ rex liberos ñ hr̃et:puer ei⁹ pl'cherrim⁹ naſcir̃:⁊ ioſaphat appellar̃. Cõgregãte ãt rege ĩfinitã mlti tudinẽ vt dijs ꝓ ortu pueri ĩmolarẽt:ſexagita aſtro logos ↄuocauit:a qb⁹ qd futuꝝ eẽt filio ſuo diligẽt q̃ſiuit. Cũctꝭ ãt rñdẽtib⁹ eũ magnũ ĩ potẽtia ⁊ diui tijs futuꝝ:vn⁹ ſapiẽtior ex ipis dixit. puer iſte q na t⁹ ẽ tibi o rex:nõ ĩ tuo erit regno:ſ; ĩ alio icõpara bil'r meliori. Nã illi⁹ quã pſeq̃rꝭ xp̃iane religiõis: vt exiſtimo futur⁹ ẽ cultor:h° ãt ñ a ſeipo:ſ; a dõ ĩſpi rãte dixit. Audiẽſ hoc rex pl'imũ expaueſẽs ĩ ciuitate deorſum palatium ſpecioſiſſimum conſtrui fecit:⁊ ibi puerum ad habitandum poſuit:ibiqꝫ ſecum iu uenes pulcherrimos collocauit precipiẽs illis: vt nec mortem nec ſenectutem nec infirmitatem ve l

132

paupertatē: nec aliqd qđ possꝫ sibi afferre tristitiā ei
noiarēt: sꝫ oīa iocūda ei ꝓponerēt q̄ten⁹ mēs ei⁹ le
ticijs occupata nil de futurꝭ cogitare possꝫ. Si quē
vo ministrātiū īfirmari ꝯtigeret: hūc ꝓtin⁹ rex p̄ci-
picbat eijci ⁊ aliū loco ei⁹ icolumē subrogari. p̄ce-
pitqꝫ ne sibi đ xp̄o aliquā facerent mētōez. ¶ Eo
tp̄e erat cū rege vir qdā xp̄ianissim⁹ sꝫ occlt⁹: q iter
nobiles regꝭ p̄ncipes p̄m⁹ erat: hic cū aliqn cū rege
ad venādū iuissꝫ hoiem q̄ndā pauperē pedē elsū a
bestia h̄ntē ⁊ i t̄ra iacētē iueīt. A quo rogat̄: vt se su
scipe debeat. q2 sibi i aliquo forsitā ꝓdesse posset.
Cui miles dixit. Ego qdē te libēt suscipio: sꝫ i quo
vtilis ineniarꝭ ignoro: ⁊ ille dixit. Ego hō suꝫ me-
dic⁹ v̄boꝝ. Si. n. aliqs i v̄bis ledat̄ ꝯgruā scio adhi
bere medelā. Miles āt qđ ille dicebat ꝓ nihilo cō
putauit: pp̄ deū tñ ip̄ꝫ suscipiēs ei⁹ curā egit: Uiri
āt qdā iuidi ⁊ malitiosi vidētes p̄dcm̄ p̄ncipē i tāta
grā eē r̄gꝭ: ip̄ꝫ apđ regē accusauert̄ ꝙ ñ solū ad xp̄ia
noꝝ fidē declinassꝫ: sꝫ īsup regnū conabat̄ sibi surri
pere: turbā sollicitās ⁊ sibi ꝯciliās: sꝫ si h° igunt ita
eē o rex scire desideras ip̄ꝫ secreto aduoca ⁊ vitam
hāc cito finiēdā ꝯmemora: ⁊ idcirco glīam regni te
velle derelīqre: ⁊ mōachoꝝ h̄itū assumere asseras:
quos tñ ignorāter hacten⁹ fueras ꝑsecut⁹: ⁊ tc vide
bis qđ tibi r̄ndit: qđ cū rex oīa vt illi suaserāt fecissꝫ:
ille doli ignar⁹ ꝑfusus lachrymis ꝓpositū ei⁹ lau-
dauit: ⁊ vanitatē mūdi rememorās ꝯtinuo ad hoc
adiplēdū ꝯsuluit: qđ rex audiēs ⁊ veꝝ eē qđ illi di-
xerāt credēs furore replet⁹ ē: nihil tñ sibi r̄ndit. Uir
āt ꝑpēdēs ꝙ rex grauit̄ v̄ba sua accepat tremēs ab-
scessit ⁊ medicū se v̄boꝝ h̄re r̄colēs oīa sibi narrauit
cui ille. Notū sit tibi ꝙ rex suspicat̄ vt pp̄ h° dixe-
rꝭ ꝙ ei⁹ r̄gnū velis iuadē. surge igi ⁊ comā tuā tōde
⁊ vestimēta abijciēs ciliciū idue ⁊ sūmo dilūclo ad
regē igredē. Cūqꝫ rex qđ sibi h° velit īt̄rogauerit
r̄ndebis: Ecce rex pat⁹ sū seq te. Nā ⁊ si via ꝑ quā
cupis ire difficil' sit tecū tñ exeūti facil' mihi erit. si
cut. n. sociū me h̄uisti i ꝓsperꝭ: sic hēbis ꝑiter i ad-
uersis. Nūc igr̄ p̄sto sū qđ morarꝭ: qđ cū ille ꝑ ordi-
nē fecissꝫ rex obstupuit ⁊ falsarios arguēs: viꝝ āplio
ri honore ditauit: Fili⁹ āt i palatio educat⁹ ad eta
tē adultā ꝑuenit ⁊ in oī sapīa plene edoct⁹ fuit. Ad
mirās āt cur p̄r sic eū reclusissꝫ: vnū de ꝯseruis sibi
familiarē secreto de hac re īt̄rogauit. d. se i mlta
mestitia positū. ꝓ eo ꝙ sibi foras egredi nō licēt adō
vt nec cib⁹ sibi sapēt nec pot⁹: qđ p̄r audiēs ⁊ dolēs
equos idoneos pari fec: ⁊ choros plaudētes añ euꝫ
mittēs ne qđ sibi fedū occurreret diligēt ꝓhibuit.
Predcō igr̄ iuuene tal'r ꝓcedēte: q̄dā vice vn⁹ le-
prosus ⁊ vn⁹ cec⁹ sibi obuiauerūt: quos ille vidēs ⁊
stupēs q sint ⁊ qdnā hēant iq̄siuit. Et mīstri dixe:t
Passiones iste sūt q̄ hoib⁹ accidūt. ⁊ ille: Oib⁹ hoi-
bus hec ꝯtigē solēt: negātib⁹ ill' r̄ndit. Noti sūt igr̄
q h° pati debeāt an sic idiffinite ꝓueniunt: ⁊ illi. ⁊
qs hoīuꝫ futura scire valet: Ualde igr̄ anxi⁹ eē ce
pit ꝓ icōsuetudine rei. Alia vice q̄ndā valde senez
rugosā h̄ntē faciē ⁊ deorsū icurnatū ⁊ cadētib⁹ dēti
bus balbutiēdo loq̄ntē inuenit. Stupefact⁹ āt disce
re cupit visionis miraclꝫ: cūqꝫ didicisset ꝙ pp̄ āno
rū mltitudinē ad talē statū venisse ait. Et qs ē hui⁹
finis: dn̄t ei. Mors. ⁊ ille. Est ne oīuꝫ mors vel ali-
quoꝝ: Cūqꝫ dedicissꝫ oēs mori debē: īt̄rogauit in
quot ānis hec sup̄ueniet. Et illi i octogīta vel cētū
annis senect⁹ inducit̄. deīde mors ip̄a subseq̄t̄: hec
igit̄ iuuenis freq̄nter i corde suo recogitās i multa
desolatōe erat: sꝫ corā p̄r̄e leticiā ꝓtēdebat p̄l'imū
đsiderās i hi⁹ dirigi ⁊ doceri. ¶ Igit̄ qdā mōach⁹
vita ⁊ opīone ꝑfcūs h̄itās i deſto t̄re sennar noīe
barlaā hec q̄ circa filiū regꝭ agebāt̄ per sp̄m cogno
uit: ⁊ mercatorꝭ h̄itū sumēs ad ciuitatē illā deuēit:
ascēdēsqꝫ pedagogo filij regꝭ locut⁹ ē. Ego nego-
ciator cū sim lapidē p̄ciosū venalē hēo q cecꝭ lumē
tribuit: surdis aures apit: īsipiētib⁹ sapīaꝫ īfundit:
nūc igr̄ duc me ad filiū regꝭ. ⁊ hūc sibi tradā: cui ille
Uiderꝭ hō mature prudētie: sꝫ v̄ba tua prudētie nō
ꝯcordāt: verūtñ cū lapidū noticiā habeā ip̄ꝫ lapidē
mihi ondē: ⁊ si tal' vt asserꝭ fuerit ꝯprobat⁹ a filio re
gis honores maximos ꝯseq̄rꝭ. Ad quē ille. Lapis
me⁹ īsup hāc hꝫ v̄tutē: q2 q̄nō hꝫ sanā oclōꝝ aciē ⁊
q ñ s̄uat itegrā castitatē si forte illū aspexerit ip̄am
v̄tutē quā hꝫ īsēsibilē ꝑdit. Ego āt medicinal' artis
nō expers video te sanos oclos ñ h̄re: filiū aūt re-
gis audiui pudicū eē ⁊ oclos pulcherrimos h̄re ⁊
sanos. Cui ille. Si sic ē noli mihi ondere. q2 ⁊ ocu-
los sanos nō hēo: ⁊ i pecīs sordesco. Nūciās igit̄ fi-
lio regis ip̄m ad eū ꝯtinu⁹ itroduxit. Cū ergo itro
duct⁹ fuisset: ⁊ rex eū reuerēter suscepisset: ait bar-
laam. Hoc rex bn̄fecisti. q2 deforꝭ ꝑuitati appenti ñ
attēdisti. nā rex qdā magn⁹ i curru deaurato ꝓce-
dens cū qbusdā attritas vestes idutꝭ ⁊ macie atte
nuatꝭ obuiassꝫ: ꝯtinuo de curru exiliēs ad pedes ꝓ
cidēs ip̄os adorauit: ⁊ surgēs i oscula eoꝝ ruit. ꝓce
res āt idigne h° ferētes: sꝫ regē sup h° arguere for
midātes fr̄i retulerūt: q̄uo rex magnificētia regali
idigna fecissꝫ. fr̄ āt regē sup hoc redarguit: Erat āt
regi ꝯsuetudo ꝙ qñ aliqs morti tradend⁹ erat: rex
añ eius ianuā p̄conē cū tuba ad hoc đputata mitte
bat. Uespe igr̄ veniēte añ fr̄is ianuā tubā sonari fe
cit: qđ ille audiēs: ⁊ de sua saluatōe despans totam
noctē īsomnē duxit: ⁊ testm̄ fec. mane āt fcō idutus
nigrꝭ vestibus cū vxore ⁊ filijs ad fores palatij lu-
gēs accessit: quē rex ad se igredi faciēs dixit. O stul
te si p̄conem fr̄is tui cui nihil te deliq̄sse cognoscis
adeo timuisti quō p̄cones dn̄i mei i quē adeo pecca
ui timē ñ debeā q sonabilius tuba mihi mortē signi
ficāt ⁊ t̄ribilē iudicis aduētū mihi denūciāt: deide
q̄tuor capsas fieri iussit: ⁊ duas eaꝝ extrīsec⁹ auro
vndiqꝫ opiri ⁊ ossib⁹ mortuoꝝ putridis ipleri: duas
vero pice liniri ⁊ gēmis margaritisqꝫ p̄ciosis ipleri
fecit. Uocāsqꝫ illos magnates quos sciebat q̄rimo
niā apud fr̄eꝫ deposuisse q̄tuor illas capsas añ eos
posuit ⁊ q̄ p̄ciosiores eēnt iq̄siuit. Illi v̄o duas đau
ratas magni eē p̄cij reliq̄s v̄o vilis p̄cij eē iudica-
uerūt. Precepit igr̄ rex deauratas apiri: ⁊ ꝯtinuo
īde fetor itolerabil' emanauit. q̄b⁹ rex. Hec ill' sil'es
sīt q glīosis vestib⁹ sīt amicti: īt⁹ v̄o imūdicia vicioꝝ
sīt pleni: deīde alias apiri fec: ⁊ ecce odor mirabilis
īde exalauit q̄b⁹ rex. Iste illis pauprimis quos ho
noraui similes sūt: q ⁊ si vilib⁹ vestimentis operi-
ātur: īt⁹ tñ oī v̄tutū odore resplendēt. Uos āt solū

q̄ deforis sūt attēditis: ⁊ q̄ deītus sunt nō cōsidera
tis. Scdm igit̄ illū regē tu quoqꝫ bn̄ fecisti suscipi-
ens me. Incipiēs igit̄ barlaā: cepit ei de mūdi crea
tiōe ⁊ hois ꝓuaricatiōe ac filij dei icarnatiōe: paſ-
siōe ⁊ resurrectiōe lōgū ſmonē ſtexere: necnō ⁊ de
die iudicij ⁊ retributione bonorum ⁊ maloꝝ multa
ꝓferre: ⁊ seruiētes idolis plīmuꝫ exprobrare ac de
eoꝝ fatuitate tale exēplū ponere dicēs. ¶ Sagit
tariꝰ qdā auiculā puulā noīe philomenā capiēs cū
vellet eā occidere vox data ē philomene. ⁊ ait. quid
tibi ꝓderit o hō si me occideris? neqꝫ. n. vētrē tuuꝫ
de me īplere valebis: sꝫ si me dimittere velles tria
tibi mādata darē: q̄ si diligētiꝰ cōseruares magnā
īde vtilitatē cōseq posses. Ille vo ad eiꝰ loqlā stu-
pefactꝰ ꝓmisit q eā dimitteret si hec sibi mādata
ꝓferret. ⁊ ille. Nūqꝫ rē que apphēdi nō pōt apphē
dere studeas. de re ꝑdita irrecuperabili nūqꝫ dole
as. vbū icredibile nūqꝫ credas. hec tria custodi ⁊
bn̄ tibi erit. Ille āt vt ꝓmiserat eā dimisit. philo-
mena igit̄ per aerē volitās dixit ei. Veh tibi hō qꝫ
malū cōsiliū hūisti ⁊ qꝫ magnū thesauꝝ hodie ꝑdi-
disti. Est. n. i meis visceribꝰ margarita q̄ strutōis
ouū sua vicit magnitudīe. Qd̄ ille audiens valde
ꝯtristatꝰ ē q eā dimiserit: ⁊ eā apphēdere conabat̄
dicēs. Veni i domū meā ⁊ oēꝫ tibi humanitatē ex
hibebo ⁊ honorifice te dimittam. cui philomena.
Nūc ꝓ certo cognoui te fatuū eē: nā ex his q̄ tibi
dixi nullū ꝓfectū hūisti: q: ⁊ de me ꝑdita: sꝫ irrecu
perabili doles: ⁊ me tētas cape cū neq̄as meo itine
re ꝑgere: ⁊ īsup margaritā i meis visceribꝰ credidi
sti eē: cū ego tota ad magnitudinē oui structiōis nō
valeā ꝑtingere. Sic ergo stulti sūt q cōfidūt i idolis
q: plasmatos a se adorāt ⁊ custoditos a se custodes
suos appellāt. Cepitqꝫ cōtra fallacē mūdi delecta
tionē multa disputare ⁊ plura ad hoc exēpla addu
cere dicēs. Qui corporales delectatiōes d̄siderant
⁊ aīas suas fame mori ꝑmittūt: siles sūt cuidā hoī
q dū a facie vnicornis ne ab eo deuoraret̄ velociꝰ
fugeret i qōdā baratrū magnū cecidit. Dū āt cade
ret māibꝰ arbusculā apphēdit qꝫdā ⁊ i base q̄dam
lubrica ⁊ īstabili pedes fixit. Respiciēs vero vidit
duos mures vnū albū ⁊ vnū nigrū icessāter radi-
cē arbuscule quā apphēderat corrodētes ⁊ iā ꝓpe
erāt vt ipāꝫ absciderēt. In fundo āt baratri vidit
draconē terribilē spirātē ignē: ⁊ apto ore ipꝫ deuo
rare cupiētē. Sup basē vo vbi pedes tenebat vi-
dit q̄tuor aspidū capita īde ꝓdeuntia. Eleuās aūt
oculos vidit exignū mellis i ramis illiꝰ arbuscule:
oblitusqꝫ piculi i quo vndiqꝫ positꝰ erat seipꝫ dulce
dini illiꝰ modici mellis totū dedit. Unicornꝰ auteꝫ
mortis tenet figurā que hoieꝫ sēp ꝑseqt̄: ⁊ apphē
dere cupit. Baratrū vo mūdꝰ ē oībꝰ malis plenꝰ.
Arbuscula vniuscuiusqꝫ vita ē q̄ p horas diei ⁊ no
ctis q̄si p murē albū ⁊ nigrū icessāter cōsumit̄ ⁊ ici
sioni appropīquat: Basis vo q̄tuor aspidū corpus
ex q̄tuor elemētis cōpositū qbꝰ iordiatis corpis cō-
pago dissoluit̄: draco terribilis os iferni cūctos d̄uo
rare cupiēs. dulcedo ramusculi d̄lectatio fallax mū
di p quā hō seducit̄ vt piculū suū minime ītueat̄.
Addidit quoqꝫ dicēs. Similes sūt iteꝝ mūdi amato
res hoī q tres amicos habuit: quoꝝ vnū plusqꝫ se-
scdꝫ tm̄ quātū se. tertiū minꝰ qꝫ se ⁊ q̄si nihil dilexit
In magno itaqꝫ piculo positꝰ: ⁊ a rege citatꝰ cucur
rit ad pmū amicū eiꝰ auxiliū q̄rēs ⁊ q̄lit̄ eū dilexe-
rit sēp cōmemorās: cui ille. Nescio qs sis o hō. ha
beo alios amicos cū qbꝰ me hodie letari oꝫ: quos ⁊
amicos āmodo possidebo. Prebeo tn̄ tibi duo cili
ciola: vt habeas qbꝰ valeas opiri. Cōfusꝰ igit̄ ad
scdꝫ venit ⁊ silr̄ eiꝰ auxiliū postulauit. cui ille. Nō
vacat mihi tecū subire agonē. Curis eteni multis
circundor: modicū tn̄ vsqꝫ ad ostiū palatij te secta-
bor: ⁊ stati domū reuertar ꝓprijs vacās negocijs.
Tristis igr̄ ⁊ despās ad tertiū amicū prexit: sibiqꝫ
facie d̄missa dixit. Nō habeo os loq̄ndi ad te: qm̄
vt debui n̄ amaui te: sꝫ tribulatiōe circūdatꝰ ⁊ ab
amicis destitutꝰ rogo vt mihi auxiliū feras: ⁊ mi-
hi veniā ꝓbeas. Et ille hilari vultu dixit. Certe
amicū carissimū fateor te eē: ⁊ tui lꝫ modici bn̄ficij
n̄ īmemor ꝓcedā te ⁊ apd̄ regē īteruenīā ꝓ te: nec
ī manibꝰ tradet te inimicoꝝ. Primꝰ igit̄ amicꝰ ē di
uitiaꝝ possessio: ꝓ qbꝰ hō mltis picul' subiacet. Ue
niēte vo mortis termino nihil ex oībꝰ nisi viles ac-
cipit ad sepeliēdū pāniculos. Scd̄us amicꝰ ē vxor
filij ⁊ parētes q tm̄ vsqꝫ ad monumētū secū ꝑgētes
ꝓtinꝰ reuertūt̄ suis vacātes curis. Tertiꝰ amicꝰ ē
fides: spes: ⁊ charitas: ⁊ elemosina ⁊ cetera bona
oꝑa que nos cū eximꝰ d̄ corpe possūt ꝓcedere: ⁊ pro
nobis apd̄ deū īteruenire: ⁊ ab inimicis .i. demoni
bꝰ nos liberar̄. Hoc īsup addidit dicēs. In q̄dā m
magna ciuitate ꝯsuetudo fuit q hoieꝫ extraneū ⁊
ignotū oī āno i ꝑncipē eligebāt: cui oī ꝑtāte accep
ta qcqd volebat facere licitū erat: ⁊ sin̄ oī ꝯstitutiōe
terrā regebat. Illo igr̄ i oībꝰ d̄litijs ꝑmanēte: ⁊ sēp
sibi sic eē existimāte repēte ciues i eū īsurgebāt: ⁊
p totā ciuitatē nudū trahētes i remotā īsulā exulē
trāsmittebāt: vbi nō cibū nec vestimētū iueniēs fa
me ⁊ frigore vrgebat̄: tādē qdā aliꝰ sublimatꝰ in
regno cū illoꝝ ciuiū cōsuetudinē didicissꝫ īfinitos
thesauros ad īsulā illā ꝑtrāsmisit: vbi post ānū i exi
liū relegatꝰ cū ceteris fame deficiētibꝰ: ille īmēsis
delitijs abūdabat. Ciuitas hec mūdꝰ iste ē. Ciues
tenebraꝝ ꝑnceps q nos falsa mūdi d̄lectatiōe alli
ciūt. nobisqꝫ īsperātibꝰ mors supuenit: ⁊ i locū tene
braꝝ demergimur. Diuitiaꝝ vo ad eternū locū ꝑ-
missio fit manibꝰ egenoꝝ. Igit̄ cū barlaā ꝑfecte fili
um regis docuissꝫ: ⁊ ipe cū iā relicto patre seq vel-
let: dixit ad eū barlaā. Si hoc feceris cuidā iuueni
simil' eris: q cū quādā nobilē despōsare nollet vxo
rē: ipe renuēs aufugit ⁊ i quēdā locū deueniēs vir
ginē quādā cuiusdā senis paupis filiā laborātē ma
nibꝰ ⁊ ore deū laudātē vidit. Ad quā ille. Quid est
qd̄ agis mulier? Cū. n. ita paup sis grās tn̄ agis d̄o
ac si magna recepisses ab eo. Ad quē illa. Sic pua
medicīa sepe a magno lāguore liberat: sic gratiarū
actio i pūis donis magnoꝝ efficit̄ auctrix donorū
Hec tn̄ q̄ extrīsecꝰ sūt nr̄a n̄ sūt: sꝫ ea q̄ i nob sūt nr̄a
sunt: ⁊ a deo magna recepi: q: me ad suā imagineꝫ
fec: ītellectū mihi dedit: ad suā me gloriā vocauit
⁊ ianuā regni sui mihi aperuit: ꝓ tātis ergo ⁊ tā ma
gnis donis ipsū laudare cōuenit. Vidēs iuuenis

133

ci⁹ pꝛudētiā eā a pr̄e suo ĩ vxoꝛē petijt. Cui ille.
Filiā meā accipe ñ vales: qꝛ diuitū ⁊ nobiliū fili⁹ es
Ego āt paupꝑ sū. sꝫ cū ille oīno īstaret. ait senex. Nō
possum eā tibi dare: vt ĩ domū pr̄is tui ducas eā cū
vnica mihi sit. ⁊ ille. Apd̄ vos manebo: ⁊ vob̄ me
ĩ oīb⁹ cōfoꝛmabo. Deponēs igr̄ ꝓciosū oꝛnamētū
habitū senis īduit: ⁊ apud eū manēs ipsā ĩ vxoꝛeꝫ
accepit. Postq̄ꝫ v̄o senex diuti⁹ eū ꝓbauit ĩ thala
mū eū duxit ⁊ īmēsū pōd⁹ diuitiaꝝ quātū nūq̄ꝫ vi
derat sibi ondit ⁊ oīa sibi dedit. Dixit āt Josaphat
Cōueniēter ista me tāgit narratio: ⁊ a te hoc dictū
eē de me existīo: sꝫ dic mihi pr̄ quot ānoꝝ es: ⁊ vbi
cōuersaris qꝛ a te nūq̄ꝫ volo sepaꝛi. ⁊ ille. Annoꝝ
sū. 45. ĩ desert̄ terre sennar degēs. Ad quē Josa-
phat. Ampli⁹ pr̄ mihi appares. 70. ānoꝝ. ⁊ ille. Si
a natiuitate mea oēs ānos q̄ris discer̄ bn̄ eos esti-
masti: sꝫ nullo mō a me ĩ mēsura vite cōputāt̄ quot
quot ĩ vanitate mūdi expēsi sī. Tē. n. ĩ iterioꝛi ho
mine moꝛtu⁹ erā ⁊ ānos moꝛt̄ nūq̄ꝫ vite noīabo.
Cū igr̄ Josaphat eū ĩ desertū seq̄ vellet dixit bar
laā. Si hoc feceris ⁊ tuo ꝯsoꝛtio carebo ⁊ ꝑsecutio
nis frīb⁹ meis auctoꝛ existā: sꝫ cū oppoꝛtunū tp̄s vi
der̄ ad me venies. Barlaā igr̄ filiū r̄gis baptizās
⁊ ĩ fid̄ optīe īstruēs eū osculat⁹ ē ⁊ ad locū suū r̄uer
sus ē. Postq̄ꝫ āt rex filiū xp̄ianū factū audiuit: ĩ do
loꝛe nimio posit⁹ ē quē q̄dā amic⁹ su⁹ noīe arachis
cōsolās ait. Cognosco rex senē quedā heremitaꝫ
q de secta nr̄a ē: q ꝑ oīa barlaā simil̄ ē. Hic igr̄ bar
laā se simulās p̄mo xp̄ianoꝝ fidē defēdet: deīde se
supaꝛi ꝑmittet: ⁊ oīa q̄ docuerat reuocabit. ⁊ sic fili
us r̄gis ad nos redibit. Assūpto igr̄ p̄dicto p̄ncipe
magno exercitu ad q̄rēdū barlaā iuit: ⁊ hr̄mitā illū
capiēs se barlaā cepisse dixit: qd̄ fili⁹ r̄gis audiens
captū. s. magr̄ū suū amare fleuit: sꝫ postmōꝫ ꝑ dei
reuelationē hūc ñ eē cognouit. Ingress⁹ igr̄ pr̄ ad fi
liū ait. Fili mi ĩ tristitia magna me posuisti ⁊ meaꝫ
canitiē īhonoꝛasti: ⁊ lumē oculoꝝ meoꝝ abstulisti.
Quare fili hoc fecisti: ⁊ deoꝝ meoꝝ cultū reliq̄sti:
cui ille. Tenebras pr̄ fugi: ad lumē cucurri: ⁊ erro-
rē deserui: ⁊ v̄itatē agnoui. Noli āt frustra laboꝛar̄
q̄m nūq̄ꝫ a xp̄o me posses r̄uocare. Sic. n. tibi īpos
sibile ē altitudinē celi manu tāgere aut maximū sic
care pelag⁹: sic ⁊ istd̄ eē cognosce. tē rex ait. Et q̄s
hoꝝ mihi auctoꝛ ē maloꝝ nisi ego q tā magnifica ti
bi feci q̄ nūq̄ꝫ aliq̄s patꝝ fec̄ filio. q̄pp prauitas vo
lūtat̄ tue ⁊ tue ꝯtētio effrenata aduersus caput
meū te īsanire fec̄: Merito astrologi ĩ natiuitate
tua dixer̄t te arrogātē ⁊ ꝑtib⁹ īobediētē futuꝝ: nūc
v̄o si mihi ñ aq̄uer̄ a mea discedes filiatiōe: ⁊ ꝓ
pr̄e inimic⁹ effect⁹ illa tibi faciā q̄ nec adhuc hosti
b⁹ feci. cui iosaphat. Cur rex tristar̄: qꝛ bonoꝝ pti
ceps effect⁹ sū: q̄s vnq̄ꝫ pr̄ ĩ filij sui ꝓsperitate tri
st̄ appuit: nō q° iā pr̄eꝫ vocabo te sꝫ si mihi aduer
saber̄ sic a s̄pēte fugiā a te. Rex igr̄ cū ira ab eo di
scedēs arachi amico notā fec̄ filij duritiā: q sibi cō
suluit vt nō aspis v̄bis cū eo vterer̄: qꝛ blādis ⁊ le-
nib⁹ puer meli⁹ traherer̄. Seq̄nti igr̄ die rex ad fi
liū v̄eit ⁊ circūplectēs osculabat̄ eū dicēs. Fili dul
cissime honoꝛa canitiē pr̄is tui. verē fili pr̄eꝫ tuū. an
nescis q̄le bonū ē pr̄i obedire ⁊ eū letificar̄. sic ecō
tra malū ē ip̄ꝫ exacerbare: Quotquot. n. fecer̄t ma
le pier̄t cui iosaphat. Tp̄s amādi ⁊ tp̄s odiendi:
tp̄s pacis ⁊ tp̄s belli. nullo. n. mō auertētib⁹ nos a
d̄o obedire d̄bem⁹. siue sit mr̄ siue sit pr̄. Vidēs igr̄
pr̄ ei⁹ ꝯstātiā ait. Ex quo video tuā ꝑtinaciā: nec
mihi obedire vis saltē veni: ⁊ ābo ꝑiter v̄itati cre
dam⁹. barlaā. n. q te seduxit a me vict⁹ tener̄. Nr̄i
igr̄ ⁊ v̄ri cū barlaā ꝯueniāt ⁊ p̄conē mittā vt oēs
galilei sine timoꝛe veniāt ⁊ disputatiōe incepta: si
v̄r barlaā obtinuerit vob̄ cedem⁹. Si āt nr̄i nobis
ꝯsētiet̄. Qd̄ cū reḡ filio placuissꝫ ⁊ illi cū simulato
barlaā oꝛdinassēt quomō p̄us d̄bebat simulare se fi
dē xp̄ianoꝝ d̄fēdē: postea se ꝑmitteret supaꝛi. oēs ĩ
simul ꝯuenerīt. Cōuers⁹ igr̄ iosaphat ad nachoꝛ di
xit. nosti o barlaā q̄lit̄ me docuisti: Si igr̄ fidē quā
me docuisti d̄fēder̄ ĩ doctrīa tua vsq̄ꝫ ĩ finē vite ꝑ
manebo. Si āt supat⁹ fuer̄ stati ĩ te meā ꝯtumeliā
v̄idicabo: ⁊ coꝛ tuū ⁊ līguā manib⁹ extrahēs dabo
canib⁹ ne alij āpli⁹ p̄sumāt filios regū ĩ erroꝛē mit
tere. His audit̄ nachoꝛ trist̄ ⁊ pauid⁹ vehemēter
fact⁹ ē: vidēs seip̄ꝫ ĩ foueā quā fec̄ decidisse: ⁊ laq̄o
suo ꝯp̄hēsū eē. Riaduertēs igr̄ cognouit meli⁹ eē
filio reḡ adherē vt p̄iculū moꝛt̄ euadē possꝫ. Rex
āt sibi palā dixerat. vt fidē suā sin̄ timoꝛe d̄fēderet
vn⁹ g° rhetoꝝ surgēs dixit. Tu es barlaā q filiū re
gis seduxisti: ⁊ ille. ego sū barlaā q filiū r̄ḡ ĩ erroꝛē
ñ misi: sꝫ ab erroꝛ liberaui. ⁊ rhetoꝛ. Cū eximij ⁊ mi
rabiles viri deos nr̄os adoꝛauerint quomō tu ad
uersus eos audes īsurgere: ⁊ ille nidēs ait. Caldei
greci ⁊ egyptij errātes creaturas d̄os eē dixerunt
Nā caldei elemēta deos eē arbitrati sūt. cū creata
sint ad vtilitatē hominū: vt eoꝝ d̄nātiōi subiaceāt
⁊ mult̄ passiōib⁹ coꝛrūpār̄. Greci quoq̄ꝫ nefādos
hoīes d̄os putāt: sic saturnū quē aiunt filios suos
comedisse ⁊ virilia sibi abscidisse: ⁊ ĩ mare ꝓiecisse
⁊ venerē ide natā fuisse. A filio quoq̄ꝫ suo ioue alli
gatū ĩ tartarū ꝓiectū eē. Jupit̄ quoq̄ꝫ rex alioꝝ d̄o
rū eē describit̄: quē tam̄ ĩ aīalia transfoꝛmatū sepe
dicūt vt adulteria cōmitteret. Venerē quoq̄ꝫ deam
adulterā dicūt. Nā aliq̄n habuit viꝝ martē mechū
aliq̄ñ adonidē. Egyptij āt aīalia coluerūt. s. ouē: vi
tulū: poꝛcū: ⁊ huiusmōi. Christiani āt filiū altissimi
colūt q d̄ celo descēdit ⁊ carnē assūpsit. Cepit igr̄
nachoꝛ fidē xp̄ianoꝝ euidēter defēdere ⁊ ratiōib⁹
cōmunir̄: ita q̄ rhetoꝛes illi muti effecti nihil oīno
respōdere sciuerūt. Josaphat igitur vehementer
exultabat eo q̄ dominus per inimicum veritatis
v̄itatē d̄fēdissꝫ. Rex āt furoꝛe nimio ĩplet⁹ ē. Jussit
igr̄ ꝯciliū dissolui q̄si d̄ his seq̄nti die d̄nuo r̄ctatur⁹
dixitq̄ꝫ Josaphat pr̄i Aut magr̄ꝫ meū ꝑmitte mecū
hac nocte manē: vt sil' d̄ r̄n̄siōib⁹ fiēdis crastino cō
feram⁹: ⁊ tu tuos tecū assumas ⁊ cū eis cōferas aut
tuis mecū ꝑmissis accipe meū: aliogn nō iustitiā: sꝫ
violētiā exercebis. Quapp nachoꝛ sibi ꝯcessit speꝫ
adhuc hn̄s q̄ eū seducer̄t. Cū igr̄ fili⁹ reḡ cū nachoꝛ
domū r̄dissꝫ: dixit ei iosaphat. ne putes me ignoꝛar̄
q̄s sis. Scio te nō eē barlaā: sꝫ nachoꝛ astrologū: ici
piēsq̄ꝫ Josaphat viā salut̄ ei p̄dicauit: ⁊ ad fidem
cōuertēs mane ad heremū misit: vbi baptismū su-
scipiēs heremiticā vitā duxit. Mag⁹ āt q̄dā noīe

theodas: hec que gerebantˀ audiens ad regem ve
nit ⁊ ꝙ filiũ suũ ad leges pr̃ias redire facẽt, ꝓmisit.
Cui rex. Si hᵒ fecerˀ statuã aureã tibi erigã: ⁊ ipi
sicˀ diis sacrificiũ offerã ⁊ ille. A filio tuo cũctos re
moue: ⁊ mulieres decoras ⁊ ornatas ĩtroduci ꝑci
pe: vt sp̃ cũ eo sint: miſtrẽt ei: ꝯuersentˀ ⁊ morẽtˀ cũ
eo. Ego ãt vnũ ꝺ spiritibꝰ meis ad eũ dirigã: q eũ
ad libidinẽ iflamabit. nihil. n. iuuenes sic põt sedu
cẽ sicˀ facies mlˀieꝝ. Rex. n. qdã cũ f. liũ vix hũisset:
dixerũt ꝑitissimi medici ꝙ si ĩfra. x. ãnos solẽ vtˀ lu
nã viderit lũine ocloꝝ ꝓuabitˀ. Rex igitˀ in q̃dã pe
tra spelũca excisa filiũ ibi vsq; ad. x. ãnos manẽ fe
cit: qbꝰ finitˀ iussit rex vt oĩuȝ reꝝ gñ̃a añ eũ addu
cerẽtˀ: vt oĩuȝ noĩa ⁊ noticiã possȝ hr̃e. Adductˀ igr̃
añ eũ auro ⁊ argẽto lapidibꝰ ꝑciosis: vestibꝰ splẽdi
dis: eq̃s regalibꝰ: ⁊ oĩuȝ reꝝ gñ̃ibꝰ cũ vniuscuiusq;
noĩa iterrogaret miſtri oĩuȝ sibi noĩa ĩdicabãt. Cũ
ãt nomẽ mlˀieꝝ discere anxie q̃reret spatariꝰ regis
ludẽdo dixit demões eas cẽ q̃ hoĩes seducũt. Re
ge ãt iterrogãte filiũ qd de oĩbꝰ q̃ viderat plꝰ ama
ret: qd inqt pr̃ aliud nisi demões illos qui seducũt
hoĩes? In nullo. n. sicˀ i his sic exarsit aĩa mea. Nõ
igitˀ alitˀ putes te filiũ tuũ supare nisi hoc mõ. Rex
igitˀ oĩbꝰ miſtrˀ eiectˀ puellas decoras ei sociauit: q̃
eũ sp̃ ad libidinẽ ꝓuocabãt: nec hẽbat aliũ ad quez
respicẽt: aut cũ quo loq̃retˀ: vlˀ cũ quo vescẽtˀ. Ma
lignꝰ ṽo spũs a mago missus in iuuenẽ irruit ⁊ ma
gnũ itꝰ caminũ ignis accẽdit. malignꝰ igitˀ spũs itꝰ i
flãmabat: puelle ãt exteriꝰ dirũ excitabãt ardorẽ: q
se tã fortitˀ vexari sentiẽs turbatˀ ⁊ totũ se deo recõ
mẽdãs diuã ꝯsolationẽ recepit: ⁊ oĩs tẽtatio absces
sit. Deide quãdã puellã pulcherrimã regˀ filiã: sȝ
pr̃e orbatã ad eũ misit cui cũ vir dĩ ꝑdicaret illa rñ
dit. Si me ab idoloꝝ cultura saluare desideras cõ
iũgẽ mihi nuptiaꝝ copula. nã ⁊ xp̃iani ꝯiugia ñ ab
horrẽt: sȝ laudant q̃ pr̃iarche eoꝝ ⁊ ꝓphẽ ⁊ petrus
apl̃s ꝯiuges hũerũt. ad quã ille. Inanitˀ mlˀier ista
mihi ꝓseq̃ris. ꝑmittitˀ qdẽ xp̃ianis vxores ducere
sȝ nõ his q ꝓmiserũt xp̃o ṽgitatẽ ſuare. ⁊ illa. Sit
ita vt vis: sȝ si aĩaȝ meã saluare desideras vnã mi
nimã petitionẽ mihi ꝑfice. Concube mecũ tñ̃ hac
nocte: ⁊ ꝓmitto tibi ꝙ sũmo diluculo efficiar xp̃ia
na. nã si vt dicitˀ gaudiũ. ẽ ãgelˀ i celo sup vno pec
catore pn̄iaȝ agẽte: auctori ꝯuersiõis nõne magna
merces hr̃? semel tñ̃ mihi acquiesce ⁊ sic meipam
saluab. Illa igitˀ turri aĩe iliꝰ fortitˀ ꝯcutẽ cepit: qđ
demõ vidẽs socijs suis ait. videtis quõ puella ista
ꝯcussit quẽ nos nõ potuimꝰ cõmouẽ? ṽcite gᵒ ⁊ i eũ
fortitˀ irruamꝰ: ex quo ꝯgruũ tp̃s inuenimꝰ. Cernẽs
igitˀ scũs iuuẽis se tã fortitˀ captiuatũ: q̃ ⁊ ꝯcupiscẽ
tia icitabat: ⁊ salus vniꝰ puelle diabolo suggerẽte
ip̃ȝ cõmouebat: lachrymis oroni se dedit: i q̃ orone
obdormiẽs vidit se duci i quoddã pratũ decorˀ flo
ribꝰ exornatũ vbi folia arboꝝ dulcẽ sonũ reddebãt
aura q̃dã grata agitata: ⁊ odor mirificꝰ emanabat:
vbi fructꝰ visu speciosissimi ⁊ gustu desiderabiles:
vbi sedes posite erãt auro ⁊ gẽmis fabricate: lecti
lucidi cũ ꝑciosissimis ornamẽtˀ. aq̃ lĩpidissime ꝑter
fluẽtes: dehic i citatẽ ip̃ȝ ĩtroduxerũt cꝰ muri ex au
ro ⁊ obrizo erãt q claritate mirabili r̃fulgebãt vbi
etherei q̃dã exercitꝰ cãtãtes cãticũ qđ aurˀ mortali
um nõ audiuit: dictũq; ẽ ei. Iste ẽ locꝰ btõꝝ. Cũ ãt
vellent eũ reducẽ: rogabat: vt eũ ibi manẽ ꝑmitte
rẽt: q dixerˀt: cuȝ labore mlˀto adhuc ṽcies huc. si tñ̃
tibi vi iferre poterˀ. Deide ad loca teterrima ip̃ȝ
duxerˀt oĩ feditate plẽa: dictũq; ẽ. iste ẽ locꝰ iniustoꝝ
Cũ ãt euigilassȝ pl̃chritudo illiꝰ puelle ⁊ ceteraruȝ
stercore fetidior ei videbatˀ. Vez cuȝ maligni spũs
ad theodã redissẽt ⁊ ip̃e eos exprobraret dixerũt.
Priusq; signo crucˀ signaretˀ sup ip̃ȝ irruẽtes fortitˀ
ip̃ȝ ꝯturbauimꝰ. Vt ãt seip̃ȝ signo crucis muniuit
nos ꝑsecutꝰ ẽ cũ ira. Tũc theodas cũ rege ad eũ ĩtra
uit sperãs: ꝙ ei ꝑsuadẽ possȝ: sȝ ꝑdictꝰ magꝰ captꝰ ẽ
ab eo quẽ capẽ voluit: ⁊ ab eo cõuersus baptisma
suscepit: ⁊ laudabilẽ vitã duxit. Rex igitˀ desperãs
diuisit ei de ꝯsilio amicoꝝ mediũ regni sui. Ille ãt
lȝ ꝺsˀtũ tota mẽte ꝺsideraret: tñ̃ ꝑꝑ fidei dilatatiõȝ
ad tp̃s ip̃ȝ regnuȝ suscepit: ac i suis citatibꝰ tẽpla ⁊
cruces erexit ⁊ oẽs ad xp̃ȝ ꝯuertit. Pr̃ ãt tãdẽ filij
rõnibꝰ ⁊ ꝑdicatiõibꝰ assẽsũ ꝑbẽs fidẽ xp̃i recepit ⁊
baptismũ suscipiẽs ⁊ totũ regnũ filio suo dimittẽs
ip̃e pn̄ie opibꝰ vacabat: ⁊ post hᵒ laudabilitˀ vitã fi
niuit. Iosaphat ãt barachiã regẽ ꝑnũciãs pluries
fugẽ voluit: sȝ sp̃ a ppl̃o captus vix tãdẽ ꝑualuit.
Cũ gᵒ ꝑ desˀtũ ꝑgẽt cuidã paupi regalẽ hitũ dedit
⁊ ip̃e i pauprima veste remãsit. Diabolꝰ ãt mlˀtas
ei isidias ꝑabat. aliqñ gladio euaginato i eũ irrue
bat. ⁊ eũ ꝑcutẽ miabatˀ nisi ꝺsistẽt: aliqñ i forma fe
raꝝ sibi appebat frẽdẽs ⁊ dirũ mugitũ emittẽs: ille
ãt dicebat. Dñs mihi adiutor ẽ: nõ timebo qd faci
at ⁊c̃. Duobꝰ igitˀ ãnis i heremo iosaphat vagabũ
dus mãsit nec barlaã inuenire potuit. Tãdẽ spelũcã
iuẽit ⁊ añ ostiũ stãs dicebat. Bñdic pr̃ bñdic: cꝰ vo
cẽ barlaã audiẽs exilijt: ⁊ osculãtes feruẽtissime se
se alterutrũ ãplexibꝰ ꝯstrigebãt nec satiari poterãt
Retulit ãt iosaphat barlaã oĩa q̃ acciderãt: ⁊ ille
imẽsas grãs egit dõ. Mãsit ãt ibidẽ mlˀtˀ ãnis i ab
stinẽtia mirabili ṽtute: tãdẽ cõpletˀ diebꝰ barlaã i
pace q̃euit. circa ãnũ dñi. 380. Iosaphat igitˀ i ãno
25. regnũ deserẽs. 35. ãnis hereniticũ laborẽ subijt
⁊ sic mlˀtˀ clarꝰ ṽtutibꝰ i pace q̃euit: ⁊ cũ corpe barla
aȝ positꝰ fuit: qđ audiẽs rex barachias illuc cũ mlˀto
exercitu ṽẽit: ⁊ corpa assumẽs i citatẽ suã trãstulit:
ad quoꝝ tumulȝ miraclˀa mlˀta fiũt. ¶ De s. pelagio

P Elagius papa mlˀte sãctitatˀ fuit
ac i põtificatu laudabi
litˀ se gerẽs tãdẽ plenꝰ bonis opibꝰ i pace
q̃euit. Nõ fuit ãt iste pelagiꝰ ꝑdecessor scĩ
Gregorij: sȝ aliꝰ añ ip̃m: huic. n. pelagio Gre. suc
cessit. Tp̃e igitˀ ꝑmi pelagij lõgobardi in Italiã ve
nerũt: ⁊ q: multi huiꝰ hystoriã ignorare ꝓbantˀ: iõ
eã hic iserẽdã decreui ꝓut i hystoria lõgobardoꝝ
quã Paulꝰ lõgobardoꝝ hystoriographꝰ cõpilauit
⁊ i diuersˀ chronicˀ explanata hr̃. Gens eteñ q̃dã
germanica erat plurimũ populosa q̃ de littoribus
oceani ꝑte septentrionali egressa: cũ de insula scan
dinaria ꝑ belloꝝ multa certamina diuersarũq; ter
rarũ circuitus tandẽ pãnoniã deuenisset vltra nõ
audens ꝓcedere sedẽ sibi ꝑpetue habitatiõis insti
tuit. Qui pᵒ hũnuli postea lõgobardi sunt appellati

134

Dū āt adhuc ī germania residerent Allgmud rex
lōbardoꝝ septē pueros ī piscina a meretrice ad ne
cādū ꝓiectos inenit: quos vno ptu dicta meretrix
ediderat: quos dū rex casu reptos cū hasta admi-
rās renolnēt vnꝰ eoꝝ hastā regꝭ māu tenuit: quem
rex vidēs ⁊ stupēs nutriri fec: ⁊ lamissionē vocauit
magnū cū futuꝝ eē ꝑnūciās: q tāte ꝓbitatis extitit
ꝙ mortuo rege eū lōgobardi regē fecerīt. Per idē
fere tps. s. anno ab incarnatiōe dñi. 490. dum eps
qdā arrianꝰ vt ait eutropiꝰ q̄ndā noie barbā bapti
zare volēs dicēt. Baptizo te barba in noie pris ꝑ
filiū ī spū scō: filiū ⁊ spiritū sctm̄ miorē pre ꝑ hͦ ostē
dē volēs: subito aq̄ disparuit ⁊ baptizādꝰ ad eccle-
siā ꝯfugit. ¶ Per idē fere tps floruerūt sanctꝰ me
dardꝰ ⁊ gildaldus frēs vterini ⁊ vno die nati: vno
die epi ꝯsecrati: vno die mortui: vno die a xp̄o as-
sūpti. ¶ Añ vͦo hͦ tps vt ī q̄dā cronica dr̄ circa an
nū dñi. 450. dū ītra gallias Arriana heresis pullu
laret vnitas substātie triū ꝑsonaꝝ euidēti miraclͦ
demōstrat̄ vt ait sigilbertꝰ. Dū. n. ī vrbe vasacēsi
missā eps celebraret vidit tres guttas eq̄lis magni
tudis sup altare emissas q̄ sil' ꝯfluētes ī vnū ꝯiūcte
gēmā plcherrimā effecerīt. quā cū ī medio cuiusdā
crucꝭ auree posuissꝫ alie gēme q̄ ierāt ꝺ ipa ꝑtinꝰ ce
cidert. Addidit ꝙ ipijs obscura ⁊ mūdis clara vide
bat̄: ⁊ ꝙ ifirmis dabat sanitatē ⁊ adorātibꝰ crucē au
gebat ꝺuotiōꝫ. Post hͦ āt lōgobardis hīs qdā rex
ꝑerat noie albuinꝰ vir qdē fortꝭ ⁊ strēnuꝰ q cū rege
gebidanioꝝ ꝑliū gerēs eiꝰ exercitū ꝯtriuit ⁊ regē i
terfec. quapp̄ filiꝰ ꝑdicti regꝭ occisi q sibi ī regnum
successerat ī vltionē pris sui ꝯ albuinū māu arma-
ta fortit̄ ꝓcessit. ꝯ quē albuinꝰ exercitū suū mouit ⁊
ipm supās iterfec. Filiāqꝫ suā noie rosimūdam ca
ptiuā ducēs ī vxorē accepit. Sꝫ ꝺ capite ipiꝰ regis
sibi cuppā parauit quam argēto circūcludēs ide bi
bebat. In ill' āt diebꝰ iustinꝰ minor īperiū guberna
bat q quēdā ꝑncipē eunucum hēbat q dicebat̄ nar
ses: viꝝ quōdā nobilē ⁊ strenuū ꝯ gottos q tūc totā
italiā iuaserāt ꝓcedēs ipos supauit: ⁊ regē eoꝝ atti
lā flagellū dei occidit: ⁊ vniuersā italiā pacatā red
didit: q ꝓ magnis bñficijs magnā iuidiā ꝑtulit a ro
manis: q̄ꝓropt̄ apꝺ ipatorē accusatꝰ falso: a ꝑfato i
peratore ꝺpositꝰ ē: vxor quoqꝫ ipatorꝭ noie sophia
hāc ꝯtumeliā sibi misit ꝙ eū cū ancill' suis faciet fi
lare ⁊ lanaꝝ pēsa diuidē. Ad hec v̄ba narses rñdit
Et ego talē telā tibi ordiri ꝓcurabo quā donec vi
xerꝭ ꝺponē nō valeb. Neapoli igit̄ narses secedēs
lōgobardis mādauit vt pauprima pānonie rura ꝺ
sererēt ⁊ ad italie fertile solū possidēdū ꝯfluerēt qꝺ
albuinꝰ audiēs pānoniā ꝺfuit: ⁊ āno ab īcarnatiōe
dñi. 568. cum longobardis itāliam intrauit. Erat
āt ꝯsuetudo eis lōgas barbas portare. Vñ cū q̄dā
vice vt aiūt exploratores ad eos vēire ꝺberēt ꝑce
pit albuinꝰ vt oēs mulieres solutos crines circa mē
tū circūducerēt: vt barbati hoies ab exploratoribꝰ
crederēt: ⁊ īde lōgobardi a lōgꝭ barbis postmoduꝫ
sūt vocati. Barda. n. ī eoꝝ ligua barbam sonabat.
Alij dicūt ꝙ cū hūnuli cū vādal' pugnaturi eēnt: ⁊
ad quēdā q hēbat spm̄ ꝓphie accessisset: vt ꝓ eorū
victoria exoraret ⁊ eis bñdicēt ꝺ cōsilio vxoris iuꝫ
fenestrā ī q̄ mane ad oriētem orabat se posuerūt: ⁊
mulieres circa mētū capillos circūducere ꝺ eiusdē
ꝯsilio ꝑceperūt. Cū gͦ ille fenestrā apiēs eos vidis
set exclamauit: q sūt isti lōgobardi: vxor sua adiū-
xit vt qbꝰ nomē ꝺderat victoriā ꝯdonaret. Ingres
si igit̄ italiā oēs pene ciūtates ceperūt: cūctꝭ hitato-
ribꝰ iterfectꝭ. Papiā āt tribꝰ ānis obsessā tandē ce
perūt. Rex āt albuinꝰ iurauerat se oēs xp̄ianos oc
cisuꝝ. Vñ cū papiā ītrare deberet equꝰ eiꝰ añ portā
ciūtatꝭ gressū figēs quātūcūqꝫ calcaribꝰ vrgeret̄ sur
gere nō valebat: quousqꝫ ad monitionē cuiusdam
xp̄iani rex iuramētū mutauit. Mediolanū gͦ lōgo
bardi igressi totā pene italiā ītra breue spaciū tpis
subiugauerūt ꝑter romā ⁊ romādiolā: q̄ romanilia
ē vocata: q̄si altera roma: ex eo. s. ꝙ rome semꝑ ad
hesisset. Cū igit̄ rex albuinꝰ verone erat ⁊ quoddā
magnū ꝯuiuiū ꝑparassꝫ ⁊ scyphū suū quē ꝺ capite
regꝭ fecerat afferri faciēs ex eo bibit: ⁊ vxorē suam
noie rosimūdā de eo bibē fecit dicēs. Bibe cū pre
tuo. Qꝺ cū rosimūda didicisset odiū magnū ꝯ regē
ꝯcepit. Erat āt regi dux qdā q quādā domicillam
regine carnalit̄ cognoscebat. At regina absente re
re q̄dā nocte ācille sue cubiculū intrās ꝑdicto duci
ex ꝑsona ipiꝰ ācille mādauit: vt ad se illa nocte de-
beret accedē: q cū venisset regina ꝑdicto duci vice
ācille se supposuit: ⁊ postmodū dixit ei. Scis q̄ sū?
cui cū se eē talē amicā suā dicēt. illa ait. Neqꝫ. sed
sū rosimūda: certe talē rē ꝑpetrasti hodie ꝙ aut al-
buinū occides aut albuini gladio iterib. Volo igit̄
vt ꝺ ipo viro meo q prēꝫ meū occidit: ⁊ de eiꝰ capi
te cuppā sibi faciēs me ī eaꝰ bibē fec me debeas vi
dicare. Cū ille nō acqescēs aliū tñ se iuenire ꝓmi-
sit q hoc negociū ꝑpetraret. vnde illa arma subtra
hēs spatā illius q̄ erat ad lectuli caput ne tolli aut
euaginari posset fortit̄ colligauit. Duꝫ ergo rex in
stratu dormiret: hōicida eiꝰ cubiculū ītrare conat̄:
qꝺ rex sentiēs de stratu exilijt ⁊ spatā arripiēs: sed
exhere nō valēs cū scabello se virilit̄ defēdē cepit.
Sꝫ ille cū optie eēt armatꝰ ī regē inaluit ⁊ occidit.
Accipiēs igit̄ vniuersos thesauros palatij cū rosi
mūda rauēnā vt dr̄ aufugit. Sꝫ cū rosimūda quen
dā iuuenē pulcherrimū: ꝑfectum. s. rauēne vidisset
ipm ī viꝝ hīe ꝺsiderās venenū viro ī calice ꝓpina
uit: cꝰ amaritudinē ille ꝑsentiēs iubet vxori vt resi
duū bibat: qꝺ cū recusaret: ille euaginato gladio eā
bibē coegit: ⁊ sic ābo ibidē pierūt. Tādē rex qdē lō
gobardoꝝ noie adolaoth baptizatꝰ ē ⁊ fidē xp̄i su-
scepit. Sꝫ ⁊ thodolīda lōgobardoꝝ regina xp̄ianis
sima ⁊ ꝺuota apꝺ modoetiā pulcherrimū oratoriū
ꝯstituit. ad quā reginā gregoriꝰ libros dialogorum
trāsmisit: q̄ viꝝ suū noie agisulphū vͦ ducē thauri
nēsiū: sꝫ postmodū lōgobardoꝝ regē ad fidē cōuer
tit: ⁊ cū romāo ipio ⁊ eccl'ia eū pacē hīe fec. Sicqꝫ
ī festo scōꝝ geruasij ⁊ ꝓthasij fcā ē pax īnt̄ romāos
⁊ lōgobardos: ⁊ iō gregoriꝰ ī eodē festo cātari insti
tuit in officio misse. Loquet̄ dñs pacem ⁊c̄. In na
tiuitate quoqꝫ sancti Joannis bap. ꝑdictoꝝ pax ⁊
cōuersio āplius confirmata fuit. Thodolinda vͦo ī
btm̄ Joannē specialē deuotionēꝫ habebat. Cuius
meritis gentis sue cōuersionē ascribēs predictum

oratoriũ apđ modoetiã fabricauit: eiusq; gentꝭ ioã-
nez patronũ ⁊ defensorẽ eẽ cuidã viro scõ reuelatũ
fuit. Mortuo gregorio successit ei sabinꝰ: ⁊ sabino
Bonifaciꝰ tertiꝰ. ⁊ Bonifacio tꝫio Bonifaciꝰ q̃rtꝰ.
Ad cuiꝰ p̃ces Focas ip̃ator donauit eccl'ie xp̃i pã-
theõ: circa ãnũ dñi. 610. Et ad p̃ces tertij bonifacij
p̃us statuit sedẽ romanã eẽ caput oĩum ecclesiarũ.
Nam eccl'ia ꝯstãtinopolitana se p̃mã oĩuz eccl'iaꝝ
scribebat. Huiꝰ bonifacij tẽpore mortuo Foca ⁊ re
gnãte eradio: circa ãnũ dñi. 710. maugmetꝰ pseudo
ꝓpheta ⁊ magꝰ agarenos siue hismahelitas. i. sa-
racenos hoc mõ decepit: sic legit̃ i q̃dã historia ip̃iꝰ
⁊ in q̃dã chronica hr̃. Clericꝰ q̃dã valde famo-
sus cũ i romana curia honorẽ quẽ cupiebat assequi
nõ potuissꝫ: idignatus ad partes vltramarinas cõ-
fugiẽs sua simulatõe inumerabiles ad se attraxit:
iueniẽsq; maugmetũ dixit ei ꝙ ip̃z illi pp'lo p̃ficere
vellet: nutriẽsq; colũbã grana ⁊ alia huiusmõi i au
ribꝰ maugmeti ponebat. Colũba ãt sup eiꝰ hume-
ros stãs de auribus eiꝰ cibũ sibi sumebat: sicq; iam
adeo assuefcã erat: ꝙ q̃ncũq; maugmetuz videbat
ꝓtinꝰ sup humeros ꝓsiliẽs rostꝝ in eiꝰ aure pone-
bat. Predictus igr̃ vir pp'lm cõuocãs dixit: se illũ
sibi velle p̃ficẽ: quẽ sp̃us scũs i sp̃ẽ colũbe mõstra-
ret. Statiq; colũbã secreto emisit: ⁊ illa sup hume
ros maugmeti: q cũ alijs astabat euolãs rostrũ i eiꝰ
aure apposuit: qđ pp'ls vidẽs sp̃m scũz eẽ credidit:
q sup eũ descẽderet: ac i eiꝰ aure v̓ba dĩ iferret: ⁊ sic
maugmetꝰ saracenos decepit: q sibi adherẽtes re-
gnũ p̃sidis ac oriẽtal' ip̃ij fines vsq; ad alexãdriam
iuaserũt. Hoc q̃dẽ vulgarit̃ dr̃: sꝫ veriꝰ ẽ qđ iferiꝰ
hr̃. Maugmetꝰ igr̃ ꝓp̃as leges ꝯfingẽs ip̃as a sp̃ũ
scõ i sp̃ẽ colũbe q̃ sepe vidẽte pp'lo sup eũ volabat
se recepisse mẽtiebat̃. i qbꝰ q̃dã de vtroq; testõ in-
fuit. Nã cũ i primeua etate mercimonia exercẽt ⁊
apđ egyptũ ⁊ palestinã cũ camelis p̃gẽt cũ xp̃ianis
⁊ iudeis sepe cõuersabat̃: a qbꝰ tã nouũ q̃; vetꝰ di-
dicit testm̃. Uñ f̃m ritũ iudeoꝝ circũcidũt saraceni:
carnes porcinas nõ comedũt: cuiꝰ rõnẽ cum vellet
maugmetꝰ assignare dixit: ꝙ ex fimo cameli porcꝰ
post diluuiũ fuerit ꝓcreatꝰ: ⁊ iõ tãq; imũdꝰ a mũdo
pp'lo ẽ vitãdꝰ. Cũ xp̃ianis ãt cõueniũt: q: credunt
vnũ solũ deũ oĩpotẽtẽ oĩuz creatorẽ. Asseruit etiaz
pseudo ꝓpheta v̓a q̃dã falsis imiscẽs: ꝙ moyses fu
it magnꝰ ꝓphã: sꝫ xp̃s maior ⁊ sũmꝰ ꝓphetaꝝ: natꝰ
ex maria v̓gie v̓tute dĩ absq; semie hoĩs. Ait quo-
q; i suo alcorano ꝙ xp̃s dũ adhuc puer eẽt đ limo
t̃re volucres ꝓcreauit: sꝫ venenũ imiscuit: q: xp̃z ñ
vere passũ nec vere resurrexisse dixit: sꝫ aliũ q̃ndã
hoĩez sibi sil'ez huiusmõi egisse vel passũ eẽ docuit.
Quedã ãt matrona noĩe cadigã q̃ p̃erat cuidã pro-
uicie noĩe corocania vidẽs hoĩez iudeoꝝ ⁊ sarace-
noꝝ cõtubernio vallari existimabat i illo maiesta-
tẽ diuinã latẽ. Et cũ eẽt vidua ip̃z i maritũ accepit:
⁊ sic maugmetꝰ totiꝰ illiꝰ prouĩcie obtinuit p̃ncipa-
tũ. Ille ãt suis p̃stigijs ñ solũ p̃dictã dñaz: sꝫ ẽt iuđ-
os ⁊ saracenos demũ adeo mẽtauit vt se messiã in
lege promissũ publice faterent̃. Cadebat epilẽtica
passione: qđ cadigã cernẽs pl'imum tristabat̃: eo ꝙ
ipurissimo hoĩ ⁊ epilẽtico nupsissꝫ: quã ille placare
desiderãs talibꝰ eã s̃monibꝰ dmľcebat dicẽs. Ga-
brielẽ archãgelũ freq̃nt̃ mecũ loq̃ntẽ cõtẽplor ⁊ nõ
ferẽs splẽdorẽ vultꝰ eiꝰ i me deficio ⁊ tabesco: qđ
sic eẽ ⁊ mulier ⁊ ceteri crediderũt. Alibi tñ legit̃ ꝙ
fuerit q̃dã monachꝰ q maugmetũ istruxit noĩe ser-
gius: q i errorẽ nestorij icidẽs dũ a monachis fuissꝫ
expulsus i arabiã venit ⁊ maugmeto adhesit: licet
alibi legat̃ ꝙ fuerit archidiaconꝰ i p̃tibꝰ antiochie
degẽs: ⁊ fuit vt asserunt. iacobita: q circũcisionẽ p̃-
dicãt: xp̃m nõ deũ: sꝫ hoĩez tm̃ iustũ ⁊ scm̃ đ sp̃ũ scõ
cõceptũ: ⁊ de v̓gine natũ affirmant: q̃ oĩa saraceni
affirmãt ⁊ credũt. Predictꝰ igr̃ s̃giꝰ maugmetũ de
nouo ⁊ veteri testõ vt tradũt pl'a edocuit. Maug-
metꝰ. n. vtroq; parẽte orbatus sub patrui sui cura
pueritie ãnos agebat: ml'toq; tp̃e cũ vniuersa gẽte
sua arabũ idoloꝝ cultui deseruiuit: quẽadmodum i
alcorano suo testat̃ deũ sibi dixisse. Orphanꝰ fuisti
⁊ suscepi te. i errore idolatrie diu mãsisti: ⁊ ide edu
xi te. paup̃ eras ⁊ ego locupletaui te. Uniuersa eiꝫ
gẽs arabũ cũ maugmeto venerẽ ꝓ dĩa colebat ⁊ ide
ẽ: ꝙ adhuc sexta feria apud saracenos i magna ve
neratõe hr̃: sicut apud iudeos sabbatũ: ⁊ apđ xp̃ia-
nos dies dñica colit̃. Maugmetꝰ igit̃ p̃dicte cadi-
gã vidue locupletatꝰ diuitijs i tãtã ꝓrupit mentis
audaciã: vt regnũ arabũ sibi vsurpare cogitaret: sꝫ
cũ videret se p̃ violẽtiã hoc asseq nõ valere maxi-
me cũ a cõtribulibꝰ suis q eo maiores fuerãt despi
ceret̃: ꝓphetã se fingẽ voluit: vt quos non poterat
subiugare p̃ potẽtiã: saltẽ p̃ scitatẽ attrahẽt sil'ataz.
Predictiq; sergij viri valde prudẽtis ꝯsilijs adhe
rebat. Ip̃z. n. abscõdite manẽ faciebat: ⁊ ab eo oĩa
req̃rebat: ⁊ pp'lo referebat: ac gabrielẽ archãgeluz
eũ noĩabat. Et sic maugmetꝰ totiꝰ illius gẽtis pro-
phetã se sil'ando obtinuit p̃ncipatũ: oẽsq; sibi sp̃õte
vel timore gladij crediderũt. Et istud veriꝰ ẽ q̃; il-
lud qđ sup̃ dcm̃ ẽ đ colũba. ⁊ sic tenẽdũ. Predictꝰ
igr̃ s̃giꝰ cũ mõachꝰ eẽt voluit vt saraceni mõacha-
li hitu vterẽt̃. s. cuculla sine caputio ⁊ vt istar mo-
nachoꝝ ml'tas ⁊ ordinatas genuflexiões facerẽt: ⁊
ordiate valde orarẽt: ⁊ q: iudi v̓sus occidẽtẽ ⁊ xp̃ia-
ni v̓sus oriẽtẽ orabãt: voluit vt sui v̓sus meridiem
orarẽt: q̃ oĩa adhuc saraceni obs̃uãt. Ml'tas ãt le-
ges maugmetꝰ ꝓml'gauit q̃s p̃dictꝰ s̃giꝰ eũ docuit.
q̃ꝝ ml'tas de mosayca lege accepit. sepe nãq; sara-
ceni se lauãt ⁊ maxime cũ orare debẽt: vereda sua
manꝰ brachia faciẽ ⁊ os ⁊ oĩa mẽbra corpis abluũt:
vt mũdiꝰ orare possint. Orãtes ãt vnũ ꝯfitẽt deũ: q
nullũ eq̃lẽ vel sil'ez hẽat: eiusdẽq; maugmetũ pro-
phetã. i ãno quoq; iteg̃ꝝ mẽsẽ ieiunãt. Ieiunantes
ãt nocturno tp̃e comedũt: diurno v̓o ieiunãt: ita vt
ab ea hora diei q̃ nigꝝ ab albo distiguẽ p̃nt vsq; ad
sol' occasũ comedẽ aut bibẽ aut se vxoris cõmixtio-
ne fedare nemo audeat. Post sol' occubitũ vsq; ad
seq̃ntꝭ diei crepusculũ sp̃ licꝫ eis cibo ⁊ potu ⁊ ꝓp̃is
vxoribꝰ vti: ifirmi ãt ñ obligãt̃. Semel ãt p̃ singl'os
ãnos cã recognitõis ad domũ dĩ q̃ ẽ i mecha ire p̃-
cipiũt̃ ⁊ ibi adorare: eãq; icõsutilibꝰ tegumẽtꝭ cir-
cuire ⁊ lapides p̃ media femora ꝓ diabolo lapidã-
do iactare: quã domũ dicũt adã cõstruxisse oĩbusq;
filijs eiꝰ ⁊ Abraã ⁊ ismaheli locũ orõnis fuisse. dĩuũ

maugmetũ eã domũ sibi cũctisq; gentib⁹ tradidisse
affirmãt: oẽs carnes p̃ter porcinas: sãguinẽ ⁊ mor-
ticinũ comedẽ p̃nt: q̃tuor legitimas vxores insimul
hr̃e eis licet: ⁊ quãlibz vsq; tertio repudiare: ⁊ rur-
sus recipe: ita tñ ꝙ q̃ternariũ numerꝝ nõ trãscẽdãt.
Emptitias v̇o atq; captiuas quot volũt hr̃e licitũ
ẽ: ⁊ eas vendẽ possũt cũ velint: nisi eaꝝ aliquã imp̃-
gnasset. Cõcedit̃ eis de ꝓpa cognatõe hr̃e vxores:
vt sãguinis ꝓles accrescat: ⁊ forti⁹ int̃ eos amicitie
vinculũ astrĩgat̃: circa possessiones repetẽdas ob-
seruãt vt actor testib⁹ ꝓbz: ⁊ reus iuramẽto se ꝯpro
bet inocẽtẽ. Cũ adultera dep̃hẽsus cũ ea parit̃ la-
pidat̃: cũ alia ãt fornicatus octogĩta v̇beribus ple-
ctit̃. maugmet⁹ tñ dixit sibi a dño ãgelo Gabriele
nũciãte fuisse cõcessum ꝙ ad aliorꝝ vxores accedere
possz: vt viros virtutis ⁊ ꝓphetas gñaret. Quidã
ãt fuus eius cũ pulchrã vxorẽ hẽret ⁊ sibi ne cũ do
mino loq̃ret̃ ĩterdixisset: q̃dã die ip̃am cũ eo loquẽ
tẽ inuenit: ⁊ ꝓtin⁹ eã a se reiecit. quã maugmet⁹ re-
cipiens int̃ alias suas mulieres cõnumerauit. Ti-
mẽs v̇o ex hoc murmur ppl̃i cartã de celo sibi dela
tã cõfinxit: ĩ q̃ cõtinebat̃ ꝙ si aliq̃s vxorẽ repudia-
ret eius eẽt vxor q eã suscepissz. Qđ saraceni vsq;
hodie ꝓ lege obseruãt. Fur p̃ma ⁊ scđa vice ver-
berib⁹ plectit̃. tertia man⁹ ei p̃cidit̃. q̃rta pedis trũ-
catõe punit̃. A vino semp̃ abstinere iubent̃. Ser-
uãtib⁹ hec ⁊ alia legis mãdata ꝓmisit de⁹: vt asse-
rũt: paradisũ. i. hortũ delitiaꝝ aq̃s p̃terfluẽtib⁹ irri
gatũ ĩ quo sedes habebũt ꝑpetuas: nec frigore aut
estu aliquo affligent̃ oĩb⁹ ciboꝝ gñib⁹ vescent̃. q̃c-
q̃d appetierit corã eis statĩ inueniẽt sericis vestimẽ-
tis oĩb⁹ coloribus ĩduent̃: ⁊ virginib⁹ speciosissimis
cõiungent̃. In delitijs oĩbus accubabũt: q̃bus ãge
li picernaꝝ more cũ vasis aureis ⁊ argẽteis decãbu
labũt ĩ aureis lac: ĩ argẽteis vinũ afferẽtes ⁊ dicen
tes. Comedite ⁊ bibete ĩ letitia. Tria flumina. s. la
ctis mellis: ⁊ vini optimi aromatici eos habere di-
cit maugmet⁹ ĩ paradiso: ⁊ ꝙ ãgelos pulcherrimos
sunt visuri ⁊ adeo magnos ꝙ ab vno oculo angeli
vsq; ad aliũ sit spaciũ vni⁹ diei. nõ credẽtib⁹ vero
deo nec maugmeto erit vt asserũt ĩfernal̃ pena si-
ne fine. Quibuscũq; ãt pc̃cis q̃libz obligatus fuerit
si ĩ die mortis deo ⁊ maugmeto crediderit: ĩ die iudi
cij maugmeto intueniẽte vt assert̃: salu⁹ erit. Hũc
pseudo ꝓphetã saraceni tenebris ĩuoluti spm̃ ꝓphe
tie sup̃ oẽs habuisse affirmãt: ⁊ decẽ ãgelos sibi fa-
uẽtes ⁊ eũ custodiẽtes eũ habuisse p̃dicãt. Addunt
quoq; ꝙ añq̃z ds celũ ⁊ t̃raz creassz maugmet⁹ ĩ cõ
spectu dei astabat: ⁊ nisi ip̃e maugmet⁹ futur⁹ fuissz
nec celũ: nec t̃ra: nec padisus fuissz. Mẽtiũt̃ quoq;
de eo ꝙ luna ad eũ accessit quã ille ĩ sinu recipiẽs ĩ
ptes duas diuisit ⁊ iterꝝ cõiũxit. Venenũ ĩsup̃ sibi ĩ
carne agnina oblatũ fuisse dixit. Agn⁹ ãt ei locut⁹ ẽ
dicẽs. Caue ne me sumas: q: in me hẽo venenũ: ⁊
tñ post p̃l'es ãnos veneno sibi dato ĩterijt. ¶ Sed
iã nũc ad ꝓseq̃ndã longobardorꝝ hystoriã stilus se
vertat. Lõgobardi igit̃ romão ĩpio plurimũ molesti
erãt: licet fidẽ xp̃i recepissẽt. Post hoc ãt pipin⁹ p̃n
ceps maior regie dom⁹ frãcoꝝ defũct⁹ ẽ: cui succes-
sit Carolus fili⁹ ei⁹ q tuntides appellabat̃: q mltas
victorias faciẽs reliq̃t duos filios eiusdẽ aule regie
p̃ncipes. s. carolũ magnũ ⁊ pipinũ. sz carol⁹ magn⁹
relicta secl'i põpa casinẽsis mõach⁹ effcũs ẽ. pipin⁹
ãt aulã regiã strenue gubernabat. Sz cũ childeric⁹
rex eẽt inutil' ⁊ remissus ꝯsuluit pipin⁹ zachariã pa-
pã an ille deberet eẽ rex q solo noie regio ꝯtẽt⁹ eẽt.
cui papa r̃ndit. illũ debẽ regẽ vocari q bñ rẽpubli-
cã regeret. q̃ r̃nsione aĩati frãci childericũ ĩ mõaste
rio recluserũt: ⁊ pipinũ regẽ creauer̃t circa ãnũ dñi
740. Verꝝ cũ haystulph⁹ rex lõgobardoꝝ eccl'iã ro
manã suis possessionib⁹ ⁊ dñio spoliassz: stephan⁹
papa q zacharie successerat ad pipinũ regẽ francie
auxiliũ petitur⁹ accessit. Pipin⁹ ãt copiosũ exerci
tũ ꝯgregãs ĩ italiã vẽit: ⁊ haystulphũ regẽ obsedit
a quo. 30. obsides accepit vt eccl'e romane p̃dia q̃
abstulerat redderet: ⁊ ip̃az amplius nõ ĩq̃etaret. sz
recedẽte pipino haystulph⁹ totũ q̃đ ꝓmiserat irri-
tũ fec. q tñ post modicũ dũ venatũ ꝑgeret subito ex
pirauit: ⁊ desideri⁹ eidẽ successit. Per idẽ t̃ps dum
theodoric⁹ rex gothoꝝ iussu ĩpatoris italiã regeret
⁊ arriana heresi deprauat⁹ eẽt: ⁊ boeti⁹ ph̃us ꝯsula
ris p̃ricius cũ simmaco p̃ricio genero ei⁹ heresĩz pu
blice ĩpugnaret ⁊ auctez romani senat⁹ ꝯ Theodo
ricũ d̃fẽsaret idẽ Theodoric⁹ boetiũ papie ĩ exiliũ
trusit: vbi librũ de ꝯsolatõe ꝯposuit: ⁊ tãdẽ eũ exti-
xit. Ei⁹ vxor elpes noie hymnũ ap̃loꝝ petri ⁊ pauli
q sic ĩcipit. Felix ꝑ oẽs festũ mũdi cardines. edidisse
fert̃. Epitaphiũ quoq; suũ ip̃a ꝯposuit v̇sice ita. d.
Elpes dicta fui sicule regionis alumna.
Quam procul a patria coniugis egit amor.
Porticibus sacris iam nunc peregrina quiesco.
Iudicis eterni testificata thronum.
¶ Theodoricus aũt subito defũctus a quodã scõ
heremita visus ẽ a ioãne papa ⁊ simmacho quos
ipse occiderat nudus ⁊ discalciatus ĩ ollã demergi:
sicut ait Gregorius in dialogo. Circa annum dñi.
687. Beda venerabilis p̃sbyter ⁊ monachus in an
glia claruit: qui lz in scõꝝ cathalogo cõputet̃: tamẽ
ab ecclesia non scũs: sed venerabilis appellatur: ⁊
hoc duplici de causa. Prima est q: cũ pre nimia se
nectute eius oculi caligassent: habebat vt aiunt
quendam ductorem a quo per villas et castella se
duci faciebat: ⁊ vbiq; verbum domini predicabat.
Quadam aũt vice dum ꝑ quãdam vallẽ magnis
lapidib⁹ plenã trãsiret ei⁹ discipulus derisiõis cã
eidẽ dixit ꝙ ibi eẽt magn⁹ popul⁹ cõgregat⁹ q ei⁹
p̃dicatiõez silẽter ⁊ auide expectabãt. Tũc ille fer
uenter p̃dicare ĩcipiẽs cũ ĩ fine ꝑ oĩa secl'a seculoꝝ
cõclusissz: mox vt aiunt alta voce lapides clamaue
rũt. Amẽ venerabilis p̃sbyter. Q: igit̃ venerabilẽ
eũ miraculose lapides vocauerũt: iđ venerabilis
appellat̃. Vel vt alij asserũt ei ãgeli respõderunt.
Bene venerabil' pr̃ dixisti. Scđa cã ẽ q: post eius
mortẽ q̃dã cleric⁹ sibi deuot⁹ quẽdã v̇sũ edere cu-
piebat quẽ ĩ ei⁹ tumulo facere sculpi volebat: ita ĩ
cipiẽs. Hac sũt ĩ fossa volẽs taliter v̇sũ terminare
bede sci ossa: sz q: talẽ finẽ v̇sus ꝯgruitas nõ patie
bat̃: ⁊ sedula mẽte r̃uolueret: nec ꝯgruũ finẽ vide
ret: dũ q̃dã nocte mltũ sup̃ h⁹ cogitãs mane ad tu
mulũ ꝓperassz manibus angelicis versum taliter

sculptū repperit ⁊ finitū. Hac sūt i fossa Bede ve
nerabilis ossa. Eiꝰ corpꝰ cū deuotiōe cōgrua colit̄
apd̄ ianuā. ¶ Per idē tēpꝰ. s. circa ānū dn̄i. 700.
cathordꝰ rex frisonū cū baptizari deberet: ⁊ iā vnū
pedē i lauacro itixiſſꝫ alteꝝ retrahēs iterrogauit:
vbi nā plures maioꝝ suoꝝ eēnt i iferno an i para-
diso: ⁊ audiēs plures eē i inferno itictū pedē retra
hens: sācti ꝰ ē iqt plures ꝙ̄ pauciores seq: ⁊ ita ludi
ficatꝰ a demōe ꝑmittēte ei ꝙ tertia die ab hic in-
cōparabilia bona sibi daret: ipē quarta die subita
⁊ eterna morte perijt. In cāpania italie frumētuꝫ
⁊ ordeū ⁊ legumina istar pluuie de celo cecidisse re
fert̄ ꝑ idē tēpus. s. circa annū dn̄i. 760. cū corpꝰ sci
benedicti de mōte casino ad mōasteriū floriacense
⁊ corpꝰ scē scholastice sororis eiꝰ apud ceromanas
fuiſſꝫ trāslatū: Carolus mōachꝰ casinēsis corpꝰ sci
bn̄dicti castrū casinū trāsferre volebat: sꝫ miracul'
a deo ostēsis ⁊ frācis resistētibꝰ ꝓhibitꝰ fuit. Eo tē
pore. s. circa ānū dn̄i. 764. terremotꝰ magnꝰ factus
ē quo vrbes alie sūt subuerse: alie a montanis ad
subiecta cāpestria cū muris ⁊ habitatoribꝰ suis ite
gre ⁊ salue vltra sex miliaria trāsmigrarūt vt dicit̄
Corpꝰ scē petronille petri apostoli filie trāssertur
i cuiꝰ sepulchro marmoreo ipsius petri manu scri-
ptū legebat̄. Aurec petronile dilectissime filie. hoc
ait sigbertꝰ. Eo tp̄e tyrij armeniā ifestāt: i quorꝫ
patria cū olim pestilētia fuiſſꝫ suasu xp̄ianoꝝ in mo
dū crucis sua capita totūdert: ⁊ q2 ꝑ hoc signū salus
reddita ē: hūc tūdēdi retinuerūt ritū. Pipino tan
dē post multos triūphos defūcto carolus magnus
eiꝰ filꝰ eidē i regnū successit: cuiꝰ tp̄e i romana se
de adrianꝰ pōtifex p̄sidebat: q ad carolū magnū le
gatos misit postulās ab eo auxiliū cōtra desideriū
regē lōgobardoꝝ: q more p̄ris sui haystulphi eccle
siā plurimū ifestabat. Cui carolꝰ obediēs magno
cōgregato exercitu ꝑ mōtē seniſiū italiā itrauit: ⁊
Papiā ciuitatē regiā potēter obsedit: ⁊ ibi deside
riū capiēs cū vxore filijs ⁊ p̄ncipibꝰ ad gallias in
exiliū misit: ⁊ oīa iura ecclesie q̄ lōgobardi abstule-
rāt sibi restituit. Erāt tūc i exercitu caroli amicus
⁊ ameliꝰ milites strenuissimi xp̄i quoꝝ miri actꝰ le
gunt̄ q apd̄ mortariā vbi lōgobardos carolꝰ supa
uit ceciderūt: ⁊ hic terminatū ē regnū lōgobardo-
rū. Itā deiceps illū regē habebāt quē cesares sibi
dabāt. Proficiscēte carolo romā papa synodum
i 54. ep̄oꝝ ꝯgregauit. In q̄ sinodo papa ius eligen
di pōtificē romanū ⁊ ordinādi apostolicā sedē caro
lo dedit. Archiep̄os quoqꝫ ⁊ ep̄os ꝑ singulas ꝓui
cias āte cōsecrationē ab ip̄o iuestiturā accipe diffi
niuit: filij quoqꝫ eiꝰ Rome i reges vngunt̄. s. pipi
nus sup italiā: lodouicꝰ sup aqtaniā. Alchuuinus
magr̄ caroli tūc florebat. Pipinꝰ caroli filꝰ de cō
iuratiōe cōtra p̄rē cōuictꝰ i mōachū tōsurat̄. Cir-
ca ānū dn̄i. 780. Tēpore. s. heyrne ipatricis ⁊ filij
sui noīe cōstātini hō qdā i lōgis muris thracie fo-
diēs: sic i q̄dā chronica legit̄ iuenit archā lapideā
quā cū expurgaſſꝫ ⁊ releuaſſꝫ viꝝ iacētē ibi reppe-
rit: ⁊ l̄ras taliter cōtinētes. xp̄s nascet̄ ex Maria
v̄gine ⁊ credo i eū sub cōstātio ⁊ heyrne iperātibꝰ
o sol iteꝝ me videbis. Defūcto adriano leo i ro-
mana sedē sublimatꝰ ē: vir ꝑ oīa reuerēdus. cuius
sublimationē adriani ꝓpiqui egre ferētes cū leta
nias maiores ageret cōtra eū populo cōcitato ei
oculos eruerūt: ⁊ liguā p̄ciderūt: sꝫ deꝰ miraculose
liguā ⁊ visū sibi restituit. Dū ad carolū cōfugiſſet:
ipē eū i sede sua collocauit ⁊ reos puniuit. Romā
igr̄ suadēte papa āno dn̄i. 734. relicto iperio cōstā
tinopolitano vno oīuꝫ cōsensu ipatorias laudes ca
rolo acclamāt: eūqꝫ ꝑ manū leōis ipatorē coronāt
cesarē ⁊ augustū appellāt. post ꝯstātinū. n. magnū
iperial' sedes apd̄ ꝯstātinopoli habebat̄: ꝓ eo ꝙ p̄
dictꝰ cōstātinꝰ romanā sedē vicarijs btī petri reli
qt. Et apd̄ p̄dictā vrbē sedē sibi ordiauit. Uerūtn̄
ꝑꝑ dignitatē ipatores romani nūcupati sī vsqꝫ ad
illd̄ tēpꝰ: quo romanū ipiū ad reges frācoꝝ trāsla-
tū ē. Postea v̄o illi grecoꝝ siue cōstātinopolitani.
Isti v̄o romanoꝝ ipatores vocati sī. Hoc āt d̄ tan
to ipatore valde mirabile fuit ꝙ nullā filiaꝝ suaꝝ
q̄ꝫdiu vixit voluit cōiugio copulare. Dicebat. n. se
eaꝝ cōtubernio n̄ posse carere: ⁊ vt alchuuinꝰ eiꝰ
magr̄ de eo scribit: lꝫ alias felix eēt i hoc aduerse
fortūe malignitatē expꝰ ē. Satꝭ d̄clarās qd super
hoc dicere vellet: qd̄ tn̄ ita ipator dissimulauit: ac
si de eo nulla suspitio h̄ret̄ q̄ꝫuis de hoc mltꝰ ꝰmo
fieret. Un̄ ⁊ quocūqꝫ ibat semꝑ eas secū ducebat.
huiꝰ caroli tp̄e officiū ābrosianū maxie dimissū ē ⁊
gregorianū maxie diuulgatū ipiali auctoritate ad
hoc plurimū adiuuāte. Amb. nāqꝫ vt testat̄ Aug.
i liº ꝯfessionū. cū iustina ipatrice arriana ꝑfidia de
prauata ꝑsecutionē pateret̄: ⁊ itra eccl'iaꝫ cū plebe
catholica isidijs vrgeret̄: instituit hymnos ⁊ psal-
mos scd̄ꝫ morē orietaliū d̄cātari ne ppl's meroris
tedio ꝯtabesceret: qd̄ ꝑ oēs fuit postmōꝫ eccl'ias d̄-
riuatū. veꝝ greg. postmōꝫ sup̄ueniēs plura muta-
uit addidit ⁊ d̄trūcauit. Sci. n. patres nō stati oīa
ad d̄corē officij ꝑtinētia vider̄ potuerūt: sꝫ diuersi
diuersa ordiauerūt. nā ⁊ misse iceptio tres varieta
tes habuit. Oli. n. a lectiōe ichoabat̄ sic adhuc in
sabbato scō fit. Postmōꝫ celestinꝰ papa psalmos
ad itroitū misse cātari istituit: greg. v̄o itroitū mis
se cū cātu ordiauit: ⁊ vnū v̄sū de illo psalmo q totꝰ
cātabat̄ rtinuit. Psalmos oli circa arā i mōꝫ coro
ne circūstātes cōcorditer cōcinebāt: ⁊ ide chorꝰ dr̄:
sꝫ flauianꝰ ⁊ theodorꝰ ꝙ alternati cātētur istituert
ab ignatio hoc habētes q sup hoc diuitꝰ fuit edo-
ctꝰ. Hierony. psalmos ep̄l'as: ⁊ euāgelia ⁊ ex ma-
gna p̄te officia diurna ⁊ nocturna p̄ter cātū ordina
uit. Gelasiꝰ ⁊ greg. orōnes ⁊ cātꝰ addidert ⁊ lectio
nibꝰ ⁊ euāgelijs coaptauerūt. Gradualia tractꝰ ⁊
all'a ābrosiꝰ gelasiꝰ ⁊ greg. ⁊ missā cātare istituert.
Hilariꝰ addidit ad gl'ia i excel. laudamꝰ te ⁊ cetera
q̄ sequūt̄: Nocherꝰ abbas sci galli seq̄ntias ꝓ neu
mis ipiꝰ all'a p̄us ꝯposuit: sꝫ nicholaꝰ papa ad mis
sas eas cātari ꝯcessit. Armanꝰ ꝯtractꝰ theotonicꝰ
fecē. Rex oīpotēs. Sci sp̄us adsit nobis gr̄a: ⁊ aue
maria. ⁊ ātiphonā. Alma redēptoris mr̄. Et simō
bariona. O gloriosū lumē. Et hec dies ⁊ alia plu
ra. petrꝰ v̄o d̄ ꝯpostella ep̄s fecē. Salue regia. Sig
bertꝰ tn̄ dicit ꝙ Robertꝰ rex frācoꝝ fecē sequētiā
Sancti spiritus adsit nobis gratia ⁊c. Carolus vt

refert Turpinꝰ archiepiscopꝰ erat corpore decorꝰ sꝫ visu ferus: statura eiꝰ pedū octo: ⁊ facies eiꝰ palmū ⁊ dimidiū i lōgitudine possidebat: barba vero palmū vnū: frōs erat vniꝰ pedis: militē sup equū armatū sedētē a vtice simul cū equo vno ictu cum spata scīdebat: q̄ttuor ferraturas equoꝝ simul facile manibꝰ extēdebat. militē armatū rectū stātē sup manū suā a terra vsqꝫ ad caput suū sola manu velociter eleuabat. Leporē integrū aut duas gallinas vl' āserē edebat: modicū vinū ⁊ lymphatū bibebat tā parcꝰ i bibēdo erat ꝙ sēp i cena raro vel nunq̄ꝫ plus q̄ꝫ ter bibere solebat: cenobia mlta cōstruxit ac laudabiliter vitā finiuit: ⁊ i fine rex suaꝝ xp̄ꝫ heredē fecit: cui i ipiū successit lodouicꝰ eiꝰ filius vir clemētissimꝰ circa ānū dñi. 815. cuiꝰ tēpor̄ episcopi ⁊ clerici cīgula auro texta ⁊ exq̄sitas vestes ⁊ alia ornamēta secularia ꝺposuerūt. ❡ Theodolphꝰ aurelieñsis eps falso apꝺ ipatorē accusatꝰ ab eodē est custodie andegauis mācipatꝰ. Cū āt vt i q̄dā chronica habet̄ i die palmaꝝ ꝓcessio iuxta domū in q̄ custodiebat̄ trāsiret ille apta fenestra: factoq̄ꝫ silētio pulcherrimos illos vsus a se editos. s. gloria: laus ⁊ honor tibi sit rex xp̄e ⁊c. ꝑsēte ipatore cantanit: q tātū ipatori placuerūt ꝙ ipꝫ a vincul' mox absoluit: ⁊ i sua sede restituit. Legati michaelis ipatoris ꝯstātinopolitani iter cetera munera ꝺtulerūt Lodouico filio caroli magni libros dionysij de celesti hierarchia ꝺ greco i latinū trāslatos ⁊ cū gaudio sūt recepti. ⁊. 19. īfirmi i ipa nocte i eccl'ia eiꝰ curati. Mortuo lodouico Lotharius iperiū tenuit. cui fr̄es eiꝰ carolus. s. ⁊ lodouicꝰ bellū idicētes tanta vtriqꝫ facta ē strages vt nulla eiꝰ etas meminerit tātā aliq̄n fuisse i regno frācoꝝ. tādē pacto inito carolus: regnat i frācia: lodouicꝰ i germania: lotharīꝰ i italia ⁊ parte frācie que ab ipso lotharīgia dicta ē: q postmōꝫ lodouico eiꝰ filio iperiū ꝺreliquēs habitū mōachalē accepit. Huiꝰ tp̄e vt i alia q̄daꝫ chronica dicit̄ erat papa sergius natiōe romanus q p̄mo os porci dictꝰ ē: sꝫ mutato noīe vocatꝰ ē sergius. Ab illo tēpore ordinatū ē vt oēs pape noīa mutēt: tū q̄ dn̄s his quos i apostolatū elegit nomē mutauit: tū q̄a sic mutant̄ i noīe sic i vite ꝑfectiōe: tū ne ille q ad ꝺcorū officiū eligit̄ aliquo nomine īdecoro turpet̄. Huiꝰ lodouici tēpore. s. āno dñi. 857. vt i chronica q̄dā habet̄ i parrochia maguntina malignꝰ spūs parietes domoꝝ q̄si malleis pulsādo ⁊ manifeste loquēdo ⁊ discordias seminādo adeo hoīes īfestabat: vt quocūqꝫ itrassꝫ stati illa domꝰ exurebat̄: p̄sbyteris āt letanias agētibus ⁊ aquā benedictā spargētibꝰ inimicꝰ lapides iactabat: ⁊ multos cruētabat. Tādē aliq̄n cōgescēs cōfessus ē se q̄n aqua spargebat̄ sub cappa talis sacerdotis q̄si familiaris sui latuisse: accusās eū ꝙ cū filia ꝓcuratoris i peccatum lapsus fuerit. ❡ Per idē tēpꝰ rex bulgaroꝝ cū gēte sua ad fidē cōuersus tāte ꝑfectiōis fuit vt maiore filio i regnū ordinato ipse habitū mōachalē acceperit: sꝫ cū eiꝰ filiꝰ iuueniliter agēs ad gētilitatis cultū redire vellet: resūpta militia ꝑsecutꝰ eū cepit: effossisqꝫ oculis i carcerē trusit: ⁊ i regnū statuto filio iuniore habitū sacꝝ resūpsit. ❡ In italia apꝺ brixiā tribꝰ diebꝰ ⁊ noctibus sanguis de celo pluisse narrat̄: ❡ Per idē tēpus locuste inumerabiles i gallijs apparuerūt: senas habētes alas sex pedes: duos dētes lapidibꝰ duriores: vt castroꝝ acies turmati volātes: spaciū diurni itineris q̄tuor aut q̄nqꝫ milibus extēdētes: oīa viridia i herbis ⁊ arboribꝰ vastātes que vsqꝫ ad mare britānicū ꝑuenictes: tādē flatu vētoꝝ i ꝓfūdo maris demerse sunt. Sꝫ estu oceani ad littus reiecte ex putredie sua aerē corruperūt. Vñ mortalitas maxima: ⁊ fames ꝑualida ē secuta: vt fere tertia pars hominū iteriret. ❡ Deniqꝫ p̄mꝰ otto ipauit. s. āno dñi. 938. Dū āt i pascali solēnitate dictus Otto p̄ncipibꝰ cōuiuiū ꝑparassꝫ anteq̄ꝫ sederent cuiusdā p̄ncipis filius more puerili ferculū ꝺ mēsa accepit: quē dapifer fuste ꝓstrauit: qꝺ cernēs pedagogꝰ pueri ipsū dapiferū mox peremit. Quē cū sine audiētia Cesar cōdēnare vellet: ille cesarē ad terrā deiecit ⁊ suffocare cepit. Qui cū deꝰ eiꝰ manibꝰ vix erutus fuissꝫ ipsū reſuari iussit se culpabilē clamās ꝙ festo nō ꝺtulit. Vñ ipꝫ libere abire ꝑmisit. Ottoni p̄mo successit otto secūdꝰ: hic dū italici pacē sepiꝰ violarēt: Romā venit ⁊ oibꝰ proceribꝰ magnatibꝰ ⁊ pōtificibꝰ apꝺ gradū eccl'ie cōuiuiū grāde fecit. Quibꝰ epulātibꝰ latēter socēs cigi fecit armatꝭ. Deide de violata pace q̄rimoniā mouens iubet i scriptis culpabiles recitari. quos stati ibidē decollari fecit: alios vero epulari satagebat. Huic successit Otto tertiꝰ circa ānū dñi. 983. Iste cognominabat̄ mirabilia mūdi: hic vt i q̄dā chronica dr̄: quādā vxorē habuit: que cuidā comiti se ꝓstituere voluit: sꝫ cū ille nollet tātū facinꝰ ꝑpetrare illa īdignata p̄dictū comitē apꝺ ipatorē adeo infamauit: ꝙ eū ipator sine audiētia ꝺcollari fec̄. Qui āteq̄ꝫ ꝺcollaret̄ rogauit vxorē suā: vt iudicio cādētis ferri post mortē ipsiꝰ eū cōprobaret inocētem. Adest dies i quo cesar pupillis ⁊ viduis se asserit iudiciū factuꝝ. Affuit ⁊ vidua mariti caput eiꝰ secū suis portās i vlnis. Tūc q̄siuit ab ipator̄ q̄ morte dignꝰ eēt: q īiuste aliquē occidissꝫ. Qui cū ꝓuatione capitꝭ dignū eū assereret: illa ītulit dicēs. Tu es ille vir q maritū meū ad suggestionē vxoris tue innocēter occidi mādasti: ⁊ vt me veꝝ dicere cōprobes hoc cādētis ferri iudicio cōprobabo. Qꝺ cesar vidēs obstupuit: ⁊ i manu femie puniēdū se dedit Interuētu tñ pōtificū ⁊ ꝓcerū idutias decē dierū. Deide octo. Tertio septē. Quarto sex a vidua accepit. Tē ipator cā examinata: vitate cognita vxorē viuā cōcremauit: ⁊ ꝓ redēptiōe sui q̄tuor castra vidue dedit: q̄ castra sūt i ciuitate liniēsi ⁊ vocāt̄ ab iducijs dieꝝ: decē: octo: septē: sex. Post hūc btūs henricꝰ q fuit dux bauarie. āno dñi. 1002. ipiū sumpsit. q Stephano regi vngarie adhuc gētili sororē suā noīe gallā i vxorē dedit ⁊ tā ipꝫ regē q̄ꝫ totā eiꝰ gētē ad fidē xp̄i ꝯuertit: q stephanꝰ tāte religiōis fuit vt multoꝝ miraculoꝝ gloria deꝰ ipꝫ illustrē reddiderit. Hic henricꝰ ⁊ vxor eiꝰ Cunegūdis v̄gines ꝑmāserūt: ⁊ celibē vitā ducētes i pace quieuerunt. Huic successit Cōradꝰ q̄dā dux frācoꝝ q neptē sci henrici duxit vxorē: Huius tp̄e visa ē i celo trabs

ignea mire magnitudis sup solē iā ad occasū ver-
gētē currē: ⁊ ad terrā cadē. Hic quosdā epos ꝺ ita-
lia i vicula ꝯiecit: ⁊ q̄ mediolanēs archieps de vi
culꝭ fugit suburbia mediolani icēdit. Die vo pēthe
costes cū ipator i ꝑua ecclia secꝰ vrbē coronaret ad
missā tā grauia tonitrua fulguraqꝫ fuerūt: vt aliq
mēte exciderēt: aliq spm̄ exhalaret. Bruno vo eps
q missā cantabat: ⁊ secretariꝰ ipatoris cū alijs dixe
rūt se int missaꝝ solēnia vidisse scm̄ Ambrosiū ipa
tori cōminātē. Huiꝰ cōradi tpe. s. āno dn̄i. 1025. co
mes leopoldꝰ vt i q̄dā chronica dr̄: irā regꝭ metuēs
cū vxore sua i siluā fugiēs in quodā tugurio latita
bat: i q̄ silua dū cesar venaret nocte supueniēte in
codē tugurio ip̄m oportuit hospitari. Cui hospita
ꝑgnās vicinaqꝫ ptui decent: vt potuit strauit ⁊ ne
cessaria mistrauit. Eadē nocte mlier filiū pepit ⁊
vocē ītio ad se veniētē cesar audiuit. Cōrade hic
puer mō ꝓgenitꝰ generꝰ tuꝰ erit. Mane ille surgēs
duos armigeros sibi secretarios ad se vocauit di-
cēs. Ite ⁊ puerulū illū ꝺ māibꝰ mr̄is violēt auferte
⁊ ip̄z ꝑ mediū scidētes cor eiꝰ mihi portate. ꝯciti illi
eūtes ꝺ gremio mr̄is pueꝝ rapuerūt: quē vidētes
elegātissime forme mīa cōmoti ip̄z sup quādam ar
borē ne a ferꝭ deuoraret reposuerūt: ⁊ leporē scidē-
tes cor eiꝰ cesari ꝺtulerūt. Eodē die dū q̄dā dux in
de trāsiret ⁊ pueꝝ vagiētē audiret ad eū se duci fe
cit: ⁊ dū filiū nō hr̄et vxori attulit ⁊ nutriri eū faci-
ens a se ꝺ vxore sua genitū eē finxit: ⁊ hērícꝰ voca
uit. Cū igit iā creuissꝫ erat corꝑe pulcherrimꝰ ore fa
cūdꝰ ⁊ oībꝰ gratiosus. Quē cesar tā ꝺcoꝝ ⁊ prudētē
vidēs a p̄re ip̄m petijt ⁊ i curia sua manē fec: sꝫ cū
videret pueꝝ oībꝰ grosū ⁊ ab oībꝰ cōmēdari dubita
re cepit ne post se regnaret: ⁊ ne iste sit ille quē occi
di mādauerat. Volēs igit eē securꝰ lr̄as māibꝰ suis
scriptas ꝑ eū vxori dirigit i hūc modū. Inquātū ē
cara tibi vita tua mox vt lr̄as istas recepis puerū
hūc necabis. Dū igit ꝑgēs i q̄dā ecclia hospitatus
fuisset: ⁊ fessus super bācū qēscēt ⁊ bursā i q̄ erant
lr̄e deꝑhēderet sacerdos curiositate ductꝰ bursam
aperuit ⁊ lr̄as sigillo regꝭ isignitas vidēs: ipas fal-
no sigillo aperuit: ⁊ legēs scelꝰ abhorruit: ⁊ radens
subtilit q ꝺ dicebat istū necabis: scripsit filiā nr̄am
isti i vxorē dab. Cūqꝫ regia lr̄as sigillo iperatoris
munitas vidēt: ⁊ ꝺ māu iperatoris scriptas esse co
gnoscēt: ꝯuocatꝭ p̄ncipibꝰ celebrauit nuptias: ⁊ fili
am suā eidē in vxorē dedit q̄ nuptie aq̄sgrani cele
brate sūt. Cū āt cesari a dicētibꝰ narraret q̄ꝫ solēnit
fuissēt filie sue nuptie celebrate: ille obstupefactꝰ a
duobꝰ armigerꝭ: ⁊ duce: ⁊ sacerdote veritate cōꝑta
dei ordinatiōi resistendū nō eē vidit: ⁊ iō ꝓ puero
mittēs eē suū geneꝝ approbauit: ⁊ post se i ipio re-
gnare istituit. In loco āt vbi puer henricꝰ natꝰ fuit
nobile mōasteriū edificatum ē: qꝺ vsqꝫ ho ' e vrsa
nia noiat. Iste hērícꝰ oēs ioculatores a curia sua re
monit: ⁊ q̄ eis dari ꝯsueuerāt pauperibꝰ erogabat
huiꝰ tpe tātū scisma i eccla fuit: vt tres i sūmos pō
tifices electi eēnt. A quodā tandē p̄sbro noie gra-
no magna illis data pecunia eidē cessert ⁊ ip̄e pa-
patū obtinuit. At hērícꝰ dū ꝓ sedādo scismate ro-
mā ꝑgēt granꝰ ei obuiās aureā coronā sibi obtulit:
vt ꝓpitiū sibi hr̄et. Ille āt cūcta dissimulans syno
do ꝯuocata granū ꝺ simonia cōuicit ⁊ aliū subroga
uit. In libro tn̄ bonizi quē misit ad comitissam ma-
thyldā dr̄ q̄ cū p̄sbyt simplicitate ductꝰ pōtificatū
sibi ꝑ pecuniā acquisierit. vt scismati obuiaret ip̄e
postmodū errorē suū cognoscens seip̄z suadēte ipa
tore ꝺposuit. Post hūc hēricꝰ tertiꝰ hēricꝰ impat.
Huiꝰ tpe bruno i papā eligit ⁊ leo vocat: q dū ad
capessēdā sedē aplicā romā ꝑgēt audiuit voces an
geloꝝ canētiū. Dic dn̄s ego cogito cogitatiōes pa
cis ⁊c. Hic ꝺ mltꝭ scis cātꝰ cōposuit: hꝰ tpe e ꝑ beren
gariū turbata fuit ecclia q asserebat corpꝰ ⁊ sangui
nē xp̄i nō vere: sꝫ figuratiue eē in altari: ꝯ quē scri
psit egregie lafrācꝰ ꝑor betēs natiōe papiēsis q fuit
magister anselmi cātuariēs. Deide q̄rtꝰ hērícꝰ ipat
āno dn̄i. 1157. cꝰ tpe maxie floruit lafrancꝰ: ad cꝰ exi
miā doctrinā ꝯuolauit de burgūdia anselmus vir
postmodū mlta v̄tute ⁊ sapiētia adornatꝰ: ⁊ ei i ꝑo
ratu mōasterij betēs successit. Sub hꝰ tpe hierlꝫ
a sarracenis capta a fidelibꝰ recupata ē. Ossa beati
nicolai apud barēsē vrbē trāslata sūt. ꝺ quo int ce-
tera legit: q̄ dū i q̄dā eccl'ia q̄ dr̄ crux subiecta scē
marie de charitate nōdū btī nicolai noua historia
cātaret: frēs ꝑorē vt eā sibi cātare licēt istātiꝰ exora
bāt: q nullatenꝰ acqescēs dixit icōgruū eē morē ꝑsti
nū nouitatibꝰ imutare. Cūqꝫ adhuc frēs istarēt il-
le idignatꝰ rn̄dit. Recedite frēs nūq̄ꝫ a me licentia
cōcedet vt noua cātica imo ioculatoria q̄dā i mea
eccl'ia decātent. Aduēiēte vo festiuitate eiusdē frēs
cū q̄dā tristicia matutinaꝝ vigilias ꝑegerunt. cūqꝫ
oēs se i lectꝭ recepissēt: ecce nicolaꝰ ꝑori visibilr ap-
paruit tribilꝭ quē ꝑ capillos a lecto abstrahens dor
mitorij pauimēto collisit: icipiēsqꝫ ātiphonā. O pa
stor eīne ꝑ singulas vocū dr̄ias vgis q̄s i māu tene
bat grauissimos ictꝰ sup dorsū ꝑoris igeminās per
ordinē morose canēdo ātiphonā vsqꝫ ad finē ꝑdu-
xit: q cū oēs suis clamoribꝰ excitassꝫ seminiuꝰ ad le-
ctū ꝺportat. Tādē ad se rediēs ait. Ite ⁊ historiam
nouā scī nicolai āmodo ꝺcātate. hꝰ tpe ex molimēs
cenobio. xxi. mōachi cū abbate suo roberto cistertij
solitudinē adeuntes: vt ibi regule sue ꝓfessionē di
strictiꝰ obſuarēt nouū ordinē ex veteri istituerūt. hil
debrādꝰ ꝑor cluniacēs factꝰ papa grego. ē vocatꝰ. hꝫ
dū i miorībꝰ ꝯstitutꝰ legatiōe fūgeret apꝺ lugdunū
archiep̄z embonēsē ꝺ simonia ꝯuicit miraculose.
nā dū idē archieps oēs accusatores suos corrūpet:
⁊ ꝯuici nō possꝫ: legatꝰ vt Glia pa. ⁊ fi. ⁊ spi. sā. di
cēt ipauit. Ille glia p̄ri ⁊ filio expedite dicebat: spi
ritui scō vo dicē n̄ poterat: q i spm̄ scm̄ peccauerat
Qui petm̄ suū ꝯfitēs mox vt ꝺpositꝰ est clara voce
spm̄ scm̄ noiauit. Hoc miraculū recitat bonizo i li
bro ad comitissā mathyldā. Mortuo henrico q̄rto
spire ⁊ cū alijs regibꝰ sepl'to i eiꝰ epythaphio vsus
iste iscriptꝰ ē. Filiꝰ hic: p̄r hic: auꝰ hic: ꝓauꝰ iacet istic.
Huic successit hērícꝰ q̄ntꝰ āno dn̄i. 1107. q papā cuꝫ
cardinalibꝰ cepit ⁊ eos dimittēs iuestiturā epoꝝ ⁊
abbatū ꝑ annulū ⁊ bacculū pastoralē accepit. Sub
hꝰ tpe bernardꝰ cū fribꝰ suis cistertiū ingredit. In
ꝑrochia legiēsi porca porcellū faciē hoīs hn̄tē enixa
ē. Pullꝰ galline q̄drupes natꝰ ē. Lotharīꝰ successit

hērico cꝰ tp̄e mlier q̄ndā ī hispāia mōstꝝ bisgemini
corpis ēntra ē aucꝝ vltibꝰ corpibꝰ sibi coherēs aū
q̄dē effigies erat hoīs ītegra corpis mēbrorūqꝫ or-
die disticta r̄tro vō facies canis corpis ⁊ mēbroꝝ ꝓ
ꝑetate ītegra. pꝰ hūc regnauit ꝯradꝰ āno dn̄i .m.c.xxxviii.
Eo tp̄e hugo d̄ scō vic. doctor excellētissimꝰ ⁊ in oī
scīa sūmꝰ ⁊ religiōe dūotꝰ obijt. d̄ quo refert ꝙ cū ī
firmitate vltīa laboraret ⁊ nullū cibū retinē posset
corpꝰ tn̄ dn̄icū sibi dari cū mlta instātia postulabat.
tūc frēs turbatōꝫ sedarī volētes simplicē hostiā īstar
corpis dn̄ici sibi ōtulerūt: ꝙ ille per spm̄ r̄cognoscēs
ait. misereat̄ vr̄i dn̄s frēs: cur me deludē voluistis
Iste .n. n̄ ē dn̄s meꝰ quē ōportastis: mox illi stupefa
cti cucurrerūt: ⁊ sibi corpꝰ dn̄icū ōtulerūt: sꝫ ille vidēs
ꝙ recipe n̄ valēt eleuatꝭ ī celū māibꝰ sic orauit. ascē
dat filiꝰ ad prēꝫ ⁊ spūs ad deū suū q̄ fec̄ illū: ⁊ inter
hec v̄ba spm̄ exalauit: ⁊ corpꝰ dn̄i ibidē disparuit.
Eugeniꝰ abbas scī anastasij papa ꝯstituit̄: q̄ ab vr
be expl'sus eo ꝙ senatores aliū creauerūt gallias ve
nit ⁊ bernardū an̄ se misit q̄ viā dn̄i ꝑdicabat ⁊ mlt
ta miracl'a faciebat. gilbtꝰ porrectanꝰ florebat. fede
ricꝰ nepos ꝯradi īpauit āno dn̄i .m.c.liiii. floruit magist
petrꝰ lōbardꝰ ep̄s pisiēꝯ q̄ libꝝ snīaꝝ glosā psalterij
⁊ epl'aꝝ pauli vtilit̄ cōpilauit. eo tp̄e tres lune ī ce
lo vise sūt ⁊ ī medio signū crucꝭ nec mltū pꝰ visi sūt
tres soles. Tūc alex. in papā canōice ē electꝰ ꝯ quē
octauianꝰ. Io. cremēꝯ tituli scī calixti: ⁊ Io. strumꝯ
successiue ī papā eligūt̄ ⁊ fauor īpatorꝭ fulciūt̄. du
rauit hoc scisma ānis .18. Infra qd̄ tp̄s theutoni q̄
apd̄ tusculanū ꝓ īpatore morabāt̄: Romāos apd̄
mōtē portū īuadūt ⁊ tot a nona vsqꝫ ad vesꝑas oc
ciderūt vt nūqꝫ ex romāis tot milia sint occisa lꝫ tp̄e
hānibal' tot occisa sint vt tres cophinos annuloꝝ
quos d̄ digitis ꝓceꝝ occisoꝝ idē hānibal cr̄thi fecit
carthaginē ōstinauerit: quoꝝ mlti apd̄ scm̄ stepha
nū ⁊ scm̄ laurētiū sepl'ti st̄ ⁊ hn̄t hᵒ epytaphiū. mil-
le decē decies ⁊ sexdecies quoqꝫ seni. Impator fe
dericꝰ dū t̄rā scāꝫ visitassꝫ ⁊ ī flūine quodā lauaret
ibidē necatꝰ ꝑijt: vl' vt alij asserūt equo suo īpigēte ī
aquā cecidit: ibiqꝫ īterijt. Huic successit hēricꝰ filiꝰ
eiꝰ āno dn̄i .m.c.xc. Eo tp̄e stāte pluuie cū tonitruis ⁊
fulmībꝰ ⁊ tēpestatibꝰ tāc̄ st̄ q̄ꝫtas nulla meminit ho
minū ātiq̄tas. Lapides .n. q̄ꝫtitatē ouoꝝ q̄drāguli
mixti cū pluuia de celo cadētes. arbores vineas: ⁊
segetes ōstruxerūt: ⁊ mltos hoīes occiderūt. Corui
quoqꝫ ⁊ q̄ꝫplures aues ꝑ aerē ī hāc tēpestatē volā
tes visi sūt: carbones viuos in rostro portare ⁊ do
mos incēdē. ꝯ romanā eccl'iam sꝑ tyrāidē hēricꝰ
exercuit: ⁊ iō eo mortuo innocētiꝰ tᵗiᵒ ne frꝭ ciꝰ phi-
lippꝰ ꝓmo ucē se opposuit: ⁊ ottoni filio ducꝭ saxo
nie adhesit ⁊ eū aq̄sgrani in regē alamanie corona
ri fec̄. ¶ Eo tp̄e dū plures barones frācie ꝓ liba-
tiōe t̄re scē vlt̄ mare ꝑgerēt ꝯstātinopoli ceperūt.
¶ His tpībꝰ ordīes ꝑdicatoꝝ ⁊ mīoꝝ fratꝝ orti sūt.
Inno. tᵗiꝰ legatos ad philippū regē frācoꝝ misit vt
t̄rā albigēsiū īuadēt: ⁊ h̄eticos ōleret: q̄ oēs capiēs
ꝯcremari fec̄. Deniqꝫ inno. ottonē īpatorē corona
uit: ⁊ vt iura eccl'ie saluaret ab eo iuramētū exegit
q̄ stati ipo die ꝯ iuramētū fec̄: ⁊ romipetas expolia
ri iussit. Vn̄ papa eū excōicauit ⁊ ab īpio deposuit

Eo tp̄e fuit scā helisabet filia regis vngarie q̄ fuit vxor lantgrauij: q̄ int̄ alia inumera miracula plēs mortuos vt scribit̄ suscitauit ⁊ cecū natū illumina uit: d̄ cꝰ corpe vsqꝫ hodie oleū fluere ꝑhibet̄. Ottone d̄posito fredericꝰ hērici filiꝰ eligit̄ ⁊ ab honorio coronat̄. Leges optias ꝓ libtate eccl'ie ⁊ ꝯ hereticos edidit: hic super oēs diuitijs ⁊ glīa abundauit sꝫ eis ī suꝑbia elātꝰ abusus fuit: nā tyrānidē ꝯ ecclesiā exercuit duos cardiales viculauit. ꝑlatos quos grego. 9. ad cōciliū cōuocauit capi fec̄: ⁊ iō ab ipso excōicat̄. Deniqꝫ grego. mltꝭ tribulationibꝰ ꝑssus morit̄. Et Innocētiꝰ q̄rtꝰ natiōe ianuenꝯ cōcilium apud lugdunū cōuocans ipꝫ imperatorē deposuit quo deposito ⁊ defuncto sedes imperij vsqꝫ hodie vacat.

¶ De dedicatione ecclesie.

Dedicatio eccl'ie int̄ alias festiuitates ab ecclesia celebrat̄. Et qm̄ duplex ē eccl'ia siue tēplū. s. māle ⁊ spūale: iō d̄ huiꝰ tēpli duplicꝭ d̄dicatiōe hic breuit̄ ē agēdū. Circa dedicationē āt tēpli mālis tria vidēda sūt. Prio q̄re d̄dicat̄ siue cōsecrat̄. 2ᵒ q̄lit̄ ꝯsecrat̄. 3ᵒ ꝑ quos ꝓphanat̄. Et q̄r ī tēplo duo st̄ q̄ ꝯsecrāt̄. s. altare ⁊ ipm̄ tēplū: iō ꝑmo vidēdū ē q̄re cōsecrat̄ altare. scd̄o q̄re tēplū. Altare āt ꝯsecrat̄ ad tria. Prio ad sacr̄m dn̄i offerēdū Geneꝯ. 8. Edificauit Noe altare dn̄o ⁊ tollēs de cūctꝭ volucribꝰ ⁊ pecoribꝰ mūdis obtulit suꝑ altare Hᵒ āt sacr̄m ē corpꝰ ⁊ sāguis xp̄i q̄ ī mēoriā passiōis dn̄ice imolamꝰ: iux̄ qd̄ nob ꝑcepit dicēs. Hoc facite ī meā cōmemoratōꝫ. Habemꝰ .n. triplex memoriale dn̄ice passiōis. Vnū ī scripto. s. passio xp̄i imaginibꝰ figurata: ⁊ hoc hꝫ fieri q̄ꝫtū ad visū. Ipa .n. crucifixi imago ⁊ alie imagines in eccl'ia fiūt ꝓpt rememorationē excitādā deuotiōꝫ ⁊ instructiōꝫ: q̄r sūt q̄si libri laicoꝝ. Scd̄m in v̄bo. s. passio xp̄i ꝑdicata: ⁊ hᵒ hꝫ fieri q̄ꝫtū ad auditū. Tertiū ī sacr̄o. s. passio ī hoc sacr̄o tā signāt̄ exꝑssa: ī quo corpꝰ ⁊ sāguis xp̄i veracit̄ cōtinet̄ ⁊ nobis offert̄: ⁊ hoc memoriale hꝫ fieri q̄ꝫtū ad gustuꝫ. Si gᵒ affectū nr̄m accēdit passio xp̄i descripta ⁊ āplꝰ ꝑdicata mlto fortiꝰ inflāmare dꝫ ī hoc sacr̄o tā signant̄ exꝑssa. Scd̄o ad nomē dn̄i inocādū. Gene. 12. Edificauit Abrahā altare dn̄o q̄ appuit ei: ⁊ inocauit ibi nomē dn̄i. Hec āt inuocatio fꝫ apl'm ad Timo. hꝫ fieri aut ꝑ obsecratiōes q̄ fiūt cum adiuratiōe ꝓ mal' remouēdis aut ꝑ postulatiōes q̄ fiūt ꝓ bonis cumulandis: aut ꝑ gr̄aꝝ actiōes q̄ fiūt ꝓ bonis hitꝭ ꝯfuādis. Inuocatio āt q̄ fit suꝑ altare d̄r ꝓprie missa eo ꝙ celestis missus. s. xp̄s a p̄re mittit̄: q̄ ipāꝫ hostiā ꝯsecrat: ⁊ ꝑ eūdē a nob intcedat. vn̄ hugo. ipa hostia sacra missa vocari pōt: q̄r trāsmissa ē. pᵒ a p̄re nobis ꝑ incarnationē. scd̄o a nobis p̄ri ꝑ passionē. Silit̄ ī sacr̄o ꝑmo a p̄re nobis ꝑ sanctificationē q̄ nobiscū eē incipit. postea a nobis p̄ri ꝑ oblationē q̄ ꝓ nobis itercedit. Et nota ꝙ missa ī tribꝰ linguis canit̄. s. greca hebraica ⁊ latina ad reꝑsentādū titulū dn̄ice passionis q̄ scriptꝰ erat grece: hebraice: ⁊ latine. Itē ad notādū ꝙ oīs ligua dꝫ deū laudar̄ q̄ ꝑ hāc triplicē liguā ītelligit̄: latina āt sūt euāgelia epl'e orōnes ⁊ cantus. Greca kyriel'. xp̄el'. q̄ nouē vicibꝰ cantātur

vt ad societatē .9. ordinū āgloꝝ ꝑueniam⁹. Hebrai
cai sūt. all'a. amē sabaoth. ⁊ osāna. Tertio ad cātā-
dū. Eccl'. 47. Dedit illi ꝯ inimicos potētiā ⁊ stare
fec̄ cātores ꝯ altare: ⁊ i sono eoꝝ dulces fec̄ modu-
los. Et dic̄ modl'os i ps'ali: qꝛ ꝫ Hu. de scō vi. tres
sūt spēs sonoꝝ q faciūt tres modulos. Fit. n. sonus
trib⁹ modis pulsu: flatu: ⁊ cātu. Ad cytharā ꝑtinet
pulsus. Ad organū flatus. Ad vocē cāt⁹. Assignari
pōt hec ꝯsonātia sonoꝝ ꝯcordie moꝝ: si referat̄ ad
pulsū cythare manuū opatio: ad flatū organi mēt̄s
deuotio: ad cātū voc̄s ꝓmonis exhortatio. ⁊ ifra. qd
ꝓdest dulcedo oris sine dulcedine cordis. frāgis vo
cē: frāge ⁊ volūtatē. Seruas ꝯsonātiā vocū: ꝓua cō
cordiā morū: vt ꝑ exēplū ꝯcordes ꝓrio ꝑ volūtatē
dño: ꝑ obedictiā magr̄o. Hoc igr̄ triplex gen⁹ mu-
sicoꝝ refert̄ ad triplicē d'riaꝫ officij eccl'ie: sic̄ dr̄ i mi
trali de offō: nā ipꝫ offm̄ eccl'ie cōsistit i psalmis: in
cātu ⁊ lectōib⁹. ꝑmū igr̄ gen⁹ musicoꝝ ē qd̄ fit pulsu
digitoꝝ: vt i psalterio ⁊ silib⁹: ⁊ ad illud ꝑtinet psal
modia. psal. Laudate eū i psa'tio ⁊ cythara. Scdꝫ
ē qd̄ fit cātu: sicut in voce: ⁊ ad istud ꝑtinēt lectōes.
psal. Psallite ei i vociferatiōe. Tertiū. qd̄ fit flatu
sic̄ i tuba: ⁊ ad istud ꝑtinet cāt⁹. psal. Laudate eū i
sono tube. Tēplū aūt seu eccl'ia cōsecrat̄ q̄druplici
rōe. ꝑmo vt ide diabolus ⁊ ei⁹ ꝑtās penit⁹ expellat̄
vn̄ refert Grego. i dialogo. q̄ cū q̄dā eccl'ia arria-
noꝝ fidelib⁹ reddita cōsecraret̄ ⁊ reliq̄e sci sebastia
ni ⁊ btē agathe illuc delate fuissēt: ppl's ibi ꝯgrega-
tus: porcū subito itra suos pedes huc illucqꝫ discur
rere sēserūt: q fores eccl'ie repetēs a nullo videri po
tuit: oēsqꝫ i admiratōeꝫ cōmonuit qd̄ icc̄irco dñs ōn
dit: vt cūct̄s patefieret q̄ de loco eodē imūd⁹ hita-
tor exiret. Seq̄nti āt nocte magn⁹ i eiusdē eccl'ie te
ct̄s strepit⁹ factus ē: ac si i h⁹ aliq̄s errādo discurreret
Scdā iteꝝ nocte grauior son⁹ icreuit: tāto vō t'rore
t'tia isonuit ac si oīs illa eccl'a a fūdamēt̄s fuissꝫ euer
sa: statiqꝫ r̄cessit nec āpli⁹ illa ātiq hoste iq̄etudo ap
paruit: sꝫ ꝑ t'ror̄s sonitū quē fec̄ iotuit q̄ a loco quē
diu tenuerat q̄si coact⁹ exibat. hec Greg. Scdō cō
secrat̄ vt ad eā fugiētes saluent̄: vn̄ aliq̄ eccl'ie post
dedicatōeꝫ a ꝑncipib⁹ ꝑuilegiāt̄: vt q ad eā ꝯfuge-
rint saluēt̄: vn̄ dic̄ canon. reos sāguis defēdit eccle
sia: ne ꝑdāt vitā ⁊ mēbra: ⁊ ob hoc ioab i taberna-
culū fugit: ⁊ cornu altar̄s app̄hēdit. Tertio ꝯsecrat̄
vt ibidē orōnes exaudiant̄: qd̄ signatū ē .3. regū. 8.
vbi salomō d'dicato tēplo ait. Quicūqꝫ rogauerit i
loco isto exaudies i loco hitacl'i tui i celo: ⁊ cū exau
dieris ꝓpiti⁹ eris. Adoram⁹ āt i ipis eccl'ijs ad oriē
tē: qd̄ fit triplici rōne ꝫ dama. li. 4. c. 5. ꝑmo vt pa
triā nr̄aꝫ nos reqrere ondam⁹. 2°. vt ad xp̄ꝫ crucifi
xū respiciam⁹. 3°. vt veniētē iudicē nos expectare
mōstrem⁹. ait. n. sic. De⁹ padisū i edē ꝫ oriētē plā-
tauit: vn̄ hoiem trāsgressū exulē fec̄: ⁊ an̄ padisū ex
occidēte hitare fec̄: antiqꝫ igr̄ p'riaꝫ nr̄aꝫ exq̄rētes ⁊
ad ipsā aspicientes deū ad oriētē adoramus: sꝫ dn̄s
crucifix⁹ ad occidētē respiciebat: ⁊ ita adoram⁹ ad
ipꝫ respiciētes. Et assūpt⁹ ad oriētē sursū ferebat̄: ⁊
ita ipꝫ apl'i adorauerūt. ⁊ ita veniet quō viderūt eū
eūtē i celū: ipꝫ igit̄ expectātes ad oriētē adoramus.
hec dama. 4° cōsecrat̄ vt ibidē laudes deo reddāt̄:
qd̄ qdē fit i .7. horis canonicis. s. matutinis. ꝑma. t'-
tia. sexta. ⁊c̄. Et lꝫ i q̄libet hora diei ds̄ eēt laudād⁹
tn̄ qꝛ ad hoc ifirmitas nr̄a nō sufficit: ordinatū ē vt i
his horis sp̄al'r deū laudem⁹: eo q̄ he hore ab alijs
ꝑuilegiate sūt i aliq̄b⁹: nā i nocte media q̄ matuti-
ne celebrāt̄ xp̄s nat⁹ ē: capt⁹ ⁊ illusus a iudeis fuit.
i hac iteꝝ hora ifernū spoliauit: dr̄. n. i mitrali q̄ in
media nocte ifernū spoliauit: large accip̄ ēdo. s. an̄
lucē. mane surrexit hora ꝑma apparuit: i media ēt
nocte ad iudiciū vētur⁹ asserit̄: vn̄ hiero. Reor igt
t'ditōeꝫ apl'icā ꝑmāsisse vt die vigiliaꝝ pasce an̄ no
ct̄s mediū dimittē nō liceat ppl'os expectātes aduē
tū xp̄i. et postqꝫ aduenerit illud tp̄s securitate ꝑ-
sūpta festū cūctos agē diē. In hac igit̄ hora laudes
deo cātam⁹: vt ei de ei⁹ natiuitate captōe ⁊ patrū
liberatōe gr̄as agam⁹ ⁊ ei⁹ aduētū solliciti expecte
mus: addunt̄ ēt matutinales laudes: qꝛ i mane egy
ptios i mare submersit mūdū creauit ⁊ surrexit. In
hac g° hora laudes dō reddim⁹: ne i mari hui⁹ mū-
dicū egyptijs d'mergamur: vt ꝑ nr̄a creatōe ⁊ ei⁹ re
surrectōe gr̄as deo reddam⁹. In hora ꝑma xp̄s ad
tēplū marie ꝯueniebat: ⁊ ppl's ibidē ad eū manica-
bat. i. ad eum mane festinabat: vt dr̄ luce. 21. pilato
ꝑntat⁹ fuit. In hac ēt hora resurgēs mulierib⁹ ꝑmo
apparuit. Hec ēt ē ꝑma hora diei: iō i hac hora in
eccl'ia laudes deo exoluim⁹: vt xp̄ꝫ imitemur ⁊ sibi
resurgēti ⁊ apparēti gr̄as agam⁹: ⁊ vt dō tāqꝫ oīuꝫ
ꝑncipi ipi⁹ diei ꝑmitias ꝯsoluam⁹. In hora t'tia xp̄s
liguis iudeoꝝ crucifix⁹ ē: a pilato ad colūnā flagel-
lat⁹ ē: ⁊ adhuc vt dr̄ i historijs: colūna vbi ligat⁹ fuit
vestigia cruor̄s ondit: ⁊ eadē hora sp̄us scūs missus
ē. i sexta i cruce clauis ꝯfixus ē: tenebre ꝑ vniuersū
mūdū fcē sūt: vt i mōte dn̄i sui sol lugēs se vestibus
nigris ꝯtegeret ⁊ ne dn̄ꝫ crucifigētib⁹ lumē ꝑberet.
Et i hac hora i die ascēsiōis cū discipul' discubuit.
In nona hora xp̄s sp̄m̄ emisit: miles lat⁹ ei⁹ apuit.
cetus apl'oꝝ adorādū ꝯuenire ꝯsueuit: ⁊ xp̄s i celū
ascēdit. Propt̄ has ꝓrogatiuas deū i his hor̄s lau-
dam⁹. In vespa xp̄s i cena sacr̄ꝫ cōpis ⁊ sāguis isti-
tuit. pedes discipl'oꝝ lauit: d' cruce d'positus: i sepl'-
chro collocat⁹ fuit: discipul' i hitu pegrini se māife-
stauit ⁊ ꝑ his oīb⁹ i hac hōa eccl'a xp̄o gr̄as agit. In
ꝯpletorio xp̄s sāguieas guttas sudauit: monumēto
ei⁹ custodia d'putata fuit: ⁊ ibidē q̄euit. resurgēs pa
cē discipul' nūciauit: ⁊ ꝑ his gr̄as deo reddim⁹: has
āt laudes q̄l'r deo exoluē debeam⁹: dic̄ btūs Ber.
Frēs mei imolātes hostiā laudis: iūgam⁹ vbis sēsū:
sēsui affcm̄: affcūi exultatōeꝫ: exultatōi maturitatē:
maturitati humilitatē: humilitati libtatē. 5° ꝯsecrat̄
vt ibidē sacr̄a eccl'iastica ꝑmistrent̄. vn̄ ipa eccl'ia effi
cit̄: q̄si ipa tabna dei in q̄ sacr̄a ꝯtinent̄. ⁊ mistrant̄.
Quedā. n. mistrant̄ ⁊ dant̄ itrātib⁹: vt baptismus.
q̄dā exeūtib⁹. s. extrēa vnctio: q̄dā cōmorātib⁹. hoꝝ
qdā sūt mistrātes. his dat̄ ordo: qdā pugnātes: ⁊ hoꝝ
qdā pugne succūbūt: his dat̄ pn̄ia: qdā isistūt: ⁊ his
ꝯfert̄ audacia ai vt roborent̄: ⁊ hoc per cōfirmatio-
nē. dat̄ cibus vt sustētent̄: ⁊ hoc ꝑ eucharistie sūpti-
onē. fit remotio ipedimēti ne deijciāt̄: ⁊ hoc ꝑ mri-
monij coniūctionē. Scdō videndū q̄liter cōsecrat̄:
sꝫ ꝑmo de altari. scdō de ecclesia. Ad cōsecrationē

aũt altaris plura cõcurrũt. Primo.n.q̃tuor cruces
de aq̃ bñdicta in q̃tuor cornib⁹ altaris cõfigurãtur.
Scdo ipm altare septies circuit̃. Tertio aqua bñdi
cta cũ isopo septies aspgit̃. Quarto icẽsum in ipso
cremat̃. Quĩto chrismate iungit̃. Sexto mũdis pã
nis opit̃: hec ãt repñtant ea q̃ debẽt hr̃e illi q ad al
tare accedũt. Debẽt.n.pmo hr̃e charitatẽ q̃drupli-
cẽ p crucẽ acqsitã: vt.s. diligãt deũ: seipos: amicos:
⁊ inimicos. ⁊ hec signãt̃ p q̃tuor cruces i q̃tuor coro
nib⁹ altar̃ fcẽ. Et de his q̃tuor cornib⁹ charitat̃ dr̃
i gene.28. Dilataber̃ ad oriẽtẽ ⁊ occidẽtẽ septẽtri-
onẽ ⁊ meridiẽ: vel iõ q̃tuor cruces i q̃tuor cornibus
fiũt ad significãdũ q xp̃us p crucẽ q̃tuor mũdi ptes
saluauit: vl' iõ ad significãdũ q crucẽ dñi q̃tuor mo
dis d̃bem⁹ portare.s.i corde p meditationẽ: i ore p
ↄfessionẽ: i corpe p carnis mortificatõez: i facie p assi
duã ipressionẽ. Scdo debẽt hr̃e curã ⁊ vigilãtiã qd̃
significat̃ p circuit⁹: vñ tũc cãtat̃. Inuenerũt me vi.
ci.⁊c̃. debẽt.n. solliciti vigilare sup gregẽ suũ vñ ne
gligẽtiã p̃lati ponit Gilbert⁹ int̃ ridiculosa.d. Ri-
diculosa an mag̃ piculosa res ẽ speculator cec⁹: p̃-
cursor claud⁹: negligẽs p̃latus: doctor nesciens: p̃co
mut⁹. vl' p septẽ circuit⁹ circa altare significant̃ se-
ptẽ meditatões ⁊ ↄsideratões q̃s circa septẽplicẽ v̓-
tutẽ humilitat̃ xp̃i hr̃e debem⁹: ⁊ p ip̃as freq̃nt̃ cir
cuire. Pria v̓t⁹ ẽ cũ diues eẽt fcũs ẽ paup. Scd̃a q
i p̃sepio posit⁹. Tertia q parẽtib⁹ subdit⁹. Quarta
q̓ sub manu s̓ui caput iclinauit. q̃nta q discipulũ
furẽ ⁊ pditorẽ sustinuit. Sexta q añ iudicẽ iniquũ
mãsuet⁹ stetit ⁊ tacuit. Septima q p crucifixorib⁹
clement̃ orauit. Vel p septẽ illos circuit⁹ significãt̃
septẽ vie xp̃i. Pria fuit de celo i vtez. Scd̃a de vt̃o
i p̃sepiũ. Tertia de p̃sepio i mũdũ. Quarta de mũ-
do i patibulũ. Q̃nta de patibulo i sepl'chz. Sexta
de sepulchro i libũ. Septima de libo resurgẽs i ce
lũ. Tertio debẽt hr̃e dñice passiõis memoriã qd̃ si-
gnificat̃ p aspsionẽ aque. septẽ.n. aque aspsiones
sũt septẽ sãguis xp̃i effusiões. q̃z pma fuit i circũsio
ne. Secũda in orone. tertia in corporis flagellatio
ne. Quarta i capit̃ coronatõe. q̃nta i manuũ pfora
tiõe. sexta i pedũ affixione. septima i later̃ aptõe.
He ãt sãguis aspsiões fcẽ fuerũt cũ isopo humilita
tis ⁊ iestimabil' charitat̃. Isop⁹.n. ẽ herba humil' ⁊
calida. Vl' iõ septies aspgit̃ ad significãdũ q i bap
tismo septẽ dona sci spũs dant̃. Quarto debẽt hr̃e
orõnẽ fervẽtẽ ⁊ deuotã qd̃ significat̃ p ↄcrematõez
thur̃. thus.n. hz v̓tutẽ ascẽdẽdi ex fumi leuitate: cõ
solidãdi ex sua q̃litate: ↄstrĩgẽdi ex ↄglutinitate: cõ
fortãdi ex aromaticitate. sic orõ ascẽdit i dei memo
riã. aiaz ↄsolidat q̃ztũ ad culpã p̃teritã ipetrãdo me
delã: ↄstrĩgit q̃ztũ ad futurã ipetrãdo cautelã: ↄfor
tat q̃ztũ ad p̃ñtẽ ipetrando cautelã. Vel põt dici q
deuota orõ p thus significat̃. q: hz ad deũ ascẽdẽ.
Eccl'iastici.35. orõ humiliãt̃ se nubes penetrabit.
odorẽ deo reddẽ. Apoc.5. Hñtes singuli cytharas
⁊ phyalas aureas plenas odoramẽtoz ⁊c̃. Ex cor-
de iñãmato pcedẽ. Apoc.8. Data sũt illi icẽsa mul
ta ⁊c̃. ⁊ ifra. Accepit ãgelus thuribulũ ⁊ ipleuit illd̃
de igne al.⁊c̃. Quĩto debẽt hr̃e nitorẽ ↄscie ⁊ odorẽ
bone fame: qd̃ significat̃ p chrisma qd̃ ↄficit̃ ex oleo

⁊ balsamo. Debẽt.n. hr̃e purã ↄsciaz vt possint dr̃e
cũ apl'o ad Galla. Gl'ia nr̃a hec ẽ testimoniũ ↄscie
nr̃e. Itẽ bonã famã. Vñ.i.thi.3. Opz ãt ⁊ illud testi
moniũ hr̃e bonũ ab his q foris sũt. Chrysostomus.
Clerici nullã debẽt hr̃e maculã nec i v̓bo nec i cogi
tatu: nec i fcõ: nec i opione: q: ip̃i s̃t pl'chritudo ⁊ v̓t⁹
eccl'ie: ⁊ si mali fuerint totã deturpãt ecclĩã. Sexto
debẽt hr̃e mũditiã opatõis bõe: qd̃ significat̃ p pã
nos albos ⁊ mũdos qb⁹ altare opit̃. Usus.n. vesti-
mẽtoz iuẽt⁹ ẽ ad tegẽdũ calefaciẽdũ ⁊ ornãdũ. Sic
bona opa tegũt aĩe nuditatẽ. apoc.3. Vestimẽt̃ al-
bis iduar̃: vt nõ appareat ↄfusio nuditat̃ tue: or-
nãt aiam ad honestatẽ. Roma.14. Induamur ar-
ma luc̃ ⁊c̃. Calefaciũt iñãmãdo ad charitatẽ. Iob.
37. Nõne vestimẽta tua calida sũt ⁊c̃. Modicũ.n.
valeret accedẽti ad altare si hr̃et dignitatẽ sũmaz ⁊
vitã ĩfimã. Bernardus. Mõstruosa res ẽ sedes p̃-
ma ⁊ vita ima. grad⁹ sup̃m⁹ ⁊ stat⁹ ĩfim⁹: vult⁹ gra
uis: act⁹ leuis: s̓mo mult⁹: fruct⁹ null⁹: igẽs auctas
⁊ animi ĩstabilitas. Scdo videdũ est: q̃r ecclĩa ↄse
crat̃ ⁊ ad hoc plura ↄcurrũt. Ep̃s.n. ip̃ã ecclĩã ter
circuit: ⁊ q̃libet vice veniẽs ad ecclĩã: ianuã pcutit
bacculo pastorali.d. Attollite põtas p̃ncipes v̓ras ⁊c̃.
Interi⁹ ⁊ exteri⁹ aq̃ bñdcã ip̃a ecclesia irrigat̃. In
pauimẽto fit crux d̃ cinẽ ⁊ sabulo ex trãuerso ãgulo
oriẽt̃: vsq3 ad ãgulũ occidẽt̃: ⁊ l'ris grec̃ ⁊ latinis:
scribit̃ alphabetũ: i pietib⁹ eccl'ie cruces d̃pigũt̃: ⁊
ip̃e cruces illuiant̃: ⁊ chrismate iungũt̃. Primũ g°
.s. triplex circuit⁹ signat triplicẽ circuitũ quẽ fec̃ xp̃s
ppter ip̃i⁹ eccl'ie scificatõez. Prim⁹ fuit quo de ce-
lo venit i mũdũ. Scd̃s quo de mũdo descẽdit ad li-
bũ. Terti⁹ quo de libo rediẽs ⁊ resurgẽs ascẽdit in
celũ. Vel triplex circuit⁹ fit ad oñdẽdũ: q illa ecclĩa
ↄsecrat̃ ad honorẽ trinitat̃. vel triplex circuitus si
gnificat triplicẽ statũ saluãdoz de ecclĩa q sũt v̓gi-
nes ↄtinẽtes ⁊ ↄiugati. Hec ẽt designant̃ i dispo-
sitõe mãlis eccl'ie: sicut oñdit Ricardus de scõ vi-
ctore. nã sanctuariũ significat ordinẽ v̓ginũ: chorus
ordinẽ ↄtinẽtiũ. Corpus ↄiugatoz: stricti⁹ ẽ sãctua
riũ q̃z chor⁹: ⁊ chor⁹ q̃z corp⁹: q: potiores sũt v̓gines
q̃z ↄtinẽtes: ⁊ isti q̃z ↄiugati: sãctior ẽ etiã loc⁹ san-
ctuarij q̃z chor⁹: ⁊ chorus q̃z corp⁹: q: dignior ẽ ordo
v̓ginũ q̃z ↄtinẽtiũ: ⁊ cõtinẽtiũ q̃z cõiugatoz. hec Ri
cardus. Scd̃z.s. trina ad ostiũ pcussio significat tri-
plex ius qd̃ hz xp̃s in ecclĩa q̃re sibi dz aperiri. Est
.n. sua creatõe redẽptõe ⁊ gl'ificatõis p̃missione: de
hoc triplici iure dicit anselm⁹. Certe dñe q: me fe-
cisti debeo amori tuo meip̃z tibi totũ: q: me redemi
sti. debeo amori tuo meip̃z totũ: q: tãta p̃mittis de-
beo amori tuo meip̃z totũ: imo tñ debeo amori tuo
plus q̃z meip̃z: q̃ztũ tu es maior meipso. p quo de-
disti teip̃z: ⁊ cui mittis teip̃z: trina aũt pclamatio
Attollite portas p̃ncipes v̓ras: significat trinã eius
potẽtiã.s. i celo i mũdo in iferno. ¶ Tertiũ.s. q ter
iterius ⁊ exterius aqua bñdicta aspgit̃ fit triplici de
cã. Primo ppter demonis expulsionẽ. Aqua eim
bñdicta hz p̃priã v̓tutẽ expellẽdi diabolũ. vñ i exor
cismo aque dr̃: vt fias aq̃ exorcizata ad effugãdam
oẽz ptãtẽ inimici. Ista aũt aqua bñdicta fit ex q̃tuor
reb⁹.s. ex aq̃ vino ⁊ sale ⁊ cinere: q:. vz. q̃tuor sunt q

maxime inimicū expellunt.s.lachrymaꝝ effusio q̄ ꝑ aquā.spūalis exultatio q̄ ꝑ vinū:matura discretio q̄ ꝑ sal.⁊ ꝓfūda humiliatio:q̄ ꝑ cinerē designāt. Secūdo ꝑꝑ ipiꝰ ecclīe expiatōez. Oīa.n.trena hec ꝑꝑ pctm̄ corrupta sūt:⁊ fedata:⁊ iō locꝰ ipē aq̄ bn̄dcā aspgit̄: vt ab oī feditate ⁊ imūdicia liberet̄ purget̄ ⁊ expiet̄: Hic ē ēt q̄ i lege oīa pene ꝑ aquā mūdabant̄. Tertio ꝑpt̄ oēz remouēdā maledictōez. Terra.n.a ꝑncipio cū fructu suo maledictōem accepit: ex eo q̄ ex eiꝰ fructu deceptio fcā fuit. Aq̄ vo nulli maledictōi subiacuit. Hic ē q̄ dn̄s comedit piscē: sȝ nō legit̄ comedisse carnē noīatiȝ nisi forte de agno pascali ꝓpt̄ ꝑceptū leg̃ i exēplū.s.abstinēdi aliq̄n a licitꝭ:⁊ aliq̄n eadē comedendi: vt ergo oīs maledictio remoueat̄ ⁊ bn̄dictio introducat̄: iō aq̄ bn̄dicta aspgit̄. Quarto i pauimento alphabetū scribit̄: qd̄ qdē repn̄tat ꝯiūctionem vtriusq̄ ppl̄i: vel paginā vtriusq̄ testī vl̄ articulos nr̄e fidei. Illud.n.alphabetū ex lr̄is grecꝭ ⁊ latinis i cruce fcm̄ repn̄tat vnionē i fide ppl̄i gētilis ⁊ iudei ꝑ crucē xp̄i fcām. Un̄ ⁊ illa crux ex trāsuerso angulo oriētis vsq̄ ad angulū occidētꝭ ducit̄.ad significādū q̄ ille q ꝑus erat dext̄ fcūs ē sinister:⁊ q erat i capite fcūs ē i cauda:⁊ ecōuerso. Scd̄o repn̄tat paginā vtriusq̄ testī qd̄ ꝑ crucē xp̄i adipletū ē. Un̄ moriēs dixit. Cōsumatū est:⁊ crux ex trāsuerso ducit̄:q: vnū testm̄ i alio ꝯtinet̄: q: rota erat in rota. Tertio repn̄tat articulos fidei: ecclīe.n.pauimētū ē nr̄e fidei fūdamētū. Elemēta q̄ iscribūtur sūt articuli fidei qbꝰ rudes ⁊ neophiti de vtroq̄ ppl̄o i ecclīa erudiūt̄ q se puluerē ⁊ cinerem reputare debēt: iux̄ illud qd̄ dixit Abraā genes̄.18. Loquar ad dn̄m meū cū sim puluis ⁊ cinis. Quīto cruces i ecclīa depingunt̄: qd̄ qdē fit triplici rōe. Primo ꝓpt̄ demonū terrorē: vt.s.demones q inde expulsi sūt videntes signū crucis treātur:⁊ illuc igredi nō ꝑsumāt. Timēt.n.valde signū crucꝭ. Un̄ chry. Ubicūq̄ demones signū crucis dn̄icū viderit fugiūt timētes bacculū quo plagā acceperūt. Scd̄o ꝓpter triūphi ostēsionē. Cruces.n.sūt vexilla xp̄i ⁊ signa eiꝰ triūphi. Un̄ vt ostēdat̄ q̄ locꝰ ille xp̄i dn̄o subiugatꝰ ē: iō ibidē cruces depingunt̄. Nā ⁊ apud iperialē magnificētiā obs̄uat̄: vt q̄n aliq̄ ciuitas ei tradit̄ iperiale vexillū i ea erigit̄. In huius figuratione dr̄ Gen.28.q̄ iacob lapidē quē supposuerat capiti suo erexit i titulū.vȝ.i titulū ꝑconialē: memorialē ⁊ triūphalē. Tertio ꝑꝑ apl̄oꝝ repn̄tatōez. Nā illa duodecim luiaria ante cruces posita significāt duodecim apl̄os q ꝑ fidē crucifixi totū mūdū illuiauerūt. Hec igit̄ cruces illumināntur ⁊ chrismate iungunt̄.q̄m apl̄i fide passiōis xp̄i totū mūdū illuiauerūt:⁊ ad cognitionē iflāmauerūt ⁊ amorē: vnxerūt ad ꝯscie nitorē: qd̄ ꝑ oleū significat̄ ⁊ ad bone vite odorē trexerūt: quod ꝑ psalmū intelligit̄. De tertio.s.ꝑ quos ꝓphanat̄: sciēdū q̄ ipsā domū dei ꝑ tres ꝓphanatā legimꝰ.s.ꝑ Jeroboā.ꝑ nabuzardā. ꝑ anthiocū. Jeroboā.n.sicut legit̄ tertio regū.17.duos vitulos fecit ponēs vnū i dan ⁊ aliū i bethel.q̄ dr̄ domus dei:⁊ hoc ꝓpt̄ auariciā fecit: ne.s.regnū ad roboā rediret. Per hoc significat̄ q̄ auaricia clericoꝝ multū ecclīā dei ꝯtaminat q̄ in ipsis clericis multū regnat Jeremie.8. A minimo vsq̄ ad maximū oēs auariciā sequunt̄.bernardus. Quē dabis mihi de numero ꝑlatoꝝ: q nō magis iuigilet subditoꝝ euacuādis marsupijs q̄ȝ viciis extirpādis:· vituli sunt nepotuli quos i Bethel.i.domo dei ponūt. Ecclīa ēt ꝑ Jeroboā ꝓphanat̄: si ex auaricia vsurarioꝝ vel raptoꝝ edificat̄: Un̄ legit̄ q̄ cū qdā vsurariꝰ ecclīā quādā de rapinis ⁊ vsuris ꝯstruxisset epm̄ ad eius dedicationē multis ꝑcibus iuitauit. Cū igit̄ ep̄s cū suo clero offm̄ cōsecratōis ageret: vidit post altare diabolū stātē i cathedra ⁊ in habitu episcopali: q dixit ep̄o. Quare ecclīā meā cōsecras:· cessa iā: q: iurisditio eiꝰ ad me ꝑtinet: q: de vsuris ⁊ rapinis edificata ē. Cū ergo ep̄s īde cū clericꝭ extrꝰ fugēt: diabolus ꝯtinuo ipaȝ ecclīā cū grādi strepitu destruxit. Nabuzardan similiter sicut legit̄ tertio regum.25.domū dei cōbussit.nabuzardā āt ꝑnceps cocoꝝ: significat illos q gule ⁊ luxurie dediti sūt: q de vētre suo deū suū fecerūt sȝ q̄ dic̄ apl̄s. Quoꝝ ds̄ vēter ē ⁊c̄. Qual̄r āt vēter ds̄ dicat̄ ostēdit hugo de scō victore i suo claustrali.d. Solent dijs tēpla cōstrui: altaria erigi: ministri ad s̄uiēdū ordinari: imolari pecudes: thura cōcremari: deo siq̄dē vētri tēplū ē coqna altare mēsa: ministri coci: imolate pecudes carnes cocte: fumus icēsoꝝ: odor sapoꝝ. Rex anthiocus q fuit supbissimꝰ ⁊ ambitiosus domū dei polluit:⁊ ꝓphanauit: sic legit̄.i. Macha.i. Per quē significat̄ q̄ supbia ⁊ ambitio q̄ viget i clericis q nō appetūt ꝓdesse: sȝ ꝑesse mltū ecclīā dei ꝯtamināt: de quoꝝ supba ambitōe dicit Bernar. Honorati icedūt de bonis dn̄i q dn̄o honorē nō deferunt. Inde is queȝ quotidie vides meretriciꝰ nitor.histrionicꝰ hitꝰ.regius apparatꝰ.īde aurū i frenis ⁊ sellis ⁊ calcaribꝰ. plus calcaria q̄ȝ altaria fulgēt. Et sic ꝑ tres ꝓphanata extitit.ita ꝑ alios tres dd̄icata ⁊ ꝯsecrata fuit. dedicatōz.n.ꝑmo fecit moyses: scd̄o salomō.tertio Judas machabeꝰ: ꝑ qd̄ isinuat̄ q̄ i dedicatōe ecclesie debemꝰ hr̄e hūilitatē q̄ i moyse: sapiāȝ ⁊ discretionē q̄ i salomone: verā fidei ꝯfessionē q̄ i iuda designat̄.

¶ Scd̄o vidēdū ē de ꝯsecratōe seu dedicatione tēpli spūalis qd̄ tēplū sumꝰ nos.s.ꝯgregatio oīuȝ fideliū: qd̄ ꝯstruit̄ ex lapidibꝰ viuis.i.petri.z. Tāq̄ȝ lapides viui supedificamini ⁊c̄. Ex lapidibꝰ politis vn̄ cātat̄.tōsionibꝰ ꝑssuris ⁊c̄.ex lapidibus q̄dris.q̄tuor.n.latera lapidis spūalis sūt fides spes charitas ⁊ opatio q̄ eq̄lia sūt.q: vt dic̄ Greg.quātū credis tm̄ speras quātū credis ⁊ speras: tm̄ diligis. quātū credis speras ⁊ diligꝭ: tm̄ opar̄ꝭ. In hoc qdē tēplū altare ē cor nr̄ȝ sup qd̄ altare tria debent deo offerri.ꝑmū ignis dilectōis ꝑpetue.leuiti.ii. Ignis.s.dilectōis erit ꝑpetuꝰ ⁊ nūq̄ȝ deficiet i altari.s.cordis s̄m icēsū orōnis odorifere.i.paralip.vi. Aaron ⁊ filij eiꝰ adolebūt icensū super altare holocaustomatis ⁊ thimiamatis. Tertiū sacrificiuȝ iusticie qd̄ sacrificiū ꝯsistit i oblatōe penitentie ⁊ i holocausto dilectōis ꝑfcē ⁊ vitulo carnis mortificate.d̄ his psalmꝰ. Acceptab sacrificiū iusticie oblatōes ⁊ holocaustū: tūc iponēt super altare tuū vitulos. Tēplū aūt spūale qd̄ sumꝰ nos ad silr̄itudinē tēpli mālis cōsecrat̄. Primo enī sūmꝰ pontifex.s. xp̄s ostiū cordis

clausū īueniēs ter circuit dū peccatū cordis: oris: ⁊ operꝫ ad memoriā ei⁹ reducit. De hoc triplici circuitu dicitur Isa. 23. Sume cytharaꝫ quo ad pmū circui ciuitatem cordis. s. quo ad 2ᵐ: meretrix obliuioni tradita ꝓpter tertiū. Scdo ipsuꝫ ostiū cordis clausū ter ꝑcutit: vt sibi apiat. Percutit. n. ipm cor ictu bñficij: ꝯsilij: ⁊ flagelli. De q̄ triplici ꝑcussione dr ꝓuerbioꝝ pmo q̄ztū ad malos. Extēdi manum meā ⁊c̄. hoc q̄ztū ad collata bñficia. Despexistis oē ꝯsiliū meū: hoc q̄ztū ad īspirata ꝯsilia: ⁊ icrepatōes meas neglexistis: hoc q̄ztū ad illata flagella: vl' ter ꝑcutit dū rōnalē monet ad pcti cognitōeꝫ: ꝯcupiscibilē ad dolorē. irascibilē ad pcti vīdictā ⁊ detestationē: tertio ipsū tēplū spūale ter aqua itus ⁊ extra debet irrigari. Hec āt trina irrigatio ē trina lachrymaꝝ iteriorū vel aliqñ exterioꝝ effusio. Mēs eniꝫ sci viri vt dicit Gregori⁹ dolore afficit ꝯsiderādo: vbi fuit: vbi erit: vbi ē: ⁊ vbi nō est. Ubi fuit iquit ī pctō: vbi erit ī iudicio: vbi ē ī miſia: vbi ñ ē ī glīa. Qñ g° iteriores vl' extiores lachrymas fūdit ꝯsiderādo. s. q2 fuit in pctō ⁊ de ipso rōnē reddet in iudicio. tūc istud tēplū iā semel aq̄ aspgit. Quādo āt ꝓ miseria ī qua ē ad fletū ꝯpungit: tunc scdo irrigat. Quādo ꝑ gloria ī q̄ nō est lachrymas fūdit. tūc tertiā aquā spargit. Huic āt aque admiscent vinū: sal ⁊ cineres: q2 cū his lachrymis dbem⁹ hre vinū spūalis exultatōis: sal mature discretōis: ⁊ cineres ꝓfunde humiliatōis. vel ꝑ vinū līphatū itelligit humilitas xpi quā habuit ī carnis susceptōe. vinū. n. limphatū ē vbū humanatū. Per sal itelligit scitas sue vite q̄ ē oib⁹ ꝯiunctū religiōis. Per cinerē itelligitur ei⁹ passio. His igr trib⁹ cor nrm debem⁹ aspgere. s. bñficio īcarnatōis: ꝑ qd ꝓuocemur ad humilitatē. exēplo sue ꝯuersatōis ꝑ qd īformemur ad scitatē: ⁊ memoria passionis: ꝑ quā īcitemur ad charitatē: Quarto scribit ī hoc tēplo cordis spūale alphabetū. i. spūalis scriptura. Hec āt scriptura q̄ ibi scribitur triplex ē. s. dictamina faciēdoꝝ: testimonia diuinoꝝ bñficioꝝ: accusatio ꝓprioꝝ delictoꝝ. De his tribus ro. 2. Cū. n. gētes q̄ legē nō hñt nālr ea q̄ legis sūt faciunt: hi⁹ legē non hñtes ipsi sibi sūt lex q ondūt op⁹ legis scriptū ī cordib⁹ suis. Ecce pmuꝫ testimoniū. reddēte ꝯscia ipoꝝ. ecce 2ᵐ. ⁊ iter se co cogitationū accusātiū vel etiā defēdentiū. ecce tertiū. Quito debēt pīgi cruces. i. assumi penitētie austeritates: q̄ qdē debēt iungi ⁊ igne illustrari: q2 nō solū ferēde sūt patiēter: sꝫ etiā libēter: qd ꝑ vnctōeꝫ signat: ⁊ ardēter qd ꝑ ignē. vñ bernar. Qui morat in timore crucē xpi portat patiēter. Qui ꝓficit ī spe portat libēter: sꝫ q ꝯsumat in caritate amplectit iā ardēter. Idē. multi vidēt cruces nr̄as: sꝫ nō vident vnctiones nr̄as. Qui ergo ī se hec hēbit vē tēplum ad honorē dei dedicatū erit: dign⁹ plane ī quo xp̄s habitet ꝑ grāꝫ: vt tandē ī eo hitare dignet ꝑ glīaꝫ: qd ipe nobis pstare digneī: q viuit ⁊ regnat de⁹ ꝑ omnia secula seculoruꝫ.

¶ De nomine.

Elisabet iterptat deus me⁹ cognouit vl'
b dei mei septima: vl' dei mei saturitas. Dr ergo pmo helisabet de⁹ me⁹ cognouit: q2 de⁹ eā cognouit. i. suo bñplacito obseruauit ⁊ approbauit: vel cognouit. i. noticiā sue cognitionis sibi īfudit scdo dr helisa. i. dei mei septima: ipsa enī habuit septimā dei: vel q2 septē opib⁹ mīe se exercuit: vl' q2 nūc ē ī septima etate qescētiū ꝑuētura tādē in octaua resurgētiū: vel ꝓpter septē status in qbus fuit. Ipsa nāq3 fuit in statu vginali: scdo in statu ꝯiugali. tertio ī statu viduali: q̄rto ī statu actiuo. q̄nto ī statu ꝯtēplatiuo. sexto ī statu religioso. Et nūc septimo ī statu glīoso. Et isti septē stat⁹ manifeste ꝯtinētur ī legēda sua: vt possit dici de ea qd dr in daniele de nabuchodonosor septē tēpora mutantur sup eā. Tertio dicit dei mei saturitas: deus. n. mō satiauit eā ⁊ repleuit splēdore veritatis. dulcedine suauitatis ⁊ vigore etnitatis: vñ augustin⁹ ī libro de ciuitate dei: agēs de ciuitate celesti dicit: ī eternitate viget. in veritate dei lucet: in bonitate dei gaudet.

¶ De sancta Helisabeth.

Elisabeth illustris regis vngarie filia gñe nobilis
b sꝫ fide ac religione nobilior stirpē tā nobilem nobilitauit exēplis: illustrauit miraculis: ⁊ decorauit grā scitatꝭ: quā auctor nature supra nāꝫ quodāmō extulit: dū puella regalibus nutrita delitijs oīa puerilia aut oīno cōtēneret: aut ad dei obsequiū mācipar et vt liqdo clareat tenera ei⁹ īfātia q̄ztā simplicitate viguit: q̄ꝫ dulci deuotōe īcepit. Extūc si qdē cepit bonis affuescere studijs: ludos spernere vanitatis: successus ꝓsperos fugere mūdi: ꝓficere semꝑ ī reuerētia dei. Cū adhuc eēt q̄nquēnis in ecclīa orādi grā tā sedula ꝑmanebat: vt eā eius sodales vel ancille auellere vix valerēt: quā cū ancille vel coetanee obseruarēt: aliq3 de illis eā ludi versus capellā īsequi videbat: vt ꝑ hoc itrādi ecclīā opportunitatē captaret quā īgrediēs genua flectebat: aut pauimēto totalr īcumbebat: ⁊ licet lrāꝝ peritiā non hrēt: tn̄ corā se ī ecclesijs sepe psalteriū expādebat: vt quodāmō se legere fingeret: ne velut occupatā qs īpediret: se quoq3 cū puellis ad trā ꝓstratā ludi spē mēsurabat: vt sub tali occasione deo reuerentiā exhiberet. In ludo etiā ⁊ annuloꝝ ⁊ ī alijs ludis speꝫ totā ī deū ponebat. Ex his que puella paruula lucrabat: vel alias peculialiter possidebat: puellis pauperculis decimas exhibebat: inducens eas vt sepe orationem dñicam dicerent: ⁊ crebro virginē salutarent: crescens vero per etatē temporis crescebat amplius per affectū deuotionis. nam beatā virginem dei genitricem in sui patronam ⁊ aduocatā ⁊ beatum ioannem euāgelistam in sue castitatis custodem elegit. Cū enim singule cedule singuloruꝫ apostolorum nominibus inscripte altari imponerentur: ⁊ quelibet aliarum puellarum casu sibi cedulam contingentem acciperet: ista oratione fusa tribus vicibus cedulam vbi nomen sancti petri erat inscriptum: vt desiderabat accepit ad quem tanto deuotionis ferebatur affectu: vt nihil in eius nomine petentibus denegaret. Ne vero mundi successus sibi nimium blandiretur quotidie in rebus ꝓsperis sibi aliquid detrahebat. Cum enim in aliquo ludo sibi prospere succederet: reliquum intermittens dicebat: nolo

ꝓcedere: sed ꝓpť deum reliquū intermimitto. Ad choreas quoqȝ cū puellis ceteris aduocata cū vnū circuitū peregisset dicebat. Sufficiat nobis vnꝰ circuitꝰ. Iā ꝓpť deū alios dimittamꝰ: ⁊ sic ꝑ talē modū puellas a vanitatibꝰ tēperabat. Vestimētoꝝ lasciuos vsus semꝑ abhorruit ⁊ oēm ī his honestatez dilexit: certū quoqȝ sibi numeꝝ orōnū īdixerat. quē si qñ occupatōe aliq̄ ꝑuēta nō potuissȝ pficere: ⁊ ab ancillis lectū īgredi cogereť cū celesti spōso vigilias vigilāter soluebat. Dies quoqȝ solēnes puella nobilis tāta deuotiōe colebat vt ēt manicas sibi cōsui nulla rōne patereť āteqȝ missaꝝ solēnia cōplerenť. Chirotecaꝝ ēt vsus āte meridiē ī diebꝰ dñicis sibi īterdixit: volēs ī hoc sacre deferre solēnitati: ⁊ sue satisfacē deuotiōi: ꝓpť qđ solita erat ad hec ⁊ silia se ꝑ votū astrīgere ne qs eā possȝ aliqbꝰ suasiōibus a suo ꝓposito reuocare. Officiū ecclesiasticū audiebat cū tāta reuerētia: vt cū sacra legerenť euāgelia vel sacra hostia cōficereť manicas si forte consute eēnt solueret: ⁊ monilia deponēt ⁊ capitis ornamēta ī imo locaret. At vbi gradū virginalē ꝑrudēť rexit: ⁊ inocenť ꝑcurrit: cōiugalē gradū ītrare ꝯpelliť vtpote q̄ ad hūc p̄rīno īpio vrgebať: fructū ꝑceptura tricesimū: q̄ fidē trinitatis ꝑuauit ī decalogo ꝑceptoꝝ. Cōsensit igiť lȝ īuita ī copulā cōiugalē nō vt libidini cōsentiret: sȝ ne p̄ris ꝑceptū cōtēneret: ⁊ vt filios educādos ad dei ꝑuitium ꝓcrearet. q̄ȝuis .n. fuerit legi thori ꝯiugalis astricta: nulli tñ dlectatōi fuit subiecta: qđ ide māifeste cōstat: qm̄ ī manibus magistri cōradi votū emisit: ꝙ si viro suo eā supuiuere cōtigeret cōtinētiā ꝑpetuā obꝑuaret. Fuit igi lantgrauio turigie sociata cōiugio ꝓut regalis exigebat magnificētia ⁊ dispositio ordiauit diuina: vt .s. ibidē mľtos ad dei amorē adducēt ⁊ īclitos hoīes edoceret. Licet āt mutauerit statū non mutauit tñ mētis affectū. Quāte āt fuerit đuotiōis ⁊ humiliatōis ad deū: quāte austeritatis ⁊ abstinētie ad seip̄ȝ quāte largitatis ⁊ miē ad pauꝑes ex his q̄ subiecta sūt apertiꝰ declarať. nā ī orōne tāti extitit feruoris vt ēt ācillas ad ecclīā gradu cōcito ꝑueniret: vt q̄si qbusdā clandestinis orōnibꝰ aliquā dei grām īpetraret. In nocte ad orōnē sepe surgebat rogāte eā marito vt sibi parceret: ⁊ q̄eti alicui corpꝰ donaret Ordinauit āt cū q̄dā domicilla sibi inť ceteras magis familiari: vt si forte sōno dep̄ssa nō surgeret eā pede tāgēs excitaret. Quadā v̇o vice pedē dñe tāgere voluit: ⁊ casu ī pedē mariti īpegit: q subito excitatꝰ rē vt erat didicit: ⁊ patienť sufferēs prudēter dissimulauit: ⁊ vt orōnez suā deo pingue redderet sacrificiū: sepe ip̄m irrigabat abūdātia lacrymaꝝ: q̄s qdē lachrymas fundebat iocūda: ⁊ sine aliq̄ indecēti vultꝰ ꝑmutatōe: ita vt sꝑ cū dolore fleret: ⁊ đ dolore gaudēt. tante se hūilitati subiecit: vt ꝑp dei amorē vilia ⁊ abiecta ñ sperneret: ⁊ hec cū đuotiūe nimia exerceret. Nā īfirmū quēdā vultu deformē: capitis fetore horribilē ī sinu ꝓp̄o reclinauit ⁊ horridū crinē tōdēs eiꝰ caput āncillis ridētibꝰ lauit. In rogatōibꝰ sēper ꝓcessionē nudis pedibꝰ īduta lineis seq̄bať ⁊ ī ꝑdicatōnū stationibꝰ inter pauperculas tāq̄ȝ pauper ⁊ humilis residebat. In purificatione post partū neq̄q̄ȝ se vt cetere gēmis ornabat: vestibus deauratꝭ tegebat: sȝ exēplo itemerate puerpere filiū ꝓp̄is gestās ī vlnis ip̄ȝ ad altare cuȝ agno ⁊ cādela humiliter offerebat: vt ex his ⁊ secuȝ pōpā cōtēnēdā ondēret: ⁊ se illibate puerꝑe cōformaret. Deide domū rediēs vestimēta ip̄a cū qbꝰ ad ecclesiā ꝓcesserat alicui pauꝑi mulieri tribuebat. Accidit quoqȝ ad sue humilitatis ꝑconiū ꝙ ip̄a libertate ꝑcellēs ⁊ dignitate sublimis cuiusdā viri .s. magistri cōradi pauperis ⁊ mēdici: sȝ tñ scia ⁊ religiōe ꝑcipui saluo iure mr̄imōij ⁊ cōsentiēte marito obediētie adeo se subiecit: vt q̄cq̄d ꝑcipēt ip̄a cū reuerētia ⁊ multo gaudio adīpleret: vt ex hoc ⁊ obediētie ꝑcipet meritū ⁊ dñi saluatorꝭ q fcūs ē obediēs vsqȝ ad mortē imitareť exēplū. ¶ Quadā autē vice ad q̄ȝdā ꝑdicatōez ab ip̄o vocata supueniēte marchionissa mesencēse īpedita nō venit. Qđ ille egre ferēs tantā ei obediētiā flaxare noluit: donec vsqȝ ad camisiā expoliatā cū qbusdā āncillꝭ suis q̄ culpabiles fuerant fortiter se v̇berare fecit. Sibi quoqȝ tātā abstinentiā ⁊ rigorez īponebat vt suū corpus vigilijs disciplinis ⁊ ieiunijs maceraret. Nā sepe a viri thoro abstinens noctes ducebat īsomnes: vt orōnibus posset insistere: ⁊ in abscōdito patrez celestē orare. Cūqȝ somni interpellaret necessitas suꝑ strata tapetia dormiebat. Sed cū maritꝰ abesset cū sponso celesti ī orōnibus ꝑnoctabat. Sepe etiā per manꝰ āncillaꝝ faciebat se ī cubiculo fortiter v̇berari: vt saluatori flagellato vicē repēderet ⁊ carnē ab oī lasciuia coerceret. Tātā aūt ī cibo ⁊ potu tēperātiā exhibebat vt ī mēsa mariti iter diuersa ferculoꝝ gña interdū pane simplici eēt cōtenta. Magister .n. sibi cōradꝰ īterdixit: ne de cibis mariti q̄cq̄ȝ ꝯtigēt đ q̄bꝰ sanā cōsciaȝ nō hr̄et. quod ip̄a tāta diligētia obseruauit: vt alij diuersis abūdātibus ip̄a cuȝ āncillis suis cibis grossioribꝰ vtereť. Sepe tñ ad mensā sedēs cibos manu cōtrectabat ⁊ diuidebat: vt ex hoc comedere videreť ne suꝑstitōis notā incurreret: sȝ vrbanitate tali cūctos ꝯuiuas letificaȝ. Quadā vice cum longi itineris fuisset labore depressa ⁊ marito ⁊ sibi fuissent cibi diuersi oblati: q nō credebātur de iustis laboribus oīno abstinuit: ⁊ nigꝝ panē ⁊ durum in aq̄ madida calefactū cū suis āncillis patienter comedit. Ob hoc quosdā redditꝰ iustos vir suus sibi assignauerat: de qbꝰ cum quibusdā āncillis suis que sibi ad hec oīa cōsentiebāt viuebat. Sepe āt cibos curie respuit: ⁊ aliquoꝝ bonoꝝ viroꝝ cibaria requisiuit. ¶ Hec āt vir suus oīa cum patientia supportabat. Asserens ꝙ hoc ⁊ ip̄e libenter faceret si turbationē sue familie non timeret. Statuȝ quoqȝ paupertatis in summa gloria sūmopere affectabat vt ⁊ xp̄o pauperi vicem rependeret: ⁊ mundus in ea nihil propriuȝ haberet. Quapropter interdū cum sola eēt cū āncillis vestimentis vilibꝰ induens se ⁊ despecto velo caput suū operiēs dicebat: taliter incedā cum ad statum venero paupertatis. licet autem sibi abstinentie frenum imposuerit tāta tamen liberalitate se ad pauperes effūdebat. vt nullum aliqua premi inedia patereť: sed omnibus adeo largissime subueniebat: vt omnes eā matrez

120.

pauperꝝ acclamarēt. Septē.n.mīe opibꝰ tota vigilātia īsudabat vt regnū ꝑpetuū ꝑpetuo regnatura ꝑciperet: ⁊ paternā bñdictōez cū bñdictis ad dexterā possideret. Ipsa nāq; nudos vestiebat sīgdē vestimēta īpēdebat pauperibus nudis. peregrinoꝝ ⁊ paupeꝝ corporibꝰ sepeliēdis ⁊ pueris baptizandis quos qdē pueros sepe de sacro fōte leuabat ⁊ ꝓpꝛꝛis manibꝰ eoꝝ vestimēta suebat vt paternitate cōtracta eis liberius subuenīret. Accidit āt vt cuidā paupercle quoddā satis bonū tribueret vestimētū. Illa āt vidēs donū tā magnificū tā īgēti gaudio ē ꝑfusa vt ad terrā cadēs mōtua crederet̄. qd̄ beata helisabeth vidēs doluit se sibi tāta dedisse: timens ne sibi fieret cause mortis: s; tñ ꝓ ea orauit ⁊ ipa sanata surrexit. Sepe āt ipa cu; ācillis ꝓpꝛꝛis manibꝰ lanā filabat: ⁊ īde vestimēta fieri faciebat: vt ex hoc bonoꝝ laboꝝ gloriosū recipet fructū ⁊ exēplū vere humilitatis ꝓberet: ⁊ de ꝓpꝛijs corporis laboribus elemosynā dō daret. Ipsa esurientes pascebat. pauperibꝰ.n. alimēta ꝓbebat: adeo vt lantgrauio viro suo ꝓfecto ad curiā federici īꝑatoris q tūc erat cremone ipsa oēm annonā de suis granarijs collegit: ⁊ cōgregatis vndecūq; pauperibꝰ quotidie eis necessaria ministrabat: eo ꝙ tūc caristia ⁊ fames valida iminebat. Sepe āt cū pecunia eis deficeret: ornamēta vēdebat vt pauperibꝰ subueniret: mlta ēt sibi ⁊ suis ācillis cōsueuit subtrahere ⁊ paupibꝰ reſuare. Ipsa sitiētes potabat. ¶ Quadā āt vice ceruisiā pauperibꝰ distribuēs cū vnicuiq; sufficienter dedissȝ īuentū ē ꝙ vas nullā habuit diminutionē: s; eādē quā ꝑus mensurā s̄uauit. Ipa hospitio peregrinos ⁊ pauperes suscipiebat. domū.n. maximaȝ sub altissimo castro suo ꝯstruxit: ī qua īfirmoꝝ magnā mltitudinē refouebat: quos diebꝰ singlis non obstāte difficultate ascēsus vl' descēsus visitās oia nec̄aria mīstrabat ⁊ vbis excitatorijs ad pñiā īducebat. Et l; oē; corruptōe; aeris sēper peregre portauit: īfirmoꝝ tñ corruptiones ꝑꝑ dei amorē ēt tpe estiuo ñ abhorruit: s; remedia adhibuit: velo ꝓpꝛij capit̄ tersit: ⁊ manibꝰ ꝓpꝛijs ꝯtrectauit: li c; ancille talia grauit̄ tolerarēt. In eodē quoq; domo puerulos feminaꝝ paupeꝝ nutriri cū sūma diligētia faciebat: qbꝰ se tā dulcē ⁊ humilē exhibebat vt eam oēs mr̄ez vocarēt: ⁊ ītrātē domū cūcti tāq; mr̄ez filij se q̄rent̄ ⁊ āte se cateruati; cū sūmo studio collocarēt. Ipa vō olliculas ⁊ ānulos vitreos ⁊ q̄dā alia vitrea emi fecerat vt pueri ludos puerilcs ī talibꝰ exercerēt: q̄ dū ī pallio ꝓpꝛio eqtās ī castrū deferret de rupe altissima sup lapides ceciderūt: s; nulla ī eis lesio ē īuenta. Ipa īfirmos visitabat. Miseroꝝ ꝯpassio adeo aīu; eiꝰ vēdicauit: ꝙ licite visitabat. coru; cauernulas familiarit̄ ⁊ deuote subītrās: nec difficultate vite ꝑterrita: nec lōgitudine lacessita: qbus subueniebat ī necessarijs: ⁊ vba exhibebat cōsolatōis: ꝑꝑ qd̄ ex qntuplici ꝯsideratōe remuneratōe; acciper. s. ex dignatōe visitatōis: ex labore itineris: ex affectu cōpassiōis: ex affatu cōsolatōis: ⁊ ex largitōe muner̄. Ipsa sepl'turas paupeꝝ freq̄ntabat: mēte nāq; deuota paupeꝝ currebat ad funera: ⁊ vestes q̄s ꝓpꝛꝛis manibꝰ fecerat eoꝝ corporibꝰ coaptabat: adeo vt semel velū suū lineū magnū ī ꝑtes cōcideret ⁊ cuiusdā corpꝰ pauper̄ inuolueret: eorūq; funera ꝓpꝛꝛis manibꝰ cōtrectabat: ⁊ in ipoꝝ obseqīs deuota manebat. Int̄ hec laudāda est deuotio viri sui q licet negocijs mltis eēt īplicitꝰ: ī dei tñ obsequio erat dūotꝰ: ⁊ ipe q; talibꝰ personalr̄ ītēdē nō valebat vxori sue ꝑtātē cōcesserat agēdi oia q̄ dei honorē r̄spicerēt ⁊ aīe sue salutē afferrēt. Cupiēs vō btā heli. vt vir suꝰ ī fidei defēsionē potētie sue arma cōuerteret ipȝ salubri exhortatōe īduxit: vt ad terraȝ scām pergēt visitādā. vbi du; eēt lātgrauiꝰ ꝓnceps fidelis deuotꝰ ⁊ īclytꝰ fide ītegra ⁊ deuotōe sincera deo reddidit spm̄: suoꝝ opeꝝ fructū recipiēs gloriosū: ⁊ sic ipa vidualē statū cū deuotōe āplectitur: ne vidualis ꝯtinētie ꝓmio fraudaret̄: s; fructū. 60. ꝑcipet: vtpote q̄ decalogū ꝓceptoꝝ cū septem mīe operibꝰ obseruaret. Veꝝ cū mors viri sui per totā fuissȝ turingiā diuulgata: ō pꝛia ipa tāq; dissipatrix ⁊ ꝓdiga a qbusdā vasallis viri sui turpiter ⁊ totalr̄ ē eiecta vt ex hoc eiꝰ patiētia clarescereet: ⁊ paupertatis diu cōceptū desideriū obtineret. Adueniente igr̄ nocte ī domo cuiusdā tabernarij ī loco vbi porci iacuerāt se recepit: deo gr̄as mltas agēs. Hora vō matutinali ad domū fratꝝ minoꝝ pergēs rogauit: vt ꝓ sua tribulatōe deo gr̄as agerēt: ⁊ te deū laudamꝰ cātarēt. Seq̄nti die domū cuiusdā sui emuli cū suis paruulis iussa ē īgredi arcto sibi loco ibidē ad modū assignato: q̄ dū ab hospite ⁊ hospita pl'imuȝ grauaret̄ parietibꝰ valefecit dicēs. Libent̄ hoibꝰ valefacerē si bñficos īuenirē. Cōpulsa igr̄ ad locuȝ ꝓorē redijt: ⁊ paruulos suos ad loca diuersa alēdos trāsmisit. Dū vō ꝑ quādā viā strictā luto ꝓfundo plenā super quosdā lapides ibidē positos pergeret ⁊ vetula quedā cui iā multa bñficia cōtulerat super eosdē lapides trāsiens eidē cedere recusaret ipsa ī lutū ꝓfundū cecidit: ⁊ surgēs vestimēta sua gaudēs ⁊ ridens abstersit. Post hoc aūt abbatissa eius matertera ipsius nimiū paupertati cōpatiens ad epm̄ bauēpergenseȝ ipsius auūculuȝ eam duxit: qui eā honeste suscipiēs caute retinuit: intendens ipsā secundis nuptijs copulare. Quod cu; ancille que secū cōtinentiā vouerāt didicissēt: ⁊ ex hoc multis se lachrymis affligerēt btē helisabeth cū gemitu hoc rettulerūt: q̄ eas cōfortās ait. Cōfido ī dño: ꝓ cuiꝰ amore cōtinētiā voui ꝑpetuā: ꝙ meu; ꝓpositū firmū custodiet: ⁊ oēm violentiā conteret ⁊ consilium humanuȝ dissoluet. Et si forte auūculus meus voluerit me alicui copulare: animo dissentiaȝ: ⁊ verbis pariter cōtradicā. Et si nullū mihi aliud euadēdi superesset remedium nasuȝ mihi ꝓpꝛium detrūcarē: vt me sic deformē qlibet abhorreret. Cum igit̄ de mādato ipsius epi ad quoddā castrū īuita fuissȝ deducta moratura ibidē donec alicui in coniugium traderet̄: ⁊ ipsa suam castitatem dño cū lachrymis cōmendasset: ecce dño disponente ossa viri sui de vltramarinis partibus deferunt̄. Iussa est igit̄ ab episcopo reduci: vt ossibus viri sui deuota occurrat. Ipsa ergo ossa ab epo cū honorabili ꝓcessione: ⁊ ab ipsa cū multa deuotione ⁊ lachrymaꝝ effusiōe suscepta sūt: q̄ cōuersa ad dñȝ dixit. Gratias ago

tibi dn̄e: qa ī susceptiōe ossiū viri mei dilecti tui me
miserā ꝯsolari dignatꝰ es. tu scis dn̄e qꝛ lꝫ ipm̄ te
amātē multū amauerī: tn̄ ob tui amorē eiꝰ p̄sentia
libēter carui ⁊ ī scē t̄re tue subsidiū destinaui. Et
q̄ꝫuis dlectabile mihi cēt adhuc cū eo viuere tali
cōditiōe vt cū ipso paupere ꝑ totū mūdū paupcula
mēdicarēꝫ: tn̄ te teste cōtra tuā volūtatē vno crine
ipꝫ nō redimerē nec ad vitā mortalē iteꝝ reuocarē.
Ipsū aūt ⁊ me tue gr̄e recōmēdo. veꝝ ne fructū cē
tesimū pderet q ꝑfectionē euāgelicā s̄uantibꝰ daṫ
q de sinistra miserie ad dexterā glorie transferunṫ
religiosū habitū īduit vestes. s. griseas: humiles: ⁊
abiectas: cōtinētiā post mortē viri ꝑpetuā seruans
obedientiā ꝑfectā custodiēs: ⁊ volūtariā pauptatē
amplectēs. Fuit āt eiꝰ hitꝰ tā despectꝰ vt deferret
palliū griseū pāno colorꝫ alteriꝰ ꝓlōgatū manicas
ēt tunice ruptas alteriꝰ colorꝫ pāno hn̄it emēdatas.
Pr̄ vō suus rex vngarie audiēs filiā suā ad tātam
deuenisse iopiā comitē q̄ndā ad eā misit: vt ipām
ad patn̄a limia reducē ꝓcuraret: q vidēs eaꝫ tali
hitu ornatā cernēsqꝫ eā sedētē humilr̄ ⁊ filātē p̄ cō
fusione ⁊ admiratōe exclamās dixit. Nūq̄ꝫ filia re
gis taꝫ vili hitu iduta appuit: nec lanā filare aliqn̄
visa fuit. Cū vō ꝓ sua reductōe vehemēter īstitissꝫ
nullatenꝰ acqeuit: cū paupibꝰ mallēs ī pāuptate de
gere q̄ꝫ diuitijs mltis cū ditibus abūdare: vt vō eiꝰ
aīus ī deū totꝰ trāsiret ⁊ itēta eiꝰ deuotio nullū ipe
dimētū hr̄et: rogauit dn̄ꝫ vt oīuꝫ tꝑaliū ꝯtēptū sibi
īfūderet: ⁊ filiorū dilectōꝫ a suo corde auelleret: ⁊ ꝯ
oēs ꝯtumelias cōtēptū ⁊ ꝯstātiaꝫ largireṫ. fusa vō
orone audiuit sibi dn̄ꝫ dicētē. Exaudita ē oro tua.
que dixit ācillis. Exaudiuit dn̄s vocē meā: quia ⁊
oīa temporalia vt stercora reputo: ⁊ de filijs meis
plusq̄ꝫ de alijs ꝓximis nō curo: ⁊ mei cōtēptū ⁊ op
probria puipēdo nihilqꝫ aliud iā diligere videor ni
si deū. Magr̄ vō quoqꝫ cōradꝰ sepe sibi molesta ⁊
cōtraria iponebat: ⁊ quos āplꝰ diligere videbaṫ
ab eiꝰ cōsortio separabat: adeo vt duas fideles an
cillas ⁊ p̄dilectas que a iuuētute sua secū fuerant
enutrite ab ea remouerit multis effusis lachrymis
hic ⁊ ide. Hoc faciebat āt vir scūs: vt eiꝰ volūtatē
frāgeret: ⁊ vt ipa suū affectū ad deū totalr̄ erige-
ret: ⁊ ne aliq̄ de ācillis p̄stinā gloriā ad eiꝰ memo
riā reuocaret. In his āt oībꝰ inueniebaṫ ⁊ velox ad
obediētiā: ⁊ cōstās ad patiētiā: vt ꝑ patiētiā aīam
suā possideret: ⁊ ꝑ obediētiā victoria decoraret. Di
cebat quoqꝫ. si pp deū tātū timeo hoīeꝫ mortaleꝫ:
q̄ꝫtū timere debeo iudicē celestē? Iō āt magr̄o cō-
rado pauperi ⁊ mēdico: n̄ alicui diuiti epo obediē
tiā facere volui: vt oēꝫ occasionē tēporal' consola
tiōis a me penitꝰ abdicarē. ¶ Quadā vice cū clau
strū quarūdā scīmonialiū ab eis obnixe rogata in
trasset: nō hita licētia a suo magr̄o fecē eā tā graui-
ter vberari: vt post tres hebdemadas ī ea vestigia
vbeꝝ appareret. dicebat āt suis ācill' se ⁊ illas con
solās. Sic gramē fluuio īundāte deprimiṫ ⁊ decrescē
te erigiṫ sic nos aliq̄ afflictiōe aduenięte debemꝰ ꝑ
hūilitatē submitti: cessāte vō ad deū ꝑ spiritualē le
ticiā eleuari: tāta se hūilitate deprimebat: vt nullate
nus patereṫ q̄ ācille eā dn̄aꝫ appellarēt: sꝫ singula
ri tātū ad eā numero loq̄renṫ: eo mō. s. quo iferiorī
bꝰ loq solemꝰ. Scutellas īsuper aliaqꝫ coqne vten
silia lauabat: ⁊ ne ab ancillis ꝓhibereṫ eas tūc ad
loca alia trāsmittebat. dicebat ēt si vitā aliā magis
despectā iuenissē ipsā potiꝰ elegissē. Ceteꝝ vt cuꝫ
maria optimā ꝑtē possideret sedule cōtēplatiōi va
cabat. ī q qdē cōtēplatiōe specialē gr̄am habuit la-
chrymas fūdere: celestes visiōes crebro vidē: ⁊ ad
amorē dei alios īflāmare. Qn̄ qdē magis videbaṫ
tūc iocūda iocūde duotiōis lachrymas emittebat
ita vt lachryme de vultu eiꝰ iocūde tāq̄ꝫ de fonte
serenissimo effluere videreṫ vt simul flēs videreṫ
⁊ gaudēs nūq̄ꝫ ī deformitatē vl' rugas vultū ex fle
tu cōuertēs. Dicebat. n. de his q vultū ī fletu defō
māt videṫ q̄si dn̄ꝫ deterrē. Dēt dn̄o qd̄ habēt cuꝫ
iocūditate ⁊ hilaritate. Visiones celestes in ipa sui
orone ⁊ cōtēplatiōe sepe videbat. Quadā vō die
sacro q̄dragesimali tꝑe ī eccl'ia existēs: sic ad altare
oculis defixis itēta manebat ac si ibidē dei p̄sētiaꝫ
miraret: vbi ꝑ magnū spaciū cōsolata diuina ē re
uelatiōe refecta. Deide domū reuersa dū se p̄ de-
bilitate ī ācille gremiū apodiassꝫ: ⁊ illa ꝑ fenestraꝫ
ocl'os ad celū defixos attolleret tāta hilaritate vul
tus eiꝰ ꝑfūdiṫ: vt etiā risus mirabilis seq̄reṫ. Que
cū diu tota iocūda visiōe letificata fuissꝫ subito in
lachrymas ē cōuersa: rursus oculos apiēs p̄stina
iocūditate ꝑfruiṫ oculosqꝫ claudēs p̄stinis lachry-
mis irrigaṫ: ⁊ sic vsqꝫ ad ꝯpletoriū talibꝰ ē diuinis
ꝯsolatiōibꝰ imorata. Cū vō diu tacēs nullū verbū
emisissꝫ penitꝰ tādē ꝓrūpēs locuta ē dicēs ita. Dn̄e
tu vis eē mecū: ⁊ ego tecū ⁊ nūq̄ꝫ volo a te separa
ri. Postmōꝫ cū ab ācillis rogareṫ: vt ad dei hono
rē ⁊ ipsaꝝ edificationē qd viderit īdicaret: illa ipsa
rū iportunitate deuicta ait. Vidi celū apertū: ⁊ ie
sū se ad me benignissime iclināte: vultūqꝫ ad me
suū sincerissimū ondētē. Ego vero de sua visiōe i-
neffabili iocūditate ꝑfusa de suo recessu remanebā
multo merore deiecta q mei misertus iteꝝ me sui
vultꝰ osiōe letificās ait. Si tu vis esse mecū: ego
ero tecū. cui ego rn̄di ꝓut me loq̄ntē audistis. Cū-
qꝫ rogareṫ vt ēt visionē quā iuxta altare vidit ex-
poneret: illa rn̄dit. Que ibi vidi n̄ expedit narrare
ibi tn̄ ī gaudio multo fui: ⁊ dei mirāda cōspexi. Se
pe quoqꝫ dū ī orone cōsisteret eiꝰ facies mire splē
debat: ⁊ eiꝰ ocl'i īstar sol' radij ꝓdibāt. Sepe āt eiꝰ
oro tāti feruoris īueniebaṫ: vt ēt alios īflāmaret:
Iuuenē nāqꝫ quēdā secl'ariter īdutū ad se vocans
ait. Videris nimis dissolute viuere: cū deberes
creatori tuo s̄uire. velles ne q̄ ꝓ te deū orarē: ⁊ il
le: Volo ⁊ id vehemēter exposco. Cū igr̄ oroni se
dedissꝫ ⁊ iuuenē silr̄ ꝓ se oroni icūbere monuissꝫ iu-
uenis alta voce clamauit dicens. Cessate dn̄a ab
orone iā cessate: sꝫ cū illa attētiꝰ oraret iuuenis al
tiꝰ clamās dixit. Cessate dn̄a qꝛ totꝰ deficio: ⁊ cōbu
ror. Ipe. n. tāto calore fuerat succēsus ⁊ totꝰ sudās
⁊ fumās vt corpꝰ ⁊ brachia velut amens iactaret
adeo vt pleriqꝫ accurrētes ipsūqꝫ tenētes vestes
eiꝰ p̄ nimio sudore madidas inuenirēt: ⁊ estū eius
manibꝰ ferre nō possēt ipo clamāte ⁊ dicēte. Totꝰ
ardeo ⁊ cōsumor. Vt vero btā heli. orationē com-

plenit iuuenis estuare cessauit:q rediēs ad seipꝫ:⁊
diuina grā illustrat⁹ ordinē fratꝝ minorũ īgressus
ē: Jlla āt īflāmatio sic ostēsa feruorē orõnũ suarum
igneũ demōstrabat:q tā validus extitit ꝙ ēt frigi-
gidũ īflāmauit:ſꝫ ille carnalib⁹ assuet⁹: ⁊ spũalib⁹
nõdũ idone⁹ talia capere nõ valebat. Ad sũmũ vͦ
cumulũ ꝑfectiōis ꝑꝑ marie cōtēplatiōis ociũ nõ d-
seruit marthe officiũ laboriosũ:sic supra i septē ope
rib⁹ mĩsicordie ē ostēsũ:nihilomin⁹ tñ postq̄ꝫ reli-
giosũ habitũ īduit sedule pietatis opib⁹ deserui-
uit. Nā cũ ꝓ dote sua duo milia marcharꝝ recepis-
set partē ī pauperes distribuit ⁊ de reliquo ī mar-
pure magnũ hospitale cōstruxit:ꝑꝑ quod oēs eam
putabāt dissipatricē ⁊ ꝓdigā ⁊ cũcti appellabāt eā
īsanā. Et q̄ꝛ oēs iniurias nouerat gaudēter accipe
re īproperabāt ei ꝙ nimis cito memoriā viri sui a
cord̄ eiecerat:q̄ taliter exultabat. ¶ Postq̄ꝫ āt hospi
tale cōstruxerat seruitijs pauperũ sese tāq̄ꝫ āncillaꝫ
humilē mācipauit. nā paupib⁹ tā sollicita ministra
bat vt eos etiā balnearet in lect̄ collocās adeo vt
āncillis gratulabũda diceret. q̄ꝫ bñ nobiscũ agit̄ que
dñꝫ sic balneam⁹ ⁊ tegim⁹. ī ipo aũt pauperꝝ obse-
quio sic hũilr̄ se hũit ꝙ puerulũ quēdā monoculuꝫ
⁊ scabie ꝑfusũ vna nocte septē vicib⁹ ꝓpijs brachijs
ad locũ necessitat̄ detulit: ⁊ pānos ipi⁹ fedatos li
bēter lauit. Quādā ēt mulierē horribilr̄ leprosā se
pe abluēs ī lectulo collocauit vlcera tergēs ⁊ ligās
medicamēta adhibens vngensq̄ꝫ:⁊ ꝑcidens: ei⁹ ēt
pedib⁹ ꝓstrata corrigias calciamētorum soluebat.
Jpos āt īfirmos ad cōfessionē: ⁊ cōmunionē indu-
cēs: vetulā quādā penit⁹ cōfiteri renuētē vbere ca
stigatā īduxit. Cũ vero a pauperꝝ vacabat officio
filābat lanā de quodā mōasterio sibi missā ⁊ ꝑcium
qd̄ īde accipiebat paupib⁹ diuidebat. Cũ āt post
mltā pauptatē qngētas marchas ꝓ dono suo r̄cep
tas paupib⁹ diuidēt ⁊ oīb⁹ ordiate locat̄ ipa succi-
cta trāsiēs mīstraret posita ē lex: vt siqs ī aliorꝝ pau
perꝝ ꝑiudiciũ locũ mutaret: vt iterꝝ acciperet: capi-
lorꝝ suorꝝ detrũcationē aliq̄ꝫ sustineret. Et ecce q̄-
dā puella noīe ildegũdis q̄ mira capillorꝝ pulchri-
tudīe pollebat īde trāsitura aduenit: nõ vt elemo-
sinā accipet: ſꝫ vt quādā sororē suā īfirmā visitarꝫ
que cũ tāq̄ꝫ legis ꝑuaricatrix ad btām helisabeth
adducta fuissꝫ: ei⁹ capillos ꝓtin⁹ detrũcari māda-
uit: ipa flēte: ⁊ plurimũ reluctāte. Cũ vero qdā de
astātib⁹ eā īnocētē assererēt: illa ait. Saltē de cete
ro nõ poterit cũ tāta capillorꝝ ābitiōe ad choreas ac
cedē: nec cũ illis vanitates aliq̄s exercē. Jnterro-
gata vero puella a btā helisabeth. Vtrꝝ aliqñ salu-
bris vite ꝓpositũ cōcepissꝫ rñdit ꝙ iādiu habitũ re
ligiōis assũpsissꝫ: nisi tāta fuissꝫ ī ea delectatio ī ca-
pill̄: ⁊ illa. cari⁹ ē mihi ꝙ capillos ꝑdideris: q̄ꝫ si fili
us me⁹ fuissꝫ ī regnũ sublimat⁹. Cōtinuo igit̄ puel
la habitũ religiōis īduit: ⁊ ī hospitali cũ. b. helis. d
gēs laudabilē vitā duxit. Cũ qdā paupcula filiam
pepissꝫ. b. helisa. filiā de sacro fōte leuauit: ⁊ nomē
suũ eidē īposuit ⁊ mr̄i necessaria mīstrauit: ita vt d
pellicia āncille sue manicas auferēs ad īuoluēdā pu
ellā sibi tribuēt: ⁊ calceos ꝓpos eidē dōaret. ¶ Post
tres āt septimanas mulier dimissa puella latenter

cũ viro suo aufugit. Qd̄ cũ scē helisabeth nũciatuꝫ
fuissꝫ ī orõne se dedit: ⁊ vir ⁊ mulier vltra ꝓgredi
ñ valētes ad ipaꝫ coacti redierũt ab ea veniā po-
stulātes. quos vt iustũ erat d̄ īgratitudīe redargu
ens eis puellā nutriēdā tradidit: ⁊ d̄ necessarijs eis
ꝓuidit. Appropiquāte vͦ tpe quo dñs dilectā suā
de mũdi ergastulo vocare disposuit: vt que ɔtēpse
rat regnũ mortaliũ regnũ ꝑciperet āgelorꝝ: dũ fe-
bre correpta decũberet: ⁊ ad parietē faciē vsaꝫ te-
neret: audita ē a circũstātib⁹ dulcissimā ꝓmere me
lodiā q̄ cũ ab vna āncillarꝝ qdnā hoc eēt ꝑcũctata fu
issꝫ: illa rñdit: Auicula qdā iter me ⁊ parietē se po
nēs tā suauiter cecinit: ꝙ me ad canēdũ silr̄ ꝓuoca
uit. Jn ipa āt sui egritudīe sēp hilar̄ extitit: ⁊ nũq̄ꝫ
ab orõne cessauit. Vltima vͦ die āte ei⁹ trāsitũ eis
dixit. qd acture essetis si diabol⁹ ad vos adueniret.
post paululũ vͦ alta voce q̄si diabolũ licētiās fuge
trib⁹ vicib⁹ exclamauit. Deide dixit. Ecce appro
ꝑiquat media nox ī q̄ hora xp̄s nasci voluit: ⁊ ī ꝑ-
sepio requieuit. Appropiquāte vͦ hora sui trāsit⁹ ait
Jā tp̄s īstat ī quo oīpotēs de⁹ eos q amici sui sunt
ad celestes nuptias euocauit. ¶ Post paululũ vͦ an
no dñi. 1231. ad extremā horā veniēs dormiuit ī pa
ce. Lꝫ āt ei⁹ venerabile corp⁹ īhumatũ q̄tuor die-
b⁹ iacuissꝫ null⁹ tñ fetor ex eo ꝓdibat: ſꝫ qdā odor
aromatic⁹ cũctos reficiēs exalabat. Tūc āt vise sũt
auicule multe sup cacumē eccl̄ie ɔgregate q̄s nũq̄ꝫ
aliqs ꝑus viderat: que tā suaui modulatiōe cāta-
bāt: ⁊ tāta varietate modos cātādi formabant vt
cũctos ī admirationē adducerēt eo ꝙ eius exequias
quodāmō agē viderēt̄. Mlt⁹ āt ibi fuit clamō pau
perũ: mlta d̄uotio ꝑplorꝝ ita vt alij capillos capit̄
d̄trũcarēt: alij ꝑticulas pānorꝝ īciderēt: ⁊ hec ꝓ sũ-
mis r̄liqs reſuarēt. Ei⁹ āt corp⁹ ī monumētũ ē po
situ quod postmōꝫ r̄dũdare oleo ē reptũ. Est igit̄
māifestũ ī ei⁹ trāsitu quāte ipa. b. helisa. fuerit san
ctitat̄ ⁊ hoc quo ad auicule modulationē: ⁊ demo
nis expulsionē. Jllā āt auiculā q̄ iter ipaꝫ ⁊ parietē
se posuit: ⁊ tā dulciter cecinit ꝙ ēt ipaꝫ ad cātāduꝫ
īduxit credim⁹ fuisse ei⁹ āgelũ q fuerat ad ei⁹ custo
diā d̄putat⁹: q eidē eternũ gaudiũ nũciauit. Sic. n.
r̄probo īterdũ āte suũ trāsitũ r̄uelat̄ eterna sui dam
natio ad maiorē sui ɔfusionē: sic elect̄ īterdũ reue
lat̄ eterna sui saluatio ad maiorē sui ɔsolationē. Jl
le āt cāt⁹ quē ipa ꝓtulit fuit īmēsũ gaudiũ quod ex
tali r̄uelatiōe ɔcepit: qd̄ qdē tā īmēsũ extitit: vt in
corde totalr̄ capi ñ potuerit: ſꝫ se ꝑ suauitatis vocē
māifestauit. Diabol⁹ īsup si forte aliqd̄ ius hr̄et ad
scōs ēt moriētes accedit: ſꝫ qa ī. b. helisa. nil iuris
habuit: ideo turpit̄ licētiat⁹ aufugit. ¶ Per hoc igit̄
ītelligi dat̄ quāte fuerit scitat̄: a q̄ ⁊ diabol⁹ territ⁹
fugit: ⁊ cui āgel⁹ eternũ gaudiũ renũciauit. Māife
stũ ē scd̄o q̄te fuerit mũditie: ⁊ puritat̄: ⁊ hoc quo
ad odor̄ exalationē: qa. n. corp⁹ ei⁹ ī oī mũditia ⁊
castitate ī vita tenuit: ideo ī morte odor̄ suauitate
fragrauit. Māifestũ ē tertio quāte fuerit excellen
tie ⁊ dignitatis: ⁊ hoc quo ad auiũ iubilationē. Jl-
lae. n. aues que ī cacumine ecclesie iubilātes ⁊ can-
tātes apparuerũt. credim⁹ fuisse āgelos: q a dͦ mis-
si fuerũt: vt ei⁹ aiaꝫ ī celũ d̄ferrēt: ⁊ corp⁹ celestib⁹

iubilationibꝰ honorarent: ſicut enim ad reprobos morie̅tes multitudo cõuenit demonũ vt eos terroribꝰ crucie̅t: ⁊ eoꝝ aĩa ad tartara rapiant: ſic ad electos decede̅tes m̄ltitudo ꝯfluit angeloꝝ: vt eos cõforte̅t ⁊ eoꝝ aĩas ad celeſtia regna ꝑducãt. Manifeſtũ ẽ ⁊ q̄rto q̄ꝫte fuerit miſericordie ⁊ pietatꝭ: ⁊ hoc quo ad olei emanatiõeꝫ. De eiꝰ .n. corꝑe oleũ emanauit: q2 ĩ vita miſericordie opibꝰ tota redũdauit. O quãte pietatis viſceribꝰ eiꝰ nũc affluit ſpũs cuiꝰ ꝑfũdi oleo iue̅tũ ẽ ĩ puluere iacens corpꝰ. Manifeſtũ ẽ q̄nto quãte ſit apud deũ ꝑtãtis ⁊ meriti ⁊ hoc m̄ltiplici miraculoꝝ oꝑatiõe. Poſtq̄ꝫ .n. de corpore trãſijt deꝰ eã m̄ltiplici miraculorum glia illuſtrauit quoꝝ q̄dã ĩſertꝰ ſũt poſita. m̄lta v̄o breuitatis grã ĩtermiſſa. ¶ In ꝑtibꝰ ſiq̄dẽ ſaxonie ĩ mõaſterio quodã eiuſdẽ diocesis monachus ordinis ciſt. he̅ricus noĩe tãta fuit ĩfirmitate deꝑſſus ⁊ grauibꝰ doloribꝰ circũdatꝰ: vt oẽs ad cõpaſſionẽ ĩduceret ⁊ clamoribus ingetaret. q̄dã igiꝛ nocte apparuit ſibi q̄dã venerabil̄ dña veſtibꝰ amicta albis q̄ eum admonuit vt ſi ſanitatem recipere cuperet btẽ heliſabeth ſe deuouẽt. Seque̅ti nocte ſil̄r perſuadẽs apparuit. Ille ãt cũ abbas ⁊ ꝑor deeſſent d̄ ꝯſilio ſuperioris votũ emiſit. Tertia igiꝛ nocte eidẽ apparẽs ſignuꝫ cruc̄ꝭ ſuper eũ edidit: ⁊ ille ꝯtinuo ſanitatẽ recepit Cũ ãt abbas ⁊ ꝑor redeũtes hꝰ audiſſent: mirari q̄dẽ d̄ ſanitate ceꝑeꝛt: ſꝫ d̄ voti ipletiõe plurimũ dubitaꝛt: cũ nulli mõacho liceat aliq̄ vota emitte̅: nec ſe ad talia obligare. Adiecit quoq̄ꝫ ꝑor mõachos ſepe ad huiuſmodi illicita ſub ſpẽ boni demonum apparitiõe deludi: ⁊ iõ eẽt illi monacho ꝯſulendũ: vt me̅te̅ ſuã iſtabilẽ ꝯfeſſiõe firmaret. Seque̅ti igitur nocte eadẽ perſona q̄ ꝑus ſibi apparens dixit. Infirmꝰ ſꝑ eris donec ipleas q̄d vouiſti. Stati gꝰ eadẽ ĩfirmitas ipꝫ arripuit: ⁊ eiſdẽ doloribꝰ torq̄ri cepit. Q̄d cũ abbas audiſſꝫ ipꝫ ſtati lice̅tiauit ⁊ cerã ꝓ imagine facie̅da dari precepit: q̄ mox ſanitate recepta votũ ſuũ adiplẽ ſtuduit: ⁊ illiꝰ infirmitatis nihil poſtmodum paſſus fuit. ¶ Puella q̄dã noĩe benigna mag. dio. cũ ab ancilla potum petiſſet illa cõmota potũ porrexit dicens. Accipe ⁊ diabolũ bibe: viſũq̄ꝫ ẽ puelle vt ardẽs carbo ꝑ eiꝰ guttur deſce̅deret adeo vt ſe ĩ collo pati clamaret. Cõtinuo igiꝛ ve̅t eiꝰ iſtar vtr̄ꝭ itumuit ⁊ quoddã ĩ eiꝰ ve̅tre ꝑ ſingula me̅bra diſcurre̅ viſũ ẽ. Illa v̄o gemitꝰ miſerabiles faciẽs ⁊ voces inſanas emittẽs obſeſſa a demõe fore credebaꝛ: ĩ ſtatu v̄o tali ꝑ bie̅niũ mãſit. Deducta igiꝛ ad tumulũ ſcẽ heli. ⁊ ibidẽ ꝓ ea voto emiſſo dũ ſuper tũbã poſita fuiſſꝫ. velut exanimis ibidẽ apparuit: ſꝫ dũ modicũ panis ad mãducãdũ ⁊ aquã bñdictã ad bibe̅dũ ſuꝑ eãdẽ tũbã eidẽ obtuliſſet: mox cũct̄ꝭ ſtupentibꝰ ⁊ mirãtibꝰ ſana ſurrexit. ¶ Vir q̄dã d̄ dioc. traiecte̅. theodericꝰ noĩe cũ vna manu ꝯctꝰ eiꝰ vſũ penitꝰ amiſiſſet ⁊ ſepulchꝝ be. heli. bis viſitãs curationem minime recepiſſet: tertio illuc cũ vxore ſua cũ m̄lta d̄uotiõe acceſſit: quo dũ te̅deret ſenẽ quẽdã reuere̅di aſpectꝰ hñt obuiũ q̄ ab eo ſalutatꝰ ⁊ v̄n veniſſet req̄ſitus dixit ſe de marpurcha vbi corpꝰ ſãcte heli. requieſcit venire: vbi deꝰ multa miracula operaꝛ. Cũ ãt vir ſuã ĩfirmitatẽ expoſuiſſet eidẽ ille manu eleuata eũ benedixit dicẽs. Securus perge q2 ſanitatem recipies: dũmodo manũ ĩfirmã ad caput ſepulchri ĩ q̄dã fouea ibi facta ſub lapide miſeris. Quã quãto ꝓfundiꝰ miſeris: tãto citiꝰ ſanitatẽ obtinebis. Tũc ãt ſãctũ nicolaũ in memoria habeas q̄ ſcẽ heli. tanq̄ꝫ comes ⁊ ſociꝰ in ſuis miracul̄ cõparaꝛ eidem. Adiecit ẽt ſtultos eẽ q̄ ꝓiectis oblatiõibꝰ ſtati diſcedũt. cũ ſãctis placeat vt cũ ꝑſeuerãtia eorum ſuffragia poſtulentur: moxq̄ꝫ ſenex ab eis diſparuit: nec vltra ipꝫ vide̅ potuerũt: ſuꝑ quo plurimũ admirati ꝑgebãt plenã ſanitatis recuperãde fiduciã obtinentes. Vir igiꝛ iuꝛ ſenis cõſiliũ manũ ſub lapide monume̅ti poſuit ⁊ ipaꝫ ꝯtinuo retraxit oĩno ſanatã. ¶ Quidã de dioceſi colonie̅ſi hermãnus noĩe dũ ĩ carce̅ teneretꝛ a iudice: ad deũ ſe totaliꝛ ꝯtulit ⁊ beatã heliſabeth ⁊ magiſtrũ cõradũ ĩ ſui adiutorium deuotiõe q̄ poterat iuocabat. Seque̅ti autẽ nocte ambo ĩſimul cũ m̄lto lumine ſibi apparuerũt m̄ltipliciꝛ eũ ꝯſolãtes. tandẽ ſñia ĩ eũ data ſuſpendiꝛ ⁊ ad ſpatium vnius miliaris theutonici in patibulo detinetur. Iudex autẽ cõceſſit parentibus vt ipm̄ deponerent ⁊ in tumulo ſepelire̅t. Preparata igitur fouea cum eſſet depoſitus pater ⁊ patruus ceperunt pro mortuo beate heliſabeth patrocinia inuocare. Et ecce mirantibus ⁊ ſtupentibus vniuerſis qui fuerat mortuus ſurrexit viuus. ¶ Scholaris quidam de dioceſi maguntinenſi ouitardus nomine dum piſcationi minus cautus inſiſteret ĩ flumen lapſus cecidit. Magno autẽ temporis ſpatio interiecto: dũ eius corpus eẽt extractum adeo ſine ſenſuũ motu ⁊ rigidũ ẽ repertũ q̄ nullo ĩ eo ſigno vite inue̅to vere mortuus ab oĩbus eſt iudicatus. Tũc btẽ heliſabeth iplorant̄ merita: ⁊ cũctis vide̅tibus ⁊ admirãtibꝰ ſibi reſtituiꝛ ſalus ⁊ vita. ¶ Iuuenis q̄dã tres annos ⁊ dimidiũ hñs de dioceſi magũtine̅ſi hugolinus noĩe dũ ſpm̄ emiſiſſet: ⁊ corpus eius ꝑ ſpatiũ q̄tuor miliarioꝝ theutonicoꝝ rigidũ ⁊ exanime iacuiſſet: mater ad inuocãdum ſcãꝫ heliſabeth tota deuotõe ſe ꝯtulit: ⁊ pueꝝ viuũ ⁊ ſanũ recepit. ¶ Puer q̄dã q̄tuor annoꝝ dũ in puteũ cecidiſſꝫ: caſu q̄dã venie̅s aquã haurire animaduertit pueꝝ ſubmerſũ itus iacere quẽ poſtq̄ꝫ cũ difficultate extraxit ipꝫ mortuũ deꝑhe̅dit: cuius q̄dẽ mortis erãt ĩdicia: tꝑis diuturnitas: corꝑis rigiditas: oris ⁊ oculoꝝ horribilis aꝑtio: denigratio cutis: ve̅tr̄ꝭ ĩflatio: ⁊ oĩmoda ſenſus ⁊ motus ꝑuatio. Pro ipſo igiꝛ ſuſcitãdo ad btãꝫ heliſabeth votũ emittiꝛ: ⁊ ꝯtinuo vite ꝓſtine reſtauraꝛ. ¶ Quedã etiã puella ĩ flumine ſubmerſa: dũ fuiſſet extracta eiꝰ meritis ꝓtinus eſt vite reſtituta. ¶ Vir q̄dam noĩe federicus de dioceſi mag. ĩ arte natãdi valde peritus dũ ſe in q̄dã aqua balnearet ⁊ pauperẽ quendã per btãm heliſabeth illuminatũ deridẽs in eius faciẽ aquã cõte̅ptibiliter ſpargeret: ille ꝓuocatus dixit. Domina illa ſancta que mihi gratiã ꝓſtitit de te me vindicet ita vt hinc non exeas niſi mortuus ⁊ ſubmerſus. Ille aũt iprecationeꝫ pauperis paruipendens ⁊ in aquã laſciue ſe immittens viribus penitus deſtitutus: ſe iuuare non potuit: ſed in profundum

quasi lapis descendit. Post multũ vero temporis
requisitus de aqua mortuus ē delatus. Cũqȝ ma-
gnus planctus fieret super eum: quidam eius pro
pinq ceperũt ꝓ eo ad btã̄ helisabeth votũ facē ⁊
ei⁹ suffragia deuotissime iplorare. statī igit̄ spūs in
eũ rediijt: ⁊ viu⁹ ⁊ san⁹ surrexit. ¶ Quidā noīe Jo.
de diocesi mag. cũ quodā fure innocent̄ dep̄hēsus
⁊ suspēdio cũ ipo adiudicat⁹: cũctos rogauit vt bea
tā helisabeth orarēt: vt ꝑ sua merita iuuaret̄. Cũ
g° eēt suspēsus audiuit vocē super se dicētē. Confi
de ⁊ i scāȝ helisabeth fiduciā habe ⁊ libaberis. Sta
tiqȝ alio remanēte ipo fune fracto de loco alto gra
uissime cecidit: nullā tñ lesionē icurrit: lȝ noua q in
dut⁹ erat camisia rũpet̄: q exhilarat⁹ ait. Scā he-
lisabeth tu me liberasti ⁊ i stratũ molle cadē me fe-
cisti. Cũ. n. aliq dicerēt ipȝ iterꝝ suspēdēdum: iudex
ait. quē de⁹ liberauit denuo suspēdi nō permittaȝ.
¶ Cōuersus qdā fuit in quodā monasterio dioce.
mag. volamai⁹ noīe admodũ religiosus: q carnem
suā sic afflixit: vt circa ānos viginti loricā ad carnē
portaret: ⁊ int̄ lapides ⁊ ligna iacēt. Hui⁹ manũ dũ
i molēdino eēt lapis molaris casu app̄hēsaȝ sic ꝯtri
uit vt carnem ab vtraqȝ parte auelleret ossa ⁊ ner
uos ꝯtereret: ita vt i quodā mortario ꝯtrita quodā
modo viderent̄. Qui tāto doloris aculeo vrgebat̄
vt rogaret ꝙ man⁹ sibi p̄ciderent̄. Cũ igit̄ btā heli-
sabeth crebro i sui auxiliũ inocaret̄ q̄ eēt in vita sua
sibi familiaris extiterat. q̄dā nocte sibi apparuit di
cēs. vis san⁹ fieri: q cũ rñderet libent̄. Illa manuȝ
app̄hēdēs neruos sanauit ossa itegrauit: ⁊ carnem
ab vtraqȝ parte restituit ⁊ p̄stine sanitati donauit.
Mane āt fcō perfecte sanatũ se reperit: ⁊ toti ꝯuē
tui manũ ipāȝ cũctis stupētib⁹ sanatā ondit. ¶ Qui
dā puer qnquēnis discret⁹ noīe magũtinens̄ dioc.
cũ cec⁹ nat⁹ eēt meritis be. helisabeth lumē recepit.
Pellis qdē itegra sine pilis palpebrarꝝ vel aliqua
pellis diuisiōe ocul' superiducta fuerat adeo vt to
talit̄ ocl'os tegēt: nec substātie oculorꝝ vllum idiciũ
appereret. Mat̄ igit̄ ei⁹ ad sepulchrꝝ be. helisabeth
ipȝ ducēs de tra sepulchri ocl'os ei⁹ liniuit: ⁊ super
eũ beate helisabeth merita iuocauit. Et ecce pell'
itegra p mediũ scindit̄: ⁊ ei⁹ oculi paruissimi turbu
lēti ⁊ sāguinolēti videt̄. Sicqȝ puer be. helisabeth
meritis suffragātib⁹ visus bñficio ē potit⁹. ¶ Pu-
ella q̄dā eiusdē dioce. beatrix noīe cũ diu magnis
⁊ diuersis fuisset ifirmitatib⁹ molestata tandē gibbo
⁊ dorso ⁊ struma i pectore excrescētib⁹: sic ē in toto
corpe icuruata: vt nulla se rōne erigēt: sȝ manib⁹
sup genua positis corp⁹ suũ talit̄ sustētaret. Cũ igit̄
mr̄ i q̄dā sporta eā ad tumulũ scē helisabeth depor
tasset: ⁊ p decē dies cōmorātes ibidē nullaȝ potuis
sent sanitatis remediũ iuenire. irata mr̄ ei⁹ ꝯ beatā
helisabeth murmurauit dicēs Oib⁹ bñficia ipēdis
⁊ me miserā nō exaudis. Reuertēs igit̄ oēs quos
potero a visitatiōe tui auertē ꝓcurabo. Cũ igitur
irata recederet: ⁊ iā miliare ⁊ dimidiũ peregisset: ⁊
ei⁹ filia dolorib⁹ cruciata lugeret. Tādē ipa puella
obdormiēs vidit quādā pulcherrimā dñaȝ cum fa
cie refulgēti q̄ corp⁹ ei⁹ in dorso ⁊ pectore liniēs: di
xit ei. surge ⁊ ambula. Euigilans puella ⁊ se ab oi
deformitate ⁊ curuitate penit⁹ sanatā ineniēs visi
onē matri rettulit ⁊ gaudiũ ⁊ leticiā gñauit. Rede
untes igit̄ ad sepulchrum scē helisabeth deo ⁊ sibi
grās egerũt: ⁊ ibidē sportā in q̄ puella portata fue-
rat dimiserũt. ¶ Mlier q̄dā gertrudis noīe eiusdē
dioce. p multos ānos vtroqȝ crure ꝯcta ⁊ toto cor
pore curua i sōnis admonet̄: vt ad scm̄ Nicolaũ ꝓ
ficiscēs ei⁹ debeat merita iplorare q̄ ad quādā ec-
clesiā sci nicolai portari se fecit ⁊ in vno crure sani
tatē iuenit. Tādē ad seplchrũ be. he. ꝑducta ⁊ sup
ei⁹ tumulũ posita grauissimis dolorib⁹ stimulata: ⁊
velut amens effecta sana ⁊ incolumis exurrexit.
¶ Mlier q̄dā gertrudis noīe eiusdē dio. cũ p ānũ
itegrũ penit⁹ ceca māsisset: ⁊ aliorꝝ sp auxilio duce-
ret̄ ad rogādā scāȝ heli. tota deuotione se ꝯtulit: ⁊
amissũ lumē recepit. ¶ Vir qdā hēric⁹ noīe mag.
dioc. dũ lumie ocl'orꝝ penit⁹ eēt p̄uat⁹ sepulchrꝝ scē
helisa. visitās plene curatiōis bñficiũ reportauit.
Postmodũ v̊o idē vir fluxu sāguīs adeo ē graua-
t⁹: vt moritur⁹ a familia crederet̄. Accipiēs v̊o de
terra sepulchri scē helisa. ⁊ ipāȝ ꝯterēs aq̄ cōmiscu
it ⁊ bibēs plenā sanitatē recepit. ¶ Puella q̄dam
metildis noīe treuerē. dioc. dũ visu ⁊ auditu p̄ua-
ta eēt ⁊ loquēdi ⁊ ābulādi potentiā amisissȝ p: su⁹ ⁊
mr̄ ad beatā helisabeth eā deuouerũt: ⁊ ꝑfecte sa-
natā dei ⁊ btē heli. laudātes magnalia receperũt.
¶ Mlier q̄dā noīe helibingis treuerē. dio. Cũ p
ānũ ceca penit⁹ extitissȝ ⁊ ꝓ sua curatione be. heli.
merita inocasset ad tumulũ ei⁹ duci se faciēs vnius
oculi lumē recepit q̄ ad ꝓp̄a reuersa in alio grauit̄
torq̄ri se sēsit. Cũ v̊o iterꝝ ei⁹ merita iplorassȝ appa
ruit ei dicēs. Accedēs ad altare fac cũ corꝑali tuos
ocl'os vētilari ⁊ sic recipies sanitatē: q̄ cũ iussa com
pleuissȝ sanitatē recepit. ¶ Vir qdā theodericus
noīe mag. dio. i genib⁹ ⁊ crurib⁹ diu grauissime ifir
mat⁹: ita vt nō possȝ ꝑgē: nisi ab alijs portaret̄ vo-
tũ fec. ꝙ sepulchrꝝ scē heli. cũ oblatiōib⁹ visitaret: ⁊
cũ loc⁹ ei⁹ a tumulo tm̄ p decē miliaria distaret: vix
i octo dieb⁹ potuit ꝑuenire. Cũ v̊o ibidē p q̄tuor se
ptimanas māsisset ⁊ nullũ remediũ ipetrasset: do-
mũ redibat. Cũqȝ i loco quodā int̄ aliũ ifirmũ de-
cũbēs qescēt: vidit i sōnis quādā ad se venientē: ⁊
aq̄ totalit̄ ꝑfūdētē q euigilās ꝯ sociũ irat⁹ ait. Qua-
re me aq̄ totalit̄ ꝑfudisti: q ait. Ego te nō ꝑfudi: sȝ
credo ꝙ illa perfusio erit tibi cā salutis. Ille igit̄ sur
gēs ⁊ se totalit̄ sanatũ ineniēs: bacculos sup humerꝝ
posuit ⁊ ad tumulũ scē heli. rediēs ⁊ grās agēs: le-
t⁹ ad ꝓp̄a remeauit. ¶ De passiōe. x. miliũ marty.

Passio ⁊ memoria decē miliũ marty-
rũ venerat̄ ⁊ colit̄. io. cal'. iu
lias: q oēs vna die. p xp̄i noīe passi sũt sb
Adriano ipatore: ⁊ alijs sex regibus: q il
luc venerũt i adiutoriũ. Hi sci martyres cũ ab im-
ꝑatore ad sacrificādũ idol' cōpellerēt dixerũt. Sa-
crificiũ viuũ ⁊ imuculatuȝ offerimus nosmetipos
domino nostro iesu xp̄o: qui pro humano genere
nasci dignat⁹ ē: ⁊ descēdere de celis multis mal' affli
gi: ⁊ ad vltimũ voluit ēt p nob crucifigi: quē tu mi
ser ignoras. Tunc irat⁹ ipator iussit eos diu torq̄ri:
⁊ ad vltimum crucifigi: ⁊ oīa tormenta q̄ passus est

dñs nr̄ iesus xp̄s forti aīo ⁊ fide firmissima ꝓ dño sustinuerūt: int̄ quos passus ē Hermola⁹ archiep̄s q eos baptizauerat. Loc⁹ igit̄ vbi passi sūt martyres mōs ē magn⁹: ⁊ vocat̄ ararat: ⁊ distat ab alexādria ciuitate qngentis q̄si stadijs. A qb⁹ āt passi fuerūt exercit⁹ regū q illuc venerāt ī adiutoriū .30. milia. Hora vero sexta illi⁹ diei terremot⁹ fact⁹ ē magn⁹. petre scisse sr̄: sol obscurat⁹ ē: ⁊ oīa signa q̄ ī passione dñi visa fuerūt etiā ibi visa sūt. Tūc sci martyres fūdētes orōnē ad dominū dixerūt. Dñe de⁹ memēto nr̄i ī hoc patibulo cruc̄ ⁊ suscipe petitōez nr̄am ⁊ ea q̄ a te exposcim⁹ nobis cōcedē digneris vt qcūqꝫ memoriā nr̄e passiōis cōde ⁊ ore cū ieiūio ⁊ dūotōe celebrauerit: mereāt̄ a te asseq fructuosā mercedē: tribuēdo eis sanitatē corpoꝝ: medicamē aie: ⁊ ī domib⁹ coꝝ int⁹ ⁊ foris bonoꝝ oīum vbertatem cōcede: ⁊ si fuerint ī plio nō eis nocē ꝑualeāt inimici visibiles ⁊ inuisibiles: te ꝓ eis pugnāte: sed sicut placet tibi armis tuis eos ꝓtege. Diesqꝫ vn⁹ nostro passionis vnū penitētiaꝝ ānū cōcludat obs̄uātibus se deuoto corde: ⁊ hoc dominator dñe a te poscim⁹ discipatōez: occupatōez ⁊ oēz imūdū spm̄ oēmqꝫ īfirmitatē eoꝝ expelle: qꝛ gloriosū ⁊ laudabile ē nomē tuū ꝑ oīa se. se. Et rn̄dētibus oib⁹ amē. Fcā ē vox d̄ celo dicēs. Que petist̄ dilectissimi mei scitote vos īpetrasse gaudete quoqꝫ ⁊ letamini: qꝛ orōnes vestre corā xp̄o ⁊ imortali rege veracit̄ sūt exaudite: ⁊ his dict̄ ī ꝯfessiōe emisert̄ spm̄ vacit̄ ꝑcepturi ꝑmia regni celoꝝ amē. ¶ De. b. Judoco.

b Beatus iudocus fuit iudaheli regis britonū fili⁹. habuitqꝫ frēm maiorē natu beatū. vz. iudahelū: q successit patri ī regno. Isti duo frēs imo tūc gēme celestes ꝯtēporanei fuerūt reḡ frācoꝝ dagoberti cū quo post graues inimicitias adīuicē pacificatus ē ipse rex britonū iudahelus: ⁊ magnis ab ip̄o munerib⁹ honorat⁹. Regressus itaqꝫ ī britāniā cogitauit regnū trenū ꝓ celesti regno relinqre: ⁊ vitā monachicā ducē: frēm suū Judocū iuniorē se cōuenire fecit de suscipiēdo regni gubernaculo: vt suuz possꝫ adiplere ꝓpositū ⁊ frui cohabitatione monachoꝝ. Beat⁹ aūt iudocus nō min⁹ feruēs ī dei dilectōe deliberādi īdutias octo dieꝝ vix a frē īpetrauit. Interiꝫ die noctuqꝫ anxius cogitare cepit quō posset effugē regnū sil̄ ⁊ pꝛiaꝫ ⁊ fris sui circa se studiū declinare. Ip̄o igit̄ ī mōasterio quodā vbi lr̄as didicerat ꝯmorāte ⁊ orōi freq̄nti⁹ icūbēte cōtigit .ii. illuc ꝑegrinos venire q cā deuotiōis limina aploꝝ petri ⁊ pauli visitare desiderabāt. His secreto associat⁹ parisi⁹ venit cū eis ac vtꝝ vlteri⁹ cū eisdē ꝓcederet dubitauit: cōsiliū tādē a spū scō cōsecut⁹ q gressus ei⁹ ī oib⁹ dirigebat: ab hoc itinere ⁊ a socijs itineris declinauit ⁊ ad pōtinij cōfinia q̄ ātiqs plena nemorib⁹ erāt ⁊ feris ac aīalib⁹ solū habitabilia festinauit. Delectat⁹ itaqꝫ loci illi⁹ vasta solitudie disposuit habitatōez ibi facē sup fluuiū alzeiuz: sꝫ a duce heymōe illi⁹ tre dño ꝑ septē ānos ab hoc ꝓposito retardat⁹ ē. Int̄ quos ānos lr̄as maḡ didicē ⁊ sacros ordines suscepit. Tandem sacerdos iam effectus dicti ducis filiū q eū ī maxima veneratiōe habebat de sacro fōte suscepit. Elapso āt septēnio ad vitā solitariā trāsiuit in loco alzei fluminis riuulis vndiqꝫ circūdato ibidē eccl'ia ⁊ domūcl'a edificata. Preterea q̄ ꝑ eū dñs opat⁹ ē miracula hic sūt cōsiderāda qꝛ volucres ⁊ pisces diuersi gn̄is ad sacraꝫ ei⁹ manū palpabiles recept̄ ab eo alimētis veniebāt ⁊ recedebāt q̄si domestici. ¶ Quadā die dū ad victū quottidianū ñ hr̄et nisi panē modicū sibi ⁊ discipl'o suo dñs ī spē paupis vēit elemosynā petēs. Uir āt dei Judoc⁹ panē diuidi iussit ī q̄tuoꝛ ptes ⁊ paupi petēti: vnā ptē d̄ q̄tuoꝛ erogari. vix egressus erat: ⁊ ecce dñs ruertit̄ ī forma egeni d̄ficiēt̄ iedia: ⁊ 2°. panis q̄drāte satisfactū ē ei⁹ petitōi. nec mora regressus 3°. q̄si esuriēs ⁊ deficiēs fame donata ē ei ēt panis ps t̄tia: ꝯn̄r visus ē dñs ī alt̄a paupis effigie rogatur⁹ elemosynā: sic iā t̄tio fecerat āte. nec erat vn̄ reficeret̄ nisi de residuo panis q̄drāte. Uiro itaqꝫ dñi Judoco ⁊ hūc erogare iubēte ait minister. Uis ne vt aliqd nobis remāeat? volo iqt scūs totū tribuē esuriēti: qꝛ potēs ē dñs ēt nr̄e hodie ꝓuidē necessitati. Uix recessit dñs ⁊ īterea dū cōsolaret̄ s̄u⁹ dei discipl'z de panis erogatōe cōmotū. ecce ꝑ fenestrā vise sūt ⁊ iuēte ī aluco fluminis q̄tuoꝛ nauicl'e onuste victualib⁹ d̄ qb⁹qs eas adduxerit vl' ille q° d̄uenerit postqꝫ fuerūt victualib⁹ exonerate vsqꝫ ī hodiernū diē ignorat̄: Hec ⁊ alia q̄ ꝑ eū dñs ibidē miracl'a d̄mr̄are dignat⁹ ē lōge lateqꝫ pꝛiā ad ei⁹ visitatōez ⁊ ad īpetrāda ei⁹ suffragia ꝯmouert̄ Cūqꝫ ibidē octo ānis elapsis ppl'i freq̄ntiā negret sustinē ad vlterius desertū dño duce ꝓcessit. ꝯstructoqꝫ ibi oratorio ī honore bti martini ⁊ māsiūcl'a: ibidē pl'imas ab hoste ātiq° passus īsidias ꝑ q̄tuordeci ānos qb⁹ illic ē ꝯmorat⁹. Eo ī loco signo cruc̄ facto ꝓp̄a manu aqlā de sublimi ꝓstrauit q̄ galluꝫ suū abstl'it: ⁊ duodeci gallinas sigillati: galluqꝫ suū īcolumē accepit. nō lōge post diabolus ī horribilez mutat⁹ colubꝝ grauit ip̄z momordit ī pede: q̄ lesione ꝑ scm̄ edoct⁹ spm̄ vt ad aliū locū trāsiret adiūcto sibi duce heymōe vastā circuibat heremū vt īuciret hītatōis locū. īgrēdo aūt cū ibidē graui dux tor q̄ret̄ sitis īopia ꝑ lassitudine ⁊ siti obdormiuit. Interiꝫ seru⁹ dei iudoc⁹ orōni īcubuit: surgēsqꝫ baccu lo innitebat̄ t̄re īfixo: sicut alter moyses aquā ꝓduxit ī fōtē ide largit̄ effluētē: quo exhilarati dux ⁊ ei⁹ familia sue sit̄ extrixert̄ ardorem ⁊ trāseūtib⁹ adhuc aquā administrat sufficiētē. Progressus ide versus mare ī vmbrosa valle cliuū ascēdit pparuum quo delectat⁹: hec ē inqt cathedra: Hec re. m. in s. duce itaqꝫ reuerso ad ꝓp̄a vir dei ꝓp̄a manu duo ibidē ꝯstruxit oratoria: vnū petro aploꝝ ꝑncipi: alteꝝ paulo gētiū doctori. Profect⁹ ē ēt postmodū romā vocat⁹ a beatissimo martino: tūc romane sedis ātistite qꝛ mlt'o tpe cōcupierat eū vidē: ⁊ a scissimo ei⁹ colloqo sanari recept⁹ ē igi ab eo cū honore d̄bito ⁊ tetatus. Ibidēqꝫ a spū scō doct⁹ ē quē ī oib⁹ custodeꝫ ⁊ magr̄ꝫ habuit vt ad heremū suā reuerteret: quaꝫ ī t̄ris sibi elegerat habitatōez. Inde ī breui exiturus a corpe ⁊ trāsmigratur⁹ ad cōsortiū angeloꝝ. Post mlt'a sacra de eternitate colloqa ⁊ mutua orationū suffragia int̄ ip̄m ⁊ sūmū pōtificē hita ꝓciosissimis

143.

a dño papa sibi collatis scõꝝ reliqͥs reuersus ē cuꝫ
toti⁹ patrie gaudio ad põtinij cõfinia vbi in monte
habitatõis sue i q̄ mõ regescit corpus sci iudoci ꝑ-
posito parētū ɔsilio adducta ē sibi puella absqꝫ ocu
lis nata q̄ sic docta fuerat i visione facieꝫ ⁊ loca vbi
ocl'i ɔ̄bebāt ee lauit ɔ̄ aq̄ illa q̄ vir scūs man⁹ ablu-
erat: ⁊ mox receptꝭ ocl'is clare cepit videre. Duce
itaqꝫ heymõe pñte cū munera dei plebisqꝫ turbas
i occursū bti iudoci ɔgregatas: sāctissimis q̄s attu-
lerat religs: cū oi q̄ decuit veneratiõe: repositis in
noua bti martini eccl'ia i q̄ nūc ei⁹ sacꝝ corp⁹ rege-
scit: tūc ɔ̄ nono fcā lapidea a p̄fato duce: ipe vir be.
ꝑparauit se ad diuina mysteria casula īdut⁹ ad mo
dū niuis alba. Qui cuꝫ astaret altari ꝑtio idus iunij
⁊ ministraret cū dֿuotõe maxima dīna man⁹ appa-
ruit sup eū visibl'r int̄ sacroscā missaꝝ solēnia suūqꝫ
sacerdotē ⁊ locū illū assignauit ⁊ cõfirmauit bndi-
ctõe ꝑpetua cuꝫ ꝑmissone tali ⁊ voce mirabili celit⁹
subsecuta. q꞉ ɔtēpsisti diuitias ꝑrenas ⁊ refutasti pa
terni regni culmina ⁊ elegisti paup ee ⁊ latē abiect⁹
i ꝑra ista deꝑta ꝑparaui tibi coronā int̄ agmina āge
loꝝ: eroqꝫ loci h⁹ i quo resolueris defensor ac iugis
custodia. vniuersiqꝫ hūc locū visitaturi i ꝑpetuū cū
deuotõe pura cordis itētõe ꝑ tui nois memoria di
uina i ꝑris grā nõ defraudabunꝑ ⁊ post ad gaudia
ꝑueniēt sēpiꝑna. Sequēti itaqꝫ tpe be. iudoc⁹ i car-
ne ꝑter carnē viuēdo nõ hõ: sꝫ āgelus videbaꝑ: idi-
b⁹ decēbris obdormiuit i dño ipo dño p̄sēte ⁊ āge-
loꝝ obseqͥs: dñi p̄sētiā oñdit itolerabil' claritas splē
doris: ⁊ icõꝑabil' dulcedo dīni odoris. corp⁹ ēt eius
q꞉ v̄go fuerat ⁊ īmunis a carnalis cõmixtiõis cõta-
gio: ita sanū ꝑmāsit ⁊ itegꝝ vsqꝫ ad ānos q̄dragita
i tumlo ac si spūs viui forēt i eo: ⁊ a custodib⁹ corpis
sibi vngues manuū ⁊ pedū ⁊ capilli capitis ⁊ barbe
q̄si viuēt excrescētes icidebāꝑ: ⁊ radebāꝑ oi sabba
to quousqꝫ successor heymõis min⁹ reuerenꝑ ⁊ p̄sū
ptuose imemor scripture dicētis. Nõ tētabis dñm:
sacrificiū violēꝑ irrupit cū satellitib⁹ suis ⁊ intrauit
vbi repositū erat corp⁹ scissimū: visoqꝫ miracl'o sta
ti cecitate ꝑcussus v̄sus ē i amētiā ⁊ exclamās ab ab
sce iudoce surd⁹ ꝑmāsit ⁊ mut⁹ quoadusqꝫ diē clau
sit extremū. ꝑlixitatē āt miraculoꝝ q̄ ꝑ ipꝫ dñs ex-
hibē dignat⁹ ē suis fidelib⁹ i nr̄is tēporib⁹ vidim⁹:
sic ɔ̄ plib⁹ a morte r̄suscitatꝭ vl' suspēdio vl' alio mor
tis gn̄e defūctis siue i aq̄ suffocatis: seu ēt ipi⁹ bnfi-
cia quo ad mltiplicatõeꝫ bonoꝝ tēporaliū nec cala-
mo scribē: nec ꝑmone enarrare sufficim⁹. Cuiusdā
ɔ̄uoti sibi filiū i cunabul' iacētē cū eet icēdiū vndiqꝫ
i domo circa pueꝝ. be. iudo. miraculose cõseruauit
pānis qb⁹ iuolut⁹ fuit ⁊ ipis cunabul' cū puer leua-
tus eēt i fauillā ⁊ cinerē penit⁹ resolutis: vt oibus
patēt q̄ edacitas flāme q̄ lignoꝝ ac lapidum potuit
duritiā cõsumere teneꝝ ifātē bti iudo. custodie tra
ditū nõ licuit ledere: q postmodū fili⁹ i monasterio
sci iud. monach⁹ fcūs ē. quot surdos: claudos: pali-
ticos: ⁊ alios ifirmos curauit: nõ ē nūero colligere:
vnū ē qɔ̄ de regni fastigio sibi voluit post mortem
retinē: i loco vbi sacꝝ ei⁹ corp⁹ regescit: ali⁹ ardeat
liquor: nisi liquor cere: qɔ̄ ifortunio expti sunt tres
monachi q i eccl'ia vbi corp⁹ ei⁹ fuit delatū ɔ̄ sepo
lucernas tētauerūt accēdē: nec aliq̄ten⁹ potuerunt.

Cõtigit āt i signū temeritatꝭ sue duos tꝑoꝝ icõtinē
ti decedē. Tertiū v̄o ons ɔctõe puniri: ac ita ꝑmā-
sit oib⁹ dieb⁹ vite sue. Sūt āt he festiuitates be. iu-
do. ꝑma. vꝫ. i die be. barnabe: qñ infra missaꝝ solē-
nia man⁹ dñi sup eū apparuit: qɔ̄ ēt miraculū sepi⁹
ꝑ alios scõs oñsuꝫ vt⁹ diuina ad v̄itatē illi⁹ ⁊ sāctis-
simi sacrificij cõꝑrobādā i cordib⁹ fragiliū mīsicor-
dit demr̄auit. scɔ̄a ē i die sci iaco. apl'i ꝑris sci Joā-
nis euāgeliste de iuētõe sacri corpis ei⁹. Tertia de
mõte ei⁹ ē i die sce lucie v̄ginis. ¶ De.s.Otmaro.

OTmarus i ꝑuicia alemanie na-
t⁹ atqꝫ nutrit⁹ ē. dū eēt
puer a frē suo curiā ꝑducitꝑ ⁊ litteris ibuiꝑ
v̄tutib⁹ tn̄ plus vl' eq̄ q̄ꝫ scie studuit iuxta
illɔ̄ sapie. Que i iuuētute nõ ɔgregasti quõ iuenies
eas i senectute? Uictori comiti eiusdē regiõis factus
adolescēs ꝑuiuit. Per cui⁹ ꝑuidētiā ac dilectõeꝫ i-
tegrā ad ipꝫ: q꞉ vidit i eo indolē bonā ad sacerdo-
tiū ꝑmoueꝑ titulo sci florini. Cogēte p̄fato comite
p̄lat⁹ ibi posit⁹ ē ꝑꝑ suā religionē sciaꝫ ⁊ famā volā
tē de mūdicia vite sue. Baltramin⁹ q ex iure hēdi-
tario dñs fuit heremi illi⁹ i q̄ be. gallus cellā sibi cõ
struxerat. obtinuit a p̄fato comite: vt otmar⁹ p̄eēt
illi celle: i oib⁹ q̄ ad ipaꝫ ꝑtinē videbāꝑ. isup duxit
eū ad pipinū r̄gē: vt auctate regia ɔcedēte ipꝫ eius-
dē loci abbatē ɔfirmaret: cui⁹ petitõi tāqꝫ iust⁹ rex
ɔsēsū p̄buit: ⁊ ꝑ manū regꝭ otmaro ɔfirmato in ab-
batē: baltramin⁹ oia bona sua seu possessiões libē ⁊
itegral'r resignauit. Mādauit itaqꝫ rex ac ꝑꝑo ore
iussit ibidē vitā istituē regl'arē. Rediēs igr̄ otmar⁹
locū reformauit ⁊ infra ānos paucos tā i possessiõi-
b⁹ q̄ꝫ i religiõe valde diues effcūs ē: ⁊ edificijs pl'i-
b⁹ ɔfirmat⁹. Btūs igr̄ otmar⁹ abbas cū vidissꝫ pos-
sessiões tꝑales suo mõasterio ex dei bonitate accre
scē i imēsū: timēs sue ꝑsone v̄tutū icremēta decre-
scē a seipo icepit: ⁊ parsimõie vehemēti⁹ isistebat:
ita vt ēt i p̄cipuis ieiunioꝝ dieb⁹ de cõsuetudie bi-
duo abstinētiā ɔtinuareꝫ. pauptatꝭ. ⁊ hūilitatꝭ ama-
tor p̄cipu⁹ ⁊ cū his el'ynator magn⁹: pauptatē ei⁹ il
lud oñdit q̄ crebri⁹ sine tunica sola tm̄ capa indut⁹
ad mõasteriū remeauit exēplo xp̄i q vilib⁹ pānis in
sua natiuitate obuolut⁹ fuit: ⁊ postea creuit in oib⁹
e⁹ pauptas: vt nos sup istāti pecūia minime ɔfida
m⁹. ¶ In nēcitate mõasterij sui asello ꝑ equo fre-
q̄nti⁹ vtebaꝑ. In mīa ⁊ el'ymo nulli serus fuit: vñ ⁊
paupib⁹ i ꝑꝑa ꝑsona ꝑuiuit: leprosis nõ lõge a mo
nasterio hitaclꝫ fec: capita paupeꝝ ⁊ pedes i ꝑpria
persona lauit. vñ ēt pr̄ paupeꝝ a plurib⁹ ē appel-
latus. nocte eos visitauit ⁊ eisdē vt dictū ē obsecu-
t⁹ ē: hospitale insup cõstruxit vbi ceci pauperes re
cipiebāꝑ quoꝝ curā adeo sollicite gessit: vt ēt ɔ̄ no-
cte mõasteriū egrediēs ifirmitati coꝝ mlto obseqo
deseruiret. Int̄ hec vuarin⁹ ⁊ ruthard⁹ q tūc totius
alemanie curaꝫ ministrabāt: diabolo suadēte ima-
nissimo morbo auaritie p̄uenti res ecclesiarum sub
sua ptāte sitaꝝ per viꝫ sibi iniuste v̄dicabāt q̄ ma-
la loco sācti galli fil'r iferebāꝑ: sup qb⁹ iniurijs be.
otm. pipino regi de ipis q̄rimoniā mouit dicēs se
grauissima incursuꝝ si eis dissimulādo cõsentiret.
quibus rex grāꝫ suā iterdixit: si illi monasterio non
restituerent oia iniuste ablata. Illi vero auaritia

victi regis pceptũ nullatenꝰ obseruauerũt sꝫ ĩsup
be.otm.dũ reuerteref a rege captiuãtes missis ob
hoc militibꝰ victũ ad se duci fecerũt ⁊ lãptũ falsũꝫ
frẽm cenobij ipiꝰ otm.q ab ipsis ĩductꝰ fuit: vt ab-
batẽ suũ falso ⁊ mẽdacit ð crimie accusaret ⁊ mcq-
ter ĩfamaret ꝯduxerũt: quã pditiõeꝫ ĩ inocẽtẽ neqꝫ
ille mõachꝰ cõmitter nullatenꝰ formidauit. Jtaqꝫ
cõcilio iniquo cõuocato corã mltis ipe lãptus.b.
Otmarũ ð femina accusauit. vñ ad penã exilij ipꝫ
cõdẽnauerũt ĩ ĩsulã reni mirabilr relegantes: vbi
post mltas q̃s patiẽter sustinuit miserias ĩ cõfessio
ne xpi.16.cal.decẽbris bono fine qeuit: Huiꝰ ãt lã
perti iniquã machinationẽ: q̃ suũ platũ inocẽter ĩ
noluit deꝰ iustꝰ iudex sic eũ puniuit qꝛ ipꝫ mõachũ
febris adeo grauis arripuit: vt rsoluto vigore mẽ
broꝝ caput ipiꝰ ad terrã frequẽtiꝰ vteref: ⁊ more
q̃drupedũ cogeref ãbulare: vñ etiã coactꝰ diuino
iudicio ẽ purgẽte: vt se peccasse ĩ scũm dei publice
fateref. Quiescite igt sãcta synodꝰ ĩ cena ⁊ nolite
pseq eos q recte deo famulãf ⁊ sincera voluntate
supna dei mãdata custodiũt ⁊ nr̃is legibꝰ subiũgũf
qꝛ ñ decet vt carnales spirituales psequãf. Vñ ẽt
greg.ait. Qui calũniã illatã ñ pbat: penã ĩcurrere
debꝫ quã si pbassꝫ reus vtiqꝫ sustineret: cõciliũ ãt
illð negter ĩchoatũ nequiꝰ ẽ finitũ. Sepultꝰ ãt bea
tus Otmarus ĩ exilio vbi hodie ĩ ĩsula capella dñi
dif ãnis decẽ ibidẽ corpꝰ suũ ĩcorruptũ permãsit.
Post vo decẽ ãnos visũ ẽ discipulꝰ ipsiꝰ: vt corpus
sui abbatis ad sci galli mõasteriũ: cui scðꝫ volũta-
tẽ dei pfuit ĩ spũalibꝰ ⁊ tẽporalibꝰ ðferre oibꝰ ðbe
rẽt. Pergẽtes itaqꝫ ad locũ corpꝰ tollẽtes in naui
posuerũt: quoꝝ ðuotiõeꝫ ⁊ corpis ipiꝰ sãctitatẽ mi
racula crebra ⁊ plura cõsequũf. Tẽpestas.n.mul-
ta vẽtoꝝ ⁊ pcellaꝝ que p totũ lacũ cõstãtinẽsẽ tũc
tẽporis visa fuit ĩ oĩ via illa nulli eoꝝ ĩpedimẽto fu
it. Vasculũ ẽt modicũ vino plenũ qð secũ tulerãt
ipis mõachis ad refectionẽ cõsedẽtibꝰ quotiẽscũqꝫ
exhaustũ fuit liquoris vini nullũ sẽsit detrimẽtũ.
Bti igif otmari corpꝰ ad mõasteriũ bti galli ðlatũ
multꝭ ibidẽ pcedẽtibꝰ ⁊ cõseq̃ntibꝰ miraculꝭ felicit
⁊ honorifice qescit. ¶ De scõ conrado.

s Ancctus cõradus ð nobilibꝰ parẽ
tibꝰ ĩ alemania genitus ⁊
educatꝰ ẽ. Hic qa mlte honestatꝭ ⁊ bono
rũ moꝝ adornatus erat a nothigo eccl'e
cõstãtinẽsis episcopo toti episcopatui auditõ pfici
tur cãꝝ. Succedẽte ãt tpe ĩ pposituꝫ maiorꝭ eccl'ie
eligif. Nothigo ãt epo viã vniuerse carnis ĩgresso
vocaf scũs vdalricꝰ eccl'e augustinensis eps: ⁊ ab
ipo corpꝰ epi ðfũcti sepelif: q clero ⁊ ppl'o tridua-
nũ ĩdixit ieiuniũ vt benignitas dei illi eccl'ie daret
placẽtẽ sibi ãtistitẽ. Statuto igif die quo ad electio
nẽ vl' potiꝰ cõmunẽ ĩspirationẽ ð epo pcedẽdũ fu
it. scũs vdalricꝰ ðscribit ipꝫ ppositũ.b.cõradũ talẽ
eẽ: sic apostolꝰ ad timo.⁊ titũ. Oꝫ eẽ epꝫ irrephẽsibi
lẽ viũꝰ vxorꝭ virũ sobriũ ornatũ prudẽtẽ pudicum
hospitalẽ doctorẽ ñ vinolẽtũ.ñ pcussorẽ: sꝫ modestũ
ñ litigiosũ.nõ cupidũ.sue domui bñ ppositũ.filios
habẽtẽ subditos cũ oĩ castitate: siqs domui sue p-
eẽ nescit q̃uo eccl'ie dei diligẽtiã hẽbit: ñ neophitũ
ñ ĩ supbiã elatũ ne ĩ iudiciũ decidat diaboli. Oꝫ ãt
⁊ testimoniũ habere bonũ ab his q foris sũt. vt ĩ op
probriũ nõ ĩcidat ⁊ ĩ laqueũ diaboli. Jtẽ ad thi.sic
ait. Oꝫ.n.epꝫ sine crimie eẽ sic dei dispẽsatorẽ ⁊c.
Seqf ⁊ eosq ꝯdicũt arguere. His oibꝰ corã multi
tudie a scõ vdalrico de ipso recitatꝭ: oẽs ibidẽ con
sẽserũt. Vñ ibidẽ rapif trahif.⁊ q̃uis plurimũ re-
nitẽs eps ĩstituif. Jn cathedrali ergo ĩsula sublima
tus scũs cõradꝰ pncipalẽ scẽ dei matris eccl'iã di-
tauit reliq̃js pciosis ⁊ ornatu maximo. Jnsup tres
cõstruxit eccl'ias vnã ĩ ciuitate ꝯstãtinẽsi: duas ex-
tra. Jn q̃ꝝ vna.vꝫ.eccl'ia bti mauritij sepulchrum
dñi nr̃i iesu xpi simillimũ illi qð ẽ ĩ hierl'm cũ mlta
diligẽtia cõstrui pcurauit. Vbi etiã duodeci pbẽ-
das clericis ibidẽ xpo famulãtibꝰ ĩ ppetuũ ĩstituit
Auxit nihilominꝰ canonicoꝝ numeꝝ maioris eccle
sie cũ allodio pprij primonij. Cupiẽs ẽt idẽ vir sã
ctus cũ apl'o corpꝰ suũ castigare tribꝰ vicibꝰ tran-
fretãs vsus scãm ciuitatẽ hierl'm adijt ĩ q̃ locũ pas
sionis xpi ⁊ sepulture ⁊ resurectiõis simul ⁊ ascen
sionis ĩ ðuotiõe maxia visitauit. Postmõꝫ apð ca
strũ laufen cũ scõ vdalrico existẽs: cũ vidissꝫ ĩ ipsa
turbine aq̃ pcellis hic ide spumãtibꝰ aues ĩtroeũ
tes mergi ⁊ exeũtes: ĩtellexit vir scũs in spũ duas
aĩas fore sub specie illaꝝ auiũ: q̃ ibidẽ ob sceleꝝ suo
rũ aliqñ cõmissoꝝ mltitudinẽ suũ purgatoriũ susti
nerent. Jtaqꝫ ãbo viscerībꝰ mĩicordie moti vdal
ricꝰ pmã missã p ðfũctis celebrare ñ distulit. cõra-
dus ãt ipsa die secũdã missã silr p defũctꝭ cõplef
ñ pigratus ẽ. Et sic ĩ eoꝝ deuotiõe ⁊ solẽni altaris
oblatiõe illaꝝ auiũ spẽs ãplius ñ viderũt. Gebhar
do optio adolescẽti q casu sup epi sedẽ cõsederat p
phetabat cõradus dicẽs: pmature sedẽ meã geb-
harde occupasti: mihi succedet q por te ĩ hac cathe
dra sedebit: vꝫ.gamelonꝰ. Scũs ẽt cõradus infra
missaꝝ solẽnia post cõsecrationẽ corpis ⁊ sãguinis
dñi nr̃i iesu xpi ĩ die scõ pasce araneã lapsã ĩ calicẽ
cũ sãguie dñi fiducialr sũpsit. Cũqꝫ terminatꝭ rite
missaꝝ solẽnijs put dignissimũ ẽ ipsa die ad prãdiũ
ꝯsedissꝫ attenuatꝰ corpe p scãꝫ q̃dragenã ñ come-
dit. Interrogatꝰ a suis cur nõ comederet. ait. Ex
pecto hospitẽ: ĩ primũ veniẽtẽ: ⁊ ĩclinato capite su-
p mẽsã exitũ araneẽ pbet apto ore: Quãta de tali
aduẽtu q̃n potiꝰ miraculo ĩter cũctos ibidẽ existen
tes fuerit letitia nullus sane mẽtis ignorat. Obijt
ãt btũs cõradus eps post multaꝝ exercitia vtutuꝫ
6.calẽ.decẽbris.ãno dñi.976. epatus vero.62.se
nex ⁊ plenꝰ dieꝝ. ¶ De scõ hillarione.

h Jllariõ scũs mõachus fuit: cuius
vitã vtutibꝰ plenã scribit
hiero.hꝰ parẽtes idol' deditĩ.ipe vt dr ro
sa ð spinis floruit: alexãdriã missus ⁊ ibi grãmaticã
discẽs ibidẽ ẽt baptizatꝰ ẽ: totaqꝫ illi volũtas ĩ eccl'ie
ꝯgregatiõibꝰ fuit. Audiẽs nomẽ ãtonij ĩ egyptũ p-
rexit ad vidẽdũ eũ: quẽ vt vidit stati habitũ muta
uit: ⁊ duobꝰ mẽsibꝰ vir cũ eo mãsit. ꝯtẽplatꝰ ẽ.n.or
dieꝫ vite sue grauitatẽ moꝝ: qꝫ creber ĩ orõibꝰ: qꝫ
hũil' ĩ suscipiẽdis fribꝰ: qꝫ seuerꝰ ĩ cõripiẽdis. alacer
ĩ exhortãdis: talẽ ẽt hũit ꝯtinẽtiã vt cibi eiꝰ aspitatẽ
nulla eiꝰ ĩfirmitas frãgẽt his vtutibꝰ hilariõ ĩstructꝰ

rediit ad patriā cū q̄buſdā mōachis: parētibꝰ ſuis
iā defūctis: ptē ſubſtātie fribꝰ: ptē etiā paupibꝰ de
dit: ſibi nihil oīno reſeruās: ℭ Erat āt ānoꝝ qn-
deci: ⁊ ſolitudinē igreſſus ē ſacco tātū cooptꝰ ⁊ ſac
cū ruſticū quē btūs ātonīꝰ ei dedit cū ab eo diſceſſit
ſecū tulit. tātū. i5. caricas poſt ſolis occaſū come-
dēs hoc cibo cōtētꝰ fuit a. i5. vſqꝫ ad. zo. etatis ſue
ānū. Eſtus ⁊ pluuias breui tugurio quod iūco ⁊ ca
ricis texerat declinauit: deide breuē cellā parauit
latitudie pedū q̄tuor: lōgitudie vō pedū quiqꝫ: vt
ſepulchꝝ potiꝰ q̄ꝫ domū crederes. Capillos ſemel
i āno. vꝫ. die paſce totūdit: ſup nudā terrā i initio
vſqꝫ ad mortē cubauit. Saccū quo ſemel fuit idu
tus nunq̄ꝫ lauās nec mutās altero niſi cū pmo ſciſ
ſus eēt: ſcripturas ſcās q̄ſi memoriter tenens: poſt
oronē pſalmos q̄ſi deo pſēte cecinit a. zi. āno vſqꝫ
ad. z6. tribꝰ ānis pmis dimidiū lētis ſextariū made
factū aq̄ frigida comedit. Alijs tribꝰ ſeq̄ntibꝰ panē
aridū cū ſale ⁊ aq̄ ſūpſit vſqꝫ ad. 30. Herbis agre-
ſtibꝰ ⁊ virgultoꝝ radicibꝰ crudis ſuſtētatꝰ ē. A. 30.
vnciā panis ⁊ coctū modicū ollꝰ abſqꝫ oleo come
dit. Sētiēs āt caligare oculos ⁊ totū corpꝰ i ipeti-
ginē verti: ⁊ punicea ſcabredie cōtrahi: ad ſupiorē
cibū adiecit paꝝ olei ⁊ hoc vſqꝫ ad. 64. annū vite
ſue tali cucurrit gradu nihilum guſtans pomorū:
aut eguminū ſeu cuiuſq̄ꝫ alteriꝰ delectabil' rei hic
dū ſe videret corpe fatigatū ⁊ exitū crederet imi-
nere a. 44. vſqꝫ ad. 70. pane abſtinuit incredibili
feruore mētis: vt eo tpe q̄ſi nouꝰ accederet ad ſui
tutē dei: qū ceteri ſolēt remiſſiꝰ viuere. Fiebāt āt
ei ſorbiciūcula de farina ⁊ cū minimo olei vix. p ci-
bo ⁊ potu quqꝫ vncias appēdēs: ſicqꝫ cōplenit or-
dinē vite ſue. nūq̄ꝫ āte ſolis occaſū nec i diebꝰ feſtꝭ
nec i ſūma iualitudie nūq̄ꝫ ſoluit ieiuniū igit' potē
tiſſimꝰ i miracul'. ſcītitate icōparabil'. 80. etatꝭ ſue
āno cū abſēs eēt Eſitiꝰ: q eū ſēp familiariter dile-
xerat q̄ſi i teſtimoniū teſtamēti breuē manu ppria
ſcripſit lr̄aꝫ oēs diuitias ei dereliquēs q̄s habuit
vꝫ. tunicā de ſacco. cucullā ⁊ paliolū. iāqꝫ modicꝰ
calor i pectore erat: ⁊ q̄ſi iā vix viuebat aptis ocul'
hec loq̄bat'. egredere qd times egredere qd dubi
tas. 80. fere ānis xp̄o ſuiſti ⁊ mortē times: iter hec
vba exalauit ſpm̄. Statiqꝫ corpꝰ eiꝰ humatū ob-
rutū ē. Sicqꝫ ⁊ ipe oēs q ad egrotātē venerāt ro-
gauit ne qdē pūctū hore poſt mortē eiꝰ corpꝰ ſua-
ret'. Poſtmodū Eſitiꝰ vir ſcūs cū piculo vite poſt
decē fere mēſes corpꝰ eiꝰ furatꝰ ē ⁊ i paleſtina de-
ferēs: mōachis crebris pſeq̄uētibꝰ laudibꝰ mōaſte
rio cōdidit cū tunica cuculla ⁊ pallio toto corpore
q̄ſi adhuc viueret itegro ⁊ multo fragrāte odor q̄ſi
optimis delibatū eēt vnguētis: i teſtimoniū eiꝰ ſā
ctiſſime vite ad laudē ⁊ exrupabilē ipſiꝰ gl'iā q viuit
⁊ regnat. Feſtū aūt ipiꝰ recolit'. iz. cal'. noueb̄ris.
quo vꝫ. die vndecī miliū v̄ginū ⁊. b. vrſule feſtū ce
lebratur.

ℭ De sancto turpino.

Turpinus remēſis archieps ſo-
ciꝰ caroli. iz. ānis. cū
hiſpaniā ⁊ galitiā a ptāte paganoꝝ libe-
raſſꝫ: q̄ vidit ſcripſit lepr̄ādo d̄cano aq̄ſ-
grani. ℭ Primo quō ſāctꝰ Jacobꝰ apoſtolꝰ appa
ruit carolo rogās vt locū ſepulture ſue purgaret ⁊
viā ad locū ſui ſepulchri ppararet vt mltitudo pe
grinoꝝ ibi peccata deleret. Promiſit etiam ſibi ſe
fore adiutorē i oībꝰ ⁊ cū hoc vitā eternā poſſidē-
dā. Cōuerſi āt fuerāt multi p pdicatiōes diſcipulo
rū iacobi: ſꝫ recidiuī paſſi ſūt: ⁊ fides xp̄i ibi deleta
erat vſqꝫ ad tp̄s caroli q hiſpaniā ⁊ galitiā xp̄ianā
fecē p xpꝫ. Prima vrbs quā obſedit fuit Pāpilo-
na. tribꝰ mēſibꝰ nequit eā cape. q2 iexpugnabiles
erāt muri. Orauit ergo. Dn̄e ieſu xp̄e p cuiꝰ fide
huc veni da mihi hāc vrbē. ſcē iacobe: ſi verꝝ ē q
mihi apparuiſti da mihi cape eā. Tūc muri collapſi
fūditꝰ ceciderūt: Saracenos aūt q baptizari volue
rūt viuere pmiſit: alios oēs occidit. quo audito alie
ciuitates miſerūt ei tributū ⁊ ſe ei ſubiecerūt ⁊ fa-
cta ē tota illa terra ſub tributo. Viſitato ſarcopha
go bt̄i iacobi venit petronū: ⁊ ibi ifixit lāceā i ma-
re dicēs. gr̄as: ⁊ addit huc vſqꝫ nūq̄ꝫ niſi nūc potui
Tūc ſubiugauit ſibi oēm galitiā ⁊ hiſpaniā a mari
vſqꝫ ad mare. Itē vnā ciuitatē obtinuit i qua erāt
90. turres. Itē lucernā ciuitatē quatuor mēſibꝰ ob
ſedit: quā capere nō valēs deū ⁊ ſanctū iacobū in
uocauit. Tūc ceciderūt muri eiꝰ ⁊ ē deſerta vſqꝫ
nūc cū alijs tribꝰ ciuitatibꝰ q̄s ipſe dn̄s anathema
tizauit: vt oli hierico. Oīa idola deleuit pter vnū
qō vt dicūt ſaracēi maugmetꝰ. quē ipſi colūt cū vi
ueret i ſuo noīe fabricauit: ⁊ demonū legionē arte
magica ibi alligauit: que tāta fortitudie illud ſuāt
q a nullo vnq̄ꝫ frāgi potuit. Cū. n. aliqs xp̄ianus
ad illud appropiquat ſtati piclitat': ſꝫ paganꝰ cum
orādi cā venit illeſus abit. auis q̄ ſup illō ſederit ſta
ti morit'. Eſt igit' i maris margīe lapis altꝰ q̄ꝫtū po
teſt coruꝰ volare ſurſū: iſra latꝰ ⁊ q̄dratꝰ ſupra ſtri-
ctus ſup quē ē imago illa de auricalco optio i effi-
gie hoīs fuſa ſup pedes ſuos erecta: faciē habens
v̄ſus meridiē: i manu dextra habēs clauē magnā
q̄ cadet de manu eiꝰ āno quo rex i gallia natꝰ fuerit
q totā hiſpaniā xp̄ianā faciet. mox q viderit clauē
lapſā gazis ſuis i terrā poſitis oēs fugiēt. Ex auro
qō reges ⁊ pncipes dabāt carolo: ſimil'r quoqꝫ pa-
gani: ipſe carolꝰ fecē tēplū ſcō iacobo ⁊ ornamēta ml'
ta ⁊ canonicos iſtituit: Sil'r aq̄ſgrani de illo edifi-
cauit ⁊ ml'tas alias eccl'ias. Reuerſo carolo paga
nus rex aphricanꝰ hiſpaniā ſibi ſubiugauit: xp̄ia-
nos occidit: quos carolus terre cuſtodes poſuerat:
quo audito carolꝰ redit cū multꝭ exercitibꝰ ⁊ venit
baionā vrbē vaſcoꝝ vbi romaricꝰ moriēs cuidam
cōſāguineo eiꝰ ſuū equū ⁊ cetera ſacerdotibꝰ ⁊ pau
pibus diſtribuēda cōmiſit: q qm̄ n̄ cōpleuit ſuper
ſe audiuit demōes: q̄ſi rugitus leonū: lupoꝝ: ⁊ vi-
tuloꝝ habētes: ⁊ raptꝰ p dietas quatuor ductus ab
exercitu caroli iuētus ē. Carolo igit' i craſtio pu-
gnaturo cū argolādo q hiſpaniā reacq̄ſierat i ſero
parāt ſe milites caroli: vt mane ſint ad bellādum
prompti ⁊ haſtas ſuas āte tētoria i pratꝭ fixerūt in
terra: q̄s mane iuenerūt corticibꝰ ⁊ frōdibꝰ deco-
ratas ⁊ in terra radicatas. Abſciderunt autem eas
prope terram ⁊ de radicibus poſtea creuit magna
ſilua. Horum haſte floruerunt qui ipo die cedēdi
erāt ⁊ ſcōꝝ martyrū numero iſerēdi. Sūt aūt tunc

occiſa.40000.⁊ dux milo pr̄ rotholādi ⁊ equꝰ caro
li. Tūc ſtetit carolꝰ cū duobꝰ. M. ⁊ ſpata q̄ dr̄ gau
dioſa mltos paganos occidit: i ſero vtriq; redeūt i
caſtra. Craſtino venerūt q̄tuor nobiles cū quatuor
milibꝰ pugnatoꝝ. Vñ pagani fugiūt ⁊ carolꝰ i galli
am rediȷt. Poſtea rediēs iteꝝ cū q̄tuor milibꝰ mili-
tū carolꝰ ⁊ hoꝝ haſte floruerūt: q leti ⁊ p̄mi pugna-
uerūt: ⁊ paganos inumerabiles occiderūt: ⁊ pꝰ ipi
occiſi ſūt: ⁊ equꝰ caroli ibi ſtās mltos occidit donec
fugerēt pagani. Iteꝝ mādauit argolādꝰ carolo bel
lū: vñ carolꝰ venit cū.144 milibꝰ: tūc argolādꝰ ⁊ ca
rolꝰ mlta ſil' locuti ſūt d̄ caſu belli ⁊ fide. Int̄ q̄ dicit
argolandꝰ pugnemꝰ ꝓ fide: ⁊ ſi vincar baptizabor.
Vadūt gͦ viginti xp̄iani ꝯ̄ viginti paganos ⁊ occi
dūt eos. Poſt q̄dragita ⁊ vēit vt p̄us: poſtea.100.
⁊ factū ē ſil'r. Iteꝝ mille ſ₃ ſp̄ xp̄iani paganos occi
derūt. Tūc dat₰ treug₰ venit argolādꝰ ad carolum
baptizādꝰ dicēs carolo. Lex tua ſāctior ē: ⁊ p̄cepit
paganis vt baptizarēt̄. Illi āt ꝯſēſerūt. Tūc argo-
lādꝰ vidit ordies i mēſa ⁊ q̄ſiuit q eēnt: rn̄dit caro-
lꝰ hos eē ep̄os: hos mōachos: hos canonicos: hos
pauperes: quos dicit eē nūcios dei. cui ille. Male
tractas nūcios dei. pp̄ hͦ nolo baptizari. Hic notā
dū q₃ graue pctm̄ ſit male tractare paupes: pp̄ hͦ
carolus tāta leticia baptizādoꝝ ē p̄uatꝰ. Craſtino
carolꝰ pugnaturꝰ hūit.134. M. argolādus vͦ.100.
M. ibiq; occiſus ē argolādus ⁊ ſua.100000. victo
res i ſāguie ſtabāt vſq; ad baſes ciuitat₰: q̄ mox ca
pta ē paganis oībꝰ occiſis. Tūc.1000. xp̄iani nocte
ſepelierūt mortuos carolo ignorāte: q onuſtati ar-
gēto ⁊ auro: cū ad carolū redire vellent a paganis
q fugerāt ſunt occiſi: ⁊ hoc fecit eis auaritia. Prin
ceps āt nauarroꝝ mādat iteꝝ carolo bellū: q orauit
dn̄₃: vt oñdat ſibi i illo bello morituros: craſtino āt
armato exercitu carolꝰ vidit rubeā crucē i hūeris
moriēdoꝝ retro ſuper loricas: quos oēs i oratorio
ſuo retruſit ne occiderent̄: pacto bello ⁊ occiſis fe-
re.10000. paganoꝝ carolꝰ quos i oratorio truſerat
repit mortuos. v₃.150. tūc carolꝰ expugnauit tota₃
patriam nauarroꝝ. Poſtea vͦ dr̄ carolo q̄ rex ba
bylonis miſerat ꝯ̄ eū de ſyria.20000. curruū ⁊ ip̄e
de gn̄e goliath q vulnerari nō poterat niſi in vm
bilico.6040. fortiū hūit. ſtatura eiꝰ cubitoꝝ.12. faci
es eiꝰ lōga vniꝰ cubiti. digiti tribꝰ palmis: q oēs ꝯ̄
ſe miſſos portauit iu ciuitatē orthgoꝝ: p̄mo rainal
dū: ſecūdū ꝯſtātinū regē romanoꝝ ⁊ aliū comitem:
tres illos oēs ſil' leuās q̄ſi pueros dextra ⁊ leua tu
lit i carcerē: ⁊ viginti pugnatores. ſimiliter depor-
tauit: rotholādꝰ vero fixit eū i vmbilico. vñ clama
uit. maugmet iuua: q̄r morior: accurrūt gͦ pagani:
⁊ portāt eū mox i ciuitatē: ⁊ ſic xp̄iani cū eis itraue
runt: ⁊ p̄fatū gigātē occidūt: ⁊ ciuitatē capiūt. Ro-
tholādꝰ vͦ gigāti p̄dicauit de trinitate q̄rēti. abra-
hā vidit tres ⁊c̄. Itē i cythara cū ſonat tria ſt̄ ars
manꝰ ⁊ corda. i amigdala tria ſūt coriū teſta nucle
us: ſil'r i ſole curſus ſplendor ⁊ calor. In rota plau
ſtri: mediū brachia circulꝰ: i hoīe corpꝰ aīa vmbra
ſic vnū. n. ē tria ita i deo tres pſone vnū ſūt. Itē q̄
rit gygas. Quō potuit v̄go parere? rn̄dit rotholan
dus. Deus q fabe gurguliōi: ⁊ arbori facit gignere
vermes: mltoſq; piſces ex aqua ꝓducit, vultures
apes: ſerpētes ſine maſculino ſemie fac̄ ꝓlē gignē
potuit idē deꝰ ⁊ v̄ginē facē parē. de aſcēſiōe q̄renti
rn̄dit: rota molēdini quātū ad ima deſcēderit de ſu
periꝰ tātū aſcēdit: ecōtrario auis d̄ mōte deſcēdēs
rediȷt i altū: ſol i oriētē ſurgit ⁊ tēdit i occidētē: ⁊ ite
rū redit i oriētē: ita ⁊ xp̄s vñ deſcēdit iteꝝ aſcēdit.
Cui gygas. mō pugnemꝰ ꝓ fide. Poſtea dictum ē
quō exercitꝰ caroli facies equoꝝ linthcis opuit ne
viderēt laruas hoſtiū: ⁊ obſtruxerūt aures equorū
ne audirēt tympana p̄ q̄ p̄us fugati fuerāt qn̄ paga
ni fecerāt ſingl'os viros an̄ ſingl'os equos icedere
laruatos ⁊ tympana ꝑcutiētes: vñ mō victoriā ha
buer̄t. Tūc carolꝰ irrūpēs vexillū i curru abſcidit:
al's. n. nūq̄₃ fugiſſēt. ⁊ ſic occidit.8000. paganoꝝ v₃
bē cepit: ⁊ poſtea i hiſpania nemo carolū auſus ē i
pugnare. Poſtea venit ad ſcm̄ iacobū ⁊ oīa deſtru
cta ibi reedificauit: ſtatuitq; ad honorē ſci Iacobi
oēs reges ⁊ p̄ncipes p̄ſentes ⁊ futuros ep̄o ſci iaco
bi obedire. Tūc gͦ turpinꝰ remēſ archiep̄s ſci iaco
bi eccl'ia₃ ⁊ altare cū.60. ep̄is caroli rogatu cal̄. Iu
nij hanorifice ꝺdicauit: ⁊ carolꝰ tūc dedit eccl'ie ſci
iacobi i dotē totā galitiā ⁊ hiſpaniā: vt q̄libet poſ-
ſeſſor domꝰ annuati₃ q̄tuor denarios ꝑſoluēt: ⁊ ab
oī ſ̄uitute reg₰ ⁊ p̄ncipū liberi eēnt: ⁊ vt ibi ſint ꝯci
lia ⁊ v̄ge ep̄ales ⁊ corone regales p̄ manꝰ ep̄i loci ꝓ
beāt̄ ⁊ beatꝰ iacobꝰ: ⁊ Io. cū mr̄e petier̄t: vt vnꝰ ſe
deat ad dexterā alt̄ ad ſiniſtrā xp̄i. Io. i oriēte pͦ-
nꝰ ē apd̄ epheſū. Iacobꝰ i occidēte. Ro. ap̄lica ſe-
dē petrꝰ h₃: merito q̄r ip̄i erāt xp̄o p̄ ceteris familia
res. p̄ncipal'r tn̄ ē petrꝰ: q̄r xp̄s voluit eū eē p̄ncipē
ap̄loꝝ. Tāte āt fortitudis fuit carolꝰ q̄ q̄tuor ferra
turas eq ſil' māibꝰ facile extendebat: ⁊ militē arma
tū ſtātē ſup palmā ſuā a t̄ra vſq; ad caput ſuū faci
le leuabat. tāte largitat₰ q̄ in q̄tuor feſtis curiā p̄ci
pue hūit i hiſpania. v₃. in natiuitate xp̄i i paſcha ⁊
pēthe. ⁊ feſto ſci iacobi. p̄ ſingl'as noctes cū cuſtodi
ebāt.120. fortes. Pria noct₰ vigilia.40. ei aſſiſter̄t.
10. ad caput.10. ad pedes.10. ad dextram.10. ad ſini
ſtrā dextra ſpatā nudā: ſiniſtra cādelā ardētē habē
tes. hͦ mō ſecūdā vigiliā.40. ſic.40. tertiā vigilia₃
fecer̄t. Qui plura de v̄tutibꝰ eiꝰ ſcire voluerit cer-
nat quō rome fuit ip̄ator. eccl'iaſ ⁊ abbatias iſtituit
ſepl'chꝝ dn̄i viſitauit. mltoꝝ ſcōꝝ corpa i argēto et
auro locauit: ⁊ lignū cruc₰ ſecu₃ tulit: vñ mltas ec-
cleſias dotauit. Cū rediret carolꝰ de hiſpania ad-
huc erāt duo reges pagani apd̄ ceſareā auguſtam
marſiriꝰ ⁊ beligādꝰ fr̄ eiꝰ a rege babylonie d̄ ꝑſide i
hiſpaniā miſſi: q carolo ficte ſubiacebāt: qbꝰ carolꝰ
mādauit: vt baptizarēt̄ vl' tributū ſibi mitt̄āt. Qui
miſer̄t ei trigita equos oneratos auro ⁊ argēto ga
ziſq; hiſpanic₰: ⁊ q̄drigētos equos vino dulciſſimo
oneratos pugnatoribꝰ ad potādū ⁊.1000. ſarrace-
nas formoſas: nūcio vͦ caroli ganaleoni triginta
equos oneratos auro ⁊ argēto ⁊ pallijs ꝺderūt: vt
pugnatores i manꝰ eoꝝ tradēt: qd̄ ⁊ fec̄. nūciꝰ caro-
lo munera tulit: ſ₃ vinū ⁊ mlieres accep̄ert pugna
toreſ. Dixitq; q̄ rex marſiriꝰ vēiret baptizādꝰ. cui
occurrit carolꝰ cū.55. milibꝰ. vener̄t ⁊ pagāi ⁊ hoꝝ
vigiti milia occider̄t. xp̄iani ſil'r: ⁊ xp̄ianoꝝ trigita

milia a paganis ſũt occiſa.ꝑꝑ hebetudinē aı̄ ⁊ for- nicatōꝫ eoꝝ .ibi occiſi ſũt oẽs pugnatores p̄ter ro- tholãdũ ⁊ alios qnqꝫ.Tũc rotholãdꝰ cũ. 100. viris euaſit ⁊ occidit mãſiriũ.ipe ſolꝰ q̄tuor lãceiſ fixꝰ eua ſit:tẽ marmoreũ lapidē trino ictu ı̄ duas ptes diui ſit a ſũmo vſqꝫ deorſũ gladio ſuo quē voluit frãgē qñ vidit ſe moritu ne pagani eũdē acciperẽt:cor- nu ſuũ ſufflãdo fregit ⁊ ceruicē colli ſui leſit:ſocioſ vocãdo cũ ſufflatiõe.Qđ carolꝰ vt audiuit venire voluit:ſꝫ p̄fatꝰ traditor eũ auertit dicẽs eũ ı̄ vena- tiõe eẽ. Adhuc.n.carolꝰ necē ⁊ traditiõꝫ ſuoꝝ igno rabat. Ad obitũ rotholãdi vẽit theo.⁊ vidit cõpũ- ctiõꝫ ⁊ orõnē eiꝰ:tribꝰ vicibꝰ carnē ſuã tetigit dicẽs Et ı̄ carne mea videbo deũ ſaluatorē meũ. Silr̄ tetigit ⁊ oclos dicẽs.Quē viſurꝰ ſũ ipe ⁊c̄.⁊ ait:me mẽto mei dñe q ꝓ honor̄ tuo exul morior:memor eſto ſocioꝝ meoꝝ ſilr̄ occiſoꝝ ꝓ te. Tunc ſignãs ſe cruce ait. Nũc video qđ oclꝰs nõ vidit ⁊c̄. ⁊ ſic ex pirauit ſãctiſſimꝰ martyr rotholãdꝰ. Ego turpinꝰ neſciẽs rotholãdũ d̄fũctũ ipo die obitꝰ eiꝰ miſſã de- fũctoꝝ p̄ſẽte carolo celebraui.16. cal. Julij ⁊ raptꝰ ı̄ extaſim audiui choros ı̄ celeſtibꝰ cãtãtes ignorãs qđ h° eẽt. Poſt h° demones q̄ſi p̄dã ducẽtes.qbus dixi.qđ fertis:rñderũt. Marſiriũ ad ıferna ſic mi chael rotholãdum ad celeſtia.miſſa celebrata dixi h° carolo. Cũ h° dicerē vẽit baldeuinꝰ ſuꝑ equũ ro tholãdi dicẽs.rotholãdũ ſe d̄reliqſſe ı̄ agonia: cito exercitꝰ vẽit ad funꝰ ſꝫ carolꝰ p̄mꝰ ıuenit eũ exani- matũ:q brachia ſuꝑ pectꝰ poſuerat ı̄ formã crucis. Tũc carolꝰ irruit ſuꝑ eũ.qs plãctũ illiꝰ explicet:bal ſamo mirrha ⁊ aloe ꝯditꝰ eſt: ⁊ cũ eo ibi ꝑnoctauit exercitꝰ. Trigita octo ãnoꝝ obijt. craſtino armati vadũt ad locũ certaminis: vbi aliꝰ amicũ ſuũ ſemi viuũ reꝑit:aliꝰ mortuũ. Oliueriũ defũctũ ıueniũt: q̄tuor pal ı̄ terrã fixis extẽſũ text̄ retortis ligatũ:a collo vſqꝫ ad vngulas pedũ ⁊ manuũ excoriatũ:ſa gitt̄:lãccis:ſpat̄ ꝑforatũ.totũ nemꝰ clamoribꝰ ıple tur qlibꝫ ſuũ amicũ eiulãdo. Tunc carolꝰ iurauit ꝑ oı̄ potẽtē q currē nõ ceſſaret:donec hos hoſtes in ueniret. Inuenit eoſ cenãtes q̄tuorqꝫ milia occidit ſtetit ſol ımobilꝰ ⁊ ꝓlõgata ē dies illa ſpatio triũ di erũ:⁊ ıuẽto traditore ganaleone p̄cepit eũ carolus q̄tuor eqs fortiſſimis totiꝰ exercitꝰ alligari : ⁊ ſuper eos aſſeſſores agitantes ꝯ q̄tuor orbis plagas ⁊ ſic digna morte interijt diſcerptꝰ. Exẽplo ãt macha- bei iude.12.milia talẽtoꝝ auri veſtes ⁊ cibaria da- ta ſũt ꝓ defũctoꝝ aı̄abꝰ. Rotholãdꝰ ı̄ eccl'ia roma- na ſepelit̄:gladiꝰ eiꝰ ad caput ſuſpẽditur:oẽꝫ terrã circa oppidũ blauienſ̄ ſex dieꝝ ſpacio vbi rotholã dꝰ ſepultꝰ ē canonicꝫ regularibꝰ quos ipe carolꝰ re ſtaurauerat iuſſit dari: vt ãnuati ı̄ anniuerſario ſcı̄ rotholãdi.30.pauꝑes oı̄bꝰ neceſſarijs veſtibꝰ ıdue rẽt:cibis reficerẽt.30 pſalteria ⁊ tot miſſas ꝓ oı̄um d̄fũctoꝝ aı̄abꝰ occiſoꝝ dicerẽt: ⁊ d̄ reliquo ipi viue rẽt. Poſt h° carolꝰ ſcm̄ dionyſiũ honorauit oẽꝫ frã ciã eccl'ie eiꝰ ı̄ p̄dio dedit:⁊ p̄cepit vt oẽs frãci p̄ſen tes ⁊ futuri ẽt reges paſtori eccl'ie obedirent: ⁊ q̄li bet domꝰ ãnuati q̄tuor denarios daret ipi eccleſie ⁊ ſtãs apud corpus.b.dionyſij:orauit ꝓ aı̄abꝰ occi ſoꝝ ı̄ hiſpania:⁊ ꝓ his q libet̄ p̄fatos denarios ſol- uerẽt.nocte ꝓxia regi dormiẽti dionyſiꝰ apparuit eũqꝫ excitauit dicẽs. Qui tuo exẽplo ı̄ hiſpania oc ciſi ſt̄ vl' occiderẽt oı̄uꝫ d̄lictoꝝ veniã ıpetraui. Silr̄ q̄tuor d̄ ſuis vulneribꝰ medicinã ıpetraui. Hoc ca rolꝰ dixit oı̄bus. Tũc carolꝰ aqſgrani mira mı̄ri dei opatꝰ ē.vñ ꝓuocati ſũt ẽt ad bona faciẽda mlti alij Tũc mihi turpino mors caroli relata ē h° mõ. Cũ apud viennã die q̄dã in extaſi raptꝰ orõni vacarē: ⁊ pſalmũ. deꝰ ı̄ adiutoriũ.dicerē: demonũ agmina ꝓcedebant v̄ſus lotharingiã. Cũqꝫ oẽs trãſiſſent vidi vnũ q̄ſi ethiopē greſſu tardo ſequẽtē.Cui di- xi.quo itis: Rñdit. Aqſgranum tollere aı̄aꝫ carol̄ Cui dixi. Adiuro te ꝑ ieſũ xp̄m vt redeas ad me dicẽs qđ actũ ſit.Tũc paꝝ morati redeũt vt p̄us or dinati.Dixi g° ei cu p̄us dixeraꝫ qđ egiſtis:rñdit. Galatianꝰ ſine capite tot lapides: ⁊ ligna eccl'iarũ tulit ı̄ ſtatera q plus appenderũt eiꝰ bona q̄ꝫ mala ⁊ iđ aı̄am eiꝰ a nobis abſtulit.Quo dicto euanuit:⁊ ego cognoui illa hora carolũ eẽ defũctũ. Ipe etiam mihi qñ abinuicem receſſimus me rogante ꝓmiſit q ſi fieri poſſet nũciũ mort̄ ſue mittẽt. ſilr̄ ego ſibi d̄ mea morte ꝓmiſi. Vñ egrotãs ad mortē p̄cepit cuidã militi alũno ſuo vt mortē eiꝰ mihi nunciaret qđ ⁊ fecit.5.cal.februarij.obijt anno dñi octingen- teſimo quartodecimo. ¶ De ſcõ Guilielmo.

t Empore illo quo diuine placuit pietati angloꝝ gentẽꝫ de mal' ſuis corrigē ⁊ ſue ſ̄uitut̄ officijs arctiꝰ aſtrigē:glorioſiſſimo normanoꝝ du ci guilielmo eãdē patriã d̄bellãdo ſubegit:⁊ eiꝰ vir tute ⁊ ıduſtria totiꝰ eccleſiaſtice dignitat̄ honores ı̄ meliꝰ reformauit:cuiꝰ pie intẽtiõis operibꝰ ınidẽs ille bonoꝝ oı̄uꝫ inimicꝰ diabolus tũ familiariũ frau dibꝰ tũ ex̄neoꝝ ıcurſibꝰ ml'totiẽs conatꝰ ē eis obſiſtē ſucceſſibꝰ. Sꝫ dño ꝓtegẽte ⁊ timẽtē ſe regē glorifi cãte ad nihilũ deductꝰ ē malignꝰ. Audientes ãt da cij angliã ſubiectã eē normãnis grauit̄ ıdignati ſe ſuo hereditario q̄ſi iure p̄uari arma p̄parãt : claſſē adaptãt: vt eos adeuntes a data ſibi diuinitus pa tria expellant. Hoc cõꝑto rex prudẽtiſſimꝰ helſinũ quẽdã r̄ligioſũ abbatē remẽſ̄ cenobij accerſitũ ı̄ da tiã dirigit: vt ingrat v̄itatē hꝰ rei. At ille vt vir ad modũ ſagac̄ ingenij ſtrenue negociũ reḡ exeqt̄. Quo fidelit̄ pacto ad ãgliã cupiẽs reuerti mare ı̄- gredit̄:⁊ iã maximã ptē mar̄ ꝓſpero curſu trãſie- rat. Cũ ſubito naut̄ ſurgẽtibꝰ vndiqꝫ vẽt̄ horrida tẽpeſtas celũ cõmouit ⁊ vndas. Fatigat̄ igit̄ nau- tis nec vltra obniti valẽtibꝰ fractis remis funibus ruptis: cadẽtibꝰ velis ſpes oı̄uꝫ ſalutis amittit̄:ni- hil niſi ſubmerſiõis indiciũ deniqꝫ expectat̄. Cũqꝫ de ſalute corpoꝝ deſperati aı̄aꝝ curam ſolũmodo creatori ſuo magnis clamoribꝰ cõmẽdarẽt: ⁊ beatã dei genitricē miſeroꝝ.ſ.r̄fugiũ ⁊ d̄ſpantiũ ſpeꝫ duo te ıclamarẽt. ecce ſubito cõſpiciũt quẽdã reuerẽde habitudis viꝝ põtificali ıfula ꝓximũ: q aduocans ad ſe abbatē helſinum his v̄bis cepit appellare di cẽs. Vis ıquit piculũ maris euadere: vis in patriã ſanꝰ redire: Cũqꝫ ille cũ fletu ſe id toto corde deſi derare:id ſolũ expetere rñderet:tũc ille. Scias iqt me ad te a dña mea genitrice dei maria quaꝫ tam

dulcit̃ reclamasti directũ: ⁊ si dciꝫ meis obtẽperare
volueris sanꝰ cũ comitibꝰ euades iminẽs piclꝫ maris
Spõdet ilico se ei ĩ oibꝰ obtẽpaturꝝ si hoc euaderet
piclꝫ. Promitte igt ille do. ⁊ mihi: ꝙ diẽ ꝯceptiõis
mr̃is xpi solẽnit̃ ãnuati celebrabis ⁊ celebrãdũ ꝑdi
cabis: ⁊ ille vt vir prudẽtissimꝰ: ⁊ qs igt dies mihi
hoc festo erit celebrãdꝰ: Sexto ait idꝰ dcẽbris hoc
solẽnizãdũ festũ tenebis: ⁊ quo igt abbas offõ vte-
mur ĩ eccl'iastico obsecro: Dẽ igt offm̃ qd dr̃ ĩ eiꝰ na
tiuitate dicet̃ ĩ ꝯceptõe eiꝰ: excepto ꝙ nomẽ nati-
uitatꝭ mutabit̃ ĩ nom̃ ꝯceptõis. His dcis ille dispa
ruit: ⁊ citiꝰ dcõ sedata tẽpestate abbas cũ suis ĩcolu
mis ꝯcito flatu applicuit ãglicꝭ littoribꝰ: ⁊ q̃ viderat
⁊ audierat qbꝰ potuit notificauit: statiqꝫ remissi ceno
bio idẽ festũ solẽnit̃ celebrare fecẽ ⁊ tpe quoad uixit
dnotꝭ obseqis duote celebrauit: ⁊ nos gº fr̃es dile-
ctissimi si portũ salutiferꝝ volumꝰ apphẽdẽ dei geni
tricꝭ ꝯceptõeꝫ ꝯgruis obseqis celebremꝰ: vt ab eiꝰ
filio digna mercede remuneremur q cum pr̃e ⁊ scõ
spũ viuit ⁊ regnat. ¶ De scã Otilia.

Otilia q2 ceca nata fuit pr̃ suꝰ eã oc-
cidẽ voluit: vñ mr̃ eius cuidã
ancille sue eã alẽdã ꝯmisit: q̃ pp murmur
ppl'i iubẽte mr̃e lõgissime cũ puella fugit: vbi cum
ipa puella nutriret̃ xps epo erardo de ptibꝰ baua-
rie appuit. d. vade ad qdã monasteriũ qd dr̃ pal-
ma ⁊ ibi ĩuenies puellã a natiuitate cecã quã bapti
zab: nomẽ otilia ĩponẽs ei: ⁊ mox pꝰ baptismũ visũ
recipiet. Quo fcõ cũ diu optie ĩ religiõe ꝓfecissꝫ mi
sit fr̃i suo lr̃as dl'cedie plẽas. vt eã pr̃i recõciliãs re
uocaret: cui cũ pr̃ nõ ãnueret filiꝰ ĩcõsulto pr̃e ꝓ so
rore misit vñ pr̃ filiũ tm̃ vberibꝰ castigauit ꝙ ĩfir-
matꝰ fuit: de q̃ ẽt egritudine obijt. Pr̃ ex hº ĩ tãtũ
ꝯturbatꝰ fuit ⁊ ꝯpũctꝰ ꝙ ꝓ filia sua misit ⁊ mõaste
riũ qd ꝯstruxerat filie cũ oibꝰ suis appendicijs libe
donauit. post hº itaqꝫ dfũctꝰ ẽ. Otilia vo sciẽs pr̃eꝫ
suũ ĩ purgatorio vri ĩ latẽ mõtꝭ vbi nũc claustrũ est
sitũ tãtũ ⁊ tã lachrymabil'r orauit ꝙ celũ sup eã ap
tũ ẽ ⁊ lux magna circũfulsit eã ⁊ vox dixit ei: pp te
liberatꝰ ẽ pr̃ tuꝰ: ⁊ ĩ choro pr̃iarchaꝝ collocãdꝰ ab
angel' ducit̃. Hec btã ꝑter dies festos nihil come-
dit: nisi panẽ ordeaceũ ⁊ legumia: pellis vrsi fuit ꝓ
lecto, lapis vo ꝓ cussino. q2 vo mõs altꝰ vbi ceno-
biũ Otilie sitũ ẽ faciebat paupes q̃rẽtes elemosy-
nã ⁊ pegrinos nimis laborare: fecẽ mõasteriũ ĩferiꝰ
ꝓ hospitali: q locꝰ sororibꝰ tãtũ placuit: vt ẽt ibi cõ
uẽtũ ĩstituerẽt. ibi ĩ noie pr̃is ⁊ filij ⁊ spũs sci, ꝓpria
manu tres tylias plãtauit q̃ vsqꝫ hodie valde vti-
les sũt ĩ calore. Orãdo vas oino vacuũ ĩpleuit vi-
no: cũ q̃dã soror iter diña officia vasa eẽ vacua di-
ceret. Itẽ q2 ĩ baptismo visũ recepit spãl'r btm̃ Jo.
baptistã venerabat̃: ⁊ ei eccl'iã facẽ cogitauit. Qua
dã ẽt nocte se dedit oroni supra petrã vbi nũc ma-
gna crux lignea locat̃ ob mẽoriã tãti miracl'i. Ibi io
ãnẽ rogabat oñdẽt sibi modũ edificij: qd ⁊ fecẽ. Jo.
.n. ĩforma q̃ xpꝫ baptizauit: ĩ maxia tñ claritate sibi
appens eccl'ie locũ: longitudinẽ ⁊ latitudinẽ oñdit:
qd vidit vna soror lucẽ. vꝫ. sꝫ ioãnẽ nõ vidit. cui oti
lia ĩhibuit ne añ ipiꝰ obitũ alicui visionẽ mãifesta-
ret. In ĩchoatõe claustri boues cũ plaustro lapidũ
cadũt d mõte q hꝫ ĩ altitudine. 70. pedes ⁊ illesi ob-
uiãt huis ascẽdẽdo iterꝝ onerati. Venerãt. n. hui cũ
gaudio ipos occidẽ vt nõ eẽnt cibꝰ vmiũ sꝫ hoiuꝫ.
Otilia suã nutricẽ ꝓprijs mãibꝰ sepeliuit: ⁊ pꝰ. 80.
ãnos sepl'chro apto dext̃ mamilla nutricꝭ itegra in
uẽta ẽ: q̃ eã quõdã lactauerat ⁊ reliquũ cõpꝰ ĩcine-
ratũ. Post plĩma vtutũ ĩsignia Otilia sciẽs finẽ sibi
adeẽ ꝯuocatꝭ ad se sororibꝰ apd scm̃ ioãnẽ ꝑdicauit
eis ⁊ rogauit eas orare ꝓ se ⁊ ꝓ pr̃e suo. Pꝰ hº ꝑce
pit eis vt irẽt ĩ oratoriũ mr̃is dei vgis marie ⁊ lege
rẽt psaltiũ. Interi dũ hec fierẽt ipa obijt sola tãtus-
qꝫ odor ibi fuit q̃si oẽs domꝰ plene eẽnt aromatibꝰ.
Redeũtes sorores cũ viderẽt mr̃eꝫ suã sine eucha-
ristia dfũctã adeo ĩstãter orauert̃ ꝙ d mõte suscita-
ta eis dixit. Cur me ingetastis: Lucie ꝯiũcta fui ⁊
illd gaudiũ hũi qd oclus nõ vidit nec auris audiuit
nec ĩ cor hois ascẽdit. riidert̃. Nob fuissꝫ ꝯfusio. dña
si absqꝫ coione sacra obijsses. Tẽ otilia calicẽ allatũ
ĩ quo erat cõpꝰ ⁊ sãguis xpi ꝓprijs mãibꝰ ꝯtrecta-
uit: ⁊ coicauit. Ob hoc idẽ calix vsqꝫ mõ huat̃. Odõ
vo ꝑ dies octo durauit. Mãtyri igr̃ lucie iõ ꝯiũcta
fuit, q2 ipa ⁊ otilia duobꝰ modis mãtyr fuit volũta
te ⁊ cãnis maceratõe. ¶ De. s. bõifacio.

Passio sci bõifacij mãtyris sub diocli-
tião ⁊ maximião apd tharsũ
citatẽ passi: sꝫ rome ĩ via q̃ latia nũcupat̃
sepulti q cũ eẽt ꝓcurator rerꝝ cuiusdã nobil' mr̃one
noie aglaes: ⁊ cũ ea ĩ stupro miscẽt̃: tãdẽ vtqꝫ diuo
nutu ꝯpũcti ꝯsiliũ hũert vt ad reqrẽda corpa mar-
tyrꝝ bonifaciꝰ mittẽt̃: si quõ huiẽtes atqꝫ obseq̃ntes
eis ꝑ corꝝ orões saluari mererẽt̃. Perueniẽs igit̃ ꝑ
dies aliquot thãsũ citatẽ dixit ad eos q cũ eo erãt.
Boni viri eũtes reqrite nob hospitiũ. Ego ãt ibo
videẽ eos quos valde dsidero mãtyres certãtes. Fe
stinãs itaqꝫ ad locũ vidit btissimos martyres aliũ
suspẽsũ ꝑ pedes igne supposito: aliũ mãibꝰ abscissũ
aliũ stipitẽ ĩ collo hñtẽ affixũ ⁊ ĩ altũ eleuatũ. Et sic
ꝑ diuersa supplicia ⁊ mãtyria ab ipio carnifice dis-
posita cũ eminꝰ feruẽs ⁊ ipo amore xpi r̃spicẽt ma
gnũ deũ scõꝝ mãtyꝝ clamare cepit: ⁊ ꝯsedit pedibꝰ
eoꝝ dosculãs vicl'a ac. d. Certate mãtyres xpi cal-
cate diabolũ modicũ ꝑseuerate: puꝰ qdẽ labõ sꝫ mĩ'
ta reqes ⁊ ieffabil' postmodũ satietas. Ista. n. torm̃
ta q̃ ꝓ diuitatꝭ amore patimini tpalia st̃ ⁊ q̃si ĩ mo-
mẽto trñscũtia: post breuissimi tñ tpis spatiũ ad ꝑpe
tue felicitatꝭ vos trãsmittet gaudia: vbi regꝭ vr̃i vi
siõe gaudẽtes illucqꝫ celestiũ cãtationũ laudes iter
choros ãgeloꝝ imõtalitatꝭ dcõe vestiti r̃ferẽtes ĩ et
ne calamitatꝭ abysso ipijssimos vros videbitꝭ cru-
ciari tõtores. Aspiciẽs ãt simpliciꝰ iudex iussit eũ ap
plicari ad tribunal: eiqꝫ dixit. Quis es tu: Scũs bo
nifaciꝰ dixit. Xpiauꝰ sũ ⁊ bõifaciꝰ vocor. Tũc iratꝰ
iudex iussit eũ suspẽdi: ⁊ tãdiu corpꝰ eiꝰ vngul' radi
dõec ossa eiꝰ apperẽt: deiñ calamos acutos sub vn
gul' manuũ eiꝰ affigi. Cũqꝫ scũs dei martyr in celũ
aspiciẽs alacrit̃ dolores tolerarẽt: vidẽs ipiꝰ iudex
iussit apiri os eiꝰ ⁊ plũbũ buliẽs ĩfũdi. Scũs ãt mar
tyr dicebat. gr̃as ago tibi dñe iesu xpe fili dei viui:
deide iudex iussit afferri ollam ⁊ eam pice impleri:
atqꝫ verso capite sanctum martyrem in bulientem

picē mitti. Sʒ cū nihil lesus eēt iussit iudex vt gladio caput eiꝰ absciderez: quo fcō tremotꝰ fcūs ē magnus ita vt multi īfideles v̄tutē xp̄i i martyres cernētes crederēt. Cōserui v̄o martyris bonifacij circuibāt vbiqʒ requirētes eū ⁊ nō īuenientes adīuicē dicebāt: ille mō ī adulterio aut ī taberna positus epulat̄. Cū ergo inter se colloq̄rent̄ ꝯtigit vt obuiaret eis vnꝰ cōmētarieñ. quē īterrogāt. Vidisti aliquem virꝝ ꝑegrinū romanū: ille ait. hesterna die vir ꝑegrinus abscissus ē capite ī stadio: ⁊ iterꝝ interrogāt. Qualis erat aspectꝰ eiꝰ: at illi dixerūt. Vir q̄dratꝰ ⁊ crassus robusto capillo coccinea armillasia īdutꝰ: ⁊ dicit. Ille quē q̄rit̄ apud nos hesterna die martyrio ꝯsūmatꝰ. at illi. Noīeʒ quē nos q̄rimꝰ adult̄ ē ⁊ ebriosus. dicit eis ille. Venite ⁊ videte eū. Cūqʒ ondisset eis beatissimi martyris corpꝰ ⁊ ꝓciosū caput eiꝰ dixerūt ei. Iste ē quē q̄rimꝰ: petimꝰ vt des nob eū: q r̄ndit. ego gratis corpꝰ eiꝰ vobis dare nō possuʒ. Illi āt dātes ei solidos q̄ngētos acceperūt corpus sc̄i martyris: ⁊ vngētes eū aromatibꝰ: īuoluētesqʒ lītaminibꝰ ꝓciosis posuerūt illud ī basterna: ⁊ sic reuertebāt̄ gaudētes ⁊ glorificātes deū. Angelꝰ āt dn̄i apparēs dn̄e q̄nōdā ipiꝰ rē factā beati martyr̄ īdicauit: q̄ ꝯfesti cū oī veneratiōe obuiauit scō corpori ⁊ edificās ei domū dignā reposuit illō ī ea ab vrbe romana spatio stadioꝝ q̄nqʒ. Martyrizatꝰ ē aūt bonifaciꝰ .14. die mēsis maij apud tharsū metropoli cilicie: ⁊ sepultꝰ ē rome nonis iulij. Btā v̄o aglaes abrenūciauit mūdo ⁊ pōpis eiꝰ distribuens vniuersa q̄ possidebat egenis ac monasterijs relaxās vniuersā familiā suā a iugo ꝯuitut̄: ⁊ ipsa sine ītermissione vacās orōnibꝰ ⁊ ieiunijs: tātā grām a dn̄o iesu ꝓmeruit: vt ī eiꝰ noīe v̄tutū clarescerct signis. supuixit aūt ī habitu scīmoniali annis .12. sepulta apud ꝓfatū martyrē opibꝰ pijs ꝯsummata.

De scā scholastica.

s Soror nāqʒ bti bn̄dicti scholastica noīe oīpotēti dn̄o ab ipo pueritie sue tp̄e dedicata ad eū semel ꝑ annū venire ꝯsueuerat: ad quā vir dei nō lōge ext̄ ianuā ī possessione monasterij descēdebat. Quadā v̄o die venit ex more atqʒ ad eā cū discipulis venerabilis eiꝰ descēdit frater: q totū diē in dei laudibꝰ sacrisqʒ colloq̄s ducētes: īcūbētibꝰ iā noctis tenebris simul acceperūt cibos. Cūqʒ adhuc ad mēsā sederēt: ⁊ īter se sacra eloq̄a narrassēt tardiorqʒ se hora ꝓtraheret: eadē scīmonialis femina soror eiꝰ eū rogauit dicens. Queso te ne ista nocte me deseras vt vsqʒ mane aliq̄d de celest̄ vite gaudijs loq̄mur. cui ille r̄ndit: q̄d ē q̄ꝺ loq̄ris soror: manere ext̄ cellā nullatenus possū: tāta v̄o serenitas celi erat vt nulla ī aere nubes appareret. Scīmonialis aūt femina cū v̄ba frīs negātis audisset īsertas digit̄ manꝰ supra mēsā posuit: ⁊ caput ī manibꝰ oīpotētē dn̄m rogatura declinauit. Cūqʒ leuaret de mēsa caput tāta coruscatōis ⁊ tonitrui v̄tꝰ: tātaqʒ īundatio pluuie erupit vt neqʒ venerabilis pr̄ bn̄dictꝰ neqʒ frēs q cum eo aderāt ext̄ loci limē quo ꝯsederāt pedē mouere potuissēt. Scīmonialis q̄ppe femina caput ī mānibus declinās lachrymaꝝ fluuios ī mēsā fuderat: ꝑ quos serenitatē aeris ad pluuiā t̄rxit: nec paulo tardius post orōnē īundatio illa secuta ē: sʒ tāta fuit ꝯueniētia orōnis ⁊ īundatōis: vt de mēsa caput iā cū tonitruo leuaret q̄tenꝰ vnū idēqʒ eēt momētū ⁊ leuare caput ⁊ pluuiā deponere. Tūc vir dei īter coruscationē ⁊ tonitruos atqʒ īgētis pluuie īundatōes vidēs se ad monasteriū nō posse remeare cepit ꝯqueri ꝯtristatꝰ dicēs. Parcat tibi d̄s oīpotēs soror: q̄d est q̄ꝺ fecisti: cui illa r̄ndit. Ecce te rogaui ⁊ audire me noluisti. Rogaui dn̄ʒ meū ⁊ exaudiuit me: mō ergo si potes egredere ⁊ me dimissa ad monasteriū recede. Ipse aūt exire ext̄ tectū nō valēs q manere spōte noluit ī loco māsit īuitꝰ: sicqʒ fcm̄ ē vt totam noctē ꝑuigilē ducerēt atqʒ ꝑ sacra spūalis vite colloq̄a sese vicaria relatōe satiarēt. q̄ de re dixi eum voluisse aliq̄d: sʒ minime potuisse: q̄ si venerabilis viri mētē aspicimꝰ dubiū nō est: ꝙ eādē serenitatē voluit in q̄ descēderat ꝑmanere: sʒ ꝯ͞ hoc ꝙ voluit ī v̄tute oīpotētis dei ex femine petitōe miraculū īuenit nec mirꝝ ꝙ plus illa femina q̄ diu frēʒ videre cupiebat ī eodē tp̄e valuit. q̄ñ. iuxta ioānis voceʒ d̄s charitas ē. iusto valde iudicio illa potuit q̄ amplius amauit. Cūqʒ die altero eadē venerabilis femina ad cellā ꝓpriā recessisset vir dei ad monasteriū redijt. cū ecce post triduū ī cellā ꝯsistēs eleuatis ī aera oculis videt eiusdē sororis sue aīaʒ de corꝑe egressā ī colūbe spē celi secreta penetrare q tāte eiꝰ glīe ꝯgaudēs oīpotēti deo ī hymnis ⁊ laudibꝰ gratias reddidit: eiusqʒ obitū frībꝰ denūciauit: quos ēt ꝯtinus misit vt corpꝰ eius ad monasteriū deferrēt atqʒ ī sepulchro q̄ꝺ sibi ipe parauerat ponerēt: quo fcō ꝯtigit vt quoꝝ mēs vna semꝑ ī deo fuerat corꝝ quoqʒ corpora nō separarent̄. Eodē v̄o anno quo b. bn̄dictꝰ erat exiturꝰ q̄busdā discipulis secū ꝯuersātibꝰ: q̄busdā lōge manētibꝰ scissimi sui obitꝰ denūciauit diē: p̄ntibꝰ īdicēs vt audita ꝑ silētiū tegerent absētibꝰ īdicēs q̄ꝺ vel q̄le eis signū fieret q̄ñ eiꝰ aīa de corꝑe exiret. Ante sextū v̄o exitꝰ sui diē apiri sibi sepulchꝝ iubet: q mox correptꝰ febribꝰ acri cepit ardore fatigari. Cūqʒ ꝑ dies singlos lāguor īgrauesceret. 6. die portari se ī oratoriū a discipul̄ fec: ibiqʒ exitū suū dn̄ici corꝑis ⁊ sāguinis ꝑceptōe muniuit atqʒ īter disciploꝝ manꝰ ībecillia mēbra sustētās erectꝰ ī celū mānibꝰ stetit: ⁊ vltimū spm̄ īnt̄ v̄ba orōnis efflauit: q̄. s. die duobꝰ de eo frībꝰ vni ī cella ꝯmorāti: alīi āt lōgiꝰ posito reuelatio vniꝰ atqʒ īdissilis visiōis appuit. Viderāt nāqʒ q̄ strata pallijs atqʒ īnumer̄ coruscās lāpadibꝰ via recto orient̄ t̄mite ab eiꝰ cella ī celū vsqʒ tēdebat̄: cui venerādo hītu vir desuꝑ clarꝰ assistēs cuiꝰ eēt via quā cernerēt īq̄siuit: illi āt se nescire ꝓfessi sūt. q̄bꝰ ipe ait. Hec ē via q̄ dilectꝰ dn̄i bn̄dictꝰ celū ascēdit: tūc itaqʒ sc̄i viri obitū sic p̄ntes discipli viderūt: ita absētes ex sigº q̄ꝺ eis ꝓdictū fuerat cognouerūt. Sepultꝰ v̄o ē ī oratorio bti ioānis bap. q̄ꝺ destructa ara apollinis ipse ꝯstruxit.

De sancto ruperto.

b Hodierna festiuitas sāctissimi ac bea. pr̄is nr̄i Ruꝑti q̄ ciꝰ nob ī ꝑadisū t̄nsitū exultabilē reddit: pijs mētibꝰ mystica gaudia exhibʒ: q̄ dū ānoꝝ cur-

ſus ide volnit i nr̄is cordib⁹ ſp retēta iocūditate ino
nat̄. Cū.n. dicat ſcriptura. In memoria eťna erit iu
ſt⁹: digne i mēoria vtit̄ boiuz q ad gaudiū trāſit an
geloꝝ. Cūqꝫ dicat̄. glīa pr̄is ē fili⁹ ſapiēs: q̄ꝫte h⁹ ſc
glīe q tot barbaricas natōes ad agnitōez dei i xp̄o
ieſu ꝑ euāgeliū regnauit. Tp̄e nāqꝫ hilopti reg̃ frā
coꝝ ano. ſ. regni ei⁹ ſcdo: ſcūs ꝯfeſſor xp̄i i bormatia
hēbat̄ ep̄s q ex regali ꝓſapia frācoꝝ nobil'r ort⁹: no
bilior fide ⁊ ptāte fuit. Erat.n. māſuet⁹ ⁊ caſt⁹ ſim-
plex ⁊ prudēs i laude di duot⁹: plen⁹ ſpū ſcō ꝓuid⁹
i ꝯſilio: iuſt⁹ i iudicio: a dxtr̃ ⁊ a ſiniſtr̃ vtutū armiſ
munit⁹: gregi ſuo forma bn̄ agendi fcūs: q꞉ qd̄ vbis
monuit h° opeꝝ ꝓrogatiua ꝯfirmauit: hic.n. ſe fre-
q̄ntib⁹ exercebat vigilijs ide ꝯtinuat̃ macerabat i-
edijs: op⁹ ſuū mīa ornabat q theſauros diſꝑſit vt ſe
pe egētes paupes diteſcēt: q ſuū ſolū h° eē credidit
qꝫ nud⁹ aut iops accepiſſz. Cū igr̄ p̄cellētiſſima fa-
ma h⁹ viri i fines t̃raꝝ exijſſz q̄ꝫpl'mi illuſtres viri
ñ ſolū a vicinis: ſꝫ ēt ab exter̃ natōib⁹ ad ei⁹ ſciſſimā
ꝯfluxerūt doctrinā: vt vl' illi⁹ ſacratiſſimo allogo i
triſticia cuiuſlibꝫ anxietat̃ ꝯſolatōez ſuſciperēt vel
eccl'iaſtice religiōis ab eo purā vitatē audirēt. vn ⁊
mlti illi⁹ benigna deuotōe a laq̄is hoſt̃ antiq libati
ſt: ⁊ vias ppetue vite igrediebāt̄. Sꝫ ifideles q pl'i-
mi erāt i regiōe vormacēſi illi⁹ ſcitatē ñ ferētes mlt̃
eū ſupplicijs affcm̄ ⁊ vgis ceſū a ciuitate cū magna
eiecerūt iiuria. Igit̄ eodē tp̄e theoda dux bauaroꝝ
audiēs bti viri ſcitatē ⁊ miracl'a q̄ faciebat deſide-
rauit illū vidē: ⁊ miſſis optimatib⁹ obnixe eū poſtu
labat q̄tenus regiōes bauaroꝝ viſitare dignaret̄ ⁊
ei⁹ ſalutifere credulitat̃ viā iſinuaret. Scūs vo ep̄ſ
vbi tāte legatōis poſtulatōes pcepit: ſciēs hi⁹ cām
ex diuina diſpēſatiōe ꝓcedē: grās celeſti clemētie
agebat qꝫ ſedētes i tenebris ⁊ vmbra mōt̃ auctorē
vite lum̄ veꝝ xp̄ꝫ ieſū agnoſcē optarēt. Itaqꝫ tn̄ eiſ-
dē legatis ſacerdotes ſuos q̄ſi radios fidei ad eūdē
ducē p̄miſit: ⁊ ipſe nō lōgo tp̄is ſpacio intꝑoſito p⁹
eos i bauaroꝝ iter aggredit̄. Qd̄ dū p̄fat⁹ dux au-
diſſꝫ magno ꝑfuſus gaudio cū ꝓcinctu ꝓceꝝ ſuoꝝ
obuiā ꝓperauit: ⁊ i vrbe ratiſ bōa cū ſūma alacrita
te illū excepit. tc̄ ibidē ſcūs rupt⁹ idcō ieiunio cele-
ſtib⁹ miſterijs ducē iformauit: ⁊ i fide va roborauit
⁊ idoloꝝ cl'tib⁹ abrenūciare fec̄: ⁊ i noīe ſcē ⁊ idiui-
due trinitat̃ baptizauit. baptizati ſūt cū eo optima
tes ſui ⁊ ppl's nō modic⁹ nobiliū ac ignobiliū redē-
ptorē mūdi laudātiū q eos de tenebris i admirabile
lumē ſuū vocare dignat⁹ ē. btm̄ ꝯfeſſorē xp̄i: ꝑ cui⁹
vba irradiata ſt̄ cōda tenebroſa ⁊ ifideliū arētia pe
ctora fōtē vite ſitiebāt. Baptizato itaqꝫ duce ⁊ po
pulo q dina illuſtrāte grā ſacr̃ꝫ ſalutar̃ lauacri ſu-
ſceꝑat obſecēt⁹ a theodone ſcūs rupt⁹ naui aſcēſa ꝑ
alueū danubij deſcēdēdo vicis ⁊ caſtell' libera voce
euāgeliū xp̄i p̄dicauit: ⁊ ꝑ t̃mios noricoꝝ vſqꝫ i iſe-
riorē pānoniā ip̄e clara lucerna ſuꝑ cādelabꝝ poſi-
ta lumē fidei miſtrādo ꝑuenit. Indeqꝫ ñ t̃rā reuer
ſus lauriacēſiū vrbē intrauit: i q̄ mltos aq̄ baptiſma
tis regnando ab idoloꝝ cultura ꝯuertit: ⁊ pl'es va-
rijs lāguorib⁹ opp̄ſſos i noīe dn̄i ſanauit. Lauriaco
nāqꝫ digreſſus i quocūqꝫ loco āpli⁹ feruē gētilitat̃
errorē cognouit: illuc intrepidus acceſſit: deſtruēs
idola: diminuēs ſil'acra: ꝯmēdās. vbiqꝫ dn̄i nr̄i ieſu
xp̄i diuinitatē parit̄ ⁊ ſacrā ei⁹ icārnatōez vt vn⁹ idēqꝫ
de⁹ eē credēt̄ ⁊ hō: an̄ lucifeꝝ a p̄re deo vus ds ge-
nitus i fine tēpoꝝ ꝓ humana ſalute ex vgie mr̄e v-
bū dei ver⁹ hō nat⁹: q꞉ illumiati oēs hoiez veniē-
tē i hūc mūdū. Sꝫ cū iā vir dn̄i ꝑꝫ poſtulatōez duc̃
⁊ ppl'i ſibi locū ad ep̄alē ſedē eligē aptū meditaret̄:
ſec⁹ ſtagnū vualarij laci venit: vbi eccl'iā i honorē
p̄ncipis aploꝝ petri ꝯſtruxit ⁊ dd̄icauit: exit ide ad
iunaꝝ fluuiū vbi oli iuuania vrbs fuit: q̄ ātiqs mi-
rabil'r extructa tp̄ib⁹ int̄ bauaricas vrbes eminebat
nobiliſſima: ſꝫ tc̄ raro icola ihabitāte pene delapſa
⁊ vgult̃ erat cooꝑta: quē locū ſu⁹ dei ad cathedrā
ep̄alē ꝯſiderās eē idoneū qꝑpe int̄ mōtana a ppl'a-
ri tumltu ſemotū ꝓꝑetate h⁹ a duce ſibi t̃dita cū ſū
mo ſtudio r̄nouauit: ꝯſtruēs ibi baſilicā quā i hono
re bti petri aploꝝ p̄ncipis dedicauit: ⁊ clericoꝝ offi
cijs rebuſqꝫ necijs munificētia theodōiſ magnifice
dotauit: poſtea vo dlegato ſacerdotū offō oēs ibidē
quotidie curſū ꝯgruo ordie fec̄ celebrari. Scūs ita-
qꝫ vir dn̄i cupiēs augmētare loca a p̄fato duce ali-
quē fiſcū ſuū vocablo dcm̄ pidigē: int̄ auꝝ ⁊ argētū
cū millenis ꝯꝑauit ſolidiſ: ⁊ ſic deiceps deo auxiliā
te ex t̃ditōe regū ſiue ducū ſiue fideliū viroꝝ loci reſ
accreſcē cepert̄. Poro ijs dieb⁹ qdā ꝓbabiles viri
btō pōtifici cū magna admiratiōe nārauert̄ qꝫ ipi i
hēmo q tc̄ tp̄is vbo appellatōis caruit: nūc vuōgo-
bi di i eccl'ia ꝓdigia ardētiū lucernaꝝ ter q̄terqꝫ vi
diſſēt ⁊ mirifice ſuauitat̃ odore ibi redolere ſēſiſſēt
mirātib⁹ cūct̃ q aderāt ſuꝑ tl'ib⁹ ꝓdigijs ſcūs ep̄s
dōningū p̄ſbrꝫ ſuū ad eūdē locū miſit: p̄cipiēs vt vi
tatē h⁹ ſigni diligent̄ approbaret: ponēdo i eodē lo
co crucē ligneā quā ip̄e ſcūs ſua mān bn̄dixit ⁊ illic
dixerit. Dōning⁹ vo cū illuc ꝑueniſſꝫ: ſtatī p̄mo no
ct̃ exōdio cū religioſis q ſecū aderāt celit⁹ emiſſas
aſpiciebat claras lucernas deſcēdē ⁊ totā illā regio
nē loci ad iſtar ſolar̃ radij irradiare: ⁊ hāc viſionē ꝑ
tres noctes cū ſuauitate mirifici odor̃ ibi videbat
radiare. tc̄ ip̄e i eodē loco bn̄dcāꝫ crucē erexit: ⁊ ſuꝑ
fabricato tugurio ad ſcm̄ ruptū regreſſus ē porē aſ-
ſertōez certa relatōe ꝯfirmās. Scūs ruptus quoqꝫ
cōicās ꝯſilio cū theodone ꝑ ſemetipꝫ eūdē heremū
adijt ⁊ vidēs locū hūanis hītatōib⁹ poſſe fieri aptū
ānoſa robora extirpar̄: ſiluarūqꝫ ꝯdēſa i planitiē cā
pi redigē: ac eccl'iā cū hītacul' ſuoꝝ dei edificare ce
pit. Eiſdē vo tp̄ib⁹ theodo aduēſā icidit valitudinē
Cūqꝫ ſibi vite t̃minū appropinq̄re ſētiret vocauit
ad ſe theoꝑtū filiū ſuū ⁊ ducē noricoꝝ illū ꝯſtituit:
p̄cipiēs ei obedire ſcō rupto ad xp̄ianitatē ſuā. ⁊ ad
op⁹ diuū illū diligent̄ adiuuare: ſcm̄qꝫ locū iuuanē
ſis eccl'ie amore ⁊ honorib⁹ ⁊ dignitatib⁹ iugit̄ ſbli
mare huiuſcemōi mādat̃: ⁊ oīb⁹ qb⁹ voluerat filiū
iſtruxiſſꝫ vltimū diē clauſit migrās ad dn̄z. P⁹ h°
vo theoꝑtus cū optiatib⁹ ſuis ad ſcm̄ ruptū viſēdi
grā ire prexit: ⁊ veniēs ad illū in ſuꝑdcā hēmo locū
pio venerabat̄ affcū ꝓās ad eccl'iā quā ſcūs rupt⁹
ibi ꝯſtruxit: ac ip̄o duce p̄ſnte i honore ſci maximiāi
dedicauit: tria miliaria vndiqꝫ de eadē ſilua: ⁊ villā
albinā cū ceter̃ dōarijs i alimoniā mōachoꝝ: quos
ſcūs pōtifex ibi ad deo ſuiēdum poſuerat. His ita

147

gestꝭ videꝭs vir dei bauarice dignitatꝭ culmē iugo xpi sese subdidisse: sꝫ gētilitatꝭ errore pl'es inuolutos supeē ad p̄riā suā repedauit ⁊ īde cū .12. ad p̄dicādū sibi socijs electꝭ: int̄ quos erāt eximij Chry. ⁊ scūs cisilariꝰ p̄sb̄ri viri sc̄i ⁊ secū v̄ginē xpi scāꝫ erudrudē neptē suā adducēs q̄si cū tot luiaribꝰ ad vrbē iuuanicēsē regredit̄. Tūc i supiori castro eiusdē ciuitatꝭ ꝯstruxit i honorē dn̄i nr̄i iesu xpi ⁊ sue scē genitricꝭ ꝑpetue v̄gis marie mōasteriū: ⁊ ibidē ꝯgregatōem scīmōialiū posuit scāꝫ erudrudē ad s̄uitiū celestꝭ regis: atqꝫ cū theobti ducꝭ astipl'atōe q possessiōes ad illud cenobiū t̄didit īfinitas. eaꝝ ꝯuersatōꝫ p oīa rōnabil'r disposuit. His itaqꝫ expletꝭ iste vir btūs īcept̄ū p̄dicatōis opꝰ cū sūmi opificꝭ adiutorio studēs ad pfcōeꝫ pducē norica regna discipl'oꝝ suoꝝ comitate catua circuire destiauit: ⁊ ab vrbe egrediēs iuuanēsi gētes qbꝰ nōdū fidei lumē resplēduerat visitauit: ⁊ eis triticū credulitatꝭ lolio peūte semiauit: nā a cōdibꝰ eoꝝ bābaricꝭ hospitibꝰ diabolice decēptōis pfugatꝭ illuc ītromisit fidē: caritatē: mīaꝫ: humilitatē: p quos pacificos h̄itatores xp̄s oīuꝫ bonorū largitō ⁊ origo hūane mētꝭ domiciliū ītrare solet Cūqꝫ sic bauaroꝝ t̄mios circuiret ac oēs vt in fide stabiles permanerēt admonuit: ⁊ dimissis p̄sb̄ris q ppl'ꝫ ad dina mysteria ꝯsuescerēt ipe ad vrbē iuuanicēsē remeare studuit: qr spū ꝓphetico repletꝰ diē vocatōis sue īstare p̄sciuit quē discipul' suis p̄nūciauit. Illi tali ⁊ tā tristi iudicio ꝯsternati cur eos ⁊ tā nouellā xp̄iāitatꝭ plebē des̄eret lachrymati s̄t. Ille spe erecta ad xp̄ꝫ vrbē iuuanicēsē ⁊ ppl'ꝫ noricoꝝ oīpotēti deo ꝯmēdauit ⁊ vitalē viꝝ scm̄ ⁊ oī pplo acceptū sibi fieri successorē elegit. Cū v̄o dies q̄dragesimal' obs̄uātie agēnt̄ febriū ardore vir dei fatigari cepit. Cūqꝫ scīssima dies resurrectōis xpi illuxisset solēnia missaꝝ celebrauit ⁊ munitꝰ sacrosc̄i cōporis xpi viatico: pꝰ dl'ces p̄ine pietatꝭ admonitōes ⁊ pꝰ extrēa charitatꝭ v̄ba frēs ꝯfirmātia int̄ scās manꝰ lachrymātiū voces: int̄ pios plāgētiū singultꝰ cetꝰ āgelici a qbusdā religiosis virꝭ i celo audiebant̄: q voce canora aīaꝫ scāꝫ ferebāt ad et̄nā felicitatē.

De sancto floriano.

t Empore Dioclitiani scūs florianꝰ p̄nceps officij militie fuit: de q̄ .40. milites crediderūt xp̄o: q ab aglino p̄fcō ad ptes noricoꝝ .i. bauaroꝝ destinati apud lauriacū supplicijs affi: i icāceranr̄: tūc scūs florianꝰ vl'r se xp̄ianū ꝯfitet̄: ⁊ cū flecti n̄ possꝫ ad cl'tū idoloꝝ bis durit̄ cesus ē: ⁊ acutꝭ fustibꝰ scapule eiꝰ pfodiunt̄: tādē iubꝫ aglinꝰ vt a pōte i flumē auisi p̄cipitet̄. Orat scūs stupēt lictores: sꝫ vnꝰ alijs atrocior scm̄ p̄cipitat cuiꝰ ocl'i stati vidētibꝰ oībꝰ crepuerūt. mārtyr ascēdēs ꝯ fluxū fluuij i magᵒ saxo. Aqla aduolat expāsis alis i modū crucꝭ tegit cōpus. mōne duote scūs appuit: iūgit illa aīalia ⁊ cōpꝰ v̄gl'tꝭ īuoluit ne apsecutoribꝰ videat̄: sꝫ cū esti aīalia dēficerēt ad p̄ces feie fō erupit q vsqꝫ hodie fluit: veniētes gᵒ boues ad locū martyri patū vltra se mouere nō poterāt: ibiqꝫ sepultus miraculis multipl'r coruscat.

De sancto erasmo.

f Acta ē p̄secutio xp̄iāoꝝ a dioclitiāo ipatore: vt sigs iuētꝰ fuissꝫ nō sacrificare dijs ml'tꝭ supplicijs īteriret. Diuerse ēt fere vēiebāt i cellā eiꝰ ⁊ ꝓstēnebāt se ad vestigia eiꝰ ⁊ fcā ē vox ad eū d̄ celo. d. erasme d̄scēde ad tuā citatē ⁊ stati surrexit ⁊ d̄scēdit ad citatē. Cūqꝫ d̄scēdissꝫ ml'ti qdē vexabāt̄ spiritibꝰ imūdis ⁊ occurrebāt ei. Tūc .b. erasmꝰ ipōebat eis manꝰ i noīe dn̄i ⁊ stati salui fiebāt. ml'tos ēt p baptismū ꝯuētebat ad dn̄ꝫ. hoc audiēs diocltianꝰ ipatō iussit btꝫ erasmū teneri ⁊ p̄n̄tari sibi. Cūqꝫ ītroducēt̄ sedēte ipatōe ꝓ tribūali introgauit eū. d. Quid vis eē aut d̄ quo gn̄e es? Tūc b. erasmꝰ dixit. xp̄ianꝰ sū ⁊ ipꝫ ꝯfiteō. erat .b. erasmꝰ n̄ solū spū: sꝫ ēt cōpe pl'cher: vl'tꝰ ēt eiꝰ āgelicꝰ: ocl'i eiꝰ radij sol': loq̄la eiꝰ sine vlla offēsiōe: securꝰ rn̄debat n̄ trepidabat: ⁊ ait ipatō. acqesce ⁊ sacrifica dijs meis ne male mōiarꝭ: dic̄ ei .b. erasmꝰ. Hoc ipator nūq̄ꝫ ero fcūrꝰ vt lapidibꝰ ⁊ scl'ptilibꝰ qbꝰ tu ipe sil'is es ego sacrificē: sꝫ ego sacrifico d̄o viuo q fec̄ celū ⁊ t̄rā mare ⁊ oīa q̄ i eis s̄t ipi soli s̄uio ⁊ aīa mea: nā tibi nūqꝫ ꝯsētio. Tūc ipatō furōe r̄pletꝰ iussit mīstros plūbatꝭ tūdē lata eiꝰ: q dū cedēt̄ respexit i celū ⁊ dixit. grās ago tibi dn̄e iesu xp̄e q es via vite credētiū: qr ꝑuēi ad qd̄ d̄siderat aīa mea: adiuua s̄uū tuū vt n̄ absōbeat abyssꝰ mōtꝭ. tūc ipatō dixit. Erasme video te iuuenē ⁊ pl'chꝝ ꝯsule aīe tue: ⁊ sacrifica dijs m̄is ⁊ dabo tibi auꝝ ⁊ āgētū: vestē iestiabilē ⁊ faciā te nobilē i palatō m̄o. dic̄ ei .b. erasmꝰ. Lupe rapax seductō aīaꝝ: n̄ p̄mia tua separēt me a charitate xp̄i. nā auꝝ ⁊ argētū ⁊ vestes tue iextiabiles sint tecū i dies ꝑditōis tue. ego āt lōicā hēo fidei quā īfernꝰ cōrūpe n̄ p̄t: tu v̄o cū p̄re tuo diabolo erꝭ i ignē et̄nū arsurꝰ ipatō furōe r̄pletꝰ iussit .b. e. fustibꝰ mactari: ⁊ ter nonies mutauit ⁊ i dōso eiꝰ nll'a macl'a videbat̄: vniuēsa v̄o plebs clamabat. d. Vere qr magnꝰ ē d̄s xp̄ianoꝝ q tātā v̄tutē opat̄ i illo. ipatō dixit ad ppl'ꝫ. Erratꝭ artes maleficioꝝ opat̄ iste. dixit .b. e. Nōne tu diabolꝰ es sil'is illi q pᵒ ꝓtoplaustū d̄ p̄adiso ꝓiec̄? Impie cānifex: draco iniqtatꝭ: dux maleficoꝝ: maleficia m̄a xp̄s ē filiꝰ d̄i viui quē v̄go gēuit maria ex v̄bo: xp̄s quē ꝓph̄e vētuꝝ p̄dicauerūt: q soluit pctā mūdi illuīans tenebras ignorātie nr̄e q te ꝑcutiet i et̄nū cui tu rōeꝫ redditurꝰ es. ipatō furōe r̄pletꝰ iussit bti erasmi cānes vngul' s̄ereis effodi. Qui gratulās ⁊ psallēs ꝓph̄icū psal. d̄o cāēbat. d. Posuerūt irl'ꝫ vt pomoꝝ custodiā: posuerūt mōticinia s̄uoꝝ tuoꝝ bestijs t̄re. Tūc ipatō furōe r̄pletꝰ iussit mīstrꝭ: plūbū: pic̄: sulphur ⁊ resinā cū cēa ⁊ oleo solui: ⁊ .b. e. pfūdi. stabat āt āgelꝰ dn̄i cū eo. q r̄frigeriū p̄stabat: tūc .b. e. dixit ipatōi: vbi s̄t mine tue ⁊ furō tuꝰ magnꝰ? ecce cōꝑi m̄o p̄stitisti magnū r̄frigeriū. vniuēsa v̄o plebs clamabat. d. Dimitte hoīeꝫ istū: ⁊ epꝫ citatꝭ sue qr d̄s xp̄iāoꝝ opat̄ i illo. Et ecce subito fcūs ē tremotꝰ magnꝰ tōitrua cōruscatōes: ita vt pene oīs vl' t̄tia ps ppl'i mōeret̄. angelꝰ v̄o dn̄i cū scō erasmo stabat ⁊ cecos hoīes ad xp̄i lum̄ d̄ducebat. ipatō āt fugiēs sꝑabat citatē ab ira d̄i pire: q locutꝰ ē ad ppl'ꝫ ⁊ dixit Iste quē vidistꝭ deū blassemauit. id̄ tal' ē ꝯturbatio Tūc ipatō r̄pletꝰ furōe iussit .b. e. i cācēꝫ īrroduci. ⁊ 40. pōdēa s̄eri i cēuicē vl' i māibꝰ eiꝰ pōi. Et p̄cepit mīstrꝭ sigs iuētꝰ fuissꝫ panē vl' aquā ei dare morte morēt̄. Impatō āt annulo suo signauit ostiū cācerꝭ ⁊ circa mediā noctē exclamauit .b. erasmꝰ ad dn̄ꝫ. d.

148

Dñe iesu xp̄e accelera ⁊ eripe me ne gl'iet inimicꝰ i ꝑnis tuis ne dicãt gẽtes vbi ẽ deꝰ eoꝝ:⁊ ecce subito carcer illuxit ⁊ fragrauit q̃si fuissꝫ arõatibꝰ plenꝰ ⁊ visa sũt velut.12.cãdelebra ardẽtia añ be.eras.mãtyrẽ ⁊ ep̃z.ãgelꝰ.n.dñi igressus fuerat ad eũ dicẽs. Eras.ecce ego vẽi ad te:⁊ statĩ liq̃factũ ẽ ferrũ tã q̃ꝫ cera ⁊ i medio eoꝝ stabat psallẽs ⁊ bñdicebat deũ dicẽs. Bñdictꝰ es dñe q fecisti celũ ⁊ traꝫ:cui astãt ãgeli ⁊ archãgeli cũ tremore ⁊ nuõ martyrũ q passi sũt ꝑꝑ te:q fecisti misericordiã cum ꝑuo tuo ⁊ libasti sydrac:misac:⁊ abdenago de medio fornacis ignis ardẽtis ⁊ d̃ manu nabuchodonosor regꝭ:⁊ daniel ꝑuũ tuũ de lacu leonũ.ei oblato prãdio ꝑ abacuch ꝓphetã.⁊ susanã de falso crimie libasti:⁊ mecũ fecisti misicordiã.⁊ ecce ãgelꝰ dñi dixit ad eum. Erasme exurge ⁊ ãbula mecũ in italiã ibi tibi dñs eternã vitã tribuet i sclꝫ scl'i:⁊ q̃si colũba xp̄i plaudẽs:sic i lugrido deposuit.alia vo die currẽs ad carcerẽ signatũ ãnuli sui iuenit. Cũq̃ꝫ designassꝫ ꝑcepit mistris.adducite magũ q d̃os meos ꝓ nihilo fecit. Ingressi ãt carcerẽ nusq̃ꝫ eũ iuenerũt. ferrũ vo sic cinis videbat̃ fuisse:qd̃ vt audiuit ĩpator alapã sibi i frõte ꝑcussit dicẽs.veh mihi.dlusũ ẽ regnum meũ.q dicturꝰ ero popl'o:Uenerũt.n.q̃si.40.milia viroꝝ ⁊ mulieꝝ ad spectaculũ militis xp̄i.turbat̃ tota ciuitas i tremore grãdi posita.xp̄iãi xp̄anũ q̃rebãt:vidue ⁊ orphãi episcopũ reqrebãt dicẽtes: qd fecisti hõi iusto:'tẽ ĩpator timore ꝑterritꝰ dixit.q2 a deo eiꝰ i celũ raptꝰ fuissꝫ:⁊ ꝑ p̃miũ magnũ se redemit:⁊ cũ b.eras.i lugrido venissꝫ multos i xp̄i noĩe baptizãs:oĩa v̄tutibꝰ opabat̃.nã infirmos ⁊ cecos orõnibꝰ saluabat.nã nobilis ⁊ p̃marꝰ ciuitatꝭ noĩe anastasiꝰ cuiꝰ filiꝰ mortuꝰ fuerat:⁊ corpꝰ eiꝰ ad sepulchrũ ducebat̃.iussuꝫ.n.fuerat a dño be.era. vt eũ resuscitaret:⁊ redderet ꝑentibꝰ suis ⁊ apphẽdẽs be.eras.sepulchrũ eiꝰ dixit. Anastasi si credis i dño iesu xp̄o q natꝰ ẽ de spũ scõ ex maria v̄gine:recipies filiũ tuũ saluũ. Multa.n.turba popl'i mirabãt̃.ad hec v̄ba.anastasiꝰ dixit.⁊ tu potes filiũ meũ resuscitare:'be.erasmꝰ dixit.ñ ego sꝫ dñs iesus xp̄s cui ego ꝑuio. Anastasiꝰ dixit. Si filium meũ mihi saluũ reddiderꝭ:credo ego ⁊ domꝰ mea ⁊ ppl's vniuersus. Tẽ.b.erasmꝰ iussit corpꝰ eiꝰ depõi secreto: ⁊ parentes iussit stare flexis genibus sup corpus eiꝰ ⁊ dixit.puer ꝑge.cũq̃ꝫ surrexissꝫ clamauit voce magna.veh:q2 magnꝰ ẽ deꝰ xp̄ianoꝝ.ꝓr vsq̃ꝫ nũc errauimꝰ.dij.n.quos colebamꝰ nihil sũt.vidi.n.eos i iferno nõ habere reqeꝫ a tortoribꝰ. Deꝰ ãt viuꝰ famuli erasmi magnꝰ ẽ.⁊ credidit anastasiꝰ: ⁊ tota domꝰ eiꝰ ⁊ popl's vniuersus q i illa hora fuerũt baptizati:q sũt q̃si.40.M.hoĩuꝫ.tũc be.eras.exclamauit voce magna dicẽs.gr̃as ago tibi dñe iesu xp̄e q ꝯgregasti poplꝫ tuũ i via v̄itatis:tu.n.dixisti i euãgelio luce. Petite ⁊ accipiet':q̃rite ⁊ iuenietis :pulsate ⁊ apiet̃ vob. Bñdic pplm tuũ hũc quẽ acq̃sisti. ⁊ fcã ẽ ad eũ vox de celo dicẽs. Erasme ꝑue bone q ꝓ me laborasti i t̃ra oĩa q̃cũq̃ꝫ petieris dabũt̃ tibi Et bñdixit dñs poplꝫ hũc q crediderũt i illa hora. oĩa idola q̃ colebãt̃ euertebãt̃.ꝑ.7.ãt dies.be.eras. docẽs popl'uꝫ ⁊ ꝯfirmãs i doctrĩa xp̄i dicebat. Custodite mãdata eiꝰ q̃ audistis ⁊ magnalia d̃i q̃ fcẽ i vob:iduti fide ẽt fideles estote: Audiẽs hꝰ maxianus ĩpator q̃ fcã fuerũt i lugrido ciuitate a ꝓbo ĩmq̃sitio hoĩe ⁊ sacrilego q dixit. Audi pie ĩpator q̃ fcã sũt i ciuitate tua regnũ tuũ delusũ ẽ:⁊ dij nostri nescio quo hoĩe ãtiocheno s̄buersi sũt: q ꝯfitet̃ illũ iesũ xp̄ꝫ q crucifixꝰ ẽ ab hoĩbꝰ i iudea d̃ꝫ cẽ.quo audito ĩpator iussit.b.eras.teneri:⁊ ꝓperatĩ tribunal ascẽdit ⁊ igressus ẽ b.eras.ad quẽ ait impator.dic tu scelerate hõ q̃ tibi ẽ religio:'tẽ.b. eras.tacuit:sꝫ oculis suis respexit i celũ. Impator dixit.nihil loq̃ris:' ⁊ iussit maxillas suas ꝯtũdi.tẽ.b.e.dixit. Lupe rapax plenꝰ iniq̃tate malefice qd ꝑseq̃ris ꝑuũ d̃i:'ipator dixit.ñ ne ⁊ hic ip̃e ẽ q crucifixꝰ ẽ ab hoĩbꝰ i iudea:'Tẽ.b.e.s̄bridẽs ait illi. Optĩe ĩpator bñ dixisti mihi vt illiꝰ ego merear vestigia seq̃:⁊ effusio sãguis ip̃iꝰ nr̃a illumiatio ẽ:quẽ si vel' agnoscere ⁊ i illũ credere saluꝰ eris. Impator dixit.tu i illũ credas ⁊ gẽus tuũ.b.e.dixit. Optĩe dixisti mihi.plane q2 sic credimꝰ.hostias hũilitatꝭ ⁊ tribulatõis munera offerimꝰ ei q saluauit mũdũ a ꝑctĩs eoꝝ. Impatõ dixit: ꝯsule tibi ⁊ acq̃esce ⁊ sacrifica dijs meis.be.e.dixit. Si videro forte facio. Tẽ gaudio repletus ĩpator cũ vniuerso popl'o vsq̃ꝫ ad tẽplũ iouis iussit hoĩeꝫ d̃i deduci ad ciuitatẽ firmitanã:⁊ ꝑcepit organa ⁊ oẽ genꝰ musicoꝝ i tẽplo parari.⁊ hoc vidẽs. b.e.igemuit corde:⁊ ocl'os suos ad celũ direxit dicẽs.xp̄e fili d̃i esto ꝓñs i ista hõa:⁊ mitte ãgelũ tuũ q mihi auxiliet̃:⁊ ꝯfirmet in ista hora ⁊ pugna diaboli quã p̃pauit. Cũq̃ꝫ ꝑuẽissꝫ i tẽplũ.b.e.dixit. vbi ẽ deꝰ quẽ iubes me adorare:' Impator ãt apphẽdẽs manũ eiꝰ igressus ẽ tẽplũ:⁊ ondit ei statuã ereã magnitudis cubitoꝝ.12.⁊ dixit. Ecce deꝰ meꝰ cui ego ꝑuio. Statiq̃ꝫ vt diabolꝰ aspexit i faciẽ martyris xp̄i cecidit statua ⁊ i cinerẽ v̄sa ẽ ⁊ exiuit draco magnꝰ ex illa.⁊ occidit pene t̃ciã partẽ ppl'i. ĩpator vt vidit se eẽ dlusũ ascẽdit equũ ⁊ ad palatiũ ꝑgebat:⁊ ꝑcutiẽs pectꝰ suũ dixit. veh mihi dlusũ est regnũ meũ.nescio a quo hoĩe ãtiocheno. Media ãt pars ppl'i clamabat. Serue scẽ dei ora ꝓ nob vt ñ ꝑeamꝰ ab isto dracõe.tẽ.b.e.ĩpauit dracõi vt q̃cũq̃ꝫ hoĩeꝫ ñ ꝯtamiaret.vidẽs ãt vniuersus ppl's xp̄ianoꝝ q̃ꝫtas v̄tutes ꝑ ꝑuũ suũ opabat̃: ceperũt oẽs credẽ xp̄o.b.ãt.e.dixit. Ecce q̃les v̄tutes opat̃ d̃s i eos q credũt i illũ:⁊ baptizati sũt q̃si.40.m.hoĩuꝫ. Erat.n. gaudiũ i celo ⁊ spectacl'a ãgeloꝝ:⁊ quõ p̃as diaboli pugnabat aduersus elcõs d̃i:⁊ ñ valebat m̃tes eoꝝ auertẽ a cogitatõe d̃i.tẽ.b.e.clamauit voce magna d. Gl'ia i excelsis d̃o:⁊ i t̃ra pax hoĩbꝰ bõe volũtatꝭ:q hic fuerãt ad dñꝫ ꝯuẽsi respõdcrũt.amẽ.⁊ ꝯt̃bata ẽ oĩs firmitana.ꝯtritꝰ v̄o ĩpator misit armatos ⁊ iussit oẽs q ad dñꝫ ꝯuersi sũt gladio p̃iri. Mãtyrizauerũt ẽt.330.hoĩes ꝯm̃dãtes se orõnibꝰ sci erasmi mãtyris qbꝰ ait. Ite i noĩe dñi felicit ad scãꝫ ciuitatẽ quã p̃parauit vob dñs.⁊ ego pꝰ modicũ tp̄s s̄bsequor.erãt ãt ãgeli currẽtes ꝑ nubes celi suscipiẽtes aĩas eoꝝ ⁊ triũphãtes mãtires ad celũ ꝑduxerũt:⁊ audita ẽ vox psallẽtiũ i celo. via iustoꝝ recta fcã ẽ ⁊ it̃ p̃paratũ ẽ.qd̃ audiẽs.b.e.gratulatꝰ ẽ vt bonꝰ pastor ouibꝰ suis q̃s tradidit xp̄o. Tẽ iperator furore repletꝰ iussit.b.e.teneri ⁊ diuersis supplicijs torq̃ri ⁊ iussit mĩstris tunicã ereaꝫ aduersus staturã eiꝰ ⁊

igneā fortit̄ cū vestiri dicēs. nūc videbo si deꝰ tuꝰ
eripiet te de māibꝰ meis. Tūc.b.e.dixit. Carnifex
plenꝰ iniqtat̄ filiꝰ diaboli verecūdiā tuā laudo q̄ d
terior es cane dixi tibi ⁊ nc̄ dico. Nō timeo mīas tu
as si āpliora facias: cor meū nō trepidabit: ⁊ signās
se signo crucis vestiuit se tunica ignea psallēs ⁊ ꝓ-
pheticū psalmū dicēs. Trāsiuimꝰ p ignē ⁊ aquā: ⁊ i
duxisti nos i rfrigeriū. Itē. tāq̄z aur̄ i fōnace ꝓbasti
eos q̄ i te credunt ⁊ sic holocausti hostias suscipis.
Stati tunica ignea q̄ īdutꝰ fuerat fcā ē frigida. sic
nix vt nulla macula sup eū īuēta fuisset. Tūc.b.e.
dixit. Ecce īpator ɔfusꝰ es: cū pr̄e tuo diabolo eris
ī ignē eternū arsurꝰ. Nā dn̄s nr̄ iesꝰ xp̄s filiꝰ di liba
uit me: ppl's āt clamauit veh: q̄r magnꝰ ē deꝰ xp̄ia
nor̄ q̄ tātas v̄tutes opat̄ i illo: tūc īpator ait. Artes
sūt maleficor̄ vt igni ipet ⁊ dos nr̄os d'ludat. tūc.b.
e.dixit. Stulte īpator que putas maleficia: mecū ē
xp̄s filiꝰ di: ip̄e q̄ ipat ⁊ dos tuos deludit: lapides ⁊
gramina surda ab hōibꝰ ɔflata: qbꝰ tu filius es: nā
dn̄s ds iesꝰ xp̄s viuꝰ ē ⁊ v̄tutibꝰ vicit̄. īpator dixit.
Quādiu īiurias tuas tolerare possumꝰ: tunc.b.e.
dixit. Etiā ⁊ ego miror verecūdiā frōtis tue: q̄r nō
erubescis. Tūc īpator furore repletꝰ iussit ministris
suis ollā parare vrnas vigīti plūbi picis siml' cū ce
ra ⁊ resina ⁊ oleo solui ⁊ repleri ⁊ succēdi: ⁊ fecerūt
ministri sic p̄ceptū eis fuerat: ⁊ feruēs facta ē olla ⁊
fluctuās sic mare. tūc.b.e.dixit īpatori. ista olla me
uz ē refrigeriū: ⁊ facto signaculo crucis descēdit in
ea. Statiq̄z ait. vox dn̄i sup aq̄s ds maiestat̄ ītonu
it: ⁊ effudit vnā vndā ex olla ⁊ vstulauit īpatorez:
q̄ clamauit adō. hō di ora ꝓ me. tūc.b.e.dixit īpa-
tori. Veh tibi lupe rapax: ⁊ gehēne ignis quez tibi
parauit ds siml' cū pr̄e tuo diabolo ⁊ ministris eiꝰ.
Scio q̄r cor tuū obduratū ē: s; pp populū istū circū
stātē erit tibi bn̄ ⁊ qeuit illi dolor. Multi āt ī illa ho
ra crediderūt. īpator āt vt vidit se arsū eē iussit mar
tirē di recipi ⁊ ī arcta custodia hēri ⁊ īgentis ferro
pōder̄ colligari. Cūq̄z orass; appuit ei iuuēis silis
filio di vocās eū ⁊ dixit illi. Ego sū michael āgelꝰ di
misꝰ ad te: vt te ducā ī cāpaniā ꝓuīciā q̄ vocat̄ for-
mana ad docēdū pplm. ⁊ apphēdēs eū eiecit d ci-
uitate firmitana. remisq̄z nauiculā patā a dn̄o iue-
nit ⁊ trāsmigrauit ī ꝓuīciā cāpaniā. Alia vero die
turbatꝰ ē īpator q̄ n̄ iuenis; eū. dicēs. q̄r deꝰ eripuit
eū. Seruꝰ āt di ⁊ martyr dn̄i vēit ⁊ sedit ī ciuitate
formana septē ānis docēs populū viam veritatis.
Angelꝰ āt dn̄i panē ei quotidie mīstrabat. Postea
āt orabat ad dn̄z: vt ī ciuitate sua eternalit̄ qesce-
ret: ⁊ facta ē vox ad eū dicēs. Erasme veni ⁊ reqe
sce ī ciuitate quā pauit ds fr̄ibꝰ tuis martyribꝰ ⁊ ꝓ
phetis ⁊ recipe laborē tuū. p te.n. honorificatꝰ sum
ī celo ⁊ ī terra. tūc.b. Erasmꝰ ꝓ viduis ⁊ orphāis
dep̄cabat̄. Dn̄e vnigētꝰ di pr̄is q̄ me fecisti reqe-
scere ī loco meo q̄ ē locꝰ habitatiōis tue: ɔcede vt
q̄ me petierit ī noīe tuo recipiat mercedē suā: ⁊ re-
spexit.b.e. ī celū viditq̄z coronā īenarrabilē ⁊ occur
sū sibi de choro apl'or̄ ⁊ ꝓphetar̄ ⁊ iclinauit caput
suū ⁊ dixit. Dn̄e suscipe aīaz s̄ui tui: ⁊ ɔpleta orō-
ne scm̄ reddidit spm̄: ⁊ visa ē aīa eiꝰ cādida sic nix:
qn̄ ab angel' deducebat̄ cū gl'ia magna ⁊ cū ill' ī celū
penetrabat. q̄rto nōar̄ iūiar̄ regnāte dn̄o.n.ī.xp̄o.

¶ De sancto culiano.

Ulianus scotor̄ gn̄e nobilibꝰ pē-
tibꝰ dine tn̄ gr̄e scūs est
nobilitate clarissimꝰ. Scotia que ⁊ hiber-
nia dr̄ īsula ē maris fecūda qdē glebis: s; scissimis
clarior viris: ex qbꝰ colūbāo gaudet italia. gallo di
tat̄ alemāia: culiāo theutōica nobilitat̄ frācia. q̄ vt
diximꝰ nobili ꝓsapia editꝰ a pueritia lib'alibꝰ stu-
dijs traditꝰ siml' cū lr̄ar̄ cremēt̄ diligēt cepit īdaga
re viā vitat̄. tādē p̄ueniēte se gr̄a di sp̄ret̄ hūanar̄
lr̄ar̄ studijs oībusq̄z huiusmōi illecebris mōasteriū
petijt: abnegauit semetip̄z tulitq̄z crucē suā ⁊ secu-
tus ē xp̄z. Igit̄ ī mōasterio positꝰ q̄zte obediētie: q̄z
te frugalitat̄ q̄zte fuit vigiliar̄ ⁊ orōnū īstātie vite
p̄ntis t̄minus declarauit. q̄zuis eteniz martyrij pal-
mā p gr̄az magis q̄z p meritū ɔstet: bōis tn̄ adiple
tur operibus. Videtes itaq̄z fr̄es mōasterij ī v̄tutū
pfectiōibus bti viri pseuerātiā. p̄mo eū p eccl'iasti
cos gradꝰ ad offm̄ p̄sbytatꝰ p̄cibꝰ ascēdere. deinde
eiusdē mōasterij regiminis curā sumere coegerunt
Ille āt sciēs pfectionē caritat̄ sine dilectiōe ꝓximi
directe ɔstare n̄ posse: passus ē ī ꝓprijs se aliq̄ztulū
miorari: vt fratr̄ ꝓdesse posset vtilitati: imitatꝰ a-
postolū cupiētē anathēa fieri a xp̄o ꝓ fr̄ibꝰ ⁊ cogna
tis s; carnē. verūtn̄ cū fama bti viri lōge lateq̄z cre
bresceret metuēs ip̄e ne fauor popl'aris macule sibi
rugā īfigeret cepit meditari q̄lit̄ notos ⁊ ꝓpiquos
reliqueret: peteretq̄z lōge seposita terras: vbi ob
scurus fama ⁊ vilis gn̄e poss; haberi: quo liberiꝰ di
uinis cultibꝰ vacare valeret. delibatiōe itaq̄z rece
dēdi pacta: colect̄q̄z fr̄ibꝰ ī qbꝰ idē feruor ardebat
ad viciā scotie britāniā deuēit: dēide galliaz atti-
git: q̄ pmeata ī ꝓuīciā germāie deuēit. q̄ ab īcol' tre
īpiꝰ oriētal' frācia vocat̄: ibiq̄z ī vrbe hēbipoli se mo
rari disposuit nō vitꝰ īcredule gētis feritatē expiri:
eo q̄ itrepidꝰ coronā optar; martirij: s; tn̄ a p̄dica-
tionis v̄bo iteri abstinuit dōec romano se pōtifici
p̄ntaret: q̄tenꝰ apd̄ sedē romanā ⁊ ītegr̄ xp̄iane reli
giōis dogma ⁊ licētiā p̄dicādi accipet. Tc̄ āt p̄erat
romāe eccl'ie canō pōtifex hūanis diuisq̄z lr̄is pol
lēs pōtificali offō ɔgruꝰ: ⁊ ī rebꝰ eccl'asticis idōeus
q̄ audita fide bti culiāi charitat̄ nexibꝰ illigata dō
gr̄as rettulit: eiq̄z sese charitat̄ amore iptiuit ex-
ultās semīa diuini eloqj ab īsulanis ac lōge posit̄
doctoribꝰ augeri. Erat.n. apd̄ egregiū pōtificē nō
modica exultatio q̄a cēnebat paulati euacuari frau
dē antiq hostis crescētibꝰ ministris dn̄e opatiōis.
Tc̄ ex ɔsensu totiꝰ vrbis btm̄ virū ī p̄sulatꝰ offm̄ ꝓ-
mouit quo ⁊ crisma cōficere ⁊ eccl'ias dedicare ⁊
sacros ordines dare irrep̄hēsibilit̄ valeret. His ita
pact̄ dimisit eū vt cepto ope īsisteret parato sibi a
dn̄o p̄mio eterne retributiōis. b. itaq̄z culiāus vrbē
egressus p̄acto itinere cū colūbāo p̄sbo ⁊ totnāno
leuita ad locū sibi destiatū p̄uēit: colūbāo ī italia re
licto. nā romā pgēs gallū ī alcānia granatū febre di
misit. p̄ueniēs igit̄ ad p̄dictā vrbē herbipoli nō eū
quē ī. eadē ꝓuīcia ducē reliq̄rat īuēit: s; alium noīe
gōpertū. Porro venēabil' vir paulati cepit pabula
diui v̄bi īcredul' popul' mīstrare: tātāq̄z ei dn̄s gr̄az
cōtulerat: vt ī breui tēpe gēt̄ loq̄lā p̄disceret: eisq̄z ꝓ
p̄o s̄mōe seia vitat̄ erogāet. mirabāt̄ āt oēs n̄ solū

nouitatẽ doctrĩe: ſꝫ ẽt exuberãtiã eloq̃ntie. facun
diã quoqꝫ ſmonis comitabat̃ efficacia ṽtut̃. ipletũ
ẽ i illo qḋ ṽitas aplis. ꝓmittit dicẽs. Ego dabo vob
os ⁊ ſapiã ⁊ iteꝝ. opa q̃ ego facio ⁊ vos facietis: ſꝫ
cũ iã ſemia diui elogi ſuccreſcerẽt ⁊ plebs gradati
minueret̃ ab erroꝛ gẽtilitat̃ vſqꝫ ad ꝑncipes popli
ſci viri fama ꝑuenit vt ducẽ quoqꝫ ꝓuĩcie ñ lateret
q eũdẽ ſcũꝫ viꝝ ſibi ꝑſẽtari iuſſit: expiri cupiẽs q̃ eẽt
hec doctrĩa hactenꝰ ſibi icognita. Erat ãt ipe pri
ceps naturali igenio ꝑditꝰ lꝫ gẽtilitat̃ erroꝛ fedatꝰ
Ad quẽ btũs iulianꝰ ꝑueniẽs ↄſtãt̃ ṽe rligiõis do
gma iſinuar̃ cepit: docẽs prẽꝫ ⁊ filiũ ⁊ ſpũꝫſcũꝫ vnũ
eẽ dũꝫ icõmutabilẽ viſibiliũ ⁊ iuiſibiliũ oĩuꝫ creato
rẽ ꝑfatꝰ ṽo ꝑnceps admiratꝰ tãtã. b. viri ↄſtãtiã: ⁊ ſ
monũ iſupabilẽ veritatẽ: qꝛ nãli vt diximꝰ pollebat
igenio: veris ſe ſẽtẽtijs ſupatũ ad eiꝰ diſtulit audi
tionẽ: volẽs frequẽti apḋ ſe tractatu rimari: vtrũ
quẽ iulianꝰ docebat an diane cultꝰ ꝑponẽdꝰ foret
Diana nãqꝫ apḋ illũ ſũma veneratiõe hẽbat̃. veꝝ
tñ vir egregiꝰ iugi iſtãtia laboꝛabat vt dõ redderet
aĩas q̃s diabolꝰ pder̃ cõabat̃. Porro ꝑnoiatꝰ dux
cernẽs ↄſtãtiã ꝑdicatiõis bti iuliani ſecreto vẽit ad
eũ cupiẽs doctrinis eiꝰ iſtrui: q̃tenꝰ agnito tramite
veritat̃ abigẽ valeret anfractꝰ errorũ: ſꝫ a beatiſſi
mo viro catholice fidei documẽt̃ diligẽter iſtructꝰ
ꝓximo die dñice reſurrectiõis cũ mltis alijs dato
noĩe aq̃ lotꝰ baptiſmat̃ abſolutiõeꝫ ꝑſtini ꝓmeruit
erroꝛis: ſicqꝫ fcm̃ ẽ: vt pene tota ꝓuĩcia oꝛiẽtal' frã
cie relicto demonũ cultu diuie religiõi opã daret.
Predictꝰ dux gõpertꝰ monitu aſſiduo bti iuliani
ad melioꝛa de die i diẽ ꝓficiebat. erat ãt illi ↄiunx
ſꝫ gẽtilitat̃ ritũ q̃ quõdã fris ipiꝰ ↄiugio fuerat co
pulata noĩe geilana. Sꝫ vir dĩ iccirco i initio fidei
tale noluit ↄiugiũ ꝓhibẽ ne ipenitudĩe credulitat̃
grauitate monitibꝰ ꝑlibatꝰ ꝑnceps duceret̃: ⁊ hᵒ ẽ
qḋ apoſtolꝰ nõdũ i fide ꝑfect̃ dic: tãqꝫ ꝑuul' i xp̃o
lac vob potũ dedi: ñ eſcã: ꝑfectoꝝ. n. ſolidꝰ ẽ cibꝰ:
iõ qḋ nouerat grauiꝰ diſtulit i futuꝝ: ſil'qꝫ dño re
uelãte ſpũ ſciẽs i hac re ſibi ⁊ ſocijs cãꝫ ↄſtare mar
tyrij: vt mltis iterea ꝓdeſſꝫ iteri omiſit tale dãnar̃
cõiugiũ: lꝫ cuꝑet diſſolui ⁊ eẽ cũ xp̃o imitatꝰ aplꝫ q
i ſpoꝛta a fribꝰ ꝑ murũ dimiſſus ẽ: ñ vt moꝛtẽ time
ret: ſꝫ vt mltis añ moꝛtẽ ꝓdeſſꝫ. Verũtñ cũ q̃dã die
be. ꝓſul ducẽ familiarit̃ alloq̃ret̃ dixiſſe iter cetera
fert̃. Fili mi quẽ ꝑ euãgeliũ genui gaudeo valde i
ꝓfectu fidei tue: ſꝫ mltũ me mouet qꝛ illicit̃ nupti
is detieris: ⁊ ṽeor nimis qꝛ a recto itinẽ tali ↄiugio
ꝛtarderis. Legit̃. n. b. iaco. dicẽte: qꝛ q totã legẽ ſuã
uerit offẽdit ãt i vno factꝰ ẽ oĩuꝫ reꝰ. Preterea i ba
ptiſmate inouat̃ hõ: ⁊ ñ ex ꝑte ſꝫ totꝰ vt ãt totꝰ ĩno
nari poſſit nihil ꝑſtini ꝛtinẽ debꝫ erroris. Audiẽs
ãt hᵒ ꝑnceps ꝑmo heſit ſtupoꝛ: dĩnde alta ſuſpiria
trahẽs: valde. n. diligebat eã quã habebat vxoꝛẽ.
tale deĩde fert̃ ꝺdiſſe riſũ. Audiui pr̃ te docẽte: qꝛ
ieſus ꝑcepit nihil amoꝛi ſuo ꝑferẽdũ. Nõ patrẽ ñ
matrẽ: nõ filios: ñ vxoꝛẽ: ⁊ iccirco q̃uis vnice dili
gã iũctã mihi vxoꝛẽ: ꝑpono tñ dĩnũ amoꝛẽ: ſꝫ nũc
ñ adeſt mihi ociũ igrẽdi q̃lr eã dimittã qꝛ ↄ hoſtes
nr̃e reipu. feſtio. Cũ ãt reuerſus fuero iũcta oppõ
tunitate dimittẽdi ſepaboꝛ ab illa. Hec vero cũ ad
aures geilane ꝑueniſſẽt: q̃s. n. fallere poſſꝫ amãtẽ
grauĩ icãduit ira. ceu rapt̃ catul' leenã: diuqꝫ ſecũ
bacchata ex eo cepit q̃rẽ quõ ſcõs viros extiguẽt
nulla. n. beſtia i hᵒ mũdo ſimil' eſt mulieri male: ſic
hec mulier nefãda callida meditatõe ꝑgrebat: q̃lr
ſine ppl'ari ſtrepitu ⁊ vulgi cognitõe ſcõs viros ꝑ
dẽt. armabat̃ nãqꝫ ipatiẽtie ire ⁊ libidis furoꝛ: ⁊ qꝛ
diabolꝰ iniq̃ cupiẽtibꝰ fomẽta malitie ſubmĩſtrat:
iũcti ſt̃ duo miſtri crudelitat̃: q ꝓmitterẽt ſe ſatiſ
facturos geilane ꝺſiderijs datis ſibi muneribꝰ mi
ſrime executiõis. Solebat itaqꝫ. b. iulianꝰ pꝰ ꝑuã
doꝛmitionẽ neceſſitat̃ ad ſtudiũ vigilar̃ ꝓuecteqꝫ
oꝛõnis: q̃dã vero nocte cũ leues ſõnos capet: ita vt
nec doꝛmiret itegre: nec vigilaret apte: apparuit
ei vir hitu foꝛmaqꝫ pulchẽrimꝰ dicẽs. iuliãe amice
ſurge nolo te diutiꝰ laboꝛar̃: vno dũtaxat certamĩe
tãgeris: ⁊ ſic ſẽp mecũ eris. his dict̃ abſceſſit. Uigi
lãs ãt egregiꝰ vir itelligẽs dĩnã ſibi adeẽ viſitatio
nẽ cõuocat̃ fribꝰ ait. Fres vigilate cito aderit dñs
⁊ pulſabit ianuã. Cauẽdũ ẽ gᵒ ne nos ſõno toꝛpẽ
tes iueniat. Addamꝰ oleũ lãpadibꝰ dũ tp̃s ẽ ne ſi
foꝛte ꝺfecerit: tũc icipiamꝰ q̃rere qñ ñ poterimꝰ in
uenir̃. Ill' itaqꝫ oꝛõni vacãtibꝰ media nocte carnifi
ces ſtrict̃ gladijs locũ i quo oꝛabat penetrarũt: qḋ
cũ ſacerdos dĩ ituitꝰ eẽt ait. amici ad qḋ vẽiſt̃: im
plebit̃ ꝑceptũ ↄſumabit̃ curſũ. his dict̃ iterfecti
ſt̃: ibiqꝫ terre mãdati ne q̃s ſcire poſſꝫ qḋ ꝺ ill' factũ
foret. Veſtimẽta quoqꝫ cũ q̃bꝰ dĩna officia ꝑagebãt
ſacriqꝫ libꝛi ſimul cũ eis ꝺfoſſa ſt̃: ne qḋ idiciũ nec̃
eoꝝ ꝺphẽdi poſſꝫ: ſꝫ clã diſceſſiſſe putarẽt̃ cã ſolite
ꝑegriatõis. Erat tñ q̃dã nobil' mlier burgũda noĩe
q a ꝑncipio ꝑdicatiõis eoꝝ ſcis adheſerat viris hñſ
cellulã iux̃ oꝛatoꝛiũ ſcõꝝ: quo facilꝰ dĩnis laudibꝰ i
tereſſe valeret. hec itẽta vigilijs q̃ facta fuerãt dili
gẽti ſtudio iueſtigauit. recedẽtibꝰ igit̃ carnificibus
lintheolo mũdo fuſũ ſãguinẽ ſcõꝝ collegit ac ſre dili
gẽt̃ ifodit vigilijs ⁊ oꝛõnibꝰ vacãs: vbi ſcõꝝ coꝛpa
obꝛuta nouerat excolebat loca veneratiõe q̃ pote
rat lꝫ ſilẽter: ne ſic poſtea fcm̃ ẽ geilane iuſſu remo
uerent̃. Eadẽ nãqꝫ ſceleratiſſima mlier ſtrat̃ quoqꝫ
plãtis ſtabulũ equoꝝ i loco vbi ſci martyres hũati
erãt fieri iuſſit ne quo iudicio ſacra coꝛpa ꝓderent̃
ferunt tñ ab his q tũc fuer̃ poſter̃ relatũ qꝛ aĩalia
ibi ſtabl'ata ſuꝑ ſepulchꝛa martyꝝ nec ſtercoꝛa nec
vrinã iacerẽt honoꝛẽ martyribꝰ exhibẽtia: vt qḋ ꝺ
capite ꝓpha vaticinatꝰ ẽ hᵒ i eiꝰ mẽbꝛis repiret̃.
Cognouit igẽs bos poſſeſſoꝛẽ ſuũ ⁊c̃. Iſrael ãt nõ
cognouit me. taliqꝫ mõ vt dictũ ẽ ſcõꝝ coꝛpa hoibꝰ
pene ignota foꝛẽt: niſi ꝑfata burgũda i extremo vi
te poſita q̃buſdã fidelibꝰ vbi poſita eẽnt reuelaſſꝫ.
Cõtigit ãt vt dux pacta militia reuertẽt̃ ad locũ
vbi ſcõs viros dimiſerat quos cũ ñ iueniſſet cepit
ſtudioſe ꝑq̃rẽ qñ ⁊ q̃ eã receſſerit quoue abierĩt: eiꝰ
vero vxoꝛ veneno malitie fedata aliq̃ñ ruboꝛ ꝑfu
ſa: aliq̃ñ palloꝛe deꝑſſa: aliq̃ñ ↄfidẽtia roboꝛata di
uerſos ãfractꝰ neq̃tie ſue fraudibꝰ ꝑtẽdebat dicẽs
ñ ſe eos cuſtodiſſe neqꝫ cuſtodes adhibuiſſe: qñ vo
luerit veniſſe: qñ ſibi placuit ꝛceſſiſſe quo ꝑegrina
tõis ſue moꝛẽ ſuarẽt: quẽ ſeica ṽba ñ emolliũt: quẽ
a ſtatu rectitudĩs ñ retrahũt: credul' itaqꝫ ṽbis cõ
iugis ꝑnceps aliq̃ꝫtulũ cepta ab iq̃ſitõe q̃euit: ſꝫ qꝛ
iuxta dñicã vocẽ nil opertũ ẽ qḋ nõ ꝛuelet̃ ⁊ occul

149

tū qḋ ñ sciat. Cū que facta fuerāt paulatī obliuiōi
traderēt vnꝰ eoꝝ q̄ scōs viros gladio inuaserāt subi
to demōio arripit ⁊ ꝓpꝛiis sedētibꝰ laniās a ꝑsēti mi
grauit i etnā penā. alt' vo i rabiē v̄sus gladio semet
ip̄z appetijt: effusisq̄z viscerib' pꝰ tormēta p̄nt̄s tp̄is
ad etna pueit. ñ mlto pꝰ ⁊ ip̄a bellua ḋ q̄ loqmur ḋ
mōibꝰ arrepta voce magna clamabat. Iuste torq̄-
or q̄ scis viris tōtores adhibui ⁊ cū magno cruciatu
ad cruciatū diabolo patū pueit. ¶ De.s.hērico.

a Anno ab icarnatiōe dñi. 1001. ab vr
be āt ꝯdita. 1752. Ottone ter-
tio rome ḋfūcto vacāte regni solio cū de
ꝑncipe agerēt s̄ brogādo oīuz vota nutu
dino ad eū iclināt: q̄ tūc i regno potissimꝰ habebat
Fuit nāq̄z eodē tp̄e qdā dux bauaroꝝ noie hēricꝰ
hērici eiusdē gētis ducis filiꝰ cuiꝰ tp̄ibꝰ scūs vuolf
gāgus ratisponēsiū ꝑfuit ep̄s tā bonitate q̄z nobili
tate regia ꝯspicuꝰ: ⁊ vniuersa moꝝ honestate ꝑcla
rꝰ. hꝰ initiū sapie timorē dñi pleniter est secutꝰ: q̄r
erat oīuz lraꝝ studio ꝑncipal'r ibutꝰ ⁊ totꝰ sane fiḋ
⁊ actōe catholicꝰ. hic g° ab oībꝰ pari voto ⁊ cōi cō
sēsu oīuz asciscit: dīna vtiq̄z disponēte clemētia vt
ꝑ tp̄al' regni fastigia ad culmē regni celest̄ ptigēt.
Cūq̄z ꝑdictꝰ rex hen. necdū cesar̄ vl' ip̄atoris obti
neret dignitatē apparuit ei ratispō. b vuolfgāgus
ep̄s tali visiōe. Visū nāq̄z ē ei q̄ manēs i eccl'ia sci
ēmarāmi epi ⁊ martyr̄ accedēt orādi grā ad beati
vuolfgāgi sepl'chꝝ i eadē basilica situ. cūq̄z ibidem
diūz ⁊ scūz vuolf. itimis ꝑcibꝰ conaret exorar: subi
to videbat ei ip̄e scūs vuolfāgꝰ astar eūq̄z hiꝰ ver
bis appelar. Intuer diligēt lr̄as i muro q̄ ē secꝰ tu
mulū scriptas. Erat āt sic sibi videbat scriptū. so
lūmō. post sex. euigilās āt rex retractatiōe diutur-
na secū reuoluit paucissima huiꝰ visiōis scripta. In
ꝑmis ergo arbitratꝰ q̄ post sex dies eēt moriturꝰ
ml'ta dispēsat paupibꝰ. Cūq̄z dieꝝ sex numerꝰ ꝑ-
terijss̄z ⁊ nihil i se rex molestie cōporal' sēsiss̄z puta
nit ꝑdictā visionē ad sex mēses ptinere. Trāsactis
vo sex mēsibꝰ cū nihil ifirmitat̄ i se pateret arbi-
tratꝰ ē hūc numeꝝ ad sex ānos ptiner. iōq̄z vt s̄ ce
pit timer. Cūq̄z sex ānoꝝ numerꝰ iteger ptrāsisset
⁊ septimi āni dies reuolutꝰ venissz: ip̄o die ꝑ apl'i-
cā bñdictionē suscepit cesaris dignitatē. Tūc tādē
sētiēs q̄l' eēt sua visio grās egit ḋo scōq̄z vuolf. ep̄o
q̄ sibi talē reuelar dignatꝰ ē dignitatē: Unctꝰ g° in
regē btissimꝰ ḋi famul's hen. tp̄al' regni ñ ꝯtētꝰ an
gustijs ꝓ adipiscēda imōtalitat̄ corona sūmo regi
cui s̄uir regnar ē: militar disposuit: sūmā eteni dili
gētiā i āplificādo cultū r̄ligiōis adhibuit eccl'ias ḋi
ditar possessiōibꝰ ⁊ imēsis ornatibꝰ auger cepit. se-
des quoq̄z ep̄alis hildēsim. v̄z. a puero vbi fuerat
enutritꝰ ⁊ lr̄is edoctꝰ. Deniq̄z ꝯsumat̄ huiꝰ vite la
bonbꝰ postq̄z bone opiniōis odorē lōge lateq̄z redo
ler fecerat locūq̄z sibi dilectū ⁊ cet'a mōasteria ditā
do: ornādo: ⁊ excolēdo ad ꝑfectū adduxerat ad pci
piēdā imarcescibilē coronā a dño vocatꝰ ē ab erga
stulo carnis: q̄ cernēs diē mōt̄ sibi iminer vocatis
ad se ꝑētibꝰ btissime ip̄atric̄ cunegūdis necnō ēt q̄
busdā regni ꝑmoribꝰ manu eā ap̄p̄hēdit ⁊ ꝯmēda
uit eā ill' hiꝰ v̄bis memoria dignissimis. Hāc ecce
īgt mihi a vob īmo a xp̄o ꝯsignatā ip̄i xp̄o dño nr̄o

⁊ vob resigno v̄ginē vr̄az: i eiꝰ vo trāsitu t̄ra plorā-
te celū exultauit sic ēt diis ꝑ suā misericōdiā reuela-
uit. In ip̄a eteni hora exitꝰ illiꝰ cuidā s̄uo ḋi i solitu
die ꝯmorāti diabolꝰ i hūana specie fert apparuisse
quē vir ḋi ꝑ spiritū ꝓtinꝰ agnouit: ⁊ ait ad eū: quo
ꝑgis: At ille r̄ndit. ad exeq̄as ip̄ator̄ ꝑgo. Cui ille
ait. vaḋ ⁊ cōple negociū tuū q̄ztū a dño tibi ꝑmittit
Verūtñ ꝯsumato officio tuo adiuratꝰ ꝑ deū viuū
ad me reuerter: vt ꝑ te rei exitū possīz cognoscere
Post modicū vo reuersus corā s̄uo ḋi gemebūdꝰ
astitit ⁊ voce q̄rula cū igēti eiulatu dixit. Heu heu
delusi sumꝰ i vanū laborauimꝰ: q̄n etiā ab āgel' ḋi
cōfusi discessimꝰ. De hoc regre i legēda sancti lau
rētij martyris. ¶ De sancta Barbara.

e Rat tp̄e maxētij ip̄ator̄ vir qdā nobil' ⁊ di
ues noie dioscorꝰ cui erat filia speciosa noie
barbara. Ip̄a āt q̄r erat cōp̄e pulchra: eā pr̄ plīmū
diligebat: q̄pp r̄clusit eā i turri altissima quā eidez
edificari fecerat ne ab aliq° hoīe videret. erat āt. b.
bar. igēiosa ⁊ a tenera etate vanas cogitatiōes re
liquēs cepit dina cogitar. Cū. n. semel. tēplū itra-
ret vidēs siml'acra ꝑētibꝰ suis ait qd sibi volūt he
sil'itudies hoīuz: r̄ndēt ꝑētes. Taceas: nō s̄t hoīuz
s̄z doꝝ: ⁊ volūt adorari ꝑ illḋ qḋ nescit ⁊ qḋ nō vr̄
Barb. dixit. fuerūt quōdā hoies quos nūc colimꝰ:
r̄ndēt ita. Et hꝰ. b. ba. die noctuq̄z r̄plicabat tacita
ḋ. si hoies fuerīt dij nr̄i: g° nati sunt vt hoies: mōtui
s̄t vt hoies si dij eēnt nec nati fuissēt nec mōtui: q̄r
ditas vt mihi vr̄ nec cepit nec ḋsinit eē. hō ēt h̄z ori
ginē t̄re: q̄r t̄ra ē mr̄ eiꝰ. si g° hō ḋ t̄ra ē: ⁊ hō deꝰ ē
g° aliqd ꝑcessit eū qḋ eiꝰ origo dr̄: sic aptiꝰ dicēmꝰ
t̄rā ḋz: s̄z q̄r nec t̄ra a se ē: nec celū a se: nec aer a se
nec aq̄ a se. ex q̄bꝰ q̄tuō elemēt̄ ꝯstat hō: s̄z creat
s̄t: necesse ē his eē creatorē. ecce q̄zta sapia i tā iu-
uenili puella. tādē tradita studijs liberalibꝰ alta trā
scēḋbat: s̄z ḋfuit ei notitia vi ḋi: vanos āt ḋos occul
te. sp̄uit. ⁊ cū vidit dijs. s. lignis ⁊ lapidibꝰ flectē ge
nua sēsibilia isēsibilibꝰ mut̄ aīo valde cōrexit. iccir
co vēit rumō laudis nicomediā clamās sapiētissi-
mū viroꝝ alexādrie fore. s. origenē cꝰ facūdia totaz
t̄rā ꝑfūdēt q̄ v̄is idicijs darz cognoscer v̄ā deitatē
⁊ idoloꝝ ꝯfūdēt vāitatē. hec audiēs. b. bar. multū
gauisa ē i domo pētōr̄ sui: ⁊ cepit sedule tractare
q° genē possz cū audir. erat. n. pr̄ eiꝰ nobil' ⁊ valde
potēs. g° misteriū suū ei ñ r̄uelauit. cū neminē cura
torē hēret: r̄currit ad hꝰ ꝯsiliū vt lr̄as eidē sapiētis-
simo origeni dirigēt ⁊ secretū ei patefacēt i hec v̄ba
Viro alexādrie nobilitate aī lōge lateq̄z ꝯsꝑso ori
geni bar. nicomedie tua ācilla decꝰ ⁊ honorē desi
derij tui. Accepi for te v̄e dinitat̄ ꝯnsorē. a ꝑma. n.
scītilla igenij mei cū toto cōde cōcupiui: vt ad veri
dei notitiā ꝑuenirē mēte cōcepi nullā deitatē iesse
lignis ⁊ lapidibꝰ q̄ hūana arte cōposita s̄t. q̄ ñ r̄cipi
unt sēsibilitatē ⁊ nec loq nec audire p̄nt. vñ s̄p ptra
ctaui eē falsos ḋos nec hoies posse eē ḋos. q̄r hō i
cipit ⁊ ḋsinit eē. ḋs āt añ tp̄a fuit: ñ g° vnq̄z ḋos cre
der potui quos hoies mōtales cognoui. In ml'tis
tñ motibꝰ posita s̄p deūz nob ignotū ꝑculdubio eē
putaui: q̄ solꝰ cūcta fecē quē s̄p amaui huic me s̄p ḋ
uoui a q° sū id qḋ sū: nisi me s̄nia fal'it: cꝰ sp̄ū aīatā
me sētio nec ḋsistā donec ad eū ptigā q̄pp fame tue

tumltu pcusa pr venerabil' mentē meā his aptius
voluē cēsui illū dz solūmō iuestigar:c⁹ 9gnitōz apō
te eē cognoui vīi si ita ē vt fama rfert:supplices offe
ro pces q̄ten⁹ discutē digneris noctē ignorātie chaos
9fusiōis ab āncilla tua ꝛ inducē solē iusticie lumēqꝫ
discretiōis. Appeto.n. verꝫ deū scire q fec̄ visibilia
ꝛ inuisibilia: ꝛ vtꝝ v̇e vn⁹ sit vt ipa iā nūc dudū me
cū argumētata sū ꝛc̄. Hāc eplāz direxit alexādriā
ad origenē p̄sbiterꝝ q̄ ē i ptib⁹ aphrice caput regiōis
illi⁹ lōge distās a nicomedia:ne āt puaret legatiōe
quā legauerat ad deū quē nouerat i cubiclo cordis
sui lachrymas fudit dicēs. Dn̄e firma pedē ei⁹ quē
ad famulū tuū misi ne aut illū mors p̄uciat vsqꝫq°
rlegatio vēiat.his ꝛ alijs postulatiōib⁹ qb⁹ deuote
poterat nūci⁹ alexādriā igredit: origenē repit i pa
latio māmee mr̄is alexādrie cesaris vbi occupabat
i docēdo xp̄ianā rligionē:q leticia magna lr̄as bar
ba.accepit laudās deū q hi⁹ semē suscitabat ꝛ talia
opat. Et stati origenes doctor p̄stātissim⁹ accelerat
ꝛ edidit desideriū barba.i hūc modū. Origenes ve
ri di idign⁹ sacēdos ꝛ vt possibile ē dn̄sor ei⁹ adhuc
ēt alexādrie nūc regēs barbare barbarice gētis ad-
optionē filiorꝝ dei iesu xp̄i verā salutē. Sic scripse-
ras scire te velle verꝝ deū qs sit. scir debes q vn⁹
ē ver⁹ de⁹ i sba ꝛ trin⁹ i psonis.s.pr̄ ꝛ fi.ꝛ spi.sā.qcū
qꝫ hec oīa credit oīno hꝫ quo ad deū ptingē possit.
Tu āt h̄ itellige ꝛ intellecta crede: ꝛ si qd defuerit
ad plēitudinē dsiderij i legato regre q te legē scām
erudiet ꝛ libros quos secū defert tibi leget:nō etiā
dubites te p noie xp̄i mltis tormētis tradi. Ipe.n.di
cit luce.9. Qui pdiderit aiaz suā i h° mūdo pp me i
vitā etnā custodiet eā. Origenes misit vnū ex plu
rib⁹ cū nūcio barbare ad barbarā q modū darꝫ ma
gno desiderio.p̄cessit nūci⁹ barba.ꝛ nūciauit nūciū
viri dei adesse.ꝛ pmisit cū foris star nesciēs vtꝝ 9ue
niēs eēt cū intre. Tc̄ illa hoiez aduocari fec̄ q igres
sus offerēs salutatōz i xp̄o:illa assurgēs iclinat:ꝛ tā
dei nomē qꝫ hoiez venerat. Pr̄ ei⁹ grā visitatiōis
ad eā vēit ꝛ vidēs virꝝ ignotū tremēs iqt:qs hic ꝛ
cur h̄:rn̄dit.alexādrin⁹ medēdi arte perit⁹:q rn̄det
magistꝝ se hre alexādrie q 9 vsus medicorꝝ ēt aīas
curat. Pr̄ audiēs rcessit ꝛ 9cessit fieri cū eo colloqa
Tūc valētin⁹ sacerdos ꝛ bar. 9fert int se sua miste
ria: ibi tē plecta epl'a ꝛ bn̄ docta qd̄ defuit eple ad
plenitudinē desiderij a legato q̄siuit ꝛ ad libitū iue
nit. Cognito āt quō pr̄ ꝛ fi.ꝛ spi.sā.sit sol⁹ de⁹ ꝛ quō
fili⁹ missus sit a pr̄e ꝛ p susceptā hūanitatē hominē
pditū rnocassꝫ:captiuū rdemissꝫ ꝛ p sacrꝝ lauacꝝ ei⁹
pc̄ā lauissꝫ accelerauit ad baptismū ꝛ ab eodē p̄sbro
baptizata ē i turre i q̄ eā pr̄ posuerat:āpli⁹ q̄ di erat
q̄siuit ꝛ q̄ sursum st cupiēs. libros quos ei origenes
miserat:frequēt legit ꝛ valde creuit i scia dinorꝝ:ēt
sine magr̄o ꝛ i sapientia dina. Legit ēt de ea q qr
plchra fuit qdā de optiatib⁹ tre illi⁹ pr̄i ei⁹ locuti st
vt virꝝ sibi accipet. Ipe v̇o accedēs ad eā i turri p-
suadebat eā dicēs. Filia mea qdā de potentib⁹ cō-
memorati st de te vt acciperēt te i 9iugio:qd ergo
vis de h°. Ipa v̇o ituita prez cū ira dixit:ne cogas
me h° agē pr̄. At ipe secessit ab ea descēdēsqꝫ insti
tuit mltitudinē artificū q facerēt lauacꝝ ꝛ 9stituit
quō fieri debuit tribuēs singul' mercedē i integꝝ.

Profectusqꝫ ē in regionē lōginquā:descēdēsqꝫ fa-
mula dei vidē op⁹ qd̄ factū ē:vidit 9 septētrionez
duas solūmodo fenestras ꝛ dixit artificib⁹ q̄re du-
as fenestras istituistis. dicūt ei:pr̄ tu⁹ disposuit:q-
b⁹ illa facite ꝛ mihi aliā fenestrā. q dixert. timem⁹
dn̄a ne indignet pat tu⁹ 9 nos ꝛc̄. Dicit ei famula
dei:facite mihi fenestrā : ego de hoc acqescē faciā
prez meū. Ipi v̇o fecert aliā fenestrā.perambulās
vero barba.in natatorio 9 oriētē instituit marmo
rib⁹ ei⁹ digito p̄ciosā crucē: ꝛ post ascēdēs in turriꝫ
vidit simulacra q̄ colebat pr̄ ei⁹ ꝛ suscipiēs spiritū
scm̄ inspuit in faciē eorꝝ ꝛ dixit. Siles vr̄i fiāt q fa
ciūt vos ꝛ oēs q 9fidūt i vob:finitoqꝫ ope rūersus
ē pr̄ ei⁹ de epgrinatiōe ꝛ 9tēplat⁹ tres fenestras:di
xit artificib⁹. Quare tres fenestras instituistis: di-
cūt ei:filia tua sic nob p̄cepit. Ipe v̇o ait filie. tu i
perasti tres fenestras fieri: at illa.ēt bn̄ feci.nā tres
fenestras illumināt totū hominē: ꝛ assumēs eā pat
ei⁹ descēdit i natatorio ꝛ dixit ei.quō abūdāti⁹ illu-
mināt tres fenestre duabus: Illa rn̄dit.tres st mū
dū illuminātes ꝛ stellarꝫ cursū regulātes.pr̄.s.fili.ꝛ
spi.sā.ꝛ hij tres vnū st in essētia. Tc̄ rpletus furor
pr̄ tulit spatā suā vt eā occideret.ipsa āt orabat ad
dn̄z ꝛ abscisa ē petra ꝛ suscepit eā vēt⁹: ꝛ eiecit eā
super mōtē in quo pastores erāt pascētes oues su-
as:ꝛ illi 9siderauert q be.bar.a facie pr̄is eī petrā
fugēt. Pr̄ āt ei⁹ q̄ritādo discurrēs vēit ad p̄dictos
pastores iqrēdo vtꝝ barbarā filiā suā vidisset. vn⁹
āt eorꝝ cōsiderās irā pr̄is iurauit se nescire eaꝫ: alt
vero eā pdidit.be.āt bar.pditori suo maledixit.ꝛ
subito ipe versus ē i statuā marmoreā ꝛ oues ei⁹ in
locustas mutate st:h° apochryphū ē. At pr̄ eā rapi
ens flagellauit ꝛ coma traxit eaꝫ: cathenis ꝛ claue
reclusit vt n̄ apiret ei qsqꝫ:cōstituitqꝫ custodes vsqꝫ
dū abiēs nūciaret p̄sidi martiāo:audiēs g° p̄ses ius
sit eā p̄sētari. p̄ses āt vidēs mirā plchritudinē ei⁹
dixit ei.qd̄ vis pce tibi ꝛ sacrifica dijs: aut acerri-
mis tormētis traderis.cui illa.ego hēo sacrificare deo
meo iesu xp̄o q fec̄ celū ꝛ trā ꝛ mare ꝛ oīa q̄ i ꝛc̄. d
demonib⁹ tuis dicit pph̄a.ps.iij. Os hn̄t ꝛ non lo
quēt:oclos hn̄t ꝛc̄. Siles illis q faciūt ea: ꝛ oēs ꝛc̄.
Tc̄ p̄ses furore replet⁹ iussit eā expoliari ꝛ carnes
ei⁹ neruis thaurinis sine mīa discerpe:ita vt oē cor
p⁹ ei⁹ iqnaret sāguie:ꝛ iussit eā carcē recludi q̄ten⁹
tractaret q̄ pe̅a eā cōsumēt.media nocte circūfulsit
eā lux d celo i q̄ appuit ei xp̄s dicēs. Cōfortare fi-
lia qm̄ copiosū fit gaudiū i celo ꝛ in tra sup passiōe
tua.n̄ ergo metuas minas tyrāni:ego.n.sū tecū vt
eruā te ab oīb⁹ plagis q iferūt tibi:ꝛ stati nusq̄ ap-
puit.ꝛ dic̄ ei p̄ses:ecce quō repropitiati st tui dij ꝛ
diligūt te:q plagas tuas sanauert.rn̄dit bar. Siles
st tui surdi ceci ꝛ muti ꝛ quō plagas meas curar po
tert q sibiipis rmediū 9ferre n̄ pn̄t.me āt q curauit
ē xp̄s fili⁹ dei viui quē tu nō vides:qr iduratū ē cor
tuū a diabolo. tūc p̄ses vt leo fremēs iussit ei lāpa
des ardentes applicari ad latera : ꝛ malleo caput
ei⁹ cedi:ipa āt ituita i celū dixit. Tu nosti cognitor
dn̄e qr amoris tui occasiōe patior:me g° nō dereli-
q̄s. Tunc iussit ipi⁹ p̄ses gladio abscindi mamillas
ei⁹:q̄ aspiciēs in celū ait : ne pijcias me a facie tua
dn̄e:ꝛ spūscm̄ tuū ne auferas ꝛc̄. Cū āt hāc plagā

150

fortit̃ sustinēt: iussit eā nudā circuire regionē illā: ⁊
plagꝭ iferētibꝰ flagellari: at martyr x̄pi vidēs in ce
lū ait. Dn̄e deꝰ q opif celū nubibꝰ adiutor ⁊ ꝓtector
meꝰ esto ⁊ tege nudatū corpꝰ meū ne videaẗ ab ocu
lis ipioꝝ viroꝝ. hec dicēs d̄scēdit āgelꝰ dn̄i opiens
eā stolla cādida. hᵒ cū videt ipiꝰ p̄ses p̄cepit eā gla-
dio trucidari. Tūc furore r̄pletꝰ p: eiꝰ suscepit eā a
p̄side ⁊ ꝑduxit eā i mōtē. At v̇o ipa gaudēs sup hᵒ
festinabat: vt ꝑfectū vite et̃ne brauiū accipet: ⁊ ad
ducta i mōte ad dn̄z orabat dicēs. Dn̄e ih̄u x̄pe cui
oīa obediūt p̄sta mihi hāc petitiōz: vt si qs memor
fuerit nois tui ⁊ famule tue faciēs mēoriā passiōis
mee: dn̄e ne meminerꝭ petōꝝ eiꝰ in die iudicij: sꝫ ꝓ
pitiꝰ esto ei: tu.n. scis q: caro sumꝰ. Et fcā ē vox d̄
celo ad eā dicēs. Veni pl̕cherrima mea regesce te i
cubilibꝰ p̄ris mei q ē i cel̕. qd̄ postulasti donatū ē ti
bi: quo fcō martyr x̄pi ad locū sup̄dictū venit ⁊ ibi
martyriū suū finiuit. a ꝓꝑo.n. p̄re eius d̄collata ē.
P̄re eius d̄ mōte d̄scēdēte ignis de celo descēdit ⁊
cōbussit eū ita vt nec pl̕uis eiꝰ iuēireẗ. ¶ Fuit vir
nobil̕ comes saxonie q inimicū suū captiuauit quē
stati i turri r̄cludi fec̃ ⁊ fāilie sue stricte mādauit ne
sibi aliqs cibū vel potū mistraret vt sic eo citiꝰ mo
reẗ fame. Cūqꝫ ꝑ aliqd̄ tp̄s sine cibo ⁊ potu māsissꝫ
custodē turrꝭ voce lugubri ⁊ lamētabilit̃ rogauit: vt
ei modicū daret de pane ob reuerētiā gl̕iose v̇gis
bar. ne sic fame moreẗ: custos nec clamorē nec p̄ces
aduertebat: ⁊ sic ꝑ aliqd̄ tp̄s iacebat ⁊ rusū n̄ dabat
custos v̇o existiabat illū iā mortuū. rogauit gᵒ dn̄m
vt illū exhi ꝑmitteṫ ꝑusqꝫ corpus mortuū exalaret
fetorē. Iniecerẗ igiẗ funē i collū detēti: ⁊ ad sūmita
tē deducētes sic eū de alto ꝓiecerẗ: q cū ad t̃rā ꝑue
nissꝫ stati se erexit: ⁊ oēs q aderāt hoc vidētes i fu
gā ꝯuersi sẗ quos ille dulcit̃ monuit: ac ꝑ deū ro-
gauit ne fugerēt: sꝫ vt ꝓpiꝰ accederēt: ⁊ cū accessis-
sēt ad eū interogauerẗ eū quō hoc fieret aut quō vi
uē possꝫ: qbꝰ ille r̄ndit. be. v̇go bar. me i oībꝰ āgusti
is meis custodiuit ⁊ in eiectiōe turrꝭ suis scissimis
māibꝰ me sustētauit: ⁊ mori n̄ possū nisi ꝯfessus ⁊ sa
cra cōione munitꝰ ⁊ iūnctꝰ. Introgatꝰ vn̄ hāc grāz
hr̄et: dixit ieiunijs ⁊ orōnibꝰ oī die ⁊ oī āno hono-
raui eā ⁊ hāc grāz mihi apud deū obtinuit: vt mo-
ri nō possē absqꝫ sacris: qbꝰ p̄ceptꝭ stati spm̄ exala-
bat. Aliud exm̄ legimus. ¶ Tp̄e serenissimi odolfi
regꝭ rom. accidit: vt qdā comes ex mādato regꝭ in
ꝑtibꝰ oriētalibꝰ p̄sidēt. labēte v̇o tp̄e famulꝰ de ꝓsa
pia militarī q v̇ginē violauerit icusaẗ: q captꝰ vin
cul̕ iclusus quousqꝫ cogitareẗ de cōsilio nobiliū ac
ciuitatꝭ q̄ ꝯ eū eēt snīa faciēda ⁊ tp̄e statuto oēs cōue
nerẗ: ⁊ iuuenis adductꝰ ē q itime rogauit vt cōfite
reẗ: vocaẗ ꝯfessor. audiēs eū inocētē ipꝫ iuenit. vn̄
ꝯfessor eū induxit. vt be. bar. ꝑpetuū s̄uitiū vouēt
nec ad domū vēiret ⁊ rediret nisi p̄us locū ātiquū
culmē i prusia visitaret. qd̄ ⁊ iuuenis fec̃. iterea mu
lier clamāś iudiciū iplorat: iuuenis ad iudiciū duciẗ
iudex q̄rit d̄ snīa. iuuēis iā d̄ vita sua desp̄ās: qdā
ignotꝰ accessit quē nēo nouit exhortāś iuuenē vt in
dicē rogaret ipꝫ suū v̇bū posse loq. qd̄ factū ē. Tūc
tota vniuersitas cucurrit q̄ ⁊ q̄lit̃ ille despectꝰ vellꝫ
fari: ⁊ rōnabilit̃ ondēs ꝓlatā snīaz ꝯ iuuenē eē nul
lā: ⁊ ꝯstāẗ ꝓbās: q oēs tā nobiles q̄ꝫ ciues ⁊ oēs q
aderāt illud veꝝ eē dicebāt: ⁊ sic snīaz reuocauerẗ:
q: vlt̃ hūanū sensū ꝓtulit: cui nullꝰ ꝯdicere potuit.
Et dū p̄dictꝰ iuuēis an̄ tribunal existebat p̄ nimio
gaudio ꝓsternē se volēs casu accidit: vt collū iudi
cis āplecteṫ. Qd̄ vidētes s̄ui iudicꝭ hostilit̃ irruerẗ
i eū. hᵒ p: ⁊ amici vidētes despati: flētes ⁊ lamētā-
tes q̄si mortuū cū reliq̄rūt. Qd̄ itelligēs ꝯfessor cōfi
dēẗ amicis suis ait: neq̄qꝫ sic de bn̄ficijs be. bar. dif
fidetꝭ. q: veracit̃ scio q sanꝰ ē ⁊ nullā patiẗ corpis
molestiā. Accedētes p: ⁊ amici eius cū festinatiōe
nullū vestigiū vulneris iuenerūt i eo. gratulabāẗ
illi ⁊ meritis ⁊ bn̄ficijs be. bar. p̄stitis: ⁊ magnifice
eā laudauerūt: ⁊ sic iuuenis tādē in s̄uitio be. bar.
vitā suā finiuit.

¶ De sancta brigida.

Sancta brigida v̇go religiosa vidēś
sibi istare tp̄s desp̄ōsatiōis
dn̄z rogauit: vt aliquā deformitatē sibi i-
mitteṫ vt saltē hᵒ mō ꝓcez istātiā vitaret
Tūc vnꝰ ocl̕us eiꝰ crepuit ⁊ liq̄factꝰ ē i capite suo:
accepto gᵒ sacro velamine brigida cū alijs v̇gibꝰ sa
crꝭ velatꝭ ⁊ deo deuotꝭ in oppido medi̕ extitit: vbi
dn̄s eiꝰ orōne plurima dignatꝰ est facere miracula.
¶ Hospitē q̄ndā marcū noīe sanauit: decē ⁊ octo
ecclesijs de vno modio ceruisie a cena dn̄i vsqꝫ in
finē pasche sufficiēẗ mistrauit. ¶ Leproso cuidaꝫ
petēti lac cū nō hr̄et aquā frigidā porrexit: sꝫ in lac
aq̄ ꝯuersa ē: eoqꝫ hausto puella sanata ē. Deide le
prosū curauit: duos cecos illuminauit. Cōtigit vt
eā cogēte iter faciēs i vadū fluuij labeẗ: ⁊ fracto ca
pite sāguis emanauit: quo ml̕ieres due mute lini-
te vocē receperẗ. Post hᵒ vas p̄ciosū regꝭ a manu
rustici lapsū dissiluit ⁊ ne rusticꝰ dānareẗ a brigida
itegꝝ restitutū ē. Cūqꝫ ml̕ier qdā leprosa poma ne
garet brigide p̄cibꝰ pomariū s̄uditꝰ exaruit ⁊ poma
nouit intꝰ relicta penitꝰ euanuerẗ. Hec iter faciēś i
curru vidit pauperē q̄ndā cū fāilia sua ml̕ta sudoṙ
ligna ferētē ⁊ misera d̄dit illi equos suos. Et illa cū
puell̕ suis iuẗ viā ꝯsedit. ⁊ ait. fodite sub cespite ꝓ
ꝑiquo: ⁊ aq̄ ꝓrūpat ꝑ ꝑegrinātes. mox cespite eie
cto fōs ꝓsiliēs emanauit. hᵒ fcō dux idē trāsiēs bri
gide duos equos d̄dit. Appropinquāte die pasche
dixit brigida puell̕ suis. q lauabit infirmas nr̄as so
rores? Cūqꝫ ille vtpote iuuēcule oēs recusarēt bri
gida itrauit māibꝰ illas lauās ⁊ ab ifirmitate sana-
uit: q̄ꝝ vna erat paliticaꝫ alia d̄mōiaca: alia leprosa
¶ In domo q̄dā aliēa scā brigida manēte: casu cō
tigit vt oēs exirēt: ⁊ venerẗ qdā petētes panē: ⁊ bri
gida circūspiciēs dixit puero ꝓpe cubāti palitico: ⁊
muto: qd̄ tn̄ ipa ignorabat: puer scis vbi sit clauis? ⁊
ille r̄ndit scio. dixit ei brigi. surge ⁊ mistra ill̕. ⁊ fcm̄
ē ita. In domo vna duodeci infirmos curauit. In
ꝯcilio magno: ml̕ier q̄dā vni ep̄o crimē sui ptꝰ ipo
suit. cui cū be. bri. os signo crucꝭ signassꝫ: illa itumu
it a v̇tice capitꝭ vsqꝫ ad plātā pedis. nec tn̄ veritatē
ꝯfessa ē. dixit. dic ifātule qs ē p: tuꝰ: ⁊ ille r̄ndit. ep̄s
p: meꝰ nō ē. Sꝫ qdā i extrema p̄te cōcilij vltimꝰ ⁊
turpis ⁊ vil: ⁊ i diebꝰ ill̕ vēit ad scāz brigi. q̄dā v̇go
q̄rens elemosynā ab illa. cui brigida dixit. Accipe
vaccā meā ⁊ abduc. cui illa r̄ndit. vacca mihi nihil
ꝓdest: veniēt ergo latrones ⁊ auferēt eā mihi. Bri
gida dixit. Accipe cingulū meū ⁊ eo aqua intincto

151

ꝑgēs sanabis infirmos:quo arrepto leta abijt ⁊ ab īfirmis sanatꝭ lucra mlta ꝯxit ⁊ paupibꝰ xp̄i distribuit. In tp̄e famis brigida prexit ad ep̄z iboꝝ vt ab eo petēt fruges. Ille tp̄e q̄dragesime cū aliū ñ hr̄et panē duꝝ cū lardo ꝓposuit ⁊ illa cuz ep̄o comedit. Due āt illiꝰ puelle nolētes cār̄nē cōedē abscōderūt: sꝫ ille vꝭse sꝫ ī duos ꝑpētes vñ grauit a brigida corā ep̄o ïcrepate sūt. Tūc eis penitētibꝰ illis orātibus ꝑpētes mutati sūt ī panē. Post mlta tlia admirādā brigida migrauit ad dñm. De.s.Gāgolfo.

g **Gangolfus** ex nobili gn̄e burgūdie oriūdꝰ fuit:q q̄dā vice ī cāpania ad fōtē veniēs ⁊ de aq̄ bibēs venit dn̄s loci vbi fōs emanauit:⁊ ei fōtē vēalē exhibuit. Secūs vō memor illiꝰ vbi dn̄ici. Si dixeritꝭ huic mōti tolle te ⁊c̄.emit fōtē cētū solidis. Cū āt hoc vxori domū veniēs narraret ⁊ ab ea derisus bacculū quē manu tenebat solo īfixit quo refecto stati fōs erupit:sic ille quē emerat ⁊ ī loco vbi ī cāpania fuerat nūq̄z plus emanauit. vxor eius āt a quodā clerico nefario pollu̇ꝰ:ita q̄ d̄ hꝰcā sup his intꝑpellaret ⁊ ip̄a īstāt negaret. Immite iq̄t manū ī fōtē:vt d̄s q cūcta videt vitatē ostēdat.i'la ip̄trita imisit.stati carnes vsq̄z ad ossa. d̄pēdebāt. Tūc ille. morte q̄dē digna es:sꝫ ei q cūcta indicat refuo te. Clericꝰ vō mulieri adherēs q̄dā nocte ceruicē gāgolfi abscidē volēs ip̄m ī coxa vulnerauit q pꝰ aliquos dies sūpta cōione ad dn̄m migrauit:⁊ miraclis mltꝭ claruit. Clericꝰ vō vt iudas mōtuꝰ crepuit mediꝰ. Vxor āt gāgolfi cū audiuit q̄ maritus eius egros sanaret rn̄dit.sic fac vtutes gāgolfus:sic anꝰ meꝰ:stati a ꝑte illa turpis sonꝰ ꝓdijt. Taliq̄z deinceps subiacuit opprobrio vt oī vita sua eodē die.s. feria sexta quot vba ꝓtulit tot turpes sonos ab illa ꝑte emisit. ℂ De scō Vdalrico.

v **Vdalricus** ex nobili alamanorū gn̄e ortꝰ ī monasterio scī galli enutrit̄: vbi cū habitū vellet accipe ab iclusa ꝓhibet̄ dicēte sibi q̄ futurꝰ eēt ep̄s in augusta:qd̄ ꝓcedēte tp̄e fc̄m ē.Quadā vō die cum scō cōrado ꝯstātiēsi ep̄o ad mēsā cōsedit a q̄ cōsurgēs ter missā celebrauit.qd̄ dū cōrado ïnotuit dixit nemo illo hodie saturior ad missā accessit credēs eū comedisse. Per oleū ī cena dn̄i ab eo ꝯsecratū mlti sūt sanati ⁊ ocli plīmi illuminati. Quodā tp̄e in die scī ioānis baptiste graui īfirmitate opp̄ssus duo iuuenes astiterūt ei:quoꝝ vnꝰ ait q̄re ñ surgis: debes .n. ad scm̄ Io. missā hodie celebrare:q surgens bis eodē die celebrauit. Post multa miracula āno dn̄i nōgētesimo: etatꝭ sue octogesimotertio. ordinatōis sue q̄nq̄gesimo migrauit ad dn̄m cuiꝰ corpꝰ cuz ad lauādū fuit d̄nudatū tāta fragrātia d̄ eo emanauit vt cūcta pectora astātia r̄plerēt̄: portat̄ igr̄ ad ecclīā supuēit vuolfgāgꝰ ratisponēsis ep̄s ⁊ ip̄z ī ecclesia scē affre honorifice sepeliuit. ℂ De.s. affra.

a **Affra** filia hilarie cuiꝰ ꝓgenitores a cypro venerūt:cū essent cultui venerꝭ d̄diti ip̄a cū ācill' suis mētricio se d̄dicauerat. Maꝝ.ꝑstibulū Narcisus ep̄s cū felice diacono ꝑsecutionem dioclitiani deuitās ignorās igressus ē.Et ꝑmo ꝓ turpi amatore susceptꝰ ē:postea xp̄ianoꝝ ep̄s cognitꝰ affra pedibꝰ ep̄i aduoluit̄:⁊ cōuertit̄:De mane xp̄iani q̄rūt̄:sꝫ affra sub lini fasciculis eos abscōdit.tūc affra ep̄z ad hilariā mr̄ez suā ducit q̄ ēt aduoluta pedibꝰ eiꝰ efficit̄ xp̄iana. Tūc clamat demō sup ep̄z se iniuste a suis hitatōibꝰ expelli:⁊ recusat abscedē nisi aliq̄ aīa sibi ī ꝑtatē det̄:Dat̄ ergo ei draco magnꝰ ab ep̄o ī faucibꝰ alpiū quē stati occidit demō. Tūc narcisus domū hilarie ī ecclīā cōsecrauit ⁊ dionysiū auūculum affre ep̄z ordinauit ī augusta. Affra vō cū solita exercē neglexit:caio iudici accusat̄ cui dū iudex paganꝰ dr̄et deuz xp̄ianoꝝ meretrices abhorrere ⁊ xp̄m hitare ī talibꝰ nō posse. Affra rn̄dit xp̄m ꝓ pctōribus venisse.iubet̄ igr̄ ī insula lici fluminis cremari mr̄ āt ⁊ ācille dū eā sepelissēt ibidē cōp̄rehēse ī igne cremant̄. ℂ De scō Osualdo.

o **Osualdus** rex angloꝝ filiꝰ achiesororis scī admūdi regꝭ q ⁊ ꝓ xp̄o occubuit: Fuit vir magnaꝝ elemosynaꝝ ī die pasche ab adriāo idifrancēsi dīna audiēs:cū liguā ignoraret rex pp̄lo iterp̄tabat̄:ea die dū paupes ꝯfluerēt ⁊ iā oīa victualia eēnt distributa discū argēteū fec ꝯfrigi ⁊ dari egēis. Cui ep̄s cōgratulās manū eiꝰ osculabat̄ dicēs. Nūq̄z senescat hec manꝰ:⁊ fcm̄ ē ita.ꝑmāet.n. vsq̄z hodie q ēt die ac nocte vacabat diuinis ⁊ aut supinꝰ aut flexis genibꝰ gr̄as agebat.fr̄e suo cāfrido ab ip̄is ꝑēpto ducē britonū cū mltꝭ sup se veniētē ip̄e erecto crucꝭ vexillo ⁊ flexis gēibꝰ sup̄auit.9ꝰ.igr̄ regni sui āno etatis.38.rex miricioꝝ q āicessorē suū ꝑemerat ip̄z ī ꝑlio occidit:⁊ caput cū mā͞ibꝰ ⁊ brachijs ignominiose stipiti suspēdit:q postea mltꝭ claruit miraclis. scholasticꝰ q̄dā bona dicēs ⁊ mala faciēs ad extrema ꝑductꝰ vidit se ad īferos duci:īuocat auxiliū osualdi ⁊ allata sibi ꝑticl'a pali ī qꝰ caput osualdi cuz mā͞ibꝰ pepēdit ī aq̄ bn̄dicta posita ⁊ eo potato vitā obtinuit,⁊ salutē. ℂ De scā tecla

t **Tecla** spōsa thamiri sedēs ī fenestra sua audiuit paulū q iconiū venerat de vg̊initate p̄dicātē:eidē adhesit.titꝰ inibi p̄cesserat ⁊ paulū sic d̄scripsit. Statura breuis capite robusto: supcilijs iūctis:naso aq̄lino gr̄a plenꝰ:tc mr̄ tecle filiā cū apl'o accusauerat: vñ ābo ad ꝓcōsulē t̄hūt̄:mr̄e ꝯ filiā clamāte:q̄r spōsū suum ꝯtēnit ⁊ huic adhēt:tc paulꝰ expellit̄ ⁊ tecla igni iiecta illesa exiuit ⁊ iuenit paulū ꝓ se orātē ⁊ stati eū seq̄t āthiochiā. Ibiq̄z a quodā ꝯcupiscit̄:sꝫ vidēs se cōtēni ꝓ sacrilega iudici t̄dit̄. Seq̄nti die tecla īter leones:leenas:⁊ vrsos ꝓijcit̄:sꝫ oēs se īuicē iterficiūt:⁊ vgo illesa ꝑmāsit.tūc ī aquā int̄ feras ꝓijcit̄ ⁊ dixit. In no.pa.⁊ fi.⁊.s.s.sit mihi hic aq̄ fōs baptismi:⁊ oēs fere moriūt̄. Itē ī āphiteatro int̄ feras ꝓijci crudeliores iubet̄.sꝫ pie matrone ꝯfluūt ⁊ odorifera q̄dā aptāt: vt fere dormiant ⁊ mitigent̄:qbꝰ stati soporatis thauri fortissimi adducūt̄ qbꝰ ignita feramēta ad genitalia ligātur vt magꝭ seuiāt:⁊ vgo ligata int̄ illos ꝓijcit̄:sꝫ illesa ēt ꝯbustꝭ vīcul' absoluit̄. Deīn iterū cū apl'o romā ꝑgit:tādē a paulo recepta bn̄dictōe sūpta iconiū redijt:⁊ spōsū suū mortuū

Turpes sonos

151

reppit.mr̄ igr̄ i sua negtia ꝑmāsit:ipa mltaꝝ v̇ginū
nr̄ extitit ⁊ orās ad dn̄z migrauit.De.s.cunegūde.

e X nobilissimo parētuz magnoꝝ.vz. augustoꝝ sāguine duo imarcescibil' glie flores emicuerūt:scūs vz.henric⁹ Ro.ipij gl'iosissimū decus eiusqz dignissima collectalis pie memorie cunegūdis ipatrix.Eadē v̇o be.⁊ d̄o dilecta cunegūdis t̄reno ipatori cōpal'r n̄ carnal'r ꝯiūcta celesti regi v̇ginitatē suā ꝯsecrauit quā vsqz i finē casti ꝯiugꝫ ꝯsēsu d̄o teste ꝯ̄suauit:qd̄ postmodū diuinitas ne lumē i tenebris lateret ondit:dū eā ad ꝯfūdēdū v̇ginitatꝭ hostē ⁊ obstruēdū os mēdaciū ꝯ v̇ginē xp̄i loq̄ntiū sup ignitos vomēs icedē ⁊ illesā ꝓcedere dedit. Jn fastib⁹ itaqz ꝯstituta cōtinentie sue gl'iā sub t̄reni clamidē ipij satagebat abscōdē: vt tāto ꝓpēsi⁹ q̄zto efficaci⁹ poterat ꝓmoueret:q̄ d̄o istigāte illo quoqz adiuuāte ad laudē ipsi⁹ cogitabat ꝑficere. Deniqz post nouellam fecundissime plātatōis sue eccl'iā quā cū illo studiosissimo coopatore henrico i loco bābergēsi venustissie sic hacten⁹ cernit̄ fabricauit sub procinio p̄ncipis apl'oꝝ be. petri ⁊ sci georgij martyrꝭ:mōasteriū sub regl'a be. bn̄dicti ad aqlonarē plagā i honore sci michael'.ar. extruxit n̄ miori studio p̄dioꝝ quoqz ac diuersoꝝ donarijs ornam̄toꝝ.Tertiā denū v̇sus meridiez sub ordie canonicoꝝ sub titulo be.ꝓtomartyrꝭ stephāi puo gdē scemate:sz maiori opa de suo mr̄ionio ecl'iā dedicauit:ad quā dedicādā be. papā quē p̄fat⁹ deo dign⁹ ipator hēric⁹ ad ꝯfirmādū bābergēsē pōtificatū aduocauerat venire rogauit:ipa quoqz illd̄ psalmographi secū decātās. Dn̄e dilexi decorē dom⁹ tue diuersa eidē eccl'ie iuxta ipialē magnificētiā ꝯtulit i diuersis eccl'ie ornamētꝭ:q̄ oīa ipe dn̄s apl'ic⁹:vt sp memoria fūdatricꝭ ipsi⁹ illic floreat ne qn̄ p fraudē aut violētiā vl' furto subtraherēt ide dura bāni sui inodatōe septuagita quoqz duoꝝ epoꝝ q illic aderāt auc̄tate ipo die ꝯfirmauit. Itē mōasteriū sci saluatoris nr̄i iesu xp̄i ⁊ ei⁹ victoriosissime crucꝭ i loco q ꝯfugia dr̄ magnifice ꝯstruxit ⁊ ācillaꝝ di ibidē d̄o s̄m regulā be.bn̄dci s̄uiētiū ꝯgregatōe decētissime d̄cliauit. Porro coopāte ei i oīb⁹ ipiali maiestate idē mōasteriū oi ornatu d̄corauit. An p̄ncipale altare āconā de auro ⁊ lapidib⁹ p̄ciosissimis statuit.calices aureos ⁊ argēteos:catinos aureos: aureos vrceos:pallas ⁊ casulas vela ⁊ cortias cappas auro ⁊ gēmis itextas ⁊ cetā vtēsilia siue vasa ad misteria tāto studio ⁊ tā sūptuosis expēsis eidez eccl'ie cōtulit:vt qcūqz ea ituet̄ regiā munificētiā ⁊ mirā vtriusqz ipatoris.vz.⁊ ipatricꝭ deuotōz i deū magnopere admirari n̄ cessēt. Pret has p̄ncipales sue opatōis p̄marias eccl'ias q̄ cōuētualis eccl'ia q̄ mōasteria illoꝝ donatiuo n̄ gloriāt̄ se aut i p̄dijs dilatatas aut decoratas ornamētꝭ. Alias.n. ātiqtate collapsas reedificauerūt.q̄sdā ēt d̄structas ⁊ ad nihilū redactas i p̄stinū vl' ēt i meliorē statū istaurauerūt:⁊ sicuti prudētes v̇gies oleū sue mie i diuersos effūderūt vt merito dr̄e possint xp̄i bon⁹ odor sum⁹ ⁊ i oi loco. O ꝯiugiū nō voluptate sz bōa volūtate copulatū.o scm̄ mr̄imoniū vbi vna fides iuiolate castitatꝭ vbi vn⁹ sp̄ūs mie ⁊ v̇itatꝭ.vbi idē velle in

v̇tutib⁹ idēqz nolle i vicijs:vbi nec p̄m⁹ nec alt̄ discerni potuit dū alt̄ qd̄ p̄m⁹ voluit:vbi par aīus in multifarijs operū effectib⁹ pares in duob⁹ ondit affect⁹:q̄s has nuptias dixeri nescio:vnuz scio:qz nr̄a mō nescit regio tales dū pp regnū celoꝝ se castrātes nec ꝓlē t̄rene fecūditatꝭ expectātes celibē a deo gn̄atōez recipent a quoꝝ ore la⁹ dei nūq̄z deficiet. Hec ē gn̄atio q̄rētiū dn̄z q viuētes in xp̄o mēbra sua mortificātes pp xp̄z super t̄rā morētiū regnātes cū xp̄o bona dn̄i sui vidēt i regiōe viuētiū. Qm̄ de vita ⁊ miracl'is pij hērici xp̄ianissimi ipatoris ⁊ mis̄atōib⁹ varijs q̄s fec̄ i domo dn̄i. De signis quoqz ⁊ miracl'is q̄ post trāsitū ipi⁹ p eū fec̄ satꝭ digne scripta scā recepit eccl'ia.nūc aīuz pupugit ac i mēte venit vitam memorāde v̇ginis nr̄e breuit̄ explicare ⁊ mēorie scripto ꝯmēdare:vt ad exēpluz ei⁹ se ituētes q̄cūqz v̇gies q̄cūqz v̇e vidue ꝑfcē vite normā arbitrent̄ ꝯuersatōz illi⁹:idignū.n.nobis ⁊ magꝭ opep̄ciū digne duxim⁹ vt illi offm̄ subtraham⁹ oris cui⁹ ꝓuidētia quotidie alim̄ta ꝑcipim⁹ corporꝭ. Hērico itaqz suo sue castitatꝭ patiētissio sp custode:vbi eā suis v̇ginē vti trāsduxerat i xp̄o resignauit.ad celestiaqz iugit̄ suspirabat gaudia trāslato:illa se ad deū vt sp.totā cōtulit.ipsū sue castitati necītati ac saluti adesse illū suis eccl'ijs illum filijs quos ei i ip̄o aggregauerat p̄ntē affore:aduocare: vigilijs orōnib⁹ istare:die p̄cticā cū martha:noctu ꝯtēplatiuā cū maria vitā agē n̄ cessabat. Quāta v̇o elemosynaꝝ largitate:q̄zta orōis istātia ꝓ bti ꝯiugꝫ defūcti aīa desudauerit i subscripta pagia quā ipe p se:nā l'raꝝ ⁊ artiū aliaꝝ distinguē auro gēmisqz sacras vestes pitissima fuit.ꝯposuit ⁊ scripsit qcūqz voluerit agnoscere potuit. ¶ Cunegūdis dn̄a dispēsatōe solo ipatrix noie sp̄al' dilecte ꝯgregatōi i ꝯfugia qcqd iuste ꝯuēit dilectōi.ꝓpe aduēsitatꝭ sarcinā facili⁹ veluti existio tolerarē si v̇ras res saluas icolumesqz existē viderē:q̄zuis.n.mēs ꝓcellosisqz curaꝝ fluctib⁹ vndiqz q̄tiat̄:v̇re tn̄ recōdatōis ācora a cordis ꝓfūditate n̄ euellit̄:⁊ lz lōge remote ab ocul' ab aīo tn̄ nūq̄z recedētꝭ q̄s nos sepabit a charitate xp̄i:casus dolorꝭ aut lōgiqtas remotōis:qn ēt si amisse facultatꝭ vsus ꝯcederet̄:volūtas hec opis exhibitōe ꝯprobarz. Ipz tn̄ modicū qd̄ adhuc deo volēte reliquū tenem⁹:v̇re ꝯmonitōi alienū ēē volum⁹:vt ꝑticipatōe ꝑuitatꝭ releuet̄ magnitudo deuotōis. Mr̄ nāqz si paꝝ habuerit paꝝ filijs tribuit. Ecce hec modici sūpt⁹ munuscl'a ad refectōez vob mittūt̄ carnis:vt aīaz sc̄iorꝭ p̄ris v̇ri ꝯtiua orōnis alimōia reficiatꝭ:qm̄ tot iustoꝝ p̄ces vnaminit̄ ꝯtinuate apd̄ deū mltū p̄nt ꝓficē:Jac.attestāte. Mlt tū valz dep̄catio iusti assidua.ille ēt atqz ēt iust⁹ dn̄s q iusticias dilexit eqtatē supplicatōis exaudir̄ n̄ respuit:sz vob idefessis itcessorib⁹ sup̄dcī chari mēoriā faciētib⁹ salutꝭ dabit p̄miū.qd ipse ꝓmittit.d. Qui ꝑseuerauerit vsqz i finē salu⁹ erit. Atqz bonū op⁹ i ꝯspcū ēt d̄i placitū ēē cernitꝭ:si n̄ solū ꝓ ill' q i hac vita positi mlta vob dōa:sz q nll'a fecert̄ orauerit. Obsecro g°:vt cū a cordib⁹ v̇ris nūq̄z abijciatꝭ q vos tāq̄z ꝓpas amauit:atqz hūc locū v̇ra s̄uitute florere voluit. Estote quoqz mee necītatis mēores sp hilaritate cordis misericordes s̄m illud aposto i

dilectōe sui simlr̄atōe necnō vr̄e mrīs i quādā mutue
charitatꝭ soliditatē magꝭ ac magꝭ ꝯcrescāt ꝙten⁹ i
die tribulatōis clamorē vr̄ꝫ ipsi⁹ aures exaudiat q
dic. Ubi duo vl̄ tres ꝯgregati fuerit i noīe meo in
medio eoꝝ sū: qd̄ vos oīnō ꝓmereri hortō eodē ꝑ
stāte q cū pr̄e ⁊ fi. vi. ⁊ re. ꝑ oīa scl'a sclo᷑ Amē.
¶ Deniqꝫ Cōrado sibi succedēte i r̄gno ipa curis
secl'arib⁹ sic iā diu ōsideraverat exonerata iā i xp̄o
āniuersario die trāsit⁹. s. hērici archieps̄ cū epis̄ ad
ōdicatōez ꝯfugiēdis eccl'ie ꝯuocauit vbi int̄ missa᷑
solēnia ipiali ōcētissima oī orn atu culta āte princi
pale altar̄ vgo dō ōuota ꝓcessit ibiqꝫ thesau᷑ icōpa
bilē ligni. vꝫ. dn̄ici crucē ꝑuā qdē i mā: sꝫ maximā i
vtute dn̄i obtulit. at vbi lectio euāgelij i q̄ sup arbo
rē crucis ascēdēs conspiciētē se iesū suscipe ⁊ ab co
bn̄dictionē pusill⁹ meruit accipe leta fuit r̄galē pur
purā exuēs tūicā fusciorē quā ipa māibus suis opa
ta fuerat sacerdotali bn̄dictiōe data. vestē r̄ligiōis
iduit ⁊ mltis qdē ꝑ se flētib⁹: ꝓ illa āt gaudētib⁹ q̄
iā seculū dānassꝫ i vestib⁹ capill' q hucusqꝫ eodem
mōasterio ꝓ veneratiōe r̄uāt̄ ꝑcisis: iposito sibi ab
ep̄o velo: ānulo fidei subarata gratulabūda succin
nuit. posuit signū i faciē meā ⁊ ānulo suo subarra-
uit me dn̄s me⁹ iesus xp̄s. In spōso xp̄i cōsecrata
dū filia᷑ sua᷑ se scīssimo ꝯtubernio applicuissꝫ: nō
vt mr̄ filiab⁹ se ꝑferebat: sꝫ oīb⁹ īfuiēs r̄uilē ꝑsonā
se ondebat: ita tn̄ vt cū oīa faceret ostētatiōnē fuge
ret singlo᷑ ne r̄cipet i pn̄ti seclo mercedē suā. opa
bat̄ manibus suis sciens scriptuꝫ esse. qui non opa
tur n̄ māducet. Spōso suo aut orās loquebat̄ aut
psallēs ad eccl'ie limia pene iuisa ꝓpabat nihil se
ueritate illi⁹ iocūdi⁹: nihil iocūditate seueri⁹: tri-
stꝭ i risu: i tristicia suauis breue vite spatiū eterna
memoria cōpēsabat. Idē illi orōnis loc⁹ ⁊ qetꝭ fuit
idē sp habit⁹ icultū corp⁹ dū sciret reijciēdas deli
tias corpis qd̄ paulopost vmib⁹ exarādū fuit. sp̄eā
legere: aut legētē audire vidisse: mlta illi circa cō-
tubnales deuotio frequēs decubātiū visitatio: so-
luta paupū ꝯsolatio. Preterea eā fecisse plura mira
cula credim⁹: sꝫ ꝙ glīā humanā ⁊ oleū adulatiōis
sēp fugeret eē suppssā aut i curia hominū seu r̄no
lutiōi tēpo᷑ n̄ defectui deputādū vtutū: vn̄ ēt tāte
maiestati idigna scribēdi minor matia fuit pauca
tm̄ q̄ i scriptꝭ repim⁹ vl' veridica scimonialiū vbi il
la ꝓ xp̄o militabat relatiōe cognouim⁹ hic iferre
dignū duxim⁹. Cū p⁹ orōnis freqntiā iter lectiōis
lassitudinē ācilla xp̄i i lecto n̄ plumis extructo: sꝫ ci
licio strato mēbra sopor̄ grauata remisissꝫ puella sa
cra q̄ de more illi assidebat sacros codices legens.
Cū fere ad mediū noctꝭ lectionē extēderet caligā
tes ocl'os clausit: lumēqꝫ e māib⁹ elapsū paleas cō
ripiēs sui fragor̄ circūiacētes sorores excitauit: cla
more ⁊ cōcursu facto vgo xp̄i de sōno excussa: dum
colluctātes iter se flāmas circa se asperit ad orōis
arma se ꝯuertit ⁊ signo crucis adustionē illā absqꝫ
oī sua᷑ lesiōe vestiū auertit. Tua hec xp̄e opa q ba
bylonem regem in suo furore confudisti ⁊ baby-
lonios ignes vt pueri tui seruētur illesi. Aliō mira
culū q̄ꝫ timēdū q̄ꝫ mirādū hic placuit subscribē in
quo aīmi illi⁹ cōstātiā ⁊ rigorꝭ seueritatē discē po
terꝭ: hūit secū sororis sue filiā vtā noīe quā a ꝑmis

ānis educatā oī disciplīa seculariū quoqꝫ lr̄a᷑ sciē
tia istruxerat. hec matterā n̄ min⁹ religiōis q̄ꝫ dilec-
tiōis amor̄ i mōasterio secuta ⁊ cōsecrata fuit: hāc
i oīb⁹ plene istructā: vt ei⁹ i orōnib⁹ vigilijs ac ie
iunijs ꝑseuerātiā ⁊ a dn̄o patiētiā ꝑsperit oī assēsu
⁊ rogatu ꝑmā i ip̄o cenobio eā abbatissā ꝑfecit. Cū
vgo mr̄ filiā suspiciēs iuxta cōmotiōez scāꝫ iādu-
dū hitā ꝑcedētiū pat᷑ repetēs alloqa monet ob sa-
lutis affectū vtilia ac dō placita sepe dicer̄: frequē-
ter audire: solitas religiosi itineris vias nō deserē
magꝭ magisqꝫ errorū ōuia: ac diaboli calcar̄ figmē
ta nullā luci ac tenebrꝭ vitati atqꝫ mēdacio turpitu
dini atqꝫ egestati apd̄ dei r̄uos decet eē coronem
sollicite cauere ne vana sectādo desineret eē tēplū
dei: fieret hitatio tenebra᷑. fieret ōmōis monumē
tū: lumia sua i dei defigē aspectū. Primāqꝫ docet
facere: vt fructū doctrie sue ipa i illis dō adiuuāte
possit inenir̄: hec ⁊ huiusmōi ite᷑ atqꝫ ite᷑ matno
studio ei iculcās qsi i oīb⁹ iā ꝑfectā ⁊ ipaꝫ māgr̄aꝫ ve
nerari cepit. Ipa vbi i matura lībtate posita ē pau
lati a rigore suo ōficē: meliorē cultū lautiorē cibum
vitio᷑ alimēta ōsiderare: vltima i choro ꝑma i cō
uiuio puella᷑ fabul' iteresse ⁊ i oīb⁹ laxi⁹ se ager̄ ce
pit: ꝓ huiusmōi leuitatib⁹ dū eā scā dei ꝑuati iter
se publice corā oīb⁹ argueret sepi⁹ obsecraret icre
paret: nec illa velut mr̄tere ꝑrocinio aut familiari
tate vana cōfisa emēdaret: qdā die cū ipa cū ꝯuē
tu crucē: nā dies dn̄ic⁹ erat: seqr̄: abbatissa defuit:
quā illa igrēs ⁊ epulātē cū coeuis in ꝯclaui repiēs
zelo pietatꝭ armata cū vbo correptiōis dextrā ma
xillā ei⁹ ꝑcussit: q̄ qsi sigillū quoddā formā digitorū
accepit: q̄ oī tp̄e vite sue n̄ caruit: ō quo nimi᷑ fa-
cto ꝯstat: q᷑ n̄ tm̄ ꝓ se sꝫ alio᷑ emēdatione h⁹ ꝑtulit
vt hui⁹ visio alijs ꝓficeret: ⁊ ad melioris vite statū
a vitijs suis retorqret. Fōte ⁊ illō ōtractorib⁹ fabu
losū ⁊ ifidelib⁹ vider̄ risibile putabir̄: ꝙ scītatē illi⁹
quā grā hūilitatꝭ ipa hoies later̄ voluit clemēta lo
quūt. Deniqꝫ cū post lectiōez euangelij suo solēni
more ad altar̄ sacrificatura accederꝫ: dextre man⁹
sue chirotecā ōtrahēs cū null⁹ q r̄cipet adessꝫ a se
r̄iecit quā radi⁹ sol' ꝑ fenestre riml'as itrās suscepit
⁊ tādiu qsi famulādo sustinuit donec illa p⁹ sacrifi
ciū r̄diēs eā r̄cipet. Tale ēt qd i bti vestegoaris ali-
qn̄ dīna vtute ostēsū fuisse legir̄: q dū a scō rustici tre
uerēsis pōtificꝭ a sūma maiestate ōspicir̄: ꝑ maiorꝭ
lumiarꝭ famulatū honorar̄. Oīuꝫ itaqꝫ capax erat
merito᷑ q̄ iudicē cūcto᷑ meruit hr̄e vtutū: qndeci
i scō ꝓposito supuixit ānos tā hūilitatꝭ grā q̄ꝫ ꝑ re-
ligiōis r̄uerētia oīb⁹ admirāda. Tādē ꝓ nimia ci-
bo᷑ abstinētia orōnis ⁊ vigilia᷑ icredibili ꝑseuerā
tia cepit corpe lāguescer̄ ⁊ igrauescēte morbo pau
lati ōficer̄: sꝫ dū mēbra dolorꝫ ꝯherēt exteri⁹: tn̄ spū
q᷑ la⁹ di i ore ei⁹ sp cōfortabat̄ iteri⁹. vocabat āge
los quo᷑ hic vita: illic nūc cōsortio frur̄. Aplo's ⁊
cōfessores quo᷑ fidē sēp ⁊ cōfessionē tenuit iterpel
labat. Uirginū xp̄i i suo exitu iuitabat cho᷑: qua᷑
emulatiōe i carne dū ꝑter carnē viuē se imaculatū
xp̄o cōsecrauerat cho᷑ oīuꝫ ōi famulātiū sibi ad
sibi occurrē orabat: auxiliū ve qd̄ scriptū ē timēti
b⁹ deū oīa coopār̄ i bonū i obitu tāte vgis vidim⁹
cōprobat: nec dū spūm exhalauerat: nec dum xp̄o

debitā reddiderat vitā: ⁊ iā fama volās tāti ꝑnun
cia luct⁹ nō tm̄ sacratas v̄gies aut diuersi ordis vi-
ros: sȝ ⁊ toti⁹ vrbis populos ad exeqas ꝯgregabat
Sonabāt psalmi ⁊ totā domū vbi sacꝝ corpusculū
ī medio sup̄ illo nobili cilicio cōpositū iacebat ī sub
lime resonās letania ꝓ exeūte aīa q̄tiebat. Interi
ex more regales tāq̄ȝ īpatrici nō vt paupcule debē
tur sorori parāꝛ obseqe: aurea feretro obtinēda ꝓ-
ferūꝛ velamina: cū illa psallētes vult⁹ quos an̄ vt
spōso veniēti letos videres ad os retorq̄re manu
ānuere: amict⁹ iste ait nō ē me⁹. auferte hic. orna
tus hic alien⁹ ē: his terreno spōso: istis celesti sum
copulata nuda de vtero mr̄is mee egressa sū: nu-
da regrediar illuc. his misere vilēȝ carnis materi
am īuoluite ⁊ corpusculū meū iuxta tumuluȝ fr̄is
mei ac dn̄i hērici īpatoris quē me vocātē video in
ꝓprio locello reponite. His dcis ī manū dn̄i spūȝ
cōmēdās carnis sarcina abiecta ad suū aīa reuola
uit auctorē: ⁊ ī ātiquā possessionē diu ꝑegrinata cō
scēdit: terris mr̄eȝ cōem se amisisse flētib⁹: celis āt
cōciuē ī suū cōsortiū se suscepisse gaudētib⁹. Ita de
mū sacro illo corpore feretro supposito nobiliū or
dine ꝑcūte: multis hicide cōfluētib⁹ turmis cū illo
sibi sp̄ familiarissimo paupeꝝ cōtubernio ad locuȝ
p̄destinatū sepulture felices exeqe vsq̄ȝ delate sūt:
Cū vero relictas vrbes vacua rura: desolatas ci
uitates vndiq̄ȝ cōcurrē ppl'os videres: mr̄es par-
uulos suos ī brachijs gestātes. īfirmos ī grabatis
iacētes sanitatis gr̄a sperare. felicē se crederꝛ si cui
aut feretro iūgi aut ab ip̄o cōtigissȝ vmbrari: tādē
ī ecclesiā bti petri corp⁹ nō sine labore deportatuȝ
triduanas ibi meritis suis ac bn̄ficijs cōdignas ha
buit exeqas: filij quos ipsa illic ī xp̄o aggregauerat
de mr̄is pace iā securi. ꝓ se āt solliciti īcessāter psal
lebāt: dū eā sibi ad horā subtractā sine timorꝛ amis
siōis ī spe ꝑpetue ītercessiōis recepisse plaudebāt.
mr̄ d̄ celo filioꝝ ꝓspectās affectū gaudebat: ita ve
latū sacꝝ corp⁹ sacris vestib⁹ diademate xp̄i suppo
sito suo loculo ī dextro latere: sic hacten⁹ veneraꝛ
repositū ē. O felix bābergēsis eccl'ia r̄cepisti thesau
rū: quē amiseras ꝓcax ⁊ malefica ligua detractoꝝ
oculoꝝ testimonio cōfutata ē: dū virgitas ei⁹ reb⁹
approbata: scitas clarescētib⁹ signis vr̄ testificata
ꝑ xp̄ȝ dn̄ȝ nr̄ȝ. Christiāe r̄ligiōi ꝓficiēs fidel' eccl'ia
q̄ ī euāgelio voce dn̄i testāte dei mr̄ ⁊ filia ꝑ gr̄am
noiaꝛ. mr̄ q̄r scē opatōis exēplo filios dn̄o generat.
filia: q̄r v̄gis filio ꝓ salute mūdi īcarnato eruditōe
scōꝝ patrū quotidie gn̄aꝛ: salutē missā a dn̄o celestꝫ
archiatri effcib⁹ medicine plenā tā corꝑis aurib⁹
aīaduertat. Mūdāe machine ꝯditor hūano gn̄i ꝑ
īobediētiā lapso ꝯdolēs: vt eτne vite fruct⁹ faciēte
nouā plātatōȝ. s. ꝑmitiuā eccl'iā īsereret pr̄iarchas
⁊ ꝓphetas ī mūdū mittere dignat⁹ ē. Qui creditū
sibi officiū q̄nq̄ȝ corꝑis sēsib⁹ serto quoq̄ȝ q est spūs
ꝓphetie mysteriū īcarnationis xp̄i: ⁊ oia q̄ de ip̄o
annūciāda erāt p̄dicantes: alij aspitate vite alij di-
uersis ꝑenaꝝ mortib⁹. ipsi quē ꝓphetabāt famula
tū suū fidel'r īpleuerūt: hoꝝ līmes xp̄s eτni p̄ris cō
silio ꝓ liberādis hoib⁹ de ītemerate v̄gis vtero ꝓ
cessit: vt iā īchoate plātatōi missis ꝑ orbē apostolis

atq̄ȝ de suo corꝑe fuso cruore fabricatā nouellā sup̄
edificaret eccl'iā. Que scē trinitatꝫ fide ībuta ⁊ mū
data baptismi gr̄a martyres ꝯfessores ⁊ īfirmi se-
xus virgies aīo tn̄ cōstātes ꝑmitias obtulit: iter q̄s
btā cunegūdis fios bābergēsis eccl'ie cū scō henri-
co q romanū tenuit īpiū sub cōiugij specie īmorta
li spōso caste virgitatꝫ honorꝛ d̄seruiuit: vn̄ iā ei⁹ sā
ctitatꝫ merita ꝑ orbē māifesta d̄claratiōe apparēt:
q̄r ī loco vbi scūȝ cōp⁹ ei⁹ qescit īfirmi q̄cūq̄ȝ labo-
rātes egritudie sanitatē recipiūt. vt āt ad oia cau-
tissimi testes sim⁹ veritatꝫ amatorib⁹ etati nr̄e suc
cedētib⁹ de his que scribim⁹ curiose īdagātib⁹. s.
quo t̄pe curationū opatiōes meritꝫ p̄fate īperatri
cis initiū habuerūt largiēte dn̄o ꝓut possum⁹ expli
care volum⁹. Anno dn̄ice īcarnatiōis. 1089. īditiōe
ij. Tiemone. 13. bābergēsis eccl'ie ep̄o. quarto pōti
ficat⁹ sui āno ad vicula sci petri ne de scitate p̄di-
cte virgis ābigerem⁹ signoꝝ expiētia certificati su
m⁹: nā dū solito morꝛ ppl'us ad p̄dictū locū orōnum
⁊ vigiliaꝝ cā cōuenissȝ: affuit ēt q̄dā demoniac⁹ de
villa q̄ dr̄ beirrent: q nec pietatē agnoscēs nec sce-
lus abhorrēs filiū suū igne cremauerat: hic duris
funib⁹ astrict⁹ ad sepulchꝝ scē cunegūdis ita man
suescere cepit: vt furiali morbo absolut⁹ deū oīpo
tētē laudaret: eiq̄ȝ cui⁹ p̄ciantꝫ meritꝫ h⁰ accidis
se cognouit cū caterua q̄p̄sēs extiterat d̄bitas lau
des declamaret. Igiꝛ dū hec cū solēnitate chori ⁊
populi agerēꝛ q̄dā ꝯct⁹ ī suburbio de hospitali scī
egidij adduct⁹ sanitatē postulabat ⁊ mīsicorditer
exaudit⁹ qd̄ p̄cabaꝛ obtinuit. Dū signoꝝ fama to-
tū bābergēsē locū respsissȝ ꝯct⁹ de domo cōradi p̄-
positi maioris eccl'ie sanitatē affectās: ⁊ q̄ȝuis na-
tura ī mēbrꝫ ei⁹ oberrassȝ: tn̄ ꝓut potuit velocius
reptās venerabili sepulchro se īgessit: vbi a dn̄o
salutē optataȝ īuenit. Audiēs h⁰ ēt ꝯct⁹ de domo
ottonis ī eadē eccl'ia canonici vēit q̄ȝtoti⁹ ad locuȝ
sepulchri spās sibi ex bn̄ficio gr̄e: sic ceteris subue
niri: cui sine mora subuētum eē ī xp̄o testamur.

¶ De sancta Dorothea.

g Loriosa v̄go ⁊ martyr dorothea ex p̄re doro ⁊ mr̄e thea fuit ꝓgenita ex nobili sāguie senatoꝝ. Ill'
t̄pib⁹ viguit p̄secutio xp̄ianoꝝ ī terra romanoꝝ: vn̄
ip̄e dor⁹ sp̄nēs idola romana d̄relinq̄ns p̄dia cū pos
sessiōib⁹ agrꝫ: vineis: castrꝫ: ac domib⁹ trāsfretauit
cū vxore sua ⁊ duab⁹ filiab⁹ cristen ⁊ calistē: ⁊ pre-
xit ī regnū capadocie: vēitq̄ȝ ī citatē cesareā ibiq̄ȝ
hītās genuit filiā de cui⁹ vita nūc ītēdim⁹ loq. Et
ip̄a genita scd̄ȝ morē xp̄ianoꝝ occulte ē baptizata a
quodā ep̄o scō q ei nomen īposuit ex p̄re ⁊ mr̄e cō-
positū. Dorothea āt ip̄a puella r̄pleta ē spū scō vtu
tib⁹ ⁊ oī pacis disciplīa ībuta formosa valde super
oēs puellas regiōis illi⁹: qd̄ īuid⁹ sp̄ēs inimic⁹ ca-
stitatꝫ diabol⁹ n̄ sustinēs fabriciū terre p̄fectū ī amo
rē v̄gis Doro. stimulās vt ip̄aȝ carnali ꝯcupiscētia
appeteret q absq̄ȝ cōpoti d̄terminatiōe ꝓ dote ꝑ
dere ip̄aȝ legitio thoro ꝓmittebat. Audiēs h⁰ dulcꝫ
Dorothea q̄si lutū terre despiciēs terrenas diui-
tias intrepida. se xp̄o d̄spōsatā fatebaꝛ. Qd̄ audiēs
fabrici⁹ furorꝛ succēsus: mox eā ī doliū plenū feruētꝫ

olei mitti iussit. Ipsaq3 adiutorio xp̄i illesa mãsit ac
si balsão vngeret̃. multi ãt paganoꝝ videntes h° mi
racl'z int̃ se ad xp̄z cõuertunt̃. Fabrici⁹ vo credẽs h°
magicis artib⁹ fieri ip̃az i carcerẽ reclusit nonẽ dieb⁹
absq3 ciboꝝ alimẽtis: q nutrita a scis ãgel' dñ pducit̃
ad tribunal plcbritudo q3 vnq3 visa fuerit appuit: cũ
etiq3 mirabãt̃ q tot dieb⁹ absq3 cibo tã formosa vi
dẽt. fabrici⁹ vo dixit. nisi deos i p̃sẽti adores: eculei
penas ñ euades. doro. r̃ndit. deũ adoro ñ demonẽ:
dij. n. tui demões s̃t: ⁊ pstrata i terrã eleuatis i celũ
ocul' orauit ad dñz vt ondẽt oĩpotẽtiã suã: ⁊ q ipse
sit sol⁹ de⁹ ⁊ nõ ali⁹ p̃ter eũ. Erexerat nãq3 fabri. co
lũnã: ⁊ desup idolũ. ⁊ ecce multitudo ãgeloꝝ cũ ĩpe
tu veniẽs cõterit idolũ: q nec pticula colũne inueni
ret̃: ⁊ audita ẽ vox demonũ p aera clamãtiũ. doro.
cur nos sic deuastas? ⁊ multa milia paganoꝝ ad xp̄z
mãifeste cõuertebãt̃ q ẽt martyrij palmã igressi s̃t.
ipa ãt doro. eculeo ẽ suspẽsa: pedib⁹ eleuatis. vncis
lacerat̃ corp⁹ ei⁹. vḡis castigat̃: flagell' flagella t̃: dei
de ad mamillas vḡineas facule ardẽtes applicate
s̃t. ⁊ ipa semimortua vsq3 ad crastinũ reclusa ẽ. de ma
ne pducta nec vlla lesio appuit: de q° ẽt cũ ipe p̃ses
miraret̃: dixit ei. Adhuc ruertaris o amena puella.
satis nãq3 castigata es: ⁊ misit eã ad duas sorores su
as christen: ⁊ calistẽ: q metu mortis a xp̄o recesserãt
vt ipe doro. sororẽ suã a xp̄o auellerẽt. Doro. ãt le
nit̃ alloquẽs p̃dictas sorores auferẽs ab eis cecitatẽ
cordis eas ad xp̄z cõuertit. Qd audiẽs fabrici⁹ ãbas
sorores dorso ad dorsũ ligari fec: ⁊ i ignẽ pijci ⁊ cre
mari: ⁊ dixit doro. Quousq3 malefica nos ptrahis
aut sacrifica vt viuas aut snia capitali plecteris. illa
leto vultu r̃ndit. qcqd vis passura sũ p xp̄o dño ⁊
spõso meo i c⁹ horto delitie ⁊ rosas cũ pomis colli
gã: ⁊ letabor cũ ip̄o i et̃nũ. hoc audiẽs tyrãn⁹ i seip̃z
ifremuit: p̃cepitq3 vt plcbritudo ei⁹ ⁊ facies ei⁹ bac
cul' ⁊ fustib⁹ cedẽt: ⁊ vt tortores fatigarẽt: q nec ve
stigia fatiei ipa apperẽt ⁊ i carcẽ suata i crastinũ: d̃
mane vo pducit̃ illesa a saluatore nr̃o curata snia
capitali iudicat̃: ⁊ dũ eẽ mox ducit̃ vidẽs eã theo
phil⁹ pthonotari⁹ regni q̃si illusorie rosas de viri
dario spõsi sui petẽs sibi mitti: qd illa pmisit. Cũ ãt
vẽit ad locũ d̃collatiõis rogauit dñz p oĩb⁹ q ad ho
norẽ sui nois sue mẽoriã passiõis pagerẽt: vt i oĩb⁹
saluarẽt̃ tribulatiõib⁹: ⁊ p̃cipue a verecũda paup
tate ⁊ a f'lo crĩe liberarẽt̃: ⁊ i fine vite ɔtritiõz ⁊ re
missionẽ oĩuz petõꝝ obtierẽt: mulieres vo piẽtes no
mẽ ei⁹ iuocãtes celerẽ s̃etiãt i dolorib⁹ pfectũ. Et
ecce vox d̃ celo audita ẽ: vẽi electa mea oĩa q̃ peti
sti ipetrasti. Do. vo icliata adictũ spiclatoris appu
it puer purpura idut⁹: discalciat⁹: crisp⁹ capite: i c⁹
veste aurec stelle fuerẽt: ferẽs i mãu orariũ. i. sportu
lã cũ trib⁹ rosis ⁊ tot mal': cui doro. Obsecro te dñe
mi feras cas theophilo scribe: ⁊ d̃collata ẽ: ⁊ ad xp̄z
suũ spõsũ felicit̃ collocata ẽ. Passa ẽ ãt gl'iosa vgo
doro, ãno dñi. 287. idib⁹ februarij a fabricio p̃side
sub dioclitiano ⁊ maxiano ipatorib⁹. Theophilus
ãt stãs i palatio p̃sidis ⁊ ecce puer appuit circa eũ.
⁊ sustulit eũ i partẽ dicẽs. has rosas cũ pomis mit
tit tibi soror mea doro. de padiso spõsi sui: puer vo
disp̃uit. Tũc theophilus prupit i voces laudãdo ⁊
glorificãdo xp̄z deũ dorothee: q mẽse februario dũ
magna frigora trã. cogebãt ne aliqd vgultũ frondi
b⁹ vestiret̃ rosas ⁊ poma qb⁹ vult mittẽ potẽs ẽ: c⁹
nomẽ sit bñdictũ: ⁊ illi⁹ affirmatiõe ⁊ p̃dicatione fe
re tota tra cõuertit̃. Vidẽs h° tyrãn⁹ plurib⁹ gñib⁹
tormtoꝝ q3 doro. cruciauit. Vltimũ vero i pticulas
minimas succidi iussit ⁊ volatilib⁹ ad mãducãdũ p
ijcit. theophil⁹ vo sacro baptismate ⁊ mystico cor
pore ⁊ sãguie xp̄i cõicat⁹: prexit ad xp̄z q glorificat
scõs suos: ⁊ glorificat̃ ipe in eis: q vi. ⁊ re. in secula
seculoꝝ amen.

De sancto Bolfgango.

Bolfgãg⁹ natiõe alaman⁹ ⁊ gñe
ingenu⁹ ab ip̃is infãtie
rudimẽtis deũ fõtẽ vite sitiẽs ⁊ sci spũs grã
illustrat⁹: q3uis mũdi amatorib⁹ videt̃ cõ
tẽptibil' magna meritoꝝ p̃rogatiua eminere cepit.
nã reuera necesse ẽ: vt quẽ mũd⁹ odit: diligat̃ a do
Scõs viros i h° s̃clo ɔstat pegrinos eẽ ⁊ hospites
Vñ ⁊ rep̃hẽdit̃ petr⁹ q tabernaculũ fieri i mõtẽ co
gitauit: q scis i h° mũdo tabernaculũ ñ ẽ qb⁹ p̃ria ⁊
dom⁹ i celo ẽ. sci viri fũdit⁹ s̃clo r̃nũciãtes: ita huic
mũdo moriũt̃ vt soli do viuẽ d̃lectẽt: q3toq3 ab h⁹
s̃cl'i ɔuersatiõe se subtrahũt: tãto iterne mẽtis acie
p̃ñtiã dei ⁊ ãgelice societatis freq̃ntiã ɔtẽplãt̃. Qui
. n. renũciat reb⁹ suis sua abnegat: q vo renũciauit
morib⁹ p̃uis semetip̃z. s. abnegat: h° adiplenit btũs
bolfg. Primũ int̃ canonicos laudabilẽ ⁊ castã vitã
duxerat. deide arctiorib⁹ regul' iplicari desiderãs i
suenia apd cenobitas q solitarij vocãt̃ mõachice
vite normã pfessus ẽ. In q̃ q3to rigore q̃liq3 obs̃uã
tia vixerit: ⁊ virtutũ suaꝝ exit⁹ ⁊ oñse sibi dñit⁹ vi
siõis patefec pueñ⁹: nã cũ beat⁹ bolf. adhuc i pmo
solo posit⁹ pegrinari p amorẽ dño affectaret. ⁊ hi⁹
d̃siderijs scõꝝ suffragijs iugit̃ cõmẽdaret btm̃ xp̄i
ɔfessorẽ otmaꝝ cui se suaq3 freq̃ntissime cõmenda
bat: sibi i sõnis astarẽ videbat quẽ iussus intẽdẽ ab
eo hi⁹ accepit verba. q rogat⁹ a te rogaui dñz p te
mãifesto tibi nũc futura q̃dã. paup ⁊ iops de hac p
uicia egredieris: s3 i alia i q̃ p amorẽ dñi exulab epa
tũ caducis reb⁹ satis locupletẽ p̃destiatiõe dĩna susce
ptur⁹ eris. c⁹ i admistratiõe si fidelẽ te exhibueris ex
pletis. zz. ãnis vitã trãsitoriã eris exitur⁹ ⁊ et̃nã in
gressur⁹ ⁊ h° pculdubio scirẽ te volo q aiaz tuã ɔdi
tori redditur⁹ es in loco vbi sub noĩe xp̄i a xp̄ianis
mẽoria mea venerat̃ ⁊ colit̃: q° me i hora exit⁹ tui
d̃ egypto h⁹ mũdi spo aduẽtuꝝ cũ ceteris quos d̃ ci
uib⁹ supnis ad te venturos ɔsolatores hic merue
ris. scũs igr̃ bol. hac visiõe pcepta eo ãpli⁹ q° certi⁹ i
tedebat aciẽ mẽtis i speculũ dñe cõtẽplatiõis repu
tãs iugit̃ secũ q̃lit̃ i salute alioꝝ sibi ɔcessũ duplica
ret talẽtũ: c⁹ rei grã mõasteriũ ⁊ mõachũ deserẽs: i
mo s3 apl'z maiora emulari charismata cupiẽs p al
maniã d̃ucit exul in noricũ: ad c⁹ oriẽtalẽ ptẽ cũ hũi
li comitatu p̃tẽdẽs p̃dicãdi grã pãnonie petijt cõfi
nia: e q̃ p pegrinũ patauiẽsẽ ep̃z euocat⁹ pie vt de
cuit hũanitatis ab eo suscipit̃ ⁊ souet̃ officio. Apud
quẽ ẽt rogat⁹ ⁊ iussus mãsit aliquot dieb⁹: h° int̃ ce
tera prudẽti secũ tractãs mẽte: q̃re phit⁹ sit ab addu
cẽda ad deũ pãnonioꝝ gẽtẽ. q° cõmoratiõis tpe idẽ
ep̃s optie vsus vtpote q erat appme erudit⁹ ⁊ gñe

153

nobilissim⁹ clādestīa ꝛ māifesta diuini ſuitij obſua
tōe ac assidua sacre ſcrip̄tне idagatōe salutꝫ ꝓbauit
hūc quē suſceperat pegrinū n̄ eē gyrographū: ſꝫ sta-
bilē ꝛ ve fidei dōesticū. vñ ꝛ quosdā d̄ suis fāliarit̄
ꝓ eo alloqt̄ dicēs. O q̄ꝫ felix eccl'ia q̄ d̄o volēte isto
dōabit̄ sacēdote. g⁹ necessariū valde vı̄ mihi ꝛ vti
le: vt huic fāulo d̄i petā regimē ratisbonēſ̄ ep̄ij qꝛ
optīe ꝯuēit sicubi abūdat bōa volūtas vt eā ēt ad
bōa opa ꝓcedē faciat bn̄ collata facl'tas. bonū q̄ppe
q̄ꝑ h̄ vir semiare voluit idurat̄ꝫ cordib⁹ paganoꝝ: ꝛ
salutꝫ obseq̄ū qd̄ r̄puḷit cecitas illoꝝ q̄n̄qꝫ fortasſ̄ h⁹
eodē agꝝ dn̄icū excolente dabit fructū suū in ppl'is
xp̄iāoꝝ. ad h̄ qdā rn̄dētes dixerīt quō fieri p̄t vt iste
paup ꝛ ignotus ad honorē accedat tāti ep̄at⁹: cū iā
aliq̄ alti sāguis ꝑsōe hūc apd̄ ipatorē p̄dijs ꝛ pecūia
cōpēsātes sibi ꝯtētarīt acq̄rē: qb⁹ ille refert v̄ba pō
derosa: ſꝫ n̄ adeo morosa. diūa ꝛ hūana valde int̄
se ꝓbāt̄ distar̄ iudicia ſꝫ scrutator cordiū ꝛ renū ab
initio mūdi elegit ꝯtēptibilia ꝛ ignobilia vt ꝯfūdēt
fortia: ꝛ eōrio mūd⁹ q̄ꝑ suū ē supbe ad horā extollit
ac i breui cū cōfusiōe distollit: vñ opep̄ciū cēseo q̄°
mittā ad marchi comitē. e⁹ ꝯsilio mlt̄a solꝫ facē ipa
tor vt suggēt ei ne ꝑ ābitiōꝫ aut simōiacā heresim
quēq̄ꝫ ep̄alē sinat accipe dignitatē: ſꝫ ob et̄nā r̄mu
neratiōꝫ. quē hūilē ꝛ modestū ac cruditū iacuerit:
necnō officijs eccl'iasticis aptū eē ꝓbauerit: hūc cu
iusq̄ꝫ sit ꝯditōis vl' parētele ꝓmoueri faciat ad cul
mē eccl'ie. ꝑ legatiōꝫ igit̄ ep̄i ac suggestiōꝫ ꝯsiliarij
ipator sue ꝛ eccl'iastice vtilitatꝫ admōit⁹: imo q̄ꝑ ve
ri⁹ ē nutu dei c⁹ i mān ē cor regꝫ. p̄nceps bon⁹ otto
secūd⁹ aio mutat⁹: oēs q̄ ꝓ eodē ep̄atu adipiscēdo
laborabāt auertit: ꝛ se totū ad electiōꝫ venerādi vi
ri ꝯuertit bol. sicq̄ꝫ legatos p⁹ eū celerit̄ mittit: q̄ vt
iussi fuerāt ꝑgētes inuenerīt eū cū p̄noiato ep̄o cō-
morātē: ſꝫ iā ad p̄riā repedar̄ cogitātē. beat⁹ āt bol.
ignar⁹ erat legatiōis ipatorꝫ ꝛ ceteraꝝ reꝝ ꝓ se ge
staꝝ: ꝛ iccirco aio itēdebat aliorsū. Cūq̄ꝫ legati q̄re
venerint ei idicarēt: p̄mū r̄currit ad secretariū cor
dis: se suaq̄ꝫ deo cōmēdās i intimis: deide ep̄o pe
grio c⁹ charitate ibi detēt⁹ erat cāꝫ suā exponēs: id
q̄° grauabat̄ tp̄amēto lēibat simplicitatꝫ colūbine ac
prudētie r̄pētie: atq̄ꝫ i hūc modū ꝓloq̄t̄ dicēs. h⁹ no
uū qd̄ mihi ꝑ nūcios ipatorꝫ dn̄i ottōis secūdi vēit
charitas tua efficē: cui p̄miū bōe volūtatꝫ absq̄ꝫ du
bio erit: ſꝫ mee puitati tiorē icutit: qꝛ nescio si volū
tas dei sit. ꝛ qꝛ mūd⁹ s̄b spē r̄ligiōis mlt̄os ad vitia
r̄hit. cui rn̄dēs ep̄s dixit. q̄ꝑ dicꝫ te timē h⁹ mētꝫ ē ꝓ
uide: ſꝫ hāc i bonā spēꝫ erigit psalmista q̄ dic. initiū
sapiētie ē tior dn̄i. ꝛ iteꝝ. Tior dn̄i sāct⁹ p̄manēs in
se. se. talia quoq̄ꝫ pōtifice ꝓloq̄nte: vir venerād⁹
bol. ꝑ mit̄ꝫ specl'atiōꝫ dispēsatiōis diue ituēs mode
ramē seq̄t̄ dicēs. ecce s̄u⁹ dn̄i fiat mihi s̄ꝫ v̄bū tuū.
Tē arrepto itinē cū his q̄ missi fuerāt ab ipator̄ te
tēdit i ptes occidētales bauarie. Cūq̄ꝫ vētū eēt ad
r̄giā citatē: cler⁹ ꝛ ppl's s̄ꝫ morē eccl'iasticū vnāimit̄
vt ipator petijt scm̄ bol. elegerīt atq̄ꝫ cū vl'i electōe
ad curiā cū regiā miserīt. cūq̄ꝫ i p̄ntia cesarꝫ eēt de-
lat⁹ añ pedes ei⁹ ꝓstrat⁹ se dixit idignū: idoctū: igno
bilē s̄b mōachi ꝓfessiōe degētē sine licētia sui abba
tꝫ nihil accipe d̄bē. postrēo ne locū scm̄ vilitate vio
laret iplorauit. ipator āt vidēs eū deifice renuētē:

magꝫ de probitatꝫ ei⁹ dignitate cert⁹: ꝯuis relucta
ti mlt̄ūq̄ꝫ gemēti ep̄atū cōmēdauit: deide cū comita
tu fideli mlt̄oꝝ r̄missus ratisbōe ē igressus: ibiq̄ꝫ cū
cāticꝫ leticie suscipit̄ atq̄ꝫ more pōtificū itronizatus
a clero ꝛ ppl'o sūmo pastori cōmēdat̄: necn̄ a frede
rico archiep̄o illiusq̄ꝫ suffraganeis p⁹ aliquot dies i
sacerdotē apl'icū ibidē cōsecrat̄. Igit̄ p⁹ mlt̄a pieta
tis ꝛ eq̄tatꝫ opa qb⁹ deo s̄uire studebat febricitare
cepit: quā corpis molestiā illi q̄ nescit occasū sedul̄
p̄cib⁹ vite sue cōmēdauit excursū dicēs. de⁹ miseri
dignet̄ ꝛ mihi miso pctōri mortē nē subeūti: ꝛ cui-
q̄ꝫ ea timide ac hūilit̄ aspiciēti: hec cū dixisset rene
rēt ocl'os clausit: ac velut i sōno pausās p̄die cal'.
nouē. i pace q̄euit. ¶ Ep̄s qdā mediolan̄. sabin⁹
noīe vir vite venerabil': sic r̄fert petr⁹ rauenēſ̄ i li
bro gestoꝝ nōbiliū p⁹ mr̄eꝫ dn̄i v̄ginē catherinā in
p̄cipua deuotiōe hēbat: hāc ēt ab infātia sibi spōsā
elegerat. ꝛ ipsā oīb⁹ sacrꝫ v̄gib⁹ p̄ferre solebat: vt-
pote adiutricē fidelissimā. cū igit̄ p̄dict⁹ p̄sul vltra
mare nauigassꝫ cū abbate theodoro de mōte cassi
no ꝛ duob⁹ capel'lāis ꝛ militibus ꝛ. iʒ. s̄uis: ꝛ sepul
chꝝ dn̄i visitassꝫ mōtē syna sil' adierīt. ꝛ ecce dux q̄
dā turcoꝝ ferocissim⁹ hostꝫ xp̄ianoꝝ a soldāo rediēs
cū mlt̄ꝫ armatꝫ ep̄o i pede mōtꝫ occurrit: c⁹ comiti-
uā vt vidit atrocit̄ mox p̄emit dicēs. Sic feci fāilie
sic faciā dn̄is. Qd̄ cū dict⁹ ep̄s ꝛ abbas vidissēt ce-
perīt ducē rogare dicētes. Liceat nob q̄sum⁹ mōtē
p̄us ascēdē ꝛ gl'iose v̄gis tūbā visitar̄. deide q̄cq̄d
tibi placuerit sustinebim⁹ patiēt̄: qb⁹ rn̄dit. Neces-
se ē hac vice vt mea n̄ vr̄a volūtas fiat: ꝛ ꝯfestiꝫ p̄
cepit: vt ligua: ocul': aurib⁹: narib⁹: manuuꝫ ac pe
dū sūmitatib⁹ vtq̄ꝫ p̄uarēt̄: sicq̄ꝫ adhuc semiuiui i
iumētꝫ ad tumulū vehēr̄: dixitq̄ꝫ. nē qd vob valet
h⁹ sepl'chri visitatio: ꝛ adiecit cū m̄bra vob renas-
cūt̄ qd̄ ipossibile ē: tē absq̄ꝫ dubio dei vr̄i legib⁹ ad
hereo. Cū g° ad tūbā v̄gis vēissēt: abbas cōtinuo
expirauit: ep̄s vero sic potuit p̄ces fudit: ꝛ ecce cir
ca noctꝫ mediū mōs tot⁹ vehemēt ꝯtremuit. tātus
q̄ꝫ t̄ror ac pauor ducē iuasit cū suis: vt ide fugē vel
lēt nec valerēt: postea v̄o ꝑ triduū ꝑ certa horaruꝫ
spatia tāta lumis redūdātia ibidē resplēduit vt nō
solū vicini: ſꝫ ēt sarraceni in remotis ptib⁹ ꝯstituti
hora eadē vigilātes diē clarā crederent eē factā: ꝛ
ipꝫ mōtē syna i solē ꝯuersū cristiabāt. Interea v̄go
catherina d̄ tumulo ꝓcessit: ꝛ triste caput sui amato
ris tactu blando permulcens: primo oculos: aures
nasum: ꝛ linguā: deinde membra omnia dolorosa
perungēs p̄stine restituit sanitati: cūq̄ꝫ vir dei glo
riosaꝫ virginē corporalibus cerneret oculis ineffa
bili gaudio replebat̄: sed fulgorem pulchritudinis
eius ferre nō valens ad pedes eius cecidit: quem
ipsa statim p̄cipiens eleuari. Nā duo pulcherrimi
iuuenes iuxta eū stabāt: ipsū de terra eleuabāt. cui
virgo. Scire debes mi care q̄ꝑ amator me⁹ ꝛ spon
sus meus iesus xp̄s hic ꝛ in futuro te ꝛ oēs hono-
rātes me paratus ē honorare: ꝛ qꝛ ꝑdidisti ꝓpt̄ me
linguā tuā vix in ꝓp̄o idiomate expeditā: ecce cō-
modauit tibi meā in greco ꝛ latino pitissimā. p̄te-
rea oēs aīas fāilie tue nouerꝫ eē i sinu abrae. Ecō
insup die crastino cū missaꝝ solēnia celebrauerꝫ le
cto euāgelio singl'a m̄bra abbatꝫ d̄ oleo q̄ꝑ sudat de

tumlo mō pūges: ſicqꝫ ſuſcitabiť. ⁊ anteqꝫ diuinū offīm ꝯpleas ad vigorē ⁊ ſtatū p̄ſtinū reformabiť. His dictis vgo btiſſima dexterā pōtificis apphēdit: dāſqꝫ illi ānnulū p̄cioſū ⁊ cārthulā aureis lr̄is ſcriptā diſpuit: ⁊ miri odoris ibidē fragrātia remāſit: cartula vō tres vbox lineas hēbat ⁊ hꝰ p ordinē ꝯtinebat. Prīa linea. Sabic he lr̄e ſſť int̄ me ⁊ te ſigna dilectōis ppetue. ſcda fec̄ tibi meritū igēs dolō faciet tibi gaudiū vehemēs amō. tītia ducē baptizab: ſanꝰ ad p̄pā remeab: ſicqꝫ decēnio expleto laudabilr̄ mecū eris i celeſti palatio. Tūc vir imēſas grās ⁊ laudes dō reddidit ꝑ tā ieffabili ꝯſolatōe quā ei exhibuerat p̄ntia vgis glioſe. Scō igr̄ die dux mōtē aſcēdit ⁊ cū epm ad altar̄ ꝓcedētē: vidētē: loqntē: ⁊ oīa mēbra integraliť hn̄tē ꝯſpicēt obſtupuit vehement̄: tūc lecto euāgelio p̄ñte duce eps mēbra abbatis q i mēdio poſitꝰ erat vngēs p ordinē. abbas oībꝰ vidētibꝰ r̄diuiuꝰ appuit Sicqꝫ mēbris oībꝰ r̄naſcētibꝰ anteqꝫ diuinū offīm p̄ficēť plēiſſime ſanatꝰ ē: quo viſo miraclo dux lachrymis p̄fūdiť. eōde ꝯpūgiť: ⁊ āplectiť fide: ⁊ cū mlt̄is nobilibꝰ p̄ſcē credētibꝰ ab epō baptizať: q cū hēdibꝰ careret ſclo r̄nūciauit t̄rā ſuā vēdidit: ⁊ bonā portōez frībꝰ i mōte ſyna dḡetibꝰ r̄didit. Romā cū epō ⁊ abbate ⁊ alijs mlt̄is dnotōis grā vēit: mlta auri pōdera ſecū dferēs paupibꝰ tribuit: deiñ ad ꝯſiliū ſci ſabini famoſiſſimū mōaſteriū vginū qd dr̄ aula dei i honorē. b. catherine fūdauit: qd i mlt̄is poſſeſſiōibꝰ ⁊ diuitijs āpliauit. poſtrēo i mōte caſino mōachalē hitū ſuſcepit: ibidēqꝫ xp̄o r̄gi ſueqꝫ mr̄i ⁊ btē Catherine q̄zdiu vixit dnotiſſime militauit. Scūs vō ſabinus cū pꝰ decēniū ad extremū vēiſſꝫ dignū deo ſpm̄ efflauit. Sꝫ cū ligua eius i ore eiꝰ mīme appareret nylli dubiū: qn vgo glioſa eā tulit q̄ ſuo dnoto eā p decēniū mutuauit. In hꝰ quoqꝫ glioſi epi memoriā ānnlus ⁊ cartha apud mediolanū vſqꝫ hodie r̄uať.

De scō Bernardino.

In ciuitate iclyta ſenax q̄ citas ē vginis nūcupata: ex nobili familia de albizeſchis ortus nobil̄ vir noie tollus diui dn̄i Bādi militis vir p̄rudēs bone opiniōis humanꝰ ⁊ ſimplex: q ſua i iuuēili etate ad citatē Maſſanā i ditōe ſenēſiū ſe ꝯtulit. ⁊ cū ciues illi ſatis amicarenť familie ſue ac p̄deceſſoribus ſuis. Nā alť tollꝰ patruꝰ ſuꝰ trina vice cū grā maſſani ppl̄i p̄ſidatū citatis illiꝰ gubnauerat ibidē ab oībꝰ dilectꝰ ſe firmauit: fodiqꝫ faciebat argētū d mineris maſſanis ⁊ plēs alij nobiles mercatōes. Hoc tpe qdā gn̄oſus miles nobil̄ maſſanꝰ noie dn̄s Bidꝰ de aduedutis admodū ſenex aduertēs q̄litatē ac laudabiles mores p̄libati tolli ꝓcurauit eūdē in genex ⁊ ſibi nerā filiā ſuā m̄rimōio copl̄are ⁊ Tollū tāq̄ʒ filiū adoptare cū alios n̄ hr̄et filios p̄terqꝫ dianā nere ſororē q̄ꝫ plibꝰ ānis i ātea alti gn̄o copulatā: ⁊ ſic dn̄o placuit ita fcm̄ ē: nā tollus ⁊ nera ſe ꝯiugio copulārūt ſꝫ poſt pax tp̄s dn̄o Bido Tolli ſocero decedente: Tollꝰ ibidē maſſane ⁊ nera remāſerūt Tollus ⁊ nera ꝓbe ꝯditōis timētes deū ⁊ i btāz vginē deuotōez hn̄tes i m̄rimōio obſequū deo p̄ſtādo maſculā ꝓlē ad honorē dī optabāt: ⁊ diſponente dn̄o bonox oīum largitore vota deuotox pentū ꝯpleta ſunt. Ecce .n. filiū genuerūt q i lucez ꝓdijt ⁊ natꝰ ē octaua die ſeptēbris: die natiuitatis vgis glioſe marie currētibꝰ ānis a natitate dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. 1380. cui ipoſitū ē nomē ber. i qꝰ āno. b. catherina de ſenis volauit ad ſupos nera ber. mr̄ felix viā vniuerſe carnis exoluēdo cū eēt ānox. 22. dō aīaʒ reddidit. āno 1383. r̄manēte ber. ānox triū. Tollꝰ vō pijſſimꝰ pr̄ ⁊ diana cognata eiꝰ btiſſime vgis deuoti dl̄ciſſimū filiū ber. ꝓ puerili facl̄tate ⁊ tenella etate bōis moribꝰ iſtruētes ⁊ dnotis p̄r̄ti erga reuerētiā vgis glioſe. aīaʒ tādē tollꝰ ſue creatōi r̄ſtituit i ānis. 1386. ſupſtite vnico ⁊ dilcō filio ſuo ber. ānox. 6. diana venerabil̄ mr̄ona nere mr̄is ber. olī ſoror curā pueri ⁊ bonox ibi ſuox ſuſcepit: illūqꝫ tāq̄ʒ filiū gubernauit ⁊ aluit ānis. 5. ⁊ cū dnota mlier eēt vgi glioſe puex moribꝰ optimis ⁊ vtuoſis iſtruxit: eūdē iducēdo ad dnotiōez. b. vgis q̄ʒtū poťat: ſꝫ lꝫ tāq̄ʒ puer q̄dā puerilr̄ agēt: attn̄ oēs alios i mlt̄is excellebat. nā ita in lr̄is ⁊ grāmaticis iſtructōibꝰ ꝓficiebat: ꝙ lōge oēs coetaneos ſuos ſupabat: ⁊ vē idole ⁊ igēio appebat tā itellcū q̄ʒ ēt i qbuſdā manu ꝯficiēdis ꝙ mirabil̄ erat aſpcūs eiꝰ oībꝰ maſſanis adeo ꝙ illū arbitbāť euaſux i clax ⁊ magni igēij vix. Aſſueuit ſe puer tl̄r elīs vt i nl̄lo fere magis ꝯtētari videbať q̄ʒ paupibꝰ elīas erogar̄ ⁊ cū aliqn̄ ꝯtigerꝫ caſu pax d pāe ſupeē i domo ⁊ paup elīaz poſtlaſſꝫ: ⁊ diana illā denegaſſꝫ aiebat bn̄dcūs puer: rogo deīmꝰ paupi elīnā ⁊ n̄ cenabo vl̄ prādebo: q̄r panē potiꝰ paupi opto q̄ʒ mihi. Gaudebat diana valde ituēs pueri bōitatē ⁊ optimā idolē iducēdo ēt eū ad ieiuniū q̄ʒtū pueril̄ patiebať fragilitas. ⁊ ſatis etate tener: ad honorē vgis glioſe ſabbi ieiuniū cepit: illudqꝫ toto tpe laicatꝰ ꝯtinuauit. Cū āt eēt ānox. 13. ⁊ i grāmaticalibꝰ ꝓuectꝰ a neēijs ſuiſ xp̄oforo ⁊ āgelo ꝯfribꝰ ſibi ꝯſortibꝰ de albizeſchis aduocatꝰ ē ſenaſ p̄riā ſuā: ſb cura tn̄ ⁊ cuſtodia xp̄ofori venerabil̄qꝫ mr̄one vxoris ſue pia vocate noie ⁊ re. Que cū filiꝰ nullꝰ eēt ei ber. puex pluſq̄ʒ filiū dilexit: ⁊ moribus iſtruxit. Scholas triuial̄ doctrine ſub honofrio ꝯtinuauit p̄ceptōe. mirablr̄qꝫ vl̄t oēs coetāeos ſuos doctiō fiebat oībꝰ affabil̄ grōſus: honeſtꝰ ⁊ dnotꝰ. Altaria ſp domi faciebat: ⁊ ornabat i tenerioribꝰ ānis. Et cū aliqn̄ pia ipꝫ ad audiēdū p̄dicatōez ducēt: īde reuerſus pueros ꝯuocabat: eiſqꝫ puerilr̄ p̄dicabat q̄cūqꝫ de p̄dicatōe iā audita mēorie ꝯmēdauerat: tl̄iqꝫ mō tl̄ia faciebat: vt a mlt̄is p̄ſagitū fuerit ipꝫ futux ſacēdotē ⁊ p̄dicatorē. Sꝫ cū ſenas aduēirꝫ ſpecl̄ꝫ illō hōeſtatis doctrine triuial̄ ⁊ moral̄ phīe iſtructor optimꝰ ioānes ſpoletanꝰ: q lꝫ āntiquꝰ adhuc ēt viuit i hūanis hōeſtiſſimꝰ adoleſcēs hōeſtatis ⁊ doctrīe cupidꝰ ad illū ſe ꝯtulit: a cꝰ latē q̄ʒtū licebat mīme diſcedebat p aliquot ānoſ ſecutꝰ ē eū apō quē mirablr̄ ꝓfeē adeo ꝙ ab eodē ioāne olī ēt p̄ceptōe mō plīes audiui e ſchol̄ ſuis nūq̄ʒ euaſiſſe aliquē doctiorē ber. nec vnq̄ʒ vidiſſe ſcholarēz oī hōeſtate r̄pletū ⁊ a quo nūq̄ʒ vbū ihōeſtū fuerit auditū ſic̄ de ber. cognouit. Itaqꝫ nec vbo. nutu: ſigꝰ: ſeu aliq̄ iterp̄tatōe collegit ex illo aliud q̄ʒ puriſſimā hōeſtatē. Teſtāť ⁊ hꝰ idē ſui tpis ſcolaſtici coetanei tātā fuiſſe iuuēiſ illiꝰ hōeſtatē: ⁊ ita turpidꝰ videbať cū aliqd ihōeſtū dici audiſſꝫ: ita ꝙ illi rubō i facie vēcūdie appebat: ac ſi iuria qs ei alapā itulíſſꝫ: ex qꝰ ſi alii ꝯtigiſſꝫ vt ſepe ꝯtigit pueroſ: adoleſcētes

sine iuuenes aliqd̄ īhonestū iter se ꝯfabulari: ⁊ ber.
casu superuenissꝫ stati ipo viso dicebant. Taceam⁹ qꝛ
ber. venit ecce iā adē. Vn̄ reputabaᷓ ab oīb⁹ exēplar
qddā honestatis ⁊ bōitatꝭ. Cōtigit his tpib⁹ ipubꝫ
tatꝭ cū formosus eēt: ⁊ nā delicat⁹ valde quēdā ciuē
nō de minorib⁹ i cāpo seu magna platea citatꝭ iuxᷓ
fōtē ber. turpe vbū dixisse: ex quo malignitate ci-
uis illi⁹ ꝯcepta florid⁹ ⁊ honestissim⁹ adolescēs stā
tē auditꝭ vbis magno ictu pugno ꝑcussit ciuē illum
īfra mētū credēs ꝑcutere faciē: ⁊ tā magno sonitu
astātib⁹ ꝓpiqs ꝗ̄plꝰibusqꝫ ciuib⁹ ꝙ fere totā pla-
teā repleuit auditu: ⁊ ciuis ille ꝯfusus ab alijs deri
sus festinus recessit. Sꝫ cū reuolutꝭ tpibus ⁊ annis
mlꝰtis. b. vir Ber. suꝑ eadē platea vniuerso pplꝰo
p̄dicaret vidit p̄nominatū ciuē p̄dicatiōeꝫ audiētē
ita ꝯpūctū ⁊ exuberātibus lachrymis ꝯdolētē. ac si
duris flagellis fuissꝫ cesus. Cōtigit ēt eisdē tpibus
cū qdā ali⁹ malignus ⁊ nequā ciuis nō tm̄ semel: sꝫ
plꝰ es īhonestis vbis ⁊ nutibus ondēderet turpe desi-
deriū ⁊ nefādū erga ber. idē ber. specꝫ honestatis
rogauit quosdā sibi coetaneos ⁊ bone opīonis ado
lescentes ⁊ socios: vt eū adiuuarēt a molestia illi⁹:
⁊ īter eos capto ꝯsilio ordiauit quēlibꝫ coꝝ īplere
sinū: ⁊ cubitos lapidib⁹: quo facto iniquū q̄sierunt:
⁊ eo repto iuxta portā magnificoꝝ dn̄oꝝ p̄oꝝ ciuita
tis. ait ber. Nō ē faciēd⁹ rumor iuxta palatiū. sꝫ ex-
traham⁹ eū de cāpo: deide īseq̄mur ipꝫ lapidibus.
Euenit ꝙ stati hō iniqtatis libidie excecat⁹ ītuēs
ber. eidē plꝰes florenos ondit tali nutu ac si diceret
tui st̄ oēs si mihi assēseris. tūc sapiēs adolescēs an-
nuit vt plateā exiret: quā cū stati egrederetᷓ ꝑ viā
porte salarie ilico ber. exclamauit. Inique scelest[e]
igne cremāde ad eū ad eū ad eū ⁊ cū voce ꝑcutē ce
pit: ꝯsocij vero vocib⁹ ⁊ lapidib⁹ vna rn̄derūt ⁊ i-
sonuerūt: iniqu⁹ ille fugiebat. Illi āt clamorib⁹ ⁊ la
pidib⁹ currētes īsequebantᷓ vsqꝫ fere ad pusterulā
vbi ab eoꝝ oculis euanuit: ⁊ sic molestia iniqtatis
talitᷓ Ber. cessauit. Hec duo publica signa euidē-
tissie honestatis floridi adolescētis talē ⁊ tātā opio-
nē bōitatꝭ ⁊ vtutꝭ apd̄ oēs gn̄auit ⁊ auxit: vt ne dū
aliqs āpli⁹ īhōestū aliqd̄ ab eo tēptassꝫ: sꝫ ab oībus
venerabaᷓ adō vt corā eo ēt sui dōestici nullū de-
decus dr̄e p̄sūpsissēt: ꝯuersatōeꝫ suā ber. lꝫ let⁹ sꝑ
alacer affabilꝰ: grōsus: ⁊ oīb⁹ libēt ⁊ grōse ꝯuiret: cū
potiorib⁹ eligebat siue i scholꝰ siue alibi ⁊ libēti⁹ val
de cū spūalib⁹ virꝭ. Sꝫ iā fere adult⁹ dimissis scholꝰ
triuialib⁹ ⁊ moralib⁹ phīe i qb⁹ p̄ ceterꝭ excellebat
sacroꝝ canonū ꝑitiā āplecti conat⁹ ē: in qbus annis
tribus solerti studio vacauit. Sacrā paginā ēt pa-
rii dilexit q̄ mltū delectabaᷓ ⁊ ea degustata oīa se-
re studia sua p̄stina paruip̄ēdebat nec sibi aliqd sa
poris ⁊ gust⁹ iucūire videbaᷓ i lr̄is nisi i sacrꝭ. Cū vo
iteri eēt ānoꝝ fere. 17. Thobiā affinē suā crebri⁹ vi
sitabat. Thobia. n. mr̄ona venerāda cōi loq̄ntes vo
cabulo ei soror ꝯsobria erat filia diāe fuit sororꝭ ne
rec mr̄is ber. Licet thobia ānis. 30. bernardinū su
paret ⁊ vltra thobia vidua erat ordini tertio bti frā
cisci religata: relicta viri nobilꝰ Guidōis betthola
de tholomeis hec ꝑfcō mlꝰier ex gestꝭ morib⁹ ⁊ de-
uotiōib⁹ suis oīb⁹ approbata ab oīb⁹ venerabaᷓ:
hec ꝯtinuis ieiunijs: vigilijs disciplinis vacabat: ⁊

vestita iacebat sꝑ: alijsqꝫ se deuotōib⁹ suis ꝯtinuo
macerabat. Hec illa ē q curā īfirmaꝝ mlꝰieꝝ ꝑegri-
naꝝ cepit i hospitali de lascala tp̄e magne pestꝭ i iu
bileo cēteno. Hec illa fuit cui felix ber. cū eēt ānoꝝ.
31. Senis ex epidimia īfirmat⁹ a medicꝭ diffidat⁹:
⁊ i articlꝰo mōtꝭ ꝯstitut⁹ secretū sue puritatꝭ ⁊ icōru
ptōis patefecē asserēs se ab oī vitio carnis icōruptū
diuina opitulāte clemētia: sic de vētre mr̄is exiuit.
Hec illa erat cui btūs vir loq̄baᷓ cū nullꝰ alijs mlꝰie
rib⁹ loq̄retᷓ. Hec bn̄dicta mlꝰier fuit cui⁹ mōtē ⁊ ei⁹
aīaꝫ ad celū volātē vidit ber. dū mediolani p̄dicās i
pulpito īfra p̄dicatōeꝫ se firmauit: ⁊ illā icōpletā di
misit. Feria. vꝫ. die q̄dragesime. Et dicē deide cō-
strict⁹ q̄re sic se firmassꝫ: ⁊ icōpletā p̄dicatōeꝫ eē mo
rē religssꝫ: cū p̄⁹ cāꝫ patefacē recusassꝫ: dehic magꝭ
astrict⁹ ait. Illo tē spirasse thobiā sororē suā ꝯsobri
nā quā sꝑ hūerat i mr̄eꝫ: ⁊ aīaꝫ ei⁹ ad celos vidisse
volātē. Quare caute missū fuit Senas vt de tho-
bia q̄reretᷓ: ⁊ inuētū ē eā decessisse ridētē eadē die ⁊
hora q̄ p̄dixerat ber. sꝫ redeamus vn̄ digressi sum⁹.
Dico ꝙ adolescēs iā iuuenis effcūs cū thobia sepi⁹
referebat: eāqꝫ freq̄ntius visitabat. Nā se mutuo di
ligebāt tāqꝫ mr̄ ⁊ fili⁹. Cōtigit h° tp̄e ꝙ aliqn̄ a latē
thobie discedēs. Volo ire visu amasiā meā dicebat
iteꝝ scd̄o ⁊ alia vice dixit. Volo ire ad amasiā meā
ꝑfcō plꝰchērimā reuidēdā. putabat thobia ꝙ ioco-
se dicēt ber. tn̄ itrogauit q̄ ē amasia tua: vbi moraᷓ:
cui ille rn̄dit. Amasia mihi ē thobia plꝰchērima ex q̄
oīo philocapt⁹ sū dilectissima ē mihi eē pōtā camol
lie. Ipsā quotidie reuidē ꝑcuro: nec mihi nocte vi
deretᷓ posse dormire: nisi illā p̄uidisse: Hec audiēs
thobia suspicari cepit: tn̄ ītuēs ber. freq̄ntissime ieiu
nare: quotidie missā audire orōib⁹ ⁊ deuotōib⁹ va-
care vestitū dormire: ⁊ alia ꝓbitatꝭ idicia exercē: n̄
videbaᷓ ex h° sinistrā opīonē vlꝰ suspicatiōeꝫ debē
suscipē: sꝫ ex aduerso ꝯsiderās formositatē iuuenis
sbtilitatē: demōis: fragilitatē cārnis: ⁊ iniqtatē hoīs
⁊ qꝛ eē pōtā camollie erat qddā monasteriū mlꝰieꝝ:
dubitauit ne ibi fuerit excecat⁹: sauciat⁹ ⁊ ītricat⁹: ⁊
īfra se dolebat amaricata valde timēs ꝑdidisse fru
ctū laboꝝ suoꝝ. Nā mag° cū ꝫelo sꝑ īstruxerat eū: q̄
re disposuit ꝑsonalr̄ vidē: quo ipe tēdebat: ⁊ seq̄nti
die thobia se ꝯtulit ad locū eē pōtā vbi videbat ⁊ n̄
videbaᷓ. Ecce aducit ber. sol⁹: ⁊ cū ibi suꝑ pōtā plꝰ-
chērima pictura glꝰiosa. s. Maria vgo figurata eēt
⁊ adhuc ē. stati corā ipa gēuflex⁹ nudisqꝫ gēib⁹ suis
petitōib⁹ adorauit. Fcā āt deuotōe sua domū stati
redeūdo r̄petebat. Thobia hec cernēs admirata ē:
sꝫ suspicata fuerat ab illo itato occlꝰte veniēs idē qd̄
suꝑ de Ber. vidit: sꝫ vt cētiō efficeretᷓ q̄ꝫdā spālē sibi
ꝯsociā visū misit: illa idē qd̄ ꝑ thobiā cognitū fuerat
⁊ ipa cognouit. Quapp thobia oī suspitōe r̄mota: sꝫ
gaudēs ber. ait. fili mi p̄die dixisti te philocaptū eē
rogo ꝓpalesᷓ mihi oēꝫ vitatē ne me āpli⁹ teneas i susꝑ
pēso. cui ber. rn̄dit. Postqꝫ sic iubes ꝙ nllꝰi alti ꝓpa
larē archanū mei pectorꝭ reserabo. Philocaptus
qppe sū de btā vgine dei genitrice Maria: quā sꝑ
dilexi: in q̄ oīs spes mea reposita ē. Illā sūme dili-
go: illā q̄ro: illā vidē desidero: sꝫ cū nō valeā i hoc
sclꝰo ꝓpriā vidē ꝑsonā statui amore sui quotidie v
sitare suꝑ noīatā picturā i camollia cū mihi videaᷓi

pulchrioꝛ ⁊ ĩ sua maiestate decẽtioꝛ q̃ȝ aliq̃ q̃ sit in
hac citate: ĩpaȝ quotidie visito flexis genibꝰ me si-
bi recõmittẽs spãs ab ea ↄseq grãȝ ⁊ mĩficordiaȝ
quã vltiate ꝺsidero: ⁊ hec ẽ amasia mea ⁊ spes mea
ṽgo mr̃ dei. Thobia hec audiẽs lachrymas ↄtinerẽ
ñ valẽs ãplexata ẽ illũ dicẽs. Fili mi vere nõ cade
bat ĩ mẽtẽ meã de te sinistra suspicio: ſȝ aliq̃ȝtulum
titubaui ĩtuẽs machinatiões demõis ⁊ ṽsutias a q
bꝰ oĩbꝰ ẽ conatibꝰ p̃caueñdũ: ſȝ bñdicte fili mi opti-
mã amasiã cepisti: optimũ tue saluť refugiũ: spẽ ĩ-
dubitatã oĩbꝰ pecc͂oꝛibꝰ: illã q̃re: illã seq̃ris: oĩqȝ ꝺuo
tiõe ĩ ea cõfidas. Nullũ.n. sustentaculũ tue salutis
salubriꝰ hẽre potes q̃ȝ ĩpaȝ mr̃eȝ pietať ⁊ mĩe: nec
aliq̃s ĩ ea cõfidẽs vacuꝰ recedit. Cõtinuauit demũ
Ber. hãc deuotionẽ visitatiõis p̃fatã pluribꝰ ãnis
⁊ ẽt postq̃ȝ ĩ religiõe senuit sepiꝰ visitauit testãtibꝰ
socijs. Uere m̃ltis ex cõiecturiſ tã ex dictis suis q̃ȝ
ex euidẽtissimis signis colligi potuit: Ber. toto tp̃e
vite sue fuisse btẽ ṽgini deuotissimũ. Ego illo p̃di
cãte senis de btã virgĩe ĩ ãno. 1427. ĩ die sue nati
uitať ab ĩpo audiui hec verba foꝛmaliter. Ego fr̃
Ber. sp̃ fui btẽ virgini deuotꝰ. Ego.n. ĩ die natiui
tatis sue natꝰ fui ĩ eodẽ die ĩ baptismate xp̃ianus
effectꝰ: ĩ eadẽ die renatꝰ ⁊ vestitꝰ fui religiõi: eadẽ
die feci ꝓfessionẽ: eadẽ die cãtaui p̃mã missã: ⁊ ĩ ea
dẽ desidero moꝛi: hec ille. Et ṽe nũq̃ȝ audiui ali-
quẽ de btã virgĩe deuotiꝰ: libẽtiꝰ ⁊ ardẽtiꝰ p̃dicãtẽ
q̃ȝ ber. Probꝰ iuuenis ber. dũ secl'o viueret ꝺo s̃-
uire cupiẽs vt suas ꝺuotiones augmẽtaret ꝓcura-
uit annumerari ĩ cõfraternitatẽ disciplinatoꝝ btẽ
marie ṽgis ĩ hospitali de la schala situatã vt ĩ eodẽ
ꝺuotissimo oꝛatoꝛio ⁊ cõsoꝛtio iuxta eoꝝ ꝓbatos ⁊
deuotos moꝛes suã ꝺuotionẽ p̃ficẽt. Et cũ ibi nõ
admittãť nisi ꝓbati viri: de qbꝰ bõa opĩo hẽať: cũ
locꝰ ille fuerit lõgissimo tp̃e speculũ ꝺuotoꝝ secula
riũ: is tãq̃ȝ ꝓbꝰ ab oĩbꝰ cõfratribꝰ appꝛobatꝰ ala-
crĩt admissus ẽ. Orones: disciplĩas ⁊ alias iocũdas
austerasq̃ȝ ꝺuotões die noctuq̃ȝ ibidẽ ↄsuetas sup
alios exercebat. hic locꝰ antiq̃ssimꝰ ille ẽ: vnde fere
oẽs ꝺuotões italie disciplinatoꝝ laicoꝝ originẽ t̃xe
runt. Hic sci ⁊ btĩ pl'es egressi s̃t. Jesuatoꝝ p̃mꝰ il-
le feruẽtissimꝰ ioãnes colũbinꝰ cũ socio suo dilectis
simo frãcisco de vicẽtijs hic t̃xit exoꝛdiũ. mõtiſ oli-
ueti oꝛdis fũdatoꝛes hic oꝛti s̃t. btũs petronꝰ de pe
tronijs: deĩde cartusiẽsis effeꝰs ẽ. Andreas de ga-
leranis specl'ȝ scitat̃: aliȷq̃ȝ p̃limi heroici ↄtẽplan-
tes: ⁊ inũeri fere religiosi hic originẽ hũerũt: ñ ẽ gͦ
miꝝ si ber. btẽ ṽgis deuotissimꝰ ĩ domo sua voluit
aggregari: ꝺ q̃ tot stellas ⁊ diuos viros viderat ꝓ
deũtes: quã tñ domũ sup oẽs alios sibi cõfratres
illustrauit: ſȝ cũ videreť adhuc ñ sibi sufficẽ locũ il
lũ ad cõplemẽtũ sue feruide deuotiõis ad macera
tionẽ sui cõp̃is fide dignissimo relatu p̃cepi cũ per
plura tp̃a vltra frequẽtata ieiunia se flagell' funicu
lisq̃ȝ affliciebat ⁊ macerabat: ⁊ sepiꝰ cũ vrtica ⁊ cili
cio: ⁊ lȝ hoc occultissime facẽt vt soli deo cui s̃uie-
bat: nec alteri cognitũ eẽt dño disponẽte ꝓbitates
iuuenis illiꝰ aliqñ lucesc̃e p̃misit: hec nota fieri de
bere: ⁊ adhuc supsũt q ñ ex ꝓposito ſȝ ĩ excogitatiſ
casibꝰ Ber. mĩme p̃pẽdẽte: hec oĩa viderũt ⁊ teti-
gerũt. Uestitꝰ ãnis pluribꝰ doꝛmiuit sup capsã po
tiꝰ q̃ȝ sup lectũ. Cibꝰ ⁊ eiꝰ potꝰ lȝ p̃cꝰ ⁊ tẽp̃atꝰ cõis
erat: neq̃ȝ ĩ excessu seu defcũ delicatoꝝ seu ignobi-
liũ ⁊ viliũ ciboꝛum singl'aritatẽ: ſȝ cõeȝ vitã ĩuenio
hillaris: iocũdꝰ: affabilis: hũil': ⁊ cũ oĩbꝰ cõis sẽper
fuit tristicie: toꝛpis: ⁊ ignauie inimicꝰ. In actõe vi-
uus ⁊ assiduꝰ: irasci nũq̃ȝ malo aĩo visus ẽ: ṽitatis
amicꝰ: caritate plenꝰ mis̃abilibꝰ mĩficors: p̃rudẽs
⁊ circũspectꝰ valde: nec videbať mesticia locũ ibi
posse ↄpare vbi aderat ber. ſȝ ĩ eo quo sẽp ab oĩbꝰ
cõmẽdatꝰ ẽ vltra oẽs alios iuuenes senẽses fuit la
us hõestaťꝰ ṽbo nutu ⁊ opere: ĩ quo sp̃ oẽs vno oꝛe
cõsẽserũt: ac si ñ iuuenis carneꝰ ſȝ lapideꝰ potiꝰ fu
issȝ. Habitꝰ ṽo sp̃ ei fuit scolasticꝰ ⁊ honestꝰ: pluri
bꝰ tñ ãnis dñs ber. vocatꝰ ẽ: eo q: canonica iura au
diebat opinantibus oĩbus vt insignijs canonicis
ꝺcorareť: Adueniẽte illa t̃ribili maxia ⁊ vniuersa
li peste ĩ ãno. 1400. tp̃e iubilei: ⁊ numerꝰ ĩfinitꝰ pe
grinoꝝ romã petẽtiũ ⁊ ĩde redeũtiũ applicareȝ ho-
spitale magnũ ĩť oẽs xp̃icolas famosissimũ domũ
pijssimã be. ṽgis marie ꝺ la scala ꝺ senis. Multi-
plicatꝰ ẽ ibi magnꝰ numerꝰ ĩfirmoꝝ: ex qbꝰ moꝛie
bãť q̃ȝplurimi: ⁊ cõiť quotidie mẽsibꝰ tribꝰ cũ dimi
dio ⁊ vltra 12. 13. 14. 15. ⁊ 18. ꝺcedebãt ⁊ aliqñ. 20.
Et ꝺ ꝓp̃a familia domꝰ eiusdẽ ⁊ domestici decesse
rũt. 22. fr̃es dci hospitalis. 18. m̃l'ieres cõmisse pau
peribꝰ m̃l'ieribꝰ mĩstrãtibꝰ. 9. sacerdotes. qnq̃ȝ cle
rici. 7. aromatarij medicias ĩfirmis ⁊ vnguẽtaria
ꝓuidẽtes. 36. pueri ĩ hospitali nutriti. ⁊ 60. faml'i
ꝓ ĩfirmoꝝ cura deputati. Quoꝝ oĩuȝ domesticoꝝ
⁊ cõtubernaliũ ꝺfũctoꝝ numerꝰ ascẽdit ad. 157. pe
regrinoꝝ ṽo ibi ꝺcedẽtiũ seu ꝺfũctoꝝ fuit pene nu
merꝰ ĩfinitꝰ. ob m̃l'titudinẽ ĩfirmãtiũ ⁊ ꝺcedẽtiũ ni
mio fetoꝛ hoꝛribiliq̃ȝ locꝰ ille t̃ribil' erat oĩbꝰ ĩtuẽti
bꝰ eũ: ⁊ nemo fere repiebať: q quocũq̃ȝ p̃cio famu
lari vellet ĩ ꝓuidẽdo ⁊ mĩstrãdo ĩfirmis: fr̃es. n. ⁊
alij q̃ȝpl'imi moꝛiebãť: ⁊ cũ maioꝛ ibi necessitas in
cũbebat misterij magiſ locꝰ erat derelictꝰ. Magr̃
hospital' ⁊ rectoꝛ vir optimꝰ charitate plenꝰ ⁊ ab
oĩbꝰ virgo reputatꝰ: dñs ioãnes de giãdaronibus
lȝ iã senex ñ cessabat oẽ bonũ ꝓ viribꝰ opari: ſȝ pe-
stifeꝝ ignẽ cũ vidẽt accẽsũ ⁊ iã fere oĩa cõburẽtem
affligebať valde dubitãs ꝙ neq̃ȝ pecũia lȝ largas
manꝰ hẽret neq̃ȝ p̃cio cũ oẽs epidimie cõtagiões
timeãt ñ posse ꝓ ĩfirmis cõgruos hr̃e mĩstros deũ
rogabat ⁊ ṽgĩeȝ eiusdẽ pijssime domꝰ cõseruatricẽ
vt dignareť sue domui ⁊ paup̃ibꝰ xp̃i ꝓuidẽ: ſȝ mi
sericoꝛs ⁊ miseratoꝛ dñs q cõfugiẽtes ad se nũq̃ȝ ꝺ
reliq̃t: ⁊ glorioſa ṽgo paupeꝝ ⁊ miserabiliũ ĩfirmo
rũ ĩ domo sua ꝺgẽtiũ ꝓuidẽ ĩtẽdẽs: ⁊ ecce suscitaue
rũt spiñ ber. iã ꝓp̃e ãnoꝝ. 20. vt egris ⁊ paup̃ibus
ꝓuideret ⁊ pijssime domui deseruiret. Ber. ṽo in
tuens infirmoꝛum necessitates maximo zelo con-
citatus epidimialẽ ↄtagionẽ ñ timẽs: ſȝ spõte mõtẽ
subire exoptãs: vt xp̃o ĩ paup̃ibꝰ suis mĩstraret p̃-
libaťꝰ ĩfirmis pl'ibꝰ hebdomadis oĩ zelo ⁊ diligẽtia
s̃uiebat. Sȝ cũ vidẽt mĩstroꝝ iopiã ⁊ paucitatẽ ⁊ ĩ-
firmoꝝ m̃l'titudinẽ ⁊ necitatẽ ↄuocauit. 12. spũales
iuuenes ⁊ illos hõtatꝰ ẽ: vt velit vna secũ paup̃es
xp̃i gubnare ĩfirmos: asserẽs ill' ꝙ q paup̃i xp̃i mini
strat: xp̃o mĩstrat: ⁊ si casu ĩ tali exercitio ⁊ misterio
q̃s moriť ꝓ xp̃o moriť: ⁊ ꝙ nil optabiliꝰ xp̃iano eẽ

ꝫ.ꝙ ꝓ xp̄o moꝛi: q mõtuꝰ ē ꝓ nob. dicebatq illis.
Simꝰ oēs ꝯfr̄es deus iuuabit nos. Videtꝭ iā frēs
ignis accēsus ē iā fere cremar̄ mūdꝰ: securꝭ ad ar-
boꝛē posita ē: falx messē sollicitat: quā đ nob hr̄e cer
titudinē possumus: cū ⁊ alios quotidie crebro moꝛi
videamꝰ ⁊ fere viuos ⁊ sanos moꝛi: quosdā videmꝰ
nob itimos socios ⁊ amicos si i hac charitate mori
mur ad deū volamꝰ. Si āt euademꝰ toto tp̄e vite
nr̄e letabimur. tale obseqū i paupibꝰ suis p̄stitisse
deo nob recolētes dem̄ illđ q̄ nullū bonū irremu-
neratū ē apđ deū. quocūq igit̄ vtamꝰ siue viua-
mꝰ siue moriamur đo s̄uiēdo lucrāur. auditꝭ vbis
⁊ suasiōibꝰ ber. duoti iuuenes ilico deīs suis ꝯsen
sert: ex qbꝰ aliq adhuc sup̄sūt ⁊ viuūt: ⁊ ꝯsulto ber.
ꝯfessi ⁊ cōicati leto aīo ꝯgaudētes magno feruoꝛ cu
rā ⁊ misteriū ifirmoꝝ vna cū ber. eoꝝ capite ⁊ ma-
gistro acceperūt. cui stati a magr̄o hospital' assigna
te st̄ claues totiꝰ fere domꝰ: ⁊ illi datꝰ ē onꝰ ifirmo
rū ac pegrinoꝝ aduenictiū ⁊ fer̄ oiu3 elýaꝝ distri-
buēdaꝝ ađo q̄ ꝓ libito fere oīa dispōebat ⁊ dispē
sabat: tāq si pijssime domꝰ fuissꝫ: feruorꝭ igr̄ ⁊ cha
ritatꝭ exēplar ber. ⁊ socioꝝ bonoꝝ ciꝰ q̄ꝫpl'es alios
iuuenes ⁊ ciues attraxit: ad s̄uitiū ifirmoꝝ: đ qbus
tñ ñ pauci eo tp̄e discesserūt. Ber. feruoꝛ icēsus do
mū p̄mo oꝛdiauit exercitia: officia: misteria: labo-
res ⁊ vicissitudies distribuēdo ⁊ ponēdo ꝓ loco tē
poꝛ: laboꝛ ⁊ p̄sonaꝝ cōgruitate. Ip̄e tñ sp̄ i oibꝰ co
nabar̄ p̄ntial'r iteresse. Nā ⁊ die noctuq infirmis
astabat: mediciaſ ⁊ medicamīa parabat cibaria s̄m
q̄litates ifirmoꝝ mistrabat: oī spurcitie ifirmis ne
cessarie se spōte vltra oēs subijciebat ñ laboꝛibꝰ ñ
fetoꝛibꝰ marisī: ñ vigilijs: neq icōmodis aliqbꝰ par
cēdo: sꝫ recētioꝛ sp̄ ⁊ spū viuꝰ appebat ea cū chari
tate ac si pr̄e3 fr̄es aut ꝓprios filios gubernarꝫ. nec
mirꝝ. Nā cū amoꝛe đi hec facerꝫ đo s̄uiebat: q plus
q̄ꝫ pr̄: plusq fr̄: plusq filiꝰ ē. Cōpatiebar̄ ēt aliqñ ⁊
ꝯdolebat: ⁊ ploꝛabat cū egrotꝭ: canebat ridebat ēt
⁊ blādiebar̄: ⁊ cū ill' talē se habebat q̄l' videbar̄ ex
pediēs ꝓ ꝯsolatiōe ifirmi: nec fere videbar̄ sibi ali
qd posse ad vota sue charitatꝭ cōplete pfici nisi oīa
viderꝫ ⁊ tāgēt: moꝛiturꝭ ifirmis sacramēta oꝛdina
bat moꝛtuos q ml'ti erāt i sero sepl'tur̄ tradebat: pe
grinos fere inumeros sero aduenictes cena ciba-
bat: doꝛmitionē p̄abat ⁊ cū lecti i pegrinario oꝛdi-
nati: lꝫ multi eēnt ñ sufficerēt pegrinis strata pluri
ma faciebat: i terra lectisternijs fulcita adeo q̄ nul
li cōpetēs locꝰ ꝓ doꝛmitiōe dſec: crebros parabat
ignes ⁊ fumigia odoꝛifera acetaq ml'ta spgebat fe
re p̄ vniuersā domū: vt coꝛruptꝰ aer ꝓ p̄te saltem
rectificarer̄ ⁊ libētiꝰ a ministris ꝓuiderer̄ ifirmis.
Permisit dñs q̄ i medio tot laboꝝ ⁊ vigiliaꝝ cu3
icōmodis ifinitꝭ ber. nūq̄ ifirmatꝰ est sꝫ alacer sēp
p̄ōptꝰ vigil ⁊ idefessus vbo ⁊ ope egrotos ⁊ mini
stros ꝯfoꝛtabet: sed cessata peste post tale obseqū
p̄ illū deo p̄stitū i hospitali mēsibꝰ q̄tuoꝛ ⁊ vltra do
mū rediit. Sꝫ cū Ber. xp̄3 i suis paupibꝰ. vt p̄fert̄
visitauerit ifirmū ⁊ deꝰ piꝰ atq misericoꝛs Ber-
nardinū visitauit ifirmū. Nā ab hospitali recedēs
fere imediate ifirmatꝰ ē itēsissimis febribꝰ casu in
domo nobil' ildibrādini de manetꝭ sibi dilectissimi
⁊ charitate cōiūcti: iacuit mēsibꝰ circa q̄tuoꝛ: licet
alij plures currerēt āte recupatā p̄stinā sanitate3:
patiētissime tñ ifirmitatē seu potiꝰ visitationē dei
tolerauit: nec molestiꝰ ferebāt aliqd q̄ꝫ molestiam
alioꝝ sue gubnatiōi astātiū: lꝫ sūma ⁊ diligēti cha-
ritate laborarēt: iter quos thobia tanq̄ pia mr̄ ac
ēt Iustina de manetꝭ nobilis matrona ab ciꝰ later̄
fere nūq̄ discesserūt: nec ab ope pietatꝭ deposita i
firmitate Berna. cessauit. Nā cum bartholomea
matrona veneranda olī soroꝛ p̄ris ciꝰ tolli relicta
nobilis trogliardi de tolomeis iā fere nōagenaria
ceca neruis relaxata ⁊ de lecto surgere ñ valeret
⁊ ex obitu cuiusdā sibi spiritual' cōsocij debito gu-
bernio careret: statuit delicatꝰ ⁊ ꝓbꝰ iuuenis ⁊ illā
p̄sonal'r ꝓprijs manibꝰ gubernare nec spurcū ⁊ fa
stidiosū aliquod euitare ac si ꝓprie matri deserui-
ret: oiaq p̄fecit que p̄ficiēda erāt: de p̄mo ad vlti
mū p̄ ānū itegrū ⁊ vltra donec soluto debito natu
re optīa mulier ad p̄riā3 sup̄nā trāsuolauit. Muli
er venerāda ⁊ bñdicta spūal' multū a q̄ꝫpluribus
opinionē habuit sāctitatꝭ: ieiunijs: vigilijs: ⁊ oro-
nibꝰ ⁊ maceratiōibꝰ sui coꝛpis lōgo tp̄e post recep
tā regula3 sc̄i augustini: cui religata erat vacauit:
gr̄as deo reddebat sp̄: ⁊ cū i p̄dicatiōibꝰ taliter p̄ri
uati audiebat recoꝛdari nomē iesu: ip̄a ēt vocē cō
tinere nō valebat: qn pluries ⁊ pluries iesū clama
ret rauca voce: stridulo accētu ⁊ singultu. Et lꝫ sa
pictissima foret videbar̄ aliqñ tactu spiritꝰ ⁊ feruo
re isanire cū recōdatiōe nois Iesu quē semp coꝛđ
gestabat ⁊ oꝛe: ⁊ crebriꝰ i lecto laudes alta ⁊ clara
voce canebat. Opinār̄ ml'ti q̄ orōnes ⁊ lacbryme
mulieris bñdicte q̄s lōgo tp̄e ꝓ Ber. sibi dilectissi-
mo effudit sicut lachꝛyme. b. monice Augustinum
cōuerterūt ad xp̄3: sic istiꝰ lachꝛyme ber. auxerunt
⁊ firmauerūt ad viā dei. suadebat sp̄ bartholomea
Ber. viā dei i religionē capessēdā: ⁊ eā sub regula
heremitaꝝ Aug. cui ⁊ ip̄a religata erat i cōuentu
⁊ loco deuotissimo de leceto vbi spūales p̄r̄es deo
s̄uiētes moꝛabār̄. Ber. āt suasiōibꝰ illiꝰ iclīatꝰ ⁊ cū
spūalibꝰ illis de leceto cōuersatꝰ ē approbās satis
i coꝛde suo moꝛes ⁊ laudabilē vitā illoꝝ patꝝ tantā
hūit iclinationē q̄ ibi forte fuissꝫ igressus nisi q̄ illā
sibi tāq mr̄e3 dū viueret i humanis minime dere
liquere voluit. Moꝛtua bartholomea Ber. iā coꝛ
de sāctiꝰ deo seruire cupiēs cū nec quā religionē in
grederer̄ deliberassꝫ statuit hitare solus vt p̄uati
posset faciliꝰ ⁊ cōmodiꝰ expiri: q̄ expiēda viderent̄
ꝓ sequēda vita regulari: ⁊ deo grata magis domū
elegit foris iuxta poꝛtā de trisis ⁊ i secreto loco ca
pellulā oꝛdiauit cū altari ⁊ crucifixo. Ibiq orōni-
bꝰ: ieiunijs: vigilijs: flagell': disciplis: cilitio: duotio
nibꝰ freq̄ntiꝰ solito ⁊ aspiꝰ vacādo oē3 quā potuit
expiētiā exptꝰ ē i p̄sona sua vsq ad cibū herbaꝝ: ⁊
aq̄ꝝ potū. lectiōes sue cū fere oēs alias studio h̄ret
i sacrꝭ libris deuotiōe plenis ꝯsumabār̄ ill' letabar̄
illas iā toto coꝛde ꝯplectebar̄ spūales ꝯuersātōes
vl' solitū q̄rebat: ⁊ illa xlibētiꝰ i qbꝰ aliqd exēplari
tatꝭ ituerer̄ sꝫ aīo sepe s̄uoluēs qͦ i statu q̄ familia
đo famlatū p̄star̄ đbeat pl'ies ac pl'ries toto cōde
ꝓstratꝰ crucifixū oꝛauit vt ci gr̄a3 tribuer̄ potioꝛē
viā ⁊ vitā eligēdi quā sua clemētia fauēte seq̄ret̄:
ve credo q̄ ei risū đderit crucifixus: fili vides me

hic nudū ⁊ fixū cruci: ſi me diligꝭ ⁊ ſeqriꝭ nudꝰ ⁊ tue
fixus cruci me ſeqris ⁊ me inuenies. Quo. ītellecto
⁊ pluries ponderando: aduertens vero optimum
ꝯſiliū xp̄i crucifixi vt eo meliꝰ ac ſalubriꝰ neqꝫ poſ-
ſit iuēiri. Illō oīno totꝭ virībꝰ toto corde dn̄o ꝯcede
dēte diſpoſuit. Et cū ſeraphicꝰ ille archimādrita
Frāciſcꝰ vltra oēs alios xp̄i nuditatē ⁊ crucē fuerit
ſecutꝰ ſub eodē frāciſco deuotꝰ Bernardinꝰ milita
re deliberat. Cōtigit ēt dū ī eodē mētꝭ agōe poſitꝰ
eēt ber. ⁊ quā via eligat minime ītelligeret piiſſimꝰ ⁊ mi
ſericors ds̄ q ꝯfugiētes ad ſe nō dereliqt: ſꝫ ad viā
dirigit ſalutarē pꝰ ſolitā orōnē de ſero factā cū ob-
dormiret: hāc ſibi viſionē obtulit. Videbat̄ .n. ſibi
Bernar. ꝓpe fōtē ſolonicū ex̄ menia ciuitatis: ⁊ a
ꝯuētu minorꝝ parū diſtātē videre palatiū quoddā
magnū pulcrꝝ feneſtris plenū: ⁊ ignē ītus videbat
accēſū: oīa fere palatij īteſtina ꝯburētē: ⁊ ꝑ oēs fe-
neſtras flāmas exeūtes p̄terqꝫ ꝑ vnā tm̄: que ſola
cū vna camera ab igne p̄ſuata videbat̄. Videbat
īſup ꝑ feneſtrā illā ītus quēdā virꝝ hītu frāciſci īdu
tū q vt fugeret ꝑiculū ignis feneſtre apropiquās vi
debat̄ velle de feneſtra ſe p̄cipitare: ⁊ cū cerneret
mālfeſtū p̄cipitij ꝑiculū magna voce clamabat. frā
ciſce: ⁊ poſt clamorē redibat ītus: ⁊ iterato vēiebat
ad feneſtrā cū eadē oſtēſiōe p̄cipitatōis: ⁊ p̄cipitiū ti
mēs eodē mō clamabat frāciſce. Et ſic t̄tia vice fe
cit frāciſce clamās ꝓut p̄ma vice ⁊ ſc̄a clamauerat.
Cernebat demū totū palatiū fuiſſe ꝯbuſtū p̄ter ca
merā ⁊ feneſtrā illā: vbi vir ille frāciſcū clamās ſal
uꝰ remāſit. Hec āt reuoluēs aīo Bernardinꝰ arbi
tratꝰ ē deū ſibi hāc viſionē dediſſe. vt ītelligeret
cū auxilio ſeraphici ducꝭ frāciſci poſſe cānales mū
danas atqꝫ diabolicas flāmas euadē. Queritās igr̄
vt ſua vota p̄ficiat quē meliorē virꝝ militē frāci-
ſci reperiret religioſiſſimū patrē Ioannē riſtori ſenē-
ſē ordis miorꝝ inī cor ſuū īcīit virꝝ magni ꝯſilij ꝓ-
bū ⁊ optimū iā ſcīo ꝯfectū ac lōga expiētia ⁊ penitē
tijs maceratū. Is. n. 30. ānis ī boſina ꝯ̄ hereticos pu
gnādo inūerabiles fer̄ ex illꝭ ꝑplīs baptizauit ad fi
dē xp̄i. Vn̄ ſenex iā effectꝰ ⁊ t̄ra ſcā ꝑagrata ad pa
triā remeādo fer̄ ſcūs ab oībꝰ hēbat̄. Oē cor ſuum
bn̄ardinꝰ venerabili pr̄i detegit. ⁊ ī māibꝰ ſuis oī ab
iecta volūtate totū ſe poſuit: ſoliditatēqꝫ ꝯſilij ⁊ vi
tatꝭ ī illo reppit. Quare poſt multa colloqa ſuo fre
tꝰ ꝯſilio hītū paupꝛimi frāciſci ſtatuit īduere: Prio
tn̄ euāgelica imitatꝰ ꝯſilia oīa que poſſidebat poſ-
ſeſſiōes domos ⁊ alia ꝑti vēdēdo: ⁊ ꝑti donādo oēꝫ
ſb̄ſtātiā ſuā: tū elemoſynis: tū maritādis puellꝭ di-
ſtribuit: vt nudū xp̄ꝫ nudꝰ ſeqret̄: ſtatutoqꝫ die in-
greſſus ſacre religiōis domū octaua die ſeptēbris:
die vꝫ natiuitatꝭ Marie v̄gis gl'oſe. ſenis ī eccl'ia
⁊ ꝯuētu miorꝝ frūꝫ ſci Frā. apō altare maiꝰ ꝑ manꝰ
p̄fati venerādiſſimi pr̄is Ioānis riſtori ac reueren-
diſſimi pr̄is galganēſis: tē miſtri ac p̄dicatorꝭ famo-
ſiſſimi magno cū iubilo ⁊ dūotōe īdutꝰ ē felix Ber.
dūoto hītu. ſ. ſeraphici ducꝭ currētibꝰ ānis ab īcar
natōe dn̄ica. 1401. Etas v̄o Ber. erat ānorꝝ. zz. hi-
tu iā accepto: ⁊ dō gratijs āpliſſimis redditꝭ: ⁊ obla
to Ber. ſacro altari ſicut ātiqua ꝓphetiſſa āna obla
to xp̄o altari de illo ꝓphetauit: ſic ⁊ vir dī ioannes
riſtori de ber. altari oblato ꝓphetauit ī hec v̄ba ꝓ
rūpēs. Ordo nr̄ v̄e iā diu talē receptōeꝫ n̄ fecit ex q̄
maior fructꝰ appareat: ⁊ exaltatio ordis ſicut de re
ceptōe iſta hodie ꝑ nos facta de ber. Poſt paucos
dies ꝯſilio ⁊ bn̄dictōe fretꝰ p̄libati r̄ligioſiſſimi pr̄is
recedēs de ſenis letꝰ lēis: hillaris ⁊ io ..dꝰ ilico ſe ꝯ
tulit colūbariū locū ī ſenēſi agro deuotiſſimū ⁊ aſ-
ꝑimū vbi beatꝰ frāciſcꝰ morā traxit. Ibi. n. patres
optimi ⁊ pauꝑtatꝭ frā. regulā obſ̄uātes morabāt̄:
q tē tēporis rariores quodāmō reꝑiebāt̄. Ber. ꝓ-
bꝰ tyro illic tāto feruore ⁊ aſꝑitate deo ſ̄uiebat vt
apud īſulſū iudiciū mūdāorꝝ delirare potiꝰ videba
tur qꝫ ſ̄uire dō: ⁊ ſup̄ vires hūanas ꝯpluribꝰ aſ-
peritatibꝰ ac maccratiōibꝰ vtebat̄: ſꝫ cū ſtulticia
mūdi ſepe ſepiꝰ qꝫ magna prudētia ſit ī ꝯſpectu dī
mūdo ber. iā excecatꝰ illū n̄ vidēs n̄ audiēs ſolūmō
que placita dō forēt ītētiſſio eiꝰ feruore ꝯſeq cona-
bat̄: ꝓfeſſus ē regulā pauꝑtatꝭ frāciſci obediētie ⁊
caſtitatꝭ viculū reuoluto āno. eodē die natiuitatis
virgis gl'oſe miſſā cātauit. Anno. vꝫ. 1404. ⁊ p̄di-
care cepit: ibi aſtātibꝰ ꝯuicinis: ⁊ cū poſt ānos ꝓfeſ
ſiōis ſenas vēiret a rectore hoſpitalꝭ de ſcala poſtu
lauit heremitoriū btī honofrij de la capriola ꝓpe
ciuitatē. vt ibi pauꝑculuꝫ nidum ꝓ ſe ⁊ ſocijs hr̄et.
recolēs venerādꝰ rector Ioānes iādaronꝰ obſequū
īmortale ⁊ ꝑpetuo recolēdū a ber. p̄ſtitū hoſpitali
eidē tp̄e magne peſtis iā dicte libentiſſime capl'ari
ter ⁊ plēit locū illū dōauit fr̄i ber. ꝓ ſe ⁊ fr̄ibꝰ vni-
uerſis ſeraphici frā. de obſ̄uātia nūcupatꝭ cū reco-
gnitōe cerei tm̄ vniꝰ libre ſingulꝭ ānis ī feſto ānūcia
tiōis ſeu īcarnatiōis dn̄ice: q oli āguſtꝰ ⁊ pauꝑrimꝰ
locus ab ede dī grā ⁊ auxilio ciuiū āplificatꝰ ecclīā
pl'chrā hꝫ ⁊ deuotā cū pl'chro ⁊ capaci ꝯuētu ⁊ am
plis hortꝭ. Mirabilꝭ fuit ber. ī religione. mirabilia
enī fecit ī vita ſua: p̄dicatorꝝ p̄mus exēplar diaboli
ſtimulus ⁊ cōtra euꝫ ſedulus atqꝫ icōcuſſus pugil
maxīa ⁊ ſtupēda geſta diuīa potius qꝫ hūana opa-
tus ē deus per illū ne dū vniuerſe italie ſꝫ vniuer
ſo fer̄ mūdo notiſſima: ſꝫ bonorꝝ operꝝ p̄miator ⁊ re
munerator eternus deꝰ ber. optimū vinee opera-
riuꝫ ⁊ agricolā mercede dignū ꝑꝑ tot labores imē-
ſos cōſolari voluit. Nā cū vltimo ber. maſſano ſu-
os vbi ortus erat ſuis p̄dicatiōibus cōſolaſſet: ⁊ ſe-
nas veniſſꝫ hinc diſcedēs vt ī regno apulie p̄dica-
ret infirmitate in itinere ſuo p̄uētus apud ciuitatē
de reate applicauit aqlā felicē aprutij ciuitatē vbi
cū pꝰ paucos dies appropiquat̄ hora q̄ ſpiraret ad
dn̄ꝫ: mortē ſui pr̄is frāciſci ſequēs ſe poni fec̄ in ter
rā ⁊ ſtatim q̄ſi ridēs ſpirauit ad celos. vꝫ. ad deuꝫ
q miſ̄at illū ī vigilia aſcēſionis dn̄ice. die mercurij
hora. zz. in q̄ die per fr̄es ātiphona illa dicebat̄ oc
currēs. Pr̄ māifeſtaui nom̄ tuum hōibus: quos. d.
m. e. a. p. ⁊ nō ꝓ mundo: qa ego ad te venio. Vixit
bernardinus in ſcl'o ānis. zz. in religiōe annis. 41.
mēſibus. 8. diebus. ii. horis. zz. cōputatis omnibus
ſtetit ī mūdo ānis. 63. m̄ſibꝰ. 8. diebus. ii. horis. zz.
In celo āt ī ꝑpetuū viuit apō dꝫ: cui ſit ſp̄ lāꝰ Amē.

Venetijs. tertio nonas nouembris. 1488.

In Santi dalla lama lb. 2 dacquarello

olio suo fratello ——— 3 2

Marco di giovanni sta in [illegible] lavorator

Tomasino [illegible] lb. uno ——— 3 1

[illegible] minime custod
du ex[illegible] actionib; im
ministeriū actionis nr̄e
nui. Nullū puto frs̄ kmi.
naiul p iudiciū quā sacerd
llerat ds̄. quando eos quo
rū correctione possint dar
xēplū prauitatis cernit. Q
camus qui cōpescere peccat
mus. Plerūq; quod ē grau
otis quip pria debuerant. et
diripiunt. Plerūq; si quo
ter si quos continenter u
spiciunt irridunt. Consid
rgo quid de gregib; agatu
do lupi pastores fiunt. Hi
stodiā gregi suscipiunt. c
ios dī greges custodiri de
nt. Nulla animarū lucr

nus. sal infatuatum
re non ualet cibos
circo ab auctore non
a exigente fatuitate
conditur. Pensem;
quā p linguā nrām
de puerso suo ope
correcti penitentiā
us luxuriā ex nr̄a
et deserunt quis aua-
pbiā declinauit.
uod lucrū dō feci-
ui talento abeo ac
otiū missi sumus. et
Negotiamini dum
iam ueniet. ecce dō
lucrū requiret qua
nimarū de nr̄a nego-

Adi 27 di maggio 1547
Camisce 24
Lenzola 7
5 Tovaglie 5
Bandinelle 2
[illegible] 7
Canovacci 2
[illegible] 16 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ore: nisi cū scā scōrū ingredien
secreto sui conditoris apparēbā
Nos ergo sumus frs kmi nos sum
pides scūarii qui apparere sēp
ebuimus insecreto dī. Quos nū-
uā necesse ē foris conspici. id ē
uquā in extraneis actib; uideri.
ed dispsi sunt lapides scūarii in ca-
ite omnū plattarū. quia hi qui
er uitā reprobā foris uacant. Ec-
iam uitę nulla ē scī actio. quā
on sacerdotes administrant. Dū
rgo in scō habitu constituti. exte-
iora sunt quę exibent. quasi scūa-
ii lapides foris iacent. Qui tri
reca uoce: platea alatitudine uo-
atur. Scūarii lapides in plateis
unt: cū religiosi quiq; lata mun-
i itinera sectantur. Nec solum

greciens
apparebāt.
m̄i nos sum⁹
partre sep
t. Quos nū
spic. id ē
ab⁹ uideri.
s sciant inca-
ina hi qui
uacant. Ec-
ā actio: quā
nstrant. Dū
bitum. exte-
t. quasi scūa-
nt. Quia enī
atitudine uo-
s inplatteis
p latamun-
Nec se lum

sce usu cessamus: sal infatuatum
est qui condire non ualet cibos
dī. Ad q idcirco ab auctore non
sumitur. quia exigente fatuitate
nrā minime conditur. Pensem⁹
ergo qui umquā p lınguā nrām
conuersi qui de puerso suo ope
in crepatione correcti penitentiā
egerunt. Quis luxuriā ex nrā
in crepatione deserunt quis aua-
ritiā. quis supbiā declinauit.
Pensemus quod lucrū dō feci-
mus. Nos qui talento abeo ac
cepto ad negotiū missi sumus. et
enim dicit. Negotiamini dum
uenio. Ecce iam ueniet. ecce dō
nrō negotio lucrū requiret qua-
le ei lucrū animarū de nrā nego-

ore. nisi cũ sca [illegible] pos

[illegible] prepositoru [illegible]

nunc prepositorũ maculã p̃sernet

[illegible] suienſ daret. Unde c[illegible]ngit

[illegible]

fun[illegible]

uos [illegible] Cari [illegible]

[illegible]

subd[illegible]

[illegible]

ser[illegible] tem. Ca[illegible] modo hoib

neg[illegible] quod la[illegible]

[illegible] ueniriuſ. ẽ [illegible]

cendo [illegible] non potuiſt [illegible]

quẽ [illegible]do non poteſt fallere

ẽſt al[illegible] ke[illegible] me dc[illegible]

ta paſtorũ [illegible] aligat[illegible]

nec h[illegible]me[illegible]

se. quod [illegible]

accuſo. Quĩ [illegible] barba[illegible]